

تصویر ابو عبد الرحمن الکوردی

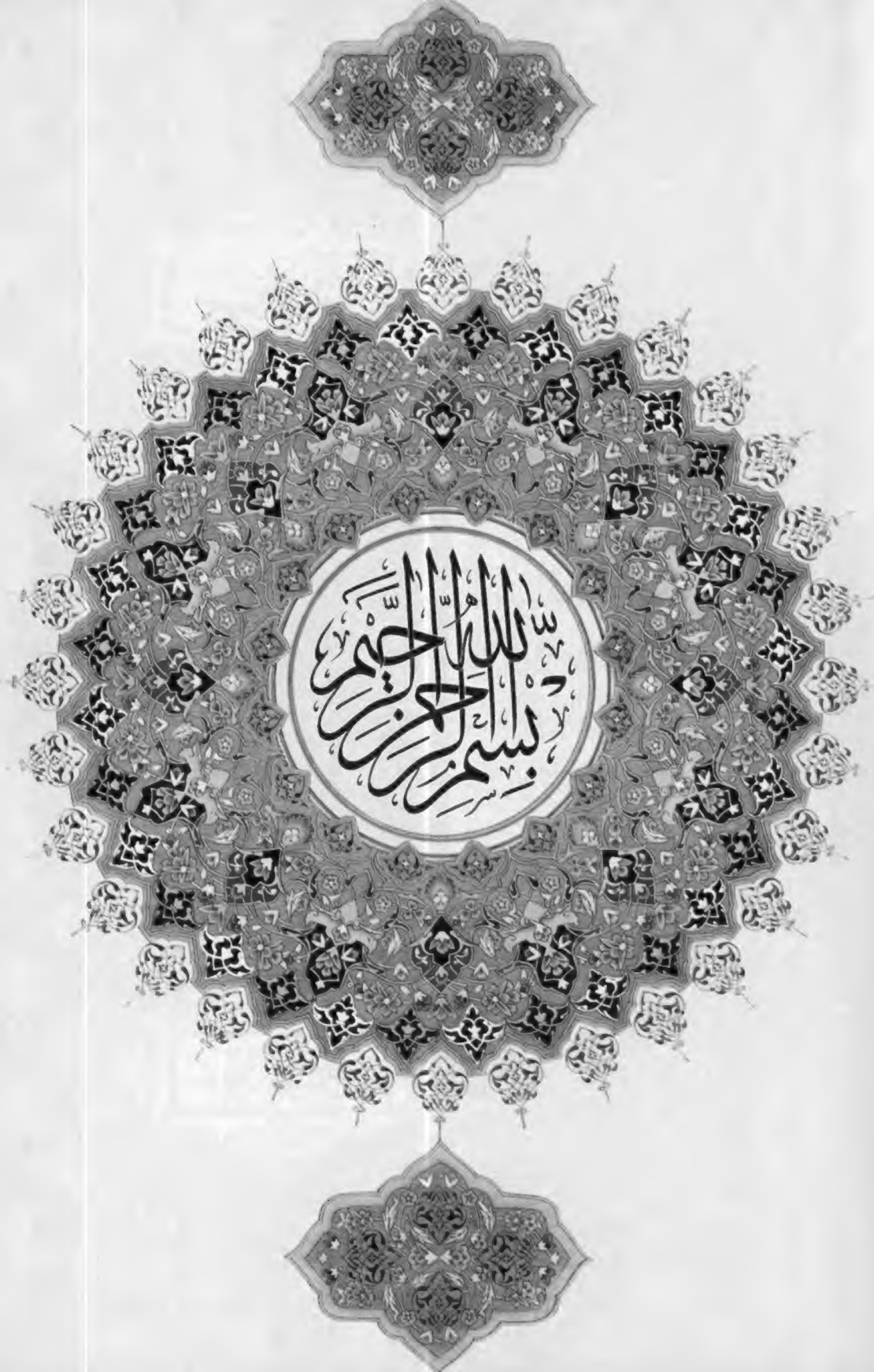

وہر گپڑاوی
ماہو ستاہہ ژار

فزان کریم
ترجمہ کردی
استاد عبدالحسن شہر فکندی
۴ جہ رار۴

خوشنویسی: نجف علی عثمان طہ
مث ورقہ: محمد سعید غفوری
کتبہ: فہشین ہارنی
تتبیق: سعید قادی
تدنیب: بہرام مہربان کربستانی
ناشرین: انتشارات ناز و نگاہ پشاور
لیتوگرافی: تندیس
چاپ صحافی: چاچخانہ بزرگ قرآن کریم
حق چاپ: محفوظ است

مقابلہ و تصحیح: محمد حامدی مرادی
ویرایش: محمد ماجد مردوخ زوہانی
باز نویسی: سید احمد سعادت
طراحی حروف و کتب: برژوند رایانہ
حروف چینی: ثریا بابابی
خندان: نوابی
پرستو: نیروزی
مونو خوانی: محمد ماجد مردوخ زوہانی
محمود منفی

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقُرْآنِ
وَالَّذِي يَهْدِي النَّجْمَ ذِي الْقُرْنَيْنِ
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
وَالَّذِي يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ
وَيَهْدِي النَّجْمَ ذِي الْقُرْنَيْنِ
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ

سوره فاتحه

۱. و ما خود را که در مسند و دوله نشاند.
 ۲. سپاس بخواند که راهبندری جیانه.
 ۳. و در مسند و دوله نشاند.
 ۴. خاوندی روزی پستان.
 ۵. خیر و نود و پستان پستان چه بود و پستان
 ۶. که راسته بری شاکه زان که
 ۷. بری نود و کی خوت پاکت که کن کرد و کن که از
 ۸. که ده به نود و کی که دوتون اند و پستان که لاری نون.
 ۹. پستان سر... با پستان خوت قاری اود و کن.
 ۱۰. بری نود و کی... با پستان خوت قاری اود و کن.
 ۱۱. نود و کی... با پستان خوت قاری اود و کن.

لکه لکه ماتوه و نایه

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَٰلِکَ الْکِتَابِ لَا یَرْفَعُهُ إِلَّا الَّذِینَ
الَّذِینَ یُؤْمِنُونَ بِالْغَیْبِ وَهُمْ عَلَى الصَّلَاةِ
رَفِیْعًا یُتَّقُونَ ۖ وَالَّذِینَ هُمْ بِآثَارِ
الدِّیَارِ ۖ آثَارِ مِّنْ قَبْلِ الْآخِرَةِ یُتَّقُونَ ۖ
أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّنْ رَبِّهِمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَالِیُّهَا تَمَامُ السُّورَةِ وَفَاتِنَا

سُورَةُ بَاقِرَةٍ

وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

۱. اِنِّي عَسَى اَنْ اَكُنْ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ
 ۲. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ
 ۳. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ
 ۴. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ
 ۵. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ
 ۶. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ
 ۷. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ
 ۸. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ
 ۹. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ
 ۱۰. اِنِّي اَعُوْذُ بِاللَّهِ مِنَ الْغَرَمِ

لَمْ يَكُنْ لَكَ تَوْفِيقٌ وَلَا تَوْفِيقٌ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى
 أَبْصَارِهِمْ غِشْوَةً وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ
 مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَيَا لَيْتَ يَوْمَ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾
 يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ
 وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
 وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
 لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾
 أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ
 لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا ءَامَنَ السُّفَهَاءُ
 أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لُقُوا
 بِالَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا
 مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزَءُونَ ﴿١٤﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ
 فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ
 بِالْهُدَىٰ فَمَآ رَاحَتْ تَجَرُّهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

- ۶ گه لی خودانه ناسانیش بترستی، یان ترسیان وه بهر نه هیئی، وه کؤ یه که؛
نه وان له باوه ری هینان خو ده بوئرن.
- ۷ له خوداوه دل و گوئی یان مۆر کراوه و په رده به کیش به بهر چاویاندا کشاوه و
به شیان نازاری به وانه.
- ۸ له م خه لکه دا ئی وا هه یه، ئیئون: باوه پمان به خوداوه به روژی سه لا
هیناوه؛ که چی باوه پشیان نیه.
- ۹ نه وان خوداوه باوه پداران فریوده ده؛ که هه ر خوئیان فریوداوه و پیش
ناحه سن.
- ۱۰ دلیان ده غه زیکی هه یه و خوا ده غه زی پتر کردون؛ له سه ر ئه م
درو کردنه، به شیان نازاری به وانه.
- ۱۱ ئه گه ر که سی پتان بیوی: له م هه رده به دغه ری مه که ن! ئیئون: ئیمه
چا که کارین.
- ۱۲ باش بزانی، که خراپه کار نه وان؛ به لام به خوئیان نازان.
- ۱۳ هه رگاش یه کئی پتان بیوی: ئیوه ش سایری ئه م خه لکه بروا بینن، ئیئون:
جا چۆن ئیمه وه ک ئه و نه فامانه بروا بینن؟ با بزانی، که خوئیان
نه فامه کان؛ به لام به خوئیان نازان.
- ۱۴ هه ر وه ختایه ک ده گه نه خاوه ن باوه پان، ده لئین: ئیمه ش وه ک ئیوه
خاوه ن باوه پان. هه رگاش چۆنه لای شه یته نه کانی خوئیان، ئیئون: ئیمه
وه ل خوتانین؛ هه ر گه مه به مانه ده که ین.
- ۱۵ خودا کالته به وان ده کاو بهریان بۆ به ره له دا ده کا، تا له ئه و سه رکیشیه دا
سه رگه ردان بن.
- ۱۶ ئه وانه راسته پریان دا به گومرایی و له سه و دادا تی شکاون و رینگه ی
راستیان به دی نه کرد.

۹- هه سین: یی زانین، هه ست یی کردن. ۱۰- ده غه ز: نه خوئی، ناساگی.

۱۱- هه رده رد، زه مین، زه وی. ۱۴- وه ل: ده گه ل، له ته که.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ
 ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّ
 بِكُمْ عَمَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ
 ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَنُقُرٌّ يُجْعَلُونَ أَصْدِعُكُمْ فِيءًا إِذَا بِهِم مِّنَ الصَّوَاعِقِ
 حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
 أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
 الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
 بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا
 فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ ۖ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
 النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

۱۷ ئەمانە راست بە مەرەدی کەسانی چۆن، کە خەریکی پێکردنی ئاگرێک بۆن؛ هەرکە پۆشنایی ئاگر دەورووبەری پۆشن کردن؛ خودا پۆناکیە کە ی بردن و لە تاریکیکی وادا وێڵی کردن، هیچ ئاشتە بایان نەدەدیت.

۱۸ کە پێن، کوپێن، لال و پالێن؛ ناتوانن بشگە پێنەو.

۱۹ یانە [هەر وە کۆ کەسانی کە] بارانی بە لۆزەویان دەگەڵ هەوروو چە خماخەدان لەو حەوايە بۆ بباری و بکەوێ نەو تاریکایی؛ لە ترسی هەورە تریشقە، تلی لەگۆی یان رابکەن، نەکا بمرن. خودا دەورە ی لەم خوانە ناسانە داو.

۲۰ لەوانە یە برۆسکە ی هەور کوپریان بکا. هەر شریخە ی چە خماخە هات، دەکەوێ نە پێ و هەرگا لێیان تاریک داهاات؛ رادەوێ ستن. خۆ ئەگەر خوا بیویستایە، گۆی و چاوی لەکار دەخستن؛ خوا هەمۆ شتیکی پێدەکری.

۲۱ ئە ی خە لکینە! هەر ئەو خوايە بپەرستن کە ئیوێ و زۆری تریشی پێش ئیوێ وەدی هێناو. بە شکۆ خۆتان بپارێزن.

۲۲ ئەو خودایە هەردی بۆ کردۆن بە رایەخ، ئاسمانی بەرزکردەو و ئاویکی لەو حەوايەو بۆ باراندن؛ هەمۆ جۆرە بەروبوی - بەهۆی ئەو ئاوە - بۆ رواندن. دەیساکە ئەو وە زانیو، چۆن شەریکان بۆ ئەو خوايە پەیدا دەکەن؟

۲۳ ئەگەر لەمە ی کە ئیمە بۆ عەبدی خۆمان ناردۆتە خوار بە گومان و پێشتان وایە راستی بۆ چۆن، دەسا ئیوێ و پێرای هاو باوەرە کانتان بە گە لە کۆمەکی یە کتر - جگە لە خوا - سۆرەتیکی وەک ئەو بیژن.

۲۴ ئەگەر نە و کرد - کە هەر گیز بۆشتان ناکری - سا بترسن لەو ئاگرە ی دەستە چیلە ی تەوێ و لەشی مڕۆیە و هەر بۆ خودانە ناسەکان هەلکراو.

۱۷- مەرە: حال، بار، مەرە. ۱۹- لۆزە: تەوژم، رێژنە. تلی: ئەنگوست، قامک، تلپی.

۲۴- تەوێ: بەرد، کوچک، کەفر. هەلکراو، یا: سازکراو.

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾

﴿٢٦﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةٌ فَمَا
فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ
بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا
وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٧﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ
اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ
وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٨﴾

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ
ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٩﴾ هُوَ
الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَى إِلَى
السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٠﴾

۲۵ به و که سانه ش که بۇنه خاوهن باوه پرو ئاکار چاکن ، موژده بده : باغاتیکى وایان ده بى ، جۇباريان به بهردا ده رواو له هه ر میوه یه ک بجیژن ، ئیژن : بهرى ئه مه کرابوه به شى مه و ئیستا وینه یان هیناوه . ژنه کانیان له وى زور پاک و خاویئن ؛ تا هه تایه ش هه ر له به هه شتا ده میئن .

۲۶ خودا له وه شهرم ناکا میشؤله و له پیشکه ش که متر به نمؤنه بینیتته وه . جا ئه وانه ی به باوه پرن ، رۆن ده زانن ئه مه راسته و له پهروه رنده یان رایه . ئه وانه ی خودا نه ناسن ئیژن : خودا له م نمؤنه هیئانه وه چی گه ره ک بۇ ؟ زۆرانی پی گومرا ده کاو فره شیان شاره زا ده کا . هه ر ئه وانه پنی تۆشى گومرایى ده بن که له ریگایه لاده ده ن .

۲۷ ئه و که سانه ی به یمان ده که ل خوا ده به ستن و ده یشکینن ؛ ئه و شته ی خودا ویستویه هه ر به ساغی بیهیلنه وه ، ده پسینن و له عهردا به دفه ری ده که ن ، هه ر خویان زیانبار ده بن .

۲۸ چۆن له و خواجه حاشا ده که ن که له نه بۇ ، زیانی داوه به ئیوه و له پاشان ده تان مرینى و دیسان زیندؤو ده کاته وه و ئه وسا گشتؤ بۆ لای ئه و ده که ریته وه ؟

۲۹ هه ر خۆبه تی هه ر چی له زه میندا هه یه ، بۆ ئیوه ی به رهه م هیناوه و ئه وسا به رزایه به رزایی و حه وت نهومی لى دروست کرد . هه ر ئه ویشه ئاگای له هه مۆشت هه یه .

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً
قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ
﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَكَةِ
فَقَالَ أُنَبِّئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا
سُبْحَنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ
﴿٣٢﴾ قَالَ يَتَّكِدُمْ أَنبِيُّهُمْ بِأَسْمَاءِهِمْ فَلَمَّا أَبْنَاهُمْ بِأَسْمَاءِهِمْ قَالَ
أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْنُيُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا
لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ
﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَتَّكِدُمْ أَسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا
حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾
فَازْلَهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَعٌ إِلَى حِينٍ ﴿٣٦﴾
فَلَقِيَ آدَمَ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

۳۰ نه وکاته ی په روه رنده ی تۆ به فریشتانی راگه یاند: من ده مه وی بریکاریک له سر زه مین دیاری بکه م؛ گوتیان: تۆ که سی وا دینی له ویډا خراپه بکاو خوین بریژی، که چی ئیمه هه ر شوکرانه ی تۆ ده که یین و په سنی پیروزی تۆ ده ده یین؟ گوتی: نه وی من ده یزانم، ئیوه ناگانان لی نیه.

۳۱ خودا هه مۆ ناویکی فیری ئاده م کرد. نه وسا هه مۆ شته کانی له بهر فریشته کان راناو گوتی: ئه که ر راستی بۆ چۆن، ناوی نه وانه م بۆ هه لده ن.

۳۲ گوتیان: هه ر تۆی له که مایه تی به دۆری؛ ئیمه به ده ر له وه ی که تۆ فیتر کردوین، هیچ نازانین. هه ر بۆ خۆت زانای کارزانی.

۳۳ گوتی: ئه ی ئاده م! ده سا تۆ ناوی هه مۆ نه وانه یان بۆ هه لده. وه ختی ئاده م هه مۆ ناویکی بۆ هه لدان، گوتی: من به ئیوه م نه وت که هه ر خۆم هه ر نه یینی له عاسمانان و زه مین دان و هه ر چی ئیوه وه یشیرن و بیدرکینن، ده یانزانم؟

۳۴ فه رمانمان به فریشتان دا، کړنۆش له بهر ئاده م به زن. غه یره ز ئیبلیس هه مۆ یان سوژده یان بۆ برد؛ نه و که خۆی به زلتر زانی، سوژده ی نه بردو سېله بۆ.

۳۵ گوتمان: ئاده م! خۆت و ژنت، له به هه شت نیشته جی بن و هه ر چی له هه رشوینی ده خۆن، نۆشی گیانو؛ هه ر تخونی نه و دار[ی هانا] مه که وُن؛ چون [به م کاره] له نا هه قیکاران ده بن.

۳۶ شه یتان هه لی خه له تاندن و له به هه شت ده ری په راندن. گوتمان: داوه زنه خوا ره وه، خۆتان دوژمنی خۆتانن؛ تا ماوه یی دیاری کراو، له سر زه مین پای ببوین.

۳۷ ئاده م له په روه رنده ی را جه ند وشه یه کی پی گه یشیت. نه وسا تۆ به که ی قبول کرد. هه ر خۆیه تی له په ژیوانان ده بۆری و دلۆفانه.

۳۵-هانا: (۱) په نا، له بهر یا نه وه بۆ دادپرسین؛ (۲) ناو ها، نه و جوړم.

داری هانا: داری قه ده غه ی به هه شت بۆ ئاده م. ۳۷-دلۆفان: خاوه ن به زه یی.

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ تَبَعَ
 هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾
 يٰبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي
 أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّيَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَءَامِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ
 مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي
 ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّيَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْسِئُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ
 وَتَكُنُوا الْحَقَّ وَأنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا
 الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ * أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ
 وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ نَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
 وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ
 ﴿٤٥﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾
 يٰبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا
 يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

۳۸ گوتمان: گشتۆلە بەھەشت بېرۆنە خوارى؛ ئەوسا ئەگەر لاي مەنەو
رېنوتىيىكتان بۆھات، ئەوانەى بکەونە شوئى رېنوتىيىم، نە لە ھېچ شتى
دەترسن نە خەمدەخۆن.

۳۹ ھەر كەسانىش خۇيان تۆشى ھەلەكەن و لە نىشانەكانى من حاشايە
بکەن؛ دەبن بە يارى ئاگرو ھەتاسەر ھەر تيا دەبن.

۴۰ ئەى زارو زىچى ئيسرائىل! لەبىرۆبى چەندەم چاكەدەگەل كەردۇن.
پەيمانى من بەجى بىنن؛ منىش پەيمانى پىم داۋن، پىك دىنم و ھەر
تەنيا لە خۆم بترسن.

۴۱ بېروا ھەبى بەوھى كە ناردۇمەتەخوار، كە ئەمەش بەراست دەزانى
وائىستا لە لاي ئىوھىيە. مەبنە پىشەنگى ئەوانەى حاشا لەم كىتبە
دەكەن؛ ناشى نىشانەكانى من بە نرخیكى كەم بفروشن. سا ھەر لەخۆم
ترسۇ ھەبى.

۴۲ راستى رەوا بە ناپەوا دامەپۆشن. حاشا و لەو راستىيە نەبى، كە بۆخوتان
ناسىوتانە.

۴۳ نوپۆ بکەن و زەكات بەدن؛ دەگەل كېرئۆش بەرەكاندا كېرئۆش بەرن.

۴۴ ئاخۆ ئىوھى كە فەرمان بە و مەردمە دەدەن چاكەى بکەن، خوتانى لى
ھەلدەوئىر و ھەر خۆشۇ كىتب خوينەوھن؟ دەسا چىتانه تى ناگەن؟

۴۵ بۆ خۇپاگريۇ بۆ نوپۆان ھانا بەرن؛ كە ئەم كارە زۆر دژوارە؛ مەگىن ھەر بۆ
ئەو كەسانەى كە خۇيان بەزل نازانن؛

۴۶ ئەو كەسانەى سۇردەزانن تۆشى پەرورەينىيان دەبن و دەگەرئەوھ بۆ لاي
خۆى.

۴۷ ئەى زارو زىچى ئيسرائىل! بىر لەو چاكە بکەنەوھ كە من دەربارەتانم
كرد؛ لە چاوخەلكى ھەمۇ دنيا پتر رىزم لە ئىوھنا.

۴۸ خۆش بىپارىزن لەو رۆژەى كە كەس تاوانى ناچىتە سەر كەسىتر؛ نە
بارمتەى تىدا ھەيە و نە ھېچ خۇكپىنەوھىيەك؛ كەسىش دە ھاناي كەس
نايە.

۴۴-ھەلوارىن: جيا كەردنەوھ. ۴۶-سۇرزانىن: دلىابۇن. ۴۸-بارمتە: گرو، شىك لە باتى شىكىتر
بەئەمانەت دانان.

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
يَذْبَحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ نَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَى
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ أَخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ
﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ إِنِّي كُنْتُ ظَالِمًا لِنَفْسِي
فَاتَّخَذْتُكُمْ الْعِجْلَ مَثَلًا فَاذْكُرُوا أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً
فَأَخَذْتُكُمْ الصَّاعِقَةَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ
بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى كُلًّا مِنْ طِيبَتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

۴۹ نه وساکه رزگارم کردن له فیرعه ون و داروده سته ی، که سه ره رای
جزیادانو، کورانی لی سه ر ده برین و ژنه کانی ساغ ده هیشتن؛ که له مه ده
نه زمونی زور مه زن هه بؤ له پهروه رنده تانه وه.

۵۰ نه وساش که ئیمه ده ریامان بؤقه لاشتن و نه جاتن دان و نه وانیه وه
فیرعه ون بؤن، هه مومان به خنکندن داو ئیوه تماشاو ده کردن.

۵۱ نه وساکه ش که ده گهل مؤسا، ژوانی چل شه وه مان دانا، ئیوه نه و
ناهه قیه تان کرد: پاش نه و گویره که تان په رست.

۵۲ له پاش نه مه ش لیتان خوش بؤین؛ به شکو شوکرانه بؤیر بن.

۵۳ نه وساش که ئیمه به مؤسا کتیب و هو ی بژاردن دا؛ به شکو ئیوه
شاره زابن.

۵۴ نه وساش مؤسا به هۆزه که ی خو ی راگه یاند: گهلؤ! به گۆلک په رستیؤ
ناهه قیتان له خۆتان کرد؛ په ژیوانی له لای به دی هینه رتانه وه ده برین؛
سا وه رن یه کتر بکۆژن؛ لای به دی هینه رتانه وه نه مکاره بۆتان چاتره. که
تۆبه ی لی قبول کردن؛ هه ر نه ویشه له په ژیوانان خوش ده بی و دلۆفانه.

۵۵ نه وساش که به مۇساتان گوت: ئیمه بروات پی ناهینین تا ئاشکرا خوا
نه بینین؛ که هه ر له بهر چاوی خۆتان بروسکه تان به سه ردا هات.

۵۶ له پاش نه وه ی که مرد بؤن سه ر له نو ی زیندون کردنه وه، شایه ت شوکرانه
بؤیر بن.

۵۷ هه وریشمان کرده سه یوانؤ؛ گه زوو مه لی شیللاهه شمان بؤه ناردن؛
بخۆن له و بزیوه پاکه ی به شمان داؤن. نه وان ناحه قییکیان له ئیمه
نه کرد؛ ده رباره ی خۆیان ناحه ق بؤن.

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ
وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا
غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنْ
السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ * وَإِذْ أَسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ
لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ
اثْنَا عَشَرَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرِبَهُمْ كُلُوا
وَأَشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
وَإِذْ قُلْتُمْ يَمْوِسُ يَا مُوسَىٰ لَنْ تَصِيرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ
يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِئُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِشَآئِهَا وَفُومِهَا
وَعَدَسِهَا وَبَصِلَهَا قَالَ أَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ
بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَآسًا لَأْتُمَّ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءَ وَغَضِبَ اللَّهُ
بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

۵۸ ئەوساش پیمان راگه یاندن: برۆنه ناو شاره که وه؛ هەر شتیکی ده خۆن و چی ده خۆنه وه، به ئاره زۆی خۆتان بکه ن. هەر له ده رگا چۆنه ئەو دیو، سوژده به رن و بیژن: ئەی پهروه رنده مان! ئەرکی گرانمان مه خه سه ر. ئەوسا مه له گوناها نو خۆش ده بین و پاداشمان له مه ر کارچاکان پتر ده بی.

۵۹ ئیتر له پڕی لاده ره کان - هەرچی به وان سپیرابؤ - به راوه ژۆره فتاریان کرد؛ ئەوسا ئیمه ش له تۆله ی ئەو به دفه ریهدا، به لایه کمان له عاسمانه وه بۆ ناردن.

۶۰ ئەو هه ره ته ش که وا مۇسا ئاوی بۆ په ی ره وانی خواست. گوتمان: به دارعاسا که ی خۆت له و به رده ده! دوا زده کانی لئ هه لقو لی؛ هەر تیره یه ک جیی وه خواردنی خۆی زانی. سا له وه به شه ی خودا داویه بخۆن، وه خۆن، له عه رزا به دفه ری مه که ن.

۶۱ ئەو ده مه شتان له بیر بی که گوتمان: موسا ئیمه به یه ک جو ره خو راک هه دا ناده یین؛ له پهروه رنده ت بخوازه له وه ی زه وی ده ی روینی، وه ک سه وه وات و خه یار و نیسک و سیرو پیواز، بۆمان به ره هم بی نی. گو تی: ئیوه خراب به چاک ده گۆر نه وه؟ سه ر به ره ژیر بچه شاریک دلخوازی ئیوه له وی یه. به لام چونکه له نیشانی خودا حاشایان ده کرد، هەر له ناهه ق پینغه مبه ره کانیان ده کوشت، یاغی بۆن و ملیان له ده س درییی ده نا، وه به ر غه زه بی خوا که وتن و چاره په شی و زه بۆنیان بۆ بریار درا.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّبِيَّانَ
 مِنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
 عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ
 أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ
 بِقُوَّةٍ وَآذِكُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ
 بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ
 الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ
 فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾ فَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا
 بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ
 مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَنْتَ خَدُّنَا
 هَٰذَا قَالِ أَعِودُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا
 آدَعْ لَنَا رَبَّكَ يَبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ
 وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمُرُونَ ﴿٦٨﴾
 قَالُوا آدَعْ لَنَا رَبَّكَ يَبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْ تَهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ
 إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾

۶۲ ئەوانەى خاوەن باوەرپن و ئەو کەسانەش کە جۆلەکە و فەلەو سایی
مەزەب بۆن، ئەگەر بە خواو رۆژى پەسلان باوەریان بێ و ئاکار چاک بن،
لەلای پەرورەندەیان را پاداشى خۆیان پێ دەگاو نە هیچ ترسیکیان
لەسەرە، نە خەم دەخۆن.

۶۳ ئەوساش کە ئیمە بەلێمان لێ وەرگرتن و کۆی تۆرمان بەسەرتانەو
بەندکرد؛ گوتمان: هەرچی پیمان داؤن توندی بگرن، چى تیدا لەبیری
مەکن. شایەتا خۆپاریزن.

۶۴ لەپاش ئەووە خۆتان لێ بوارد. ئەگەر چاکەو بەزەیی خوا دەهاناتان
نەهاتایە، ئێو لە زیانباران بۆن.

۶۵ لەحالی ئەو کەسانەشتان خەبەردار بۆن کە وا لە رۆژى شەممەدا
لەپادەى خۆیان دەرکەوتن، پیمان گوتن: مەیمۆنى تروکراو بن.

۶۶ بە پەندیکى وامان بردن، هاوچەرخان و دواى ئەوانیش، چاوترسین کاو
دەرسیک بێ بۆ پارێزگاران.

۶۷ بیر لەو چارەش بکەنەو کە مۇسا بە ھۆزەکەى گوت: خودا فەرمانۆ
پێ دەدا کە ئێو چیلێک سەرژى کەن. گوتیان: ئاخۆ دەتەوێ گالتەن
پێ بدەى؟ گوتى: پەنادەبەم بە خوا کە لە رێزەى نەزنان بم.

۶۸ گوتیان: لە پەرورەندەى خۆت پرسیاربکە، چۆن چیلێکە؟ گوتى: ئێو
ئەو چیلەى کە نە پیری پەک کەوتەى و نە کەم تەمەن؛ ناوەنجى یە. بە
چیتان فەرمان پێدراو دەبێ بیکەن.

۶۹ گوتیان لە پەرورەندەى خۆت پرسى بکە پیمان بێو چەرنگیکە؟ گوتى:
ئێو چیلێکى ھیندە رەنگ زەردە، توشاچى دلخۆش دەکا.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا
 إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذُلُولٌ
 تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا
 أَأَنْتَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبْحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ
 قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَرَأُوهَا فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾
 فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ
 آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
 فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ
 مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ
 مِنْهَا لَمَاءً يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
 ﴿٧٤﴾ ﴿٧٤﴾ أَفَنظَمُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا بِالْكِتَابِ وَقَدْ كَانَفَرِيقٌ مِنْهُمْ
 يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ
 وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا قُلُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا
 وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا اتَّخَذُوا آلَهُنَّ بِمَافَتَحِ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

۷۰ گوتیان: دیسان له پوره رنده ت بپرسه با پین بلی چۆن چۆنیه؟ مانگا سه ری لی تیک داوین؛ نه که ر خودا خۆی حه زبکا ده توانین شاره زاببین.

۷۱ گوتی: ئیژی نه چیلکی هه فۆتی یه، جۆتی بکاو نه ئاوده کیشی بۆزه وی، هیچ په له شی تیدانیه. گوتیان: ئیستا راسته که ت بۆ خستینه رو. ئیتر نه وسا سه ریان ژێ کرد؛ وه ختیش بۆ نه م کاره نه که ن.

۷۲ نه وسا یه کیکتان کوشتبو، [له سه ر گوژه ر] یه کتری تان تیوه ده دا، که خودا بۆی وه ده رخستن نه وی که ده تان شارده وه.

۷۳ نه وسا گوتمان: پاژیک له لاشی چیلکه که له لاکی کوژراوه که ده ن، خودا ئاوا مردۆ زیندۆ ده کاته وه و ئاوا نیشانه کانی خۆی نیشان ده دا، به شکۆ بتوانن تی بگه ن.

۷۴ له پاش نه مه ش بۆنه دل په قیکی وه ها له چه شنی به رد؛ بگره ره قتریش بۆ له به رد؛ چونکه ته خته به ردی وا هه ن چه ند جۆباری له به ر ده رۆن؛ هه شیه تره ک تره ک ده بی و ئاوی لێوه فیچقه ده کا؛ هه واش هه یه له ترسی خوا جاله ده بی. خوا له هه رکاریکی ده یکه ن ئاگاداره.

۷۵ ئاخۆ ئیوه به و هیوایه ن که باوه ریتان پی بپنن، که چی ده سته یه ک هه ر له وان وتاری خویان ده بیست و له پاش نه وه تی ده گه یین، ده یانگۆری و ده شیانزانی که ده یگۆرن؟

۷۶ هه رگایه کیش تۆشی باوه رداران ده بن، ئیژن: باوه رمان هیناوه. هه رگا ده که نه یه کتری، پێان ئیژن: ئاخۆ ئیوه نه و زانسته ی خوا پێداون لای نه وانی ده درکینن، تا بیکه نه به لگه ی خۆیان لجه م په روه رنده ی ئیوه؟ ده ئاخه تاکه ی تی ناگه ن!؟

۷۱- هه فۆتی: راهیتراو، فیتراو. ۷۲- گوژه ر: کوژراو. تیوه دان: ئالوده کردن.

۷۴- جاله: جاره، به ردی گلاره وه بۆ له کیف.

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
 وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنَّهُمْ
 إِلَّا يُظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُوبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
 ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ
 ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ
 أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ ۖ أَمْ تَقُولُونَ
 عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً
 وَأَحْطَتْ بِهٖ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
 فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ
 أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ
 إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا
 لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
 تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

۷۷ بۆچی ئه مانه نازانن هه رچی نهیئنی دلّیانه و هه رچی به ئاشکرا ده یلّین،
خو ده یزانن؟

۷۸ له وانیشدا ئی وا هه ن که نه خوینده ن و بیژگه ئاره زو، له کتیب
سه رده رناکه ن؛ ئه مانه هه ر له خه یالات و گوماندا ن.

۷۹ سا هاواره بۆ ئه وانه به ده ستی خو کتیبه که ده نووسن و پاشان ئیژن: ئه مه
له خواوه هاتوه، تا به نرخنی که م بیفرۆشن. هاوار له وان له وه ی به ده س
نۆسیویانه و هاوار له وان بۆ نرخنی گیریان که وتوه.

۸۰ ده شلّین: ئاگر تۆشمان نابێ؛ مه گین چه ند رۆژی، ئه ویش که م. بیژه:
ئاخو خودا به لّینی پیداون - که خودا له به لّینی خو ی پاشگه ز نابێ -
یان هه ر له نه زانیه وه قسه له سه ر خودا ده که ن؟

۸۱ دیاره هه رکه س خو ی تۆشی خراپه بکاو خراپه که ی ده وری دابی، ئه وانه
یاری ئاگر و تا هه تا هه ر تییداده بن.

۸۲ ئه وانه ش که باوه ردارو ئاکار چاک بۆن، به هه شتین و هه ر له ویدا
ده میننه وه.

۸۳ ئه و سه رده مه ش که په یمانن له به ره ی ئیسرا ئیل وه رگرت: غه یره ز خودا
نه په رستن و چاکه ده گه ل داک و باب و نزیکان و هه تیوو هه ژاران که ن و بۆ
مه ردم قسه ی باش بکه ن؛ نوێژ بکه ن و زه کات بدەن؛ له دوا ی ئه وه -
که میک نه بی - پشتۆتی کردو خوؤ له په یمانه که بوارد.

۷۸- مه به ست له «بیژگه ئاره زو»، ئه وه یه که: هه ر ئه وه نده له کتیب (ته ورات) تی گه ییشتون که خویان لێ
خۆش ده بی و باب و کالیان - که بیته مبه ر بۆن - تکایان بۆ ده که ن. «که ششاف»

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
 أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾
 ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
 مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
 وَإِنْ يَأْتُواكُمْ أُسْرَى تُوَفُّوهُمْ وَهُمْ مُوَحَّرُونَ عَلَيْهِمْ
 إِخْرَاجُهُمْ أَفْتَوْهُمْ مُنُونٌ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ
 بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ
 فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ
 وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا
 الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ
 يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ
 بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ
 بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ
 اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا
 قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

۸۲ پەيمانىشمان لىتان ئەستاند كە : ھۇنى يەكتر مەپژن و خۇتان ھەر لە زىدى خۇتان وەدەر مەننن . پاشان بۇئە و پەيمانەشتان بىر يارۇداو بۇخۇشتان شايبە تى دەدەن .

۸۵ لەدواى ئەو ەش ھەر خۇتان بۇن كۇشتارۇ لە يەكتر دەكرد ؛ بە پىشتىوانى خەلكى تر - بە تاوان و دەسدرىژى - ھىندى كە ھەر لە خۇتانن ، لە ولاتيان وەدەردەننن . كە لىشۇ بەدىل دەگىرى ، ھەمۇتان خوينەكەى دەدەن ؛ كە ھىچ بۇشتان رەوانىيە دەريان بەكەن . ئاخۇ ئىو بە ھىندى لە ناوەرۇكى كىتبەكە و پروادەكەن ، لە ھىندىكى حاشادەكەن ؟ ھەر كەس لەنگۇ ئەو بەكا ديارە لە ژيانى دنيادا رىسوادەبى و لەو دنياشا زۆر بە توندى ئازار دەدرى . خودا لە ھەمۇ كارىكتان ئاگادارە .

۸۶ ئەو كەسانە ژىنى دنيايان كرىو ە قىامەتيان لە نرخى داو ە ، ئىتر نە بارى ئازاريان سۇك دەكرى و نە كەس يارىدەيان دەدا .

۸۷ ئىمە خۇمان كىتىمان داو ە مۇساو چەند پىغەمبەرى تىرىشمان لەدواى ئەو نارد . چەند بەلگەى زۆر ئاشكراشمان دا بە عىساي كورى مەرىم ، لە گىانى پىروژى خۇشمان يارىدەن دا . ھەتا ئىستا ھەر پىغەمبەرىكۇ بۇ ھات و شتى واى گوت كە ئىو ە لىتان خۇش نەھات ، خۇتان لەو بەزلتر زانى و بە ھىندىكتان گوت درۆزن و ھىندىكىشيانۇ ھەر كۇشتۇن .

۸۸ گوتيان : دلمان سەرىبۇشى پىدا دراو ە . نەخىر ، ئەوان بەھوى لە خودا لادانيان ، بەر نەحلەتى خوادا كەوتۇن و بەدەگمەن پروا دەكەن .

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا
 مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ
 مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨١﴾
 بِئْسَمَا أَشْتَرُوا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ
 اللَّهُ بَغْيًا أَنْ يَنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
 فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ
 ﴿٨٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا تَأْتُونَنَا
 بِمَآءٍ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا
 لِّمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيََاءَ اللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنْتُمْ
 مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ
 ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٨٤﴾
 وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا
 مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
 وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ
 بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾

۸۹ هه رکاتیکی کتیبیکیان له لایهن خوداوه بو دی و ئهم کتیبه ش ده سه لمیننی که ئیستا له لای ئه وانه و له پیشو شدا گه ره کیان بو به سه ر خودانه ناساندا زالیان بکا، که چی وختی هات و ناسیان، به گزیدا دین. ده سا که سانی دژ به وُن، بهر نه حله تی خودا که وُن.

۹۰ ئای که خویان به نرخیکی خراپ فروشت! هه ر چونکه خوا له هه ر عه بدی له عه بدانی وا حه زبکا به چاکه ی بخوینیتته وه و فه رمانی خو ی به و بسپیتری، ئیره یی به و ده رده ی بردن که لینی بکه ونه حاشایه؛ به م کاره یان دوجار وه بهر غه زه ب که وتن؛ ئه و چا و چنوکانه ئازاریکی ئابرو بهریان ده بی.

۹۱ ئه گه ر بیتو پێان بێژن: به و کتیبه ی خودا ناردویه ته خواری، بروا وه بی، ئیژن: ئیمه هه ر به و کتیبه ی که بو خۆن هاتۆته خوار، برواده که یین؛ کتیبی تر - با برواشی به کتیبه که ی ئیمه هه بی - ئیمه به راستی نازانین. بیژه: ئه گه ر بروا وه یه، ئه دی بوچی له پیشودا پیغه مبه ره کانی خودا و [له خوت و خواری] ده کوشت؟

۹۲ کاتی مۆساش به چه ن دین نیشانه ی پته و هاته لاتان، که چی دوا ی ئه و گویره که یه کتان په یدا کرد، ده تانپه زست. ناهه قیتان له خۆتان کرد.

۹۳ له و کاته شدا که په یمانن ده گه ل به ستن و کیوی تۆرمان له سه رتان بهر زکرده وه و پیمان گوتن: هه ر چی له ئیمه ورا بو دی توندی بگرن و بییسن؛ گوتیان: به لی، بیستمان و گو ی ناده ینی. ئه وینی گۆلگ په رستی وه هایان ده دل چه قیبو باوه ری له بیر بردنه وه. بیژه ئه گه ر بروادارن، بروا که تان تۆشی کاری گه لی ناله باری کردون.

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ
 دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤﴾
 وَلَنْ يَتَمَنَّوَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ
 ﴿١٥﴾ وَلَنَجْذِثَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَوٰةٍ وَمِنَ الَّذِينَ
 أَشْرَكُوا يُوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحَّزَجَةٍ
 مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ قُلْ
 مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ
 مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ
 ﴿١٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ
 وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا
 إِلَيْكَ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾
 أَوْ كَلَّمَآ عَاهِدُوا عَهْدًا ابْنَاهُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ
 مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
 كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾

۹۲ بیژه: نه گهر به راستانه و پیتان وایه له خوداوه مالی ئه ولا بو ئیوه تهرخان کراوه و به شی که سی تیدانیه، ده سا داوا بکه ن بمرن.

۹۵ هه رگیز ئه و داوا یه ناکه ن، چون ده زانن چیان کردوه؛ خوداش ناهه قان ده ناسی.

۹۶ بی گومانه ده یانبینی له هه مۆ که س له دنیا دا بو زانی پاپا تزن؛ ته نانه تی له و که سانه ش که شه ریک بو خوا ده ناسن. هه ر کام له وان پی خوشه هه زار سال بژی. خو ته مه نی هه زار ساله ش له ئازار دۆری ناخاته و. خودا هه مۆ کرده یانی له بهر چاوه.

۹۷ بیژه هه ر که س که دوژمنی جو برائیله [بابزانی]: هه ر ئه وه که ئه م قورئانه ی - به ئیزنی خوا - حه والهی دلی تو ده کاو به کتیه کانی دیکه ی ئاسمانیش باوه رده کاو ری شانده رو مژده دهره بو ئه وانهی باوه ردارن.

۹۸ هه ر کتی دژی خودا و پیغه مبه ره کانی و فریشتانی و جو برائیل و میکایل بی، خوداش دژ خوانه ناسانه.

۹۹ دیاره ئیمه نیشانی ئاشکران بو تو ناردوه؛ ئه وانهی حاشای لیده که ن، هه ر له ری لاده ره کانن.

۱۰۰ ئه دی بو چی هه ر جاریکی په یمان ده گهل خوا ده به ستن، هیندیک هه ر له ناو ئه واندا دین هه لی ده وه شیینه وه. زۆرینه شیان هه ر باوه ری پی ناهینن.

۱۰۱ دوا ی ئه مه ی ئه م پیغه مبه ره خودا ناردویه ته ناویان، برپای به و کتیه ش هه یه که لایانه؛ دیسان هیندیک له وانهی ئه هلی کتیب، له کتیبی خوا خو ده بویرن و روی تی ناکه ن. هه ر ئیزی نه شیان زانیوه.

وَاتَّبِعُوا مَا تَنَزَّلُوا الشَّيْطَانُ عَلَى مَلِكٍ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ
 سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
 السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ
 وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ
 فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ
 وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ
 مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ
 مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَكَّرُوا بِهِ
 أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا
 وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ
 ﴿١٠٣﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا
 انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾
 مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
 أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
 بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

۱۰۲ كه وتونه شوین ته وستانه ی شاهه تینی له زه مانى پاشایه تی سوله یماندا به ورته ده یان خوینده وه . سوله یمان خوانه ناس نه بؤ ؛ شاهه تینی خوانه ناس بؤن ؛ خه لکیان فییره جادؤ ده کرد . ته و زانسته ش كه هاتبوه سهر هارؤت و مارؤتی جؤته فرشته له بابلدا ، ههر كه سیکیان فییری جادؤ بکردایه ، پیشه کی تیان ده گه یاند : ئیمه ههر بؤ جه رباندنین ، نه که ی خودات له بیربچی ؛ ههر هینده شیان لی فیرده بؤن ژن و شؤلیک جیاوه که ن ؛ كه توانای ته وه یان نه بؤ - بی ئیزنی خوا - زیان له هیچ كه سى بدنه . ههر شتیکی وا فیرده بؤن كه زیان له خه لک بداو بؤ خویمان سؤدیکی نه بی ؛ ده شیانزانی کړپارانی جادوگه ری له و دنیا هیچ به شیان نیه . ئای ته گهر تی گه یشته بان ده یانزانی چؤن خویمان خراب ده فروشن .

۱۰۳ ته مان ته گهر بر وایان به خودا هه باو پاریزگار بان ، ده یانزانی كه پاداشی چاکتر وا له لای خودایه .

۱۰۴ ته ی گه لی خاوه ن باوه پان ائیوه مه بیژن «راعنا» ؛ بیژن : «تماشامان بکه » و گوئی بدنه نی . بؤ ته و خودانه ناسانه جه زره به ی زور به ژان هه یه .

۱۰۵ ته وانه ی ته هلی کتیب و دینی خویمان له دهس داوه و ته وانه ی خوا به خاوه ن شه ریک ده زانن ، حه ز نا که ن هیچ شتیکی چاکتان له پهروه رنده وړا بؤ بی . خوداش به مه یلی خو په تی ، له ههر كه سى خو ی حه زبکا - به تایبه تی - به چاکه ده یخوینیته وه . خودا خییوی چاکه و به زه ی ههره زورو زه وه ننده یه .

۱۰۲- جه رباندن : تاقي كردنه وه . ۱۰۴- وشه ی «راعنا» یانې : چاك گويمان بدهرئ ؛ به لام جوله كه كان كاتې ده گه ل پيښه مېهرا (د) قسه يان ده كرده يانگوت : «راعنو» كه عېريه و به مانای مروی زور خرابه ! جاله بهر نه وه خودا فرمانی دا كه به جې «راعنا» بیژن : «نظرنا» یانې ته ماشامان بکه و هؤشت پیمان وه بیت .

۱۰۵- خیتو : خاوه ن ، ساحیتو . زورو زه وه نده : په کجار زور .

﴿١٠٦﴾ مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا
 أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٧﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ
 مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
 وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٨﴾ أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
 كَمَا سَأَلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِدْ لِكُفْرٍ بِالْإِيمَانِ
 فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٩﴾ وَكَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ
 الْكِتَابِ لَوْ يَرُّوْكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَقَارِحَسَدًا
 مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا
 وَاصْفَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهَ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 ﴿١١٠﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ
 مِنْ خَيْرٍ يَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
 ﴿١١١﴾ وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى
 تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿١١٢﴾ بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
 فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٣﴾

۱۰۶ ھەر ئایەتیک لەکاربخەین یان لە بیرى ببهینه وه، ئایەتیکى لەو باشتەر یان ھەر وهک ئەوى ئەخەینه جى . مەگەر نەتزانىوه خودا ھەمۆ کارىکى پى دەکرى ؟

۱۰۷ نەتزانىوه کە ئەم عەرزو عاسمانانە ھەر مۆلکى خوان ، غەیرەز خوداش دۆست و ھارىکارتان نیه ؟

۱۰۸ ئاخۆ ئیوه دەتانەوئى لە پىغەمبەرتان بپرسن ، وهکۆ پىشۆ لە مۇسا پرسىارکراؤ ؟ ھەر کە سىکىش بى خودایى بە باوهر بگۆریتە وه ، بەبى گومان رىگەى راسى لى ون بوه .

۱۰۹ زۆر کەس لە خاوەن کتیبان - چونکە ئیرەییو پى دەبەن - حەزى دەکەن لە پاش باوهرى ھىنانۆ - کە لە لاشیان ئاشکرايه راست کامەيه - پەزىوانۆ بکەنە وه . ئیوه چاویان لى بپۆشن و لە ھەلەکانیان ببۆرن ، تا ھەرمانى خودا دەگا ؛ خوا ھەمۆ کارى پى دەکرى .

۱۱۰ نوێزبکەن و زەکات بدەن ؛ ھەر چاکەیهک بکەنە پىش بارى خۆتان ، لای خودا پێودەگاتە وه ؛ ھەر چى بیکەن خوا دەیبینى .

۱۱۱ گوتیان : ھەر تەنیا مۇسایى یان عىسایى دەچنە بەھەشت ؛ ئەمە ئاواتى خۆیانە . بێژە : دەسا بەلگەى خۆتانن نیشان دەن ! ئەگەر پێؤوايه راست دەکەن .

۱۱۲ بەلئى ، ھەرکەس - بەبى خەوش - ھەمیشە روى لە خودابى و ئاکار چاک بى ، پاداشى خۆى لە پەرورەندەى وەرەگرتى و ئەم کەسانە نە ھیچ ترسیکیان دیتە سەر ، نە خەم دەخۆن .

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ النَّصْرَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرَى
لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ
اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ وَاسْعَى فِي خَرَابِهَا أُولَئِكَ مَا كَانَ
لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ
وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
فَأَيْنَمَا تُولُوا فَشَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾
وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَانُونٌ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ
قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَهَتْ قُلُوبُهُمْ
قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

۱۱۳ جهۆ گوتیان : فه له کان هیچ کاره یه ک نین . فه له ش گوتیان : جو له که کان له سه ره هیچن ؛ که هه ره دولاش کتیب خوینن . نه زانیش هه ره نه وه ی ده لێن که نه مانه پێان ئێن . نه وسا خودا رۆزی قیامه ت به وکاره یانه راده گا که کیشه یان له سه ری بۆ .

۱۱۴ کێ ناهه قتره له و که سه ی رینگه نه دا ناوی خودا له مرگه وته کانی خودا به یندرئ و هه ولێش بدا وێران ببن ؟ نه ده بوايه نه مانه هه ره بچه ناویان مه کین به ترس و له رزه وه . به شیان له دنیا سوکی یه و له قیامه تیش ئازاری دژواریان هه یه .

۱۱۵ خۆره لات و خۆرئاوا - هه رتک - هی خودان ؛ رۆبکه نه هه رلایه کی ، خوا له وێه ؛ زانستی خوا به ربلآوه و ئاگاداره .

۱۱۶ گوتیان : خوا بۆ خۆی فرزه ندی هه لێزیوه . خودا له وشتانه پاکه ؛ به لکو هه رچی له ئاسمانان و زه مینه ، گش بۆ نه وه و گشتی به ر فه رمانی نه و ن . ۱۱۷ داهینه ری عاسمانه کان و زه مینه و هه رکه ویستی کارئ پێک بی ، فه رمان ده دا : به ! ده بی .

۱۱۸ له هیچ نه زانه کان گوتیان : بۆچی خوا ئیمه نادوینئ ، یان به لگه یکمان بۆ نایه ؟ به ر له وانیش هه ره ئه م قسانه یان هه بوه . دیاره دلێان لیکترده که ن . ئیمه به لگه کانی خۆمان نیشانی نه وانه داوه که ئاماده ن بیه لمینن .

۱۱۹ ئیمه تۆمان به تیرادیوی ناردوه که مرگینیش بده ی و بیشیان ترسینئ ؛ ده رباره ی دۆزه هیه کانیش به رپرس نیت .

۱۱۶-هه لێزین: هه لێزاردن. ۱۱۹-تیرادیوی: متمانه پێکردن، پێدابه رمیان.

وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنْ
 هَدَى اللَّهُ هُوَ الْهَادِي وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ
 مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ
 الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ
 فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢١﴾ يَبْنِي إِسْرَءِيلُ أَذْكَرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي
 أَنْعَمْتُ عَلَيْهِمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢٢﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا
 لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا
 شَفَعَةٌ ۖ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾ ۖ وَإِذِ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ
 فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا
 يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٤﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ
 وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
 وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ
 السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ
 أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ ۖ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
 فَأَمَّتْهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

۱۲۰ ئەم جۆله کانه و فه لانه ، تا نه چیه سه ردینی ئەوان ، هه رگیز خوشیان له تو نایه . بێژه : پێی پاس هه ر پێی خوداس . ئەگه ر تو پاس ئەوانسته ی بۆت هاتوه ، شوپن ئاره زوی ئەوان که وی ، ئیتر خودا دۆستایه تیت ناکاو تازه نایه ته یاریده ته وه .

۱۲۱ ئەو که سانه ی که کتیبمان بیان داوه و وه ک پێویسته ده یخویننه وه و دیاره بروایان پنی هه یه ، ئەوی برواشی پنی نه که ن له ریزه ی زیانباران .
۱۲۲ ئەی به ره ی سه ره ئیسرائیل ! له بیرمه که ن چه ند م چاکه ده گه ل کردن ، له چاو خه لکی هه مۆ دنیا ، پتر پێزم له ئیوه نا .

۱۲۳ ئەشی بشترسن له و رۆژه ی که رۆژی هه رکه س هه رکه سه و کرینه وه له و رۆژه دا باوی نیه و تکاکاری به هه ره ناداو که سیش ده هانای که س نایه .

۱۲۴ ئەوسا خودا به چه ند وشه ئەزمونی ئیبراهیمی کرد ؛ پینکی هینان . گوتی : ده تکه م به رپه به ری خه لکی دنیا . گوتی : ئەدی تۆره مه که م ؟ گوتی : ناهه قیکاره کان وه به ر به لێنم ناکه و ن .

۱۲۵ له و کاته شا بریارن دا مالی کابه مه کۆیه کی مه رد م بێ به دلنیایی و جیی ئیبراهیم بکه ن به نوێژگی خۆتان و ئیبراهیم و ئیسماعیلیشمان راسپارد که ماله که م بۆ ئەوانه ی له ده وره ی ده سۆرینه وه و بۆ ئەوی هه ر له وی ده بن و بۆ ئەوانه ی کړنۆش و سوژده م بۆ ده بن ، پاکژ بکه ن .

۱۲۶ ئیبراهیم به پارانه وه گوتی : ئەی په ره رنده ی من ! ئەم شاره بێ وه ی به ئیله ؛ خه لکه که شی هه رکن به خوا و رۆژی سه لا بروای هینا ، له به رووبۆ ته سه لیان که . گوتی : هه رکیش حاشا بکا ، واده که م سه رده میکی که م رای بیویژی ، ئەوسا به ره و ئازاری تینی ئاگرو چاره ره شی به پێی ده که م .
ئای چ ئەنجامی خراپه !

۱۲۴- تۆره مه : ره چه له ک ، نه ژاد ، بنه چه که . ۱۲۵- پاکژ : خاوین ، ته میس .

۱۲۶- به رووبۆ : به هه ره و داهاشی زه وی . ته سه ل : تیز .

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَبْنِي إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمْ الَّذِينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُهَا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُنْشَلُونَ عَنْ مَعَاذِكُمْ أَنْ تَبْلُغُوا أَهْلَ الْبُرْجِ ﴿١٣٤﴾

۱۲۷ له وده مه شدا که ئیبراهیم و ئیسماعیل بناغه ی ماله که ی خویان بلند ده کرد، ده یانگوت: پهروه رنده مان! لئین قبول که ی، توهه ر بوخوت زور بیسه رو فره زانای.

۱۲۸ پهروه ریتیمان! خوت وابه که ی هه تا سه ر بهر فره مانن بین؛ توره مه شن وایینه کومه لیک بن له فره مانن تو ده رنه چن و ریوشوینی تو په رستیمان نیشان ده و توبه مان لی قبول بکه. توی توبه قبول ده که ی و دلوقانی.

۱۲۹ پهروه ریتیمان! پیغه مبه ریکی هه ر له وان به ری بکه، تا نیشانه کانی تویان به سه ردا بخوینیتته وه و له کتیب و کارزانی دایان بینن و له هه له بی په لایان کا. ده سته لات داری له کارزان، هه ر بوخوتی.

۱۳۰ کی واهه یه که ئایینی ئیبراهیم بنیتته لاه؟ جامه گین هه ر خوی که وچ بکا. ئیمه نه ومان له م دنیا هه لباردوه و له و دنیا شا واله ریزی پیاوچا کانا. ۱۳۱ وه ختی پهروه رنده ی پی گوت: وه ره خو به من بسپیږه، گوتی: وا خو م دایه ده سته راهینه ری هه م دنیا.

۱۳۲ ئیبراهیم بو کوره کانی و یه عقوبیشی قه وینتی کرد: فرزه ندانم! خوا ته م دینه ی بو ئیوه هه لباردوه: نه که روایه، غه یر به موسولمانی مه مرن.

۱۳۳ ناخو ئیوه ناگاو لی بو که له گیانه لادا یه عقوب به رو له کانی خوی ده گوت: له دوا ی من چی ده په رستن؟ گوتیان: چی تو په رستوته ده په رستین که باب و باپیرانی تو، ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاقیش هه ر نه ویان په رست؛ که خودای تاک و ته نیایه و ئیمه ش خو مان به و ده سپیرین.

۱۳۴ نه وانه کومه لانی که بون که رابردون، کرده وه یان بو خویانه. ئیوه ش و کرده وه ی خوتان؛ که س بو کرداری نه وانو لی نا پرسن.

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
 حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُلُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا
 أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا إِلَّا بِإِذْنِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ
 مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾
 فَإِنْ ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنَ بِهِ فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ نَوْلُوا فَإِنَّمَا
 هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
 ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ
 عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتَحَاجُّونَنِي فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
 وَلَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ
 نَقُولُ أَنْ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ
 بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

۱۳۵ گوتیان: بینه جو یان فه له، تا کۆر یگا په یدابکه ن. بیژه: ئیمه له سه ر دینی ئیبراهیمین که ناهه قی به جی هیشتو به ره و هه ق هات؛ شه ریکیشی بۆ خودایه نه ده ناسی.

۱۳۶ ئیوه بیژن: ئیمه به خوا و به وستانه ی که بۆمان هاتۆته خوار و به وانه ی که ناردراون بۆ ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یه عقۆب و نه ته وه کانی و نه وی بۆ مۆساش و عیساش ناردراوه و نه وستانه ی که به پیغه مبه ران درا له لای پهروه رینیا نه وه، باوه رمان کرد. ئیمه جیا وازی ناخه ی نه نیوان هیچ کامیک له مانه و خۆمان هه ر به و سپاردوه.

۱۳۷ گه ر نه وانیش به وه ی که ئیوه بر واتان پی هیناوه بر وایی ن، نه وه که وتۆنه ته سه ر ری؛ به لام نه گه ر خۆ ببویرن، نه وان دزایه تیو ده که ن؛ خودا له نازاری نه وان نه تپاریزی و زۆربیسه رو فره زانا هه ر خۆیه تی.

۱۳۸ ره نگی که خودا رشتۆیه و کێ هه یه له خودا چاکتر په نگ بریژی؟ ئیمه ش هه ر نه و ده په رستین.

۱۳۹ بیژه: ئیوه له مه ر خودا ده گه لمان ده که ونه کیشه؛ که په ره وه رنده ی ئیمه ش و ئیوه ش نه وه؟ کرده ی خۆمان بۆ خۆمان و کرداری خۆتان بۆ خۆتان؛ ئیمه به دل ده بیه رستین؟

۱۴۰ یا ئیژن که: ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یه عقۆب و نه وه ی جۆله که، یان مه سیحی بۆن؟ بیژه: خودا چاکتر ده زانی یان ئیوه؟ کێ له وکه سه ناهه قتره، شایه تیه کی له لا هه بی و له خودای به شاری ته وه؟ خوداش له هه مو ئاکار و ئاگاداره.

۱۴۱ نه وانه کۆمه لانی که بۆن ئیستا له به ینا نه ماون، چیان کردیی بۆ خۆیان کرد؛ ئیوه ش کار بۆ خۆتان ده که ن. هه رچی نه وان کردۆیا نه ئیوه ی لی به ریرس نابن.

* سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَنِ قِبَلِهِمُ الَّتِي كَانُوا
 عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا
 شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا
 جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ
 مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ
 هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ عِمْيَانًا إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ
 لَرءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ زُرِيَ تَقَلُّبُ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ
 فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ
 أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ
 عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ
 آيَةٍ مَاتَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتِهِمْ وَمَا بَعْضُهُمْ
 بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ
 مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٥﴾

۱۴۲ له م مه ردمه ، بئ ئاوه زه كانيان ئيژن : چي ئه واني وه رگپرا له و رۆگه يانه كه به ري رۆيان تيده كرد ؟ بيژه : خاوه رو خوژنشين مولكي خودان ؛ خوا هه ركني خوئي مه يلي لي بئ ، ده يخاته سه ر راسته پريه .

۱۴۳ به و ئاوايه ئيمه ئيوه مان كردوته ئومه تيكي هه لبارده ؛ تا ئاگا و له مه ردم هه بئ و پيغه مبه ريش چاوه ديريتان لي بكا . ئه و رۆگه يه ي پيشو به ره و ئه م ده وه ستاي ، ئيمه هه ر بۆيه مان گوڤري تا بزائين كي دواي پيغه مبه ر ده كه وي و كيته پاشگه ز ده بيتته وه . هه ر چه ند كار يكي دژوار بو ؛ مه گين بو كه سانيكي وا كه خودا شاره زاي كردن . خودا ئه و برواي هه تانه تيكي نادا . خودا به رانبه ر به مه ردم زور دلسوزو دلؤفانه .

۱۴۴ ديتؤماني كه به ره وحه وا ده رواني ؛ ئيمه روت به ره و رۆگه يه كه وه رده گپرين په سه ندت بي . سا روت به ره و «مسجدالحرام» وه رگپره و له هه ركويش بن ، هه ر رۆبكه نه ئه ويوه . ئه وانه ي ئه هلي كتيب ده زانن كه ئه مه راسته و له په ره ورنده يان رايه . خوداش له هه ر كارى بيكه ن ئاگاداره .

۱۴۵ ئه هلي كتيب هه ر نيشانيكيان شان بده ي رۆ ده رۆگه كه ي تۆناكه ن ؛ ئه توش ئيتر رۆناكه يته رۆگه ي ئه وان . هه ر به م جوړه هيچ كاميشيان رۆناكه نه رۆگه ي يه كتر ؛ ئه توش له پاش ئه و زانسته ي بو ت هاتوه ، ئه گه ر به شوين ئاره زوي ئه واندا برۆي ، له نا هه قيكاران ده بي .

۱۴۲-ئاوه ز: عه قل، فام. ۱۴۳-كيته: كام ؟، كن ؟

۱۴۴-ديتؤماني: ۱) ئيمه ي ديتؤه ؛ ۲) تۆمان ديوه. ليته دا به مانا دؤوه مه كه يه.

الَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ
 فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ الْحَقُّ مِنْ
 رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلِّ وُجْهَةٍ هُومَوْلِيهَا
 فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا
 إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
 وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلْحَقِّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا
 اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
 شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ
 شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا
 مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَئِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
 تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنْكُمْ
 يَتْلُوا عَلَيْكُمْ ءَايَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
 وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَأَذْكُرُونِي
 أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

- ۱۴۶ ئەهلی کتیب - وهک کورانی خوده ناسن - ئەم پیغه مبه ره ده ناسن .
 ده سه یکیشیان هه رچهند ده زانن هه ق چیه ، ده یشارنه وه .
- ۱۴۷ ئەمه راسته و له پهر وه رنده ی تۆرایه و هه رگیز له دۆد لان مه به .
- ۱۴۸ هه ر لایه شوینیکیان هه یه روی تیده کهن . ده سا ئیوه بۆ چاکه کئی به رکئی
 بکهن . له هه رکوی بن خوا لیکو کۆده کاته وه . خودا توانای به سه ر
 هه مۆشت دا هه یه .
- ۱۴۹ له هه ر ئاقاریک ده رکه وتی ، رۆ بکه «مسجد الحرام» ؛ ئەمه راسته و له
 په ره وه رنده ی تۆرایه . هه ر کاریکیش ئیوه بیکه ن خوا ده یزانی .
- ۱۵۰ له هه ر شوینیکه وه ده رچوی ، هه ر کابه بکه به رۆگه . له هه ر جی بۆن با
 رۆتان هه رده ونیه بی ، تا هیچ به لگهی دژی ئیوه به ده س مه رده مه وه
 نه بی ؛ جا مه گین ئه وی لاسارن و هه ر حه ز له لاساری ده کهن . من
 ده مه وی ته واو چاکه و ده گه ل بکه م و ده مه وی شاره زا بین . ئیوه هیچ
 له وان مه ترسن ؛ گه ره که له خۆم بترسن .
- ۱۵۱ وه کۆ ئەمه ی پیغه مبه ریکمان له خۆتان نارده لاتان ، نیشانه کانی ئیمه تان
 به سه ردا ده خوینیتته وه و بۆ پاکی راتان ده هیئی و فیرتان ده که له کتیب و
 کارامه یی سه رتان ده رچی و گه لیک شتی واو فیرده کا که له پیشدا
 نه وده زانین .
- ۱۵۲ سا ئیوه یادی من بکه ن ؛ تا منیش له بیرتان نه که م . هه ر شوکرانه ی من
 ببیزرن و له چاکه ی من حاشامه کهن .
- ۱۵۳ ئەی گه لی خاوه ن باوه ران ! په نابهرنه به ر نوێژان و خۆراگرین ؛ خوا
 ده گه ل خۆراگرانه .

وَلَا تَقُولُوا لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِن
لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ
﴿١٥٥﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ
﴿١٥٦﴾ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ
هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الصَّافَا وَالْمُرَّةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ
فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ
بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ
لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعِينُونَ
﴿١٦٠﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّوْا فَاُولَئِكَ أَتُوبُ
عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦١﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ
﴿١٦٢﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ
﴿١٦٣﴾ وَاللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ إِنَّهُمُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

۱۵۲ به و که سانه ی له راهی خودا ده کوژرین، مه لین: مردون؛ به لکه زیندون، به لام ئیوه پی نازان.

۱۵۵ دیاره ئیمه جاروباره به هیندیک ترس و برچی بون و له ناو چون و کهم بونه وه ی مالی دنیاو به رو بوان، ده تان نه زمون. مژده بده به و که سانه ی خوراگر.

۱۵۶ نه و که سانه ی که توشی چورتمیک ده بن ئیژن: ئیمه ش هه ر ئی خواین و هه ر بۆ لای نه و ده چینه وه.

۱۵۷ خیر و بیرو به زه یی پهروه رنده یان بۆده بارئ و شاره زا له رئی نه وان.

۱۵۸ سه فاو مهروه دۆ کیله کی خواپه رستین. هه رکئی ده چیته زیاره تی مالی خودا یان عه مره به جئ ده هیئ، کهر ته وافی نه و دوانه ش بکا گونا هیکی نیه. هه ر که سیکش هه ر به ویستی دلئ خوی نه و خیره بکا، خوا پی زانه و له کاره که ی ئاگاداره.

۱۵۹ نه و که سانه ی نه و شتانه ی له و کتیبه دا هه یه و بۆ شاره زایی مه ردمه، له پاش نه وه ی ناردؤ مانه ته خواره وه، له مه ردمی ده شیرنه وه، وه بهر نه حله تی خودا و هه مۆ نه فرین بیژان بکه ون؛

۱۶۰ جیا له وانه ی پاشان په ژیوان بونه وه و ئاکاری چاکیان په چاو کردو وه شارتؤ یان ئاشکرا کرد. له په ژیوانان خوش ده بم و هه ر منیشم له په ژیوانان ده بۆرم و دلؤ فانم.

۱۶۱ نه وانه بۆنه کافرو به کافری له دنیا چون، ده که ونه بهر نه حله تی خوا و فریشتانو هه مۆ خه لکی.

۱۶۲ تاهه تا هه ر گرفتاری نه و نه حله ته ن؛ ئازاریان هیچ سوک ناکرئ و وچانیشیان پی نادرئ.

۱۶۳ خودای ئیوه هه ر خودای تاک و ته نیایه. به غهیره ز نه و هیچ شت بۆ په رستن ناشئ؛ هه ر بۆ خوشی ده هنده یه و دلؤ فانه.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
 مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا
 مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ
 بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ
 النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ
 وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ
 الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾
 إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ
 وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوَ أَنَّا
 لَنَآكِرَةٌ فَنتَبَرَّأُ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ
 أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾
 يَتَأَيَّهَا النَّاسُ كُلُّوا مِنَّمَا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
 خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ
 بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

۱۶۲ له سازدانی ئاسمانان و زه مین و هاتوچۆی شه و و روژان و له و گه میانه ی له ده ریادا گه ردش ده کهن و به هریان بۆ مه رد م هه یه و له ته فگه پری بایه کان و ئه و هه و رانه ی له دور عه رزو عاسماندا راگیراون و له و ئاوه ی خوا له حه واوه ده یباریتنی - که به هۆی ئه و زه مینی له پاش مردنی بۆژانده وه و هه موجۆره زینده وه ری تیدا بلا و کردۆته وه - به لگه ی زۆر هه ن بۆ ئه وانه ی که تیده گهن .

۱۶۵ له م مه رد مه ئی وا هه یه هاوبه ش بۆ خوا په یداده کهن و به قه د خوا خۆشیان ده وین . ئه وانه ی خاوه ن بپرواشن خودایان له هه مۆشتیک خۆشترده وئ . ئه و که سانه ی خودا به راستی ناناسن ، وه ختی چاویان به جه زره به دان ده که وئ ، ئه وسا بۆیان ده رده که وئ : هیزو توان هه مۆهی خوایه و ئازاری که خودا ده یدا توند و تیژه .

۱۶۶ له وده مه دا که ئازارو جه زره به یان دیته به رچاو ، رتبه ره کان له په یره وه کانی خۆیان حاشاده کهن و په یوه ندیان لیک پچراوه .

۱۶۷ په یره وه کان ئه وسا ئیژن : ئای خۆزگه هه ر جار یکی تر ده گه راینه وه سه ر دنیا ، هه تا وه ک رتبه ره کانمان لاین به حاشان ، ئیمه ش حاشان لئ ده کردن . خودا ئاوا کرده ی خۆیان لئ ده کاته کول و که سه ر ؛ بۆ هه میشه ش هه ر له ناو ئاگردا ده بن .

۱۶۸ ئه ی خه لکینه ! له و به رووبوی سه رزه مینه ، کامی په واو پاکه بخۆن ؛ به شوین شه یتانیشا مه رۆن ؛ که ئه و بۆتان دۆمنیکی ئاشکرایه .

۱۶۹ ئه و هه ر فه رمانۆیی ده دا : کاری پیس و زۆر ناله بار په چاوکه ن و شتانی وا ده رباره ی خودا ببیژن که هه ر ئاگاشۆ لئ نیه .

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ
 ءَابَاءَنَا أُولَئِكَ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا
 يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمِثْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمِثْلِ الَّذِي يَنْعِقُ
 بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بُكْمٌ عُمْى فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
 ﴿١٧١﴾ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ
 وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ
 عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِزْيِرِ وَمَا أَهْلَ بِهِ
 لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنِ اضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ
 غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِن
 الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ ءُثْمًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ
 فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
 اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابِ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا
 أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ
 بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

۱۷۰ ئەگەر به وانه ده بیژن: هەر به شوین ئەوه دا برۆن که له خواوه ناردراوه، ئیژن: نه خیر، ئیمه هەر ئەوکاره ده کهین که بابو باپیره کانمان ره چاویان کرد. جا با بابو باپیریشیان هیچیان له هیچ نه زانیبی و راسته ریشیان هەر نه دیبی!

۱۷۱ نه قلی ئەو خوانه ناسانه وه که نه قلی ئەو ئازالیه که دهنگ ده درێ؛ جیا له خورین و چرینی هیچ نابیسن. که ڕن، لالڻ، چاویان کویره و له تلپاتی ته ریش ناگهن.

۱۷۲ ئەو که لی خاوهن باوه ران! لهو بژیوهی پیمان داؤن، کامی پا که ئەوه بخۆن؛ شوکری خوداش به جی بین، ئەگەر هه ره ئەو ده په ره ستن.

۱۷۳ ته نیا هەر لاکی مردار و گوشت به رازو خوین و ئەوهی بۆ سه ره برین ناوی غه پهره ز خوی لی دینن، له سه رتان حه رام کردوه. به لام هه رکێ له ناچاری و بی ئاره زۆ، هەر به شی تیربۆنی بخوا، هیچ گونا هیکێ ناگاتی؛ خوا له گونا هان خۆش دی و دلۆقانه.

۱۷۴ ئەو که سانهی ناوه روکی کتیبی که خوا ناردویه، ده شیرنه وه و به نرخێ که م ده یفرۆشن، ورگیان له ئاگر داخن؛ خودا له رۆژی سه لادا نایان دوینی و گونایان پاک ناکاته وه و به شیان ئازاری به ژانه.

۱۷۵ ئەو که سانه ریگه ی راسیان به گومراییی و به خشینی خاویان به جزیا گۆریگه سه و، ده بی چهنده له سه رئاگر خۆراگرن!

۱۷۶ ئەو [ئازاره ش] بۆئه وهیه که خوا به حه ق ئەم کتیبه ی هه ناردگه. ئەوانه ش وا له سه ر باسی ئەم کتیبه کی شه ده کهن، گیره و کیشه ی دۆرودریژیان تۆش ده بی.

۱۷۱- له تلپاتی ته ریش ناگهن: هیچ نافامن.

✽ لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ
 الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ
 وَالنَّبِيِّنَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
 وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ
 الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا
 وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ
 صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَتَأْتِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ
 عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحَرْبِ بِالْحَرْبِ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَىٰ
 بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَأَبَاعُ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءً
 إِلَيْهِ بِإِحْسَنٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَىٰ
 بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ
 يَتَأُولَى الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمُ
 إِذَا احْتَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ
 وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ
 بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

۱۷۷ كارى چاك هەر ئه وه نيه رۇ ده رۆژه لاتى بكن يان رۆژاوا. چاك
ئهمه يه باوه ريتان به خواو به رۆژى سه لايه و فرشتان و كتيب و
پيغه مبه راني خدا هه بى و له و سامانه ي - هەر چه ند زۆريشو خوش
ده وى - به شى بدن به خزمان و هه تيوان و هه ژاران و رينونگان و
پارسه كان و عه بداني پى بكنه وه و نوؤ بكنه و زه كات بدن ؛ هه رگاش
په يمانيك ده به ستن نه ي شكينن ؛ له نه دارى و گرفتارى و ته نگانه دا
خؤرا گربن . مروى به راستى ئه وانه و دياره له خدا ده ترسن .

۱۷۸ ئه ي گه لى خاوه ن باوه پان ! له مه ر ئه وانه ي كوژراون تۆله مان بۆ
بريارداون : رزگار له تۆله ي رزگار و كۆيله له تۆله ي كۆيله داو ميؤينه له برى
ميؤينه ؛ هه ركيش له براى هاوديني خؤى ده س له خوينگرى هه لگرى ،
ئه بى به پنى دابى رۆژ بجۆلئته وه و به خوشى خؤى مه سلّه ت بكا . ئه م
برياره له په ره ورنده ي ئيوه را سوک بارى يه و به زه يه ده ره ق به ئيوه ،
هه ركنى له مه خؤببويرى ، به شى جه زره به ي به ئانه .

۱۷۹ ئه ي خاوه ن دلانى وشيار ! ژيانؤ به تۆله وه به نده ؛ به شكؤ خؤتان بياريزن .
۱۸۰ بۆؤ نؤسراوه : هه رگا كه سينك له نگۆ هاته سه ر مردن و مالىكى له پاش
ده مينى ، به ته رزيكى خودا په سند وه سيه ت بكا كه باب و داىك و
خزمانى ، هه ر كه سى به شى خؤى پى بكا . پاريزگارن پتيويسته ئه مكاره
بكن .

۱۸۱ ئيتر هه ر كه س پاش بيستنى وه سيه ته كه ده سكارى بكاو بيگؤرى ، ئه و
كه سانه ي كه ده يگؤرن ، تاوانبارن . خودا بيسه رو زانايه .

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوسٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرُ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرُ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

۱۸۲ هه رگا که سێ ههستی پیکرد که وه سیه تکار له وه سیه تهی کردویه تی ناهه ق بووه و خۆی تۆشی گوناھ کردوه، تێ بکۆشی میراتگرانی پێک بینێ، گوناح نیه. خودا له گوناھ ده بۆری و دلۆفانه.

۱۸۳ ئە ی گه لی خاوهن باوه پان! بۆو نۆسراوه: رۆژو بگرن - هه ر وه ک له سه ر پێشینه کانیشو نۆسرا - شایهت له خودا بترسن.

۱۸۴ چه ند رۆژیکن [نه زۆر زیده]، هه رکێ له نگۆ له ش به باره یان رېبواره با چه ند رۆژی تر پێ ببێ. ئە و که سانه ش وا زۆر به سه ختی رۆژو یان پێ ئه گیرێ، به جێ رۆژو «فیدیە» یان له سه ره و ده بی خۆراکی هه ژاریک به دن. ئە ر که سیکیش خۆی حه زبکا خۆراکی زۆر تر بیه خشی، بۆی باشته. گه ر ئیوه بتان زانیبا به رۆژو بۆن بۆ ئیوه گه لی چاتره.

۱۸۵ مانگی رمه زان مانگی که قورئان له ودا کل کراوه؛ که رێ به مه ردم نیشان داو زۆر نیشانه ی شاره زایی و هۆی لیکتره له ژاردنی پاک و ناپاکی تێدایه. جا هه ر که سێ مانگی رمه زان ده بینێ، له سه ریه تی به رۆژو بی؛ هه ر که سیکیش له ش به باره یان رېبواره، ئە و ژماره له رۆژانی دیکه پێ بی. خوا سانایی ئیوه ی ده وی و نایه وی ئە رکۆ گران بی. رۆژه کانی - ته واو - پێ بن و یادی خودا بکه نه وه؛ که ئە و رێگه ی نیشان داو و پێویسته شوکرانه ی بکه ن.

۱۸۶ هه رگایه کی عه بده کانم له مه رمن له تۆ ده پرسن، من نزیکم؛ هه ر که س هانام وه به ر بینێ، بی وه رامی ناهێلمه وه. با ئە وانیش له فه رمانی من ده رنه چن، بروای ته واویان به من بی؛ به شکۆ رێی راست به دی بکه ن.

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفْتُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ
 لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
 أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالْآنَ بَاشِرُوهُنَّ
 وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ
 الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ
 إِلَى الْيَلِّ وَلَا تَبْشِرُوا هُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ
 تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ
 لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ
 بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَآ إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ
 أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾ * يَسْأَلُونَكَ
 عَنِ الْأَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ
 بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اتَّقَى
 وَأَتَى الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
 تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَقْتُلُونَكُمْ
 وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

۱۸۷ سەر جىيىي ژنان كردنۇ، لە شەوانى رەمەزان، بۆتان رەوايە؛ ئەوان كەل بەلى ئىئون و ئىيۈە پۆشەنى ئەوانى. خودا لەو ئەگادارە ئىيۈە بەرى دەرھەق بە خۆتان غەيان بۇن؛ بە و پەژىوان بۇنەو تان عافوى كردن و بە خشيونى. ھەر لە ئىستائو دەتوانن دەستيان دەگەل تىكەل كەن و ھەر چى خودا لە چارەتانى نۇسيو شويىنى كەن و بخۆن، وە خۆن تا ئەو دەمەى دەمە و بەيان ھەوداى سىپى لە ھەوداى رەش دەناسنەو. پاشان رۆژۇتان تەواو كەن ھەتا شەوى. ھەر وەختىكى لەمرگە وتاندا مات دەبن، تخۆن ژاننتان مەكەن. ئەمانە سنورى خودان نە چن تخۆنيان بكەن. ئابەم جۆرە خودا نىشانەكانى خۆى بۇ مەردم ئاشكرا دەكا، شايتا خۆ بپارىژن.

۱۸۸ لە خواردنى مالى يەكتر - بە نارەوا - دۇركەونەو؛ مەشى دەن بە كار بە دەستان تا رېو ھەبى بە نارەوا مالى مەردمى تر بخۆن. بۇ خۆتان ئەمە دەزانن.

۱۸۹ دەر بارەى مانگ نوى بۇنەو ش لىت دەپرسن. بىژە: بۆ زانىنى وەخت و چۇنە حەجى مەردم بە ھەرە دەگەيىنى. واش چاك نىە لە پىشتەو بەچنە ناومالى خەل كەو؛ چاك ئەو ھەبەپرىنگىنەو و لە درگاوە بەچنە ناو مالانەو. ترسيشو لە خودا ھەبى؛ بە شكۆ بتوانن رزگار بن. ۱۹۰ ئىيۈە دەگەل ئەوانەدا كە شەپ بە ئىيۈە دەفرۆشن، لەراھى خودا بجەنگن. نابى دەس درىژى بكەن؛ خودا لە دەس درىژى كەران خۆشى نايە.

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَفَفْتُمُوهُمْ وَآخِرُ جَوْهَرِهِمْ مَنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفَنَاءُ
 أَشَدُّ مِنْ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ
 فِيهِ فَإِنْ قَتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١١١﴾ فَإِنْ أَنْهَوْا
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٢﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ
 الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ أَنْهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١١٣﴾ الشَّهْرُ الْحَرَامُ
 بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتِ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا
 عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ
 الْمُتَّقِينَ ﴿١١٤﴾ وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ
 وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾ وَاتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ
 فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ
 الْهَدْيُ مَحَلَّهُ ۖ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ
 مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَنَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ
 فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ
 إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ۚ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي
 الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١١٦﴾

۱۹۱ له هه رشوینی ده ستۆکه وتن بیانکوژن . له و شوینه شیان وه ده ربینن که ئیوه یان لی وه ده رنا . سۆد ره ییش زۆر له کوشتنی خراتره . له ده وروبهری «مسجد الحرام» یشا نابیی شهریان ده گه ل بکه ن ؛ مه گین ئه وان له وئ شه رتان پئ بفرۆشن ؛ ئه گه ر له ویش شه ریان بۆ ئیوه هه لگیرساند ، له کوشتنیان رانه وه ستن ؛ پاداشی خودانه ناسان هه ر ئه مه یه .

۱۹۲ ئه گه ر ده س به رداریشان بۆن ، خودا له گونا ده بوژی و دلۆقانه .

۱۹۳ له کوشتنیان وچان مه ده ن تا ئاژاوه له دنیا بنه بر ده بئ و دین هه ر دینی خودا ده ببئ ؛ ئه گه ر ئه وان ده سبه رداربۆن ، ده ست دریزی هه ر له دژی ناهه قانه .

۱۹۴ مانگی شه ربه س به رانه ر به مانگی شه ربه س ؛ شکاندنی هه ر ریزیکیش تۆله ی هه یه . سا هه ر که سی ده س دریزی له ئیوه کرد ، ئیوه ش هه ر به ئه ندازه ی ئه و ده س دریزی بکه نه وه و له خودا ترستان هه ببئ ؛ خوا ده گه ل خۆ پاریزانه .

۱۹۵ مالی خۆتان تا ده توانن له راهی خودا ببه خشن ؛ خۆستان به فه ته رات مه ده ن به ده ستی خۆ . چاکه بکه ن ، خوا ئاکارچاکی خۆش ده وین .

۱۹۶ هه ج و عه مره هه ر بۆ خودا به ته واوی به جئ بیئن . ئه گه ر هه ر ڕیگه شیان نه دان ، ئه وسا چه ندی بۆتان ده لوئ ئاژه ل بکه نه قوربانی . هه تا ئاژه لی قوربانی نه گاته جیی دیاری کراو ، سه ر مه تاشن . کیش له ئیوه له ش به باره یان ئازاریکی له سه ردا ، له بارته قای به رپۆژوویی یان خیریک ببه شیته وه ، یان ئاژه لییک بکاته خیر هه ر له ویدا . هه رکاتیش ترسیکو نه ما ، هه رکئ وستی به هره ببا ، له عه مره تا کاتی هه جئ ، هه ر چه ندیکی له ده ستی دئ ، هه یوان بکاته قوربانی . ئه گه ر ده ستیشی نه رۆیشت ، سی رۆژ له هه ج به رپۆژوویی ؛ وه ختی گه راشنه وه هه و رۆژ ؛ که تیكرایی ده بیته ده رپۆژی ته واو . ئه م به هره برده ش هه ر بۆ که سی که خۆی مالی له مه ککه دا نه ببئ . ئه ببئ له خودا بترسن ، خودا له تۆله ساندنا توندو تیژه .

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
 وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ
 يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَكْزِدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ
 يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿١١٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
 تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ
 عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ
 وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ
 لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١١٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
 النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾
 فَإِذَا أَقَضَيْتُمْ مَنَسِكَكُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
 آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ
 يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
 خَلْقٍ ﴿١٢٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا
 حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٢١﴾
 أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٢٢﴾

۱۹۷ هه ره تی چه چه ندمانگی دیاری کراؤن . هه ره که سیککی له وانه دا فه رزی
 چه جی به جی بیتی ، تخونی ژنان که وتن و نیوونرتکه لیک هه لدان و له
 رینگه ی خودا لادان و قسه به زورانیدان و شهرو هه را - بپرای بپرای - له
 چه جی دا نین ؛ هه رکاریکی چاکیش بکه ن ، خوا ده یزانی . زه وادی رینگه شو
 پی بی ؛ چاکترین تۆشه بو ئیوه ، خو له گوناخ پارازتنه . گه ره که له من ترسو
 هه بی ئه ی گرووی خاوه ن ئاوه زان !

۱۹۸ ئه گه ره له ماوه ی چه جیش دا رۆزی له خوا داوا بکه ن ، هیچ گوناوه
 له سه ر نیه . گه ره له «عرفات» داگه ران ، له په نا «مشعرالحرام» یادی ناوی
 خودا بکه ن ؛ که دوا ی ئه وه ی هیچ شاره زاییتان نه بو ، خستنیه سه ر
 راسته رییه .

۱۹۹ له هه رکویشدا خه لک داگه ران ، ئیوه ش له وێ داگه رین و له خودا
 بپارێنه وه بتان به خشی ؛ خودا له تاوان ده بۆری و دلۆفانه .

۲۰۰ هه رگا ئیوه رێوشوینی پێداویستو به جی هینا ، وه ک یادی باب و بایی
 خوێتان ده که ن - هه ر ئاوا و له وه پتیش - یاد له خودا بکه نه وه .
 له وخه لکه دا ئی وا هه یه هه ر ده لێ ؛ په روه رنده مان ! له دنیا کامه وه ومان
 که . ئه وانه له رۆزی سه لا به شیان نیه .

۲۰۱ ئی واش هه یه ئیژی ؛ ئه ی په روه رنده مان ! هه م له دنیا و هه م له سه لا
 تۆشی خێرو خوشیمان که و له ئازاری ئاگریش بمانپاریزه .

۲۰۲ جا ئه وان به پپی کرده یان به شیان ده بی . خوا به په له به کاروباران
 راده گا .

* وَادْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي
 يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَى
 وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ
 النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ
 عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى
 فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ
 لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿٢٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ
 بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٢٦﴾ وَمِنْ
 النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ
 رءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٧﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَدْخُلُوا
 فِي السَّلَامِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ
 إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٨﴾ فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ
 مَا جَاءَ تَكُفُّوا أَلَيْسَ تَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
 ﴿٢٩﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ
 وَالْمَلَائِكَةُ وَفُضِيَ الْأَمْرُ إِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٣٠﴾

۲۰۳ له پوژانی دیاری کراوا ناوی خوداو له بیرنه چی، هر که س دۆرؤزی
پیش بخا گوناھیکی نایه ته سر. هر که سیکیش خو پاریزه و ترسی
خودای له دلدايه - نه گهر هیندیکیش دواکه وت - گوناھیکی له سر
نيه. بیسیزانن که هه مؤتان لای خواوه خر ده کرینه وه.

۲۰۴ له م خه لکه دانی واهه یه قسه و گفتی سه بارهت به ژیانی دنیا بو تو سه یرو
سر سوړینه و له سر ته وی له دلایه خوا به شایهت دینیتته وه؛ که چی
هر نه و له دوژمناتی کردنا زور سر سه خته.

۲۰۵ هر که له تو دۆرکه وته وه، مل له به دغه ری ده نیت و له عه رزا
خراپه ده کاو کیلکه و ره سه ن له به یین نه با. خودا هر گیز له به دغه پان
خوشی نایه.

۲۰۶ که پیی و ترا: نه شی تزست هه بی له خوا، ده مارزلی پتر به ره و گوناھ
ده یبا. با جه هه نده می لی پر بی، جی حه سانه وه یه کی زور خراپیشه.

۲۰۷ هی واش له ناو مه رد م هه یه بو ره زای خوا گیان ده به خشن. خودا
ده که ل عه بدانی خو ی دلوفانه.

۲۰۸ نه ی گه لی خاوه ن باوه پان! هه مؤلاتان ئاماده ی فرمانبه ری بن.
پی مه نینه جی پای شه یان؛ ئاشکرایه که شه یان پیان دوژمنه.

۲۰۹ پاش ته وه ی نه و به لکه ئاشکرایانه تان بو هاتوه، نه گهر بیتو
هه لخلیسکین، ده بی ته وه نده بزنان که خوا تواناو له کارزانه.

۲۱۰ ئاخو نه وان چاوه نوړن خواو فریشته کانی خودا له ناو سه یوانی هه وړاندا
بینه لایان و کاره که کو تایی پی بیت؟ هه مؤ کاریک هر به ره و خودا
دیتته وه.

سَلِّ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢٩﴾ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٣٠﴾ كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٣١﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢٣٢﴾ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ الدِّينُ وَالْآقَرِبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٣٣﴾

۲۱۱ له بهر ی ئیسرائیل پرسه! چهند نیشانه ی ئاشکرامان داوه به وان؟
هه رکه س چاکه ی ده گهل بکهین و پئ نه زانی، با بزانی خوا له سزای
پئ نه زانان توند و تیوه.

۲۱۲ ژینی دنیا بۆ نه وانه ی خوانه ناسن خه ملیوه و رازاوه ته وه و گه مه ی خویان
به خاوهن باوه ران ده کهن؛ که چی له خودا ترسه کان رۆزی سه لا وان
له سه ری نه وانه وه. خودا بۆ هه رکه سی چه زکا، بی ژماره رۆزی ده نیری.

۲۱۳ بهر ی مهردم هه موی چین و بهر یه ک بۆن. خودا پیغه مبهری ناردن
مۆده دهرو ترسینه ر بن، کتییی راست و په واشی ره گهل خستن تا
نه وشته ی بۆنه بنه مای کیشه یان، بۆیان یه کاله نه وه و پیکیان بینن.
هه ر نه وانه ش بۆ یه کتریان نه ده سه لماند که ده پیشدا کتیب بۆ نه وان
هاتبو، به لگه ی ئاشکراشیان لا بو؛ به لام ئیره یی ناو خویان کار یکی وای
کرد، پیک نه یه ن. ئیتر خودا به ئیزنی خوی ریکه ی راستی نیشانی
باوه رداران داو تیی گه یاندن نه وکیشه له بهر چی کرا. خودا بۆ هه رکه س
چه زبکا شاره زای راسته رتی ده کا.

۲۱۴ ئاخۆ ئیوه لاتان وایه [به هاسانی] ده چنه به هه شت؟ که چی هیشتا
نه وه ی به سه ر پیشینانتانا هاتوه، به سه ر ئیوا نه هاتوه. نه وان تۆشی گه لی
ته نگانه و ئازارو نه داری و چه وسانه وه بۆن؛ زۆر به توندی ته کان دران،
ته نانه ت پیغه مبه ریش و یارانی باوه رداریشی ده یانگوت که: که ی خودا
ده هانامان دی؟ تۆ بزانه که یاریده ی خوا نزیکه.

۲۱۵ لیت ده پرسن: چی ببه خشن؟ بیان بیوه: هه رشتی چاک که دیبه خشن
بیده ن به دای و بابان و به خزمانی نزیکتان و هه تیوان و هه ژاران و نه وانه ی
له ریدا ماؤن. هه ر چاکه یی ئیوه بیکه ن، دیاره خودا پئ نه زانی.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا
 شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ
 وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ
 الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
 وَكَفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ
 عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ يَقْتُلُونَكُمْ
 حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنْ أَسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ
 مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ
 أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ
 هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ
 اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ
 وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا
 أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْغَفْوُ
 كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

۲۱۶ خه زاتان له سهر نوسراوه، هه رچه نده خوشتان لى نايه. رهنگه له شتيك حه زنه كه نه به لام بوټان وه خيگره پى، رهنگيش هه يه ئاوات بو شتى بخوازن كه ئاكامه كه ي باش نه بى؛ خوا ده زانى و ئيوه سهرى لى ده رناكه ن.

۲۱۷ لىت ده پرسن: توشى شه پىون له مانگى شه په سا چونه؟ بىژه: شه ر له هه يفى وادا گونا هيكى زور كه و ره يه و پىگه ي به ره و خوا به ستن و حاشا له خودا كردن و مالى خوا به پىز نه گرتن، لى وه ده رنانى خه لكه كه ي - له لاي خودا - تاوانى هه ره مه زنه؛ ئاواوه ش بو شه ر نانه وه له كوشتنى خراپتره. ئه وان ده ستو لى به رناده ن، هه ر ده كه ل ئيوه به شه ردين هه تا - ئه كه ر بو يان بلوى - ئيوه له دينه كه ي خوټان وه ربگيرن. هه ركه سيش له دين وه ركه پى و به خودانه ناسى بمرى، رهنج خه سارى دنياش و قيامه تيش ده بن و ده كه ونه ناو دوزه قه وه و تاهه تا هه ر تيا ده بن.

۲۱۸ ئه وان ه ي له پىگه ي خودا ده ربه ده رن و باوه ريان به خودا هه يه و له راي خودا. چونه خه ز، به هوميدن خوا به چاكه وه يان خوينى، خودا له وان ه ده بو رى و دلوفانه.

۲۱۹ له مه ر شه راب و قوماريش لىت ده پرسن؛ بىژه: تاوانيان گه و ره يه و بو خه لكيش به هه ريان هه يه؛ تاوانه كه له به هه ركه يان زورتره. پرسى ئه وه شت پىده كه ن، چى له پى خوا دا به خت كه ن؟ بىژه: زنده له پىويستو. ئا به م جو ره خوا نيشانه كانى خوټان نيشان ده دا، شا يه ت ئيوه بتوانن بىر كه نه وه؛

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الَّتِي تَمَىٰ قُلُوبُ إِصْلَاحٍ لَهُمْ
 خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ
 الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَغْنَتْكُمْ أَنْ اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾
 وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ يُوْمِنَ وَلَا مَؤْمِنَةٌ خَيْرٌ
 مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ
 يُوْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَٰئِكَ
 يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ
 وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾ وَيَسْأَلُونَكَ
 عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَأَعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ
 وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ
 أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾
 نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنْتُمْ وَنِسَاؤُكُمْ لِأَنْفُسِكُمْ
 وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوُهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ
 ﴿٢٢٣﴾ وَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا
 وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

۲۲۰ هم له دنیاو هم له سه لا . لیت ده پرسن : ده باره ی هه تیوان چۆن بین ؟ بیژه : ئه گهر به دلسۆزی ئاگاولی بن کاری چاکه . ئه گهر ده گهل ئیوه ده ژین ، وهک براو خوشکی خۆتان بن . خوا ده زانی کئی به دغه ره و کئی کار چاکه ؛ ئه گهر خودا مه یلی لی با ئه رکی لی گران ده کردن ؛ خودا خاوهن ده سته لاتیی له کارزانه .

۲۲۱ خواستن و شوپیی کردنی بت په رستان بو میرو وئی باوه ردار په وانه ، با زوریشیان چه زلی بکهن ؛ هه تا نه بنه خاوهن باوه ر ناشی بیانکه نه هاوسه رتان . که نیزو به نده ی باوه ردار بو هاو جوتی ، له میرو وئی ئازادی خودانه ناس هیژاترن . ئه وان گهره کیانه ئیوه به ره وچه هه ندهم راکیشن ؛ خواش گهره کیه به ئیزنی خوی له گونا هانتان ببوری و بتانگه یینیته به هه شت . خودا ئه م نیشانه ی خوی بو مه ردم رۆن ده کاته وه .

۲۲۲ له مه ر عوزری وئانه وه ش لیت ده پرسن ، بیژه : ئه ویش ئازاریکه ؛ ئه و چه ند رۆژه ی خوینیان هه یه ، سه رجییی وئانو مه کهن ؛ راوه ستن تا پاک ده بنه وه . هه رگا له خوین پابۆنه وه ، له وجی یه وه که خوا فه رمانی پیداون بۆیان وه زن . خوا له وکه سانه خوشی دی که له گوناچ به ژیوانن و ده یانه وئی به پاک و خاوتیی بۆین .

۲۲۳ وئانو کیلگه ی خۆتانن ؛ له هه رکویوه ده تانه وئی ، بچه کیلگه ی خۆتانه وه ؛ تۆشه یه کیش وه پیش خو خه ن . ده بی له خوداش بترسن ، بیسیزانن ده گهل خوا رۆبه رۆ ده بن . مژده ش بده به وانه ی خاوهن باوه رن .

۲۲۴ خودای مه کهن به که رسته ی سویندی خۆتان ؛ که ریگه ی چاکه و لی ببری و پاریزگار یو بی نه هیلی و به کاری مه ردم رانه گهن ؛ خودا ئه ژنه وئی و زانایه .

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَالْمُطَلَّقَتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيُعْلِنُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَنٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

۲۲۵ خوا بۆ سویتندی سه رزاره کی گوناھو له سه ر نانؤسی؛ به لام نه گهر له ته هی دلتانه وه بی، خودا لیئوده پرسیتته وه. خودا له هه له ده بۆری و له سه ر خۆیه.

۲۲۶ ئه و که سانه ی سویتدی له ژنه کانیاں ده خۆن که ئیتر ده گه لیان نه نۆن، ده بی چوارمانگ چاوه نۆربن؛ نه گهر که راشنه وه لایان، نه وسا خودا گوناھه خش و دلۆفانه.

۲۲۷ نه گهر هه ر له سه ر ته لاقیش بریاریاں دا، نه وسا خودا ده بیسی و ئاگاداریشه.

۲۲۸ ته لاق دریاو له سه ریانه هه تا سی جار له بی نوژی پاک ده بنه وه چاوه نۆر بن. نه گهر برۆیاں به خوداو رۆژی هه ستانه وه هه یه، ره وانیه ئه و تۆله ی خوا خستویه ته زگیانه وه بیشارنه وه. له م به ینه دا نه گهر بیانه وی ریک که ون، بۆ دیسان هینانه وه یان، میرده کانیاں شیوترن. هه ر وه ک ئه رکی ژنانه یان له سه رشانه، ژنه کانیش مافی ره وای خۆیاں هه یه. پیاویش له ژنان پله یه ک به ره ژۆرتن، خوداش خاوه ن ده سه ته لاتى له کارزانه.

۲۲۹ ته لاقى ژن دۆ که ره ته، نه وسا یان راگرتنی باش و خودا په سند، یان به خۆشی و بی هه را، ده س لیک به ردانه. له و ماله ی که پیتان داؤن ره وانیه هیچیاں لئ وه ربگرنه وه؛ مه گین ترسیان له وه هه بی که نه توان سنۆری فهرمانی خودا بیاریژن. نه گهر ترستان له وه هه بۆ که هه ردوکیان سنۆری خوا ناپاریژن، هیچ گوناھی تیدا نیه ژنه که خۆی بکریته وه. نه مانه ن سنۆری خودا، له سنۆری خوا ده رمه چن؛ نه و که سانه ی له سنۆری خوا ده رده چن نه وانه ن که غه درى ده که ن.

۲۳۰ نه گهر له پاش ئه م دو جاره ش ته لاقى دا، ژنه که ی بۆ حه لال نیه تا ژنه که ده چى میردیکی تر ده کا؛ نه گهر له ومیرده ی کردۆشیه ته لاق درا، نه وسا که هیچ گوناھیکیان له سه ر نیه دوباره بگه ریتته وه بۆلای یه کتر؛ به ومه رجه که وابزانن هه ردوکیان به ته رزی ره و - وه ک خودا فهرمانی داوه - ویک هه لده که ن. نه مانه سنۆری خودان، رۆنیاں ده کاته وه بۆ نه و که سانه وا حالى ده بن.

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلْيُنَّ أَجْلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ
 سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّلْعُنْدِ وَأَمَّنْ يَفْعَلْ
 ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ، وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَادْكُرُوا
 نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ
 يَعِظُكُمْ بِهِ عَاقِبُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾
 وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلْيُنَّ أَجْلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ
 أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ
 مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَُمُ أَزْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ
 يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَدَهُنَّ
 حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ
 وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ
 وَالِدَةٌ بَوْلِدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ
 فَإِنْ أَرَادَا فِصَا لَا عَن تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ
 أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْرِضِعُوا أَوْلَدَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا
 ءَانَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ عَاقِبُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٥﴾

۲۳۱ ئەگەر ۋنۇ تە لاق دان و ماوهى چاوه نۆرپه كه يان برپايه وه، يان به تهرزى خودا په سندرپانگرن، يان به رانبهر به ياساى دين نازاديان كهن. نه كا به قهس نازاردانيان، رپانگرن و له هه ق لادهن. هه كه سى واپه فتاربكا ناهه قى له خوى كرده. ئه وانه نيشانهى خودان، ناشى به گه مهى بزنان. با له بيروينى كه خودا چه ندى چا كه ده گه ل كردن. له بيرمه كهن خوا ئه وكتيبيهى بو ناردون كه له ويدا له كارزاني سه رپاست ده بن و به و ناموزگاريتان ده كا. ئه شى بترسن له خودا و باش بزنان خودا هه مۇشت ده زانى.

۲۳۲ هه رگا ۋناتنان تە لاق داو كاتى حه يه يان به سه ر چۇ - ئەگەر به تهرزىكى ره واهل ئاوجۇتاني پيشويانا ريك كه وتن - ئيوه مه بنه بهر هه لستى شوكرديان. كئى له ئيوه برپاوى به خوا و به رۆزى قيامه تى هه بن، ئه م ناموزگارپه پيك ديتنى؛ ئه مه به سۇدى ئيوه يه و به هرهى بو پاكستان هه يه. خوا ده يزاني و ئيوه سه رى لئى ده رناكهن.

۲۳۳ دايكان ده بن به منداليان دۇسالى ره به ق شيربدن. بو كه سىكى كه بيه وى به ته واهى شيرى بدا، له م ماوه دا جلك و بزيوى دايكه كه - له سه ردابى موسولمانانى ئه وشوينه - له سه رباوكه. كه سيش له توانا به ده رى له سه رنيه. هيج دايك و بابى نابى له بهر ساوايان زيان به يه كتر بگه ينن. ئەگەر مندال بابى نه بو، ميراتگران له سه رپانه جلك و بزيوى دايكه كهى فه راهه م كهن. جائه گهر داك و باب به خوشى و راويژ، ويستيان [زۇتر] مندال له شير بېر نه وه، هيج گونا هيكيان ناگاتى. خو ئەگەر گهره كيشتان بنى كه سىكى تر شير بداته مندالانتان - به و مه رجه به بن دابى رۆژ، كرئى ته واهى بده نئى - هيج گونا هتات نايه ته سه ر. ده بن له خوداش ترسوين. ئه وه نده ش ده بن بزنان هه ركاريكى ئيوه ده يكه ن، خوا ده يبينئى.

۲۳۲- هه يه: ماوه يه كه بوژنى شۇمردۇ يا تە لاق دراو دانراوه كه پاش ئه وه ئه توانئى شۇبكا.

۲۳۳- ره به ق: بن كه موزياد. ته خت و ته واه.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
 أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
 فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٢٤﴾
 وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ
 أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عِلْمَ اللَّهِ أَنْتُمْ سَتَذَكَّرُوْنَهُنَّ
 وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوْهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا
 وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ
 وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوْهُ وَاعْلَمُوا
 أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٢٥﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ
 مَا لَمْ تَمْسُوْهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوْهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ
 قَدْرُهُ وَعَلَى الْمَقْتَرِ قَدْرُهُ مَتَّعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ
 ﴿١٢٦﴾ وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوْهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ
 لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُوا أَوْ يَعْفُوا
 الَّذِي بَيْنَهُمَا عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى
 وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٢٧﴾

۲۳۲ ته وانه ی لیتان ده مرن و ژنیان لی به جی ده مینئ، ژنه کانیا ن هه تا چوار مانگ و ده رۆژان چاوه نۆزبن؛ له وه به ولا خۆیان هه رکاریکی ده یکه ن - هه ر هینده ناروه نه بی - بیلن بیکه ن؛ ئیوه گونا حتان ناگاتی؛ خوداش له هه رکاری ده یکه ن ناگاداره .

۲۳۵ هیچ گونا هیشتان ناگاتی که خواستنی ژنه کانی شۆمردۆتان ئاره زوؤبی و ناراسته وخۆپیان بیژن، یان هه ر له دلی خۆتاندا پریار بده ن ده یانخوازن . خوا ده زانی که باسیان هه ر ئه درکینن . به لام نه که ن به نهیننی بچه ژوانی؛ مه گین له ویش خوا به سندانه بیان دوینن . تا ماوه که به سه رنه چی باسی ماره کردن مه که ن . ده بی ئه وه نده ش بزنان خوا ده زانی ئیوه چیتان له دلدايه؛ لئی بترسن و بیشیزانن خودا له گونا ه ده بۆری و له سه رخۆیه .

۲۳۶ ئه گه ر ژنۆ ته لاق ده ده ن، به ر له وه ده گه لیان بنۆن و ماره بی تان هیشتا بۆ دیاری نه کردۆن، چیان ناکه وی و ئیوه گونا هتان ناگاتی . به لام وا چاکه شتیکیان له مالی خۆتان بده نی؛ دارا له ئه ندازه ی خۆی و هه ژاریش به ئه ندازه ی خۆی؛ وا چاکه بۆ چاکه کاران .

۲۳۷ خۆ ئه گه ر ماره ییه که تان بریبۆوه و هیشتا ده گه لیان نه خه وتۆن، ته لاق تان دان، نیوه ی ماره ییان ده که وی، مه گین خۆیان پێوبه خشن یان ئه و که سه پێوبه خشی که ماره برین به ده ست ئه وه؛ پێ به خشینیش له ئاکاری پارێزگاری نزیکتره . له بیرمه که ن چاکه ده گه ل یه کتر بکه ن، خودا له هه رکاری ده یکه ن چاوه دیره .

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ
 قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ
 فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾
 وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً
 لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرِ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ
 فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ
 مَّعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ
 بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ
 اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ * أَلَمْ تَرَ
 إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ
 فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى
 النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾
 وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾
 مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ لَهُ أَضْعَافًا
 كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصِطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

۲۳۸ لە نوێژان و بەتایبەتیی ئەو نوێژەى لە نێواندايە، ئاگاداربەن؛ ئەشى بۆ
فەرمانى خودا رابووستن.

۲۳۹ ئەگەر ترسیکو لەسەر بۆ - بەپیاوێى یان بەسوارى - هەرگا ترسیشو
بەسەرچۆ - چۆنى خودا فێرى کردۆن - یادى بکەن کە لەپێشدا
نەووەزانى.

۲۴۰ ئەوانەى لەنگۆ دەمرن و ژەکانیان بەجى دێنن، رابستپێرن: هەتا سالیك
مايەى گوزەرانیە کەى دايبين بکەن و دەرى نەکەن؛ ئەگەر هەر بەخواستى
خۆيان چۆنە دەرى - بۆ کارىکى خودا بەسند - ئێوە گوناھتان ناگاتى.
خودا خاوەن دەستەلاتى لە کارزانە.

۲۴۱ ژاننى کە تەلاق ئەدرين، بەشى رەواى خۆيان هەيە؛ کە پێک هينانى
ئەم کارە، بربارە بۆ خودا ترسان.

۲۴۲ هەر بەو پێیەش خودا نیشانەکانى خۆى بۆ ئێوە پۆن دەکاتەو؛ شایەتا
ئێوە تى بکەن.

۲۴۳ ئەدى تۆ ئەوانەت نەدى بە هەزاران لەو کەسانەى ترسى مردن وای
لینکردن زیدی خۆيان بەجى بێنن؟ خوا فەرمانى پێدان: بمرن! لەپاشان
زیندوى کردنەو. خودا سەبارەت بە مەردم چاکە دەکا، بەلام بەشى
زۆرى مەردم لە شوکرانە خۆدەبوین.

۲۴۴ لەپای خودا بچنە خەزاو بزانن کە خوا بیسەر و ئاگادارە.

۲۴۵ کى مالى خۆى بە دەستەواو دەدا بە خوا، هەتا ئەویش چەند
ئەوێندەى بداتەو؟ کەم بزیوى و فەرھانىش هەر بەدەس ئەوێ
هەمۆش هەر دینەوێ لای ئەو.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا
 لِنَبِيِّ لَهُمْ أَبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ
 هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا
 قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا
 مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا
 إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ
 لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا
 قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ
 مِنْهُ وَلَمْ يُوْتِ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ
 عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ
 يُؤْتِي مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ
 لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ
 التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا
 تَرَكَ آءَالُ مُوسَى وَآءَالُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

۲۴۶ نەت زانیوه چه ندکەس لە نەجیم زاده کان - که تۆرەمە ی ئیسرائیل بۆن
 - لە پاشا مۇسا، بە پیڤه مبه ره که ی خویان وت: شایه کمان بۆ دیاری بکه
 تا له رای خوا خه زابکه یین. گوئی: ئەگەر فەرمانی خه زاؤ بۆ ده رچی، پیؤ
 وانیه خۆ ده بویرن؟ گوئیان: جا چۆن له خه زایه - له رای خوا بی - خۆ
 ده بویرن، که ده شبینی ئیمه یان له زیدی خۆمان وه ده رناوه و له
 عه ولادی خۆمانیان دۆرخستۆینه وه؟ که بریاریان بۆ ده رکه وت بچه
 خه زه، پشتیان تیکردو رایان کرد؛ هه ر که میکیان مابۆنه وه. خوا نا هه قان
 باش ده ناسی.

۲۴۷ پیڤه مبه ریان پێانی وت: خودا بۆ پاشایه تیتان تالۆتی دیاری کردوه.
 گوئیان: کوا ئه و شایانی ئه م فەرمانه یه؟ که ئیمه زۆر له و شیاوترو به
 داراییش زنده ترین. گوئی: خودا ئه و ی له سه ر کردۆنه فەرمانده؛
 زانست و قه لافه تیشی له ئیوه پتر پیداهه. خوا حه زبکا پاشایه تی به
 هه رکه سی بدا ده یدا؛ زانستی خوا به ربلاوه و له هه مۆشت ئاگاداره.

۲۴۸ پیڤه مبه ره که یان وتی: درۆشمی پاشایه تی ئه و له لایه ن په روه رنده ورا،
 تابۆتیکه دلیابۆنی تیدایه؛ ده گه ل هتندیک که له پۆری خانه دانی موسا و
 هارۆن، فریشته هه لیان گرتوه. ئه مه به لگه یه بۆ ئیوه ئەگه ر بر واؤ به خوا
 هه یه.

۲۴۶-تۆرەمە: بێهه که، ره چه لک، نه زاده. ۲۴۷-زنده: زۆر، زاف.

۲۴۸-که له پۆر: به جێ ماو له مرده.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ
 بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ
 مِنِّي إِلَّا مَنْ أَغْرَفَ عُوقُفَةً فِي يَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا
 مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا
 لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ
 يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا اللَّهِ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ
 غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً يَا ذُنَّ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٤٩﴾
 وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ
 عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
 الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ
 دَاوُدُ جَالُوتَ وَءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ
 وَعَلَّمَهُ مَا يَشَاءُ وَلَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
 بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو
 فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ
 نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

۲۴۹ وه ختی تالوت له شکره که ی خسته سه ری، گوتی: خودا به جوباریک
 که ره که یه تاقیو کاته وه، هه ره که سی لئی بخواته وه له من نیه؛ هه رکیش چی
 لی نه خواته وه سه ر به منه؛ مه گین که سی هه ر به لا ویج لئی هه لینجی.
 که میک نه بی هه مؤیان لییان خوارده وه. ئه وسا خووی و باوه پدارانی
 یارانی له جویه که په ری نه وه. گوتیان: ئه مړو له وزه ی ئیمه دا نیه که
 ده روه سستی جالوت و له شکره که ی بیین. ئه و که سانه ی به هیوا بون به
 دیداری خودا بگهن، گوتیان: زور جار کو مه ئی که م - به ئیزنی خوا -
 به سه ر کو مه ئیکی زوردا وه سه ر که وتون. خوا یاری خوراگرانه.

۲۵۰ له کاتی که ده گهل جالوت و له شکری توشی یه ک بون، گوتیان: ئه ی
 په روه رنده مان! و ابکه خوراگر بین و له مه یدانیدا بچه قین و له که سانی
 خوانه ناس وه سه رمان بخه.

۲۵۱ ئیتر - مه یلی خودای له سه ر - دوژمنه کانیا ن په تاندو جالوت به
 ده سستی داود چو. خودا پاشایه تی و له کارزانی پیدا و هه ر چی بوخوی
 پیویستی پی بو، فیری کرد. ئه گه ر خودا هیندیکانی له و ئاپوره به
 هیندیکان ته رت و تونا نه کردایه، ئه م زه مینه خرابو؛ به لام خودا چاکه ی
 له سه ر هه مؤ خه لکی دنیا هه یه.

۲۵۲ ئه مانه نیشانه ی خودان که به راستی هه ر بو تووی ده خوینینه وه، که
 بی گومان یه کی که له پیغه مبه رانی.

﴿٢٥٣﴾ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ
 وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ ۚ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
 وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۖ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَتَلُوا الَّذِينَ
 مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا
 فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَتَلُوا
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٤﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا
 مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا
 شَفْعَةٌ ۚ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٥﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
 فِي الْأَرْضِ ۚ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
 أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا
 شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٦﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ
 مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ
 اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٧﴾

۲۵۳ ئیتمه له ناو پیغه مبه رانی خو ماندا هیندیکیانمان له هیندیکیان به ریزتر گرت؛ جا له واندائی واهه بوه که خواته وی دواندوه؛ پله و پایه ی بریکیشی بردۆته سهر. چهند نیشانه ن دا به عیسای کوری مهربه م؛ به گیانی پیروزی خوشمان یاریده ن دا. ئهم خه لکانه له دوا ی ئهمه ی ئه وگش پیغه مبه ره هاتن، سه ره رای ئه و نیشانانه ی بو ئه وان هات - ئه گهر خودا مه یلی لی با - شه ری به کترین نه ده کرد؛ به لام ئه وان له ناو خودا پیک نه هاتن؛ بازیک بو ئه خاوه ن باوه ر، بازیک تر که وتنه سه ر بار خوانه ناسی. ئه گهر خودا مه یلی لی با، نه یده هیشت ده گزیه ک راجن؛ به لام خودا به خواستی خو ی کاران ده کا.

۲۵۲ ئه ی گه لی خاوه ن باوه ران! له و بژیوه ی که پیم داؤن به خت بکه ن، پیش ئه وه ی رۆژه که دایی؛ که ئه ورۆژه نه سه ودا کردن ده میتی و نه تکاو نه دوستایه تی؛ خوانه ناسان ناهه قی له خو یان ده که ن.

۲۵۵ غهیره ز خودا هیچ شت بو په رستن ناشی. هه ره ئه وه همیشه زیندوه و به سه ره هه مؤشت راده گا. نه خه نوچکه ده بیاته وه، نه راده زی. هه رچی هه بی له ئاسمانان و زه میندا هه ر بو ئه وه. کبی واهه یه هه تا - بو خو ی ئیزنی نه دا - بتوانی تکای لا بکا؟ له وه ی ئیستا هه یه و دیاره، له وه ش پیش ئه مانیش بو گه و به رپیواره، ئاگاداره. ناشتوان به هیچیک له زانستی راگه ن؛ جا مه گین خو ی مه یلی لی بی. زانستی ئه و، عاسمانه کان و زه مینی داگرتۆه و پاراستنیان بو ئه و ئه رکێ گران نیه. هه ره پایه به رزو مه زن، هه ر خو یه تی.

۲۵۶ له م دینه دا به زۆر داسه پاندن نیه. شاره زایی له گومرایی هاویر کرا. هه رکێ له تاغۆت نه بانه و بروای به خودا بهیانی، هه نگلیکی هینده توندی به دهسته وه، هه رگیز پسانی بو نیه. خوداش بیسه رو زانایه.

۲۵۴ - بهخت: شانس، ئیقبال؛ بهخت کردن: خه رج کردن.

۲۵۵ - رازین: خه وتن، خه فتن، نۆستن، نه لستن. ۲۵۶ - هاویر کردن: لیک جیا کردنه وه.

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
 النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
 أَنِ اتَّخَذَ اللَّهُ الْمَلَكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّىَ الَّذِى يُحْيِىْ
 وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أَحْيِىْ وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِى
 بِالسَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِى
 كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوَكَالَّذِى مَرَّ
 عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنِى يُحْيِىْ هَذِهِ اللَّهُ
 بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ
 قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ
 فَانْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانْظُرْ إِلَى
 حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِلنَّاسِ وَانْظُرْ إِلَى
 الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا
 تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

۲۵۷ خۇدا يارى گەلى خاۋەن باۋرەنە و لەناو تارىكىستانە وە دەيانبا بەرە و رۇناكى. دۇستى خۇدانە ناسانىش ھەر تاغۇتە؛ لە رۇشنى دەريان دەخەن؛ بەرە و پروى تارىكىستانيان بەرې دەكەن. دەبى بچنە ناو ئاگرو ھەتاسەر ھەر دەۋىدا بن.

۲۵۸ تۆئە و كابرايەت نە دىبو كە چۆن خۇدا ھىزو دەستەلاتى پىدا، جۋابە جەنگى دەگەل ئىبراھىم دا دەكرد، سەبارەت بە پەرورە رندەى؟ ئەودە مە ئىبراھىم گوتى: پەرورە رندەى من كە سىكە ژىنى دەداو دەش مرىنى. گوتى: منىش زىندو دىلمە وە دە مرىنم. ئىبراھىم وات: پەرورە رندەم خۆر لە خۆر ھەلات رادىنى، [دادەى] ئەتۆ لە خۆر نشىنە وەى بىنە. كاۋراى خاۋانە ناس ھەپەسا. خوا دەستەى ناھە قىكاران لە رىگە شارەزا ناك.

۲۵۹ يان ئەۋكەسەى بە لای گوندىكا رادەبرد كە بەسەر يەكدا تەپىبۇ. گوتى: كەى خۇدا دەتوانى ئەمە زىندۇ بكا تە وە پاش مردنى؟ ئەۋسا خۇدا بۇ ماۋەى سەدسال مراندى و لە پاشان زىندوى كرده وە. لىي پەرسى: تۆ چەندت پى چو؟ گوتى: رۆژىك يا خۆ كە مەرىش لە رۆژىك. گوتى: نەخىر، ئەۋا تۆ سەدسالە مردوى؛ دە برۋانە خوار دەمەنى و خوار دىنە وەت نەگۇراۋە؛ تماشای كەرەكەشت كە! گەرەكمانە بىكەينە پەندىك بۇ مەردم. لەم ئىسقانانە برۋانە چلۆن تىكىان دەخەينە وە دەناو گۈشتيان ھەلدە كىشىن. كاتى ئەمەى بۇ دەر كەۋت، گوتى: وا ئىستا دەزانم خوا ھەمۇكارى پىدە كرى.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أُولَئِمُ
تُؤْمِنُ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قُلُوبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ
الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا
ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٥﴾
مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضَعِفُ
لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٦﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يَتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذًى لَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
﴿٦٧﴾ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا
أَذًى وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٦٨﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَا يُبْطِلُوا
صَدَقَتَكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ
وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ
تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ
شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٩﴾

۲۶۰ ئەوساش كه ئىبراهيم گوتى: پەرۋەرنده م! ئەتۆ مريان چلۆن زيندۇ دەكه يته وه؟ نيشانم ده. گوتى: ئاخۆ تۆ هيشتا باوه رت نيه؟! گوتى: به لى، به لام من گهره كمه ئيتىر به ته واوى دلنيايم. گوتى: ده سا چوارمه ل بگره و پهل پهلپه ليان كه و بيانكه چواركوت؛ ههر كوتىكيان به سهر كه ئيكه وه دانى و بانگيان بكه، به فركه دينه وه بولات. بشزانه خوا چهنده خاوه ن دهسته لات و له كارزانه.

۲۶۱ به سه رهاتى ئەوه كه سانه ي مالىيان له راهى خودادا به خت ده كه ن، وهك به سه رهاتى دنكيكه كه وت گول ده داو ههر گولەي سه ددانه ي تيدا. خودا چهنده ئەوه نده پاداش ده دا به ههر كه س بيه وي. خودا چاكه ي يه كجار زۆره و زۆر زانايه.

۲۶۲ ئەو كه سانه ي مال له راى خوا ده به خشن و به چاويان دا ناده نه وه و تۆشى ئازاريكيان ناكه ن، خودا تىي هه لدنيته وه و نه هيچ ترسيكيان له سه ره و نه خه م ده خۆن.

۲۶۳ دواندنى نه رم و نيان و چا و لى پۆشين، له و خيركرده چاكتره كه ئازارى به شوينايى. خودا ئاتاجى كه س نيه و [له كاردا] به كاوه خويه.

۲۶۴ ئەي گه لى خاوه ن باوه ران! خيرەكانۆ به منەت له سه ر كردن و ئازاردان، به فيرۆمه دن. نه چن وهك ئەو كه سانه بن كه باوه ريان به خواو رۆزى سه لا نيه و بۆرؤبينى له مالى خويان ده به خشن؛ ئەم كارەيان له وه ده كا كه تاته به ردىكى زۆر لؤس هيندى خۆلى له سه ر باره و بارانى توندى وي كه وي و بيشواته وه و ههر تاتيكي رۆت وه مينى. هيچ به هره يان له و به خشينه ده سگير نابى و خودا گروى خوا نه ناسان له ريگه شاره زا ناك.

۲۶۲- هه لدانه وه: به ره و زۆر بردن؛ شين بۆنه وه دواى برين. ۲۶۳- به كاوه خۆ: هيدى، له سه رخۆ،

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ
وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَتَأْتَتْ أَكْطُلُهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطُلٌّ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَّدُ أَحَدُكُمْ أَنَّ تَكُونَ
لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ
فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضُعْفَاءُ
فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا
لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ
بِتَّخَذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ
﴿٢٦٧﴾ الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ
وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾
يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

۲۶۵ نه و که سانه ش که له چاکه ده گه ل هه ژاران کردندا، به هومیدن خودا له خورازی که ن و دلیان به پروا پته و بی، خیره که یان وهک باغیکه له سه ر گردیک و بارانی به له ی لی بدا و به رو بوی دو نه وه نده بی؛ نه گه ر به له شی لی نه دا، نمه باران تیراوی کا. هه رکاری که ئیوه ده یکه ن خوا ده بیینی.

۲۶۶ کیو حه زده کا ببیته خاوه نی باغیک له گش جو ره خورما و ره زیک، شه قه جوی به ناودا پروا و هه مؤشیان هاتبنه به رو پیریش برستی بریبی و زاروی سه رو پیچکه ی هه بن؛ له ناخافل گر به بایه کی لی هه لکا و بیسوتینی؟ خودا ناوا نیشانه کانی نیشانی ئیوه ده دا، شایه ت بیری لی بکه نه وه.

۲۶۷ نه ی گه لی خاوه ن باوه ران! له و شتانه ی که له زه مین پیمان داو و به یدای ده که ن، به خت بکه ن؛ نه ک له شتی هینده چروک که بو خوشتان نه گه ر چاو پۆشی لی نه که ن، ناتانه وی. بیشیزانن خودا ئاتا جی که س نیه و هه ر ده بی تاریفی بکری.

۲۶۸ شه یتان ئیوه له نه داری ده ترسینی و بو خراپه هانوده دا. خواش به لیینی لی خوش بو و خوشی ژیانو پینده دا. فهرحانی وا لای خودایه و خوی زانایه.

۲۶۹ له کارزانی ده دا به هه رکه س بیه وی. به هه رکه سیش له کارزانی بدری، نه وه خیری زوری پیدراوه. ئاموژگاریش به هه ره نادا مه کین بو خاوه ن ئاوه زان.

۲۶۵- په له: بارانی تیری ده خل. ۲۶۶- شه قه جو: جوباری گه وه که ناوی هه میشه و زوره.

۲۶۷- چروک: بن بایه خ، قه لب. ۲۶۸- فهرحانی: هه رزانی و شت زوری.

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُهُ. وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِنْ تَبَدُّوا
الْصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ
فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ * لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
فَلِأَنْفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُوا إِلَّا لِأَبْتِغَاءِ وَجْهِ اللَّهِ
وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤَفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ
﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ
لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
فَأِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
بِالْئِيلِ وَالْتَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

۲۷۰ هه رمالیکی ده یکه نه خیر یان ده قه به ل خودای ده که ن ، خوا ده یزانی و
 نه وانه ی خودانه ناسن هیچ یاریده ده ریان نیه .

۲۷۱ گه ر به ئاشکرا خیر بکه ن کاری خاسه ؛ خو ئه گه ر به نه یینیش بی و دهستی
 نه داری پی بگرن ، باشتریشه و گونا هتان له سه ر لاده با . خودا له هه رکاری
 ده یکه ن ئاگاداره .

۲۷۲ ئه رکی سه رشانی تو نیه ئه مانه بخه یه سه رپی ؛ به لام هه رکه س خودا
 بوخوی مه یلی لی بی شاره زای راسته پئی ده کا . هه رچی به خیر
 ده یبه شنه وه بو خو تانه و دیاره ئیوه هه ر بو ره زامه ندی خودا خیری
 ده که ن . هه ر شتی به خیری ده ده ن ته واوی پیو ده دریته وه و هیچ
 ناهه قیو لی نا کرئی .

۲۷۳ ئه وانه خیریان پی ده شتی که له خودا په رستیدا بیده ره تان ماونه ته وه و
 هیزی ده رکه وتیان نیه که بو خو یان هه ولی بدن ؛ نه وی ئاگیان لی نیه ،
 واده زانن هیچ ئاتاج نین ؛ چونکه حه یایان به خو یه . له بیچمیان
 ده یان ناسیه وه ؛ ده نا هه رگیز وه کو پارسه کی دیکه نین گیره بکه ن . ئیوه
 هه رچی به خیر له و باره به خت که ن ، خوا ده یزانی .

۲۷۴ ئه وانه ی به شه و یان به روژ ، به نه یینی و به ئاشکرا له رینگه ی خودا
 خیر ده که ن ، لای خودا پاداشیان هه یه و نه هیچ ترسیکیان له سه ره و نه
 خه م ده خو ن .

الَّذِينَ يَكُونُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي
 يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ
 مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ
 مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ
 فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ
 اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾
 إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
 وَءَاتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
 وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
 وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا
 فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ
 أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِنْ كَانَتْ
 ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ
 إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَىٰ
 اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

۲۷۵ ئەو كەسانەى نزۇل دەخۇن ، راستبۇنەوہیان لەو دنیا ، وەك راپەرینی كەسیكى شەیتان دەستی لى وەشاندىن ، وەهاىە . ھەر چونكە ئەمانە ئیژن : مامەلەش ھەر وەك نزۇلە . خودا سەوداى رەوادىوہ و نزۇلى پى نەرەواىە . سا ھەر كەسى ئامۇڭكارى خودا دەبیە و دەس ھەلدەكرى ، لەوشتانەى لەمەو بەر دەستی داوہتى دەبەخشرى و خودا بەكارى رادەگا . ھەر كەسیكىش دیسان بچیتەوہ سەرى ، دەبن بە یارى ئاگرو تاھەتا ھەر تىادەبن .

۲۷۶ خودا پیتی نزۇل ھەر كەم دەكاتەوہ و پیتی خیرات پتردەكا . خودا ئەوانەى خۇش ناوى پى نەزان و گونابارن .

۲۷۷ ئەو كەسانەى برەوايان بە خوا ھیناوە و كارى چاك رەچاودەكەن و لە نوێژكردن و زەكات دان سستی ناكەن ، پاداشیان وا لاى خودایە و نەھیچ ترسیان دیتەبەرى و نەخەم دەخۇن .

۲۷۸ ئەى گەلى خاوەن باوەران ! ئەبى لە خودا بترسن ، ئەگەر بەراست باوەردارن ، ئەوسۆتى ھیشتا ماوتانە نەتانەوى .

۲۷۹ ئەگەر دەستی لى ھەل نەگرن ، سا بزەنن ئیوہ دەگەل خودا و پىنغەمبەرەكەیدا شەرى دەكەن . ئەگەر دەستی لى ھەلگرن ، دەسمایەى خۆو بستیننەوہ ؛ ئیتر ئەوسا نە ئیوہ ناھەقى دكەن نە ناھەقیان لى دەكرى .

۲۸۰ ئەگەر قەرزاریش نەدار بۇ ، ماوہى بدەن ھەتا دەیبى . ئەر بشزانن ، پى بەخشینی بۆۇ چاترە .

۲۸۱ ترسیشۆلە و رۆزە ھەبى كە دەوھیننەوہ لاى خودا ؛ ئەوى رۆژى ھەر كەس ھەرچى كردۆیەتى - بە تەواوى - دیتەوہرپى و ناھەقى لە كەس ناكرى .

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى
فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُبَ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ
كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسَ مِنْهُ شَيْئًا
فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ
أَنْ يُمْلِلَ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ
مِنْ رِّجَالِكُمْ فَإِنْ لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا
أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى أَجَلٍ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ
عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ
تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ
وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٨﴾

۲۸۲ ئەى گەلى خاوەن باوەراڻ! هەرگا بۆ ماوەیى ديارى، قەرزی دەگەل
یەكتر دەگەن، بینوسن و با نۆسەری خودا پەسند بۆتان بخاتە ناو قاقەز.
ناشی نۆسەر لەم کارە تەنەخى بکا؛ با بنۆسى وەك خوا فەرمانى پێداوە.
هەرچى قەرزدار بۆى دەلى، ئەو بینۆسى و ئەبى ترسى خودای هەبى و
ئەولاوە ئەم لای تێدانهکا. ئەگەر ئەو كەسەى قەردارە، كەم ئاوەزە یان
بى هیژە، یان ناتوانى ئەوى پێویستە بنۆسرى دەرى بپرى، با سەرپەرستى
پەواى ئەو لەباتى ئەو بیدركینى و دۇپیاو لەخۆتان شایەت بن. ئەگەر
دۇپیاو پەیدانه بۆن، با پیاویك و دۆنى وا كە ئیوەش لیان رازى بن، لە
كار ئاگادار بكرین؛ تا ئەگەر یەكێ لەم دوانە لەبیری چو، ئەوى تر
بیری خاتەو. هەر وەختىكى بۆ شایەتى دان بانكران، رەوانیە خۆبویرن.
لە نۆسىنى ماوەى قەرز - كەم بى یا زۆر - نابى لەشكرانى بكەن و هەر
بینوسن و مەوداكەشى ديارى بكەن. لە لای خودا پەواترەو بۆ شایەتى
لەسەردانى لەبارترەو لە دۆدلى نەهیشتنى نزیكترە؛ مەگین وەختى
ئالوگۆرتان دەست بە دەست و بە نەغدى بى؛ ئەوسا ئەگەر نەشى نۆسن
قەیدى ناكا. بەلام دیسان لە وەختى دادوستەددا شایەت هەبن. ناشى
نە شایەتەكانتان نە نۆسەر زیانى بكەن؛ گەر وانەكەن تاوان لەملى
خۆتانەو ئەشى لە خودا بترسن. خودا فیری كارتان دەكاو هەر خودایە لە
هەمۇشت ئاگادارە.

وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَ مِنْ مَقْبُوضَةٍ ۖ
 فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُوتِيَ مِنْ أَمْنَتِهِ، وَلْيَتَّقِ
 اللَّهَ رَبَّهُ، وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۚ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ
 آثِمٌ قَلْبُهُ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخَفَوْهُ
 يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ
 وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ
 إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَكِيهِ ۚ وَكُتِبَ
 وَرُسُلِهِ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا
 وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ
 اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ
 رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
 عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا
 تُحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۚ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۚ
 أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

۲۸۳ ئەگەر لەسەر سەفەر بۆن و نۆسەرتان بۆپەیدانەبۆ، ئەشی بارمته وەرگرن؛ جا مەگین لیک خاترجەم بن کە ئەوسا بارمتهی ناوی. با قەرزدار ترسی خودای لە دلدا بێ و قەرزهکە ی خۆی بداتەو. ئەو کەسانە ی شایەتیشن خۆ لە شایەتی نەبوین. هەرکە سیکی لە شایەتی خۆبوو، بە دل خۆی تۆش گوناح دەکاو خوا بە گش کارتەن دەزانی.

۲۸۴ سەر بە خوا یە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەمیندا یە. ئەوی لە ناو دلتاندا یە - چ دەری خەن، چ وە یشارن - خوا لە وبارە لە ئیو دە پرسیتەو. هەرکە بۆخۆی مەیلی لێ بێ، لێی دەبۆری و هەرکە سیکیش خۆی حەزبکا، جزای دەدا. هەر خودایە لەسەر هەموشت توانایە.

۲۸۵ ئەم پێغەمبەرە و ئەوانە ی وەل ئەو باوەریان هیناوە، لێیان رۆنە کە ئەوشتە لە لایەن پەرورەندەیان هاتۆتە خوارێ بۆ لایان؛ برۆادە کەن بە خودا و فرشتەکانی و کتیبانی و سەرلە بەر پێغەمبەرانی و ئیژن: ئیمە بۆ هیچ لا لە پێغەمبەرانی فەرق و جیاوازی دانانین؛ فەرمودە ی خودامان بیست و پیکمان هینا، ئە ی پەرورەندە ی هەمومان! بمان بە خشە و هەر دەگەرینەو لە ی تۆ.

۲۸۶ خوا ئەرکی لە توانا بە دەر، بەسەر کە سدا ناسە پینن؛ چاکە ی بکا بۆخۆیەتی و خراپەشی دزی خۆیە. ئە ی پەرورەندە ی گلامان! ئەگەر شتی کمان لە بیر چۆیان تیا بە هەلە چۆیین، لێمان مەگرە. ئە ی پەرورەندە ی هەمومان! ئەرکی ئەو وەندە گرانمان مەخە سەرشان وەک ئەوانە ی بەرلە ئیمە لەسەریان بۆ. ئە ی خودانی هەمولامان! ئەرکی وامان پێ مە سپێرە کە لە توانامان بە دەربێ. تۆ هەر خۆت لێمان ببۆرە و بەر بە زەیی خۆتمان بخە و بمانبە خشە. هەمو کاروباریکی مە بە دەس تۆیە و سەریشمانخە ی لەسەر ئەوانە ی ناتانسن.

سُورَةُ الْغَمَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَلَمْ (١) اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ (٢) نَزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابُ
 بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَاَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْاِنْجِيلَ (٣) مِنْ
 قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِآيٰتِ اللّٰهِ لَهُمْ
 عَذَابٌ شَدِيْدٌ وَّاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُوْا نِقَامٍ (٤) اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ
 شَيْءٌ فِى الْاَرْضِ وَلَا فِى السَّمَآءِ (٥) هُوَ الَّذِى يُصَوِّرُكُمْ
 فِى الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (٦) هُوَ
 الَّذِى اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيٰتٌ مُّحْكَمَتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتَابِ
 وَاُخْرٰى مُّتَشٰبِهَتٌ فَاَمَّا الَّذِيْنَ فِى قُلُوْبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُوْنَ مَا تَشٰبَهَ
 مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَاْوِيْلِهِ ۗ وَمَا يَعْلَمُ تَاْوِيْلَهُ ۚ اِلَّا اللّٰهُ
 وَالرَّاسِخُوْنَ فِى الْعِلْمِ يَقُوْلُوْنَ ؕ اٰمَنَّا بِهِ ؕ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ
 اِلَّا اُولُوْا الْاَلْبَابِ (٧) رَبِّنَا لَا تُرْغِ قُلُوْبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ
 لَنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ (٨) رَبَّنَا اِنَّكَ جَامِعُ
 النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيْهِ اِنَّكَ اِلٰهٌ لَا يُخْلِفُ الْوَعْدُ (٩)

وہنا و خود اکہ کلاہند کلاو کلاو تانہ

۲ غهیرهز خودا هیچ شت بۆپه رستن ناشی؛ هه ر زیندوه و به سه ر هه مؤشت
 داده گا.

۳ ئەم كۆتۈرۈش - بەرپا - كە يۆتۈرۈش، باۋەر بەرپا كۆتۈرۈش كە بەر
لەۋى لە خواۋەر بەرپا كۆتۈرۈش؛ تەۋرات ۋە ئىنجىلىشى لە بەرپا كۆتۈرۈش؛
۴ تارىخىي نىشانىدە بىر يۆتۈرۈش. قورقانىشى [لەۋەۋدا] نارد. ئەۋانە كە لە
نىشانىدە كۆتۈرۈش خۇدا كۆتۈرۈش، جەزىرە بەرپا كۆتۈرۈش، جەزىرە بەرپا كۆتۈرۈش
خۇدا، دەستە لالتە، تۆلەستىنە.

۵ ھەرشتىكى لە زەمىن يان لە ئاسمانان بى، لە خودا ۋە شىزاۋ نابى.
۶ ھەر ئەۋە ھەرچۈننى ھەزكا - ھەر لە تۆلى دايكانۇدا - بېچىمتان بۇدىيارى
دەكاۋ بەغەيرەز ئەۋ ھىچ شت بۇپەرستىن نابى؛ ھەر خۇشى
دەستەلاتدارى لەكارزانە.

۷ ھەر ئەۋىشە ئەم كىتئەى بۆتۈ بەخەلات ناردوۋە، كە لەۋىدا ئايەتگەلىكى پتەۋ ھەن كە ماكن بۆكتئەكە؛ تئشيدايە ۋەك يەك دەچن وماناى جۆراۋجۆر ھەلدەگرن. ئەۋكەسانەى دلى دەغەزدارىان ھەيە، ھەر ئەۋانە ھەزلى دەكەن كە خەلكى پئى ھەل دەخەلەتئى ۋ ھەرچۆنى دليان دەيەۋى مانايان لىك دەدەنەۋە كە غەيرەز خوا نايانزانن. ئەۋ كەسانەش كە زۆر زانان، ئەلىن: بپروامان پئى ھەيە ۋ ئەمانە گش لە يەرۋەرنەدە مانرايە ۋ غەيرەز ئەۋ دلۋشيارانە، بەۋردى بىرناكەنەۋە.

۸ ئەي پەرۋەرندەي گلامان! لەپاش ئەوھي ڤنگەي راست نیشان داوين، دلمان لە ڤي خۆت لامەدەو وەبەر بەزەي خۆتمان بخە. بەخشنەدي ھەرمەزن تۆي.

۹. پەرەزىتمان! ھەر تۆۋى مەردم لە ورۆژەدا - كە گومانى تىدانيە - لە يەكتر كۆدە كە بىتە وە و بى سۆ خوا پەيمان ناشكىنىي .

۴- فورقان: به کتک له ناوه‌کانی قورئانه؛ یانی هه‌لا ویری هه‌ق له ناهه‌ق. ۹- بی‌سو: بی‌شک.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
 مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١٠﴾ كَذَابٍ أَلٍ
 فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ
 وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١١﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سِتْغَلْبُونَ
 وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدْ كَانَ
 لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَهُمْ رَأَى الْعَيْنُ وَاللَّهُ
 يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَن يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي
 الْأَبْصَارِ ﴿١٣﴾ زِينٌ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
 وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ
 وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثُ ذَلِكَ مَتَاعُ
 الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبَآءِ ﴿١٤﴾ قُلْ
 أُوْنِيْكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَٰلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ
 وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

۱۰ ئەوئ پڕۆژئ مال و عەولاد، دەهانی ئەوانە نایە کە خودایان نەناسیوه و چاری ناچار دەبنە دەستەچیلە ئاگر؛

۱۱ وەک دارودەستە فیرەون و ئەوانە بەرلەوانیش بۆن؛ کە نیشانی ئیمەیان بە درۆزانی و خوالەسزای تاوانی خویان گرتنی. خودا لە تۆلەساندا زۆر دزوارە.

۱۲ بە و خوانەناسانە بیژە: بەم زوانە ژێردەکەون و هەربینا رەپیچەک دران بۆ جەهەندەم؛ کە جی خەویکی خراپە!

۱۳ ئەمە بۆ ئیوه دەرسیک بۆ کە دۆدەستە لە خۆتان دەگزیهک راجۆن؛ دەستەیهکتان بۆ خودا بەشەردەهاتن و دەستەکە ی تر لەدزی خودا دەجەنگین و زەق دەیاندى کە خواناسەکان دۆهیندە ی ئەمان. دیارە خودا بەمەیلی خۆی هەركەسیکی خۆی حەزبکا، سەری دەخا؛ ئەمەش پەندە بۆ ئەوانە ی خاوەن فامن.

۱۴ ئارەزۆی ژنان کردن و کۆری زۆر پەیداکردن و دەسکەوتنی کۆمای زلی زیو زێران و رەو ئەسپی بەدرۆشم و لسات و زەوی کیلانی، بۆمەردم رازاوتەو و لە زیانی دنیا یەدا مایە ی خۆشین؛ بەلام وەختی دینەو و بەردەستی خودا، پێدەزانن کە زۆر لەو وەباشتر هەیه.

۱۵ بیژە: ئاخو گەرەکتانە پیتان بیژم لەمە باشترە کە چۆنە؟ بۆ ئەوانە ی لە هەلە خۆدە پارێزن، لەلای پەرورەتییانە وە باغاتیکى وایان دەبن، جۆباریان بەبەردا دەروا و هەتاسەر هەر لەوئ دەبن و چەند ژنی پاک و بێگەرد و سەرەرای ئەو هەمۆ خۆشیەش، رەزای خودایان پێدەگا. خودا جاوی لە عەبدەکانی خۆی هەیه.

۱۲- رەپیچەک دان: بەخۆشی و ناخۆشی بردن، خەکردنەو و دانەبەر.

۱۴- درۆشم: نیشانە ی تاییەتی. و لسات: ئازەل، مالەت، دەوڵەت.

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَمْنَا فَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا
 عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾ الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ
 وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ
 اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ
 اللَّهِ أَلِاسْلَمُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ
 بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ
 اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسَلْتُ
 وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ
 أَسَلَّمْتُمْ فَإِنْ أَسَلِمُوا فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا
 عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ
 بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ
 الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ
 بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ
 فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٢﴾

۱۶ ئەوانەى كە دەلین: ئەى پەرورە رندە مان! ئیمە بر ومان پیت هەیه؛ سا تۆ لەگوناھن ببۆرە و لە جزیادانمان - بە ئاگر - بپاریزە.

۱۷ ئەو كە سەنەى خۆراگرن و بە راستیانە و ئامادەى هەر فەرمانیكن و مالى خۆیان لە راي خوا بەخت دەكەن و هەمۆرۆژى - سەرلەبەیان - لە خودا دەپارینەوێ لێیان خۆش بێ.

۱۸ خودا بۆخۆى ئاگادارە و فرشتەكانى ئەویش و زاناىانى بە ئینسافیش باش دەزانن كە هیچ كەسنى غەیرەز خودا، شیاوى پەرستنى نیە و هەر خۆبەتێ بە دەستەلاتى لە كارزان.

۱۹ لە لای خودا دین ئیسلامە و ئەوانەى ئەهلى كتیبەن لە و راستەقینە دەزانن؛ بە لام هەر لە بەر ئیترەبى - كە لە ناو خۆیاندا هەیه - پێك نەهاتۆن. هەر كە سێكیش - بە هەر جۆرى - لە نیشانەكانى خودا حاشا بكا، با تێبگەن كە خوا لە لى پرسینەوێ زۆر بە لەزە و پێرادهگا.

۲۰ ئەگەر كێشەت دەگەڵ دەكەن، تۆ هەر بێژە: من دەگەڵ پەیرەوێكانم بە دلى پاك پۆمان كردۆتە خوداوه. بەوكە سەنەش كە بۆنە ئەهلى كتیبە و بەو كە سەنەش كە نەزانن، بێژە: ئاخۆ ئیوێش وەك مە خۆتان هەر بە خوا سپاردو؟ جا ئەر خۆیان سپاردبو، ئەوا كە وتۆنە سەر رینگا. ئەگەر رۆیان لى وەرگێرای، تۆ هەر ئەوێ نەدەت لە سەرە رابگەیینى و خوداش بۆخۆى لە عەبدانى شارەزایە.

۲۱ ئەوكە سەنەى لە نیشانەكانى خویان حاشا كرد و پێغه مبه‌ره‌كانى خویان - لە خوت و خۆراپى - دەكۆشت و ئەوانەیان لە ناودەبرد كە فەرمانى چاكەیان بە مەردم دەدا، با بزانن كە جەزەبەدانى بەزان بەشیان دەبێ.

۲۲ لە دنیاو قیامەتیشا هەر كارى بیکەن فیرۆیه و هیچ كەس دەهانیان نایە.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعُونَ إِلَى كِتَابِ
 اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمْسُكَنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ
 فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جُمِعْتَهُمْ
 لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ
 لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ
 مَن تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ
 مَن تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُوَلِّجُ اللَّيْلَ
 فِي النَّهَارِ وَتُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
 وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
 لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن
 يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّقُوا مِنْهُمْ
 تُقَةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلِ
 إِن تَخَفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْذَوْهُ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي
 السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

۲۳ خۆتۆ دیت، ئەو کەسانە کە لە کتیبی ئیمەدا بە شیکیان پێگەشتبۆ،
خۆیان گوتیان: بە ھەر حوکمی خودا بیدا ئیمە رازین. کە چی ھیندیک
لەوانە پێی رازی نەبۆن.

۲۴ ھەر چونکە ئەمان دەیانگوت: ئیمە ئەگەر بوشمانخەنە دۆزە ھەو،
چەند رۆژیک پتر پێناچێ، رزگاردەبین؛ بەودرۆیە بۆ دینی خۆیان
ھەلیان بەست، خۆیان پێ ھەلخەلە تاندو.

۲۵ سا ئەو رۆژە دەبێ لە چباریکدا بن، کە بێگومان ھەر وەدی دێ و
ھەمویان کۆدە کەینەو و ھەرکەس ھەرچی کردۆیەتی دیتەو پێی و
ناھەقی لە کەس ناکرێ؟

۲۶ بیژە: خوا یە! ئەی خاوەن ھیزو دەستەلات! ھەرکەس بۆخۆت مە یلت
لێ بێ دەستەلاتی پێ دەدە و کیش تۆ حەزکە ی دەستەلاتی
لێ دەستینی؛ ھەرکەسیکی وە قەدرخە ی و ھەرکەسێ زەبۆنی بکە ی،
خۆت دە یزانی؛ چاکە ھەر بە دەستەخۆتە و تۆ لە سەر ھەمۆشت توانای.

۲۷ شەو دەناو رۆژ ھەلدە کیشی، رۆژ دە خە یە ناو شەو وە؛ زیندۆ لە مردۆ
دەردە خە ی، مردۆ لە زیندودە ردینی؛ ھەرکەسێ خۆت مە یلت لێ بێ،
بێ ھەژمار بژیوی دەدە ی.

۲۸ باوەرداران، با جگە لە باوەرداران نەگرن بە دۆست. ھەرکەس لەم
فەرمانە دەرچێ، ھیچ بەشی بە خواوە نیە. جا مەگین لێیان بترسن و لە
ناچاری پێان بلێن: دۆستی ئێوە یین. خوا دە یە وێ ھەر بە راستی لەو
بترسن و پاشەروژتان ھەر لای ئەو.

۲۹ بیژە: ئەو ی و لە دلتانایە ئەگەر بشارنەو ی دەریخەن، خوا دە یزانی و
لە ھەچیکیش لە ئاسمانان و زەوینداس، ئاگادارە و لە سەر ھەرشت توانایە.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ
مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ
اللَّهُ نَفْسَهُ ۖ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ
فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿٣١﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ ۞ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ
وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ
مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا
وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ ۖ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ
وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ ۖ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ ۖ وَإِنِّي أُعِيدُهَا بِلَكَ
وَذُرِّيَّتَها مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ
حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا
زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَ هَارِزٍ قَالِ يَمْرُومُ أَنِّي لَلِ هَذَا
قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

۳۰ له ورژده دا که هه مۆکەس کردە وە ی چاک و خرابی له بەر چاوی خۆی دەبینی، ئاوات خوازە که له نیوان خۆی و کردە وەکانی دا مە و دایەکی دۆر ببوایە. هەر بۆ خودا دەبی خۆتان بپارێزن؛ خوا هه میسه به رانبه ر به عەبدانی خۆی دلۆفانه.

۳۱ بیژە: ئیوه ئەگەر خوداتان خوش دەوی، شوین من که و ن هەتا خوداش خوشی بوین و له گونا هانیشو ببوری. دیاره خودا خەتابەخش و دلۆفانه.

۳۲ بیژە: دەبی به رفه رمانی خودا و پیغه مبه رکه ی بن. جا ئەگەر له فەرمان دەر چۆن، ئیتر خودا له خوانه ناسان حەزناکا.

۳۳ ئادەم و نۆح و نەتە وە ی ئیبراهیم و بەرە ی عیمران، له خودا وە له ناو خەلکی هه مۆجیهان هه لباردەن؛ خوا پتر پێزی له وان نا.

۳۴ هه مۆلا هەر سه ربه یه کەن و خوا بیسه رو ئاگاداره.

۳۵ کاتی که یوانوه که ی عیمران گوتی: ئە ی په روه رنده ی من! ئە و منالە ی که و تۆتە تۆلی منه وە، من دەقه بەلی تۆی دەکەم. به هیوام لیم قبۆل بکه ی، بیسه رو ئاگادار هه رتۆی.

۳۶ ئە و سا که باره که ی دانا، گوتی: ئە ی په روه رنده ی من! ئە و من میوینه م دیوه - خوداش چاتر خە وەر داره له وە ی دیو به - دیاره کچیش وە ک کور نیه. من ناوم لی ناوہ مریه م، ئە و ئە ویش و به ریشیم به تۆ سپارد؛ که له شەیتانی نە حله تی بیان پارێزی.

۳۷ په روه رنده ی ئە و پێشکه شه ی گه لی به باشی لی وەرگرت؛ کیزه که ی باش به خودان کردو زه که رییای بۆ سه ر په رشتی وی دانا. هه ر جارێکی زه که رییای له میعراودا سه ری دەدا، دەیدی بژیوی له لایه. گوتی: مریه م! تۆ ئە م بژیوہ له کوێ بۆ؟ گوتی: له لایه ن خودا وە بۆم هاتوہ؛ خودا حەزکا بۆ هه رکه سه ی رۆزی بی هه ژمار دە نیری.

هَذَا لَكَ دَعَاكَ رَبَّكَ، قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٢٨﴾ فَنَادَتْهُ الْمَلَكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ
يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ
اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ
أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ
كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٣٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً
قَالَ ءَايَتُكَ أَلا تَكَلِّمُ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمَزًا وَآذَنًا
رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحَ بِالْعِشِيِّ وَالْإِبْكَرِ ﴿٣١﴾ وَإِذْ قَالَتِ
الْمَلَكَةُ يَمْرَيْمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ
عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ يَمْرَيْمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَأَسْجُدِي
وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٣٣﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ
إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ
مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ
الْمَلَكَةُ يَمْرَيْمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٣٥﴾

۳۸ هر له وئی را زه که ریا گازی له په روه رنده ی کرد: ئه ی خودانم! زارویه کی چاک و پاکم پی ببه خشه؛ ده زانم تو پارانه وه ی من ده بیسی.

۳۹ له کاتیکا که له ناو میحرا به که دا نوژی ده کرد، فریشته ی ئیمه بانگی کرد: خودا مرگینیت پیده دا، کورپکی ناو یه حیات ده بی، که هه مؤفه رموده ی خودا ده سه لمینن و مروقیکی که وره و خوراگر [له زن] و، یه کییک له پیغه مبه ره چاکه کان ده بی.

۴۰ گوتی: ئه ی په روه رنده ی من! جا چۆن ئه من کورم ده بی، منی واپیرو زورهان و زیشم له زگ ویستاه؟ گوتی: خودا، چی ئاره زو بی واده کا.

۴۱ گوتی: ئه ی په روه رینی من! خۆت نیشانه م بو دیاری که. گوتی: نیشان به ونیشانه ی هه تا سی روژ ناتوانی مه رد م بدوینی؛ مه گین به هیماو ئاشیره ت. له ئیواره و به یاناندا، یادی په روه رنده ت بکه و له په سندان ی مه ویسته.

۴۲ له وکاته شدا فریشته به مه ریه می گوت: خودا تو ی هه لباردوه و پاک و خاوینی راگرتوی؛ تو ی له چاو و ئانی دنیا به ریزتر گرت.

۴۳ ئه ی مه ریه م! تو له فه رمانی په روه رنده ی خۆت ده رمه چۆ؛ بۆی بجۆره سه ر سوژده وه و تۆش ده گه ل کړنۆش به راندا کړنۆش به ره.

۴۴ ئه مه له و ده نگ و باسه یه که تو ئاگات لی نه بۆن و ئیمه ده یخه ی نه دلته وه. هه روه ها تو له وئی نه بۆی که قه له میان توره له ددان کئی سه ره رشتی مه ریه م بی؛ ئه و کاته ش له ناو خویاندا کیشه یان کرد، تو له ناو ئه واندا نه بۆی.

۴۵ له وکاته دا فرشته کان گوتیان: مه ریه م! خودا مژده ی به لینیکی خۆت پیده دا، کورپ ده بی و به ناو مه سیحی کورمه ریه م ناو ده رده کاو له دنیا ش و له قیامه تیش قه در ی هه یه و یه کییک ده بی له نزیکه کانی خودا.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾
 قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ
 اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾
 وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾
 وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّكُمْ
 أَنِّي أَخْلَقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ
 فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ
 وَأُخِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدْخِرُونَ
 فِي بُيُوتِكُمْ إِن فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾
 وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَأَحِلَّ لَكُمْ
 بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّكُمْ
 فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝ ﴿٥٠﴾ إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
 هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾ ۞ فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ
 الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ
 أَنْصَارُ اللَّهِ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

۲۶ له بیشکه داو به گه وره ییش ، قسه ده گه ل مه رد م ده کاو یه کیک له
پیاو چاکان ده بی .

۲۷ گوتی : ئه ی په روه رنده ی من ! جا چلۆن من کورم ده بی ، هیچ مرویه ک تا
ویستا تخۆنم نه بوه ؟! گوتی : خودا هه رچی حه رکا به دی دینی ؛ هه رکه
ویستی کاریک بی ، هه ر پی ئیزی : ببه ! ده بی .

۲۸ هه ر بوخۆشی فیری کتیب وه خویندن و له کارزانی و ته ورات و ئینجیلی
ده کا .

۲۹ ده شیکا به پینغه مبه ریک بو سه ر نه ته وه ی ئیسرا ئیل . [پیتان ئیزی :] ئه وا
من له په روه رنده ورا نیشانه م بو هیناون . هه ر له حه ری شکلی مه لی ک
سازده که م و به ئیزنی خوا فوی تیده که م ، ده بیته بالدار ی راست و جگه
له وه ش زگماک کوێرو پیست به له کان چار ده که م و به ئیزنی خوا مردو
زیندو ده که مه وه و هه رچی له مالو دا ده یخۆن ، هه چی تیشیدا راده گرن ،
پیتان ده لیم . ئه مانه به لگه و نیشانه ن بو تان ، ئه گه ر بروادار بن .

۵۰ به و ته وراته ی - که له لاهه - به باورم و به ئه رکی خۆمی ده زانم هیندیک
شتو بو حه لال که م که لیتان حه رام کراوه . من نیشانه م له په روه رنده ی
ئیه ورا بو هیناون ؛ ده سا ئیه وه له فه رمانی من ده رمه چن و له خودا ترستان
هه بی .

۵۱ په روه رینی من و ئیه وه هه ر خودایه ؛ ده سا هه ر ئه و بپه رستن ؛ ئه مه
رینگه یکی سه ر راسه .

۵۲ عیسا پاش ئه وه ی تیگه ییشت که باوه ری پی نا هینن ، گوتی : کئی بی له رای
خودا یاریم بکا ؟ حه واریه کان جوابیان داوه ، که : خۆمانین له رای خودا
یاریده رین . بروایان به خودا هیناو تو ش شایه ت به ، ئیمه خۆمان به و
ده سپیرین .

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أُنزِلَتْ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكْرُؤًا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ
الْمَكْرِينَ ﴿٥٤﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنِي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ
إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ
فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ
كَفَرُوا فَأَعَذِبُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا
لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾
ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ
مِثْلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمِثْلِ ءَادَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ
لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾
فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ
أَبْنَاءَنَا وَابْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ
ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلُ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿٦١﴾

۵۳ ئەى پەرورەندەى گلامان! بەوشتەى تۆبۆ ئیمەت نارد، بروامان کردو
کە وتۆینە شوین پیغەمبەرت؛ تۆ دەگەل شایە تەکاندا بمان نۆسە.

۵۴ ئەمان فیللی خۆیان کردو خوداش فیللی خۆی لیتکردن؛ فیللی خودا بە سەر
هەمۆ فیللیکدا یە.

۵۵ ئەوسا خوا گوتی: ئەى عیسا! من بۆخۆم ت دەبەمەو و لە لای خۆم جی
بەرزدەبى و لەوانەت پاک دەکەمەو کە باوەریان نەهیناوە و ئەوانەش
کە پەپرەوى تۆن، هەتا قیامەت زالیان دەکەم بەسەر بى باوەرەکاندا.
لەپاش ئەو گشتۆ دینەو لە لای خۆم و بەو کیشەو گیرە رادەگەم کە لە
نیوانتندا روی دا.

۵۶ بەلام ئەوانەى باوەریان پى نەهینای، لە دنیاو لە قیامەتیش بەتوندی
سزایان دەدەم؛ کەسیش دەهانا یان نایە.

۵۷ ئەو کەسانەش کە برۆای تەواویان هەبوو و ئاکارچاک بۆن، خودا هەمۆ
پاداشی خۆیان پێدەداو خواستەمکاری خۆش ناوین.

۵۸ ئەوشتانەى کە بۆتۆمان خویندۆتەو، لە نیشانانی خودان و رى شاندرن
بۆ کارزانی.

۵۹ نەقلی عیسا - لە لای خودا - لەچەشنی نەقلی ئادەمە؛ هەر لە گل
دروستی کردو پاشان پى گوت: ببە بە ئادەم! ئەویش بۆ.

۶۰ هەق لە پەرورەندەت رایەو خۆت لە ریزی دل بەگومانان دەراوی.

۶۱ هەر کە سێکی پاش ئەوانستەى بۆتۆ هات، ویستی کیشەت دەگەل بکا،
بیژە: وەرن با کورمان و ژانمان و یەکتەین بان کەین و ئەوسا دەس کەینە
لآ و نزاو نەفرینی خوا بنیڕین بۆ ئەوانەى وا درۆزن.

إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾
 قُلْ يَتَاهِلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
 أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا
 بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا
 مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَتَاهِلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي
 إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنْزِلَتِ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا
 تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَئَانَتْمْ هَؤُلَاءِ حَاجَّجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ
 عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
 لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ
 حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوَّلَى النَّاسِ
 بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ
 وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَتَاهِلَ
 الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

۶۲ هیچ گومان تیدا نه بی، نه وانه ی بۆت باس کرافن، هه مو راستن. هیچ شتیکیش غهیره ز خودا نابن هیچ که س بیپه رستی؛ هه ر خودایه که خاوه نی دهسته لاته و له کارزانه.

۶۳ نه گه ر هه ر خویان لئ بواردی، خودا بۆخوی خراپه کاران ده ناسی.
۶۴ بیژه: ئیوه ی نه هلی کتیب! ده سا وه زن ئیمه و ئیوه له سه ر نه و قسه یه سۆربین، که بۆ هه مۆمان وه ک یه که: غهیره ز خوا نه په رستین، هاوکاری بۆ په یدانه که یین، نه چین هیندی کمان هیندی کان - جیا له خوا - بۆ په رستن هه لپۆترین. جا نه گه ر هه ر خویان لئ بوارد، پتان بیژه: ئیوه به شایه تی ده گرم، که وا ئیمه خۆمان به خودا ده سپیرین.

۶۵ نه هلی کتیب! ئیوه بۆچی ده رباره ی ئیبراهیمه وه کیشه ده که ن؟ که ده سزانن ته ورات و ئینجیلش - هه ردوک - له پاش زه مانن ئیبراهیم ها تۆنه خوار. ده ئاخو ر بۆچی تی ناگه ن؟!

۶۶ وامان دانا که ده توانن ئیوه له سه ر نه و شتانه کیشه بکه ن که ده زانن. ده یسا چۆنه کیشه له سه ر شتی ده که ن که هیچی لئ حالئ نه بۆن؟ هه ر خودایه زانایه به هه مۆشت و ئیوه ش هیچی لئ نازانن.

۶۷ ئیبراهیم نه مۆسای بۆ نه مه سیحی؛ به لام یه کتا په رستی ک بۆ خوی به خودا سپارد بۆ؛ هیچ هاوکاری بۆ خودا په یدانه ده کرد.

۶۸ نه وکه سانه ی له هه مۆگه س له ئیبراهیم نزیک ترن، نه وانه ن که نه وسا شوینی نه و که وتن و نه م پیغه مبه ره و نه وانه ش که بروایان پئ هیناوه. خوداش یاری هه مۆ خاوه ن باوه رانه.

۶۹ هیندی ک له خاوه ن کتیبان به ته مابۆن ئیوه له رپی کلابکه ن؛ که چی نه مانه نازانن که هه ر رپی له خو ده گوێرن.

۷۰ نه هلی کتیب! بۆچی ئیوه حاشا له نیشانه کانی خودا ده که ن؟ هه رچه نده ده سزانن راستن.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْفُرُونَ بِالْحَقِّ
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ ءَامِنُوا
بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ ءَامِنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَكُفُّوا ءَاخِرَهُ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تَتُومِنُوا إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ
الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَن يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيْتُمْ أَوْ يُحَاجُّوْكُمْ
عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ يَخْصُصُ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَن إِنْ تَأْمَنَهُ بِقِنطَارٍ
يُودِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَن إِنْ تَأْمَنَهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا
مَا دُمَّتْ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيَّةِ
سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾
بَلَىٰ مَن أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾ إِنَّ
الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا
خَلْقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

۷۱ ئیوه که خاوه‌ن کتیبین! چۆن ره‌وايه به ناره‌وا داده‌پۆشن و راست و ره‌وا ده‌شیرنه‌وه و ده‌شزانن چکاریک ده‌که‌ن؟

۷۲ له‌وانه‌ی ئه‌هلی کتیبین هیندیک به هیندیکان ده‌لین: ئیوه له دانی به‌یانی بلین: بر و امان هیناوه به‌وه‌ی که خودایه بو ئیوه‌ی ناردوه؛ سه‌رله‌نگورێ لێیان په‌شیمان بینه‌وه؛ به‌شکو‌ئه‌وانیش وه‌که‌رین.

۷۳ پینشیان وتۆن: باوه‌ر هه‌ر به‌وانه‌ بکه‌ن که له‌سه‌ر دینی خۆتانن. بیژه: هه‌ر خوا رینگه‌ی راستن نیشان ده‌داو ئه‌وه‌ ده‌توانی - وه‌ک پیشو‌شاره‌زای کردن - که سیکی تریش وه‌ک ئیوه‌شاره‌زاکا. ئه‌که‌ر وتیان: کیشه‌که‌مان ده‌به‌ینه‌لای په‌روه‌رنده‌تان؛ بیژه: چاکه‌ به‌ده‌س خواجه، کئی حه‌زبکا به‌چاکه‌ ده‌یخوینێته‌وه‌و خاوه‌ن چاکه‌ی هه‌ره‌زانا هه‌ر خودایه.

۷۴ هه‌ر که‌سیکی ئه‌و بخوازی وه‌به‌ر به‌زه‌یی خۆی ده‌خاودا چاکه‌ی فره‌و گرینگی له‌لایه.

۷۵ هه‌ر له‌ناو ئه‌هلی کتیبیدا ئی‌وا هه‌یه، کلۆریکی له‌لا دانی، به‌ده‌س پاک‌ی ده‌تداته‌وه؛ ئیواش هه‌یه‌ دیناریکی پی‌بسپی‌ره، ناتداته‌وه؛ جا مه‌گین به‌جینی نه‌هیلێ و هه‌لی پیچی. به‌هانه‌که‌شیان ئه‌مه‌یه: زیان که‌یاندن به‌و نه‌خوینده‌وارانه، بۆمه‌ گونا‌هیکی نیه. درۆ بو‌خواش هه‌لده‌به‌ستن، ده‌شزانن درۆیه‌ده‌که‌ن.

۷۶ دیاره‌هه‌ر که‌س ترسیکی له‌خودا هه‌بی و به‌لینی به‌ریتسه‌ری، خوا پارێزگاری خۆش ده‌وین.

۷۷ ئه‌وانه‌ی په‌یمان‌که‌یان ده‌گه‌ل خودا و سویندی خۆیان به‌نرخیکی که‌م ده‌فرۆشن، له‌ودنیا هه‌یج به‌شیان نیه‌و خوداش له‌روژی قیامه‌تا نایان دوینی و نایان دینی و گونا‌یان پاک ناکاته‌وه‌و به‌شیان جه‌زه‌به‌ی به‌زانه.

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُودُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ
 مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ
 مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
 وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِلْبَشَرِ أَنْ يُوتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ
 وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ
 دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ
 وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ
 وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾
 وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ
 وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ
 بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي
 قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾
 فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾
 أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

۷۸ هەر له واندا هی واش ههیه، جوړیک زمانیان دهگهړی گوږیا له کتیبی
خودا ده خوښنه وه، که له کتیبه که شدا نیه. ده لاین: ټه مه خوا گوتویه؛
که چی خوداش نه یگوتوه. بو خوشیان ټه وه ده زانن که درویه و به ده م
خواوه ی هه لده به ستن.

۷۹ هیچ مرویه ک ټه مه ی ده خورا نه دیوه، که خوا کتیبی دابیتی و فیری
کارزانی کردبی و کردبیتی به پیغه مبه ر، پاشان چو بی و به خه لکی
راکه یانندی که: ټیوه له باتی خودا هه ر عه بدایه تی من بکه ن. ټه وانه هه ر
گوتویانه: ټیوه که فیری کتیب و خویندنه وه ی بون، له سه رتانه هه ر
په روه رنده و بناسن.

۸۰ فه رمانی به وه نه داوه که فرشته و پیغه مبه ران بپه رستن. ټاخر چو ن ده بی
وه ختیکی دینی خوداو سه لماندبی، پیتان بلین: گه رکه له دین
وه رکه رین؟

۸۱ [بینه وه بیر] ټه وکاته خوا په یمانی به ست ده گه ل پیغه مبه ره کانا: ټه ر من
کتیب و زانستی له کارزانیم به ټیوه داو پاشانه که پیغه مبه ریک هاته ناوتان
که ټه وانه ی له لای ټیوه ی به راست زانی، ده بی بر وای پی بینن و
یاریده ی ده ن. ټه وسا گوتی: قبولتان کرد؟ ټاخو ټیوه ټه وټه رکه م
وه ټه ستوده گرن؟ گوتیان: به لئی، ټه وا وه عوده ی خو مان گرت. گوتی:
ده سا به شایه ت بن؛ ټه وا منیش ده گه لتانم.

۸۲ که سانئ له مه به ولوه له په یمان پاشکه زبینه وه، دیاره له ری لادهرن.
۸۳ ټاخو دینیک بیژکه دینی خویان ده وی؟ که چی هه رچی له ټاسمانان و
زه ویدا - چاروناچار - ملکه چی فه رمانی وین و ده شکه رینه وه بولای
ټه و.

قُلْ ءَامَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
 وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ
 مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
 مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ
 دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ﴿٨٥﴾
 كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا
 أَنَّ الرُّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ
 وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ
 عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ
 بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَّنْ تَقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ
 وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ
 كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلَّةٌ إِلَّا الْأَرْضُ ذَهَبًا وَلَوْ
 افْتَدَىٰ بِهِ ؕ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَّاصِرِينَ ﴿٩١﴾

۸۲ بیژه: باوه یرمان هیناوه به خواو به وهی که له ورا بۆمان هاتوه و به و
 شتانهش که له لای پهروه رنده وه بۆ ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و
 یه عقوب هاتبۆ؛ بۆ نه ته وه کهش هه ر وه تر؛ به و شتانهش که بۆ عیسا و
 مۇسا و گش پیغه مبه رانی دی هات. ئیمه به رانه ر به که سیان فەرق و
 جوداییمان نیه و خۆمان به خودا ده سپیرین.

۸۵ هه ر که سێ به ده ر له ئیسلام، هه ر دینیکی دیکه ی هه بی، قبول نیه و له
 دواړۆزا له ریزه ی زیانبارانه.

۸۶ جا چۆن خودا نه و که سانه ده خاته سه ر راسته رینگه که پاش باوه یری
 هینان و شایه تی دان که: «ئهم پیغه مبه ره راسته» و چه ندین
 نیشانه شیان دیوه، سه ر له نوێ حاشای لیده کهن؟ خودا قه ت
 ناهه قیکاران رزگارناکا؛

۸۷ جه زای نه مانه نه فرینه له خودا وه له فرشتانی خودا وه له هه مۆ خه لکی
 دنیاوه؛

۸۸ تاهه تایه له م نه فرینا ده مینیه وه و ئازاریان له سه ر سوک نابێ و
 ماوه پیدانیشیان نیه؛

۸۹ مه گین نه وانه ی له دوا جار - بۆ خو - په ژیوان ده بنه وه و ئاکاری چاک
 ره چاوده کهن؛ نه وسا خودا گونا به خسه و دلۆقانه.

۹۰ نه و که سانه ی دوا ی بپروا هینان وه رگه ران و هه روا مان و پیوه چۆن،
 په ژیوانی تازه به هه ریان بۆ نادا و چۆنه ته ناو گومرا هیه وه.

۹۱ نه وانه ی خوانه ناس بۆن و هه ر به خوانه ناسی مردۆن، هه ر کامیکیان
 نه گه ر پری ئهم زه مینه زیریش به بارمه بدا، هه رگیز به هه ری
 بی ناگه یینی؛ نه وانه ئازاری به ژانیان ده بیته و که سیشیان ده هانا نایه.

لَنْ نَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ
فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾ * كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلاَّبَيْنِ
إِسْرَءِيلَ يَلْ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ
التَّوْرَةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
﴿٩٣﴾ فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٤﴾ قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾ إِنْ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي
بِبَكَّةٍ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ
إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ ءَامِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ
مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ
﴿٩٧﴾ قُلْ يَتَاهِلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ
عَلَى مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَتَاهِلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنِ
سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ تَبَغُّوهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ
بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ تُطِيعُوا
فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ﴿١٠٠﴾

۹۲ تا له وشته ی که ئیوه خوستان گه ره که، نه به خشن له ږتی خودادا، هه رگیز هیچ خیر وېی ناگا. هه رشتیکیش به خیر بیده ن له پای خودا، خوا ده یزانی.

۹۳ هه مۆجوری خوارده مەنی بۆ نه ته وه ی ئیسرائیل په واکراوه، مه گین ته وه ی که ئیسرائیل بهر له مه ته وراتی بۆ یی، خوی پاریزی لیکردوه. بیژه: نه گهر ئیوه راستن، ته ورات بینن بیخویننه وه.

۹۴ سا که سانی له مه به ولا درو به دهم خواوه بکه ن، ته وانه ناهه قیکارن.

۹۵ بیژه: هه رچی خودا گوئی، ته و راسته؛ ئیتر ئیوه شوین دینی ئیبراهیم که ون؛ که خوی تاقانه ی په رست و هیچ هاوکاری بۆ نه ناسی.

۹۶ په که مین مال که بۆ مه ردم سازکراوه، هه ر ته وه یه وا له مه که که؛ که زور به پیت و پیروزه و نیشانگه ی خودا ناسینه بۆ هه مۆ خه لکی دنیایه.

۹۷ به لکه ی دیاریده ر له ویدا شوینه واری ئیبراهیمه و هه رکه سی په نای یی به ری، ناشی له هیچ شت بترسی. خودا حه جی بریارداوه بۆ هه رکه سی که بوی بلوی. هه رکه سی کیش حاشابکا، خواله هه مۆ خه لکی دنیایی نیازه.

۹۸ بیژه: ئیوه ی نه هلی کتیب! بۆچی له نیشانی خوا حاشاده که ن؟ خودا له کرده وه ی ئیوه ناگداره.

۹۹ بیژه: ئیوه ی نه هلی کتیب! له به رچی باوه رداره کان له ریگه ی خوا لاده دن و گه ره کتانه ته م ریگایه لارو ناریک نیشان بده ن؟! خوستان باش ناگاتان لی یه و خوداش له وه ی ئیوه ده یکه ن، خافل نیه.

۱۰۰ نه ی گه لی خاوه ن باوه ران! نه گهر به قسه ی هیندیک له وانه ی نه هلی کتیب، ده سخه رو بن، له پاش باوه ری هی نانتان ده تانکه نه وه خوانه ناس.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ
 رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾
 يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ
 مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
 وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ
 فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ
 فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ
 ﴿١٠٣﴾ وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
 وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا
 تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ
 وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ
 وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ
 فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ
 وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلْكَ ءَايَاتُ
 اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۱ جا چۆن ئیوه حاشاده کهن! که چی ئایه تانی خواتان به سەرداده خوینریته وه و پیغه مبه رتان له ناودایه؟ هه رکەس پشت به خوا به سستی، که وتۆته سەر راسته ریگه.

۱۰۲ ئە ی گەلی خاوەن باوە ڕان! چۆن پیویسته، ئاوا له خوا بترسن و هەر به موسولمانی بمەرن.

۱۰۳ هه مولاتان دەس دەرشته ی په یمانی خوا وه رینن و بلاو مه بن. بیر له و چاکه بکه نه وه که خدا دەر باره ی کردن: که ئیوه دژ به یه کتر بۆن، به دل کردۆنی به هوگر؛ له سایه ی چاکه ی ئە مه وه، ئیستا لیکتر بۆنه براو له سەر لیواری ئاگر بۆن؛ هەر ئە بو بۆ ڕزگاری کردن. خوا ئاوا نیشانانی خۆی بۆ ئیوه ڕۆن ده کاته وه؛ به لکۆ ریگا بدۆزنه وه.

۱۰۴ دە بی له نیو ئیوه دا کۆمه لیک بین، فەرمان به چاکه بدەن و ڕی له خرابه به ستن؛ هەر ئە وانه ش ڕزگاردە بن.

۱۰۵ نه کا وه ک ئە وانه بکه ن که لیکتر جیا بۆنه وه و له دوا ی ئە وه ی نیشانه ی ئاشکرایان دیت، ئە وسا کیشه یان تی که وت. بۆ ئە وانه ئازاریکی گه و ره هه یه.

۱۰۶ له و ڕۆژه دا که هیندیک ڕۆیان چه رمگه و هیندیک تر ره ش داگه راون، ئە وه که سانه ی ڕۆره شی ڕۆژی قیامه تن، پێان ئیژن: ئیوه دوا ی باوه ڕی هینان چۆن بیۆنه وه خاونه ناس؟ سا له و حاشا کردنه تان جه زره به گۆری گیانو بی.

۱۰۷ ئە وانه ش که ڕۆچه رمۆ گن، بۆ هه میشه به زه یی خودایان هه یه و تا هه تا هەر ده گه لیانه.

۱۰۸ ئە مانه نیشانه ی خودان، به راستن و ئیمه بۆتی وه ده خوینین. هیچ گا خودا نا هه قی له هیچ کهس نا کا.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
﴿١١١﴾ كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ ءَامَنَ
أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ
وَآكَثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١١٢﴾ لَن يَضُرُّكُمْ إِلَّا أَذًى
وَإِن يَقْتُلُوكُمْ يُولُوكُمْ أَلَدَّ بَارِئُكُمْ لَا يَنْصُرُونَ ﴿١١٣﴾ ضُرِبَتْ
عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا تَقِفُوا إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ
وَبَآءُ وَبِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ
حَقٍّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٤﴾ * لَيْسُوا سَوَاءً
مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ ءَانَاءَ اللَّيْلِ
وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٥﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُونَ
فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا يَفْعَلُوا
مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٧﴾

۱۰۹ هه رچی له ناو ئاسمانان و زه میندایه - گش له گشتی - سه ربه خوییه ؛
سه ر له بهری کاروباریش هه ر بو خوا ده گه ریته وه .

۱۱۰ ئیوه چاکترین کۆمه لن له ناو مه رد می دنیا دا سه ر و ه لدا ؛ فه رمان به
چاکه ده ده ن و ری له نا ره وا ده به ستن . با وه ریشتان به خوا هه به . خو
ئه گه ر ئه هلی کتیبیش به روایان به ینا با ، بو یان چاکتر بو . ئه وانیش ئی وایان
تیدا که به به روان ؛ به شی زو ریش له ری خوا لایاندا وه .

۱۱۱ ئه وانیش - مه گین هه ر به ده م - ده نا هه ر گیز ناتوانن بو تان به زه رین .
ئه گه ر ده گزیشو رابجن ، زو ر زو پشتو تیده که ن و راده که ن و که سیش
ده هانایان نایه .

۱۱۲ له هه ر جیش بن ، هه ر ژیر چه پوکی و زه بوئی بو ته به شیان ؛ جا مه گین هه ر
په یمان ده گه ل خوا دو خه لکا بگاته فریایانه وه . تو شی تو ره یی خوا بو نو
موری زه بو نیان به سه ردانرا وه ؛ له به ره وه له نیشانه کانی خوا
به حاشابو ن و به نا هه ق پیغه مبه رانیان ده کوشت و هه ر نافه رمانی و
ده سدریو یان ده کرد .

۱۱۳ ئه هلی کتیب گش وه ک یه ک نین ؛ کۆمه لی وایان تیدایه که ر و به خوا
ده و یستن و به شه وا ئایه تانی خوا ده خویننه وه و سه ر ده خه نه سه ر
سو زده وه ؛

۱۱۴ به روایان هه به به خوا دو روژی سه لا و فه رمان به چاکه ده ده ن و ریگه له
خه رابه ده برن و بو خیرکردن مله ده که ن ؛ ئه وانه له پیا و چاکانن .

۱۱۵ هه رکاریکی چاک ره چاو که ن ، بی به هره نامیینه وه و خوا ئه وانه ی لی
ده ترسن ، باش ده ناسی .

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
 مِنْ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾
 مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا
 صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتُهُ وَمَا
 ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا تَدْخِلُوا إِبْرَانَةَ مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا
 وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي
 صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾
 هَآأَنْتُمْ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ
 وَإِذَا الْقُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ
 مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾
 إِنْ تَمَسَّكُمُ حَسَنَةٌ تَسُوءُهُمْ وَإِنْ تَصِبْكُمُ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا
 بِهَا وَإِنْ تَصِيرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
 إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذَا عَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ
 تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقْعِدَ الْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

۱۱۶ ئەوانەى خودانه ناسن دارايى و مال و مناليان هيچ دەردىكيان دەرمان ناکاو له لای خدا به هره نادا؛ جيگهيان هەر جه حەندەمە و هەتا سەر هەر له وى دەبن .

۱۱۷ هەر چى ئەوان بە رۆبىنى له زياندا له مالى خويان دەبە خشن، هەر وهکۆ ئەوشە ختە وایە که بۆ کيلگه‌ی ئەو که سانه‌ی ناهەقى له خويان دەکەن، وهيشۆمه‌یه . خوا ناهەقى لى ئەکردۆن؛ بەلام ئەوان ناهەقى له خويان دەکەن .

۱۱۸ ئەى گەلى خاوەن باوەرەن! بێژگە خۆتان دەگەل کەسا مەبنە هامراز . ئەوان له کارلى تیکدانۆ دريغ ناکەن؛ هەر حەزدەکەن تۆشى نەرە حەتيتان کەن . جگە له وه‌ی که دژايەتى ئیوه‌يان بە دەمدا دیت، غەرەزىکى که له دل‌ی ئەواندا یە فرەترە . ئەر تى بگەن، زۆرنیشانە مان بۆ ئیوه دەرخستۆه .

۱۱۹ ئاگاداربەن! ئیوه ئەوانتان خۆش دەویۆ ئەوان خۆشیان له ئیوه نای . ئیوه برۆشتان بە و کتیبە - گشتى - هەس . هەر وه ختیکیش پیتان دەگەن، ئیزن: برۆمان هیناوه؛ بەلام هەر لیۆ تەکینه وه - له کینه‌یى که هەیانە - سەرپەنجەى خويان دەگەزن . بێژە: دەک له پرکان بمرن! خوابە وه‌ی واله دل‌دا یە باش دەزانى .

۱۲۰ تا چاکە یەکتان بێتەرپى، خەمى دەخۆن . ئەگەر تۆشى ناخۆشى بن، کەیفى دەکەن . ئەگەر ئیوه خۆراگرو پارێزگاربن، گزى و فیلیان هيچ زیان له ئیوه نادا . خوا بە کردەیان دەزانى .

۱۲۱ ئەوسا که تۆ - سەرله به‌یان - کەس و کارى خۆت جى هیشت و جیگەت بۆ خاوەن باوەرەن له شەرگەدا دیارى دەکرد، خدا دەبیبست و دەبزانى .

إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشِلَا وَاللَّهُ وَلِيَهُمَا وَعَلَى
 اللَّهُ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ
 أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ
 أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
 مُنْزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَى إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فُورِهِمْ
 هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ
 ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى لَكُمْ وَلِنُظْمِينَ قُلُوبَكُمْ بِهِ وَمَا
 النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا
 مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْتَسِبُهُمْ فَيُنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ
 مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ
 ﴿١٢٨﴾ وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
 وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ
 ﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

۱۲۲ له وکاته شدا که دۆدهسته هەر له خۆتان خهريکی وره بهردان بۆن، هەر خدا ده هانايان هات. باوهرداران کاروباريان ده بئ هه ربه خوا بسپيرن.

۱۲۳ وا ديتيشو که خدا له شهري به درا سهري خستن؛ هەر چه ند که م بئ هيزيش بۆن. سا هەر له خدا ترسو بئ؛ به شکم شوکری به جئ بينن.

۱۲۴ نه وسا که تۆ به خاوهن باوه ره کانت راگه ياند: نه گهر خدا سئ هه زار له فرشته کانی بۆ ئيوه بنيرته خوار، بينه ياريو، بهستان نيه؟

۱۲۵ به ئی نه گهر خو راگرن و ترستان له خدا هه بئ، له جهنگه ی په لاماردانی دوژمۆدا، په روه رنده و پينچ هه زار له فرشتانی، به درو شمو به کومه که وه ده نيری.

۱۲۶ خدا هەر بوته وه مرگينئیک به ئيوه بدات و هه ربوته وه دلنباين، نه وکاره ی کرد. سه رکه وتنیش هەر به دهستی خودای خاوهن دهسته لاتى له کارزانه.

۱۲۷ خوا دهيه ويست له و رۆژه دا هيئديک له خوانه ناسه کان ده خوينی خويان بگه وزن و نه وی ماشن ده مکوت بن و به ناھوميدی وه گهرين.

۱۲۸ ئيتر له شه ر دؤرا وه کان - چ له وکاره ی کردؤيانه په ژيوان بن و خوا بيان بؤرى، يان له سه ر ناھهقيه که يان ئازاريان بۆ بريار بدا - تۆ کاريتک به کارى نه واند نيه.

۱۲۹ هه رچى له ناو ئاسمانان و زه ويديا ه، بۆ خودايه. کئ حه زبکا ليئى ده بؤرى و کيش حه زکا ئازارى بدا، خوئ ده زانی. خدا له گونا ه ده بؤرى و دلؤفانه.

۱۳۰ نه ی گه لی خاوهن باوه ران! له سؤت خواردن بته کنه وه و چين له سه ر چين وه رى مه گزن. له خدا ترستان هه بئ، به شکو بگه نه رزگارى.

۱۳۱ خوستان دؤره په ريز بگرن له و ئاگه رى نيئ دراوه بۆ نه وانه ی خوا نه ناسن.

۱۳۲ به ر فه رمانی خوداو نه م پيغه مبه ره ش بن، به شکو به ر به زه یی که وُن.

۱۲۲- وره بهردان: (۱) زراوچون؛ (۲) ناھوميدبۆن. ۱۲۷- گه وزان: تل خواردن له سه ر ته نيشت؛

له خوينی خودا گه وزان: بریتی له خوین رزان و کوژران.

* وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
 السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ
 فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظُمِينَ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ
 عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾ وَالَّذِينَ إِذَا
 فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا
 لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلَى
 مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَّغْفِرَةٌ
 مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
 فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿١٣٦﴾ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ
 فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ
 ﴿١٣٧﴾ هَٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾
 وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ
 ﴿١٣٩﴾ إِنْ يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ
 وَتِلْكَ الْآيَاتُ نُدَٰوِلْهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنكُمُ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٠﴾

۱۳۳ په له بکه ن بۆ که یشتن به به خشیني په روه ریتان و به هه شتی که هه راوی به نه ندازه ی ئاسمانه کان و زه وینه و سازکراوه بۆ نه وانه ی له خواترسن .

۱۳۴ نه وکه سانه ی له ته نگانه و فه رحانیدا ، مالی خو یان له رپی خودا ده به خشن و رکی خو یان ده خۆنه وه و له مه رد م چا و پۆشی ده که ن ؛ خوا چاکه کاری خوش ده وین .

۱۳۵ نه وکه سانه ی هه رگا کاری خراب ده که ن ، یان ناحه قی له خو ده که ن ، خودا له بیرنا به نه وه و له به ری ده پارینه وه ؛ له خه تا کانیا ن ببوری ؛ بیژکه خوداش کئی له گونا هان ده بوری ؟ جا نه وانه له سه ر کاری که زانیوانه هه له یه ، پی دا گر نین .

۱۳۶ نه وانه پاداشیان له لای په روه ریتان لی بۆردنه و باغاتیکه که جۆباران به به ریاندا ده رۆن و هه ر له و باغات ده میننه وه . به ها ! چه نده جوانه پاداشی ئاکار چاکان .

۱۳۷ به ر له ئیوه زۆر ریگا وشوین تیپه ریون . جائیوه له م سه رزه مینه گه شتی بکه ن و سه رنج بده ن که ئاخری کاری هه ق به درۆزانان به کوی گه یشت ؟ ۱۳۸ نه مه په ندی بۆ هه مۆخه لک تیدایه و نیشانه یه له خودا وه بۆ نه وانه ی ده یانه ویی خۆپاریزبن ری شاندهره .

۱۳۹ با سستی رۆتان تی نه کاو خه میش مه خۆن . هه ر ئیوه ن که سه ر ده که ون ، نه گه ر پروا و به خوا هه یه .

۱۴۰ نه گه ر ئیوه برینداربۆن ، دوژمنیشتان وه ک ئیوه برینداربوه . ئیمه ئاوا له ناو خه لکا زه مانه ده ستاوده س ده که ین ، هه تا خودا خاوه ن باوه ران بناسی و که سانیکیش بۆ شایه تی له به ینتانا هه لبژی ری . خودا خو شی له نا هه قیکاران نایه .

وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمْ
حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا
مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ
قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ
إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ
أَنْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ
اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَ
لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كَتَبْنَا مُوَجَلًّا وَمَنْ يُرَدُّ
ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِيهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرَدُّ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِيهِ
مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَتَلَ مَعَهُ
رَبِّيُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا
وَمَا أَسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ
إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ
أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾ فَكَانَتْ لَهُمْ
ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنُ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

۱۲۱ هه تاخودا باوه پداران هه لاویرئ و بی باوه ران له ناوبه ری .

۱۲۲ ناخۆ ئیوه لاتان وایه هه ر سه ربه خۆ ده چنه به هه شت ؟ که چی هیشتا خودا خه باتکاران و خۆراگرانئ ئیوه ی دیاری نه کردوه .

۱۲۳ بهر له وه تۆشی مردن بن ، ئاره زوی مردنۆ ده کرد . سا ئه واهه مرکه هاتوه و ئیوه زه ق تماشای ده که ن .

۱۲۴ موحه ممه د پیغه مبه ریکه و چیتر نیه ؛ له پیش ئه ویش زۆر پیغه مبه ر هاتۆن و چۆن . ئه گه ر بمرئ یان بکوژرئ ، له ئیسلام پاشکه ز ده بنه وه ؟ هه رکه ش پاشکه زبیتته وه ، زیانیکی به خودا ناگه ینئ . خوا پاداشی سوپاسگوزارانی ده دا .

۱۲۵ هیچ که سیکیش به بی ئیزنی خودا نامرئ . که مردنی هه ر که سیکیش وه خته که ی بۆ داندراوه و له لای خودا وه نۆسراوه . کیش هه ر خۆشی له دنیا دا ئاره زۆبی ، خوا ده یداتی ؛ هه ر که سیکیش خۆشی ئه و دنیا ی گه ره ک بی ، خودا ئاره زوی پینک دینئ . ئه وانه ش وا شوکر ده که ن ، زۆ جه زایان ده ده ینه وه .

۱۲۶ به شی زۆر له پیغه مبه ران ده که ل گه لی خوا به رستانی هه قالیان چۆنه خه زه ، هه رچه ند به لای له ری خوادا تۆشی هاتن ، نه هیچیانئ سسته وه کرد نه زه بۆنی روی تیکردن . له وانه ی که خۆراگرن ، خوا خۆشی دی .

۱۲۷ هه ر ئه وه نده یان ئه درکاند ، ده یانگوت : ئه ی پهروه رینمان ! تۆ له گوناهان و له ئه ندازه لادانمان ببۆره و جئ هه نگاومان پته وترکه و به سه ر خودانه ناساندا زالممان بکه .

۱۲۸ ئه و سا خودا پاداشی ئه م دنیا و چاکه پاداشی ئه و دنیا ی پیدان . خوا کار چاکانی خۆش ده وی .

يَتَّيِّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا
يُرْذُوكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾
بَلِ اللَّهِ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِي
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ ۖ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ
مَا لَهُمْ يَنْزِلُ بِهِ ۖ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ
مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ
وَعْدَهُ ۖ إِذْ تَحُسُونَهُمْ بِأَذْنِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ
وَتَنَزَّعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا أَرَاكُمْ
مَا تُحِبُّونَ ۖ مِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ
مَّن يُّرِيدُ الْآخِرَةَ ۖ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ
وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۖ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
﴿١٥٢﴾ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلَوْنَهَا عَلَىٰ أَحَدٍ
وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَابِكُمْ فَأَتَيْتُكُم
غَمًّا بَغِيًّا لِّكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ
وَلَا مَا أَصَابَكُمْ ۖ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

۱۴۹ ئە ی گەلی خاوەن باوەران! ئەگەر ئێوە وەشویتن خاوەن ناسان کە وُن،
بەرەوپاشۆ دەگێرنە وە و تۆشی زیانباری دەبن.

۱۵۰ بزانی کە گەورە ی ئێوە هەر خودایە و ئە و چاکتر یاریدەرە.

۱۵۱ ئەوانەش کە خاوەن ناسن، چونکە بێ ئەوە بەلگەیان لە حەواوە بۆ هاتبی
هاوکار بۆ خودا دەناسن، ترسی داویژینە دلّیان؛ ئەنویان لەناو ئاگرە و
جیی ناھەقان خراپترین جینگە دەبی.

۱۵۲ خوا بەلّینی بە ئێوە داو بە جیی هیئا: ئەوسا کە بە دەستوری خوا
دەتان کوشتن، تا ئەوکاتە ی ئە و تالانە ی بە تەمای بۆن هاتە بەرچاو، ئیتر
کێشە و لەناو خۆتان لی پەیدا بۆ؛ لە فەرمان سەر پێچیتان کرد. ئی واهە بۆ
حەزی لە مائی دنیا بۆ، ئی واش هەبۆن خۆشی ئە و دنیا یان دەویست.
پاشان هەر تا بتان ئەزموی، لە شەریانی گێرناوە. و ئە و هەلەش لیتان
خۆش بۆ. خودا خاوەنی چاکە یە لە سەر خاوەن باوەرەکان.

۱۵۳ ئەوکاتە ی کە راتان دەکردو ئاورتان وە سەر هیچکەس نە دەداوە،
پێغەمبەریش لە دواوە گازی دەکردن؛ جا خوا جەزای خەمی هەر بە
خەم دانەو. نەکا لە بەر ئەوە ی و لە دەستان چووە ئەوە ی کە و
تۆشتان بۆ خەفەت بخۆن. خودا لە و کارانە ی دەیکەن ئاگادارە.

۱۵۱- ترسی داویژینە دلّیان: ترس ئە خەینە دلّیانەو، ئەنوا: جێ حەسانەو.

۱۵۲- هەل: دەرلەت، فرسەت.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمْنَةً نُبًّا سَائِغِشْنِي طَائِفَةً
 مِنْكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ
 الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ
 قُلْ إِنْ الْأَمْرُ كُلُّهُ لِلَّهِ يُخَفِّفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ
 يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ
 فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ
 وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾ إِنْ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ
 يَوْمَ التَّقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا أَسْأَزَلَهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا
 كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾ يَأَيُّهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا
 ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُزًى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا
 قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ
 وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أَوْ مِتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

۱۵۲ پاش ئەوخەمە ئارامىيەكى ناردە سەرتان، كە بىرەتتى لە ئۆقرەي خەولتى كەوتن بۇ، بەسەر ھىندىكانۇ داھات؛ ھىندىكىستان ھەر تەنيا خوتان لە بىربۇ. ئىوۈش ھەر ۈك خوانە ناسەكانى پىشىن بىرو لە خوا دەكردەو، دەيانگوت: ئاخۆ لەم كارە چن بۆدەكرى؟ بىژە: گش كار بەدەست خودان. ئەوانە نەپىنى دلىان لە لاى تۆ ئاشكرا ناكەن؛ ئىژن: ئەگەر بەدەستە خۇمان بوايە، ئىمە لىرە نەدەكوژراين. بىژە: ئىوۈ ئەگەر لە مالى خۇشتان بان، ئەوكە سانەي كوشتنىان لەسەر نۇسراو، دەھاتنەو ھە جىي تخیل بۇنى جەندەكيان. خوا دەيەوئى دلتان تاقى بكاتەو ھەر چى لە دلتاندا ھەيە دەرى ھاوئى. خوا لە رازى دلەكانتان ئاگادارە.

۱۵۵ ئەوانتانە وا رايان كرد - لەو رۆژەدا كە دۇكۆمەل گەيشتنەيەك - شەيتان ھەلى خلىسكاندن، لەبەر كارى كە كردۇيان؛ خوايش بەخشىنى. ھەر خودايە كە لە گوناھان دەبۇرئى و لەسەر خۆيە.

۱۵۶ ئەي گەلى خاوەن باوەرپان! ئىوۈ ۈك ئەوانە مەبن كە خودايان نەدەناسى و سەبارەت بە براكانيان - كە لە سەفەر يان لە شەرى دوژمنان بۇن - دەيانگوت: ئەگەر ئەوانە لامان مابان، نە دەمردن، نە دەكوژان. ھەر بۆيە بۇ خودا بىكا بە ئاخ و داخى سەر دلىان. خودايە كە ژىنى دەداو دەشمىنى و ھەركارىكى ئىوۈ دەيكەن، خوا دەيىنى.

۱۵۷ ئەگەر لەرپىي خودا بمرن، يان لەرپىي خودا بەكوشت چن، ديارە لى خۇشبۇنى خودا بەزەيى ئەو زۆر چاكترە لەوشتەي كۆي دەكەنەو.

وَلَيْنَ مُتَمِّمٌ أَوْ قُتِلْتُمْ لِيَ اللَّهُ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فِيمَا رَحِمَهُ مِّنَ
اللَّهِ لَئِن لَّهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ
فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ
فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُ لَكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرْكُم مِّنْ
بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ
يَغْلُ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ
نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ
اللَّهِ كَمَن بَاءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَا وَدَّ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ
﴿١٦٢﴾ هُمْ دَرَجَتٌ عِندَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾
لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ
يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾
أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا
قُلْ هُوَ مِنْ عِندِ أَنفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

۱۵۸ چ بمرن و چ بکوژرین، بی گومانه که لای خوا کۆده کرینه وه.

۱۵۹ له بهزهیی خودارایه که تۆهینده نهرم و نیانی دهگه لیان؛ نهگه ره یه کنی دلره ق و توندو تۆسن بای، بلاوه یان لی ده کردی. تۆ بیان بۆره و له لای خودا داوای بۆردنیان بۆ بکه و له کار تهگبیریان پی بکه. وه ختی لی برای کاری بکه ی، هه ره به ته مای خوا تیکه وه؛ خودا نه وانه ی خوش ده وی که خۆیان هه ره به و ده سپیرن.

۱۶۰ نهگه ره خوداو ده هانایی، کهس به سه رتاند زالی نایی؛ نهگه ره وازیستان لی بیژی، کئی یه پاشان پییده کری یاریده و بکا؟ با هانای خاوه ن باوه ران هه ره خودا بی و خۆیان هه ره به وی بسپیرن.

۱۶۱ بۆ هیج پیغه مبه ری ناشی دهگه ل خه لک، فیل و فه ره جان بنوینی؛ هه ره که سیکیش فیلبازی و ده سپری بکا - به و ته شقه له وه که ده یکا - رۆزی قیامه ت ده بیندری و نه وسا هه ره کهس له بارته قای کرده وه ی خۆی سزاده دری و هیج ناهه قیان لی ناکری.

۱۶۲ ناخۆ که سی هه ره بۆره زای خوا کۆشیوه، وهک نه وه یه که خودای له خۆی تۆره کرد؟ که نه نوای ته م جه هه نده مه و چاره نۆسی خرابی هه س.

۱۶۳ بۆ هه مۆ نه و دوجۆنانه خودا چه ندپله ی داناوه و هه ره خۆی له هه مۆ کرده یان چاوه دیره.

۱۶۴ باوه رداران به رمه تی چاکه ی خودان؛ که یه کیک هه ره له خۆیانی ناردوه پیغه مبه ریان بی؛ نیشانه کانی خودایان به سه ردا ده خوینیته وه و به پاکژی رایان ده گری و له کتیب و کارزانی دا رایان دینی؛ که ده پیشدا هیچیان له هیج نه ده زانی.

۱۶۵ ناخۆ کاتی زیانو له دوژمن پیگه یشت - که جاریکیش دۆنه وه نده و زیان لیدان - هیج پرسیتان؛ زیانه که مان له چی بۆ؟ بیژه: له خۆتانه وه بۆ، خوا بۆ هه مۆشت توانایه.

۱۵۹:- تۆسن: سه رکیش. ۱۶۱- بارته قا: به رامبه ر، هه مبه ر. ۱۶۳- جۆن: کۆمه له، ده سه ته، تاقم.

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّقَىٰ الْجَمْعَانِ فَيَا ذُنَّ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ
 ١٣٦ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَا تَبْعَنَّاكُمْ هُمْ لِلْكَفْرِ
 يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ
 فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ١٣٧ الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ
 وَقَعْدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قَاتِلُوا قُلَّ فَادْرَأُوهُمَا عَنْ أَنْفُسِكُمْ
 الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ١٣٨ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ١٣٩ فَرِحِينَ
 بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا
 بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ١٤٠
 * يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
 الْمُؤْمِنِينَ ١٤١ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا
 أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ١٤٢
 الَّذِينَ قَالُوا لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
 فزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ١٤٣

۱۶۶ هه رچی ئه و روژه توشو هات - وا دۆكۆمه ل به یه ك گه یین - [گشتی]

به ئیزنی خودا بۆ، هه تا خاوه ن باوه ره كان نیشان بدا؛

۱۶۷ تا دۆرۆگه لیش بناسی؛ پێان وترا: ئیوه ش وهرن له پێی خودا خه زابكه ن،
یان بینه هیزی به رگری. گوتیان: ئه گه ر بن زانیبا شه پرو به سه ردا سه پاوه،
دیاره وه دۆتان ده كه وتین. ئه وی پۆژی له بیدی نیی نزیکتر بۆن تا له
باوه ری به خودا. ئه و شتانه ی به ده م ده یلێن، ئه وه نیه كه پازه و له
دلێاندایه؛ خوا له وه ی ده یشارنه وه ئاگادارتره.

۱۶۸ ئه وانه ی كه خۆیان نه چۆبۆنه خه ز، له مه رهاوه لانیان ده گوت: ئه گه ر
به قسه یان كرده یان نه ده كوژران. بیژه: سا ئه گه ر راست ده كه ن، خۆ له
مردن بیاریزن.

۱۶۹ ئه و كه سانه ی له پێی خودادا كوژران، هه رگیز نابێ به مردو یان
حیساب بكه ن؛ هه ر زیندۆن و خودا بزویان ده داتی؛

۱۷۰ دلێان خۆشه به و چاكه یه كه خودا ده رباره ی كردۆن. شادن به وه ش كه
ئه وانه ی وا نه گه یشتۆنه ئه مان و به جی ماو، هیچ ترسیکیان له سه ر
نابێ و هیچ خه میکیان له به ر نابێ.

۱۷۱ دلێان خۆشه به نیعمه تی خودا و زیاده به شانه ی ئه و. به وه ش كه خوا
پاداشی باوه رداره كان و نداناكا.

۱۷۲ ئه و كه سانه ی كه له پاش برینداربۆنیش فه رمانی خوا و پیغه مبه ریان
به جی هیئا، بۆ ئه وانیا نه وا كاری چاكیان كردو له خوا ترسان، پاداشیكی
كه و ره هه یه.

۱۷۳ ئه و كه سانه ی پێان وتن: گه له كۆمه گیو لی كراوه و به پانه وه دینه سه رتان،
ئه شی ترسو لییان هه بی؛ باوه ریان به هیژتر بوه و گوتیان: ئیمه هه ر
خودا مان بێ به سمانه و چاكترین پشت و په نامان ته نیا ئه وه.

فَانْقَلِبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا
 رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾ إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ
 يُخَوِّفُ أَوْلِيَآءَهُ، فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾
 وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسْرِِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ
 شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
 عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُّوا
 اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
 أَنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا
 وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى مَا
 أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ
 عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِن رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَتَأْمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرُسُلِهِ، وَإِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾ وَلَا
 يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَاءِ أَنفُسِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ، هُوَ خَيْرٌ
 لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ، يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 وَاللَّهُ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

۱۷۲ ھاوړې دهگه ل نیعمه ت و چاکه ی خودادا - بې ئه وه ی تۆشی زیان بن -
گه رانه وه و هه لوه دای په زای خودا بؤن ؛ هه ر خوداشه چاکه ی گرینگی
به ده سته .

۱۷۵ له راستیدا ئه وه شه یتانه و [گه ره کیه ئیوه] له هاوده ستانی خوی
بترسینی . ئیوه له وان ترسؤ نه بې و ئه گه ر پروادارن ده بې هه ر ته نیا له من
بترسن .

۱۷۶ به وانه نیگه ران مه به که به په له له دوی دین تیده کوئن ؛ ناتوان هیچ
زیانیکی له خوا بده ن . خوا ده یه وئ که ئه وانه له و دنیا به شیکیان نه بې و
تۆشی نازاری دژوار بن .

۱۷۷ ئه و که سانه ی له باتی پروا به خودا ، بې پروای هه لده بژیرن ، هیچ زیان
له خوا ناده ن و جه زره به ی به ژانیان ده بې .

۱۷۸ با ئه وانه ی خوانه ناسن وا بیرنه به ن ئه و مؤله ته ی ده یانده ینی چاکه
بویان ؛ هه ر بویه مؤله تیان ده ده ین تا تاوانیان فره وه بې . نازاریکی
ئاوړوبه ریش به شیان ده بې .

۱۷۹ خواهیچ کاتی باوه ردارانی له بارودوخیکا - وائیوه هه ن - نه هیشتوته وه ؛
مه گه ر له بهر ئه وه ی ناپاکان له پاکان هه لاویرئ . خودا ئیوه له پیوار
ئاگادار ناکا ؛ به لام خودا له ناو پیغه مبه رانیدا ، کبی بوئ هه لی ده بژیرئ .
ده بې ئیوه پروا به خواو به پیغه مبه ره کانی بې و ئه گه ر ئه وباوه په و هیناو
خوستان پاراست ، پاداشیکی یه کجار گرینگو بې ده درئ .

۱۸۰ ئه وانه ی چنؤکی ده که ن له و به شه ی خودا پیداون ، خه یال نه که ن ئه م
کاره بؤوان قازانجه ؛ به لکؤ بوخویان خراپه . روژی قیامت ده بیته تۆق
ده ملیاند و [با بزائن که] ئاسمانان و زه مینیش هه ر بو خودا ده میننه وه و
خودا له هه رکاری ده یکه ن ، ئاگاداره .

۱۷۴ - هه لوه دابؤن : بومه به ستيك ته ره و ئاواره بؤن . ۱۷۹ - پیوار : نادیار ، نه دیار ، نه له بهر چاو .

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ
 سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ
 ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتِ أَيْدِيكُمْ
 وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ
 اللَّهَ عَهْدُ إِلَيْنَا أَلَّا تُوْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِينَا بَقُرْبَانٍ
 تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّن قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ
 وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾
 فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّن قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ
 وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ
 وَإِنَّمَا تُوَفَّقُ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَن زُحْجِحَ
 عَنِ النَّارِ وَأَدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
 إِلَّا لَمَتَعُ الْفُرُورِ ﴿١٨٥﴾ * لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ
 وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
 مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا
 وَإِنْ تَصَبَرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِّنْ عِزِّ الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

۱۸۱ خدا وتهی نه وانه ی بیست که ده یانگوت: خوا هه ژاره و ئیمه داراین. و
ئیمه نه م گفته یان و به ناحق کوشتنی پیغه مبه رانیان بو تۆمار ده که یان و
بیان ئیزین: سا بجیزن دهردی به ئاگر سۆتانی؛

۱۸۲ چونکه ئیوه نه و جۆره کارانه و ده کرد؛ خدا هه رگیز غه در له عه بدی خۆی
ناکا.

۱۸۳ نه وی گوتیان: «له خواوه پین سپیراه که باوه ری به هیچ پیغه مبه ریک
نه که یان، مه کین نه وه ی به حه یوانی قوربانیه وه بیته لمان، ئاگر بیخوا»،
بیوه: نه گهر قسه و راسته، نه دی بۆچی پیغه مبه ره کانی پیش من چه ند
نیشانه ی ئاشکراشیان بۆ هینان و نه وه ی ئیستاش ئیوه داوای ده که ن
کردیان، که چی ئیوه کوشتۆتانی؟

۱۸۴ هه ر وه ک برۆا به تۆناکه ن، له پیغه مبه رانی پیش تۆش حاشایان کرد.
هه ر چه ند به به لگه ی ئاشکراو نۆسراوگه ل و کتیبی دیاری دهره وه هاتنه
لایان.

۱۸۵ هه مۆکه سیک تامی مردنی ده چیژی؛ رۆژی سه لاش هه قی خۆتان
ده نینه مشت. کئی له ئاگر کلاکری و ببریتنه نیو به هه شته وه، ده یباهه وه و
به خته وه ره. نه م زیانه ی سه ر دنیا به ته نیا بنه مای فریوه.

۱۸۶ ئیوه له گیان و دارایی به ر تاقیکاری ده که ون و له وانه ی نه هلی کتیبین و
له و که سانه ی شه ریک بۆ خودا داده نین، زۆر قسه ی ناخۆش ده بیسن و
ئازاری زۆریشان ده ده ن. جا نه گهر خۆراگرین و له ناره واه به پارێزین،
کاری جامیرانه ده که ن.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكْتُمُونَهُ، فَبَدَّوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَأَشْرَوْا بِهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ
بِمَا أُتُوا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ
بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾ إِنِّي فِي
خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآئِنْتَ
لِأُولَى الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا
وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾
رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ
أَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ
ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مِنَ الْآبَرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَءَاثِمْنَا مَا وَعَدْتَنَا
عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

۱۸۷ ئەوسا خودا بەلینی لەو کەسانە ساند کە کتیبیان بۆ هاتو، بە مەردمی راگەیینن و نەیشارنەو؛ کە چی ئەوان لە پەیمان پاشگەز بۆنەو و بە نرخیکی کە میان فروت؛ ئای کە سەودای خراپیان کرد.

۱۸۸ قەت وامەزانە ئەوانە ی دڵ خۆش ئەکەن بە کارێ کە کردۆیانە و پێان خۆشە بۆ کارێ کە نەیان کردووە تارێف بکری، لە جەزەرە بە زرگار دەبن؛ جەزەرە بە ی بە ژان بۆوانە.

۱۸۹ لە عاسمانەکان و زەمیندا فەرمان، فەرمانی خودایە و خودا بە سەر هەمۆشت دا توانای هەیە.

۱۹۰ لە ئافرانندی ئاسمانان و لە زەمیندا و ئالوگۆری شەو و رۆژان، زۆر نیشانە ی پتەو هەیە بۆ ئەوانە ی کە خێوی دلی وشیارن.

۱۹۱ ئەوانە ی - چ بە ویستاوی و چ لە جێو، بە دانیشتن، چ لە سەر تەنیشت رادەزین - هەر یادی خودا دەکەن و لە سازدانی ئەم عاسمانان و زمینە رادەمێنن، دەلێن: ئە ی پەرورە رندەمان! تۆ ئەم دەزگایە ت بە فیرۆ سازنە داو، پاک ی و بی عەیبی بۆ تۆیە؛ هەر بۆخۆشت لە ئازاری بە ئاگرمان بپاریزە.

۱۹۲ پەرورە رینمان! هەر کەس تۆ بیخەیتە ئاگر، تۆشی شورە بیت کردو. ئەوانە ی ناھە قیکارن، هیچ کەس دەھانایان نایە.

۱۹۳ پەرورە رینمان! ئیمە بیستمان بانگ رایە لێک گازی دەکرد کە باوهری بە پەرورە رندەتان بێنین. ئیمەش باوهریمان هینا؛ سا بۆخۆت ئە ی پەرورە رینمان! لە گوناھانمان خۆش ببە و هەر خراپە ی کردۆمانە، وەیکوژنە و دەگەل ئەوانە ی پیاوچاکن بن مرینە.

۱۹۴ پەرورە رینمان! ئەوشتانەش بە ئیمە رەوا بێنە کە لە زوان پیغەمبەرانتەو بە لێنت پیمان داو؛ شەرمە زاری رۆژی قیامەتمان مەکە. تۆ لە هەر پەیمانی بیدە ی لاریت نیە.

۱۹۰- خێو: خواوە. ۱۹۱- رادەزین: دەخەن، ئەخەفن، دەنۆن. ۱۹۳- بانگ رایەل: ئەوی بانگ دەکا.

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلَ عَمَلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ
ذَكَرٍ أَوْ أَنتِي بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ فَأَلِذِينَ هَا جَرُوا وَأُخْرِجُوا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُذَوُا فِي سَبِيلِي وَقَتَلُوا وَقَتَلُوا لَا كُفْرَنَ
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا ذُخْلَنَّهُمْ جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
أَلْأَنْهَرُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١١٥﴾
لَا يَغْرَنَكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ﴿١١٦﴾ مَتَّعُ قَلِيلٌ
ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيُثَسَّ الْمَهَادُ ﴿١١٧﴾ لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا
رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا أَلْأَنْهَرُ خَالِدِينَ فِيهَا
نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ﴿١١٨﴾ وَإِنْ مِنْ
أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا
أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَشِيعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِعَايَتِ اللَّهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا أُولَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١١٩﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبَرُوا
وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٢٠﴾

سُورَةُ النَّبَاِ

۱۹۵ پەرورە رینیان ئاوا بە دەنگیانە وە هات، کە: من کردە ی هیچ مرۆیە ک -
لە نێرو مێ - بە بێ پاداش ناھیلە وە؛ گشتۆ لە لای من چون یە کەن. ئە و
کەسانە ی لە زیندی خۆ دە رکرا و لە رای من ئازاریان دیو و چۆنە خە زاو
دزی منیان کوشتبێ یان بە کوشت چۆ بن، بێ گومانە گوناھیان
دە کوژنمە وە لە پاداشی کردە وە یان دە یانخە مە ناو باغاتیک جۆباریان
بە بەردا دە روا؛ کە ئە مە چاکە ی خودایە دە ربەرە یان؛ کە پاداشی
ھەرە باشیش وا لای خوا یە.

۱۹۶ ھاتو چۆن و گروفری خوانە ناسان لە ولاتان، نە چێ ھە لێ خە لە تینێ.
۱۹۷ رابواردنیکی ھە ندکە و پاشان شوینیان جە حە ندە مە و جێ یان گە لیک
بێ زە لە تە.

۱۹۸ بە لام ئە انە ی وا ترسیان لە پەرورە رندە ی خۆیانە، باغاتیکیان دە بێ
جۆباریان بە بەردا دە روا و تاسەر تیا دە بن و میوانداری لای خودایە.
ئە وە ی کە لە خوا وە دە درێ ھەر بۆ پیاو چاکان رە وایە.

۱۹۹ لە ناو ئە ھلی کتیبیش کە سانی وا ھە ن کە برۆای بە خودا ھە یە و بە و
قورئانە ی کە بۆ ئیو ھە تە خوارو بە و کتیبە ی کە بۆ خۆیان ناردرا وە،
خاکە ران لە ھە مەر خودا و بە لگە و نیشانە کانی خوا بە نرخێ کە م سە ودا
ناکە ن؛ ئە وانە پەرورە رندە یان پاداشی کاریان دە داتێ. خودا زۆر زۆ بە
کاری ھەر کە س رادە گا.

۲۰۰ ئە ی گە لی خاوە ن با وەرە ران! خۆرا گری بن، لە خۆرا گریشا ھەر لە پێشە وە
بن. بۆ پاراستنی سنۆرگە ل ھە مێشە سازو تە یار بن. لە خواش ترسو
ھە بێ، بە شکە م رزگار بین.

نێسا

۱۹۷ - ھە ندک: کە م. بێ زە لە ت: خراو، بێ قەر، نالە بار. ۱۹۹ - خاکەر: بێ دە عیە، خاکسار. ھە مەر: بە رانە بر.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا
 زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ
 بِهِ ۖ وَالْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ وَءَاتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ
 وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَيْرَ بِالْطَّيِّبِ ۚ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ إِنَّهُ
 كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا
 مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبْعَ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا
 فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ ذَلِكَ أَدْنَىٰ ۖ أَلَّا تَعْدِلُوا ﴿٣﴾ وَءَاتُوا
 النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِنْ طِبَّنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ
 هِنًا مَرِيئًا ﴿٤﴾ وَلَا تَتَوَتَّأِ الشُّفَهَاءُ أَمْوَالِكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ
 قِيَمًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَابْنِلُوا
 الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا
 إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا ۚ وَمَنْ كَانَ
 غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا
 دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

وئاناو غوډا که ځانکې ځانکې لوتانه

۱. ئه ی خه لکینه! له پهره رنده که ی خوټان ترسو هه بی، که هه ر ټه وه ئیوه ی هه ر له یه ک که سه وه خستوټه وه و جوټه که شی هه ر له وکه سه خستوټه وه و له و دوانه وه پیاوی زورو ژنی زوری وه دی هینا. له و خودایه ترسو هه بی؛ به ناوی ټه و ئیوه یه کتری سویندده دن؛ ټاګاو له خرمانیش هه بی. خوا هه میشه چاویره به سه رتانه وه.

۲. مالی هه تیو بده نه وه به هه تیوان. ناپاک به پاک مه ګورنه وه و مالی ټه وان ټیکه ل مالی خوټان مه کن؛ که تاوانیکی مه زنه.

۳. ټه ګه ر له مه ر کیژه هه تیوه کانه وه، له وه ترسان که نه توانن به ته رزیکی حه ق و په واده ګه لیان بجوټینه وه، ده توانن وازیان لی بیښن و ژنانی تر - چه ندی خوټان پیتان باشه و پیتان ده شین - ماره بکه ن؛ دوان بن یا سیان پیکه وه یا چواریش بن هه ر په وایه. ټه ګه ر ترسان که نه توانن و نه کانتان وه ګو یه ک تماشا بکه ن، با یه کیچ بی یان وه ل ټه وانه رابویرن که بونه ته مولکی خوټان. بو خو له غه در پاراستن، ټه مه ټاکاری په سنده.

۴. وه ک پیښکه شیک ماره یی و نه کان بده ن. ټه ګه ر ټه وان هه ر بوخویان شتیکیان له ماره ییه که به نګو به خشی، بیخون و نوشی گیانو بی.

۵. مالی خوټان - که خوا کردویه ته مایه ی ګوزه رانتان - مه دهنه ده ست که م ټاوه زان؛ [به لام] جلک و بزیویان له مالی خوټان دابین که ن و به روی خوښه وه بیاندوینن.

۶. هه تیوان تا قی که نه وه تا ده بڼه ګه نجی په سیده؛ جا ټه ر دیتان خاس و خراب له یه کتر جوټی ده که نه وه، ټه وسا مالیان بده نه وه. له ترسی ټه وه شدا نه و ا ګه وره ببن - به ده ر له ټه ندازه و به له ز - مالیان مه خون. کئی زه نګینه خو پاریزی، کیش نه داره، هه ر ټه ونده ی که پیویستی ژیاڼیه تی - به دابی روژ - لیی هه لګری. هه رکا ټیکیش مال که یان ده دهنه وه، با شایه ت ټاګایان لی بی. بولی پرسینه وه ش هه ر خدا به سه.

۶- زه نګین دارا، ده وله مه ند.

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ
 مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا
 مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
 وَالْمَسْكِينُ فَأَرْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا
 ﴿٨﴾ وَلِيَخَشَّ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَفًا
 خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾
 إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَكُلُونَ فِي
 بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ اللَّهُ
 فِي أَوْلَادِهِ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً
 فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا
 النِّصْفُ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ
 كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ
 فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي
 بِهَا أَوْ دَيْنٍ ؕ أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
 نَفْعًا فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

۷ لە کە لە پۆری دای و باب و خزمی نزیک - کەم بێ یان زۆر - نێرینه بەشی
خۆی هەیه و مێوینەش تیا بەشدارەو بەشیان بۆ بریار دراوە .

۸ گەر لە وهختی دابەشینی کە لە پۆردا ، کەس و کارو هەتیوان و بێ نه وایان
لهوئ هه بۆن ، له و ماله شتیکیان دهنی و به روی خوشه وه بیان دوتن .

۹ ئەو کەسانە ی لە پاش خۆیان منداڵانی سەر و پێچکە ی بێ دەستە لات
به جی دێلن ، با له وه سیهت کردنیدا ، ترسی خویان له دلدا بێ و شتیکی
وا له پاشه خویان راسپێرن ، هیچ ناهه قی تیدا نه بێ .

۱۰ ئەو کەسانە ی بە ناره واداری هەتیوان دەخۆن ، با بزائن کە ئاگر ی
دەخە نه هه ناویانه وه و تۆشی ئاگریکی به هه لپه و گر ده بن .

۱۱ خودا پێو راده گه یینی : کە لە پۆرتان با بۆ نێرینه دۆبەش و بۆ مێوینە نیوہ ی
بهشی نێرینه بێ . گەر ژماره ی مێوینە له دوان پتر بۆن ، دۆبەش له سێ
بهشی میراته کە نه بن . ئەگەر مێوینە یه کئ بۆ ، نیوہ ی کە لە پۆر بۆ ئە مه .
ئەگەر مردو و عه ولادی لە پاش به جی ما ، دای و بابی هه رکامینکیان شهش
یهکیان له و ماله هەیه . ئەگەر هیچ فرزه ندی نیه و دای و بابی ده بێ
میراته کە بگرن ، له سێ کوت کوتیک بۆ دایکە . ئەگەر مردو و برا و خوشکی
به جی هیشتون ، پاش دانە وه ی قه رزو قۆله و پیک هینانی وه سیه ته کە ،
دایک شهش یه کی بێ ده برئ . ئیوه نازانن له بابانو فرزه ندانؤ کامیان بۆ
به هره پندانؤ نزیکترن . بریاریکه له خواوه بۆو داندراوه . خودا زانای
له کارزانه .

* وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ
 لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا
 تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوَصِّينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ
 وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ
 فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ
 مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ
 رَجُلٌ يُوْرَثُ كَلَالَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتُ فَلِكُلِّ
 وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ
 فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَى بِهَا
 أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ
 ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾
 وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ
 نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٤﴾

۱۲ لەو میراتە ی لە ژنانۆ بە جی دەمینی - ئەگەر هیچ فرزندیان نەبۆ - لە دۆبەش بەشیکتان هەیه. ئەگەر عەولادیشیان هەبۆ، ئیوە چوار یەكۆ بی دەبرێ؛ پاش دانەوێ قەرزو قۆلەو وەسیەتی کە کردویانە. ئەگەر ئیوە مردن و عەولادۆ نەبۆ، ژنەکانۆ چواریەکی میراتۆ دەگرن. ئەگەر عەولادیشتان هەبۆ، ژنتان هەشت یەکیان پی دەبرێ؛ پاش پێک هینانی وەسیەتتان و دانەوێ قەرزو قۆلە. ئەگەر پیاوی یاکو ژنی مردو بابو فرزند ی لێ بە جی نەماو برایەک یا خوشکیکی بۆ، هەریەک لەوان شەش یەکی کە لە پۆری هەس. ئەگەر لە یەکیک پتر بون، بە هەمۆیان سێ یەکی کە لە پۆر دەگا؛ پاش پێک هینانی وەسیەت و دانەوێ قەرزو ناشی وەسیەت بە جۆریک بی کە بە ئانقەست بە زەرەری کە لە پۆرگران تەواویی. ئەم بریارە لە خواوەیەو خوداش بۆخۆی ئاگادارو لەسەر خۆیە.

۱۳ ئەم دەستۆرانە سنۆرن خوا دایناوە. هەركەسیکی بە فەرمانی خوداو پینگەمبەرەکی بی، دەینیریتە ناو باغاتیک جۆباریان بە بەردا دەرواو هەتا سەر هەر تیا دەبن و لەو پەری بەختەوهریدان.

۱۴ هەركەسیکی لە فەرمانی خواو پینگەمبەرەکی دەرچی و سنۆری خوا بە هیچ بگری، دەیخاتە دور ئاگرەو و هەتا سەر هەر لەوێ دەبی و بەو پەری سۆکایەتیەو ئازاردەدری.

وَالَّتِي يَأْتِيَنَّكَ الْفَاحِشَةُ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا
 عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي
 الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا
 ١٥ وَالَّذَانِ يَأْتِيَنِهَا مِنْكُمْ فَأَذُوهُمَا فَإِنْ تَابَا
 وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا
 ١٦ إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ
 ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ
 اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ١٧ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ
 يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
 قَالَ إِنِّي بُتْتُ الْأَنْثَى وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ
 أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ١٨ يَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلَا تَقْضُوا عَنْ
 لِدْهَبُوا بِبَعْضِ مَاءٍ اتَّيْمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ
 مُبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى
 أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ١٩

۱۵ هەر ژیکتان که هه ستۆکرد نامۆیان به خو فێرده کەن ، چوار که سی خاوەن باوەریان به رنه سه رێ - له وعانه دا که لێک جۆت بۆن - وه ختی ئه وان هاتن شایه تیان له سه ر دان ، هەر له مالد قه تیسیان که ن تا به مردن له ناوده چن یان تا خودا دهره تانیان نیشان ده دا .

۱۶ ئه و جۆته ی له ئیوه که ئه وکاره ده کەن ، ئازاریان دهن . ئه گه ر په شیما ن بۆنه وه و ده ستیان هه لگرت و پێ چاکه یان گرته به ر ، ئیوه ده ستیان لێ هه لگرن . خوا له په ژیوان ده بۆرێ و دلۆقانه .

۱۷ خودا تۆبه هەر له وانه قبۆل ده کا که له روی نه زانینه وه خراپه یان لێ رۆده داو گورجی په ژیوان ده بنه وه . خودا زانای له کارزانه .

۱۸ ئیتر په ژیوان بۆنه وه ی ئه وانه هێچ به هره ی نیه که له وه ختی گیانه لاودا ده لێن : ئیمه په ژیوانین . په ژیوانی ئه وانه شی قبۆل نیه که به خاونه ناسی ده مرن . ئیمه بۆوان ئازاریکی زۆر به ژانمان سازکردوه .

۱۹ ئه ی گه لی خاوەن باوه ران ! بۆتان په وانیه ژنان به زۆرداری بکه نه مالی میراتی . نابێ زۆریشیان بۆیینن پریک له وه ی پیتان داون دیسان لیان بستینه وه ؛ جا مه گین هەر به ئاشکرا کاری بێ نامۆسی بکه ن . به ته رزیکی جوان و ره وا ، ده گه لیانا بجۆلنه وه . ئه گه ر خوشتان نه هات لیان ، شتی وا هه ن ئیوه چه زی لێ نه کەن و چاکه ی زۆری له خواوه بۆنگۆ تیدا بێ .

۱۵- نامۆ: بیگانه، غهواره، غهریبه. قه تییس: بێ دهره تان، گیرکردگ.

۱۸- گیانه لاو: ده می ناویله که دان، کاتی گیان دهر چۆن، گیانه لا. ۱۹- بۆنگۆ: بۆنیوه.

وَأِنْ أَرَدْتُمْ أَسْتَبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ
 إِحْدَهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ
 بُهْتَنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى
 بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذَتْ مِنْكُمْ مِيثَاقًا
 غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنْ
 النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا
 وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ
 وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ
 الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ
 وَأَخَوَاتُكُمُ مِنَ الرِّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ
 وَرَبِّبَاتُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ
 اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ
 فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ
 مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ
 إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٣﴾

۲۰ ئەگەر ویستۆونی خۆتان بە ژیکی دیکه وه گۆرن، ئەگەر بە ژنه که ی پیشۆتان کلۆریک دراوتان دابی، نابێ لیان بستینه وه. گه ره کتانه به بوختان و به خۆتۆشی گوناحی ناشکرا کردن بیستینه وه؟!

۲۱ جا چۆنیان لی ده ستینه وه، که ئیوه به یه که وه بۆن و هه ره له جی و بانیکدا خه وتۆن؛ خوشیتان له یه کتر دیوه و ئەوان په یمانی پته و یان ده گه ل ئیوه دا به ستۆه؟!

۲۲ ژنانیک مه خوازن که باوانی ئیوه خواستۆیان، مه گه ره وه ی که بۆریوه. چونکه سه ره جی یی ئەمانه به داوین پیسی داده ندری و زۆر شۆرییه و ریبازیکی زۆر خراپه.

۲۳ ئەو ژانه ی پتو ناشین و له سه رتان هه رام کراون، بریه تین له: دایک و کچ و خوشک و پلک و خالتیک و کچی برا و کچی خوشک و ئەو ژانه ی به ساوایی شیرێ ئەمانۆ خواردوه و ئەو کیزه ی هاو شیرتان بووه خه سۆتان و ئەو کیوانه ی خۆتان به خودانۆ کردۆن و له و ژانه ن که ئیوه ده گه لیان خه وتۆن؛ ئەگه ره ده گه لیان نه خه وتۆن قهیدی نیه. هه ره ها ژنی کورپشتان؛ که به راستی ئەو کورپه هه ره له خۆتان بی؛ دۆخوشکیش پیکه وه هیتان په وانیه؛ جا مه گین هه ره له پیشۆدا ئەم کاره و به سه ره هاتبی. که خوا له هه له ده بۆری و دلۆفانه.

۲۲- بۆریونرا بردو. ۲۳- پلک: پۆر، خوشکی باوک. خالتیک: خوشکی دایک.

* وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
 كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا
 بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ^٤ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ
 مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
 فِي مَا تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
 حَكِيمًا ﴿١٤﴾ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكَحَ
 الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ
 فَيِّتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ
 بَعْضٍ فَأَنْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
 بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسْفِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ
 أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْتُمْ أَنْ تَبْتَغُوا فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
 مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ
 الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
 ﴿١٥﴾ يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ الَّذِي
 كَانَتْ تُرْسِدُكُمْ وَيُزَكِّيَكُمْ فِي دِينِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٦﴾

۲۲ زنی به شۆتان پی ناشی؛ مه گین ئه وانه ی بۆنه ته مالی خۆتان. له خوداوه
 ئه م بریاره و بۆ نوسراوه. جیا له مه رێودراوه به دراوی خۆتان ژن بینن؛
 به لام به پاکی بی نه به داوین پیسی. له به رانبهر ئه و له زه ته ی له ژنه کانی
 ده بینن، ئه و ماله ی خودا بۆیانی بریارداوه و کرای خۆیانه له سه رتان،
 ئیوه بیده ن. ئه گهر له پاش دیاری کردنی ماره یی، له نیو خۆتاندا پیک
 هاتن، هیچ گوناهیكۆ ناگاتی و خودا زانای له کارزانه.

۲۵ کیش ده سته نگه و ئه و ماله ی بۆ هه لئاسۆری که زنی خاوه ن باوه ری ئازاد
 بینن، باله و کیژه باوه ردارانه وابۆنه ته ئی خۆتان، ماره بکا. خوداش
 له هه رکه س زیاتر له پرواتان ئاگاداره. هه مۆتان تیره ی یه کترن؛ به
 ده ستۆری خاوه نیان ماره یان بکه ن. چۆن باوه له ناو خۆتاندا ماره ییان بۆ
 ببرنه وه. ئه وانیش با که نيزانی داوین پاک بن، نه داوین ته ر؛ له ژیره وه
 دۆستی نیرینه یان نه بی. به لام ئه گهر له پاش ئه وه ی هاتنه به ر رکیفی
 ئیوه، ده ستیان ده گه ل پیاوی نامه حه رم تیکه ل کرد، ئازاردانیان نیوه ی
 ئه و ژنانه ده بی که شۆیان هه یه و ئازادن. ئه مه بۆ ئه و که سانه یه ره به نی
 ئازاریان ده دا. ئه گهر ئیوه خۆراگر بن، بی گومان بۆتان باشته. خودا له
 هه له ده بۆری و دلۆفانه.

۲۶ خوا گه ره کیه ریتان بۆرؤن بکاته وه له رێوشوینی پیشینانیش شاره زاوکاو
 په ژوانیو لی قه بۆل کا. خودا زانای له کارزانه.

۲۵- هاتنه به ر رکیف: بریتی له شۆیکردن. ره به ن: سه ل، بیژن.

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ
عَنكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ
تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا
وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ
عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾
وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِلرِّجَالِ
نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ
وَسَأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمًا ﴿٣٢﴾ وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِي مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ
وَالْأَقْرَبُونَ ۚ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَنُكُمْ فَأَتَوْهُمْ
نَصِيبَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

۲۷ خدا ده یه وی تۆبه تان لی قبول کا. نه وانه ش وا نه که ونه شوین هه واو هه وه س، ده یانه وی - به ته واوی - ئیوه له رینگه لایه دن .

۲۸ خوا گه ره کیه نه رکتان له سه ر سوک بکاو مروش به بی هیژو پیزی دروست بوه .

۲۹ ئه ی گه لی خاوه ن باوه پان ! مال و دارایی یه کتری - له خوت و خورایی - مه خۆن ؛ مه گین به سه وداو مامله و به رازی بۆن له ناو خۆتان ؛ که نه وسا پیتان ره وایه . به هه ق نه بی نابیی یه کتریش بکوژن . خودا ده رباره ی هه مۆتان دلۆفانه .

۳۰ هه رکه سینکیش له ناهه ق و هه ر به نیازی ده سدریژی ئه م جوړه کارانه بکا، گرفتاری ئاری ده که یین . ئه م کاره له لایه ن خودا زۆر هاسانه .

۳۱ نه گه ر ئیوه نه وتاوانه زه لامانه ی پیمان راگه یاندۆن نه یکه ن و خۆتان دۆره په ریز بگرن ، هه له و په له ی دیکه تان له سه ر لاده به یین و ده تانبه یینه شوینیکی به قه درو عیزه ت .

۳۲ نابیی ئاوات به نه وستانه بخوازن که خوا به وانه هیندیک له نگۆی به رانبه ره به هیندیکی تر سه رخسته و . پیاوان به پیی کرده وه و کوششی خۆیان ، ژنه کانیش به رانبه ره کرده وه یان [هه ر کام] به شی خۆیان هه یه . ئیوه ده بی هه ر له به ر خودا وه پارین ، چاکه تان ده رباره بکا . خودا بوخۆی له هه مۆشت ئاگاداره .

۳۳ دای و باب و خزمه زۆر نزیکه کان و نه و که سانه ی په یمانۆ ده گه ل گریدان ، هه رگا مردن و مالیکیان له دوا مایۆ ، با به شی خۆیان پی بکا . خودا له سه ر هه مۆشتی ئاگاداره .

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ
عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَإِلَّا فَضَّلَ اللَّهُ
قَنْتَنُكَ حَفِظْتُ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّتِي تَخَافُونَ
نُشُوزَهُنَّ فَعَظَوْهُنَّ وَأَهْجَرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ
وَأَضْرَبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعَنَّكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ
بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ
يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا
﴿٣٥﴾ * وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَنًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ
ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ
وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ
كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ
النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٣٧﴾

۳۲ پياۋان بەسەر ئاندا دەستەلاتيان ھەس، كە خوا ھىندىكى لە ھىندى ھىۋاتر بەدى ھىناۋە. ديارە پياۋان ئەركى بەرى چۈنى مالىيان لەسەر شانە. جا ژنانى باش ئەوانەن كە گوى بيسن و - ۋەك خودا فەرمانى داۋە - دۇر لە شۇيان شەرمى خۇيان دەپارىزن و ئاگايان لە مالى دەبى. ئەو ئانەش لە ئەشقى بۇنيان دەترسن، نسحت كەن و جىگەيان لى جياكەنەۋە؛ ئەگەر لىشيان بدەن، دەبى. ئەگەر دىنەۋە بەر فەرمان، ئىۋە بيانوى ئازاردانايان مەدۆزنەۋە. خودا جى بەرزو زاناىە.

۳۵ ئەگەر ترسان كە ۋن و شۇلىك دۇدلى و ۋىك ھەلناكەن، كەىخودايەك لە كەس و كارى پياۋەكە و كەس و كارىكى ۋنەكە بىلا بىنە ناۋبىكەر؛ ھەرگا ھەردوك لا رازى بۇن بىك بىنەۋە، خودا پىكيان دىنئىتەۋە، خودا زانا و ئاگادارە.

۳۶ ەبدايەتى خوا بىكەن و ھىچ شت مەكەن بە شەرىكى. دەربارەى دای و بابتان و خزمەكان و ھەتيوان و ھەزاران و ھاوساى دىوار بە دىوار و ھاوساى دۇرو ھەۋالى ھەمىشەبىتان، ئەوانەى لە رىدا ماون و ئەوانەى بۇنەتە مولكتان، تا دەتوانن چاكەبىكەن. ئەۋكەسانەى لۇت بلىندو خۇپەسندن، خودا ھىچ كامى خۇش ناۋىن.

۳۷ ئەو كەسانەى چكۇسى دەكەنە پىشەۋ خەلكىش بۇرژدى ھان دەدەن، ئەو بەشەى خودا پىيداۋن دەشپىرنەۋە. [با بزنان كە] ئىمە بۇپى نەزانان ئازارى ئابروپەرەمان ئامادەيە.

۳۴- ئەشقى: ياخى، گوى نەدەر بە ياساۋرى و شوۋىن. ۳۵- ۋىك ھەلناكەن: پىكەۋە نايانكرى،

پىك نايەن. ۳۷- چكۇسى: رژدى، نان نەخۇرى.

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ
 بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ
 قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَانْفَقُوا
 مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ
 مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً يُضْعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ
 أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ
 وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ
 كَفَرُوا وَعَصَوُوا الرُّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ
 اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ
 وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي
 سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ
 أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
 فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ
 اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ
 الْكِتَابِ يَشْتُرُونَ الصَّلَاةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

۳۸ ئەو كەسانەش كە بۆرۈبىنى لە مەردەم، مالى خۆبەخت دەكەن و باوەرىشيان بە خواو رۆزى قىامەت نىيە، [هەوالەتى شەيتان دەكەن]؛ هەركەسىش شەيتان يارى بى، خراپترىن يارى هەيە.

۳۹ چيان لىدەهات ئەمانە، باوەريان با بە خوداو بە رۆزى سەلاو ئەوسا لەومالەي كە خودا بەشى داو، بيانەخشىبا؟ خوا بەكارو بارى ئەوان باش دەزانى.

۴۰ خوا بە سەنگى مېرۈلەي زەردى وردىلەش ناھەقى لە هيچ كەس ناكە؛ بەلام هەمبەر بە هەرچاكەيىكى بىكەن، دۆنەوئەندە پاداش دەداو سەرەراي ئەو پاداش دانەش خەلاتى گرنگيان هەيە.

۴۱ دەبى چۆن بى ئەگەر ئىمە لە هەركۆمەللى هاوئايىن يەكيىكمەن لى هەلبۆاردن كە بىنە شايەت لە سەريان؛ تۆشمان كەردە شايەتتىك لەسەر ئەمانە؟

۴۲ ئەوى رۆزى ئەو كەسانەي لەرپىي خودا كلا بونو بەقسەي پىغەمبەريان نەكەرد، حەزى دەكەن رىكى رۆكارى زەوى بان؛ ناشتوانن هيچ قسەيىك لە خوا وەشپىرن.

۴۳ ئەي گەلى خاوەن باوەران! بە سەرخۆشى لە نوپۆزى نزيك مەبنەو، هەتا تىبگەن دەلپىن چى. بە لەش پىسىش نوپۆزى مەكەن - مەگىن وەختى راگۆزەر بن - تاكاتى كە خۆدەشۆرن. ئەگەر - دىيابو - نەخۆش بۆن يان رېبواربۆن يان يەكيىكتان لە سەر پىشاوى هاتەو يان تخۇنى ژنان كەوتن و دەستو بە ئاوانەگەيشت، خۆلىكى پاك پەيداكەن و روخسارو دەستەكانتاني پى بهەنۆن. خودا چاوپۆشيو لىدەكاو لىو دەبۆرى.

۴۴ ئاخۆ ئەوانەت نەدىو كە بەشېك لە كتيىبى خودايان پىدراو، چۆن رى لەخۆهەلدەكەن، دەشيانەوى ئىو ش لە رىگە لادەن؟

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَى بِاللَّهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾
 مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ
 سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَسْمَعُ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لِيًّا بِأَلْسِنِهِمْ
 وَطَعْنًا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَسْمَعُ وَانْظُرْنَا
 لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ
 إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ ءَامِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا
 مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا
 عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعْنَا أَصْحَابَ السَّبْتِ ؕ وَكَانَ أَمْرُ
 اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
 ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ؕ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا
 ﴿٤٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْكُونَ أَنْفُسَهُمْ بِاللَّهِ يَزْكِي مَنْ يَشَاءُ
 وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ اَنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
 وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا
 مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿٥١﴾

۲۵ خودا دوژمنانی ئیوه له خۆتان باشتەر ده ناستی، ئیوه هر خودا یاریده رتان بی، به سه.

۲۶ هیندی کهس له جۆله کهکان، وتاری خوا ده گۆرن و قسه ی تری ده خه نه جی. به تۆش ده لێن: بیستمان و گویمان نه دا؛ تۆش بیسه: دهک قهت گویت له ئیمه نه بی! زمانیان ده لالچ ده گرن و تانه له دینت ده ده ن و به ته شه ر ئیژن: «راعنا». ئه گه ر ئه مان بیانگوتایه: بیستمان و به قسه ت ده که ین و لیمان بیستی و ده بی چاویکت لیمان بی، بۆیان چاکترو راست تر بو. به لام خودا له سه ر ئه ورێ گۆرینه یان نه فرینی خۆی لی کردۆن و له وانه - که میکیان نه بی - نایانه وێ پروابینن.

۲۷ ئه ی ئه وانه ی له پیشۆدا کتیبی خوداو بۆ هاتبوا پروابینن به مه ی ئیمه نارد و مانه ته خواره وه؛ که برۆای به وانه ش هیه وان له کتیبه که ی ئیوه دا. به ر له وه ی ده موچاوه گه لی ساف بکه ین و وه کی پشتی سه ریان لی که ین، ئیوه ش هر وه ک ئه وانه ی شه مویان شکاند، به ر نه حله تی ئیمه که ون و خوا به هر چی فه رمان بدا هر وه دی دی.

۲۸ خودا له وانه خۆش نابێ که بیژن هاوکاری هیه. له مه به ده ر هر رکێ خودا مه یلی لی بی، لی ده بۆری. ئه و که سانه ی ده لێن: خوا هاوکاری هیه، بوختانیکی گه وریان له ده م ده رده چی و تاوانیکی مه ژن ده که ن.

۲۹ تۆ له وانه ت نه پروانیوه که هر خۆیان پاکانه بۆ خۆیان ده که ن؟ نازانن پاکانه ی هر کهس به خودایه و هر خودایه که به قه ده وه دای باریکی ناوکه خورماش ناهه قی له هیچ کهس ناکا.

۵۰ ده پروانه درۆی چلۆن به ده م خواوه هه لده به ستن؛ تاوان له مه ئاشکرا تر [نه بوه] نابێ.

۵۱ ئاخۆ ئه وانه ت نه دیوه، که وا به شیک له کتیبیان پیدراوه و به بت و تاغۆتی پروایان هیناوه؟ ئیژن: ری خوانه ناسه کان له ریگه ی پرواداره کان سه ر راستره؟!

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾
 أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾ أَمْ
 يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا
 آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٤﴾
 فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَى بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا
 ﴿٥٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كَلَّمَا تَضَجَّتْ
 جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ
 كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا ظِلِيلًا ﴿٥٧﴾ * إِنَّ
 اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ
 النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا
 بَصِيرًا ﴿٥٨﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي
 الْأَمْرِ مِنكُمْ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ
 تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾

۵۲ ئەوانە وەبەر نەحەتە خۆدا کەوتۆن؛ هەرکێ خوا نەحەتە لێ بکا، هیچ کەسێ دەهەنانای نایە.

۵۳ ئاخۆ ئەمان بەشیان بە و مۆلکە وە هەیه؟ ئەگەر بیشیانبێ، ئەوە نەدە ی تیکۆلی دەنکە خورمایەک بە هەریان بۆ مەردم نیه.

۵۴ یان ئەوانە ئێرەیی بەمانە دەبەن کە خوا چاکە ی دەگەڵ کردۆن؟ خۆ دیارێشە ئێمە بە بەرە ی ئیبراهیم کتیب و کارزانیمان داو دەستەلاتیکی گەورە شمان پێ سپاردن.

۵۵ بڕیک بڕویان پێ هێناو بڕیکتر بڕویان وەرگێرا؛ کە ئەوانە کلێ جە هەندەم [بەشیانە و] بە سیشیانە.

۵۶ ئەو کەسانە ی لە نیشانەکانی ئێمە حاشادە کەن، لە دواڕۆژدا بە ئاگر دەیان سۆتێن هەتا پێستیان داپلۆخا، پێستی تریان بۆ دەگۆڕین تا ئازار پتر بچێژن. خۆدا خاوەن دەستەلاتی لە کارزانە.

۵۷ ئەو کەسانەش کە بۆنە خاوەنی بڕواو ئاکاری چاک ڕەچاودە کەن، دەیانەینە باغاتێ و جۆباریان بە بەردا دەپروا و هەتا سەر هەر تیا دەبن؛ ژنانی پاک لە گش عەیب و سیبەری پریان دەدەین.

۵۸ خۆدا فەرمانو پێدەدا، هەرچی مالی ئامانەتە بیان دەنەو بە خاوەنیان؛ هەرگایە کیش بەکاری مەردم رادەگەن، بێ لاگری و بەیە کسانێ پێ رابگەن. خۆدا زۆرباش ئاموژگاریتان بۆ دەکا. خۆدا هەموشتیک دەبیسێ و هەموشتیکیش دەبینی.

۵۹ ئەو کەلی خاوەن باوەرێان! بەر فەرمانی خۆداو پێغەمبەری خۆداو کار بە دەستانی خۆتان بن. هەرکاتیکیش لە سەر شتی لە نیو خۆدا پێک نەهاتن، ئەگەر بڕواتان بە خۆداو بە روژی قیامەتی هەیه، کێشە ی خۆتان حەوالە ی خواو پێغەمبەری خۆدا بکەن. ئەم کارە بۆتان باشترە و ئاکامی چاکتری هەیه.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
 وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ
 وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۚ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ
 ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ
 اللَّهُ وَإِلَى الرِّسُولِ رَأَيْتَ الْمُتَنَفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ
 صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا
 قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا
 إِحْسَنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا
 فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي
 أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا
 لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
 جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرِّسُولُ
 لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
 حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا
 فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

۶۰ ئەدی ئەوانەت نەدیو، وایان خۆهەلخستۆتەو، بەو قورعانهی بۆتۆ هاتۆتە خوارەو و بەو کتیبەش که بهرله تۆناردراوه، برۆا دهکهن؛ دهشیانهوی کیشەیان بهرنه لای تاغۆت؛ فهرمایشیان پیدراوه؛ حاشای لیکهن. دیاره شهیتان وای گهرکه بهیه کجاری له رینگهیان ههله بکا.

۶۱ ئەگەر بیتو پیاو بلین: وهرنه لای ئەم قورعانهو که خوا ناردویه ته خواری و وهرنه لای ئەم پیغه مبهره، دۆرازهکان ده بیینی که زۆر به توندی رۆیان له تۆوه رده گیرن.

۶۲ ئەدی چۆنه که ئەوانه له سه ر کاری خۆیان ده یکهن، هه رگا تۆشی به لایه ک بۆن، دینه لات و به خوا سوینده خۆن که: ئیمه به نیازی چاکه کردن و نیوان خۆشی ئەو ئاکاره مان ره چا و کرد؟

۶۳ خوا ده زانی ئەوانه چیان له دلدايه. ئەتۆ هه ر وازیان لی بینه و نسخه تیان که و ته رزیکي وایان بدوینه، دلایان به ره و خۆت راکیشی.

۶۴ هه ر که سیکمان به پیغه مبه ری ناردوه، بۆیه بوه که به خه لک رابگه یینی، به ئیزنی خوا ده بی فه رمانی قبول کهن. جا ئەمانه ش له پاش ئەوه ی که ئەو غه دره یان له خۆ کرد، گهر به هاتبانه و له لای تۆو داوای خودا لی خۆشبۆنیان بکردایه؛ تۆیه کیش که پیغه مبه ری، داوای له گونا ه بۆردنت بۆ ئەوانه بکردبا، بی گومان ئەوسا ده یاندی که خوا په ژوانیه که یان قبول ده کاو دلۆفانه.

۶۵ به لام نه خیر، سوینده که به په ره ورنده ی تۆ ئەمانه نابنه خاوه نی برۆا مه گین وه ختی که له کیشه و هه رای نیوان خۆیا نا بته که نه قازی و له دلّه وه به هه ر فه رمانی تۆ بیده ی ره دایان بی و به ته واوی مل که چی بن.

وَلَوْ أَنَّا كُنَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ أُخْرِجُوا مِنْ
 دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ
 بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾ وَإِذَا لَا تَأْتِيَنَّهُمْ مِنَ
 لَدُنَّا أَجْرٌ عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْتَهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾
 وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ
 أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَى
 بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ
 فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ وَانْفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَّيَبْطُلَنَّ
 فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَالْ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ
 شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن
 لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلْبِسْكِ كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ
 فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ ﴿٧٤﴾ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ
 يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٥﴾

۶۶ ئەگەر ئىمە بۇ ئەمانە مان نۇسيبا، كوشتارى خۇبە خۇبەن يان لە ولاتۇ دەركە ون - كەميان نەبى - نەياندە كرد. كەچى ئەگەر وەكۇ نەسيحە تيان دەكرا كوردبايان، بۇ ئەوان چاكى دەهيناو باوهرىشيان بە خودا پتە وتر دەبو.

۶۷ ئەوسا ئىمەش لە لايەنى خۇمانە وە پاداشىكى مەزىمان بەوان دەبە خشى.

۶۸ واشمان دەكرد كە لە پىگەى راستى ئىمەش شارەزبان.

۶۹ ھەركەسىكى بەرفەرمانى خودا و ئەم پىغەمبەرە بنى، دەبىتە ھاورنى ئەوانەى خودا چاكەى دەگەل كرددۇن؛ لە پىزەى پىغەمبەرەن و خودا پەرستانى راستى و شەھىدان و پياو چاكەكان؛ چ ھاورىانىكى چاكىشن ئەمانە!

۷۰ ئەم چاكەيە خودا دەر بارەيان دەكاو خوايان بەسە كە بە كردهيان دەزانى.

۷۱ ئەى گەلى خاوەن باوهران! ھەمىشە ھۆشى خۆو ھەبى و ئامادە بن. دەستە دەستە، يان پىكەو و بە تىكرابى، بچنە خەزا.

۷۲ ھىندىكى واتان دەناودان كە لە ئانقەست خۆو دەداو ناوگاتى. ئەگەر ئەوسا ئىوہ تۆشى چۆرتىمىك بن، ئىزى: خودا منى بە چاكە خویندەوہ كە من دەگەلىاندا نەبۇم.

۷۳ ئەگەر ئىوہ لەسايەى چاكەى خودا وە دەسكەوتنى باشۇ دەس كەوت، وەك كەسىكى كە دەپىشدا ھەرىكەترو نەناسىبى و دۆستايە تىتان نەبوپى، ئىزى: خۆزى منىش رەگەلىان كەوتبام؛ ئەوسا منىش لەو خىروپىرە گەورەيە بەشدار دەبۇم.

۷۴ با ئەوانەى بۇ قىامەتتى دەس لە دنيايە ھەلدەگرن، بچنە خەزا لەراى خوادا. ئەوہش كە دەچىتە خەزا لەرپى خودا، چ بكوورى و چ سەركەوئى لەودنيا پاداشىكى گەورەى دەدەينى.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ
نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ
الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ
وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْفِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ
مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً قَالُوا رَبَّنَا لِمَ
كُتِبَ عَلَيْنَا الْفِتَالُ لَوْلَا أَخَّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا
قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ أَيْنَمَا
تَكُونُوا يَدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِبْهُمْ
حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِندِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا
هَذِهِ مِنْ عِندِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِندِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ
يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ
سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

۷۵ بۆچی ئیوه ناچنه خهزا له رای خوداو له بهر هیزلی گیراوه کان ؟ له بهر
بیوان و ژنان و مندا لانی که ده لاین : ئه ی پهروه ریتمان ! له م شاره
واخه لکه که ی ناهه قیکارن ، زرگارن که و له لای خۆته وه یارویا وه ریکمان
بۆدیاری بکه !

۷۶ ئه وانه ی خواهن باوه رن ، خهزا له رای خودا ده که ن . ئه وانه ش که
خوانه ناسن له ریگه ی تاغوت شه رده که ن . ده سا ئیوه بچنه شه ری
ئه وانه ی دۆستی شه یتانن ، فیللی شه یتان زه بۆن و بی هیز و پیزه .

۷۷ ئاخو ئه وانه ت نه دیوه ، پیتان گو ترا : هه تا له مه که ن شه رمه که ن ؛
نویژ بکه ن و زه کات بده ن . کاتی بیستیان خه زایان له سه ر نوسراوه و زانیان
ده بی بچنه شه ری ، ئه وه نده یان له وخه لکه ی که ده چنه گزیان ترس
ری نیشت ، که له خوداش هه ر ئه وه نده ترساون و بگره پتریش ده ترسان ؟
ده یانگوت : ئه ی پهروه ریتمان ! بۆچی خه زات بۆ نۆسیوین ، چی ده بۆ تا
ماوه یه کی تر دوات خستباین ؟ بیژه : زیانی دنیا یه که م و کورته و بۆ
ئه وانه ی که ترسیان له خودا هه یه ، زیانی ئه ولا زۆر باشترو به قه د
داوی زراوی ناو ده نکه خورما ، که س ناهه قی لی نا کرێ .

۷۸ له هه رکوی بن ته نانه ت ئه گه ر له قه لای زۆر قایمیش [خۆ وه شیرن] ،
مردن ده تاندۆزیتته وه . هه رگا چاکه یان دیتته ری ، ئیژن : ئه مه له خوا وه یه .
ئه گه ر تۆشی ناخۆشیش بۆن ، ئیژن : ئه مه له تۆرا بۆ . بیژه : خۆشی و
ناخۆشی هه ر به ده س خوا یه . ئه ری ئه م مه ردمه چیانه ؟ وه کۆ ده هیچ
قه یه ک تی نه گه ن وایه !

۷۹ تۆشی هه ر چاکه یه ک ببی ، له خوا وه یه . ناله باریشت بیته ری ، بزانه که
له خۆت رایه . تۆمان کل کرد که به سه ر ئه ومه ردمه وه پیغه مبه ربی .
هینده ت به سه که خودا ئاگای لیت هه یه .

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ
 عَلَيْهِمْ حَفِيفًا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُوا طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ
 عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ
 مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا
 ﴿٨١﴾ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَنْ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا
 فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ
 أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي
 الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْ لَا فَضْلُ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٣﴾
 فَقِنِلسِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تَكْلَفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ
 عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِيَ بِأَسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بِأَسًا
 وَأَشَدُّ تَنْكِيلًا ﴿٨٤﴾ مَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ
 نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كَفْلٌ مِنْهَا
 وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيمًا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِنَحِيَّةٍ فَحَيُّوا
 بِأَحْسَنِ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

۸۰ هه رکه سیکی به رفه رمانی پیغه مبه ره، دیاره به رفه رمانی خواجه؛ هه رکه سیش خوی لی ببویری، ئیمه بویه مان تۆ نه نارد که له سه ریان چاوه دیری.

۸۱] له ناویاندا که سانی هه ن[ئیون: ئیمه له فهرمانی تۆ ده رناچین؛ به لام که لیت دۆرده که ون - پینچه وانه ی فهرمانی تۆ - شه وانه راویژی ده که ن. هه ر خه یالی که له شه ودا به دلیاندا راده بوژی، خوا ده بنوسی. تۆ نه شی وازیان لی بینی و خۆت هه ر به خوا بسپیری و کارسازت خوا بی به سه ت. ۸۲ ئاخۆ ئه مانه له قورئان وردنابنه وه! سه رنجی رانه کیشاؤن[؟ ئه گه ر قورئان کاری که سیکی تر بوایه غهیره ز خوا، دیاره مه به سستی نارێک و دز یه کتریان فره تیدا په یداده کرد.

۸۳ هه رگایه کی سه باره ت به هیمنایه تی، یان مه ترسی، ده نگ و باسیکیان پیده گا، سه ره خۆ له لای هه مۆکه س ده یکه نه قاو. گه ر هه ر له لای پیغه مبه رو کار به ده سه ته کانی خۆیان بیانگوتایه، ده یانزانی راسته قینه که ی کامه یه و نه و جوړه ده نگو باسانه له کوپوه سه ریان هه لداوه. ئه گه ر چاکه و به زه یی خواتان نه بوایه، - که متان نه بی - ده بۆنه په پیره وی شه یان.

۸۴ تۆ له سه رته له رای خوا بچه خه زاو تۆ هه ر ئه رکی خۆت له سه ره. دنه و هانه ی باوه رداره کانیش بده، شایه ت خوا له به دفه ری و زه بروزه نگی خوانه ناسان بو پاریزی. خوا له وان به گورترو ئازاتره و له به لابه سه ره یانیش له وان به ده سه ت و بردتیه.

۸۵ هه رکتی بیته تکا کارو تکای بو کاری چاکه بی، خۆشی به شی تیدا هه یه. هه ر که سیکیش تکا بو خراپه بکا، ئه ویش به شی له خراپه که پیده گا. خوا له سه ره مه مۆشتی توانایه.

۸۶ هه رکه سیکی چاک و خوشیتان لیده گا، ئیوه چاکتر چاک و خوشی ده که ل بکه ن؛ یان وه کو ئه و په رسفه که ی بده نه وه. خوا به هه مۆشت راده گا.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ
 وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾ * فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ
 فِتْنَتَيْنِ وَاللَّهُ أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ
 أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾ وَذُوالْوَلَوِ
 تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ
 حَتَّى يَهَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُواهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ
 حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾
 إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ
 حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يُقَتِّلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ
 اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَتْلُوكُمْ فَإِنْ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَتِّلُواكُمْ
 وَالْقَوَا إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾
 سَتَجِدُونَ أَعْرَابِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ
 مَارَدُوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكَسُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمْ
 أَلْسَلَمَ وَيَكْفُوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُواهُمْ وَاقْتُلُواهُمْ حَيْثُ
 تَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٩١﴾

۸۷ غهیره ز خودا هیچ شت بۆپهرستن نابئی. له رۆژی ههستانه وه دا - که هاتنی بئگومانه - لیکترو کۆده کاته وه. جا قسه ی کئی له قسه ی خودا راستره ؟

۸۸ ئیوه چیتانه دهرباره ی ئه و دوروانه ، خۆتان کردۆته دۆتاقم ؟ له بهر کارئ کردویانه ، به راوه ژۆی کردونه وه [به خوانه ناسی داناون]. ئاخۆ ئیوه گهره کتانه که سئ خوا رینگه ی لئ گوم کا ، ببخه نه وه سه ر راسته ری ؟ ههر که سئ که خودا رینگه ی لئ بگۆرئ ، تۆ ناتوانی رینگه ی که بۆ پهیدا که ی .

۸۹ ئه و دۆروانه - ههر وه ک خۆیان بیدینن - گهره کیانه ئیوه ش له دینۆ وه رگینن ؛ ئه وسا وه کۆیه کتان لئ بئ. جا تا ئه وان له رای خودا خۆیان دهر به دهر نه که ن وه لتان نه یینه خه زایه ، ئیوه دۆستایه تیان مه که ن. ئه گهر ئه م کاره شیان نه کرد ، ئیوه له ههر کوئ تۆشیان بۆن ، ریی هه لاتیان مه ده نئ وه فهاقی ره شیان لئ بپرن. ده گه ل هیچ کامیش له وانه دۆستایه تیان ههر نه بئ و یارویا وه ره له نیویانا هه لمه بۆیرن ؛

۹۰ مه گین ئه وانه ی په یمانیان ده گه ل که سانیکدا هه یه ، که ئه وانیش بۆنه هاو په یمانی ئیوه ؛ یان ئه وانه ی له ناچار ی هاتۆنه بهر دالده ی ئیوه وه له وناوه دا دۆدل ماۆن که به گۆ ئیوه دا بچن یا تۆشی خزم کوشتن بن. ئه گهر خودا مه یلی لئ با ، هینده ی ده سته لات پیده دان که به گۆتاندا بچنه وه وه سه ریش که ون. ئه گهر خۆیان له ئیوه دۆرخسته وه وه به گۆتاندا نه هاتۆن وه یانه وئ شه رتان له ناودا نه مینئ ، خودا رینگه ی پئ نه داون که ئیوه ده ستیان بۆ بهرن .

۹۱ ده گه ل گرویکی تریشا ئیوه روبه رو ده بن که ده یانه وئ هه م له ئیوه وه هه م له خزم وه که س و کاریان ئارخه یان بن ؛ ههر وه ختیکی ئه وان لئیان بگێرنه وه ، بئ سئ و دوکردن ده چنه ناو خزمه کانیان . جائه وانه ئه گهر لئتان نه ته که نه وه وه ده س له به دفه ری هه لئه گرن ، له ههر کوئ به گيرو هینان بیان کوژن وه مه هیلن له ده سته ورا که ن. ئه وایمه له سه ره ئه وان ده سته لاتئ ته و او مان داوه به ئیوه .

۸۹- فهاقی ره ش لئ بپرن: بریتی له کوشتن. ۹۰- دالده یه نا. ۹۱- ئارخه یان: خاتره جم.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ
 مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى
 أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَّدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنَ قَوْمٍ عَدُوِّكُمْ
 وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ
 مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ
 إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ
 فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ
 اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا
 مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَأَيُّهَا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا
 لِمَنْ أَلْفَىٰ إِلَيْكُمْ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ
 عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ
 كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ أَلَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
 فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

۹۲ هیچ باوہرداری بوی نیہ باوہرداریکی تر بکوڑی، جا مہگین بہ ہلہ چوبی۔ ہر کہ سیکیش باوہردارہو، باوہرداری بہ ہلہ بہدہست کوڑراوہ، دہبی لہبری تہ و کوشتنہ کویلہیہکی خاوہ باوہر نازادبکاو خوینباییشی بدا بہ کہس و کارہکی۔ جا مہگین پیاوہتی بکہن و پیی بہہ خشن۔ تہگہر کوشتہ باوہردارہو سہربہ ہوزی دوڑمنتانہ، تہوی بہدہستی کوڑراوہ لہسہریہتی کویلہیہکی باوہردار نازادبکات و لہ خوینبایی وازبہین۔ تہگہر کوشتہ لہ ہوزیکی خوانہناسہ و دہگہل ٹیوہدا سویندخوڑن، دہبی خوینباییہکی بدری و بہندہیہکی باوہرداریش نازادبکا۔ تہوکہسیکی تہوکارہی لہدہس قہومیوہ و ناتوانی بہندہ نازادکا، لہسہریہتی دومانگی رہبہق لہسہریہک بہرؤڑوی۔ ہہتا خودا پھڑیوانی لی قبولکا۔ خودا زانای لہکارزانہ۔

۹۳ ہرکہسیکیش ہر لہٹانقہست خاوہ باوہرینک بکوڑی، لہبری تہوہ تاہہتایہ ہر لہناو جہہندہم دایہو خودا لئی بہرکداچوہو و ہہر نہحلہتی خستوہو نازاردانئیکی دژواری بؤداناوہ۔

۹۴ تہی گہلی خاوہن باوہران! ٹیوہ وہختی بؤخہزا بہریدا دہرؤن، ہہموشتیک لیکدہنہوہ۔ نہکہن لہبہر ژیانی دنیا، بہوہی کہ فہرمانبہری خوئی دہریریوہ، بیژن: تۆ خاوہن باوہرینیت۔ ٹیوہ تہگہر مالی دنیاٹان گہرکہ، دہسکہوتی زور وای خودا۔ ٹیوہش بہری ہر واپون و باوہریتان بہخوانہبو؛ خودا ٹیوہی بہ بہزہبی خوئی خویندہوہ۔ سا بہوردی لہکاری خو خوردبنہوہ؛ خودا لہ ہرکاری دہیکہن ٹاکادارہ۔

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ
 وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ
 الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً
 وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ
 ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ
 قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا فَاوْلَيْكَ مَا وَهُمْ
 جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
 وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾
 فَاوْلَيْكَ عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا غَفُورًا ﴿٩٩﴾
 وَمَنْ يَهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَغْمًا كَثِيرًا وَسِعَةً
 وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ
 فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ
 فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ
 أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ الْكَافِرِينَ كَانُوا أَلَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿١٠١﴾

۹۵ ۛو ٲروادارانہی کہ ہر لہ مالی خوٲان دہ مینن - جیا لہ وانہی نو قوستانن - دہ گہل ۛوانہی دہ چنہ جہنگ لہ رای خوداو مال و گیانیان لہ ربی ۛودا بہ خت دہ کھن ، وہ کوٲہک نین . خودا خہ زاکارانی بہ رامبہر بہ خانہ نشینان - بہ ٲلہ یہک - سہ رخستوہ . خوا بہ لینی بہ ہہ مولایہ کیان داوہ کہ چاکہ یان دہ گہل دہ کا ؛ بہ لام ۛوی لہ مہیدانی خہ زادابن ، لہ چاو خانہ نشینہ کان ٲاداشیکی ہہرہ مہ زنیان دہ داتی ؛

۹۶ ٲلہ وٲایہ گہ لیکی زور - لہ لای خواوہ - ہاوړی دہ گہل لیخو شبونو میہرہ وانی . خوا بہ خشنده و دلوقانہ .

۹۷ ۛو کہ سانہی ہر لہ جتی خوٲان مانہ وہو ۛو غہ درہ یان لہ خوٲان کرد ، کاتی فریشتہ ی گیان کیشان ٲیان دہ لی : ۛنبوہ لہ چباریکدا بون ؟ دہ لین ۛیمہ لہ زہ میندا ہیزو وزہ لیکیراو بوین . ٲیان دہ لین : مہ گہر سہ رزہ وینی خودا ہہ راو نہ بوٲا لہ زیدی خو کوٲکھن و برۛنہ جیگاہی کی تر ؟ ۛہ مانہ دوٲوہ دہ بیتہ ۛہ نوایان و دواروڑی خراٲیان ہہس .

۹۸ جا مہ گین ۛو میروون و زارو ہیزلیگیراوانہی ہیچ دہرہ تانیان نہ بوٲی و بہ ریکہ شیان نہ زانیٲی ؛

۹۹ ہیچ دوړنیہ خودا ۛہ مانہ ببہ خشی . خودا چاوٲوشی لہ لایہ و بہ خشنده یہ . ۱۰۰ ہہرکہ سیکی لہ رای خودا لہ مالی خوٲی ہہ لوہ دابی ، لہم زہ مینہ گہ لی شوٲنی حاوانہ وہو فہر حانی بوٲہ یدادہ بی . ہہرکہ سیکیش لہ زیدی خوٲی دہ ربکہ وٲی و لہ رنی خوداو ٲیغہ مہری خودادا دہ ربہ دہ ربوٲی و لہ ناوارہ ٲیدا ہمری ، خودا بوخوٲی دہ ستہ ہری ٲاداشیہ تی و خوا لہ گوناہان دہ بوړی و دلوقانہ .

۱۰۱ ۛہر چۛنہ سہ فہرو ترسان لہ وہ کہ خوانہ ناسہ کان توٲشی تہ شقہ لہ تان بکہن ، ہیچ گوناہیکو ناگاتی نمیزتان ہہ لٲقر چیئنن . بہ راستی خوانہ ناسہ کان بہ ناشکرا دوڑمنتانن .

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلَنْتَقِمَ طَائِفَةٌ
 مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا
 مِنْ وَرَائِكُمْ وَلَتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا
 فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ
 عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ
 أَذًى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ
 وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٠٢﴾
 فَإِذَا قُضِيَتْ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَى
 جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ
 كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا
 فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا
 تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا
 حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ
 النَّاسِ بِمَا أَرَبَكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنَ لِلْخَائِبِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

۱۰۲ ئەگەر ئەتۆش دەگەلیان [دەسە فەردابوی] بۆخۆت نوپۆت بۆ دابەستن ،
 با ھیتدیکیان بە چەكەوہ نوپۆز لە دوای تۆوہ دابەستن ؛ ئەگەر
 لە سوژدە بۆنەوہ بچنە دواوہو لە پشتەوہ بۆپاریزن . ئەمجار ئەوانە ی
 لە نوپۆدا بە شدارنە بۆن ، بینە پێش و نوپۆزی دەگەل تۆ دابەستن و لەسەر
 ھۆش بن لە چەكەكان و لەخۆیان . خوانە ناسان بە ئارەزۆن ئیوہ ناگاو لە
 چەك و ئەسبابتان بېرپی و لەپر بە لامارتان بدەن . ئەگەر باران تۆشی
 سەغلەتیتان دەكا ، یان نەخۆشن ، ئەگەر چەكەكانۆ دانپین ھیچ گوناھیکو
 ناگاتی ؛ بەلام ھەر دەبێ وشیاربن . دیارە خودا بۆ ئەوانە ی دین
 دوژمنن ، ئازاردانی ئابرو بەرە ی سازکردوہ .

۱۰۳ ھەرگا لە نوپۆزی بۆنەوہ ، بە پیوہو بە دانیشتن و كە لەسەر لایەك
 رادەكشین ، یادی خداو لە بیرنە چنی . لەوہ ختی خاترجەمیش دا - كە
 ھیچ ترستان نەماوہ - بە ئاسایی نوپۆزەكانی خۆتان بكەن . نوپۆز لەسەر
 خاوەن باوہ ران نوسراویكە ، وە ختی بۆ دیاری كراوہ .

۱۰۴ - لە دانەپە ی دوژمننا ھیچ سستی مەكەن . ئەگەر ئیوہ لەوان تۆشی ئازار
 دەبن ، ئەوانیش - ھەر وەكو ئیوہ - لە ئیوہ ئازاردە بینن . ئیوہ ھومیدو
 خودایە ، ئەوان ئەمەشیان لانیە . خودا زانای لەكارزانە .

۱۰۵ ئەم قورعانەمان بۆ لای تۆناردۆتە خوار ، كە ھەرچی تییدایە راستە . سا
 تۆ بەھۆی ئەم قورعانە - وەك خودا رینی نیشان داوی - بە كاری مەردم
 رابگە ، خۆشت مەكە بە لاگری گزیکاران .

وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تَجِدِ
 عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ
 خَوَّانًا أَثِيمًا ﴿١٠٧﴾ يَسْتَحْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَحْفُونَ
 مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ
 اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَتَأْتُمْ هَتُؤُلَاءِ جَدَلْتُمْ
 عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَدِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ
 سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا
 رَحِيمًا ﴿١١٠﴾ وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهِ عَلَى نَفْسِهِ
 وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا
 ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدْ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿١١٢﴾ وَلَوْ لَا
 فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ وَلَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ
 يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ
 شَيْءٍ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ
 مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

۱۰۶ لە بەر خودا بپارپۆه كە لىت خوش بى، خودا لە گوناھ دەبۇرى و دلۆفانە.

۱۰۷ گىرەو كىشە لە سەر ئەو كەسانە مەكە كە دەگەل خۆيان غەيانن. خوا
حەزناكا لە و كەسانەى زۆر غەيان و گوناھبارن.

۱۰۸ شت لە خەلك دەشارنەو، خۆ ناتوانن لە خودا هېچ بشىرنەو؛ خوداش
دەگەل يانە كاتى كە شەوانە قسەگەلئى دەكەن كە پى قادى نىيە.
هەركارىكى ئەوان دەيكەن، ديارە خودا ئاگای لىيە.

۱۰۹ وا گريمان تا لە سەر دنيا وياون، توانيت لاگيريان لى بکەى و لە سەر
ئەوانە بە جواب بى؛ ئەدى كى لە رۆزى سەلا توانای هەيە - كە لە
بەرانبەر خوداوە - لە سەر ئەوان بکاتەو، يان كى هەيە كارەكەيان
وەستوبگرى؟

۱۱۰ هەركە سىكىش كاريكى نالەبار بكا، يان غەدرىكى لە خۆى بكا، پاشان لە
خودا بخوازى كە بىبەخشى، دەبينى كە خوا لىي بۇرو دلۆفانە.

۱۱۱ هەركەس هەرگوناخى بكا، گوناھەكەى زيان بە خۆى دەگەيىنى و خودا
زانای لە كارزانە.

۱۱۲ هەركى بەهەلە يان بەقەست، تاوانىكى لى رۇبداو بىخاتە سەر
بىگوناھىك، ئاشكرايە بارى تاوانى، بوختانى لە سەر شانە.

۱۱۳ ئەگەر چاكە و بەزەيى خوا دەهانای تۆنەهاتايە، هيندى لەوان قورمى
خۆيان خوش كەردبو ريت لى ونكەن. هەر خۆيانن كە رىگە لە خۆگوم
دەكەن؛ ئەوانانن هېچ زيانىك لە تۆبدەن. خوا كىتیبى بۆ ناردوى و لە
كارزانينى فيركردوى؛ زۆرشتى واى فيرى تۆكرد كە تۆپيشۆ نەت دەزانين.
چاكەى زۆر هيزاو گرینگت لە خواوە دەگەل كراوە.

❖ لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَن أَمَرَ بِصَدَقَةٍ
 أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ
 ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ وَمَن
 يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا بُيِّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ
 سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ
 مَصِيرًا ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
 ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا
 ﴿١١٦﴾ إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا إِنثًا وَإِن يَدْعُونَ
 إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا ﴿١١٧﴾ لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَا تُخْذَنَ
 مِن عِبَادِكِ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ وَلَا ضِلَّةَ لَهُمْ وَلَا يُمْنِنُهُمْ
 وَلَا يُرْتَبِئُهُمْ فَلْيَبْتَئِكُنَّ ءِذَا بَلَغَ الْأُنْعَامُ وَلَامُ مَرْتَهُمْ
 فَلْيَغَيِّرُوا خَلْقَ اللَّهِ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا
 مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٩﴾
 يَعِدُهُمْ وَيُمْنِيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾
 أُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٢١﴾

۱۱۲ زوربه ی سرتو و چه که یان به هره ی نیه، جا مه گین باسی خیرات و کاری
په و او پتیک هینانه وهی مه رد م بئ. هه رکه س مه حزی په زای خودا
چه بکا، له دوار و ژدا پاداشی گه و ره ی ده ده ی نی.

۱۱۵ هه رکه سیکی له پاش راستی بۆده رکه وتن و شاره زابونی له م دینه،
پیتجه وانۀ ی پیغه مبه ر بجۆلئته وه و رچه یه ک بگریته به ری که ری
باوه رداران نیه، ئیمه به و رییه ی دا ده به یین که خوی هه لی بژاردوه؛ تا
ده یخه ی نه جه هه نده م و دوار و ژی زۆر ناخۆش ده ی.

۱۱۶ خودا له وانه نابۆری که شه ریکی بۆ بناسن. له وه پتیه له هه ر که سی
بۆخوی حه زکا، عافوی ده کا. هه رکه سیکی شه ریک بۆ خودا دابنی
له راده به ده ر گومرایه.

۱۱۷ ئه وانه له جیاتی خودا هانا ده به نه به ر به ردو کره کی وا که زوربه یان
ناوی میوینه یان هه یه و دیاره هاوار ده به نه به ر ئه وشه ی تانه ی که
سه ر بزیوی کردوه و ده رکراوه؛

۱۱۸ خوا به نه حله تی کردوه و ئه ویش له جوابا گوتویه: شه رته له عه بده کانی تۆ
به شیک بۆ خۆم گل ده مه وه؛

۱۱۹ دیاریشه له راسته ری یان ده رده خه م و دلایان پرده که م له ئاوات و بۆخۆم
فه رمانیان پتیده ده م گویچکه ی ولساتیان دادرن و فه رمانیشیان بۆ
ده رده خه م ته رح و بیچمی ئه وشتانه ی خوا کردویه، تیکی بده ن و
بیگۆرن. جا هه ر که سی خودای نه وی و ده گه ل شه یتان بیته دۆست،
دیاره چه ند زیانمه ند ده ی.

۱۲۰ به لی به لئینان پتیده داو ده یانخاته سه ر ئاره زۆ. ئه و به لئینی که شه یتان
به وانی ده دا، فریو نه بی چتر نیه.

۱۲۱ جتی ئه وانه جه هه نده مه و ده ره تانی تریان نیه.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ
 جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعَدَ
 اللَّهُ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾ لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ
 وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزِيهِ
 وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ
 يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّى وَهُوَ مُؤْمِنٌ
 فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ
 أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ
 مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا
 فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
 مُحِيطًا ﴿١٢٦﴾ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ
 فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتْلَى النِّسَاءِ
 الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ
 وَالْمُسْتَضَعَّفِينَ مِنَ الْوُلَدِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَى
 بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

۱۲۲ ئەوانە كە بە پروان و ئاكارچاكن، دەیانبەینە ناو باغاتىك جۇباريان
بە بەردا دەروا و هەتاسەر هەر تىادەبن. دياره وادەى خدا هەقە و كنى لە
خودا راسگۆترە؟

۱۲۳ نە بە ئاواتى ئۆيە و نە بە هەوا و ئارەزوى ئەو كە سانەيە بە ئەهلى كتيب
حەسبىن. هەرمۆيەك كاريكى نالە بار بكا، بەو كارهى خوى جزيا
دەدرى و جيا لە خوا هيج كەسى بۆ پەيدانابىن دوستى بى و دەهاواری بى.
۱۲۴ هەرمۆيەك - نيربى يان مى - هەر هيندە خاوەن باوەرو ئاكارچاك
بى، دە چنە بە هەشتە وە بە ئەندازەى تليشى ورديلهى ناو كە خورمايە ش
ناهە قيان لى ناكري.

۱۲۵ چ دیندارىك دینی لەو كەسە چاترە كە خوى بە خوا سپاردو و چاكە كارە و
كەتوتە شوئنى ئايینی ئیبراھیمی لە ناره و لادەرو بەرە و هەق هاتو؟ ئەو
ئىبراھیمەى كە خودا بیوە دوستى.

۱۲۶ هەرشتيك لە ئاسمانان و زەمىنداىە، هى خوداىە و هەر خوداىە لە
هەمۇشت ئاگادارە.

۱۲۷ دەربارەى ئەو كەنە وە لیت دە پرسن؛ بیژە: بەهوى ئەم كتيبە - كە بۆتان
دە خوینرتە وە - خودا جوابى ئەو پرسیارە و دەداتە وە. ئەو كیژانەى كە
بە هەتیوى ماونە وە و ئەو مالهى كە دەیانكە وى، نایاندەنى و گەرەكتانە
لە خۆتانیان مارە بكەن، هەروەها ئەو منالانەى زەبۇن و بى دەرتان، لە
سەرتانە دەگەل هەمۇهەتیوان دا بەیەكسانی رەفتاركەن و ئیو هەركارى
چاك بكەن، لیتان رۇن بى كە خودا لى ئاگادارە.

وَإِنْ أُمْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِنْ يَفْرَقَا يَغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

۱۲۸ ئەگەر ئىك هەستى بەۋە كىرد مىردەكەى ئەشقى بوە يا نە روى لى
 وەردەگىرى، قەيدى ناكە هەۋلى لە هەف هاتن بدەن؛ ئاشتىۋەنە وە لە و
 دىردۆنگىە باشتەرە. خۆشەۋىستى مالى دنياش لە لای هەمۆكەسى هەيە.
 جا ئەگەر چاكەى بكەن و خۆ لە هەلە بپارىزن، خودا لە هەركارى
 دەيكەن ئاگادارە.

۱۲۹ ئىۋە هەرچەندە هەۋلىش بدەن، قەت ناتوانن دەگەل ئنانى خوتاندا
 بى جىاۋازى رەفتارىكەن. سائەۋەندە لە خۇيان دۇر مەخەنە وە كە
 بىانكەنە هەلپە ساردە و تەخسىريان كەن. ئەگەر دەگەلىان پىك بىن و خۆ
 لە گونا بپارىزن، خودا بۇردنى لە لايە و دلۇقانە.

۱۳۰ خۆ ئەگەر هەر بەيەكجارش دەس لىك بەردەن، خودا فەرحانى لە لايە و
 هەردوكيان بى نىازدەكا و بەزەيى خودا هەراۋە و هەر بۆخۆشى لەكارزانە.
 ۱۳۱ بۆ خودايە هەرشىك لە عاسمانان و زەمىندايە. ئە و كەسانەى لە پىشۇدا
 كىتىبى ئىمەيان بۆهات، ئىۋەشمان راسپاردە كە دەيى لە خوا بترسن.
 خۆ ئەگەر حاشاشى لى بكەن، ديسان هەرچى كە لەنا و ئاسمانان و
 زەمىندايە بۆ خودايە و خوا هەمىشە هەر لە گش كەس بى نىازە و هەر
 دەيى پەسندى بدرى.

۱۳۲ ئارى هەرچى كە لەنا و عاسمانەكان و زەۋىدايە، سەربەخۋايە. هەر خودا
 كارسازىن بەسە.

۱۳۳ ئەى مەردم! ئەگەر خوا خەزكا، گشتۆتەرت و تونا دەكا و غەيرى ئىۋە لە
 جىگە و دادە مەزرىنى و خودا ئەۋكارەى لە دەس دى.

۱۳۴ كى لە ئىۋە گەرەكەتى لە دنيا خۆشى رابوئىرى، باتى بگا كە خۆشى دنيا و
 قىامەتەش و لای خودا و خوداش بىسەر و بىنەرە.

۱۲۸- لە هەف هاتن: پىك هاتن. دىردۆنگى: دۇدل. ۱۲۹- هەلپە ساردە: بىكار كراۋى

بەئەمانەتى. تەخسىر: زنى كە مىردەكەى سەرجىنى ناكە.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلّٰهِ
 وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًّا
 أَوْ فَقِيرًا فَاللّٰهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ
 تَلَوْتُمْ أَوْ نَعَرَضْتُمْ أَوْ فَنَنْ لَّانَ اللّٰهُ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾ يَا أَيُّهَا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ ءَاكُتِبِ الْاِذَى الَّذِي نَزَلَ
 عَلَىٰ رَسُولِهِ ءَاكُتِبِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ
 بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ءَايَوْمَ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ
 ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا
 ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَزْدَادُوا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ
 سَبِيلًا ﴿١٣٧﴾ بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾ الَّذِينَ
 يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيْبَنَعُوتَ
 عِنْدَهُمُ الْعِزَّةُ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾ وَقَدْ نَزَلَ عَلَيْكُمْ فِي
 الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَاتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا
 تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ءَإِنْ كُنْتُمْ إِذًا مِّثْلَهُمْ
 إِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

۱۳۵ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! بەيەكسانى وىي جياوازى [بەكارى مەردم رابگەن] و بۆخوداش شايتەتى بدەن؛ ھەرچەندە شايتەتى دانۆ بەزىانى خۆتان و دايك و بابتان و خزمانيشۆ بىي. [ئەرشايتەتى بۆدراوان] دارابن ياخۆ ھەزاربن، خوا بۆئەوان دلسۆزترە؛ مەكەونە شوين ئارەزوتان، نەوا لەرنگە لا بدەن. ئەگەر زمان بخەنە لا، يا خۆتان لە شايتەتى دان بدزنەو، لە ھەركارى ئيوە دەيكەن، خوا ھەميشە ئاگادارە.

۱۳۶ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! وپراى ئەوەى پرواتان بە خوا ھىناو، ئەشى پروا بە پىنغەمبەرەكەى ھەبىي و پروا بە و قورغانە ھەبىي بۆ پىنغەمبەرى ناردو و پرواتان بە و كتيبەش بىي كە بەرلە قورئان ناردۆيە. ھەركە سىيكيش لە خودا و فرشتەكانى و كتيبانى و پىنغەمبەرەكانى خودا و رۆژى سە لا حاشابكا، لە پادە بەدەر گومرايە.

۱۳۷ ئەو كەسانەى ھەوە لچار پروايان ھىناو پاشان پەشيمان بۆنەو؛ دۆبارە پروايان ھىناو بە شوينيا حاشايان ليكرد، ئەوسا خودانە ناسيان پتە و تريبو، ھەركيز خودا نايان بەخشى و رىگايەكيان نيشان نادا.

۱۳۸ مرگيىنى بە بە دۆرازان كە ئازاريكى زۆر بەژان والەرييان.

۱۳۹ ئەو كەسانەى دەبنە دۆستى خوانە ناسان و لە كۆمەل باوەرپاران دەتەكنەو، ئاخۆ بەتەمان كە لاى وان قەدرو حورمەتيان دەس كەوى؟ با بزائن كە قەدرو ريز ھەر لاى خوا ھەيە و ھىچى تر.

۱۴۰ لەم قورغانا بە ئيوەى راگەياندو: ھەركايەكى پيتان زانى كە سانىك ھەن لەو ھەختى قورئان خویندنا دەس دەكەن بە گالتە و گەپ و بە درۆى ھەلبەستەى دەزانن، ئيوە نابىي - ھەتا ئەو باسە نەگۆرن - لەگەلياندا دابنیشن؛ دەنا ئيوەش ئەوسا وەكوئەوان دەبن. ديارە خودا كەش ئەو كەسانەى دوربۆبن، وپراى گەلى خوانە ناسان لە دۆژەھ كۆدەكاتەو.

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ
 نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْ
 عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعَكُم مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ ۚ وَلَن يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾
 إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى
 الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا
 قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾ مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ
 وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أُرِيدُونَ
 أَن تَجْعَلُوا اللَّهَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ
 فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُم نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾
 إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا
 دِينَهُمُ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ
 الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَدَائِكُمْ
 إِن شَكَرْتُمْ وَءَامَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

۱۲۱ ئەوانە لیتان دەخەفتین؛ ساھەرگا خوا ئیوھى سەرخت، ئیژن:
ئیمەش ھەر دەگەل ئیوھدا نەبۆین؟ خو ئەگەر خوانەناسانیش لە
بەشیکدا باوخۆشتر بۆن، پێان ئیژن: ھونەر ھونەری ئیمە بو؛ ئیمە بەدل
دەگەلتان بۆین؛ ئیمە نەنھیشت باوھرداران بتان گەنئ و دەرۆستۆبێن.
خودا دواى و رۆزى سەلآ بە کارو بارتان رادەگا. خودا ھەرگیز ھیچ
رینگایەک نادا بە خودانەناسان کە دۆى باوھرداران بێ.

۱۲۲ بەدل دەغەلانى دۆرۆ دەیانەوئى خوا فریودەن، کە چى خوا
دەیانخەلەتنی. ئەگەر دەچن نوێۆ دابەستن، بە تەوھزەلى ھەلدەستن؛
رۆبىنى لە خەلک دەکەن؛ کە میان نەبێ کە مەتر ناوى خوداش دینن؛

۱۲۳ وازواژین لەم نێوانەدا؛ دۆدلن بچنە لای ئەمان، یان خۆبدەنە لای
ئەوان. کەسێ خوا رپی لئى بگۆرئ، تۆ ناتوانى ھیچ رینگەيەكى نیشان
دەى.

۱۲۴ ئەى گەلى خاوەن باوھرپان! بەدەر لە خاوەن باوھرپان مەبنە دۆستى
خوانەناسان. ئاخۆ ئیوھ دەتانەوئى بەلگەيەكى بە ئاشکرای دۆى خۆتان
بدەن بە خوا؟

۱۲۵ دیارە ئەو کەسانەى دۆرۆن، وان لە قاتى ھەرەبەرەژیرى دۆژەھ. تۆ
ناتوانى یاریدەرپان بۆ پەیدا کەى.

۱۲۶ مەگین ئەو کەسانەى دۆرۆن، دەست لە دۆرۆیى ھەلگرن و تەواو
پەشیمان ببەوھ و رینگەى چاکە بگرنەبەر و خۆیان بە خودا بسپێرن و بە
دلى پاک ببەنە دیندارى بە راستى. ئەوسا ئەویش وێرای باوھرداران
دەبن و لە دوارۆژدا خودا بە باوھردارەکان پاداشى زۆر گرینگ دەدا.

۱۲۷ ئەگەر ئیوھ بڕواتان بە خودا ھەبئ و چاکەى ئەوتان دەچاودابئ، خوا
چکارى بە ئازارى ئیوھ داوھ؟ خودا سوپاسى پێزانان قبۆل دەکاو لە
ھەمۆشت ئاگادارە.

۱۴۱- دەخەفتان بۆن: چاوەنۆرى دەرفەت بۆن. ۱۴۳- وازواژى: سەر سەرى، کەسێ کە ھەركاتە لە سەر

خەيالێكە. ۱۴۵- قات: نەۆم.

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ
 اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِنْ نُبِدُوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تُعْفَوْا عَنْ
 سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوقًا دَرِيًّا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ
 بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ
 وَيَقُولُوا نَحْنُ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ
 أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ
 حَقًّا وَاعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا
 بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ
 يُؤْتِيهِمْ أَجْرُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْأَلُكَ
 أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنْزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا
 مُوسَىٰ أَكْبَرُ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ
 الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ
 الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَءَاتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٥٣﴾
 وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِثْقَلِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
 وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

۱۲۸ خدا بئ خوش نیه هیچ که س به ده نگی به رز قسه ی ناحه ز بدر کینی؛
مه گین غه دری لیکرابی. خدا بیسه رو زانایه.

۱۲۹ نه گهر ئیوه چاکه بکه ن - نه و چاکه یه و ناشکرا بی یان نهینی - یان له
کاریکی ناله بار چاوبیوشن، خوا همیشه توانایه بو عافو کردن.
۱۵۰ نه و که سانه ی دلایان دوی خواو پیغه مبه ره کانیه تی و دیاره ده یانه وی له
نیوان خواو پیغه مبه ره کانی فره قی دانین، ئیژن: ئیمه باوه ر به
هیندیکیان ده که یین، هیندیکیشیان به جیگه ی باوه ر نازانین؛ که ره کیانه
له م نیوانه ریگه یه ک بوخو په یداکه ن.

۱۵۱ به راستی که نه مانه خودانه ناسن و ئیمه بو نه و خوانه ناسانه نازاری
ناپرو به ره مان ناماده س.

۱۵۲ نه وانه ش که باوه ر یان هه س به خواو پیغه مبه ره کانی و له ناویانا فره ق و
جیاوازی دانانین، له دواروژا خودا پاداشیان ده داتی و له گونا هانیان
ده بوری و دلوقانه.

۱۵۳ نه وانه ی نه هلی کتیبین، لیت ده خوازن کتیبیکیان [به تایبه تی] له
ناسمانه وه بو بینی. هه ر نه وانه نه وی له مؤسایان ده ویست، زور له م
کاره ش گرینگتر بو. گوئیان: خوامان به ناشکرا پی نیشان ده له سزای
نه م به دفره په دا به ره هه وره تریشقه که وتن. جاریکی تر - پاش دیتنی
که لیک به لگه ی به ناشکرا - چون بونه گویره که په رست. چاوبوشیمان
له وه شیان کرد؛ به لگه ی ده سته لات داریمان دا به مؤسا.

۱۵۴ به هوی په یمانی که دایان، جیای تۆرن له سه روان له به رزی راگرت؛
پیمان وتن: به سوژده وه له وده رکه وه بچنه ژوری و پیشمان وتن: نابئ له
روزی شه ممه دا ده ست دریزوی لی رۆبدا؛ په یمانیکی پته ویشمان لینی
ستاندن.

فِيمَا نَقَضِهِمْ مِيثَقَهُمْ وَكَفَرِهِمْ بِثَابِتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ
بُهْتَنَّا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ
اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا أَنْبَاعُ الظَّنِّ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
﴿١٥٨﴾ وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنُوا بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ
الْقِيَمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَيُظْلَمُونَ الَّذِينَ هَادُوا
حَرَمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالِ النَّاسِ
بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَكِنِ
الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا
أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

۱۵۵ ئەوسا لەسەر پەیمان شکاندنیان و خۆبواردنیان لە نیشانهکانی خوا و هەر
لەناھەق کوشتنی پیغەمبەرانیان و گوشتیان: «ئیمە دلمان داخراوە»؛
[بەرفەرینی خۆمان خستن]. هەر خودا خۆی دلی بەمۆر داخستبۆن.
ئێتر بەشی کەمیان نەبێ، لە باوەرھێنان بێ بەشن.

۱۵۶ لەبەر لەرێ خوا لادانو ئەو بوختانە گەورە بۆ مەرھەمیان ھەلبەست؛

۱۵۷ لەبەر ئەوەش کە دەیانگوت: ئیمە عیسای کۆری مەرھەمەن لەناو برد -
کە پیغەمبەری خودا بو - کەچی نە ئەوان کوشتیان، نە توانیان
لەقەنارە ی دەن؛ بەلام سەریان لێ تێکچۆبو، نەیان ناسی و ئەو
کەسانە ی دەربارە ی ئەم لەناو خۆدا کێشەیانە، لە رایەکیان دۆدڵن
لەوبارەو و هەر پەپرەوانی گومانن و بیگومان نەیان کوشتو؛

۱۵۸ بەلکو خوا بەرەو خۆی ھەلکێشایەو. خوا ھەمیشە خواھەنی دەستەلات
بوەو لەکارزانە.

۱۵۹ لەوانە ی ئەھلی کتێبن، ھەر کەسێکیان - بەرلە مەرگی - بپروای بە
عیسا دەھێنن، دیارە [عیساش] پۆوی قیامەت دەبێتە شایەت
لەسەریان.

۱۶۰ بەو ناھەقیە ی کە لە جۆلەکان دەرکەوت و زۆرکەسیان لەریگە ی خودایە
وەرگەران، لەو شانە ی بۆیان پەواکراو، بێ بەشمان کردن.

۱۶۱ ھەروا بەھۆی سۆت خواردنیان، کە پێتان گوترابو: مەبخۆن و بەفەرۆ
دارایی مەردمیان دەخوارد؛ ئیمەش بۆ ئەو پێنەزانان و سپلانە نازاریکی
کە لێ بەزانمان سازداو.

۱۶۲ بەلام زۆر زاناکانیان و پرواداران - بەتایبەت ئەو کەسانە و نوێژ بەباشی
بە جێ دێنن - ھەروەھا زەکات دەران و ئەوانە ی کە بەخوداو بەرپۆوی
سەلا خواھن بپروان و بەوہ ی بۆتۆناردراو تەخوارەو و بەوہش واپیش تۆ
ناردراو، باوەریان ھەس؛ بەئەوانە بەمزوانە پاداشیکی گرینگ دەدەین.

﴿ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۚ
 وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ
 وَءَاتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿١٦٣﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ
 مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى
 تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ
 لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
 ﴿١٦٥﴾ لَكِنَّ اللَّهَ يُشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ
 وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا
 ﴿١٦٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا
 لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُفْرُ
 الرُّسُولِ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَتَأْمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا
 فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

۱۶۱ ئیمه فه رمانی خو مانمان خسته دلت، هه ر وهک نوح و پیغه مبه رانی دواى ویشمان وا تیگه یاند. خستیشمانه دلی پاکى ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یه عقوب و نه وهکان و عیسا و ئه ییوب و یونس و هارون و سوله یمان؛ زه بۆریشمان دا به داوود.

۱۶۲ پیغه مبه رانی دیکه شمان به ری کردن؛ چ ئه وانه ی که ده پیشدا بون و چون و سه ره بهوردیانمان بۆ گوتوی و چ ئه وانه ی که ده باره یان نه مدواندوی. خوداش بۆخوی - راسته وخۆ - مۆسای دواندوه.

۱۶۵ گش له گشتیان پیغه مبه ری مژده ده رو ترسینه ربون. هه تا له پاش پیغه مبه ران ئه وخه لکه هیچ به لگه یه کیان له لانه بی بۆ لای خودا. خودا خاوه ن ده سته لاتى له کارزانه.

۱۶۶ خودا بۆخوی ئاگای لییه و فرشته کانیش هه مۆیان ئاگادارن، که خودا به زانستی خوی ئه مه ی بۆ تۆ ناردۆته خوار. ئاگادار بونی خوا به سه.

۱۶۷ ئه وانه ی له دین ده رچون و ڕیگه ی خودا ناسان ده برن، ڕی لى گوم بوی له راده به ده ر ئه وانن.

۱۶۸ ئه وانه له ڕیگه ی خودا لایندا و نا هه قیان کرد؛ خودا نه لییان خوش ده بی، نه ڕیگه یکیان نیشان ده دا؛

۱۶۹ مه گه ر ته نیا ڕی جه هه نده م، که هه ر تیا ده میننه وه و ئه مه ش لای خودا هاسانه.

۱۷۰ ئه ی خه لکینه! ئه م پیغه مبه ره به ره قه و له لایه ن په روهرنده تانرا هاتوه. ده سا باوه ری پی بینن قازانجخانه. ئه گه ر له قسه ی خوداش ده رچن، باش بزائن هه رشتیک له ئاسمانان و زه میندایه، بۆ خودایه و خودا زانای له کارزانه.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا
 عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ
 اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أُلْقِيَتْهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ
 وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ
 وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٧١﴾ لَنْ يَسْتَنْكِفَ
 الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ
 وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ
 إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ
 اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا
 يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٣﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ
 قَدْ جَاءَهُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكَ وَأُنزِلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٧٤﴾
 فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَأَعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ
 فِي رَحْمَةِ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿١٧٥﴾

۱۷۱ ئەى كەسانى ئەھلى كىتىب! ھەلە رۆيى لە دىنى خۆتاندا مەكەن؛ جگە لە راست دەربارەى خودا مەبێژن. ئاشكرايە كە مەسىحى كورى مەريەم پيڤغەمبەرى خودا بوە. خودا بە فەرمانى خۆى و ھەر لە نەفەسى پيرۆزى خۆى ھاويتىيە ناو تۆلى مەريەم. دەسا ئيوە باوەر تان بە خودا ھەيىو بە پيڤغەمبەرانى ئەويش برۋايىتن و مەبێژن سىن. واز لەم قسانە بەيىنن؛ كە بۆ ئيوە وا چاكترە. ديارە ھەر خوايەكتان ھەيە و ئەويش لەو تۆمەتە دۆرە كە ھيچ فرزەندىكى ھەيى. ھەرچى لە ناو ئاسمانان و زەمىنداىە، ھەر بۆ ئەو. بۆ پيىك ھينانى كاروبار ھەر خۆى بەسە.

۱۷۲ مەسىح ھەرگيز لەو ھاشاى نەكردووە كە بەندەيەكى خودايە؛ فرشتانى نزىك بە خوداش، ھەر وەتر. ھەر كە سىكى بە كوێلايەتى خودا رازى نەبىت و بادى ھەوايى بنويىن، ھەربىنا خوا ھەمۆلايەك لە لاى خۆى كۆ دەكاتووە.

۱۷۳ ئەوسا ئەوى خاوەن باوەر و كارچاكن، سەربارى پاداشى خۆيان خودا پتر چاكەيان دەربارە دەكا. ئەو كەسانەش كە لە خودا لايانداو ھو پيشەيان لۆت بەرزى بوە، خودا تۆشى جەزەبەى بەزانىان دەكاو لە خوا پيوە ھيچ دۆست و ھاريكارىكيان دەس ناكەوئ.

۱۷۴ ئەى خەلكىنە! لە پەرورە رندەى ئيوەرا بەلگەيەكتان بۆ ھاتووە و رۆشنايىەكى ئاشكرامان بۆ ئيوە ناردۆتە خواری.

۱۷۵ جا ئەوانەى باوەرپان بە خوا ھيئاو ھو خۆيان ھەر بەو سپاردووە، بە زوىكى زۆ دەيانخاتە بەر بەزەى خۆى و زياتريش. دەشيانخاتە سەر ريگەى راستى بەرەوخۆى.

۱۷۱- ھاويتىيە لە ھاويشتن: خستن. ۱۷۲- ھەر وەتر: ھەر بە و جۆرە. كوێلايەتى: عەبدايەتى، بەندەكى.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنَّ أَمْرُؤَاهَكَ
 لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا
 إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا أُثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلَاثَانِ مِمَّا تَرَكَ
 وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ
 يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

سورة الثلثان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ
 الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرِ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ اللَّهَ
 يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يُحْلُوا شَعِيرَ اللَّهِ
 وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا ءَامِينَ الْبَيْتِ
 الْحَرَامِ يَنْتَعُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا إِذَا حُلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
 وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا
 عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدُونِ وَأَتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

۱۷۶ لہ مہر کہ سنی کہ باوک و فرزندى نیه و دہ مری، پرسىارت لیدہ کەن؛ بیژہ: خودا ئە و جوابە تان دہ داتە وە: ئەگەر پیاوئى هیچ عە و لادى نیه و دہ مری و ہەر تە نیا خوۆشکىکى ھە یە، نیوہى میراتە کە ی دہ با. خوۆ ئەگەر خوشکە کە بمرئى و هیچ فرزندى لہ پاش نہ یئى، براکە ی میراتئى دہ با. ئەگەر مردوؤ پیاوئیکە و دؤ خوشکى لئى مان، دؤ بەش لہ سنى بە شیان ھە یە. ئەگەر چە ند خوشک و چە ند برا لہ پاش مردوؤ بە جئى مابوؤن و مردوؤ فرزندىکى نہ بو، ھەر نئیرینە ی دؤ ئە وە ندە ی مئوینە میراتئى دہ گری. خوا بۆتان رۆن دہ کاتە وە، نہ وە کوؤ لیتان تیک بچئى. خوا لہ ھە موشت زانایە.

ماثیه

وہنا و فوداکہ دلاک دلاک دلاک دلاک

١. ئەي گەلی خواوەن باوەراڻ! هەر بەلێنێکی که دەیدەن، پێکی بێنن.
خواردنی گۆشتی و لساتۆ بۆرەوايه، مەگین ئەوەی که پێتان ئێژن
دەریاوێن. هەتا لەوە خەتی ئیحرامدان، راوی بەرەوا مەزانن. خودا چۆنی
خۆی بیهەوێ فەرمان دەدا.

۲ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! لە و پێتو شۆنەى خودا بۆ ئێوەى داناوە،
 كلامە بن. شەر لە حەرامە مانگاندا پەوانیە. هەر ئازە ئێ ناوی قوربانى
 لە سەرە، یان قەڵادەى لە ملدا، دەستى بۆمە بەن. ئەو کە سەنەش
 ئازارمە دەن کە بە تەمان لە مالى خوا پرۆزى و پرەزای خوا دەس بخەن.
 هەرگا لە ئیحرام دەرکەوتن، پراکردنۆ بۆ پرەوايە. رکی کۆنیش هەلتان
 نەن، کە نەیان هێشت بە زیارەتى کابەى مالى خودا بگەن. لە سەر چاکە و
 پارێزگارى یارمەتى یەكترى بدەن؛ نەک لە سەر تاوان و غەدر. ئەشنى لە
 خودا بترسن، چونکە خودا نافەرمانان زۆر بە توندی تەمى دەکا.

۱- ولسات: نازهل. دهریاوین له هاویتن: هاویشن، فریدان.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أَلْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلَ لغيرِ اللَّهِ
 بِهِ، وَالْمُنْخَفِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ
 السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا
 بِالْأَزْلَمِ ذَلِكُمْ فَسُقُ الْيَوْمَ بَيْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
 فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ
 عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي
 مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾
 يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمُ
 مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكَنَّ
 عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَأَنْقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
 ﴿٤﴾ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَلٌ
 لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حَلَلٌ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
 مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
 مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَفِّحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ
 بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ﴿٥﴾

۳ له سهرتان هه رام کراوه مردارو خوین و گوشتی به رازو هه رئاژه لی که له وه ختی سهرژی کردندا ناوی غهیره ز خوی لی بین و خه ندقاوو به لیدانی تۆپینراوو هه لیدراوو به شه قۆن تی هه لدرارو هه رچی لاؤر درپویه تی، مه گین به رله گیان ده رچونی فریای که ون و هه رچی له سهر کتله که به رداندا داده نری و سهرژی ده کری و هه رچی له سهر قوماری تیر دابه ش ده کری؛ که هه رچی ته مانه بکا، نافه رمانی خودا ده کا. ته واه مه رو ته وانه ی خودا ناسن له زیان که یاندن به دینه که ی ئیوه، ناهومید بوگن؛ له خۆم بترسن نه ک له وان. واه مه رووه دینه که تانم ته واکردو به بی کورتی و که مایه سی چاکه م ده رباره ی ئیوه کرد؛ ئیسلامیشم بو دینی ئیوه هه لبارد. کیش له برسان چاری نه بی و نه یه وی تۆشی گوناخ بی، ته وسا خودا خه تا پۆشه و دلوقانه.

۴ لیت ده پرسن: کامه یه ره وایه بۆیان. بیژه: هه رشتی که پاکه و هه رنجیری که جانه وه ری پاوه رتان - که فییری پاورتان کردبی وه ک له خوداوه فییری بۆن - بۆتان بگرن؛ له گوشته که یان بخۆن و ناوی خودای له سهر بین و ترستان له خودا هه بی. خوا به په له به کار و باران راده کا.

۵ واه مه روړا هه موشتیکی خاوینتان بۆ ره وایه ته وستانه ش که واه ته هلی کتیب ده یخۆن پیوره وایه. هه ر وه ک خواره مه نی ئیوه ش بۆ ته هلی کتیب ره وایه. ژنانی خاوه ن باوه رو ئازادو داوینپاکیشان بۆ ره وایه و ته وونه داوینپاکانه ش که به رله ئیوه کتیبیان پیدراوه؛ به ومه رجه که ماره ییه کانیا بده نی. خوشتان ده بی داوینپاک بن نه داوینپیس. دوستی میوینه شتان له ژیره وه نه بی. هه ر که ش له باوه ری هینان حاشابکا، کرده وه ی به فیروچوه و روژی سه لاش یه کیکه له زیانباران.

۳- لاؤر: جانه وه ری کتیی. سهرژی کردن: سهر برین. خه ندقاو: خنکاو. شه قۆن: شاخ لیدانی هه یوان.

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا
وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ
أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا
فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ
لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ
وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾
وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ
بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ
شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ عَلَى
أَلَّا تَعْدِلُوا أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

۶ ئەى گەلى خاوەن باوەپان! ئەگەر دێنە سەر ئەو بېرىارەى نوێژ بکەن، دەم و چاوو دەستەکانۆ هەتا سەر ئانیشکان بشۆن؛ دەستۆ بە تەپى بمالن بە سەرتانداو پاکانیشتان تاهەردو گۆزینگ بشۆرن. ئەگەر تۆشى لەش پیسی بۆن، خۆتان خاوین بکەنەو. ئەگەر نەخۆش یان رېبوار بۆن یان یەکیکتان لە سەر پېشاوی دیتەو یان دەگەل ژنان وێک کەوتن و دەستو بە ئاوانەگەشت، بە تۆزی پاکى سەر زەوى دەم و چاوو دەستەکانى خۆو بهەنۆن. خاوانایەوی بتانخاتە تەنگانەو؛ بەلام گەرەکیە خاوینتان بکاتەو و بەتەواوی چاکەتان دەر بارەبکا؛ بەشکۆ شوکرانە بۆیرین.

۷ ئەو چاکەىە لەبیرمەکەن کە خوا دەر بارەى کردۆن و ئەو پەیمانەتان لەبیری کە دەگەل خواتان بەستەو گوتۆتانه: بیستمان و بەر فەرمانین. ترسیشتان هەر لەخودا بێ؛ دیارەخودا هەرچی بەناو دلێشودابى دەیزانى.

۸ ئەى گەلى خاوەن باوەپان! بۆخوا راست و بێخەش بن و بەهەقانەت شایەتى دەن. دوژمنی و قینی دەستەییەک هەلتان نەئى بەهەقانەت رەفتار نەکەن. بەیەکسانی و بێجیاوازی لەگەل خەلکارەفتارکردن دەبیتەهۆی پترنزیکەو بۆن بە پارێزگارى. لەخووش ترسۆهەبى چونکۆ لەهەرکارى ئێوە دەیکەن ئاگادارە.

۹ ئەو کەسانەى باوەردار و ئاکار چاکن، خودابەلێنى پێداون کە لە گوناھیان دەبۆرى و پاداشیکى زۆر گرینگیان بى دەبەخشی.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
 الْجَحِيمِ ﴿١٠﴾ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ
 فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ ۞ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي
 إِسْرَءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ
 إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَءَاتَيْتُمُ الزَّكَاةَ
 وَءَامَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا
 حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ
 جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ
 ذَٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فِيمَا
 نَقَضْتُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعْنَتُهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً
 يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ ۚ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا
 ذُكِّرُوا بِهِ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ
 فَاعْفُ عَنْهُمْ وَأَصْفَحْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

۱۰ ئەوانەش كە بۇنە خودانەناس و نیشانەكانی ئیمەیان بە درۆزانی، گشتیان هەوالی ئاگرن.

۱۱ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەو چاکەیه و لەبیرنەچنی كە خودا دەرباری كردن، كە ئەو جارە كۆمەلێك لە دوژمنانۆ گەرەکیان بۆ دەسدریژیتان بۆبکەن، خودا وای كرد كە ئەوان دەستیان نەوگاتی. سا هەر لە خوا ترسۆهەبێ و ئەشتی هەركەس باوەڕی بە خودا هەیه، خۆی هەر بە خودا بسپێری.

۱۲ خوا دەگەڵ بەرهی ئیسرائیل پەیمانی بەست. هەر لەخۆیان دوازدە كەسمان بۆ كۆیخایەتی هەلبواردو خوا گوتی: بەراستی من دەگەڵ ئیوهم. ئەگەر ئیوهم لەسەر نوێژو زەكات دان هەمیشە سۆربن، بە پێغه مەرهكانیشم باوەڕتان بێ و قەدریان لای ئیوهم هەبێ و مالی خۆتان بە دەستەواو بدەن بە خوا، ئەوا منیش كارەناله بارەكائتان پاك و خاوێن دەكەمەوه و دەتانبەمە ناو باغاتێك جۆباریان بەبەردا دەروا. هەر كە سیشتان لەمەولا پێی خاوەنەناسی بگرتەبەر [با بزانی] كە لە راستە پێی لایداوه.

۱۳ ئەوسا لەبەر پەیمان بەرپێدانیان، وەبەر نفرینی خۆمان خستن و ئەوەندەمان دلۆپەش كردن، قسەكانی ناوەرۆکی پەیمانیان لە جێی خۆ نەهێشت؛ خۆیان شتیان لە جێ دانا و زۆر لەوانەیی كە فێری ئەوان كرابۆ، لەبیرەخۆیان بردهوه. هەتا ئیستاش - وەك دەبینی - خەیانەتكاریان هەر هەیه؛ مەگین كەمێك لەناویاندا. سا تۆ چاویان لێ بپۆشه و بیانەخشە. خوا چاکەکاری خۆش دەوێن.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَقَهُمْ
 فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ، فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
 وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ
 بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾ يٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ
 قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا
 كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ
 كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ
 مُبِينٌ ﴿١٥﴾ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ
 سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
 النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
 ﴿١٦﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ
 ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ
 أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ، وَمَنْ فِي
 الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

۱۲ په یمانمان له و که سانه ش ساند که کوتیان : ئیمه مه سیحین . له و بریاره ی که ده گه ل نه وانمان دابو ، خوځیان له چه ندبه شیکی بوارد . ئیتر ئیمه ش کارنکمان کرد ، شه رو ناواوه له ناویان به رده و ام بی هه تا قیامت ؛ له جه زای نه و کرده وانه ی نه وان کردیان . به م زوانه ش خودا ناگاداریان ده کا له و کارانه ی وا ده یانکرد .

۱۵ نه ی نه هلی کتیب ! بزانی نه وه ی که هاتوته لاتان پیغه مبه ریکی ئیمه یه ؛ زور له و مه به ست و باسو خواسه ی که ئیوه له کتیبی خو حشارودا ، نه و بوتانی دهرده خات و لیتانی ناشکراده کاو له زورانیشی وازدینی . له لای خواوه روناکی و کتیبیکی دیاری دهرتان بوها توه .

۱۶ به و قورعانه ، خوا نه وانه ی شوینی ره زای نه و ده که ون ، ده خاته سه ری هیمنی و به ئیزنی خو ی له تاریکی دهریان ده خاو به ره و روناکیان ده باو ریگه ی راستیان نیشان ده دا .

۱۷ نه و که سانه ی کوتویانه : هر خودا خو ی مه سیحی کوری مه ریبه مه ، دیاره له دین وهرگه راون . بیژه : نه ر خوا مه یلی لی با مه سیح و دایکی مه سیح و هر چی له زمیندا هه یه له ناو به ری ، کن ده ستی وه به رده هینا ؟ مولکایه تی نه م عاسمانان و زه مینه سه ر به خوایه و چی پی خوش بی وه دی دینی و هر خودایه له سه ر هه مؤشت توانایه .

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّوْهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يٰقَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَءَاتَاكُمْ مَّا لَمْ يُوْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾ يٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتُدُّوا عَلَىٰ آدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يٰمُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَنَدْخُلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

۱۸ جۆله که کان و فه له کان گوتیان: ئیمه عه ولادو دۆستانی خوداین. بیوه: نه دی چۆن له سه ر گونا هانتان ئازارتان ده دا؟ نه خیر، ئیوه ش هه ر مروڻ، وه کۆ خه لکی دی که خودا دروستی کردۆڻ. هه رکه سی خۆی که یفی لی بی، لئی ده یۆری و کیش بخوازی جه زه به ی بۆقه راره داو هه ر بۆخوایه مولکایه تی ئه م ئاسمانانه و زه مینه و هه رچی له ناویاندا هه یه و گه رانه وه ی هه مۆش هه ر به ره ولای ئه وه.

۱۹ ئه ی ئه هلی کتیب! پاش ماوه یه ک که پیغه مبه ران نه هاتۆڻ، ئه وا پیغه مبه ری ئیمه و هاتۆته لا، ناهه قتان بۆرۆڻ کاته وه. نه کابیزن: له خوداوه موژده ده رو ترسینه رمان بۆ نه هاتۆڻ؛ ده سا ئه وا موژده ده رو ترسینه رتان هاتۆته لاو خوا بۆ هه مۆشت توانایه.

۲۰ ئه و ده مانه ش که مۆسا به هۆزی خۆی گوت: گه لۆا ده بی هه رگیز ئیوه ئه و چاکه یه ی له بیرنه که ن که خودا ده رباره ی کردۆڻ، که ئه و هه مۆ پیغه مبه ره ی هه ر له ناو خۆتان بۆناردۆڻ، چه ندین پادشای له خۆتان پهیدا کردوه و نه وشته ی به ئیوه ی داوه، به هیچ که سی له م دنیا یه دا نه داوه.

۲۱ گه لۆا بچه ئه و سه رزه مینه پیروزه ی خوا بۆ ئیوه ی بریارداوه و بۆ نو سراوه و به ره وپاش مه گه رینه وه. گه ر له په یمان خۆبیویڻ، به زیانتان ته واوده بی.

۲۲ گوتیان: مۆسا! گرویه کی زۆردارو مله ور له ویدان. تا ئه وانه ی لی ده رنه چن، ئیمه ناچینه ناویه وه. ئه گه ر ئه وان له وشوینانه بچه ده ری، ئه وسا که ده چینه ناوی.

۲۳ دوپیاو له وانه وا له خوا ده ترسان و به ر چاکه ی خودا که وتبۆڻ، پنیان گوتن: له ده روازه ی شار بچه ژۆره وه و هیرشیان بۆ به رن؛ هه رگا پاتان خسته ئه و دیو، سه رکه وتن به شی ئیوه یه. ئه گه ر ئیوه برواتان به خودا هه یه، خۆتان به خودا بسپیڻ.

قَالُوا يَمْوَسَّىٰ إِنَّا لَنَدَّخُلُهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ
 أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتِلَا إِنَّا هُنَا قَاعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ
 إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي ۖ فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ
 الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً
 يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ
 ﴿٢٦﴾ ﴿٢٧﴾ وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا
 فَتُقْبِلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ
 قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ
 لِنَقْتُلُنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لَأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ
 رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبْوَأَيَاثِمِي وَإِثْمَكَ فَتَكُونَ
 مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ
 لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾
 فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ ۖ كَيْفَ يُورِى
 سَوْءَةَ أَخِيهِ ۖ قَالَ يُنَوِّلتُكَ عِجْرَتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
 الْغُرَابِ فَأُورِى سَوْءَةَ أَخِي ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾

۲۲ گوتیان: مۇسا! ھەتا ئەوان لە وشوینە بن، ئیمە ھەرگیز زات ناکەین بچینە ئەوئ. ئەوا خۆت و پەرورە رندەت بچن دەگزیان رابچن و جاریان بکەن؛ ئەوا ئیمە لیڤە نیشتۆین چاوە نۆرین.

۲۵ مۇسا گوتی: پەرورە رندەم! تۆ دە زانی که من دەستم ھەر بەسەر خۆم و براپە که مەدا رادەکا [و ئەوانە بەقسە ی من ناکەن] سا تۆ من و ئەو ھۆزە نافەرمانە [ی من] لە یەکتەری جیاکە وە.

۲۶ گوتی: ئەوا ماوہ ی چل سال بەشیان لەم ولاتە بپراو لە زەمیندا وێلان و سەرگەردان دە بن. بۆ ئەم ھۆزە نافەرمان و لە پێ دەرچۆگە خەم مەخۆ.

۲۷ ھەرورە ھا تۆ دەنگ و باسی راستی رۆداوی نیوانی ھەردوک کورانی ئادە میان بۆ وە خوینە: ھەرکام قوربانپەکیان کرد، لە یەکتیکیان قبۆل کراو لەوی تریان وەر نەگیرا [ئەوی که لێی وەر نەگیرا، ھەرپەشە ی لە وەکە ی تر کرد] گوتی: من دە پێ بتکوژم. گوتی: خودا ھەر لە وەکە سە ی قبۆل دەکا که ترسی لە خودا ھە یە.

۲۸ گوتی: ئەگەر تۆش دەستم بۆ درێژبکە ی که بمکوژی، من دەستە وەکەری ناکەم تۆ بکوژم. من لە خودا - که راھینەری دنیا یە - ترسم ھە یە.

۲۹ من دە مەوئ تاوانی کوشتنی من و تاوانی خۆت بێتە ملت؛ ئەو سا تۆ دە چپە دۆزەق و تاوانی ناھەق ئەمە یە.

۳۰ ئیتر دلێ ھەلینا که براپەکە ی خۆی بکوژی. کوشتی و کەوتە ناو ریزە ی زینابارەکان.

۳۱ خوا قە لەرە شە یەکی نارد، خەریک بو زەوی دەکۆلی بۆ ئەمە ی پێی نیشان بدا که چۆن جەندەکی براکە ی لە خاكا بشاریتە وە. گوتی: ئە ی لە خۆم نەگبە تی! چۆن نە مزانی وەک قالاو بجۆلیمە وەو لاشە ی برای خۆم وە شیزم. [بەم کردە وە ی] ھاتە ریزە ی پەشیمانان.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ
 نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
 النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ
 جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَ تَهُمُّ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنْ كَثِيرًا
 مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّمَا
 جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ
 فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ
 وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ
 لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ
 ﴿٣٤﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا
 أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٥﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَآتَتْ
 لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ
 عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

۳۲ هۆی ئەم کاره فه رمانیکمان بۆسه ر به رهی ئیسرائیل نارد، که هه رکه سی بی تاوانیکی بکوژی - که نه گوناھی کردیی و نه خراپهی له زه ویندا لی رۆ دابی - وهک ئەمه یه که گش خه لکی سه رزه وی له ناو بر دبی و هه ر که سیکیش بی تاوانیک پرگار بکا، وهک ئەمه یه که هه مۆخه لکی سه رزه وی له مردن پرگار کردوه. په یغه مبه رانیشمان که لی به لگی ی رۆن و ئاشکرایان برده لایان ؛ به لام زۆریان - دوا ی ئەم گشته - هه له رۆو سنۆر په رین بۆن.

۳۳ گۆری گیانی ئەو که سانه ی دژایه تی خودا و پیغه مبه ری ده کهن، له عه رزا ده بنه خراپکار، کوژرانه یان له داردانه یان برینی ده ست و قاچه پیچه وانه، یان له ولات دۆرخانه ؛ که ئەم سزایه بۆ ئەوان ریسوا بۆنه له دنیا داو به شیان له رۆزی سه لا دا جه زره به دانی به ژانه.

۳۴ مه گین ئەوانه ی به ر له وه گیرتان که ون، له کار په زیوان ببنه وه و تۆبه بکهن. ئیوه ش پیتیسته بزانی که له پاش په زیوان بۆنیان خودا له گونا ه ده بۆری و دلۆفانه.

۳۵ ئە ی که لی خاوه ن باوه ران ! ئەشی له خوا ترسۆ هه بی و ری نزیکه و بون به خوا وه په یدا کهن و له پای ئەوا بچنه خه زا ؛ به شکه تۆشی پرگاری بن.

۳۶ ئەو که سانه ی خاوه ناس بۆن، ئەگه ر هه رچی له زه میندا هه یه و ماله و هینده ی تریشی ره گه ل خه ن و به هیوا بن له جه زره به ی رۆزی سه لا پرگاریان کاو خۆیانی پی بکرنه وه، جیکه ناگرێ و به هه یج ناچی و نازاری که لیک به ژانیان هه ر تۆش ده بی.

۳۲- هه له رۆ: نابه جی کار. سنۆر په رین: له راده لاده ر. ۳۳- گۆری گیان: بریتی له سزای کرده وه ی خراپ.

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِمُخْرِجِينَ مِنْهَا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٢٧﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا
أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
﴿٢٨﴾ مَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ
عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾ * يَأْتِيهَا الرِّسُولُ
لَا يَحْزُنُكَ الَّذِينَ يُسْكَرُونَ فِي الْكَفْرِ مِنَ الَّذِينَ
قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ
هَادُوا وَاسْتَمْعُوا لِلْكَذِبِ سَمْعُوكَ لِقَوْمٍ
آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ
يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا
وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

۳۷ کۆشش ده کەن که له ناو ئاگر ده ربجن، به لام هه رچی هه ول بدهن

بئ به هه ریه و هه رگیز ناتانن ده رکه ون و ئازاریکی بئ برانه وه یان ده بئ .

۳۸ هه ر که سیکێ دزی بکا - نیربئ یان مئ فهرقی نیه - له سزای دزی

کردنئ ده بئ هه ردو ده ستیان ببړن؛ که ئه مه ته نبئ کردنه له خواوه .

خودا خواهن ده سته لاتئ له کارزانه .

۳۹ هه رکه ش دوای ناهه قیکردن په ژبوان ببیته وه و رینگای چاکه بگریته بهر،

خودا تۆبه ی قبول ده کاو خوا لیپورو دلۆقانه .

۴۰ ئه دی تۆ خۆت نه تزانیه ئه م ئاسمانان و زه مینه مولکی خودان؟

هه رکه سئ خۆی مه یلی لئ بئ لئ ده بۆرئ و هه ر که سیکیش خۆی چه رکا

ئازاری ده دا؟ خودا له سه ر هه موشتیکی توانای هه یه .

۴۱ ئه ی پیغه مبه را خۆت به وانه دلته نگ مه که که بۆ له دین وه رکه رانی

په له یانه و دینه لات و به ده م ده لئین؛ پروامان به تۆ هیناوه و دلّیان برۆای

نه هیناوه . هه روه ها له وجۆله کانه ش خۆت تۆشی خه مباری مه که، که

گوئ بۆ درۆ هه لده خه ن، فیربۆن قسه له خه لکی تر ده بیسن و

ده ی قۆزنه وه، که ئه وانه ش هه رگیز نه هاتۆنه لای تۆ، جئ گۆرکئ به

قسه کان ده کەن؛ ده لئین؛ ئه گه ر فلان قسه یان بۆ گوتن، وه ری گزن، ده نا

خۆی لئ بپاریزن . هه ر که سیکیش خودا ویستی جه زره به ی بۆ ببیته وه،

تۆ ناتوانی له خودای بئ نیاز بکه ی و هه یج کاریکی بۆرێک بکه ی . ئه مانه

خودا نابه وی دلّیان له گونا و پیسی بسپریته وه؛ به شیان له دنیا سوکیه و

له قیامه تیش جه زره به یان دزوار ده بئ .

۴۱- قۆزنه وه: له حه واوه گرتنه وه . جئ گۆرکئ کردن به قسه: مانا و مه به ستی قسه به ئانقه ست گۆرین.

سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْثَرُونَ لِلْحَقِّ فَإِنْ جَاءُوكَ
 فَأَحْكَمْ بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ
 يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَأَحْكَمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ
 إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيْفَ يُحْكِمُكَ اللَّهُ
 التَّوْرَةَ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
 وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا
 هُدًى وَنُورٌ يُحْكَمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ
 هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ
 اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّكَاسَ
 وَأَخْشَوْنَ وَلَا تَشْتَرُوا بِإِثْمِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ
 بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكُتِبْنَا عَلَيْهِمْ
 فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ
 بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ
 قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارٌ لَهُ وَمَنْ
 لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

۲۲ بۆ درۆ، گوی هه لده خه ن و به حه رام خوار دنی فیرن. جا نه گه ر جارئ دینه لات، تۆ، به نیوانیان رابگه یان خویان تی مه گه یینه. نه گه ر وازیشیان لی بیئی، هیچ زیانیک له تۆ ناده ن. خو نه گه ر تۆ به نیوانیشیان رابگه ی، کیشه که یان بی لاگری و به یه کسانئ بۆ پیک بیئه. خودا پیاوی بی ده غه زو راست و ره وای خو ش گه ره کن.

۲۳ جا چۆن نه وانه دینه لات که به کیشه یان رابگه ی، که لای نه مان ته ورات هه یه و فه رمانی خودا ده ویدان، که چی پاشان له بی رابگه یشتنه که ی تۆ خو ده بویرن؟ خو نه وانه بر وادارنن.

۲۴ ئیمه که نه م ته وراته مان ناردۆته خوار، رونا کایی و ری نیشان دانی تیدا یه. هه مۆ نه و پیغه مبه رانه ی که هه ر به فه رمانی خوا بۆن، هه ر به هۆی نه م، به سه ر هه مۆ کار وباری نه وانه ی که مۆسایئ بۆن رابگه یشتۆن. خودا ناسانی به راستی و زانا بلیمه ته کانیا ن گه لیک شتیان هه ر له کتیبی خوا له به ربۆ؛ به ته و اویش ئاگادار بۆن که نه مه کتیبی خوا یه و خودا له ویدا پیی گو تۆن: نابئ له خه لک بترسن؛ نه شی هه ر ترسۆ له خو م بی و نه چن به لگه و نیشانه ی من به نرخیکی که م بفرو شن. هه ر که سیکی پیچه وانه ی فه رمانی خوا فه رمان بدا، دۆی خودا را ویتا وه و له دینی راست وه رگه را وه.

۲۵ له ته وراتدا بۆ نه وانه بر یارماندا، که گیانیک له باتی گیانیک، چاو به چاو و که پۆ به که پۆ، گوی به گوی و ددان له باتی ددانه و زه خمه کانیش تۆ له یکیان هه س؛ کئ له تۆ له - به خیری خو ی - واز به یئی، گونا هی پی هه لده وه ری. نه و که سانه ی پیچه وانه ی نه و فه رمانه - که له خودا وه هاتوه - فه رمان بده ن، غه درئ ده که ن و ناهه قن.

وَقَفَيْنَا عَلَىٰ ءَاثَرِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
 التَّوْرَةِ ۖ وَءَاتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
 يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلِيَحْكُمَ
 أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۖ وَمَن لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ
 اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ
 بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا
 عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
 عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا
 ءَاتَاكُمْ ۖ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَن أَحْكُم بَيْنَهُم بِمَا
 أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنْ
 بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَم أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُم
 بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكْمَ
 الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

۲۶ له شوین ته وان عیسای کوری مریه ممان نارد؛ که باوه یری بوو به و ته وراته ی وابه رله ته و هاتبو. ئینجیلیشمان دا به عیسا؛ که ړی نیشانندان و ړوناکی تیدایه و ېروای به ته وراتیشه که بهر له م هاتبوه خوارو و بو ته وانه ی له خوداترسن، پریه تی له ئاموژگاری و ړنگه ی راستیان نیشان ده دا.

۲۷ ده بی ته وانه ی وا ئینجیلیان له لایه، به پتی ناوه روکی ئینجیل - وهک خدا ناردویه ته خوار - فرمان بدهن. ته و که سانه ی له و فرمانانه ی که خدا ناردویه ته خوار لا بدهن، دیاره له ړی لاینداره.

۲۸ هم قورثانه شمان به خه لات بو تو ناردو ته خواره وه، که هر چی تیدایه راسته؛ به کتیب به رینه کان ېروای هه یه و چاود یرانه. ئیتر تو به پی ته وه ی خوا هه ناردویه ته خواره وه، به کاروباریان رابگه و به لادان له و هه قه ی که وا بو ت هاتوه، مه که وه شوین ئاوات و ئاره زوی ته وان. بو هه رکومه لیک له ئیوه ړیوشوینیکمان داناه؛ ته که ر خدا مه یلی لی با، هه موی ده کړده یهک ئومه ت. به لام ویستی خدا و ابو له و شتانه ی که پییداوون به تاقیتان بکاته وه؛ ده سا ئیوه ش له کاری چاک پیکه وه کئ به رکئ بکه ن. هه مولاتان ده که ړینه وه لای خدا و ته وسه ئاگادارتان ده کا، که له سه ر چی کیشه و له ناو په یدابو.

۲۹ توش به پنی ته و فرمانانه ی له خوداوه بو ت هاتو ته خواره وه، به کاروباریان رابگه و دوا ی ئاره زویان مه که وه. خو تیشیان لی بپاریزه، نه وه کا فریوت دهن و له هیندیک له و فرمانانه ی که له ئیمه وه بو تو هات، هه له ت بکه ن. ته که ر هه ر ړویان وه رگپرا، سا بزانه که خدا نیازی وایه له به رانه ر بازیک له گونا هه کانیان توله یان لی بکاته وه، زور به ی زوریش له ومه ردمه له ړی ده رچو ن.

۵۰ ئاخو ته وان که ره کیانه دابی زه مانى نه زانی به رله ئیسلام بو یه ننه وه! ده یسا له لای ته و که سانه ی واله ېروای خو یانا هیچ شک و گومانیکیان نیه، کامه فرمان له فرمانی خوا چاتره؟

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ
 أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ
 يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَنْ تُصِيبَنَا آيَةٌ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ
 مِّنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرَوْا فِي أَنفُسِهِمْ نَدِمِينَ ﴿٥٢﴾
 وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ
 أَنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾ يَأَيُّهَا
 الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ
 وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةً لَّا يَمِيزُ ذَلِكَ فَضَّلَ اللَّهُ يَوتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
 وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ
 يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ
 وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَافِرَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُفْرَكُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

۵۱ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! مەبنە دوستى ئەم مۇسايى و مەسىحيانە؛ با ئەوان دوستى يەكتر بن. ھەركەسىكىش لە ئىوھ بېيتە دوستيان، ئەویش لەوان دەژمىردرى. ئەوانەى لەسەر ناھەقین، خودا رىيان نیشان نادا.

۵۲ ئەو كەسانەى نەخۆشى لە دلياندايە، دەبينى كە بە لەژن بۆ چۆنە لايان؛ دەلین: ئیمە دەترسین تۆشى بە لا بين [بۆيە دوستايەتيان دەكەين]. ھىچ دۇر نىھ خودا روژى سەرتان بخا، يا خو كارىكى تر بكا. ئەوسا ئەوان لە ورازەى دە دلياندايە، تۆشى پەشيمانى دەبن.

۵۳ كەسانى خاوەن باوەرپیش ئەوسا ئىژن: ئاخۆ ھەر ئەمانە نەبۇن بە سویتدان پەش دەبۆنەوھ كە ھەتاسەر دەكەلتانن؟ ئەوكارە ئەوان كرديان بەفیرۆچو؛ دوايەكەشى تۆشى خوسارو زيان بۇن.

۵۴ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! ھەركەس لە دینی خوێ پاشگەزبیتەوھ، خوا لە مەولا كۆمەلئى وا دەخاتەرۆ، خۆشى بوین؛ ئەوانیش خوايان خوش بوئ و لە حاندی خاوەن باوەرپان نەرم و نیان دەبزوئەوھ لە بەرانبەر دین دوژمنان، سەربلند و توندو تیژن؛ خەزا لەپای خوا دەكەن و لە تەشەرى سەركۆنەكەران ناترسن. ئەمە زیدە خەلاتیکە لە خوداوھ بە ھەر كەسێ خوێ ھەزبكا پێی دەبەخشى. خوا زانايەو [لە بەخشین] زۆر دەسگوشادە.

۵۵ دوستى ئىوھ ھەر خوداو پێغەمبەریەتى و ئەو دەستەى باوەردارانەن كە نوێژكەرو زەكات دەرن و بەرەو خودا لەكرنۆشدان.

۵۶ ھەركەسىكىش دوستايەتى وەل خوداو پێغەمبەرى خواو ئەوانە بى كە بۆنەتە خاوەن باوەر، سەربە خوان و ھەرگروپە سەربە خوا بن، سەردەكەون.

۵۷ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! ئىوھ دەگەل ئەو كەسانەى گالتە بە دینتان دەكەن و لە ئەھلى كتيب ھەسپین - كە پيشو بۆيان ھاتوھ - و ئەو كەسانەى خوانەناسن، ھەرگیز دوستايەتى مەكەن. ئەگەر ئىوھ بەراستى خاوەن باوەرپن، ئەشى لە خودا بترسن.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُوعًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَقِيمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنَاءَ أَمْنًا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِن قَبْلُ وَأَن أَكْثَرُكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَن لَّعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا أَمْنًا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْأَثْمِ وَالْعُدُونِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَيْتَسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَنِ قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَيْتَسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلِيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

۵۸ هه رگا ئیوه بۆ نوێژکردنی بانگ نه دهن، نه مانه گالته ی پیده کهن؛ چونکه نه مان کۆمه لیکى بئی تاوه زن و ده هیج ناگه ن.

۵۹ تۆ به وانه ی که نه هلی کتیبی بیژه: ئاخۆ هه ر چونکه بروامان به خوا هه یه و بروامان به و قورعانه یه که بۆ ئیمه ناردراوه و بروامان به وانه ش هه یه که پیش قورئان له خداوه ناردراون، ئیوه رکتان له ئیمه یه؟ ئیوه ش خۆتان به شی زۆرتان نافه رمانن.

۶۰ بیژه: ئاخۆ ده تانه وی له وانه و ئاگاداربکه م که سزایان له لای خواوه له سزای وان خراتره؟ که سانیکن به ر نه حله تی خوا که وتن و خودا غه زه بی لی گرتن و هیندیکیانی کرده مه یمۆن؛ هیندیکیانی کرده به راز؛ که نه وانه عه بدایه تی بتیان ده کرد. شوینی نه وان له گش جییان خراپتره و له هه مۆ له ری لاده ریک گومراتر بۆن.

۶۱ کاتی دینه لاتان ده لێن: مه باوه ریمان هیناوه؛ که چی نه وان دل به حاشا هاتنه زۆرو به بئی برۆا وه ده رکه وتن. خوداش له و شتانه ی ده یانشارده وه ئاگادارتره.

۶۲ زۆریک له وان ده بیسی که بۆ تاوان و ده ست درێژی و حه رام خۆری بی شه برکه ی یه کتر ده دهن؛ ئاکاریان زۆر ناپه سنده.

۶۳ نه دی بۆچی خواناسان و زاناکانیان، له تاوان و حه رام خۆری هیج ده ستیان وه به رنا هینن؟ ده سکردیان زۆر ناپه سه نده!

۶۴ جهو گو تیان: خودا ده ستی به ستراره. ده ک ده سیان له زنجیر خرئ و به نه حله ت بن، بۆ نه وه ی له ده میان ده رچۆ. [با بزائن] ده ستی خودا زۆر گوشادن؛ چۆنی خۆی ئاره زۆبکا به خت ده کا. ئاشکرایه نه وه ی لای پهروه ری نته وه بۆت هاتوه، له نه دازه لادان و خودانه ناسی زۆریک له وانه پتر ده کا. ئیمه ش نه وا هه تا رۆژی هه ستانه وه، رکه به ری و دوو منیمان خسته ناویان. هه رکاتی که ئاگری شهریان هه لگرساند، خودا بۆخۆی کوزاندیه وه. تا له هه ردن، هه ر به ده فیه ری پیشه یانه و ده یانه وی خراپه به رتیه به رن و خودا له خراپه کاران خۆشی نایه.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ
 سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا
 التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ
 فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ
 سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾ ﴿٦٦﴾ يَأْتِيهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ
 مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ
 مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يَأْهْلَ
 الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ
 وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيُزِيدَكُمْ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ
 إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَيْنًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ
 ﴿٦٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغُونَ وَالنَّصَارَى
 مِنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ
 عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي
 إِسْرَءِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا
 لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

۶۵ ئەوانەى ئەهلى كۆتېن، ئەگەر باوەريان هینابا و دلیان لە خودا ترسابا،
هەرگوناھى کردبۆيان ئیمە لیمان دەسپینەو و دەن بردنە ناو باغاتیک پر
لە خوشى و بەختەوهرى.

۶۶ ئەگەر ئەوان تەورات و ئینجیل و ئەوهرى لە پەرورەینیانەو و بۆيان هاتو،
تەواو دەکاریان هینابا، بى سۆ لە لای سەریانەو و لە [زەمینى]
وێرپایان را خواردنیان بۆ دابین دەکرا. ئەوانە کۆمە لانیکن، هیندیکیان
مام ناونجینو زۆرینەیان بە دکردارن.

۶۷ ئەى پیغه مبه را هەرشتیکى لە لایان پەرورە رنده ت را بۆت هاتو،
راى گەییته؛ گەر وانه کهى راسپیریت پیک نه هیناو. خوا لەوخه لکه ت،
کۆمە لى خودانه ناسان شاره زای راسته پرى ناکا.

۶۸ بیژه: ئەهلى كۆتېن! ئەنگۆ هه تابه پینی تەورات و ئینجیل و هەرچی لە
پەرورە رنده تانه و بۆتان هاتۆته خواره و، نه بزونه و، ئیوه لەسەر هیچ
[دینیک] نین. ئاشکرایه ئەوهرى لای پەرورە رینته و بۆت هاتو، لە
ئەندازه لادان و خودانه ناسى زۆریک لەوان، پترده کا. تۆ له بهر نه و
خوانه ناسانه، خەم مه خو.

۶۹ ئەوانە برۆیان هیناو ئەوانەش بونە جۆله که، سوبییان و فەله کانیس،
هەرکامیکیان باوەرى هه بى به خوداو رۆزى سه لا و ئاکارى چاک
ره چاوبکا، نه هیچ ترسیان لەسەر ههیه و نه خەم ده خوڻ.

۷۰ ئیمە لە بهرەى ئیسرائیل به لیتمان ساندو زۆر پیغه مبه رمان بۆ ناردن.
هەرکەس لە و پیغه مبه رانه پیغه وانهى دلخوازى وان شتیکی بۆ بهینابان،
هیندیکیان به درۆزن حسیب ده کرد؛ هیندیکیشیان هەر به کوشتن
له بهین ده برد.

۶۶- مام ناونجى: مام ناوندی، بهینابهینی، نه زۆر نه کم. ۶۹- سوبی: هه ساره په رسته.

وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ ابْنَ اللَّهِ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ ابْنَ اللَّهِ ثَلَاثَةٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ انْظُرْ كَيْفَ بُيِّنَ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ أَنَّي يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾ قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۚ وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

۷۱ لایان وابو ئیتر به لایان توش نابئی؛ کوئرو که ربون نه ده یاندی نه ده یانبیست. پاشان په شیمان بونه وه؛ خودا نه و په شیمانیه شی قبول کردن. دیسانه وه که لیک له وان کوئرو که ربون خوداش ئاکاری ده دیتن.

۷۲ نه و که سانه ی ده لئین: خودا خو ی مه سیح کوری مه ریه مه، دیاره له دین وه که راون. که چی مه سیح گوتویه تی: ئیوه ئه ی به ریه ی ئیسرائیل! نه و خودایه ی بپه رستن که منی په روه رده کردو ئیوه ش نه و په روه راندویه؛ هه ر که سیکی شهریک بو خوا په یدابکا، خوا به شی له به هشت ده بری و جیی ئاگره و هه ر که سی ناهه قی بکا، هیچ که سی ده هانا نایه.

۷۳ نه وانه ی که گوتیان: خودا سیهه مینه له سی که سان، بی سؤ له دین لایانداوه. جگه له خودای تاقانه، هیچ که س بو په رستن ناشی. نه که ر بیتو ده س هه لنه گرن له وقسانه - نه وانیانه که وا له دین لایانداوه - گرفتاری ئازاریکی به وان ده بن.

۷۴ بوچ نه وانه په شیمانی نابنه بهر قاپی خودا و داوای به خشینى لى ناکه ن؟ که خوا له گونا ه ده بوری و دلوفانه.

۷۵ مه سیحی فرزه ندی مه ریه م له پیغه مبه ریک به ولا وه چی تر نیه، که بهر له ویش فره یه ک پیغه مبه ری تر هاتون و چون. دایکی ئه ویش ژنیکی راست و دروست بو؛ هه ردوکیان خوراکیان ده خوارد. ده پروانه چه ند نیشانه ی ئاشکرایان نیشان ده ده یین. دیسان تو له وه رامینه، چونین له هه قی لاده درین؟

۷۶ بیژه: ئاخو غه ریز خودا ئیوه ده چن شتانی وا ده په رستن که نه ده توانی زیانو پی بگه یه نی و نه پیی ده کری به هره ی بو ئیوه تیدایی؟ زور بیسه رو فره زاناش هه ر خودایه.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ
 وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا
 كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى
 ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾
 كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ
 مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ
 يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ
 أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾
 وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ
 مَا اتَّخَذُوا هُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٨١﴾
 * لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ ءَامَنُوا الْيَهُودَ
 وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ
 ءَامَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرُكَ ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ
 قِسِيَسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

۷۷ بەۋكەسانەى كە ئەھلى كىتېن، بېئە: بەنارەۋا ھەلە رۆيى لە دىنى خۆتاندا مەكەن؛ مەكە ونە شویتى ئارەزوى ئەوانەش كە بەر لەئىستە گومرا بۇن و زۆرىكىشيان گومرا كەردو خوشيان لە رۆي پارس كلا بۇن.

۷۸ ئەو دەستە لە بەرەى ئیسرايلىي كە لە دین لایاندا، لەسەر زمانى داودو عيسای فرزندى مەريەمرا نەحلتە کران، چونکۆ فەرمانى خوايان بە جى نەهینا و پیشەيان دەسدرۆي بۆ.

۷۹ لەو رەفتارە نالە بارە وادەيانکرد، بەرگریيان لە يەك نەکرد. ئای كە چەند خراپەيان كەردا

۸۰ تۆزۆر لەوانە دەبینى دەبنە دوستى خوانە ناستان. چەن خراپە ئەو تۆشەى پیشى خۆيان خست: تۆشەى تۆرە بۆنى خوداو ھەر مانەو ھە ئەزاردا.

۸۱ گەر ئەوانە بە خوداو بە پیغەمبەر و ھەر چى بۆ ئەو ھاتۆتە خوار، بە دل باوەریان ھەبايە، دوستى ئەمانە نەدەبۆن. بە لام زۆرکەس لە ناو ئەوان بە فەرمانى خودا ناکەن.

۸۲ بىن گومانە جوەکان و شەرىک دانەران بۆ خودا، لە دوشمەنى دەگەل برۋا دارەکانا سەر سەخت ترن. ئەو كەسانەش كە گوتمان: «ئىمە مەسىحىن»، پتر برۋا دارەکانيان خۆش گەرەكە. چون برۋا گەيان رەبەن و كەشەن و خۆ بەزل نازانن.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ
الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ
وَنَطْمَعُ أَنْ يَدْخُلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَنْتَبَهُمُ
اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِعَايِنَتْنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَتَأْتِيهِمُ الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَقْتَدُوا بِإِتِّ اللَّهِ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ
بِالْغُفْوِ أَيَمَنِيكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ
فَكَفَّرْتُهُ بِإِطْعَامِ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ
أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتِهِمْ أَوْ تَحْرِيرِ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّरَةُ أَيَمَنِيكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا
أَيَمَنِيكُمْ كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

۸۳ هه رگا گوی ده گرن له وانه ی که له خواوه بۆ پیغه مبه ر ناردراون ، ده یانبینی
ئه سرین له چاویان ده وه ری و چونکه له راستیه که ده گهن ، ئیزن : ئه ی
په روه رنده مان ! ئه وا باوه ریمان هیئا ، سا تۆش ناومان وه ل شایه تاندا
بنۆسه .

۸۴ ئیزن : جا چۆن باوه ر به خوا نا هینین و باوه ر به م راستیه نه که ین که ئیستا
به ئیمه گه یشت ؟ که چی هیوامان ئه مه یه ، په روه رنده ی هه مولامان
بمانخاته ناو گرۆی پیاوچاکانه وه !

۸۵ له هه مبه ر ئه وقسانه دا ئه وان وتیان ، خوا ده یانباته باغاتیک جۆباریان
به به ردا ده ر واو هه تاسه ر هه ر تیا ده بن . پاداشی ئاکارباشه کان هه ر
واده بی .

۸۶ ئه و که سانه ش که دژ به دین وه ستانه وه و نیشانه کانی ئیمه یان به درۆ
زانی ، دیاره جه حه نده م جییانه .

۸۷ ئه ی گه لی خاوه ن باوه ران ! ئه وشتانه ی خوا به ئیوه ی ره وادیوه و پاک و
باشن ، خۆتانی لی بی به ش مه که ن ؛ له ئه ندازه ش پتر مه چن ، خودا
ئه وانه ی خۆش ناوی که له ئه ندازه ده رده چن .

۸۸ ده سا ئیوه له و بویوه ی خودا بۆتانی داناه ، له وه ی وا پاک و ره وایه ، بخۆنو
نۆشی گیانۆ بی ؛ ترسیشۆ له و خودایه بی که باوه ریتان بی هه یه .

۸۹ خوا به سویندی سه رزاره کی و دۆر له مه به ست به گونا هبارتان دانانی ؛
به لام سویندی له ناخی دل تانه وه بی و نه یبه نه سه ر ، به گونا هبارتان
داده نی و ده بی له بارته قای ئه ودا خواردن بده ن به ده هه ژار ؛
له و خواردنه ی به ئاسایی ده یده ن به خیزانی خۆتان . یان ده بی جلکی
ده هه ژار بار بۆ بده ن . یان کۆله یه ک پرگار بکه ن ؛ که سی که ئه مانه ی
نه بو ، با سی رۆژان به رۆژو بی . ئه مه قه ره بوی سوینتانه که به ئانقه ست
خوارد بیتو . سویندی خۆتان بیاریزن و به جیی بیتن . ئاوا خوا نیشانه کانی
خۆی بۆتان رۆن ده کاته وه ، که ئیوه شوکرانه ی بکه ن .

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ
 مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ
 الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
 وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْهَوْنَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُوا
 اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأَحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَى
 رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا ءَامَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
 ﴿٩٣﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَبْلُوَنَكُمُ اللَّهُ شَيْءً مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالَهُ
 أَيْدِيكُمْ وَرِمَا حُكْمٌ لِّعَلَّامُ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ
 ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٤﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْلُوبُوا الصَّيْدَ
 وَأَنْتُمْ حُرْمٌ وَمَن قَلَّهٗ وَمِنْكُمْ مُّتَعَمِّدٌ فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ
 يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَرَةٌ طَعَامُ
 مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكِ صِيَامًا لِّذَوْقٍ وَبَالَ أَمْرِهٖ عَفَا اللَّهُ عَمَّا
 سَلَفَ وَمَن عَادَ فَيَنْقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

۹۰ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! شەراب خۆرى و قوماربازى و كێل پەرستى و گریو لەسەر تیران كردن، لە كارەكانى شەیتانن؛ خۆتانى لى بپاریزن، بەشكەم تۆشى پرگارى بن.

۹۱ شەیتان مەبەستى ئەمەیه، بە شەراب خواردن و قومار ئاواوەتان بختەناو، لە نەمێزو يادى خودا وەتان گێرێ. ئاخۆ ئێوە دەس لە وکارانە بەردەدەن؟

۹۲ بەرفەرمانى خودا بن و بەرفەرمانى پێغەمبەر بن [لە سەرپێچیش] خۆپاریزن. ئەگەر لە فەرمان دەربەجى، دەبێ ئەوەندە بزانی كە پێغەمبەر جگە لە بى پراگە ياندن هیچى تری لەسەرنیه.

۹۳ بۆ ئەوانەى بۆنەتە خاوەن باوەرپو ئاكارچاكن، لەسەر ئەمەى كە لە پێشدا خواردویانە گوناھیان نایەتەسەرێ. ئەگەر ئێستا خۆپاریزن و بپروایان بە خودا هەبێ و ئاكارى چاك پەچاوبەكن، لە دواڕۆزیش خۆ لە گوناھ بپاریزن و لەسەر باوەرپان بەمێن و چاكەى بەكن، خوا چاكەكارى خوش دەوێن.

۹۴ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! خوا دەربارەى ئەو نەچیرەى كە بەدەستان یان بە نێزە راوى دەكەن، بەتاقیتان دەكاتەو؛ هەتا وەكو بزانی كى بەنەپنى لى دەترسێ. هەركە سێكى لەو سنۆرەى كە بۆتان دیارى كراوە پتر بچى، بەشى ئازارى بەوانە.

۹۵ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! هەتا ئێوە لە ئیحرامدان، نابێ هیچ نەچیرى بوگژن. كى لە ئێوە بەئانقەست نەچیرى بكوژى لە ئیحرامدا، لەسەریەتى ئاوەلىكى - كە بارتەقاي ئەو نەچیرەى ئەو بێتەو و دومرۆى عادل لە خۆتان بارتەقايى بەسەلمێنى - بەهێنیتەمالى كابدو لەوى بىكاتە قوربانى؛ یان بارتەقاي ئەو نەچیرە، خواردن بدا بە هەزاران؛ یان بەرانبەر بە قەرسانى ئەو نەچیرە چەند رۆژ دانێن بەرۆژوبى؛ هەتا سزای ئەم كەردەوێ خۆى بچێژى. خودا لە كارى رابردو چاودەپۆشى. هەر كە سیش تى هەلچیتەو، خوا تۆلەى لى دەكاتەو. خودا خاوەن دەستەلات و تۆلەسێنە.

أَحَلَّ لَكُمْ صَيْدَ الْبَحْرِ وَطَعَامَهُ مَتَّعَالَكُمُ وَاللَّسْيَارَةَ وَحُرِّمَ
 عَلَيْكُمْ صَيْدَ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي سِ إِلَيْهِ
 تُحْشَرُونَ ﴿١٦﴾ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ
 قِيَمًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلْبِيدَ ذَلِكَ لِيَعْلَمُوا
 أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ
 شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ
 غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
 تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٩﴾ قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَيْثُ وَالطَّيْبُ
 وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَيْثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَكْأُولَى الْأَلْبَابِ
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْأَلُوا
 عَن أَشْيَاءَ إِن تُبَدَّلَ لَكُمْ تَسْأَلُكُمْ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنْزَلُ
 الْقُرْءَانُ تُبَدَّلَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢١﴾ قَدْ
 سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿٢٢﴾
 مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامِرٍ وَلَكِنَّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا يَقْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَثُرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾

۹۶ راو و خوارده مه نی زری بۆئیه ره واکراوه. ئیه و ریواران ده توانن بیانکه نه بزویی خۆتان. راوی به زیش هه تا له ئیحرامدا ده بن، ریو نیه دهستی بۆ به زن. له و خودایه ترسۆ هه یی که لای ئه و کۆده کرینه وه.

۹۷ خودا مالی کابه [یانی] «بیت الحرام» ی کردۆته هۆی پیکهینانی کاری خه لک؛ ههروه ها حه رامه مانگ و قوربانیه بی نیشان و قه لاده ده مله کانیش. ئه مه [هه مۆی] بۆنه وه یه تابزانن هه رچی له ناو ئاسمانه کان و زه ویدان، خوا ده یزانن و خودا له هه موشتیکی ئاگاداره.

۹۸ ده بی ئه وه نده ش بزائن که خودا له سزاداندا توندو تیژه وه هه ر خوداشه که له گونا هان ده بۆری و دلۆفانه.

۹۹ ئه رکێ له سه ر پیغه مبه ره هه ر هینده یه فه رمانی خوا رابگه رینن. خودا بۆخۆی له وشتانه ی که ئیه ئاشکرای ده که ن، له وشتانه ش ده یشترنه وه، ئاگاداره.

۱۰۰ بیژه: پیس و پاک وه ک یه ک نین؛ با زۆراییی پیسه که ش بۆت سه رسۆرین بی. که وابو ئه ی دل وشیاران! هه ر له خودا ترسۆ هه یی، ئه گه ر به هیوای پرگارین.

۱۰۱ ئه ی گه لی خاوه ن باوه ران! له وشتانه پرسیارمه که ن ئه گه ر بۆتان رۆن که نه وه، پیتی تۆشی دلمه ندی ده بن. ئه گه ر پرسه که وه هه لگرن بۆ ئه و کاته ی که قورئان دیته خواره وه، وه رامه که وه ده دریته وه. خوا له و پرسیاره نابه جیگانه ی ئیه چاوی پۆشی؛ خودا له گونا ده بۆری و له سه ر خۆیه.

۱۰۲ که سانیک له پیش ئیه شدا ئه م جۆره پرسانه یان کردو هه ر له به ر ئه و پرسانه، له ریگه ی خودا لایاندا.

۱۰۳ خودا سه به رت به «به حیره» و «سائیبه» و ده رباره ی «حام» و «وه صیله» هیچ بریاریکی نه داوه؛ به لام خودانه ناسه کان - که زۆربه یان بی ئاوه زن - درۆ بۆ خوا هه لده به ستن.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا
حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا أُولَٰئِكَ هُم لَا يَعْلَمُونَ
شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ
لَا يَضُرُّكُمْ مِّنْ ضَلٍّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فِيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهَادَةٌ
بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذُوَا
عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ ءَاخَرَانِ مِّنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ
فَأَصَبْتَكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسِبُوهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ
فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ أَرَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ ﴿١٠٦﴾ فَإِنْ عُرِيَ عَلَىٰ
أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ
اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلِيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَدْنَا أَحَقَّ
مِنَ شَهَادَتِهِمَا وَمَا عَدَّتِنَا أَنَا إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾ ذَلِكَ
أَدْنَىٰ أَن يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهَيْهَا أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ أَيْمَنٌ بَعْدَ
أَيْمَنِهِمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَسْمِعُوا اللَّهَ لَا يَهْدِيَ الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۲ ئەگەر پێان بگوتری که :بێن به ره ولای شه وه ی خودا هه ناردۆیه ته خواره وه و بێن به ره و لای پیغه مبه ری ، ئیژن : ئیمه هه رته و نایینه مان به سه که باب و باپی ره کانمان له سه ری بۆن ؛ که باب و باپیرانی شیان هیچ شتیکیان نه ده زانی و ریگه ی راستیان به دی نه کرد !

۱۰۵ ئە ی گه لی خاوه ن باوه ران ! هۆشتان به خۆتانه وه یی ئەگەر ئیوه به راستی ده گه لی خوا بن و شاره زابن ، له ری لاده ر زیانو یی ناگه یینن . هه مۆلا شۆ دینه وه به ر قایی خودا ؛ ئە و سا ئاگادار و ده کا که ئاکارتان چلۆن بوه .

۱۰۶ ئە ی گه لی خاوه ن باوه ران ! هه رگا یه کن له ئیوه تۆشی مه رگ دی و ده یه وی وه سیه تی بکا ، با له خۆتان دۆگه س - که جیگه ی بر وابن - بێن و لێ ئاگادار بێن . ئه ر له سه فه ریشدا بۆن و تۆشی به لای مه رگ هاتن ، دۆگه سی تر له وه سیه ت ئاگادار بکه ن . ئەگەر له و دۆشایه تانه به گومان بۆن ، هه تا دوا ی نوێز رایان گرن و ئە و سا ده بی سویندی بخۆن که : به خودا ئیمه دینمان به مالی دنیا نافرۆشین و شایه تیه کی که ده بی بۆ خودا بیده یین ، نامانه وی نه یدرکینین ؛ با قازانجی ئە و راستی نه درکانه شمان به خزمانی خۆمان بکا . ئەگەر ئیمه له درکاندنی به راستی وه سیه ته که - که ده بی بۆ خودای بیژین - خۆ ببویرین ، ئیمه پێی تاوانبار بێین .

۱۰۷ ئەگەر ده رچۆ که دۆشایه ته که ی پیشو خۆیان تاوانبار کردوه ، ئە و سا که دۆشایه تی تر - که له ودوانه نزیکتر له مردوه که بن - بێنه پیشو سویندی بخۆن که : به خودا ئە و شایه تی ئیمه ده یده یین ، له شایه تی دوه کانی پیشو راست تره و ئەگەر له راستی لاده یین ، ئیمه له نا هه ق کارانین .

۱۰۸ ئە م شیوه یه بۆ باش ده رکه وتنی راستی نزیکتره ؛ که شایه ته کان ده ترسن به سویندی ئە وانی دیکه ، ئە و سوینده ی که خواردویانه به سه ریاندا بدریته وه و لێیان هه لۆه شینیته وه . ئە شی له خوا ترسۆ هه بی و چی ده ببیسن بیگر نه گوێ . خودا له فه رمان خۆبوێران شاره زای راسته ری ناکا .

﴿١٠٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ
 لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١٠٩﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
 اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ
 الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ
 الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ
 مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا
 بِإِذْنِي وَتَبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ
 الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنْكَ إِذْ
 جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ
 مُّبِينٌ ﴿١١٠﴾ وَإِذْ أُوحِيَتْ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ ءَامِنُوا بِي
 وَبِرُسُولِي قَالُوا ءَامَنَّا وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾ إِذْ قَالَ
 الْحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ
 يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ
 مُّؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا
 وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٣﴾

۱۰۹ رۆژی که خوا گش پیغه مبه ره کانی خۆی کۆوه ده کاو ئیژی: بیژن چۆنتان به ده نگه وه هاتن؟ ئیژن: ئیمه هیچ ئاگاداریمان نیه، هه ر تۆ له هه مۆ نه دیاران ئاگاداری.

۱۱۰ [ئه وده مه شتان با له بیر بێ که] خوا گوتی: ئه ی عیسای فرزه ندی مه ریه م! وه بیره خۆتی بێنه وه چه ند م چاکه ده ر باره ی خۆت و دایکت کرد؟ من گیانی هه ره پیرۆزم نارد ه یاریت، له سه ر بێشکه و به گه وه ره بێش ده ت توانی خه لک بدوینی. من له لایه نی خۆمه وه فیڕی کتیب و کارزانی و ته و رات و ئینجیل م کردی. ئه و سا که شت هه ر له بیر بێ که له هه ری به ئیژنی من شیوه ی مه لیکت چی کرد و فۆت تیکرد و به ئیژنی من بۆ به بالداریک و ده فپی. دیسان هه ر به ئیژنی من بو تۆ کۆیره کانی زگماک و نه خۆشینی به له کیت خۆش ده کرده وه و به ئیژنی من مرد و شت زیندۆ کرده وه. ئه وده مانه ش که پاش ئه وه مو نیشانه ئاشکرایه ی که پیم دابوی، هاتیه ناو به ره ی ئیسرا ئیل، نه مه یشت زیانت لیبده ن. ئه و که سانه ی که بر وایان پیت نه هیئا، ده یانگوت: ئه و نیشانانه هه مۆ جادوی ئاشکرانو هیچی تر نین.

۱۱۱ ئه و کاته ش من - هه ر به هیما ی تایبه تی خۆم - حه واریه کانم تیگه یاند: ده بی بر واو به من هه بی و به پیغه مبه ره که ی منیش باوه ر بکه ن. گوتیان: خواجه! تۆ شایه ت به که بر واما ن پی هیئای و هه ر ملکه چی فه رمانی تۆین.

۱۱۲ کاتی حه واریه کان گوتیان: ئه ی عیسای فرزه ندی مه ریه م! ئه ری په ر وه رنده که ی تۆ له ده سته ی دی که خوانیکمان له حه واهه بۆ بنیژی؟ گوتی: ئه گه ر باوه ریتان به خوا هه یه لی بترسن.

۱۱۳ گوتیان: ئیمه گه ره که مانه له خوانی ئاوا بخوین و دلنیا بین و باوه رکه ی ن که هه ر چی پیت گوتین راسته؛ ئیمه ش بیینه پال ئه وانه ی که شایه تی بۆ تۆ ده ده ن.

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ
 تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ
 خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ
 مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾
 وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْيسَى ابْنُ مَرْيَمَ أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي
 وَأُمِّي آلِهَتَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالِ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ
 أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي
 نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَالِمُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا
 قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ
 عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَادُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبُ
 عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ
 وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ
 يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾
 لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

۱۱۲ عیسای کۆری مەریەم گوتی: ئە ی خودای پەرورەندەمان! لەو حەوايە تۆ خوانییکمان بۆ بەرپی کە، کە بۆ ھەوێ و دواییمان جێژنە یە ک بئی و نیشانە یە ک بئی لە تۆراو لە رۆزی بئی بە شمان مە کە. تۆ چاکترین رۆزی دەری.

۱۱۵ خودا گوتی: من بۆ ئیوێ ی بەرپی دە کەم؛ ھەر کەس دوایە لە ئیوێ حاشایە بکا، جە زرە بە یە ک ی وای دە دەم کە تا ئیستا لە ناو خە لکی دنیایە دا ھیچ کە سێکم ئاوا جە زرە بە نە دای.

۱۱۶ ئە و کاتە ش کە خودا گوتی: ئە رێ عیسای کۆری مەریەم! تۆ گوتۆتە بە و مەردمە - غەیرە ز خودا - دە بئی ئیوێ من و دایکم وە ک دۆخو دا بپەرستن؟ گوتی: پاک ی و بئی عە یب ی ھەر شیاوی تۆ یە، من رێم ناکە و ئی ھیچ شتی جگە لە راستی ببیژم. ئە گەر ئە و قسە م کرد با خۆت دە تزان ی. ھەر چیە کیشم بە ناخی دلدا ببۆر ی، تۆ دە یزانی؛ تە نیا منم کە دە ربارە ت ھیچ نازانم؛ ھەر تۆ لە ھە مۆ نە دیاران ئاگاداری.

۱۱۷ تۆ چۆنت فەرمان بە من دا، منیش ھەر ئە وە م راگە یاند. گوتم: خودا بپەرستن کە ئە منیش و ئیوێ ش ی پەرورە راندووە. ھە تا لە ناو ئە وانیش بۆم، ئاگادار و چاوە نۆر ی باوەر یان بۆم؛ لە و ساشە وە کە من ت بۆ خۆت بردە وە، بۆخۆت ھەر ئاگاداریان بوی. دیاریشە خۆت لە ھە مۆشت ئاگاداری.

۱۱۸ گەر بته و ئی ئازاریان دە ی، عە بد ی خۆتن؛ گەر بشته و ئی لیتیان خۆش بی، خۆت دە زانی و ھەر بۆخۆتی کە دە ستە لات ت بە دە ستە و لە کار زانی.

۱۱۹ خودا گوتی: ئە مەرۆ رۆژیکە راستە کان راستیە کە یان بە ھەر یان پئی دە کە یین ی. ئە وان باغاتیکیان دە بئی جۆباریان بە بەردا دە رپا و ھە تا سەر ھەر لە و ئی دە بن.

۱۲۰ عاسمانە کان و زە مین و ھەر چی لە ناویاندا ھە یە - گش لە گش - مولکی خودایە و ھەر خودایە لە سەر ھە مۆشت توانایە.

سُورَةُ الْأَنْعَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ اللَّيْلَ نَوْمًا
 وَالنَّوْطُ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ
 تَمْتُرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ
 وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ
 آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ
 لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ
 يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ
 نُمْكِنْ لَهُمْ لَكَرُوهَا وَرَسُولُنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مَدْرَارٌ وَجَعَلْنَا الْآلِهَةَ
 تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا
 آخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ كَثَافٍ مِنْ قِرَاطٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ
 لَقَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ
 عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكَ الْقَضَىٰ لَأَمَرْتُمْ أَنْ لَا تَنْظُرُونَ ﴿٨﴾

نەنعام

وێناو خۆداکە دەستەبەرداوە

۱ پەسن و سوپاس بۆ خۆدایێ که ئاسمانان و زەمینی چێ کردووە و تاریکایی و رۆنکاییش ئێوە پەیدای کرد. ئێوە که سانهش که حاشایان له پەرورندهیان ههیه، دین له پاشان شەریکی بۆ پەیدا دەکەن.

۲ ئێوە خۆدایەکی که ئێوەی له قورچێ کردو ماوەی زینی بۆ داناون. ئێوە کاتەشی بڕیار داوە و ناوی ناوە [که له زیان بێ بەش دەبن]. که چی ئێوە دیسانه که هەر دۆدڵن.

۳ له ئاسمانان و زەمیندا خوا هەر ئێوە و له نهینیی و ئاشکراتان ئاگاداره و هه کارێک بیکه ن ده یزانێ.

۴ هه رنیشانه یه که له لایه ن خۆای پەرورنێانه وه بێ و بیته لایان، ئیلا هه ر حاشای لێ ده که ن و خۆیانی لێ ده بوێرن.

۵ ئێوە و هه ختی ئێم راسته شیان بۆ هات، بڕوایان پێ نه کرد. له دواڕۆژدا ئێوانه ئاگادار ده بن له و شتانه ی ئیستا که پێ خۆی پێ ده ده ن.

۶ ئاخۆ ئێمه نده نازانن که ئێمه له پیش ئێواندا چه ندین به ره مان قێ کردن؟ ئێوه ده سته لاتەش له م زه مینه به وانمان دا بۆ، به مانمان نه داوه. له حه واوه که یکه م و شه سته ره هیله بارانه مان بۆ باراندن و وامان کرد که له سه ر روبره کان ده وێان. که چی هیند نافه رمانیان کرد قێمان کردن و له پاش ئێوان - له جی ئێوان - به ره ی ترمان دامه زراندن.

۷ ئه گه ر ئێمه له سه ر کاغه ز نامه یه که مان بۆ تو نارد بایه خواره وه به ده ست هه لیان گه لۆفیا، ئێوانه ی خۆدانه ناسن هه ر ده یانگوت: بێ و نه بێ جادۆ نه بێ چی تر نیه.

۸ ئێوه ده شلێن: ئه دی بۆچی خوا فرشته ی بۆ ئێوه نه نارد هه خواره وه؟ ئه گه ر ئێمه فرشته شمان بناردایه، بێ سوکار له کار ده ترازو هه یچ مۆله تیان پێ نه ده درا.

۲- چێ کردن: دروست کردن. ۷- هه ل گه لۆفتن: له ده ستا گۆشین و فلیقا نده وم.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلْبَسُونَ ﴿١﴾ وَلَقَدْ أَسْهَرْنَا بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٢﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿٣﴾ قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كُنِبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾ ﴿٥﴾ وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦﴾ قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ اتَّخَذُ وَلِيًّا فَأَطِرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٨﴾ مَنْ يُصْرِفْ عَنْهُ يَوْمَ مَيْدٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٩﴾ وَإِنْ يَمَسَّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمَسَّكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١١﴾

۹ خۆشەگەر راسپاردەمان فرشتەش با، هەر دەبۆ جلکی پیاوینکی
دەبەربەگەین و ئەوجەلە ئەوان دەبیۆشن ئەو پۆشییای .

۱۰ بەگەلینک لە پیڤەمبەرانی بەرلەتۆ، رشخەن کراو رشخەنکەرانی تۆشی
کارەکی خۆیان بۆن .

۱۱ بیۆه: ئێوه لەم زەمینە گەشتی بکەن، تا بزانیان دواڕۆژی بێ باوەرەکان بە
کوێ گەشت .

۱۲ بیۆه: هەرچی لە ناوی عاسمانەکان و زەمیندا، مالی کێیە؟ بیۆه: هەمۆ
بۆ خودایە. خودا لەسەر خۆی نۆسیووە کە دەبی خاوەن بەزەبی. دیاریشە
لە ڕۆژی قیامت - کە بێگومانە هاتنی - گشتو لێک کۆدەکاتەو و
ئەو کەسانە گیانی خۆیان دۆراندووە ئەوان بڕواناھێنن .

۱۳ بۆ ئەویشە هەرشتیکێ لە شەوگارو لە ڕۆژیدا، هەدا دەداو هەر خۆی
بیسەر و زانیە .

۱۴ بیۆه: ئاخۆ دەتانهوی غەیرەز خودا هیچ کەسی تر بە سەروەری خۆ بزانی،
کە ئاسمانان و زەمینێ داھێناو و ڕۆژی بە زیندەوەر دەداو خۆی لە بژیو
بێ نیازە؟ بیۆه: فەرمان بە من درا کە یەكەمین بەرفەرمان بێم . سا تۆ
قەت لەوانە مەبە شەریک بۆ خودا پەیدا کە ی .

۱۵ بیۆه: ئەگەر نافەرمانی خودای پەرورەینم بکەم، لە ئازاری ڕۆژە
هەرەدۆوارە کە ی پرمەترسی، ترسم هەبە .

۱۶ ئەوی ڕۆژی خوا لە هەرکەسێ وازی بێتی، ئەو دیارە وەبەر بەزەبی خستووە؛
ئەم کارەش رزگاریەکی ئاشکرایە .

۱۷ ئەگەر خودا بەلایەکت بەسەر بێتی، بەغەیرەز خۆی کەس لەسەرتی
وەلانا. گەر بەچاکەشت وەخوینی، هەر خۆیەتی هەموکارینکی
پێدەکری .

۱۸ هەر خوداشە لەسەر هەمۆ عەبدەکانی دەستی دەروا و هەر بۆخۆیەتی
کارزانە و ئاگادارە .

قُلْ أَى شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلْ اللَّهُ شَهِيدُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَى هَذَا
 الْقُرْآنِ أَنْ لَا تَذَرُكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَيْنَكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنْتَ مَعَ اللَّهِ
 إِلَهَةً أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنِّى بَرِئٌ مِمَّا
 تُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ آتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ
 أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ
 مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
 ﴿٢١﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاءُكُمْ
 الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فَتَنْهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ
 رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾ انْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ
 عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى
 قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ
 لَا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّى إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا
 إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْعَوْنَ عَنْهُ وَإِنْ
 يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ
 فَقَالُوا أَيْلَيْنَا نَزَدٌ وَلَا نُكْذِبُ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾

١٩ بێژه: شایه‌تی دانی کئی له هه‌مو شایه‌تی دانیک گرینگتره؟ بێژه: خودا شایه‌ته له نێوانماندا؛ ئه‌و قورئانه ئه‌و به‌خه‌لات بۆ منی نارد هه‌وا وه، تا به‌هۆی ئه‌و ترس وه به‌ر ئێوه بنێم وه هه‌ر که‌ سه‌یکیش که پێده‌گا. ئێوه شایه‌تی ده‌دن که وه‌ل خودا چهند خودایه‌کی تریش هه‌یه؟ بێژه: من شایه‌تی ناده‌م. بێژه: خودا هه‌ر یه‌کیکه‌و من له شه‌ریک بۆ خودا دانانی ئێوه دورو بێزارم.

٢٠ ئه‌هلی کتیب هه‌ر وه‌ک کوره‌کانی خۆیان باش ده‌ناسن، پێغه‌مبه‌ریش وا ده‌ناسن. ئه‌وانه‌ی خۆیان تۆشی خوسار کردوه، بر وانا که‌ن.

٢١ کینی وا هه‌یه له‌وه‌که‌ سانه‌ ناهه‌قتر بێ که درۆ بۆ خوا هه‌لده‌به‌ستن یا به‌ نیشانه‌کانی خوا باوه‌رنا که‌ن؟ دیاریشه‌ هه‌ر کئی ناهه‌ق بێ، رزگار نابێ.

٢٢ رۆژی قیامه‌ت که‌ گشتیان کۆده‌که‌ینه‌وه، به‌وه‌که‌ سانه‌ی که‌ شه‌ریکیان بۆ خودا په‌یدا کردبو، ئێژین: کوانی به‌ خه‌یال ده‌وگوت شه‌ریکن ده‌گه‌ل خودا؟ ده‌ بیانیه‌ن.

٢٣ جائه‌وکاته‌ هیچ عوزرێکیان نابێ غه‌یره‌ز ئه‌وه‌ بێژن: سویند به‌ خودا که‌ ئێمه‌ی په‌روه‌راندوه؛ ئێمه‌ هه‌ر گیز هیچ شتی که‌مان نه‌کردۆته‌ شه‌ریکی ئه‌و.

٢٤ بر وانه‌ چۆن درۆ له‌سه‌ر خۆشیان ده‌که‌ن! ئه‌و شتانه‌ش که‌ ئه‌وان به‌ درۆ ده‌بانگوت، له‌به‌ین چۆن.

٢٥ ئی وایان له‌ ناودا هه‌یه‌ گویت پێده‌دا. به‌لام ئێمه‌ په‌رده‌یه‌ که‌مان به‌سه‌ر دلیان هه‌لکێشاوه‌ که‌ تبت نه‌که‌ن، گرانی شمان خستۆته‌ ناو گوێچه‌کیان که‌ [نه‌بیسن] وه‌ نیشانه‌یه‌ک ببینن باوه‌رنا که‌ن. ئی واش هه‌یه‌ که‌ دینه‌لات جوابه‌ جه‌نگیت ده‌گه‌ل ده‌که‌ن؛ ئه‌و که‌ سانه‌ی خوانه‌ناسن ئێژن: ئه‌مه‌ چیروکی پێشینه‌کانه‌و چیترنیه‌.

٢٦ هه‌ر ئه‌وانه‌ ناهێلن خه‌لک بینه‌لای و بوخۆشیان خۆی لی دۆرده‌گرن. ئه‌م که‌ سانه‌ به‌ بێ ئه‌وه‌ی هه‌ستی بێ بکه‌ن هه‌ر بۆ خۆیان له‌به‌ین ده‌بن.

٢٧ ئه‌گه‌ر ئه‌وسا بیانبینی که‌ له‌سه‌ر لیواری ئاگر راگیراون، ئێژن: خۆزی دیسان ده‌یانگێرێنه‌وه، ئه‌وسا به‌ نیشانه‌کانی په‌روه‌رنده‌ن بر واما ده‌کردو ئێمه‌ش له‌ ریزی باوه‌رداران بۆین.

بَلْ بَدَأْتُم مَّا كَانُوا يَخْفَوْنَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَانِهِمْ وَأَعْنَهُ
 وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
 بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقَفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا
 بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ
 ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ السَّاعَةُ
 بَغْتَةً قَالُوا أَيْنَ حَسْرَتُنَا عَلَىٰ مَا فَرَطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ
 عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ إِلَّا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا
 لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
 ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزَنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ
 وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِبَيِّنَاتٍ اللَّهُ يَمْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَتْ
 رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كَذَبُوا وَأَوْدُوا حَتَّىٰ أَنَّهُمْ نَصَرْنَا
 وَلَا مَبْدَلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبِيِّ الْأُمَرِّسِلِينَ
 ﴿٣٤﴾ وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْغِيَ
 نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِثَابِتٍ وَلَوْ شَاءَ
 اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

۲۸ راستىش ناكەن، تەنيا ھەر ئەو ھەيان بۆ ئاشكرابوھ كە لە پىشا لە دلدا حاشارىيان دابو. ئەگەر بىشگە رابانەو، ئەو كارانەى كە پىيان دەگوترا مەيكەن، ھەر دەيانكرد. ئەمانە ھەر درۆزن.

۲۹ گوتىشيان: جگە لەم ۋىنەى سەر دنيامان چىتر نىو ئىمە زىندونابىنەو. ۳۰ گەر بيان دۆنى لە وكتەدا كە لە ھەمبەر پەرورەيتىيان راگىراون، پىيان ئىيۆى: ئاخۆ ئەمەو پىي راست نەبو؟ ئىيۆن: بەلى، سويندەكە بە پەرورەندنەن راستى راستە. ئىيۆى: دە ئازار بچىيۆن بۆ ئەو حاشايەى دە تانكرد.

۳۱ ئەو كە سانە زىانمەند بۆن كە ھىچ باوھەريان نەدەكرد، دىنە بەر بارەگەى خودا. تا ئەو ساتەى لە پەرسە لايان لى رابو. ئىيتر ئەوسا لە حالىكدا كۆلە پىشتى بارى گرانى گوناھيان لە سەر پىشتە، ھەر ئاخ و داخ و پەكيانە؛ ئىيۆن: ھەيفى ئىمە چەندن درىغى كرد. سەبزانە چەند بارەكەيان گران و نالە بارە.

۳۲ ۋىنى دنيا جگە لە گالتەو گەپ نىو مالى ئەولا بۆ ئەوانەى لە خواترس و خۆپارىزن زۆر چاكتەرە. دەسا بۆ دەپى تى نەگەن؟ ۳۳ ئىمە دەزانين ئەو قەسى ئەوان دەيكەن بۆت دەپىتە ھۆى دلئەنگى. خۆ ئەوانە تۆوھە درۆ ناخەنەو؛ لە راستىدا ئەوانە قىكارانە لە نىشانەكانى خودايە حاشادەكەن.

۳۴ فرە لە پىغەمبەرانى بەرلەتۆش - ھەر وەك ئىستەى تۆ - بە درۆزن ۋەمىراون. ۋىپراى باوھەپىي نەكران و ئازاردانىش، ھەروا خۆراگر ماونەو؛ ھەتا كۆيەرمەتى ئىمەيان پىي گەيىشت. سۆزى خوداش بە ھىچكەسىك ناگۆردى و ديارىشە تۆ دەنگ و باسى پىغەمبەرانى زانىو.

۳۵ ئەگەر تۆ لە لات گران دى كە بە دەنگتەو نەھاتۆن، سا ئەگەر لە توانا تەدايە، پەھۆلىكى لەم زەمىنەدا بكوڵە، يان پەيژەيەك كە پىي ھەلچى بۆ ئاسمان و بەلگەيەكى پتەو بۆ ئەمانە بىنە [بىروا پىي بكن]. ئەگەر خوا خۆى مەيلى لى با، ھەمويانى شارەزاي راستەپى دەكرد. ئىيتر ناسى تۆ لە پىژەى نەزانان بى.

﴿٣٦﴾ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
 يُرْجَعُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ
 قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا
 مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ
 مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٩﴾
 وَالَّذِينَ كَذَبُوا بآيَاتِنَا صُومُوا بِكُمْ فِي الظُّلُمَاتِ مِنْ يَشَاءِ اللَّهُ
 يُضْلِلُهُ وَمَنْ يَشَأْ يُجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٠﴾ قُلْ
 أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ
 تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤١﴾ بَلْ إِلَٰهَاهُمْ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا
 تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
 إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضُرَّعُونَ
 ﴿٤٣﴾ فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَٰكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ
 وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾ فَلَمَّا
 نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ
 حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَاذَاهُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٥﴾

۳۶ هەر نه وانه گویت لیده گرن که ده بیسن. مردوه کانیش خوا زیندویان ده کاته وه و پاشان گشتیان بۆ لای خۆی ده گه پینه وه.

۳۷ ئیزن: بۆچی نیشانیکی له لایه ن پهروه رنده پرا بۆ نه هاتۆته خواره وه؟ بیژه: خودا توانای ههیه هەر به لگه یه ک [خۆی حه زبکا] به پیتی بکا؛ به لام نه وانه زۆر به یان لی نه زانن.

۳۸ هەر زینده وه ری له عه رزا ته فگه رپه تی و هەر مه لی به بالان ده فری، هه مۆیان کۆمه لانیکن وه کۆ ئیوه. ئیمه له ناو ئه م کتیه هه یج شتمان هه ل نه بوارد وه؛ له دوا رۆژیش گش ئه مانه له لای پهروه رنده ی خویان کۆ وه ئه کرین.

۳۹ ئه و که سانه ی که نیشانی ئیمه یان به درۆزانی، که پرو لالن و له تاریکیدا خول ده خۆن. خودا به که یفی خۆی ده کا، له هیندیکان ری ده گوژی و هیندیکانیش ده خاته سه ر راسته ری یه.

۴۰ بیژه: ئه گه ر خوا به لایه کۆ بۆ بنیری یان رۆژی سه لا و لی رابی، ئاخۆ نه وسا غهیره ز خودا هانا بۆ که سی تر ده به ن؟ ئه گه ر راستن، راستی بلین.

۴۱ نه خیر، نه وسا هەر هانا بۆ خودا ده به ن. ئه گه ر خودا خۆی حه زبکا، به لاتان له سه ر لاده باو ئه وشتانه تان له بیرده چیته وه که [ئیستا] به شه ریکی خودایان ده زانن.

۴۲ ئیمه بۆ سه ر که لیک له گه لانی پیش تۆش [پینغه مبه رمان] به ری کردۆن. [ئه وه که سانه ی یاغی ده بۆن] تۆشی به لا و نسیبه تانمان ده کردن، تابه شکیکو له به رمان بلالینه وه.

۴۳ ده یسا بۆچی که به لاشمان به سه ره ینان، له به رمان نه پارانه وه؟ به لام ئه مان دلره ش بونو، شه یتانیس کاره کانیانی وا له بهر پاراند بۆنه وه [که هەر له سه ر حاشایه مان].

۴۴ جا وه ختی ئه وه هه مۆ ئامۆزگاریانه یان - که کرابۆن - له بیره وچۆ، هه مۆ ده رگای به خته وه رین بۆ کردنه وه هه تا که وتنه خۆشی و شادی؛ ئه وسا له پرو نه کاویک بهر تۆره یی خۆمان خستن و هه مۆ نا هومید مانه وه.

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَرَكُمْ وَخَنَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ
 مِّنَ اللَّهِ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيَكُمْ بِهِ أَنْظَرَ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ
 ثُمَّ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنُكِّمَ عَذَابُ اللَّهِ
 بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا
 نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ
 فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَبُوا بآيَاتِنَا
 يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ
 عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ
 إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ
 أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا
 إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِّنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّهُمْ بَيْنَهُمْ
 وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعُدْوَةِ وَالْعَشَىٰ يُرِيدُونَ
 وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ
 عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾

۲۵ ئىتر ئەوسا ئەۋكەسانەى پىشەيان ھەر ناھەقى بو، دواپراۋبۇن و سېاس بۇ
خوای راھىنەرى ھەمۇ دنیا.

۲۶ بىژە: بە من بىژن ئەگەر خوا ھەستى گوئى و سۇماى چاۋتان لى بىستىنى و
لەسەر دىگەلىشتانەۋە مۇردابنى، كى دەتوانى - بەدەر لە خوا -
بۇداتەۋە؟ دە پروانە ئىمە چلۇن نىشانەكان بۇ ئەۋان شى دەكەينەۋە؛
ھىشتا ھەر خۇى لى دە بوئرن.

۲۷ بىژە: بە من بىژن ئەگەر بەلاى خودا لە پرىك و بە نھىتى يان بە تەرزىكى
ئاشكرا، تۇشتان بىي، جيا لەۋانەى غەدرى دەكەن كى قېر دەبى و
تېدادە چى؟

۲۸ ھەر پىنغەمبەرىك دە نىزىن پىتى دە سىپىرىن مۇدەدەر و ترسىنەر بى؛ سا
ھەركەسى بىرواى ھىناۋ ئاكارى چاكى رەچاۋكرد، نە ھىچ ترسى لەسەر
ھەيە و نە ھىچ خەمىكىان دىتە بەر.

۲۹ ئەۋانەۋا نىشانەكانى ئىمەيان بەدرو ئەۋمارد، لە سزاي ئەم نافەرمانيە،
گرفتارى ئازاردە بن.

۵۰ بىژە: من بە ئىۋەم نەگوت: كلىل دارى گەنجىنەكانى خوا منم؛
نەشم گوتۈە: لە نادياران ئاگادارم؛ پىشم نەگوتون؛ فرىشتەم. تەنھا من
ھەر ئەۋە دەكەم كە خودا پىتى راگەياندۇم. بىژە: ئاخۇ كويرو چاۋساغ وەكۇ
يەكن؟ دەيسا بۇ بىرناكەنەۋە؟

۵۱ بەم قورئانە تۇ ئەۋانە بترسىنە، كە لە پۇژى كۇبۇنەۋە لە قاپى
پەرۋەرنەديان نىگەرەنن؛ كە لە ۋەدەر نە ھىچ دۇستيان گىردەكەۋى و
نە تىكاكار؛ بەشكو لە خودا بترسن.

۵۲ ئەۋكەسانە مەتۇرىنەۋە دەريان مەكە كە گش شەۋەكى و ئىۋاران ھانا دەبەنە
بەر خۇاى پەرۋەرىنيان و بۇرەزاي ئەۋ كۇشش دەكەن. تۇ ھىچ كارت بە
كارى ئەۋان نەداين؛ ئەۋانىش ھىچ كارىيان بەسەر تۆۋە نىيە. سا ئەگەر
ئەمانە دەرگەى، غەدرىكە لە خۇتى دەكەى.

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا آتِيْعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذْ أَوْ مَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّي عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ أَلْحَكُمُ إِلَّا اللَّهُ يَقْضِ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ ﴿٥٩﴾ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥٩﴾

۵۳ ئیمه ئاوا گه ره کمانه هیندی له وان به هیندیکان تاقی وه کهین ، هه تا بیژن : چلۆن خودا له ناوماندا هه ره ئه مانه ی وه بهر چاکه ی خۆی خستوه ؟ ئاخۆ خودا له وان باشتەر شوکر بۆیران ناناسی ؟

۵۴ هه رگا ئه وانه دینه لات که به نیشانی ئیمه بر وادارن ، پیاو بیژه : دنیابن پهروه ریشتان هه ره خۆی له سه ره خۆی نویسه وه بهر به زه یی خۆیتان بخا ؛ دیاره خودا هه رکه سیکی له ئیوه - له نه زانی خۆی - کاری خراپی لی رۆداو پاشان په شیمان بیته وه و ئاکاری چاک ره چاوبکا ، له گوناچه کانی ده بۆری و دلۆقانه .

۵۵ ئیمه ئاوا نیشانه کانی خۆمانیان ته و او بۆشی ده کهینه وه و ده مانه وی ریبازی تاوانباران رۆن بیته وه .

۵۶ بیژه : من ریم پی نه دراوه که له خودا بته کهمه وه و ئه وشتانه بیه رستم که ئیوه ده یانه رستن . بیژه : قهت من به ئاره زوی ئیوه ناکه م . ئه گه ر بیته شوین ئاره زوی ئیوه که وم ، دیاره رینگه م گوم کردوه و له راسته ری و ده ره که وتۆم .

۵۷ بیژه : وا من له لایه ن پهروه ریتمه وه ، به لکه ی پته وم له لایه ؛ که چی ئه وه ی لای منتان به درۆ دانا . ئه وه ش ئیوه بۆی به له زن ، هیچی له ده س مندا نیه . فه رمان هه ره فه رمانی خواجه وه هه ره خۆی راستیو بۆ باس ده کا . چاکتر لیک جودا که ره وه ش هه ره خۆیه تی .

۵۸ بیژه : ئه گه ر ئه وشته ی داوای ده که ن و بۆی به په له ن به ده س من با ، کاری نیوان من و ئیوه هه ره له زۆدا دواپی ده هات . هه ره خوا باشتەر ناهه قی کاران ده ناسی .

۵۹ هه مۆ کلیلی نهینی و به ریواران وا لای ئه وه ؛ له خۆی به ده ره هه یج که سی ئاکای لی نیه وه هه رچی له زریاو به ژدایه باش ده یزانی ؛ هه یج که لایه ک له هه یج شوینی بی زانیی ئه و ناوه ری . هه رچی ده نکه و له تاریکایی زه ویداو هه رچی ته ره یان زوهایه ، گشتی له ناو ده فته ریکی ئاشکرایه .

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ
 يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ
 ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ
 وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ
 رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفْرِطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ
 أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ
 ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّيْنٍ أَنْجِنَا مِنْ هَذِهِ
 لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ
 ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا
 مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ
 بَأْسَ بَعْضٍ ۗ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ﴿٦٥﴾
 وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾ لِكُلِّ
 نَبِيٍّ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي
 ءَايَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ
 الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾

۶۰ هه‌ر خۆیه‌تی به‌ شه‌و هه‌ستۆ لی ده‌ستینی و ده‌شزانێ له‌ناو پۆوا چیتان کردوه‌ . جا به‌ پۆز راوده‌ په‌رینی ، هه‌تا ماوه‌ی دیاری کراو به‌سه‌رده‌چنی . له‌پاشان ده‌چنه‌وه‌ لای خۆی ؛ نه‌وسا ئاگادارتان ده‌کا که‌ له‌پیشدا چۆکرده‌ .

۶۱ هه‌ر خۆیه‌ ده‌سته‌ لاتدار به‌سه‌رعه‌ بدانیا . پاسه‌وانانیکیشتان بۆبه‌ پێ ده‌کا . هه‌رگا وه‌ختی مردنۆ دی ، پیمیردی خوا له‌ پێک هینانی فه‌رمانی درێغ ناکا .

۶۲ پاشان ده‌یانگه‌رینه‌وه‌ بۆ لای خودا ، که‌ سه‌روه‌ری راسته‌قینه‌ی هه‌م‌ویانه‌ . بابزانی فه‌رمان هه‌ر به‌ ده‌ستی نه‌وه‌و زۆتر له‌ هه‌ر حیسابگه‌ری به‌ حیسابی گش را ده‌کا .

۶۳ بیژه‌ : کئی رزگارتان ده‌کا له‌ تاریکی به‌زو ده‌ریا ؟ که‌ نه‌وساکه‌ به‌ نه‌ینی و به‌ ئاشکرا له‌به‌ری ده‌پارینه‌وه‌ : نه‌گه‌ر خودا نه‌مجاره‌ش رزگارمان بکا ، هه‌ر شوکرانه‌ی نه‌و ده‌بۆترین .

۶۴ بیژه‌ : خوا رزگاروده‌کا له‌وته‌نگانه‌و له‌ هه‌م‌ۆ به‌ لایه‌کی دیش ؛ که‌چی ئیوه‌ شه‌ریکی بۆ په‌یداده‌که‌ن .

۶۵ بیژه‌ : خودا توانای هه‌یه‌ که‌ له‌لای سه‌رۆتانه‌وه‌ یان له‌لای وێرپاتانه‌وه‌ ئازارتان بۆ به‌پێ بکا ؛ یان بتانکاته‌ چه‌نده‌سته‌و تیکتان به‌رداو ئازار له‌ یه‌کتر بجیژن . ده‌بروانه‌ چۆن ئیمه‌ نیشانه‌کانمان - جوژه‌ جوژه‌ - به‌ومه‌رده‌مه‌ نیشان ده‌ده‌ین ، به‌شکۆ نه‌وانه‌ تی بگه‌ن .

۶۶ هۆزه‌که‌ی تۆ نه‌م قورعانی وا راستیشیان پێ درۆیه‌ . بیژه‌ : خۆ من نه‌بۆمه‌ هه‌مه‌کاره‌تان .

۶۷ زۆر به‌ زۆ ئاگادارد به‌ن که‌ هه‌ر باسو خه‌به‌ریک جیگه‌ی خۆی هه‌یه‌ .

۶۸ هه‌رگا نه‌وانه‌ ده‌بینی ده‌رباره‌ی نیشانه‌کانمان خراپ ده‌دوین ، تۆ رۆیان لی وه‌ربگێره‌ تا باری قسه‌ ده‌کوین و قسه‌ له‌شتیکی تر ده‌که‌ن . گه‌ر وا رویدا شه‌یتان له‌بیری بردیه‌وه‌ ، هه‌رگا وه‌بیرت هاته‌وه‌ ئیتر وه‌ل‌ناهه‌قیکاران پۆمه‌نیشه‌ .

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَٰكِنْ
ذَكَرُوا لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ الَّذِينَ أَخَذُوا
دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا وَذَكَرَ بِهِ
أَنْ تَبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ
وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَٰئِكَ
الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ
أَلِيمٌ يَمَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهَ
كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانًا لَهُ أَصْحَابٌ
يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَىٰ اثْنًا قُلْ إِنِّي هَدَى اللَّهُ هُوَ الْهُدَىٰ
وَأْمَرْنَا لِنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ
فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

٦٩ نه وانه ی خودی ترسن و خو پاریزن، هیچ ثوبالی نه وانه یان له ستونیه . به لام ده بی ناموزگاری [بۆ ناله باره کان] بکه ن، به شکۆ له خودا بترسن .

٧٠ تۆ وازهینه له وانه ی دینه که یان به گه مه و گالته گرتوه و زینی دنیا ته وایک له خشته ی بردۆن . به م قورئانه بیران خه وه که هه رکه سیک بکه وینه زیندانی بی ده ره تانی کرده وه ی خۆی - له خوا به ده ر - هیچ که سی ده هانای نایه و هیچ که سیش تکای بۆ ناکا . هه رچی مالی دنیا ش هه بی و له لای نه و بی له قه ره بوی خۆیدا بیدا، قبۆل ناکری . نه وان له سۆنگه ی نه و کاره ی کردۆیا نه و برۆیا یان به خودا نه بوه، له دۆزه هی ده رناکه ون و ئای کولیو ده خۆنه وه و جه زه به ی به زانیان هه یه .

٧١ بیژه : ئاخۆ گه ره کتانه - له خوا به ده ر - هاوار بۆ شتانیک به رین نه زه ره ریکمان لیده ده ن، نه به هه ریه یان بۆمان هه یه و له پاش نه وه ی شاره زای راسته رینگه بۆین، سه رله نوێ پاشگه زبینه وه ؟ هه ره وک نه وه مان به سه ردی که شه یتان خه له تاندۆیه و له سه ر زه وی سه رگه ردانه . هیندیک هه والی وای هه یه که پیتی ئیزن : وه ره لامان له رینگه ت شاره زاده که ین . بیژه : پیتی راست هه ر رینگه ی رۆبه خودایه و فه رمان به ئیمه دراوه خۆ بده ینه ده س راهینه ری دنیا به .

٧٢ فه رموشیه ده بی نوێ بکه ن ؛ ترسیشۆ له خودا هه بی ؛ که هه مۆتان له لای نه و خرده کرینه وه .

٧٣ هه ر خۆیه تی بۆ راستی، ته م ئاسمانانه و زه مینه ی به ره م هیناوه . هه ر رۆژیک ی بۆ دروست بۆنی هه رشتی فه رمان بدا : به ! ده بی . قسه ی راسته و لاری نیه و نه وی رۆژی قۆ به که له شاخدا ده کری، ته نیا خۆی ده سه تله لات داره و دیارو به ریبوار ده زانی و هه ر خۆیه تی له کارزان و ئاگا داره .

✽ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ اتَّخِذْ أَصْنَامًا ءَالِهَةً إِنِّي
 أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٤﴾ وَكَذَلِكَ نَرَىٰ إِبْرَاهِيمَ
 مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَيْكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٥﴾
 فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ كَوْكَبًا قَالَ هَٰذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ
 لَا أُحِبُّ ٱلْأَفْلِينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّارَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَٰذَا
 رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ
 الضَّالِّينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّارَأَى الشَّمْسَ بَازِعَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَا
 أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يُقَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾
 إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَٱلْأَرْضَ
 حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾ وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ
 أَتُحِبُّونَنِي فِي ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَانِي وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ ؕ
 إِلَّا أَن يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا
 تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾ وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا
 تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُم بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّل بِهِ ؕ عَلَيْكُمْ
 سُلْطَانٌ فَأَيُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِٱلْأَمْنِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

۷۲ بىر لە وكتەش بکەرەوہ کہ ئىبراھىم بە ئازەرى ئاپى خۆى گوت : ئەتۆ بۆچى ئەوبتەنە دەپەرستى ؟ ئەمن تۆشو گەلەكەشت دەبینم لەرى لاۋداوہ .

۷۵ [ھەر ئەو دەمەش بو کہ] ئىمە نىشانى ئىبراھىم دا دامو دەزگای ئەم عاسمانان و زەمىنە سەر بە کنىيە ، تا لە پىزى باوہردارە راستەکان بى .

۷۶ کہ شەوى بە سەردا ھات و تارىک داھات ، ئەستىرەيەکی بەدى کرد . گوتى : ئەمە پەرورەينمە . ھەر کہ لەبەر چاۋ ئاۋابو ، گوتى : ھەرچى ئاۋابى خۆشم ناۋى .

۷۷ ۋەختى کہ دىتى مانگ ھەلات ، گوتى : ئەمە پەرورەينمە . کہ ئەۋىش لەبەر چاۋ نەما ، گوتى : ئەگەر پەرورەينى راستەقانىم خۆى شارەزايىم بى نەلى ، منىش لە گومرايان دەبم .

۷۸ کاتى دىتى ۋا خۆر لە کەل سەردەكەۋى ، گوتى : ئەمە لەۋانى تر مەزن ترە ، پەنگە پەرورەندەكەى من ھەر ئەمە بى . کہ خۆرىش كەۋتە خۆرنشىن ، گوتى : گەلۋا من لە وکارەۋ کہ شەرىكان بۆ خودانى من دەناسن ، تەكىمەوہ .

۷۹ ۋا من - بەدلىپاكى - روم كرده ئەۋكەسە کہ ئاسمانان و زەمىنى داھىتاوہ و لەۋانەنیم شەرىكى بۆ پەيدادەكەن .

۸۰ ھۆزەكەى لەسەر ئەم باسە شەرو كىشەيان بى فروشت . گوتى : ئىۋە چۆن دەگەل من دەربارەى خودايىكەۋە كىشەدەكەن کہ خۆى شارەزای كردۇم و ھىچ ترسىكم لەۋانە نىيە کہ ئىۋە دەيانكەنە شەرىكى ئەو . ھەرشىكى پەرورەندەم ھەزى بكا ھەروا دەبى و زانستى پەرورەينى من ھەمۇشتى داگرتۆە . ئاخۆ ئىۋە رانامىن ؟

۸۱ جا چۆن دەبى لەوبتەنەى - كە ئىۋە دەيانپەرستن - ترسم ھەبى ؟ كەچى ئىۋە ترسۇنىيە و ئەوبتەنە بە شەرىكى خوادەزانن و ھىچ بەلگەيەكى پتەوتان بۆ نەھاتۆتە خوارەوہ . ئەگەر ئىۋە لە زانىن ھىچ بەشتان ھەبا ، دەتانزانى لەمن و لەنگۆ كامەلامان پتر شىاۋى نەترسانە .

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمَنُ
 وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا ءَاتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى
 قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾
 وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا
 هَدَيْنَا مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ
 وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾
 وَذَكَرْنَا يُوحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ كُلًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾
 وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُوشَعَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى
 الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِن ءَابَائِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْتَهُمْ
 وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي
 بِهِ مَن يَشَاءُ مِّن عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ
 فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَٰؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ
 ﴿٨٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَّتْهُمْ أَقْدَةُ قُل لَّا
 أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرِي لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾

٨٢ ئه و كه سانه ی پروایان به خودا هیناوه پروا که یان تیکه لی ناحه قی نه کرد،
دنیایی بۆ ئه وانه و شاره زای رای خودا ئه ون .

٨٣ ئه مانه چهند به لگه یه ک بۆن که دابؤمانه ئیبراهیم، که به رانبه ر به هۆزی
خوی رابوه ستن . هه رکه سی ئیمه چه زبکه یین پله ی ڕیزی بالاده به یین ؛
بی گومانه پهروه رنده ت له کارزان و ئاگاداره .

٨٤ ئیمه ئیسحاق و یه عقوبمان هه ر به و به خشی و هه مۆلامان شاره زای رای
خۆمان کردو، له پێش ئه واندان نوحیسمان به ره و خۆمان ڕی نیشانداو
له ناو زارو ژیچی ئه ودا داودو سوله یمانیش و ئه ییوب و یوسف و مۆساو
هارۆنمان خسته سه ر ڕینگا . ئیمه ئاوا پاداشی باش به کارچاکان
ده ده ینه وه .

٨٥ ههروه ها زه که ریاش و یه حیاو عیسا، و یرای ئه لیاس ؛ هه مۆیان له
میرخاسان بۆن .

٨٦ ئیسماعیل و ئه لیه سه ع و یونس و لؤتیش ههروه ها ؛ سه رله به ریانمان له
خه لکی سه رزه مینی، زیده تر قه در لیتاوه .

٨٧ له باب و کال و عه ولادو برایانیان، بریکیانمان سه رخستن و شاره زای
رای راسمان کردن ؛

٨٨ ئه م شاره زایی کردنه له لای خوایه . له هه رکه سی له عه بدانی مه یلی
لی بی، به ره و خۆی ڕتی نیشان ده دا . خۆنه گه ر شه ریکیان بۆخوا
په یدا کربا، کرده وه یان سه رپاکی به فیرۆ ده چۆ .

٨٩ ئه وانه که سانیک بون که کتییی خۆمان پیدان و له کارزانیمان پاهینان و
کردمان به پیغه مبه ر ؛ گه ر ئه مانه لییان بکه و نه حاشایه ، ئیمه ئه وکاره
ده ده ینه کۆمه لی و که پروایان پێیان هه بی و هیچکا حاشایان لی نه که ن .

٩٠ ئه وانه که سانیک بۆن که خودا رینمونی کردن ؛ تۆش هه ر له شوین ئه وان
برۆا بیژه : خۆ من هیچ پاداشیکم لیو ناوی، ئه م قورئانه هه ر ته نیا
ئامۆزگاریه که بۆ هه مۆ خه لکی دنیا به .

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ
 قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ
 تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ يُبَدُّونَهَا وَيُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا
 أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿١١﴾
 وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ
 أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ
 وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿١٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى
 اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ
 مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ
 وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ
 تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ
 وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى
 كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ
 وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ
 لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿١٤﴾

۹۱ ٲودھ مہی واگوتیان : خودا ھیچ شتیکی بۆ ھیچ کہ سیک نہ ناردوہ ، وھک یتویستہ خوا بناسری ، نہ یان ناسی . بیژہ : ٲہی کی ٲہ وکتیبہ ی ناردوہ کہ مۇسا ھیئای ورۇناکی و شارہ زایی بو بۆ مہردم ؟ کتیبی کہ ٲہ ٲہ ٲہ ی دہ کہ نہ وہ و بہ شی کہ می نیشانی خہ لکی دہ دہن و بہ شی زوری دہ شارنہ وہ ! بہ وکتیبہ شتگہ لیکتان ٲی فیڑکرا کہ نہ خۆ نہ باب و کالتان نہ ۇدہ زانین . بیژہ : ھہر خودا ناردوہ . تۆ ئیتر وازیان لی بینه با بہ کالتہ کردنہ وہ خۆ خہ ریک کہن .

۹۲ ٲم قورعانہ شمان بہ خہ لات بۆ تۆ ناردو مبارکہ و ٲہ وانہ یشی لہ لا راستہ کہ دہ ٲیشدا ناردراون ؛ تا تۆ بہ ھوی ٲم قورئانہ خہ لکی مہ ککھ و دہ وروبہ ری بترسینی و ٲہ و کہ سانہ ی ٲروایان بہ قیامت ھہ یہ ، دیارہ باوہ ری ٲی دینن و ھۆشیان بہ نوژوہ کانیشیانہ وہ ھہ یہ .

۹۳ کی لہ وکسہ ناھہ قترہ درۆ بہ دہم خواوہ بکا ؟ یا بیژۆ من لہ خوداوہ فہرمانم ٲی راگہ یہ نراوہ ؛ کہ ھہر گیز ھیچ فہرمانیشی لہ خواوہ بۆ نہ ھاتوہ ؛ یان بیژۆ منیش لہ وینہ ی ٲہ وانہ ی خودا ناردوہ ، دہ توانم بۆتان بنیرم ؟ ٲریا وہ ختی ئاویلکہ دان تۆ ناھہ قیکارہ کانت بدیا کہ فریشتہ لیان راساوہ ، کہ : گیائۆ لہ قالب دہرخن ؛ وا ٲہ مړۆ لہ تۆلہ ی ٲہ وہ کہ درۆتان بہ دہم خوداوہ ھہ لدہ بہ ست و لہ نیشانہ کانی خودا حاشاودہ کرد ، ئیوہ بہ سوکایہ تیوہ ئازار دہدرین .

۹۴ ھہر وھک تاک تاکو بہ تہنیا لہ ٲیشؤدا ، ئیوہ مان وہ دی ھیئاوہ ، ھہر واش ھاتؤنہ وہ لامان . ھہر چی ش ئیمہ ٲیمان دابؤن ، لہ دواتانہ وہ بہ جی ما . ٲہ و کہ سانہ ش نابینن کہ لاتان وابو تکاکارن و بہ شہریکی خواتان زانین . دیارہ ئیستا لہ یہ کتری جیابؤنہ وہ و چی بہ خہ یال سازودابو ، ھہمؤتان لی بہ ھیچی چو .

﴿٩٥﴾ إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى ۖ يُخْرِجُ الْحَىَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَىِّ ۚ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٩٦﴾ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ ۚ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۚ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٩﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَبِهٍ ۚ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠١﴾ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُ صَاحِبَةٌ ۚ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠٢﴾

۹۵ خودا دانه و دهنکی میوه دهقه لیشی . هه ر ئه ویشه زیندؤ له مردؤ
دهرده خاو مردؤ له زیندؤ دهر دیننی . ئه مه خوایه ، ده سا ئیوه چؤن
[له رینگا] کلا ده کرین ؟

۹۶ تیکولی شه وگار لاده داو سپیده و بؤ ده خاته رؤ . شه وی بؤ ئوقره گرتن و
خورو هه یفی بؤ ماره ی ئیوه سازدا . خودای خاو ن دهسته لاتى زانا ئه م
کاره ی کردوه .

۹۷ هه ر ئه ویشه ئه ستیره ی بؤ خستونه رؤ ؛ تابه وانه - له تاریکی به ژ و زریا -
رئ پهیدا کهن . ئیمه بؤ که سانی زانان ، نیشانانمان به رونی شی
کردوته وه .

۹۸ هه ر ئه ویشه هه مۆ ئیوه ی له تاقه که سیك خسته وه ؛ له دواى ئه وه له
شوینیک کوی کردونه وه و دای مه زراندؤن . بؤ ئه و که سانه ی تیده گهن ،
نیشانانمان به رونی شی کردوته وه .

۹۹ هه ر خۆیه تی له حه واهه ئاویکی بؤ ئیوه باراند ، هه مۆ روه کمان پین رواند ؛
هه تا له سه وزه گیا که وه دهنک و که لوی سواری یه ک و له کلۆکی
دارخورماوه هیشوی پپرو شوپره وه بؤ ده گهل باغاتیک له په زو زه یتؤن و
بنه هه ناری هاووینه و له یه ک جیامان به رهه م هیئا . وه ختی میوه یان
پیده گا سه یری بکه ن ، که له واندا گه لیک نیشانه ی خودا هه ن بؤ
که سانی که بر وایان به خوا هه یه .

۱۰۰ له جنۆکان شه ریکیان بؤ خوا پهیدا کرد ؛ که بؤخوی دروستی کردؤن . له و
نه زانی که هه یانه ، خه یال ده که ن ده بی کورو کیژی هه بن . خودا پاک و
به رزتره له وباسانه ی ئه وان ده یکه ن .

۱۰۱ داهینه ری ئاسمانه کان و زه مینه ؛ چؤن ده بی عه ولادی هه بی ؟ که هه یج
ونی نه هیئا وه هه رچی هه یه هه مۆ ده سکردی خۆیه تی و ئاگای له
هه مۆشت هه یه .

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ
 فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٠٢﴾ لَا تَدْرِكُهُ
 الْبَصَرُ وَهُوَ يَدْرِكُ الْبَصَرَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٠٣﴾
 قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ
 فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِظٍ ﴿١٠٤﴾ وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ
 الْآيَاتِ لِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾
 اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ
 الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
 حَفِظًا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ
 يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَلِكَ زَيْنًا
 لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلُهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ
 لَيُؤْمِنَنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا
 جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَرَهُمْ كَمَا لَمْ
 يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾

۱۰۲ ھەر خودایە ئیوھ ی پەرورەردە کردووە بە غەیرە ز ئەو هیچ شت بۆ پەرستن نابێ؛ ھەمۆشتیش ئەو کردووە. لە سەرتانە عەبدایەتی ئەو بکەن و سەرپەرستی ھەمۆشت ھەر بۆخۆیەتی.

۱۰۳ ئەو نایەتە بەرچاوانو ھەمۆبینەرێک دەبینی و کارناسک و ئاگادارە. ۱۰۴ ئیوھ لە پەرورەردە ورا چاوی دلتان پێدراود. ھەرکە سێکی بە چاوی دل شت ببینی، بە قازانجی تەواودەبێ. ھەرکە سێکیش چاوی دلی نابینایە، زیانبارە و من کێشکگری ئیوھ نیم.

۱۰۵ ئیمە نیشانەکان ئاوا جوړاوجۆر شی دەکەینەو؛ ھەتا لە ئاکامانە یۆن خوێنەواری! ھەتا رۆنیشیان کەینەو بۆ ئەوانە ی کەتێدەگەن.

۱۰۶ ھەرفەرمانی لە پەرورەردە ورا بۆت دی، پێکی بێنە؛ بە غەیرە ز ئەو کەس بۆ پەرستنی ناشی. تۆ وازت لەوانە بێنە شەریک بۆ خوا پەیدا دەکەن.

۱۰۷ ئەگەر خودا مەیلی لێ، شەریکیان پەیدانە دەکرد. ئیمە تۆمان نەکردۆتە پاسەوان بە سەریانەووە نەبۆیتە ھەمەکارەیان.

۱۰۸ قسە ی خراپ دەربارە ی ئەوانە مەکەن کە داوا ی یارمەتی [لە غەیرە ز خوا دەکەن؛ چونکە ئەوانە ی نەزانن، لەوانە یە لە بەردۆایەتی خۆیان، خراپ لە مەر خودا بدوین. ئاکاری ھەردەستە یە کمان لە بەر چاوازان دۆنەووە لە ئاکامدا ھەر دینەووە بەردەستی پەرورەردەیان؛ ئەوسا ئاگاداریان دەکا کە چیان دەکرد.

۱۰۹ بە سویندەووە رەش بۆنەووە کە بە خودا ھەر تاکە نیشانە یەکیان لە خواوە بۆ بێتە خواری، بروادینن. بۆش نیشانان ھەر لای خودان؛ کۆدەزانن؟ [من دەزانم] ئەگەر نیشانە شیان بۆی، باوەرناکەن.

۱۱۰ ھەر وائەوان جاری یە کەم باوەریان بە قورئان نەکرد، [ئیمەش] دل و دیدە ی ئەوان لە کار دەخەین. ھەر وەک ھەن وازیان لێ دینین کە ھەر بە نافەرمانیەووە سەرگەردان بن.

﴿١٠٨﴾ وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَكَيْنَا وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا
 عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِلْيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنْ
 أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١٠٩﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا
 شَيْطَانًا الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرَفَ
 الْقَوْلِ غَرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ
 ﴿١١٠﴾ وَلِنَصْغِي إِلَيْهِ أَفِئْدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
 وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ﴿١١١﴾ أَفَغَيْرَ اللَّهِ
 أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا
 وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنْزَلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ
 فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٢﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا
 وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١١٣﴾ وَإِنْ
 تُطِيعُوا أَكْثَرَكُمْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ
 يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
 أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٥﴾
 فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٦﴾

۱۱۱ فرشته شمان بناردایه و مردیه کانیش قسه یان ده گهل کردبان و هه مۆ شتمان له رۆبه رۆی ئه وانه وه خرکردباوه، هیمان باوه ریان نه دینا؛ جا مه گین خوا مه یلی لی با. به لام زوربه یان نه زان بۆن .

۱۱۲ ئیمه بۆ هه ر پیغه مبه ریک دوژمنیکمان - له نیوشه ی تانه کانی بنیاده م و جندۆکه - دانا. هیندیک له وان - بۆفریودان - قسه ی پاراوه و درۆیان به هیندیک تر راده گه یاند . پهروه رنده ت ئه گهر چه زی بکردایه ، ئه و کاره یان بۆ نه ده کرا. لییان گهری با هه ر درۆیان هه لبه ستن .

۱۱۳ با ئه وانه ی پروایان به و دنیا نیه ، به دل گوێ بۆ راگرن و په سندی که ن و هه رکاری ده یکه ن با بیکه ن .

۱۱۴ ئاخۆ ره وایه غه ی ره زخوا داوه ریکی په یدا بکه م ؟ هه ر ئه ویشه ئه م کتیبه ی دۆر له هه مۆ که مایه سی بۆ ئیوه نارد ه خواره وه . ئه وانه ی کتیبمان پیدان ، سۆر ده زانن که خه لاته و له پهروه رنده ی تۆزایه و گشتی راسته . که وایه تۆ هه رگیز له دودلان مه به .

۱۱۵ قسه کانی پهروه رنده ت - له بی لایه نگری و راستیدا - ته واوو بی که م وکوړین ؛ که س ناتوانی بیانگۆړی . زۆربیسهر و هه ره زاناش هه ر خۆیه تی .

۱۱۶ ئه رگه ر که وتیه شوینی قسه ی زۆربه ی ئه وانه وا له م سه رزه وینه دان ، له رینگه ی خودا لات ده ده ن ؛ چونکه هه مۆ به شوین خه یالدا ده رۆن و هه رله پرووچ خه ریکن .

۱۱۷ پهروه رنده ت زۆر له خۆت باشت ده زانی کین ئه وانه ی له رپی خودا لایانداوه و باشت ریش له تۆ ده زانی کێ رینگه ی راستی له به ره .

۱۱۸ ده سا ئیوه ئه گهر بر واو به خودا هیه و نیشانه کانی خوداتان له لا راسته ، له گوشتی ئازه لی بخۆن که ده می سه رۆی کردنی ، ناوی خوا ی له سه ر هاتۆه .

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذَكَرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ
لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ
بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾
وَذَرُوا ظَهْرَ الْأَثَمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأَثَمَ
سَيَجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يَذْكُرْ
اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى
أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَدِّدُوا لَكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾
أَوْ مَنْ كَانَ مِثْلًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي
النَّاسِ كَمَنْ مِثْلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا كَذَلِكَ
زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا
فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا
يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَاءَتْهُمْ
آيَةٌ قَالُوا الْاِنْ تَأْتِي تَأْتِي مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ
أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا
صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

١١٩ بۆچی ئیوه خۆتان له گوشتی ته وانه ده باریزن که ناوی خویان له سه ر دی ؟ که هر خوداش به ته واوی باسی ته مانهی بۆ کردۆن که خواردنیان ناره وایه ، - مه گین له روی ناچاریه وه - زۆر له وانه هر به ناره زوی خۆیان و له نه زانی ، مه ردم له ڕیگه لاده ده ن . خودا خۆی ناگادارتره له و که سانه ی له ته ندازه ده رده که ون .

١٢٠ له تاوانی به ناشکراو نه یینی خۆباریزن ؛ ته وانه وا خۆیان تۆشی تاوان ده که ن ، سزای تاوانیان ده بینن .

١٢١ هر ئازه ئی له کاتی سه رۆی کردنی ناوی خودای له سه ر نه یه ، نابێ له گوشته که ی بخۆن ؛ ته مه له ڕیگه لادانه . شه ی تانه کان دنه ی دۆستانی خۆده ده ن ، تاکیشه تان ده که ل بکه ن . جا ته گهر به گوئیان کردن ، بێ گومان شه ریکتان بۆ خودا داناوه .

١٢٢ ئاخۆ که سێ که مر دۆبۆ ، ئیمه زیندۆمان کرده وه و پۆناکیه کمان خسته پینشی ، به سه ربه ستی له ناو خه لکا بوخلیته وه ، وه ک که سیکه که له ناو تاریکیدایه و هیچ ده ره تانیکی نیه ؟ ته و که سانه ی خواره ناسن کاره کانیان له به ر چاوی خۆیان جوانه .

١٢٣ هر وا تاوانکارانی هر که ژمه ئیکمان کردۆته خاوه ن ده سته لات ، تا له ویدا خه لک فریوده ن . له راستیشا هر فیل له خۆیان ده که ن و هه ست بێ ناکه ن .

١٢٤ هر گا به لکه یه کیان بۆبی ، ئیزن : ئیمه ش تا وه ک پیغه مبه رانی خوا ، ته و به لگانه مان بۆ نه یه ، نامانکری پڕوابینین . خودا خۆی باشته زانی چکه سێ بۆ پیغه مبه ری هه لبۆزری . زۆری بێ ناچی ته وانه ی تاوانباربۆن - له به ر فیلبازی و ده غه لیان - له لای خواوه سوکی و نازاریکی دزواریان تۆش ده بی .

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يُمْشِرْهُ وَيَسْرِحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ
أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ
فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ * لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا
يَمْعَشَرُ الْجِنِّ قَدْ اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ
مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي
أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ
رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذَلِكَ نُؤَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَمْعَشَرُ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ الْمَرِيَاتِكُمْ
رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقْضُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَتِي وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ
يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٣٠﴾ ذَلِكَ
أَنْ لَّمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ ﴿١٣١﴾

۱۲۵ هەركەسى خۆدا حەزىكا، بۆخۆى رىگەى نىشان دەداو بۆبروا بە ئىسلامەتى دلى گوسادى دەداتى. كىش حەزىكا گومراى بكا، هينده نەفس تەنگى دەكا، وەك بەرەو حەوا سەركەوئى. خۆدا ئاوا ئەو كەسانەى بىروا ناھىنن تۆشى رسواى دەكا.

۱۲۶ ئەمە رىكە رىگەى پەرورە رندەى تۆيە. بۆنەوانەى لە نسیحەت بەەرە دەبەن، نىشانانمان بەباشى رۇنكردۆتەو.

۱۲۷ ئەو كەسانە لە پەرورە رندەى خۆيانرا شوینە كەيان ئەنواى هیمناىەتى دەبىو لە بەرانبەر كارەكەيان دۆستايەتى ئەویان هەيە.

۱۲۸ لەو رۆژەدا كە هەموان كۆدەكاتەو: ئەى دەستەوگرۆى جندۆكان! ئیوہ زۆرىنەى مروۆتان كىردبوہ پەپرەوى خۆتان. دۆستەكانیان لە نیوان بەرەى مروۆا ئیژن: ئەى پەرورە رندەمان! بىرىكمان لە بىرىكى تر بەەرەى برد تا كەيشتىنە ئەو مۆلەتەى كە بۆمانت دیارى كرد. گوئى: دەسا جىگەى هەتاهەتايستان جەهەندەمە! مەگىن خۆدا- بەكەیفى خۆى - بۆوبگورۆى. پەرورە رندەت لەكارزان و ئاگادارە.

۱۲۹ ئاوەهاينە بىرىك لەناھەقىكاران - لە سۆنگەى ئاكارى دەيكەن - دەخەينە ژىر دەستەلاتى بىرىكتریان.

۱۳۰ ئەى گەلى جنۆكەو مروۆ! مەگەر پەيغەمبەرانیكتان هەرلە خۆتان بۆ نەهاتن، كە لەنىشانەكانى من بەسەر ئیوہدا وەخوینن و لەم رۆژەتان بترسىنن؟ گوئیان: بەلى، شايەتى لەخۆمان دەدەين. زىنى دنیا فریوى دان شايەتیان لەسەر خۆياندا، كە خۆدایان نەناسیوہ.

۱۳۱ بۆيە ئەمەمان راگەياند كە بزائن پەرورە رندەت لەناھەقى هىچ شارىكى قىرنەكردوہ و خەلكەكەى بى ئاكا بۆين.

وَلِكُلِّ دَرَجَتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَما رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا
يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَأْ
يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ ما يَشَاءُ كَمَا
أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَةِ قَوْمٍ ءَاخِرِينَ ﴿١٣٣﴾ إِنْ ما
تُوعَدُونَ لَأْتِيَنَّ وَما أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يَقَوْمِ
اعْمَلُوا عَلَى مَكَاتَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ
مَنْ تَكُونُ لَهُ عَقِيبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوا اللَّهَ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ
نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرْزَعِهِمْ وَهَذَا لِلشُّرَكَائِنَا
فَمَا كُنَّا لِشُرَكَائِهِمْ فَلَايَصِلُ إِلَى اللَّهِ
وَمَا كُنَّا لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ
سَاءَ ما يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذَلِكَ زَيَّنَ
لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ
شُرَكَائِهِمْ لِيُرْذَوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَما يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

۱۳۲ بۆه رکەسی - بەرانبەر بە ئاکاری خۆی - پلە و پایە گەلێک هەیه و
بەر وەرێنت لەو هی دەیکەن خاfl نیه .

۱۳۳ پەر وەرندەت بێ نیاز و دلۆفانە . ئەگەر خۆی ئارەزۆبکا ، ناتانھێلێ و
حەزێ بکا ، لە پاش ئیوە چینیکی تر لە شوینی ئیوە دادەنێ ؛ هەر وەک
ئیوەی لە تۆرە مە ی کەسانی تر خستۆتە وە .

۱۳۴ هەر بریارێ بۆتان درا ، شک نیە هەر ئەو دەبێ و بەسەرودێ و ناتوان
خوا بێ هیژ و دەستە لات بکەن .

۱۳۵ بێژە : گەلۆ ! هەر چی لە دەستی ئیوە دێ ، درێغ مەکەن ؛ وا منیش هەر و
خەریکی کاری خۆم . لە ئاکامدا تێدەگەن کە ئەنجامی [باشی] ئەودنیا
بۆکێ دەبێ . هەر چۆنیک بێ ، خوا ناھەقان رزگار ناکا .

۱۳۶ لە [بەر و بۆی ئەو] کێلگە و ولساتە ی کە خوا بە دی هیناوە ، بە شیکیان
بۆخۆی دانا . جابە خەیاڵ گوتیان : ئەمە بەشی خوا یە و ئەمە ش هی
بەتە کانمانە . خۆبە هەری بەتە کانیشیان ، نە دەکەوتە لای بە هەری خوا ؛
بە لام بە هەری خوا دە چوێ لای بەتە کانیان ! ناشیرین داوێ دەکەن .

۱۳۷ بەتە وانانی شەریک دانەر بۆخودا ، وایانکرد کە زۆرێک لە ھاو بیڕە کانیان ،
کوشتنی فرزەندی خۆیان بە لاوێ جوان و رەوایی ؛ تاکو لە بەینیان ببەنو
دینە کە یان لێ تیکەل و پیکەل بکەن . ئەگەر خوا کە یفی لێ با ، ئەوان
ئاوایان نە دەکرد . لێیان گەڕێ هەر بوختانی دەیکەن بیکەن .

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَمُ وَحَرَّتْ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ
 نَشَاءُ بَرَعِمِهِمْ وَأَنْعَمُ حَرِمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَمُ لَا يَذْكُرُونَ
 أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ
 خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ
 مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ
 حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ
 سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ
 قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ * وَهُوَ الَّذِي
 أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ
 مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ
 مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَءَاتُوا حَقَّهُ يَوْمَ
 حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾
 وَمِنَ الْأَنْعَمِ حَمُولَةٌ وَفَرَشَاءُ كُلُوا مِنْ ثَمَرِ رِزْقِكُمْ
 اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾

١٣٨ هه ره به خه یال ده یانگوت که: ئەم مالات و کێلگه قاخەن. بێ ئیزنی مه هیچکەس نابێ تامیان بکا. ئەم مالاتەش کهس نابێ سواری پشتیان بێ. هیندیک مالاتیشیان ههیه، له وهختی سه روژی کردندا ناوی خوا ی له سه ر ناهینن و درۆ به دەم خوا وه ده کهن. خودا له سه ر ئەو درۆ هه لبه ستنه یان تۆشی جه زه به یان ده کا.

١٣٩ ده شیانگوت که: چی له پزدانی ئە وئا وه لانه دایه، بۆ ئیرینه ی فرزه ندی ئیمه ره وایه و بۆ نانمان نا ره وایه! ئە که ر مرداره وه بۆش بێ، هه موان تیندا شه ریک ده بن. به م زوانه خوا سزای ئە م قسانه یان ده داته وه. خودا هه ر خۆ ی له کارزان و زۆردانایه.

١٤٠ ئە وه که سانه - وا له به ر که وجی و نه زانی - فرزه ندانی خۆ یانیا ن کوشت، زیانیان بار بۆن و به بوختان کردن بۆ خوا، ئە و بژی وه ی که پیندا بۆن، هه رامیان کرد؛ دیاره ری یان لێ تیک چوه و شاره زا نین.

١٤١ هه ر ئە ویشه باغات ی وه دی هینا وه. هیندیک دار به ستیان که ره که و هیندیک یان دار به ستی ناوی. داری خورما و مه زرا و کێلگه ی به دی هینا، که له خواردنا لیک جیا ن. زه ی تۆن و داره ناریشی چی کردوه؛ که به رواله ت وه ک یه کو له تام و په نگا جیا وازن. هه رگا میوه یان پیده کا، لێ ی بخۆن و له روژی میوه چنن دا به شی خوداش جو ی که نه وه بۆ هه زاران. کار ی که مه که ن که له ئە ندازه به ده ر بێ؛ خودا ئە وانه ی خۆش ناوی که له ئە ندازه ده ر ده چن.

١٤٢ له مالاتیش بر یکی بۆ بار لێنان و بر یکی بۆ کۆلکه و خوری، به دی هینا. له وه ی وا خوا کردۆیه ته روژی بۆتان، بخۆن و ری وشوینی شه یتان مه گرنه به ر؛ چونکه شه یتان به ئاشکرا دو ژمن تانه.

ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعَزِ اثْنَيْنِ
 قُلْ ءَلَا ذَكَرْتَنِي حَرَمَ أُمِّ الْأُنثِيَيْنِ أَمَا أَشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
 أَرْحَامُ الْأُنثِيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾
 وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَلَا ذَكَرْتَنِي
 حَرَمَ أُمِّ الْأُنثِيَيْنِ أَمَا أَشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثِيَيْنِ
 أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّيْكُمْ اللَّهُ بِهَذَا فَمَنْ
 أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ
 عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَا أَجِدُ
 فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ
 مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ
 فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ
 رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا
 كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ
 شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا
 اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِغَيْرِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٦﴾

۱۲۳ ههشت سەر مالا تى نىرومى چىكردوه: مەرو بەران، نىرى و بزن. بىزه:
 ئاخو خوا نىرينەكانى حەرام كردوه؟ يان ميوينهكان؟ يان ئەوى وا لە
 پزدانى مەيهكاندا؟ بەلگەم نيشاندەن، ئەگەر ئىوه راس ئىزن!
 ۱۲۴ [چواری دىكەش برىه تىن لە: لوک و سايە و چىل و مانگا. بىزه: ئاخو خوا
 نىرينەكانى حەرام كردوه؟ يان ميوينهكان؟ يان ئەوى وا لە پزدانى
 مەيهكاندا؟ يان بوخوتان ئاگاداربون كه خودا وای پاسپاردون؟ ساكى
 لەوه ناهەقتەرە درو بو خوا هەلە بەستى؛ كه بى ئەوى بوخوى زانستىكى
 هەبى، تى بكوشى خەلكى دىكەش گومرا بكا؟ خودا دەستەى سته مكاران
 شاره زای ريگەى خووى ناکا.

۱۲۵ بىزه: لەناو ئەوانەدا كه وا پىم راگەينراوه، شتىكى وا پەيداناکەم كه
 خواردنى لەكە سىك حەرام كرابى، بىزگە لە مردارەوه بو يان خوینى
 رژىندراو يان گوشتى بەراز - كه پيسە - يان ئازەلئى كه بە ناوى غەيرەز
 خودا سەر بپراوه. هەر كه سىكىش - بە ناچارى و بە بى مەيلى -
 لە وناپە وایانە بخاواو لە ئەندازەى تىربوونى خووى پتر نە خوا، بىگومان خوا
 بە خشنەيه و دلۆفانە.

۱۲۶ ئىمه هەمۇ زىندە وهەرى ناخون دارو پيوى گاوپە زمان، لەوانەى بۇنە
 مۇسايى، حەرام كرد؛ مەگىن پيوى كه لەسەر پشتى ئەودوانە جىي گرتوه؛
 يان ئەو پيوەى دەگەل رىخۆلە كانیانە؛ يان ئەو پيوەى تىكە لاوى پيشە
 بوە. بۆيه شمان ئەو سزايەدان، ناهەق بون و لە ريگەى ئىمه دەردە چۆن.
 دياريشە ئىمه راست ئىزين.

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ
بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا
لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ
كَذَلِكَ كَذَبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا
قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا
الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٨﴾ قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَلِيغَةُ
فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلْ هَلَمْ شَهِدَآءُكُمْ الَّذِينَ
يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا إِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ
مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾ قُلْ
تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّي عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ
شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ
إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ
مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي
حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْتُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

١٢٧ ئەگەر وتیان: تۆ ئەم قسانەت راست نیه، بیژە: پەرورەرندهی ئیوه خێوی دڵفانییکی بەربلاو وە تاوانبارانیش لەسزای لانا درێن.

١٢٨ ئەو کەسانە ی شەریک بوو خودا دەناسن، ئیژن: خودا مەیلی لێ با، ئیمە و باب و باپیرانمان، بت پەرستیمان نە دەکرد؛ هیچ شتیشمان لە خۆمان حەرام نە دەکرد. ئەوی بەرلەوانیش هەبوو، هەر برۆیان بە پیغه مەبران نە هینا، تا ئەو کاتە ی کە جەزە بە ی ئیمە یان چەشت. بیژە: ئەگەر لە زانیین شتیک شک دەبەن، بۆمان دەرخەن! بەلام ئیوه هەر وەشوین گومان دەکەون و هەر لەخۆو قسە دەکەن.

١٢٩ بیژە: بەلگە ی بەقەوەت هەر هی خودایە؛ ئەگەر بوخۆی مەیلی لێ با هەمۆتانی دەخستە سەر راستە پێ یه.

١٥٠ بیژە ئەو شایەتە تان بێن و شایەتی دەدەن: خوا ئەمە ی حەرام کردووە. ئەگەر ئەو شایەتیە شیان دا، تۆ وەلیان شایەتی مەدە و مەچۆرە سەر ئارەزووی ئەو کەسانە ی و بە نیشانەکانی ئیمە بێ پروان و قیامەتیان لە لا درۆیە و هاوتا بوو پەرورەرنده یان پەیدا دەکەن.

١٥١ بیژە: وەزن ئەو شتە نە پەرورەرنده و لێی بە ناپەرە و زانیون، من بۆتانی بخوینمە وە، کە هیچ شتیک بە شەریکی خوا مەزانن. دەگەڵ دای و بابی خوشتان چاکە بکەن. لە ترسی لە برسان مردن، فرزەندی خۆتان مەکوژن؛ ئیمە بژیو بە ئیوه و بەوانیش دەدەین. بە ئاشکرا و بە نهیینی خۆتۆشی خراپە مەکەن. کە سیش مەکوژن کە خودا کوشتنی حەرام کردووە؛ مەکین لەرۆی هەقەوە بێ. خواتە مانە ی بە ئیوه راسپاردووە، شایەتا ئیوه تێ بگەن.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ
وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَبِعَهْدِ
اللَّهِ أَوْفُوا ذَٰلِكُمْ وَصَّيْكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٦﴾
وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٧﴾ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي
أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ
رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٨﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ
وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٩﴾ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ
عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ
﴿١٦٠﴾ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أَنْزَلْ عَلَيْهِنَا الْكِتَابَ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ
فَقَدْ جَاءَكُمْ يَسَنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ
يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٦١﴾

١٥٢ مه چنه قهره ی مال و دارایی هه تیوان؛ مه گین به چه شنی که باشر [بپاریزری]؛ تا کاتی که خوی پیده گا. با پیوانه و ته رازوشتان به رامبه ربی و که م و کۆری تیدانه بی. ئیمه له توانایی به دهر هیچ ئه رکئی ناخهینه سه رکه س. کاتی [بۆ ناو بۆی یان بۆ شایه تی دان] قسه ده که ن، عه داله تتان له بهر چاوبی؛ جا با دۆی خزمی نزیکي خوشتان بی. په یمانی خواش - به ته واوی - به جی بینن. خوائه مانه ی به ئیوه راسپاردوه، شایه تا ههر له بیرتان بی.

١٥٣ ئه مه یه رینگه ی راستی من؛ ئیوه ههر به ورپیگا بچن و مه چنه سه ر رینگایانی تر، نه وا له رینگای ئه و دۆرتان بخه نه وه. خوا ئه وانه ی به ئیوه راسپاردوه، به شکۆ خۆتان بپاریزن.

١٥٤ کتیبیشمان دابه مۆسا، هه تا چاکه مان به رانه ر به وکه سه وا رینگای چاکه ی گرتۆته پیش، بی که م و کۆری و ته واو بی؛ تاباسی هه مۆشتیکیشمان کردی و بیته هۆی ری شانندان و به زه یی خوا. شایه تا به دیداری پهروه رهنده یان پروا بکه ن.

١٥٥ ئه م کتیبه پیرۆزو پرله بیته شمان ناردۆته خوار. گشتۆ په پره وی له و بکه ن و ترسیشتان له خودا هه بی، به شکۆ به زه یی پیۆدای.

١٥٦ نه چن بیژن کتیب ههر بۆ دو کۆمه لی به رله ئیمه هاتۆته خواره وه و ئیمه هیچ ئاگامان له زانستی ئه وان نه بۆه.

١٥٧ یا خۆ بیژن: ئه گه ر ئیمه ش وه کۆ ئه وان کتیبمان بۆ بهاتایه، دیاره شاره زاییمان پتر له وان بۆ. ئه وا ئیستا له لایه ن پهروه رنده ورا به لگه یه کی زۆر ئاشکراو شاره زایی و به زه ییتان بۆ هاتۆه. ئه مجار ده بی کئی له وکه سه نا هه قتر بی که به نیشانه کانی خوا پروانه کاو له فه رمانی خۆبویری؟ ئه وکه سانه ی له م کتیبه خۆده بویرن و به نیشانه کانی ئیمه باوه رناکه ن، زۆر پی ناچی به توندی سزایان ده ده یین.

١٥٢- ناو بۆی: ناو جی، ناو جی. ١٥٥- به زه یی پیۆدای: به زه یی پیئاندا بی.

١٥٧- پتر: زیاتر، زیدته تر، فخره تر.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ
 بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا
 لَمْ تَكُنْ ءَامِنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلْ أَنْظِرُوا
 إِنَّا مُنْظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسْتَ
 مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ
 ﴿١٥٩﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
 فَلَا يُجْزَى إِلَّا أَمْثَالُهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ إِنِّي هَدَيْتُ رَبِّي
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
 الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
 رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ
 ﴿١٦٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ
 نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ
 خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ
 فِي مَاءِ آتِكُمْ إِنْ رَبُّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

١٥٨ ئاخۆ ئەوان چاوه نۆری چشتیک دەکەن بێژگە ئەو هە که فریشتەیان بێتە لا، یان پەرورە رێنی تۆ [بۆخۆی] بێتە لایان، یان برێی لە نیشانی پەرورە رنده ی تۆیان بۆی؟ ئەو ی رۆژی که ئەم جۆره نیشانه بێتە لایان، هەر که سێکی بەر ی برۆی نە هینایی و ئاکاری چاک نە بۆی، برۆا هینان تازه بە هره یان بۆ نادا. بێژە: ئێوه چاوه نۆر بن، ئەوا ئیمەش چاوه نۆر بن.

١٥٩ ئەو که سانه ی دینه که یان پەرۆ بۆلاو کردۆته وه وه دهسته ی لیکتر جیاوازیان پیک هیناوه، پێویسته تۆ له وان نەبی. خودا به کاریان راده گاو له دوا ییدا ئاگاداریان ده کاته وه له و کرده وه ی کردو یانه.

١٦٠ هەر که سێ چاکه یه ک بکا، ده شه وه نده ی چاکه ده گه ل ده کرێته وه. که سیکیش خراپه بکا، به ئەندازه ی خراپه که ی سزاده در ی و که س نا ه قی لێ ناکر ی.

١٦١ تۆ بێژە: پەرورە رنده ی من، خستومیه سه ر راسته پرێگه؛ سه ر دینی که پایه داره: دینی ئە و ئیبراهیمه وا له ناحه ق لایدا وه هه رگیز هیج شه ریککی بۆ خوا بریار نه داوه.

١٦٢ بێژە: من نمیۆ کردنم و پیک هینانی رێوشوینی هه ج کردنم و ژین و مه رگم، بۆ خودایه؛ که راهینه ری دنیا یه هه ر خۆ به تی.

١٦٣ خودا هیج شه ریککی نیه. فه رمان وا به من داروه و من له ریزه ی موسولمانان یه که مینم.

١٦٤ بێژە: جا چۆن له خوا به ده ر که سێکی تر به پەرورە رنده بزانم؟ که هه ر ئە وه راهینه ری هه مۆستی. هه ر که سیکیش هه رکار یکی خراپ بکا، هه ر بۆخۆی سزای ده بینێ. هیج که س باری گرانی هیج که سێکی تر ناگرێته کۆل. جێی گه رانه وه ی هه مۆتان والا ی پەرورە رنده تانه و ئە وسا ئاگادارتان ده کا که له سه ر چی پیکه وه پیک نه ده هاتن.

١٦٥ هه ر بۆخۆشی ئێوه ی کرده جێ نشینانی زه وین و هیندی کانی به رانه ر به هیندی کی تر، چهن پله برده سه ره وه تا له و شتانه ی پیداون به تاقیتان بکاته وه. پەرورە رنده ت به په له تۆ له ده ستینێ و هه ر ئە ویشه که له گونا هان ده بۆر ی و دلۆ فانه.

سُورَةُ الْأَعْرَافِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ الْمَصَّ كَتَبْتُ أَنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ
 لِنَذِيرِهِ ۚ وَذَكَرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ٢ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم
 مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مِمَّا تَذَكَّرُونَ ٣
 وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَ هَابًا مُنَابِقَةً أَوْ هُمْ قَائِلُونَ
 ٤ فَمَا كَانَ دَعْوَانَهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بِأَسْنَانٍ إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا
 ظَالِمِينَ ٥ فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ
 الْمُرْسَلِينَ ٦ فَلَنَقْضِيَنَّهُمْ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ٧
 وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ
 الْمُفْلِحُونَ ٨ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا
 أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ٩ وَلَقَدْ مَكَنَّاكُمْ
 فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشٌ قَلِيلًا مِمَّا تَشْكُرُونَ ١٠
 وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا
 لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ١١

ئه عراف

و هه ناو نوکا که ده ده نوکا نوکا نه

۱ ئه لیف، لام، میم، صاد.

۲ کتیبیکه بو تو هاتو ته خواره وه، تا به هو ی ته و ترس وه بهر مهردم بینى و خو ت تو شى دلته نگى مه که له و باره وه؛ ئه م کتیبه نسحه تیشه بو وانه ی بر وای پى دینن.

۳ هه رچى له پهروه رنده تانه وه بو تان نارد را وه ته خواره وه، شوینى که و ن و به غه يره ز ئه و مه که ونه شوینى سه ره رستانى دیکه. ئیه زور که م عیبه ت ده گرن.

۴ ئیمه خه لکى چه ن دین شارمان قرتى خستن. وه ختى نیشانه ی غه زه بى ئیمه یان به سهردا ده هات - له شه ودا بو، یان نیوه رو - ده سانه وه.
۵ که ده یاندى ئیمه غه زه بمان لیگرتون، هه ر ئه وه نده یان بو ده ما بیژن: ئیمه یان نا هه قیمان له خو مان کرد.

۶ ئیمه بى سو پرسیار ده که یان، هه م له وانه ی پیغه مبه رمان بو نارد و ن و هه م له وانه ش به پیغه مبه رى ناردنمان.

۷ ئه وسا ئیمه - که ده زانین - نوک و به دى بو هه مولا باس ده که یان و قه ت لییان بى ئاگانه بوین.

۸ هه لسه نگاندنى به راستى، ئه وى روژى دیته گوژى. ئه و که سانه ی تاي ته راز و یان گران بى، ئه وانه زرگاره کانن.

۹ ئه و که سانه ش کرده وه یان له هه لکیشانیدا سوک بى، زه ره ریان له خو یان دا وه به نیشانانى مه غه دریان کرده وه.

۱۰ ئیمه ئیه وه مان له م هه ر ده جى کرده وه؛ هه ر له ویشدا بژیومان بو بریونه وه. که متان شوکرانه بژیرن.

۱۱ ئیمه یان ئیه وه مان ساز دا وه له پاشانا به وشکله مان ده رینان و؛ پاشان به فریشتانمان گوت: سه ر بو ئاده م نه وى بکه ن. هه مویان سه ریان دانه واند ئیبلیس نه بى؛ ئه و له کوژى کر نو ش به ران خو ی هه لا وارد.

۷- نوک و به د: سه ره بهر، به ته وایى. ۱۱- هه لا وادن: جیا کردنه وه.

قَالَ مَا مَنَّكَ إِلَّا تَسْجُدًا إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقَنِي مِنْ نَارٍ
 وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ
 فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ
 ﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فِيمَا أُغْوِيْتَنِي لِأَقْعُدَنَّ لَهُمْ
 صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَا تَنْتَهُمُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
 وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ
 أَخْرَجْ مِنْهَا مَذَّةً وَمَا مَذْخُورًا لِمَنْ يَتَّبِعَكَ مِنْهُمْ لَا مَلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ
 أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾ وَيَتَعَادَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ
 شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ فَوَسَّوَسَ
 لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءِ تَيْهَمَا وَقَالَ
 مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا
 مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢١﴾
 فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءُ تَيْهَمَا وَطَفِقَا
 يَخْتَصِفَانِ عَنْ نَجَسِهَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا
 عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٢﴾

- ۱۲ گوتی: که فه رمانم پیدای، له بهرچی تۆ سوژدهت نه برد؟ گوتی: من له و هیژاترم؛ منت له ئاگر دروس کرد، ئەوت له حەری سازداوه.
- ۱۳ گوتی: لیڤه وه داگه ری؛ له م شوینە دا ری ت ناکه وی به سه ر که سدا فیزبنوینی. سا له م شوینە دا مه مینه، تۆ له سوک و چروکانی.
- ۱۴ گوتی: تا سه لا راده بی، ماوه م بده.
- ۱۵ گوتی: وا تۆ له ماوه دراوه کانی.
- ۱۶ گوتی: چونکه له ری ت لادام، منیش بو یان رۆده نیشم، راسته ری تی تۆ یان لیده گرم.
- ۱۷ ئەوسا له بی ش و پاشه وه بو یان ده چم، راست و چه پیشیان لیده گرم؛ جا ده بین ی زۆرینه یان شوکر ناکه ن.
- ۱۸ گوتی: لیڤه برۆده ری! ناو زراوی ترۆکراوا! ده بی وپرای ئەوانه ی شوین تۆ ده که ون، جه هه نده متان لی پرکه م.
- ۱۹ ئە ی ئاده م! تۆ ش وپرای ژنت له به هه شت بحاوینه وه، له هه رکویدا هه رچی ده خو ن به ئاره زوی خو تان بکه ن؛ هه ر تخو نی ئەوداری هانا مه که ون، ده نا ئیوه له نا هه قیکاران ده بن.
- ۲۰ شه ی تان که وته کلیشه یان تائه و ئەندامه یان - که پۆشرا بۆ - بینیته به رچاویان. گوتی: خودا که نه یده هیشت له و داره نزیک بینه وه، هه ر بۆیه بۆ که ئیوه نه بنه فرشته؛ یان هه میشه هه ر له به هه شتا بمینن.
- ۲۱ سویندی بۆ هه ردوکانیش خوارد که: من به دل ئامۆزگاریتان بۆ ده که م.
- ۲۲ به فریوان ئەوانی خسته ته ماوه. له دوا ی ئەوه ی له به ری داره که یان چه شت، عه یب و عاریان که وته ده شت و کو ششیان کرد به که لای به هه شت دایپۆشن. پهروه رنده گازی کردن: ئاخه ر من به ئیوه م نه گوت توخنی ئەم داره مه که ون؟ پینشم رانه گه یانده ون به ئاشکرا شه ی تان دووژمنی ئیوه یه؟

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ
 الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ أَهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي
 الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا
 تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَبْنِيَّاءِ آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا
 يُورِي سَوَاءَ تِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ النُّقْوَىٰ ذَلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ
 آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَبْنِيَّاءِ آدَمَ لَا يَفْنَيْنَكُمْ
 الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا
 لِيُرِيَهُمَا سَوْءَ تِهِمَا إِنَّهُ يَرَبُّكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ
 إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا فَعَلُوا
 فَحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنْ أَرَادَ اللَّهُ
 لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ اتَّقُوا اللَّهَ عَلَىٰ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ قُلْ
 أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ
 وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾ فَرِيقًا
 هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ
 أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

۲۳ گوتیان: ئەی پەروەرەندەمان! ناھەقیمان لەخۆمان کرد. ئەگەر تۆ لێمان نەبۆی و بەزەبیت پێماندانە، بێ شک لە زیانبارانین.

۲۴ گوتی: داگەرێنە خواری، ئێوە دوژمنی یەکتەری. تا ماوەیەک جیگا و مایە و یانتان لە زەوی دەبی.

۲۵ گوتی: دەویدا دەژین و لەوێش دەمرن؛ هەر لەوێش دەوھێننەو دەر.

۲۶ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! ئێمە جلکی وامن داوین کە عەیب و عارتان داپۆشی و جوانیشتان کا؛ چاکتر لەوێش پۆشاکێ خۆپارازتنە. ئەمەش یەکن لە نیشانەکانی خواوە شایە تا بیربکەنەو.

۲۷ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! شەیتان نەتانخە لەتین، هەر وەک باوک و دایکتان لە بەهەشت بەدەرکردن داو جل و بەرگی لێ دارن تا شەرمی خۆیان پێیان نیشان بدات. شەیتان و دەستە و بەستەکی لە لایکەو دەتان بینن کە ئێوە ئەوان نابینن. ئێمە شایەتینیەکانمان کردۆتە دوستی ئەوانە و پرۆیان بەخودا نە.

۲۸ هەرگا کاری خراپی ئابرو بەرەیان لێ پێدەدا، ئێژن: ئێمە باو و باپیری خۆمان دیوە کە هەر ئاویان کردووە و خودا فەرمانی پێداوین ئاوا بکەین. بێژ: خودا بۆ کاری پێس فەرمان نادا. ئاخۆ ئێوە بەزمانی خوداوە شتێک هەڵدەبەستن کە نایزانن!

۲۹ تۆ بێژ: پەروەرەندەم فەرمان بە بەرامبەری دەدا. لە هەر مەزگە و تێکا رۆتان بەرەو خودا بکەن و بەدلیکی پاک لە بەری بپارێنەو. وەک بەری ئێوەی دروست کرد، گشتو بۆ لای ئەو دەچنەو.

۳۰ هیندیکانی شارەزای پێگە کردووە و دەستەبێکیش هەر شیاوی گومرا بۆن، کە ئەوانە لەبری خودا دەگەڵ شەیتانین بۆنە دوست؛ لایان وایە شارەزا هەر بۆخۆیان.

* يَبْنِيءَ آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا
 وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ
 الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا
 فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ
 لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
 بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنْزِلْ بِهِ
 سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ
 فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٤﴾
 يَبْنِيءَ آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنْ
 اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ
 كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
 فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ
 بِآيَاتِهِ أُولَئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّى إِذَا جَاءَهُمْ
 رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوا أَإِنَّا مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَا مِنْ دُونِ اللَّهِ
 قَالُوا أَصَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

۳۱ ئە ی فرزندەکانی ئادەم! هەرگا دە چن بۆ نوێژکردن، جلکی جوان دە بەربکەن؛ خواردنی بخۆن و وه خۆن و له ئەندازه دەرمە چن. خوا له وانه خووشی نایه له ئەندازه دەردەکه وُن.

۳۲ بیۆه: کێیه، جلکی جوان و خشل و بژیوی پاکۆی - که خوا به عەبدەکانی خۆی پەوادیه - لای وایه که ناپه وایه؟ بیۆه: ئەمانه شایانی ئەوکه سانهن که له ژیا نی دنیا دا بپروایان به خوا هیناوه و پۆزی سه لاش هەر تاییه تی به خۆیا نه. ئیمه ئاوا نیشانه کان بۆ ئەوانه ی که زانا بن پۆشن دەکه ی ن.

۳۳ بیۆه: پەروهر ندهم ته نیا ئەمانه ی ناپه وادیوه: کاری خراپ به ناشکراو به نهینی، به ناهه ق له رێگه لادان، بێ هیچ به لگه یه ک شه ریک دانان بۆخودا و ئاخافتن ده رباره ی خودا، به بی زانین.

۳۴ لېو مه رگی هەر ئۆمه تی، وه ختی هه یه؛ ئەگەر وه ختی مردنیا ن هات، نه تاویک ده کری پێش که وُن، نه تاوێکی ش دوا ده که وُن.

۳۵ ئە ی فرزندەکانی ئادەم! هه رکاتی که پیغه مبه رانی له خۆتان دێته لاتان تا نیشانه کانێ منتان بۆ باس بکەن، ئەوانتانه خۆپاریزن و ئاکاری چاک په چاوده که ن، نه ترسیکیان له سه ر هه یه و نه خه م ده خۆن.

۳۶ که سانیکی ش نیشانه کانێ ئیمه یان به درۆدانا و به بادیه ه وایی رویان لی وه رگیرا، ئەوانه یاری ئاگر و لیی ده رنا چن.

۳۷ کێ له وانه ناهه قتره که درۆ به ده م خودا وه هه لده به ستن؛ یاخۆ به نیشانه کانێ بپروانا که ن؟ ئەوانه چی له چاره یانا ئۆسرابی، دێته رییا ن؛ تائه وکاته ی که فریشته له ئیمه وه دێته لایان بۆ گیان کیشان و ده پرسن: کوان ئەوانه ی غه یره ز خودا هانا تان وه به رده هینان؟ ئین: خۆیا ن لێ گوم کردین. ئەوسا هەر خۆیا ن شایه تی له خۆ ده ده ن که خودایان نه ناسیوه.

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ
 فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا آدَرَكُوا فِيهَا
 جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولِهِمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ
 عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾
 وَقَالَتْ أُولَهُمْ لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ
 فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَذَبُوا
 بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ
 الْجَنَّةَ حَتَّى يُلَاجِ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي
 الْمُجْرِمِينَ ﴿٣٠﴾ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ
 وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ
 الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ
 نَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا
 وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ
 وَنُودُوا أَنْ تِلْكَ الْجَنَّةُ أُرِشْتُمْوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

۳۸ ئیۆی: وێرای ئۆمه تگه لی وای بهرله ئهنگۆ له بهین چۆن - له مروف و له جندۆکه - برۆنه ناو ئاگره وه. ههر ئۆمه تیک ده چیته ناو، تۆک و نه فرین له هاو ره وستانی دهکا. وه ختی هه مۆیان له ویدا کۆبۆنه وه، پهیره وانیان سه بارهت به رێبه رانیان ئیژن: ئه ی پهروه رنده مان! ئه وان سه ریان لی شیواندین؛ دوئه وه نده له ئاگرده ئازاریان ده! ئیۆی: بۆگشت دوچه ندانه، به لام ئیوه بی نازان.

۳۹ رێبه ره کان به پهیره وکانیان ئیژن: ئیوه هیجتان له ئیمه زیاترنیه؛ ده بچێژن ئازاری ئه وکارانه ی وای کردو تانه!

۴۰ ئه وانه وای نیشانه کانی ئیمه یان به درۆ داناو به فیزه وه له وانه رویان وه رگیڕا، ده روازه کانی ئه زمینیان بۆنا کریته وه و ناچه ناو به هه شته وه هه تا وشته به کونی ده رزیدا نه چی! ئیمه ئاوا سزای تاوانباران ده دهین.

۴۱ رایه خه که یان ئاگره وه ههر هالاویش دای پۆشیون. ئه وانه ی ناهه قی ده کهن، ئاویان جه زره به ده دهین.

۴۲ ئه وانه ی بروایان هینا و کارگه لی چاکیان ره چا وکرد - که هیچ که سیش ئه رکی له وزه به ده ری ناخه ینه سه ر - ده یان به ینه به هه شته وه هه تا سه ر ههر له وێ ده بن.

۴۳ کینه مان له سینه یانا، دامالیوه و له به هه شتا جۆباریان به به ردا ده رواو ئیژن: سوپاس بۆ خودایی که ئیمه ی هینایه ئیره؛ ئه گه ر خودا نه یهیناباین ئیمه کوا ریمان ده رده کرد؛ بی گومان پیغه مبه رانی پهروه رنمان به هه ق هاتن. [له م کاته دا] گازی ده کریژن: ئه و به هه شته بیتودراوه، پاداشی کاریکه که وای کردو تانه.

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا
فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ
لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا
عُوجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ
رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَتِهِمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلِّمُوا عَلَيْنَا
لَمَّا دَخَلُوا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ
أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ
الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَتِهِمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ
وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ
اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ
﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِضُوا عَلَيْنَا
مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى
الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا
وَعَرَّثَتْهُمُ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا فَأَلْيَوْمَ نَنسَاهُمْ كَمَا نَسُوا
لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

٢٢ بە هه شتیەکان گازی جە هه نده میان ده کهن : ئەوا ئیمە ئەو بە لێنە ی
 پەر وەر نده مان پێیداوین جی بە جی بۆ ؛ ناخۆ ئیوێش - وەک هه ڕە شە و
 لێکرا بۆ - هەر وا دەر چو ؟ ئیژن : بە لێ ، بە سەرمان هات . ئەو سا یە کێ
 لە و ناویدا بانگ رادێلێ : دێک هەر چی نا هە قیکارە بەر نه حله تی
 خودا که وێ ؛

٢٥ ئەو که سانه ی له رای خودا لاده دەن و وای نیشان دە دەن که خواره و
 بە ڕۆی سه لای بی باوه ڕن .

٢٦ پەر دیه کیشیان له ناودا . پیاوانیک هەن له سەر ئە عراف راوه ستاون ،
 هه مۆکه سی به تەرح و بیچم ده ناسن ؛ ده نگ له و به هه شتیانه ده کهن -
 که هیشتا نه چۆنه ته نیو به هه شته وه ، به لام به ته مان بیچنی - سلواتان
 لێ بی .

٢٧ هەرگا ئا وەر له و که سانه ده ده نه وه که دۆژه هین ، ئیژن : ئە ی
 پەر وەر نده مان ! له گرو ی نا هە قیکاران دۆرمان بگره .

٢٨ ئەوانه ی له سەر ئە عرافن له و پیاوانه - وا به بیچم ده یانناسن - بانگ
 ده کهن : گرده وه کۆبی و فیزو له خۆبایی بۆنتان به هره ی نه دان .

٢٩ هەر ئەوانه نین که ئیوێ سویندو ده خوارد : بهر به زه ی خودا نا که ون ؟ ده سا
 بڕۆنه به هه شت و نه هیچ تر سۆ له سەر هه یه نه خه م ده خۆن .

٥٠ جە هه نده می له به هه شتیەکان ده خوازن : له و ناویدا له و رۆزیه خوا
 پێداون شتیکیش به شی مه بدهن . ئیژن : خودا ئەم شتانه ی به شی
 بی دینان نه داوه .

٥١ ئەو که سانه ی دینه که یان هەر به گالته و گه پ ده زانیو زیانی دنیا فریوی
 دان ، هەر ئەوانه تۆش هاتنی ته مڕۆیان له بیر برده وه و له نیشانه کانی
 ئیمه حاشایان کرد ؛ ئیمه ش ته مڕۆ ئەوان له بیر ده به ینه وه .

وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عَلَيْهِمْ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ
الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا
مِنْ شُفْعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٥٣﴾
إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَى اللَّيْلُ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا
وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ
وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾ ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا
وَخُفْيَةً ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفْسِدُوا فِي
الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا ۚ إِنَّ رَحْمَتَ
اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ
الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَّتْ سَحَابًا
ثِقًا لَا سُقْنَهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنْزَلْنَاهُ إِلَيْنَا مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ
الشَّجَرَاتِ كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

۵۲ ئیمە بۆوان کتیبیکمان ھوردووە، کە بە زانستەو ھەرمان کردۆتەو ھەر
رینمونی و بەزە یە بۆ کۆمەلی کە بروابینن.

۵۳ ئاخۆ ئەمان ھەر بۆ ئەو پۆزە دەروانن کە ھەرچی لەم کتیبەدا، بە چاوی
خۆیان بێ بینن؟ ئەوێ پۆزێ کە ئاکام پۆن دەبێتەو، ئەو کە سەنە و
لە پێش ئەم رۆزەیان لە بێرە خوێردبووەو، ئێژن: دیارە ھەرچی
پێغەمبەرەکانی خۆدا گوتیان، وە پاست گەرا؛ ئاخۆ ئێستە کە س دەبێتە
تکا کارمان؟ یاخۆ دیسان بگەڕینەو سەردنیا، خەدی خۆمان بگۆڕین و
ئاکاری باشتەر پەچاو کەین؟ ئەمان خۆیان دۆراندووەو ئەو درۆی کە
ھەڵیان دەبەست - سەرلە بەری - بە فێرۆچو.

۵۴ راھینەرتان خۆداییکە ئاسمانەکان و زەمیننی لە شەش پۆزاندا دروس
کرد. ئەو جارە کە لە سەر تەختی فەرمانەرەوایی دامەزرا. پۆزێ بە شەوێ
دەپۆشی و پۆزیش بە لەز دەکەوێتە شوینی شەوێ. خۆرو مانگ و
ئەستێرانی بەدی ھینا و ھەر دەزێر فەرمانی ئەودان. ئافراندن و
راگەییشتن ھەر بۆتەو. زۆرو زەبەندە یە و دمی خۆدایێ کە راھینەری
کش جیھانە.

۵۵ بە نھیننی و بە سەركزی ھەر پەرورەندەو لە بیری و لە بەری بپارێنەو. خۆدا
ئەوانە ی خوش ناوی کە لە رینگە ی ئەو لادەدن.

۵۶ خرابەش مە کەن لەم زەمینە دوا ی باش بۆنی. بە ترسەو ھەو بە ھیوای
تۆشی چاکە بۆن لە بەر خوا بپارێنەو. ئەو کە سەنە ی چاکە کارن، لە
بەزە ی خۆدا نزیکن.

۵۷ ھەر خۆیەتی پێش بارانە - کە بەزە ییکە لە خواو - بایەکانو بە مزگینی بۆ
ھەڵدەکا؛ کاتی ئەو بایانە ھەوری بارگرا نیان بەرزەو کرد، بەرەو و لا ئێکی
مردو دە یخەینە پێ و ئەوسا ئاوی پێ دە نێرینە خواو ھەو بە ئاوە کە ی
ھەمۆ جۆرە بەرەو ی زەمین دەروێنین. ھەر بەم جۆرەش مردو
زیندۆ دەکەینەو؛ شایەت ئێو بێر لەوانە بکەنەو.

۵۲- خەدە ئاکار، رەوشت. ۵۴- زەبەندە فرە، زۆر. زۆرو زەبەندە یە کجار زۆر. و دەم: مەبارەکی، بێرۆزی.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبِثَ لَا يَخْرُجُ
إِلَّا نَكِدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾
لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾
قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرُّكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ
يَتَقَوْمِ لَيْسَ بِي ضَالَّةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ
﴿٦١﴾ أَبْلَغَكُمْ رَسُولًا رَّبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوْ عَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى
رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ ﴿٦٥﴾ وَإِلَىٰ عَادِ أَخَاهُمْ
هُودًا قَالَ يَتَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ
﴿٦٥﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرُّكَ فِي
سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَذَّابِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَتَقَوْمِ
لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

۵۸ زەمینی باش - بەئیزنی راهینەری خۆی - رووک بە باشی دەپوینتی.
زەوی خراپ ھەر دێک و دالی بینکارە ی لێ شین دەبێ. بەم تەرەزە
نیشانەکانمان بۆ ئەو کەسانە باس دەکەین سەاسکارن.

۵۹ ئیمە نۆحن پاسپاردە لای ھۆزەکە ی. کوتی: گەلۆا دەبێ ئیوێ عەبدایەتی
خودا بکەن؛ کە غەیرەز ئەم ئیوێ خودایەکتان نیە. من لە وەرۆزەو
لێدەترسم کە ئازاردانی دزواری تێدا ھەبە.

۶۰ پیاوماقۆلانی گەلەکە ی [لە پەرسفی ئەودا] کوتیان: ھیچ گومانیکمان نیە
تۆ تۆشی گومراپێکی ئاشکرا بۆگی.

۶۱ کوتی: گەلۆا من گومراپێم؛ پاسپاردە ی راهینەری ھەمۆدنیام.

۶۲ پاسپاردەکانی پەرورەندەم بە ئیوێ رادەگەینم و ئامۆزگارێتان دەکەم و ئەوی
سەبارەت بە خودا من دەیزانم، ئیوێ ئاگاتان لێ نیە.

۶۳ ئاخۆ ئیوێ پێتان سەیربۆ کە پەندیک لە لای پەرورەندەتانەو ھات
بۆ پیاویک ھەر لە خۆتان؛ ھەتا بتان ترسینیتو خۆپاریزن؛ بە شکەم بکەوێ
بەر بەزە؟

۶۴ چی وتی بە درۆیان داناو ئەوسا ئیمە خۆی و ئەوانە ی وێرای ئەو چۆبۆنە
ناوگەمیە کەوێ، رزگارکردو ئەوانە شمان لە ئاودا بە خنکاندن دا، کە
نیشانانی ئیمەیان پێ درۆبو. ئەوانە لە دلدا کوێریون.

۶۵ ھۆدیشمان کردە پێغەمبەر بۆ ھۆزی عادی ھاوتیرە ی. کوتی: گەلۆا
عەبدایەتی خودا بکەن؛ بە غەیرەز ئەو ئیوێ خودایەکتان نیە. چیتانە
لە خوا ناترسن؟

۶۶ پیاوماقۆلانی ھۆزەکە ی - کە خودایان نە دەناسی - کوتیان: ئیمە تۆ بە
نەفام دەزانین و پێمان وایە تۆ لە درۆزنەکانی.

۶۷ کوتی: گەلۆا نەفام نیم، پێغەمبەرێکم؛ پەرورەندە ی ھەمۆدنیا
رای سپاردۆم.

أَبْلَغُكُمْ رَسُولَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾ أَوْ عَجِبْتُمْ
أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ
وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ
فِي الْخَلْقِ بَصْطَةً فَأَذْكُرُوا آيَةَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ
﴿٦٩﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ
يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَإِنَّا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ
﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رَجْسٌ وَغَضَبٌ
أَتَجِدُونَنِي فِي سَمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ
مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهِمَا مِنْ سُلْطَانٍ فَأَنْظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ
الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٧١﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ
﴿٧٢﴾ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَنْقُورِ اعْبُدُوا اللَّهَ
مَالَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ
رَبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ
فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ ﴿٧٣﴾

۶۸ پەيامگەلی پەرورەینەم بە ئیوێ رادەگەیینەم . من بۆ ئیوێ نامۆچیارێ درۆسکارم .

۶۹ ناخۆ ئیوێ پیتان سەیربۆکە بەندیک لەلای پەرورەندەتانەوێ هات بۆ بیاویک هەرلەخۆتان ، هەتاوێکۆ بۆترسینی ؟ لەبیرتان بێ ، پاش ھۆزی نۆح ئیوێ لە جێ دامەزراندن و قەڵافەتی زۆرتیشی پیتان بەخشی . دەسا ئیوێ نابێ ئەو ھەمۆ چاکەییە خۆدا دەربارەتانی کرد ، لەبیربەکن ؛ بەشکۆ بگەنە پرگاری .

۷۰ گوتیان : ھاتوی [پیمان بۆی] تەنیا خوا بپەرستین و لەو خۆدایانە وازیانین کە باب و باپیرەکانمان پەرستیانن ؟ ئەگەر تۆ لە راستبۆوانی ، بە ھەرچیمان دەترسینی پێکی بینە .

۷۱ گوتی : بێ سو ئیوێ تۆشی ئازارو تۆرەیی پەرورەینتان بۆگن . جا چۆن ئیوێ بۆ چەندشتی کە خۆتان و باوانتان ناوتان لێ ناوێ و ھیچ بەلگەییەکی پتەوتان لەخواوە بۆنەھاتوێ ، جوابەجەنگیم دەگەل دەکەن ؟ چاوەنۆربن ؛ ئەوامنیش دەگەل ئیوێ چاوەنۆرم .

۷۲ ئیمە لەچاکە و بەزەیی خۆمانەوێ ھۆدو ھاورێکانی ھۆدما پەرگارکردو ئەو کەسانەش کە نیشانانی ئیمەیان بەدرۆ داناو بێ پرۆابۆن ، یەک جێ بنەبرمان کردن .

۷۳ بۆلای سەمۆدیش سالحی برای خۆیانمان بەرێ کرد . گوتی : گەلۆا عەبدایەتی خۆدا بکەن ، بەغەیرەز ئەو ئیوێ خۆدایەکتان نیە . ئەوا لە پەرورەندەورا ئەم و شترەو بەنیشانە بۆ ھاتوێ ؛ لێگەرێن با لەزەوی خۆادا بجەری ، ھیچ زیانیکو بۆی نەبێ ؛ دەنا تۆشی ئازاری زۆر بەزان دەبن .

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ
 فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ
 الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُوا آيَةَ اللَّهِ وَلَا تَنْعَتُوا فِي الْأَرْضِ
 مُفْسِدِينَ ﴿٧٦﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ
 قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضِعِفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ
 أَنَّ صَلَاحَ امْرِئٍ سَلِّ مِنْ رَبِّهِ عَاقِلًا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ
 مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي
 آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ
 أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُصْلِحْ أَثْنَابُنَا بَعْدُنَا إِن كُنتَ مِنَ
 الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
 جَاثِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ
 رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّصِيحَ
 ﴿٧٩﴾ وَلَوْ طَآ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَجِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ
 بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ
 شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

۷۲ له بیرتان بى پاش هۆزى عاد ئیوهى کرده جى نشین و له سه ر زه مین دای مه زراندن ؛ له پى ده شتان کۆشکانتان به رزده کرده وه له کتیه کانیشدا خانوتان ده تاشى . نیعمه تى خواتان له بیربى و پى دامه گرن له سه ر به دفه رى له هه ردا .

۷۵ سه رگه وه ره کانی هۆزه که ی - نه وانه ی له خۆبایی بۆن - لای که م ده ست و هه زاره کان و نه وانه ی بر وایان هینا بۆ گوتیان : داخۆ ئیوه پیتان وایه ساله ح لای په روه ریتیه وه پاسپیراوه ؟ گوتیان : ئیمه باوه ریمان پى هیناوه .

۷۶ خۆ به زل زانه کان گوتیان : ئیمه له وه ی که بر وواتان پى هیناوه ، حاشاده که ی .

۷۷ له فه رمانى خودای خۆیان وازیان هینا و شتره که یان په ل په ل کرد . گوتیان : سالح ! نه گه ر راسته پیغه مبه رى ، چۆنت هه ره شه لى کردین به جى بینه .

۷۸ زۆر به توندی بۆمه له رزه یه کیان بۆهات ؛ هه ر له ناو ماله کانیاندا هه مۆ مردن .

۷۹ سالح له وان دۆرکه وته وه ، گوتى : که لۆا من په یامه کانی خودام پیگه یاندن ، زۆریشم نسیحه ت کردن ؛ به لام ئیوه ئامۆچیارانتان خۆش ناوی .

۸۰ لۆتیشمان نارد . نه وسا به هۆزه که ی خۆی گوت : ئیوه کارى نه وه نده شوهری ده که ن ، به رله ئیوه که س له دنیا نه یکرده ؟

۸۱ ئیوه بۆ خۆره حه ت کردن - له برى ژنان - په لامارى پیاوان ده دهن . راستى ئیوه بۆ به دفه رى له نه ندازه و ده رکردوه .

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ
 قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّنْطَهَرُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ
 إِلَّا أَمْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ
 مَّطَرًا فَأَنْظَرُوا كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾
 وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَبْقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ
 مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ
 رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا
 النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ
 إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
 ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَن ءَامَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا
 وَأَذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَرَكُمْ وَأَنْظُرُوا
 كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ
 مِّنْكُمْ ءَامَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا
 فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

۸۲ هۆزه که ی لۆت وه رامیان هه ر ئه وه نده بۆ: له شاری خۆتان ده ریانکه ن؛

ئه مانه که سکه لیکن که ده یانه وێ به پاک و خاوینی بۆین!

۸۳ ئیتر خۆی و کهس و کاریمان رزگار کرد؛ هه رته نیا ئنه که ی نه بی، که که وته تهک به جیماوان.

۸۴ بارانیکیان بۆ باراندن ئه ممان باران! ده پروانه پاشه رۆژی ئه و تاوانبارانه چۆن بۆ!

۸۵ بۆ «مه دیه ن» یش شوعه یبێن نارد، که ئه ویش هه ر له خۆیان بۆ. گوته ی: که لۆا عه بدایه تی خودا بکه ن، به غه یه رز ئه و ئیوه خودایه کتان نیه. نیشانه یکی ئاشکراشتان لای په روه رنده تانه وه بۆ هاته وه. با پیوانه و ته رازۆتان به رانبه ربی و له مائی خه لک مه دزنه وه. له هه ردیشا - دوا ی ئاوه دانکردنی - به دغه ری مه که ن. ئه که ر پرواو به خوا هه بی ئه مه بۆ ئیوه باشته.

۸۶ له سه ر هه مۆریگایه کا دامه نیشن بۆترس وه به ره ینانی ئه و که سانه وا بروایان به خوا هیناوه؛ بۆئه وه که له ریگه ی ئه و لایانده ن و ریگای ئه ویان به لارو چه فت نیشان بده ن. له بیرتان بی ئیوه که م بۆن، زۆری کردن؛ لی بروانن پاشه رۆژی به دغه ره کان به کوێ گه ییشت.

۸۷ ئه که ر هیندیك له ئیوه پروای هیناوه به وشته نه ی که منی بی راسپیرواوه و هیندیکیشتان بروایان پی نه هیناوه، خۆرا بگرن هه تا خودا بۆخۆی له به ینی ئیمه دا داوه ری کا. خۆشی چاترین داوه ره.

* قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَشُعِيبُ
 وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُوذُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ
 كُنَّا كَاهِنِينَ ﴿٨٨﴾ قَدْ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ
 بَعْدَ إِذْ بَخَّسْنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
 اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ
 بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَصِّيحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنْ أَتَيْتُمْ شُعَيْبًا أَنْكُرُوا إِذَا الْخَسِرُونَ
 ﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثِيمِينَ ﴿٩١﴾
 الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا
 كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَنَوَلَّيْنَا عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ
 أَتَيْنَاكُمْ بِرِسَالَةٍ مِنْ رَبِّي وَنُصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ آسَى
 عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا
 أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَضُرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ
 بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ
 آبَاءَنَا الضَّرَاءُ وَالسَّرَاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْنَةً وَهُمْ لَا يُشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

۸۸ گرەگرەكانى ھۆزى - كە لە خۆيان بايى بويون - گوتيان : شوعەيب ! ئىمە تۆش و ئەو كەسانەش ھەل تۆباوەرپان ھىناو، لە شارى خۆمان دەردەكەين ؛ يان دىنەو ھە سەر دىنى مە . گوتى : ئەگەر ھەزىش نەكەين ؟
 ۸۹ گوتى : ئەگەر بىنەو ھە سەر دىنى ئىو، لە پاش ئەو ھە كە خودا لىي رزگار كردين ، درۆمان بە دەم خوداو ھەلبەستۆ . رەوانىيە ئىتر بگەرپنەو ھە سەر ئەوتايىنە ؛ جا مەگىن پەرورەندەمان مەيلى لىي بىي ؛ زانستى ئەو ھەمۇشتى داگرتۆتەو ؛ خۆمان بە خوا سپاردو . ئەي خوداى پەرورەندەمان ! تۆ لە نىوان ئىمە ھۆزەكەماندا داوهرى بكە ؛ چاكتىر داوهر ھەر خۆتى .

۹۰ سەرزلەكانى ھۆزەكەى - كەوا لە دىن لايندايو - گوتيان : ئەگەر پەيرەوى شوعەيبى بكەن ، بىي سۆتۆشى زەرەر دەبن .

۹۱ ئىتر ئەوسا بۆمەلەرزەى وا بەتەوژم داىگرتن ، كەھەمۇلەمالى خۆياندا لەبەين چۆن .

۹۲ ئەو كەسانەى قسەكانى شوعەيبىيان بەدرۆدانا ، [وا لەبەين چۆن] دەتگوت ھەر لەوئىدانبۇن . ئەوانەوا قسەكانى شوعەيبىيان بەدرۆدانا ، ھەر بۆخۆيان زيانباربۇن .

۹۳ ئەوسا شوعەيب روى لىي ۋەرگىپران و گوتى : گەلۆا من پەيامەكانى پەرورەندەم بە ئىو راکەياندو ھە ئامۆزگارشم لىكردن . دەسا چلۆن بۆ ئەوانەى خوانەناس بۇن ، خەمى دەخۆم ؟

۹۴ ئىمە ھەر پىنغەمبەرىكمان بۆ ھەر كۆمەلىك ناردو ، بە نەخۆشى و ناگوزۇرى بەتاقىمان كردۆنەو ؛ شايبەتاپارپنەو .

۹۵ جارى دوايى ناخۆشيمان بەخۆشى بۆگۆريونەو ، تا ھەمۇشتيان زىدەبۆ . گوتيان : باب و باپىرىشمان تۆشى خۆشى و ناخۆشيان بۇن . ئىتر لەپر - بەيى ئەو ھەست پىي بكەن - گرتمانن .

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ
 مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا
 يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا بَيِّنًا
 وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا
 ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ
 مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ
 يَرْتُوبُوا الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْنَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ
 بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾
 تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبِيَآئِهَا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ
 كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا
 لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ
 ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 فَظَلَمُوا بِهَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾
 وَقَالَ مُوسَىٰ يَفِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

۹۶ نىشتە جىيى ئەو باۋىر ئانە ئەگەر خۇايران بىناسىباو خۇپارىزبان ، دەروازەى بەرەكە تانمان لە ئاسمان و زەمىنەو بەرۇياندا دەكردەو . بەلام ئەوان نىشانەكانى ئىمەيان بەدرۇزانى ؛ لە سزای ئەم ئاكارەيان گىرتمان .

۹۷ ئاخۇ خەلكى ئەوشارنە نەترسابۇن كە لەشەودا ، بەلاى ئىمەيان تۇش بىيى و ئەوان لە جەنگەى خەودابن ؟

۹۸ ئەو شارنشىنانە داخۇ نەترسابۇن كە لە دەمى چىشتەنگاودا و لە جەنگەى كەمەكرىندا ، ئىمە تۇشى بەلايان كەين ؟

۹۹ ئاخۇ لەو دەلنىابۇن لە مەكرى خودا پرگارىن ؟ خۇ بەغەيرلە زىانباران ، كەس لە مەكرى خوا ھەستى ھىمنى ناك .

۱۰۰ ئەوكەسانەى ئەم عەرزەيان - پاش نەمانى خەلكەكەى - بەمىرات بۇ دەمىنىتەو ، بەوئەندەيان نەزانىو ئەگەر حەزكەين - بەگوناهانى كە دەيكەن - تۆلەيان لى دەكەينەو و مۇريان لەسەردل دادەننىن ؛ كە ھەر نەتوان بىيسن ؟

۱۰۱ ئىمە برىك لە نەقلى ئەو باۋىر ئانەت بۇباس دەكەين ؛ راست ئەو ەيە پىنغەمبەريان بەنىشانەى ئاشكراو ھاتەلايان ؛ وەك لەپىشدا برىوايان بەخودا نەبۇ ، ھەروا بى باوەرمانەو . ئاوا خودا مۇر دەخاتە سەردلى لەدىن لادەران .

۱۰۲ زوربەى ئەوانەمان نەدى كە پەيمانى خۇپىك بىتنن ؛ زۆرىنەشيان لە رىزەى نافەرمانان بۇن .

۱۰۳ پاش ئەوان بەچەند نىشانەى ئاشكرا مۇسامان ناردە سەر فىرەون و سەرزەلكانى ھۆزەكەى ، دۇيان وىستان . سا برىوانە پاشەرۋزى ئەو بەدفعەرانە چلۇن بۇ .

۱۰۴ مۇسا گوتى : ئەى فىرەون ! مەن پاسپاردەى ئەوكەسەم كە راھىنەرى كشت دىنايە .

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ قَدْ جِئْتُكُمْ
 بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ إِنْ كُنْتَ
 جِئْتَ بِثَآئِفَةٍ فَإِنِ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٠٦﴾ فَأَلْقَى
 عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ
 لِلنَّظِيرِينَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا السَّحَرُ
 عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُمْ مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾
 قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ
 بِكُلِّ سَحَرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ
 لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ
 لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُوا يَمُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَن
 نَّكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا
 أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾
 ✽ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَن أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا
 يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَّعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغْلِبُوا
 هُنَاكَ وَانْقَلَبُوا صَغِيرِينَ ﴿١١٩﴾ وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجْدِينَ ﴿١٢٠﴾

۱۰۵ ۋارە ۋایە لە راست پێوە، دەربارە ی خودا هیچ نە لێم. لە پەرۆە رەندە ی ئیوہ را نیشانە م بۆتان هیناوہ. تۆ گەر کہ فرزە ندانی ئیسرا ئیل و پرای من کل کہ ی.

۱۰۶ گوتی: ئە گەر بە راستیتە و هیچ نیشانە ت دە گە لە خۆتا هیناوہ، نیشانی بدە.

۱۰۷ مۇسا عاساکە ی فری دا؛ کہ چی لە پڕ بۆ بە ماریک بە ئاشکرا.

۱۰۸ دەستی خۆشی لە باخە لێوە وە دە رخست؛ لە بەر چاوی چاوە دیان سپیە کی بە بێ خەش دە رکە وت.

۱۰۹ سە رزلانی هۆزی فیرە ون گوتیان: ئە مە جادوگەر یکی زۆرزانە.

۱۱۰ ۋای گەر کہ گشتو لە م ولاتە دە رکا، خۆتان بە چی فەرمان دە دەن؟

۱۱۱ گوتیان: تۆ خۆی و براکە ی گل بدە وە؛ دە ستە یە کی کۆکەرە وە ش بە ری بکە بۆ شارە کان.

۱۱۲ تا جادوگەرانی زۆرزان بێن بولات.

۱۱۳ جادوگەرە کان لە فیرە ون کۆبۆنە وە. گوتیان: گەر ئیمە سە رکە وتین، تۆ دە بی خە لاتمان بکە ی.

۱۱۴ گوتی: بە لێ، ئیوہ بێ سۆ لە نزیکانی خۆم دە بن.

۱۱۵ گوتیان: مۇسا! تۆ داویزی یان ئیمە پێش تۆ بهاوین؟

۱۱۶ گوتی: ئیوہ بهاوین. ئە وانی ئە وان هاویتیان، چاوی حە شامە تە کە یان بێ خە لە تاو لێیان ترسان و جادوی زۆر عاجباتیان کرد.

۱۱۷ خستمانە دلی مۇساوہ، کە: عاساکە ت بهاویژە. هەر لە جیوہ هە مۆ جادوکار یە کانی ئە وانی ماشی و هە لە لۆشی.

۱۱۸ ئیتەر کە راستی هاتەرۆ، پڕویچی کردە وە یان چرۆک دە رچۆ.

۱۱۹ هەر لە ویدا تیشکان و بە کزی و زە بونی دامان.

۱۲۰ هەر چە ندی جادوگەر هە بۆن، کڕنوشیان کرد.

قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦١﴾ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٦٢﴾ قَالَ
 فِرْعَوْنُ ءَامَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ ءَنَ ءَاذَنَ لَكُمْ اِنَّ هَذَا الْمَكْرُ مَكْرُتُمْوهُ
 فِي الْمَدِيْنَةِ لَخُرْجُوْا مِنْهَا اَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿١٦٣﴾ لَا قُطْعَنَ
 اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَلْفٍ ثُمَّ لَا تُضِلُّنَكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٦٤﴾
 قَالُوا اِنَّا اِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ﴿١٦٥﴾ وَمَا نَنْقِمُ مِنْآلِ اٰتِ ءَامَنَّا
 بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَآ جَآءَ تَنَارُ رَبِّنَا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّنَا مُسْلِمِيْنَ
 ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الْمَلَآئِمِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اَتَذَرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوْا
 فِي الْاَرْضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ قَالَ سَنُقْلِلُ اٰبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْيِ
 نِسَاءَهُمْ وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُوْنَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ
 اَسْتَعِيْنُوْا بِاللّٰهِ وَاَصْبِرُوْا اِنَّ الْاَرْضَ لِلّٰهِ يُورِثُهَا مَن
 يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿١٦٨﴾ قَالُوا اُوْذِيْنَا
 مِنْ قَبْلِ اَنْ تَاْتِيْنَا وَمِنْۢ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ
 اَنْ يُّهْلِكَ عُدُوْكُمْ وَيَسْتَخْلِفَ كُمْ فِي الْاَرْضِ
 فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٦٩﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنَا اِلَ فِرْعَوْنَ
 بِالسِّنِيْنَ وَنَقَصْنَا مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿١٧٠﴾

۱۲۱ گوتیان: وا بڕوامان هینا بە راهینەری گش دنیا؛

۱۲۲ راهینەری مۇساو ھارۇن.

۱۲۳ فیرعەون وتی: بەرلەوہ من ئیزنۇبدەم، ئیوہ چۇن بڕواوپی هینا؟ ئیوہی فیلبار ویستۆتانه لەم شارەدا فیلێک بکەن تا خەلکەکە ی لێ وەدەرئین. سا لە دوا ییدا دەزانن.

۱۲۴ پیچەوانە دەست و پییەکانو دەبڕم. لیشتان پۇن بی گشتو لەقەنارە دەدەم.

۱۲۵ گوتیان: ئیمە دەچینەوہ بۆ لای پەرورەندە ی خۆمان.

۱۲۶ ھەر بۆیە پکت لە ئیمە ھەستاوہ و سزامان دەدە ی، چۇن کاتی نیشانەکانی پەرورەندە ی خۆمان ھاتن، تەواو بڕوامان پی هینان. ئە ی خودای پەرورەندە مان! خۆراگریمان بدە یە و بە باوہری پاکەوہ بمان مریئە.

۱۲۷ سەرگەرەکانی ھۆزەکە ی فیرعەون گوتیان: چۇن تۆ لە مۇساو ھۆزەکە ی وازدە هیئی، ولاتت لێ بشیوینن و دەس لە خۆت و پەرستوہکانی تۆ بەردەن؟ گوتی: بەم زۆ کورەکانیان دەکوژین و ژانیشیان [بۆراژە] دەھیئینەوہ. ئیمە لەسەر ئەوان زالین.

۱۲۸ مۇسا بە ھۆزەکە ی خۆی گوت: ھەر پشت بە خوا بیەستن و خۆراگری بێ؛ ئەم زەمینە هی خودایە؛ بە ھەرکەسی لە عەبدانی خۆی حەزبکا، پیی دەبە خشی و دوا پۆزیش بۆ ئەوانە یە کە لە خودا ترسیان ھە یە.

۱۲۹ گوتیان: بەرلەوہ کە تۆ بیی، چەوساینەوہ؛ کە تۆش ھاتوی، ھەر وادەمان چەوسیننەوہ. گوتی: دۇرنیە ئەو پۆزە ی پەرورەندە و دوژمنتان لەبەین بەری و ئیوہ بکاتە جی نشین لەم عەرزەداو بڕوانی ئیوہ چۇن دەکەن.

۱۳۰ کارێکمان کرد کە لاگیرەکانی فیرعەون بکەونە قاتی و قریەوہ و داھاتیان کە مەتر دەس کەوی، بە شکە بیڕلە خۆبکە نەوہ.

فَإِذَا جَاءَ تَهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ
يَطَّيِّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ ۖ أَلَا إِنَّمَا طَّيَّرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْنِي بِهِ مِنْ آيَةٍ
لِتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ
الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالْدَّمَ آيَاتٍ مُفَصَّلَاتٍ
فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ
الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَىٰ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لِيُنْزِلَ
كَشْفًا عَلَيْنَا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَ لَكَ وَلنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي
إِسْرَءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ
هُم بِلِغْوِهِ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ
فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٣٦﴾
وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ مَشْرِقَ
الْأَرْضِ وَمَغْرِبَهَا الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ
الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ
يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

۱۳۱ ئەگەر تۆشى خۆشى دەبۇن، دەیانگوت: کاری خۆمانە. ئەگەر تۆشى بەلاو چورتمیش دەهاتن، دەیانگوت کە: ئەمە شۆمی مۇساو یارانى مۇسایە. خۆ دیاریشە ئەگەر چاکە و خراپە، لەخواوە، بەلام زوربەیان نەزان بۇن.

۱۳۲ دەیانگوت: هەرنیشانیکمان بەنیازی جادۆلیکردن نیشان بەدی، ئیمە پروات بێ ناھیتین.

۱۳۳ ئەوجار ئیمە چەندنیشانەى ئاشکرامان ناردەسەریان کە بریەتی لە لافاوو کوللەو ئەسپى و خوین و بەق بۇ. بەلام ئەوان دەمارزلیان نواندو گرویهکی تاوانبار بۇن.

۱۳۴ لەپاش ئەو کە ئەوبەلایانەیان دی، گوتیان: مۇسا! لەپەرورەندەت وەپاری - وەک پەیمانی بەتۆداو - ئەگەر بیتو بەلامان لەسەر لا بەرى، شەرته باوەریت پێبکەین و تۆرەمەى ئیسرائیلیشت رەگەل بخەین.

۱۳۵ بەلام کاتى بەلامان لەسەر لا بردن - تا ئەوماوە دیاری کراوە تیپەریانکرد - جارێ تر پەیمانەکیان وەبەرپیدا.

۱۳۶ جاتۆلەمان لیکردنەووە لەدەریادا قوممان کردن. چونکە ئەوان نیشانەکانى ئیمەیان بە درۆدانا؛ هەر بەلانیانەووە نەچۇن.

۱۳۷ ئەوسا ئیمە خۆرەهەلات و خۆرئاوای ئەو ولاتەمان - کە بەرەکەتمان پیدابو - کردە بەشى ئەوانەى چەوسابۇنەووە. بەلینى هەرەپیرۆزى پەرورەندەت - بێ کەم وکۆرى - دەربارەى بەرەى ئیسرائیل هاتەجى؛ لەباتى خۆراگرتنیان. هەرچى فیرعەون و یارانى دایان ناو بەرزیان کردەووە، هەمۇمان لى تیک وپێک دان.

۱۳۱- چۆرتم: بەلاو بەسەرھاتی خراپ. ۱۳۳- بەق: بۆق، قورواق.

۱۳۴- تۆرەمە: نەزاد، بنەچەکە، رەجەلەک. ۱۳۷- قوم کردن: نوقم کردن، خستەن، زێژناو، بریتى لە خنکاندن.

وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى
 أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَمُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ
 قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ مَتَّبِعُوا مَا هُمْ فِيهِ وَيَبْطُلُ
 مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا
 وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ
 مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتَلُونَ
 أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ فِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ
 رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ وَوَعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً
 وَأَتَمَمْنَاهَا بِعَشْرِ فِتْنَةٍ مِيقَتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ
 مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ أَخْلِفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ
 سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ
 رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرِيكَ وَلَكِنْ أَنْظُرْ
 إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرِيكَ فَلَمَّا تَجَلَّى
 رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ
 قَالَ سُبْحَانَكَ بُنْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

۱۳۸ به ره بایی ئیسپرائیلیمان له ده ریا به پهرانده وه. نه وسا تۆشی هۆزیک هاتن، هه ره خه ریکی به رستنی بته گه لیان بۆن. گوتیان: مۇسا! خودایه کمان وه کۆ خودا کانی نه وان بۆ په یدا که! گوتی: ئیوه هۆزیکن که هیچ نازانن.

۱۳۹ نه وناکاره ی نه وان ده یکه ن، بی به هره یه وه هه رچی ده یکه ن به فیرپویه.

۱۴۰ ناخۆ ئیوه ده تانه وی - غه یره ز خودا - به رستویکۆ بۆ په یدا که م! که هه ر بۆخوی له چاو خه لکی نه م دنیا به، ئیوه ی به ریزتر کردوه؟

۱۴۱ له بیرمه که ن که ئیمه رزگارمان کردن له فیرعه ون وه سه ته وه سه ته ی، که ئیوه یان زۆر به سه ختی سزا ده دان؛ نیرینه هکانیان ده کوشت و نه کانیان [به یه خسیری] ده هیشته وه. نه وه لایه وه له لایه ن به روه رنده ورا نه زمونه کی پر مه زن بۆ.

۱۴۲ ده گه ل مۇسا ژوانی سی شه وه مان دانا؛ ده ی دیکه شمان بۆ خسته سه ر. به م چه شنه ماوه ی ژوانی به روه رنده ی، بوبه چل شه و. به هارونی برای خۆی گوت: تۆ له ناو هۆزه که م دا به و له جیی من به و هه ر کاری چاک ره چاوبکه و له دوی خراپکاران مه چۆ.

۱۴۳ که مۇسا گه یشته ژوانگه بۆ لای ئیمه و به روه رنده ی ده گه لی که وته ناخافتن، گوتی: نه ی به روه رنده ی من! ئاره زۆمه تۆ ببینم. گوتی: ناتوانی بم بینی؛ به لام له م که زه بروانه؛ نه گه ر له شوینی خۆی نه بزۆت، نه وسا ده توانی بم بینی. که خۆی بۆ که زه که ده رخت، هه ر به جارێ که زه که ی پریش پریش کرد. مۇسا به بی هۆشی که وت. وه ختی هاته وه سه ره خۆ، گوتی: پاکێ هه ر بۆتویه، په ژوانم؛ من له خاوه ن باوه راندا یه که مینم.

قَالَ يَمْوَسَّىٰ إِنِّي أَصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَلِمِي
 فَخُذْ مَاءً أَتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبْنَا
 لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ
 شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ
 دَارَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٤٥﴾ سَأَصْرِفُ عَنْ آيَتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
 فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا
 بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا
 سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٤٦﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ
 الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُحْزَرُونَ إِلَّا مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِن بَعْدِهِ مِن حُلِيِّهِمْ
 عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُورٌ الَّذِينَ كَانُوا لَا يَتْلُونَ هُدًى لَّهُمْ
 سَبِيلًا أَلْتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٤٨﴾ وَلَمَّا سَقَطَ
 فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا
 رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

۱۲۲ گوتى: مۇسا! من تۆم - بە پەيامەكانم و ئاخاقتىم - بەرانبەر بە خەلقى دىنيا، خستۆتە سەر؛ چىم پىنداۋى، وەرى بگرەو لە شوكرانە بۇيران بە.
 ۱۲۵ دەربارەى ھەمۆكارىك و ئامۆزگارى بۆگەلەكەى، ھەمۇشتمان - بى كەم و كۆرى - بۆنۇسى و بۆمان خستە سەر تەتەلەن. مۇسا! ئاگات لەوانە بى و توندیان بگرەو فەرمان بە ھۆزەكەت بدە با ھەرە چاكيان وەرگرن. من زۇپىتان نیشان دەدەم جىگە و رىگەى ئەوانەى سەرپىنچى بگەن بەرە و كۆيە.

۱۲۶ بەم زوانە روى ئەوانە وابەناحق لەسەر زەمىن فیز دەنویتن، لە نیشانەكانى خۆم وەردە سۇرپىنم؛ بە چەشنىك كە ھەرنیشانەكە بىبىنن، نەيسەلمىنن؛ يائەگەر رىي راست بىبىنن پىيدا نەچن؛ بەلام ئەگەر رىگای گومرايى بىبىنن، بىگرنە بەر. چون ئەوانە نیشانەكانى ئىمەيان بەدرودانا و ھەرگىز سەرنجیان نەدانى.

۱۲۷ ئەو كەسانە نیشانەكانى ئىمە و رۆزى پەسلانیان بەدرودانا، كارەكانیان بەفیرۆچۆ. ئاخۆ جگە لە بارتەقاي كەردەى خۇيان سزادەدرىن؟
 ۱۲۸ لەپاش مۇسا ھۆزەكەى ئەو - لە خشل و زەنبەرى خۇيان - كۆتەلى گۆپرەكەيەكيان دروس كرد كە ھەر دەیبۇراند! مەر نەياندی ئەو گۆپرەكە قسەيان دەگەلە ناكاو رىگایان پى نیشان نادا؟ بەلئى كەوتنە [پەرستنى و] ستەمكار بۇن.

۱۲۹ كاتى تەوا و پەزىوانى داىگرتن و دىتيان سەريان لى شىواو، گوتيان: ئەگەر پەرورە رىنمان بەر بەزەبى خۇيمان نەخاو لە گوناھانمان نەبۇرى، ئىمە لە زيانبارانين.

۱۲۵- تەتەلەن: پارچە بەردیان پارچە تەختەى پانكەلە بۆنۇسین، لەوج.

۱۲۷- بارتەقا: بەرامبەر، ھەمبەر. ۱۲۸- كۆتەل: پەيكەر، ھەيكەل.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي
 مِنْ بَعْدِي ۖ أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ
 أَخِيهِ يُجْرِّدُهُ إِلَيْهِ قَالِ ابْنُ أُمِّ إِبْرَاهِيمَ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعَفُونِي وَكَادُوا
 يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٥٥﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي
 رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا
 الْعِجْلَ سَيَنَاءَ لَهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٧﴾ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ
 تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا بِرَبِّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ
 ﴿١٥٨﴾ وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ وَفِي
 نُسخِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٩﴾ وَأَخْبَارَ
 مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا أَلَمِيقُنَا لَهُمْ أَخَذَتُهُمُ الرِّجْفَةُ
 قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَلِئِنِّي أَهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
 السُّفَهَاءُ مِنَّا إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي
 مَنْ تَشَاءُ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٦٠﴾

۱۵۰ مۇسا ۋە خىتى گەرايە ۋە ناۋ ھۆزەكەي، بەتۈرەيى ۋە بەدل پىرى تىنى راخوپىن كە: لەدۋاى من چەند جى نشىنى خراب بۇن؛ ئاخىر بۇجى پانە ۋەستان تا فەرمانى پەرۋەرئەندەتان پىندەگا؟ تەتەلەكانى تۆرەلداۋ قۇى برايەكەي كىشاۋ بەرەۋخۇى برد. گوتى: ئەي داىك براكەم! ھۆزەكەم ھىزىيان لى سەندەم؛ لەۋانەش بۇ بىشم كوزن! دۇرمان بە من خۇش مەكە ۋە منىش دەگەل ناھەققارەكان دامەنى.

۱۵۱ گوتى: ئەي پەرۋەرئەندەي من! لەخۇم ۋە برام بىۋرە ۋە بەر بەزەيى خۇتمان بخە. تۆلە گىش خاۋەن بەزەيىيان دىلسۆزترى.

۱۵۲ ئەۋكەسانەي كە بۇنە گوپىرەكە پەرىست، بەر غەزەبى پەرۋەرئەندەيان دەكەۋن ۋە لەۋيانى سەر دىنيايە زەلىل دەبن. ھەركەس درۋيان ھەلبەستى، ئىمە ۋايان سزادە دەين.

۱۵۳ ئەۋكەسانەش كە ئاكارىيان خراب بوە، پاشان پەۋىۋان بىنەۋە ۋە پروايىنن، پەرۋەرئەندەت لە گوناھانىيان دەبۇرى ۋە دىلۋقانە.

۱۵۴ كاتى مۇسا لە تۈرەيى ھىدى بۇۋە، تەتەلەكانى چىيەۋە؛ كە تىياندا رى شاندىان ۋە بەزىي بۇ بۇ ئەۋانەي خودى ترسن.

۱۵۵ ئەۋسا مۇسا خەفتاكەسى لە ھۆزەكەي دەس نىشان كرد كە بىنە دىدەنى ئىمە. كاتى بۇلەرزە داىگرتن، گوتى: ئەي پەرۋەرئەندەكەم! ئەگەر مەيلىت لە سەرايە ھەر لە پىشدا دەت مىراندىن. ئاخۇدەتەۋى بەۋكارەي كە بى ئاۋەزان لە ئىمە كردۋىانە، تۆ ھەمۇمان لە ناۋبەرى؟ ئەمەش ھەر ئەزمۇنى خۇتە؛ بە مەيلى خۇت كە سانى گومرادەكەيت ۋە ھىندىكانىش بەرەۋخۇت شارەزادەكەي. گەۋرەمان تۆى، بىمان بۇرەۋە بەزەت پىماندا بىتتەۋە. باشتىن بە خىشەنەر ھەرتۆى.

* وَكُتِبَ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا
 هَذَا إِلَيْكَ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ وَرَحْمَتِي
 وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ
 الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
 الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْنُوبًا عِنْدَهُمْ
 فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ
 عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
 الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ
 عَلَيْهِمْ فَاَلَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا
 النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾ قُلْ
 يَتَّبِعُوا النَّاسَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي
 لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
 فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
 وَكَلِمَتِهِ ۚ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾
 وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

۱۵۶ لە دىنپايە و لە قىيامە تىش بە چاگە بمانخوينە وە؛ ئىمە ھاتوپنە وە لاى تۆ.
 گوتى: ھەركى ئازار بىدەم كەيفى خۆمە. بەزەيشم ھەمۇشتى داگرتۆە.
 چاگەى ئەوانە دەنۇسم لە خراپە خۇپارىزن و زەكات دەدەن؛
 ئەو كەسانەش كە برۋايان بە خوا ھەيە؛

۱۵۷ ئەوانە وادەكە ونە شوپن ئەم پىغەمبەرەى كە راسپاردەى خوايە و
 نەيخويندو وە لە تەورات و ئىنجىلىش ناوى نوسراو و ھانەى چاگەيان
 دەدات و ناھىلى خراپە بگەن؛ پاكز بەرە وادە زانى و گەمارى پى ناپە وايە و
 گراناى زنجىريان لە سەر لادەبا؛ كە بەوانيان شەتەك دابۇن. ئەوانەى
 برۋاى پىدەكەن، بەقەدرە وە لىتى دەروانن؛ لە يارىدەى دانامىنن و
 لەدوى ئەو رۇناكىە دەچن كە وىپراى ئەو ناردراو؛ ئەوانە رزگارەكانن.

۱۵۸ بىزە: خەلگىنە! بزائن ئەمىن خدا راى سپاردۆمە لاى ئىو، گش لەگشتۆ.
 ئەو خودايەى مولكايەتى ئاسمانەكان و ئەم ھەردەش ھەر بۆ ئەو؛
 لەخۆى بەدەر ھىچ شت بۆبەرستن نايى. گيان دەبەخشى و گيان
 دەستىنى. دەسا ئىو بەخوداو بە پىغەمبەرەى نەخويندەوار برۋابگەن؛
 كە ئەويش خۆى باوهرى بەخودا ھەيە و بە ھەرچى خودا گوتۆيە
 برۋادەكا. پەپرەوى بن، شايت شارەزاي ريگە بن.

۱۵۹ دەستەيەكيش لەھۆزى موسادا ھەنە، بەراستى رى دەنوينن و
 بەراستىش داوهرى دەكەن.

۱۵۷-پاكز: خاوين، تەمىس. گەمار: بىس، چلكن. ۱۵۸-گش لەگشتۆ: ھەمۇتان، گشتان.

۱۵۹-ھەنە: ھەن، ھەيە.

وَقَطَعْنَاهُمْ أَثْنَتَيْ عَشَرَ آسَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى
إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ آبَ آفٍ أَضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
مَشْرِبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَمَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ
وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا
ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾ وَإِذِ
قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ
شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ
لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ سَازِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ
ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
فَارْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجَازًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ
حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ
لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

۱۶۰. نه وانمان به دوازده دهسته (دوازده ئومهت) به ش به ش کردو نه وکاته ش هۆزه که ی مؤسا داوای ئاوی وه خواردنیان له مؤسا کرد، ئیمه مؤسامان تیگه یاند که: به دارعاساکه ی دهستت له و به رده ده. دوازده کانی له به رده که وه هه لقولین؛ هه رده سته یه ی ده راوی خوئی ناسیه وه. هه وریشمان له لای سه رویمان کرده سه یوان؛ گه زوشمان ده گهل شیلایه بۆه ناردن: بخۆن له وشته پاکانه ی کردومانته رۆزیتان. هیچ غه دریکیان لیتمان نه کرد؛ به لام خۆیان غه دریان له خۆیان ده کرد.

۱۶۱. [له بیرۆ بی] نه وکاته ش که بیان گو ترا: له وشاره نیشته جی بن و له هه رلایه ک هه رچی ده تانه وی بیخۆن. نزابکه ن گونا هۆ لی هه لبوه ری و له درگاوه که ده چنه ژور، سوژده به رن؛ هه ره له یی کردوتانه ده تانه خشین. بۆ نه وانه ی ئاکارچاکن، پاداشی زیاتریش ده ده یین.

۱۶۲. نه وسا ناهه قیکارانیان نه وقسه ی پێان و ترا بۆ، گۆریانه باریکی دیکه. ئیمه ش له سه ر نه و ناهه قی کردنه یان، به لایه کمان له ئاسمانه وه بۆناردن.

۱۶۳. ده رباره ی نه و با ژیره ی وا که وتبوه قه راخی ده ریا لییان پرسه، که به شه ممه نافه رمانی خوا یان ده کرد. چونکه له رۆزی شه ممه دا ماسی گهل سه راو ده که وتن و رۆژی که شه ممه نه بوا یه، دیاریان نه بو. نه و که سانه ی له ریگه ی خودا لاده ده ن، ئیمه ئاوا ده یان نه زمۆین.

۱۶۰-ده راو: جی خواردنه وه ی ئاو- سه یوان نسابات، سایه بان.

شیلایه: گاوانی، سیرۆ، ریشۆله، ره شۆله.

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعَذَرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾
فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ
وَآخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ
﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ
﴿١٦٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لِيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ
يُسُوْمُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ
لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾ وَقَطَعْنَا فِي الْأَرْضِ أَصْنَافًا مِّنْهُمْ
الضَّالِّحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ
وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفٌ
وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا
وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِّمَّا شَقِيَ الْكِتَابِ
أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَاللَّذَارِ الْأُخْرَىٰ
خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾ وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ
بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

۱۶۲ كە دەستەيەكيش لەخۆيان گوتيان : بۆچى ئىوھ دەربارەي كەسانى خودا كەرەكە قىيانكا يان بەتوندى ئازارياندا ، بەئامۇڭگارى خەرىكن ؟ گوتيان : تا لاي پەرورەندەتانه وە تۆشى شەرمەزاري نەبين و شايت ئەوانيش بترسن .

۱۶۵ كە ئامۇڭگارى كردنيان بەهرەي نەدا ، ئەوكەسانەمان پزگار كرد كە دۆى خراپە ويستان ؛ زۆر بەتوندى ئازاري ئەوانەشمان دا كە ناهەقى پيشەبۇن و فەرمانيان بەجى نەهيتا .

۱۶۶ كاتى ھەر ئەوكارەيان كرد كە پىيان گوتراپۇ مەيكەن ، گوتمان : ببە مەيمۇن كەلى تروكرىوا

۱۶۷ ئەوكاتەشۇ لەبىرىي كە پەرورەيتى تۆرايگەياند : دەيانكە مە بەرفەرمانى كەسانى وا كە تاقيامەت - بەتوندى - ئازاريان دەن . پەرورەندەت بەپەلە تۆلە دەستىنى و ھەر بۆخۆشى لە گوناھكاران دەبۇرى و دلۇقانه .

۱۶۸ لەزەمىندا كردمان بە چەندىن دەستەي لىكتەر جيا . ھىندى لەوان بە چاك دەرچۇن ؛ ھىندى تر وەك ئەوان نەبۇن ؛ بەخۆشيان و بە ناخۆشيانىشمان ئەزمۇن ، سا بەشكۆ بگەرپنە وە .

۱۶۹ ئەوسا جى نشىنانىكى بەدەرپەتەن ھاتنە جىگايانو ، كتيبەكە لاي ئەوان بە كەلەپۇرما ؛ كە ھەر بۆتەماحى دنيا تىدەكۆشان . دەشيانگوت : ئىمە ھەر زۆرزۇ عافو دەكرين . ئەگەر ديسانىش لەشتىك دەستيان گىربا ، وەريان دەگرت . مەر لەو كتيبەدا لەوان پەيمان وەرنەگىرا ، لەراستى بەولا وە دەربارەي خودا نەختون ؟ كە ھەرچى تيشيدا ھەبۇ خويندبۇيان . مالى ئەولا بۆ ئەوانەي خۇپارىزن زۆر باشتەر ، ھىشتا ئىوھ تى ناگەيەن ؟

۱۷۰ ئەوكەسانەي كە بەرانبەر بەكتىب رەفتاردەكەن و نوپۇيش دەكەن ، ئىمە پاداشى ئەوانەي ئاكارچاكن وندا ناگەين .

وَإِذْ نُنَقِّنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظِلَّةٌ وَظَنُوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ
 خُذُوا مَاءَ آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾
 وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ
 عَلَى أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٢﴾ أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ
 آبَاؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّن بَعْدِهِمْ أَفَنُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
 الْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
 ﴿١٧٤﴾ وَآتِلْ عَلَيْهِم نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَأَسْلَخَ مِنْهَا
 فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا
 لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ
 كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثَ أَوْ تَتْرُكْهُ
 يَلْهَثُ ذَٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَاقْصُصِ
 الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ
 كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنفُسُهُمْ كَانُوا بِآيَاتِنَا مُغْلَبُونَ ﴿١٧٧﴾ مَن يَهْدِ اللَّهُ
 فَهُوَ الْمُهْتَدَىٰ وَمَن يُضِلِلْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

۱۷۱ نه وکاته که کیوه که مان وینه ی سه یوان به سه ریاندا راهه نگاوت و لایان و ابو هر به سه ریاندا ده رځی [وتمان] : نه وی داومانه پیتان په یت بیګرن ؛ چی تیدایه له بیرتان بی ؛ ده شقه م خوتان بیاریزن .

۱۷۲ نه وساش که په روه رنده ی توله پشستی عه ولادی شادم زاروزیچی به ره هم هینا ، له سه ر خویان شایه تی هر به خویان دا . ګوتی : من په روه ریتان نیم ؟ ګوتیان : به لی ، نیمه له وه ناګادارین . نه کا رژی سه لا بیون : نه مانزانی .

۱۷۳ یان نه بیژن : نه وکه سانه وا له پیشدا شه ریکیان [بوخودا] دانا ، باب و بایرانمان بون و نیمه به رهی دوی نه وانین ؛ ناخو ئیستا تو ګه رکه ته له سه ر ناکاری ناحه قان نیمه قرکه ی ؟

۱۷۴ نیشانه کان ناوا روشن ده که ینه وه ، شایه تا بګه رینه وه .

۱۷۵ ده نگ وپاسی نه و که سه شیان بو وه خوینه که نیشانه کانی خومان پی به خشیبو ، خوی لی بواردن ؛ نه وسا شه یتان وه دوی خوی داو که وته ناو ریژی ګومرایان .

۱۷۶ نیمه ګه ر بمان ویستایه له مانه را پایه به رزیمان ده دایه ؛ به لام نه و هر خوی به عه رزه وه چه سپاندو په یړه وی ثاره زوی خوی بو . نه زیله ی نه و وکو نه زیله ی سه ګیکه بو ی بچی زمان ده ردینی و لیسی ګه ری زوان ده کیشی . نه م چیروکه به سه رها تی نه وانه یه که نیشانانی نیمه یان به درو دانا . تو له وته رزه باسانه یان بو وه ګیړه ، شایه تا بیربکه نه وه .

۱۷۷ چه ن خرابه سه رګوروشته ی نه وکه سانه نیشانه کانی نیمه یان به درو زانی و له خویان ناهه قیان کرد .

۱۷۸ هر که سیکی خودا خوی شاره زای بکا ، ریګه ی راست ده ګریته به ری و هر که سیکیش ګومرا بکا ، له ریژه ی زیانبارانه .

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ
لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ
بِهَا أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٦﴾
وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذُرُوا الَّذِينَ يُدْحِدُونَ فِي
أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧٧﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً
يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٧٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٧٩﴾ وَأُمَلِّ لَهُمْ آيَاتٍ
كَيْدِي مَتِينٌ ﴿١٨٠﴾ أُولَٰئِكَ يَنْفَكُّوْا مَا بَصَاحِبِهِمْ مِّنْ جِنَّةٍ إِنَّ
هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨١﴾ أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ
أَجَلُهُمْ فِي آيٍ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٢﴾ مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلاَ
هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٣﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ
أَيَّانَ مَرُّ سَهَابٍ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْعِهَا إِلَّا هُوَ يُنْقَلِتُ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ
عَنِهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِن أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

۱۷۹ ئیمه گه‌لیک له‌جنۆکه‌و له‌مرۆمان بۆ‌جه‌ه‌نده‌م وه‌دی هینا: دلیان هه‌یه‌و پیتی تی‌ناگه‌ن؛ چاویان هه‌یه‌و پیتی نابینن، گوئی‌یان هه‌یه‌و پیتی نابیسن؛ نه‌وانه‌ وه‌کو‌ئاوه‌لن؛ بگه‌ له‌وان گومراترن؛ ئاگایان له‌هیج‌شت نیه‌.

۱۸۰ ناوی‌خودا، هه‌مۆیان ر‌ندو له‌بارن؛ هه‌ر به‌ونا‌وانه‌ بانگی‌که‌ن. گوئی‌مه‌ده‌نه‌ نه‌وه‌که‌سانه‌ی ناوه‌کانی هه‌ر به‌ئانقه‌ست بۆ‌ده‌گوین. نه‌مانه‌ بۆ نه‌وکاره‌یان سزاده‌درین.

۱۸۱ له‌وانه‌دا که‌ ئیمه‌ دروستن کردۆن، ده‌سته‌یه‌ک هه‌ن به‌ره‌ولای هه‌ق ری‌شاندهرن و به‌هه‌قی‌ش داوه‌ری ده‌که‌ن.

۱۸۲ نه‌وانه‌ش که‌ نیشانه‌کانی ئیمه‌یان به‌درۆ‌دانا، ورده‌ورده‌ - بی‌نه‌وه‌ی به‌خۆ‌بزانن - به‌ره‌و تیدا‌چۆنیان ده‌به‌ین.

۱۸۳ ماوه‌یه‌ک مۆله‌تیان ده‌ده‌ین، چونکه‌ ته‌گبیرم پته‌وه‌.

۱۸۴ ئاخۆ به‌بیریاندا نه‌هات هاو‌ری‌که‌یان تۆشی شیت بۆن نه‌هاتوه‌؟ ئاشکرایه‌ نه‌و له‌ترس وه‌به‌ره‌ینه‌ریک به‌ده‌ر نیه‌.

۱۸۵ ئاخۆ نه‌وان له‌دام و ده‌زگای پرشکۆی عاسمانه‌کان و زه‌مین و هه‌رچی خوا دروستی کردۆن، ر‌انه‌ماون؟ ویش‌ده‌چی به‌م نزیکانه‌ به‌ ئاکامی مه‌رگ بگه‌ن. ده‌یسا له‌پاش نه‌م قورعانه‌ به‌ کام قسه‌ بر‌واده‌که‌ن؟

۱۸۶ خوا پ‌ئی له‌هه‌ر که‌س بگۆر‌ی، هیج‌ پ‌یه‌ری ده‌س ناکه‌و‌ی. وازیان ل‌ی د‌ینی با هه‌ر وا له‌سه‌ر‌بزیوی خۆیاندا سه‌رگه‌ردان بن.

۱۸۷ ده‌رباره‌ی ر‌ۆزی سه‌‌لاوه‌ ل‌یت ده‌پرسن: که‌ی وه‌دی دی؟ بی‌وه‌: زانینی هه‌ر ته‌نیا له‌لای په‌روه‌رینی منه‌؛ بۆ‌خۆی نه‌بی‌ که‌س ناتوانی وه‌خته‌که‌ی ئاشکرا بکا؛ هه‌‌ل‌ینانی بۆ‌نه‌وانه‌ی له‌ئاسمانان و زه‌میندان، زۆر گرانه‌و له‌نه‌کاویک نه‌ورۆ‌ژه‌ ر‌ۆتان تیده‌کا. جۆریک پرسیارت ل‌یده‌که‌ن وه‌ک تۆ ده‌رباره‌ی بزانی. بی‌وه‌: ته‌نیا هه‌ر خودا بۆ‌خۆی ده‌یزانی؛ به‌لام زوربه‌ی نه‌م خه‌لکه‌ نه‌مه‌ نازانن.

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ
 أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَا سَتَكُنْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسْنِيَ السُّوءُ إِنْ
 أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ ﴿١٨٩﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا
 تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيًّا فَمَرَّتْ بِهِ ۖ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَا
 اللَّهُ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنِي صَاحِبًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٩٠﴾
 فَلَمَّا آتَاهُمَا صَاحِبًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى
 اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩١﴾ أَيْشِرُ كُونَ مَا لَا يُخْلِقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلِقُونَ
 ﴿١٩٢﴾ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٣﴾
 وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ
 أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿١٩٤﴾ إِنْ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 عِبَادُ أَمْثَالِكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا أَلَكُمُ
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩٥﴾ أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ
 يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ
 يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَا تُنْظَرُونَ ﴿١٩٦﴾

۱۸۸ بیژ: نه من خاوه نی سۆدو زیانی خودی خۆم نیم؛ جا مه گین خودا
حه زبکا. گهر نادیارم زانیبان به هره ی فرهم گیرده که وت و زیانیکم تۆش
نده هات. من ههر ته نیا ترسینه رو مژده دهرم بۆ که سانی برواده که ن.

۱۸۹ ههر نه و ئیوه ی له یهک که س وه دی هیناوه؛ نه که شی ههر له ماکی نه و
پیک هینا، که له ورا به سیته وه. وه ختی [ئاده م] وهل [دایکه و]
سه رجیی کرد، بارداری بۆ به باریکی سۆک. ماوه یهک پیه وه گه را. که ههستی
به قورس بۆن کرد، ههر تک له پهروه رنده یان پارانه وه؛ نه گهر زارویی
هینا مان پی به خشی، له شوکرانه بۆن ده بین.

۱۹۰ که زاروی هیژای پی به خشین، له وه ی که خودا پیدابۆن،
چه ندشهریکیان بۆ پهیدا کرد؛ که خودا زۆر به رزتره له وه ی که شهریکی
هه بن.

۱۹۱ چۆن نه وانه ده که ن به شهریکی خودا که ناتوانن هیچ شتی دروست
بکه ن و خۆیان ده پی دروست بکړن.

۱۹۲ توانایان نیه یارمه تی نه وان بده ن و یاریده ی خۆشیان پی نادری.
۱۹۳ نه گهر ئیوه ش بانگیان بکه ن که بینه سه رپاهی خودا، دواونا که ون.
بانگیان بکه ن یان ده نگ نه که ن، بۆ ئیوه ههر وه کۆیه که.

۱۹۴ نه وانه ی که - به جی خودا - ئیوه هانایان پی ده به ن، عه بدگه لیکن وهک
خوه تان. ده سا نه گهر ئیوه راستن، بانگیان بکه ن با وه رامتان بده نه وه.

۱۹۵ ئاخۆ نه وان ده توانن له سه رپا برۆن، یان دهستی راسانیان هه یه، یان
چاوی دیتنیان هه یه، یان گوئی بیستنیان پیوه یه؟ بیژ: بانگی
نه وهاوبه شانه تان بکه ن، نه وسا داوی فیلانم بۆ بنینه وه و ماوه مه ده ن.

إِنَّ وَلِيَیَ اللَّهُ الَّذِی نَزَلَ الْكِتَابُ وَهُوَ تَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١١٦﴾
 وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ نَصَرَكُمْ وَلَا
 أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١١٧﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا
 وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١١٨﴾ خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ
 بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿١١٩﴾ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ
 الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
 فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿١٢١﴾ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَىِّ ثُمَّ
 لَا يُقْصِرُونَ ﴿١٢٢﴾ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ قَالُوا الْوَلَا أَجْتَبِيَّتَهَا
 قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ
 وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ
 فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٢٤﴾ وَأَذْكُرْ بِكَ
 فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
 وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ﴿١٢٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
 لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿١٢٦﴾

۱۹۶ گه وره ی من هر خودایه که هم کتیبه ی ناردوته خوار؛ هر بوخوشی سه پهرستی چاکان دهکا.

۱۹۷ نه وکه سانه ی - به غیره ز نه و - ئیوه هانایان پیده بهن، ناشیهن یاریده تان دهن و یاریده ی خوشیان بی نادری.

۱۹۸ نه که ر ئیوه به ره و رنی راستیان بانگ بکه ن، لیونابیسن؛ ده بینی تواشات ده که ن و نه شیان دیتوی.

۱۹۹ چاو بیوشه و فرمان به کاری چاک بده و له ونه زانانه وازیته.

۲۰۰ هر گایه کیش خه یالاتیکی خرابت له شهیتان به دلدا بوری، هر په نا به خودابه ره؛ که خوی بیسه رو زانایه.

۲۰۱ نه وکه سانه ی پاریزگارن، هرگا خه یالی خرابیان له شهیتانه وه توش ده بی، گورجی یادی خوا ده که ن و بهرچاویان رن ده بیته وه.

۲۰۲ براکانیشیان بو نه وه ی هر گومرابن، تیده کوشن و له ته قالادانه که یان کوتانایه ن.

۲۰۳ هرگا هیچ نیشانه یه کیان نیشان ناده ی، ئیزن: تو بو له خوته وه ریکی ناخه ی؟ بیژه: من هر له وانه پهیره وی ده که م که له لای پهروه رنده م را پیم راده کا. نه مانه چاوړوشن که رن له پهروه رنده ی ئیوه راو ری شانده رن و بهزه بین بو نه وکه سانه ی به باوه رن.

۲۰۴ هرگا قورئان ده خویندری، کربن و گوئی لی بدیرن؛ شایهت بهر بهزه ی خوا که ون.

۲۰۵ هه موبه یانی و ئیواران، به پارانه وه و ترسه وه - به بی نه وه ده نگ هه لی نی - یادی پهروه رنده ت بکه و هرگیز تو له وانه مه به که به بیریشیاندا نایه.

۲۰۶ نه و که سانه ی لای پهروه رنده ت په سندن، بی فیزن له په رستنی و به سنی پاکی نه و ده دهن و هر به ره و نه و سوژده ده به ن.

سُورَةُ الْأَنْفَالِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَأَتَقُوا اللَّهَ
وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ
مِنَ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿٥﴾
يُحَدِّثُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا بَيَّنَّ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ
وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ
وَيُرِيدُ اللَّهُ أَن يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ
لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧﴾

مقالہ

وہناو غودا کے کہ لاہند کے ہو کہ لوٹا نہ

۸- سه‌قام‌گیر یون: به‌ته‌واوی دامه‌زران.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِآلِ
 مِنِ الْمَلَكَةِ مُرَدِّفِينَ ﴿١﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ
 وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
 عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسُ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنْزِلُ
 عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ
 الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿٣﴾
 إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا
 سَأَلِقَىٰ فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرَّعْبَ فَأَصْرَبُوا فَوْقَ
 الْأَعْنَاقِ وَأَصْرَبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿٤﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
 شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥﴾ ذَلِكَ كُمْ فَذُوقُوا وَآتِ الْكَافِرِينَ
 عَذَابَ النَّارِ ﴿٦﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ الْقَيْصَمُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا تُولُوهُمْ الْأَدْبَارَ ﴿٧﴾ وَمَنْ يُؤْلِهِمْ يَوْمَئِذٍ
 دُبُرُهُ إِلَّا أَمْتَحَرَفًا لِقَالِ أَوْ مَتَحَرِّزًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَقَدْ بَاءَ
 بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَا وَدَّ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾

۹ لەۋكاتە شدا كە ھاناتان بۆيەرۈرەندە تان دەبرد، گوتى : ئەۋا بەشۈيىن يەكدا ھەزار فرىشتە دەنئىرم بۆ يارىتان .

۱۰ خودا ئەۋەلئىنەشى ھەربۆيە پىدان ، ھەتا كۆمۈردە يەك بىتتۇ دلكەلتان پى ئۆقرە بگرى . يارىدەش ھەر لە خواۋەيە . خودا خواۋەن دەستەلاتى لەكارزانە .

۱۱ ئەۋدەمەشتان ھەر لەبىرىنى ۋا ئەۋ سۆگە خەۋەى لەلاى خۆيەۋە بۆھەناردن وبۆبە ھۆى دلىيايىتان . بارانىشى لەحەۋاۋە بۆباراندن تا خاۋىنتان بىكاتەۋەۋە خەيالاتى شەيتانو لى دۇرخاتەۋەۋە دلكەرمتانىكاۋ مەيدانى بەجى ئەھىلن .

۱۲ خوا فرىشتەى تىگەياندن كە : خۆشم دەگەل ئىۋەدام ، غىرەت ۋەبەر خاۋەن باۋەرەكان بىنن ، منىش ترس ۋەبەر خاۋانەناسان دەنئىم . سا ئىۋە لەملىان دەۋ ھەمۇ ئەنگۈستەكانىشيان بپەرئىن .

۱۳ چونكە ئەۋان بەرھەلىستى خوداۋ پىغەمبەرى ۋىستان . ھەركەسانىك دۋى خوداۋ پىغەمبەر بن ، خوا بەتۈندى سزادەدا .

۱۴ با بىچىۋىن ! خاۋانەناسان بەئاگرىش ئازاردەدرئىن .

۱۵ ئەى گەلى خاۋەن باۋەرەپان ! ئەرتۋشى خاۋانەناسان بۇن - با زۇرىش بن - ئىۋە لەبەريان ھەلمەيەن .

۱۶ ھەركەس لەرۋۆزىكى ۋادا خۆلە شەرى بدزىتەۋە - مەگىن بۆشەپكردن لەشۈيىنكىكەۋە ، يان بۆياريدهى يارانى - خودا لەخۆتۈرەدەكاۋ جىگەى لەجەھەندەم دەيىۋ چارەنۇسى زۆر خراپە .

۹-ھاناتان: پەنابردن بۆفرىارەس. ۱۳-بەرھەلىست: دۈزمن، دز.

۱۵-ھەلمەيەن لەھەلاتن: راكردن. ۱۶-چارەنۇس: بەخت ۋەھات.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتُمْ إِذْ رَمَيْتُمْ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا
 إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ
 الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾ إِنْ تَسْتَفِئِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ
 وَإِنْ تَنْهَوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ
 فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾ يَأَيُّهَا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَاتُّمَّ
 تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ
 لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ * إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الضُّمُّ الْبُكْمُ
 الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ
 وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ
 وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ
 تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا
 مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾

۱۷ ئەوان ئۆيۈ نەتان كوشتن؛ خوا كوشتنى. كە ھاويشت، ھاويژرەكە
تۆنەبوى؛ خوا ھاويشتى. ئەو دەيەويست باوهداران بە باشى
تاقى كاتەو. خودا بيسەر و زانايە.

۱۸ بەلى، ئاوا خودا فىلى دىن دوژمنان پۇجەل دەكا.

۱۹ گەر دەتانهويست سەرکەون، واسەرکەوتن؛ ئەگەر لە شەر بە سيش
بکەن، قازانجانە؛ ئەگەر ش تى ھەلچنەو، ئيمەش تى ھەلدەچينەو و
با دەستەوبەستەتان زۆربىن، ھىچ بە ھەرە بۆ ئۆيۈ نادا. خودا وەل
باوهدارانە.

۲۰ ئەى گروى خاوەن باوهداران! بەرفەرمانى خودا و پيغەمبەرى بن و لە
ھەرشتى ئەو پيتان ئۆيى و دەبييسن، خۆمەبويزن.

۲۱ ئۆيۈ وەك ئەوانەمەبن، گوتويانە: گويمان لىيە، كەچى ھەر نەشيان
بيستەو.

۲۲ خراترين زيندەو ھەران لەلای خودا، ئەو كە پرو لالانەن كەوا ھىچ تى ناگەن.

۲۳ ئەگەر خودا بيزانيبا خيترىكيان دەباراندايە، كاريكى دەكرد ببيسن. خۆ
ئەگەر گوئ ببيستنیشى پى بدابان، ھەر رۇيان لى وەردەگىپراو خويان
دەبوارد.

۲۴ ئەى گەلى خاوەن باوهداران! ھەرگا خودا و پيغەمبەر لىو داوا دەكەن كاري
بکەن ئۆيۈ پى بۆۋۆينەو، گورجى بىكەن؛ ئۆيۈ پى دەبۆۋۆينەو.
بشزانن خوا دەبيتە لەمبەر لەنيوان مروو دلى؛ ھەمۇلاشتان لەلای ئەو
كۆدەكرينەو.

۲۵ لەو بەلایەش خوپاريزن كە تايبەتى ناحەقيكارانتان نيه. بشزانن كە
تۆلەى خودا توندوتيزە.

۱۷- ھاويشتن: ھاويژتن، فرېدان، تۆردان. تاقى كۆدەنەو: تەجرىبە كۆرەن، ئەزمۇن، جەرباندن.

۱۹- قازانج: بە ھەرەى سەودا. تى ھەلچۆنەو: سەرلەنۆي كۆرەنەو، بە سەرگرتەنەو، لە سەرەو

دەس پىكردن. ۲۴- بۆزانەو: وەكەيف كەوتن لە باش لەرى و كە ساسى، زينگە و بۆن.

وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ
 أَنْ يَخَطَفَكُمْ النَّاسُ فَنَاصِبًا وَأَيْدِيكُمْ بِبَصَرِهِ وَرَزَقَكُمْ
 مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمْنَتَكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
 ﴿٢٧﴾ وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ
 عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَتَّقُوا
 اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ
 لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ
 اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا
 قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا
 أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِن كَانَ هَذَا
 هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ
 أَوْ آتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
 وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾

۲۶ بیر له ووده مه بکه نه وه که ئیوه له م ولاته دا که میکی بی دهسته لات بۆن ؛
 ترسو هه بۆ خه لکی تر ده رتان بکه ن و بی جی وری بمیننه وه . په نای دان و
 یاریده ی دان و سه رکه وتن و پژوی پاک و ره وای پیدان ؛ به شکه
 شوکرانه بژیڕین .

۲۷ ئه ی گه لی خاوه ن باوه ران ! ده گه ل خوداو پیغه مبه ر ده غه لی مه که ن .
 ئه وشتانه ش که ده زانن ئامانه تن ، غه یانه تی تیدامه که ن .

۲۸ بشزان مال و مندالتان هوی ئه زمۆن ؛ پاداشی زۆر لای خودایه .
 ۲۹ ئه ی گه لی خاوه ن باوه ران ! ئه گه ر له خودا بترسن ، ئامیری جیا کردنه وه ی
 پاک و پیستان پیدهدات و له خراپه تان ده بۆری . خودا زۆر چاکه ی
 له لایه .

۳۰ بیته بیرت ئه وسا خودانه ناسه کان ویستیان فیلیکت لی بکه ن ، یان
 به ندت که ن ، یان بت کوژن ، یان ده رت که ن . ئه وان فیله که ی خویان کرد ؛
 خواش فیلی کرد . خواش چاترین فیله زانه .

۳۱ هه رگا نیشانه ی ئیمه یان بۆوه خوینن ، ئیژن ؛ بیسمان ؛ ئه گه ر هه زمان
 بکردایه ، ئیمه ش وه ک ئه مه مان ئه وت ؛ له چه ند چیرۆکی که ونارا به ده ر
 نیه .

۳۲ ئه وسا ش گوئیان ؛ ئه ی خودایه ! ئه گه ر به راستیه و له لایه ن تۆوه هاتوه ،
 له هه واوه وه بهر ته وه ن بارانمان ده یان ئازاریکی به ژانمان بۆنیه ره .

۳۳ هه تا تویمان له ناودابی ، خودا جه زره به یان نادا . هه تا داوای بۆردن
 له گونا هیش بکه ن ، خودا هه ر ئازاریان نادا .

وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَ ۚ إِنْ أَوْلِيَائُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ
 وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ
 عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيدَةً ۚ فَذُوقُوا الْعَذَابَ
 بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ
 أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ
 عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ
 يُحْشَرُونَ ﴿٢٦﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ
 الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمُهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ
 فِي جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ لِلَّذِينَ
 كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَآقَدٌ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا
 فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٨﴾ وَقَتِّلُوهُمْ حَتَّىٰ
 لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ ۚ فَإِذَا
 انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَإِنْ تَوَلَّوْا
 فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ ۖ نِعَمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعَمَ النَّصِيرِ ﴿٣٠﴾

۳۲ خودا چون ئازاریان نه دا، که نه وانه ریگه ی « مَسْجِدُ الْحَرَامِ » یان له زیارت که ران گرتوه و هه لیش ناگرن خاونی بن ؟ خاوه نانی هه ر ده بی نه و که سانه بن که ترسی خودایان هه یه ؛ به لام زور به یان نه زانن .

۳۵ نویزیان له مالی خودا دا هه ر بریه تی له چه پله و فیتوگیشانه . سا له سزای نه و بر وا نه هینانه دا، نه شی تۆشی ئازار بین .

۳۶ نه وانه ی خودانه ناسن ، مالی خو یان خه رج ده که ن ریگه ی به ره و خودا بگرن . نه و مال به خت کردنه یان ده بیته که سه ریگ بۆیان و پاشان هه ر ژێرده که ون . خروپری خوانه ناسان له دۆزه ه کۆ ده کرینه وه .

۳۷ هه تا خودا پاک و پیس لیک هه لاویری و پیسه کان له سه ریگ دانی و به تیکرایی کوگایاندا و بیانخاته دۆزه هه وه ؛ هه ر خو یان زیانبار بوگن .

۳۸ به خوانه ناسه کان بیژه : ئیستاش نه که ر ده س هه لگرن ، هه ر چی پیشو کردوتانه عافوده کری . نه که ریش تی هه لېچنه وه ، به سه رهاتی پیشینه کان دیاره چبؤ .

۳۹ وه لیان شه رکه ن هه تا ئاواوه نامینی و دین گشتی دینی خوا ده بی . سا نه که ر ته می گرتوبون نه وسا هه رکاریکی بیکه ن خوا ده بیینی .

۴۰ نه که ریش رویان وه رگپرا ، بابزانن که گه ورتان هه ر خودایه ؛ گه وره ی هه ره باشتان هه یه و چاکترین یاریده رتانه .

۳۶- هه لاواردن: لیک جیا کردنه وه، هاویر. کوگادان: به سه ریگه کا دانان، خرکردنه وه له شویتیکه

۳۸- هه لچونه وه: له سه ر را ده ست پیکردنه وه. ۳۹- وهل: له تهک، له گهل.

* وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
 وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن
 كُنْتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
 يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ إِذْ
 أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدَّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ
 أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَا خِلْفَتُمْ فِي الْمِيعَادِ
 وَلَكِن لِّيَقْضَى اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَن
 هَلَكَ عَن بَيْنَةٍ وَيَحْيَىٰ مَن حَىٰ عَن بَيْنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ
 لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَايِكَ قَلِيلًا
 وَلَوْ أَرَادَكُمُ كَثِيرًا لَّفَسَلْتُمْ وَلَنَنْزَعَنَّهُ فِي الْأَمْرِ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾ وَإِذْ
 يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ
 فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضَى اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ
 تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لِقِيتُمْ فِيهِ
 فَأَقْبِسُوا وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

۲۱ ئەگەر باوەرتان بە خودا و باوریتان بەوەش ھەيە کە روژی لیک ھەلا واردن بۆ ھەبدی خۆمان ناردە خوار، ئەوئ روژی کە دۆکۆمەل تۆشی یەک بۆن؛ دەیی ئەوەندەش تئبگەن ھەر تالانیکو دەس کەوت، پینج یەکیکی بەشی خودا و پیڤە مەھرە و بۆ خزمان و ھەتیوان و ھەزاران و ریبوارانە. خودا توانای بەسەر ھەموشت دا ھەيە.

۲۲ وەختی ئیوہ لە داوینە ی نزیکترو ئەوان لە داوینە ی دورتر دامەزرا بۆن، کاروانیش لە خوار ئیوہ بۆ، ئەگەر کاتی پینک گەشتنۆ دانابا، بئ سو لەسەر ژوانگە تۆشی کیشە دەبۆن؛ بەلام دەبۆ ھەرچی خوا بریاری دابۆ ھەر رۆبدا. تامردن و زینی ھەرکەس، بە بەلگە ی ئاشکراوہ بئی. خوا دەبیسی و ئاگادارە.

۲۳ لەخە وئنت دا خودا و ماری ئەوانی کەم نیشان دای؛ ئەگەر زۆرای ئەوانی نیشان دابان، لە ترسان زراوتان دەچۆ؛ لەناو خۆدا کیشە تان لی پەیدا دەبۆ. بەلام خودا ئیوہ ی پاراست، خۆی لە نھینی دلانیش ئاگادارە.

۲۴ ئەوساش کە تۆشی یەک ھاتن، لەبەر چاوتان ئەوانی کەمتر نیشان داو ئیوہشی کەم ھینایە بەرچاوی ئەوان. دەبۆ خودا کارئ کە بریاری درابۆ بپینتە جئ. کاریش ھەر دەچنەوہ لای ئەو.

۲۵ ئە ی گروژی خاوەن باوەرپان! ئەگەر دەگەل دووژمنان رۆبەرۆ دەبن، خۆبگرن و گەلیک یادی خودا بکەن، شایە تا ئیوہ سەرکەون.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَتَزَعَوْا أَنْفُسَكُمْ أَوْ تَذَهَبَ رِجَاكُمْ
وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِشَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ يَمَّا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ
الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ
النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتْهُ الْفِئَتَانِ نَكَصَ
عَلَى عَقْبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ
إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ إِذْ يَقُولُ
الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هَوَاهُ لَا يَنْفَعُهُمْ
وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾
وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ
وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَرَ هُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَلِكَ
بِمَقَادِمِ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾
كَذَابِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

۲۶ له فەرمانی خوداو پینغه مبه ر دهرمه چن . نه چن کیسه و لی په یدایی و سست بینه وه و هه مؤهیزو له بهین بجی . خوږاگر بن ؛ خوا ده گه ل خوږاگرانه .

۲۷ ئیوه وهک نه وانه مهن ، بو خوبینی و بوړیینی له ناو مەردم له زیده که یان دهرکه وتن ؛ ده یانه ویست ریگه ی خودا بهر به ست بکه ن . خودا له هه موکار یکیان ناگاداره .

۲۸ شهیتان ناکاری نه وانی نه وکاته له بهر جوان کردن ، گوتی : نه مړو هیچ هیزیک دهرؤستونایه ، منیش جیگه ی هانا تانم . له کاتیکا هه ردوک لا لیک وه دهرکه وتن ، پی دزه ی کردو بو ی دهرچو ، گوتی : نه من وهل ئیوه نیم ؛ من شتی وام دیته بهرچاو که بو ئیوه نادیاره ؛ من له خودا ترسم هه یه ؛ تۆله ی خودا زور دژواره .

۲۹ دپروان و نه وکه سانه ی دل ی ده غه زاریان هه یه ، نه وسا وتیان ؛ نه وانه به دینه که یان خه له تاون . هه رکه سیکی هه ر خو به خودا بسپیړی ، خودا خاوه ن ده سته لات و له کارزانه .

۵۰ گه ر بیینی نه وسا خودانه ناسه کان فریشته ده یان مرینن و دیم و پشتیان ده کوته وه [پیان ئیژن] : ده یسا دهردی به ناگرسؤتان بجیژن .
۵۱ نه مه سزای نه وکارانه ی که ده تانکرد ؛ خودا هه رگیز غه در له عه بدی خو ی ناکا .

۵۲ [ناکاریان هه ر] وهک ناکاری داروده سته ی فیرعه ون و نه وکه سانه یه بهرله وان بون ؛ که له نیشانه کانی خوا حاشایان کرد . خواش له سزای گونا هانیان وه بهر غه زه بی خو ی خستن . خودا به هیژو توانایه و تۆله ی نه و که لی دژواره .

۴۷- زیډ: زاگه، جیگه ی له دایک بون . ۴۸- پی دزه: پیدزکئ، که مکه م خوکشانه وه، باریکه و بون .

۵۰- دیم: دهموچاو، روخسار . ۵۲- تۆله: تۆل، حق سه ندنه وم .

ذَٰلِكَ يَأْتِ اللَّهُ لَمْ يَكْ مُغِيرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغِيرُوا
 مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾ كَذَّابٌ ءَالِ
 فِرْعَوْنَ ۖ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
 بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَاهُ ۖ ءَالِ فِرْعَوْنَ ۖ وَكُلٌّ كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٥٤﴾
 إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾
 الَّذِينَ عَاهَدَتْ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْفُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ
 وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ فَاِمَّا تَثَقَفَنَّاهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِدْنَا بِهِم
 مَنْ خَلَفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَاِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ
 قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ
 ﴿٥٨﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا ۚ إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٥٩﴾
 وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ
 تُرْهِبُونَ بِهِ ۚ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَءَاخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ
 لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾ ۖ وَإِنْ جُنَحُوا
 لِلْسَّلَامِ فَأَجْزَحْ لَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

۵۳ چونکه خودا دەرؤی چاکه ی له هه رگه لی وه کردیی ، هه تا ئه وان بیرى خویان نه گۆریبی ، قهت خودا لئی نه گۆریؤن . خوا بیسه رو زۆر زانایه .

۵۴ جا ئه وانه - وهک داروده سته ی فیرعه ون و پیشینیانیان - به وده رده چۆن : به نیشانه ی خودای خویان باوه رنه کرد ؛ له سۆنگه ی گونا هه کانیان قهرمان کردن . هه رچی سه ره به فیرعه ونیش بۆن ، به ریارمان دا که له ئاویدا بخنکین ؛ که سه ره له به ریان نا هه ق بۆن .

۵۵ خرا ترین زینده وه ران له لای خودا ئه وکه سانه ن که خودایان نه ناسیوه و ئیتیش به روانا هیتن .

۵۶ ئه وکه سانه ی په یمانت ده گه ل به ستن و له پاشانا هه مۆجاران په یمانیان هه لده وه شینن و هیچ ترسی خودایان نیه ،

۵۷ جا ئه وانته که له شه ردا به گیره یتان ، ویرای ئه وانته که هاتۆن پشتیان بگرن ، به رته ینه ؛ به شکۆ ته مئ گرتۆبین .

۵۸ گه ره هه ست کرد کۆمه لی له وسویند خۆرانه غه یان دهر چۆن ، تۆش وهک ئه وان سویندیان به سه ردا بده وه . خودا غه یانی خۆش ناوین .

۵۹ خوانه ناسان و ابیره به ن وه پیش که وتۆن ؛ ئه وان ئیمه نابه زینن .

۶۰ تا بۆوده کرى چهک و جبه خانه ی شه رو ئه سپی سواری په یدا بکه ن ؛ دوژمنی بی بترسینن ؛ که دوژمنانی خوداشن . غه یری وانیش دوژمنو هه ن نایان ناسن ، به لام خودا ده یان ناسی . هه رمالیکى له راهی خودای به خت که ن ، خودا ده بیژیرته وه و هیچ نا هه قیو لی نا کرى .

۶۱ ئه گه ر داواى شه ره به سیان کرد ، قبۆلی که و هه ر خۆت به خودا بسپیره ؛ هه ر خۆی گویدیر و زانایه .

۵۳- دهرؤ: دهره تی زرگار بۆن ، ریگه ی نه جات . ۵۴- ته مئ گرتۆبۆن: سزادیتن له سه ره خه تاو تاوان .

۶۱- گویدیر: گویدهر ، بیسه ر .

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيْدَكَ
بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ
مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ
اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾ يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَسْبَكَ
اللَّهُ وَمَنْ أَتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَرِضُ
الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ
يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِّنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ أَكُنْ خَفَفَ
اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ
صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَتْ لِنَبِيِّ أَنْ يَكُونَ
لَهُ أُسْرَى حَتَّى يَشْخِطَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا
وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾ لَوْ لَا كَتَبَ مِّنَ
اللَّهِ سَبَقَ لِمَسَّكُمْ فِي مَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوا مِمَّا
غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٩﴾

۶۲ گەر ويستيشيان فریوت دەن، بەستە كە خودات دەگەلە. ھەر ئەویش ھاتە ھاواری خۆت و خاوەن باوەرپان و یاریدەى دان.

۶۳ بەدل وانی كرده ھۆگرى یەكترى. ئەگەر ھەرچى لەم سەرزەمینەدا ھەبە، ھەمۆت بەخت بگردایە، نەت دەتوانى وا لىكیان كۆبكەیتەوہ؛ بەلام خودا وا لىكى كردۆن بە ھۆگر؛ ھەر خۆى خاوەن دەستەلاتى لەكارزانە.

۶۴ ئەى پىغەمبەر! بۆتۆو بۆباوەردارانى شوینت كەوتۆن، خودا بەسە.

۶۵ ئەى پىغەمبەر! ھانەى باوەرداران بدە بچنەخەزا؛ ئەگەر ئیوہ بیست كەس بن و خۆراگربن، ھیزتان بەدۆسەدكەس دەشكى؛ گەر سەدكەستان خۆراگربن، - بەئیزنى خوا - دۆھەزاركەس لەخوا نەناسان رادەنن؛ چونكە ئەوان كەسانىكى پىئاوہزن.

۶۶ ئیستا خودا كە دەزانى ورو تواناتان كەم بوہ، كارى بۆ ھاسان تر كردن. ئەگەر ئیوہ سەدكەس بن و خۆراگربن، دەرەقەتى دۆسەتان دین. خۆ ئەگەر ئیوہ ھەزارى خۆراگربن - بەئیزنى خوا - دەرۆستى دۆھەزاریان دین. خوا دەگەل خۆراگرانە.

۶۷ بۆ ھىچ پىغەمبەرىك نەبوہ دىلى ھەبن؛ مەگەر وەختى لەسەر زەمین بەتەواوى بۆبیتە خاوەن دەستەلات. دەتانەوئى مالى دنیاتان دەسكەوئى، خوداش پاشەپۆزى دەوئى. خودا خاوەن دەستەلات و لەكارزانە.

۶۸ ئەگەر خودا ئەم رۇداوہى پىشۆتر نەنۇسیبايە، لەمەى كە وەدەستۆكەوت نازارى زۆرۇتۆش دەھات.

۶۹ ئەوتالانەى گرتۆتانە، ھەلال و زەلالە بىخۆن؛ ترسیشتان لەخودا ھەبئى. خودا لەكونا دەبۆرى و دلۆقانە.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلٌّ لِّمَن فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَىٰ إِن يَعْلَمِ اللَّهُ
 فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ
 وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٠﴾ وَإِن يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا
 اللَّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُدْ وَأَبَا مَوْلَاهُمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوُوا وَنَصَرُوا أَوْلِيَّكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَالَكُم مِّن وَلِيِّتِهِمْ مِّن شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا
 وَإِن أَسْتَصِرُّوكُمْ فِي الَّذِينَ فَعَلْتُمْ كُفْرًا لِّلنَّصْرِ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ
 يَبِيْنَكُمْ وَيَبِيْنَهُمْ مِّيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي
 الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا
 وَجْهَهُدْ وَأَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوُوا وَنَصَرُوا أَوْلِيَّكَ هُمُ
 الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِن
 بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجْهَهُدْ وَأَمَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنكُمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَرْحَامُ
 بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

۷۰ نه‌ی پیغه‌مبه‌را تۆ به‌ویه‌خسیرانه‌ بیژه که ده‌به‌رده‌ستی ئیوه‌دان: نه‌گه‌ر
خودا ناگای لی‌بی چاکه‌یه‌کتان له‌دل‌دایه، چاکتر له‌وه‌ی لیوسه‌نراوه،
ده‌وداته‌وه و لیو‌خۆش ده‌بی. خودا له‌گونا ده‌بۆری و دلۆفانه.

۷۱ خۆ نه‌گه‌ر به‌ونیازه‌ش بن که درۆ ده‌گه‌ل‌تو بکه‌ن، زۆ وه‌ل خوداش
ناراست بۆن و نه‌تۆی زال‌کرد به‌سه‌ریانا. خودا زانای له‌کارزانه.

۷۲ نه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌پن و زی‌دی خۆیان جی‌هیشتوه و له‌پای خودا به
گیان و مال‌خه‌زایان کرد، نه‌و که‌سانه‌ش که نه‌مانیان حاوانده‌وه و
ناریکار بۆن، بۆنه‌که‌س و کاری یه‌کتر. نه‌و گرو‌ی باوه‌پدارانه‌ش که هه‌ر له
شوینه‌که‌ی خۆیان ماونه‌ته‌وه و نه‌هاتنه‌ده‌ر، هه‌تا نه‌وانیش ده‌رنه‌چن،
نابی دۆستایه‌تیان بکه‌ن. به‌لام گه‌ر نه‌وان ده‌رباره‌ی دینه‌که‌یان یاریده
له‌نگۆ بخوازن، له‌سه‌رتانه‌ که ئیوه‌ کۆمه‌گیان بکه‌ن؛ مه‌گین له‌دۆی
نه‌وانه‌ی ده‌گه‌ل ئیوه‌ هاوپه‌یمانن. هه‌ر چی بیکه‌ن خوا ده‌یپینی.

۷۳ به‌ره‌ی خودانه‌ناسانیش دۆستی نزیک‌ی یه‌کترین. گه‌ر ئیوه‌ - وه‌ک من
پیم‌گوتۆن - په‌فتارنه‌که‌ن، بشیوینی و خراپه‌ی زۆر له‌م سه‌رزه‌مینه
رۆده‌دا.

۷۴ نه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌پن و له‌ولات ئاواره‌بۆن و له‌پای خودا خه‌زایان کرد،
نه‌وانه‌ش په‌نایان دان و کۆمه‌گیان کرد، خاوه‌ن باوه‌پری به‌راستن. خودا
له‌وانه‌ خۆش بو‌ه و بزیوی باش بۆ نه‌وانه.

۷۵ نه‌و که‌سانه‌ش که پاشان بروایان هه‌تا و به‌ئاواره‌یی ده‌رکه‌وتن و وێرای ئیوه
خه‌زایان کرد، له‌خۆتانن. به‌گوێره‌ی کتییی خودا، خزم بۆ خزم له‌ نامۆ
نزیکتره. خوا له‌هه‌رشت ناگاداره.

۷۲- حاوانده‌وه: په‌نادان. له‌نگۆ: له‌نه‌نگۆ، له‌تۆم. ۷۳- بشیوینی: نازاوه، بشیوم. ۷۵- نامۆ:

بیانی، بیگانه، غه‌وارم.

سُورَةُ التَّوْبَةِ

بَرَاءَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ۚ
 فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي
 اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ۝۱ وَأَذِّنْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
 إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ
 وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا
 أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
 ۝۲ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ
 شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَى
 مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۝۳ فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ
 فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْصُرُوهُمْ
 وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
 وَآتَوْا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝۴
 وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ
 كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ ابْلِغْهُ مَا مَنَّهُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ۝۵

تەوبە

۱ دەربەربینی بێزاریه له خوداو پێغه مبه‌ریه‌وه، له شه‌ریک دانه‌رانه وا ئیوه بۆنه هاوپه‌یمانیان.

۲ هه‌تا چوارمانگ پێتان هه‌یه له‌م زه‌مینه‌دا بگه‌ڕێن؛ ده‌ی ئه‌وه‌نده‌ش بزانن که ناتوانن خۆتان له خودا ڕزگار که‌ن. خوا هه‌مۆ دوژمنانی دین ڕیسواده‌کا.

۳ خوداو پێغه مبه‌ری خودا له‌ڕۆژی حه‌جی مه‌ژن دا، به‌مه‌ردم ڕاده‌گه‌یه‌نن که خوداو پێغه مبه‌ری خوا له‌بت په‌رستان بێزارن. ئه‌گه‌ر په‌شیمان بینه‌وه، قازانج‌تانه؛ ئه‌گه‌ریش قبۆلی نه‌که‌ن، لێتان ڕۆن بێ که له‌ده‌س خودا ده‌رناچن. مژده‌ش بده به‌وانه‌ی خودانه‌ناسن، به‌شیان ئازاری به‌وانه.

۴ غه‌یره‌ز بت په‌رستانێ که په‌یمانۆ ده‌گه‌ڵ به‌ستۆن و له‌سه‌ر په‌یمان که‌یان لانه‌که‌وتۆن و دژی ئیوه یاریده‌ی که‌سیان نه‌داوه، هه‌تا ماوه‌ی په‌یمان که به‌سه‌رده‌چی، ئیوه په‌یمان‌تان مه‌شکێنن. خوا پارێزگاری خۆش ده‌وێن.

۵ هه‌ر که مانگه‌حه‌رامه‌کان ب‌رانه‌وه، ئه‌و بت په‌رستانه‌و له‌کوێ وه‌ده‌س که‌وی، له‌گرتن و به‌ندکردن و کوشتنیان ده‌س مه‌پاریزن و بۆسه‌یان بۆنینه‌وه. ئه‌گه‌ر په‌ژیوان بۆنه‌وه‌و بۆنه‌نوێژکه‌رو زه‌کات ده‌ر، ئه‌وسا ده‌ستیان لێ هه‌لگزن. خودا له‌گونا خۆش ده‌ی و دلۆقانه.

۶ هه‌رگه‌یه‌کی که له‌و که‌سانه‌ی بت په‌رستن خۆی خسته‌ به‌ر دالده‌ی تۆوه، په‌نای بده؛ با گوته‌ی خودا ب‌یسی. ئه‌وسا که ب‌ینی‌ره شوینی که نه‌ترسی؛ چونکه ئه‌وانه نه‌زانن.

هـ- بۆسه: داو، سییه، ره‌به‌ت، مرده‌وزینده. ۶- دالده: په‌نا.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ
 رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا
 اسْتَقَمُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ الْمُتَّقِينَ
 ﴿٧﴾ كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا
 وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ
 فَاسِقُونَ ﴿٨﴾ أَشْتَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا
 عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُونَ
 فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾
 فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ
 فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَإِنْ نَكَثُوا
 أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَتَلُوا
 أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَنَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ
 ﴿١٢﴾ أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا
 بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
 أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

۷ کوا نه وانه ی بت په رستن، نه و په یمانه ی به خواو پیغه مبهری ده دهن به جیی دینن؟ هر نه وانه هیشتا له سه ره یمان ماون، که پیکه وه له په نا «مَسْجِدُ الْحَرَامِ» په یمانؤ به ست؛ تا له سه ره په یمانه که مان، ئیوه په یمان شکین مه بن. خوا پاریزگای خوش ده وین.

۸ چوڼ په یمانیک! نه وان هرکاتی بزائن پیوده ویرن، به یی نه وه ی گوئ بدنه سویند خوړی یان خزمایه تی، به گژودادین؟ هر به دهم دلخوستان ده که ن، به لام نیازی خراپیان له دل دایه؛ زور به یان توش و به دغه پرن. ۹ نیشانه کانی خودایان به نرخیکی هنذک فروت؛ نه وسا ریگه ی خودایان به ست. ئاکاری زور خراپ ده که ن.

۱۰ له مهر هیچ خاوه ن باوه رپک، هاو په یمانی و خزمایه تی ره چاونا که ن؛ نه مانه هر ده ست دریوی پیشه یانه.

۱۱ سا نه گهر له بت په رستی وازیان هیناو نویزیان کردو زه کاتیان دا، ئیتر برای دینی ئیوه ن. ئیمه نه م نیشانانه مان بو خه لکئ رؤن ده که ینه وه که زانابن.

۱۲ نه گهر له دواي په یمان به ستن سویند که یان هه لوه شانندو ته وسیان ده دینه که تان گرت، ئیوه له یه ل گه وره کانی خوانه ناسان به شه پوه رن؛ نه وانن که بی په یمانن، به شکو ده ستولی هه لگرن.

۱۳ ئاخو ئیوه به گژ نه وانه داناچن که له سویند پاشکه زبونه وه و نیازیان وابو پیغه مبه ر له ناو خو ده رکه ن؛ ده س پیشکه ریش [له شه پرن دا] نه وان کردیان؟ بو ئیوه له وان ده ترسن، نه گهر باوه روه هیناوه؟ بو لی ترسان، خودا له وان هیژاتره.

۹- هندک: که م، کیم، پیچه وانه ی زیاد ۱۲- تهوس: تیز، تانه، قسه ی به تیکول.

۱۳- پاشکه ز: په شیمان، په زیوان.

قَتَلُوهُمْ يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْرِجُهُمْ وَيَنْصُرَكُمْ
 عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾ وَيُذْهِبْ
 غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
 ﴿١٥﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا
 مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ
 وَلِجَهَّةٍ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ
 أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بِالْكَفْرِ
 أُولَئِكَ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿١٧﴾
 إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
 وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَى
 أُولَئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ
 الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
 وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

۱۲ ئیوه ده‌گزیان رابچن؛ خودا هر به ده‌ستی ئیوه نه‌وان تۆشی نازار ده‌کاو
وئیریان ده‌خاو سه‌رۆده‌خا به‌سه‌ریان داو کاریک ده‌کا کوللی دلی
باوه‌رداران دابمرکئی.

۱۵ رکی دلیان راده‌مالئی و خودا چه‌رکا، هرکه‌سیکی له‌گوناها
ده‌س هه‌لگرتی، لئی وه‌رده‌گرتی. خودا زانای له‌کارزانه.

۱۶ پیتان وایه‌که‌س خۆتان تی‌ناگه‌یه‌نی و خواش له‌وانه‌ی له‌ئیوه‌چۆنه
خه‌زایه‌و غه‌یره‌ز خوداو پیغه‌مبه‌رو باوه‌رداران هیچ‌که‌سی رازداریان
نه‌بوه، بی‌ئاگایه‌؟ خودا له‌هرکارئی ده‌یکه‌ن ئاگاداره.

۱۷ نوێزگی خودا ئاواکردن بۆ بت‌په‌رستان نه‌شیاو. خۆیان ئیژن؛ خوا
ناناسین؛ هرچی ده‌یکه‌ن فیرو ده‌چی و هه‌تاسه‌ر له‌دوزه‌ه ده‌بن.

۱۸ هر نه‌وانه‌ بۆیان هه‌یه‌ نوێزگی خودا ئاوابکه‌ن، که‌ باوه‌ریان به‌خو
رۆزی سه‌لا هه‌یه‌و نوێزدروست و زه‌کات ده‌رن و - له‌خوا نه‌بی - ترسیان
له‌هیچ‌که‌سی نه‌یه. له‌وانه‌یه‌ نه‌مانه‌ رێ‌زانه‌کان بن.

۱۹ ئاو له‌چه‌جاج به‌شینه‌وه‌و سه‌ره‌په‌رشتی مالئی کابه‌، پیتان وایه‌ ده‌که‌ل
کاری نه‌وکه‌سانه‌ی بۆ خودا چۆنه‌خه‌زایه‌و برۆیان هه‌یه‌ به‌خوداو رۆزی
سه‌لا، وه‌کویه‌که‌؟ لجه‌م خودا وه‌کویه‌ک نین. خوا گرۆی ناهه‌قیکاران
ناخاته‌سه‌ر راسته‌رێگه‌.

۲۰ ته‌وی برۆیان هه‌ناوه‌و تۆشی ئاواره‌یی بۆن و بۆ خودا چۆنه‌خه‌زایه‌و
ده‌ستیان له‌مال و گیانی خۆه‌لگرتوه‌، لای خودا زۆر له‌پیشترن و
به‌ئاواتی خۆیان ده‌که‌ن.

۱۵-رامالین: راسته‌وراست ماشینه‌وه‌ پاک‌کردنه‌وه‌.

۱۹-به‌شینه‌وه‌: به‌خشینه‌وه‌، به‌شه‌وکردن، دابه‌ش‌کردن. لجه‌م: له‌لای.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتِ لَهُمْ فِيهَا
نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءِِبَاءَكُمْ
وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ
وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن
كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ
وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسْكَنٌ
تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ
فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ
كَثِيرَةٍ ۖ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ
تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمْ الْأَرْضُ
بِمَا رَحَبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا
وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

۲۱ بهروه رینیان مژده‌ی بهزه وره زای [خوی و] باغاتی وایان پیده دا
که ده ویدا خوشی پایه داریان ده بی.

۲۲ هه تاسه ره هر له وی ده بن. خودا پاداشی زورگه وره‌ی له لاهه به.

۲۳ ئه‌ی گرۆی خاوه‌ن باوه‌ران! ئه‌گه‌ر باب و برای ئیوه لایان و ابو ناباوه‌ری له
باوه‌ره‌ننان باشته، ئیوه تخونیان مه‌که‌ون و خوشتان نه‌وین؛ هه‌ر که‌س
له‌نگۆ خوشی بوین، دیاره‌ نا‌هه‌قیکاره.

۲۴ بیژه: ئه‌گه‌ر باب و کوپو براو ژن و خزمه‌کانوو ئه‌وما‌له‌ی په‌یدا و کردوه و که‌ل
وپه‌لی بازرگانی - که‌ ده‌ترسن له‌بره‌وکه‌وی - و خانو به‌ره‌ی رندو
دلخۆشکه‌ره‌ی خۆتان، پی له‌ خوداو پیغه‌مبه‌رو خه‌زاکردن له‌پێی خودا
گرینگ‌تره؛ چاوه‌نۆرپن تا فه‌رمان له‌ خوداوه‌ دی. ئه‌وانه‌ی
له‌پێ لاده‌رن، خودا شاره‌زایان نا‌کا.

۲۵ خودا له‌گه‌لیک شویتاندا ده‌هاناوه‌ات؛ رۆژی حونه‌ینیش هه‌روه‌ها؛ که‌
هه‌رچه‌نده به‌زۆری خۆتان ده‌نازین، که‌چی هیچ به‌هره‌ی بۆنه‌دان؛ ئه‌م
زه‌مینه‌ گوشاده‌تان لێ ته‌نگ هه‌لات. له‌ دوا‌ییدا هه‌مۆپاشه‌کشه‌تان
کردو به‌ره‌ودوا گه‌رانه‌وه.

۲۶ پاشان خودا دلنیا‌یی بۆ پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی خۆی و برواداران به‌پێ کردو
زۆرپیشمه‌رگه‌شی دابه‌زاند که‌ نه‌وده‌دین. خاوه‌ناسانی سزاداو سزای
خودانه‌ناسه‌کان هه‌ر ئه‌مه‌به.

۲۳- تخون نه‌که‌وتن: توخن نه‌که‌وتن، به‌لادانه‌چۆن. ۲۴- که‌ل و په‌ل: که‌ل په‌ل، ئه‌سپاباتی مال.

خا‌نوبه‌ره: خانۆی گه‌ورم. رفته‌باش، په‌سند.

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ
 رَحِيمٌ ﴿٢٧﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ
 نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا
 وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ
 شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾ قَاتِلُوا الَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ
 اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ
 ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى
 الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ
 يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَاتِلْهُمْ
 اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٣٠﴾ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ
 وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ
 مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا
 لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾

۲۷ له دواى نه وهش ههركى خودا مهىلى لى بى په ژيوانى قبول دهكاو خوا ده بۇرى و دلوقانه.

۲۸ نهى كهلى خاوهن باوه پان! نهو كه سانهى شەرىك بو خودا ده ناسن ناپاكن، نايى - پاش نه مسال - له «مَسْجِدُ الْحَرَامِ» خو نزيك كه نه وه. نهگه ر له ئاتاجيش ترسان، خوا بخوازي له چاكهى خوى هه مؤتان بى نياز دهكا. خودا زاناي له كارزانه.

۲۹ وهل نه وانه دا بجهنگن كه به خوداو رۆزى سه لا بى باوه پان و هه رچى خواو پينغه مبهرى خوا به ناره واپان زانيوه، نه مان به ره وای ده زانن و نايه نه سه ردینی راستيش، تا نه و كاتهى به زه لیلی و به ده ستى خو، سه رانهى خو به نگو ده ده ن.

۳۰ جۇله كه كان گوتيان: عوزه ير كورى خوايه. فه له ش گوتيان: مه سيح فرزه ندى خودايه. نه وق سانهى ده مى نه وان نه يدركينى، وینهى قسهى خودانه ناسانى پيشون. خوا بيان كوژى، چۆنين له حه قى لاده درين؟

۳۱ له برى خودا، مه لاكان و ره به نه كانى خويان و مه سيحى فرزه ندى مه ريه ميان كرده خوا؛ فه رمانيشيان پيدرايؤ بيژگه له خواى تاك و ته نيا نه په رستن. له غه يره ز نه و هيچ شت بو په رستن ناشى. خودا بى عه يبه و به دۆره له و شتانهى به هاوتاي نه وى ده زانن.

۲۸- ئاتاجى: كه مايه سى، ئىحتياج. ۲۹- وهل: وهگه رد، له تهك، له گه ل.

۳۱- له برى: له جياتى، به جيگه، له جياى.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا
أَنْ يَتِمَّ نُورُهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٢٢﴾ هُوَ الَّذِي
أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ * يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَجْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لِيَآكُلُونَ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيُصَدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾ يَوْمَ يُحْمَى
عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتَكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ
وُظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ
تَكْنِزُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ
أَنْفُسَكُمْ وَقَتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا
يُقَتِّلُونَكُمْ كَافَّةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٦﴾

۳۲ ده یانه وی به فوی ده میان، تیشکی رۆش نیایی خودا وه کوژینن؛ خوداش خوی بریاری داوه که ئەم تیشکە ی هەر سه رکە وی، جا با خودانه ناسه کانی ش حە زنه کەن.

۳۳ خودا بۆرئ نیشان داندان و راگه یاندنی دینی راست، پیغه مبه ری خوی ناردوه؛ تا گش دینه کانی دیکه به رخوی بدا؛ هەر چه ند ئە وانه ش حە زنه کەن که شه ریک بۆ خودا داده نین.

۳۴ ئە ی گه لی خاوه ن باوه پان! مه لا چاک و په به نه کانی ئە وانه، به شی زۆریان - له هه وانته - مالی ئە وخه لکه ده خۆن و رپی خوداشیان نیشان ناده ن. ئە وکه سانه ی زیرو زیو کۆده کە نه وه و له رای خودا به ختی ناکەن، تۆ له و نازاره به ژانه ی تۆشی دین ناگاداریان که.

۳۵ رۆژی که ئەم زیرو زیوه به ئاگری جه هه نده م سۆرده کری نه وه، تو یل و که له که و پشتیانی پی داغ ده کری؛ دهردی ئە وشته بجیژن که بۆخۆتان سه ریه کۆنان.

۳۶ له و رۆژه وه خوا ئاسمانان و زه مینی داهیناوه، نۆسیویه تی ژماره ی مانگه کان دوازدەن؛ له چواریاندا شه ر ده وه ستی. ئە مه په وشتیکی راسته، له مانه دا ناهه قی له خۆتان مه کەن. ئە گه ر ئەم بئ په رستانه به تیکرایی به گژودادین، ئیوه ش به گه له کۆمه گی به گژنه واندابچه وه؛ بیشی زانن خوا ده گه ل خۆپاریزانه.

۳۴- هه وانته: خۆرای، له هه یج ویوچ. تۆله و نازاره به ژانه ی- سیا: مرگیتی نازاری به ژانیان به ده ری.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
 يُحْلُونَهُ عَامًا وَيُخَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُؤْطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ
 فَيُحْلُوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنٌ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ
 لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْقَلْتُمْ
 إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ
 فَمَا مَتَّعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٢٨﴾
 إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا
 غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذَا أَخْرَجَهُ
 الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيًا أَتَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ
 يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّا نَظُنُّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ
 اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا
 وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى
 وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

۳۷ راگوپزان و ئالوگۆری ئەو مانگانە، دەبیته ھۆی زیدەبۆنی خوانەناسی و خودانە ناسەکانی پێ گومرا دەبن. لەسالتیکا شەڕ بە ڕەوا دەزانن و لەسالتیکا بە نارەوا؛ تازمارە مانگەرەواو نارەواکان ئەوسا بەرانبەرینن و لە ئاکاما، ئەو ھەوای خودا ڕەوای نەدیو، ڕەوای کەن. دیارە شەیتان ئەو کردووە نالەبارە ڕەوای بۆ جوان کردۆن. خوا ئەوانە ڕەوای دژی دینن، شارەزای راستە ڕەوای ناکا.

۳۸ ئەو گەلی خاوەن باوە ڕان! چیتانە کە پیتان ئیژن: وەدەر کەون بۆ خەزا لە ڕای خودادا، تەمەلن و لە جیی خۆ نابزۆن؟ ئاخۆ ڕیانی دنیاتان لە قیامەتی پێ خۆشتەرە؟! گوزەرانی سەردنیا بە ڕانبەر بە گوزەرانی ئەو دنیاتان شتیکی زۆر کەم بایە خە.

۳۹ ئەگەر نە ڕۆنە خەزایە، لە خواوە تۆشی جەزەر بە ڕەوای دین و دەستە یەکی تازە بابەت دەخاتە شوینە کە ڕەوای ئەو لەم بارەو ھیچ زیانیکی پێ ناگەینن. خوا بۆ ھەموشت توانایە.

۴۰ ئەو ئیو یاری دەی نادەن، خودا بۆخۆی دەھانای ھات: وەختی خودانە ناسەکان ئەو یان دەرکرد، ئەو دەمەش کە لە ئەشکەوتە کە دا بۆن و ھەر یەکیک بۆ لە دوکە سان، ئەو کاتیش بە ھەوای کە ڕەوای دەگوت: خەمت نە پێ! ئیمە خودامان دەگەلە؛ ئۆقرە ڕەوای لە خوداوە بۆھات و چەندین پێشمەرگەشی بۆنارد یاری بکەن؛ کە ئیو نەتان دەدیتن. قسە ڕەوای خودانە ناسەکان وەبن کەوت و ھەر قسە ڕەوای لە سەرە. خودا خاوەن دەستەلات و لە کارزانە.

۳۷- راگوپزان: گوزەرانی، شتیکی لە جیکەو بۆجیکە تر بردن. ئالوگۆر: پێکگۆرینەو.

۴۰- ئەشکەوت: غار، ھۆل و ڕەھۆل لە کێو. ھەوای: دۆست، برادەر، ئاوال.

أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾
 لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ
 عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا الْخُرْجَا
 مَعَكُمْ يَهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾
 عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنَتْ لَهُمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ
 صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَعِذُّكَ الَّذِينَ
 يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
 وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَعِذُّكَ الَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَآزَلَّتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ
 فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ
 لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ
 وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ
 مَّا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا أُضْعِفُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمْ
 الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

۲۱ سۆكباربن يان گرانباربن، بۆخه زايه رى دابگرن و له گيان و مال به خت
کردن دريغ مه کهن. گهر بزائن ههر به قازانجى خۆتانه.

۲۲ ئەگەر دهسکهوتى بى پهنج و سه فهري سانا له رى با، هاسان به دۆت دا
ده هاتن؛ به لام مه وداى دۆرو سه ختيان، لا گران هات. دين سويندى
به خودا ده خۆن که: ئەگەر بمان توانيبا، ئيمهش ده گه لتان ده هاتين.
[به سوينده] خۆ له بهين ده بهن. خواش ده زاننى که ئەمانه درۆده کهن.

۲۳ خوا بت به خشى، بۆچ ئيزنت دان؟ راوه ستاباى ههتا بۆت روشن بباوه،
كام راستن و دروزنه كانيش بناسى.

۲۴ ئەوانه ي پروايان ههيه به خوداو به رۆزى سه لا، نايه ن ئيزنت لى بخوازن
تا به مال و گيان له رى خوا خه زايکه ن. خوا خۆپاريزان ده ناسى.

۲۵ ههر ئەوانه دين که ئيزنت لى بخوازن، که پروايان به خواو رۆزى دوايى
نيه و له وناوه دا دۆڤل ماون و له گومانى خۆياندا هاتو چۆيانه.

۲۶ ئەگەر بيان ويستايه ده رچن، خۆيان بۆئاماده ده کرد؛ به لام خودا
هاتنيانى پى خوش نه بۆ؛ وره ي له دلپيان برده ده ر. پيان گوتن: ئيوهش
ويړاى به جى ماوان به جى مينن.

۲۷ گهر ويړاى ئيوهش هاتبان بۆخه زايه، کاريان له ئيوه تىک ده داو کيشه يان
بۆده نانه وه و ئازاوه يان به رپاده کرد؛ هينديکيشتان له ناودا بۆن قسه کانپان
لى ده بيستن. خودا له ناهه قىکاران به ئاگايه.

۴۲- سانا: ئاسان، نه ديژوار. ۴۳- ئيزن: ئيجازه، مه ره خه ستى.

۴۶- وره: زراو، وراو، ئازايى، تين و تاوى دل.

لَقَدْ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى
 جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَرِهُونَ ﴿٤٨﴾
 وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ أُنْذِنَ لِي وَلَا تَنْفِتْنِي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ
 سَقَطُوا وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ
 ﴿٤٩﴾ إِنْ تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِيبَكَ
 مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرًا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا
 وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ
 اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ
 ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَتَحْنُ
 نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ
 أَوْ يَأْتِيَنَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ
 أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ إِنْ كُمْ كُنْتُمْ
 قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ
 إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ
 إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٥٤﴾

۴۸ به ریش پشیویان نایه وه و کاری تویان به راوه ژؤ نیشان ده دا. هه تا کاره که راست هات و به کویرایی چاوی ئه وان فه رمانی خودا هاته جی.

۴۹ هه ر له وان هه دا ئی وا هه ن، دین پیت ئیژن: ئیزمان بده با نه یه یه ن؛ نه وه ک توشی گونا هان بین. با بزنان که هه ر ئیستا که وتونه ناو گونا هه وه. ئه وان هه ی خودانه ناسن، دۆزه ده وره یان لیده دا.

۵۰ ئه گه ر چاکه ت بیته ریگه، ئه وان هه پینان ناخۆشه؛ ئه گه ر توشی به لایه ش بی، ئیژن: ئیمه هه ر له پیشدا مشوری خۆمان خواردوه و به دلخۆشی خۆت لی دۆره په یز ده گرن.

۵۱ بیژه: بیژه ئه وه ی خودا بۆی ئوسیپین تۆشمان نایه؛ هه ر ئه و سه روهری ئیمه یه و گه ره که خاوه ن باوه ران هه ر خۆ به خودا بسپیرن.

۵۲ بیژه: ناخۆ چاوه نۆرین جگه له یه کی له ودوانه ی - که هه ردوکیان باشه کانن - شتیکی ترمان تۆش بی؟ ئه و ئیمه ش چاوه نۆرین خودا هه ر خۆی، یان به هۆی ئیمه جه زره به و بۆ بنیری. ده سا ئیوه چاوه نۆرین، ئه و ئیمه ش چاوه نۆرین.

۵۳ بیژه: به خۆشی خۆتان بی یان به زوری مال به خت که ن، خودا لیتان قبول ناکا؛ چونکه ئیوه کۆمه لی له ری لاده ربۆن.

۵۴ بۆیه ش هه رچی به ختی بکه ن، خودا لیتان قبول ناکا، چونکه ئه وان حاشایان کرد له خودا و پیغه مبه ره که ی، نوێه کانیا ن به ته نبه لی به جی دینن و ئه و مال هه ش که و ده یبه خشن، زۆر به نابه دلی ده یده ن.

۴۸- پشیوی: نازاوه، بشیوم. ۵۰- مشور خوری: به ته گبیر خۆماند کردن به که سی یان کاریکه وه.

۵۱- گه ره که: پیوسته، ئه شی.

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
 بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾
 وَيَخْلِفُونَ بِاللهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ
 قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُونَ مَلَجًا أَوْ مَغْرَبًا
 أَوْ مَدَخًا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُمْ مَن يَلْمِزُكَ
 فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا
 هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ
 وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
 وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾ ﴿٦٠﴾ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ
 لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ فُلُوقِهِمْ
 وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ
 فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦١﴾ وَمِنْهُمْ
 الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ
 لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ
 ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٢﴾

۵۵ سه سیرت نه یه له دارایی و زاروزیچی که هه یانه؛ خوا ده یه وی له دنیا دا به مانه نازاریان داو هه ر به خوانه ناسی بمن.

۵۶ به سوینده وه رهش ده بنه وه، ده لئین: ئیمهش له خوتانین؛ درۆش ده که ن له ئیوه نین؛ به لام ئه وان گرویه کی ترسه نوکن.

۵۷ گه ر ئه نوایه ک یان ره هوئیک یان ئه شکه و تیکیان شک بربا، به هه له داوان بۆی ده چۆن.

۵۸ هیندیک له وان له سه ده قه به شینه وه ت به گازنده ن؛ ئه گه ر به شی خویان بدری، رازی ده بن؛ ئه گه ر به شیان به رنه که وی، تۆره ده بن و بۆله ده که ن.

۵۹ ئه گه ر ئه وان به وه شه رازی بۆنایه که خوداو پیغه مبه ری خوا ده یانداتی و بیانگوتا: ئیمه هه ر خودامان به سه و به م زوانه خوداو پیغه مبه ری خودا له چاکه ی خو به شمان ده ده ن، چده قه وما؟

۶۰ زه کات هه ر ده بی بدریته هه ژاران و که م ده ستان و ئه وکه سانه ی پین پاده گه ن؛ به ختیش بکری بۆ هوگری نه یاران و رزگارکردنی کویلان و قه رزداران له رای خوداو له رینگه به جی ماواندا. بریاریکه له خوداوه؛ خودا زاناو له کارزانه.

۶۱ له وانده دا ئی واش هه یه پیغه مبه ر ناره حه ت ده که ن؛ ئیژن: هه مؤشت ده بیسی. بیژه: گوئی له چاکه ده گری که به قازانجی ئیوه یه؛ باوه ری به خودا هه یه؛ به باوه ردارانی تریش بروای هه یه و به زه بیسه بۆ ئه وانده ی له ئیوه برواوه یناوه. ئه وکه سانهش که پیغه مبه ر عه زیه ت ده ده ن، تۆشی نازاری به ژان دین.

۵۷- ئه نوا: په ناو په سیو، جی حوانه وه ی شه و، شویتی باران نه گر. هه له داوان: په له ی زۆر.

۵۸- گازنده: تۆره، قه لس. ۶۰- نه یار: دژمن، بیگانه. کوپله: عه بد، به ندم.

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ
 أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ
 مِنْ يُحَادِدِ اللَّهِ وَرَسُولَهُ فَأَتَوْا لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا
 ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ
 أَنْ تَنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَزِرُوا
 إِلَيَّ اللَّهُ مَخْرَجٌ مَا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
 لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ
 وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْذَرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ
 بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفُ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ نُعَذِّبْ طَائِفَةً
 بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ
 بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ
 عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ
 إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللَّهُ
 الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ
 فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾

۶۲ سویندؤبه خودا بۆده خۆن، که ئیوه یان لی رازی بن. با نه گهر

خاوهن باوه بن، کاری بکهن خواو پیغه مبه ری خودایان لی رازی بن.

۶۳ بۆ ده بی نه یان زانی بی هه رکه سیکی دژی خوداو پیغه مبه ری خوا بوه سستی،

تا هه تایه له ناگری دۆزه هدايه؛ که ریسوا بونی گه وره یه؟

۶۴ نه وانه ی دورؤن ده ترسن سه بارهت به وان سو ره تیگ بیته خوار ی،

هه رچی له دلیاندا هه یه ئاشکرای کا. بیژه: ئیوه گالته بکهن، نه وه ی

خوی لی ده پار یزن خودا هه ر ئاشکرای ده کا.

۶۵ خۆ نه گهر لی شیان بی رسی: خه ریکی چن؟ ده لین: ئیمه خه ریکی

که پ وگالته بۆین. بیژه: ئاخۆ گالته و به خواو پیغه مبه ری خودا ده کرد؟

۶۶ داوای لی بۆردنی مه کهن: ئیوه له پاش بروا هینان بۆنه دژی ئیسلامه تی؛

نه گهر ئیمه له هیندیکانو خوش ببین، ده بی هیندیک ئازار بدرین؛ له بهر

نه وه ی تاوانبار بۆن.

۶۷ نیرو می له م دۆروانه وه کویه کن؛ فه رمان به خراپه ده ده ن و ریگه له بهر

چاکه ده گرن؛ ده سستی خوشیان له خیرکردن ده قوچینن؛ خودایان

له بیربرده وه خوداش نه وانی له بیرکرد. نه وانه ی دورؤیی ده کهن،

هه مۆیان له ری لاده رن.

۶۸ بریاری خودا هه ر وهک بۆ خودانه ناسه کان هه یه، دۆروانی ژن و پیاویش

ده گریته وه؛ به تیکرای بی ده یان خاته جه هه نده م و تا هه تا هه ر تیا ده بن؛ که

ئه مه بۆنه وان به سه؛ بهر نه فرینی خواش که وتۆن و ئازاردانیان بنه ی

نایه.

۶۷- له بیرکردن: زبیرکردن، له هۆش بردنه وه. ۶۸- تیکرای بی: گش له گش، سه رباک، هه مۆ.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ
 أَمْوَالًا وَأَوْلَدًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلْقِكُمْ
 كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ
 كَالَّذِي خَاضُوا أُولَئِكَ حِطَّةُ آَعْمَالِهِمْ فِي الدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٦﴾ أَلَمْ يَأْتِهِمْ
 نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ
 إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَنَّهُمْ
 رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ
 كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ
 أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ
 وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾
 وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكَنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ
 وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

۶۹ وهك نه وانەى پيش ئىيە بۇن، زۆر له ئىيە به هيزتر بۇن؛ مال و منداليشيان پتر. نه وان له وبه شهى كه بۇيان كه لكيان وه رگرت؛ ئىيەش وه تر؛ هه روا نه وانەى پيش ئىيەش، له به شى خو كه لكيان وه رگرت. نه نگو تۇشى پروبوچ بۇن؛ هه روهك نه وانە تۇشى بۇن. نه وان له دنيا و سه لادا كرده وەيان به فيروچو؛ هه بوخوشيان زيانبار بۇن.

۷۰ ئاخو دهنك وباسى نوح و عادو سه مودو خەلكى مه ديهن و موئته فيكه و هاوچه رخانى ئىبراهيميان پى نه گە يوه، كه له پيش واندا ريان؛ كه پينغه مبه رانى نه وان به چه ندبه لگەى ئاشكراوه چۆنه ناويان؟ خوا ناهەقى لى نه كردن؛ هه ر بوخويان ناهەقيان له خويان كرد.

۷۱ زن و پياوى باوه ردارد دوستى يەكترين؛ فه رمان به چاكه دهن و به ر له كارى كریت ده گرن و نويزده كهن و زهكات دهن و به رفه رمانى خوداو پينغه مبه رى خودان. خوا نه مانه وه بهر به زه بى خوى ده خا. خودا خاوهن ده سته لات و له كارزانه.

۷۲ خوا به لىنى به پياوان و زنانى به باوه رداوه، باغاتىكيان خه لات ده كا، جوباريان به به رداوه رپواو هه ر ده ويدا ده ميننه وه. چه ندين خانوى هه ره باشى له ناو باغاتى عه دن دا بۇداناون. ره زاي خوداش، كه له گشتى هيزاتره؛ ده سكه وتى مه زن نه مه يه.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ جَهْدُ الْكُفَّارِ وَالْمُنَافِقِينَ وَأَغْلَظَ عَلَيْهِمْ
 وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيُثَسِّ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ
 مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ
 وَهُمْ أُولَاؤِ الْمَنَآلِ أَوْ مَا تَقُمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
 مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبُهُمْ
 اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ
 مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَئِنْ
 آتَيْنَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾
 فَلَمَّآ آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ
 ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا
 اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا
 أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سَرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ
 الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ
 الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا
 جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

۷۳ نهی پیغمبر! دهگل خودانه ناسان و نهوانه‌ی دورویی دهکن، به‌شهره‌رو به‌توندو تیژی ره‌فتاریان دهگل بکه. نه‌نوی نه‌وان جه‌هنده‌مه و دواروژی دژواریان هه‌یه.

۷۴ سویندی ده‌خون که به‌خودا نه‌وه‌یان نه‌درکاندوه؛ که‌چی قسه‌ی خودانه‌ناسانه‌یان کرد. دیاره له‌پاش موسولمان بون له‌دین په‌شیوان بونه‌وه؛ خه‌یالیان دابوه‌سه‌رشتی، بویان نه‌لوا پیکی‌بینن. هه‌ر بویه‌ش رکیان بۆته‌وه که خوداو پیغمبره‌ری خوا به‌وچاکه‌ی ده‌گه‌لی کردون، ناگوزوری بۆ نه‌هیشتون. نه‌گه‌ر په‌شیمان بینه‌وه، هه‌ر به‌قازانجی خویانه‌و نه‌گه‌ر هه‌ر رویان وه‌رگیرا، خودا له‌م دنیاو له‌ودنیا، نازاری به‌زانیان ده‌داو له‌م هه‌رده‌دا، نه‌که‌س دۆستایه‌تیان ده‌کا، نه‌یاوه‌ریان ده‌س ده‌که‌وی.

۷۵ هیندیک له‌نیو نه‌وانه‌دا په‌یمانیان ده‌گل خودا به‌ست که: شهرته‌نه‌گه‌ر خودا له‌چاکه‌ی خوی به‌شمان بداتی، ئیمه‌ش خیرو خیرات ده‌که‌ین و ده‌چینه‌ریزه‌ی پیاوچاکانه‌وه.

۷۶ که‌خوا کردی و له‌چاکه‌ی خوی زیده‌ی دانی، رۆدایه‌تیان له‌سه‌رکردو دیسان پشتیان هه‌لکردو رویان وه‌رگیرا.

۷۷ چونکه نه‌وان په‌یمانی خویان شکاندو درویان له‌یه‌ل خودا کرد، دورویی هه‌ر له‌دلپاندا هیشتۆته‌وه، تا نه‌و رۆژه‌ی دینه‌به‌ر باره‌گای خودا.

۷۸ بۆ نازانن خودا به‌رازیان ده‌زانی و ناگای له‌سرته‌شیان هه‌یه و خوی له‌هه‌رچی نادیاره، ناگاداره.

۷۹ نه‌وکه‌سانه ته‌وس ده‌گرته‌بروادارانی که‌زنده له‌زه‌کات، خیراتی ده‌کن؛ تانه‌ش ده‌ده‌ن له‌وانه‌وا هه‌ر نه‌وه‌نده‌یان ده‌س ده‌روا که ده‌یبه‌خشن؛ نه‌وسا گالته‌شیان پیده‌کن. خودا گالته‌به‌مان ده‌کا و نازاری به‌زانیان ده‌بی.

۷۴- لوان: ره‌خسان، هه‌لکه‌وتن. ۷۹- ته‌وس گرتن: تانه‌لپان، تیگرتن، ته‌شه‌روه‌شاندن.

أَسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً
 فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
 وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ
 بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
 وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ
 أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا
 جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ
 مِنْهُمْ فَاسْتَعِذْ نَوَكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ
 تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا
 مَعَ الْخَلِيفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ
 عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ
 ﴿٨٤﴾ وَلَا تَعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ
 بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا
 أَنْزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَعِذْكَ
 أُولُو الطَّلُولِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

۸۰ لی خوشبۇنیان بۇ داوا بکە یان نەكە ی، بئى به هرە یه . ئەگەر تۆ حەفتا كە رە تیش نزا ی به خشینیان بۆ بکە ی، خوا هرگیز لیان خوش نابئى؛ چون ئەوانه له خوداو پیغه مبه ره کە ی حاشاده کە ن؛ خواش گرو ی له رى لاده ران ناخاته سه ر راسته رى یه .

۸۱ ئەوانه ی به وه دلخۆشن که له مالە خو یان مان و له ها ورى بۇن ده کە ل خوداو پیغه مبه رى خو یان بوارد و نه یان ویست که مال و گیانیان له راهی خودا به خت کە ن و ده یانگوت: له م که رمایه دا ده رمه کە ون . بئۆه: ئەگەر تیگه یشتیان هه بوایه ، خو ئاگرى جه حە نده م زۆر که رمتره .

۸۲ با که م بخە ن و زۆر بگرین له سزای ئە وکارانه دا که ده یانکرد .

۸۳ ئەر خوا تۆ ی له خەزا که رانده وه بۆ لای هیندیک له وان و له تۆ یان داوا کرد ئیزنیان بده ی بچنه خەزا؛ بئۆه: هرگیز ناشئ ده که لمان ده رکە ون و قە ت ده کە ل من ناچنه شه رى هیچ دوزمنیک . ئیوه هر سه رله هه وه لئى خانه نشینیان نه قاند؛ ئیستاش هر خانه نشین بن؛ وئرای ئەوانه ی مانه وه .

۸۴ هه رکە سیکیشیان لی بمرى، نابئى نوئۆ ی له سه ربکە ی و له سه ر گۆرى رامه وه سته . ئەوان له خوا و پیغه مبه ر حاشایان کرد و که مردن له رى لاده ربۇن .

۸۵ داها ت و عه ولادی زۆریان به لاته وه گرینگ نه یئى . خوا ده یه وئى هر به مانه له دنیا جه زره به یان داو به بئى دینی گیانیان ده رچئى .

۸۶ هه رگا سۆره تیک دیته خوار که باوه ر به خوا به یئن و له ته ک پیغه مبه ره که یدا بچنه خەزا، خاوه ن ده سته لاته کانیان دین ئیزن له تۆ ده خوازن و ئیۆن: وازله ئیمه بینه، با ئیمه ش له مال بمینین؛ وه ک خانه نشینانی تر .

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ
 لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ
 جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ
 وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾ وَجَاءَ
 الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
 ﴿٩٠﴾ لَيْسَ عَلَى الضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ
 لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩١﴾
 وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَحِدُ
 مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ
 حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يَنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾ ﴿٩٣﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى
 الَّذِينَ يَسْتَذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَن يَكُونُوا
 مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٤﴾

۸۷ به وه رازی بۆن وهل به جی ماوه کان بن؛ مۆریان به سەرد له وهیه و هیچ تی ناگەن.

۸۸ به لام پیغه مبهری خوداو نه وانه ی ده گەل نه ودان و باوه داری، به مال و گیان چۆنه خەزا؛ خوشی و چاکی بۆنه وانه و پرگاره کانیش نه وان.

۸۹ خودا باغاتیککی بۆوان سازداوه که جۆباریان به به رداوه پروا و تا هه تایه ی تیداده بن. نه مهیه ده سکه وتی که وره.

۹۰ عاره بی ده شته کی هاتۆن، بروب هانه ده تاشن ئیزنیان بده ی [نه چنه خەزا]. نه و که سانه ش که حاشایان له خوا و پیغه مبهری ههیه، له ماله خویان رۆنیشتۆن. نه وانه بۆنه خوانه ناس - به م زوانه - تۆشی ئازاری تۆش ده بن.

۹۱ له سه ر نه وانه ی بی هیزو له ش به بارو نه وانه ی هینده شک نابەن خیرات بکه ن، سۆچیک نیه، نه گەر نه وان بۆ خوداو پیغه مبه ره که ی ئامۆزگاری مه رد م بکه ن. هیچ گله یه ک له سه ر چاکه کاران نیه. خودا له گونا ده بۆری و دلۆقانه.

۹۲ هیچ گله ش له وانه نا کرێ که هاتنه لات هه لیانگری و گوته: چاره وای وام نیه هه لئانگری. له خه مباری فرمیسکیان ده چاوان تزاو که پانه وه؛ چونکه هیچی وایان نه یو به ختی بکه ن.

۹۳ رێی گازنده هه ر له سه ر نه وکه سانه یه که بۆده ن و مه ره خه سیت لی ده خوازن؛ به مه رازین ده گەل به جی ماوه کان بن؛ خودا مۆری به سه ر دلپانه وه ناوه و هیچ تی ناگەن.

۹۰- رۆنیشتن: دانیشتن، نیشتن، ۹۲- تران: هاتن (بۆ فرمیسک له چاو)، ۹۳- بۆده: ده و له مه ند.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ
تُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهَ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى
اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ فَيُنْذِرُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُونَ
بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لَنُتَعَرَّضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا
عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ وَمَآ وَهُمْ جَهَنَّمَ جَزَاءً بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَحْلِفُونَ لَكُمْ لَنَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ
تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ
﴿٩٦﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا
حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ
الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ
عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ
الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ
مَا يُنْفِقُ قُرْبَىٰ قُرْبَىٰ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَىٰ
لَهُمْ سَيَدْخُلُوهُمْ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنْ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٩﴾

۹۲ کاتی ئیوه دەگەرینه وه بۆلایان، عوزرخوایبتان لیدە کەن. بیۆه: هیچ عوزری پی ناوی، ئیمە برواتان پی ناکەین؛ لە مەر ئیوه خودا خە بەری پیداوین. خودا و پیغە مەبری خودا کردە وه کانتان دە بینن و لە ئاکاما دە برینه وه بۆلای ئەوێ که لە خویاو بەر پیواران ئاگادارە؛ ئەوسا خە بەردارتان دەکا که چۆن کاریکتان کردو.

۹۵ هەرگا ئیوه دەگەرینه وه بۆلایان، دین و بە خواتان سویند دەن که خۆیان تی نهگە یەنن. ئیوه واز لە وانه بینن، چونکە ئەوانە گەمارن و لە سزای کردە وه کانیان دور جە هەندە مه جیگایان.

۹۶ ملتان بۆ لە سویندان دەنن که ئیوه لە خۆرازی کەن؛ گەر ئیوه ش لیان رازی بن، خوا لە گرۆی لە پی لادەر رازی نابێ.

۹۷ عارە بە کانی دە شتەکی لە مەر خودانە ناسین و دور پی، بی پەر زاترن و بۆ سنۆر پی نه زانی پی هەر چی خودا بۆ پیغە مەبری ناردو، کۆلی ترن. خودا زانای لە کارزانە.

۹۸ هیندیک هەر لە و دە شتە کیانە، هەر چی بیدەن وای دە زانن که خاوه یان لی سە نراوه؛ لی و دە خە فتین که بە لایە کتان بە سە ربی؛ بە لا هەر بە سەر خۆیان پی. خودا بیسەر و زانیە.

۹۹ هەر لە ناو ئەو دە شتە کیانە ش ئی واهە یە بر وای بە خواو بە رۆژی قیامە تی هە یە و هەر چی لە م پی یە دا دەیدا، بۆ نزیک یی لە خودایە و بۆ ئە مه یە که پیغە مە بر بە نزا لە بیر یان نه کا با بزائن که هەر بینا نزیک دە بنه وه لە خودا و دە یان خاتە بەر بە زە ی خۆی. خودا دیارە گونا ه بە خش و دلۆقانه.

۹۴-خویا: دیار، ئاشکرا. بەر پیوار: نادیار ۹۵-گەمار: پیس، چلکن. دور: ناوەند، ناوەرست.

۹۷-کۆلی: ناشی، لە کار نه زان. ۹۸-خواو: باج، پیتاک. دە خە فتین: چاوه نوژی دە رفەت بۆن.

هەر بینا: بە وزوانە.

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
 اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَنٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ
 لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾ وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ
 مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ
 نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يَرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ
 عَظِيمٍ ﴿١٠١﴾ وَآخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا
 وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّا اللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾
 خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ
 إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ
 أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ
 اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ
 وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ وَآخَرُونَ مُرْجُونَ لَأَمْرِ
 اللَّهِ إِمَامًا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَامًا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾

۱۰۰ خوا لەوانەى ھەر پيشو ئاوارەبۇن و لەوانەش كە ياريدەربۇن ، لەوانەش كە لەچاكەدا داينە سەر شوپى ئەوان ، رازى بوو و ئەوانيش لە خوا رازين و باغاتىكى بۇ سازداون جۇباريان بەبەردادەروا و تا ھەتايە تيدادەبن و ئەمەيە دەسكەوتى گرينگ .

۱۰۱ لەوعەرەبە دەشتەكيانەى - كە لە دەوروپەرى ئيوەن - ھينديكيان و ھينديكىش لە خەلكى مەدينە دۇرون و ھەر بۇ دورۇبى راھاتۇن ؛ ئەتۆ ئەوانە ناناسى ، ئيمە زۆر باشيان دەناسين . دۇ جار ئازاريان دەدەين و لەدواييدا دەيانخەينە بەر جەزەرەبەى ھەرەدژوار .

۱۰۲ ھى تريس ھەن دانيان ناوہ بە گوناھەکانى خوياندا ، كارى باش و يەكى خراپيان تىكەل کرد ؛ شايتە خودا تۆبەيان لى قبۇل بکا . خودا لە گوناھ دەبۇرى و دلۇفانە .

۱۰۳ لەداراييەكى ھەيانە سەدەقەيان لى وەرگرە ، تا بەوہ پاک و خاوينيان بکەيتەوہ . نزاى باشيان دەرھەق بکە ، نزاى تۆئوقرەيە بۇوان . خودا بيسەر و زانايە .

۱۰۴ چۆن دەبى ئەيانزانىبى خودا تۆبە لەعەبدى خۆى قبۇل دەکا و سەدەقەشيان لى وەردەگرى و خودا تۆبەقبۇل کار و دلۇفانە ؟

۱۰۵ بيزە : دەسا وەکارکەون ، كارى ئيوە بەزويكى زۇلەلاى خودا و پيغەمبەرى و خاوەن باوہان ديارئەداو بەوزوانە دەبرينەوہ بۇلاى زانا بە ناديارى و دياران ؛ ئەوسا ئاگادارۇدەکا كە چۆن كارىكتان کردوہ .

۱۰۶ ھينديكىشيان چاوہرپى فەرمانى خودان . جايان جەزەرەبەيان دەدا ، يان تۆبەيان لى وەردەگرى . خودا زاناي لەکارزانە .

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ
 الْمُؤْمِنِينَ وَإِِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
 وَلِيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
 ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا الْمَسْجِدُ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ
 يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا
 وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ
 عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ
 عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
 الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً
 فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾
 ﴿١١١﴾ إِنْ اللَّهُ أَشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
 بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَرَّبُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
 وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
 وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا
 بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٢﴾

۱۰۷ نه وانه ش وا مرگه وتیکیان چئی کردوه تا هوی زیان و خوانه ناسی و پوک و بلاوی نیوان باوه پرداره کان بی و تا روانگه بی بو نه وانه ی له پیشو دا دژی خوداو پیغه مبه ری راه ستابون ، سویندیش ده خون که : جگه له چاکه کردن نیاز یکی ترمان نه بوگه ؛ خوا شایه ته که نه وانه دروژن .

۱۰۸ هه رگیز له ویدا نویومه که . نه و مرگه وته ی روژی به ری له سهر ههستی خوداترسی دامه زرابی ، هیواتره که تو نویزی تیدابکه ی . له وینده ری پیای واهه ن حه زده که ن به پاک ی بژین ؛ خوداش له پاکان خوشی دی .

۱۰۹ ناخو که سنی که هیمی مرگه وته که ی خو ی له سهر ههستی خوا به رستی و به زای خودا دارشتبی هیواتره ، یان نه وکه سه ی که بناغه ی مرگه وته که ی له سهر لیواری که ندالی فشه له و روخه ک داناوه و ده گه ل نه ودا ده که ویتته ناو ناگرو کلپه ی دوزه ه ؟ خودا ده سته ی سته مکاران شاره زای راسته ری ناکا .

۱۱۰ نه و خانوه ی سازیان داوه ، هه ر مایه ی دلخورتیان ؛ جا مه گین نه و دلانه یان کوت کوت بیی . خوداش زانای له کارزانه .

۱۱۱ خودا گیان و سامانی باوه پردارانی کریوه و له باتیاندا ده یانخاته به هه شته وه . باوه پردارانش نه وانه ن که له رای خوا شه ر ده که ن و ده کوژن و ده شیانکوژن . له ته ورات و له ئینجیل و قورئانیشدا به لینی وه ها دراوه . سا کنی له خوا بو پیک هینانی به لینی دروستره ؟ ده سا ئیوه به وسه ودا به و مرگینی به یه کتریده ن ، که ده سکه وتیکی زورگه وره و ده س که وتوه .

۱۰۹- هیم: بنه رت، بنچینه. که ندال: دادراوی زهوی له تاویان له روخان. فشه له: فشه لوک، سست و شل و خونه گرتو. روخه ک: روخه، نزیک به رمان، له سهر روخان. ۱۱۰- دلخورتی: دل به بی، دل خورین، نیگه رانی.

التَّائِبُونَ الْعَبِيدُونَ الْحَمِيدُونَ السَّاجِدُونَ
 الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْأَمِيرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
 وَالنَّكَاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ
 وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ
 يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ
 مَا بَيَّنَّ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ
 اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ
 فَلَمَّا بَيَّنَّ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ
 ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ
 يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ
 لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾ لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى
 النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي
 سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبَ فَرِيقٍ
 مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١١٧﴾

۱۱۲ تۆبەکارن، خواپەرستن، ھەر پەسندی خودا دەدەن؛ رۆزۆگرن، بەکرنوش و سوژدەبەرن، ھانەى کارى چاک دەدەن و بەر لە ناپەوا دەگرن و سنۆرى خوا دەپارێزن. مۇدە بدە بەوانەى خاوەن باوەرین.

۱۱۳ رەوانیە بۆ پیغەمبەر و ئەوانەى باوەردارن، داواى بۆردن بۆ بت پەرستەکان بکەن - جا با خزمى نزیکیش بن - لەپاش ئەوەى سۆر دەزانن کە جەحەندەم جیگەیانە.

۱۱۴ کە ئیبراھیم داواى عافوکردنى بۆ ئاپى خۆى کرد، تەنیا بۆ بەجى ھیتنانى بەلێنیک بۆ کە پى دابو. بەلام کاتى کە سۆر زانى دۆى خواپە، ئیتر ھىچ خۆى تى نەگەياند. بى گومان ئیبراھیم گەلیک لەخواترس و لەسەر خۆبۆ.

۱۱۵ پاش ئەوەى خوا کۆمەلێكى خستە سەر پى، ئیتر ھەتا دیارى نەکا دەبى لەچى بەپارێزبن، لەراستە پى یان دەرناخا. خودا ھەمۇشت دەزانى.

۱۱۶ خاوەن مولكى عاسمانەکان و زەمینى ھەر خودایە. گیان وەبەر دینى و دەمرینى و جیا لەخودا، دۆست و یاریدەرتان نیە.

۱۱۷ خوا لە پیغەمبەر و ئەوانەى دەربەدەرن و ئەوانەى یاریدەدەرن و لەجەنگەى تەنگانەدا ھەر پەپرەوى ئەوبۇن، خۆش بوە. لەپاش ئەوەى ھیندیک لەوان وەختابو دلیان گومراپى *، دیسان خودا عافوى کردن. خودا دلسۆزى ئەوانە و دەگەلیانا میھرەوانە.

۱۱۴- بەلێن: سۆز، قەول، پەیمان. ئاپ: مام، مامۆ، براى باوک. ۱۱۷- وانە: ئەوانە.

* مەبەست لە گومراپونى دل، لەرى لادانە.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خَلَقُوا حَتَّى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ
بِمَارِحَتِمْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ
مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ
الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
مِّنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَن رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ
عَن نَّفْسِهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ
وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ
الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نِيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم
بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾
وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ
وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ * وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً
فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ
وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

۱۱۸ دەربارە ی ئەوسێ کە سەنەش خۆیان لە خەزا دزیەو، تا وای لێهات ئەم
 زمینە هەراوەیان لێ وەتەنگ هات؛ خوشیان تەنگانەیان هاتی و
 تێگەیشتن هیچ بە نایەکیان نەماو، مەگین هەر پەنا بە و بەرن. پاشان
 ئەوانیشی بە خشی کە بەرەو خودا وەگەرێن. خودا تۆبە قبۆل دەکا و
 دلۆقانە.

۱۱۹ ئە ی گەلی خاوەن باوەرێن! با ترسۆ لە خودا هەبێ و لەرێزی راستاندا
 بژین.

۱۲۰ مەدینەیی و ئەوعارەبە دەشتەکیانە ی لە دەوریان، نە دەبوایە
 پیغەمبەری خودایان وەلابنایە و خۆیان لەو هەلاواردایە؛ چونکە هەرچی
 لە تینگی و لە مانگی و لە برسیەتی - کە لەرای خودا تۆشیان دی - و
 هەر هەنگاوێکی دەبهاوێن، خوانەناسان تۆرە دەکا و هەرزەرەتێ
 لە دوژمنی دەوێشێن، گشتی خودا بە چاکەیان بۆ دەنۆسی. خوا پاداشی
 چاکەکاران و نداناکا.

۱۲۱ هەرچەندە مال بەخت دەکەن، کەم و زۆری و لە هەرگەلیەک
 دەربازدەبن، خودا بۆیان دەنۆسی، تا پاداشی لەو چاکترین بداتی.
 ۱۲۲ نەپتووستە باوەرداران هەمۆتیکرا وەدەرکەون؛ بە لەناو هەرکۆمەلگایەک
 دەستە یەکیان بچنە دەری، تا لەدین شارەزادەبن و کە گەرانه و ناو
 هۆزیان بیانترسین، بەشکۆ خۆیان بپارێزن.

۱۱۸- ئەوسێ کە سە بریتین لە: «کەب بن مالک»، «هلال بن امیة» و «مرارة بن الربیع» کە لە بەرا خودا تۆبە ی

لێ قبۆل نەکردن؛ بەلام پاشان ئەوانیشی بەخشی.

۱۲۰- مانگی: شەکەتی، ماندویی. ۱۲۱- گەلی: دۆل، دەرم. دەرباز: رابردن، بواردن، بگاردن.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قِنلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ
وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٢﴾
وَإِذَا مَا أَنزَلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ
إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
﴿١٢٤﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا
إِلَى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾ أُولَٰئِكَ
أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ
لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذْكُرُونَ ﴿١٢٦﴾ وَإِذَا مَا أَنزَلَتْ
سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرَيْنَكُمْ مِنْ أَحَدٍ
ثُمَّ انصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهِ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ
﴿١٢٧﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ
عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

سُورَةُ التَّوْبَةِ

۱۲۳ ئەى گەلى خاوەن باوەڕان! دەگەڵ ئەو خاوەن ناسانەى هاوساتانن

بە شەرەرن؛ با زەبرو زەنگۆ ببینن. بيشيزانن خوا دەگەڵ خۆپاریزانە.

۱۲۴ ئى وایان دەناودا هەیه، تا سۆرەتیک دیتە خواری، ئیژۆی: کیتان برۆی

بێ پتەوتزبوه؟ جا ئەوانەى برۆیان بە خوا هیناوه باوەڕیان بە هیژتر دەبێ و

کەیفی دەکەن.

۱۲۵ ئەوى دلشيان ساغ نیه، حاشا دیتە سەر حاشایان و بە خاوەن ناسی

دەمرن.

۱۲۶ ئاخۆ ئەمانە نابینن کە سالانە کەرەتیک یان دوکەرەتان دەکەونە بەر

تاقیکاری؟ لە ئاکامدا نە تۆشی پەزیوانی دین نە پێی تەمى گرتۆ دەبن.

۱۲۷ هەرگا سۆرەتیک دیتە خوار، هیندیک دەروانە هیندیکان: ئاخۆ کەس

ئێوه دەبینی؟ لە پاشان دەگەرینەوه. خوا دلایانی وەرگێراوه؛ چونکە

ئەمان لە دەستەى بێ ئاوەزانن.

۱۲۸ پێغه مەریک هاتە لاتان، لە خۆتانە؛ هەربە لایە بە سەرتان بێ، لای

گرانە؛ زۆرى دل لە سەر ئێوه یه؛ دلسۆزى باوەردارانە و دلۆقانه.

۱۲۹ ئەگەر هەر رۆیان وەرگێرا، بێژە: من هەر خودام بەسە، بە غەیرەز ئەو

هیچ شت بۆ پەرستن ناشی؛ کاری خۆم داوەتە دەست ئەو، هەر ئەویشە

خودانى تەختى مەژنە.

یونوس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّتِّكَ ءَايَتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا
 أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا
 أَنْ لَهُمْ قَدَمٌ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا
 لَسِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأُمُورَ مَا مِنْ شَفِيعٍ
 إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكَكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا
 تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ
 يَبْدُوَ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ
 أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ
 ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ
 وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ
 لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
 اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

و ناو خوکا که د لاندو د کانونه

۱ نه لیف، لام، را، نه مه چه ند نیشانه یه کن له کتیبی له کارزانی و دؤر له گوران.

۲ ناخو مه رد م سه یرماون، پیاو یکمان هر له ناو خو یان راسپاردوه که: ترسی وه بهر مه رد م نئ و مزده بدا به وانه ی خاوه ن باوه ږن: پله ی به رزیان له لای په روه رینیان هیه؟ خودانه ناسه کان کوتیان: نه م کابرایه ناشکرایه جادو گهره.

۳ په روه رینتان خودایه که به شه ش ږوژان نه م ئاسمانانه و زمینه ی چی کرده و نه وسا له سر ته ختی فرمانبره وایی خو ی دامه زراوه و به کاروباری راده گا. کئی ده توانی لای نه و بیته تکاکار، مه گین بو خو ی نیزی بدا؟ هر نه و خودایه په روه رنده ی ئیوه یه: ده سا عه بدایه تی بکه ن. ناخو ئیوه هیچ بیرى لى ناکه نه وه؟

۴ به لینی خودا دروسته، ئیوه گشتو بهر وه نه و ده گه ږینه وه. نه وله پیشدا ده ئافرینی و پاشان ده یگه ږینیته وه؛ تا نه وانه ی باوه ږدارن و کرده وه ی په وایان بوه - بئ جیاوازی - پاداشی خو یان بداتی؛ نه وانه ش که خوانه ناس بو ن - له سزای ناسو پاسیدا - ناوی زور گهرم وه خو ن و جه زره به ی به وانیان ده بی.

۵ نه و خو یه تی خوړی کرده تیشک ده رو هه یقی کرده تریفه دارو چه ند قوناغی بو دیاری کرد؛ تا هه و ماری ساله کان و حیسابتانی بئ بزائن. خوا به راستی نه مانه ی وه دی هی ناوه. به لکه کان شی ده کاته وه بو نه و که سانه ی که زانان.

۶ له هاموشوی شه و وړوژو نه وه ی که له م عاسمانان و زمینه دا ئافران دؤنی، زور به لکه هه ن بو نه وانه ی له خواترسن.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَاوَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا
 بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ﴿٧﴾ أُولَئِكَ مَا لَهُمْ
 النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرَى مِنْ
 تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾ دَعْوُهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ
 اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ
 رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَوْ يَعْلَمُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ
 اسْتَعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجْلُهُمْ فَنَذَرُ الَّذِينَ
 لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ
 الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنْبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا
 عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّكَانَ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرِّ مَسَّهُ كَذَلِكَ زُيِّنَ
 لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ
 مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا تَظَلَّمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا
 لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ
 خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

۷ ئەو كەسانەى دیدارى ئىمەيان ناوئى و بە زىنى دنیا رازىن و لەو بارەوہ
خاترجە من، ئەوانەش لە بەلگەكانمان ھایان نىہ،

۸ لەسۆنگەى كردهوہكانیان تاگر دىتتە جىگەيان.

۹ ئەو كەسانەش كە بۇنە خاوەن باوەرو ئاكارچاكن، بە و باوەرەى كە ھەيانە
خوارىگەيان نیشان دەداو دەيانباتە ناو باغاتىك پر لە خوشى و جوبارىيان
بە بەردادەروا.

۱۰ نزاىان لە بە ھەشتىدا ھەر ئەمەيە: خودايە! پاكى بۆتۆيە و خوش و بىشيان
ھەر سلاوہ. دوامىن نزاىان ھەر ئەمەس: سپاس بۆ خواى راھىنەرى
گش دنيايە.

۱۱ ئەگەر ھەر وەك مەردم لە خوشى بە لەزن، خوداش بۆزىيان لىدانىيان
بە لەزبايە، ديارە دەمىك بۇنە دەمان. ئىمە لەوانە واز دىنىن كە ھەز
بە دیدارمان ناكەن؛ با ھەر لەسەركىشى خوياندا سەرگەردان بمىننەوہ.

۱۲ مەرو ئەگەر بە لایەك پىسىرى دەگرئى - لەسەر تەنىشت يا بەراكشان يان
بە پىتوہ - لە بەرمان دەپارىتتەوہ. كاتى بە لان لەسەرلادان، وە ھادەروا
ھەر وەك ھىچ لە بەرمان نە پاراپىتتەوہ، بۆ بە لایەك تۆشى بوہ! ئا بەم جۆرە
كردهوہمان بۆ ئەوانەى ھەلەرۆن، رازاندۆتەوہ.

۱۳ گەلىك بەرەمان - لە پىشودا - لە بەين برد؛ كاتى كە ناھەقيان كرد.
پىغەمبەران بە نىشانانى ديارى يەوہ ھاتنە لايان، ھەر باوەرپريان
پىنەھىنان. ئىمە ئاوا تاوانباران سزادە دەين.

۱۴ لە پاش ئەوان ئىوہمان لەم سەرزەمىنە جى نشىن كرد؛ كە بىنىن
كردهوہى ئىوہ چۆن دەيى.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَأَنْتَ بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَذَا تُؤْبَدُّ لَهُ قُلُوبُ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَبْدِلَهُ مِنْ تِلْقَائِي نَفْسِي إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَبْتُكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمَجْرُمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَتُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِي مَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أَنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

۱۵ کاتی به لگه ئاشکراکانی ئیمه یان به سه ردا ده خوینرته وه، ئه وه که سانه ی به ئاواتی چاوپیکه وتنی ئیمه نین، ده لئین: قورئانیکى ترمان - به غهیره ز ئه مه - بۆبیره، یان بیگۆره. بیژه: له وزه مدایه که له خۆمه وه بیگۆرم. من هه رچی له خوا وه بۆم یی، هه ر له وه پهیره وى ده کم؛ ئه گه ر ئه من له فه رمانى پهروه رنده ی خۆم ده ربجم، ترسم هه یه له جه زه به ی رۆژامه زن.

۱۶ بیژه: گه ر خوا بیویستایه، بۆتانی نه ده خوینده وه وه هه ر فییریشی نه ده کردن. من به رله وه ش ته مه نیکم له ناو ئیوه دا رابوارد، ده ی سا چۆنه که تى ناگه ن؟

۱۷ کى له وه که سه ناهه قتره درۆ بۆخوا هه لده به ستى، یان نیشانه کانی خودای به درۆزانی؟ بیگومانه تاوانباران رزگار نابن.

۱۸ غهیره ز خودا شتانی وا ده په رستن، نه زیانیکیان لى ده ده ن نه به هه ریه یان بۆیان هه یه؛ ده شلین ئه مانه لای خودا بۆمان ده بن به تکاکار. بیژه: ئاخۆ گه ره کتانه خوا له شتیک ئاگادار بکه ن که له ناو ئاسمانه کان وه میندا پینی نه زانیون؟ خودا پاکه وه به رزتره له وشتانه ی ئه وان ده یکه ن به شه ریکى.

۱۹ هه مۆ مرۆ، یه ک تیره بۆن؛ پاشان لیک جیا بۆنه وه. گه ر له پیشدا گفتى پهروه رنده ت نه با، ئه وه ی که مایه ی کیشه یه له ناویاندا، ئیسته یه کالاکرا بۆ.

۲۰ ده شلین: بۆچی په رجوئیکى له لای پهروه رنده یه وه بۆنه ها تۆته خواره وه؟ بیژه: زانستی نه دیاری بۆ خودایه. ده سا ئیوه چاوه نۆر بن، ئه وا منیش ده که ل ئیوه له ریزه ی چاوه نۆرانم.

۱۹-یه کالاک: یه ک لا کردنه وه ی تیکه لاو. ۲۰-په رجۆ: موجزات.

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَاءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي
 آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ
 ﴿٢١﴾ هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ
 وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَ تَهَارِيعُ عَاصِفٍ
 وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا
 اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ
 الشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
 الْحَقِّ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مَتَّعَ الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾
 إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ
 نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ
 زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُوا عَلَيْهَا
 آتَاهَا أَمْرًا نَالِيًّا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْنَبْ
 بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاللَّهُ
 يَدْعُوا إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾

۲۱ هەرگا له‌پاش زیان دیتن - که‌ئه‌ومه‌ردمه‌ تۆشی دین - له‌ئیمه‌وه‌ تامی به‌زه‌یی ده‌چیژن، به‌لای‌ئه‌وان له‌نیشانانی ئیمه‌دا گزی هه‌یه‌. بیژه‌: خودا له‌سه‌ر گزی به‌له‌زتره‌وه‌ هه‌رگزیه‌کی ئیوه‌ ده‌یکه‌ن، ئه‌سه‌پارده‌کانمان ده‌ینوسن.

۲۲ هه‌ر خۆیه‌تی له‌ناو ده‌ریاو له‌سه‌ربه‌زا ده‌تانگیڕی. هه‌رگا له‌ناو که‌شتی‌دان و به‌بای له‌بار ته‌فکه‌پرانه‌، پیتی دلخۆشن؛ تا بای زۆر به‌توند هه‌لده‌کاو له‌گش لاوه‌ پێلیان بو‌دی و باش ده‌زانن که‌ هه‌مه‌وه‌ریان گیراوه‌؛ به‌وپه‌ری پروای پاکه‌وه‌ له‌خودا ده‌پارینه‌وه‌: که‌ر تۆ له‌مه‌مان ڕزگارکه‌ی، له‌سه‌پاسگوزاران ده‌بین.

۲۳ هه‌رگا خودا نه‌جاتی دان - به‌ناهه‌قی - له‌سه‌ر زه‌وی یاگی ده‌بن. خه‌لکینه‌! ئه‌م ناهه‌قیانه‌ هه‌ر زیانی بو‌خۆتانه‌و بو‌خۆشی زیان له‌دنیا به‌پاشان دینه‌وه‌ لای ئیمه‌و ئه‌وسا ئاگادارتان ده‌که‌ین که‌ چۆده‌کرد.

۲۴ هه‌لبه‌ت زیانی ئه‌و دنیا به‌هه‌روه‌کۆ ئه‌وئاوه‌ وایه‌ که‌ له‌حه‌وا ده‌بیارینین و روه‌کی جوراو جووری ئه‌م سه‌رزه‌مینه‌ی پێ‌ده‌رووی؛ ئه‌وشتانه‌ی که‌ مرو‌ف و ئازهل ده‌بخۆن. تا ئه‌وه‌کاته‌ی زه‌مین په‌نگاو په‌نگ ده‌بی‌ت و خۆ جوان ده‌کاو ختوی زه‌وی لایان وایه‌ له‌ده‌سته‌لاتی واندا به‌. هه‌تا کاتی فه‌رمانی ئیمه‌ی دیته‌سه‌ر - جا به‌شه‌ویان له‌روژیدا - ئاوا وه‌کۆ دره‌و کراوی لی‌ده‌که‌ین، هه‌ر وه‌ک دوینی هه‌ر نه‌بۆی! ئیمه‌ ئاوا نیشانان شی ده‌که‌ینه‌وه‌ بو‌وانه‌ی بیرده‌که‌نه‌وه‌.

۲۵ خودا بو‌مالی هێمنی گازی ده‌کاو هه‌رکه‌سه‌ی ئه‌و خۆی حه‌زبکا، ڕیگه‌ی راستی نیشان ده‌دا.

۲۲- ته‌فکه‌پ: دانه‌سه‌کاو. پیتل: شه‌پۆلی ده‌ریا. ۲۵- گازی کردن: بانگ کردن، قاو کردن.

* لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ
 وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٦٦﴾ وَالَّذِينَ
 كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُمْ مِنْ
 اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعَانٌ آثِلٌ مُّظْلِمًا
 أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٦٧﴾ وَيَوْمَ نَخْشِرُهُمْ
 جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَزَيَّلْنَا
 بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا نَا تَعْبُدُونَ ﴿٦٨﴾ فَكَفَىٰ بِاللَّهِ
 شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لِغَافِلِينَ ﴿٦٩﴾
 هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ
 الْحَقُّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ
 مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ
 الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ
 فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٧١﴾ فَذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ الْحَقُّ
 فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ﴿٧٢﴾ كَذَلِكَ
 حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧٣﴾

۲۶ بۆنهوانه ی چاکه ده کهن، چاکه ی ده کهین و زیاتریش؛ تۆزی رهش و سۆکایه تی نانیشتیه سهر روخساریان. نهوانه به هه شتیه کانن؛ تاهه تایه تیاده بن.

۲۷ نه وکه سانهش کاری خراپیان کردوه، سزایان خراپیه کی وه کوئه وه و سۆکایه تیش سهرباریانه و کهس له خویان ناپارێژی؛ ئیزی رۆیان چه ند به تلێک له تاریکه شه و دایپۆشیون. نه مانه یاری ناگرن؛ تا هه تایه تیاده بن.

۲۸ له ورۆژه دا که هه موان کوئه ده کهینه وه، پاشان به وکه سانه ئیزی که، شه ریکیان بۆخوازانی؛ ئیوه ده که له شه ریکانو له جی مه بزۆن! نه وسا لیکیان هه لداوێرین. شه ریکه کان ده یاندوینن؛ ئیوه هه رگیز ئیمه تان نه په رستوه.

۲۹ له نیوان ئیمه و ئیوه دا خودامان شایهت بێ به سه؛ ئیمه هیچ ناگان لێ نه بوه که ئیوه په رستوتانین.

۳۰ ههر له وجێ به هه مۆکه سیک به نه زمۆنا تی ده په ری؛ هه رکاریکی که له پیشدا کردویه تی دیته وه رۆ. ده یانبه نه وه لای خودای گه وری به راستی هه مۆیان؛ هه ردرۆی هه لیان به ستبۆ به فیرۆچۆ.

۳۱ بیژه؛ کێ به له ئاسمان و زمینه وه رۆزیۆده دا؟ یان خاوه نی نه م گوێ و چاوانه تان کێ به؟ چکه سیکیش زیندۆ له مردۆ ده رده خاو مردۆ له زیندۆ ده ردینێ و کێ به به کاران راده گا؟ زۆ ئیژن؛ خوا. بیژه؛ ده ی بۆ لینی ناترسن؟

۳۲ به لێ، ههر خوا په روه رنده ی راستیتانه؛ له پاش راستی چ هه یه غه یره ز گومرایی؟ ده ی چۆن له راستی لاده درین؟!

۳۳ نا به م جوړه وتاری په روه رنده ی تۆ له سهر له ری لاده ره کان وه راست گه را؛ که نه وان بر وانا هینن.

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللَّهُ يَسْبَدُوا
 الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنْتَ تَوَفَّكُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي
 إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ
 يُتَّبَعَ أَمَّنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾
 وَمَا يَنْبَغُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ
 عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ
 فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ
 مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾
 بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَّابٌ
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَتْ عِقَابَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾
 وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
 بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾ وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلٍ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ
 أَنْتُمْ بَرِيضُونَ مِمَّا آعَمَّ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ
 يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَسْمَعُ الصَّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

۳۲ بیژ: ناخو له ناو نه و شهریکانه ودا ئی وا هه یه که له نوئ شتیک چی بکا و له پاشان زیندوی کاته وه ؟ بیژ: خودا پیشو بونه وهر چی ده کا و دوا یه ش زیندوی ده کاته وه. دهی چون له راستی لاده درین ؟

۳۵ بیژ: ناخو له ناو شهریکه کانودا ئی وا هه یه، که ربه ری راسته ری بی ؟ بیژ: خودا بهر وراست شاره زاده کا. ده سا که سیک که ربه ری راسته ری یه، هیژاتره شوینی که ون، یان که سیک بوخوی بهر یکه نازانی، مه گین ریکه ی بی نیشان ده ن ؟ چیتانه، چون پی راده گه ن ؟

۳۶ زورینه یان هه ر له شوین خه یال ویل ده بن؛ خو خه یالیش له حاند راستی چ ناهینتی. خودا له ئاکاره کانیا ن ئاکاداره.

۳۷ ناگونجی ئه م قورئانه هی خودا نه بی و هه لبه سترایی. ئه م قورئانه باوه رده کا به و کتیه ی که وا له پیشدا هاتوه و ئیستا له به رده ستی دایه و روشنیشی ده کاته وه؛ هیچ گومانی تیدانیه له لایه ن پهروه ری نی گش جیهان رایه.

۳۸ یا ئیزن: خوی هه لی به ستوه. بیژ: کهر به راستیتانه خوتان و هه رکه سیک تر - که ده توان غهیره ز خودا گازی بکه ن - تاقه سو ره تیکی وه ک ئه م وه دی بینن.

۳۹ نه خیر ئه وان شتیک به دروده زانن، که هیچی لی تی نه گه یون و بوشیان لیک نه دراوه ته وه. ئه وانه ی پیش ئه مانه ش بون، به وده رده چون. سا بر وانه دوا رۆژی ناهه قیکاران به کوئی گه یشت.

۴۰ له وانیشدا ئی وا هه یه بروای پی یه و هه شیانه بروای پی نیه و پهروه رنده ت به دفه پان باستر ده ناستی.

۴۱ ئه گه ر ئیزن: تو درو یان ده که ی، بیژ: ئاکاری من سه ره به منه و کرده ی ئیوه سه ره به خوتان؛ ئیوه له کارم ته ریکن و منیش ته ریکم له و کاره ی ئیوه ده یکه ن.

۴۲ له ناویندا ئی واش هه یه گویت لیده گرن؛ ناخو ئه گه ر هیچ تی نه گه ن، تو ده توانی گوئی نه بیستان تی بکه یه نی ؟

وَمِنْهُمْ مَّن يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْى وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَكَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا رَجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن آتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيِّنَاتٍ أَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَتُمْ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ ؕ أَلَكُنَّ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَنْشِئُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

۲۳ تیشیاندايه ليټ ده روانی؛ ئاخۆ تۆگه ره کته - کویران که چاوی دیتیان
 نیه - شاره زا که ی؟

۲۲ دیاره خودا - به هیچ ئاوا - ناهه قی له مهردم ناکا؛ به لام مهردم ناهه قی
 له خویان ده که ن.

۲۵ رۆژی کوپان ده کاته وه - هه ره وهک تاویک له رۆژیکا مابیتنه وه - خو
 به یه کتر ده ناسینن. بێ گومانه زیانبارن ئه وه که سانه ی که بر وایان
 به دیداری خودا نه به وه شاره زای ڕێگه ش نه بۆگن.

۲۶ ئه ر ئیمه هیندیک له مانه ی به لێنمان پیتان داوه، شانت بدهین، یان
 بۆخۆشت بیهینه وه، ئه وان هه ره دینه وه لامان؛ ئه وسا خودا شایه ته له سه ر
 ئاکاریان.

۲۷ هه رتیره یه ک له بنیاده م پێغه مبه ری خویان هه بۆ. کاتی پێغه مبه ره که یان
 هاته ناویان، بێ جیاوازی کاریان بۆ به رتیه چه وه هیچ ناهه قیان
 لێ نه کراوه.

۲۸ ده لێن؛ ئه گه ر قسه و راستن، که ی ئه م به لێنه به جێ دی؟

۲۹ بێژه؛ مه گین خودا چه زکا، ده نا من خۆم له قازانج و زیانی خۆشم نازانم.
 هه ره که سی له هه رتیره یه ک مه ودا یه کی دیارده ی بۆ دیاری کراوه؛ ئه گه ر
 مه ودا یان تێ په ری، بۆ ساتیکیش دوانا که فن و پیش نا که ون.

۵۰ بێژه؛ ئه گه ر له شه وێک یان له رۆژیکدا به لاو له خودا وه بۆی، تاوانکار
 په له ی چی ده که ن؟

۵۱ ئه گه ر دوا جار ده ناو به لای خودا که وتن - که زۆر په له تان بۆ ده کرد -
 ئه وسا بر واهه خوا دینن؟

۵۲ ئه وسا به وانه ده بیژن که به ناهه ق جۆلانه وه؛ ده بجیژن ئازاری
 له بنه نه ها تو؛ ئاخۆ جیا بۆ کارانیکی ده تان کرد، سزاده درین؟

۵۳ لیټ ده پرسن؛ داخۆ راسته؟ بێژه؛ به لێ، سویند به په ره رنده که م ته واو
 راسته و ناتوانن له به ری پا که ن.

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ. وَأَسْرِوا
 النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ. وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ
 لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَا إِنَّ
 وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
 وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ تَكْمُ مَوْعِظَةٌ
 مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ
 ﴿٥٧﴾ قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ. فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا
 يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ
 فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَلًا قُلْ أَلَا إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ لَكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا
 تَفْتُرُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
 يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
 لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ
 وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ
 فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
 السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦١﴾

۵۲ هه رکئی ناهه قی کردبئی، گه رهه رچی لهزه میندایه مائی نه و با،
له بارته قای خویا دهیدا. کاتیک چاویان به ئازار کهوت، پۆشمانی خویان
وه شیرن. بهیه کسانى به ناویاندا راده گهن و هیچ ناهه قیان لئى ناکرئ.
۵۵ باش بزانن هه رچی له ناو ئاسمانه کان و زه ویدان، گش هی خودان.
لێشتان رۆن بئى که به لئینی خودا راسته؛ به لام زور به یان نازانن.
۵۶ خوی ژین ده داو گیان ده ستینئ و هه ره ره و خوی ده و گپنه وه.
۵۷ نهی خه لکینه له لایه ن پهروه رنده ورا ئامۆزگاریه کۆ بۆگه یشت؛ چاره ی
ده ردی دلانیشه و رئ شانده ره و به زه ییه بۆ باوه رداران.
۵۸ بیژه: له و چاکه و به زه ییه - که خوا ده رباره ی ئیوه ی کرد - که یف خوش
بن؛ که نه مه له هه رشتیکی وه کۆی ده که ن هیژاتره.
۵۹ بیژه: ئاخۆ له و بژیوه ی که خودا بۆی به رئ کردۆن، نۆر یوتانه؟ که به ره واو
ناره وا دابه شو کردن؟ بیژه: خودا ئیزنی پیدان یان بۆ خودای
هه لده به ستن؟
۶۰ نه و که سانه ی درۆ بۆ خوا هه لده به ستن، به گومان یان ده یئ رۆژی قیامه ت
چۆن بئى؟ دیاره خودا خاوه ن چاکه یه بۆ مه رد؛ به لام به شی
هه ره زۆریان ناسوپاسن.
۶۱ نه تۆ له هه ر باریکدابی و هه رچی له قورئان بخوینئ و هه رکاریکی ئیوه
بیکه ن، ئیمه لیتان ئاگادارین، کاتئ خه ریکی نه و کاره ن. هه رچی هه یه
له زه مین و له عاسمانا - با له سهنگی میرۆله ی هه ره وردیله ش یان ورت
یان درشت تر بئى - هیچیان له پهروه رینئى تۆ پێوارنابئى و واله کتیبی
دیاری ده ردا.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
 ﴿٦٢﴾ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ الْبُشْرَى
 فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا بُدَّ لَهُمْ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ
 ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ
 الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٥﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ
 مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ
 يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا
 الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٦﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
 اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمِعُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا
 سُبْحَنَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهَذَا أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا
 لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
 لَا يُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾ مَتَّعَ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
 نَذِقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

۶۲ با تی بگن که نه وانه ی دوستی خودان، هیچ ترسیکیان له سه رنیه و
خه میش ناخون.

۶۳ نه وانه ی خاوهن باوه پرن و خو له گونا ده پارین،
۶۴ مزده بووان که له دنیاو له قیامه تی گفتی خودا گوپانی به سه ردانایه ؛
نه مه یه ده سکه وتی مه زن.

۶۵ قسه یان خه مگینت نه کا ؛ هه مؤ ده سته لات به خوییه و هه ر خوی بیسه رو
زانایه .

۶۶ با بزانی هه رکئی له ناو ئاسمانان و زه میندایه ، بو خودایه . که سانیکیش که
هانایان - جگه له خوا - ده به نه به رشه ریکانی ، وه دوی نه وانه نه که وتون ؛
وه دوی خه یالی خا و که وتون و له گومان نه ترازاون .
۶۷ هه ر خویه تی ، شه وی بو ئیوه هیئاوه که تییدا بجه سیننه وه و روناکیشی
دابهرۆزی ؛ که له مه دا به لگه زورن بو نه وکه سانه ی نه و نه ون .

۶۸ گوتیان : خودا فرزند ی هه لباردوه ! خوا له وتومه تانه پاکه و بی نیازه . هی
خویه تی هه رچی له ناو ئاسمانان و زه میندایه و ئیوه هیچ به لگه تان بو نه م
قسه نیه ؛ چون شتیکی که نایزانن ده رباره ی خودا ده بیژن ؟
۶۹ بلئی : نه وی درو بوخوا هه لده به ستن ، پرگار نابن .

۷۰ رابواردنیکی هندکه له دنیا یه ؛ له دواییدا ده که پینه وه بو لامان له پاش
نه وه ، له سزای حاشا کردنیان به توندی ئازاریان ده ده یین .

* وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ
 مَقَامِي وَتَذِكْرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا
 أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا
 إِلَيَّ وَلَا تَنْظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَاءَ لَكُمْ مِّنْ أَجْرٍ إِن
 أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾
 فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَّعَهُ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَجَعَلْنَاهُمْ خُلَافَةً
 وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأَنْظِرْ كَيْفَ كَانَ عِقَابُ الْمُذَرِّينَ
 ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
 فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ
 الْمُعْتَدِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُّوسَى وَهَارُونَ إِلَى
 فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾
 فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا السِّحْرُ مُبِينٌ ﴿٧٦﴾
 قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرُ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ
 السَّاحِرُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لْتَلْفِنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا
 وَتَكُونَ لَكُمُ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

۷۱ تۆ به سه رهاته که ی نۆحیان بۆوه خویننه، که وا به هۆزه که ی خۆی کوت؛ که لۆا نه که ر مانه وه م و بیر هینانی نیشانانی خوا له من را لا و گران دئی، من خۆم به خودا سپارد و ئیوه ش ده گه ل شه ریکانو کاری خۆتان بکه نه یه ک و کارسازیه کی وه ها بکه ن هیچ دودلی تیدانه بی. نه وسا په لامارم ده ن و ماوهم مه ده ن.

۷۲ نه که ر نه شهاتنه ره دایه، من داوای هیچ پاداشتیکم لی نه کردۆن؛ پاداشم له خودا رایه. من فرمانم پیدراوه مل که چی به رباره گای بم.

۷۳ هر به درۆزنیان ده ریئا، نه وسا خۆی و نه وانه ی که ده گه لیا بۆن - له گه میه دا - نه جاتمان دان و کردممان به جی نشین له سه رزه مین. نه وانه شمان وه وێژئاو خست که نیشانانی ئیمه یان باوه رنه کرد. ده پروانه نه وانه ی ترسیندرا بۆن، چیان به سه رهات.

۷۴ له پاش ئه ویش فریه مان له پیغه مبه ران به نیشانانی دیاریه وه نارده لای که لانی خۆیان؛ به لام نه هاتنه سه ربروا به وستانه ی که له کۆن دا بروایان پی نه هینا بۆ. ئیمه ئاوا مۆر ده خهینه سه ردلی ده سدریژی که ران.

۷۵ له پاش نه وان مۆساو هارۆنمان به ری کرد وێرای نیشانانی خۆمان، بۆ فیرعه ون و سه رزله کانی دیوانی. خۆیان گه لیک به زل زانی و تاوانکار بۆن. ۷۶ کاتی راستیان له لای ئیمه وه پی گه یشت، کوتیان: نه مه هر به ئاشکرا جادوه.

۷۷ مۆسا کوتی: وه ختی ئه م راسته و پی گه یوه، ئاخۆ به مه ئیژن جادۆ؟ که جادو که ر رزگار نابن.

۷۸ کوتیان: ئاخۆ هر بۆئه وه هاتیه لامان، که له وانه ی باب و کالمان له سه ری بۆن، وه رمان گیژی و ئاغایه تی ئه م زه مینه بۆ ئیوه بی؟ به لام ئیمه باوه ریمان پیتان نیه.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ
 قَالَ لَهُمْ مُوسَى الْقَوَامَ أَنتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ
 مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ
 عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ
 الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾ فَمَاءٌ أَمِنٌ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهِ عَلَى
 خَوْفٍ مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ
 فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوسَى يَقُومُ إِن كُنتُمْ
 ءَامِنُونَ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾ فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ
 تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾ وَنَجِّنَا
 بِرَحْمَتِكَ مِّنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى وَأَخِيهِ
 أَن تَبَوَّءَا الْقَوْمَ كَمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَأَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً
 وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ مُوسَى
 رَبَّنَا إِنَّكَ ءَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوهُ عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ
 وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ يَرُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

۷۹ فيرعه ون گوتى : هه مؤ جادوگه ره كانى فره زانم لى كۆوه كه ن .

۸۰ كه جادوگه ره كان هاتن ، مۇسا گوتى : چيتان گه ره كه باويژن ، بيه اوژن .

۸۱ كه ئاوييتيان ، مۇسا گوتى : هه رچى ئيوه هاوردوتانه جادوه و خوا لىتانى

پۇچەل ده كا . خدا كارى خراپكاران راست ناهيئى .

۸۲ خدا هه ر وه راست گه رانى به لىنه كانى شان ده دا ؛ جا با تاوانبارانىش

حه زى لى نه كه ن .

۸۳ به غه يره ز چەند تازه لاويك له هۆزه كه ي ، هيچ كه سى تر - له ترسى رك

لى هه ستانى فيرعه ون و پايه به رزانى ديوانى نه و - نه يان ويژا برپايه به

مۇسا بيئن . فيرعه ون له و سه رزه مينه دا جى به رزيك و له ريزى

هه له رويان بۇ .

۸۴ مۇسا به هۆزه كه ي خوى گوت : گه لو ! نه گه ر باوه ريتان به خوا هه يه و

ملكه چى فه رمانى نه ون ، سا پشتو هه ر به و بسپيرن .

۸۵ گوتيان : خويمان به خوا سپارد . نه ي په روه رنده ي هه مۇمان ! مه مانخه ره

به ر ئازارو بىنگارى ناهه قىكاران .

۸۶ له سۆنگه ي به زه يى خۆت را ، پرگارمان كه ، له كۆمه لى خوانه ناسان .

۸۷ مۇساو برايمان تىگه ياند ، كه : ئيوه بۇ هۆزى خۆتان - له مىسردا - چەند

مالىك بكه ن به نه نواو مالانتان بكه ن به روگه و نويژبكه ن و مژده ده به

باوه رداران .

۸۸ مۇسا گوتى : نه ي په روه رنده ي گلامان ! تۆ له زىنى دنيايه دا مايه ي

خه مل و مالى دنيايت دا به فيرعه ون و پياوانى ديوه خانى . خودانى مه ا

هه ر تا ريگه ي تۆنداكه ن . خودانى مه ا مالىان لى ته رت و تۆناكه و دليان

پتر په ق و په ش كه بلا باوه رى نه هيئن ؛ هه تا جه زره به ي زور به زان

به چاوى خويان ده بينن .

۸۰- باويژن له هاويژن: فرىدان، تۇردان. ۸۸- خەمل: ۱) خشل، زەنپەر؛ ۲) رازانەوم.

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمْ مَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَان سَبِيلَ
 الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾ * وَجُوزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ
 فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدًّا حَتَّى إِذَا آذَرَكَهُ
 الْغَرَقُ قَالَ ءَامَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي ءَامَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَءِيلَ
 وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٨٢﴾ ءَالْكَفَرُ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ
 مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٣﴾ فَالْيَوْمَ نُنَجِّكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
 خَلَفَكَ ءَايَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ ءَايَتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿٨٤﴾
 وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مَبْوَءَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
 فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٨٥﴾ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ
 فَسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَءُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ
 الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تَكُونَنَّ
 مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ
 ﴿٨٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
 ﴿٨٨﴾ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٩﴾

۸۹ گوتى: نراتان قبۇل بۇ، ئىيۈە لەمەيدان دەرەمە چن و مەكە ونە شوين
ئەوكە سەنەي كە نەزانن.

۹۰ ۋە چە و بەرەي ئيسپرائيلمان لەدەريايە پەپاندە ۋە. فيرەون و
لەشكرەكەشى - بۇناھەقى و دەست درىزى - شوپنيان كە وتن؛ تا ئەوسا
كە هات بخنكى، گوتى: من باۋەرىم هينا؛ هيچ كەس بۇ پەرستەن ناشى،
مەگين ئەۋەي كە تۆرەمەي ئيسپرائيل باۋەريان پيئە؛ منيش لەتەسليم
بۇگانم.

۹۱ جا تازە؟ تۆيەك لەپيشدا ياغى بۇي و لەپىزەي خراپكاران بۇي؟

۹۲ ئەمرولاشت - بە زىتە ۋە - رىگاردەكەين، تا بۇوانەي لەپاشەتۆدين،
پەندىك بى؛ چونكە زۆرى ئەم مەردمە لە نيشانەكانى ئيمە ئاگادارنن.

۹۳ ئيتىر ئەوسا ئيمە بەرەي ئيسپرائيلمان لەشوپنيك خۇش دامەرزاندو رۆزى
پاك و چاكامان دانى. ھەتا زانستيان ھاتەلا، كيشەيان لى پەيدا نەبۇ؛
خودانى تۆرۈزى سەلا بى رادەگا كە لەسەر چى كيشەيان بۇ.

۹۴ گەر تۆلەۋەي بۇمان ناردۈيەتە خوارى بەگومانى، سا بېرسە لەوكەسانەي
بەر لەتۆكتىيان دەخويند. ھەرچى لەپەرۋەرندەت را بۆت ھاتو،
بىشك راستە و لەپىزەي دۇدلان مەبە.

۹۵ ھەرگىز ناشى لەۋانەش بى كە نيشانانى خودايان بەدرۇدانا، ئەوساكە
تۆش دەچيە رىزى زيانباران.

۹۶ ئەوكەسانەي گەتتى پەرۋەرندەي تۆيان لى ھاتەدى، ئيتىر باۋەرى ناھيتن.

۹۷ جا با ھەمۇ نيشانەيەكيشيان بۇبى، ھەتاكو ئازارى بەزان بە چاۋى خۇيان
دەبينن.

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرِيَّةٌ ءَامَنْتَ فَنَفَعَهَا إِيْمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا
ءَامَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ
إِلَى حِينٍ ﴿٩٨﴾ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ
جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَمَا
كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرَّجْسَ
عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلْ أَنْظِرُوا مَا ذَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾
فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ
قُلْ فَانْظُرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّي
رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنَجِّ الْمُؤْمِنِينَ
﴿١٠٣﴾ قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ
أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾

۹۸ بۆچی هیچ شاریک نه بؤ که خه لکه که ی بر وایینن تا نه وده مه ی که بر واکه یان به هره یان پی یکه ییننی؛ بیژکه له هۆزه که ی یونس؟ که کاتی بر وایان هینا، نازاری ئابرؤ به ره مان، له سه ر دنیا لی لادان و وان کرد که هه تا ماوه یه ک خوش راپوئرن.

۹۹ نه گه ر خودا که یفی لی با، دیاره هه رکئی له م زه مینه ن، تیکرا باوه رپان ده هینا. ئاخۆ تۆ ده ته وی به زۆر ئه م مه ردمه بر وایینن؟

۱۰۰ هیچ که س نه بوه بر وایینی، مه گین هه ر به ئیزنی خودا. خوا کریتی بۆ نه وانه بر یارداوه که تی ناگه ن.

۱۰۱ بیژه: به ری خۆ بده نئی له ئاسمانان و زه میندا چها هه یه؛ که چی ئه م هه مۆ نیشانه و ترساندنه کارناکاته سه ر گرۆی پروا نه هینان.

۱۰۲ ئاخۆ نه هه ر چاوه نوۆری رۆژانیکن هه روه ک رۆژانی ئه وانه که به رله وان بۆن و نه مان؟ بیژه: ده سا چاوه نوۆرین، ئه وا منیش و پرای ئیوه چاوه نوۆرم. ۱۰۳ پاشان پیغه مبه رانمان و نه وانه ی بر وایان هه یه، رزگارد هه کین؛ چون نه وه ئه رکی ئیمه یه که باوه رداران رزگار که یین.

۱۰۴ بیژه: خه لکینه! گه ر ئیوه له دینی من به گومانن، من نه وانه ی غه یزه ر خودان و ئیوه ده یانپه رستن، ناپه رستم. به لām ئه من ئه و خودایه ی ده په رستم، ده ومرتینی و فه رمانیش به من دراوه له ریزه ی باوه رداران بم. ۱۰۵ رۆش هه ر بکه په وشتی خودا په رستی و هه رگیز نه که ی له ریزی به ته رستان بی.

۱۰۶ جگه له خوا هانا بۆ شتی واهه به که نه به هره ی بۆتۆ هه یه و نه زیانی لی ده یینی. نه گه ر کردت، نه وساکه له ناهه قانی.

وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ
يُرِيدَكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ
ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾ وَاتَّبِعْ
مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَخُصِمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

سُورَةُ هُودٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكَنُ أَحْكَمْتُ آيَتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾
أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَنْ أَسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُمْنِعْكُمْ مِّنْعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ
كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَا إِنَّهُمْ
يَتَنُونُ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَعْلَمُ مَا يَسْرُوبُونَ وَمَا يَعْلَنُونَ أَنَّهُ عَلَيْهِمْ بَذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

۱۰۷ خوداش ئەگەر تۆشی زیانیکت بکا - بیزگە لەخۆی - هیچ کەسێ نیه لای
 بدا. ئەگەر چاکەشتی گەرەکی بێ، کەس پێش بەچاکەیی ناگرێ و هەر
 عەبدیکی ئەو حەزبکا، تۆشی دەکا. هەر خۆی لەگوناھ دەبۆرێ و دلۆفانە.
 ۱۰۸ بێژە: خەلکی ئەو و راستیو لەلایەن پەرورەندەتانەو بۆهات. هەر کێ
 ڕینگەیی راست بەدی کا، شارەزابۆن بۆخۆیەسی؛ هەرکە سیکیش
 گومرا بێ، گومرا بێ دژی خۆیەسی. من بریکاری کەستان نیم.
 ۱۰۹ هەر فەرمانی بۆت دەنیرین، شوینی کەووە و خۆرا بگرە، هەتا خودا
 بێ رادەگا و خودا باشتەین داوەرە.

نور

وێناو خۆداکە دەڵێدەو دلۆفانە

۱ ئەلیف، لام، پا. کتیییکە بەلگەکانی پتەوکران و لەپاشان لەلایەن کارزانی
 زانا شی کران.
 ۲ کە نابێ هیچ بپەرستن غەیرەز خودا؛ من لەخوداوە بۆئێوە ترسینەر و
 مۆدە دەرم.
 ۳ لە پەرورەندەیی خۆتانیشت داوا بکەن، لێو بۆرێ و بشگەرێنەو بۆلای ئەو، تا
 ماوێیەکی ناوێراو زیانی خۆشتان بۆدا بێن کاو دەگەڵ خواوەن
 هەر چاکەیک چاکەیی بکا. ئەگەر پشتیشو هەلبکەن، ترسم هەیه پۆزا
 مەژن سزاو بدری.
 ۴ بەرەوخوا دەگەرێنەو و خۆی هەمۆشتی پێدەکری.
 ۵ تۆ بزانه کە ئەوانە سنکی خۆ خوار دەکەن و ئەو تەڵخوداوە دیار نەبن؛ تۆ بزانه
 لەوکاتەدا خۆ بەجلکیان دادەبۆشن، ئەو دەزانێ چپە لەمەرچی دەکەن و
 چی بەتاشکرا دەبێژن؛ خۆی لەرازی هەمۆدان ئاکادارە.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا
 وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ
 عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتَ
 إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
 إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى
 أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ
 مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨﴾
 وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ
 لَيَكْفُرُ كَفُورٌ ﴿٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضِرَاءٍ
 مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾
 إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
 وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِيَّاكَ
 وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا أَلَوْلَا أَنْزِلَ عَلَيْهِ كُتُبًا أَوْ جَاءَ
 مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُورٍ مِثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ
 وَادْعُوا مِنْ أَسْطَاطِعْتُمْ مَنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾
 فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّهَا أَنْزَلُ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ
 إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ
 ﴿١٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحِطَّ
 مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَطِلُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَنْ كَانَ
 عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ يَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كُتِبَ
 مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ
 مِنَ الْأَحْزَابِ فَإِنَّهُ يَكُونُ مِنْهُمْ لَنْبَأً فَلَاتَكُ فِي مَرْيَةٍ مِنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ
 مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ
 أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ
 عَلَى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ أَلْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى
 رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

۱۳ یان ئیژن: هه‌لی به‌ستگه. بیژه: نه‌گه‌ر قسه‌و راسته، ده‌سا ئیوه به‌یارمه‌تی هه‌ر که‌سی ده‌ستۆده‌که‌وی - غه‌یره‌ز خودا - ده‌سۆره‌تی هه‌لبه‌سته هه‌ر وه‌ک ئه‌م بینن.

۱۲ - نه‌گه‌ر له‌ په‌رسق‌تان دامان، سا بزنان قورعان له‌زانستی خواوه‌ ناردراوه‌ته خواره‌وه؛ که‌ هیچ شتیش شیاوی په‌رستنی نیه، مه‌گین هه‌ر خۆی. ئاخۆ ئیوه ده‌یسه‌لمینن؟

۱۵ هه‌رکی ژینی ئه‌م دنیا‌یه‌و زه‌رق و به‌رقی ئه‌وی ده‌وی، ئیمه‌ مزه‌ی کرده‌وه‌یان - به‌ته‌واوی - هه‌ر له‌م دنیا‌یه‌ ده‌ده‌ینی و چیشیان لێ که‌مه‌وه‌ناکری.

۱۶ ئه‌وانه هه‌ر ئه‌و که‌سانه‌ن رۆژی سه‌لا، غه‌یره‌ز ناگر، به‌شیان نیه‌و هه‌رچی له‌زه‌مین کردیان به‌فیرۆچۆ.

۱۷ ئاخۆ که‌سی له‌ په‌روه‌رنده‌ی خۆیه‌وه‌ به‌لگه‌ی رۆنی پیدراوه‌و شایه‌تیکیش له‌ خواوه‌ به‌شوینیا هاتۆه‌و کتیبی مۆساش - که‌ به‌رله‌و پێشه‌واو جی به‌زه‌یی بۆ - باسی ده‌کا، [وه‌ل ئه‌وانه‌ی که‌ بی‌به‌لگه‌ن وه‌کۆیه‌کن؟ ئه‌وانه‌ به‌لگه‌یان هه‌یه‌] به‌و قورئانه‌ برۆاده‌که‌ن. هه‌ر که‌سیش له‌و کۆمه‌لانه‌ حاشای لێ بکا، جیی له‌ناگر خۆش کراوه‌. سا تۆ لێی به‌گومان مه‌به، ئه‌مه‌ راسته‌و له‌په‌روه‌رنده‌ی تۆپایه؛ به‌لام زۆربه‌ی ئه‌م مه‌رده‌مه‌ باوه‌رناکه‌ن.

۱۸ کێ له‌و که‌سه‌ نا‌هه‌ق‌تره‌ درۆ بۆخوا هه‌لبه‌سته‌تی؟ گش ئه‌مانه‌ له‌ به‌ران‌به‌ر په‌روه‌رینیان پاده‌نین و شایه‌تان شایه‌تی ده‌ده‌ن که‌ ئه‌مانه‌ به‌ده‌م په‌روه‌رنده‌ی خۆیان ئه‌و درۆیانه‌یان هه‌لبه‌سته‌ت. ده‌با نا‌هه‌قی‌کاره‌کان به‌رنه‌حله‌تی خودا که‌و‌ن.

۱۹ هه‌ر ئه‌مانه‌ن ریتی به‌ره‌وخوا ده‌به‌ستن و مه‌رده‌می پێ لاری ده‌که‌ن و خۆشیان به‌ رۆژی قیامه‌تی پێ برۆان.

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ يُضْعِفُ لَهُمْ الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ
 السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا
 أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَأَجْرِمَ أَنتَهُمْ
 فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾ * مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَى
 وَالْأَصْبَحِ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
 ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢٥﴾
 أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِ الْيُسْرِ
 ﴿٢٦﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا نَرِيكَ إِلَّا بَشَرًا
 مِثْلَنَا وَمَا نَرِيكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا أَنْ كَا بَادِيَ
 الرَّأْيِ وَمَا نَرِي لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نُنظِّكُمْ كَذِبِينَ
 ﴿٢٧﴾ قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ يَدَيْنِهِ مِنْ رَبِّي وَهِيَ رَحْمَةٌ
 مِنْ عِنْدِهِ فَعُمِيتْ عَلَيْكُمْ أَنْزَلْنَا مُكْهُوَهَا وَأَنْتُمْ لَهَا كَرِهُونَ ﴿٢٨﴾

۲۰. ئەمانە لەم سەر زەمىنە ناتوانن لەخودا ڕاکەن؛ لەخوایش پێوە کەسیان بۆ
دۆست دەس ناکەوێ. ئەو کەسانە دۆسەرە ئازاریان ھەیە و نە توانیویانە
ببێسن، نە توانیویانە ببینن.

۲۱. ئەوانەن کە خۆیان دۆراند؛ ھەر درۆیەکیش ھەلیان بەست، بەفێرۆ چۆ.

۲۲. ھیچ گومان لەوە دانێ کە لەودنیا لە ھەموکەس دۆراوترن.

۲۳. ئەوانەى خواوەن باوەرو ئاکار چاک بۆن و دلیان بە پەرورینیان
داسەکناو، ئەوانەن دەچنە بەھەشت و تاهەتایەى تێدادهبن.

۲۴. نەزێلەى ئەم دۆتاقمە وەک نەزێلەى کوێرۆ کە پرو چاوساغ و نەوندەییە؛

ناخۆ ئەمانە چون یەکن؟ دەى بۆچى پەند وەرناگرن؟

۲۵. نۆحمان شانده لای ھۆزەکەى، کە: من بۆتان ترسینەریکی ئاشکرام.

۲۶. جگە لە خوا مەپەرستن؛ نیگەرانی ئەوەک پرۆژى ئازارى بەژانۆ تۆش بێ.

۲۷. گرەگرەى ھۆزەکەى - کە خوانەناس بۆن - گوتیان: وەک ئیمە دەت

ببینن، تۆش مەرۆیەکی وەک خۆمان؛ ئەمانەش کە شوین تۆکە وتۆن،

رۆتە و پۆتەى بێ ئاوەزن؛ نەشمان دیوێ شتیکتان لە مە زیاتربى؛ بەلکۆ ئیمە

پیمان وایە درۆدەکەن.

۲۸. کوتى: گەلۆ ئەگەر بێژم پەرورەندەم بەزەبى بەمنداھات و خویندومیە وەو

نیشانەى ئەوم لە لایە و ئیوێ ئاگاتان لى نێ، چۆن دەبینن؟ ناخۆ گەر

خۆتان حەزەنەکن، دەکرێ ئیمە بەسەرتاندا بسەپینن؟

۲۰- لەخوایش پێوە بێجگە لەخو. ۲۴- نەزێلە: نەزیرە، چیرۆکی کورت. ۲۷- گرەگرە: بیاوماقولا.

وَيَقَوْمٍ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَا لَا إِنِ اجْرَى إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا
 أَنَا بِطَارِدٍ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّهُمْ مُلْكُوا رَبِّهِمْ وَلَكِنِّي - أَرَأَيْتُمْ
 قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢١﴾ وَيَقَوْمٍ مِّنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِن طَرَخْتُهُمْ
 أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا
 أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدِرِي
 أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذَا
 لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالُوا يَبْنُوحُ قَدْ جَدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ
 جِدْلَنَا فَأَنبِإِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ
 إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِن شَاءَ وَمَا أَنَا بِمُعْجِزٍ ﴿٢٥﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ
 نَصْحِي إِن أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِن كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ
 هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٦﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ
 قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَىٰ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٧﴾
 وَأَوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَن يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ
 فَلَا يَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢٨﴾ وَأَصْنَعِ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا
 وَوَحَيْنَا وَلَا تَخْطِئْ بَنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٩﴾

۲۹ گه لؤا ئه وه نده ش بزائن هیچ مزم له ئیوه ناوی؛ پاداشی من له سه ر
خوايه و ئه وانە ی خواهن باوه رن ده ریان ناکه م؛ بی سۆ ئه وان ده گه ل
پهروه رینی خۆیان دیدار ده کهن. به لام من ده بینم ئیوه کۆمه لیک
بی ئاوه زن.

۳۰ گه لؤا ئه گه ر من له لای خۆمیان ده ریکه م، کئ له خوا رزگارم ده کا؟ ناخۆ
هیچ بیرناکه نه وه؟

۳۱ پيشوئاليم من گه نجينه داری خودام؛ به پیوارانیش نازانم؛ ناش بیژم
فرشته ییکم؛ ناشلیم ئه وانە ی که ئیوه به سۆکی لیان ده روانن، خوا
چاکه یان ده گه ل ناکا. خوا چاکتر ده زانی چیان له دلدايه. ئه گه ر وابم،
ئه وسا یه که له ناهه قانم.

۳۲ گوئیان: ئه ی نۆح! ده م به ده مه ت وه ل کردین و جوا به جه نگیت فره ی
خایاند؛ گه ر راست ئه که ی، هه رچی ئیژی به سه رتان دی، پین بنوینه.

۳۳ گوئی: خودا ئه گه ر چه زکا، پیو ده نوینی و نا کرئ له به ری به رهن.
۳۴ هه رئا مۆزگاریه کتان بکه م به هه ر نادا؛ ئه گه ر خودا بریاردا گومراوبکا. خۆی
خودانی هه مۆتانه و هه ر بۆلای ئه ویش ده چنه وه.

۳۵ یان ده بیژن: خۆی هه لیه ست. بیژه: ئه ر هه لمبه ستوه، تاوانه که ی
له سه ر خۆمه؛ منیش له تاوانی ئیوه به رکه نارم.

۳۶ به نۆح پاگه یه ندرابؤ، که: له ناو هۆزه که ی تۆدا، جگه له وانە ی تا ئیستا
باوه ریان به خوا هیناوه، که سی تر به روانه یینی و له وئاکاره ی که هه یانه
غه مگین مه به.

۳۷ له زیر چاوه دیتری ئیمه و هانای ئیمه، گه میه سازکه و له مه ر ئه وانە
مه مدوینه که ناهه ق بۆن، ئه وان ده بی ژیرئاو که ون.

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا
 مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾
 فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
 مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا
 مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
 وَمَنْ أَمِنَ وَمَاءً مِمَّنْ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ وَقَالَ أَرْكَبُوا
 فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبْنَاهَا وَمُرْسَاهَا إِنْ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِيَ
 تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ
 فِي مَعْرِلٍ يَبْنَئِ أَرْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾
 قَالَ سَاوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ
 الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ
 مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَتَاَرْضُ أَبْلِغِي مَاءَكَ وَيَسْمَاءُ
 أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ
 بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ
 ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾

۳۸ خه رىكى گه ميه سازدان بؤ؛ هه رچهند خاوهن بايه ومايه له هؤزه كهى به لايدا راببردنايه، حه نهكى خويان پينده كرد. گوتى: نه گه ر ئيوه گالته مان پينده كهن، بهم زوانه هه ر وهك ئيوه گالته ده كهن، ئيمه ش گالته تان پينده كه ين.

۳۹ له مه به ولاوه تيدده كهن، كئى توشى نازارى وا دئى ئابروى بچى و جه زره بهى له بنه نه هاتوى به سهردايى.

۴۰ تا نه و كاتهى كه فهرمانى ئيمه گه يى و تهن دؤر به نهيم زايه وه؛ گوتمان: له گش نيرو ميوى دوان هه لگره؛ ده گه ل كه س و كار كه ت و هه ركئى باوه رى هيناوه؛ مه گين نه وى به رى پريارى بؤدراوه؛ كه هه مويان بئى باوه ر بؤن، مه گين كه ميان.

۴۱ گوتى: له ناويدا سوار بن! ره وانه بؤنى و له نگرى، به ناو خوايه؛ خودانى من به بؤرينه و دلوقانه.

۴۲ گه ميكه نه وانى ده برد، به ناو پيلى وادا ده چؤ وهك چيايان. نؤح گاسى كرده كورئى خؤ - كه له شوئينيكى چه پهك بؤ - كورپزگه كه م! وهل ئيمه دا سوار بيه و ده گه ل خوانه ناسان مه به.

۴۳ گوتى: نه من په نا به چيايهك ده بهم كه له تاوم ده پاريزئى. گوتى: نه مپؤ هيچ پارازتن له فهرمانى خودا نيه؛ مه گين كه سئى خؤى به زه ي پيدا بيته وه. شه پؤل كه وته نيوانيان و خرايه ريزى خنكاوان.

۴۴ نه و جا گوترا: زه مين! تاوت هه لقورپته؛ به رزايى! به س ببارينه. ئاو رؤچؤ به ناخى ئاخا و كار سه رى گرت؛ له سه ر جؤدى له نگرى گرت. وترا: تارن، نه وانه ي نا هه قيكارن.

۴۵ نؤحيش له بهر پهروه رنده ي پارايه وه، گوتى: نه ي پهروه ريئى من! كورم كه س و كارى منه؛ به لئىنى توش هه ر ديتته جئى و تۆ له گش فهرمانه وايهك ليزانترى.

۳۸- هه نهك: گالته. ۴۰- نهيم: ته وؤم. زانوه: ئاوده رچؤن له وشكانى.

۴۲- چه پهك: دؤرله ريبازى گشتى. گاسى: گازى، بانگ. كورپزگه: كورى بچوك.

۴۴- ناخ: زؤره وهى هه رشت. (چؤ به ناخى عه رزا) ناخ: خاك. تار: هه لوه داو، دؤر كه وته.

قَالَ يَنْتُوخُ إِنَّهُ دَلِيسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلَنِ
 مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾
 قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا
 تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾ قِيلَ يَنْتُوخُ
 أَهَبْطِ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ
 وَأُمَمٌ سَنُمِتُّهُمْ ثُمَّ يَمْسُهُمْ مَنَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ
 مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ
 مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقِيبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِلَى عَادٍ
 أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ
 غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ يَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾
 وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ
 عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
 مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
 بِسَارِكِيهِ الْهِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

۲۶ گوتى: ئەي نۇح! ئەم كۆرەت كەسى تۆنيە؛ ئاكارى ناپەسندى ھەس؛
ھەرشتى چى لى نەزانى، داوامەكە؛ مەن ئامۇزگاريت لىدەكەم كە نە چىيە
رېزەي نە زانان.

۲۷ گوتى: ئەي پەرورەندەكەم! ھەر خۇ بە تۆدە پارىزم؛ داواي شتىكت
لى بىكەم كە نايزانم؛ ئەگەر بەزەت پىم دانەيە و لىم نە بۇرى، يەككىم
لە زىانباران.

۲۸ وترا: ئەي نۇح! بە سىلامەتى و بە و پىتەو - كە داوامانە بە تۆو بە
ھاوسە فەرانت - دابوۋە؛ چىن و بەرەكانى داويەش، تا ماوۋيەك
مەوداي ويانيان ئەدەينى و پاشان تۆشى ئازارى بە وانيان دەكەين.

۲۹ ئەمانە لەو ھەوالانەي بەرپىئورن - كە بە تۆي پادەگەيەن - لەمە و بەر
نە تۆدەت زانين نە ھۆزەكەت. خۇراگرە، دوارۆز بۇ خودى ترسانە.
۵۰ بۇلاي عادىش ھۇد مان ئارد - كە برايان بۇ - گوتى: گەلۇا پەرستندەي
خوداي تاك بن؛ بە غەيرەز ئەو ئىوۋە خودايەكتان نىيە؛ ئىوۋە تەنيا ھەر
درۆيان دەنە خشىن.

۵۱ گەلۇا بۇ ئەم كارە مزىكم لىو ناوى؛ پاداشى مەن لەسەر داھىنەرى مەنە.
ئاخۇ بۇ دەيى تى نەگەن؟

۵۲ گەلۇا داواي لى بۇردنىش ھەر لەوبىكەن و بەرەوئە و بىگەرىنەو؛ كە
لەوبەرزەوۋە بەرپۆنە بارانەتان بۇ بنىرى و پىزى ترىدا بە ھىزتان. ھەروا
بە تاوانبارى رۇوۋەرمەكپن.

۵۳ گوتيان: ئەي ھۇدا! تۆھىچ بەلگەت لە خوداۋە بۇنەھىيانىن؛ ھەر بەقسەي
تۆش، مە لە پەرستىوۋەكانمان دەس بەرنادەين؛ بىروايەش بە تۆناھىينىن.

إِنْ نَقُولُ إِلَّا أَعْرَضْنَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ
 وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾ مِنْ دُونِهِ فَاكِيدُونِي
 جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ ﴿٥٥﴾ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا
 مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
 ﴿٥٦﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ
 رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُمْ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيفٌ
 ﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ
 مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الَّتِي
 بَرَكْنَا فِيهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ وَاتَّبِعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾ وَاتَّبِعُوا
 فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنْ عَادَا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا
 بَعْدُ الْعَادِ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦٠﴾ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ
 يَاقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
 وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَإِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ
 ﴿٦١﴾ قَالُوا يَصْلِحْ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ
 نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّ لَنَا فِي شُرَكَائِكُمْ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مَرِيبٌ ﴿٦٢﴾

۵۵ له غه پر ز خوا. سا هه مۆتان فیلانم لی بدوژنه وه و مه و دام مه ده ن.

۵۷ ئەگەر نەيىنە رەدایەش، مەبەھەرچى راسپىراوم پىمگە ياندن؛ خودانى

۵۸ کاتی فه رمانی ئیمه هات - له به زه یی خۆمانه وه - هۆدو ئه وانه ی ده گه ل

۵۹ نه‌وه‌ش عاشیره‌تی عادیو، که سه‌باره‌ت به‌نیشانه‌ی په‌روه‌رینیان

٦٠. لەم دنیاىە و لە ڕۆژى هەستانه وەشدا، نەفرینیان هەر بە شوینە وە. ئاگادار

٦١ بۆلای سه مۇدیش برایان سالحمان نارد. کوتی: گه لو! هر خودای تاک

خوی وه‌گه‌رین. په‌روه‌رنده‌ی من نزیکه‌و ده‌فریادوی.

که تو ئیمه ی بۆ بانگ ده که ی ، به گومانین و دۆدلین .

228

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَءَاتَنِي
 مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي
 غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾ وَيَقَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ ءَايَةٌ
 فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أََرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا سِوَاءَ فَيَأْخُذَكُمْ
 عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
 ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَاءَ
 أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
 وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَقْوَى الْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾ وَأَخَذَ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَرِهِمْ جَنُودًا
 ﴿٦٧﴾ كَانَتْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا أَلَا إِنَّ شُؤدَاكَ فُرُورَهُمْ ؕ أَلَا بَعْدُ
 لَشُؤْدَدٍ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا
 سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيدٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا
 رَأَى آيِدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
 قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَى قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾ وَأَمْرًا تُقَاتِمُهُ
 فَضَحِكْتُمْ فَبَشِّرْنَهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءَ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

۶۳ کوتی: که لۆ! ئەر من لە پەرورەزەمدا بە لگە ی ئاشکرام هینایی و وە بەر بەزە ی ئەو کە وتبم، ئەگەر لە فەرمانی دەرچم، کئی هەیه بە فریام بگا؟ لەنگۆش هیچم نایە تە بەر غەیرە زەرەر.

۶۲ که لڑا ته مه و شتر خواجه و نيشانه يه که بؤ ئيوه؛ به ره لڊاي که ن له زه وي
خودا بچه ري و به خراب ده ستي بؤ مه به ن؛ ده نا نازاري کي نزیک
ده تانگري.

۶۵ که چی لهت و په تیشیان کرد. گوتی: سټی پوړو له مال خوتانا راپیویږن؛ نه مه به لټنی [خودایه و] بټی درویه.

۶۶ ھەرکە فەرمانى ئىتمە ھات، لەبەزەيى خۇمانەوہ سالتو ۋە چەند
کەسانەى دەگەل ۋە ھاوباوہ رېئۇن، لەرېسوابۇنى ۋە ورۆزە
نە جاتمان دان. پەرورەندەت خىۋى ھىزو دەستەلاتە.

٦٧ ته وانهش كه ناهه قيان كرد، ناره ته يي وايان بوهات، له ناو مالاني خوياندا
دهمه ورؤ هه ستيان لي برا؛

۶۸ دە تگوت ھەرلەۋى نەزىيان. بزانن كە ھۆزى سەمۇد لە پەرۋەرندەى
[مەزنىيان] حاشايان كەرد؛ ھەى لە ۋەش بە ۋلا ۋە ترچن.

۶۹ پاسپارده کانی ئیمه ش مژده یان دا به ئیبراهیم؛ گوتیان: سه لام. وتی: سه لام. زور پی نه چو گولکینکی بریانی هاورد.

۷۰. وہ ختنی دیتی دەستیانی بۆدیرۆناکەن، کارەکه یانی پئی بە لاجە وی هات و ترسی رپی نیشیت. گوتیان: تۆ ئەندیشت نەبی؛ ئیمە بۆلای ھۆزی لۆت بەرێ کرەوین.

۷۱: زنه که ی - که هه لو یستابؤ - که نی هاتی. ئەوسا مزگینیمان پێدا
به ئیسه‌حاق و سه‌ره‌رای ئیسه‌حاق به یه‌عقوب.

۷۰- نه‌ندیش، ترس، خوف. ۷۱- کهنی هاتن: پیکه‌نین، خه‌نین.

قَالَتْ يَوَيْلَتَى ءَالِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَذَا
 لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا اتَّعَجِبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمْتُ اللَّهَ
 وَبَرَكَتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ
 عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجْدِلُ لَنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾
 إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٥﴾ يَتَابِرْهُمْ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ
 قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا
 جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَاءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا
 يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمَنْ قَبْلُ كَانُوا
 يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَنْقُومُ هَؤُلَاءِ بِنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ
 فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ
 ﴿٧٨﴾ قَالُوا الْقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَنَعْلَمُ مَا نُرِيدُ
 ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ إِيَّايَ إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوا
 يَلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعِ
 مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْنَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرُكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا
 مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

۷۲ ښه گوتی: های له منی! ناخو منی پیریزن منالم ده بی و ټم شوه شم

پیره میړه؟ به راستی شتیکی سیره!

۷۳ گوتیان: ناخو فهرمانی خودات پی سهیره؟ خیزانی ټم مال له بهزه و پیتی

خوداتان نسیو بی. پایه بهرزی و پی هه لگوتن هر له خو دی دوهو شیتته وه.

۷۴ ئیبراهیم - که ترسی شکاو مزگینه که شی پی که شیت - له سر هوزی

لوت سکا لای ده گهل کردن.

۷۵ که ئیبراهیم له سره خو و دلنرم و بهره و خودا بؤ.

۷۶ ئیبراهیم له مه وازینه، فهرمانی خودات هاتکه و بی گومانه به لایه کی

بی که رانه و یان بؤ دی.

۷۷ کاتی راسپارده کانمان کهینه لای لوت، به که یشتیان دژدما و پتان که و ته

ته نگانه وه و گوتی: ټم پرو کار دژواره.

۷۸ هوزه که ی به هه له داوان لپی وه کو بؤن؛ ده پیشیشدا هر کاریان

بی ناموسی بؤ. گوتی: که لؤا ټم کیوانه ټم بؤ ئیوه بن، پاکوترن؛ ترستان له

خودا هه بی و شهرمه زاری میوانه کانی خو ټم مه که ن. ناخو پیانگی

ټاکارباستان تیدانیه؟

۷۹ گوتیان: خو ټم ټم زانیوه، هیچ کاریکمان به کیوه کانی ټو نیه؛ دیاره

بوخوشت ده زانی چیمان ده وی.

۸۰ گوتی: بریا هیزم به ئیوه بشکایه، یا خو په نام ببردایه به جی په نایه کی

حه سته م.

۸۱ گوتیان: ټی لوت! ټیمه ټه سپارده ی خوداتین؛ ده سستی ټه مانه ټی ناگا.

ټو ده گهل مال و خیزانت - له چهنده به تللیکی شه ویدا - بکه ونه ری؛

کهستان ټاورنه داته وه؛ غهیری ټنت، که هرچی ټوشی ټه وان بی، ټوشی

ویش دی. ژوانیشیان به ری به یانه؛ ناخو به یان نزدیک نیه؟

۷۲- هر له خو دی دوهو شیتته وه: هر به خوه ی ټه که فن، هر شیاوی خو به.

۷۴- سکا لای: ۱) رازو نیاز؛ ۲) یاراننوم. ۷۸- هه له داوان: په له ی زور. ۸۱- به تل: به شیک له شه.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَىٰهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ
وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾ * وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ
شُعَيْبًا قَالَ يَتَقَوَّمُوا عِبَادُ اللَّهِ مَا لَكُم مِّنَ اللَّهِ غَيْرُهُ
وَلَا تَتَّقُوا الْمَكِّيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَبُّكُمْ بِخَيْرٍ
وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَقَوْمُ
أَوْفُوا بِالْمِكْيَالِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا
النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾
بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِحَفِيفٍ ﴿٨٦﴾ قَالُوا يَشْعِيبُ أَصْلَوْتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ
نَّتْرَكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ
إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَتَقَوَّمُوا أَرَأَيْتُمْ إِنْ
كُنْتُ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقْنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ
أُخَالِفَكُمُ إِلَىٰ مَا أَنهَكُم عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ
مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

۸۲ که فرمانی ئیمه گه ییشت، نه و جیمان سه ره ونخون کرد. گزموله قوری بهرداسان به بی ناوبر بوبارانندن.

۸۳ به دروشمی پهروه رندهت هه مۆ نیشانه کرابۆن. به لای ئاوا ده باره ی نا هه قیکاران هیچ دۆرنیه.

۸۴ بۆ مه دیه نیش شوعه یی برایانمان [نارد]. گوتی: گهلوا خودای ته نیا به رستن؛ له غیری ئه و هیچ په رستۆیه کتان نیه. له کیشان و پیوانه دا گزی مه که ن. خوش گوزه رانۆ ده بینم و من له و پۆزه ترسم هه یه ئازاری داگرتان بۆی.

۸۵ گهلوا کیشانه و پیوانه و به رانبه ربی؛ شتیش که م مه ده ن به خه لک و له دنیا له سه ر به دقه ری، پی دامه گرن.

۸۶ ئه گه ر بروتان به خوابی، هه رچی ئه و بۆ بیلێته وه بۆتان چاکه و چاوه دیریۆ به من نیه.

۸۷ گوتیان: شوعه یب! مه ر نوپۆه که ت هانه ت ده دا ئیمه واز له وشته بینین که باب و باپیرانی مه ده یان په رست، یان وه ک خۆمان ده مانه وئ له دارایی خۆماندا ده سکاری نه که یین؟ به راستی که تۆ پیاویکی له سه ره خۆو به سه لیه ی.

۸۸ گوتی: گهلوا ئه گه ر بیزم به لگه یه کی به هیزم له پهروه رندهم را له لایه و هه ر ئه ویشه بزیوی باشی پیداویم، چۆن ده بینن؟ ئه گه ر دژۆ ده ویستم و ئیزم فلان کاره مه که ن، خۆ نیازم ئه وه نیه که خۆم بیکه م. نیازی من هه ر ئه وه یه - تاده توانم - [کارو بارتان] سامان بدهم. به ئاوات گه یشتنیشم هه ر به خوابه و ژینی خۆم به و سپاردوه و به ره و خۆی ده گه ریمه وه.

وَيَقَوْمٍ لَا يُجِرُ مَنَكُمُ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ
 قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنْكُمْ
 بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي
 رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾ قَالُوا يَشْعِيبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ
 وَإِنَّا لَنَرِيكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنتَ
 عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ﴿٩١﴾ قَالَ يَقَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِّنَ
 اللَّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظَهْرِيَّ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
 مُحِيطٌ ﴿٩٢﴾ وَيَقَوْمِ أَعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلٌ
 سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ
 كَذِبٌ وَأَرْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَاءَ
 أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتْ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِئَرِهِمْ جَثَمِينَ ﴿٩٤﴾
 كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۚ أَلَا بُعْدَ الْمَدِينِ كَمَا بَعْدَتْ شُعُودٌ ﴿٩٥﴾ وَلَقَدْ
 أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٩٦﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ
 وَمَلَائِيهِ ۖ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٩٧﴾

۸۹ گەلۇا دروستانى ئىيۈ لە چاندى من تۇشى تاوانىكتان نەكا كە ئەوبە لاي
ھۆزى نۇح و ھۆزى ھۇدو ھۆزى سالىح بەسەريان ھات، بەسەرۇبى.
بەسەرھاتى ھۆزى لۇتىش لەمىزىيە.

۹۰ ئىيۈ لە پەرورە رندە تان داوا بىكەن، لىيۇبۇرى؛ پاشان بەرەوخۇي ۋە گەرىن.
پەرورە رندەم دلۇقان و مېھرەوانە.

۹۱ وتيان: شوعەيب! زۆر لە وستانە تى ناگەين كە تۇ ئىيۇ؛ لە ناو خۇمان
بى دەستە لانت دە بىنىن. ئەگەر لە بەرخاترى خىزمانت نەبا،
بەردە بارانمان دە كەردى؛ تۆ دە روستى ئىمە نايەي.

۹۲ گوتى: گەلۇا ناخۇ خىزمەكانى مىتان بى لە خودا گرینگىرە، كە خوداتان
خىستۇتە پشت گوتانە ۋە؟ ھەر كارىكى ئىيۈ دەيكەن، پەرورە رندەم
دەورەي داۋە.

۹۳ گەلۇا ئىيۈ ئەۋەي لە دەستۇدى بىكەن؛ مىش ۋا خەرىكى كارم. لە ۋە
بە ۋالاۋ دە زانن كى ئازارى ئابىرۇ بەرەي دىتە سەرۈ كى بە درۇزن
دەردە چى. چاۋە نۆرىن؛ ئەۋا مىش دەگەل ئىيۈ چاۋە نۆرم.

۹۴ كە فەرمانى ئىمە گەيىشت، لە بەزەيى خۇمانە ۋە شوعەيب ۋە ھەۋالەكانى
باۋەردارىمان نەجات دا؛ ناھەققارانىش نە غەرەتلىك ۋاى تاساندن كە
ھەمۇيان دەمەۋرۇ پىشۇيان برا؛

۹۵ دەتگوت ھەر لە وىشدا نەبۇن. با بتارىن خەلىكى مەدىن؛ ۋەكۇ ھۆزى
سەمۇد تاران.

۹۶ ھەرۋا ئىمە مۇسامان بە چەندىن نىشانەي خۇمان ۋە بەلگەيەكى
ئاشكرانارد،

۹۷ بەرەۋ فىرەۋن ۋە پىۋاۋانى لەدىۋانى. ئەۋىش ھەر گوتى بە فەرمانى فىرەۋن
بۇن؛ كە فەرمانى فىرەۋنىش دۇرى راستى بۇ.

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوَرْدُ
الْمُورُودُ ﴿٩٨﴾ وَاتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ بِئْسَ
الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ﴿٩٩﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرَى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ
مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْلِيحٍ ﴿١٠١﴾
وكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ
أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ
ذَلِكَ يَوْمٌ يَجْمُوعُ لَهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾ وَمَا
تُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ
إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فِي
النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾ خَلِيدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ
﴿١٠٧﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرُ مَجْذُودٍ ﴿١٠٨﴾

۹۸ رۆزی سه لا وه پێش ده سته ی خۆی ده که وی و هه موان ده باته ناو ناگر.

چەند خرابه نه وجینی نه وانه ده یجنی!

۹۹ له م دنیاو له رۆزی داویش، نه حله تیان به شوینه وه یه. ئای له وخه لاته

دزیوه!

۱۰۰ نه مانه چەنده والیک بۆن له و شارانه که بۆتۆی ده گێرینه وه؛ هیندیک

له وانه هه رههه و هیندیکیشیان له بهین چۆن.

۱۰۱ ناهه قیمان لی نه کردن؛ به لام نه وان ناهه قیان ده رباره ی خۆ کرد. کاتی

فه رمان له پهروه رنده ی تۆر هات، نه وانه ی په رستیویان بۆن - جگه

له خوا - هیچ کاریکیان بۆنه کردن و - جیا له زیان - هیچ شتیان

بۆ زیاد نه کردن.

۱۰۲ ئاواینه یه غه زه بی پهروه رنده ی تۆ، کاتی شارانی داده گری که

خه لکه که یان ناحه قن. نه و ئازاره ی خودا دهیدا، زۆر به وان و زۆر دزواره.

۱۰۳ له مانه دا بۆ نه وانه ی له ئازاری رۆزی په سلانی بترسن، په ندی هه یه؛ که

رۆژیکه هه مۆ مه ردم گش له وی کۆده کرینه وه؛ رۆژیکي دیارو به رچاوه.

۱۰۴ نه و رۆزه وه درهنگی ناخهین، مه گین بۆ ماوه یه کی که م.

۱۰۵ رۆژی که دی، هیچ که س به بی ئیزنی خودا مه ته ق ناکا؛ له ناویاندا

قه ره به خت و به خته وه رههه.

۱۰۶ سا نه وانه ی قه ره به ختن، له ناگران به ناخ و هه نیسک دانن.

۱۰۷ هه ره ده ویدا ده مینه وه، هه تاکۆ نه م عاسمانانه و زمینه هه؛ جا مه گین

پهروه ردگارت مه یلی لی بی. پهروه رنده ت هه رچی خۆی بیه وی ده یکا.

۱۰۸ نه وانه ش که به خته وه رن، هه ره له به هه شتیدا ده بن، هه تا نه م

ئاسمانانه و نه م زه مینه هه؛ مه گین نه وه ی پهروه رنده ت مه یلی لی بی.

به خششیکه نابریته وه.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
آبَاءَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوفُونَ هُمْ نَصِيدُهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ ﴿١٠٩﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِلَهُهُمُ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٌ
﴿١١٠﴾ وَإِنْ كُلُّ لَمَّا لِيُوقِنَهُمْ رَبُّكَ أَعْمَلُهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿١١١﴾ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا
إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ
لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفَا مِنْ
الْيَلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبُنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ
﴿١١٤﴾ وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا
كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَنَهُوتَ عَنِ الْفَسَادِ
فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ
ظَلَمُوا مَا أَتَرَفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا كَانَ
رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ مُمْتَخِلِينَ
 (١١٨) إِلَّا مِنْ رَحْمِ رَبِّكَ ۚ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
 لَا مَلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (١١٩) وَكَلَّا نَقْصُ
 عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نَشِئْتُ بِهِ ۖ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ
 الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ (١٢٠) وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَ (١٢١) وَانظُرُوا إِنَّا مُنْظِرُونَ
 (١٢٢) وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ
 فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (١٢٣)

سُورَةُ يُوسُفَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّتِلَا ءَايَتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (١) إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا
 لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (٢) نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ
 بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَٰذَا الْقُرْءَانَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ
 لَمِنَ الْغَافِلِينَ (٣) إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ
 أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ (٤)

۱۱۸ په روه رنده ت هکړه زه بکړدايه ، خه لکی دنياي گشتي ده کرده يه ک
ثاين ؛ به لام به ناته بايي هر ده ميننه وه ؛

۱۱۹ [جا] مه گين په روه رنده ي تو به زه ي پيياندا بيته وه ؛ که هر بويه
دروس کړدؤن . برياري په روه رنده شت هر دپته جي ، که : جه هه نده م ،
له جندوکه و بنياده م - هه مؤ - پرده که م .

۱۲۰ ثم حه مکه ده نگ و باسانه ي پيغه مبه رانت بو ده که ين ، که دلداريت
بده ينه وه . هه رچي له مه دا بو تو هات ، راستي رسته و بو گه لي
خاوه ن باوه ران ناموزگاري و بيره وه ري تپدا هه يه .

۱۲۱ به و که سانه ش که باوه ريان نيه ، بيژه : هه رچي له ده ستودي بيکه ن ؛ و
نيمه ش کاري خو ده که ين .

۱۲۲ چه مه راش بن ، نه و نيمه ش چاوه نوړين .

۱۲۳ هه رشتيکي به رپتواړه - له ناسمانان و زه ميندا - گش بو خودان ؛
هه موکاريک هر سه ربه وه . سا تو هر نه و بپه رسته و چاره نو ست
به و بسپيره . هه رکاري که نيوه ده يکه ن ، په روه رنده ت له هيچي
بي ناگانيه .

يوسف

و نه و نو فو داکه د د ل د ل و د ل و فانه

- ۱ ته ليف ، لام ، را . نه مانه چه ندين نيشانه ن له کتبي دياري ده ره وه .
- ۲ قورثانيکه به عاره يي نيمه ناردمانه خواړه وه ، شا به تا نيوه تي بکه ن .
- ۳ نيمه وپړاي ثم قورعانه ي که به تون راگه يانده وه ، شيرين ترين چير وکت
بو وه ده گيرين ؛ که ده پيشدا تو هه رثاگاشت لي نه بو ه .
- ۴ وه ختي يوسف به باوکی گوت : بابوا من يازده نه ستيره و خوړو هه يقم به خه و
ديتن ، که سه ر بومن ده چه مينن .

قَالَ يَبْنِي لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَى إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا
 إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ يَجْنِبُكَ
 رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ
 وَعَلَىٰ آلٍ يَعْشُرُوكَ كَمَا آتَمَّتْهَا عَلَىٰ أَبِيكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ
 إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾ * لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ
 آيَاتٌ لِلْسَّائِلِينَ ﴿٧﴾ إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا
 أَيْنَا مَنَا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٨﴾ اقْتُلُوا
 يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ
 بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ
 وَالْقُوَّةُ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ يَلْقَاهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ
 فَاعِلِينَ ﴿١٠﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ
 لَنَصْحُونُ ﴿١١﴾ أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ
 لَحَافِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ
 أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا لَئِنْ
 أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَخَسِرُونَ ﴿١٤﴾

۶ ئەمە ديارە پەرورە رندەت ويستۆيە ھەلت بۆيرى و فیرت بکا مانای خەوانان
لیک دەییە وە دەربارەى تۆو ھەمۆخانە دانى یە عقۇب، چاکەى
بى کە مایەسى بکا؛ وەک ئە و چاکەى سە بارەت بە ئیبراھیم و ئیسحاقى
باوانى تۆی کرد. ديارە پەرورە رندەى تۆ ھەرە زانای لە کارزانە.

۷ لەر پاوردەى ناو یوسف و برایانى، پەندى زۆر ھەن بۆ ئە و کە سانەى
دەیرسن.

۹. یوسف بوگزى، يان له شويټيټيكا فرېږي ده؛ هه تا باوك بېټه تايه ت به خوتان. له پاش نه وېش ټيوه بېن به كومه ليكي به ركه تي.

۱۰. يه كني له وان هه ليدايه: نه گهر كار هه كي هه ر ده كنه، له يوسف كوشتن گهرېن و بېخه نه بن بېره كه وه؛ كار وانچي هه ليگر نه وه.

۱۲ سۇدەگەل ئىمەي بىنيرە، گەشت بىكات و گەپ بدات و خۇمان پارىزگارى دەبين.

۱۲ گوتیان: ئەگەر گورگ خواردی - کە دە خۆرتین و پیکە وەین - دیارە ئیمە زیانبارین.

۹- بهر که تم: هه لکه و ته، هه لکه و تنگ. ۱۱- نارخه یان: خاترجه م.

۱۲- سۇ: سېدەي، سۆزى.

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غِيَّبَتِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا
إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَاءُوا
أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَقِ
وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتْعِنَا فَاكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنْتَ
بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ
بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ
وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا
وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبُشْرَىٰ هَذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّهُ بِضْعَةً
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَّوهُ بِشْمٍ بَخْسٍ
دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِّصْرَ لَا مِرَّةَ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَى
أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي
الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى
أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ
أَشَدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

۱۵ کاتی که بردیانه ده ری و به گه له کۆمه گی ویستیان بیخه نه بن بیره که وه ،
[ئیتیر کاریان ته واو کردو] ئیمه ش ئه ومان تیگه یاند که : تۆ له م کاره
ئاگاداریان ده که یه وه ؛ که خۆیان ههستی پی ناکه ن .

۱۶ ئیواری له تاریکاندا ، بۆ لای بابیان - به گریانه وه - وه که پان .

۱۷ گوئیان : بابوا چۆبۆین غارغارینی بکهین و یوسفیشمان لای کهل و په لمان
به جی هیشت ؛ گورگ خواردی . هه رچه ند راستیشت پی ده لیین ، بر وایه
به ئیمه نا که ی .

۱۸ کراسه کهشیان هینابۆ ؛ خۆینه درۆزنه ی پیوه بۆ . گوئی : دیاره دلی خۆتان
کاریکی له بهر خه ملاندون . خۆراگری بی ناشکوری [چارى منه] ؛ له مه ر
ئه وانه ش که ئیژن ، خودا ده هانامه وه دی .

۱۹ کاروانی هات ، ئاوکیشیان نارد ، دۆلچه ی داهیششت : مژده ، ئه مه
کورپۆگه یه . وه کۆ کالآ تا قه تیان کرد ؛ خوا له کاریان به ئاگا بۆ .

۲۰ به نرخى که م ، به چه ند دره م فروتیان و نهشیان ده ویست .

۲۱ ئه وکه سه ی له میسر سه ندى ، به ژنی خۆی وت : قه درى بگه به شکۆ
قازانجی لی بکهین ؛ یان بیکهینه زارۆی خۆمان . به م ئاوايه له وه ره ده دا
یوسفمان زۆر باش دامه زراند ؛ تا ئیمه فیریشی بکهین چۆن خه ونا
لیک بداته وه . خوا له سه ر کارى خۆی زاله ؛ به لام زوربه ی ئه م مه ردمه
لی نه زانن .

۲۲ وه ختی بۆبه پیاوی ته واو ، سه ليقه و زانستمان پيدا . ئیمه ئاوا پاداش
به کار چاکان ئه ده ین .

۱۸- خه ملاندن : رازاندنه وه ، له بهر چاو جوان کردن .

۱۹- تا قهت کردن : هه شاردان ، شارده وه ی شتی له خه لک .

وَرَوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ، وَعَلَقَتْ الْأَبْوَابَ
وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ
إِنَّهُ لَا يَفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ هَمَمْتُ بِهِ، وَهَمَّ بِهَا
لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ، كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ
وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَأَسْتَبَقَا
الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ
قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَوَدْتَنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ
أَهْلِهَا إِنْ كَانَتْ قَمِيصُهُ، قَدْ مِنْ قُبْلِ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِنْ كَانَتْ قَمِيصُهُ، قَدْ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ، قَدْ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ
مِنْ كَيْدِ كُنَّ إِنَّ كَيْدَ كُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ
هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ
﴿٢٩﴾ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَوِّدُ فَتَاهَا
عَنْ نَفْسِهِ، قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾

۲۳ نه وژنه وا یوسف له مالی نه وا بو، ته مای تیگرد. ده رگاکانی لى گاله داو
گوتى: به له ز ناماده به. گوتى: نه ی په نا به خودا؛ نه و ناغامه، قه درى
گرتوم، [بى نه مه گانی داوین پیس] که ناهه قن، ناخه له سین.

۲۴ وى په لامارى نه مى داو نه مېش گه ر به لگه ی په روه رنده ی نه دىبا،
ناوقای ده بو. بونه مه بو که خراپه و شوره یی لى وه پرینگینین؛ نه م به کى بو
له عه بده دلپاکه کانمان.

۲۵ به کى به رکى هه ردو گه ینه لای ده رگاکه؛ گجى یوسفى لای پشته وه
دادړى و له به رده رى، توشى سه روه رى وى هاتن. گوتى: سزای که سى
چیه ده گه ل مال و خیزانى تو، ته مادارى شوره یی بى؛ غه یر له زینان یا
جه زره به یه کى به ژان؟

۲۶ په رسفى دا: وى ته مای ده من کرد بو. به کى له خزمه گانی وى هه لیدایه:
گه ر گجى نه م له لای پیښه وه دپاوه، وى راست نه کاو نه م فرویه؛
۲۷ گه ر گجیشى له پشته وه دادپاوه، وى دروى کرد، نه و راست ده کا.

۲۸ وه ختنى دیتى کراسه که ی له پشته وه دادپاوه، وتى: نه مه له هیندیک فیلى
نیوه یه؛ فیلى نیوه ش زور گه وره یه.

۲۹ یوسف اواز له م باسه بیته. حورمى ا توش بوردن له خه تات داوا بکه؛ که تو
له خه تاکارانی.

۳۰ ونانى شار قاویان داخست: ونا عه زیزه ز له خولامى خو ده کا؛
له دلداریدا سوتاوه؛ وادیاره ته واو له رینگه ده رچوه.

۲۳- گاله دان: به ستن، داخستن (ده رگا). خه له سین: زرگار بون.

۲۴- وى: نه وژنه. پرینگان د نه وه: سرینه وه، پاکه وکردن. ۲۵- گجى: کراس.

۲۶- فرؤ: درؤزن. ۲۹- حورمى: وشه ی بان کردنى زن له لای میړده وه.

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً وَآتَتْ
كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّارَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ
وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ
كَرِيمٌ ۝ (٢١) قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاودْنَاهُ عَنْ
نَفْسِهِ ۖ فَاسْتَعَصَمَ وَلَئِنْ لَّمْ يَفْعَلْ مَاءَ أُمْرَةٍ ۖ لَيْسَ جَنَّتْ وَلْيَكُونَا
مِنَ الصَّغِيرِينَ ۝ (٢٢) قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي
إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ
۝ (٢٣) فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ۝ (٢٤) ثُمَّ بَدَأْ لَهُم مِّن بَعْدِ مَا رَأَوُا آيَاتِ لَيْسَ جُنَّتْهُ
حَتَّىٰ حِينٍ ۝ (٢٥) وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنُ فَتَيَّانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا
إِنِّي أَرَنِي أَعْصِرُ خُمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَنِي أَحْمِلُ فَوْقَ
رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ ۖ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ
الْمُحْسِنِينَ ۝ (٢٦) قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَأُكُمَا
بِتَأْوِيلِهِ ۚ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا مَعَ عِلْمِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ
مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝ (٢٧)

۳۱ له پاش نه وهی تیزو تانه ی نه وانی بیست، له دوی ناردن؛ گه لئ بالگه و
[خوارده مهنی] لادانان و هر یه که ی چه قویه کیشی پی سپاردن. گوتی:
بویان و هره ده ری. هر که دیتیان چه په سان و ده سته کانی خویان بری و
گوتیان: نه ی نامه خوا! نه مه مرونیه و بی سو فرشته یی خوشه ویسته.

۳۲ وئ گوت: نه مه نه وکه سه یه که له سر نه و سه رده نشی منتان ده کرد؛
ویستم بیته دوستم و ده ستم ده گه ل تیکه ل بکا، خوی راگرت و بوم
تا ونه کرا؛ نه گهر نه وهی له وم ده وئ بیکا، نه یکا، ده بی بجیته زیندانی و
وهک ئیسیرانی رابویرئ.

۳۳ گوتی: نه ی په روه رنده ی من! زیندانه که م پی خوشتره له وهی نه وان لیم
ده خوازن؛ نه گهر تو گهری نه وانه م لئ لانه ده ی، دلم ده چی بولایان و
یه کینک ده بم له نه زانان.

۳۴ خودا نرای قبول کرد و گهری نه وانی لئ لادا؛ که خوی بیسه رو زانایه.
۳۵ پاشان وایان به پاش زانی - دوا ی نه و هه مو نیشانانه ش - تا ماوه یه ک
زیندانی بی.

۳۶ دو خولامیش ده گه ل نه و چونه زیندانی. یه کیان گوتی: من خه ونم دیت
ترئ ده وشم. نه و دی گوتی: من له خه و ما نانم به سه سه ره وهیه، مه ل
لینی ده خون. خه ونه که مان بولیکده وه؛ ئیمه ده توراده بینین که له
خیره ومه نده کان بی.

۳۷ گوتی: به رله زه مهنانی که بوتان دی و پیش خواردنی، مانای خه ونه که و
پیده لیم؛ که نه مه ش له و به هرا نه یه په روه رنده م فیری کردوم. من ئاینی
نه وکه سانه م وه لانا یه، که نه بر وایان به خوا یه و لاشیان وایه قیامت
نایه.

۳۱- «تیزو تانه» یا: گزی و فیل. بالگه: بالشت. چه په سان: وای و زمان. ۳۲- تا وکردن: فریودان.

له خشته بردن. ۳۶- دهوشین: گوشین.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي ابْرَهِيمَ وَاسْحَقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَتْ
لَنَا اَنْ نُشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ذَٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى
النَّاسِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٨﴾ يَصْحَجِي
السَّجْنَاءُ اَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
﴿٢٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ اِلَّا اَسْمَاءُ سَمَّيْتُمُوهَا اَنْتُمْ
وَعَابَاؤُكُمْ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ اِنْ اَلْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ
اَمْرًا لَا تَعْبُدُوْا اِلَّا اِيَّاهُ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٠﴾ يَصْحَجِي السَّجْنَاءُ اَمَّا اَحَدُكُمَا
فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَاَمَّا الْآخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ
مِنْ رَاسِهِ قُضِيَ اَلْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ لِلَّذِي
ظَنَّ اَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَاَنْسَاهُ
الشَّيْطٰنُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السَّجْنِ بِضْعَ سِنِيْنَ
﴿٤٢﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ اِنِّي اَرٰى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ
سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَاُخْرٰى يَابِسَاتٍ
يٰۤاَيُّهَا الْمَلَأَ اُفْتُورِي فِي رُءْيَايَ اِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيٰى تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

۳۸ من شوین دینی باوانی خۆم، ئیبراهیم و ئیسحاق و یه عقوب که فتم؛
به ره و امان نه زانیکه هیچ شتیکی به شهریکی خوا بزانی. نه مهش
له چاکه ی خواوه یه که ده رباره ی ئیمه و مردمی کردگه؛ به لام به شی
زۆر له مردم هه ر ناشکورن.

۳۹ ئه ری ئیوه ی دۆها و به ندیم! ئاخۆ چه ندین به روه رنده و پی باشته، یا خۆ
خودای تاک و ته نیای زال به سه ره مه مؤشتیکا؟

۴۰ ئه وانه ی ده یانپه رستن، چه ندستیکی غهیره ز خودان، که خۆتان و باب و
کالتان - سه ره خۆ - ناوتان لی ناون؛ هیچ به لگه یه کی پته ویان له خواوه
له ده ستانیه. فه رمایش هه ر هی خودایه و هه ر ئه ویش فه رمانی داوه که
غهیره ز ئه و مه په رستن. دینی که راست و دروسته هه ر ئه مه یه، به لام
زور به ی خه لکی دنیا به نازان.

۴۱ ئه ی هه ردوی ها و به ندیخانه م! یه که له ئیوه ده بیته مه یگپری خپوی؛
ئه وه که ی تر له دارده درئ، ئه وسا مه لان چینه ی له سه ریداده که ن.
کاریکی که ده تانه و یست له ئه نجامه که ی بپرسن، وا زاندر او هه ر وه دیش
دی.

۴۲ به یه کیک له و دۆکه سانه ی بۆی دانابو پرگارد به بی، وتی: که ده چیه لای
ئاغات، با سم بکه. شه ی تان نه یه یشت له بیری بی، له لای ئاغای
باسی بکا؛ تا چه ند سالی که له گرتۆخانه مایه وه.

۴۳ شا گوئی: له خه و ما دیتم، هه وگای قه له و هه و چیللی له ر ده یانخواردن؛
هه و گوله ده خلی شینیش و هه وتی دیکه ی وشکه لاتۆ. ئه ی دیوه خان
نشینه کان! ئه م خه و نه م بۆلێکده نه وه، ئه گه ر لێکده ره وه ی خه و ن.

قَالُوا أَضُغْتُ أَهْلَمُ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَهْلَمِ بِعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾
 وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
 فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ
 سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عَجَافٍ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ
 وَأُخْرَىٰ يُاسْتَبَىٰ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ
 تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأْبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا
 قَلِيلًا مِّمَّا نَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٍ يَأْكُلْنَ
 مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
 عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِنِي
 بِهِ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ أَرْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسْأَلْهُ مَا بَالُ
 النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ
 مَا خَطْبُكُمْ إِذْ رَوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ ۖ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ
 مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْأَعْنُ حَصْحَصَ
 الْحَقُّ أَنَا رَوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ ۖ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَلِكَ
 لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿٥٢﴾

۲۲ گوتیان: هر خه ونه دروزنه ن؛ ئیتمه له م تهرزه خه ونانه سهر ده رناکه ن.

۲۵ له و دوکسه ئه وه ی که پرگارکرا بؤ - به دیروژوان - تازه وه بیری هاته وه؛ گوتی: ئه من بۆتانی لیکده ده مه وه؛ سا بمنیتر.

۲۶ یوسف! میتری هه میسه راست! حه وگای قه له و حه وچیللی له جهر ئه یانخۆن، حه وت وشۆی هیشتا ههر شین و حه وتی دیکه ش وشکه لاتۆن. ئه م خه ونه مان بۆلیکده وه؛ که من ده چمه وه لای مه ردم، به شکۆ ئه وانیش تی بگه ن.

۲۷ وتی: حه وسال له کشت وکال وچان ناده ن؛ ههر چیه کی درۆتانه وه - که میک نه بی که لپی ده خۆن - له وشۆی خۆیا بیلنه وه.

۲۸ له پاش ئه مه حه وتی قاتی وقری دادی؛ ههر چی پيشو بۆ ئه مانه تان هیشته وه، هه مۆی ده خۆن؛ مه گین که می له وه ی قایم هه لیده گرن.

۲۹ له دوای ئه مه ئه مجاره سالیکی وا دی، بۆ هه مۆکه س باران و پروه ک مشه یه و له ودا مل له گوشین ده نین.

۵۰ شا گوتی: بۆمی بهیتر. کاتی پاسپارده که هات، گوتی: وه گه ری لای ئاغات و لپی پرسه، ئه وژنانه ی که ده ستی خۆیانیا ن بری، نیازیا ن چبو؟ به روه رنده م له ده هۆیا ن ئاگاداره.

۵۱ وتی: بۆچی گه ره کتان بۆ یوسف بۆ خۆو ده سته مۆکه ن؟ گوتیان: خوا به ورۆژه نکا، ئیتمه کاری شۆره ییما ن لی نه دیوه. ژنا عه زیز هه لیدایه: ئیسته راستی ئاشکرا بؤ؛ من ته ما حم ده و کردبؤ؛ ههر چی ئه و گوتویه راسته.

۵۲ [یوسف گوتی:] ئه مه ش بۆیه بۆ بزانی، پاشه مله ش غه یانه تم پی نه کردو خودا ده هۆی ده غه لبازان ناخاته ری.

۴۶- له جهر: لاواز، دالگۆشت. وشۆ: گولی ده خلی. ۴۹- مشه: زۆر، فره، زه جف، بۆش.

۵۰- ده هۆ: گزی و فیل. ۵۲- پاشه مله: له پشته سه ر.

﴿٥٣﴾ وَمَا أَتَرَىٰ نَفْسِي إِنَّا نَفْسَ لَأَمَّارَةٍ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ
 رَبِّي إِنِّي أَنَا غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِنِي بِهِ ۖ أَسْتَخْلِصُهُ
 لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٥٥﴾ قَالَ
 اجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْهٖ ﴿٥٦﴾ وَكَذَلِكَ
 مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوهُ مِنْهَا حَيْثُ شَاءَ نُصِيبُ
 بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٧﴾ وَلَا أَجْرُ
 الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٨﴾ وَجَاءَ إِخْوَةُ
 يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَلَمَّا
 جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ أَتُؤْتُونِي بِأَخٍ لَّكُمْ مِّنْ أَبِيكُمْ أَلَا تَتَرَوْنَ
 أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٦٠﴾ فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِ ۖ فَلَا
 كَيْلَ لَّكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿٦١﴾ قَالُوا سُرُودٌ عَنْهُ أَبَاهُ
 وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦٢﴾ وَقَالَ لِفَتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضْعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ
 لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
 ﴿٦٣﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ
 فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانَا نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ ﴿٦٤﴾

۵۳ منیش هه رگیز هیچ پاکانه بوخۆم ناکه م. نه وس هه مؤخرابه یهک به پیاو دهکا؛ مه گین نه وی پهروه رندهم به زه یی پیدایته وه. پهروه رندهم خه تابه خوش و دلوقانه.

۵۴ شا گوتی: بیهینه لای من، واده که م هه ر سهر به من بئ. کاتی دواندی، گوتی: تو هه ر له مړوکه وه له لای ئیمه به پریزی و جینگای باوه پری. ۵۵ گوتی: بمکه به سه رکاری نه غدینه و بهروبوی ولات؛ چاوه دیری لیده که م و لیزانیشم.

۵۶ ئابه م جوړه یوسفمان له م سه رزه مینه [به پریزه وه] جئ کرده وه؛ [خوش نشینیک بو] له هه ر جئ خوی وستیای له وی ده ژیا. هه رکئ ئیمه بمانه وی به ربه زه بیمانی ده خه ی؛ پاداشی چاکه کارانیش وندانا که ی.

۵۷ خو دیاره پاداشی ته ولاش هیزاتره بو ته وانه ی باوه پردارو خو پاریزن. ۵۸ برایانی یوسف هاتن؛ بو دیتنی وه ژورکه وتن؛ ناسینی وه؛ ته وان ته میان نه ده ناسی.

۵۹ دوا ی ته مه باری بارکردن، گوتی: ئیوه برابه کی باوکیان هه س، بومی بیړن؛ ته ی نه تانندی من خانه خوئی چاکم و پیوانه که شم ته واوه؟ ۶۰ ته که ر نه وم بونه هینن، پیوانه و له لای من نیه و لیشم نزدیک مه که ونه وه.

۶۱ گوتیان: به فیل ته و له بابی ده ستینو بئ خه م به ته م کاره ده که ی. ۶۲ خولا مانی خوی تیگه یاند؛ ته و درافه ی که داویانه، بیخه نه ناوباره کانیا ن؛ شایه ت ته که ر که رانه وه مالی خو یان، بیناسنه وه؛ به شکو ته مجاره ش بینه وه.

۶۳ که چونه وه لای باوه یان، گوتیان: باقو! له پیوانه بئ به ش کراین؛ سا تو بران ویزای ئیمه ره وانه که؛ ده شپوین و ئاگاداریشی لیده که ی.

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَا ءَامَنُكُمْ عَلَىٰ اَخِيهِ مِنْ
 قَبْلُ فَاَللّٰهُ خَيْرُ حَافِظٍ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّحِمِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا
 مَتَعَهُمْ وَجَدُوا بِضِيعَتِهِمْ رُدَّتْ اِلَيْهِمْ قَالُوْا يٰۤاَبَانَا
 مَا نَبْغِيْ هٰذِهِۦ بِضِيعَتُنَا رُدَّتْ اِلَيْنَا وَنَمِيرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
 اَخَانَا وَنَزِدَا دُكِيْلًا بَعِيْرٌ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ
 اَرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتّٰى تُتُوْنِ مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاْتُنِيْ بِهِۦٓ اِلَّا
 اَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّآ ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلَىٰ مَا نَقُوْلُ وَكِيلٌ
 ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَبْنَى لَا تَدْخُلُوْا مِنْ بَابٍ وَّحِدٍ وَاَدْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ
 مُّتَفَرِقَةٍ وَمَا اَغْنِيْ عَنْكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِنْ اِلْحٰكُمُ اِلَّا
 لِلّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّآ
 دَخَلُوْا مِنْ حَيْثُ اَمَرَهُمْ اَبُوْهُمْ مَا كَانُ يُّغْنِي عَنْهُمْ
 مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا حَاجَةٌ فِيْ نَفْسٍ يَّعْقُوْبَ قَضٰهَا وَاِنَّهٗ
 لَذُوْ عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنٰهُ وَلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ
 ﴿٦٨﴾ وَلَمَّآ دَخَلُوْا عَلَىٰ يُوْسُفَ ءَاوٰى اِلَيْهِ اَخَاهُ قَالَ
 اِنِّىۤ اَنَا اَخُوكَ فَلَا تَبْتَسِيسَ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ
أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَتَتْهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا وَأَقْبَلُوا
عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا نَفَقْدُ صُوعَ الْمَلِكِ
وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا تَاللَّهِ
لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ
﴿٧٣﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا جَزَاؤُهُ
مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ
﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ
وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ
وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ * قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ
فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ
وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا
فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَرْنَكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ إِنَّا
 إِذَا الظَّالِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا أَسْتَيْشَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا
 قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ
 مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ
 الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ
 ﴿٨٠﴾ أَرْجِعُوا إِلَى آبَيْكُمْ فَقُولُوا يَتَا بَنَا إِدَّكَ ابْنُكَ سَرَقَ
 وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمَنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ
 ﴿٨١﴾ وَسَلِّ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا
 وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا
 فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ
 الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَتَاسَفَى عَلَى
 يُوسُفَ وَأَبْيَضَتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾
 قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَوْا تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا
 أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَنِي
 وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

يَبْنِي أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْتِسُوا
مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْتِسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ
﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ
وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ مُزَجَّجَةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا
إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ
بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوا أَإِذَا نَكَ
لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ
عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَأَلَّاهُ لَقَدْ أَشْرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا
وَإِنْ كُنَّا لَخَطِئِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ
الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾
أَذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَالْقُوهُ عَلَى وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا
وَأَتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ
الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ
تَفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾ قَالُوا تَأَلَّاهُ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

٨٧ رۆلّه کانم! برۆن، به لکه سۆراغیکی یوسف و براهه ی بکه ن؛ ناهومیدیش
مه بن له به زه یی خدا؛ هه ر ئه وانه ی خوانه ناسن، له به زه ی خوا
ناهومیدن.

٨٨ له دوای ئه وه ی که یشتنه لای، گوتیان: ئه ی عه زیزا هه م خۆمان هه م
خیزانمان له بی بزوی که له لاین؛ که میکمان دراو هیناوه، بیکه
سه ده قه ی سه ری خۆت، پیوانه ی ته واومان ده یه؛ خوا پاداشی
خیره مه ندان له بیرناکا.

٨٩ گوتی: ئاخۆ پیوزانیوه چیتان به سه ر یوسف و براهه ی هینا؟ ئیوه به راستی
نه زان بۆن.

٩٠ گوتیان: ئا توخوا به راسته! یوسف خۆتی؟ وتی: به لئ، خۆم یوسفم و
براهه شم ئه وه تانی. خودا به رمنه تی کردین؛ چونکو هه رکێ خۆ پاریزو
خۆراگرایی، دیاره خودا پاداشی ئا کارپه سندان وندا ناکا.

٩١ گوتیان: وه خودا سوینده که، خوا تۆی - به رانبه ر به ئیمه - سه ر خستوه و
ئیمه له خه تا کاران بۆین.

٩٢ گوتی: ئه مرۆ گازنده و له سه ر نه ماوه؛ خودا خه تاتان ده پۆشی و هه ر خۆی
له گش به به زه ییه ک دلسۆزتره.

٩٣ ئه م کراسه ی من به رنه وه، بیخه نه سه ر دیمی بابهم؛ چاوه کانی
چاده بنه وه. هه مۆ که س و کارێکیشتانم بۆینن.

٩٤ وه ختی کاروان ره وانه بۆ، بابیان گوتی: ئه گه ر نه یژن هاته ران پاته رانی
وت، من بۆنی یوسفم بۆدی.

٩٥ گوتیان: به خوا، تۆ هه ر له سه ر ری نه زانینی پیشۆتی.

٩٣- دیم: ده م و چاو، روخسار. ٩٤- هاته ران: قسه په راندن. پاته ران: وراوه.

هاته ران پاته ران: قسه ی بێ مانا و هیچ و بوچ، هه لیت و په لیت.

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ، فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ
أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا
يَا بَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ سَوْفَ
أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا
دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ
إِن شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿١٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا
لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَتَابَتِ هَذَآ تَأْوِيلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا
رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ
مِّنَ الْبَدْوِ مِن بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ
رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢٠﴾ رَبِّ
قَدْ ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيَّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي
مُسْلِمًا وَالْحَقَّقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٢١﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ
نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ
﴿٢٢﴾ وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

۹۶ که مرگینی دهر هاته بهر، هاویتیه سهر دهم و چاوی؛ چاوه کانی چاک
بونه وه. گوتی: من نه واتم پیتان، نه وی من له خوی ده زانم، له زانستی
نیوه دوره؟

۹۷ وتیان: باقوا ئیمه له ری لامان داوه، له بهر وهرینت داواکه لیمان
خوش بی.

۹۸ گوتی: ههر زو داوا له بهر وهرینی خوم ده که م که عافوتان بکاو ههر خوی
له گونا ده بوری و دلوقانه.

۹۹ وه ختی گه هانه جه م یوسف، داک و بابی برده نک خوو گوتی: نیوه
وهرنه میسرو - خودا یاری بی - هیچ ناره چه تیو توش نایی.

۱۰۰ دای و بابی وه بان ته خته وه نیشاندو هه مؤیان کړنوشیان بو کرد. گوتی:
باقوا نه مه خه ونه که ی پیشومه؛ بهر وهرینم ئاکامه که ی وه دی هیناو

له پاش نه وه ی شهیتان له نیوانی من و براکانم به دغه ری کرد، زور
چاکه ی دهر باره کردوم؛ له زیندانی دهر هینام و هنگوشی له و ساریه وه
هاورده وه. بهر وهرینم، بو ههر که سیکی خوی چه زکا دلا وایه و بوخوی
زانای له کار زانه.

۱۰۱ نه ی خودانم! له م ولاته تو دهسته لاتت پیداووم و فیرت کردم چلون
خه ونان لیکده مه وه. وه دی هینی ئاسمانه کان و زه مینی! ههر توی
له دنیاو له قیامت گه وره ی منی. له سهر بروای ته واه به خوت،
بم مرینه و بمگه ینه وه به پیاو چاکان.

۱۰۲ نه مانه نه و دهنگ و باسانه ی نادیارن که به توی راده گه یینین؛ نه وسا
نه وان کاکه و براله ی خویان کرد فیللی بکه ن، تو ههر ئاکاشت لی نه بوه.

۱۰۳ ههر چه نده زوریش پایابی، نه م مهردمه زور به یان بروا ناهینن.

۹۹- گه هانه: گه یشتنه. جه م: لا، نک. ۱۰۰- هنگوشی: نیوه شی. ۱۰۲- کاکه و براله: راویزو

ریکه وتن به نهی بی بومه به سیکی ناپه سند. ۱۰۳- پایا: زور به تاسه و داواکار.

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾
وَكَايْنٍ مِّنْ ءَايَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا
وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُوْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ إِلَّا
وَهُمْ مُّشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَأَمِنُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللّٰهِ
أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ هَذِهِ
سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللّٰهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ
اللّٰهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ
إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي
الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾ حَتَّىٰ
إِذَا اسْتَيْشَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ
نَصْرُنَا فَنُجِّى مَنْ نَّشَاءُ وَلَا يَرُدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ
﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ
حَدِيثًا يَفْتَرَىٰ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

موثمينون، (سه فحه ۳۴۳) «كه شفاف» ۱۱۰- ناوه گه پي: ناگه رپته وه.

سُورَةُ الرَّعْدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرْءُ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ
 وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ
 عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ
 يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ
 رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَواسِيَ
 وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى اللَّيْلُ
 النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَفِي الْأَرْضِ
 قِطْعٌ مُّتَجَوِّرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ
 وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِضَ لِّبَعْضِهَا عَلَى بَعْضٍ
 فِي الْأُكُلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾
 ﴿٥﴾ وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءَاكُنَّا تُرَابًا أَمْ نَأْتِيهِ خَلْقٌ
 جَدِيدٌ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ الْأَغْلَالُ
 فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٥﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ
 قَبْلِهِمُ الْمَثَلَتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ
 وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْوَلَا
 أَنْزِلْ عَلَيْهِ آيَةً مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ
 ﴿٧﴾ اللَّهُ يُعَلِّمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَى وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ
 وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِإِمْقَادٍ ﴿٨﴾ عَلِيمُ الْغَيْبِ
 وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسْرَرَ
 الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ
 بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ
 مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ
 وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ
 وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا
 وَيُنَشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ
 وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا
 مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ﴿١٣﴾

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا
كَبْسِطٍ كَفْتِهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ
إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٤﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا
وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿١٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتُخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسِهِمْ
نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي
الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَبَّهُ الْخَلْقُ
عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٦﴾ أَنْزَلَ مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا
وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَلِكَ
يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا
يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ﴿١٧﴾
لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَى وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ
لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ
أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٨﴾

۱۲ نرای هه قیش هه ر بۆ ئه وه [تهنها هاوار له خوابکه ن]. ئه وکه سانه ی گاسی
غهیره ز خودا ده که ن، که سیان به ده نگه وه نایه. وهک که سی وان که هه ر
له دۆر دهستی بۆ ئاو رابدیری و چه زبکا بیته ده میه وه و ناشیگاتی. نرای
خودانه ناسه کان گش پۆچه و به فیرۆده چی.

۱۵ هه رچی هه که هه یه له نیوانی ئه م عاسمانانه و زه وینه - خوانه خوابی -
خویان و سینه ره کانیا ن هه موبه یانی و ئیواران، گشتیان سوژده
بۆ خودا ده به ن.

۱۶ بیژه: کییه راهینه ری ئه م عاسمانان و زه وینه؟ بیژه: خودا. بیژه: ئاخۆ
گه و ره گه لیکتان بۆ خۆتان نه قاندوه، که قازانچ و زیانی خۆشیان به ده س
نیه؟ بیژه: ئاخۆ کوپرو بینا به رانبه رن؟ یاخۆ تاریکی و رۆناکی
سه ره سه رن؟ یان ئه وانه شتی وایان به شه ریکی خوا داناوه که وه کو ئه و
چی کراویان چی کردوه و، وهک ئه وه یه که خودا دروستی ده کا و تیا
سه ریان لی شیواوه؟ بیژه: هه رشتیکی هه یه، گشتی ده سکاری خودایه و
هه ر ئه می ش تاک و ته نیایه و به سه ر هه مۆشت دا زاله.

۱۷ له وچه وایه ئاو یکی دارژاندوه، پراوپری بارستایی نه والآن دی؛ له هی
که فیکی بلندی هاته سه ر، هه ر وهک ئه وکه فه ی به هۆی ئاگرده ماندنی،
دیته سه ر که رسته ی خشل و ئه سپابی تر. ئا به م ته رزه خوداش باسی
راست و ده غه ل ده خاته رۆ. جا که فه که له ناو ده چی و هه ر ئه وشته ی که
بۆ مه رد م به هره ی هه س ده مینیته وه. خودا ئاوا نمۆنه ده هی نیته وه.

۱۸ ئه و که سانه ی به ده نگی خوداوه هاتۆن، چاکه یان ده رباره ده کړی. ئه و
که سانه ش که به ده نگیه وه نه هاتۆن، ئه گه ر هه رچی له م هه رده دا
هی ئه وان بی و هی نده ی دیش و له باتی خویانی بده ن، زۆر به سه ختی
ده که ونه به ر پرسینه وه و هه ر جه هه نده میان جیگایه؛ که خراپترین
ئه نوايه.

* أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ إِنَّمَا يَذْكُرُ
 أُولَئِكَ إِلَّا لَبِيبٌ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ
 ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
 وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
 وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَانْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَدْرُسُونَ
 بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنَّاتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا
 وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ
 عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ
 ﴿٢٤﴾ وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا
 أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ
 وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ يُبْسِطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا
 بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَعٌ ﴿٢٦﴾ وَيَقُولُ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّا اللَّهُ يُضِلُّ
 مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أُنَابَ ﴿٢٧﴾ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ
 قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

۱۹ ئاخۆ که سنی بر وای وایی ئه وهی له پهروه ریخته وه بۆ تۆ هاتۆته خواره وه
هه مۆ راسته ، وهک ئه وهیه که له م باره کوت و کویره ؟ ئه م رامانه هه ر بۆ
خاوه ن ئاوه زانه .

۲۰ ئه و که سانه ی په یمانی خوا پیک دینن و تازه لئی پاشکه زتابنه وه ؛

۲۱ ئه و که سانه ش که هه ودای نیوانی خۆیان ده که ل خودا - وهک خودا
فه رمانی داوه - قوت ناکه ن و له پهروه ریئیان ده ترسن و له حیساب
کیشانی دژوار نیگه رانن ؛

۲۲ ئه و که سانه ش که له راهی ره زای خودا خۆیان گرت و - به نه یینی و به
ئاشکرا - له وه به شهی ئیمه پیمان دان ، خیره که ن و به چاکه خراپه کانیا ن
ده شۆنه وه ؛ دواړۆزی خوش بۆ ئه وانه .

۲۳ خۆیان و باب و کالیان و نه کان و تۆره مه شیان - ئه وانه ی خودا په سندن بن
- له باغاتی دور له نه مان ، ده چنه ژورو فرشته له هه مۆلا وه ده چنه لایان .

۲۴ هه ر له سای هیمنیدا بن ، چونکه ئیوه خۆرا گر بۆن ؛ پیرو زتان بی دواړۆزی
رۆن .

۲۵ ئه و که سانه که په یمانیا ن دا به خودا و له پاشان پاشکه زبۆنه وه و هه ودای
نیوان خۆو خودانی خۆیان پساند - که خۆی فه رمانی پیدابۆن
نه ی پسینن - و له هه ردا به د فه ری ده که ن ، له به هره ی خودا بی به شن و
دواړۆزی دژواریا ن هه یه .

۲۶ هه ر خودایه - چ زۆر چ که م - به هه ر که سنی خۆی چه زبکا ، رۆزی ده دا .
ئه وان به یینی سه ردنیا دلیان خۆشه ؛ زینی دنیا ش له چاو ویا نی ئه ودنیا
را بوارد نیکی هندکه .

۲۷ ئه وانه ی خودانه ناسن ، ئیژن : بۆچه به لگه یه کی له خوا وه بۆنه هاتگه ؟ بیژه :
خودا هه ر که سیکی خۆی چه زبکا گومرای ئه کا و هه ر که سیکیش به ره و ئه و
بگه ریته وه ، شاره زای راسته پتی ده کا .

۲۸ ئه و که سانه ی که باوه ریا ن به خوا هه یه و به یادی خوا دلیان ئارام
ده بیته وه ، باش بزائن که یادی خوا ئۆقره و ئارامی دلانه .

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسُنَ
 مَا أَتَى ﴿٢١﴾ كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ
 لَتَتْلُوا عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ
 قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٢٢﴾
 وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمٌ
 بِهِ الْمَوْتُ بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْتِسْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا
 أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا
 تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ
 وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلِ
 مِّنْ قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ
 عِقَابِ ﴿٢٤﴾ أَفَمَن هُوَ قَائِمٌ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا
 لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ
 يَبْظَاهِرُ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زَيْنٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ
 السَّبِيلِ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٢٥﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَاقٍ ﴿٢٦﴾

۲۹ ئەوانەى خاۋەن باۋەپن و ئاكارچاكن، خوشى لەوان؛ كە دواړوژى باشيان ھەيە .

۳۰ ئاوا تۆمان راسپاردە ناو ئەوگەلە، كە بەرلەوان زۆرگەلى تر ھاتۆن و چۆن؛ كە ھەرشتى لە ئىمەو ەبەتۆگەيوە، بۆئەوانى بخوينىەو ە؛ كە چى ئەوان لەخواى ړۆزى دەرى خۆيان حاشادەكەن . بىژە : ئەو پەرورەرنەدەو ەبەغەيرەز ئەو كەس بۆ پەرستنى نابى و من خوم ھەر بەو سپاردو ە ھەر بۆلاى ئەويش دەچمەو ە .

۳۱ ئەگەر قورئاننى واش ھەبا كەژى لەجى لا بردبان، يان زەوى پى لەت كرابا، يان مردۆى وەقسە ھىنابان، [ھىمان باۋەريان نەدینا .] ھەمۆكار ھەر بەدەس خودان . بۆچى خاۋەن باۋەپان ئەو نازانن، ئەگەر خودا ھەزى لى با، گش مەردمى شارەزاي راستەپى دەكرد؟ خودانە ناسەكانىش ھەر - لەبەر كاروكردەو ەيان - گرفتارى بەلایەكى دزواردەبن؛ يان ھەر لە پەنامال خۆيان ئەو بەلایە دیتەسەريان؛ تا ئەو كاتەى بەلینى خودا دیتەجى . ديارە خوداش بەلینى خۆى ناداتە پاش .

۳۲ بە پىغەمبەرەانى پيش تۆش گالتەكرا . ئەو كەسانەم مۆلەت دا كە خوانەناس بۆن؛ تا لە ئاكاما گرتمن؛ چۆن تۆلەيەكم لى ساندن !

۳۳ ئاخۆ ئەوى چاودىرى كاروكردەو ەى ھەمۆكەسە [و ەك ئەو ەيە كە خەبەرى لە ھىچ نىە]؟ شەرىك گەلنىكان بۆ خودا بربارداو ە . بىژە دەسا ناويان ھەلدەن . يا خۆ ئىو ە نيازو وايە ئەو لە شتىك - لەم زەمىنە - ئاگادار كەن، كە نايزانى؟ يا نە ئەمە و تەيەكى پڕو پۆچە؟ نە خىر، ئەو خوانەناسانە گزى خۆيان لەلا خەملاو ەو لەپى راستىش لا دراو ە . ھەركەش خودا گومراى بكا، ھىچ كەسى شارەزاي ناكا .

۳۴ ھەتا لەسەر دنيا دەژىن، ھەر تۆشى ئازارى دەبن . ديارە جەزەرەبەى دواړوژىش دزوارترەو كەس ناتوانى لەخودايان بپارىژى .

* مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 أَكْثُهَا دَائِمٌ وَظُلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى
 الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ آمَنَتْهُمْ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ
 بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ
 أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أَشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٦﴾
 وَكَذَلِكَ أُنزِلَتْهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلِيُنَبِّئَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا
 جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ
 أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ
 لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِثَابِتَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٨﴾
 يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٣٩﴾
 وَإِنْ مَا نُرِيدَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
 الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا
 مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ
 الْحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا
 يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٤٢﴾

۳۵ ئەو بەههشتهی بهلین وایه بهر خودی ترسان بکهوی، جوباری به بهردا دهرون، خواردمەنی دواپی نایه وهه میسه سیبه ریش ههیه. ئانه مهیه ئاکامی له خودا ترسان؛ پاشه روژی خوانه ناسانیش ئاگره.

۳۶ ئەو که سانهی ئیمه کتاومان پیداون، بهوهی که بوته هاتهو، دلپان خوشه. بریکیشیان برپا به بازیکی ناکهن. بیوه: فه رمانم پیدراوه که خودا به رستم و کهسی لئ نه کهم به شه ریک؛ هاوار هه ر بوته وده بهم و به ره و خوی ده که ریمه وه.

۳۷ ئیمه ئەم فه رمانه ی خومان به عه ره بی بوته هه نارد. ئەگه ر له دوا ی ئەو زانسته ی بوته هاتکه، شوین ئاره زوی ئەمان کهوی، ئیتر نه خودا یارته و نه ئەویش پارێزگارته.

۳۸ هه لبهت پیش توش پیغه مبه رانمان هه ناردون؛ ریکه شمان دان ون نه ته وه شیان هه بن. هیچ یه که له ویغه رانهش نه یه توانیوه هیچ به لگه یه که نشان بدا، مه گین خودا ئیزنی دایی و بو هه رکاریک وه ختیکی تایبه تی ههیه که ئوسراوه.

۳۹ له ناودان و هیلانه وه، بهسته به ویستی خودایه و ماکی هه موکتیبانیش وای ئەوه.

۴۰ یان هیندیکت له وهی بومان برپارداون نیشان ده دهین، یان بوخونت ده بهینه وه. تو هه ر ئەوه ندهت له سه ره راگه یینی و به حیساب راگه یشتنیش له عۆده ی مه.

۴۱ چۆن هیشتا نه یان زانیوه ئیمه دین و ئەم زمینه - له گش لا - کهم ده کهینه وه و فه رمانه و هه ر خودایه و کهس ناتوانی دهس ده کاری خودا بدا و زور زو به حیساب راده گا؟

۴۲ ئەوانی به رله مانهش بون، که لیک فیلپان ده دیته وه؛ فیلپش هه موهی خودایه. خوی ده زانی هه رکه سی چکاریک ده کاو هه ربینا خوانه ناسه کان تیکه یشتن که دواروژ کئ ده بیاته وه.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكِبِ كَتَبُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾
اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ
لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا
مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ
مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِنَا
اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

۲۳ ئەوانەى خودانه ناسن، پىت ئىژن: تۆ پىغه مبه رنيت. بپۆه: خوداو كه سى
كه زانستى كتاوى له لايه، بۆ شايه تى نيوان من و ئيوه به سه.

نبراهيم
وئاو خوكا كه كالا نكالا و كالا نكالا

۱ ئەليف، لام، را. كتيبيكه بۆ تۆمان ناردە خواره وه، ههتا خه لكى - به ئيزنى
پهروه رندهيان - له تاريكى به ره ورؤناكى وه گويى: رپگه ي خاوه
دهسته لاتی شايانى هه مۆ به سنكيان نيشان بده ي.

۲ ئەو خودايه ي هه رچى له ناو ئاسمانه كان و زه ميندان، گش هى ئە و ن.
واوه يلا بۆ خوانه ناسان له جه زره به ي زۆر توندوتيز.

۳ ئەوانه ي ويني دنيايان له هين ئە ولا پى باشته، ده بنه له مپه ر له راي
خوداو گه ره كيانه خواروخىچ بى: ئەوانه له گومرايدا زۆر پتوه چۆن.

۴ هيج پىغه مبه ريکمان نه نارد، مه گين به زوان گه له كه ي خوى: تاهه قيان بۆ
رؤن کاته وه. خودا هه ركه سى جه زبكا گومراي ده كاو كيشى بوئى شاره زاي
راسته رپى ده كاو هه ر خوى خاوه ن دهسته لاتی له كارزانه.

۵ مۇساشمان وپراي چه ندبه لگه ي له خۆمانه وه رانه سپارد، كه: هۆزى خۆت
له تاريكايى رزگار كه وه به ره ورؤناكايى به ره: رۆزه كانى خودايان
وه بير بپنه وه: كه ئەم كاره بۆ هه مۆ خۆراگريكى سوپاسگوزار زۆر په ندى
باشى تىدايه.

۱- وه گويى: بگۆزىته وم ۳- له مپه ر: به رگر، مانع. خواروخىچ: لاروگتېر. ۵- وپرا: ده گه ل، پتړا، وه ل.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
 وَيَدْبِخُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
 ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ
 رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ
 عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَن فِي الْأَرْضِ
 جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُوءُ الَّذِينَ
 مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِن
 بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
 فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ
 بِهِء وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾ قَالَتْ
 رُسُلُهُمْ أَفِى اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ
 لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ
 مُّسَمًّى قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا
 عَمَّا كَانَتْ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَاتُونَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٠﴾

۶ ئەوسا مۇسا بەھۆزەكەى خۇى راگەياند: ئەو چاكەيەى خودا دەر بارەى ئىوى كرد، لەبىرمەكەن؛ كە لە دەستى فىرەون و دارو دەستەكەى دەرى ھىنان؛ زۆر خراپ ئازاريان دەدان، كورەكانيان لى سەردەبىرىن، ۈنەكانيان بەزىندۇى دەھىشتەو و ئەمەش ئەزمۇنى گەورەبۇ لەلايەن پەرورەندەوړا.

۷ پەرورەندەتان راى گەياند: ئەگەر شوكرانەبۇيرىن، بۆۇ زياد دەكەم؛ خۆ ئەگەر سەرىپچى بكەن، جەزرەبەم زۆر توند و تىۋە.

۸ مۇسا گوتى: جا ئەگەر ئىو و ھەركەسى لەم عەردەيە ناسوپاس بن، خوا نىازى بەكەس نىو و ھەر شىاوى تارىف كردنە.

۹ ئاخۆ ئىو دەنگ و باسى ئەوانەتان نەبىستو كە بەرلە ئىو زىاۈن؟ وەك ھۆزى نۇح و ھۆزى عادو سەمۇدو ئەوانەى لەدوى ئەوان بۇن؛ كە خوا نەبى، ھىچ كەسى تر نايانزانى. پىغەمبەرەكانى ئەوان بەبەلگەى زۆر ئاشكراو ھاتنەلايان. گشتيان دەسيان خستە ناو دەمى خۇيان و گوتيان: ئىمە بەوشتانەى راسپىراون باوەر ناكەين؛ لەو ەش ئىمەى بۇبانگ دەكەن، زۆر بەگومانىن.

۱۰ پىغەمبەرەكانيان وتيان: ئاخۆ ئىو لەداھىنى عەرزو عاسمانان بەشكن؟ بانگتان دەكا تا لەگوناخانۇ خوش بى و تا ماو ەيەكى دياركراو لىۋا ەستى. گوتيان: ئىو ھەر بنىادەمە خۇمانەن؛ گەرەكتانە لەوانەى كە باب و كالمان دەيانبەرست، وەرمانگىرن؟ سا ھەر بەلگەى پتەوتان لەجانتادا، پىن بنوئىن.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ
 يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ
 بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ
 ﴿١١﴾ وَمَالْنَا إِلَّا نَنُوتُكَ عَلَى اللَّهِ ۖ وَقَدْ هَدانا سُبُلَنَا
 وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَاءٍ أَذِيْتُمْوْنَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ
 ﴿١٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّسُلُ هُمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ
 أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ
 ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ وَأَسْتَفْتَحُوا
 وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ
 مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ
 وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۚ وَمَنْ
 وَرَّاهُ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ
 أَعْمَلُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ
 مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٨﴾

۱۱ يىغەمبەرەكانيان وتيان: ئارتى ئىمەش بنىادەمىكىن وەك ئىوہ؛ بەلام
خودا لەھەرەبدىكى خوى حەزكا، بەچاكە دەيخوئىتتەوہ؛ بۆمە ناشى
ھىچ بەلگەيەكتان بۆيىنن، مەگىن خوى ئىزنى لەسەر بى. باھەرچى
خاوەن باوەرن، خويان بدەنە دەس خودا.

۱۲ جا چۆن ئىمە خۇمان بەخودا ناسپىزىن، كەھەر بۆخوى رىگە راستى
نىشان داوين؟ ھەرتازار ئىكشىمان بدەن، خۇرادەگىرىن. بائەوانەش خوا
بەپشتىوان دەزانن، خويان بدەنە دەس خودا.

۱۳ ئەوانەى دوى خودا بۆن، بەيىغەمبەرەكانيان گوت: ئىمە ديارە لەم
سەرزەمىنەى خۇمانتان وەدەردەننن، يان دىنەوہ سەرى ئايىنەكەى
خۇمان. پەرورەننن تىيگەياندن: ئىمە ناھەقىكارەكان گەرەك قىرگەين.
۱۴ لەپاش ئەوان لەم عەرزەدا ئىوہى لى دادەمەزىننن؛ ئەمەش لەمەر
كەسانىكە كەلەپايەبەرزى من و لەھەرەشەى من دەترسن.

۱۵ داوايان كرد خودا دەروىكىان لى وەكا. ھەركەسىكىش كەملەھورو
لاساىك بۇ، ناھومىدبۇ؛

۱۶ لەدواشەوہ جەھەندەمەو ئەشى زۇخاو بخواتەوہ.

۱۷ فرى دەكا بەلام بەقىزوبىزەوہو لەگىش لاوہ مەرگى بۆدى كەناشمىرو
جەزرەبەى ھەرەبەئانىش بەدوايەوہ.

۱۸ ئەوكەسانەى لەپەرورەننەكەى خويان حاشادەكەن، نەقلىان نەقلى
ئەوبۇلەيەكە لەرۆزى رەشەبادا باى لى ھەلكا. لەوہش بەدەسىان
ھىناوہ، ناتوانن بەھرەيەك ببەن. ئەمەيە لەرپى لادانى كەزۆر لەرپى
وہلاكەوتۆن.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ اِنْ يَشَآءُ
 يَذْهَبْكُمْ وَيَاْتِ بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿١٩﴾ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ
 ﴿٢٠﴾ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ جَمِيْعًا فَقَالَ الضُّعَفَاۗءُ لِلَّذِيْنَ اَسْتَكْبَرُوْۤا
 اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ
 مِنْ شَيْءٍ قَالُوْا لَوْ هَدٰنَا اللّٰهُ لَهَدٰىنَاكُمْ سَوَآءٌ عَلَيْنَا
 اَجَزْنَا اَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ الشَّيْطٰنُ
 لَمَآ قَضِيَ الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَوَعَدْتُكُمْ
 فَاَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِيْ عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا اَنْ دَعَوْتُكُمْ
 فَاسْتَجَبْتُمْ لِيْ فَلَا تَلُمُوْنِيْ وَلَوْلُمُوْۤا اَنْفُسَكُمْ مَا اَنَا
 بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا اَنْتُمْ بِمُصْرِخِيْۤا اِنِّيْ كَفَرْتُ بِمَا
 اُشْرِكْتُمُوْنَ مِنْ قَبْلُ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ
 ﴿٢٢﴾ وَاَدْخَلَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنَّٰتٍ
 تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا بِاِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيّٰتُهُمْ
 فِيْهَا سَلَامٌ ﴿٢٣﴾ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً
 كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ اَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَآءِ ﴿٢٤﴾

۱۹ تۆ نابىنى خوداى مەزن ئاسمانەكان و زەمىنى ھەر بۆراستى چىي كىردوھ ؟
ئەگەر خۇي مەيلى لەسەرىيى ، ئىوھ دەباو سەرلەنوئى ئى تر چىي دەكا .

۲۰ كە ئەم كارەش لەبەر خودا گران نىھ .

۲۱ گشت لەگشتيان لەلاى خودا كۆدەبنەوھ . كەم دەستەكان بە باغەرەكانيان
ئىئىن : ئىمە پەيرەوى ئىوھ بۆين ؛ ئاخۆ ئىوھ پىتان دەكرى لەسزادانى
خودامان بپارىئىن ؟ ئىئىن : ئەگەر خودا ئىمەى شارەزاي رىي بگردايە ،
ديارە ئىمەش ئىوھمان رەگەل خۆدەخست . ئىستا بۆ ھەمۇلايەكمان -

لەسەر خۆيىن يان بىكەين بەدادو ھاوار - ھىچ دەره تانىك نەماوھ .

۲۲ لەباش كارلەكارترازان ، شەيتان دەلىي : خوا بەلىنى راستى پىدان ، منىش
بەلىنى خۆم پىدان ؛ بەلام درۆم دەگەل كىردن . ھىچ زۆرىكىشم
بەسەرتانەوھ نەبۆ ؛ غەيرەز ئەوھ گازىم كىردن ، ئىوھ بەدەنگمەوھ ھاتن .
ئىوھ سەركۆنەى من مەكەن ، سەرزەنشتى خۆتان بگەن ؛ ناشتوانم
دەفرياتان بىم ؛ ھەر وەك ئىوھ ناتوانن بەفريام بگەن . لەمەش كە
لەپىشودا منتان بەشەرىكى خوا زانى ، حاشام ھەيە . بىگومانە ئەوانەى
ناھەقىكارن ، ئازارى بەزانيان دەيى .

۲۳ ئەو كەسانەش كە بپروايان بەخوا ھەيە و ئاكارچاك بۆن ، بەئىزنى
پەرورەندەيان دەبرىنە ناوھند باغاتىك رۇباريان بەبەردا دەروا و تاهەتايە
لەوئى دەبن و ھەر بەسەلام ، خوشى و بىشى لىكتردەكەن .

۲۴ نەودى خودا چلوئ مەسەل دىنىتەوھ ؟ قسەيەكى بەرى و جى ،
بەشەنگەدارىك دەشېئى ، رەگى قايم داکوتاوھ و لقى لەتەشقى ئاسمانە .

۲۱-باغەر: لەخۆدەرچۆ، بەفیزوھول ۲۲-سەركۆنە: لۆمە، لۆمان. ۲۴-دەشېئى: تەشېئى دەكرى.

تُوتِي أَكْلَهَا كُلِّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمِثْلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ
كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ
﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ
اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾ * أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كَفْرًا
وَأَحْلَوْا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَيَنسَوْنَ
الْقَرَارَ ﴿٢٩﴾ وَجَعَلُوا اللَّهَ أَدَادًا لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ
تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ
ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعُ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ﴿٣١﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
بِهِ مِنَ الشَّجَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفَلَكَ لِتَجْرِيَ
فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ
الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

۲۵ بەئىزنى راھىنەرەكەى خۆى چوارفەسلە مىوہى دەئى. خوا نەزىلان بۆ
ئەوخەلکە دىئىتەوہ، بەشکۆپەندى لىۋەرگرن.

۲۶ نەزىلەى قسەى نابەجىش، وەکو پىنجىكى ناجسە، كە لەزەمىن
ھەلکەنرايى و ھەر خۆى نەگرى.

۲۷ خدا لە دنياو سەلادا، بەقسەى پتەو بىرواداران توندوقايم دەكاتەوہ.
ناھەقىكارانىش لە رىگەلادەدا. خدا چۆنى بوئ دەيكا.

۲۸ ئەدى نەتدى ئەوگەسانەى ناشوكرىان لەبەرانبەر چاكەى خودادا
كردوہ و گەلى خۇيان بەرەوھەلدىرى زۆر ھەتەر پەتاندوہ،

۲۹ لە دۆزەھا ھەلدەچۆقئى؛ پىستىرىن بىنكەيان ھەيە؟

۳۰ ھاوتاشيان بۆ خوا بىرياردا، تا[خەلكى] لەرئى كلاكەن. بىژە: جارى خۆش
رايوئىر! چارەنۇستان ئاگردەئى.

۳۱ تۆبەبەدەباوہردارەكانم بىژە نۆزىكەن و لەو بىژوہى بەشمان داوون -
پەنامەكى و بەئاشكرا - خىرى بىكەن؛ بەرلەوہ ئەورۆزە دايى كە نەكرىن و

فروشتنى لەگۆرئىيە و نە دۆستايەتى و ھەوالئى.

۳۲ ئەو خودايەى ئاسمانەكان و زەمىنى داھىناوہ و لەھەواوہ ئاويكى
داباراندوہ، بەروبوى بىژوى ئىوہى پى دەروئىنى؛ گەمىەشى داوہتە

دەستۇ - كە ھەر بەپنى فەرمانى ئەو - لەزەريادا بىت و بچى و ئەم ھەمۇ
رۇبارانەشى بۆرام كردۇن.

۳۳ خۆرو ھەيى بۆ ئىوہ خستۆتە بەركار؛ وەستان و وچانىان نىە. ئەم
شەوگارو رۆزگارەشى ھەر بۆ ئىوہ دەستەمۇكرد.

۲۶- نەزىلە: چىروكى كورت، سەرگوروشتە. ۲۹- ھەلچۆقئى: ھەلبرزان.

وَاتَّكُم مِّنْ كُلِّ مَاسٍ لِّتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ
لَا تُحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ
قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ
أَنْ نَّعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلَلْنِي كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾
رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ
الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ
تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الشَّجَرِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾
رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي
عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾
رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ
دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ
الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهُ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
الظَّالِمُونَ ﴿٤٢﴾ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٣﴾

۳۲ ھەرچى لىتان خواستوه، پىرەۋادىون. ئەگەر بىنە سەر ژمارى چاكەى
خودا، لە ژماردن دادەمىنن. بە راستى كە مړوگە لى ناھە قىكارو سېلەيە.
۳۵ كاتى كە ئىبراھىم گوتى: پەرورەندەم! ھىمنايى بدە بەم شارە و من و
زارولەكانىشم لە بت پەرستى دۆرخەوہ.

۳۶ پەرورەندەم! ئەو بىتانە خەلگى زۆريان لەرپى لاڊا؛ سا ھەر كەسى شوین
من كەوت، ئەو لەخۆمە؛ ھەر كەسىگىش لىم ياخى بۆ، ئەوسا ئەتۆ
خەتابە خشى دلوفانى.

۳۷ پەرورەندەى ھەمۇلامان! من لەناو شىوېكى قاقې، لەپەنا مالى پىرۆزت،
يەكنى لە زارولەكانم جى كەردەوہ. پەرورەنيمان! بۆ ئەو كە نويزان بكن.
دەسا تۆش كارى وابكە خەلك بەدل خوشى بوين و لەبزویش بەشيان
بدە؛ شاھەتا شوكرى تۆ بكن.

۳۸ پەرورەنيمان! ھەرچى نھىنى و ئاشكرای ئىمە ھەبى، تۆ دەيزانى و
ھەرچىك ھەيە - چ لەعەرز چ لەعاسمان - ھىچى لەخودا گوم نابى.

۳۹ شوكرانە بۆ ئەو خودايە كە - بەپىرى - ئىسماعیل و ئىسحاقى بەمن
بەخشیوہ. پەرورەندەم، نزاى نزاكار دەبىستى.

۴۰ پەرورەندەم! كارى بكە منىش و فرزەندانىشم سۆربىن لەسەر
نويزخویندننى. پەرورەنيمان! دوعايەكەم قبول بكە.

۴۱ پەرورەنيمان! پۆزى ژمار كە دامەزرا، لەمنىش و دای و بابم و ھەمۇخواھن
باوهرانى دىكەش خوش بە.

۴۲ پىت وانەبىن خودا لەكردەى زالمەن بى ئاگايە؛ بەلام دەيان ھىتەتەوہ تا
نەوړۆزەى كە لەويدا ھەمۇچا و مۆلەق دەوہستن.

۳۷- شىو: دۆلى تەنگە. قاقې: زەمىنى كەگىاى لى ناروى.

۴۲- مۆلەق: دەريەريوى زەق و بى جۆلە(زياتر بۆچا و دەيلين)

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ
 هَوَاءٌ ۝٤٣ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ
 ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نَحْبُ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ
 الرَّسُولَ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلُ مَا لَكُم مِّنَ زَوَالٍ ۝٤٤
 وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمُ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا
 لَكُمُ الْأَمْثَالَ ۝٤٥ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ
 مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ۝٤٦
 فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلَفًا وَعِدُهُ رُسُلُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
 ذُو انْتِقَامٍ ۝٤٧ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ
 وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝٤٨ وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ
 مُّقْرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝٤٩ سَرَابِيلُهُمْ مِّنْ قِطْرَانٍ تَعْشَى
 وُجُوهَهُمُ النَّارُ ۝٥٠ لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ
 إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝٥١ هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا
 بِهِ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرُوا أُولُوا الْأَلْبَابِ ۝٥٢

۲۳ له ترسانا به له ز ده چن؛ سه رو که ردنیان ره ق بوه؛ چاوه کانیان ناترو کینن و دلّیان به تال و حه تاله.

۲۲ هه ره شه له وخه لکه بکه، له وپوژه که جزیا ده درین. ناهه قکاران ئیون؛ نه ی پهر وه رنده مان! تو هه ر که میک مؤله تن ده هه تا به ده نگته وه بین و وه شوین پیغه مبه ران که وین. ناخر هه ر بوخوتان نه بون که له پیشو سویندوده خوارد، که هه رگیز له بهین ناچن؟

۲۵ هه ر چونه جیگه ی نه وانهش که ناهه قیان له خوده کردو تیش که یشتن که جیمان به سه روان هیناو زورنه زیله شمان بوگوتون.

۲۶ مه کری خوین ده کارهیناو مه که ره که شیان له خوا وه بو؛ هه ر چه ند نه وه مه که ی نه و کردیان، چیاشیان پی هه لده ته کان.

۲۷ پیت وانه بی خوا له وه لینهانی که به پیغه مبه رانی خو ی داوه، هیچکا پاشکه زده بیته وه. خودا خاوه ن ده سته لات ی توله ستینه.

۲۸ پوژی زه مین ده گورد ریت و ده بیته زه مینیکی تر؛ ئاسمانه کانیش هه ر وه ها؛ نه وسا هه م مؤ دینه به ر باره گای خودای تاک و ته نیاو زال به سه ر هه مۆ شتیکا.

۲۹ نه وی پوژی تاوان باره کان ده بینی به زنجیر جه له کراون.

۵۰ پوشاکیان قه ترانی ره شه و رویان ئاگر دای پو شیوه.

۵۱ هه تا خودا هه ر که سیک ی - به گویره ی ئاکاری کردی - جزیا بدا. خودا - به له ز - به گش حیسابان راده گا.

۵۲ نه مه جاریکه بو مه ردم تا به بوئونه وه بترسن و بیسیزانن که نه و خوایه کی یه کتیه و تا خاوه ن ئاوه زه کانیش ئاموزگاری لی وه رگرن.

سُورَةُ الْحَجَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّتِّلَكَ ءَايَتُ الْكِتَابِ وَقُرْءَانٍ مُبِينٍ ۝١ رُبَمَا يَوَدُّ
الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ۝٢ ذَرَّهُمْ يَأْكُلُوا
وَيَتَمَتَّعُوا بِأَيْلِهِمْ أَلا مَلُفَسُوفَ يَعْمُونَ ۝٣ وَمَا أَهْلَكْنَا
مِنْ قَرْيَةٍ ءِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ۝٤ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ
أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَشْخِرُونَ ۝٥ وَقَالُوا أَيَّتُهَا الذِّى نَزَلَ عَلَيْهِ
الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ۝٦ لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكَةِ إِن كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ۝٧ مَا نَزَّلَ الْمَلَكَةُ ءِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
إِذَا مُنْظَرِينَ ۝٨ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝٩
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْعِ الْأَوَّلِينَ ۝١٠ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ
رَّسُولٍ ءِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝١١ كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي
قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ۝١٢ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ ءَوْقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ
۝١٣ وَلَوْ فَدَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ
۝١٤ لَقَالُوا إِنَّمَا سُكَّرَتْ أَبْصَرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ۝١٥

وہناو غوداکہ کلاہندکلاو کلوٹانہ

۱. ئەلیف، لام، را. ئەمانە بەلگە و نیشانی ئەم کتیبەن کە قورئانە و چاک و خراپ نیشان دەدا.

۲. ھېچ دۇنيە ئەوانەي خودانە ناسن، روژى بيژن: خۇزى موسولمان بۇيناھ.

۳ لیان گهړی بخون و خوش رابیوین و ئاره زو سه رگه رمیان بکا؛ زور ناخایه نئ ده زانن.

۲ ئىمە خەلكى ھىچ شارىكمان تۇنانه كەرد، مەگىن پىشان دياردە يەكيان
بۇ ئۇسرايى.

هه هیچ تیرهیهک بهرله روژی خوئی نامری و هه رگیز وه پاشیش ناخری .

۶. وتیشیان: کاو رای که نه وشی «ئەم قورعانه بۆم بە خەلات هاتو»،
بە راستی تۆپیاوی لیوہی.

۷ ئەگەر قەسەكانت راستىن، دەى بۇ فرىشتەكان ناھيىنى بۇلامان؟

۸ نئمه فریشته نانیرین مه‌گین به‌هه‌ق؛ جا ئیتیش قان نادرین.

۹ مه خۆمان ئەم قورعانه مان ناردۆته خوار، هەر ئیمه شین ده یارێزین.

۱۰. به رله تۆش پیغه مبه رانمان ناردۆته ناو کۆمه له کانی پیشۆنه.

۱۱ هیچ پیغه مبه ریک نه هات بۆ لایان مه گهر، دایانه بهر گالته و ته شه ر.

۱۲ ئەمەش ئىمەين كە دەيخەينە دلى تاوانبارانەوہ.

۱۳ پروایه به مه ناهینن و شیوه ی پیشینه کانیشیان هر ر وابوگه .

۱۲ تەنانت ئەگەر دەركىيان لەم ئاسمانە بۆكەينەو ەو خەريكى

سہ رکہ و تنی بن ،

۱۵ بی شک ٹیڑن: ٹیمہ چاومان به ستراره و دیاره جادومان لیکاره.

۸- قان: مؤلّت، دەرڤهت.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٦﴾
وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مَنْ أَسْرَقَ السَّمْعَ
فَاتَّبَعَهُ، وَشِهَابٌ مُبِينٌ ﴿١٨﴾ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا
رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا لَكُمُ فِيهَا
مَعِيشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَزَاقِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا
خَزَائِنُهُ، وَمَا نُنْزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ
لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ
بِخَزِينَينَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِيهِ وَنُمِيتُهُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾
وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ
مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَلٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ
السَّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلِيقُ بَشَرٍ مِّنْ
صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَلٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ، وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ
رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ
أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

۱۶ له م ئاسمانه چهند بر جیکمان هه ئاوه و خه ملاند و مانه بۆ ئه وانه ی سه یری ده که ن .

۱۷ ئه وانه شمان له گش شه یتانیکی تر و کراو پاراست ؛

۱۸ مه گین ئه وه ی کۆله ده کا ؛ که گر ئاگریکی ر و ئاک راوی ده نی .

۱۹ زه ویشمان کرده رایه خ و کیتواتیشمان هاویشه ناو . هه مۆجۆره روه کییکمان به ته کۆزی تیا رواند .

۲۰ مایه ی گوزهرانی ئیوه و بۆنه وهرانی جیاله نگۆ - که ئیوه بزیویان ناده ن - له ویدا پیکمان هیتاوه .

۲۱ گه نجینه ی هه مۆشتیکیش لای ئیمه یه و ئه وه شمان هه ر به ئه ندازه ی دیاری کراو ناردۆته خوار .

۲۲ بامان ناردن ئاوس بکه ن ؛ له و هه واشه ئاومان هه ناردو ئیوه مان پی تیرا و کرد . ناشتوانن ئه وئاوه له لای خۆ راگرن .

۲۳ هه ر خۆمانین گیان به خشین و گیان ئه ستینین ؛ ئیمه ش میرات به یری هه مۆین .

۲۴ ئاگادارین له وانه ی به رله ئیوه بۆن . ده شزانین کین ئه وانی له دوا ی ئیوه دین .

۲۵ په روه رنده ت هه مۆیان کۆده کاته وه ، هه ر خۆی کارزان و زانایه .

۲۶ ئیمه مرومان دروست کرد ، له قورپه ره شه ی بۆگه نیوی ره ق هه لآتۆ .

۲۷ له مه و به ریش جنۆکه مان ئافراندوه ، له ئاگریکی به ها لآو .

۲۸ کاتی په روه رنده ت به فریشتانی گوت : وا من مروم له قورپه ره شه ی بۆگه نیوی وشکه لآتۆ چی کردوه ؛

۲۹ هه رگا ریک و پیکم کردو له گیانی خۆم فۆم پیداکرد ، ئیوه بۆ سوژده بۆبردن داوه رنه وه و ده مه ورپۆین .

۳۰ فریشته گش سوژده یان برد ؛

۳۱ مه گین ئیبلیس ، ملی نه دا ده گه ل سوژده به ره کان بی .

۱۸- کۆله کردن: گوی گرتن له قسه ی خه لک له په ناوه . ۱۹- روهک: هه رشتی که له زه وین شین ده بی.

ته کۆزی: پیک و پیکی.

قَالَ يَبْنَىٰ بَلِيسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ مَعَ السَّجِدِيْنَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمْ اَكُنْ
 لَّا سَجْدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلَٰصِلٍ مِنْ حَمَآءٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿٣٣﴾ قَالَ
 فَاَخْرِجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ﴿٣٤﴾ وَ اِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلَى يَوْمٍ
 اَلَدِيْنَ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْ اِلَى يَوْمٍ يُّبْعَثُوْنَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَاِنَّكَ
 مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿٣٧﴾ اِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا
 اَغْوَيْتَنِيْ لَا تُزِيْنَنَّ لَهُمْ فِى الْاَرْضِ وَلَا تُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٣٩﴾
 اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِيْنَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلٰى
 مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٤١﴾ اِنَّ عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ اِلَّا مَنْ
 اَتْبَعَكَ مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿٤٢﴾ وَ اِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٤٣﴾
 لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُوْمٌ ﴿٤٤﴾ اِنَّ
 الْمُتَّقِيْنَ فِى جَنَّتٍ وَعُيُوْنٍ ﴿٤٥﴾ اَدْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ اٰمِنِيْنَ ﴿٤٦﴾
 وَ نَزَعْنَا مَا فِى صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غِلٍّ اِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِيْنَ
 ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيْهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِيْنَ ﴿٤٨﴾
 ﴿٤٩﴾ نَبِىُّ عِبَادِيْ اَنِىْ اَنَا الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٤٩﴾ وَ اَنَّ عَذٰبِيْ
 هُوَ الْعَذَابُ الْاَلِيْمُ ﴿٥٠﴾ وَ نَبِّئُهُمْ عَنْ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ ﴿٥١﴾

۳۲ كوتى: ئەي ئىبلىس! تۆچىتە، دەگەل ئەم سۈزدەبەرانە سۈزدەنابەي؟

۳۳ گوتی: من چون سوژده دهبم بۆ مرویه ک، له قورپه شه ی بۆگه نیوی رهق هه لاتۆت چی کردوه؟

۳۲ گوتی: سا لیڙه دهرکه وه، تو [له لای من] دهرکراوی.

۳۵ نفره ی خدا له سه رتویه ، تا روژی پی راگه یشتن .

۳۶ گوتی: نه ی په روه رنده ی من! مه ودام بده تا روژی زیندوده بڼه وه.

۳۷ گوتی: برۆ، تۆلەمۆلەت دراوانی؛

۳۸ ههتا وهختی دیاری کراو.

۳۹ گوتی: نهی په روڼه زده‌ی من! هر چونکه تو گومرات کردم، له روی زه مین

خرايه يان وه ها له به رده خه ملينم، گشتيان له ري هه له ده كه م؛

۲۰ مه گین عه بده دل و ده روڻ پاڪه ڪانت.

۲۱ گوتی: نه مه ريگه ی راسی به ره ومنه.

۲۲ عەبدانى من - جيا لەوانەى شوين تۆكە وتۇن و گومپاڭۇن - لەوانە نين تۆ
بتوانى دەروستيان يىي .

۲۳ چه حه نده مېش جی ژوانیکی هه موانی یه و،

۲۲ حه ودرگای هه س. بۆه درگیاهک له مانه پاژیکی لی به ش کراوه.

۲۵ یاریزکاران له باغات و کانیوانن.

۲۶ بچنه زۆره و به هیمنی و خاترجه می.

۴۷ ھەركىنە يەك لە سىنە يان بۇ، دان مالى. دەبنە براو لە بان تەختان
ھەمۇيان ھەمبەر بە يەكن.

٢٨ له ویدا نه ماند و بونه و نه هه رگیز لیتی ده رده که ون.

۲۹ خەۋەر بىدە بەعەبدانم، كە ھەر خۆم لەكوناھان دەبۆرم و دلۆقانم.

۵۰. جەزىرە بەشم زۆر بەئانە.

۵۱ باس و خواسى ميوانانى ئىبراھىمىشان بۆيۈزە.

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا
 لَا نَوْجَلُ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَى أَنْ
 مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَ يُبَشِّرُونِ ﴿٥٤﴾ قَالُوا بِشَرْنَكَ بِالْحَقِّ
 فَلَا تَكُن مِّنَ الْقَنِطِينِ ﴿٥٥﴾ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ
 رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٦﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ
 ﴿٥٧﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا آلَ لُوطٍ
 إِنَّا الْمُنَجِّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾ إِلَّا أَمْرَاتَهُ وَقَدَرْنَا إِنَّا هَالِكِينَ
 الْغَابِرِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ
 إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ
 يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾ وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾ فَأَسْرِ
 بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ
 وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ
 دَابِرَهُمْ لَآءٌ مَّقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾ وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ
 يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾ وَاتَّقُوا
 اللَّهَ وَلَا تَخْزُونِ ﴿٦٩﴾ قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

۵۲ كاتى لىي چۇنەزۇرەو ۋە گوتيان : سەلام . گوتى مە لىتان دە ترسىن .

۵۳ گوتيان : ترست رى نە نىشى ؛ ئىمە مەزگىنىت ئە دە ينى تۆ كورى زۆر زانت دە بى .

۵۴ گوتى : مىكى ھىندە پىر ، بە چىم مەزگىنى دە دە نى ؟

۵۵ گوتيان : ئە ۋە مۇدە ي پىمانداي ، راستە دە بى ۋە لە ھىقى براوان مە بە .

۵۶ گوتى : كى لە بە زە ي خودا بى ھومىدە ، مەگىن لە رى لادەرە كان ؟

۵۷ گوتى : ئىو ە راسپاردە كان ! كارتان چى ە ؟

۵۸ گوتيان : ئىمە بۆ سەر گە لىكى تاوانبار ناردراوين .

۵۹ مەگىن خا ۋە خىزانى لۇت ، كە ھە مۇيان رەزگاردە كە ين .

۶۰ غە يرە ز ۇنى ، كە پىارمان داو ە دە بى جى بمىنى .

۶۱ كاتى كە راسپاردە كان بۇنە مىوانى مالى لۇت ،

۶۲ گوتى : ئىو ە كە سانىكن ناتان ناسىن .

۶۳ گوتيان : بە لام ئىمە شتىكىمان ھىناو ە ، كە ئە وانە لىي دودل بۇن .

۶۴ راستىمان بۆ تۆ ھىناو ە ئىمە ديارە درۇنا كە ين .

۶۵ كە چە ندبە تلىك لە شە ۋە بۇرى ، تۆ خا ۋە خىزانىت بەرە ۋە خۆت لە دوايان

ۋە رى كە ۋە . كە سىش ئاۋرە داتە ۋە ، بۆكۈيتان رى نىشان دە درى ، بۆۋى

بچن .

۶۶ نۆك ۋە بە دى كارە كە مان لە پىش دانا ؛ كە لە دە مى بە يان بە ربۇن ئە مانە

دوا براودە بن .

۶۷ خە لكى شارىش - ۋە ھە لە ھە لە كىشانە ۋە - پە يايان بۇ .

۶۸ گوتى : ئە وانە مىوانمن ، رۇزەردى ئە وانە م مە كە ن .

۶۹ ترستان لە خودا ھە بى ۋە ئابروم مە بە ن .

۷۰ گوتيان : ئە دى پىن نە وتوى نايى كە س تخۇنت كە ۋى ؟

قَالَ هَتُّؤَلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ
 يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمَا
 سَافِلَهُمَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَاتٍ لِلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهَا لِبَسْبِيلٍ مُقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾
 فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُبِينٍ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ
 الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَءَايَيْنَاهُمْ ءَايَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ
 ﴿٨١﴾ وَكَانُوا يُنَجِّتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِينَ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ
 الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾
 وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ
 السَّاعَةَ لَآيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
 الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ ءَايَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْءَانَ
 الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَاهُ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
 وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلْ إِنِّي
 أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

- ۷۱ گوتى : ئەوا كىژەكانم ، چىتان دەوئى وەرن دەگەلۋانى بگەن .
- ۷۲ دە بەگيانى خۆت سۆيىندەكە ، ئەوانە لەبەر سەرخۆشى ، سەرگەردان بۇن .
- ۷۳ دەگەلۋان گزىنكى ھەتاوئى شىرخە و گرمە گرتنى .
- ۷۴ ھەمۇمان ژىرورۇكردو بارانىكمان لەكەستەكئى - كە بېوھەرد - لەسەر ئەمانە دا باراند .
- ۷۵ بە راستى لەم رۇداوھەدا زۆر بەلگە ھەن بۇ ئەوانەى كە وشيارن .
- ۷۶ ئىستاش شوپنە وارى ئەوان لەسەر رېنكى ئاوە دانە .
- ۷۷ ئا لەمەدا نىشان زۆرن بۇ ئەوانەى بە باوھەرن .
- ۷۸ خاوەنانى بېشە و دارىش ھەروا لەسەر ناھەقى بۇن .
- ۷۹ تۆلەن لەوانىش كەردەوھە ؛ كە ھەردوكيان وان لەسەر كاروانەپرىيە .
- ۸۰ خەلكى « ھىجر » ىش پېتەمبەرەكانى خۆيان بەدرۇزن لەقەلەم دا .
- ۸۱ نىشانەى خۆشمان بۇناردن ، كە ھىچيان لىنەسەلماندن .
- ۸۲ لەكاواندا خانوگەلىنكيان دەتاشى ، ھەتالىان ئارخەيان بن .
- ۸۳ تا لەبەرە بەيانىكدا شىرخە و گرمە گرتنى .
- ۸۴ ھەرچى پەيدايان كەردبۇ ھىچ بەرەيەكى بۇنەدان .
- ۸۵ ئاسمانەكان و زەوين و ھەرچى لەناوئەودوانەيە ، بۇ راستيمان وەدى ھىنان . رۆزى قىامەتەش ھەر دادئى ؛ سا تۆگەرەك چاپووشى بگە بەپېشە و چاپووشىت بىگازندەيى .
- ۸۶ بىگومان بە ، ھەر پەرورەندەت وەدى ھىنى زانايە .
- ۸۷ ئىمە حەونىشانەكانى فاتىحامان داوھ بەتۆو قورئانى گەورەش ھەر وەتر .
- ۸۸ چاوت مەدەسەر ئەوشتەى كە داومانە بە دەستەگەلى لەوانە و خەميان مەخۇ ؛ تۆھەر باوھەردارەكان بخە ژىربالت .
- ۸۹ بېژە ئەمن ترستىنەرى رۇن كەرەوھەم .
- ۹۰ ھەر وەك ئەوھى ھەناردمان بۇ بەشكەرەكان ؛

۷۴- كەستەك : كۆل ، سەندە . ۸۲- كاوان : ۱) شاخان ، چىايانى بەردىن : ۲) كىوان ، چىايان : ۳) بىستۇ ، شانەشاخ .

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْءَانَ عِضِينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْتَلَنَّهٗمْ
 أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَأَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ
 عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٥﴾ الَّذِينَ
 يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ
 أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ
 مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْنِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

سُورَةُ النَّحْلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ
 ﴿١﴾ يُزِيلُ الْمَلٰٓئِكَةُ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِ
 أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
 وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ
 الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾ وَالْأَنعَمَ
 خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ
 ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْجَوْنَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ
الْأَنفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ
وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾
وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ
شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنْبِتُ لَكُمْ
بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ
الشَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾
وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومُ
مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِ رَبِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْلِيفًا إِلَّا الوَنَنَ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَكَّرُونَ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الَّذِي
سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا
مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفَلَكَ مَوَاحِرَ فِيهِ
وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

وَالْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوْسًا أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَرَ وَسْبًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَّمَتْ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ
﴿١٦﴾ أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ
تَعُدُّوْا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْوَاتٌ غَيْرُ
أَحْيَاءٍ وَمَا يُشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ إِنْ هُمْ إِلَّا إِلَهٌ وَاحِدٌ
فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ
﴿٢٢﴾ لَاجِرَمَ أَنْ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ إِنَّهُ
لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أُنْزِلَ رِيبُكُمْ
قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا
سَاءَ مَا يَزُرُّونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَاتَىٰ اللَّهُ بَنِيَنَّهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

۱۵ کێوه هه له مۆتهکانی له م زه مینه کرده له نگه ر، هه تا ئیوه نه له رزینی و چۆم و ریبازی شاندان، تا ئیوه رپۆ بدۆزنه وه.

۱۶ نیشانه گه له دیکه ش هه ن و به ته ستیره ش رپۆ ده رده که ن.

۱۷ ئاخۆ که سێ له چیکردنی وه ستایه، چلۆن وه که ته و که سه وایه، له و باره چی له ده س نایه؟ ئاخۆ ئیوه په ند ناگرن؟

۱۸ نه گه ر هه رچی چاکه ی خودایه بژمیرن، له ژماردن دوا ییونایه. خودا له گونا ده بۆری و دلوقانه.

۱۹ هه رشتیکی وه یشیرن و هه رچی ئاشکراشی بکه ن، خوا ده یزانی.

۲۰ نه و شتانه ش که هانایان پێ ده به ن و غه یره ز خودان، لیان نایه هیچ دروس که ن؛ هه ر بۆ خوشیان دروس ده کړین.

۲۱ مردۆیکن گیانیان به به ردا نه کراوه؛ هه ستیش نا که ن که نگێ زیندۆ ده کړینه وه.

۲۲ خودای ئیوه هه ر به کیکه. ته و که سانه ی بروایان به دوا رۆزنیه، دله کانیان دژبا وه پڼ و خوشیان هه ر به زل ده زانن.

۲۳ بێ گومانه خوا ده زانی چی له خودا ده شارنه وه و چی ده رده خه ن. خودا له خۆ به زل زانان خۆشی نایه.

۲۴ هه رگایه کی لیان پرسی: په روه ریتان کام مه به سته ناردۆته خوار؟ ئیژن: چیرۆکی پێشینان.

۲۵ ده سا با رۆژی قیامه ت باری تاوانی خۆیان و ته و که سانه ش هه لگرن که به بێ زانسته، ته وان له رپان لاده ده ن؛ ئای چه ند باری ناله باره!

۲۶ راست ده وی ته وی له پێش ته مانه ش بۆن، ده هۆ باز بۆن. خودا دام و ده زگایانی له هیمه وه هه لته کاندو میچیشیان به سه ردا رما و له شوینیکه وه نازاریان بۆ داباری، که هه ر هه ستیشیان پێ نه کرد.

۱۵- هه له مۆت: زۆر به رزو هه زار به هه زار.

۲۶- ده هۆ باز: فێلباز. هیم: بناغه، خیم، بنچینه ی خانۆ.

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءُ الَّذِينَ
 كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ
 الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمُ الْمَلَائِكَةَ
 ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوْا السَّلَامَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى
 إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَأَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ
 خَالِدِينَ فِيهَا فَلَيْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ وَقِيلَ
 لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرٌ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي
 هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ
 ﴿٣٠﴾ جَنَّاتٌ عِدْنُ يَدْخُلُونَهَا يُجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا
 مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾ الَّذِينَ نَوَّفَّيْتُمُ
 الْمَلَائِكَةَ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ
 أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ
 اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾ فَأَصَابَهُمْ
 سَيِّئَاتٌ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٤﴾

٢٧ پاشان لەڕۆژی سەڵاشدا ئابڕۆیان پێوەناهیلتی و دەلتی: لەکوێن ئەو
شەریکانەم کە ئێوە کێشەتان لەسەردەکردن؟ ئەوانە ی ئەهلی زانستن،
ئێژن: ئەمڕۆ ئابڕۆچۆن و بەدبەختی خوانەناسانە.

٢٨ ئەو کەسانە ی کە پێمێردی خودا گیانیان لێ دەستینتی و ستمیان لەخۆ
کردووە، مل ڕادەکێشن و ئێژن: چی خراپن نەکردووە؛ بەلتی، خودا خۆی
دەزانێ کە ئێوە ئاکارو چۆن بۆ.

٢٩ سا لەدەرگای دۆزەهەو بەجێهێشتو، تاهەتایە هەر لەوێ بن. ئای کە
جێی بادێ هەوايان ناهەموارە.

٣٠ لە پارێزگاران دەپرسن: پەرورەندەو چی بەخەلات ناردەخواری؟ ئێژن:
هەرچی هەرەباشە. بۆئەوانە ی لەدنيا خاوەن چاکەبۆن، چاکەهەیه و
دیارە بارەگای ئەودنیا ش زۆر باشتەرەو ئای کە مالتی لەخوداترسان
چەندخۆشە!

٣١ دەڕۆنە ناو باغاتیکێ واکە هەرگیز لەبەین ناچێ؛ جۆباریان بەبەردا
دەڕوا؛ چی ئارەزۆکەن تیا بە. خودا ئاواينە پاداشی خۆپاریزان دەداتەو.

٣٢ ئەو کەسانە ی فرشتە گیانیان دەکێشێ و چاک و پاک لەدنيا دەڕۆن؛
ئێژن: سلا می خواو لێبی و لەباتی کردەووە کانتان دەبێچە ناو
بەهەشتەو.

٣٣ ئاخۆ ئەو خوانەناسانە غەیرەز ئەو کە فریشتان بێنەلایان، یان فەرمانی
پەرورەندەتیا ن پێبگا، چاوەنۆریکی تریان هەس؟ پێشینەکانی ئەمانەش
هەر ئەم ئاکارەیان هەبو. خوا ناهەقی لێنەکردن؛ بەلام هەر خۆیان
ناهەقیان لەخۆیان کرد.

٣٢ سزای ئاکاری خراپیان هاتە پێیان؛ ئەوشتە ی گالتە جاریان بۆ
ئابلۆقە ی دان.

٢٨- پێمێرد: فریشتە ی گیان کێشان، عیزاراییل. ٢٩- بادێ هەوا: بەدەعیە و دەمار، خۆبەزل زان.

٣٣- ئابلۆقە: دەورەدان، چواردەوگرتن.

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبْدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿٢٦﴾ إِنْ تَحَرَّصَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٧﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ لَهُمْ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٠﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جَزَاءَ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٢﴾

۳۵ نه وکه سانه ی شهریکیان بؤخوا په یداکرد، گوتیان: ئه ر خوا مه یلی لئی با، نه نیمه و نه باب و کالمان، غه یره ز خوی چن نه ده په رست؛ هیچمان بئی
فه رمانی ئه ومان به ناره و نه ده زانی. رابردوه کانی ئه وانه ش هه ر ولؤبؤن.
پیغه مبه ران جگه له راکه یاندنی به ئاشکرا، چی دیکه یان له سه ر هه یه ؟

۳۶ بؤناو هه مۆ کۆمه له یکه پیغه مبه ریکمان به ری کرد، که خودا بیه رستن و
له شه یتان دۆره په ریزبن. بازی له وان خودا خوی شاره زای کردن؛
هیندیکیشیان گومرایی به به ژنیان برآ. ده له سه ر ئه رز بگه رین و
تواشاکن چاره نۆسی پیغه مبه ر به درؤزن زانان به کوی گه یشته.

۳۷ هه رچه نده هه ول بؤ شاره زابؤنیان بده ی، گومراییه کان، خوا ریگه یان
نیشان ناداو که سیش ده هانایان نایه.

۳۸ به سوینده وه ره ش بؤنه وه، که: وه خودا، خودا که سیکی که ده مرئی، تازه
زیندوی ناکاته وه. هه ربه لینی خودا بیدا، هه ر دیته جی؛ به لام زوربه ی
ئه ومه ردمه ده وه ناگه ن.

۳۹ تاکؤ خودا ئه وشته ی وا ئه وان کی شه یان له سه رکرد، ئاشکرا کاو با خوا
نه ناسان تی بگه ن که ئه وان درؤیان ده کرد.

۴۰ مه هه رچی به ک بمانه وی په یدابئی، هه ر هینده یه که پئی بیژین: ببه؛
ده بئی.

۴۱ ئه و که سانه ی له به ر زولمئی ته ره بؤن و ئاواره ی راهی خودا بؤن، له م
دنیا به جیگه یی باشیان ئه ده یینی و ئه گه ر بؤخویان بیزانن، پاداشی
ئه ولاش باشته ر.

۴۲ ئه و که سانه ی خؤراگر بؤن و خویان هه ر به خودا ئه سپارد.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجَا لَا تُوحَى إِلَيْهِمْ فَتَشَلُّوا أَهْلَ
الَّذِ كَرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ
الَّذِ كَرِ لَتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ
﴿٤٤﴾ أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ
أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ
فِي تَغْلِيهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ
رَبَّكُمْ لَرَّءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ
يَنْفَتُوا ظِلَّ اللَّهِ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ
﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ
وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ
إِثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ فَإِنِّي فَارْهَبُونَ ﴿٥١﴾ وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَهُ الَّذِينَ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُمْ مِنْ
نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ
إِذَا كُشِفَ الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

۲۳ له پيش توشدا هر كه سيكمان به پيغه مبهري ناردوه - ئيللان و بيللان -
بياوبوه و به فرشته دا فرمانی خومان بوناردون. نه گهر ئيوه نه وزانيوه،
ساله و كه سانه بپرسن، كه كتيببان خويندونه وه.

۲۲ به به لگه و نيشانانه وه و به په ره نوسراوانه وه [نه وانمان نارد]. وا بوتوش
نه م كتيبهن نارد، تا خه لکی لي تي بگهييني و شاهه تا بير بکه نه وه.

۲۵ ناخو نه وانه ي به فيلبازی خه ريكي به د فهری بون، نارخه يانن كه خوا
نوقمی عه رزيان ناکا، يان له شوينيکه وه - كه هه ر بيريشی لي ناکه نه وه
- نازاريكيان بوناباري؟

۲۶ يان له رپی هاتو چواندا ده گيريان خا و نه توانن خويان ده ر بازگه ن؟
۲۷ يان کاتي كه توشي ترسن، بيانگري؟ سا هه ر په روه رنده ي تويه وا دلسوژو
دلوفانه.

۲۸ داخوم به چا و نه يانديگه، كه هه ر چي خوا دايهاوردگه، سيوه ريان به پاس و
چه پا - به مل كه چي - سوژده به ره و خوا نه وه ن؟

۲۹ هه ر چي له ناو ئاسمانان و هه ر چي له ناوزه ويندا بزاوی هه يه و
فريشتانيش، سوژده بوخودا ده به ن و باغريش نين.

۵۰ ترسيان هه يه له په روه رنده ي بان سه ريان؛ هه ر فرمانيكي بويان بي،
به جيی دينن.

۵۱ خوا وتويه: با دويه رستوتان نه بين، په رستوته نيا يه كيکه و نه شي هه ر له من
بترسن.

۵۲ هه ر چيش له ئاسمانه كان و زه ويندا هه ن، هه ر هي نه ون و دينی
هه ميشه ييش هه ر تايبه تي نه وه. ناخو ده بين له غه يره ز خودا بترسن؟

۵۳ هه ر به هره يه ك روؤتيده كا له خوا وه يه؛ پاشان نه گهر چورتمينيكيستان
به سه ردي، به ره و نه و ده لايته وه.

۵۲ له دواي نه وه به لاشي له سه رلا بردن، هيشتا كومه ليك له ئيوه شه ريک
بو په روه رنده ي خو په يدا ده كه ن.

۴۶- ده ر باز: زرگار. ۴۹- بزاو: جوله. باغر: له خۆدهر چوگ، بادی هه ول.

۵۱- په رستو: مه عبود، په رستراو.

لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَانَيْنَهُمْ فَيَتَمَتَّعُوا فَيُفْسَفُوا ۖ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ
 لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ ۖ تَاللّٰهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ
 تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلّٰهِ الْبَنَاتِ سُبْحَنَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ
 ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ
 ﴿٥٨﴾ يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَبِهِ ۚ أَيَسْكَبُ عَلَىٰ هُوٍ
 أَمْرِدُسُهِ فِي التُّرَابِ ۚ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
 ﴿٦٠﴾ وَلَوْ يَوَازِئُكُمُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَٰكِن
 يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَشْخِرُونَ
 سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلّٰهِ مَا يَكْرَهُونَ
 وَتَصِفُ السِّتْنَهُمُ الْكَذِبَ ۖ أَتَىٰ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَاجِرَمَ ۖ أَنَّ
 لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَاللّٰهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّنْ
 قَبْلِكَ فزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمْ الْيَوْمَ وَلَهُمْ
 عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
 الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

٥٥ ھەر تا ھەر چی پیمان داون حاشای لێ بکەن . سا رای بوێرن ، زۆر ناخایەنێ تێدەگەن .

٥٦ لەو بژیوەش کە پیمان دان ، بەشیکێ دەدەن بەوانە ی کە هیچ قازانج و زیانیان لێ نابینن . سۆتند بەخودا ، لەسەر درۆھەلبەستنۆ لێ پرسینەو تان دەبێ .

٥٧ کێژان بۆ خودا دادەنێن - کە ئەو لەوشتانە پاکە - بۆخۆشیان چی ئارەزۆگەن .

٥٨ ھەركاتیكیش مۆدە ی کچی بۆیەکیک لەمانە بچی ، روخساری ڕەش ھەلدەگەرێ و لەبەر خۆی پیش دەخواتەو .

٥٩ لەمەینەتی ئەو ھەوالە ی پێیدراو ، لە ھۆزی خۆی تەرەدەبێ ؛ ناخۆ بەسۆکایەتی بەختی بکا ، یان دەناخی ناخی ڕاکا ؟ ئای چەند خراب پێ ڕادەگەن !

٦٠ ئەم کردەو ە خراپانە ھی وانە ی ، کە باو ەریان بەرۆژی سەلایە نیە . نمۆنە ی باشتەین ئاکار ، لای خودایە و ھەر خۆی خاوەن دەستەلاتی لەکارزانە .

٦١ ئەگەر مەردم لەسەر ناھەقی کردنیان خوداگیربان ، لەم سەرھەردە جۆقە واریان لێ برا بۆ ؛ بەلام دەیانھێڵێتەو ھەتا رۆژی دیاری کراو ؛ ئەگەر ئەودەمەش وەختی ھات ، نە تاویک وەپیشیان دەخا ، نە دەشکری بمیننەو .

٦٢ ھەرشتی پەسندی ناکەن ، لایان وایە ھی خودایە ؛ زمانی فێرەدرۆشیان چاکە ی دەداتە پال خۆیان . بێگومانە بەشی ئەمانە ئاگرەو بۆلای ئەو ەش دەدرێنەبەر .

٦٣ سۆیند بەخودا ، بەرلەتۆش پێغەمبەرانیان بۆسەر گەلان بەرێ کردن . شەیتان کردەو ەکانیانی بۆخەملاندن ؛ کەوا ئەم ڕۆش دۆستی نزیکێ ئەمانە ، ھەر شەیتانەو بەشیان ئازاری بەزانە .

٦٤ ھەر بۆیە ئەم کتیبەمان ئەرای تۆ ھەناردەبەرۆ ، کە بەکێشە ی نیوان ئەمانە ڕابگە ی و ڕێشاندەر و بەزەیی بێ بۆکەسانی خاوەن باو ەر .

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُسَفِّكُم مَّا
فِي بُطُونِهِمْ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾
وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا
حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ
أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي
مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا
شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يُؤَفِّقُكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ
الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَاللَّهُ
فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِي
رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ
اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ
الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

۶۵ خدا ئاوى له وحه وايه وه داباراند؛ زهوى مردوى پى ژيانده وه. كه له مه دا
بۆ ئه وانهى گوى بيس ده بن، نيشانه يه.

۶۶ له ولسايشا بۆ ئيوه په نديك هه يه: له ناوسكيان، له نيوانى ريخ و خوين را،
شيرىكى پاك و ره وانؤ ده رخوارد ئه ده ين، بۆ ئه وانهى وه خوره وه ن گوارايه.

۶۷ له به ره مه مى داره خورما و ره زه كانيش، سه رخوش كه ره و بزيوى باش
ره نيودين. له مه شدا نيشانه هه يه بۆ ئه وكه سانهى تيده گه ن.

۶۸ خوا ميشه نگوينى رانه سپارد، كه: له كاوان و داران و ئه وشوينى
هه ليه به ستن، شوينى ويني خوت هه ليه سته.

۶۹ پاشان له گش به رو بۆ بزيوت بمژه؛ ئيتير - به ملكه چى - ريگه
راهيته رى خوت بگره به ر. له ده رۆنى تراويكى هه مه ره نگه ديتته ده رى؛
مفاى بۆ مه رد م تيدايه؛ كه له مه شدا بۆ كه ساني راده مين، نيشانه يه.

۷۰ خدا ئيوه ي هه ر له نه بۆ دروس كردو پاشان گيانؤ لى ده ستين. تيتاندايه
ده بيتته پيرى زمينگير، تا له پاش زانينى زور شت هيج شتى له بير
نه مينى. خودا زانايه و توانايه.

۷۱ خودا رۆزى هينديكتانى له هينديكتان پتر داوه. ئه وى پتريان پيدراوه،
به شى ژيرده ستانى خويان ناده نه وه؛ كه له وه شدا وه كۆيه كن. ئاخؤ ئيوه
له به هره ي خوا حاشاده كه ن؟

۷۲ خودا هه ر له جسنى خوتان جۆته ي دانى؛ له هاوجوتان كور و نه وه ي
پى به خشيون و رۆزى په سندی پيداوان. چۆن بر وايان به و هيج و پۇچانه
هه يه و له به هره ي خوا حاشاده كه ن؟

۶۶- ريخ: ره م، شياكه، سه نيز. ۶۷- ره نيؤ هينان: پيگه ياندىن، په ره وه ده كردن. ۶۸- كاوان: چيبيان،

كيتوان. ۶۹- مفا: شفا، چابؤنه وه له نه خوشى.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٢﴾ فَلَا تَضُرُّهُ أَمْثَالُ
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ * ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا
مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنْ آثَارِ رِزْقِ الْحَسَنَاءِ
فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوِي الْحَمْدُ لِلَّهِ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ
أَحَدُهُمَا آتَى بَكْمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى
مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ
يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ
أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾ وَاللَّهُ
أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ
لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
﴿٧٨﴾ الْمَعِيرُوا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنْ فِي ذَلِكَ لَا يَنْتِ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

۷۳ غهیره ز خودا، شتی وه ها ده په رستن که له ناو عه رزو عاسماندا هیچ بژیوی شک نابه ن که بیانده نی و هر ناشتوانن .

۷۲ ئیوه نه زیلان بو خودا مه هیئنه وه ؛ خودا هه مؤشت ده زانی و ئیوه ن که هیچیک نه زانن .

۷۵ خوا نه زیلیک دینیتته وه ؛ به نیه ک هه یه هیچ کاریکی له دهس نایه ؛ که سیکیش هه س بژیوی باشمان داوه تی ، به نهینی و به ئاشکرا به ختی ده کا ؛ ئاخو وه کویه ک دینه وه ؟ سوپاس هر شایانی خوایه ؛ به لام زور به یان نه زانن .

۷۶ ئه مه ش به نه زیله دینی ؛ دؤمرو هه ن ؛ یه کیان لاله و هیچ کاریکی له دهس نایه و سه رباری ئاغای خو به تی و بو هه رکویه کی بنیری ، هیچ به هره ناهینیتته وه ؛ له ل ئه وکه سه ی فرمان بویه کسانى ده داو خویشی له سه ر راسته ری یه ، چون چون یه کن ؟

۷۷ هه ریپواری له ئه رزو ئاسماناندا یه ، بو خودایه . هاتنی رۆزی سه لایه ش وه ک چاو تر وکائی وایه ؛ یا نزیکتر . خودا هیزی به سه ر هه موشتدا ده شکى .

۷۸ خودا ئیوه ی له پزدانی دایکتانه وه وه ده رخست ؛ که چی هیچو نه ده زانی . چاو و گوینچکه و دلی دانى ، به شکو شوکرانه بژیوبن .

۷۹ ئاخو په له وهر نابینن ، که له ته شقی عاسمانى رام کراون ؟ غهیره ز خوا کى رایانده گری ؟ که له مه دا نیشانه ن بو باوه رداران .

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ
 الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ
 وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَاوَمِتْعًا إِلَى حِينٍ
 ٨٠ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ
 مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيَكُمُ
 الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيَكُمُ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ
 عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ٨١ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
 الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ٨٢ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يَنْكُرُونَهَا
 وَكَثُرُهُمُ الْكَافِرُونَ ٨٣ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ
 شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْنَبُونَ
 ٨٤ وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفِّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ
 يُنْظَرُونَ ٨٥ وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ أَشْرَكُوا شَرَكَاءَهُمْ
 قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا ندْعُو مِنْ دُونِكَ
 فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ٨٦ وَالْقَوَا
 إِلَى اللَّهِ يَوْمَ يَذِلُّ السَّلَامُ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ٨٧

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ
 الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ
 أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى
 هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
 وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾ ۞ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ
 وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ
 وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
 ﴿٩٠﴾ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ
 بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ
 اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ
 غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا
 بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمْ
 اللَّهُ بِهِ وَلِيَّتَيْنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْلِفُونَ ﴿٩٢﴾
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ
 يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

۸۸ نهوانه ی خویان نه ناسی و ریگه ی خویان به ربه ست نه کرد، له جه زای نه و به دغه ریه دا که ده یانکرد - قات له بان قات - هر نازاریان پتر ده که بین.

۸۹ روژی که له ناو هر گه لی یه که له خویان به شایه ت راست ده که ینه وه، تو شایه تی ئیمه ی به سهر نه مانه وه. ثم کتیه شمان بو ناردوی، هه مؤشت روژ ده کاته وه و ری نوینی و دلوقانی و موده یه بو موسولمانان.

۹۰ خوا به عه داله ت و چاکه و به خشین به خزم و کهس و کار، فه رمان ده داو ری نادا به ناکاری پیس و خراپه و ده سدریژی. ناموزگاریتان لیده کا به شکو په ندی لی وه رگرن.

۹۱ نه و په یمانه ش که ده گه ل خودای ده به ستن، به جی بینن. سونده کانیشو مه شکینن؛ پاش نه وه ی که لی پراون پینکیان بینن و خوداتان به چاودی ری خوتان داناوه. دیاره خودا های له کرده و تان هه یه.

۹۲ نه چن وه که نه که بکه ن، که ریه سه که ی - له پاش کرژی - خا و کرده وه و پس پسی کرد، سوینده که تان بکه نه هوی فریودانی؛ به و به هانه ی فلانه گه ل له گه لی تر باو خوشترن. دیاره خودا به مه تاقیوده کاته وه؛ تا له روژی قیامه تیشدا بوتانی روشن بکاته و، له سه رچی پینک نه ده هاتن.

۹۳ نه گه ر خودا که یفی لی با، گش ده یکردن به هاوئایی؛ به لام که سی خوی حه زبکا، گومرای ده کاو له کیش حه زکا، ده یخاته سهر راسته پریه. دیاریشه لی تان ده پرسن که ئیوه چیتان کردوه.

۸۸-قات: نه و نه ده، له نه ندازه، به رانبه ر. به ریه ست: له مپه ری سه ریگه، ریبه ندان.

۹۱-ها: ناگا، خه پهر. ۹۲-پس پس: زور پچراو، کوت کوت. ۹۳-تاقی کردنه وه: ته جره به کردن، نه زمون.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخْلًا بَيْنَكُمْ فَزَلَ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا
وَتَذُقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ
هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ
وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ
أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ
أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ
فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾ إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ
عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا
سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ
﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
بِمَا يُبْزَلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
﴿١٠١﴾ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ
الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

۹۲ به سویندانو یه کتری له خشته مه بن ؛ نهکا پاتان پاش پته وبوئی بخلیسکی و له بهر ریگه ی به ره و خودا به ستیشتان ، تامی به لا بجیژن و جه زره به ی زورؤ له سه ربی .

۹۵ به یمانی خوا به نرخه هندک مه فروشن ؛ گهر تیگه ن ، نهوی که له جه م خوا هه یه زور باشته .

۹۶ نه وه ی ئیوه له لاتانه له بهین ده چی ؛ نهوی له لای خودا هه یه ، هه ر ده مینی و نه وکه سانه ی خوراگر بون ، له بهرانبه ر کرده وه یان - به زیاده وه - بویان تی هه لدینی نه وه .

۹۷ هه ر که سنی کرداری باشه و به باوه ره - چ نیتر ، چ می - هه تا ده زی واده که یین به خوشی بزی ؛ دیاریشه باشته له وه ی واکردویانه ، ئیمه پاداشیان ده ده ینی .

۹۸ کاتی قورثانی ده خوینی ، هه ر په نابه خودا به ره له شه یسانی تر وکراو .
۹۹ نه و هیچ زوریککی نیه به سه روانه وه که بونه خاوه ن باوه رو خویان به پهروه رنده یان نه سپاردوه .

۱۰۰ نه و هه ر به سه ر نه وانه دا دهستی ده روا ، که خویان کردوته دۆستی و شه ریک بوخوا په یداده که ن .

۱۰۱ هه رگا ئیمه به لگه یه کمان به به لگه یی تر وه گۆری - خوداش خوی چاکتر ده زانی چی ده نیتری - ئیژن : خوت هه لت به ستوه . نا وانیه ! نه وان زوربه یان نازان .

۱۰۲ بیژه : گیانه پیروژه که ، به راستی له پهروه رنده ت را هیناویه ؛ هه تا خاوه ن باوه ره کان دلنیاکا و ری شانده رو مژده یی بوئه وکه سانه ی موسولمانن .

۹۴- له خشته بردن : فریودان . خلیسکان : خزیا ، ره ت بردن له سه ره هۆل ، شه متین .

۹۶- تن هه لئینه وه : قهره بۆکرده وه ، جزیدانه وه .

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ
الَّذِي يُلْحِذُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ
مُبِينٌ ﴿١٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ
اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ
﴿١٥﴾ مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ
وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٧﴾ أُولَئِكَ
الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٨﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي
الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ
لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فِتْنَانَا جَهِدُوا
وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

۱۰۳ ئیمه ئه‌وه‌باش ده‌زانین ئه‌وان ئیژن: بنیاده‌می فیری ده‌کا. ئه‌وکه‌سه‌ی
ئه‌و نیازیانه له‌عاره‌بی دا کۆلیه‌و ئاشکراشه که زمانی ئه‌م قورثانه
به‌عاره‌بی یه‌کی ره‌وانه.

۱۰۴ ئه‌و که‌سانه‌ی به‌به‌لگه‌کانی خودایی باوه‌رناکه‌ن، خودا شاره‌زایان ناکاو
جه‌ز به‌ی به‌زانیان ده‌بی.

۱۰۵ هه‌ر ئه‌وانه درۆ به‌ده‌م خواوه‌ ده‌که‌ن، که به‌به‌لگه‌کانی خودا
باوه‌رناکه‌ن. هه‌ر بۆخۆشیان درۆزن.

۱۰۶ هه‌ر که‌س برۆای به‌خوا بۆبی و له‌پاشان حاشای لی‌بکا، [سزاده‌دری]
مه‌گین که‌سی ناچارکری و له‌باوه‌ری دلنیاپی. به‌لام که‌سی به‌حاشاکه‌ی
دلی خۆش بی، به‌رتۆریی خوا که‌وتۆن و ئازاری زۆر دژوار ده‌درین.

۱۰۷ چون ئه‌مانه‌گوزهرانی سه‌ردنیاپان له‌دواپۆ پتر خۆش ده‌وی؛ دیاره
خوداش گرووی خودانه‌ناسان شاره‌زاناکا.

۱۰۸ ئه‌مانه‌هه‌ر ئه‌وکه‌سانه‌ن خودا مۆری به‌سه‌ردلیانه‌وه‌ناوه‌و چاوی بی‌سوو
گوپی کپ کردون؛ ئه‌مانه‌ن بی‌ئاگایه‌کان.

۱۰۹ دیاریشه‌له‌قیامه‌تیدا هه‌ر ئه‌وانن زیانبارن.

۱۱۰ جا ئه‌وسا که‌په‌روه‌رنده‌ت، له‌وانه‌وا پاش ئه‌و ئه‌زمونه‌سه‌ختانه، زیدی
خۆپان به‌جی هیشت و چۆنه‌خه‌زاو خۆراگر بۆن، په‌روه‌رنده‌ت - پاش
ئه‌مانه - دیاره‌له‌وانه‌ده‌بۆری و دلۆقانه.

۱۰۳-کۆلی: ناشی، له‌کارنه‌زان.

۱۱۰-زیڤ: ۱) نیشتمان، مه‌لۆه‌ن، شوینی که‌مرووی تیدا به‌سه‌یتنه‌وه؛ ۲) زاگه، جیگه‌ی له‌دایک‌بۆن.

* يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ
 نَفْسٍ بِمَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا
 قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا
 مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ
 الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدْ
 جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ
 ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾ فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
 وَاشْكُرُوا أَنْعَمَتِ اللَّهُ إِنَّ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾
 إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا
 أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ
 اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمْ
 الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
 إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾ مَتَّعْ قَلِيلٌ
 وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ
 مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

۱۱۳- توشی: سه ختی، سه خله تی. ۱۱۶- قور: درو.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا الشَّرَّاءَ بِجَهَلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
 بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٦﴾
 إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
 ﴿١١٧﴾ شَاكِرًا لِأَنْعَمِهِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
 ﴿١١٨﴾ وَمَا آتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّا فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ
 ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ
 مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ
 اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا
 كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢١﴾ أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ
 وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجِدْ لَهُمُ الْبَالِغَ هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ
 هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٢﴾
 وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ
 لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٣﴾ وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ
 وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾
 إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٥﴾

سُورَةُ الْاِسْرَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَنَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ
هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكِيلًا ﴿٢﴾
ذُرِّيَّةً مِّنْ حَمَلِنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُمْ كَانُوا عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾
وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ
مَرَّتَيْنِ وَلَنَعْلَنَّ عُلوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا
عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ
وَكَانُوا وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَاهُمْ أَلْفَ كَرَّةٍ عَلَيْهِمْ
وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاهُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾
إِنَّ أَحْسَنَهُمْ أَحْسَنُ لِنَفْسِهِمْ وَأَنْ أَسَاؤُهُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ
وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيُسْطَوْا وُجُوهُكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ
كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ﴿٧﴾

ئیسراء

وہناو فوگدا کہ کلا گند و کلا فوگاندہ

۱ پاکی و بی عیبی بۆکہ سنی له شه ویکدا شه ورۆبی به عه بدی خوی کرد؛ له «مَسْجِدِ الْحَرَامِ» وه تا «مَسْجِدِ الْاَقْصَى» (مرگه وته که ی ئه ولاتر)؛ ئه ومزمگه وته ی ئیمه پیت و پیروزیمان داوه به ده ور و به ره که ی؛ به ونیازه ی که هیندیک به لگه ی خۆمانی پیشان بدهین. ههر خۆی بیسه رو بینایه.

۲ کتیبیشمان دا وه مۆساو کردمانه ریتوتینییک بۆ به ره و هۆزی ئیسرائیل، که؛ غهیره ز من با بریکاریکتان نه بی.

۳ ئه ی تۆره مه ی ئه وانه ی که ده گه ل نۆحا هه لمان گرتن! به راستی ئه و عه بدی شوکرانه بۆیر بۆ.

۴ ههر له ناو کتیبه که دا ئاگییمان به تۆره مه ی ئیسرائیل دا، که؛ ئیوه له م سه رزه مینه - له دۆهه لدا - مل له به دقه ری ده نین و زۆر به توندی بادی هه وایی ده نوینن.

۵ هه رگا ئیکه م له م دوهه لانه هاته بهر، چه ندعه بدیکی هه ره ئازای خۆن ناردنه سه ر، گش ولاتیان لی ئاژنین. ئه م بریاره ش جی به جی بۆ.

۶ له پاشان کارئ و امان کرد، ئیوه له وان به هیزترین؛ هه ژماریشان فره تربی و به دارایی و زارو زیچیش یارمه تیمان پی گه یاندن.

۷ ئه گه ر ئیوه چاکه بکه ن، چاکه ی ده گه ل خۆتان ده که ن؛ ئه گه ریش خراپه تان کرد، له خۆتانه. هه رکاتیکی به لینی پاشین هاته جی، دیسان ده نیرینه سه رتان، واتان لیکن په ژاره و خه م له رو خسارتانا دیاربی و تا بشچنه مرگه وته وه - وهک جاری پيشوشي چۆنی - و هه رچی کیشیان ده سه که وئ ته فروتۆنای که ن.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ اَنْ يَّرْحَمَكُمْ وَاِنْ عُدْتُمْ عَدَاوَةً جَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
 حَصِيرًا ﴿٨﴾ اِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ اَنْ يَّهْدِيَ لِلّٰتِي هِيَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
 الْمُؤْمِنِينَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ اَنْ لَهُمْ اَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾
 وَاَنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْآخِرَةِ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا ﴿١٠﴾
 وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتٍ فَمَحْوَنَاءٌ آيَةُ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ
 النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ
 السِّنِّ وَالْحِسَابِ وَكُلُّ شَيْءٍ فَضَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ
 اِنْسَانٍ اَلَزَمْنَاهُ طَبْعُهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا
 يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾ اَقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا
 ﴿١٤﴾ مِّنْ اَمْتَدَىٰ فَاِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ
 عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرٰى وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيْنَ حَتّٰى نَبْعَثَ
 رَسُوْلًا ﴿١٥﴾ وَاِذَا اَرَدْنَا اَنْ نُّهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا مُتْرَفِيْهَا فَفَسَقُوْا فِيْهَا
 فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِّنَ
 الْقُرُوْنِ مِنْۢ بَعْدِ نُوْحٍ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوْبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

۸ به شكۆ په روه رنده ى خوتان بتانخاته به ربه زه يى . نه گه ريش تى هه لچنه وه ،
ئيمه ش تى هه لده چينه وه ، دۆزه هيشمان كرده زيندان بۆگرۆى
خودانه تاسان .

۹ بى گومانه ئه م قورعانه رىنگايه كى پيشان ده دا له گش ريان سه رپاستره . به و
برواداران هه ش كه وا ئاكار چاكن ، موژه ده دا ؛ پاداشيكي گه وره يان
هه س .

۱۰ نه و كه سانه ش كه باوه ر به دواړوژناكه ن ، ئازاريكي زۆر به ژانمان بۆ
سازكردۆن .

۱۱ مرو چۆن ده بۆ بخوازي چاكي بۆي ، ئاواش ده يه وي خراپى لى بقه ومى .
مرو هه روا به له زيوه .

۱۲ شه وو رۆژمان به دۆنيشانه نيشاندان ؛ نيشانى شه ومان داکوژاند ، نيشانى
رۆژيشمان كرده هوى ديتنى ؛ تا بگه رپن به شوين رۆزى كه
په روه رنده تان ده يداو له ژمارى ساله كان و ژماردنى سه رو ده رچى ؛
هه مۆشتمان به وردى شى كردۆته وه .

۱۳ نامه ى ئاكارى هه ر كه سمان - وهك تۆق - له ئه ستۆي كردوه و رۆزى
سه لا به نۆسراوى سه رئاواله ، شانى ده ده ين .

۱۴ نامه ى خۆت بخوينه روه ! نه مرو ئيتر هه ر خۆت چه سيۆگه رى خۆتى .

۱۵ كه سيكي شاره زاي رى بى ، شاره زايى بۆخويه تى ؛ هه ركه سيكي ش له رى
ده رچى ، هه له بۆن له دۆى خويه . كه س گرانيى كه سى تر ناگريته مل . تا
پينغه مبه ريش نه نيرين ، جه زره به له مه رانيه .

۱۶ هه ركه ويستممان شارىك قه كه ين ، ده وله تمه نه خوښگوزه رانه كانى وان ،
دنه ده ده ين بۆ به دفه رى و خراپكارى و له ئاكاما ئازاريان بۆ واچۆده بى ؛
ئه وساكه تىكى ده هارين .

۱۷ زۆر به ره شمان له پاش نۆح له ناوبردوه . بۆتۆ ئه وه نده به سه كه
په روه رنده ت له گوناخانى عه بدانى ئاگاداره و ده يانبيني .

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ
 جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلِيهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ
 الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَ
 سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُمِدُّ هُنُوًا وَهَنُوًا مِنْ عَطَاءِ
 رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ انْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا
 بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا
 ﴿٢١﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَحْذُورًا ﴿٢٢﴾
 ﴿٢٣﴾ وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا
 يَبُلُغْنِ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
 أُفٍّ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٤﴾ وَأَخْفِضْ
 لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
 صَغِيرًا ﴿٢٥﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَادِقِينَ
 فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّيِينَ غَفُورًا ﴿٢٦﴾ وَمَاتِذَا الْقُرْآنُ حَقُّهُ
 وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَلَا تُبْدِرْ بَدِيرًا ﴿٢٧﴾ إِنْ الْمُبْدِرِينَ
 كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٨﴾

وَمَا تَعْرِضْنَهُ عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
 مَيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
 كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
 لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوا
 أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةً إِمَّا يَكُنْ نَزْقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنْ قُلْتُمْ كَانَ
 خِطَاً كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ
 سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ
 قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيٍّ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي
 الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
 هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
 مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ
 ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
 إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾
 وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ
 الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

٢٨ ئه رنه شتبو به شيان دهی و چاوه نۆر بۆی خودا له به زه ی خۆیه وه ده روئکت
لئى بکاته وه ، به زمانیکى نه رم و نيان بيان دوتنه .

٢٩ ده سته کانت ده گه ردنت وه رمه هینه و ته واویش پانیان مه که وه ، که
به سه رکۆنه کراوی و عه زه ته وه ده مینیه وه .

٣٠ په روه رنده ت به پانه وه به ده ستنده رۆزی به هه رکه سى بدا به سته
به مه یلی خۆیه تی ؛ هه ر خۆیه تی له عه بدانی ئاگاداره ده یانبینی .

٣١ زارۆی خۆتان له ترسی له برسان مردن له ناومه بهن . ئیمه ين رۆزی
ئه وانیش و ئیوه ش ده ده ين . کوشتنی وان ، هه له کاریه کی مه زنه .

٣٢ تخۆنی زیناح مه که ون ؛ داوین پیسی ئاکاری زۆر ناله باره و ریبازیکی
نا هه مواره .

٣٣ بنیاده مئى که کوشتنی به ناره وا زاندراره ، مه کۆژن مه گین له سه ر هه ق .
هه رکه سیکی به نا هه قى بێته کوشتن ، ده سه لاتمان دوا ته ده س
خوینگره که ی ؛ ناشى له تۆله ساندنا هه له رۆبێ و له و باره وه ئاریکاری
بۆکراوه .

٣٤ نه چن تخۆن مالى هه تیوان بکه ون ، مه گین جوړی که با شتر بئى ؛ هه تا
پیده گا و تیده گا . په یمانیشتان به رنه سه رئى ؛ په یمان ، پرسینه وه ی هه یه .

٣٥ ئه گه ر پێوانه ده پێون ، با ته کۆژبى . کیشانه شتان به ته رازۆی به رانه ربئى ؛
وا هه م بۆئیوه با شتره ، هه م ئاکامى په سندرته .

٣٦ مه که وه شوین شتیکی وا که نازانى چیه و چۆنه ، چونکه گوێچکه و چاوو
دلێش ، گشتیان پرسىاریان له سه ره .

٣٧ به فیزه وه هه نگاو به سه ر هه ردا مه نئى ؛ تۆ ناتانى ئه م زمينه بقه لیشى و
له درێژیشدا هه رگیز ناگه یه به نده نان .

٣٨ گش ئه مانه - خراوه کانیان - به لای په روه رنده ی تۆوه نا په سه ندن .

٣٠- به پانه وه: به ته واوی و راشکاوی. ده ستنده: شت پێدان که م که م و به ئه زمار.

٣٧- به ندهن: هه وراز، بێندی، به رزی.

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
 ٣٩ آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ۝ أَفَأَصْفَكَ رَبُّكُمْ
 بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ۝
 ٤٠ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ۝
 ٤١ قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذَا ابْتَغُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا
 ٤٢ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ۝ تَسْبِيحُ لَهُ السَّمَوَاتُ
 السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ
 لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ۝ ٤٣ وَإِذَا قَرَأْتَ
 الْقُرْآنَ فَجَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بَالًا خَرِقَ حِجَابًا
 ٤٤ مَسْتُورًا ۝ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ
 وَقْرًا وَإِذَا ذُكِّرْتَ بِرَبِّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوْ أَعْلَىٰ أَدْبَرِهِمْ نُفُورًا
 ٤٥ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ
 ٤٦ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ۝ أَنْظِرْ
 ٤٧ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ۝
 ٤٨ وَقَالُوا آءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرَفْنَاءَ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ۝ ٤٩

۳۹ ئەمانەش بەشیکن لەو لەکارزانیانە، کە پەرورەرنەدەت بەتۆی راگەیانندووە. وێرای خودا پەرستۆی تر مەپەرستە؛ کە ئەوسا بە لۆمەکراوی و راوئراوی تۆرئەدرییتە دورچەهەندەم.

۴۰ ئاخۆ پەرورەرنەدە ی ئیو، بەتایبەتی کۆری بەئیو بەخشیو و فرشتە میوینەکانیشی بۆخۆی دانا؟ قسەبەکی زۆرزل دەکەن.

۴۱ ئیمە لەناو ئەم قورئانە زۆر شتمان شی کردۆتەو هەتا ئەمان پەند وەرگرن، کە چی هەر پەرەوینەویان بتردەکا.

۴۲ بیژە: ئەگەر - بەو جوړە ئەوان دەبیژن - وێرای خودا خوایانیکێ تر ببوئا، ئەوسا پەیحۆر دەبوێ کە پێی چۆنەلای خواوەنی تەختیان وەدۆزیبا.

۴۳ خوا لەکەمایەسیان دۆرەو زۆر بەرزترە لەوانە ی کە ئەوانە باسی لێدەکەن.

۴۴ حەوت ئاسمانان و زەوین و هەرچی لەناو ئەواندایە، هەر پاکانە ی خودا دەکەن. هەمۆشتیک - بە پەسن دانەو - پاکانە ی ئەو دەکا؛ بەلام ئیو پاکانە ی ئەوان نابیسن. ئەو لەسەر خۆو بەبۆردنە.

۴۵ دەمی کە قورعان دەخوینی، ئیمە لەنیو تۆو ئەوانە ی بەدوارۆز برۆایان نیه، پەردەبەکی داپۆشینەر پادەنگیوین.

۴۶ سەرپۆشگەلنکی وامان نایە بان دلیان کە تێی نەگەن؛ گوێهەکانیشیان کپ دەبن. هەرگا لەقورئانەکەدا ناوی پەرورەرنەدە تاکت بەدەمدا دی، بەقینەو پەشت هەلدەکەن.

۴۷ ئیمە باشتر دەزانین گوێ لەچی دەگرن، لەودەمەدا کە گوێ بوۆ رادەدیژن، ئەوکاتەش کە خەریکی سرتەکردن. کاتی ناھەقان دەبیژن: ئیو هەر دەکەوێ شوینی میژیکی جادو لیکراو.

۴۸ دەبروانە چۆن مەزمۆدەت لێ دەخوینن، ئەوانە و لەپێ کلان، کە تازە رینگە دەرناکەن.

۴۹ دەشلین: ئاخۆ ئەگەر ئیسک و پروسکیش بین، ژنۆ دروست دەبینەو؟

۳۹- دور: ناوەراست. ۴۵- رادەنگیوین: دادەمەزرتین. ۴۶- گوێ: گوێ، گوێچکە.

۴۸- مەزمۆدە: نەزێلە، نەزیرە، مەسل. ۴۹- ژنۆ: لەسەر، سەرلەنوێ.

﴿٥٠﴾ قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥١﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي
 صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
 فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ
 يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥٢﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْجُدُ لِأَيْمَانِهِ
 وَتُظَنُّونَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٣﴾ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ
 أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ
 عَدُوًّا مُبِينًا ﴿٥٤﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِنْ يَشَأْ
 يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٥﴾ وَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ
 بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ
 وَءَاتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٥٦﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا
 يَمْلِكُونَ كَشَفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
 يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
 رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٨﴾
 وَإِنْ مِنْ قَرِيبَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
 أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٩﴾

۵۰ بېژه: كوچك يان ئاسن بن،

۵۱ يان چى بوئىك كه له خه يالى ئيوه دا زل ده نوينى. ئه وسا ئيژن: كى
زىندۇمان ده كاته وه؟ بېژه: ئه وى يه كه م جار دروستى كردن. ئه وسا
سه رده له قىنن و ئيژن: كه نكى؟ بېژه: شايت به م زوانه.

۵۲ رۆژى كە بانگۇ لىدە كا و ئيوه به په سن دانه وه و سوپاسه وه په رسقى
لى وه گە رېنن و واتىدە گەن - كه ميك نه يى - له سه ر دنيا نه ماونه وه.

۵۳ تۆ به عەبدانى من بېژه چى باشتەر ئه وه بېژن؛ چونكه شەيتان سۆدرەيۇ
له نيودا ده كا. ئه وشە يتانه به ئاشكرا دوژمنى جسنى عىسانه.

۵۴ په روه رندەت به ئيوه ئاگادارتره. ئه گەر حەزكا به ربه زەيى خويىتان دەخا؛
حەزىش بكا تۆشى جەزە به تان دەكا؛ تۆشمان نه ناردۆته لايان بريكارى.

۵۵ په روه رندەت به وشتانه ي له ئاسمانان و زميندان، زاناتره. له ناو
پيغه مبه ره كانىش هيئديكمان له هيئديكى دى به رپزترگرت،
زەبۇرىشمان دا بە داؤد.

۵۶ بېژه: هانا به رن بۆ ئه وكه سانه وا - به جى خودا - به په رستۇتان دەزانين؛
كه ناتوانن به لاؤ له سه ر وه لا به رن، پيشيان ناكرى بۆ يه كى ترى بنيرن.

۵۷ ئه وكه سانه ي ئه وان هانا يان پى دە به ن، كامانيانه نزيكترن، به دؤى هؤدا
دەگە رېنن كه بگەن به په روه رينيان و هيواى به زەيى ئه ويانه و
له جەزە به شى دە ترسن. جەزە به ي په روه رندە ي تۆ هيژايه لىي
به پاريزبن.

۵۸ پيش هاتنى رۆژى قىامەت، هيچ ئاوه دانى نامينى تىكى نه دەين يان
خەلكە كه ي تۆش ئازارى به ژان نه كه ين؛ كه هەر ئه مەش له كتيبه كه دا
نوسراوه.

۵۱- چى بۇ: درۆست كراو. ۵۲- په رسف لى وه گە رانندن: جواب دانه وه.

۵۳- سۆدرەيى: شەرھە لخراندن.

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ
وَأَيْنَا ثَمُودُ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
إِلَّا تَخَوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا
جَعَلْنَا الرِّئَآءَ الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ
فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٦٥﴾
وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ هَذَا أَلَدِي
كُرَّمْتَ عَلَى لَيْنِ أَخْرَتِنِ إِلَى يَوْمِ الْفَيْصَةِ لِأَحْتَنِكَ
ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَأَسْتَفْرِزُّ مِنْ أَسْتَطَعَتْ
مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ
فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا
غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى
بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمْ الَّذِي يُزْجِي لَكُمْ الْفُلْكَ
فِي الْبَحْرِ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

۵۹ ئیمه که نیشانه کانمان نه ده ناردن، هر بویه بو پیشینه کان به درویان له قه له م ده دان. ئاروانیشمان به ئاشکرا دابه سه مود؛ که چی ناهه قیان ده گه ل کرد. ئیمه هر بو ترس وه به رنان، نیشانه کان به یری ده که یین.

۶۰ ئه و حه له ش که به تۆمان وت: پهروه ره یینی تۆ ده و ره ی له مه رد م داوه؛ خه و نیکیش که پیمان دیتی و ئه و داره نه حله تی یه که له قورعاندا باسی کراوه؛ گش بو ئه زمونی مه رد م بو. ئیمه ئه وان ده ترسینین؛ که چی ئه وان هر پتر مله و یری ده که ن.

۶۱ کاتی وتمانه فریشتان: سوژه له بهر ئاده م به زن، سوژه یان برد ئیبلیس نه بی. گوئی: چۆن من سوژه ده به مه بهر که سی که له حه ریت چی کردوه؟

۶۲ گوئی: به من بیژه ئه م ته رح و دیداره ت، له من به زلتر زانیوه؟ ئه گه ره تا رۆزی سه لا بهرم بو به ره له بکه ی، تۆره مه که ی - که میک نه بی - سه ر له بهری، ده بی بخه مه ژیر چنگم.

۶۳ گوئی: پروا سا هه رکه سی له وان وه شوین توبکه وئی، سزای هه مۆتان دۆژه هه و سزایه کی پر به پره.

۶۴ هه رکامی تۆ بیی ده و یری، بانگی بکه و دنه ی بده و به سوار و پیاده ی خۆته وه بکه سه ری و ببه ها و به ش له مال و زارۆ له کانیا ن، سۆز بده وان؛ سۆزی شه ی تان ته نیا هر خه له تاندنه.

۶۵ تۆ به سه ر عه بدانی مندا هیچ ده سه ته لاتیکت نیه؛ پهروه رنده ت بریکاریانه، به سیانه.

۶۶ پهروه رنده و له حاند ئیوه دلۆفانه. گه میه تان له زه ریایه دا ده خاته گه رتا له سۆنگه ی، بژیوی خۆتان ده س که وئی.

۵۹- ئاروان: و شتر. ۶۰- ئه و حه له: ئه و کاته، ئه و وه خته. ۶۱- حه یری: قور، هه رگ.

۶۴- سۆز: واده، به لین. پیی و یران: ده ره قه ت هاتن.

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّكُمْ
إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٧٧﴾ أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ
بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ
وَكِيلًا ﴿٧٨﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ
عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ عَلَيْنَاهُ بَتِيْعًا ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ ذَرَّأْنَاهُ آدَمَ وَحَمَلْتَهُمْ
فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى
كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٨٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ
بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ
كِتَابَهُمْ وَلَا يُطْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٨١﴾ وَمَنْ كَانَتْ فِي هَذِهِ
أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٨٢﴾ وَإِنْ كَادُوا
لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أُوْحِيَ إِلَيْكَ لِتُفْتَرَى عَلَيْنَا غَيْرُهُ
وَإِذَا لَا تَخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٨٣﴾ وَلَوْ لَا أَنْ تُبَشِّرَكَ لَقَدْ كُنْتَ
تَرَكْنُ الْيَهُمَ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٨٤﴾ إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ
الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٨٥﴾

۶۷ هەرگا له ناوده ریا به دا تۆشی فەرته نه یهک هاتن ، هانا بۆ ههر که سیک بهرن ، به رپنواره ، به غهیره ز نهو . ههر که زرگاری کردن و چۆنه سه ره ز ، ئاوریشی لی ناده نه وه ؛ مرۆ زۆر نه مهگ نه ناسه .

۶۸ ئاخۆ له وه ئارخه یانن که له به ژه که رۆناچن یان باهۆرتان لی هه لئاکا ، نه وسا که ستان گیرنه که وئ فریا و که وئ ؟

۶۹ یاخۆ له وه ئارخه یان بۆن جاریکی تر پیتان ده وئ ناخاته وه ، نه وسا بایه کی به هیزتان لی هه لباکو له تۆله ی پی نه زانیتان نوقمۆ بکا ؟ له پاشانیش هیچکه ستان بۆ په یدانه بی که له به رانبهر ئیمه وه یاریده و ؟

۷۰ ئیمه ریزمان له تۆره مه ی ئاده مگرت و له وشکانی و له زه ریا دا هه لمان گرتن ؛ رۆزی پاکژمان پیداون ؛ له چاو زۆر له کرده ی خۆمان زۆر پتر قه درمان گرتۆن .

۷۱ له ورۆژه دا که هه رتیره یهک له مه رد - وپرای نامه ی کرده و یان - گاسی ده که یین ؛ هه رکئ نامه ی ده ده سستی راستی نراوه ، نه مانه نامه که ی خۆیان ده خویننه وه به قه ی داوی زراوی ناو ناو که خورماش هه قیان لی زه وئ ناکرئ .

۷۲ هه رکیش له م دنیا به کویره ، له دوا رۆژیشدا کۆره یه و پتریش ریگه ی لی گوم ده بی .

۷۳ هینده ی نه مابو نه مانه له وفه رمانه ی - که ئیمه پین راگه یاندوی - کلات که ن و شتیکی تریان بۆینی و درۆ به زاری ئیمه وه هه ل به سستی ؛ که نه وسا ده بۆنه دۆستت .

۷۴ نه گه ر خۆمان تۆمان توند رانه گرتایه ، له وانه بۆ که میک به لای نه واندای بی .

۷۵ نه گه ر واش با ، سۆر بزانه هه ر له زیندا دۆقات جه زه به مان ده دای ؛ له مه رگیشدا ئازاره که ت دۆسه ره بۆ . نه وسا که سی واشت نه بو - ده سه ر مه را - بیته هانات .

۶۷- فەرته نه: (۱) فرتونهک، تۆفان؛ (۲) بریتی له وهیشۆمه و ئازاوه و پشپۆی . ۷۱- داو: هه ودا، تال .

زه وئ: (۱) زهیت، زهفت، داگیرکردن؛ (۲) بریتی له نارهوا . ۷۵- ده سه ر مه را: له به رانبهر ئیمه وه .

وَاِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا
وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلْفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ
أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَقِمِ
الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ السُّمُسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ إِنْ
قُرْءَانَ الْفَجْرِ كَانَتْ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ
نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ رَبِّ
أَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِيْ مِنْ
لَّدُنْكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ
إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَاءٌ
وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا
أَنعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَسِيَ بَإِنْعَامِنَا بِهِ إِذْ آتَيْنَاهُ الشَّرْكَانِ يَتُوسَّأُ
﴿٨٣﴾ قُلْ كُلُّ يَعْمَلْ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى
سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي
وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

۷۶ هیندهی نه مابؤ نه وانه له و سه رزه مینه بته نه تهنگانه وه، تاكؤ له وی
وهدهرت نین. نهگه ر واش با، بهشون تودا - ده میک نه بی - [نهوانیش]
تیدا نه ده مان.

۷۷ پیدوانیکه [له ئیمه وه]، که بؤنه و پیغه مه رانه ی بهرله توش بؤن،
ناردومان؛ یاسای ئیمه گۆرانی به سهردانایه.

۷۸ له و ماوه ی خۆر کلاده بی هه تا تاریکانی شه وی نۆژی بکه و نوپوخۆندنی
سپیده شت هه ر له سه ره. نۆخۆندنی سپیده به هه ر مه یه.

۷۹ له شه ویشدا بۆی ههسته وه؛ نه مه زیاده نوژی تۆبی. به شکیکم
بهروه رنده ی تۆبتنیرته جیگایه کی په سندرکراو.

۸۰ بشپارپوه که: نه ی بهروه رنده که ی من! رینگه به ره وراستی به ره و
به ره وراستیم به ری بکه؛ هیزکی ئاریکاریشم بۆدیاری که.

۸۱ بیژه: نه و راستی هات و چرۆک نه ما؛ دیاره چرۆک له نه مانه.

۸۲ ئیمه وپرای نه م قورعانه، شتی واو بۆبه ری ده که یین که مفاو به زه ی تیدایه
بۆ خاوه ن باوه ره کان و نا هه قانیشت پترپی زیانبارده بن.

۸۳ مرو هه رگا ئیمه به هه ریه کی ده ده یینی، پشت تیده کاو بادی هه وایی
ده نوینی؛ هه رگا به لاشی به سه رهات، تۆشی نا هومیدی ده بی.

۸۴ بیژه: ره فتاری هه رکه سی به پی ئاکاری خۆیه تی. بهروه رنده ت زاناتره، کن
له ئیوه له رینگه شاره زاتره.

۸۵ له تۆ ده پرسن: گیان چیه؟ بیژه: گیان هه ر له وانه یه که بهروه رنده م
ده یزانی؛ ئیوه که میکتان له زانست پیدراوه.

۸۶ نهگه ر ئیمه که یفن لی بی، هه رچی که مان پی راگه یاندوی ده یبه یینه وه؛
که سیش نیه دژی ئیمه له مه دا ئاریکات بی.

۷۷- پیدوان: پشووین. یاسا: دام و دهستور، قانون.

۷۸- هه ره مه: پرای. ۸۲- مفا: شفا، چابؤنه وه له نه خۆشی.

إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾ قُلْ
 لِّئِنْ أَجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ
 لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ
 صَرَفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ
 إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ
 الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيلٍ وَعِنَبٍ
 فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا
 زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسْفًا أَوْ تَأْتِي بَالِلًا وَالْمَلَكُوتُ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾
 أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرَفٍ أَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ
 لِرُقِيِّكَ حَتَّى تُنْزَلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُوهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيْ هَلْ
 كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ
 الْهُدَى إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبْعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾ قُلْ لَّوْكَانَ
 فِي الْأَرْضِ مَلَكٌ يَّمْشُوكَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ
 مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ
 شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

۸۷ جا مهگين په روه رنده ی تۆ به زه یی پیتا بیتته وه، که زوری چاکه له سه رته .

۸۸ بیژه: نه گهر مروو جن، گش وه کوښ، وینه ی ئه م قورئانه بینن، له شبی ئه وه داده مینن؛ با هه موشیان پشتیوانی یه کتری بن .

۸۹ ئیمه له هه رباریکه وه له قورئاندا نه زیله مان بۆمه رد م هینا وه ته وه، به لام زور به ی ئه م مه رد مه - حاشا نه یی - هیچ نازانن .

۹۰ گوتیان: پروات یی ناهینن تا له م عه رزه کانیه کمان بۆ هه لده قولینی؛

۹۱ یان باغیکی خورماو ره زت هه یی و کاریکی واکه ی که جوباران له ناویانا فرکه یان یی؛

۹۲ یان - وهک خۆت خه یالت ده کرد - پاژپاژی ئه م عاسمانه مان به سه ردا دابوه ریته؛ یا خوداو چه ند فرشته یه ک بیته و رۆبه رۆمان بکه؛

۹۳ یان مالیکت له زیر هه یی؛ یان به ئاسماندا هه ل بچی و سه ریش که وی، باوه رناکه یین؛ تا کتیپیکمان ده گه ل خۆت بۆدینی و ده یخوینینه وه . بیژه:

پاکي هه ر بۆپه روه رنده که مه، ئاخۆ من چیم بل له مرویی پیغه مبه ر؟

۹۴ ته نیا بیانوی ئه م مه رد مه - که شاره زاییشیان بۆهات و پروایان یی نه کرد -

ئه مه یه ئیژن: جا چۆن خودا مرویه کی به پیغه مبه ر ناودێرده کا؟

۹۵ بیژه: نه گهر فرشته به ئارخه یانی له م هه رده دا رۆیشتبان، دیاره ئیمه له ئاسمانۆ پیغه مبه ری فرشته مان بۆده ناردن .

۹۶ بیژه: خودا به سه بۆ شایهت له نیوان ئیمه و ئیوه؛ هه ر ئه وه رباره ی عه بدانی ئاگاداره و ده یان بیننی .

۸۸- شبی: وه کو، له رهنگی. ۹۳- بل به جگه، به غهیره، بیجگه.

۹۴- ناودێر: ناو نراو. ۹۵- ئارخه یان: خاتره جم، دلنیا.

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ
مِنْ دُونِهِ ۖ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِيَائًا وَبُكْمًا
وَصُمًّا ۖ مَا وَلَّيْنَاهُمْ جَهَنَّمَ كُلًّا ۖ لَمَّا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿١٧﴾
ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا ۖ إِنَّا كُنَّا عِظَمًا
وَرَفِئًا ۖ إِنَّا نَالِمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿١٨﴾ ۖ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا ۖ لَارَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿١٩﴾
قُلْ لَّوِ اُنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذَا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿٢٠﴾ وَلَقَدْ ءَايَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسْتَلَبْنِي إِسْرَءِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ
إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿٢١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ
هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَآئِرٍ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ
بِفِرْعَوْنٍ مُّثَبَّرًا ﴿٢٢﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
فَاغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَّعَهُ جَمِيعًا ﴿٢٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَءِيلَ
أَسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿٢٤﴾

۹۷ كەسىنى خۇدا رېتى نىشاندا، شارەزايە؛ گومراشى كا، غەيرەز خۇدا تۆ
دۇستيان بۆپەيداناکەى. رۆزى سەلاش بەدەمە وروپى و كۆرەيى و لالى و
كەرى، ھەمۇيان كۆدەكەينەو. ئەنوايان جەھەندەم دەبى. ھەتا ئاكر
دى دامرەنى، كلكە پتر نىل دەدەين.

۹۸ با ئەمە گۆرى گيانيان بى؛ چونكە ئەوان لەنىشتانەكانى مە حاشايان
كردو گوتيان: ئاخۇ ئەگەر ئىسك و پروسكىش بوين، ديسان زىندۇ
دەكرىنەو؟

۹۹ ئاخۇ ئەوئەندە نازان، ئەو خۇدايە ئاسمانەكان و زەمىنى داھىناو،
دەتوانى ھى وەك ئەوانىش دروس بكا؛ ماوەيشى بۆديارى كردۇن كە
بى گومانە ھەر دەگا؟ بەلام ناھەقىكارەكان ھەر حاشاكردن دەزانن.

۱۰۰ بىزە: ئەگەر ئىوۋە خىوى گەنجىنەكانى بەزەيى پەرورەندەى من بۇنايە،
ھىمان دەس رۆديتان دەكرد. مەو چكۇس و قىنىسە.

۱۰۱ نۆنىشانەى ئاشكرامان دابەمۇسا؛ لەبەرەى ئىسرائىل پرسە، [ئەو
دەزانن. كاتى گەيشتەبەرەو، فىرەون پىوت: مۇسا! من وا
خەيال دەكەم ئەتۆ جادۇت لىكراو.

۱۰۲ گوتى: تۆخۆت سۇر دەزانى ئەم شتانە كەوا زەق لەبەر چاوانن، ھەر
داھىنەرى زەوين و عاسمانەكان ناردۇنيە خوار. فىرەون! منىش لام وايە تۆ
تىدادەچى.

۱۰۳ ويستى گەريان تى ھالنىنى و لەوسەرزەمىنە دەريان كا، ئىمەش ئەم و خىر
ئەوانەى دەگەلىابۇن، نوقمن كردن.

۱۰۴ لەپاش ئەويش بەبەرەى ئىسرائىلمان گوت: نىشتەجى بن لەم ولاتەو
ھەردەمىكىش سەلا رابو، ئەوسا گشتۇ بىكەو كۆدەكەينەو.

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾
 وَقُرْءَانَا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَلْنَاهُ نَزِيلًا ﴿١٠٦﴾
 قُلْ ءَامِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ
 عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ
 وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ
 خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ
 الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرِ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ
 بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ
 لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾

سُورَةُ الْكَهْفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ﴿١﴾
 قِيمًا لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا لِمَنْ لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
 يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَكِيثِينَ
 فِيهِ أَبَدًا ﴿٣﴾ وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ﴿٤﴾

۱۱۱-برابہ ش: شہ ریک، ہاوبہ ش.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ
 أَفْوَاهِهِمْ إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بِخُجُوعِ نَفْسِكَ
 عَلَىٰ أَثَرِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا ﴿٦﴾ إِنَّا
 جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا
 ﴿٧﴾ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿٨﴾ أَمْ حَسِبْتَ
 أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾
 إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً
 وَهِيَ لَنَا مِنْ أَمْرٍ نَارِشِدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي
 الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ
 أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا ﴿١٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ
 إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا
 عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 لَن نَّدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذْ أَشْطَطَا ﴿١٤﴾ هَتُولَاءِ
 قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَّوْ لَا يَأْتِيهِمْ
 بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

۵ نه خوځيان چيان لى زانيوه نه باب و باپيرانيشيان؛ قسټكى يه گجار زه لاميان له دم ده رچو. هه رچى ئيژن له فريپوه، چى تر نيه.

۶ رهنكه تو بۆ نه و كه سانه ي پروا به م كتيبه ناكه ن، خه مئى وابخوى، تئى بچى.
۷ هه رچى له م سه رزه مينه يه ئيمه كردن به زه نه برى تا بيان نه زمۇين كامه يان كار چاكتر ده بن.

۸ ئيمه نه وهى وا له روى ئه م زه مينه يه ده كه بنه بيا وانىكى وشكاروى قاقړ.
۹ تو پيټ وابو كه يارانى غارو ره قيم، له نيوانى نيشانه كانى ئيمه دا سه مه ره يه؟

۱۰ كاتى لاوه كان په نايان بۆ غاره كه بردو گوټيان: نهى په روه ريئى هه مؤمان!
توبه ربه زه ي خوتمان بخه و كار كه مان بۆ مه يسه ركه.
۱۱ له و غاره دا هه تاجه ندسال و زه مانان، گوټى هه مؤيانمان ئاخنى و [ده خه وراچون].

۱۲ پاشان وه خه به رمان هيټان تا بزانيه كام له دولا - هه ر به هه زمار - ساله كانى ئه م مانه وه يان له بيره.

۱۳ ئيمه سه رگوروشته ي راستى ئه مانت بۆوه ده گيرين: چه ند خورتىك بون كه به راستى به هوه ريان به په روه رنده ي خوځيان هه بۆ؛ ئيمه ش پتر شاره زاييمان دا بونى.

۱۴ تازاييشمان خسته دليان، كه راپه رين. ئه وسا وتيان: په روه ريئمان، په روه ريئى ئاسمانه كان و زه وينه. ئه گه ر بيوگه له ئه و هانا بۆ هه ر په رستويك به رين، دياره ئيمه له راستى گوتن لانداه.

۱۵ ئه وانه ي له هوژى ئيمه ن، به غه يره ز نه و چه ند په رستوى تريشيان هه س.
ئه دى چونه به لگه يه كى ئاشكرايان بونا هيئن؟ سا كى له وه ناهه قتره كه بوختانى به خوا ده كا؟

۵-فري درو ۸-وشكاروى قاقړ: بياوان، زه وينى وا كه هيچى لى شين نه بن. ۱۰-مه يسه ر: شياوى

ده سكه وتن به هاسانى. ۱۳-خورت: لاو، جټيل. به هوه رى: باوه ر.

وَإِذْ أَعْرَضْنَا عَنْهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْدَأْنَاهُمُ إِلَى الْكَهْفِ
يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَقًا
﴿١٦﴾ وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزْوُرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ
الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ
مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ
يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴿١٧﴾ وَتَحْسَبُهُمْ آتِكََا ظَا
وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ
بَسِيطٌ ذِرَاعِيهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ
فِرَارًا وَلَمُلَمِّتَ مِنْهُمْ رُجْعًا ﴿١٨﴾ وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ
لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا
يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا
أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى
طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ
بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ
أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٢٠﴾

۱۶ ئەگەر ئىيۈ لەۋان و لەۋ چتگە لەى وا - غەيرەز خوا - دەيانپە رستن ،
 ھەلبراون ، سا بەم غارە پەنابەرن ؛ پەرورە رىنۇ ۋە بەر بەزەى خۆيتان
 دەخا ۋە ھۆيەكى واش دەپە خسىنى بەئاۋاتۇ بگە ھىنى .

۱۷ كە خۆر ھەلدنى ، پروانى لەئالى راستى ئەشكە ۋە تەكەيانى داۋە ؛ لەدەمى
 زەردە پەرىشدا ، بەرە ۋە چەپ لىان لادەداۋ ئەۋان لەگۆرايىە كەدان .
 ھەركەس خوا شارەزاي بكا ، ئەۋە شارەزا دىيئۇ ھەر كە سىكىش گومرا بكا ،
 دوستىكى رىنماى بۇ نادوز رىتە ۋە .

۱۸ تۆپىت وايە كە بىدارن ، كە چى خەۋتۇن . ئىمە بەراستە ۋە چۆپە دا
 ھەلگىر ۋە رەگىرپان پىدە كەين . سەيە كە شيان لەلای رىسمەى دەركا كە ۋە
 ۋەركە ۋە تىبو . تۆنەگەر چۆباى بت دىيان ، بەقاچاندن بەرە ۋە داۋە دەگە رايە ۋە ۋە
 سەرتاپات ترس داى دەگرت .

۱۹ ئاۋاش ۋە خەبەرمان ھىنان تا لەگەل يەكترا بدوئن . يەكيان وتى : چەند
 مانە ۋە ؟ گوتيان : رۆژىك يان پاۋە رۆژىك ماینە ۋە . گوتيان : پەرورە رندەى
 ئىيۈ لەخۆتان چاتر دەزانى چەند مانە ۋە . دەيەككى بەم دراۋە ۋە بنىرنە
 شار با بىنى كام خوار دەمەنى پاكترە ، بويويكتان لەۋ بۆينى ۋە بەزىتى
 بىزۋىتە ۋە ۋە ھىچ كە سىش پىتان نەزانى .

۲۰ چونكۇ ئەگەر دەستيان كەۋن ، يا بەردە بارانۇدەكەن ، يادە تانبەنە ۋە
 سەردىنى خۇيان ۋە ھەرگىز رزگاريتان نايە .

۱۶-ھۆ: سەبەب، سۆنگە. ۱۷-گۆرايى: جىگەى تەخت و راست. ۱۸-رىسمەى دەركا: بەر دەرك،

پاى درگا. ۋەركەۋتن: راكشان، رازان، درىزە ۋە بۆن بۆخەۋتن. قاچاندن: راكردن، ھەلاتن.

۱۹-دراۋ: پۇل، پارە.

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَن وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ
السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا
ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُيُوتًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمُ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَى
أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ
رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا
بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ
بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا
وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِسَائِي
إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا ﴿٢٣﴾ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ وَآذُكَرُّ رَبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَن يَهْدِيَنِي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَذَا رَشَدًا
﴿٢٤﴾ وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا
﴿٢٥﴾ قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
أَبْصَرُ بِهِ وَأَسْمِعُ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ
فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ وَأَتْلُ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ
رَبِّكَ لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٧﴾

۲۱ هر به م جوړه وامن کرد پټان بزنان که به لینی خودا راسته و روژی سه لاش بی گومانه. دهر باره یان له ناو خوډا ملیان له راویژ کردن نا؛ گوتیان: چاوه خانویکیان له سهر دروس که ن، په روه رینیان له نگویان چاتر دهناسی. نه وانه ی دهر باره ی نه مان قسه یان زوړتر دهر ویی، گوتیان: ده بی مزگه و ټیکیان له سهر بکه ین.

۲۲ دبټن: سین و به به شداره که وه چارن؛ نه شلین: په نجن، به سپل و ته که را شه شن. له نه دیو خه یالات ده که ن ته نانه ت بازیکیش ئیژن: حه وتن و ټرای سه یه که یان ده بن به هه شت. بیژه پټان: په روه رنده م چاتر ده زانی چقاسن. که میکیان نه بی بوی نه چوڼ، تو له و باره [بناره که یان بیسه و] زوړ له سهر باسه که مهر و؛ سه باره ت به وانیش له که سیان مه پرسه.

۲۳ هر گیز مه یوه: من سوژی نه م کاره نه که م،

۲۴ مه گین خواحه زکای ده گهل بی. نه گهر له بیریشته نه ما، یادی په روه رنده ت بکه و بیژه: به شکو په روه رنده م ړنگایه کی نزدیکتر له مه م نیشان با.

۲۵ سیسه د سالان له نه شکه و ته که مانه وه و نوسالیشیان لی زنده کرد.

۲۶ بیژه: خوا با شتر ده زانی چند مانه وه؛ به رپیواری نه م عاسمانانه و زه مینه له ورا دیاره. په ک چ بیسه رو بینایه ا به غهیره ز نه و که سیان به دوست ده س ناکه وی و که س ناکا به شه ریک له فهرمانی خویدا.

۲۷ نه وه ی بو ت هاتگه خواره و له کتیبی په روه رنده ت، بخوینه وه. ناشی هیچ که س وتاری خودا بگوړی و له غهیره ز نه و هیچ که سی ده هانات نایه.

۲۱-چاوه خانو: مالیک واته نیاز وړیکی بن. ۲۲-دبټن: ئیژن، ده لین.

به شدار: سهگ. قاس: نه ندازه. بنار: ده مه قاله. ۲۶-به ریووار: نادیار، داپو شراو.

وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ، وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ
أَمْرُهُ فُرُطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ
شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا
وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ
الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ أُولَئِكَ
لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُخَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ
مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَكَيِّفِينَ
فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ * وَأَضْرِبْ
لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا
بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾ كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ ءَانَتْ أُكْلَاهَا وَلَمْ
تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَرْنَا خِلَافَهُمَا نَهْرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ
لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾

۲۸ تۆ هر ده گەل ئەوانە بە كەسبە ينان و ئىواران بۆ دیداری پەروە رنده يان بە نزان و تەنيا رەداى ئەويان دەوى و چاو لەوانە هەلمە بويەرە بۆ زىنى پەرزەرق و بەرقى ئەم دنيايە و گوێ لەمستى كەسى مە بە كە نە مانە يشت دلى يادى ئىمە بكاو هەر لە شوین ئارەزوى خۆيە و كارى لە رادە دەرجوہ .

۲۹ بێژە : ئەمە يە بە راستى لە پەروە رنده تان رايە ؛ كى پرۆاى پىدە كا ، بىكاو كىش پرۆاناكا هەرنە يكا . ئىمە بۆ ناھە قىكاران كلىكى وامان نىل داوہ ، كە بلىسەى هەروە كۆن دەورەى گرتۆن ؛ تا هاوارى چارە دەكەن ئاويكىيان دەفريادە خەن وەك مسى تاواوہ وايە ؛ دم و چاويان دەبرۆينى و وە خواردنىكى كرىتە و ژيگە يى زۆر نالە بارە .

۳۰ ئەوانەى خاوەن باوەرپن و ئاكارچاكن ، [بابزانن] ئىمە پاداشى كارچاكان وندا ناكەين .

۳۱ بۆ نشيمەن دەيانبە ينە ناو باغاتىك جۆباريان بە بەردا دەروا . پارچەى سەوزى تەنك و ستۆرى ئاوريشم دە بەردەكەن و لەويدا بە بازنەى زىر دەخە ملين و لەسەر تەختان پال ئەكەفن ؛ ئاى چەند پاداشىكى باشە و شوپنەكەيان چەند لە بارە !

۳۲ تۆ نەزىلەى دۆمرۆقيان بۆ وەگىرە : دۆرە زمان بە يەككيان داو بە دارخورما دەورەن گرتن و ناويشيانمان كردە مەزرا .

۳۳ ئەو دۆرەزە بەرى خۆيان بە بى كەمايەسى دەداو لەناو هەركان شەقە جۆيە كمان راكيشا .

۳۴ دارايى دىكەشى زۆر بۆ ؛ كاتى دەگەل هەوالەكەيدا خەرىكى گەتوگۆى بۆ . گوتى : ئەمەن لە تۆدراوم زۆرترەو دەست و پىوەنديشم پتر .

۲۹- كۆن : رەشمال ، چادر . كرىت : خراب . كل : جىگەى سوألەت تىدا سۆر كردنەوہ .

۳۲- رەز : باغى تىرى ، باخ هەنگور . ۳۴- دەست و پىوەند : خزمە تكاران .

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ
 أَبَدًا ٢٥ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُودْتُ إِلَىٰ رَبِّي
 لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ٢٦ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ
 أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا
 ٢٧ لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ٢٨ وَلَوْلَا إِذْ
 دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنِ أَنَا
 أَقَلُّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ٢٩ فَعَسَىٰ رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِنْ
 جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَيُصْبِحَ صَعِيدًا
 زَلَقًا ٣٠ أَوْ يُصْبِحَ مَاءً وَهًا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ٣١
 وَأُحِيطَ بِشَمْرِهِ فَاصْبِرْ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ
 عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ٣٢ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ
 فِتْنَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنْصِرًا ٣٣ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ
 لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ٣٤ وَأَضْرِبْ لَهُم مَّثَلَ الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا كَمَا أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ
 فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْنَدًا ٣٥

۳۵ به نیتو باغه که یدا که راو بوخوی ناهه قی له خوکرد. کوتی: هه رگیز پیتم وانیه
ئه مهم له دهستی ده ربچی.

۳۶ باوه رناکه م سه لاش رایی. گهر هه ر براشمه وه یۆ لای پهروه رندهم، ده زانم
له مه چاکترم دهس ده که وئ.

۳۷ هه واله که ی - که خه ریکی گفتوگو بۆ ده گه ل ئه ودا - پیگوت: ئه رئ چون
تۆحاشات کرد له وکه سه ی تۆی له ناخی دروس کردو پاشان هه رله
دلۆپیک و دواپی کردۆتی به پیاوئ؟

۳۸ به لام من هه ر [ده بیژم] که ئه و خودایه و پهروه رندهم و کهس ناکه م به
شه ریک بۆ پهروه رندهم.

۳۹ وه ختی چۆیه ناو باغه که ت، بۆچی نه تگوت: ئه مه به مه یلی خودایه ؛
توانایش هه ر به خودایه ؟ ئه گه ر ئیسته تۆ ده مبینی که به مال و زارۆ له
له تۆ که مترم،

۴۰ نابێ به دۆری بزانی، پهروه رندهم له باغی تۆم باشتیش بۆپه ر خسینی و
به لایه کیش له حه واهه به سه ر باغه که ی تۆبینی و لیت ببیته ده شتیکی
بیرونی قاقر.

۴۱ یان ئاوه که ی به ناخی ئاخدا رۆبچی و نه توانی تازه په یدای که ی.

۴۲ هه مۆ به ر بووی هه له وهری و داره کانی گشتی به سه ریه کاهاتن؛ که به یانی
هاته ناوی، هه ر دهستی خۆی ده شکانده وه بۆ ئه و مالێ لی به خت کرد.
ده یگوت: بریا هیچ که سیکم به شه ریکی پهروه رندهم نه زانیبا.

۴۳ له خوابه دهر، هیچ دهسته یه کی وا نه بۆ بیینه یاری و به بی یاریده دهر مایه وه.
۴۴ له وینده رئ یاریده ر هه ر خودای هه قه؛ پاداشی باشتی ده دات و
سه رنجامه که ش باشتی.

۴۵ نه زیله یه کیان له زینی سه ر دنیا یه بۆ بیینه وه؛ وهک ئاوێکه له حه واهه
دامان باراند، هه مۆ ته رزه ره کیکی ته ف له هقی به ره م هیئا،
سه ره نجامیش بۆ به پۆش و با پۆگاندی. خوا به سه ره مۆشاندا توانای هه یه.

۴۰- بیرون: چۆل و بیابان. قاقر: زه وینئ که گیای لئ نه رۆی.

۴۵- ته ف له هف: تیکه ل پیکه ل، لیکدراو.

أَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ
 خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسِيرُ الْجِبَالَ وَتَرَى
 الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعَرَضُوا
 عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْتُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ
 أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُم مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ
 مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يُوتِلْنَا مَالٌ هَذَا الْكِتَابُ
 لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا
 حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا
 لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ
 أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ
 بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ * مَا أَشْهَدُكُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا
 ﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ
 فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ
 النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

۲۶ مال و منال زهنبه ری ژینی دنیان و ئه و کاره چاكانه ش که واده میننه وه،
پاداشه که یان له لای پهروه ریخته وه هیتا تره و بیتیش جیگه ی هومیدن .
۲۷ رۆژی که ژان ده خه بنه ری و ته ختی بنیان به ئاشکرایه ده بینی و هه مؤیان
کۆده که یه وه، بئ ئه وه که سیان وه میننی .

۲۸ له به رانه به پهروه رنده ت له ریزده درین ؛ وه که یه که مجارمان چئ کردن ،
هه ر ئاوا هاتۆنه لامان ؛ لاشتان وابؤ له ژوانیکۆ وه کۆناکه یین .

۲۹ ده فته ره که دیته گۆری ؛ ده بینی تاوانباره کان - له به ر ئه وه ی که تیا به -
ترسی زۆریان ری نیشتوه ؛ ده لئین ؛ هاواره له ئیمه ، ئه مه چتۆده فته ری که !
هه مؤشتیک - وردودرشت - سه ره له به ر تیانؤ سراوه . ئه وسا کرده وه ی
خۆیانی تیا ده بینن . پهروه رنده ت ناهه قی له هیچ که س ناکا .

۵۰ ئه وسا به فریشته کانه مان گوت : سوۆده وه به ر ئاده م به رن . سوۆده یان برد
ئیبلیس نه بی ؛ بنه جن بؤ ، له فه رمانی پهروه ری نی سه ریچی کرد . ئاخۆ
ئیه توخمی شه ی تان و تۆره مه ی ، بی من ده که ن به دۆستی خۆ ، که ئاشکرا
دوژمنتان ؟ خوانه ناس له و یار به یاره پیس تی شکاون .

۵۱ ئیمه له چئکردنی ئه م ئاسمانان و زه وینه دا ، هیچ پرسیکمان به وان نه کرد ؛
ته نانه ت بؤ چئکردنی خودی خۆشیان . هه رگیز ئه وه ی ریگه له مه رد م
تیک ده ده ن ، نه م کردۆن به یاریده رم .

۵۲ رۆژی ئیزئ : ده سا بانگ له وانه بکه ن که به خه یال پیتان وابؤ شه ریک
منن ؛ بانگیان ده که ن ؛ که ندالیکه هه راومان کرده نیوانیان ، هه ر
جوابیشیان نه دانه وه .

۵۳ تاوانباران ئاگریان به چاوی خۆدی ؛ زانیان هه ر تیی ده که ون و هیچ
ده ره تانیکیان نه .

۴۶- زهنبه ر: زه مبه ر، خشل. ۵۰- بنه جن: له تیره ی جن.

۵۲- که ندال: دادراوی زهوی له ئاویاله رۆخان. هه راو: به ربلاو، گوشاد، فره.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ
 الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا
 إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ
 الْأُولَىٰ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ
 إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ
 لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٦﴾ وَمَنْ
 أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ
 إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا
 وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ
 الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ
 الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَّنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيِلًا ﴿٥٨﴾
 وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ
 مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتْنِهِ لَا أُبْرَحُ حَتَّىٰ
 أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا
 مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾

۵۴ ئیمه له ناو ئەم قورئانه هه موجۆره نه زیله مان بۆمهردم هیناوه ته وه؛ مروض له هه رشتی پتر، وازی له گێره کردنه.

۵۵ ئەوهی نه یه یشت که ئەو خه لکه - پاش هاتنی ری نیشاندەر - بر وایتن و داوای بۆردن له پهروه رنده یان بکه ن، ئەوه بۆ که: [چاوه نوڤ بۆن] یا به ده ردی ئەوانی پیشوایان بچن، یان رۆبه رۆ جه زربه به گزیاندایی.

۵۶ که پیغه مبه ران ده نیڕین، هه ر ئەوه رنده یان له سه ره مۆده ده رو ترسینه ربن. خوانه ناسان هه ر به نا هه ق چه قه ده کەن، تا هه قی پی له به ین به رن. ئەوان نیشانه کانی مه و ئەو کتیبه که و ترسی وه به رناون، هه ر به گالته و گه پ ده زانن.

۵۷ کئی له وکه سه نا هه قتره چه ند نیشانه ی پهروه ری نی بۆ وه خویندراو گوئی نه دایه و ئەوه شی له بیر برده وه که ده پیشدا کردویه تی. ئیمه په رده ن به سه ردلیان له لکیشاوه که تی نه گەن؛ گویشمان هینده گران کردۆن که نه بیسن. چه ند بکوۆشی شاره زای رینگه یان بکه ی، هه رگیز بۆت ناکه ونه سه رپی.

۵۸ پهروه رنده ت گوناخ به خش و دلۆفانه. ئەگه ر هه رکئی کاری خراپی کردباو ئەویش بۆ لی پرسینه وه بیگرتبا، ده بوايه هه ر گوز و گوممه ت سزای دابان. به لام خستۆیه ته ده می دیاری کراو؛ که ئەو ده مه ش هات، ناتوانن خۆ خه لاس که ن.

۵۹ ئەو شارانه ش هه رگا ملیان له زولم نا، قیرمان تی خستن و بۆ له به ین بردنیان، قه یرانی که مان لېو دانان.

۶۰ جارێ مۇسا به لاوی به رده سستی خۆی گوت: من لی پراوم سه فه ربکه م تا ده گه مه جه مسه ری هه ردو ده ریاکان؛ یان له ویش و یۆه تر بچم.

۶۱ وختی گه یینه ئەو جه مسه ره، ماساوه که یان له بیر کرد؛ ئەویش به هه لېزۆ قینی خۆی گه یانده وه ده ریاکه.

۵۴- گێره: چه قه کردن و چه نه لێدان. ۵۸- گوز و گوممه ت: له پڕوناکاو. ۵۹- قه یران: به لێن بۆ کات

دیاری کردن. ۶۰- جه مسه ر: جێگه ی پێکه وه لکانی دۆشت. ۶۱- هه لېزۆ قین: به رزه وه بۆن و دا که وتنی له دوا یه ک و به په له، هه لته ک و داته ک.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتْنِهِ ءِإِنَّا غَدَاءٌ نَأْ لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا
هَذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ
الْحُوتَ وَمَا أَنْسَنِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ
فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغُ فَأَرْتَدَّ اءِ عَلَى ءِ اءَارِهِمَا
قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا ءِ اءِئْتَهُ رَحْمَةً مِّنْ
عِندِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَبِعُكَ
عَلَى أَنْ تُعَلِّمَنِي مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ
مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ
سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ
فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا
﴿٧٠﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْنَاهَا
لِنُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ
لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ
قَالَ أَفَلَتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٧٤﴾

۶۸- نه مازہ: نہ خوازہ، ناوازہ. ۷۱- گہ میہ: کہ شتی. قوم: نوqm.

* قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ إِنْ
 سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَ هَافَلَا تَصْحَبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا
 ﴿٧٦﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَنْبَأَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطَعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا
 أَنْ يُضَيِّقُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ
 قَالَ لَوْ شِئْتُ لَخَذْتُ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي
 وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِمَا أُوِيلُ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ أَمَّا
 السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا
 وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا الْغُلَامُ
 فَكَانَ أَبُوهُمَا مُؤْمِنًا فَأَخْبَيْنَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا
 ﴿٨٠﴾ فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِمَّا زَكَّوْهُ وَأَقْرَبَ رُحْمًا
 ﴿٨١﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ
 تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا
 أَشَدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ
 عَنْ أَمْرِ ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾ وَيَسْأَلُونَكَ
 عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾

۷۵ گوتی: نه مگوت ناتوانی ده گهل من هه لکه ی؟

۷۶ گوتی: نه گهر پاش نه مجاره ههچ شتیکم له تۆپرسی، هاوړنیم مه به و ههچ کله ییشت لی ناکه م.

۷۷ دیسان رۆیین، هه تا گهینه خه لکی شاری. زه وادیان لی داواکردن؛ پازی نه بؤن رایانگرن. دیواریکیان له وینده ری چاوپنی کهوت، خه ریک بؤ به لاداده هات؛ راستی کرده وه. گوتی: نه گهر بتویستبا کرای نه م کارهت وه رده گرت.

۷۸ گوتی: نه وا له یه کتر جیاده بینه وه؛ وا ئیسته کئی نه یینی نه ورؤداوانهت بؤباس ده که م، که نه ت ده توانی خو بگری.

۷۹ گه میه که بؤه هه ژارانیک بؤ، له ده ریا کاریان ده کرد؛ ویستم زه ده داری بکه م، که له م لایان پاشایه ک بؤ هه مۆگه میه کی زه وت ده کرد.

۸۰ کورپژگه که ش دای و بابی باوه ردار بؤن. ترسم بؤ ناچار یان بکا له فه رمانی خوا ده رچن و کافر بین.

۸۱ ئیمه ویستن پهروه رنده ی دای و بابی، به رۆله یه کی دل پاک و به زه دارتر بویان تی هه لینیته وه.

۸۲ دیواره که ش بؤ دؤ کورپژگه ی سیوی بؤ له م باؤیر ه؛ له ژیریدا گه نجی هه بؤ سه ربه وان بؤ. باوکیشیان له میز خاسان بؤ. پهروه رنده ت ویستی نه م دوانه بی بگه ن و گه نجینه ی خویان ده رینن؛ که به زه یه ک بؤ له لای پهروه رینته وه و من ههچم له خو وه نه کرد. نه مه بؤ که تۆ نه ت تانی خو را گری تا ده زانی.

۸۳ لیت ده پرسن: نه دی زیل قه رنه ین چۆن بو ه؟ بیژه: وا ده ربار ه ی نه ویش شتیکتان بؤ ده خوینمه وه.

۷۷- زه واد: تۆشه. ۸۰- کورپژگه: کوری بچوک.

۸۱- تی هه لینیان: قه ره بؤدانه وه. ۸۲- سیوی: هه تیو.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَأَتْبَعَ سَبَبًا
 ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ
 وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَذَّالِقَرَيْنِ إِمَّاءَ أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّاءَ أَنْ تَنْخَذَ
 فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ
 فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا ثَكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ
 الْحَسَنَىٰ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰ
 إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ
 دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ
 سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا
 لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَذَّالِقَرَيْنِ إِنْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ
 مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ
 سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ
 وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ
 قَالَ انفخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا
 ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْطَبَعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾

۸۲ وامن کرد له مزه مینه دا دهستی بر و او گش هویه کیشمان بۆره خساند .

۸۵ سا به شوین مه به ستیدا چۆ ،

۸۶ تا گه یشته لای خۆرنشین ؛ لای وابؤ له ناو کانی یه کی قورپه شه ئاواده بی .
له وئالی تۆشی هۆزیک بؤ . گوتمان : زیل قه رنه یین ! ده توانی ئازار بده ی و
بۆشت هه یه چاکه یان له گه لابه کی .

۸۷ وتی : به لام هه رکه سی ناهه قی بکا - له دوارۆزا - ئیمه ئازاری ده ده یین و
پاشانیش ده بریته وه لای پهروه رنده ی ؛ ئه وسا ئه ویش به توندی
ئازاری ده دا .

۸۸ هه رکه سیش باوه ری هیناو ئاکار چاک بؤ ، پاداشی چاک به شی ده بی و کاری
له سه ر هاسان ده که یین . ۸۹ دیسانیش ریگه ی گرته به ر .

۹۰ هه تا گه ییشه خۆره لات . دیتی تیشکی به سه ر گه لیگدا ده بارئ که جیا
له و هیچ ستاریکمان نه دانئ .

۹۱ ئا به م جۆره هه رچی ئه و بیرى بۆی ده چۆ ، ده مانزانئ .

۹۲ دیسانیش ریگه ی گرته به ر .

۹۳ تا گه یشته ناو دۇچیا . له په نا دۆکه ژه که دا هۆزیکى دى ، که له وانه نه بۆن
له هیچ زمانیکى حالى ببن .

۹۴ دواندیان ، که : ئه ی زیل قه رنه یین ! عاجوج ماجوج له م ولاته دا به دفه رن ؛
ئاخۆ باجیکت پی بده یین که له نیوان ئیمه و ئه وان به ربه سستیکمان
بۆچی بکه ی ؟

۹۵ گوتی : ئه وه ی پهروه رنده م بۆی په خساندۆم ، هیتا تره ؛ سا ئیوه به هیز [ی
خۆتان] یاریم بکه ن ، تا له نیو ئیوه و ئه وانا به ربه ندیکى وه دی بیتم .

۹۶ پاژه ئاسنم بۆیینن . وه ختی هه ردو لاشانه که ی پرکرده وه ، گوتی : ئیوه
بیده میتن ؛ هه تا وه کۆ کردیه ئاگر . گوتی : ئه مجا پاقری تها وه م بۆیینن ، تا
به سه ریا دابریژم .

۹۷ ئیتر تازه بۆیان نه لوا سه ری که ون و نه شیان ده توانی کونی که ن .

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي
 حَقًّا ﴿١٨﴾ * وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ
 فَمَجَعْنَاهُمْ جَمْعًا ﴿١٩﴾ وَعَرْضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿٢٠﴾
 الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ
 سَمْعًا ﴿٢١﴾ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي
 أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْنَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿٢٢﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ
 أَعْمَالًا ﴿٢٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهم
 يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿٢٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ
 فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ﴿٢٥﴾ ذَلِكَ جَزَاءُهم
 جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿٢٧﴾ خَالِدِينَ
 فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حَوْلًا ﴿٢٨﴾ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مَدَادًا لَكَلِمَتِ رَبِّي
 لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنفَدَ كَلِمَتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿٢٩﴾ قُلْ
 إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا
 لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿٣٠﴾

۹۸ گوتی: ئەمە بەزەییە که لە لایەن پەرورەرنەدمرا؛ جا هەرگا پەرورەرنەدی من بەلێنە که ی بە جێ گەییشت، گشتی دەکاتە گۆرای و بەلێنی پەرورەرنەدی من هەر وه دی دی.

۹۹ ئەوێ روژی واده که یین لەناو یەکترا پێل بدەن و دەکە لە شاخ دەمێندری و گشتیان لێک کۆدە که ینە وه.

۱۰۰ هەر ئەو روژه دۆزه ه لە بهر خوانە ناسەکان راده نین؛ چارانێ!

۱۰۱ ئەوانە ی چاویان لەیادی من قوچاوبو نەشیان دەتوانی بیسن.

۱۰۲ ئاخو خودانە ناسەکان پێان وایە - لەباتی من - عەبدەکانم بکەن بە سەرورە ی خوێان [هیچ قازانجێکیان دەداتێ]؟ ئێمە دۆزه همان بو پەزیرایی لەو خوانە ناسانە ساز کردوه!

۱۰۳ بێژه: ئاخو دەتانه وی پێتان بلیم، کێن ئەوانە ی لەکرده وه کانی خوێان زۆرتر زیانیان پێده کا؟

۱۰۴ ئەو که سانه ی تەقالا یان لەزیانی سەردنیا یە دا فێر و چووه و لاشیان وایە کارێکی چاکیان کردوه.

۱۰۵ ئەوانە که سگە لێکن که لەنیشانان و دیداری پەرورەرنینان حاشیان کرد، ئیتر هەر کارێکی کردیان پوچەل بۆگە و روژی سە لاش هیچ سەنگێکیان بۆدانانین.

۱۰۶ بەهوی ئەو حاشا کردنه و گەمە یان بە پێغه مبه رو نیشانانم، جە هەندەم گۆری گیانیان بێ.

۱۰۷ ئەو که سانه ش که بۆنە خاوه ن باوه رو ئاکار چاک بۆن، جێ پەزیراییان باغات ی فیرده وسە. ۱۰۸ هەمیشە هەر تیاده بن و نایانه وی جێ بگۆرن.

۱۰۹ بێژه: ئەگەر بۆنۆسینی وتاری پەرورەرنەدی من دەریا هەمۆ مەر که فبێ، بەرلە دوایی پێ هینانی وتاری پەرورەرنەدی من، بێ شک دەریا هەلدە چۆرێ؛ تەنانه ت گەر هیندە ی دیشی دە فیرا خەین.

۱۱۰ بێژه: منیش هەر مڕۆ یە کم وه ک ئیوه؛ لە خواوه فەرمانم بۆدی که: خودای ئیوه هەر ی که. هەرکێ لەنگۆ بۆ دیداری پەرورەرنەدی بە ئاواتە، با کاری چاک رە چاوبکا و لە غەیرە ز پەرورەرنەدی خوێ هیچ که سێکی نە پەرستی.

سُورَةُ مُرْتَضَىٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَهَيْعَصَ ① ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ②
 إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ دُنَاءَ خَفِيئًا ③ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ
 مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ
 شَقِيئًا ④ وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ
 امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ⑤ يَرِثُنِي وَيَرِثُ
 مِنْ عَالِ يَعْقُوبَ وَأَجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ⑥ يَزَكَرِيَّا
 إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا
 ⑦ قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي
 عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ⑧ قَالَ كَذَلِكَ
 قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَئِنِّ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ
 شَيْئًا ⑨ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا
 تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ⑩ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ
 مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ⑪

يَبْعَثُ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَءَاتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝١٢
وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا ۝١٣ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ
يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝١٤ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ
وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝١٥ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ
مِن أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۝١٦ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا
فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝١٧ قَالَتْ إِنِّي
أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ۝١٨ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ
رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۝١٩ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي
غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۝٢٠ قَالَ كَذَلِكَ
قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْنٌ وَلَنَجْعَلَ لَهٗ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً
مِّنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ۝٢١ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ
بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ۝٢٢ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ
قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَّنْسِيًّا ۝٢٣
فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۝٢٤
وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ۝٢٥

۱۲ ئەي يەحيا! كتيب توندبگرە. ھەر لە زاروكايە تيشدا لەكارزانيمان
پن بەخشي.

۱۳ دەگەل دلسۆزی و بئگەردی - لەلایەنی خۆمانەو - کەسێکی
خۆپارێزیش بۆ.

۱۴ لەیەل دای و بابیشیدا خۆشەفتار بۆ؛ سەربزێوی و لاساری نەبوو پێشە.

۱۵ سلامی لئ بئ، پۆوی کە لەدایک بوو و پۆوی دەمری و پۆوی
زیندەدەکرێتەو.

۱۶ لەم کتیبە باسی مەریەمیش بێنەگۆر؛ کاتی دۆر لە کەس و کاری، شوینیکی
خۆرەلاتی بۆخۆی ھەلبژارد.

۱۷ لەنیوان خۆی و ئەماندا پەردەییەکی راھەنگاوت. ئیمە رۆحی خۆمان
بۆنارد؛ بنیادەمێکی تەواوی ھاتەبەرچاو.

۱۸ وئ گوت: ئەمن پەنادەبەم بەر خودا لەدەستی تۆ [سا] ئەگەر تۆ
خۆپارێزی [لیم مەیەپیش].

۱۹ ئەو گوت: ئەمن لەپەرورەندەیی تۆوە راسپێراوم فرزەندیکی پاک و خاوەنت
پن بەخشم.

۲۰ وئ گوت: چۆن منالەم دەیی، کە ھیچ مەرۆیک لەپیشدا منی بەدەست
نەگرتووە ھەرگیز داوین تەریش نەبۆم.

۲۱ گوتی: فەرمان ھەر ئەمەییە و پەرورەندەیی تۆ و تۆیە. ئەو لەلای من
ھاسانە و دەمانەوئ چاکەییە بئ لەئیمەو و نیشانەییە بئ بۆ مەردم.
ئەم فەرمانەش ھەر دیتەجئ.

۲۲ دەناوتولی ویدا گۆراو بەوزگەو خۆی گەیانە شوینیکی دۆر.

۲۳ زانی زانی، وئ بردەلای دارخورمائی. گوتی: خۆزیا ھەر بەرلەئیستا
دەمردم و یەكجئ لەبیردە چۆمەو.

۲۴ لەخواروی و پرا بانگی کرد: خەمت نەبئ، پەرورەندەت لەژێرتۆرا
جۆگە ئاوینی پێک ھێنا.

۲۵ کۆتەری ئەودارخورمایەش بەھێنە، خورمای تازەپن گەیشتۆت بەسەردا
دادەوەرینئ.

۱۷- راھەنگاوتن: راھەل کردن، راستە و راست درێژکردنی شتی بەسەر بۆشاییدا.

۲۲- گۆران: دروست بونی بێچۆ لەناو زەدا. ۲۵- بەھێنە: راتەکتێنە، راوەشیئە، بێتەکنە.

فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي
إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾
فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا
فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يَتَأَخَتِ هَذُرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا سَوْءًا وَمَا كَانَتْ
أُمُّكَ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي
الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ءَاتَنِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي
نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ
وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي
جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ
الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَنَهُ
إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَأَخْلَفَ الْآخِرَابُ مِنْ
بَيْنِهِمْ قَوْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ
وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾

۳۸. رۆزى كە دىنە لاي ئىمە گە لىك چاۋزىت و گوئى سۆگن؛ بە لام ئە وەرۆ
ناھە قەكان بە ئاشكرا لە رىگە ي راست لايىنداوه .

۲۹- مناخوین: قسه بکه یں، ۳۲- سه ربزیو: بریتی له یاخی.

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
 (٣٩) إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ (٤٠) وَادْكُرْ
 فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا (٤١) إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَتَابَتِ
 لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا (٤٢) يَتَابَتِ
 إِنْني قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا
 سَوِيًّا (٤٣) يَتَابَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ
 عَصِيًّا (٤٤) يَتَابَتِ إِنْني أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ
 فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا (٤٥) قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنِ الْهَيْ
 يَتَابَتِ إِبْرَاهِيمَ لَنْ لَمْ تَنْتَهُ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا (٤٦) قَالَ
 سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا (٤٧)
 وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَى
 أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا (٤٨) فَلَمَّا أَعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا (٤٩)
 وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا (٥٠)
 وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا (٥١)

۳۹ له ورؤوی داخ و که سه ریان بترسینه؛ کاتی کار له کار ده ترازوی؛ که چی نه وان هه به خویان نه زانیوه و خویان له باوه پر بواردوه.

۴۰ ئەم زه مینه و هه رچی و به سه ریه وهیه له دوا جاردا هه ر بۆ ئیمه ئە مینیت و سه رله به ریان ده هیئنه وه بۆلای خۆمان.

۴۱ ئەم کتیبه باسی ئیبرا هیمیش بکه، که [له کار و وتاریدا] هه ر راست و پیغه مبه ریش بۆ.

۴۲ ئە و چاخه به ئایی خۆی گوت: ئاپۆ! تۆ بۆ شتیکی و ده په رستی، نه ده بیسی و نه ده بینێ و هیچ به هه ریه ک به تۆ نادا.

۴۳ ئاپۆ! ئە وهی من ده یزانم تۆ نایزانی؛ شوینم که وی، شاره زای راسته ریت ده که م.

۴۴ ئاپۆ! شهیتان په رست مبه به. شهیتان له فه رمانی خودا سه ر پینچی کرد.

۴۵ ئاپۆ! من له وه ده ترسم، له خوا وه تۆشی ئازار بی و بی به دۆستی شهیتانی.

۴۶ [گوتی:] ئاخۆ ئە ی ئیبرا هیم! تۆ به بیزی له وانه ی ده یان په رستم؟ ئە گه ر ده ست له مه هه لئه گری، به رده بارانت ده که م و تا ما وه یه کی درێژیش له لام برۆ.

۴۷ گوتی: سَلام له سه ر تۆ بی؛ له په روه ریتم ده خوازم لیت ببۆری و ئە و ده گه له من به قیانه.

۴۸ من له ئیوه و له وانه ش به غه یه رز خودا له به ریان ده پارینه وه، دۆرئه گرم و گازی په روه رنده م ده که م؛ به شکۆ له گازی کردنی په روه رنده م، تۆشی قه ره به ختی نه بم.

۴۹ جا که ئە وانه ی وه لانا و وازی له وشتانه هیئا که ئە وان - به غه یه رز خودا - ده یان په رست، ئیسحاق و یاقۆبمان دایه و گشمان کردن به پیغه مبه ر.

۵۰ وه به ربه زه ی خۆشمان خستن و واشمان کرد که زۆر به چاکه ناویان ده رچی.

۵۱ باسی مۆساش هه ر له م کتیبه دا بکه؛ که بی سۆ هه لێژارده و راسپارده یه کی پیغه مبه ر بۆ.

۴۲- ئە و چاخه: ئە و کاته، نه وه خته. ئاپ: مام. ئاپۆ: مامه. ۴۶- به بیژ: وه رز، جارز، جارس، بیژار.

۴۷- به قیان: میه ره وان.

وَنَدَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذِ اتَّخَذُوا عَلَيْهِمْ هَايَتُ الرَّحْمَنِ خَرًُّا وَسُجْدًا وَبُكْيًا ﴿٥٨﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ﴿٥٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦٠﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْنِيًّا ﴿٦١﴾ لَا يَدْخُلُوهَا إِلَّا الْمُسْلِمُونَ وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ ﴿٦٢﴾ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾ وَمَا نُنْزِلُ إِلَّا بِالْمَرَرِ لِكَ لَّهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾

۵۲ له لای راستی چيای تۆريش گازيمان کرد، له خوشمان نزیک کرده وه که به نهیني حالی که ين .

۵۳ هه ر له چاکه ی خوشمانه وه هارۆنی برايمان بئ به خشی ؛ که نه ویش هه ر پیغه مبه ربؤ .

۵۴ له مکتیبه باسی ئیسماعیلیش بکه ؛ نه و راست بؤ له به لئینیداو پیغه مبه ربؤ راستپارده بؤ .

۵۵ که س وکاری بؤ نوێ کردن و خیر کردن هه لده پیچا و جیگه ی په زامه ندی په روه رینی خوی بؤ .

۵۶ هه روه ها له مکتیبه دا له مه ر ئیدریسیش باخیوه ؛ که نه و هه ر راست بیۆیکی پیغه مبه ربؤ ؛

۵۷ به پایه ی به رزیشمان که یاند .

۵۸ نه وانه له و پیغه مبه رانه ن که به ر چاکه ی خواکه وتن ؛ له په گه زی بابده م بؤن و له وانه ش ده گه ل نؤحا هه ل ن گرتن و له تۆره مه ی ئیپراهیم و ئیسرائیل و له وکه سانه ی خۆمان شاره زان کردن و بؤخۆمان هه لمان بژاردن . هه رگا نیشانانی خویان به سهردا ده خوینرایه وه ، ده مه ورؤ ده که وتنه زه وی بۆسوژده و به کول ده گریان .

۵۹ له دوا ی نه وان که سانی بۆنه جیگریان ، به لای نوێواندا نه چۆن و شوین ئاره زوی خۆیان که وتن ؛ نه وانه به م زوانه تۆشی ئازار و خوسار ده بن ؛

۶۰ مه گین نه وی بروابیئو و له گونا هه بپرینگیته وه و ئاکار چاک بئ ؛ نه وانه ده چنه به هه شت و هیچ نا هه قی یان لی ناکرئ .

۶۱ باغاتنی هه میشه خۆشه و له نه دیته خوا به لئینی به عه بده کانی خوی دا وه و به لئینی نه و هه ر دیته جئ .

۶۲ چه لته ی لابه لا نابیسن و هه ر سلّا وه هه مۆبه یانی و ئیواران زه میان هه یه .

۶۳ ئانه مه یه نه و به هه شته ی که ده یبه خشین به عه بدانی خۆپاریزمان .

۶۴ به فه رمانی په روه رنده ی تۆنه ی ئیمه هه ر دانا وه زینه خوار ، هه رچی ئیستا له لاما نه و هه رچی له دوا مانه وه به و هه رچی له م ناوه دا هه یه هه ر بۆنه وه و په روه رنده ی تۆه یه شتی له بیرنه چوه .

۶۰- بپرینگیته وه ؛ باشگه زیته وه . ۶۲- چه لته ی لابه لا: قسه ی قۆرو خوار و خنچ .

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ
هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَاتَ لَسَوْفَ
أُخْرِجَ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَا خَلَقْتَهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَعَيْكَ شَيْئًا ﴿٦٧﴾ فَوَرَيْكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ
لَنَحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ
شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِثًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ
هُمُ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ
حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ
فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تَلَّىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ
أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْثًا وَرِئًّا ﴿٧٤﴾ قُلْ مَنْ
كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ
إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ مَكَانًا
وَأَضَعُفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى
وَالْبَقِيَّةُ الصَّلَاحُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ﴿٧٦﴾

۶۵ راهينه رى عاسمانه كان و زه مينه و هه رچى له ناوياندا هه يه . سا تۆش هه ر
ئه و بپه رسته و ده بئى بۆپه رستنى ئه و خۆراگر بئى . ئاخۆ ئاگات لىيه
هاوناويكى هه بئى ؟

۶۶ مړۆ ئىژۆ : ئه گه ر مردم ، ئاخۆ وهك زيندؤبؤم به رى ، هه روا
ده م هيننه وه ده رى ؟

۶۷ ئه و مړۆيه بۆ هه چ بيريك ناكاته وه ، كه سه ره تا ئيمه ئه و مان دروس كردو
هه چيش نه بو ؟

۶۸ سوينده كه به پهروه رينت ، هه ر ده بئى ده گه ل شه ياتين پيكه وه كويمان
كه ينه وه و ده و رانده و ر له جه هه نده م چۆك دابده ن .

۶۹ پاشان له ناو هه ر گرۆيهك ، ئه وى پتر دژى خوداى په حمان بۆگن ، ئيمه
جوييان ده كه ينه وه .

۷۰ دوا جار دياره هه ر خۆمان باشترده زانين كامه يان بۆ چۆنه دۆزه ه هه ژاترن .

۷۱ هه مۆكه ستان - ئيللاوبيللا - هه ر ده بئى بچنه جه حه نده م ، برياريكه
پهروه رنده ي تۆ داويه تى و هه ر ده بئى جئى به جئى بئى .

۷۲ پاشان له خودا ترسه كان رزگارده كه ين . نا هه قانيش - ده سته وئه ژنۆ -
له ناويدا ديلىنه وه .

۷۳ هه ركاتيكي نيشانانى دياريده رى ئيمه يان بۆوه خويندري ، خوانه ناسان
به خاوه ن باوه ران ئيژن : كامه لا مالى خۆشتره و ديوه خانى له بارتره ؟

۷۴ ئاى كه چه نده به رن پيش ئه وان له ناوبردۆن ، كه له وانه كه له پهلئى ناوما ل
ريكترو به ديمه ن له مان جوا نتر بۆن .

۷۵ بيزه : كه سئى له گومراييدا تل ده دا ، با خوا په تى بۆشل بكاو ويلى بكا ؛ تا
ئه وساته كه ده بينن قه يرانى بۆيان داناو ن سهروه ختى هات ؛ يان
نازاردانه يان سه لا . له وه به ولا وه تيده گه ن كئى ماله كه ي ناخۆشتره و كئى
ياريده رى كه مته ر .

۷۶ ئه و كه سانه ي خودا شاره زاي كردگن پتر شاره زايان ده كا ؛ پهروه رنده ت
بۆخيري ده مينيتته وه پاداشى باشتري هه يه و سه ره نجاميشى باشتريه .

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّكَ مَا لَا وِلْدًا
 ٧٧ أَطْلَعَ الْغَيْبَ أَمْ أَخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ٧٨ كَلَّا
 سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ٧٩ وَنَرِثُهُ
 مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ٨٠ وَأَخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً
 لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ٨١ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ
 عَلَيْهِمْ ضِدًّا ٨٢ أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ
 تَوْرُثُهُمْ أَرْثًا ٨٣ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعِدُّ لَهُمْ عَذَابًا ٨٤
 يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ٨٥ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ
 إِلَى جَهَنَّمَ وَرْدًا ٨٦ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنِ اخْتُدَّ عِنْدَ
 الرَّحْمَنِ عَهْدًا ٨٧ وَقَالُوا أَخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ٨٨ لَقَدْ
 جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا ٨٩ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَنْفَطَرْنَ مِنْهُ
 وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ٩٠ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا
 ٩١ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ٩٢ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا ٩٣ لَقَدْ أَحْصَيْنَاهُمُ
 وَعَدَّهُمْ عَدًّا ٩٤ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا ٩٥

۷۷ کا وراکه ت دى ، حاشای هه بو له نیشانانمان و گوتى : ليم رونه مال و منالم هه رده دهنى ؟

۷۸ ناخو نهينى ده زانى يان له خواوه به لينىكى پيدراوه ؟
۷۹ نه خير ، هه رچى نه وده يلى ئيمه ده ينوسين و ماوهى جه زره به دانى پترده كه ين .

۸۰ هه رچى ئيؤى لاي ئيمه ده مينيتته وه و خوى به ته نيا ديتته لامان .
۸۱ به ده رله خوا ، نه وان په ره ستى وانىكى تريان په رست ، تابينه هوى سه ره رزيان .

۸۲ نه خير ، حاشا له په رستيان ده كه و له دزيشيان راده وه ستن .
۸۳ توه تزانى ئيمه شى ياتينه كانمان ناردوته سه رخوانه ناسان ختو كه و هانه يان ده دهن ؟

۸۴ هيچ په له به كيان لى مه كه ، نه وا ئيمه به ژماردن له سه ره نه وانى ده ژميرين .
۸۵ له ورژه دا كه ئيمه خو پاريزه كان به پانه وه ده به ينه ديدارى خودا .
۸۶ تاوانبارانىش بو دوزهق [وه كو گاهل بو سه راوا ، ده م تينگ ره پيچه ك ده دهن .

۸۷ نه وانه ده سته لاتى تكيان نيه ، مه گين نه وى له خوا په يمانى ساندبن .
۸۸ وتوشيانه : خودا بويته خاوه ن فرزند .
۸۹ ئاى كه قسه ي ره قتان به ده مداهاتوه !
۹۰ له وانه يه له و [قسه يه] ناسمانه كان هه لته كين و زه مين شه قباو كيوه كان له به ريه ك بچن ؛

۹۱ له به ره نه وه گوتيان خودا فرزندى هه س .
۹۲ له خودا ناوه شيتته وه كه هيچ فرزندىكى هه بن .
۹۳ هه رچى له ناو نه م عاسمانان وزه مينه ن - گش له گشتى - به خولا مه تى دينه لاي خوا .

۹۴ سه رحيسابى هه مؤيانه و هه ر به هه ژمار ژماردوني .
۹۵ سه رله به ريان روژى سه لا ، تاك وته نيا ، دينه لاي نه و .

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ
الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لَّدَا ﴿٩٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم
مِّن قَرْنٍ هَلْ يُحْسِنُ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٨﴾

سُورَةُ طه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَا أُنزِلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْءَانَ لِنَشْفِقَ ﴿٢﴾ إِلَّا نَذْكِرَةً
لِّمَن يَخْشَى ﴿٣﴾ تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ﴿٤﴾
الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٦﴾ وَإِنْ تَجْهَر بِالْقَوْلِ
فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ
الْحُسْنَى ﴿٨﴾ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿٩﴾ إِذْ رَأَى نَارًا
فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ
أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾ فَلَمَّا أَنَّنَّهَا نُودِيَ يَمُوسَى ﴿١١﴾
إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾

۹۶ ئەوانەى باوەريان ھەيە و ئاكار چاکن ، خوا دەيانکاته خۆشەويست .
 ۹۷ ئيمە بۆيە ئەم قورئانەن بەزوانى خۆتى ھيسانى رەوانەکرد ، تا تۆبەوى
 پاريزگارەن دلخۆشکەى و گەلى دوژمنى سەر سەخت ، بترسىنى .
 ۹۸ چەندىن بەرەن بەرلەمانەش قرتى خستۇن ؛ ئاخۆ ھەست
 بە ھيجيان دەکەى ، يان نۆزەشيان لى دەبيسى ؟

تاها

وئاناو خودا کە دەستە دلاو دلاو فانه

- ۱ طا ، ھا . ۲ ئەم قورعانەن بۆنە ناردى كە تۆشى چەوسانەو ھەي .
- ۳ تەنھا بېرھىتانه و ھەي بۆكەسى كە ترسى ھەيە .
- ۴ لەلايەنى داھىنەرى ئەم زەمىن و ئاسمانە بلىندانەو ھاتۆتە خوار .
- ۵ ئەو خودايەى لەسەر تەختى خۆى دامەزرا .
- ۶ ھەرچى ھەيە لە ئاسمانان و زەمىنداو ھەرچىە كيان لەنيواندايە ، گش
 بۆتەو ھەرچى لە ژىر خاكيشدايە .
- ۷ ئەگەر دەنگىشت ھەلېرى ، ئەو بەرازو ھىدىكاترىش دەزانى .
- ۸ خودايىكە لە غەيرەزئەو كەس بۆپەرستنى نابى ؛ ناو ھەرە پىرۆزەكان ھەر
 بۆتەون .
- ۹ ئاخۆ سەرگوروشتەى مۇسات بۆھاتو ؟
- ۱۰ ئەو كاتە ئاگرىكى دى و بەمال و خىزانەكەى گوت : لىرە مەبزۇن ، من
 ئاگرىكم بەدى كرد ؛ بەشكۆ لەوى خەتيرە يەكتان بۆبىترم ؛ يان كەسىكم -
 بۆشارەزا - ھەرلەوى و دەس بکەوى .
- ۱۱ دەمى گەيشتە بەرئىگر ، گاسى لىكرا : ئەى مۇسا !
- ۱۲ من ، منم پەرورەندەى تۆم . شەكالەكانت باوئۆزە . تۆواى لەناو شىوى
 پىرۆزى «توا» دا .

۹۷- ھيسانى: ئاسانى . ۷- ھىدىكاتر: ھىدى تر، نزم تر . ۱۰- خەتيرە: چلۆسكە

۱۱- گاسى: بانگ . ۱۲- شەكال: جۆزى كەوش . باوئۆزە: دەريئە، فرى دە .

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى (١٣) إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (١٤) إِنَّ السَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ
أَكَادُ أَخْفِيهَا لِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى (١٥) فَلَا يَصُدُّكَ
عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى (١٦) وَمَا تَلَكَ
بِإِمِينِكَ يَمْوَسَى (١٧) قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُا عَلَيَّهَا
وَأَهْشَأُ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مِثَارِبُ أُخْرَى (١٨) قَالَ أَلْقِهَا
يَمْوَسَى (١٩) فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى (٢٠) قَالَ خُذْهَا
وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى (٢١) وَاضْمُمْ يَدَكَ
إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ءَايَةٌ أُخْرَى (٢٢) لِرَبِّكَ
مِنْ ءَايَاتِنَا الْكُبْرَى (٢٣) أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى (٢٤) قَالَ
رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي (٢٥) وَبَسِّرْ لِي أَمْرِي (٢٦) وَأَحْلِلْ عُقْدَةً مِنْ
لِسَانِي (٢٧) يَفْقَهُوا قَوْلِي (٢٨) وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي (٢٩) هَٰزُونَ
أَخِي (٣٠) أَشَدُّ دَبِهُ أَزْرَى (٣١) وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي (٣٢) كَيْ تُسَبِّحَكَ
كَثِيرًا (٣٣) وَتَذْكُرَكَ كَثِيرًا (٣٤) إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا (٣٥) قَالَ قَدْ
أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمْوَسَى (٣٦) وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى (٣٧)

۱۳ ھەر خۆمم تۆم دەس نیشان کرد؛ سا گویدیری راسپیری به .

۱۴ ئەمن خودام، جگە لە من خواى ترنیه؛ سا تۆ ھەر من بپەرستە و نوێژی بکە تا وەبیرخۆتم خەیتە وە . ۱۵ رۆژى سە لا ھا لە ڕیدا؛ من دەمە وئى کە جارى ئاشکرانە بئى و بیشیرمە وە، تا ھەرکە سئى بەرەى کۆششى دەس کە وئى .

۱۶ ئەوى باوەرى پىی نیه و شوین ئارەزوى خۆى کە وتوە، نەکا تۆى لئى وە پرىنگىنئى و بە لای بە لاتەت تۆش بوئى .

۱۷ ئەى مۇسا! ئەى ئەمە چیه کە لە دەستى راست دایە ؟

۱۸ گوتى: ئەمە عاساکە مە، وە بەرپشتى خۆى دە دەم و گە لای پئى دادە وە رىنم بۆرانه کە م، چە ندئیشى دیشى پیدە کە م . ۱۹ گوتى: مۇسا بپهاتوێه !

۲۰ کە ھاویشتى، لە پر دىتى وا ماریکە و دشیلە ھى . ۲۱ گوتى: بىگرە و تزیست نە بئى؛ ھەر ئیستاکە دە یخە ینە وە تەرحى پىشوى .

۲۲ دەستىشت بخە باخەلت - بە بئى ئازار - دیتە دە رئى وە ک چۆرى شیر؛ [ئەمیش] نیشانىکى ترە . ۲۳ تا ئیمە لە نیشانانى ھەرە گرینگی

خۆمانت نیشان بدە ین . ۲۴ ریکە وە بۆلای فیرعە ون، یە کجار شوى لئى ھە لکیشا وە . ۲۵ گوتى: ئەى بەر وە رندە ى من! پشودر یۆترم بکە .

۲۶ کاریشم لئى سانابکە . ۲۷ گیر یە کە م لە زماندا یە، بۆم پە ھا کە . ۲۸ تا دە ئاخافتنم بگە ن . ۲۹ لە خزمانم ئاریکار یکم بۆدانئى .

۳۰ [مە بە ست] ھا رۆنى برا مە . ۳۱ پشتى منى پئى پتە و کە . ۳۲ بیشیکە شە ریک لە کارم . ۳۳ تا ئیمە، زیدە پە سنى پاکى تۆ بدە ین .

۳۴ گە لیکیش یادى تۆ بکە ین . ۳۵ تۆ چا وە دیریت لئى کردو ین . ۳۶ گوتى: مۇسا! ھەر چى تۆ و یستت پیت درا . ۳۷ جارى تریش تۆ مان وە بەر چاکە ى

خۆخست .

۱۸-دیشى: تریشى. ۲۰-دەشیلە ھى: دەخزى. ۲۴-شۇ: ئەندازە و زمار.

شوى لئى ھە لکیشا وە: لە ئەندازە لا یدا وە.

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ۖ (٣٨) أَنْ أَقْدِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْدِفِيهِ
 فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَهُ ۚ وَالْقِتَّةُ
 عَلَيْكَ مَحَبَّةٌ مِنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ۚ (٣٩) إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ
 فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ
 عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَقَلَّتِ نَفْسًا فَفَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفُتْنَاكَ فُتُونًا
 فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمْوَسَّىٰ (٤٠)
 وَأَصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ۚ (٤١) أَذْهَبَ أَنتَ وَأَخُوكَ بِثَاثِي وَلَا نُنِيَا
 فِي ذِكْرِي ۚ (٤٢) أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۚ (٤٣) فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا
 لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ۚ (٤٤) قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَا
 أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ۚ (٤٥) قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ
 (٤٦) فَأَنبَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ
 وَلَا تَعْذِِبْهُمْ ۖ قَدْ جَعَلْنَاكَ بِثَاثِي مِّنْ رَبِّكَ ۖ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ
 الْهُدَىٰ ۚ (٤٧) إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ
 وَتَوَلَّىٰ ۚ (٤٨) قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَمْوَسَّىٰ (٤٩) قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ
 كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ۖ ثُمَّ هَدَىٰ (٥٠) قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ (٥١)

۳۸ کاتی ئه وهی که پیویست بۇ ئاویتمانە دلی داکت؛

۳۹ که: بیخه ره داربه سته وه و بیهاویژه ره ناورپوه؛ با زیش بیخاته که ناری و دژیکی من - که دوژمنیکی ئه ویشه - بیگریته وه. فیانی خۆم خسته سه رتۆ، تا له ژیر چاوه دیری خۆم به روه رنی.

۴۰ کاتی خوشکت ده چۆوده یگوت: گه ره کتانه که سیکتان بۆدۆزمه وه که بۆتانی به ختوبکا؟ ئا به م چۆره هینامانیه وه لای داکت، که چاوی پیت رۆن بیته وه و خه می نه خوا. ئه ی مۇسا! ئه مه ش ده زانی، یه کیش به ده ستت زایه بۆ؛ له وخه مه ش رزگارمان کردی، چه ندجاری دیش ئه زمۆمانی. چه ندسالیکیش له ناو خه لکی مه دیه نا مای؛ پاشان له سه ر بریاری خۆن ئه وا هاتی. ۴۱ من تۆم کرده تایبه تی خۆم.

۴۲ به نیشانه گهل منه وه له ل براکه تا ریکه وه وه له وه بیرهینانه وه ی من سستی مه که ن. ۴۳ هه ردوک هه رنه نک فیرعه ون، ئه و له راده ی ده رکروه. ۴۴ نه رم و نیانی بدوینن، شایه تا بیربکاته وه، یان بترسی.

۴۵ وتیان: په روه رنده ی ئیمه! ترسن هه یه لین ده ره لئی و یان ته واو له شۆری ده رکا. ۴۶ گوتی: هیچ ترسیکۆنه بی، من له ل ئیوه م. ئه بیه م، چاویشم تیه وه. ۴۷ سا بچه ن لای و پی بیژن: ئیمه هه رتک راسپارده ی په روه رنده ی تۆین؛ تۆتۆره مه ی ئیسپرائیل مان ره گهل بخه و [چیترا] مه یان چه وسینه وه. وا به لگه شن له ئالی په روه رنده ت را بۆهیناوی؛ درود له سه ر ئه وکه سه ش بی، له راسته پئی لانه که وی.

۴۸ به ئیمه راگه ینراوه که هه رکه سی بر وانه کاو پشتی تیکا، ئازارده درئ.

۴۹ گوتی: مۇسا! په روه رنده ی ئیوه کئی یه؟ ۵۰ گوتی: په روه رنده ی ئیمه ئه وکه سه یه که به هه مۆده سکردی خۆی هه مۆپیداویستی داوه، پاشانیش رپی نیشان داوه. ۵۱ گوتی: به ره و چینه کانی ییشۆ چۆن بۆن؟

۳۸- ئاویتمانە: خستمانە. ۳۹- زئی: به حر، ده ریا. فیان: خوش گه ره ک بۆن.
۴۰- زایه: بریتی له مردۆ (بیایوکی له دهستی زایه بۆ) ۴۱- هه رنه: برۆنه. نک: لا.
۴۵- ده ره لئی: تۆره بی. له ده ره له بۆن: تۆره بۆن له پریکا. ۴۶- ئه بیه م: ده بیسم.
۴۷- ئالی: تهرهف. ۴۸- پشتی تیکا: پشت هه لکا، گوئی نه داتی.

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ﴿٥٦﴾
 الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَوَسَّلَكَ لَكُمُ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى ﴿٥٧﴾ كُلُوا
 وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَى ﴿٥٨﴾
 خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٩﴾ وَلَقَدْ
 أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ﴿٦٠﴾ قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا
 مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَمْوَسَى ﴿٦١﴾ فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ
 فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلَفُهُ نَوْحًا وَلَا أَنْتَ مَكَانًا
 سَوَى ﴿٦٢﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى
 ﴿٦٣﴾ فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ﴿٦٤﴾ قَالَ لَهُمْ
 مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ
 وَقَدْ خَابَ مِنْ أَفْتَرَى ﴿٦٥﴾ فَتَنَزَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا
 النَّجْوَى ﴿٦٦﴾ قَالُوا إِنْ هَذَا إِلَّا لَسِحْرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ
 مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْنَى ﴿٦٧﴾ فَاجْمَعُوا
 كَيْدَكُمْ ثُمَّ أَتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَى ﴿٦٨﴾

۵۲ گوتی : له ده فته ریکدایه له لای په روه رنده مه وه و نه ده یزانی . په روه رنده مه نه هیچ شتی لی گوم ده بی و نه هیچیشی له بیرده چی .

۵۳ که سیکه زه وی بؤکردن به رایه خو و رېبارگه لیکي بؤ ئیوه تی هه لکیشاو ، ئاویکشی له وحه وایه وه داباراند ، که زور جوته ی جوړاو جوړی روه کانمان پی ده رهینا . ۵۴ بخون و لساته که شتان بچه رینن ؛ که له مه دا زورنیشانه بؤ خاوه ن ئاوه زان هیه . ۵۵ له زه ویمان به ره هم هینان ؛ دیسان ده تانخه ی نه ناوی و جاریکی تر له ویتان ده رده خه ی نه وه .

۵۶ ئیمه هه مؤنیشانه کانمان نیشان دا ؛ نه وه هر بر وای پی نه کردو گوئی پی نه دا .

۵۷ گوتی : نه ی مؤسا ! ئاخو تو هاتی هه لامان ، تا به جادوت له عرزی خومان ده رمانکه ی ؟

۵۸ مه رجه ئیمه ش جادوی وه که نه مه ت بؤ بیین . سا خو ت بؤ ئیمه و بؤ خوشتان چی ووانیکی له ته ختانی ره چاوبکه ؛ نه مه و نه تو ، هیچمان ته نه خي لی نه که ی .

۵۹ گوتی : چی ژوان له روژی رازانه وه بی ، له وه ختی چیشته نگا ویدا که مه ردم خرده کرینه وه .

۶۰ فیرعه ون [جقاتی] چی هینشت و فیلی خوی [گشت] کوکرده وه و که رایه وه .

۶۱ مؤسا به فیلبازانی گوت : نه چن به دهم خوداوه درو هه لبه ستن ؛ به جه زره به گشتو تهرت وتونا ده کا . کن بوختانی به خوابکا ، دهم له پؤشه .

۶۲ لی یان بؤ به مقومقو و ملیان له سرته کردن نا .

۶۳ گوتیان : دیاره نه وانه دؤ جادوگرن ، ده یانه وی به جادویان له ههردی خو تان ده رکه ن و نه ریت هه ره باشه که و له ناوبه رن .

۶۴ فیلی خو تان کوکه نه وه و پاشان هه مؤ به ریز وه رن . نه مړو هه ر که سی سه رکه وی ، رزگارد ه بی .

۵۳- رایه خ : زاخه . روهک : هه رچی له زه وین شین ده بی . ۵۸- ته نه خي کردن : خولی بواردن .

۵۹- چیشته نگاو : به رله نیوه روه قاوه لتون . ۶۰- جقات : کو بؤنه وه . ۶۱- دهم له پؤش : ره نه به با ،

ناهمی . ۶۳- نه ریت : خده و نا کار . مه به ست ری وشوینه .

قَالُوا يَمُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقَى وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى ﴿٦٥﴾ قَالَ
 بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا جِأَهُمْ وَعَصِيَهُمْ يُخِيلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهُ تَسْعَى
 ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَى ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
 أَنْتَ الْأَعْلَى ﴿٦٨﴾ وَأَلْقَى مَا فِي يَمِينِكَ نَلَقَفَ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا
 كَيْدُ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ﴿٦٩﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُبْحًا
 قَالُوا أَمْ نَأْتِي رَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى ﴿٧٠﴾ قَالَ أَمْنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْنَى
 لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَا قُطْعَ أَيْدِيكُمْ
 وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ وَلَا صَلْبَتَكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَنَعْلَمَنَّ
 أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى ﴿٧١﴾ قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنْ
 الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ
 الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾ إِنَّا أَمْنَابِرُ بَنَّا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطِيئَتَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا
 عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿٧٣﴾ إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا
 فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿٧٤﴾ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ
 عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ﴿٧٥﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ
 تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ﴿٧٦﴾

۶۵ گوتیان: نهی مؤسا! یان باوئی، یان ئیمه پیش تو داوئین؟

۶۶ گوتی: نا ئیوه باوئین. له پەر مؤسا - له جادوی وان - وای گومان برد به تەکان و عاساکانیان دین و ده چن. ۶۷ مؤسا نه و سا له دلی خویا که میک ترسا. ۶۸ گوتن: هیچ ترسیکت نه بی، تو سه رتری.

۶۹ نهوی له دهستی راست دا بیهاوئیه، هه رچی نه مان کردو یانه قویتی ده دا. نه وانه ی نه و کردو یانه، ته له که ی جادو گه رانه؛ جادو گه ران له هه رکوی بن سه رناکه ون. ۷۰ جادو گه ر سوو ده یان بردو گوتیان: بپروان به وه هینا مؤسا و هاروونی پهروه راند.

۷۱ گوتی: بهرله وه رپویده م، ئیوه بپرواتان بی هینا. ده رکه و ت نه و مه زنتانه و درزی جادو گه ری دادان. سو ر بزنان هه مۆ ده ست و پایه کانتان به پیچه وانه ده بپرم و به کوته ره ی دارخورمایانو داده که م؛ سا تیده گه ن ئیشاندنی کئی توندترو پرکیش تره.

۷۲ گوتیان: له دوا ی نه و نیشانانه ی دیومانه، سویند به وکه سه ی که ئیمه ی دروس کردوه، هه رگیز بو تو ده سمان پی له وه لئا گیرئ؛ سا هه رچیه کی له ده ست دئ در یغ مه که؛ تو هه ر ته نیا له ژینی ئه م دنیا یه دا ده ست ده روا. ۷۳ ئیمه بپروان به پهروه رنده ن هینا وه؛ هه تا وه کو له هه له کانمان ببو ئی و له و جادو گه ریه شمان خو ش بی؛ که تو به سه رتاسه پان دین. خوا چاتره و هه ر ده شمینی.

۷۴ هه رکه سی به تا وانباری بچیته لای پهروه رنده ی، دیاره به شی جه هه نده مه و - نه مر، نه زی - تیا ده بی.

۷۵ هه رکه سیش خاوه ن باوه رو ئاکار چاک بی و بچیته لای، نه نوای نه وان وان له پله به رزه کانا.

۷۶ نشیمه نیان باغاتیکه جو باریان به به ردا ده روا و تا هه تایه تیا ده بن. نه مه یه پاداشی پاکان.

۶۵- باوئی: باوئیه، فری ده. ۷۱- درزدان: ده رس دان، فیکردن. ۷۴- مر: مردن.

۷۵- نه نوای نه نا، په سیو، چی حاوانه وه.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا
 فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفُ دَرَكًا وَلَا تُخْشَى ٧٧ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ
 بِمُجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ٧٨ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ
 وَمَا هَدَى ٧٩ يَبْنِي إِسْرَاءَ يَلْ قَدْ أَبْغَيْنَاكُمْ مِنْ عَذُوكُمْ وَوَعَدْنَاكُمْ
 جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلَوى ٨٠ كُلُوا
 مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي
 وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى ٨١ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ
 وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى ٨٢ وَمَا أَعْجَلَك عَنْ
 قَوْمِكَ يَمْوَسَّى ٨٣ قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ
 رَبِّ لِتَرْضَى ٨٤ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ
 السَّامِرِيُّ ٨٥ فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضَبَيْنِ أَسْفًا قَالَ
 يَقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ
 الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ
 مَوْعِدِي ٨٦ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حَمَلْنَا
 أَوْزَارًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ٨٧

۷۷ ئيتىر به مؤسان راگه ياند، كه وئراي عهده كانى من به شه و برؤ، رتيه كى
وشك وبرينگان له ده ريا بؤره چاوبكه؛ نه نيگه رانى گرتن به و نه بترسه.
۷۸ فيرعه ون به خوؤ له شكره وه كه وته دؤيان. پيلى ده ريا هاته سه ريان و
داي پؤشين.

۷۹ فيرعه ونيش رتي له گه له كه ي هه له كردو نه يكره شاره زايان كا.
۸۰ نه ي وه چ و به رهي ئيسرائيل! له بهر چه نكي دوؤ منؤ رگرن كردن؛
بؤشمان دانان - له لاي راستى چياي توري - بگه نه لام؛ گه زؤو مه لي
شيتلاقه شمان بؤناردنه خوار.

۸۱ له وبؤيوه پاكانه ي پيمان دان، بخون؛ به لام هه له رويي مه كهن؛ نه وه كا
ليتان توره بم. ههركه س توشي توره ييم بي، هه لديراره؛
۸۲ ههركه سيكيش توبه كارو باوه ردارو ئاكار چاك و شاره زاي راسته ريگه بي،
من ده يبه خشم.

۸۳ ئه ري مؤسا! نه وه چؤنه له هؤزه كهت به له زتر بؤي؟
۸۴ گوتي: نه ي پهروه رنده ي من! په له م بؤ زؤ بگه م به تؤ، هه تاوه كؤليم رازي
بي؛ وا ئه وانيش هان له دوى من. ۸۵ گوتي: پاش تؤ ئيمه
هؤزه كه تمان نه زمؤ. سامري له رتي ده ركردن. ۸۶ ئه وسا مؤسا -
به توره يي و داخ له دلي -- هاته وه بؤناو هؤزه كه ي. گوتي: گه لو! ئاخؤ
پهروه ريئي ئيوه به ليئي باشي پي نه دان؟ بؤچي من زؤرم بي چوه، يان
هه ر ويستؤ به رتوره يي پهروه رنده تان بكه ون، وا په يمانى منتان شكاند؟
۸۷ گوتيان: ئيمه به خوשי خو په يمانه كه ي تؤمان نه شكاند. چه ندبار خشي
گه له كه يان له كؤل نابؤين، ناچار ئاويتنه ناوبؤته؛ هه روا سامريش
تتي هاويشت.

۷۷- نه نيگه رانى ... يا: بي نه وه ي كه نيگه رانى گرتن بي، يان بترسي.

۸۵- نه زمؤ: تاقى كردنه وه. ۸۷- بؤته: ده فرى كه كانزاي تيدا ده تاوئينه وه.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا آلِهَهُ خُورًا فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ
وَاللَّهُ مُوسَىٰ فَنَسَىٰ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرُونَ إِلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا
يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ
يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا
أَمْرِي ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ
﴿٩١﴾ قَالَ يَهْرُونَ مَانِعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٩٢﴾ أَلَا تَتَّبِعُنِي
أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي
إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ
قَوْلِي ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يُسْمِعُنِي ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ
بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ
فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ
فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَّنْ يُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَا
إِلَهُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

۸۸ ئىتر كۆتەلى گۈلكىكى بۆدەرخستن كه ئەببۇراند. ئەوسا وتيان: ئەمەيە خوداى ئىوھىيە و خواى مۇسا شە: [جا مۇسا ئەمەي] لەبىر چۆ.

۸۹ ئاخۆ ئەمانە نابىنن، نە جوابىنكىان دەداتەووە نە زىيانىكى بۇيان ھەيە و نە قازانجى؟

۹۰ ھارۇنىش بەرى پىي وتن: گەلوا ھۆن بقى گۈلكى خاپىنراون؛ پەرەھ رىنتان دەھندەكەى رۆزىتانە. دەووەرن وەدوى من كەون و فەرمانى من بە جى بىنن.

۹۱ گوتيان: لىي وە لاناكەوين، ھەتا مۇسا دەگەرپتەووە بۇلامان.

۹۲ گوتى: ھارۇن! ئەگەر دىت ئەوانە لەرى لاكەوتن، چى نەيھىشت تۆ،

۹۳ شوئىم كەوى؟ ئاخۆ تۆش لەفەرمانى من سەرپىچىت كەرد؟

۹۴ گوتى: ئەى داىك براكەم! رىشم بەردە و قۇم مەگرە. من لەووە ترسام كە بىزى: تۆ جوداىت خستە نىوان من و بەرەى ئىسپرائىل و لەسەر قسەم رانەووە ستاى. ۹۵ گوتى: سامرى! ئەمكارە چبۇ كەردت؟

۹۶ گوتى: شتىكم بەدى كەرد، كە ئەوانى دى نەياندى: لەدەوسى راسپاردەكەدا لاوئىچە خۇلىكم ھەلگرت، ئەوئىشم ھاوئىشتە ناوى. ئاوە ھاينە نەفسم ئەوھى بۆخە ملاندم.

۹۷ گوتى: دەسا برۆگوم بە! ئەشى ھەتا ئىنت ماوہ، ھەر بىزى توخنم مەكەون؛ چارە ئۇسكىشت ھەيە ھەر دىتە پىت. دەبش نۆرە، ئەوشتەى تۆ دەت پەرست و دەت گوت: قەت بە جىي ناھىللم، چتۆ ئاگرى دەدەين و خۆلەكەشى لەدەريايە دەپرۆئىنن، بەپرۆانندن.

۹۸ پەرستىوۇ ھەر خودايە كە ھەمۇشتىك دەزانى و ھىچ شتى تر - لەغەيرەز ئەو - ھىزاي پەرستنى نىە.

۸۸-كۆتەل: بەيكەر، ھەيكەل. ۹۰-ھۆن بقى گۈلكى خاپىنراون: ئىوھ بەم گۆرەكە ھەلخە تاون.

۹۴-رىشم بەردەو: يا: تۆر دىن و قۇم مەگرە. ۹۶-دەوس: جى بىن. ۹۷-بش نۆرە: برانە، چاوى لىكە.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءٍ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا
ذِكْرًا ۝ (١١) مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا
۝ (١٢) خَلِيدٍ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ۝ (١٣) يَوْمَ يُفْعَلُ
فِي الصُّورِ وَتَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمِذٍ زُرْقًا ۝ (١٤) يَتَخَفَتُونَ
بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ۝ (١٥) نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ
أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ۝ (١٦) وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ
فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۝ (١٧) فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۝ (١٨)
لَا تَبْقَى فِيهَا جَبَلٌ وَلَا أَمْتًا ۝ (١٩) يَوْمِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ
لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا
۝ (٢٠) يَوْمِذٍ لَا نَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ
قَوْلًا ۝ (٢١) يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ
عِلْمًا ۝ (٢٢) وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ
حَمَلَ ظُلْمًا ۝ (٢٣) وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا
يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۝ (٢٤) وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
وَصَرَفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۝ (٢٥)

۹۹ ئا بهم جوړه سه رگوروشته ی پيشينه کانت بوئيزين . هه روه ها ئه م
قورعانه شمان له خو مانرا داوه به تو .

۱۰۰ هه رکه سئ خوی لی نه بان کا ، روژی سه لا باریکی گران هه لده گری .

۱۰۱ هه رگیز له زیری ده رناچی . ئای که له روژی قیامه تا بوئه وانه چه ند باریکی
ناله باره .

۱۰۲ نه وروژه وا فوبه که له شاخ داده کری ، نه وی روژی تاوانباران کوډه کهینه و ؛
کوړه ن و شین هه لگه راون .

۱۰۳ هیډیکا به یه کترده لین : ده روژ نه بی ، نه ماونه وه .

۱۰۴ له وشته ی نه وان لپی ده دوین ، نیمه پتر ئاگادارین . له گشتیان هیژا تر
نیژی : ته نیا هه ر روژیک ماونه وه .

۱۰۵ له مه ر کیوان لیت ده پرسن . بیژه : په روه رنده که ی من هه ر به هارین
ده یانهارپی ؛ ۱۰۶ ده یانکاته ده شتیکی کاکي به کاکي ؛

۱۰۷ نه هیچ کهندی تباده بینی و نه هیچ کو سپی .

۱۰۸ له وروژه دا وه ده نگ که سیکه وه ده چن ، که به هیچ بارا خوارنیه . له به ر
خودا هه مؤده نگیک نه وی ده بی ؛ چه چپ نه بی نابییی .

۱۰۹ نه وی روژی تکا [بوکه س] به هره نادا ، مه گین که سئ خودا ئیزنی تکای
بداو قسه که شی په سنبکا .

۱۱۰ نه و ده زانی چیان به سه رها ت یان به سه ردی ؛ هه ر نه مانن که له مه رنه و
هیچ نازانن .

۱۱۱ هه مؤمه ردم لاره ملی نه وکه سه ن که هه ر نامری و پایه داره ؛ کن
ناهه قیکی کردوه ، ناهومیده .

۱۱۲ هه رکه سیش خاوه ن باوه روه ئاکار چاکه ، ناترسی که پاداشه که ی
زه وت کری یا که متری .

۱۱۳ هه ر به م ته رزه ش قورثانی به عه ربیمان نارد ه خواری ؛ گه لیک مایه ی
ترساند نیی تنی خستوه ، به شکو پیی بیرنگینه وه یان خویان وه بییریننه وه .

۱۰۰- نه بان: گوئ نه ده ر، بی مبالا ت. ۱۰۳- کوړه: کویر، هیچ نه بین. ۱۰۶- کاکي به کاکي: ده شتی

زوړ راست وته خت. ۱۱۳- ناخر ئایه: یاخو په ندیکیان بو بیی.

فَنَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْءَانِ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ، وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَاهَدْنَا
إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قُلْنَا
لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٦﴾
فَقُلْنَا يَتَّعِدُمْ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ
مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ﴿١١٨﴾
وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١١٩﴾ فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ
الشَّيْطَانُ قَالَ يَتَّعِدُمْ هَلْ أَدُوكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ
لَا يَبَلَى ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْءَتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ، فَغَوَى ﴿١٢١﴾
ثُمَّ أَجْنَبَهُ رَبُّهُ، فَنَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٢٢﴾ قَالَ أَهِيْطَا مِنْهَا
جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى
فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن
ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
أَعْمَى ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

۱۱۲ پایه به رزه نه و خودایه که پاوشای راسته قینه یه . توش به رله وه ی ئیمه
پیتی راگه یینین ، دبؤ [خویندنی] نه م قورئانه په له ت نه بی و بیژه : نه ی
په روه رنده ی من اگه شه به زانستم بده .

۱۱۵ به رله ئیستاش ده گه ل ئاده م په یمانن به ست ؛ له بیرى کرد و پیتی نه کرا
پینکی بینى .

۱۱۶ نه وساش به فرشتانمان وت : سوژده له بهر ئاده م به رن . هه مؤیان
سوژده یان بؤبرد مه گین ئیبلیس ؛ نه و له فهران سه ریچی کرد .

۱۱۷ گوتمان : ئاده م ! نه مه هه م نه یاری تویه ، هه م نه یاری ژنه که ته ؛ له م
به هه شته تان دهرنه کاو توشی قهره به ختی بیى .

۱۱۸ [هه تا لیره ی] نه قه ت روتی روت تیده کا ، نه برسیتی ؛

۱۱۹ نه قه ت تیدا تونی ده بی ، نه تاوان گاز .

۱۲۰ شهیتان دنه ی خراپه ی دا . گوتی : ئاده م اگه ره کته دارى هه رمانت
پى بلیم و نه وى هه ته دوايى نه یه ؟

۱۲۱ نه وسا هه ردوک له بهرى داره که یان خوارد . شهرمى خویان بؤده رکه وت ؛
خه ریک بؤن به گه لای به هه شت خوډاپوشن . ئاده م له فهرانى
په روه رنده ی لای داو ، له رپی دهر چؤ .

۱۲۲ پاشان په روه رنده ی ، نه وى هه لېژاردو په ژوانى قبؤل کرد و رپی نیشاندا .
۱۲۳ گوتی : هه رتکو سه ربه ره ژیر داخوژنه ژیر ؛ سه رله بهر دوی یه کترین ؛ نه ر
له من را رینوینیتان هاته لا ، نه وسا هه رکه س ریگه ی منى گرته به ری ، ئیتر
نه رپی هه له ده کا ، نه توشی نه گبه تی ده بیى .

۱۲۴ هه رکه سیکیش به ئاموژگارى من نه کا ، زینى له ته نگانه دایه و پوژى
سه لاش کوره له گوژى دهرده خه ین .

۱۲۵ ئیژى : نه ی په روه رنده ی من ا بوچی منت به کوپری زیندو کرده وه ؟ خو
من نه وسا چاوم ساغ بؤن .

۱۱۷- نه یار: دشمن، دوزمن. ۱۱۹- تاوان گاز: تاو بردؤ.

۱۲۰- دارى هه رمانت... یا: گه ره کته دارى هه رمان و ملک و مالى بى برانه وه ت پى بلیم؟

۱۲۴- زینى له ته نگانه دایه یا: زینى که دوازی ده بیى. کوره: به کوپری.

قَالَ كَذَلِكَ أَنتَكَ ءَايَتُنَا فَنَسِينَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ نُنْسى ﴿١٢٦﴾ وَكَذَلِكَ
 نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ءَ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشدُّ
 وَأَبْقَى ﴿١٢٧﴾ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ
 فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّأُولِي النُّهَى ﴿١٢٨﴾ وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ
 سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾ فَاصْبِرْ عَلَى
 مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا
 وَمِنْ ءَانَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى ﴿١٣٠﴾ وَلَا
 تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَاهُ ۚ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٣١﴾ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ
 وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى
 ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ ءَ أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ مَا فِي
 الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ
 لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَاتِكَ مِنْ
 قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَى ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلُّ مُتَرَبِّصٍ فَتَرَبَّصُوا
 فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى ﴿١٣٥﴾

۱۲۶ ئىژى: ھەر وەك تۆ نیشانگەل ئىمەت بۆھات و لەبىرە خۆتت بىردەو،
ئەمروش تۆ لەبىردە چىيەو.

۱۲۷ ھەركەسىكى بە نیشانگەل پەرورەندەى بىروانەكاو لەئەندازەى خۆى
لابدا، ئەشى ئەم دەردەى بدەينى. ديارە جەرزەبەى دوارۆزىش توندترو
بە مەوداترە.

۱۲۸ مەگەر بۆيان دەرنەكەوتۆ - بەرلەوان - ھەر لەوشوینەى ئەوان پيا
دین و دەچن، چەندبەرەمان لەناوبردن. ھەر لەمەدا بۆئەوانەى
بەئاوەزن، زۆربەلگە ھەن.

۱۲۹ گەر بەلىنىك بەرلەئىستا لەپەرورەندەت رانەبا، وەختىكىش
ديارى نەكرابا، جەرزەبەيان بەسەردەھات.

۱۳۰ لەسەر ھەرچى ئەوان ئىژن، خوراکرە. [ھەمۇدەمان] - پىش
تاوھەلات، پىش خۇراوا - ھەر پەسنى پاكى ئەوبدەو لەبەتلەكانى
شەویداو لەھەردوئالى رۆژیدا سەرگەرمى سوپاسى ئەوبە، بەشكۆ
بەئاوات بگەى.

۱۳۱ چاوت مەدە سەر ئەوشتەى كەداومانە بەدەستەگەلى لەوانە؛ كە ئەمە
ھەر خۆشى ژيانى دنيايەو ھەر ويستۇمانە بيان ئەزمۇين. بژيوى
پەرورەندەى تۆ چاترو بەردەوامترە. ۱۳۲ بەكەس وكارى خۆت بىژە
نويژان بگەن؛ خۆشت وازى لى مەھىنە. ئىمە رۆزىن لەتوناوى؛ خۇمان
بژيو بەتۆدەدەين. لەدوايشدا پارىژگارى بەھرەدەدا.

۱۳۳ وتيان: ئەى بۆج بەلگەيەكى پەرورەندەن بۆناھىينى؟ ئەدى بەلگەى
ئاشكرايان لەنۇسراوانى پىشودا نەھاتەلا؟

۱۳۴ ئەگەر ئىمە بەرلەم قورئانە ئەوانمان بەئازارىك لەناوبردبا، دەيانگوت:
ئەى پەرورەينىمان! تۆبەر لەو وەا بىچارەو رىسوابىين، بۆچى
پىنغەمبەرىكى خۆت بۆناردىن، تا بەگويرەى نىشانەكانى تۆبگەين؟

۱۳۵ بىژە: ھەمۇ چاوەنۆرن، سا ئىوہش ھەر چاوەنۆرىن؛ ھەربىنا
لىتان حالى بۇ: كئى رىگەى راستى لەبەرەو بۆشارەزايى لەسەرە.

۱۳۰ - بەتلا: بەشك لەشەو. ئالى: تەرەف، لا. ۱۳۴ - گویرە: گۆرە، بەرانبەرە.

۱۳۵ - با: كەرىپەوانى رىگەى راست، كامانەن و كئى لەرى شارەزا بۆ.

سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
 مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا أَاسْتَمَعُوهُ وَهُمْ
 يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَا هِيَ قُلُوبُهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ وَأَنْتُمْ
 تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا أَضْغَثُ أَحْلَمَ بَلْ
 أَفْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْنِثْ آيَةً كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ
 ﴿٥﴾ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ
 ﴿٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ
 الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا
 لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمْ
 الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾
 لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

نه نبیاء

ولا ناو غوکا که کلاک دلوک لوفانه

- ۱ خه لک ناگایان لی نه، رۆژی ژماریان نزیکه و ههر باوهریش ناکه ن هه بی.
- ۲ ههر په نندیکی تازه یان له په وهرینیانه وه بۆبی، دهی بیسن و گور جی دهیکه نه گالته جار؛
- ۳ دل خافلن. نه وانه ش ناهه قیان کرد، به سرتیه سرتیه وه گوتیان: ئاخۆ نه مه ش مرویهک وهک خۆتان نه؟ دهی چۆن ئیوه به جادۆ ده سخه رۆده بن که به چاوی خۆ ده بینن؟
- ۴ گوتی: په روه رنده که ی من، له ههر قسی له عه رزو عاسمانان بکری، ناگاداره و ههر خۆی بیسه رو زانیه.
- ۵ گوتیان: خه ونه درۆزنه یه؛ نه خیر خۆی هه لی به ستوه؛ ده شبی ههر خۆی شاعریک بی. ده سا با نیشانه ییکمان نیشان بدا، وهک پیغه مبه رانی بیشو.
- ۶ به رله وانیش نه وشارانه ی قرمان کردن، ههر بر وایان نه هینا بۆ؛ ئاخۆ نه مان بر واده که ن؟
- ۷ نه و میرانه ی به رله توش رامان سپاردۆن - ههر وه کو تو - ئیمه ولا ممان بۆناردن. سا نه گهر ئیوه نازان، له خاوهن کتیبان پرسن.
- ۸ هیچ له شی واشن پنه نه دان که هیچ نه خۆن و نه مهربن.
- ۹ پاشان هه مۆبه لینیکی - که پین دابۆن - به جین هینا؛ که نه وانیش و ههر که سیش خۆمان ویستمان نه جاتن دان؛ هه له رۆشمان قران تی خست.
- ۱۰ نه واییمه کتیبیکمان بۆ ئیوه ناردۆته خوار، باسی ئیوه شی تیدایه. چیتانه که ههر تی ناگه ن؟

۳- ده سخه رۆ: فریودرا، خه له تاو. ۷- ولا م: په یام، راسپیری.

۸- «نه مهربن» یا: ته مه نی بی برانه وه شیان هه رنه بۆ.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
 آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأَسْنَاإِذَاهُمْ مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
 لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَسْأَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ
 دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَمِيدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
 السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعَيْنٍ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا
 لَا تَخَذْتَهُ مِنْ لَّدُنَّا إِن كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ
 عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا نَصِفُونَ
 ﴿١٨﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ
 ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ
 عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مِّنْ مَّعِيَ
 وَذِكْرٌ مِّنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

- ۱۱ چەند باژیریشمان وێران کرد؛ چونکه ئەوانە ی تیا بۆن، سته مکار بۆن؛ لە پاش ئەوان خە لکی ترمان لێ دامە زراند.
- ۱۲ ھەر پێ حە سیان کە ئیمە بە گزیان دادیین، لە پڕیکدا لە ئاوا یی رایان دە کرد.
- ۱۳ ئێو رامە کەن و بگە رێنە و ھە سەر خۆشگوزە رانی خۆتان و ماله کانتان؛ بە لکۆ پرسیا رتان لێ بکری.
- ۱۴ وتیان: ھە ی مال وێران خۆمان! دیارە کە ئیمە ناھە ق بۆین.
- ۱۵ ھەر دەر بارە ی ئە مە دە دوان، تا بە دە ردی ساقە تە ی دۆرا ومان بردن و دان مرکاندن.
- ۱۶ ئیمە ئاسمان و زە وین و ھەر چی لە ناو ئە واندایە بۆ لە یستۆک دروس نە کرد.
- ۱۷ ئە گەر ئیمە گەرە کمان با لە یستۆکیک ھە لێ بێ رین، ھە رلای خۆمان ھە لمان دە بژارد. ئە گەر بمانویستایە ئە وکارە بکە یین [ھەر دە مانکرد].
- ۱۸ نە خیر، ئیمە گەرە کمانە پڕو پوچ لە بە یین بچیت و راستی جیگە ی بگری تە وە. واو ھیلا ھەر بۆ ئێو یە لە و با سی خودا کردنە و.
- ۱۹ ھەر چی لە عاسمانە کان و زە و ی دایە، سەر بە خوا یە؛ ئە وانیە ش کە لە لای ئە ون، لە پەرستنی بە فیزنین؛ فلیش نابن. ۲۰ بە شە و و روژ ھەر پا کانی خوادە کەن؛ سستی نازانن. ۲۱ ئاخۆ ئە وان خوا گە لیکیان لە م سەر ھە ر دە دە سکە وتو، مریان لە گۆران وە ژێ نین؟ ۲۲ ئە ر لە ئاسمان و زە ویدا - بێ زگە لە خوا - خوا گە لیکی تر بۆ نایا، بێ شک ھە ردۆکیان تێک دە چۆن. خودای پەر وەر یینی تە خت، زۆر پاک ترە لە ھەر چی ئە وان بۆی دە لێن. ۲۳ چی ئە و بیکا ناشی پرسیا ری لێ بکری و ئە وانن کە بە رپر سیا رن. ۲۴ ئاخۆ ئە وان - لە غە ی رە ز خوا - خودا گە لیکیان بۆ خۆیان دیو تە وە؟ بێ ژە: بە لگە ی خۆتان بێنن؛ ئە مە پە ندە بۆ ئە وانی دە گە ل مندان؛ بۆ ئە وانیە ش کە پێش من بۆن. بە لام ئە وان - زور بە ی زۆریان - لە راستی سە ریان دە رنا چی و لێی نە بانن.

۱۵- دۆراو: دروینە کراو. ۱۶- لە یستۆک: لە یزتۆک، ئامرازی گە مە. ۱۸- یا: نە خیر، راستی بە رە و ناھە ق

دە هاوێژن، ھە تا تێکی بشکێنیت و لە بە یین بچن. ۱۹- فل: ماندو. ۲۱- وە ژێ نین: زیندو بکە نە وە.

۲۲- ھە ردۆکیان، یانی ئاسمان و زە و ی.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ * وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌُ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا نَفْقًا فَفَنَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِي أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِلْبَشَرِ مِنْ قَبْلِكَ الْخَلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

۲۵ بهرله تۆش ئیمه هر پیغه مبه ریگمان نارد، رمان سپارد، که: هیچ بهرستیویک به غهیره ز من نیه و هر ته نیا من بهرستن.

۲۶ وتیشیان: خودا رۆله ی ههس. نه خیر؛ نه وانه عهبدانی ریزگیراون، خودا له وشتانه پاکه.

۲۷ له قسه پیشی ناکه ون و هر به بی فه رمانی ئه ویش ده جوئنه وه.

۲۸ له وه ی که ئیستا ده یکه ن و له وهش که وا کردویانه، ئاگاداره و هر که سنی خۆی رازی نه بی، ناتوانن تکای بۆیکه ن؛ وای لی ده ترسن، ده له رزن.

۲۹ هه رکی له وان بیژی: منیش خودایه کم به غهیره ز ئه و؛ سزای ئه و که سه دۆژه وه و هر به م جوژهش خوانه ناسان سزاده دهن.

۳۰ ئاخۆ خودانه ناسان ئه مه نازانن، که عاسمانه کان و زه مین یه کپارچه بۆن، ئیمه لیگمان هه لوه شانندن. هه ر جانه وه ریکیش هه یه، له ئاومان به ره م هیناوه؟ ئاخۆ هیشتا باوه رناکه ن؟

۳۱ له سه ر زه ویش که ژوکۆمان وه دی هینا، نه وه کا وه یان له رزینن و چه ند ریبازمان لی پیک هینا به لکو ئه وان شاره زاین.

۳۲ ئاسمانیشمان کرده میچیکی پاریزراو؛ که چی ئه وان له وگش نیشانانه ی تیدان، خۆده بویرن.

۳۳ هه ر خۆیه تی شه وو رۆزو خۆرو هه یفی دروست کردو هه ریه ک له شوینی خۆیاندا مه له ده که ن.

۳۴ وامان نه کرد هیچ مرویه ک بهرله تۆه بی و نه مری. ئاخو چون ئه گه ر تۆ بمری، نه وانه تاسه ر ده مینن؟

۳۵ هه مۆگیا نیک تامی مردن هه ر ده چیژی. به خراپه و به چاکه بی، به تاقیتان ده که یه وه و هه ر ده وهیننه وه لای خۆمان.

وَاِذَا رَاَ الْاَلَّذِينَ كَفَرُوا اِنْ يَتَّخِذُوْنَكَ اِلَٰهًا مَّرْءًا
اَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ الْاِلَهَتَكُمْ وَهُمْ يَذْكُرُ الرَّحْمٰنَ
هُمْ كَفَرُوْا ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَاوِرِيْكُمْ
ءَايٰتِيْ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْا ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ
اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الْاَلَّذِينَ كَفَرُوْا حِيْنَ
لَا يَكْفُرُوْنَ عَنْ وُجُوْهِهِمُ النَّارُ وَلَا عَنْ ظُهُوْرِهِمْ وَلَا
هُمْ يُنصَرُوْنَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيْهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
يَسْتَطِيْعُوْنَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُوْنَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ اَسْتَشْرَيْتُ
بِرُّسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَا كَانُوْا بِهِ
يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَنْ يَّكْلُوْكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنْ
الرَّحْمٰنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٤٢﴾ اَمْ
لَهُمْ ءَالِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَ
اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّنَا يُصْحَبُوْنَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَنَعَنَا هَؤُلَاءُ
وَعَابَاۤءُهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَأْتِي
الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَاۤ اَفَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٤٤﴾

۳۶ هه رکاتی خوانه ناسه کان تۆ ده بینن، گالتی خویان به تۆده کهن: ناخۆ
ئه مه باسی بته کانۆ ده کا؟ که چی خوشیان له یادی [خودای] ده هنده
حاشاده کهن.

۳۷ مرۆ له په له چی بوه. هه ربینا زۆ نیشانی خۆم نیشان دان؛ ئیتر هیچ په له م
لێ مه کهن.

۳۸ ئیژن: ئه گهر به راستانه، ده ی که ی ئه م به لینه و پیک دی؟

۳۹ ئه گهر ئه و خوانه ناسانه ئاگاداربان له وروژه ی که قهت ناتوانن ئاگر له سه ر
سه روچاویان و له پشتیان وه لادهن و که سیش ده هانایان نایه، [ئیتر
ئاویان نه ده کرد].

۴۰ له پرتییان هه لده گه پێ و تۆشی واق و پرمانیان ده کا؛ ناتوانن خۆی
لێ لادهن و هیچ مۆله تیشیان پێ نادهن.

۴۱ ئه و گالتانه به پیغه مبه رانی به رله تۆش هه ر کراوه. جا ئه وسا گالتنه جاره کان،
سزای ئه و گالتی ده یانکرد، ده وری گرتن.

۴۲ بیژه: کێ یه - به شه و ورۆژ - ئیوه له [نازاری] خودا بپاریزی؟ نه خیر،
ئه وان له یادی په روه رنده یان خۆده بوێرن.

۴۳ یاخۆ ئه وان - غهیره زئیمه - خواگه لێکی تریان هه یه، له به لایان
بپاریزن؟! [ئه و خواگه له] یاریده ی خوشیان پێ نادری و ئیمه ش په نایان
پێ نادهین.

۴۴ به لکو ئیمه کاریکمان کرد که ئه وان و باب و بایرانی وانیش رای ببوێرن،
هه تاوه کۆ ته مه نی زۆریان برده سه ر. ئه دی ئه وه نده نازانن ئیمه دین و
ئه م زه مینه - له هه مۆلا - هه روا لێی که م ده که ی نه وه؟ ناخۆ هه ر خویان
له سه رن؟

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا
 مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ
 لَيَقُولُنَّ يُبَوِّلُنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ
 الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ
 مِنْكُمُ الْحَبَّةُ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ
 ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا
 لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنْ
 السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ
 مُنْكَرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا
 بِهِ عَلِيمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي
 أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾
 قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا
 أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَى ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ
 ﴿٥٦﴾ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْرِبِينَ ﴿٥٧﴾

٢٥ بئوه: من هه ر به و فه رمانه ی بۆم هاتوه، ده وترسینم. به لام بانگ به گوئی
که رانداو ترساندنیا به هره ی نیه؟

٢٦ خو ئه گه ر هه ر سۆزه یه کیان له نازاری پهروه رنده ت وه له ش که وی، ئین: ئه ی
هاواره له مه، ئیمه هه ر له سه ر نا هه ق بۆین.

٢٧ رۆزی قیامه ت چه ندین ته رازوی به رانه ر وه کارده خه ی. ئه وسا به قه د
سه نگه ی تۆمی وردیله ی دانه خه رده لیش ده خه ی نه رۆو نا هه قی له که س
نا کرئ. ئه وسا به سه که هه ر خو مان پێ راده گه ی.

٢٨ دیاره ئیمه هۆی هه لاواردنمان دا به مۆساو هارۆن؛ که رۆشنی و
بیره وه ری تیدایه بوخو پاریزان.

٢٩ ئه وکه سانه ی که به نه یی له پهروه رنده ی خو یان ده ترسن و له سه لا رابۆن
ده له رزن.

٥٠ ئه مه ش په ندیکه ی پیروژه که نار دومانه ته خواری. ئاخو ئیوه خو تانی
لێ نه بان ده که ن؟

٥١ له مه وه به ریش ئیبرا هیم مان له کاران شاره زا کردو هه می شه لێ به نا گابۆین.

٥٢ له وده مه دا که به ئای و هۆزه که ی گوت: ئه م کو ته لانه چکاره ن که ئیوه
ده یانه رستن؟

٥٣ گو تیان: باق و کالی ئیمه ش هه ر ئه مانه یان ده په رست.

٥٤ گو تی: ئه گه ر راستوده وی، دیاره باب و کالی ئیوه ش هه ر وه کو خو تان
گو مراهۆن.

٥٥ گو تیان: ئاخو راستیکت بوهاوردگین، یان هه ر گالته مان پیده که ی؟

٥٦ گو تی: پهروه رنده ی ئیوه، پهروه رنده ی ئاسمانه کان و زه مینه؛ که خوی
دروستی کردون و منیش وێرای شایه تانم.

٥٧ سویند به خدا، هه ر ئیوه پشت بکه نه وه و لیره لاچن، ده بی گه ریک
ده وبتانه و بهالینم.

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كِبِيرَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ
 ٥٨ قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِإِلَهِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ
 قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ٦٠ قَالُوا فَأَتُوا بِهِ
 عَلَى أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ٦١ قَالُوا أَأَنْتَ فَعَلْتَ
 هَذَا بِإِلَهِنَا يَا ابْنِ إِبْرَاهِيمَ ٦٢ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ
 هَذَا فَاسْتَلَوْهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ٦٣ فَرَجَعُوا إِلَى
 أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ٦٤ ثُمَّ نَكَسُوا عَلَى
 رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ٦٥ قَالَ
 أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا
 يَضُرُّكُمْ ٦٦ أَفِي لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا
 تَعْقِلُونَ ٦٧ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا إِلَهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 فَعَالِينَ ٦٨ قُلْنَا يَنْفَارُ كُوْنِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ ٦٩
 وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ٧٠ وَنَجَّيْنَاهُ
 وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ٧١ وَوَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ٧٢

۵۸ گشتی تیکه تیکه کردن ، بته مه زنه که یان نه بی ؛ به شکو بینه وه بو لای نه و .
 ۵۹ گوتیان : ناخو کئی نه مکاره ی به سه رخوا کانمان هیناوه ؟ دیاره له ناهه قان بوه .
 ۶۰ گوتیان : ئیمه بیستومانه لاو یک ده باره یان ده دوا ؛ که ناویشی ئیپراهیمه .

۶۱ گوتیان : بیهینن با خه لکیش چاویان لی بی ، شایه ت نه وانیش شایه ت بن .
 ۶۲ گوتیان : ناخو ئه ی ئیپراهیم ! تو ئه مکاره ت ده باره ی بته کانمان کرد ؟
 ۶۳ گوتی : نه خیر ، گه و ره که یان نه مکاره ی کرد ؛ ده ئه وه تانی لی پر سن ، نه گه ر ده توانن په رسقتان بده نه وه .

۶۴ زور به خوداشکانه وه و نه وسا گوتیان : دیاره خو تان سته مکارن .
 ۶۵ پاشان سه ری خو یان داخست : خو ت ده تزان ی که نه مانه قسه نا که ن .
 ۶۶ گوتی : ناخو - غهیره زخودا - ئیوه شتی ده په رستن که نه هیچ به هره و پیده ده ن ، نه زیانیشولی ده ده ن ؟
 ۶۷ بیزم له ئیوه هه ستاوه و له وشانه ش که به غهیره زخودان و ده یانپه رستن . بو تی نا که ن ؟

۶۸ گوتیان : نه گه ر له ده ستودی ، بیسو تینن و خودا کانؤ یاری بده ن .
 ۶۹ گوتمان : ناگر ! ده بی ساردو بی زیان بی بو ئیپراهیم .
 ۷۰ ویستیان ته شقه لکی پی بکه ن ، زور زیانبار ترمان کردن .
 ۷۱ ئیمه نه ویش و لوتیشمان به ره و نه وعه رزه نه جات دا که بو هه مو خه لکی دنیا پیت و پیرو زیمان پیدایا .
 ۷۲ ئیسحاقیشمان هه ر پی به خشی و به عقوبیش زیده به شی بی و هه مؤمان کردن به میرخاس .

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ
 الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا
 عَبِيدِينَ ﴿٧٢﴾ وَلَوْ طَاءَ آيُنُهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ
 الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
 فَسَاقِينَ ﴿٧٣﴾ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ
 ﴿٧٤﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ
 وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٥﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ
 الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ
 أَجْمَعِينَ ﴿٧٦﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ
 نَفَسَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٧﴾
 فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَرْنَا
 مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٨﴾
 وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِنُخْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ
 فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٧٩﴾ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ
 إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكَنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨٠﴾

۷۳ کردیشمانن بە پێشەوا - کە ھەر بە فەرمانی ئیمە - شارەزایی مەردم بکەن و بە ھەمۆشیانمان راگەیاندا لەکاری چاک نەویستن و نوێژبکەن و زەکات بدەن و، گشتیان ئیمەیان دەپەرست.

۷۴ لۆتیشمان فیری کارزانی و زانستی کرد. رزگاریشمان کرد لە وشارە ی بێ نامۆسی تێدا دەکرا. خەلکی ئەو ئۆمەلێکی خرابی لەرێ لادەر بۆن. ۷۵ وە بەر بە زەیی خوشمان خست. ئەو یەکی لە پیاو چاکان بۆ.

۷۶ نوحیش ھەر وە بیربێنەو ھە کە لە وە پێش گازی کردین، ئیمە بە دەنگیەو ھە ھاتین؛ خووی و کەس و کارە کە یمان لە بە لای گەرە نە جات دا.

۷۷ لە بە رانبەر ھۆزە کەیدا - کە نیشانانی ئیمەیان بە درۆژمارد - فریای کەوتین. گەلێکی گەلێک بە دەر بۆن؛ ھەمۆمان بە ئاو خنکاندن.

۷۸ لە داوود سولەیمانیش باسیک بکە، کە بە سەر کێشە ی کێلگە یە ک راگە یشتن، ئەو سا کە ئازە لێ گەلێک - کاتی شەو ئی - پێی وەر بۆن. ئیمە ئاگان لە پێ راگە ینە کە یان بۆ.

۷۹ سولەیمانان تێگە یاندا کە دە بێ چبکا؛ بە ھەردوکان کارزانی و زانستیمان داو کێو ھەکان و مە لانیشمان کەو ی کرد کە وێرای داوود، ھەر پە سندی خودا بدەن؛ ئەم کارە ش لە ئیمە را بۆ.

۸۰ فیری شمان کرد زریتان بۆ دروس بکا، تا لە شەردا بۆ پاریزی. ئاخۆ ئێو ھە شۆکری دە کەن؟

۸۱ بۆ سولەیمان بای بە ھیزمان دەستە مۆ کرد، کە بە فەرمانی بگاتە ئەو زەمینە ی ئیمە پیتمان تێ خستو ھە ئیمە لە مەر ھە مۆستیک ئاگادار بۆین.

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَغْوُصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا
 دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَفِظِينَ ﴿٨٢﴾ وَيَأْتِيكَ إِذَا
 نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٨٣﴾
 فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ
 وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَى لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٤﴾
 وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ
 ﴿٨٥﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ
 ﴿٨٦﴾ وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ
 فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي
 كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ
 مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ أَعْيُنًا
 إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ
 ﴿٨٨﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَى وَأَصْلَحْنَاهُ
 لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ
 وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ﴿٨٩﴾

۸۲ لە شاھە تىنىش بازىكىيان بۆتە و دە چۆنە بن ئاوى و كارى تىرشىيان بۆدە كرد .
ھە ر ئىمە شى دە مانپاراستن .

۸۳ يادى ئە ئىيويىش بىكە ؛ كاتى كە گازى لە پەرورە رندە ي خۆى كرد ، كە : تۆشى
مە ينە تى ھاتۇم ، ئە تۆش لە ھەمۇد لىسۇزان د لىسۇز ترى .

۸۴ نزامان لى قىبۇل كردو وە زە نمان لە سەر لا بردو خىزانە كە يمان پىدا وە
ھىندە ي تىرش وىراى ئە وان . بە زە يى بى ئە ئىمە وە پە ندىكىش بى
بۆتە وانە ي كە ھەر ئىمە دە پەرستن .

۸۵ [يادىش بىكە لە] ئىسماعىل و [لە] ئىدىرىس و زە لكىفل ؛ كە ھەمۇيان
لە دەستە ي خۇراگران بۇن .

۸۶ وە بەر بە زە ي خۇمان خستن ، كە ئە وان لە پىا و چاكان بۇن .

۸۷ ماخۆى ماسىش بىننە وە بىر ؛ ئە وسا بە تۆرە يى رۆى و ھەر پىى وابۇ ئىمە
دەرۆستى ئە و نا يە ين ؛ تا لە ناو تارىكايىدا ھاوارى كرد ؛ لە غە يرە ز تۆ
ھىچ خودا يە كى شك نابەم ، پاكى و بى غە يى بۆتۆيە ، من لە رىزە ي
ناھە قان بۇم .

۸۸ سا دە ھاناي ئە وىش ھاتىن ، لە خە مە كە مان رىگار كرد . ئىمە ئاوا
باو ە داران رىگار دە كە ين .

۸۹ باسىكى زە كە رىاش بىكە ، كە ھاوارى بردە بە رىپە رە رندە ي خۆى ؛
پەرورە رندە م ! ھەر بە تە نىم مە ھىللە وە تۆ باشتىن كە سىكى كە ھەر
دە مىنى .

۹۰ نزامان لى قىبۇل كردو يە حىامان بە بە خشش دايە و ئە كە يمان چاك كە رە وە .
ئە مان لە كارى چاكە دا بە ھە لپە بۇن ؛ بە ھومىدو بە ترسە وە لە بەرمان
دە پارانە وە لە حاند ئىمە لارە مل بۇن .

وَالَّتِي أَحْصَنْتَ فَرَجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا
وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١١﴾ إِنَّ هَذِهِ
أُمَّتُكُمْ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿١٢﴾
وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ إِلَهٍ لَكُمْ جُوعٌ ﴿١٣﴾
فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعِيدٍ وَإِنَّا لَهُ كَنُيُوتٌ ﴿١٤﴾ وَحَرَامٌ عَلَى قَرْبَةٍ
أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ
يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿١٦﴾
وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ
كَفَرُوا يُنَادُونَكَ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا
ظَالِمِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ
اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَرَدُونَ ﴿١٨﴾ لَوْ كَانَتْ
هَؤُلَاءِ إِلَهًا مَّا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٩﴾
لَهُمْ فِيهَا زَوْجٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ
سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿٢١﴾

۹۱ ئه وپیره که ش که وا شه رمی خوی ده پاراست ، ئیمه به هوی رُوحی خومان
فومان تیگرد ؛ خوی و کوره که ی ئه ویشمان کرده نیشانه ی ئاشکرا بۆ هه مۆ
خه لکی دنیا یه .

۹۲ ئه مه ئایینی ئیوه یه و یه ک ئایینه . منیش پهروه رنده ی ئیوه م ، ئه شی هه ر
من بپه رستن .

۹۳ ئه مانه کاره که ی خویان له ناو خویاندا به ش به ش کرد . سه رله به ریشیان
بۆلای مه وه ده گه رین .

۹۴ هه رکه سیکی له کاری چاکه خه ریک بی و به باوه رپی ، ته قالای به
فیر ناچی و دیاره ئیمه بۆی ده نۆسین .

۹۵ هه رشاری که قرمان تی خست ، تازه ناشی به ره و دوا بگه رینه وه .

۹۶ هه تا ئه وسا درگا له ئاجوج باجوجان ده کړیته وه و له هه مۆشوینی به رزه وه
داده گه رین .

۹۷ به لینه راسته که ش نزیک بیته وه ، ئه وسا - له پر - چاوی خودانه ناسه کان
ده رده په ری و ئیژن : واوه یلا له خومان ، ئیمه له وه بی ئاگابوین ؛ نه خیر
[ئاگاشیان پیدابوین] به لام خومان نا هه قیمان له خومان کرد .

۹۸ ئیوه وپرای ئه وانیه ی - له غهیره زخودا - ده وپه رستن ، گش ئیژنگی
جه هه نده من و هه ر ده بی بچنه ناویه وه .

۹۹ ئه گه ر ئه وپه رستیوانه [وه ک خویان ئیژن] خوابونا ، دیاره نه ده چۆنه ناوی .
ئیستا هه مۆ - تاهه تایه - هه ر له ویدان .

۱۰۰ له وی هه نیسکان ده ده ن و هیچ نابیسن .

۱۰۱ ئه وکه سانه ی له پيشودا بربارن دا که چاکه یان ده گه ل ده که یین ، ئه وان
له دۆژه ه به دۆرن .

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ
 خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّيَهُمُ
 الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ
 ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا
 بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعَدَّا عَلَيْنا إِنَّا كُنَّا فاعِلِينَ
 ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ
 يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا
 لِقَوْمٍ عاكِدينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
 ﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ
 فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ ءَاذَنْتُكُمْ
 عَلَى سَوَاءٍ وَإِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدُ مَا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾
 إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ
 ﴿١١٠﴾ وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَنْعٌ إِلَى حِينٍ ﴿١١١﴾ قُلْ
 رَبِّ أَحْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

سُورَةُ الْحَجِّ

- ۱۰۲ كَلْبِي كَلْبِي جەھەندەمىيان گوۋلى نابل و ھەرچى ئارەزۇى دليانە -
ھەتاهەتا - ھەر ھەيانە .
- ۱۰۳ ترسە ھەرگەورەكە خەمباريان ناكا . فرشتانیش تۇشيان دەبن : ئەوا
ئەمرۆ ئەورۆزەيە كە بەلئىنتان پىدرايو .
- ۱۰۴ رۆزى كە ئىمە ئاسمانى لەچەشنى تۆمارى قاقەز بۆنۇسىنى ،
ھەلدەپپىچىن . ھەر ۋەك پىشۇ دروسمان كرد ، ديسان سازى دەكەينەوہ .
بەلئىنكە لە ئىمەوہو ھەر دەشى كەين .
- ۱۰۵ لەزەبۇردا ، - كە لەپاش تەورات بۇ - نۇسىن : ئەمزەمىنە ھەر بۇ
عەبدەھىزاكانى مە دەمىنى .
- ۱۰۶ ديارە لەمانەدا بانگەوازيك ھەيە بۆگەلى خوداپەرستان .
- ۱۰۷ ئىمە ھەر بۆيە تۆمان نارد كە بەزەيى و چاكەيەك بى بۇ ھەمۇخەلكى
دنيايە .
- ۱۰۸ بىژە : من ھەر پىم رادەگەيەنرى بىژم : خواتان يەكە . ئاخۇ ئىوہ
دەى سەلمىنن ؟
- ۱۰۹ ئەگەر رۇيان لى ۋەرگىنراى ، بىژە : وا من بەگشتانم راگەياند ،
بەبى جياوازي ؛ ناشيزانم ئەوى بەلئىنۇ پىدراوہ ، زۇ دىتەجى يان ماوہيەك
دەخايەنى .
- ۱۱۰ ھەرقسىكى بەئاشكرا بىدركىنن يا ۋەيشىرن ، ئەو دەيزانى .
- ۱۱۱ ناشيزانم ، شايت ئەمە لەمەر ئىوہ ئەزمۇنىك بى و ھەتا ماوہى ديارى
كراو راى ببوئرن .
- ۱۱۲ گوتى : ئەى پەرورەندەى من ! تۆچۆن راستە [بەكارى ئىمە] رابگەو ،
پەرورەنئىمان خوداى رۆزى دەھندەيەو دەربارەى وتارى ئىوہش ھەر
لەو يارمەتى دەخوازين .

ھەج

۱۰۵-نۇسىن: نۇسىمان.

۱۰۶-لەمانەدا: ھىمايە بۆتەۋەندو فەرمانانە كە لەم سۇرەتەدان.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾ يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلُّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمَلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ﴿٣﴾ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٤﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن نُّرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لَتَبَلِّغُوهُنَّ أَشَدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّن يَمُوتُ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٥﴾

وئاو نوک اکه کلاک وک لو فانه

۱ ئە ی خه لکینه! له په رورنده و بترسن، بۆمه له رزه ی رۆزی سه لا روداویکی زۆر گرینگه.

۲ رۆزی چاوتان پیده که وی، گ شیرده ریک شیره خۆره ی له بیرده چی و هه رچی تۆلی له زگدایه به رداویژی. واده زانن هه مۆ ته و خه لکه سه رخۆشن؛ خۆ مه ستیش نین، به لام نازار له خوداوه زۆر دژواره.

۳ هیندی که س هه ن، به بی ته وه هه یچ تی که بین کیشه ی له مه ر خوا ده که ن و ده که ونه دۆی هه موشه ی تانیکی به دفه ر.

۴ بۆشه ی تان بریار دراوه و بۆی نۆسراوه، که هه رکه س بیته دۆستی، دیاره ته و له پێ لای ده داو به ره و نازاری ئاگری به پێ ده کا.

۵ ئە ی خه لکینه! ئە که ره له زیندو بۆنه وه به گومانن، سا بزائن ئیمه ئیوه مان دروس کرد، هه وه ل له ئاخ، پاشان له تنۆ که ییک و پاشان له جه لته خوینیکی و پاشان له پله گوشتیکی بیچم پیدراو، یان پێ نه دراو، تا پیتانی به سه لمینین. چیمان بوێ تا ماوه یه ک ده خه ینه ناو پزدانه وه و پاشان به ساوایی ده وهینینه ده ری؛ ته وسا [ماوه تان پیده ده یین] هه تا ده که نه توانایی. هیندی له ئیوه ده مرن و هیندی کتان ده خرینه پیری و که له لای، هه تا هه رچی ده یزانی له بیری بکا. ته م زه مینه ش ده بیینی - بی هه ست و خوسته - هه رگا بارانمان لی باراند، به خۆ دادی و گه شه ده کا و هه م جووتیکی دیمه ن جوان، ره وک له خۆیدا ده رویتنی.

۲- تۆل: بیچۆی ناوگر. به رداویژی: مندا له که ی زیان ده کا.

۵- ناخ: خاک. جه لته: خویتی به سیاگ. بیچم: شکل، ته رح.

پزدان: منالدان. هه ست و خوست: ده نگ و بزوتن. ره وک: هه رچی له زه وین شین ده بی.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّ الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 ﴿٦﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي
 الْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
 وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٨﴾ ثَانِي عَظِيمُهُ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي
 الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَلِكَ
 بِمَا قَدَّمْتَ يَدَكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾ وَمِنَ النَّاسِ
 مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَهُ
 فِتْنَةٌ أُنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ
 الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْصُرُهُمْ
 وَمَا لَا يَنْفَعُهُمْ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا لِمَنْ
 ضَرَّهُمْ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِمْ لِيَبْئَسَ الْمُؤْمِنُونَ وَلِيَبْئَسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾
 إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ
 يَظُنُّ أَنَّ لَنْ يَصْرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى
 السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

- ۶ ئەمە بەلگەس که به راستی خودا هه قه و هه ر ئەمیشه مریان زیندۇ دەکاته وه و هه ر ئەویشه له سه ر هه رشتی توانایه .
- ۷ رۆزی قیامه تیش بئ گومان هه روه دی دی و هه ر خودا خۆی ئەوکه سانه ی له گلکۆدان - هه مۆیان - ده رده خاته وه .
- ۸ له ناوخه لکا هی وا هه یه ، له مه ر خودا کیشه ده کا ، بئ ئەوه ی چی لی بزانی ؛ نه هیچ شاره زایی هه یه و نه کتییی که بۆی رۆشن بکاته وه .
- ۹ به فیز مل به لاوه ده نی ، تاخه لکی له ریگه ی خودا کلا بکا . له دنیا دا به شی هه ر سوکایه تیه و رۆزی سه لاش له ئیمه وه وانی سۆتانی ده چیژی .
- ۱۰ ئەمه سزای ئاکار و کرداره که ته ؛ خوداش هه رگیز نا هه قی له عه بدان نا کا .
- ۱۱ هه ر له م خه لکه دا ئی وا هه ن ، به دودلی خوا په رسته ؛ ئەگه ر چاکه یه کی تۆش هات ، به وه له خوا دلنیا یه ؛ ئەگه ر به لاشی به سه ردی ، به ره وپاش ده گه رپته وه . دنیا ش و قیامه تیشی چۆ ، دۆسه ره زه ره ر ئەمه یه .
- ۱۲ له غهیره زخوا ، هانا بۆشتی واده با ، که نه زیانی لیده دا نه قازانجیشی پینده دا . ئەوه یه له ری هه تله بۆن .
- ۱۳ هانا بۆکه سی واده با ، زیانه که ی له قازانجی نزیکتره . ئای چیارنکی به دکاره و چه اوده منی ناله باره .
- ۱۴ ئەوانه ی خاوه ن باوه رو ئاکار چاکن ، خوا ده یانباته باغاتیک جۆباریان به به ردا ده روا . دیاره خودا هه ر چونیکی بوئ ده یکا .
- ۱۵ کئی پئی وایه که خوا له دنیا و قیامه تیش ده هانای [پینگه مبه ر] نایه ، با به په تیک خۆی هه لواسی تا ده خنکی ؛ ده بابزانی به م فیله ئوخه ی دلی دی ؟

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ
 (١٦) إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَى
 وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ
 يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ (١٧) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
 يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
 وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ
 وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ
 إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ (١٨) هَذَا نَحْصَانِ أَخَصَصُوا
 فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ يُصَبُّ
 مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ (١٩) يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ
 وَالْجُلُودُ (٢٠) وَلَهُمْ مَقَمِعٌ مِنْ حَدِيدٍ (٢١) كُلَّمَا أَرَادُوا
 أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ
 (٢٢) إِنَّ اللَّهَ يَدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
 أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ (٢٣)

۱۶ بە وئاوايەش ئەوقورئانەمان ناردەخوار، كەنیشانەگەلېكى روۋشن كەرەوھن .
ھەركەسېكىش خوا بىھوئى، شارەزاي بەرەوخوئى دەكا .

۱۷ ئەوانەى برۋايان ھىناو ئەوانەى بۇنە جۇلەكەو سوببى و مەسىحى و
مەجۇسى و ئەو كەسانەش شەرىك بۇخودا دەناسن، ديارە خودا رۇۋى
سەلا بەكارى ھەموان رادەگا . ديارە خودا لەھەمۇشت ئاگادارە .

۱۸ تۇنابىنى ئەوكەسانەى وا لەناو عاسمانەكان و ئەوانەى لەزەمىندان و خۇرو
ھەيف و ئەستېرەكان و كۇسارو درەختان و جانەو ەرو زۇر لە مەردم سوزدە
ھەربۇخودادەبەن ؟ زۇرىكىش ئازاريان بۇ برپاردراوھ . خودا ھەركى تۇشى
سۇكاىەتى بكا، تازە كەس رېزى لى نانى . ديارە خودا ھەرچى ئارەزوى بى
دەيكا .

۱۹ ئەم دوانە لەسەر پەرورەرنەدى خۇيان كېشەيانە : ئەوانەى بۇنە
خوانەناس، كراسىكى ئاگريان بەبەئى برا؛ ئاوى گەرمى داتولېنيان
لەسەرپا بەسەردادەكرى .

۲۰ ھەر بەوئاوھ قۇكۇلاوھ، ھەناويان بەپېستيانەوھ دادەبەلۇخى .
۲۱ بەرگورزى ئاسنىش دەدرىن .

۲۲ تاگەرەكيان بى لەمەينەت رزگار بېن، ھەس دەدرىنەوھ بۇناوى : دەى
ئانى ئاگر بچىژن !

۲۳ ئەوى باوھريان ھىناوھ ئاكارچاكن، خوا دەيانباتە باغاتىك جۇباريان
بەبەردادەروا . خىلىيان بازنەى لەزېرۋمروارىھەو بەرگى بەريان
ھەورەمىشە .

۱۹- داتۇلېن لە تۇلانەوھ: لەبەر زۆركۇلېن لەبەريەك چۇن . ۲۰- قۇكۇلاو: كۇلاتو . دادەبەلۇخى:

دەسۇتىن ولادەجى . ۲۲- ھەس دان: گەرەنەوھى گا لەسەر خەت . ۲۳- ھەورەمىش: ھەورىشم .

وَهْدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهْدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ
 ٢٤ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ
 الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَنكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ
 وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَكَامِ يُظْلَمِ نُذُقُهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ٢٥
 وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي
 شَيْئًا وَطَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
 السُّجُودِ ٢٦ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى
 كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ٢٧ لِيَشْهَدُوا
 مَنْفَعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ
 عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا
 أَمْرَ الْفَقِيرِ ٢٨ ثُمَّ لَيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا
 نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ٢٩ ذَلِكَ وَمَنْ
 يُعْظِمِ حُرْمَتَ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ
 لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
 الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ٣٠

۲۲ بەرە و تارى پاكزو بەرە و ڕىگەى خوداپەسند، ڕىگەيان نیشان دراو.

۲۵ ئەوانەى خودانەناسن و دەبنە لەمپەر لەراى خودا و ئەو «مَسْجِدَ الْحَرَام» ەى كە كردۇمانەتە [پەرسگە] بۆھە مۇخەلك -

چ نىشتە جى و چ غەوارە - [تۆشى سزاي دژوار دەبن]. ھەركە سىكىش لەوى دەسدرىۆى بكاو لەرئى لادا، ئازارىكى زۆر بەژانى پى دەچىۆين.

۲۶ ئەوانە كە ئىبراهيم مان لەجى ئەم ماله ئەنوادا، كە: نەكەى كەس بكەى بە شەرىكى من و مالى من خاوين كەرەو، بۆ دەورەدەر و وىستاو كرنۆشكەر و سوؤدە بەران.

۲۷ بانگە وازى خەلك بكە بىنە زيارەت؛ با بە پىادەى و بە سواری، تەنانەت لەسەر چارەو پى لەجەرىش را، لەرپى دۆرودرىۆىشرا، بەتۆبگەن.

۲۸ با بىنە بە ھەرە بردنى بۆخويان و لەچەندىرۆوى ديارى كراو، لەسەر ولساتى پىداون، يادى ناوى خودا بكەن. خۆتان لەگوشتيان بخۆن و با ئەوكە سەنەش لىي بخۆن كە تامە زرۆن و ھەژارن.

۲۹ لەپاش ئەو ەگە مار لەخۆ دورخەنەو ە نەدرەكانيان پىك بىنن و باخول بخۆن بە دەورى مالى كەونارا.

۳۰ ئا بەم جۆرە ھەركەس دەستۇراتى خودا بەرپىزبگرى، لەلاى پەرورەندەى ەو ە بۆى چاترە. پاتالىستان بۆرەوايە؛ مەگىن ئەوى كە پىتان رادەگەيەنرى. لەگەمارى بتەكان دۆرە پەرىزىن؛ لەدرۆش خۆ بپارىزن.

۲۶- حان: ەوخت، دەم، كات. ئەنوادان: جى كەرنەو، پەنادان.

۲۷- لەجەر: لاواز، دالگۆشت. ۲۸- ولسات: ئازەل، مالات.

۲۹- گەمار: چلك. نەدر: نەزر. كەونارا: لەمىزىنە، قەدىمى. ۳۰- پاتال: ئازەل، ولسات، مالات.

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ
 السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ
 ﴿٢١﴾ ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظَمِ شَعِيرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ
 ﴿٢٢﴾ لَكُمْ فِيهَا مَنْفَعٌ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ يَحْمِلُهَا إِلَى الْبَيْتِ
 الْعَتِيقِ ﴿٢٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ
 اللَّهِ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةٍ آلَا تَعْلَمُونَ ۖ فَالْتَهُمُوا إِلَهَ وَاحِدٌ
 فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْسِتِينَ ﴿٢٤﴾ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ
 قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا
 رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٢٥﴾ وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ
 اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ
 جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا
 لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا
 وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَى مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا
 اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٧﴾ ۞ إِنَّ اللَّهَ
 يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٢٨﴾

۳۱ به دلی پاک بوخودابن؛ شهریکی بویه یدامه کهن؛ هه رکه سیکی شهریک بوخودا بناسی، وهک ئه وهیه له حه واوه هه لدراره و مهل تیی رۆیین، یان بایهک هه لیداشتیی بوشوینیکی دۆری چه پهک.

۳۲ دیاره هه رکه س ئه وپیودانه ی خوادایناوه ریزلی بگری، نیشانه یه، که به دل له خواده ترسی.

۳۳ تا ماوه یی ناودیرکراو به هره ی ولسا تو پیدهگا، ئه وسا جیی سه رژی کردنیان لای ماله که ونا راکه یه.

۳۴ بۆه مۆخاوه ن ئینان یاسای قوربانی کردنمان دیاری کرد؛ تاوه کۆ له سه ر ولساتی که بۆرۆزی پیمان داو، ئه وان ناوی خودابینن. خوی ئیوه تاک و ته نیایه؛ خۆتان بده نه ده ست ئه م و مژده به و که سانه بده که خویان به که م ده زانن.

۳۵ ئه وکه سانه ی هه تا ناوی خوداده بیه ن، دلیان ترسی رۆی ده نیشتی و هه رگا به لایان به سه ردی، خۆراگرن و نوێده که ن و له و رۆزی ئیمه پین داو، له رای خودای به خت ده که ن.

۳۶ بۆمان دانان، که وشتری قوربانی له وانه یه که به ریاسای خوداده که وی؛ ئیوه ش به هه ریه یان لی ده به ن. تا به پیوه ن، ناوی خویان له سه ربینن. هه رگا له سه رته نیشت که وتن و سه رژی کران، لیان بخۆن؛ تامه زرۆی شه رمیونیش و پارسه کی لی بی به ش مه که ن. ئیمه ئه وانه ن بۆئیوه ده سه ته مۆ کرد، به شکۆ شوکرانه بۆیرن.

۳۷ گوشت و خوینی ئه وانه بۆخودا ناچی؛ ته نیا هه سستی ترسۆ له خوییه به و ده گا. ئه وانه ی ئاوه هاینه بۆئیوه رام کرد؛ هه تا باسی مه زنایه تی و سوپاسی خودای خۆبکه ن؛ که ئه م رینگه ی نیشان داو. مژده ش به کار چاکان بده. ۳۸ خودا له سه ر ئه وکه سانه ده کاته وه که باوه رپان یی هیناوه؛ چونکه خودا گش خه یانی یی نه زانی ناخۆشده وی.

۳۱- هه لداشتن: له به رزه هه فریدان. چه پهک: دۆرله ریبازی گشتی. ۳۲- پیودان: رۆی و شوین و ده ستۆر. ۳۳- سه رژی کردن: سه ربپن، هیمایه بۆقوربانی کردن. ۳۴- خه یان: غه یان، خاین.

أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِينِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ
يَقُولُوا رَبَّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفُتِنَتِ
صَوَامِعُ وَبَيْعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ
كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ
عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَتَوْا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ
وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾
وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ
أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ
أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فِيهَا خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا
وَبِئْسَ مُعْطَلَةٌ وَقَصْرٌ مَشِيدٌ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا
لَا تَعْيَىٰ أَلْبَصَرُ وَلَكِنَّ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

۳۹ ئەو کەسانەى شەرىيان بەسەرداسەپاندون، چونکە ناھەقیان لیکراو،

دەتوانن تۆلەى خۆوھەکن. خوداش دەتوانى سەریان خا.

۴۰ ئەوانەى ھەر لەناھەقى لەزىدى خۆيان دەرکران، گوناھیان ھەر

ئەوئەندەبۇ کە دەیانوت: خودا پەرورەندەمانە. ئەگەر خودا ھىندىکانى بە

ھىندىکان راوئەنابا، دىرو کلیساو کەنشت و مرگەوتەکان - کە لەواندا فرە

ناوى خودا دەبرى - وىران دەکران. خوا دەھانای ئەوانەدى کە

یاریدەى خودادەدەن؛ دیاریشە خوا زۆر بەھیزو دەستەلاتە.

۴۱ ئەوانەى وا ئەگەر لەم زەوینەدا دایانمەزىنین، نەمىزکەر زەکات دەرنو

فەرمان بەچاکەدەدەن و بەرلەکارى خراپ دەگرن. سەرئەنجامى ھەمۇ

کاریش ھەر بۇ خوايە.

۴۲ گەر ئەمانە ئەتۆ بەدرۆزن دەزانن، پىش ئەمانەش ھۆزى نۆحو عادو

سەمۇد، ھەر ئەمە پىشەیان بوە.

۴۳ ديسان ھۆزى ئىبراھىم و ھۆزى لۇتىش.

۴۴ خەلکى مەدیەنىش ھەروەھا. مۇساش بەدرۆزن زاندرا. ئەوسا تاماوەیەک

وازمان لەو خوانەناسانە ھینا، پاشان غەزەبم لىگرتن، بەلام چۆن

غەزەب گرتنىک!

۴۵ ئای کە قرمان دەچەندشارى ناھەقان خست؛ داریان بەسەربەردادرا؛

دەورى چالایان چۆلکرا؛ کۆشكى پتەویان تیکدرا.

۴۶ ناخۆ ھىشتا بەزەویدا نەگەراون، تابىنە خاوەن دلان و گوپچکەگەلى کە بى

تیبگەن و بىسەن؟ لەراستیدا چا و کۆرنابن؛ ئەو دلانە کویردەبن کە

جىيان لەناوسىنەکانە.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا
عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ
قَرْيَةٍ أَمَلْتُمْ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى الْمَصِيرِ
﴿٤٨﴾ قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ
﴿٥١﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى
أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِيَجْعَلَ
مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فَتْنَةً لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ
قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ
فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مَرِئَةٍ مِنْهُ حَتَّى
تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

۲۷ بۇ ئازار ئىت لى بە پەلەن؛ خوداش ھەرگىز لە بە لىنى پاشكە زىنابى .
تاقە رۆژىك لەكن پەرورە نىدەت ، بە قەد ھە زارسالە كە ئىيە
ھىسابى دەكەن .

۲۸ بە زۆر شاران - كە ناھەق بۇن - مۆلەتم داو لە پاشانا وە بەرتۆرە يى خۆم
خستىن .

۲۹ بىزە : مەردم ! ئەمەن بۆ ئىيە تەنيا ھەر ترسىنە رىكى ئاشكرام .
۵۰ ئەوانە ي بىروايان ھىناو ئاكارى چاكيان رە چاوكرد ، لى خوشبۇن و بىزىيىكى
باشيان دەبى .

۵۱ ئەو كە سانەش كۆششيان كرد كە نىشانە كانى ئىمە گە شەنەكەن ، پىنشان
وابۇكە دەتوانن دەستە لاتمان لى بستىن ، ئەوانە يارى دۆزەھن .

۵۲ لەپىش تۆشدا ئىمە ھەرچەند پىغەمبەر و پاسپاردەمان ناردو و
لە نىشانە كانى ئىمە ي بە مەردم راگە ياندو و - ئىللاوبىللان - شەيتان [بە
ھەلى زانىو و لە خۆيە وە] شتىكى دەپال ئاخنىو و . ئەوسا خودا
فەندوفىلەكە ي شەيتانى پۇچ كىردو و ؛ لەدوا جارىدا نىشانە كانى خۆي پتە و
كىردۆتە وە . خودا زاناي لەكارزانە .

۵۳ ھەتا وەبكا ئەو وە ي شەيتان ھاويشتۆيە تەناو يە وە ، بىتەمىل بۆئەوانە ي
دلى دەغە زىداریان ھەيە و دلىان رەقە . ناھەقان بۇ دزايە تى زۆر
چۆنە پىش .

۵۴ تا زاناکانىش بزانن ، ئەمە راستە [و] لە پەرورە نىدە ي تۆرايە ؛ ئىتر بىرواي
بى بکەن و دلىشيان پى دابمەرزى . ھەركى باو وەريان پى ھەيە ، بى سۆ
خودا شارە زاي راستە پى كىردۇن .

۵۵ ئەوانە ي خودانە ناسن ھەتائىستاش لى دۆدلىن ، تا - گوزو گوممەت -
سەلايان لى پادە بى ؛ يان بەرۆژىكى ھومىد بىر دەكە و نە ناوئازارە وە .

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٧﴾
 وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا
 لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ
 الرَّازِقِينَ ﴿٥٨﴾ لِيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ
 اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ﴿٥٩﴾ ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ
 مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
 لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَلِكَ يَأْتِ اللَّهُ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي
 النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ
 ﴿٦١﴾ ذَلِكَ يَأْتِ اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ وَأَنْتَ مَا يَدْعُونَ مِنْ
 دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنْتَ اللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ
 مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

۵۶ ئەوئى رۆژئى ھەر خودا فەرمانرەوايە و بەکارى گشتان رادەگا. ئەوسا ئەوئى
خاوەن بڕواو ئاکارچاک بۆن، لەباغاتى پڕخىروبيتر دادەمەزرىن.

۵۷ ئەوانەى خوانەناس بۆن و نيشانەکانى ئىمەيان بەدرۆزانى، بەشيان
جەزرە بەدانىكى ئاورۇبەرە.

۵۸ ئەو کەسانەش لەراى خودا ئاوارەبۆن، پاشان کوژراون يان مردۆن،
خودئى رۆژیکە گەلەک پند دەداتە وان. ديارە خودا دللاوتر لەھەمۆ رۆژى
دەريکە.

۵۹ ھەر دەيانباتە ئەوشوینەى کە خويان حەزى لى کەن. خودا زانائى
لەسەر خۆيە.

۶۰ ئەگەر ناھەقى لىکراويک بۆتۆلەى خۆى دەس بىزئوى و ديسان ناھەقى
لى بکرى، بى گومانە خودا کۆمەکى پێدەگا. خوا لى بوردە و گونابەخشە.

۶۱ چونکە خودا شەو دەرۆژئى ھەلدەکيشئى و رۆژيش دخاتە ناوشەوئى و ھەر
خۆى ئەبينئى و ئەژنەوئى.

۶۲ چونکۆ ھەر خودايە راستەو، ھەرشتىکى بەدەرلە و ھانائى بۆدەبەن،
لەپروبوچ بەدەرنیە و بالادەستى ھەرەمەزن ھەر خودايە.

۶۳ ئەى نەت دیوہ خوا بارانى لەوحەوايەوہ باراندو زەوى پى کەسک
ھەلگىرا؟ ديارە خودا لەھەمۆ وردەکاریەک ئاگادارە.

۶۴ ھەرچى لەو عاسمانانەيە و ھەرچى لە زەمیندا ھەيە، مالى ئەوہ و خودا
بۆخۆى بى نیازەو ھەر دەبى تارىفى بکرى.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَافِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
 بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ
 اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ
 ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾
 لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنْزِعُ عَنْكَ
 فِي الْأَمْرِ وَاَدْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾
 وَإِنْ جَدَلُواكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اللَّهُ يُحْكُمُ
 بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾
 أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَافِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ
 فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ
 مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذْ أَنْتَلَى عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيَّنَّتْ تَعْرِفُ فِي
 وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرُ يَكَادُونَ يَسْطُونَ
 بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ كُمْ بِشَرٍّ مِنْ
 ذَلِكَُمُ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

۶۵ ئەى نەت دیو، هەر چى لەزەمىندا هەيه بۆئىو، كەوى كەردو، كەمىەش هەر بەفەرمانى ئەو [لەدور] دەريادا پەوانەو، ئەم عاسمانەى راگرتو، كە بەسەرەرزە نەكەوى، مەگىن خۆى ئىزنى لەسەربى؟ بى سۆخودا بۆئەم خەلەك، زۆر دلسۆزو دلوقانە.

۶۶ هەر ئەویشە ئى پىدان و لەپاشان دەتان مەرىنى، پاشان ئىو پىندەداتەو، راستى مەو ناسپاسە.

۶۷ هەركۆمەلەك رىو شوئىنكىمان بۆداناو، كە هەر بەو پىدوانە برۆا. سا نابى لەسەر ئەم كارە ئەوان كىشەت دەگەل بەكەن. تۆ هەر بەرەو پەروە رندەت گازى بەكەو سۆر بزانە كە تۆ لەسەر رىگەى راستى.

۶۸ ئەگەر كىشەشيان پىكردى، بۆئە: خودا ئاگادارترە لەوكارەى ئىو دەيكەن.

۶۹ خودا لەرۆزى قىامەتا، ئەوشتانەو بۆيەكالا دەكاتەو، كە لەسەريان كىشەتان بۆ.

۷۰ مەرتۆ نەت زانىو، هەر چى لە ئاسمان و زەوىدايە خوا دەيزانى؟ ئەمە گش لەدەفترەدايەو ئەم كارە بۆ خوا هاسانە.

۷۱ شتى وەهاى غەيرەزخودا دەپەرستن كە بەلگەيەكى پتەوى بۆ نەئەردۆتە خواریو، خوشتيان هىچى لى نازانن و ناھەقانىش هىچ يارىدەدەريان نە.

۷۲ كاتى نىشانە ئاشكرىكانى مەشيان بەسەردا دەخوئىرتەو، لەچروچاوى خودانەناسەكاندا، نىشانەى حاشادەبينى و لەوانەيە هىرش بەرنە سەرئەوانەى كە نىشانانى ئىمەيان بەسەردا خوئىندۆنەتەو. بۆئە: ئاخۆ پىتان بۆم كە چى لەمە خراترە؟ ئەوئاوهرەى كە خوا بەلینى داو، بە بى باوهران؛ پەك لەوئاكامە خراو!

۶۷- پىدوان: رىوشوئىن، دەستۆر. ۶۹- يەكالا كەردنەو: يەك لا كەردنەو، تىكە لاو.

يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا لَهُ يَا الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ
وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ
الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٢﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنْ
اللَّهُ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٣﴾ اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ
رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ يَا الَّذِينَ سَمِعُوا بِصِيرٍ ﴿٧٤﴾ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٥﴾
يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا
رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٦﴾
وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ
عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مَلَّةً أَيْكُمْ إِبراهيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ
الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ
وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

سورة المؤمنون

۷۳ ھۆ خە لکنۆ! مەسە لیک ھینراو ھەو ھە گوی بۆ بگرن : لە خوا بە دەر ، ئەوانە ی ھانای پێ دە بەن ، ئەگەر ھە مۆیان وە کوین ، ناتانن مێشی ساز بەدن . ئەگەر مێشیش شتیکیان لێ بقاپینن ، ناتوانن لێی بستی نھە وە . داواکارو داواکارو چە ند زە بۆن!

۷۴ خویان - وەک ھینرای ناسین بێ - نە ناسیو ھە . خودا یە کجار توانا بە دەستە لاتە .

۷۵ خودا لە ناو فرشتەکان پە یام نیری ھە لدە بۆیری و لە نیو مرو یشدا ھەر وە تر . خودا بیسەر و بینایە .

۷۶ لەو ی کە ئیستا دە بکەن و لە وەش کە وا کردۆیانە ، ئاگادارە و ھە مۆکاریش ھەر دە چنە وە بە ردە ستی خوا .

۷۷ ئە ی گە لی خاوەن باو ە پان! پەر وە رندە و بپەرستن ، کپن ۆش و سو ۆدە ی بۆ بە رن ، چاکەش بکەن ؛ لەوانە یە پرگار بین .

۷۸ بە دل و داو - وەک پتو یستە - لە پای خودا بچنە خە زا . ئە و ھەر خۆ ی ئیو ی ھە لێژارد ؛ لە م دینە شدا تۆشی زە حمە تی نە کرد ۆن ؛ ھەر ئاینی ئیبرا ھیمی باو ە تانە ؛ لە پێشدا و لە م قورئانە شدا ، ھەر ئە و ناوی نان موسو لمان ؛ تا پتە مبەر بە شایە ت بێ لە سەر ئیو ە و ئیو ەش شایە ت بن لە سەر خە لک . سا نو یۆکەن و زە کات بەن و پشتۆ ھەر بە خوا بە ستن ؛ ئای چە ن گە وەر و یاری دە ریکی ھینزایە .

مۆمنین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْجَاهِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَى
أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾
فَمَنْ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ
الْأَرْضَ دُونَ هُمْ فِيهَا يَخْلُدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ
سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ
خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
ءَاخِرَ فَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
لَمَيْتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

ولاناو نوکاکه کلهکلهک لوفانه

- ۱ بى گومانه باورداران ، زرگاران .
- ۲ ئەوکه سانه ی له نوژیاندا خۆیان به گه و ره نازان ؛
- ۳ ئەوانهش که له قسه ی پوچ دۆرى ده کەن ؛
- ۴ ئەوانهش که زه کات ده ده ن ؛
- ۵ هه ر ئەوانهش که شه رمى خۆ ده پارێزن ؛
- ۶ مه گىن له هاوسه رى خۆیان ، یان ئەوى ملى خۆیان ؛ که نابى سه رکۆنه بکړن .
- ۷ هه رکیش جیاله مانه ی بوى ، ئەو له ئەندازه لاده ره .
- ۸ ئەوانهش [له زرگاران] که ئامانه ت و به لىنیا ن ده پارێزن ؛
- ۹ ئەوانهش که له سه ر نوو خۆندنى سۆرن ؛
- ۱۰ ئەمانه گشتیان به شبه رن .
- ۱۱ ئەوکه سانه ی که به شبه رى به هه شتن و تاهه تا هه ر تیا ده بن .
- ۱۲ ئىمه ی ن مرۆن له قورپكى خۆشکرا و دروست کردوه .
- ۱۳ ئەوسا کردمانه تنۆکىک ، له بنکه یه کى پته ودا .
- ۱۴ پاشان هه ر له وتنۆکه وه خوینى پندرم ان پىک هیناو له وخوینه وه پله گۆشتىکمان سازکردو ئەوسا له پله گۆشته که هه ستىن چىکرد ؛ هه ستیه که شمان خسته ناو پۆشه نى له گوشت . له پاشانا کرمانه چىکراو پىکى تر . ده س په نگىنى هه ر بۆخوايه ؛ که هىچ وه ستایه پى ناگا .
- ۱۵ له ئاکامدا هه مۆ تۆشى مردن ده بن .
- ۱۶ روژى سه لاش سه رله نوێ زىندۆده بنه وه .
- ۱۷ ئىمه ی ن که ئەم حه وت نه مۆمه ن له ژورئیه ورا پىک هیناو له هه رچى دروستى ده که ی ن ئاگادارىن .

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّتُهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ
بِهِ لَقَدِيرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّتٍ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
لَّكُمْ فِيهَا فَاوِكُهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ
طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِّلْأَكْلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّكُمْ فِي
الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةٌ لِّتُفَكِّرُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَنْقُورُوا عِبَادُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ
غَيْرِهِ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَأُوا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَفْضَلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ
مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا
رَجُلٌ مِّثْلُكُمْ يَدْعُو إِلَىٰ تَرْكِصُوا بِهِ، حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي
بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحَيْنَا إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ
كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
مِنْهُمْ وَلَا تَخْطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

۱۸ له وحه وایه به نه ندازه ئاومان [بۆتان] داباراندو جیگه مان له زه مین پێداو
هه ر ئیمه شین که ده توانین له بهین به رین .

۱۹ سا به وئاوه هه ر بۆئیوه باغاتیکمان له دارخورماو له ره زان به ره هم هیناوه ،
زۆر میوه جاتۆ ده داتۆ و لیان ده خۆن .

۲۰ دارنیکش هه ر [له سۆنگه ی ئه و] له تۆری سینایه ده پروی ، که روئی
به ره هم دینیت و پینخۆریشه بۆ خۆرایان .

۲۱ دیاره ولساتیش بۆ ئیوه هه ر ده رسیکه : له وه ی که وا له ده رویناندایه ،
پیتان ده نوشینین . لیان ده خۆن و زۆریش به هره یان بۆوه یه ؛

۲۲ له سهریان و له سه رگه می هه لده گیرین .

۲۳ ههروه ها نۆحیشمان نارد ه لای هۆزه که ی . گوئی : گه لۆا ته نیا
خودابه رستن ؛ به غهیره ز ئه و هه یج شت بۆ په رستن ناشی ؛ ده سا بۆ هه یج
ترسۆنیه ؟

۲۴ گره گره ی هۆزه که ی ئه و - که خودایان نه ده ناسی - گوئیان : ئه مه هه ر
بنیاده مه خۆمانه س ؛ نیازی وایه خۆتان به سه ردا زل بکا . گه ر خودا
مه یلی لی بوایه ، فرشتیکی ده نارد ه خوار ؛ ئیمه له باب و کالانیش
شتی واما نه بیستوه .

۲۵ ئه م پیاوه دیاره لیویه ، تا ماوه یه ک واباشه جاویری بکری .

۲۶ گوئی : ئه ی پهروه رنده ی خۆم ! وا به درۆزهم ده زانن ، هه ر بۆ خۆت
ده ها نام وه ره .

۲۷ ئیتر خۆمان تیمان گه یاند ، که : له وێر چاوه دیری و فه رمانی ئیمه ، گه میه
سازده . جا کاتی فه رمانمان هات و ئا و له ته ندۆردا زایه وه ؛ له هه ر جسنه ی
جۆته یه کی بخه ناوی ، وێرای خه یزانه که ی خۆشت ؛ مه گین ئه وی بریاری
له سه رداروه و له مه ر ئه وانه م مه دوینه که نا هه قه یان کردوه ؛ چونکه
له خنکاوه کائن .

۲۰- خۆرایان: ئهوانی دهخۆن، ئهوانه وانهخوهن. ۲۴- گرهگره: پیاوماقولا.

۲۷- زایه وه: ههلقولی؛ له زانه وه: ههلقولین.

فَإِذَا أَسْتَوَيْتِ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّيْنَا
مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ
الْمُنْزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا
مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ أَعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِإِلْقَاءِ الْآخِرَةِ وَاتَّرفَتْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا
تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ
﴿٣٤﴾ أَعِدُّوا أَنْفُسَكُمْ إِذَا مِثُّكُمْ وَكُنتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا أَنْتُمْ تُخْرَجُونَ
﴿٣٥﴾ * هِيَآتَ هِيَآتَ لِمَا تُوْعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنَّ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا
الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ
افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ
أَنْصِرْنِي بِمَا كَذَبُونَ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤٠﴾
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُشَاءً فَبَعْدًا لِلْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٤٢﴾

۲۸ هه رگا خۆت و هاوړیکانت له سه ر گه میه که جیتان گرت، بیژه: سوپاس
بوخودایی که له کیشه ی ناهه قان پرگاری کردین.

۲۹ بشلئ: ئه ی په روه رنده ی خۆم! له شوینیکي به پیتم دابه زینه و؛ تو
له هه مو میوانداران باشر میوان به خپوده که ی.

۳۰ له مه شدا چه ندنیشانه بون. دیاره ئیمه ش ویستمان به تاقی کهینه وه.

۳۱ له پاش نه وان چینی ترمان به دی هینا.

۳۲ هه رله خویان پیغه مبه ریکمان بوناردن، که: ته نیا خوابه رستن؛
که سی تری واتان نیه که بو په رستن هیژایی. مهر ناترسن؟

۳۳ پیاوماقؤلانی هۆزه که ی - که خودایان نه ده ناسی و دیداری رۆزی
سه لایان پی دروؤبو؛ له زینی سه ردنیایه شدا خوشگوزه رانین پیدابون -
گوتیان: ئه مه مرویه کی له خۆتانه و بو وه خواردن و خواردنیش وهک
خۆتانه.

۳۴ ئه گه ر وه شوین مرویی وهک خۆتان که ون، لیتان پون پی زیانبارن.

۳۵ چۆن ده توانی به لاین بدا، هه رگا مردن و لاشه تان بو به خۆل و چه ند
پیشه یه ک، سه رله نوئی زیندوده بیه وه؟

۳۶ باواش بلئی، چۆن ئاوه ز قبۆلی ده کا؟

۳۷ زینن له وه پترنیه، له سه ردنیایه هه مانه. ئیمه هه رده مرین و ده ژین؛
[هه رکه مردين] تازه زیندوئایینه وه.

۳۸ ئه م کاواریه پهیدا بوه درو به ناوخواوه ده کا؛ ئیمه ش باوه ری پی ناکه ی.

۳۹ گوتی: ئه ی په روه رنده ی من! او به دروژنم ده زانن؛ هه ر بو خۆت
ده هانام وه ره.

۴۰ گوتی: هه ر زور به زویکی زو، یانه په شیمان ده بیه وه.

۴۱ ئه وسا - وهک هیژای خویان بو - ناره ته دایانی گرتو وه کؤئاوما لکن
لینکردن. ناهه قان ته رت و تونابن!

۴۲ له پاش نه وان چه ند به ره ی ترمان پیک هینا.

۳۶- یا: ئه و به لیتنه ی پیتان ده درئ، په کجار دۆره. ۳۷- ئیمه هه ر ده مرین و ده ژین» یانی: بریکمان

ده مرین و بریکشمان به دنیادیین و تا ماوه یه ک ده ژین؛ ئیتر پاش مردن زیانیک نیه. ۴۰- یانه: ئه مانه.

۴۱- ئاوما لکن: چیلکه و چالئ که لافاو ده پیتن. ناره ته: گوره به دهنگی بهرز.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَفْخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا
 كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةٌ رُسُلُهُمْ كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ
 أَحَادِيثَ فَبَعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ
 هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوا أَأَتُومِنُونَ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
 وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَبِيدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ
 ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا
 ابْنَ مَرْيَمَ وَآمَةَ آيَةً وَأَوْصَيْنَاهُمَا إِلَى رَبِّهِمَا أَنْ يَرْجِعَا قَرَارًا وَمَعِينٍ
 ﴿٥٠﴾ يَأْتِيهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا
 تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنْ هَدَيْتُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ
 فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ
 فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَاتِهِمْ حَتَّى حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيْحَسِبُونَ أَنَّ
 نَعْدُهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَيْنٍ ﴿٥٥﴾ تُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ
 ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
 بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

۲۳ هه رکۆمه لی له بنیاده م - که دیته وه ختی مردنیان - نه وه پینش ده خرین نه وه پاش . ۲۲ بۆ هه رکۆمه لیک له وانه پینغه مبه رمان به یری کردۆن ، که باوه ریان پی نه کردۆن ؛ به شوین یه کا به ده ردیکی وامان بردۆن که به چیرۆک بیانگیر نه وه . با دۆرکه ون نه وانه ی پروانا هیئن .

۲۵ له پاش نه وان ، مۆساو هارۆنی برایمان و پرای نیشانه کانمان و به لگه یه کی ناشکرا نارد ،

۲۶ بۆ لای فیرعه ون و سه رزلانی هۆزه که ی ؛ [به لام] خۆیان به زل زانی و کۆمه لیک به ده عیه بۆن . ۲۷ گوئیان ؛ جاچۆن به دۆمرووی وه که خۆن برواده که ی و هۆزه که یان [به گشتی] کۆیله ی خۆمانن ؟ ۲۸ هه ر به درۆزیان زانین و بۆ به مایه ی له ناوچۆنیان . ۲۹ کتیییشان دابه مۆسا ، به شکیکم شاره زابین . ۵۰ کۆری مریه م و دایکیشی له ئیمه وه کران به نیشانه یه ک و لای گردیک دامان مه زراندن ؛ که جی حه سانه وه و کانیاویکی لی بو . ۵۱ نه ی کۆمه لی پینغه مبه ران ! بۆبوی پاکۆر بخۆن و ئاکار چاک بن ؛ له هه رکاری ئیوه ده یکه ن ئاگادارم . ۵۲ دیاره ئه مه دینی وه یه وه ردینیکی یه کپارچه یه و نه من پهروه رینی ئیوه م ؛ سا هه ر له خۆم ترسۆه بی . ۵۳ دینه که یان له ناو خۆدا له ت وپارکرد . هه رکۆمه لیکیش له وانه ، به و پشکه ی ئیستا هه یانه ، دلی خۆشه .

۵۴ لینیان گه ری تا ماوه یه ک له زه لکاوی نه زانی خۆدا رۆبجن . ۵۵ ئاخۆ نه وان بیان وایه ئیمه که به مال و کوران یارمه تیان ده ده ین ، هه ر بۆته وه یه که ؛

۵۶ په له مانه له چاکه ده گه ل کردنیان ؟ نه خیر ، نه مانه نه زانن .

۵۷ نه وانه که له ترسی پهروه رنده یان تۆشی لیوه له رزی ده بن ،

۵۸ نه وانه ش که به هه مۆ نیشانه کانی پهروه رینیان باوه رده که ن ،

۵۹ نه وانه ش که هیچ شه ریکنی په یدا نا که ن بۆ پهروه رنده که ی خۆیان ،

۴۴-یا: نه وسا پینغه مبه ره کانمان - یه ک له دوا یه ک - به ری کردن . هه رجاره که پینغه مبه ریک چه لای کۆمه له که ی خۆی ، قسه کانیان به درۆژمارد . به شوین یه کا قهرمان کردن و کاریکمان کرد که به چیرۆک بیانگیر نه وه . ۵۲-و: ئیوه ، نه نگۆ . ۵۳-پشک: باز ، به ش .

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَاءً آتَاوَهُمْ قُلُوبُهُمْ وَجِلَّةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾
أُولَئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا تَكِلْهُ
نَفْسًا إِلَّا أُوْسَعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾
بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرَةٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا
عَامِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْتَرُونَ
﴿٦٤﴾ لَا تَجْعَلُوا الْيَوْمَ لَنَا تُصْرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَاتِي
نُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ تُنْكِرُ صَوْنَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ
بِهِ سَمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَذَرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ
آبَاءَهُمْ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ
﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ
كَرَهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ
وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنِ
ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ قَسَتْ لَهُمْ خِرَافٌ خَرَجَ رِيكٌ خَيْرٌ
وَهُوَ خَيْرُ الرِّزْقَيْنِ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾
وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَبُّونَ ﴿٧٤﴾

۶۰. ئەوانەش کە هه چی له رای خودا داویانه، هه ده بدهن؛ کە چی له سامی
 گه رانه وه یان بۆلای پهروه رینیان، دلّه کوته یان تۆش ده بی؛
۶۱. ئەوانەن کە له چاکه دا له ز ده کەن و بۆناکاری چاک له پیشن.
۶۲. ئەرکی پتر له توانا ناخه بیه سه ره که س. کتیییکیشمان له لایه، هه رچی
 ده ویندایه راسته و هیچ نا هه قیان لی ناکری.
۶۳. به لام ئەمان دلّیان ناگای له مه نیه و خجلی کارگه لی ترن.
۶۴. تا ئەوده مه ی کە خوشگوزه رانه کانیا ن گرفتاری نازارده که یین؛ له پر ده ست
 ده کەن به هاوار.
۶۵. ئەمرۆ ئیتر هاوار و دادی پی ناوی؛ ئیمه ده فریاتان نایه یین.
۶۶. نیشانه کانی ئیمه تان به سه ردا ده خویندرا یه وه، هه مۆتان پی دزه تان بۆ.
۶۷. خۆتان زۆر به زل ده زانی و له شه ونشین خۆتاندا، ها ته ران پاته رانتان بۆ.
۶۸. ئاخۆ ئەوان له مه وته یه رانه ماون، یان ئەوی بۆوان ها توه، بۆ باب و کالی
 پیشویان نه ها تبۆ.
۶۹. یان پیغه مبه ره که ی خۆیان نه ناسیو، کە واحاشایان لیده کرد؟
۷۰. یان ده بیژن: جن دهستی لی وه شان دوه. نه خیر، کە ئەو راستی بۆ ئەوان
 هیناوه؛ کە چی زۆر به یان خوشیان له راستی نایه.
۷۱. ئەگه راستی شوین ئاره زوی وان که وتبا، بی گومانه ئاسمانه کان و زه مین و
 هه رچی ده ناو ته واندایه، خرا ده بۆن. به لکۆ ئیمه ئامۆگاریمان بۆناردن؛
 ئەوان له ئامۆگاری خۆ ده ته کنه وه.
۷۲. یان تۆمزت له وان ده وی؟ خۆ مزی پهروه رنده ی خۆت زۆر با شتره و
 با شترین پۆزی ده ره ئه وه.
۷۳. تۆ هه ره ره که ته بیان خه یه سه ره راسته ری.
۷۴. ئەو که سانه ش که با وه ریان به پۆزی سه لایه نیه، هه ره له راسته ری
 لاده ده ن.

۶۰-هه یژ: هه یشتا، به و حاله شر. ۶۱-له ز: په له. ۶۳-خجلی: خه ریک، سه ره گه رم.

۶۶-پن دزه: خۆکشانه وه ی که م که م. ۶۷-ها ته ران پاته ران: قسه ی بی مانا و هیچ و بۆج. ۷۲-مز: باداش.

* وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلْجُوفِ فِي طُغْيَانِهِمْ
 يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ
 وَمَا يَنْضَعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّى إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ
 إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
 وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ
 وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ
 اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ
 الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا إِذَا نَا
 لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَءَابَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا
 إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ
 كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾
 قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾
 سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا نُنْقِطُ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ يَدِينُ
 مَلَائِكَتُهُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ
 كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنِّي تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

٧٥ ئەگەر بەر بەر بەزەیی خوڤمان بخستنايه و ئەو بە لایە شمان لادايە کە بە سەریاندا هاتو، ئەوانە هەر بە لاساری و سەرگەردانی دەمانەو.

٧٦ تۆشی ئازاریشمان کردن؛ کە چی لە حاند پەرورەینیان نە لە فیز داوەزین و نە ملیان لە پارانەو نە.

٧٧ تا ئەوکاتە بە توندی جەزە بە مان دان؛ ئەوسا زانیان هومید نە ما.

٧٨ ئەو کە سیکە چاو و دل و گوێی بۆ ئیووە قەرارداو. کەم شوکرانە بۆیری دەکەن.

٧٩ هەر ئەویشە کە ئیووی لەم زمینەدا چۆی کردووە و هەر لای ئەو کۆدە کرێنەو.

٨٠ هەر ئەویشە ژین دە بە خشی و دەش مرینی؛ ئالوگۆری شەو و پوژیش بە دەس ئەو. دەی ئاخر تاکە ی تێ ناگەن؟

٨١ نە خێر، ئەویش وەک ئەمانە ی پیشو ئێژن.

٨٢ ئێژن؛ ئاخۆ ئەر مردین و بۆینە ئاخ و ئیسک و پروسکیک، دیسان زیندو دەبینەو؟

٨٣ ئیمە و باب و کالمان - بەرئ - ئەم بە لێنە مان پێدرا؛ ئەم قسانە گش جیروکی پیشوانان.

٨٤ بیژە: ئەگەر هیچ دەزانن، ئەم زەمینە و هەرچی لە ناویدا هەیه، سەر بە کێ یه؟

٨٥ هەمۆ دە لێن: سەر بە خوا یه. بیژە: هیچ بیر ناکە نەو؟

٨٦ بیژە: راهێنەری حەو عاسمانەکان و راهێنەری تەختی هەر مەزن کێ یه؟

٨٧ ئێژن: گش دەسکاری خوا یه. بیژە: بۆ هیچ ترسۆنیه؟

٨٨ بیژە: دەستەلاتی هەرشت بە دەس کێ یه و ئەردە زانن کێ یه، پەنای پەنابەرە و دژی ئەو پەنا نادری؟

٨٩ ئێژن: ئەمە هەر خودایه. بیژە: دەی چۆن دەخەلەتین؟

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ
 وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا أَذْهَبَ كُلَّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ
 بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَلِيمُ
 الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ
 إِمَّا تُرِيدُنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ
 الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَى أَنْ تُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِيرُونَ ﴿٩٥﴾
 أَدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾
 وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ
 رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ
 ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ
 هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ
 فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾
 فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ، فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ
 خَفَّتْ مَوَازِينُهُ، فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ
 خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلَفَحَ وُجُوهُهُمْ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾

۹۰ به لكو ئىمه يىن كه راستىمان بۆ هىنان و دياره ئه وان درۆزن .

۹۱ خوا هه رگىز رۆلەى بۆخۆ په يدانه كردو هىچ خىويشى ده گه ل نيه . ده نا ئه وسا هه ر خىوى هه ر چى خۆى دروستى ده كرد ، بۆخۆى ده بردو هىندىك به سه ر هىندىكانياندا زال ده بۆن . ئه و به دۆره له وستانه ي ئه وان ئىزن .

۹۲ ئه و له پىوارو ئاشكرا ئاگاداره ؛ به رزتره له وه ي ده يكه نه شه رىكى .

۹۳ بىژه : ئه ي په روه رىنى من ! ئه گه ر ئه وه ي كه وا بربارىان پى ده درى هه ر نىشانى منى ده ده ي ،

۹۴ په روه رنده م ! په گه ل نا هه قانم مه خه .

۹۵ ئىمه هه ر چى بۆ ئه وانى برباره ده ده يى ، ده توانى نىشانى بده يى .

۹۶ تۆ وه رامى خراپه به چا كه بده ؛ ئىمه باشتى ده زانىن ئه وان چ ئىزن .

۹۷ تۆ بىژه : ئه ي په روه رنده م ! هانام به تۆ ، له دنه دانى شه يتانان .

۹۸ هه ر هاناش ده به مه به رتۆ ؛ كه ئه وان دىن به لاهمه وه .

۹۹ [ئه وان هه روان] تاكاتى كه مردن دىته سه ر يه كىكيان ، ئه وسا ده لى : ئه ي په روه رنده م ! وه م گىره .

۱۰۰ به شكۆ ئه و ئاكاره چا كه ي لى نه بان بوم ئه و جار بىكه م . نه خىر ، قسه بۆخۆى ده كا ؛ تازه تا رۆزى قىامه تى له مپه رىكى زۆر گه وه ريان له پىشدايه و [گه رانه وه يان بۆنيه] .

۱۰۱ هه رگايه كىش ده كه له شاخ ده مىندرا ، نه خزمایه تى له نىوانيان ده مىنى و نه كه سىان له كه س ده پرسى .

۱۰۲ هه ركه سىكى كىشانه ي گرانتى بى ، ئه و دياره له ريزى پرگاره كانه .

۱۰۳ هه ركه سىكىش له كىشانه كه مى هىنا ، ئه وانه دۆراوه كانن و له دۆزه هدا ده مىننه وه .

۱۰۴ ده م و چاويان به ئاگر هه لده پروزىت و لىوه كانيان هه لده چرچى .

أَلَمْ تَكُنْءَايَتِي تُنَالِي عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُوا
 رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَا
 أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ اخْسَوْا فِيهَا
 وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا
 ءَامَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ
 سَخِرِيًّا حَتَّى أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾
 إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ قُلْ
 كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا الْبَيْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضُ
 يَوْمٍ فَمَسَّلِ الْعَادِينَ ﴿١١٣﴾ قُلْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنْتُمْ
 كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ
 إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا
 هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
 ءَاخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
 الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةُ الْبُرْجِ الْمَقْلُوبِ

۱۰۵ مه رنیشانانی مه تان به سهردا نه ده خوینرایه وه هه به درۆتان ده وماردن ؟
 ۱۰۶ ئێژن : ئه ی پهروه رنده مان ! نه گبه ت برستی برین و ئیمه خه لکیکی گومرا
 بۆین .

۱۰۷ ئه ی پهروه رنده ی گلامان ! لیڤه مان بهینه ده ری ؛ نه گه ر ئه مجاریش هه ر
 وابۆین ، دیاره له ناهه قان ده بین .

۱۰۸ ئێژۆ : ناشی من بدوینن ، تا له ویتشان نابێ هه ر فزه تان لی بی .
 ۱۰۹ هیندیکیش له عه بده کانم هه ر ده یانگوت : پهروه رنیمان ! ئیمه باوه ریمان
 هینا ، تۆش به زه ییت پیماندا بی و له گونا هه کانمان ببۆره ؛ تۆ له گش که س
 دلسۆزتری .

۱۱۰ ئیوه هه ر گالته وپیده کرد ؛ هه تا ئه وان یادی منیان له بیرى ئیوه برده وه و
 ئیوه به وان پینده که نین .

۱۱۱ وا من ئه مرۆ پاداش ئه وخۆرا کرتنه م بی به خشیون ؛ که هه ر ئه وان رزگار
 ده بین .

۱۱۲ پنیان ئێژۆ : چه ند سال له زه مین مانه وه ؟
 ۱۱۳ ئێژن : ئیمه هه ر رۆژیک یان هیندیك له رۆژى ماینه وه ؛ له حیسابگه ران
 بپرسه .

۱۱۴ ئێژۆ : نه گه ر بۆزانییا ، که میک نه بی نه مانه وه .
 ۱۱۵ ئاخۆ ئیوه پیتان وابو به گه مه دروستن کردون ، ناشوهیننه وه لای
 خۆمان ؟

۱۱۶ پایه به رزی بۆخودایه ، که پاشای راسته قینه یه ؛ هیچ په رستیویکیش بێژگه
 له ئه و نیه ؛ هه ر خویه تی پهروه رینی ته ختی هینا .

۱۱۷ هه رکه سیکیش - وپرای خودا - هانا بۆ که سی تر به ری و به لگه شی
 له ده ستانه بی ، پهروه رنده ی ده یکیشیتته پای حه ساب و ئه و پنی نه زانانه
 هه رگیز رزگار نابن .

۱۱۸ بیژه : ئه ی پهروه رنده که م ! تۆ بم به خشه و به زه ییت پیمدا بیته وه ؛ تۆ
 چاکترین دلۆفانی .

نور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ يَبَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
 ١ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ
 بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلِيَشْهَدَ
 عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ٢ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ
 مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى
 الْمُؤْمِنِينَ ٣ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ
 فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ
 الْفَاسِقُونَ ٤ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
 رَّحِيمٌ ٥ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ
 فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ٦
 وَالْخَمِيسَةُ أَنْ لَعْنَتَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ٧ وَيَدْرَأُ
 عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ
 ٨ وَالْخَمِيسَةُ أَنْ غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ٩
 وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ١٠

ولاو نوخو دا که دهکده کولوفانه

۱ سۆره تیکه ناردومانه ته خواره وه [مه به سته کانمان] کردۆته ئه رکى پئويست؛ چهن نيشانه ي ئاشکراشمان تيدا ناردوته خواره وه، به شکیکو به ندای پئی بگرن.

۲ ئه گهر ئیوه باوه پیتان به خواو رۆژی سه لا ههیه، داوین بیسانی میرو ژن - هه ریه که یان - به لیدانی سه دتازیانه ته می که ن. له ئایینی سه ره به خودا، به زه یی هاتن بی جی یه. با چه ندکه سیس له وانه ی خاوه ن باوه رن، له و لیدانه ئاگاداربین.

۳ میری داوین پیس هه ر ده بی ژنی داوین ته ر بخوازی؛ یان ژنی بت په رستی بی. ژنی داوین ته ریش هه روا؛ یان میرد به داوین پیس بکا، یان میری بت په رستی بی و له بو خاوه ن باوه رانیش ئه م کاره به ره به ست کراوه.

۴ ئه و که سانه ش که بوختانی بو ژنی داوین پاک ده که ن، چوار شایه تیش ناهینن، هه شتاشه لاقیان لی بدهن. هه رگیز نابی به شایه تیان قبۆل بکه ن؛ ئه وانه که له رپی خودا لاینداوه.

۵ مه گین ئه وی پاش ئه م کاره په زیوانی ده رده برن و ئاکاری خۆیان چاک ده که ن. دیاریشه که خوا لی بورده ی دلۆفانه.

۶ ئه و که سانه ش که بوختانی داوین ته ری به ژنانی خۆ ده که ن و غهیری خۆیان چهن شایه تی [تریان] نیه، هه رکامیکیان ده بی چوار جار خودای لی به شایه ت بگرێ که له م باره درۆناکا.

۷ با بو جاری پینجه م بیژی؛ ئه گهر ئه م قسه م درۆیه، به رنه فرینی خودا که وم.

۸ ئه که ش له ئازاردانی رزگاردیه بی، که ئه ویش هه تا چوار که ره ت خوا به شایه ت بینیتته وه که میرده که ی درۆده کا.

۹ بو جاری پینجه مین بیژی؛ ئه گهر قسه ی کابرا راست بی، به ر غه زه بی خودا که وم.

۱۰ ئه گهر چاکه و دلۆفانی و له کارزانی و تۆبه په ژیری خوداتان نه بۆبایه، [ئیوه چتان به سه رده هات ؟].

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ
 خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى
 كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ
 وَالْمُؤْمِنَاتُ بَأْنَفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ لَوْلَا
 جَاءَ وَعَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ
 عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
 فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾
 إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِالِلسَانِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ
 وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ
 قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَنَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ
 ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾
 وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
 فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا
 فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

۱۱ ئەوانەي ئەوبوختانەيان ھەلبەستىبو، دەستەيەك ھەر لەخۆتان بۇن.
پىتان وانەين بۇئىو خراب دەين، بەلكو قازانجە بۇئىو ھەركىش لەوان
چەند لەم تاوانە بەشدارە، تاوانى لەسەر نۇسراو. ئەوكەسەش كە بەشى
زۆرى ئەو گوناھەي وەئەستۆگرت، جەزىرەبەي دژوارى ھەيە.

۱۲ ژن و پياكى خاوەن باوەر، بۆچى ھەرگا ئەم دەنگۆيەو بەگوى گەيشت،
بەچاكيان ليك نەدايەو ھەبوخيان و نەيانگوت كە ئاشكرايە ئەمە درۆي
ھەلبەستەيە؟

۱۳ ئەدى بۆچى چوارشايتيان بۇنەيتيان؟ كە ھەر شايتيان نەهيتيان؛ ئەوانە
بەلای خوداوە درۆزنن.

۱۴ ئەگەر خودا بەزەي پىتاندا نەھاتبو چاكەي دەربارە نەكردبان، ئىو
لەدنياو قىامەتتى لەسەر درۆيە سازتان كرد - سۇربزانن - ئازاريكى
يەكجار گەورەتان تۆش دەبو.

۱۵ كاتتى لەيەكتان دەبيست و ھىچيشۇلئى نەدەزانى، ھەر بەدەمۇدا دەھات و
بە زمانۇ دەتانقۇرتەو و لاتان وابو زۆر ھاسانە؛ كە ئەم كارە لىجەم خودا
زۆرگەورەبو.

۱۶ بۆچى وەختى ئەو ھەتان بىست، نەتانگوت كە: ئىمە چىمان بەسەر ئەم
قسانەداو؛ پاكى و بىنەبىي بۇتۆيە؛ ئەمە تۆمەتتى گەورەيە.

۱۷ خودا نىسيحەتۆدەكا؛ ئەگەر بىرواتان پىنى ھەيە، جاريكى تر بوختانى وا
ھەلنەبەستن.

۱۸ خودا نىشانەكانى خۆي بۇئىو پۇن دەكاتەو؛ خودا زاناي لەكارزانە.
۱۹ ئەوكەسانەي ھەزى دەكەن باسى كارى بىن نامۇسى لەناو باوەردارەكاندا
بىتتە قاو، لەدنياو لەقىامەتیشا جەزىرەبەي بەزانىان دەبىن و خوا
دەيزانى و ئىو ھاكاتان لىنپە.

۲۰ ئەگەر چاكەو بەزەي خودا و مېھرەوانى و دلۇفانى ئەوتان نەبا، [دیارە
تۆشى ئازار دەبۇن].

﴿٢٠﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ وَمَنْ يَتَّبِعْ
 خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ
 اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكٰى مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي
 مَنْ يَشَآءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأْتِلِ أَوْلُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ
 وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أَوْلِيَ الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ
 وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ
 الْمُؤْمِنَاتِ لُعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾
 يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 ﴿٢٤﴾ يَوْمَ يُؤْفِكُهُمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ
 الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾ الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ
 وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ
 مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا
 وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تُذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

۲۱ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! مەدەنە سەر شوێنى شەیتان. هەرکەسێ گاف لەجێ گافی شەیتان دانى، با بزانی شەیتان هەر فەرمان بەکارى ناشیرین و کریت دەدا. ئەگەر چاکەو بەزەى خوداو لەسەرنەبا، هیچ کەسیکتان هەرگیز پاک نەدەبوونەوه؛ بەلام خودا - لەهەرکەسیکی حەزبکا - گەمارى لەسەر لادەباو خودا بیسەر و زانایە.

۲۲ با ئەوانەى لەناوتاندا دەولەمەندن، سویندێ نەخۆن کە خرمان و هەزاران و ئاوارەکانى راي خودا بێ بەش دەکەن. بۆ چاویان لێ بپۆشن و لەهەلەکانیان ببۆرن؛ مەگەر ئێوە حەزناکەن خوا لەگوناھانو ببۆرى؟ خودا لەگونا دەبۆرى و دلۆقانه.

۲۳ ئەوکەسانەى بۆزنانى باوەردارى داوینپاکى دۆرەئاگا [سەربەخۆ] بوختان رێک دەخەن، لەدنیاى و لەسەلاشا، بەرنەحەتن؛ جەزەبەشیان زۆر دژوارە.

۲۴ رۆژى دەبێ کە زمان و دەست و پایان، لەسەر هەرکارى دەیانکرد دەبنەشایەت.

۲۵ ئەوى رۆژى چى لیان دەووشیتەوه، خودا دەگەڵیانی دەکا. سادەزانن خودا هەقى ئاشکرايە.

۲۶ کى ناپاکن بۆ ناپاکان، یا پاکیشن بۆپاکانن. ئەمانە دۆرن لەوانەى قسەیان بۆ هەلبەستەن؛ [خودا] ئەوانەى بەخشیووە و بژیوى باشیان دەداتى.

۲۷ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! جیالەوه مالى خۆتان بێ، سەر بەهیچ مالاندا مەکەن هەتا ئیزنی نەخوازن و سلا و بۆخەلکەکەى دانەخەن. ئەمە بۆئێوە باشترە و شایەت پەندى لێوەربگرن.

۲۱- شوپ: شوین پا. گاف: هەنگاو. کریت: بیس و خراب. گەمار: چلک، بیساتی.

۲۵- لێوەشەنەوه: شیانى کارێک یا چلکێک بۆکەسێ. ۲۶- مەبەست زن و پیاوی پاک و ناپاکە.

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ
 قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ
 فِيهَا مَتَعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾
 قُلِ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّونَ أَبْصَارَهُمْ وَيَحْفَظُونَ أَرْوَاجَهُمْ
 ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُلِ لِلْمُؤْمِنَاتِ
 يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ
 زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ
 وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ
 آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ
 أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ
 أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ
 الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ
 وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا
 إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

۲۸ ئەگەر كەسۇ تىداندە دىت ، مە چنە زۇرۇ تا خاۋەنى ئىزنۇدەدا . ئەگەر
گوتىشىيان : ۋەگەرېن ، پىۋىستە بگەرېنە ۋە . ئەمە بۇ ئىۋە باشتىرە . خۇدا
لە ھەركارۋى دەيكەن ئاگادارە .

۲۹ ھىچ سەركۆنە ۋە لەسەرنىە بچنە مالىك كە ھىچ كەسى تىدانيە ۋە كەل پەلى
ئىۋەى تىدايە . ھەرچى ئىۋە دەيشىرنە ۋە ۋەى خۇباى دەكەن خوا دەيزانى .

۳۰ تۈبە باۋەرداران بىۋە ؛ چاۋداخەن ۋە شۇرەيى خۇ بپارىزن . ئەمە بۇ ئەۋان
باشترە خۇداش ئاگى لە ھەمۇ ئاكارىان ھەيە .

۳۱ بە ئنانى باۋەردارىش بىۋە با چاۋيان داخەن ۋە شەرمى خۇيان بپارىزن ۋە
خىلى خۇيان ۋە دەرنە خەن ؛ مەگىن ئەۋانەى لەدەرىن . با سەرىۋىشىان
تا سەرىپىسىر دابپۇشى ۋە خەملى خۇيان نىشان نەدەن ، مەگىن بەمىرد ،
يان بابۇيان ، يا خەزۇرىان ، يان فرزەندى نىرى خۇيان ، يان زىكورىان ،
يان برا ، يان برازاىان ، يان كورانى خوشكەكانىيان ، يان ئنانى
ھاۋاباۋەرىان ، يان ئەۋنىرى خولاميانن ، يان ئەۋپىۋى سەربەۋانن ۋە ھەر
نىازيان بە ئن نىە ، يان مىندالانى نەگەيۈنە ئەۋ تەمەنەى ۋەازيان بچىتە
مىۋىنە . پاشىيان بەزەۋىداندەن ، كە بزىرنى چۇن خىلىكىيان ۋەشاردوۋە .
ھەمولاتان بگەرېنە ۋە لای خۇدا ، ئەى گەلى خاۋەن باۋەران ! بەشكۇ
گىشتۇ رىزگارېن .

۲۹- سەركۆنە: سەركۆ، سەرزەشت، لۆمە. كەل پەل: (۱) جىلك، لىياس: (۲) شتى ناۋمال.

خۇيا: دىار، ئاشكرا، لەبەر چاۋ. ۳۱- پىۋىسىر: يەخە، بەرۈك.

وَأَنكِحُوا الْأَيْمَىٰ مِنكُمُ وَالصَّالِحِينَ مِن عِبَادِكُم وَإِمَائِكُمْ إِن
يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾
وَلَيْسَتَعَفِيفَ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ
وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُم فَأَتَتْهُمُ إِن
عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَءَاتُوهُمْ مِّن مَّالِ اللَّهِ الَّذِي ءَاتَاكُمْ وَلَا
تُكْرِهُوا فَتِيَّتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِن أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّبَنَاتِنَا أَعْرَضَ الْحَيَوةُ
الدُّنْيَا وَمَن يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِن بَعْدِ إِكْرِهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ ءَايَاتٍ مُّبِينَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا
مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾ * اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ ۖ كَمِشْكُوفٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ
الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ
نُّورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَلَ
لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾ فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَ
وَيُذَكِّرَ فِيهَا أَسْمُهُ ۖ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٣٦﴾

۳۲ مېۋىنەى بى مىردى خۇتان بەشۇبدەن . عەبدو كەنىزى ھىۋاشتان
بزو جىنن . ئەگەر لەھەزارانىش بن ، خدا بەدللاۋايى خۇى ھەمۇلا
بى نياز دەكا . بەخشىنى خدا ھەراۋە ئاگادارە .

۳۳ با ئەوانەى تواناى زەماۋەندىان نىە ، خۇرابگرن ھەتا خدا - لەچاكەى
خۇى - دەروىكىان لى دەكاتەۋە [و كارەكەيان مەيسەردەكا] . ئەوانەش
مالى ئىۋەن و دەيانەۋى پىسۇلەيان بۇبنوسرى ، ئەگەر خىرىكتان تىدا
دىن ، با پىسۇلەۋ لەناۋدەبى و شتىكىشىان لەومالەى خدا پىيداۋن ،
پىبەخىن . نەچن كە نىزەكانىشتان - كە گەركىانە پاك بۇين - ناچار
بكەن خۇبفرۇشن ؛ ھەر ھەتا مالى دنيا تان ۋەدەس كەۋى . ھەركەسىش
ناچارىان بكا ، خداپاش ناچار كەردىان ، گونابەخىش و دلۇفانە .

۳۴ ئەۋائىمە چەندنىشانەى نىشاندەرمان بۇ ئىۋە نارد ، وپراى چەندىن
سەرگوروشتەى رابردۋەكانى پىش ئىۋە پەندىكىش بۇ پارىزگارن .

۳۵ خوا رۇناكى ئاسمانەكان و زەمىنە . رۇناكى ئەۋەك تاقىكە چراى تىدا
ھەلكرابى ، چراكە لەجامىكدابى ، جامەكە ۋەك ئەستىرەيەك تروسكەى
بى و ماكى چرا لەزەيتۇنىكى مېبارەك دەس كەۋتبى ؛ كە دارەكەى نە
ھەمىشە بەرەۋرۋۆزە نە ھەمىشە لەنزەرە . تۆ ئىزى رۇنى چراكە - بەبى
ئاگرتخۇن كەۋتن - تىشك دەدا ؛ رۇناكى لەبان رۇناكى . خدا ھەركەسى
حەزبكا ، رۇناكى خۇى نىشان دەدا . خدا بۇ مەردم نەزىلان دىنىتەۋە .
خوابە ھەمۇشت دەزانى .

۳۶ لەناۋ مالانىكدا خدا ئىزنى داۋە ، كە دەستى رىزىان لەسەربى و ناۋى
ئەۋيان تىا بىرى ، ھەمۇ بەيانى و ئىۋاران ھەر پەسنى پاكى ئەۋدەدەن :

رِجَالٌ لَا لُئْلِهِمْ تَحْرَهُ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ
 الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ ۖ وَالْأَبْصَرُ ﴿٣٧﴾
 لِيَجْزِيَهمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا أَوْ يَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ
 مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ
 بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا
 وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فُوقَهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
 أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن
 فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَكْدُهُ لَمْ
 يَكْدِرْهَا ۗ وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
 اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَفَّتِ كُلُّ قَدِّ
 عِلْمٍ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُخْرِجُ
 سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِّن
 خِلَالِهِ ۚ وَيَنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ
 وَيَصْرِفُهُ ۖ عَنْ مَن يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقُهُ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَرِ ﴿٤٣﴾

۳۷ پیاوانی که نه بازگانی نه سه ودا، یادی خوداو نوێکردن و زهکات دانیان، له بیرنابا؛ ترسی ئه ورۆژه یان هه یه، که له ویدا دل و چاو گش وهرده چه رخین.

۳۸ بۆه وه ی خوا له بارت ه قای کرده وه یان باشتەر پاداشیان بداتی و به چاکه ی خۆی لیشیان زیادکا. خودا هه رکه سی حه زبکا، به بی هه ژمار رۆزی ده دا.

۳۹ ئه وانه ی خودانه ناس بۆن، کرده وه یان وه ک ئه و تراویلکه وایه که له بیاواندا هه یه؛ تینو واده زانی ئاوه و که ده یگاتی، ئه وسا ده زانی هه یه. به لām خودا له نزیکه ی خۆی ده بینێ و حیسایی ئه نیته مستی. خوا زو به حیساب راده گا.

۴۰ یان وه ک له تاریکستانی، له زه ریایه کی بی په یدا، پیل له سه ر پیل دای پۆشن و له لای ژورۆشی هه ور بی؛ تاریکایی باره له سه ر تاریکایی و هه رگا ده ستی خۆی ده ربخا، له وانه یه هه ر نه ی بینێ. هه رکه سیکی خوا رۆنایی نیشان نه دا، هه یه رۆنایی شک نابا.

۴۱ تۆ نه ت دیوه که هه رشتی له ئاسمانان و زه میندان، ئه و مه لانه ش که له حه و له نگه رده گرن، په سنی پاکی خودا ده دن؟ گشتیان نزاو په سنی خۆیان ده زانن و خوا له کاریان ئاگاداره.

۴۲ مولکایه تی عاسمانان و زه مینیش هه ر هی خودایه و گه رانه وه ش بۆلای خوداس.

۴۳ ئه تۆ نه ت دیوه خودا هه ور یک له سه ره خۆ ده ئاژووی؛ پاشان چه ند پارچه ی لیک ده دا و ده یانکا به هه ور یکی پر؟ ئه وسا تۆ ده بینێ دلۆپه ی بارانی لی دیته ده ر؛ [هه ر خوداشه] له وحه وایه و له وکیوانه - که له ویدان - ته یروکان داده بارینێ؛ هه رکه سی ئه و مه یلی لی بی، به ری ده دا و کیش حه زکا به ری ناکه وێ؛ بروسکه که ی له وانه یه سۆما له چاوان برفینێ.

۴۰- زه ریایه: ده ریایه، به حر. پیل: شه بۆلی ئاو، مه وچ.

۴۳- ته یروک: ته رزه. به ری ده دا: به هه ره ی پیده دا.

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾
وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَّن
يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ
وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ
ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ تَوَلَّى فِرْقٌ مِّنْهُمْ مِّن بَعْدِ
ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فِرْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُن لَّهُمُ الْحَقُّ
يَأْتُوا إِلَيْهِ مُدْعِينَ ﴿٤٩﴾ أِفِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَمْ أَرَأَيْتُمْ أَن يُخَافُوا
أَن يُحْيِفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾
إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ
أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن
يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ
﴿٥٢﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لِنِ أَمْرَتِهِمْ لِيُخْرِجَنَّ قُل
لَّا تُقْسِمُوا طَاعَةً مَّعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

۲۲ ئالوگۆری شه وورۆژان خودا ده یکا. که له مه شدا په ندیک هه یه بۆ هه رکێ
خاوه ن ئاوه زه .

۲۵ خودا هه مو جانه وه ری هه ر له ئاو به ره هم هیناوه . هه یه زگه خشکی ده کاو،
هه یه له سه ر دۆیی ده رواو هه یه له سه ر چوار په لانه . خوا هه رشتی حه زێ
بکا سازی ئه دا. خودا به سه ر هه مۆ شتا توانای هه یه .

۲۶ دیاره ئیمه چهن نیشانه ی نیشاندهرمان نارد هه خوارێ . خودا هه رکه سیکی
حه زکا، شاره زای راسته پێی ده کا.

۲۷ ئه شلێن : ئیمه باوه ریمان به خواو پیغه مبه ر هیناوه و به ر فه رمانین .
له دوای ئه مه ش برێکیان رۆ وه رده گێرن ؛ ئه وانه هه ر بروادارین .

۲۸ هه رگایه کیش به ره و خوداو راسپارده ی بانگیان ده کهن ، که خۆی به کاریان
رابگا ؛ که چی ده سته یه کیان هه ر خۆی لێ ده بوێرن .

۲۹ ئه گه ر له قازانجی وان بێ ، دینه لای و ده ی سه لمیتن .

۵۰ ئاخۆ ئه مانه ده غه زیان له دلدایه ، یان دودلن ، یان ده ترسن خوداو
پیغه مبه ری خودا نا هه قیه کیان لێ بکه ن ؟ نا ، ئه وان خۆیان نا هه قن .

۵۱ به لام ئه وی باوه ردارن ، هه رکاتێ بانگ ده کرین که بێن به ره و خوداو
راسپارده ی ، هه تا به کاریان رابگا ؛ گورجێ ده لێن : بیستمان و
به رفه رمانین . ئه وانه دیاره رزگارن .

۵۲ هه رکه سیکی به رفه رمانی خوداو پیغه مبه ره که ی بێ و ترس و شه رمی له خوا
هه بێ ، ئه وان بر دویانه ته وه .

۵۳ به سوێندان ره ش بۆنه ته وه ، که : به خودا ، هه رگا فه رمانیان پێ بده ی
بچه خه زا ، خۆناگرن . بێژه : هه یج سوێندی پێ ناوی ؛ فه رمانبه رداریکێ
خاس بن . هه رکاریکێ ئیوه ده یکه ن ، خوا ده یزانی .

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ
 وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ
 إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ
 الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ
 وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي
 شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾
 وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ
 تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ
 وَمَا لَهُمْ فِي النَّارِ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 لِيَسْتَغْفِرَنَّهُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ
 ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِّن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيرَةِ
 وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
 وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ هُنَّ طَوَافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى
 بَعْضٍ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

۵۲ بىئە: بەرفەرمانى خوداۋ بەرفەرمانى پىئەمبەر بن. جا كە ھەر خۇشيان
وہ پاش دا، ئەو ھەر ئەركى خۇى لەسەرەو ئىوہش ئەركى خۇتان ھەيە. خۇ
ئەگەر بەقسەى ئەوبكەن، شارەزايىيە كە بۇخۇتان. پىئەمبەر رىش
لەراگە ياندن بەولاۋە ھىچى ترى لەسەرنىيە.

۵۵ خوا بەوانەى لەئىوہ بروايان ھەيەو ئاكار چاكن، بەلىنى دا: لەم زەمىنە
دەيانكاتە جىگەنشين؛ ھەرۋەكۇ چۇن ئەوانەى بەر لەوانى كرده
جىنشين. دىنەكەشيان - كە خۇى پەسندى كرده - ھەر بۇيان
دادەمەزرىنى و ترسەكەشيان بۇدەكاتە دلىيى [تا] تەنيا من بپەرستن؛
ھىچ شتىكىش بەشەرىكى من نەزانن. ھەر كەسىكىش لەمە بەولا
سپلەيى بكاتەپىشە، لەرىزەى سەرچەوتەكانە.

۵۶ نوپۇكە تانىش بخوئىنن و زەكات بەن و بەر فەرمانى پىئەمبەر بن؛ بەشكۇ
بەر بەزەى خواكەون.

۵۷ وامەزانن ئەوكەسانەى خوانەناسن، دەتوانن لەم زەمىنە لەدەستن
راكەن؛ جىگەى ئەوانە ئاگرەو سەرئەنجاميان زۇر خراپە.

۵۸ ئەى گەلى خاۋەن باەرآن! با ئەوانەى خولام و كەنىزى ئىوہن،
ئەوكەسانەش لەئىوہ كە بلۇق نەبۇن، سى جار ئىزنۇلى بخوازن؛ لەپىش
نوپۇى بەيانى داۋ نىمەرۇيان، كاتى شمەكان دادەنىن و لەپاش نوپۇى
خەوتنانىش؛ كە ئەم سى كاتە ۋەختى تەنييى ئىوہس. لەپاش ئەۋە، نە
بۇ ئىوہ قەيدى دەكا، نە بۇ ئەۋان، كە بەدەۋرو بەرتاندايىن؛ ئىوہ پىكەۋە
تىكەلن. ئا بەم جۆرە خودا نىشانەكانى خۇى بۇ ئىوہ ئاشكرادەكا. خودا
زانائى لەكارزانە.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَتِهِ وَاللَّهُ
 عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ
 نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ
 غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ
 سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ
 حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا
 مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ
 أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَالِكُمْ
 أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْكُمْ مَفَاحِهِمْ
 أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا
 جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ
 تَحِيَّةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ
 يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

۵۹ ھەركاتى مىندالەكانۇ بلۇقيان بۇ - ئەويىش ۋەك ئەوانى بەرى - گەرەكە ئىزن بخوازن. ئا بەم جۆرە خودا نىشانەكانى خۆى بۇ ئىۋە ئاشكرادەكا. خودا زانای لەكارزانە.

۶۰ ئەۋزانەى ۋەختى شۇيان بەسەرچۈە، ھىچ تاۋانپان لەسەرنىيەكە سەرپۇش لەسەرفرى دەن؛ بەلام نابى خىشلى خۇيان نىشان بەدەن. بۇئەۋان ۋەھا باشتەرەپاك ۋەشەرمىئون بمىنن. خودا ئەۋنەۋى و زانايە.

۶۱ شەل ۋ كۆپران، لەش بەبارو بناۋبۆپران، خودى خۇشتان، ھىچ تاۋانۇ لەسەرنىيە لەمال خۇتان يان باۋكانتەن، يان دايكانتەن، يان لەمالى براپانتەن، يان مالى سەر بەخوشكانۇ، يا مالى ئاپ ۋ پلكانۇ، يان لەمالانى خالانۇ، يان مېمانۇ، يان ئەۋمالەى كىلەكەى لاي ئىۋەيە، يان لەمالى دۇستى چاكۇ، خواردن بخۇن. ھىچ گوناھىشتان ناگاتى ھەمۇتان پىكەۋە بخۇن؛ يان ھەركەس بەتەنپا بخۋا. ھەرگاش دەچنە مالانەۋە، سلامى يەكترى بكەن؛ سلامىكى پاك ۋ پېرۇز لە لاي خۋاۋە. ئا بەم جۆرە خودا نىشانەكانى خۆى بۇ ئىۋە رۇن دەكاتەۋە، شايە تا ئىۋە تى بكەن.

۵۹-گەرەكە: پىۋىستە. ۶۰-يا: ئەۋنە لەكاركەۋتەنەش كە بەھىۋاى شۇكردن نىن.

۶۱-بناۋبۆپر: نەخۇش، دەغەزدار. ئاپ: مامۇ، مام. پلك: خوشكى باۋك، پور.

مېم: خوشكى دايك، مېمكە

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ
 عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ
 أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا أَسْتَأْذَنُوكَ
 لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ
 اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ
 بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
 يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذٍ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ
 أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٣﴾ أَلَا إِنَّ اللَّهَ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
 يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٤﴾

سُورَةُ الْفُرْقَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا
 ﴿١﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ
 يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ بَقَدِيرٍ ﴿٢﴾

۶۲ باوەردار ھەر ئەو كەسانەن كە باوەرپان بە خواوپیڭەمبەرى ھیناو ھەركاتیكى بۇكارىكى بەكۆمەل رەگەلى كەون، لاناكەون، ھەتائىزنى لى دەخوازن. ئەو كەسانە لیت دەخوازن ئىزنیان بدەى، ئەو كەسانەن كە باوەرپان بە خوداو پیڭەمبەرەكەى ھاوردو. ھەرگا بۇكارىكى خۆیان ھاتن ئىزنت لى بخوازن، ھەركامىكىان ئىزن دەدەى، كەیفى خۆتە و بۆیان لە خوا داواى لى بوردنى بكە. كە خوا لەگونا دەبۇرى و دلۇقانه.

۶۳ گازی لە پیڭەمبەر كەردن وەك گازی كەردن لە خۆتان ھەسب مەكەن. ھەركەسیش خۆى پەنادەداو پى دزەى دەربازبۇنیەتى، خوا دەیزانى. با ئەوانەى كە خۆیان لە فەرمانى ئەو دەدزەو، ترسیان ھەبى كە بە لایەكىان بە سەرپى؛ یان وەبەر جەزەرەبەكەى بە ژان كەون.

۶۴ باش بزەن، ھەرچى لەناو عاسمانان و زەویدایە، بۆخودایە. خودا ھەم لە ئىستەى ئىو و ھەم لە ورۆزەش كە دەبرىنەو بۆلاى ئەو، ئاگادارە. ئەو ساش ئاگادارىان دەكا لە وشتەى وا كەردۇیانە و خودا ھەمۇشت دەزانى.

فۇرقان

وئاناو خۇدا كە كەلگەندە دۇلدۇلقانە

۱ مەزناپەتى بۆخودا پى ئەم فۇرقانەى بۆعەبدى خۆى نارە خوارى، تابىتە ھۆى ترسانى بۆھەموخەلكى جىھانى.

۲ ئەو خودا يەى فەرمانرەى ئاسمانەكان و زەمىنە و كەسى نەكەردە رۆلەى خۆى؛ لە فەرمانرە واییشدا شەرىكى نەبو و ھەمۇشتى لەرادەى خۆى دروست كەرد و ئەندازەى كرت.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا
وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكُ
أَقْرَبِهِ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا
﴿٤﴾ وَقَالُوا اسْطِيطِرُوا الْوَلِينَ أَكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمَلَّى
عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٥﴾ قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦﴾ وَقَالُوا
مَا لِي هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ
لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ﴿٧﴾ أَوْ يُلَقَى
إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٨﴾ انْظُرْ
كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَلَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ﴿١٠﴾ بَلْ
كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

۳ به جیگه ی ئه و چنگه لیکیان کرده خودا، که ناتوانن شتیک چئی کهن؛ بۆ خوشیان هه ر چئی کراون. ته نانه تی قازانج و زهره ری خوشیان به ده س نیه؛ نه مردنیشیان به ده سته و نه زیان و نه زینه وه ی له پاش مردن. خودانه ناسه کان وتیان؛ ئه مه هه مۆی درۆی هه لبه سته ی خۆیه سی و که سانی تر له مه دا یاریان داوه. ئاشکرایه هه ر چی وتیان درۆیه و ناهه قی ده کهن.

۴ گو تیان؛ ئه مانه چیرۆکی پیشینانن؛ هه مۆ به یانی و ئیواران بۆی ده لئین و له به ری ده نۆسیته وه.

۵ بیژه؛ که سیکه ناردویه، له نهیننی عاسمانه کان و زه میننی ئاگاداره؛ ئه ویش له گوناح ده بۆری و دلۆقانه.

۶ گو توشیانه؛ ئه مه چۆن پیغه مبه ریکه خۆراک ده خواو به بازاراندا ده گه ری؟ ئه دی چۆنه فرشتیکی ده گه ل نه هات، که وێرای ئه و ترس وه به ر مه رد م بیئنی.

۷ یان گه نجیکی بۆها و یوزابایه خوارئ، یان باغیکی هه بوایه لینی بخواردایه. ناهه قیکارانیش گو تیان؛ ئیوه هه ر شوین پیاوی که وتۆن سیعرو جادوی لیکراوه.

۸ ده بروانه چلۆن نه زیله یان بۆتۆ هیناوه و له ری لایان داو هه ر چی ده کهن ری ده رناکه ن.

۹ مه زنایه تی هه ر بۆکه سی ئه گه ر چه زکا له وه چاترت ده داتی. باغاتیکت بئ ده به خشی جۆباریان به به ردا ده رواو چه ندکۆشکیشت بۆدا ده نئ.

۱۰ دیاره ئه وان قیامه تیان به درۆژمارد؛ ئیمه ش کلئ جه هه نده ممان سازداوه بۆ هه ر که سی که قیامه ت به درۆ ده زانی؛

۹- نه زیله؛ نه زیره، مه زمۆده، چیرۆکی کورت بۆگالته.

إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيْظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾ وَإِذَا
 أَلْقَاوْا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقَرَّرِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾
 لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾ قُلْ
 أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ ؕ كَانَتْ
 لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خُلْدٌ
 كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْئُولًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا
 يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ؕ أَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي
 هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحَنَكَ مَا كَانَ
 يَلْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ
 وَءَابَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ
 كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا
 نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمِ مِنْكُمْ نُدِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾
 وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ
 الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
 لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ؕ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

۱۲ كە لەشۈنىكى دۈرەۋە دەيانىنى، لىرھە و نىلەي كلى ئاگريان دىتەگوى.

۱۳ ھەركايەكيش شەتەك دراۋ داۋىۋىرتىنە ناۋجىگەي تەنگەبەرايى دۆۋەۋە،
مىنە بۆمردنى دەكەن.

۱۴ ئەمرو ئىتر ھەر مردنى داۋامەكەن؛ داۋاي گەلى مردن بكەن.

۱۵ بىۋە: ئاخۇئەمە باشە، يان بەھەشتى ھەمىشەيى؛ كە بەلىنى
بەخودى ترسان دراۋە، كە: پاداش و دۋارۋىيەنە؟

۱۶ چى بخوازن لەۋى ھەيە ھەروھەر تىدا دەمىن. ئەم بەلىنە
لەپەرورەندەي تۆرپايە ھەر دىتەجى.

۱۷ لەۋرۋەدا كە ئەمانە و ئەوانەي - لەغەيرەز خودا - دەيانپەرست،
لەجىيەك كۆدەكاتەۋە، دەپرسى: ئاخۇئىۋە بۇن ئەم عەبدانەمۇ لارى
كرد، يان خۇيان لەپرى كلابۇن؟

۱۸ ئىۋن: پاكانەي تۆدەكەين؛ ئىمە كەي رىمان دەكەۋى - بەدەرلەتۇ -
كەسى بكەينە دوستى خۇ؛ بەلام ھەرخۆت بۆئەۋان و باب و كالانى
ئەۋانىش ئەۋەندەت بەربەرەلداكرد، كە يادى تۆيان لەبىرچۇ، بۇنە
گەلىكى ۋا بى خىر.

۱۹ ئەۋا بۆئە قسانەتان، ئىۋەيان ۋەدرۋ خستەۋە. خۇئىستا ئىتر ناتانن
[ئازار لە خۇتان] لادەن؛ يان ھانادەرى پەياكەن؛ ھەركامىشتان
ناھەقىكا، ئىمە ئازاردانى گەۋرەي پى دەجىۋىن.

۲۰ لەپىش تۆشا ھەر كەسىكمان بۆپىغەمبەرى ناردۋە، ھەمۇ خواردنىان
خواردۋە ۋە لەناۋ بازاران گەراۋن؛ ھىندىكىشتانمان كىردۋتە مايەي
ئەزمۇنى ھىندى تر. ئاخۇئىۋە خۇرادەگرن؟ ۋا پەرورەندەت دەبىنى.

* وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ
 أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًا كَبِيرًا
 ﴿٢١﴾ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ
 حِجْرًا تَحْجُرُونَا ﴿٢٢﴾ وَقَدْ مَنَّآ إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ
 هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿٢٣﴾ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا
 وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَمِ وَنُزِلُ الْمَلٰٓئِكَةِ
 تَنْزِيلًا ﴿٢٥﴾ الْمَلٰٓئِكَةُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى
 الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٦﴾ وَيَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ
 يَلِيَّتَنِي أَخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾ يَتَوَلَّىٰ لَيْتَنِي لَمْ أَخِذْ
 فَلَنَّا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي
 وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنسَانِ خَذُولًا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الرَّسُولُ
 يَرْبِّ إِنِّي قَوْمِي أَخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾ وَكَذٰلِكَ
 جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا
 وَنَصِيرًا ﴿٣١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
 وَاحِدَةً كَذٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٢﴾

۲۱ ئەوانەي كە بەھيوانين بە دیداری ئیمە بگەن ، گوتیان : بۆچی فرشته مان نەھاتە لا ؟ یان پەرورە رندەي خۆن نەدی ؟ ئەوانە لە پال خۆیاندا خۆیان بەزل دەزانن و سەربزئوی و فیزیکیان لی پەیدا بوە كە ئەوسەری دیاری نەیی .

۲۲ ئەورۆژەي ئەوان فرشتان بە چاوی خۆیان دەبینن ، كە فرشته دەنگیان دەدەن : هەیدی گوم بن ! هیچ مۆدەيە کمان لانیە كە بیدەین بە تاوانباران ؛ پێشیان دەلین : مۆدە لە ئیوہ حەرامە .

۲۳ ھەر کاریکی کردۆیانە رای دەنین و ھەر وەکو تۆزی بابردە لەی پێدە کەین .

۲۴ ئەوی پۆژی ئەنوا و جینگەي حەسانە وەي بە ھەشتیەکان باشتیرینە .

۲۵ ئەوی پۆزیش ئەزمان بە ھەور دەقە لەشی و فریشتەکان - بە ھەرەمە - بەرەو زەمین بەرێ دەکرین .

۲۶ ئەوی پۆژی فەرمانرەوایی بە راستی بۆخودایە و بۆگەلی خودانەناسان ، پۆژیکی پرتەنگانەيە .

۲۷ لەورۆژدا كە ناھەقکار بە دەستی خۆیدا دەنۆسن و ئیژی : ئەي كاشکایە منیش وەل پیغەمبەر چۆبامە پێ .

۲۸ ئەي مخابن ، خۆزی ھەرگیز نەبوام بە دوستی فلان .

۲۹ لە پاش ئەوەي كە ئەم قورعانەم پێگەشت ، ھەر ئەو منی لی كلا کرد ؛ شەیتان ھەمیشە مڕۆ بەرە لا دەکا .

۳۰ پیغەمبەریش ئیژی : ئەي پەرورە رندە کەم ! ھۆزە کەم ئەم قورئانەیان وەپشت گوێ خست .

۳۱ ھەر وراش بوە ؛ ئیمە بۆ ھەر پیغەمبەرێک دژمنیکمان - لە تاوانباران - بۆدانان . پەرورە رندەت بۆشارە زایی کردن و ھاریکاری بەسی تۆیە .

۳۲ خوا نەناسەکان دبیژن : بۆچی خودا بە تیکرایی ئەم قورئانەي بۆ نەناردۆتە خوارەوہ ؟ ھەر بۆئەمە بۆ کە ئیمە دلتی پێ دامە زڕینین و بەتەکۆزی و ھیدیکا بۆتی وەخوینین .

۲۱- پال: ئەندەرون (لە پال خۆیدا تۆرەيە) ۲۲- ھەیدی: بڕۆ لا چۆ. ۲۷- بە دەسدان نۆسان: بڕیتی

لەپەشیمانی کێشانی زۆر. ۲۸- مخابن: حەیف، بە داخەوہ. ۳۱- ھاریکاری: کۆمەک، یارمەتی.

۳۲- تەکۆزی: ڕیک و پیک. ھیدیکا: بە نارامی.

۳۳ ئەگەر ئەوان نەزىلانت بۇدېننەو، ئىمە راستىت بۇدېننېن و [نەزىلە يەكى] پېرماناتر لە ئىوان .

۳۴ كەسگەلى كە دەمە وېرۇ رادە كېشېرىن بۆجە ھەندەم و ھەرلەوى كۆدە كرىنەو، خراپترىن جىيان ھەيە بەتە وادى لەرې كلان .

۳۵ كىتېبىشمان دا بە مۇساو ھارۇنى براشىمان كىرد بە وەزىرى .

۳۶ ئەوسا گوتمان : بېرۇن بۇلاى ئەو ھۆزە كە نىشانەكانى ئىمەيان بەدرو ژمارد؛ قىگافى تىكمان شكاندن .

۳۷ ھۆزى نۇحىش - كاتى بە پىغەمبەران باوھېران نەكرد - نوقمى بناومان كىردن و كىردمانن بە نىشانە بۆمەردم و ئازارىكى بە ئانىشمان سازداو بۆناھەقەكان .

۳۸ عادو سەمۇدو خاوەنى چالاو ەكانىش و گەلى بەرە وچىنى نىوانيان [ھەر بەودەردە چۇن] .

۳۹ بۆھەموانيان چەندنەزىلەمان ھىناو ە لە ئاكامدا وىچرە وىچرمان كىردن .
۴۰ خو ئەوانە بە وشارەدا رابىردۇن كە بارانەى بەلامان بۇباراندۇن؛ مەگەر بە چاوى خۇيان ئەو ەيان نەدى ؟ بەلام بە ھىواى زىندۇبۇنەو نەبۇن .

۴۱ ھەر كە تۇيان چاوپىكەوت، دەتكەنە گەپچارې خۇيان : ھەر ئەمەيە كە خۇدا راى سىپاردو ە ؟

۴۲ لەوانەبو لە پەرسىو ەكانى خۇن لامان بدا، ئەگەر خۇمان لەسەريان رانەگرتايە . دواچار - كە ئازاردەبىنن - پىندەزانن كە كى پىتر لەرىگەى راست ھەلەبۇە .

۴۳ تۇ ئەوكەسەت دى كە ھەرچى خوى حەزىكا دەيكاتە پەرسىوى خوى ؟
ئاخۇ ئەتۇ بۇئەمىش ھەر دەستەبەرى ؟

۳۶- قىگافى: ئەوجار، ئانجا، ئىمجا. ۳۹- وىچرە بە وىچر: شرو شىتال، تەواو دراو.

۴۳- دەستەبەرى: زامن.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا
 كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
 الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا
 ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ
 لَكُمْ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾
 وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ
 مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَا سَيِّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ
 لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
 لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تَطْعُمُ الْكَافِرِينَ
 وَجَهْدَهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ
 الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
 وَحِجْرًا مَتَّحِجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
 نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

۲۲ يان پىت وايە كە زوربەيان گوى شل دەكەن و تىدەكەن ؟ ئەوانە وىنەى
ولساتن ، بگرە لەویش گومراترن .

۲۵ بۆنەت ديوە پەرورە رندەت دريژە بەسيبە رددەدا ؟ ئەگەر خوى حەزى كەردبا ،
واى دەكرد لە جى نەبزوى . خۆريشمان كەردۆتە بەلگەى .

۲۶ لە ئاكامدا - كە مەكەمە - بەرەوخونى دەبەينەو .

۲۷ ھەر خۆيەتى كە بۆئيوە شەوى كەردۆتە پۆشاك و خەوى بۆسانەو [تان] و
رۆزىشى بۆھەلسانەو [تان] داناو .

۲۸ ھەر ئەويشە باكانى نارد ، كە مرگىنى بەزەبى ئەوتان بۆيىنن ؛ جا ئەوسا
لەو حەوايەو بارانىكى پاك و خاوتنمان ناردە خوار ؛

۲۹ تا زەمىنى ھىزلى براو - بەھوى ئەم - زىندۆكەينەو وولسات و زۆر
لەوخەلگەنى - كە خۆمان دروستن كەردۆن - تىراوبكەين .

۵۰ ئەو شەمان ھەر جۆرە جۆرە لە نىوانيانا دابەش كەرد ، تا پەند بگرن ؛ بەلام
زوربەى ئەم مەردمە ھەر فېرن ناشكورى بگەن .

۵۱ ئەگەر بۆخون كەيفن لى با بۆھەر شارى كەسيكى وامان پادەسپارد
بيان ترستىنى .

۵۲ سا تۆھەرگىز بەقسەى خوانەناسان مەكەو بەھەمۇ ھىزو تواناو ھەر
بەگزيانداو رەو .

۵۳ خوا كەسيكە كە دۆزەرياي بەيەك گەياند ؛ يەكئى شيرن ، يەكئى شۆرى
ئامال تالەو لەمپەريك و بەرگريكى زۆر ئەستۆرى لە نىوانيان بەدى ھىنا
[كە تخۇنى يەكترەبن] .

۵۴ ھەر خۆيەتى لە [تەنۆكى] ئاو ، مەروپەكى وەدى ھىناو كەردىە ماكى تۆرەمەو
خەزم پەيدا بۆن . پەرورە رندەت ھەمۇكارىكى پىدەكەرى .

۵۵ غەيرەز خودا شتى وەھا دەپەرستىن كە نە بەھرەيان پىدەدا ، نە زىانىشيان
لىدەدا . خوانەناسان خۆدەكەنە پشتىوانى دژى پەرورە رندەى خۆيان .

۴۴-ولسات: ئازەل، مالأت. ۵۰-ئەو شەمان: نياز لە ئەو شەش، دەكرى باران بى، و دەشكرى قورئان و وەحى
بىن؛ خاوەنى «كەششاف» ماناى دوھەمى بەدلە.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ
عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ
عِبَادِهِ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسْأَلُ بِهِ
خَبِيرًا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ
أَنْسَجِدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦٠﴾ نَبَارَكُ الَّذِي جَعَلَ
فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ
الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ
شُكُورًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ
هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِينَ
يَبْتَغُونَ لِرَبِّهِمْ سُجْدًا وَقِيَمًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ
رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا
﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا
لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾

۵۶ ئىمە تۆمان تەنيا بۆتەۋە ئاردو، مۇددەدەر ترسىتەربى .

۵۷ بىئە: مەن بۆتەۋە كارە ھىچ پاداشىكىم لەنگۇناۋى، غەيرەز ئەۋە: كى
پى خوش بى، بەرەۋ لای پەرورندەى خۆى رى دەربكا .

۵۸ سا تۆ خۆت بدەدەس كەسى كە ھەر زىندەۋ نامرىۋ بۆشۇكرانەى،
پىي ھەلبلىۋ ھەر ئەۋ بەسە كە لەگۇناھى عەبدانى ئاگادارە .

۵۹ ئەۋخودايەى عاسمانەكان وزەمىن و ھەرچى لەناۋياندا ھەيە، بەشەش
رۆزى داھىئاۋە. پاشان لەسەر تەختى فەرمانپەرۋاىى خۆى دامەزراۋە؛
ھەر ئەۋىشە خوداى پەرھمان، سا تۆ لەۋانەش بېرسە كە چازانن .

۶۰ ھەرگا پىيان بۆترى كە: بەرەۋرەھمان سوۋدەبەرن، ئىيۇن: پەرھمان
چكەسىنكە؟ دەتەۋى ھەركى تۆبىيۇ، ئىمە كىرئۇشى بۆبەرىن؟ سل
بۇنىشيان پىردەكا .

۶۱ سەرۋەرى بۆتەۋەكەسەيە چەندقۇناغى لەعاسمانا دامەزراندو لەناۋ ئەمدا
چرايەك و ھەيىكى تىرىفەدارى جى كىردەۋە .

۶۲ ھەر ئەۋىشە نۆرە بەشەۋرۇژ دەكا، ھەتا كەسى گەرەكى بى بىركاتەۋە يان
بىيەۋى سۇپاسكارى .

۶۳ عەبدەپاستەكانى پەرھمان ئەۋكەسانەن كە بى دەغىيە دەچنەپىۋە ھەر
كاتىكىش نەزانەكان بىاندوئىنن، پەرسقى نەرمونىيان دەدەنەۋە .

۶۴ ئەۋانەشن كە شەۋ تارۇژ، رۋەۋ پەرۋەرنەدى خۇيان سوۋدە دەبەن و
وئىستان .

۶۵ ئەۋانەشن كە ۋا ئىيۇن: ئەى پەرۋەرنەدى ھەمۇمان! جەزەبەدانى
دۆزەخمان لى دۆرخەۋە؛ چونكە جەزەبەى جەھەندەم دواىى نايە .

۶۶ كە بەپراستى زۆر شۇنىكى نالەبارو زۆر ئەۋايەكى خراپە .

۶۷ ئەۋانەشن كە لەكاتى مال بەخشىنا، نەيەكجارى دەس بلاون، نە
تەۋاۋىش دەس قۇچاون؛ ھەر لەۋناۋەندەدا، ماۋن .

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ
أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ
مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا
فَأُولَئِكَ يَبْدِلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ
مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ
مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا
هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا
لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾ أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا
صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٥﴾ خَالِدِينَ
فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبَأُكُمْ رَبِّي
لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

۶۸ ئەوانەشەن كە وىراي خوا، هيچ شتى تر ناپەرستىن؛ كە سىكىش ناگوژن
كە خوا رۇتنى خوينى بە نارەوا زانيوۋە؛ مەكىن بە ھەق؛ تۇشى
داوين پىسش نابين. ھەركى ئەمكارانە بكا، تاوانى خۇي دىتە ۋە رېي.

۶۹ رۇزى سەلا دوچەندانە ئازاردە درىۋ بە سۇكايە تى ھەر لە ۋىدا دەمىنى؛
۷۰ مەكىن ئەۋى تۆبە دەكاۋ باۋەردىنىۋ ئاكارى چاك رە چاۋ دەكا؛ كە خودا
خراپە كانيان بە چاكە بۆۋە دەگۇرېۋ خوا لى بوردەي دلۇقانە.

۷۱ ھەر كە سىكى تۆبە بكاۋ ئاكارى چاك رە چاۋ بكا، بە راستى دەگە رېتە ۋە
بۇلاي خودا.

۷۲ ئەوانەشەن كە بە درۇ، شايە تى نادەن ۋ ھەرگا بە لاي كارى نالە باردا
رادە بۇرن، مەردانە خۇي لى لادە دەن.

۷۳ ئەوانەشەن كە ھەركاتى نىشانە كانى پەرۋەرنەدىان ۋە بىردە خرىتە ۋە، ۋەك
كە روكۇر ناۋىستىن [ۋ گوئ پىندە دەن].

۷۴ ئەوانەشەن كە ئىژن: ئەي پەرۋەرىنمان! ژن ۋ مىنالانى وامان پى بىبە خشە،
بىنە مايەي چاۋرۇنيمان؛ بىشانكە پىشە ۋا بۇ خۇبارىزە كان.

۷۵ جا ئەوانە لە پاداشى خۇراگرتىنيان، ئۇدە [كانى بە ھەشت] يان
پى دەدرىت ۋ لە ۋىدا ھەر بە درودو سەلامە ۋە تەكيانا رۇبەرۋ دەبن.

۷۶ ھەر لە ۋىدا دەمىننە ۋە؛ كە زۇر بىكە يەكى باشە ۋ زۇر نىشيمە نىكى خۇشە.

۷۷ ئەتۆبىژە: پەرۋەرنەم هيچ ھەۋالتان لى ناپرسى، ئەر لەبرى نە پارپىنە ۋە ۋ
نە پىەرستىن. ئەۋا ئىۋەش باۋەرىتان بە ۋ نە ھىناۋ بەم زوانە گرفتارى
سزادەبن ۋ ھەر لىتان جوئ نابىتە ۋە.

سۇغەرە

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ (١) تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (٢) لَعَلَّكَ بَخْعٌ نَفْسَكَ
 أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ (٣) إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ
 أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ (٤) وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمَنِ مُحَدَّثٍ
 إِلَّا كَانُوا عَنْتَهُ مُعْرِضِينَ (٥) فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا
 بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ (٦) أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْبَأْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ
 كَرِيمٍ (٧) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ (٨) وَإِنَّ
 رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (٩) وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَى أَنْ أَنْتِ الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ (١٠) قَوْمِ فَرَعُونَ إِلَّا يَبْقَوْنَ (١١) قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُكَذِّبُونِ (١٢) وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ
 إِلَى هَارُونَ (١٣) وَلَهُمْ عَلَى ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ (١٤) قَالَ
 كَلَّا فَادْهَبَا بِأَيْتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ (١٥) فَأَتَا فِرْعَوْنَ
 فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (١٦) أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ
 (١٧) قَالَ أَلَمْ تُرَبِّكَ فِيْنَا وَلِيدًا وَلِئْتَ فِيْنَا مِنْ عُمْرِكَ سِنِينَ (١٨)
 وَفَعَلْتَ فَعَلَتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ (١٩)

ولانا و نوکاکه کەڵانکە و کەڵانکە

- ۱ طا، سین، میم.
- ۲ ئەمانە نیشانەکانی ئەم کتێبە دیاری دەرهێن.
- ۳ لەوانە یە بەوخەمە خۆت لەبەین بەری، کە ئەوانە نایانەوی بپروایین.
- ۴ ئەگەر ئێمە حەزێ بکەین نیشانیکیان لەحەواوە بۆدەنیرین، کە ملیانی لەبەرکەچ کەن.
- ۵ هەر قسێکی تازە بابەت لەرەحمانەووە بۆیان دێ، روایانی لێوەردەگیرن.
- ۶ [ئەوان] باوەریان نەهێنا؛ بەم زوانەش هەر دەنگ و باسی ئەوەیان پێدەگەی، کە گالتە و گەپیان پێدەکرد.
- ۷ ئاخۆ زەمینیان نەدیو، کە چەند جۆتە ی روهکی پرلەبەرەمان تێدار واند.
- ۸ لەمەدا دەرسێ [باش] هەیە؛ بەلام بەشی هەرەزۆریان بەپروانین.
- ۹ خۆ دیارە پەرورە رندهت هەر خۆی خاوەن دەستەلات و دلۆفانە.
- ۱۰ [بێنەووە بیر] ئەوکاتە کە پەرورە رندهت بانگاوازی لەمۆساکرد، کە: بچۆلای کۆمەلە ی ناھە قیکاران؛
- ۱۱ بۆلای دارودەسە ی فیرعەون. ئاخۆ ئەوانە ناترسن؟
- ۱۲ گوتی: ئە ی پەرورە رنده ی من! ترسم هەیە کە بە فربێتۆم بزانن.
- ۱۳ دلم تەنگ دەبێت و زمانم گۆناکا؛ پاسپێرە بۆلای هارۆن.
- ۱۴ ئەوانە تاوانیکیان لەسەر من هەیە، دەترسم هەر بشم کوژن.
- ۱۵ گوتی: نەخیر، قەت وانیه. سائیو نیشانەکانی ئێمە بەزن؛ ئێمەش دەگەل ئیووەدا هەین و دەبیسین.
- ۱۶ سا بگەنە نک فیرعەون و بێژن: ئێمە پێغەمبەری پەرورە رنده ی گش جیھانین.
- ۱۷ تۆرەمە ی ئیسرا ئیلیمان رەگەل بخە.
- ۱۸ [فیرعەون] گوتی: تۆ هەر مندالە کە نەبوی کە ئێمە پەرورە ردهن کردی و چەند سالیکیش لەناومان مای؟
- ۱۹ ئەوکارەشت کرد کە کردت؛ دیارە ئەتۆ لەرێزە ی ناسوپاسانی.

قَالَ فَعَلْنَاهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الصَّالِينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ
 فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا
 عَلَى أَنْ عَبَّدتَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ
 ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ
 ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ
 الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾
 قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ
 لَئِنْ أَخَذْتُ إِلَهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ
 أَوْ لَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ
 الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ
 فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَأِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ
 عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا
 تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ
 ﴿٣٦﴾ يَا أَيُّهَا كُلُّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ
 لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

- ۲۰ گوتی: ئەو ەم لە دەس قەوماو ئەوساکە لە گومرايان بۆم.
- ۲۱ لە ترسی ئیو ە بازم دا؛ دوايە پەرورە رندە ی من، لە کارزانی یی بە خشییم و منی خستە ریزە ی پیغە مە رانە وە.
- ۲۲ تۆ منە تی ئە و چاکە یە م لە سەر دە نی، کە تۆرە مە ی ئیسرا ئیلت - ە مۆ - کردۆتە عە بدی خۆت ؟
- ۲۳ فیرعە ون گوتی: پەرورە رندە ی ە موحیە هان وە چە ئیژن ؟
- ۲۴ گوتی: ئە گەر بیسە لمینن، راھینە ر ی ئاسمانە کان و زە مینە و ە ر چی لە ناویاندا ە یە.
- ۲۵ لە دە و ر و بە ر ی خۆ ی پرسی: گوتیان لئ یە ؟
- ۲۶ گوتی: پەرورە رندە ی ئیو ە و پەرورە رندە ی باب و کالی پیشوتانە.
- ۲۷ گوتی: دیارە پیغە مە ری کە بۆ ئیو ە ناردراو ە، جن دەستی لئ وە شان دە و.
- ۲۸ گوتی: گەر ئاو ە زتان ە یی، راھینە ر ی خۆر ە لآت و خۆرا و ا و نیوانی وانە.
- ۲۹ گوتی: ئە گەر بە دە ر لە من بیە رستی، خاتر جە م دە بە ندیت دە کە م.
- ۳۰ گوتی: ئە گەر نیشانیکی بە ئاشکرام بۆھیتابی ؟
- ۳۱ گوتی: ئە گەر لە پارستانی، کوا؟ بیھینە.
- ۳۲ عاساکە ی دەستی فریذا؛ ئاشکرا بۆ بە حە زیایە ک.
- ۳۳ دە ستیشی دە رخست، بۆوانە ی لیبیان روا نی سپی دە چو.
- ۳۴ بە سەر گە ورە کانی دە و ر و بە ر خۆ ی گوت: دیارە ئە مە جادو گە ریکی زانایە.
- ۳۵ گەرە کیه تی بە جاددوی خۆ ی، لە زیدی خۆتان دە رتان کا؛ ئیو ە لە و بارە دە لین چی ؟
- ۳۶ گوتیان: خۆ ی و برا کە ی لیترە بمینن؛ تۆ بنیزە لە شاران خە لکی وە کۆکە ن.
- ۳۷ ە مۆ جادو گە ر ی زانات بە هینە لا.
- ۳۸ ئە و ساکە جادو گە رە کان لە رۆژیکی دیاری کرا و کۆکرانە وە.
- ۳۹ بە مە ردمیشیان را گە یاند: ئاخۆ ئیو ە ش کۆ دە بنە وە ؟

۲۱- بازدان: لە ترسا ە لآتە ن.

۳۲- حە زیایە: ە ز دیها، حە فی. ۳۵- زید: جن بە دنیا هاتن، سەر زە و ی.

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمْ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ
قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِنَّا لَنَأْجُرُكَ إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ
وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَى الْقَوْمَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ
﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعَصِيَّهِمْ وَقَالُوا بَعِزَّةَ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ
الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
﴿٤٥﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا أَمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾
رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ أَمَسْتُمْ لَهُ وَقَبْلَ أَنْ أَدْنَى لَكُمْ إِنَّهُ
لَكَبِيرُكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السَّحْرَ فَلَسَوْفَ نَعْلَمُونَ لَا تُقِطْعَنَّ أَيْدِيكُمْ
وَأَرْجُلُكُمْ مِنْ خَلْفٍ وَلَا صَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا
إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَتَنَا أَنْ كُنَّا
أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ ۞ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ
مُتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ خَاشِعِينَ ﴿٥٣﴾ إِنْ هَؤُلَاءِ
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَايِطُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَادِرُونَ
﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾
كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

- ۲۰ ئەگەر ئەم جادوگەر ئانە بېبەنەو، لەوانە يە ئیمەش وە شوین ئەوان کەوین .
- ۲۱ جادوگەر ئان - کەهاتن - بەفیرعە و نیان گوت : ئەگەر ئیمە بېبەنەو و
چین دەدە يە ی ؟
- ۲۲ گوتی : دیارە ئەوسا ئیو لە نزیکانی خۆم دەبن .
- ۲۳ مۇسا بەوانی راگە یاند : چیتان ئامادە کردو و بۆهاویشتن ، بېهاوین .
- ۲۴ جا ئەوساکە پەت و داردەستەکانیان فری داو گوتیان : سویندا بەگە وری ی
فیرعە و ن ، هەر بۆخۆمان دەبېبەنەو .
- ۲۵ ئەوسا مۇساش داردەستەکە ی خۆی فریدا . گوزوگوممەت ، هە مۇفیلی
جادوگەرانی چنەو .
- ۲۶ جادوگەر ئان [بەپانەو] کړنۆشیان برد .
- ۲۷ گوتیان : ئیمە برۆمان کرد بە پەرۆرەندە ی جیهانی .
- ۲۸ پەرۆرەندە ی مۇساو هارۆن .
- ۲۹ گوتی : بەرلەو و ریۆبدەم ، ئیو برۆتان پی هینا ؟ دیارە هەر ئەو گەورەتانه و
خۆی فیری جادوی کردگن . دوا یی تیتان دەگە يەنم ؛ دەستولا قو
بە پیچەوانە دەبرم و سەرلەبرو لەدار دەدەم .
- ۵۰ گوتیان : منەتت بە پۆشیک ؛ ئەوسا بەرەو پەرۆرەنمان دەچینەو .
- ۵۱ هیوان وایە پەرۆرەندەن لەگوناھەکانن ببۆری ؛ کە بەرلەگش ئیمە
باوهریمان هینا . ۵۲ ئیمە مۇسامان تیگە یاند : عەبدەکانم لەشە ویدا
وهری بخە ، کە دیارە بەدۆتاندا دین . ۵۳ فیرعە و ن وەکوگەرانی نارد بۆ
شارەکان . ۵۴ [وتی :] ئەوان کۆمەلە يەکی هیندکن . ۵۵ بەراستی کە
ئیمەیان تۆرە کردو . ۵۶ ئیمە هە مۆ وریایانین . ۵۷ ئیتر باغات و کانیاون
پی جی هیشتن . ۵۸ وپرای هە مۆ گەنجینە و خانو و خوشەکان .
- ۵۹ هەر بە و جۆرە ئەم هە مۆ و شمان دابە تۆرە مە ی ئیسرا ئیل .
- ۶۰ هەر گزینگ لەسەرانی دا ، دوايان کە و تن .

فَلَمَّا تَرَأَهُ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى إِنَّا لَمَذْكُونٌ ﴿٦١﴾ قَالَ
كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَضْرِبْ
بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
وَأَرْزَيْنَاهُمِ الْأَخْرَبَ ﴿٦٤﴾ وَأَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾
ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْأَخْرَبَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهْوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٦٨﴾ وَأَتْلَوْا عَلَيْهِمْ
نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا
نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عُكُوفِينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ
تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يُضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا
كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنْتُمْ
وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِيَ الْإِلَهِ الْعَلِيمِ
﴿٧٧﴾ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ
﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ
يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ
﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾

۶۱ ئەۋكاته كە ھەردوكۆمەل يەكتريان دى؛ ھاورپيانى مۇسا گوتيان: پيس
پتوھ بوين .

۶۲ گوتى: نابى ھىچ بترسن، چۆن پەرۋەرنەدەم دەگەلەو بەم زوانە دەرۈيكم
لى دەكاته ۋە .

۶۳ ئەۋسا مۇسامان تىگە ياند: بەعاساكەت لەزەريادە؛ زەريا قەلشى و
ھەرلايەكى ۋەك چيايەكى مەزن بۇ .

۶۴ ۋامان كەرد ئەۋانى تىش ھەر لەۋى نىك بىنە ۋە .

۶۵ مۇسا ۋەركى دەگەلى بۇن، نە جاتن دان .

۶۶ پاشان ئەۋانى دىكە مان بە خنكان دا .

۶۷ ئەم رۇداۋە بەلگەيەك بو؛ زوربەى زۆرىش ھىشتا باۋەريان نە ھىنا .

۶۸ خۇ ديارىشە پەرۋەرنەدەت ھەر خۇى خاۋەن دەستەلات و دلۇقانى .

۶۹ رۇداۋى ئىبراھىمىشيان بۆۋە خويئە .

۷۰ ئەۋسەردەمەى كە بەئاپ ۋەۋزى خۇى گوت: ئەمە چىە دەپپە رستىن ؟

۷۱ گوتيان: ئىمە بتانىك دەپەرستىن ۋە ھەر ۋازىشيان لى ناھىنين .

۷۲ گوتى: ئاخۇ ئەگەر ھانايان بۇدەبەن، لىۋدە بىسن ؟

۷۳ ياخۇ ھىچ بە ھەرەۋ پىدە دەن ؟ يان ھىچ زىناۋلىدە دەن ؟

۷۴ گوتيان: نە خىر، بەلكو باب و كالى ئىمەش ھەر ئەمانەيان دەپەرست .

۷۵ گوتى: ئاخۇ زانىۋتانه چۇدەپەرست ؟

۷۶ خۇتان ۋىرائى باب و كالانى پىشۇتان ؟

۷۷ ھەمويان دوزمنى منن؛ جگە لەراھىنەرى حەمۇ دنيايە .

۷۸ ئەۋى منى دروس كەرد ۋە ھەر ئەۋىش شارەزام دەكا .

۷۹ ھەر ئەۋىشە خواردەم نىم پىدە دات و ئاۋىشم دەفريادە خا .

۸۰ ئەگەر تۇشى نە ساغىش بىم، ھەر خۇى چاكم دەكاته ۋە .

۸۱ ھەر ئەۋىشە دەم مەرتىنى ۋ پاشان زىندوم دەكاته ۋە .

۸۲ ئەۋكەسەيە كە بە ھىوام رۇۋى سەلا لە ھەلەكانم بۇرى .

۸۳ پەرۋەرنەدەم! خۇت فىرى كارزانىم بگەو بىمگەينە بە پىاۋچاكان .

وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ
النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَأَغْفِرْ لِأَيِّ إِنَّةٍ كَانَ مِنَ الصَّالِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ
يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ
سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأَرْسَلَتْ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ
﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمْ أَتَيْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ
أَوْ يَنْصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكَبِكُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾ وَخُنُودُ إِبْلِيسَ
أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا هُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ نُسَوِّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَا أَضَلَّنَا
إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾
فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَبَتْ
قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾
إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا ﴿١١٠﴾ * قَالُوا أَتُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَالُونَ ﴿١١١﴾

۸۲ وەبکە لە ناو چینه دوایینەکانیشا ناوم بە چاکە دەربجی . ۸۵ وابکە من
 لە بەشەرائی بەهەشتی پەرلەخۆشی بم . ۸۶ لە ئاپی منیش ببۆرە ؛ کە
 رێگە ی هەلە کردبۆ . ۸۷ لە رۆژی زیندوبوونەوه ش ریسوام مەکە .
 ۸۸ ئە ورۆژە کە مال و منال بە کارنايە . ۸۹ مەگین ئە وهی وەل دلێ پاک ،
 بجیتە بارەگای خودا . ۹۰ کە بەهەشتیش بوخۆپاریزان نزیکە .
 ۹۱ جە هەندەمیش دەخريتە رۆبۆگومرایان . ۹۲ [کە ئە ورۆژە] پێان ئێن :
 لە کوێن ئەوی دەوپەرستن ، ۹۳ لە غەیرە زخوا ؟ ئاخۆ ئەو دینە هانانان ،
 یان ئەوان هانادەخوازن ؟ ۹۴ سا دەمە ورو ئەوانیش و گومراکانیش
 دەوی دەخرین . ۹۵ لە شکرەکانی شەیتانیش - بەتیکرایي - ۹۶ هەر
 لە ویدا - بەکیشە - دین و دبیون : ۹۷ سویند بەخودا ئیمە ئاشکرا لاری
 بوین ؛ ۹۸ کە ئیوهمان دەگەل داھینەری جیھان بەرانبەرکرد ؛
 ۹۹ تاوانبارانیش ئیمەیان لەری لادا ؛ ۱۰۰ ئیستاش نە تەکارمان هەن ،
 ۱۰۱ نە هەوالیکی دلسۆزیش . ۱۰۲ خۆزی جاری وەگەراییان ، ئەوسا
 باوەریمان دینا . ۱۰۳ ئالەمەدا نیشانیکی [بەھیز] هەیه و بەشی زوریان
 بی باوەرپون . ۱۰۴ دیاریشە پەرورەندە ی تۆھەر خۆی خواوەن
 دەستەلاتەو دلۆفانە . ۱۰۵ ھۆزی نوحیش بەوتە ی پیغەمبەرانیان برۆا
 نەکرد . ۱۰۶ کاتی نوحی برای خویان گوتی : ئیوہ مەر ناترسن ؟
 ۱۰۷ من بۆتان پیغەمبەریکی جی باوەرم . ۱۰۸ دەسا لە خواوترسن و
 بەفەرمانی منیش بکەن . ۱۰۹ پاداشیکم - بۆئەم کارە - لیتان ناوی ؛
 پاداشی من پەرورەندە ی جیھان دەیدا . ۱۱۰ ئیتر هەر ترسو لە خوابی و
 بەگویم بکەن . ۱۱۱ گوتیان : چۆن برۆات پیدەکەین ؟ تۆھەر رۆتە و پۆتەت
 لەدۆن !

قَالَ وَمَا عَلِمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي
 لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ
 ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَيْنَ لَمْ تَنْتَه يَنْتُوحْ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ
 رَبِّ إِنْ قَوْمِي كَذَبُونَ ﴿١١٧﴾ فَأَفْنِ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتَحَاوِجْنِي وَمَنْ
 مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
 ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَبَتْ
 عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ
 رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ
 ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلَدُونَ ﴿١٢٩﴾
 وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٣١﴾
 وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾
 وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
 ﴿١٣٥﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَضْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

۱۱۲ گوتی: ئەمن چۆزانم کە ئەوان بەرئ چیان دەکرد؟ ۱۱۳ نەر تئ بگەن، بەروەرتنم دەبی بەکاریان رابگا. ۱۱۴ لەوانەنیم - بەهیچ ئاوا - باوەرداران وەدەربنییم. ۱۱۵ من هەر تەنیا ترسینەرئیکی ئاشکرام. ۱۱۶ گوتیان: ئەی نوح! ئەگەر لەم کارەت بەس نەکی، ئەشی سەنگەسارت بکەین. ۱۱۷ گوتی: ئەی پەرورەندە ی من! هۆزەکی من هەر برۆایان پئ نەکردم. ۱۱۸ سا تۆ لەنیومن و ئەوان رینگەیه کمان بۆبکەو و من و ئەو باوەردارانە ی دەگەل من، رزگار بکە.

۱۱۹ ئەوسا خۆی و ئەو کەسانە ی دەگەلئ بۆن، لە کەشتیه تژی کەدا نە جاتن دا. ۱۲۰ ئەوانی تریش لەپاشان ئاوەوئاوچۆن و تونابۆن. ۱۲۱ لەمەشدا بەلگەیه ک هەیه: [بەلام] زوربەیان هەر برۆایان نەهینا. ۱۲۲ پەرورەندەت هەر خۆی خاوەن دەستەلات و دلۆفانە. ۱۲۳ هۆزی عادیش بەپینگەمبەرەکان برۆایان نەهینا. ۱۲۴ کاتی کە هۆدی برایان پینانی گوت: چۆنە هیچ ترسیکۆنیە؟ ۱۲۵ من بۆئێو پینگەمبەرئ جئ باوەرپم. ۱۲۶ ترسۆ لەخودا هەبیت و لەفەرمانی من دەرەمە چن. ۱۲۷ [بۆئەم کارە] من هیچ پاداشم لیوناوی؛ پاداشی من پەرورەندە ی جیهان دەیدا. ۱۲۸ ئاخۆئێو لەهەر جیگایەکی بەرز، کۆشکی تەرز دروس دەکەن، کە هەر خەریکی کارگەلی پڕو پۆچ بن؟ ۱۲۹ کۆشک و قەلای زۆرپتەویش دادەرئۆن، لاتان وایە هەر دەمینن؟ ۱۳۰ هەرگا پەلاماریش دەدەن، ملهورانە هیرش دەبەن. ۱۳۱ سا لەخودا بترسن و بەگویم بکەن. ۱۳۲ با ترسۆ لەو کەسە هەبی کە لەوستانە ی دەیزانن، یاری کردۆن. ۱۳۳ ولسات و کورگەلی داوونی. ۱۳۴ دەگەل باغات و کانیاویش. ۱۳۵ ئەمن هەر لئو نیگەرانم، بۆئازاری پۆزی مەزن. ۱۳۶ گوتیان: ئەگەر ئامۆزگاریمان بکە ی و هیچ ئامۆزگاریشمان نەکە ی، لای ئیمە هەر وەکوئە کە.

إِنَّ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ
 فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ وَإِنَّ
 رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ قَالَ
 لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَالَتُنْقُونَ ﴿١٤٢﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾
 فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٤٤﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجِرِيَ
 إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتَتْرَكُونَ فِي مَا هُنَاءَ آمِنِينَ ﴿١٤٦﴾
 فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾
 وَتَنَحُّتُونَ مِنَ الْجِبَالِ يُوْتَا فَرِهِينَ ﴿١٤٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٥٠﴾
 وَلَا تَطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ الَّذِينَ يَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
 وَلَا يَصْلَحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَا أَنْتَ
 إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ
 هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمْسُوهَا
 بِسَوْءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا
 نَدِمِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

۱۳۷ ئەمانە گش پروپۇچى پېشىنىيەنە. ۱۳۸ كەس ئازارى ئىيمە نادا.
 ۱۳۹ ئەو ھەر برۈايان پىئەنە كەرد؛ ئەوسا ئىيمەش قىرمان كەردن. لەمەشدا
 بەلگەيەك ھەبۇ؛ [بەلام] زۆرى ئەوانە برۈايان نەبۇ. ۱۴۰ پەرۋەرندەت
 ھەر خۇى خاۋەن دەستەلات و دلۇفانە. ۱۴۱ ھۆزى سەمۇد برۈايان
 بەپىغەمبەرەكان نەھىنا. ۱۴۲ ۋەختى سالى بىرايان پىئانى گوت: چۆنە
 ھىچ ترسىكتان نىيە؟ ۱۴۳ مەن بۆئىيۈە پىغەمبەرى جى باۋەرم.
 ۱۴۴ سا لەخودابترسەن ۋەبەگويم بەكەن. ۱۴۵ مەن پاداشى كارى خۆم لەئىيۈە
 ناۋى؛ پەرۋەرندەى ھەمۇجىھان، بۆخۇى پاداشى مەن دەدا. ۱۴۶ ئاخۇ
 ھەرۋا لىۋدەگەرپىن، ھەر لىرە دلنىابۇين؟ ۱۴۷ لەباغات و لەكانىاۋان؟
 ۱۴۸ كىلگەكان و دارەخورماى خاۋەن شەكۋەى نەرم و نۆل؟ ۱۴۹ ھەر بە
 خۇشى و شادمانى مالان لەكاۋان دەتاشن. ۱۵۰ سا لەخودابترسەن و
 بەگويم بەكەن. ۱۵۱ گویش مەدەنە فەرمانى ھەلەرۋىيەكان؛
 ۱۵۲ ئەوانەى لەم زەمىنەدا ھەر خەرىكى خراپەن و كارى چاكيان لەدەس
 نايە. ۱۵۳ گوتيان: بىئەنەبى، جادوت لىكراۋە.
 ۱۵۴ تۆش ھەر مەروى ۋەكۇ خۆمان. سا ئەگەر تۆبە راستىتە، دە نىشانىكىمان
 نىشان دە. ۱۵۵ گوتى: ئەمە و شىرىكە، كە نۆرە ئاۋىكى ھەيە ۋەئىيۈەش
 نۆرە ئاۋىكتان ھەس؛ لەرۋۆيىكى دىيارى كراۋا. ۱۵۶ ھىچ ۋەزەنىشتان
 بۆى نەبى، دەنا تۇشى جەزەبەى رۋۆى مەزن دىن. ۱۵۷ پەيان كەردو
 سەريان برى و دوايە پەشىمان بۇنەۋە. ۱۵۸ ئازار ھەمۇلاى لىگرتن.
 لەمەدا نىشانە ھەبۇ؛ كەچى زۆريان بى باۋەرپۇن. ۱۵۹ پەرۋەرندەت خۇى
 خاۋەنى دەستەلات و دلۇفانە.

كَذَبَتْ قَوْمٌ لوطِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ
 ﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمَلَكُمْ ﴿١٦٣﴾ وَمَا
 أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾
 أَتَأْتُونَ الذِّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ
 مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَيْنَ لَمْ تَنْتَهِ يَلُوطُ
 لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾
 رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَجَعَلْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾
 إِلَّا عَجُوزَانِ فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ
 مَطَرًا فَسَاءً مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
 مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَبَ أَصْحَابُ
 لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ
 رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمَلَكُمْ ﴿١٧٩﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا
 تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾
 وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

- ۱۶۰ ھۆزى لۇتېش قسەى پېغەمبەرەكانيان ، بەدرۆژمارد .
- ۱۶۱ كاتى كە لۇتى برايان پىنانى گوت : ئىوھ بۇ ھىچ ترسۇ نىھ ؟
- ۱۶۲ مەن بۇئىوھ پېغەمبەرى جى باوهرم .
- ۱۶۳ سا ترسۇ لەخوداھەبى و بەگويم بکەن .
- ۱۶۴ بۇئەمكارە مەن ھىچ پاداشم لىوناوى ؛ پاداشى مەن پەرورەندەى جىھان دەيدا .
- ۱۶۵ ئىوھ بۇجى لەناو ھەمۇخەلکى دنيا پەلامارى نىران دەدەن ؟
- ۱۶۶ لەئەكەنىشو وازدېنن ، كە خوا بۇئىوھى چى کردون ؟ ئىوھ ھۆزىكى لە ئەندازە لادەرن .
- ۱۶۷ گوتيان : ئەى لۇت ! گەر لەم قسانە بەس نەكەى ، سۇربزانە دەرت دەكەين .
- ۱۶۸ گوتى : لەو ئاكارەى ئىوھ يەكجار قەلسم .
- ۱۶۹ پەرورەندەم ! لەم كارانەى ئەوان دەيكەن ، مەن و خىزانم پرگارکە .
- ۱۷۰ سا ئەوېش و ھەمو خاوو خىزانىشيمان پرگارکرد .
- ۱۷۱ مەگىن تاقەپىرىزىنېك لەناو ئەوانا مايەوھ .
- ۱۷۲ پاشان ئەوھەكانى ترمان قران تى خست .
- ۱۷۳ بارانىكى [بەلا] مان بۇداباراندىن . چەند بەزەر بۇ بارانى ترسىنراوھەكان .
- ۱۷۴ ئا لەمەشدا بەلگە ھەبۇ ؛ كە چى زۇربان بى باوهر بۇن .
- ۱۷۵ پەرورەندت ھەر خاوەنى دەستەلاتەو دلۇقانه .
- ۱۷۶ خاوەن دەحلان قسەى پېغەمبەرەكانيان بەدرۆژمارد .
- ۱۷۷ كاتى شوعەيب پىانى گوت : چۆنە ھىچ ترسىكۇنىھ ؟
- ۱۷۸ مەن بۇئىوھ پېغەمبەرى جى باوهرم .
- ۱۷۹ سا لەخودا ترسۇ ھەبى و بەگويم بکەن .
- ۱۸۰ بوئەمكارە مەن پاداشىكم لىوناوى ؛ پاداشى مەن پەرورەندەى دنيا دەيدا .
- ۱۸۱ راست بىن لەپىتوانەپىوان و زيان بەكەس مەگەيەن .
- ۱۸۲ كىشانەشتان بەتەرازوى بەرانبەربى .
- ۱۸۳ شت لەمەردم مەدزەنەوھو پادامەگرن لەسەر بەدەفرى لە ھەردا .

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِيلَةَ الْأُولَى ۖ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ
مِنَ الْمُسْحَرِينَ ۖ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ
الْكَاذِبِينَ ۖ ﴿١٨٦﴾ فَاسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ۖ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۖ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَهُم عَذَابٌ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۖ ﴿١٨٩﴾
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ۖ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۖ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُ لَنَزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۖ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ
الْأَمِينُ ۖ ﴿١٩٣﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ۖ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ
مُّبِينٍ ۖ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأُولَى ۖ ﴿١٩٦﴾ أَوْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ
عُلَمَاؤُ ابْنِي إِسْرَءِيلَ ۖ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ۖ ﴿١٩٨﴾
فَفَرَّاهُ، عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ۖ ﴿١٩٩﴾ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ
فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ۖ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ، حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ
الْأَلِيمَ ۖ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۖ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا
هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ۖ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ۖ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَأَيْتَ
إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ۖ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ۖ ﴿٢٠٦﴾

۱۸۲ دەبی بترسن له وکەسە ی ئیوه و کۆمە لانی پیشوی به دی هینا .

۱۸۵ گوتیان : ببی ونه بی ، جادوت لیکراوه .

۱۸۶ تۆش هه رنه واه مرویه کی وه کی ئیمه و پیمان وایه تۆش هه ر له قریزه کانی .

۱۸۷ ده سا ئه گه ر تۆ راست ئیژی ، چه ندپاژی کمان - له ئاسمان - به سه ردا باویزه خوارئ .

۱۸۸ گوتی : په وه رنده م پتر ئاگای له ئاکارو هه یه .

۱۸۹ ئیتر باوه ریان نه هینا ، تا له رۆژیکی هه وردا ، گرهبامان لی هه لکردن ؛ له و رۆژه دا ئه و به لایه زۆرمه زن بو .

۱۹۰ له مه شدا نیشانه هه بو ، که چی زورپان بی باوه ربون .

۱۹۱ په روه رنده ت هه ر خاوه نی دهسته لاته و دلۆفانه .

۱۹۲ راهینه ری گش جیهانه ؛ ئه م قورئانه ی ناردۆته خوار .

۱۹۳ «روح الامین» هینایه خوار ،

۱۹۴ بۆ سه ردلت ؛ تا تۆ له ترسینه ران بی .

۱۹۵ به زوانیکی عه ره بی ره وان و هاسان .

۱۹۶ له کتیه کانی پیشو شدا باسی هه یه .

۱۹۷ داخۆ ئه مه بۆته وان به لگه یه ک نیه ؟ که زاناکانی تۆره مه ی ئیسرا ئیلیش ، هه ر له وه ئاگیان هه یه .

۱۹۸ خو ئه گه ر بمان ناردایه بۆلای عاره بی نه زانیک ،

۱۹۹ بۆ ته وانه ی وه خویندبا ، قه ت باوه رپان پی نه دینا .

۲۰۰ هه روه هاینه قورئانی شمان خسته دلی تاوانباران .

۲۰۱ هه ر بره واشی پی ناهین ، هه تا ئازاری زۆر به ژان به چاوی خویان بیین .

۲۰۲ له نه کاویش دیته لایان ، که هه ر هه ستیشی پی ناکه ن .

۲۰۳ ئه وساش ئیژن ؛ ئاخو مۆله تمان پیده درئ ؟

۲۰۴ بۆ له ئازاردانی ئیمه ، په له ده که ن ؟

۲۰۵ تۆ پیم بیژه ئه ر بیلین چه ن سال رابوین ،

۲۰۶ ئه مجار ئه و ئازاره ی که لی ترسینر ابون ، بیته لایان ؛

مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَا أَهْلَكَنَا مِنْ قَرِيَةٍ إِلَّا
 لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذَكَرَى وَمَا كُنَّا نَظْلِمُ لِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا نَزَّلَتْ بِهِ
 الشَّيَاطِينُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ
 عَنِ السَّمْعِ لَمَعَزُولُونَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا نَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ
 مِنَ الْمُعَذِّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَخَفِضْ
 جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي
 بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ الَّذِي
 يَرْبِكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقْلُبُكَ فِي السَّجْدِينَ ﴿٢١٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
 الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾ هَلْ أَنْتُمْ كُمْ عَلَى مَنْ تَنْزِلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنْزَلُ عَلَى
 كُلِّ آفَاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾
 وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ
 يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾ إِلَّا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانصَرُوا وَمِنْ
 بَعْدِ مَا ظَلَمُوا أَوْ سِعِلُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا أَى مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

- ٢٠٧ ئەوماوێی که رای ده بوێرن ، چ به ههریه کیان بۆده دا ؟
- ٢٠٨ هه رشاریکمان قهرکردیی ، سۆر بزانه ترسیته رانیکی بوه ؛
- ٢٠٩ که ئامۆژگاری وه رگرن و ، ناهه قیمان نه کردوه .
- ٢١٠ شایه تینیش نه یان هیناوته خواری .
- ٢١١ نه لێیان ده وه شیته وه نه ده شتوان .
- ٢١٢ دیاره ئەوان له بیستن یی به ش کراون .
- ٢١٣ تۆ و پرای خوا ، هیچ شتی تر مه پرسته ؛ ده نا له وانه ده بی که ئازارده درین .
- ٢١٤ نزیکترین خزمی خۆشت بترسیته .
- ٢١٥ بالت شوپکه بو ئەو پروادارانە ی که شوینت که وتۆن .
- ٢١٦ جا ئه ر به گوێیان نه کردی ، بیژه : من بیزارم له وه ی ئیوه ده یکه ن .
- ٢١٧ هه رخۆشت به خاوه ن ده سته لات ی دلوفان بسپیته ؛
- ٢١٨ ئەو که سه ی که تۆ ده بین ی ، وا به پیوه هه لده وه ستی .
- ٢١٩ هاتو چۆشت ده گه ل سوژده به ره کاندان [له به ر چاویه] .
- ٢٢٠ بیسه رو زاناش هه ر ئەوه .
- ٢٢١ ده وەو ی ئاگادار و که م شایه تینی دینه لای ک ی ؟
- ٢٢٢ ئەوان له لای درۆنه خشی نی تاوانبار داده به زن .
- ٢٢٣ گو ی ده گرن و زۆر به زۆریان درۆزن .
- ٢٢٤ شاعیرانی ش ، ک ی له دۆیان ده چی گومران .
- ٢٢٥ مه ر نه ت دیوه - به شیواوی - سه ره به هه ر شیونکدا ده که ن ؟
- ٢٢٦ ئەوان شتی ده بیژن که خۆیان نایکه ن .
- ٢٢٧ مه گین ئەوانه ی باوه ریان به خواهه یه و ئاکار چاکن و زۆر یادی خویان کردوه و پاش ئەوه ی چه وسینرانه وه ، هه ر تۆ له ی خۆیان کرده وه .
- ناهه قانی ش زۆر پی ناچی ده وه ده گه ن که سه ره نجام کیوه ده چن .

نه مل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَّ تِلْكَ ءَايَتُ الْقُرْآنِ وَإِنْ وَكَتَبَ مُبِينٍ ① هُدًى وَبُشْرَى
لِلْمُؤْمِنِينَ ② الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ③ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّاتُهُمْ
أَعْمَلَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ④ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ
وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخِسُونَ ⑤ وَإِنَّكَ لَلنَّاقِىَ الْقُرْآنِ مِنْ
لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ⑥ إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَائِغَتِكُمْ
مِنْهَا خَبِرَ أَوْءَاتِيَكُمْ بِشَهَابٍ قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ⑦ فَلَمَّا
جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ⑧ يَمْوَسَّى إِنَّهُ ؕ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑨ وَأَلْقِ عَصَاكَ
فَلَمَّارَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمْوَسَّى لَا تَخَفْ
إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ ⑩ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ
سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑪ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ
مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ ءَايَتٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ؕ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ
⑫ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ ءَايَتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ⑬

وئاو فوگاکە کەڵەکانە و کەلۆفانە

- ۱ طا، سین. ئەمانە نیشانەکانی قورعانی و کتییکی دیاری دەرە.
- ۲ ڕی شانده رەو مۆده دەرە بۆ گرووی خاوەن باوە پان.
- ۳ ئەوانە ی نوێوان دەکەن و زەکات دەر و بە تەواوی برۆیان بە و دنیا هەیه.
- ۴ ئەو کەسانە ی برۆیان بە و دنیا هەیه، کردە یانمان لە بەر چاو رازاندۆنه و بە سەر لی شیواوی ماۆن.
- ۵ بەش ئەوانە هەر ئازاردانی بە ژانە و لە و دنیا شا زیانی زۆر بۆ ئەوانە.
- ۶ تۆ ئەم قورئانەت هەر لە لای کارزانیک ی زۆر زاناو، پێ فێردە کرێ.
- ۷ [بێنە وە بیر] ئە و کاتەش کە مۆسا بە خیزانی خوێ گوت: من ئاگریکم لی دیارە؛ ئە وادە چم خە بە ریکۆ بۆ دینمە وە؛ یان بزۆتیک ی لی دینم؛ بە شکۆ گەرمتان بێتە وە.
- ۸ وەختی لی نزیك کە و تە وە، بانگ کرا: پیت و پیرۆزە ئە و کە سە ی کە لە و یدایە و ئە و ی لە دە و رە ی ئە و یشە و پاک ی و بێ عەیب ی بۆ خوا یە؛ کە خودانی گش دنیا یە.
- ۹ ئە ی مۆسا! ئە وە منم، خوا ی بە دە ستە لات ی لە کارزان.
- ۱۰ چۆ دە سە کە شت با و ێژە! کاتی دیتی هەروە کۆ ماریک شێلە ها، هە لات بێ ئا و ردا نە وە. مۆسا! ترست ڕێ نە نیشی، پێغە مبه ران نابێ لە لای من بترسن.
- ۱۱ مەگین کە سێ کە وانا هە قی کرد وە؛ ئە گەر ئە و یش خراپە کە ی بە چاکە گۆر ی بێتە وە، دیارە کە من لی بۆ رده و دلو فانم.
- ۱۲ دە سیشت بخە با خە لت [و دەر یخە وە]؛ بە سپیە کی [وە ک چۆری شیر] بە بێ زیان دیاری دە دا. وەل نۆبە لگە، بچو بۆ لای فیرعە و ن و دارو دە ستە کە ی؛ کە ئە وانه کۆمە لیک ی ناهەرمانن.
- ۱۳ جا وەختیکش نیشانە رۆن کە رە وە کانی ئیمە یان گە ییشتە لا، گوتیان: ئە مە جاد و یە کی ئاشکرایە.

۷- بزۆت: چلۆسک، داری نیو سۆتاوی بە گێ. ۱۰- شێلە ها: راخوشی، خزی بە سەر زە و یدا.

شێلە هان یا شێلە هین: خزین.

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلُمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا
وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَبْتَائِهَا النَّاسُ عَلِمْنَا مِنْطِقَ الطَّيْرِ
وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ
لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾
حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَبْتَائِهَا النَّمْلُ أَدْخِلُوا
مَسْكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
﴿١٨﴾ فَنَبَسَّ بِصَوْتِهِمْ قَوْلَهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا
تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾
وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهَدْيَ هَذَا أَمْ كَانَ مِنَ
الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوَّلًا أَدْبَحْنَهُ
أَوْ لِيَأْتِنِي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحْطْتُ بِمَا لَمْ تَحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

۱۲ ھەرچەند لە دلی خۆیاندا ھەمۆیان بە راست دەزانی، خۆبەزل زانی و ناھەقی، بۆنەھۆی حاشاکردنیان. جا بېروانە پاشە پۆزی بە دھە پەکان بە کوێ گەشت!

۱۵ ھەر ئیمەش بۆین کە زانستمان دا بە سولەیمان و داوود. گوتیان: شوکور بۆخودای ئیمە لە چاو زۆری لە عەبدە باو و پدارەکانی خۆی، بە پێزترگرت.

۱۶ لە پاش داوود، سولەیمان بۆبە جێ نشین. بانگەوازی کرد: خەلگینە! ئیمە فیری زمانی مەلان کراوین؛ ھەمۆشتیکیان پێداوین؛ دیارە ئەمەش چاکە یەکی ئاشکرایە.

۱۷ سوپای سولەیمان - تیکە لاو لە جندۆکە و مەرۆ مەلان - دەنگ درا بۆن، ھەمۆ بە پێز دە پۆشتن؛

۱۸ تا گەینە بوھلی مێرولان. مەرۆچە یەک دەنگی مێرولەکانی دا: بچنە وە ناو کونەکانو! تا سولەیمان و لەشکری - بە بێ ئەو و پێ بچە سین - دە بەر پێ یانودا نە بن.

۱۹ ئیتر کە ئەو ئەمانە ی گوت، بزە ی ھاتی. گوتی: ئە ی پەر وەرندە ی من! وام رابینە سوپاسی چاکە ی تۆ بکەم کە دەر بارە ی من و داک و بابمەت کرد؛ ئاکاری چاک ی واشم بێ، پەسندی کە ی؛ ھەر لە بە زەیی خۆشتە وە بمخە پێزی عەبدە کار چاکە کانتە وە.

۲۰ چاوی بە مەلاندا گیرا، گوتی: چۆنە پە پوسیمانە نابینم، ئاخۆ خۆی دزیو تەو؟

۲۱ لە سەر ئەمە ئەشی سزای زۆری بدەم؛ یان ملی ھەلدە قرتینم، یان بەلگە یەکی ئاشکرا بۆمن بێنی.

۲۲ ماوہ یی زۆری نە خایاند، ھات و وتی: من شتیکم دەس کە وتوہ کە دەستە تۆ نە کە وتبو؛ وا من لە سە باوہ ھاتۆم، دەنگ و باسیکی دروستم بۆھیناوی.

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا
عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ
فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾ ﴿٢٦﴾ قَالَ سَنُنْظُرُ
أَصْدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٧﴾ أَذْهَبَ بِكِتَابِي هَذَا
فَالْقَهْوَةَ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَتْ يَأْتِيَهَا
الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَى كَيْدٍ كَرِيمٍ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ
اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَا تَعْلَمُونَ عَلَى وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾
قَالَتْ يَأْتِيَهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى
تَشْهَدُونَ ﴿٣٢﴾ قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوا قُوَّةً وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ
فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً
أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾
وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

۲۳ من لە وى ژنىكم ديوە پاشايە بە سەريانە وەو خاوەنى ھەمۇشتىكەو تەختىكى زۆرگەرەى ھەيە .

۲۲ دىتم كە خۆى و ھۆزەكەى - بە جى خودا - سوۆدە دەبەنە بەرخۆرو شەيتان كەردە وەكانى بۆخە ملاندوون و رىگەى ھەلەى نیشان داون و رى دەرناكەن .

۲۵ [وہى كەردوہ] سوۆدە بوۆ خودايەك نەبەن كە پىوارى ناو ئاسمانەكان و زەوى خويادەكاو، چى وەيشىرن و ھەرچىكى ئاشكرای بكەن، ئەو دەيزانى .

۲۶ ئەو خودايەى كە لە و بەدەر ھىچ شت بوۆپرستەن نابى و ئەو پەرورەينى تەختى ھەرەمە زندە .

۲۷ گوتى : بەم زوانە دەروانىن تابزانين بە راستت بۆ، يان تۆش ھەر لە فريزانى .

۲۸ ئەم نامەيەم بوۆ بەرەو بۆيان باويژەو ئەوسا تۆزىك دۆرەوكەو وە بنوارە پەرسفيان چيە ؟

۲۹ وى گوت : ئەى پياوماقۆلەكان ! نامەيەكيان بۆھاويشتۆم زۆرگرينگە ؛

۳۰ كە لەسولەيمانەو ەيەو بە ناوى خوداى دەھندەو دلۆقانە .

۳۱ نابى خۆتان لەمن بەزلىرزانن، وەرنەلام و خۆتان بە دەستەو ەبدەن .

۳۲ وى گوت : ئەى پياوماقۆلەكان ! ئيوە دەربارەى ئەم كارەم، بىژن چبەم ؟ ھەتا ئيوە كۆنەبنەو، بپيارى ھىچ كارى نادەم .

۳۳ گوتيان : ئىمە ھەم بە ھىزين ھەم زۆر بویر، فەرمانيش ھەر بە دەس خۆتە، تۆ بۆخۆت بپوانە چفەرمانىك دەدەى ؟

۳۴ وى گوت : گەلى پادشايان بچنەناو ھەرشارىكەو، تىكى دەدەن ؛ خەلكەكەى - ھەركام بەگەورە ناوى ھەبى - سوگايەتى بە سەردىنن و ئەوتەرزەكارانە دەكەن .

۳۵ ئەوا من ديارىەكيان بوۆ دەنىرم ؛ چاوەرپم كە پاسپاردەكان بە چيەو دەگەرپنەو .

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنُ قَالَ أُمِدُّوْنِي بِمَالٍ فَمَاءَ اتْنَيْنِ ۚ اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا
 ءَاتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدْيَتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأَيِّنَهُمْ
 بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَدْلَةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَ
 يَأَيُّهَا الْمَلَأُوا أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾
 قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا ءَانِيكَ بِهِ ۚ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ وَإِنِّي
 عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا ءَانِيكَ
 بِهِ ۚ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا
 مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ
 لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِرُوا لَهُ أَعْرَشَهَا
 نَنْظُرَ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ
 أَهَكَذَا عَرَشُكَ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ ۖ وَأَوَيْتُنَا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ
 ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ
 ﴿٤٣﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ
 سَاقِيهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّن قَوَارِيرٍ ۖ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي
 ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

۳۶ وه ختنی هاته لای سوله یمان؛ گوتی: ئیوه ده تانه وی به مال یارمه تی من بکه ن؟ نه وی خودا داویه به من، له وه ی که به ئیوه ی داوه هیواتره؛ به لام وادیاره که ئیوه به دیاری خوتان دلخوئن.

۳۷ وه گهری بجووه لایان، واه به له شکریکه وه دینه سه ریان؛ که ته وان ده روستی نایه ن. به زه لیلی و سوکایه تیش له وینده ری ده ریان ده که یه ن.

۳۸ گوتی: نه ی که لی دیوانی! - به رله وه بینه ئامانی - کیوده توانی ته ختی نه وونه م بۆینی؟

۳۹ لۆزه نده ری که له جنه کان گوتی: نه من به رله وه له جیی خوت ههستی بۆتی دینم؛ توانام به سه ریدا هه یه و ده سپاکیشم.

۴۰ نه وی که له کتیب شتیکی ده زانی، هه لیدایه: هینده ی چاوت بتروکی نی بۆتی دینم. که لی مه یزاند، واه لایه تی، گوتی: نه مه ش چاکه ی پهروه رنده ی منه، ویستی تا قیم بکاته وه؛ ئاخو شوکرانه بۆیرم یان بی نه زان. هه رکه سیکی شوکرکا بوخوی ده کاو کیش سپله بی، نه وسایه پهروه رنده ی من بی نیازو دلاویه.

۴۱ گوتی: ته خته که ی بگوین؛ تابزانی ده توانی بیناسیته وه یان به سه ری ناکاته وه.

۴۲ کاتی که ییشته به ره وه، وتیان: ته خته که ی توابو؟ گوتی: هه ر ئیوی خو به سی؛ له به ریشه وه ده ترانی و ئیمه هه ر گو ی به فه رمان بۆین.

۴۳ نه وه ی که وی - غهیره له خودایه - ده په رست، نه وی [له باوه ری هینان] گیرابوه وه؛ چونکه پیشو له ریزه ی خوانه ناسان بو.

۴۴ پیی وترا: وه ره ناو کو شک. که لیی روانی، هه ر پیی وابو ئاویکی زورو زه به نده و [داوه ستاوه و] لنگی هه لکرد. پیی وت: نه م کو شک له شو شه ی رۆن و حولی دارزاوه. گوتی: خودانی زیانم! من تاییستا ناهه قیم له خو م کرده و له ئیستاوه - وه ل سوله یمان - خو م ده ده مه ده س راهینه ری کش جیهان.

۳۹- لۆزه نده: زه به لای ته زه، زلخورت. ۴۰- مه یزاندن: تماشا کردن، روانین.

۴۴- حولی: بی گری و زبری، ساف. هه موی ناوه. . . یا: ئاویکی زورو زه به نده.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَاقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا أَطِيعْنَا بَكَ وَيَمْنُ مَعَكَ قَالَ طَاعُواكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ شَجَاعَةٌ رَهْطٌ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكْرُؤًا مَكَرًا وَمَكْرُؤًا مَكَرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مُكْرِهِمْ أَنَادَ مَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾ فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةٌ بِمَا ظَلَمُوا إِيَّاكَ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَنْقُوتُونَ ﴿٥٣﴾ وَلَوْ طَآ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ۖ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَيْنَكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٥٥﴾

۲۵ سالتىشمان پاسپاردە ھۆزى سەمۇد؛ كە ھاورەگەزى خۇيان بۇ. كە:

دەبىي خۇداپەرست بن. كە چى ئەوان بۇنەدۇدەستەى دىۋى يەك.

۲۶ وتى: گەلوا بەرلەوۋە تۇشى چاكەبن بۇ بەرەو خراپە دە چن؟ بۇلە خۇدا داواناكەن عافوتان كا؟ بەلكو بەزەى پىتانداين.

۲۷ وتيان: ئىمە تۆش و ئەوى لەگەل تۆش، بەشۇم و بى فەر دە زانين. گوتى: چارەنۇسى ئىۋە بەدەس خوايە؛ بەلام ئىۋە ھۆزىكن كە كە وتۇنە بەر ئەزمۇنەو.

۲۸ لەوشارەدا نۆدەستەى [نەگونجاو] ھەبۇن، كە ولاتەكەيان تىك دەداو بۇ لا بردنى بەد فەرى ھىچ تەقالايان نەدەدا.

۲۹ گوتيان: ئىۋە سوئندىخۇن، ئىمە ئەمشەو خۇى و مال و مىندالىشى لەناودەبەين؛ بەخوئنگرانىشى ئىۋين: كە ئەوخىزانە كوژراون، ئىمە ئاگامان لى نەبۋە و راستىش دەكەين.

۵۰ خەرىك بۇن كەتنى بگىرن؛ ئىمەش كەتنى خۇن پىكردن، بى ئەوۋە ھەستى پىيكەن.

۵۱ سا بنۆرە، سەرەنجامى كەتنەكەيان بەكوى گەيشت: بەوانەوۋە كۆمەلەكەى ئەوانىشمان لەبەين برد.

۵۲ ئىستا [جى] مالەكانى وان - لەسەر ناھەقى كردنيان - چۆل وھۆلەو دەرسىكىشە بو ئەوانەى كە دەزانن.

۵۳ ئەۋكەسانەشمان پرگاركد كە بىۋنە خۇداناس و لىي دەترسان.

۵۴ لۇتېشيان وەبىرېخەو، كە وا بەھۆزەكەى خۇى وت: ئىۋە چلۇن كارى بى نامۇسى دەكەن، كە چى دەشزانن خراپە؟

۵۵ لەۋنان وازۇھىناوۋە پەلامارى پىاوان دەدەن؛ ديارە ئىۋە زۆركۆمەلىكى نەزانن.

﴿٥٦﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ أَلَا
 لَوْ طُرِدْنَا قَرَيْبَتَكُمْ إِنَّهُمْ لَأُنَاسٌ يَنْطَهُرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ
 وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا
 عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذِرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ
 عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى ۗ اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا يَشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾
 أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ
 أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِلَهُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾
 أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا
 رَواسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِلَهُ
 أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ
 وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۗ أَلَيْسَ
 اللَّهُ قَلِيلًا مَّا نَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي
 ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
 رَحْمَتِهِ ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

۵۶ تەنیاوەرامی ھۆزەکە ی ھەر ئەمەبۆ: خیزانی لۆت لەشاری خۆتان دەربەکن! چونکە ئەوان چاویان لە داوین پاکیه.

۵۷ سا ئەویش و خیزانیشیمان ڕزگارکرد؛ مەرژنەکە ی، کە ڕیارمان دا بمینن.

۵۸ بارانیکمان بۆ باراندن ئەمما باران؛ بارانی ترسینراوەکان چەن خرابوا
۵۹ بیژ: شوکرانە بۆخودا و درۆد لەسەر عەبدە ھەلبژاردەکانی. ئاخۆ خودا

چاترە یا ئەوی دەیکەنە شەریکی؟

۶۰ یا ئەو کەسە ی چاترە کە عاسمانەکان و زەمینە ی وەدی ھینا و لە ھەواوە
ئاوی بۆ ئیوە ناردووە؟ گەلیک باخچە ی بە دیمەنمان بە ئاوەکە ی شین
کردووە، کە خۆتان نەتاندەتوانی دارەکانی بەرھەم بێنن؛ ئاخۆ ھیچ
پەرستیویکی وەل خوا ھە یە؟ نەخیر دیارە گەلیکی لە ھەق لادەرن.

۶۱ یا ئەو کەسە ی چاترە کە زەوی کردە جیی سانبەو و ئەوگش جۆبارو
رۆبارە ی تیداکیشاو کە ژوکی لێ بەرھەم ھینا و لە نیوان دۆدەریادا
بەرزەکی دانا؟ ئاخۆ ھیچ پەرستیویکی وەل خوا ھە یە؟ نەخیر دیارە
زوربە ی ئەوانە نازانن.

۶۲ یا ئەو کەسە ی چاترە کە ھەر وەختی ھومیدبراویک لە بەری بپاریتەو،
دەھانای دێ و لە چۆرتم ڕزگار[ی] دەکا و دەتاکاتە جێ نشین لەم
سەرزەمینە؟ ئاخۆ ھیچ پەرستیویکی وەل خوا ھە یە؟ ئەمانە کەم پەند
وەردەگرن.

۶۳ یا ئەو کەسە ی چاترە کە لە تاریکی بە ژو دەریا، لە ڕێ شارەزاتاندەکا و ھەر
ئەویشە ئەوبایانە بە ڕێ دەکا کە مرگینی خیروبیری ئەویان پێیە؟ ئاخۆ
ھیچ پەرستیویکی وەل خوا ھە یە؟ خوا زۆر لەوێ بەرزترە کە دەیکەنە
شەریکی ئەو.

۵۸- خرا: نالەبار. گەف: ترساندن بەقسە، ھەرەشە.

۶۱- بەرزەک: بلندایی نێوان تەختایی. ۶۳- بەژ: وشکانی، بەر.

أَمَّنْ يَدُ الْخَلْقِ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدًا قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾
 قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ
 أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾ بَلْ أَذْرَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ
 فِي شَكٍّ مِنْهَا بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا وَءِذَا بَابُ آبَاؤُنَا أَبْنَاءَ الْمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا
 هَذَا نَحْنُ وَءِذَا بَابُ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾
 قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ
 ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾
 وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَى
 أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
 لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ
 رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمِمَّنْ غَابَتْ
 فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ
 يَقُصُّ عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾

۶۲ یا ئەو كەسەى چاترە كە بۆنەوەر وەدى دىنىت و لەدواييدا دەباتەوہ ؟
ئەدى كىيە لەئاسمان و زەمىنەوہ بژيوتان بۆ بەرى دكا ؟ ئاخۆ هيچ
پەرسىويكى وەل خوا ھەيە ؟ سا ئەگەر پيو وايە راستن ، بەلگەى خوتان
نیشان بەدن .

۶۵ بێژە : ئەوانە وا لە ئاسمانەكان و زەمىندا ھەن - لەخوا بەدەر - لەبەر پيوار
بى خەبەرن . ھەستيش ناكەن كەنگى زىندۆدە كړينه وە .

۶۶ زانستەكەيان بړناكا سەلارابى ، دودلن دەبى يان نابى ؟ ئەم چاوى
دينەيان نيە .

۶۷ خودا نەناسەكان وتيان : ئاخۆ وەختى ئيمە و باب و باپيرانمان بۆينە
خۆلىك [بەزىندويى لە گۆر] دەمانهينە دەرى ؟

۶۸ ئەو بەلینەى بەمەى دەدن ، لەو پيشيش بەباب و كالن دراوہ ؛ ئەمانە
گش چىروكى پيشينەكانن .

۶۹ بێژە : گەشتى بەم سەرزەمىنەدا بکەن ، تابىنين سەرهنجامى تاوانباران
بەكوى گەيوە .

۷۰ خەميان مەخووە لەبەر گزىكارى ئەوان دلتهنگ مەبە !

۷۱ ئيزن : دەسا ئەگەر راستن ، ئەم بەلینەو كەى ديتە جئ ؟

۷۲ بێژە : رەنگە ئەو بەلینەى - كە ئيوە پەلەى ليدەكەن - زۆر ليتانەوہ
نزيك بى .

۷۳ پەروەرنەدەت چاكەى زۆرى بەسەر ئەو خەلكەوہ ھەيە ؛ بەلام زوربەيان
ناشكورن .

۷۴ پەروەرنەدەت لە ھەرشتى لەدليانداو نەهينىو لە ھەرشتى دەيدركينن ،
ئاگادارە .

۷۵ ھەر پيوارى لەعاسمان و زەمىندا يە - گش لەگشتى - لەكتيبكى
رؤن كەرەوہدا نوسراوہ .

۷۶ ئەم قورئانە بۆتۆرمەى ئيسرائىلى - لەمەر زوربەى ئەوشتانە كە
لەسەريان ھەرايانە - قسەدەكا .

وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ
بِحُكْمِهِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى
الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمِعُ الْقُلُوبَ
إِذَا وَلَوْ أَمْذَبَرْنِ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنتَ بِهَادِي الْعُمَىٰ عَنْ ضَلَلَتِهِمْ ۖ إِنْ
تَسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ ۖ وَإِذَا
وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَخْشِرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ
فَوْجًا مَّمَّنْ يَكْذِبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا
قَالَ أَكْذَبْتُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَآذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ
يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَ كُنُوفِيهِ ۖ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۖ إِن فِي
ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّ أَتَوَةٍ
دَٰخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ
صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَنفَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۖ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

۷۷ بی سو بو خاوهن باوران، ری شانده رو به زهویه.

۷۸ بیگومانه پهروه رندهت به رانه ربه فرهانی خوی، به نیو نه وانه رادهگا.
کول نه دهر و هره زاناش هر خویه تی.

۷۹ ده سا خوت به خوا بسپیره؛ به راستی تو و له سره حقی ناشکرای.
۸۰ بانگه وازت بوئه وانه ی که روله تو ورده گیپن، وهک نه وهیه مردوی
گورستان بدوینی؛ یان به گوئی که ردا بخوینی؛ که له وزه ی تو دانیه.
۸۱ تو ناتکری کویران له گومراییه که یان رزگار که ی و بیانخه یه سر راسته ری یه.
تو هر ده توانی دهنگی خوت به نه وانه بگه یه نی که به نیشانی نیمه
به پروان و ملکه چی فرهانی خودان.

۸۲ هر ده میکیش به لین [مان] بویان هاته جی، ده حباه کیان له م زه مینه
بؤده رده خهین، که ده گه لیان قسه ده کا و پیان نیوی؛ [مهر دم به دل
نیشانه کانی نیمه یان نه ده سه لماند.

۸۳ نه وی رووی مه له ناو هه رتیره یه کدا، تا قمیک له وکه سانه وا باوه ریان به
نیشانیانمان نه ده هینا کؤده که یه نو؛ جا نه وکاته ری زده کرین و به ری ده کرین.

۸۴ هه تا ده گه نه به ره وه، نیوی؛ نیوه نیشانه کانی نیمه تان - بی نه وه چیان
لی بزنان - به درو زانی؟ راستی نیوه چیتان ده کرد؟

۸۵ هر به سزای نه وه که نا هه قیکار بون، وه بهر به لینه که که وتن، هر
مه قیشیان لی نایه.

۸۶ بو نه وانه نه یان ده دی نیمه شه ومان داهیناوه، نه وانی تیداوه حه سین؛
رویش هه مؤشت بینن؟ له مه شدا زور نیشانه هه ن بو نه وانه ی پروادینن.

۸۷ نه وی رووی ده که له شاخ ده میندری، هه رکه س له عاسمانه کان و
زه میندایه - گلا - ترسیان ری ده نیشت و به زه لیلی دینه به رباره گای
خودا؛ مه گین که سی که بهرمه یلی خودا که وی.

۸۸ کیوشت وادینه بهر چاو، که هر نابزون؛ که چی وهک ره وینه وهی هه ور
ده ره ونه وه. نه مه ش کری خودا نیکه هه مؤشتی زور به چاکی چی کردوه.
هه رنه ویشه له کرده تان شاره زایه.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ﴿٨٩﴾
 وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُخْزَوْنَ
 إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنْ أُعْبَدَ رَبُّ هَذِهِ
 الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمْرُهُ أَنْ أَكُونَ مِنَ
 الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَمِنْ أُهُتْدَىٰ فَاِنَّمَا يَهْتَدَىٰ
 لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ
 لِلَّهِ سِيرِكُمْ ءَايَتُهُ فَنَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

سُورَةُ الْقَصَصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُو عَلَيْكَ
 مِن نَّبَاِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
 فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ
 طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُدَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ
 مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا
 فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿٥﴾

۸۹ ھەرکەسى چاکە يەك بکا، لە و چاترى دىتتە وەرپى و لەمە ترسى ئەوئى رۆژى ئارخەيان.

۹۰ ھەرکەسىکش کارى خرابى لى رۇدا، لە پەورۇ دە خریتە ئاگر. ئاخۇ زیاتر لە قەرەبۇ کارەکتان ئازارۇ بۆدە بریتە وە؟

۹۱ بەمن ھەر فەرمان دراوہ کە خودانى ئەم باژیرە - کە بۆخوی ریزی لى ناوہ - بپەرستم. ھەمۇشتیکیش لە وراپە و فەرمانیشم پیدراوہ لە ریزەى موسولمانان بىم؛

۹۲ ھەروا، قورعانیش بخوینم. جا کئى شارەزای رینگە بۇ، ھەر بەقازانجى خۆبەتئى و ھەر کەش لە رینگە کلا بۇ، بیژە: من ھەر یەکیکم لە ترسینە ران. ۹۳ بیژە: سوپاس بۆخودایە و بەم زوانە ئە و نیشانەکانى خۆیتان نیشان دەداو دەیان ناسن. پەرورەندەت ئاگادارى ھەمۇ کردە وە یەکتانە.

قەسەس و داناو خەلکە کە دەو کە لو قانە

۱ طا، سین، میم.

۲ ئەمانە نیشانەکانى کتیبى رۆشن کەرە وەن.

۳ ئیمە بۆتۆ، بۆ [ئاگادارى] ئەوانەى بروادینن، باسى مۇساو فیرە و ن دە خوینینە وە.

۴ بئى سو فیرە و ن لە وزە مینا بالادەس بۇ؛ خەلکى ئەوئى کردبۇنە چەند دەستە یەک؛ ھیندیكى ھەر زەبۇن دەکرد، کورەکانى سەردە برین و ئنەکانى رادەگرتن. لە بەد فەرو بە زەپان بۇ.

۵ بریارن دا ئەوانەى لە وزە مینە دا زەبۇن کران، بە چاکە وەیان خوینین و بیان کەینە پێشە و [ی خەلک]؛ لە دوايشدا بۆخویان بمینیتە وە.

۹۰- لە پەورۇ: دەمە وورۇ. ۹۱- باژیر: شار. ۴- زەر: زەرەد، زەرەر.

۵- بمینیتە وە: یانئى زەمین بۆخویان بمینیتە وە.

وَنُمَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا
 مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ
 أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا اخْضَعَتْ عَلَيْهِ فَالْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِ
 وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾
 فَالْقَطْعَةُ دَاءُ آلِ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ
 فِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾
 وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ
 أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ
 فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَرِغًا إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِيَ بِهِ لَوْ لَا أَنْ
 رَبَّنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ
 لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنْبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
 ﴿١١﴾ وَحَرَمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ
 عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصِيبٌ ﴿١٢﴾
 فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ
 أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

۶ لەوعەرزه دا جیگایان بۆ خوش بکهین و به فیرعەون و هامان و لەشکرەکانیان ئەوشتانە نیشان بدەین، کە ئەوان لێیان دەترسان.

۷ بەدایە مۇسان راگەیاندا: شیرى دەیه و، هەر وه ختێ لێی نیکەران بوی، بیهاوێژە ناو دەریاوه و هیچ مەترسە و خەمیش مەخۆ؛ ئیمە بۆتی دیتینەوه و دەشی کەینە یەکنی لە پێغەمبەرەکان.

۸ دەستەوبەستە ی فیرعەون ئەویان هەلگرتەوه، تا بێتە دوزمنیان و هۆی مەینەتیان. دیارە فیرعەون و هامان و دەس و پێوه ندەکانیشیان بە خەلەت چۆن.

۹ پیرەکا فیرعەون گوتی: بۆ من وتۆ دەبێتە مایە ی چارپوونی؛ وازلە کوشتنی بهینن، بە شکۆ سۆدی بۆمان هەبێ، یان بیکەینە کۆری خۆمان. کە چی هیچ ناگاشیان نەبۆ.

۱۰ ئیتر ئەوسا دایکی مۇسا هیچ هۆشی لە دلدانە ماو لەوانە بۆ کە ئەوازه بدرکێنێ؛ کە هەر ئیمەش دلی ئەومان واپتە و کرد تالە خواوەن باوەرانی بێ. ۱۱ بە خوشکی گوت: شوینی کە وه! بێ ئەوه ی هەستی پێ بکەن، کاریکی کرد دۆراودۆر چاوی پێ بکەوی.

۱۲ هەر لەپێشدا وان بۆدانا مەمکی هیچ تایەنییک نەمۆی. وی گۆ: ناخۆ دەتانه وی مالیکتان بۆ بدۆزمەوه کە بۆتانی بە خێوبکا و زۆر باشیشی پێ راڤگا؟

۱۳ ناردمانەوه لای دایکی، تا چاوی پێ پرۆن بێتەوه و خەمی نەخوا؛ تا بشزانێ کە بە لێنی خودا راستە؛ بە لام زوربهیان نازانن.

۹- پیرەکا: زنی پیاو. پیرەکا: زنه که ی. ۱۲- تایەن: تایە، دایەن. وی گۆ: ئەو گوتی.

وی: بیتی ئیشارەت بۆ مێوینە: (وی گوت: زنه که گوتی).

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ ءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا
 فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِنْ شِيعِنِهِ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ
 فَاسْتَغْنَىٰ الَّذِي مِّنْ شِيعِنِهِ عَلَى الَّذِي مِّنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ
 فَقَضَىٰ عَلَيْهِ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ
 ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ
 الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَن أَكُونَ
 ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا
 الَّذِي اُسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِيٌّ
 مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَنِ ارَادَ أَن يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ
 يَمُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا
 أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾
 وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَمُوسَىٰ إِنَّكَ الْمَلَأُ
 بِأَتَمَرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾
 فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

۱۲ وه ختی گه ییه تافی جوانی و پیاوی ته وای لی دەر چو، زانست و کارزانین دایه و ئیمه ئاوا پاداشی کارچاکان دده دین.

۱۵ [جاری] روی کرده شاره وه، بی ئه وه ی خه لکه که ی ناگیان لی بی. له وی تۆشی دو پیاوان هات، پیکه وه مشت و مریان بۆ؛ یه کیان له ره گه زی خوی و ئه وی تریان سه ره به دوژمنه کانی بۆ. ئه وی هاو ره گه زی خوی بۆ، دژی کاورا نه یاره که هانای پی برد؛ مؤسا مستیکی تی سره واند، مرخه ی بری. گوتی: دیاره ئه م کاره شه یتان پیمی کرد؛ که ئاشکرا دوژمنه و ڕیگا ده گۆری.

۱۶ گوتی: ئه ی پهروه رنده ی من! ئه من نا هه قیم له خۆم کرد، عافوم بکه. ئیتر خودا خه تای به خشی؛ که ئه و له خه تاده بۆری و دلۆفانه.

۱۷ گوتی: ئه ی پهروه رنده ی من! له به رانه ره ئه و چاکه ی ده گه ل منت کرد، بریار ئه ده م هه رگیز نه به م پشتیوانی تاوانباران.

۱۸ له وشاره دا به ترسه وه شه وی بۆری و چاوه نۆر بۆ. هه ره وکه سه ی دوینی هانای پی برد بۆ، دیسان هاواری بۆهینا. مؤسا گوتی: دیاره تۆ له ڕیگه دهر چوی.

۱۹ کاتی به ره وئه وکه سه چۆ که دوژمنی هه ردوکیان بۆ، گوتی: مؤسا! هه ره وکه دوینی یه کیکت کوشت، ده ته وی منیش بکۆژی؟ تۆ گه ره کته له م هه رده بییه مله پور و ناته وی له وانه بی و کارو باران سامان دده دن.

۲۰ پیاویک له وپه ری شاره وه به هه له داوان گه یشتی، وات: ئه ی مؤسا! سه ر گه وره کان دهر باره ی تۆ راوی ئۆده کن؛ گه ره کیانه تۆ بکۆژن. زۆ دهر که وه، ئه مه ت به چاکه پی ده لیم.

۲۱ به ترسه وه له وی ڕۆیی و به نیگه رانی ده یروانی. گوتی: ئه ی پهروه رنده ی من! له م کۆمه له سته مکاره زرگارم که.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ
الْطَّبَعِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِّنَ
النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ
قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا
شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا
تَمْشَى عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ
لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا
يَبْنَوتُ اسْتَعِجْهُ إِنِّي أَخِفْتُ الْقَوِيَّ الْأَمِينُ
﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ بِكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ
تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حَبِيبٌ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ
وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

۲۲ کاتى بەرەومەدین دە چۇ، گوتى: بەشكۇپەرورەندەم شارەزای راستەرىم بكا.

۲۳ كە ھاتەسەر ئاوى مەدین، كۆمەلى لەخەلكەكەى دیت ئاۋەلدینجن. لەولای ئەوان دۇزنى دین [پەزى خۇ] دۇردەخەنەۋە. گوتى: ئىۋە خەرىكى چن؟ گوتیان: ھەتا شقانەكان پەزەكانیان لە ئاۋدانى نەھىننەۋە، ئىمە پەزى خۇ ئاۋنادەین؛ باوكى ئىمەش ئىختیارىكى زورھانە.

۲۴ ئەوسا ئاوى بۆھەلىنجان؛ پاشان خۇى گەياندەسىبەر. گوتى: ئەى پەرورندەى من! من ئاتاجى ئەوخىرەم كە بۆم دەنیرى.

۲۵ يەك لەودوانە - كە بەشەرمەۋە پى دە چۇ - ھاتەلای و گوتى: باوكم بانگت دەكا تا بۆئاۋى كە بۆ ئىمەت ھەلىنجاۋە، كریت داتى. ۋەختى ھاتو رۇداۋەكەى بۆگىراۋە، گوتى: ئىتر ترست نەبى، لەكۆمەلى ستەمكاران رزگارت بۇ.

۲۶ يەكى لەوان گوتى: باۋە! بەكرى بگرە؛ چاترىن رنجبەر ئەۋەيە بەتاقەت و جىباۋەربى.

۲۷ گوتى: من خەيالىۋايە يەكى لەودۇكىزانەى خۆم بدەم بەتۆ؛ بەۋ مەرجه ھەتا ھەشت سالان رەنجبەرمى. ئەگەر دەسالت بردەسەر، كەيفى خۆتەۋ نامەۋى زۆرىت بۆيىنم. گەر خوا خەزكا زۇدەزانى كە لەپياۋە باشەكانم.

۲۸ گوتى: ئەمە برىارىك بى لەنيۋانى من و تۇدا؛ ھەركام لەۋ دو ماۋەم بەراند، نابى ناھەقىم لى بكرى؛ خۇداش لەسەر ھەرچى ئىۋىن، برىكارە.

۲۳- ھەلدینجن: ھەلدەگوزن؛ لە: ھەلىنجان: ھەلگوزان. ئىختیار: پىرو كۆنەسال.

زورھان: پىرى لەكار كەۋتە. ۲۶- بەتاقەت: خاۋەن ھىز، تۈنا.

﴿٢٠﴾ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ
 الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُمْ
 مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ
 ﴿٢١﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ
 الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَمْوِسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تُهْتَزُّ كَانَهَا
 جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمْوِسَى أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ
 مِنَ الْأَمِينِ ﴿٢٣﴾ أَسْلَكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ
 غَيْرِ سُوءٍ وَأَضْمَمَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ
 بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا
 قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قُلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ
 أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٢٥﴾ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا
 فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٢٦﴾
 قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا
 يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَتِنَا أَنْتُمْ وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿٢٧﴾

۲۹ مۇسا كە ماۋەكەي پەزاندو خىزانى بردو رۆيى، ئاگرىكى لەئالى تۇرى بەدى كىرد. بەمال و مندالى خۇي گوت: رابوۋەستىن، من ئاگرىكىم بەدى كىرد؛ بەشكۇ لەۋى خەبەرىكوبۇ بەيىنم؛ يان چۆلىكىۋ لەۋئاگرە بۇ بىنمەۋە؛ بەلكۇ خۇگەرم كەنەۋە.

۳۰ ۋەختى گەيىشتە لاي ئاگر، لاي دەستى راستى دۆلەۋە - لە شوئىنە پىرۋزەكەدا - لە دارەكەۋە بان كرا: ئەي مۇسا! من ھەر خۇدى خۇم، ئەۋخودايەم كە راھىتەرى جىھانم.

۳۱ عاساكەشت فېرىدە! ۋەختى دىتى لەچەشنى مارى دەبزوى، ھەلات و ھىچ ئاورىكى نەدايەۋە. ئەي مۇسا لىي ۋەرەپىش و ترشت نەبى، ھىچ زىانىكت پى ناگا.

۳۲ دەستىشت بخە باخەلت، چەرمۇي بى زەرەر دېتەدەر؛ بۇئەۋەش ترست نەمىنى، دستت بنە زىرى بالت. ئەم دوانە دۇبەلگەي رۇن، لە پەرورەندت پابۇلاي فىرەۋن و دارودەستەكەي؛ ئەۋان گەلى نافەرمان.

۳۳ گوتى: ئەي پەرورەندەي من! من يەكم لەۋان كوشتەۋە؛ لەۋە دەترسم بىمكوزن.

۳۴ بىرام ھارۇن، لەمن زوان رەۋانترە؛ سا ئەۋىشم دەگەل كل كە، ياۋەرم بى و قسەكانم بسەلمىنى. من ترسم ھەس پىم بىژن: تۆ درۇزنى.

۳۵ گوتى: ۋادەكەين براكەت پشتت بىگرى؛ بەنیشانەكانى خوشمان دەستەلاتىكۇ دەدەينى، دەستيان بەئىۋەەرەنەگا؛ ئىۋە دوان و ئەۋانى لەدوى ئىۋەبن سەردەكەۋن.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا أَسْحَرُ
مُفْتَرَى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ
مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ
لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
يَتَأْتِيهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ
لِي يَهْمَمَنْ عَلَى الْطِينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَطْلُعُ إِلَى
إِلَهٍ مُوسَى وَإِنِّي لِأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَاسْتَكَبَرَ
هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُم إِلَهَانَا
لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي
الْيَمِّ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾
وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَدْعُونَ إِلَى الْكُفْرِ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً
وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى
بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

۳۶ کاتى مۇسا وەل بەلگە ئاشکراکانمان ھاتەلایان، گوتیان: ئەمە بل ژجادۇ شتى نیه و لەخوۋە رېکی خستوہ؛ کە لەباوانی پیشوشمان ئەم شتەمان نەبیستوہ.

۳۷ مۇسا گوتى: بەروەرندەم لەھەرکەس چاتردەزانى کى لجه م ئەو رېتوینى ھاوردوہ و کى پاشەرۆژ تۆشى بەختەوہرى دەبى. بى سۇناھە قیکارەکان رزگار نابن.

۳۸ فیرعەون گوتى: ئەى دیوہ خان نشینەکان! وانا زانم غەیرلەمن خوايەکتان ھەبى؛ سا ھامان! تۆ خشتى کالم لەکلدا بۆبخارینە، قەلایەکم بۆدروس کە، تا لەوێرا پروانمە خوداکەى مۇسا؛ کە من تەواو لەقربىوانى دەزانم.

۳۹ فیرعەون و لەشکرەکانى لەوزەمینە، ھەر بەناھەق خویان بەزلتردەزانى و لایان وابۇ ناگەرینەوہ لای ئیمە.

۴۰ سا فیرعەون و لەشکریمان وەگیرهینا و ھەلمانداشتنە دەریاوہ. دەسا پروانە ئاکامى ناھەقیکاران چلون بۇ.

۴۱ کردیشمانن بە پیشە وایانىک کە و بانگ بۆئاگر رادەھیلن و رۆژى سەلاش ھیچ کەس دەھانايان نایە.

۴۲ ھەر لەم دنیاىە نەحلەتمان وەشوین خستن و رۆژى سەلاش [رۆرەشو] بیچم کریتن.

۴۳ لەپاش ئەوہى چین و بەرەکانى پیشون قرتیخستن، ئەو کتیبەن دابە مۇسا کە بۆمەردم ببیتە ھۆی روشن بىنى و بەزەبى و شارەزای رى بون؛ بەشکو بیرلەخۆکەنەوہ.

۳۶- بل: بەجگە، بەغەیرلە. ۳۸- بخارینە: سۆربکەرەوہ. خارانندن: سۆر کردنەوہى ھەرى.

قربىژ: درۆزن. ۴۰- ھەلداشتن: فریدان. کریت: بى بەش لە جوانى.

۴۳- پیشون: پیشومان.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ
 مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
 الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ
 آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ
 الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
 مَّا أَتَتْهُمْ مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾
 وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُمُ مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا
 رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
 لَوْلَا أَوْفَىٰ مِثْلَ مَا أَوْفَىٰ مُوسَىٰ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أَوْفَىٰ
 مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كِفْرُونَ
 ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ
 إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ
 أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَن أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ
 هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾

۲۲ ئەو سەردەمەى كە ئىمە ئەمكارەى خۆمان بەئەركىك دانا بۇ مۇسا، نە تۆ لە لاى خۆراواكەى [تۆر] مەوبۇى، نە هېچ ئاگاشت لى بۆه.

۲۵ بەلام ئىمە زۆر بەرەمان هېتايەرۇ؛ تەمەنىشىان زۆر درىژر بۇ. تۆئەوكاتە لە ناوخەلكى مەدىەن نەبۇى، كە نىشانەكانى مەيان بۆۋەخوینى؛ بەلام ئىمە ھەر پىنغەمبەرن دەناردن.

۲۶ لەودەمەشدا كە ئىمە گازى مۇسان كرد، تۆلەنزىك تۇرى نەبۇى؛ بەلام ئەمە بەزەبىيەكە لەلايەن پەرورەندەت را، كە ئەوانەى بەرلەتۆكەسىوا نەبۆە ترسیكىان وەبەرېھىنى؛ ئەتۆ ترسیان وەبەرېنى، شایەت بىرلەخۆكەنەو.

۲۷ ئەگەر لەبەر ئەو نەبا كە كاتىكى - لە سۆنگەى ئاكارەكانیان - تۆشى بەلايەن، بېژن: پەرورەننمان! تۆبۆچى پىنغەمبەرىكت بۆنەناردین، تا پەپرەوى لەنىشانانى تۆبكەین و لەرېزى بەباوەران بىن، [سزادانمان پېش دەخستن].

۲۸ بەلام وەختى ئەمراستەیان لەلايەن ئىمەو بۆھات، گوتیان: بۆچى ئەوى بۆمۇساھاتو بۆئەم نەھات؟ ئەدى ئەوى لەو پېش بەمۇسادرا، ئەمان حاشایان لى نەكرد؟ گوتیان: ئەمە دۇجادۇن كە پىشتى يەكتریان گرتو و گوتیشیان: ئىمە لەھەركان حاشامانە.

۲۹ بېژە: ئەگەر ئېوەر راستن، نۇسراویك لەخواو بىنن كە لەھەردوكانیان پتر راستەرىگە نىشان بدا؛ ھەتا من شوینى بكەوم.

۵۰ گەر پەرسشیان نەدایەو، سا بزائە كە ئەوانە پەپرەوى ئارەزۇیانن؛ كیش خودا شارەزای نەكاو پەپرەوى ئەلھای دلى بى، كەسى لى گومپارتنیە. خواش ناھەقان لەرىگە شارەزا ناك.

* وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَذْكُرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ
 ءَايَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ ۖ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذْ آتَيْنَا عَلِيَّ عَلَيْهِمُ
 قَالُوا ءَامَنَّا بِهِ ۖ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا ۖ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾
 أُولَٰئِكَ يُؤْتُونَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَذَرُونَ بِالْحَسَنَةِ
 السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ
 أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
 لَا نَبْنِئُ الْجَهْلِيَّينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ
 اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوا إِن
 نَّتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفُ مِنْ أَرْضِنَا ۚ أَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ
 حَرَمًا ءَامِنًا يُجِبْنَ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلَٰكِنَّ
 أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِكَ
 بَطَرْتَ مَعِيشَتَهَا فَبِئْسَ مَسْكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ
 إِلَّا قَلِيلًا ۚ وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ
 الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَارِ سُورًا يَنْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا وَمَا
 كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

۵۱ له په ستا ته و وتاره مان بو ه ناردن ، به شکو په ند [ی لی] وه بگرن .

۵۲ نه وکه سانه ی که به رله هانتی قورعان ، ئیمه کتیمان پیداون ، باوه ریان به قورعان هه یه .

۵۳ هه تا بویان وه ده خوینن ، ئیژن : بروامان پی هی ناو بی سو راسته و له په روه رنده مان رایه . به رله وهش بیته خواره وه ئیمه قبو لن کردبو .

۵۴ نه وانه چو ن خوراگر بو ن ، دوجار پاداشیان پی ده درئ . کاری خرابیش به چاکه ده سرنه وه و له و بزیوه ی پیمان داو ن ، خیران ده کهن .

۵۵ هه ر که وتاری هه رزه شیان به گوئ ده گا ، له گوئی خو یانی ده رداوین و ئیژن که : ئیمه کاری خو ده کهن و ئیوهش ئاکاری خو وه یه ، له ئیمه وه بی وه زنن ؛ که یفن به نه زانان نایه .

۵۶ تۆ ناتانی که سئ بوخوت خوشت بوئ شاره زای که ی ؛ به لام خودا کنی بخوازی رینگه ی راستی نیشان ده دا . هه رخوشی چاترده زانی کنی هیژای ته م ریبازه یه .

۵۷ ئیژن : نه ر ده گهل تو بین و په پیره وی دینه که ی تو بین ، له زیدی خو ن ته رهن ده کهن . نه دی ئیمه له شوینیکی هیمنمان دانه مه زراندون ، که هه مۆجوره به روبوی بو ده نیرن و ته م بزیوه له مه رایه ؟ به لام زوربه یان نه زانن .

۵۸ چه نده شاریشمان قړکردن [که خه لکه که ی] به خوشگوزهرانی خو یان سه رخوش ببو ن . ته مه ش ماله کانیا نه که له دوا ی ته وان - که میک نه بی - که سیان لی نیشته جئ نه بو وه هه ر بوخومان ماونه ته وه .

۵۹ په روه رنده ت ته وشارانه ی قړنه کردن ، تا له ناوه ندی ته وانا پیغه مبه ری بو هه ناردن ، نیشانه کانی ئیمه یان به سه ردا بخوینیته وه . هه رگیز ئیمه هیچ شاریکمان به قړنه دا ، مه رخه لکه که ی نا هه ق بو ب .

۵۱- له په ستا: یک له دوی یک. ۵۵- ده رداوین: فری ده دن. له: هاویشتن: فری دان.

وه زن: نازار. ۵۷- زید: زاگه، جیگه ی له دایک بو ن. ته رهن ده کهن: ده مانکه نه ده روه.

وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنْتُهَا وَمَا عِنْدَ
اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۚ فَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا
فَهُوَ لَنفِيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَّعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ
الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا
يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا
لَهُمْ وَرَأُوا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعِمِيتَ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ
يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ
اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ
الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

۶۰. نه وی به ئیوه دراوه هر مایه ی گوزه رانتانه له دنیا داو زه مبه ریه تی .
نه وه ش که لجه م خودایه ، چاتره و زو رتر ده مینئى ؛ ناخو له وه نده ش
تئى ناگهن ؟

۶۱. ناخو که سئى به لئینى باشمان پیداوه و بۆشى پیک دئى ، ده گهل که سئى هر
له دنیا ریاندو مانه ، وه کویه کن ؟ که ئه مه شیان رۆزى سه لا ده هینن بۆ
جابدانه وه ؟

۶۲. نه وی رۆزئى بانگیان ده کاو ، ئیژئى : کوا شه ریکه کانم ، وه ک ئیوه خه یالتان
ده کرد ؟

۶۳. نه وانە ی وه بهر بر باری ئیمه که وتوئن ، ئیژن : نه ی پهروه رنده مان ! نه مانه
هر نه وانە ن که ئیمه له ریکه مان لادان ؛ بۆیه ش له ریکه مان لادان که
بوخوئن رین لئى تیکچو بۆ . وا له لای خو ت ئیمه حاشایان لیده که یین . نه وانە
هر رگیز ئیمه یان نه ده په رست .

۶۴. پیشیان ئیژن : شه ریکه کانتان بانگ بکه ن . بانگیان ده که ن ؛ هیچ
وهرامیان ناده نه وه . هه ست به جه زره به دان ده که ن ، ئیژن : خوزیا
له شاره زایان بوینایه .

۶۵. هه رته و رۆژه بانگیان ئه کاو پیا ن ئیژئى : چلوئن وه ده نگ
پیغه مبه ره کانه وه چوئن ؟

۶۶. نه وی رۆزئى له هه والان زه یین کویرده بن . له و رۆژه دا نایانکری پرسئى
به یه کتریش بکه ن .

۶۷. به لام نه وی که په زیوان بوته وه و بر وای به خودا هیناوه و روی ده کاری
چاک کردوه ، له وانە یه له ده سته ی پرگاره کان بن .

۶۸. پهروه رنده ت هه رشتیکى مه یلى لئى بئى وه دى دینئى و هه لده بزیرى [به لام]
نه وان هه قى بواردنیان نیه . له وشه ریک بودوزینه وه شیان ، خودا پاکه و
به رزتره . ۶۹. هه ر پهروه رنده ت ده زانئى چیان له دلدا به ناداوه و چیش
ناشکرا نه درکینن . ۷۰. خوا هه رته وه و له غه یه رته وه هیژای په رستنیك نیه .
له دنیا شو له قیامه تیش سوپاس هه رتایه تی نه وه ؛ فه رمان هه ر فه رمانی
نه وه و بۆ لای نه ویش ده برینه وه .

۵۹- زه مبه ر: خشل. ۶۴- شه ریکه کانتان: یانئى: نه و بنگه له - که به خه یال - به شه ریکى منتان ده زانین.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ
 مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَمْ لَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى
 يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ
 فِيهِ أَمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ
 وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
 ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
 تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا
 هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ﴿٧٥﴾ إِنْ قَرُّونَ كَانَتْ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَعَثْنَا
 عَلَيْهِمْ ذَا الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ
 ﴿٧٦﴾ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ
 نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ
 وَلَا تَتَّبِعِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

۷۱ بیژه: چۆن بیرده که نه وه ئه ر خوا شه وتان هینده لئ درئوکاته وه، که
تاقیامه ت نه بریته وه؟ غهیره زخودا کام شیای په رستنئ هه س
روناکاییتان بۆیینئ؟ مه ر نابیسن؟!

۷۲ بیژه: ئیوه چۆن بیرده به ن ئه ر خوا رۆژتان هینده لئ درئوکاته وه هه تا
قیامه ت بخایه نی؟ غهیره زخودا چه رستیوی ده توانئ شه ویکتان بۆ
دابیینئ که ئیوه تئیدا هه دابده ن؟ مه ر نابینن؟!

۷۳ له به زه یی خوداوه یه، که شه وی بۆ هه دادان و رۆزی بۆ په یدا کردنی ئه و
رۆزی یه ی ئه و ده تانداتئ بۆدانان؛ به شکه م ئیوه شوکری بکه ن.
۷۴ ئه و رۆژه که بانگیان ده کاو ئیژئ: کوا شه ریکه کانم که به خه یالودا
ده هات؟

۷۵ وه ختی له ناو هه ر کۆمه لئیک یه کیان لئ ده که پنه شایه ت، ئه وسا ئیژین:
کوانئ؟ به لگه ی خۆتان بیین؛ جا تئیده گه ن راست هه ر ئه وه یه لای
خوایه و هه رچی که هه لیان ده به ست له ده سیان ده چی.

۷۶ قارۆن له هۆزی مۆسابو، که ده سستی کرد به نا هه قی کردن لیان. هیندن
که نه جینه دابویه، هه ر ته نیا کليله کانیان گرویه کی زۆربه هیزی شه که ت
ده کرد. کاتئ هۆزه که ی پئان گوت: غللو رمه به! خودا پیاوی له خۆده ر چوگی
خۆش ناوین!

۷۷ به وه ی خودا به تۆی داوه، به شوین مالی سه لاوه به! به شی خۆشت له م
دنیا به له بیرمه که! وه ک خوا چاکه ی ده گه ل کردوی، چاکه ی بکه و له م
عه رزه شدا مه که وه شوینی به دفه ری! خودا به دفه ری خوش ناوین.

۷۲- هه دادان: نوڤره گرتن، ئارام گرتن. ۷۶- غللو: بادی هه واو فیزن له به ر ده وه له مهندي.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيَتْهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۖ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ
 مِنْ قَبْلِهِ مِنْ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا
 وَلَا يُسْئَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ
 فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا
 مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُرُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ
 الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ كُتُبُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ
 وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا
 بِهِ وَبَدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ وَمَا كَانَتْ مِنَ الْمُتَصَرِّينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا
 مَكَانَهُ بِآلَامٍ يُسْأَلُونَ وَيُكَابَتُ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
 يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْ لَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بَنَاءُ
 وَيُكَانَهُ لَا يَفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا
 لِلَّذِينَ لَا يَرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فُسَادًا ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُنْقِذِينَ
 ﴿٨٣﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا
 يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

۷۸ گوتی: نه وهی که من هه مه، گشت له زانستی خۆم رایه. بۆچ نه وه ندهی نه زانیبؤ که پیش نه ویش خودا چهن چینی به قردا؛ که له ویش زۆر به هیترترو به ده ست و پیوه ندریش بۆن؟ له و تاوانبارانه - له مه ر تاوانگه لیان - ناپرسنه وه.

۷۹ به تهنه نه و سه نسه نه وه [رۆژی] هاته ناوهۆزه که ی. نه وانه ی هه ر به ئاره زوی ژینی دنیان، گوتیان: خۆزی مه ش وه ک قارۆن ده وله مه ن باین؛ ئای له و به خته ی نه وه هیه تی!

۸۰ هۆزانه کانیش ده یانگوت: هه ی مال ویران! هه رکه سی باوه ری به خودا هه بیت و ئاکار چاک بی، نه و خه لاتی خوا ده یداتی، زۆر چاکتره و نه وخه لاته ش هه ر به شی خۆراگرانه.

۸۱ سا قارۆنمان به ماله وه رۆبرد به ناخی زه میندا. هه یچ ده سته یه کیشی نه بؤ که له خودای بیاریژی و خۆشی یاریده ی خۆی نه دا.

۸۲ نه وکه سانه ی دوینی خۆزگه یان پی ده خواست، رۆژی دوایی ده یانگوت: په کۆ له وسه یره! وادیاره که رۆزی عه بدان - زۆربئی یان که م - به سته به مه یلی خودایه و ئه ر خوا چاکه ی بۆنه کردباین، ئیمه شی هه ر له ناخی زه مین رۆده برد. وا دیاره خودانه ناسان رزگار نابن.

۸۳ ئیمه ماله که ی دواپۆژن هه ر بۆنه وانه داده نین، که له م عه رزه نایانه وی خۆ به زلتر بزائن و به دفه ری که ن. پاشه رۆزیش هه ر بۆ خۆپاریزه کانه.

۸۴ هه رکئی کاریکی چاک بکا، چاکترله وی دیته وه ری؛ هه رکیش ئاکاری خرابن، هه ر به رانبه ر به کرده خراپه کانیا ن جزیا ده درتین.

۷۸- له و تاوانبارانه...: بانی خودا له گوناگه لیان ئاگاداره و نیازی به پرسینه وه له وان نیه.

۷۹- تهنه نه و سه نسه نه: جه لال و شکۆ.

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَى مَعَادٍ قُل رَّبِّي
 أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَى وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنْتَ
 تَرْجُو أَنْ يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ
 فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ
 اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَأَدْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
 الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا
 هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا
 يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ
 صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
 السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُوا
 لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَنْ
 جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

۸۵ ئەو كەسەى كە ئەم قورئانەى كرده ئەركى سەرشانى تۆ، خاترجەم بە دىباتەو ئەوشوئىنەى بەئىنى پىدای . بئۆه : ھەر پەرورەندەى من زاناترە كە كئى لەراستەرى دەرۋاو كئى بەئاشكرا لەناو گومرايى دايە .

۸۶ خۆئەر بەزەبى پەرورەرىنت نەبوايە ، تۆ ھەر بە ھىوا نەبۆى كە ئەم كىتبەت بۆكل كرى ؛ سا تۆش ھەرگىز پىشتىوانى لە خودانە ناسان مەكە !

۸۷ لەدۋاى ئەوەش كە نىشانەكانى خودات بۆكل كرا ، ھەرگىز نابى تۆ لەوانە ھەلەبەكن . ھەر بەرەو پەرورەندەى خۆگازى بگەو ھىچ گادەگەل ئەو بت پەرستانە مەبە .

۸۸ دەگەل خودا ھانا بۆھىچ پەرستىۋىكى تر مەبە . بەغەيرەز ئەو پەرستىۋىكى تر نىە . بەغەيرەز ئەو ھەمۇشتى لەبەين دەچى . فەرمان ھەر فەرمانى ئەو ھەر بۆلاى ئەو دەبرىنەو .

عەنكەبۇت

وئەناو خۇدا كە دەلەندە دۆلەت ئۆمانە

۱ ئەلىف ، لام ، ميم . ۲ ئاخۆ مەردم لاىان وايە ھەر كەبىژن : ئىمە باوەرمان ھىناو ، ئىتر وازيان لى دەھىترى و تۆشى ھىچ ئەزمۇنى نابن ؟

۳ ئىمە ئەوانەى بەرلەمانىشمان بەتاقى كردهو . بىگومانە خوا ئەوانەى كە راسيان گوت ، ئەوانەش كە درۆژن ، ديارى دەكا .

۴ ئاخۆ ئەوانەى بەدكارن ، وادەزانن ناكەونە بەرقەمچى ئىمە ؟ خراپيان لىكدادەتەو .

۵ ھەر كەسى ھومىدى وايە بگا بەدىدارى خودا ، وەختى كە خودادايىناو ، ھەربىنا ھات . بىسەرۋاناش ھەر ئەو .

۶ ھەر كەس دەچىتە خەزايە ، خەباتىكە بۆخۆى دەكا . ديارە خودا لە ھەمۆكەس بى نيازە .

۵- ھەربىنا : بەم زوانە ، لەناكاو .

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَنْتُمْ كُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾
وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ
﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ
فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ
﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ
﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا
وَلْنَحْمِلَ خَطَايَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِّنْ خَطَايَاهُمْ مِّنْ
شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَنْتَ لَا
مَعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

٧ ئەوانەى خواوەن باوەڕن و ئاكار چاکن، خراپەکانیان دەسپێنەو و باشتەر لەوى کردۆيانە، ئێمە پاداشیان پێدەدەین.

٨ ئێمە مرۆمان راسپارد کە دەگەڵ داک و باوکی خۆی چاکە بکا. هەرگا ئەوان هەلیان پێچای، هەر لەروى نەزانیته وە شەریک بۆمن برباربەدەى، تۆ نابێ بەقسەیان بکەى. هەمۆلاتان هەر دەگەرێنەو وە لای خۆم؛ ئەوسا خۆم حالىتان دەکەم، ئێو چکارىکتان دەکرد.

٩ ئەوانەى خواوەن باوەڕن و ئاكار چاکن، رەگەڵ پیاوچاکیان دەخەین.

١٠ لەمەردمدا ئى واش هەیه، ئێزى: ئێمە باوەریمان بەخوا هەیه؛ هەرگاش لەسەر خوداناسین ئازاردرا، وادەزانى ئازارى خەلک وەکو سزای خودا وایە. ئەگەریش لەپەرورەندەت یارییک بێ، ئێزى: ئێمەشتان دەگەڵ بۆین. مەر خوا لەوێ کە لەسینەى خەلکى دنیادایە، ئاگادارتەر نیه؟

١١ خودا بروادارەکان باش دەناسیت و دۆرازانیى باش دەناسى.

١٢ خوانەناسان بەخواوەن باوەڕان دەلێن: کەوێنە شوێنى رێگای ئێمە، ئۆبالی گوناھەکانتان وەمل دەگرین؛ کە ناشکرئ هیچ ئۆبالی گوناھانیان وەستۆبگرن؛ بێگومانە کە ئەوانە درۆزن.

١٣ بارى گرانى خۆیان و بارى گرانى خەلکى دیش - وەل بارى گرانى خۆیان - هەلەگرن و پڕۆى قیامەت لەسەر ئەو بوختان کردنە، دەکەوێنە بەرپر سيارەو.

١٤ ئێمە نۆحمان راسپاردە لای ھۆزەکەى؛ ھەزارسالى پەنجاسال کە میان لەناوما؛ چونکە هەر لەسەر ناھەق بۆن، تۆفان ئەوانى رامالى.

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَبَ السَّفِينَةَ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ
 (١٥) وَإِذْ هَمِيمٌ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ
 خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (١٦) إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ
 وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (١٧) وَإِنْ تُكَذِّبُوا
 فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ (١٨) أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
 يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (١٩) قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ
 فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ
 إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٢٠) يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ
 مَن يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ (٢١) وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي
 الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ
 وَلَا نَصِيرٍ (٢٢) وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
 أُولَئِكَ يَسُؤُونَ مَن رَّحِمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (٢٣)

۱۵ ئىمە خۆى و ھەركىى لە گەمىھەكە دابۇن ، نە جاتن دان . ئەمە شمان كردە بەلگە بەك بۆ ھەمۇ خەلكى دنیاپە .

۱۶ ئىبراھىمىش وە بىرىننە ؛ كاتى بە ھۆزەكەى خۆى گوت : ئىوھە خوابە رستن و لە و بترسن ؛ ئەگەر بىزانن ئەمكارە ھەر بە قازانجى خۆتانە .

۱۷ لە برى ئەوھى ئىوھە خوداپە رستن ، بتگەلىك دەپەرستن و درۆى گەورەش ھەلدە بەستن . ئەوى دەیانپە رستن و غەیرە زخودان ، خۆ ناتوانن رۆزىوبدەن . رۆزى لە خوا داواكەن و بىپەرستن و شوكرى بكەن . ھەمۇلاتان بۆلای ئەو دەگەر ئىننە وە .

۱۸ ئەگەر باوھەر بە من نەكەن ، كۆمەلانى بەرلە ئىوھەش ھەبۇن كە باوھەریان نەكرد . پاسپاردە جگە لە راگە ياندنى پەيامەكەى - بە ئاشكرا - ھىچى تری لە سەرنیە .

۱۹ ئاخۆ ھىندە رانە ماون كە بزانن خودا چۆن شت وەدى دىنى و پاش نە مان دەپھىننیتە وە ؟ ئەمە لای خودا ھاسانە .

۲۰ بىئۆھ : گەشتى لەم سەرزەمىنە بدن و تماشاكەن ، چىكرنى چۆن دەس پىكرد ؟ پاشان [ھەر] خوا ئافراندى ؛ پاشىنىش وەدى دەھىنى . خودا توانای بە سەر ھەمۇشتدا ھەپە .

۲۱ بەمەیلی خۆى ، ھەركى ئازارېدا دەیداو ، ھەركە سىكىش خۆى حەزبكا وە بەر بەزەبى خۆى دەخاو ، ھەر دەوھىننە وە بۆلای خۆى .

۲۲ لە عەرزو لە عاسمانى بن ، ناتوانن خۆر زگار بكەن ؛ غەیرە زخوداش ھىچ ھاناو یارىكارۇنن .

۲۳ ئەو كەسانەى باوھەریان نەكرد بە نىشانانى خودا و بە دیدارى ، ناھومىد بۇن لە بەزەم و جەزەبەى بە ژان بە شیانە .

۱۵- گەمىھەكەشتى . ۲۰- چىكرن : دروس كردن ، سازدان .

ئافراندىن : بەدى ھىتان ، خولقاندن . پاشىن : دواین .

فَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ
فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم
بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ
وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٢٥﴾ * فَمَأْمَنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ
إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَوَهَبْنَا
لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ
وَعَآيَتَهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ
﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ
مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾
أَيُّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ
فِي نَكَاحِكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا
أَنْ قَالُوا أَتُتْبَعُ عَذَابُ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ
﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

۲۲ ته نیاوه رامی هۆزه که ی هه رئه مه بۆ، که: به کوشتن بیکوژن یان بیسووتینن. خودا له ئاگری پاراست. ئه م رۆداوه بۆته وانه ی خاوه ن بپروان، زۆرنیشانه ی تیدا هه یه.

۲۵ گوتی: ئیوه له بری خودا بۆیه بوتان ده په رستن، که له زینی دنیایدا ئیوه یه کترتان خۆش ده وی؛ پاشان له پۆزی قیامه تا حاشا له یه کتر ده که ن و نه فرین بۆیه کتر ده نیژن؛ جیشتان له ئاگرده ده بی و که سیش یاریده تان نادا.

۲۶ ئیتر لۆت بپروای پی هیئا. گوتی: ئه و من کۆچ ده که م به ره ولای په روه رنده ی خۆم. هه ر ئه و خاوه ن ده سه لاته و له کارزانه.

۲۷ ئیمه ئیسحاق و یه عقۆبمان به وی به خشی و پیغه مبه ری و کتیبیشمان کرده به شی نه ته وه ی ئه و؛ له دنیایدا پاداشی ئیمه ی پی گه یشت و له قیامه تیش ئه و له پیاوه چاکه کانه.

۲۸ باسی لۆتیشیان بۆیکه، ئه و سا که به هۆزه که ی گوت: ئیوه کاری ئه وه نده شۆره یی ده که ن، له دنیایدا که س به ره له ئیوه وای نه کرد.

۲۹ ئیوه سواری پیاوان ده بن و رینگریؤ کردۆته پیشه و له دیوه خانی خۆتاندا ئاکاری ناشیرین ده که ن؟ ته نیا وه رامی هۆزه که ی هه ر ئه مه بۆ: ئه گه ر قسه کانت راستن، ئازاری خوامان بۆ بیته.

۳۰ گوتی: ئه ی په روه رنده ی من! له سه ر ئه وه هۆزه به دفه ره، یاریده له تۆ ده خوازم.

۲۵- له بری: له جباتی، له باتی. ۲۷- «پاداشی ئیمه ی پی گه ییشت» یا: ئیمه پاداشیمان پێدا.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا
 أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٢١﴾
 قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ
 وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرَاتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا
 أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيقَ بِهِمْ وَضَافَكَ بِهِمْ ذُرْعًا
 وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجُوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا أَمْرَاتَكَ
 كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٢٣﴾ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ
 هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ
 ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
 ﴿٢٥﴾ وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا
 اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ
 ﴿٢٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
 دَارِهِمْ جَثِيمِينَ ﴿٢٧﴾ وَعَادَا وَثُمُودَا وَقَدْ بَيَّنَّ
 لَكُمْ مِنْ مَسَكِنِهِمْ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
 أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٢٨﴾

۳۱ نه وساش كه راسپارده كانمان مژده يان برد بؤ ئيبراهيم ، گوتيان : ده بئ
خه لكى نه م شاره قريكه ين ، چونكه خه لكه كه ي ناهه قن .

۳۲ گوتى : لؤتيش هه رله ويه . گوتيان : ئيمه باشتري ده زانين كئ لييه ، خؤى و
خاوخيزانى - جگه له زنه كه ي - رزگارد ه كه ين ؛ كه نه و له به جي ماوانه .

۳۳ وه ختي كه راسپارده كانمان چؤنه جه م لؤت ، به ديتيان شله واو ته نكانه ي
هاتئ . گوتيان : مه ترسه و خه م مه خؤ ؛ ئيمه تؤش و خيزانه كه ت - غه يري
ؤنت - رزگارد ه كه ين ، كه نه و له به جي ماوانه .

۳۴ ئيمه بؤسه ر خه لكى نه م شاره به لايه ك - له حه واوه - ده بارئين ، سزاي
له ري لادانيان بي .

۳۵ نيشانيكي ئاشكرامان لي به جي هيشت ؛ بؤ نه وانه ي راده مينن .

۳۶ بؤ مهديه نيش شوعه يبي براي نه وانمان نارد ه لايان . گوتى : گه لؤا نه شي
خودابه رستن ؛ به ته ماش بن رؤزى سه لاو لي راده بي ؛ له م عه رزه شدا
مل له خراپكاري مه نين .

۳۷ نه وان بېروايان پئ نه كرد . نه وسا له رزه واى داگرتن ، كه له مالى خؤياندا
هه ستيان لي برا .

۳۸ هؤزى عادو سه مؤديشمان هه ر به قردان ؛ كه له شوينه واره كانيان
نه مه تان بؤ ده ركه وتوه . شه يتان كاره كانيانى جوان نيشان دان و ري
لي گرتن ، ده شيانزاني [هه ق له ناهه ق هه لاوين] .

وَقَرُّونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَى
 بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَاقِقِينَ
 ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِ فَمِنْهُمْ مَن أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
 وَمِنْهُمْ مَن أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَن خَسَفْنَا بِهِ
 الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَن أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ
 وَلَكِن كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
 أَخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
 اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ
 دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ
 الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ
 ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ أَتُلُّ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
 وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ
 وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

۲۹ قارۋنیش و فیرعه ونیش و هامانیش [هەریه و دەردە چۆن]. دیارە مۇسا
گەلئ نیشانەى ئاشکرای بۆیان هینا؛ بەلام خۆیان - لەم زەمینە -
لەخەلکی بەزلترزانی. نەشیانتوانی بەدەس ئیمەو دەربچن.

۲۰ ئیمە هەریەک لەوانەمان بەتاوانەکەى خۆیان گرت. جا هیندیکیان بای
زۆرتوندی پڕلەچەومان ناردەسەریان؛ هیندیکیشان نارەتەى زل
دایگرتن و هیندیکیشان بەناخی زەویدارپۆبرد؛ هیندیکیشیانمان
لەئاودا نوقمکردن. خوا ناھەقى لئەنەکردن؛ بەلام خۆیان ناھەقیان لە
خۆیان کرد.

۲۱ ئەوکەسانەى غەیرەزخودا دۆسگەلیکیان بۆخۆیان پەیدا کردوہ -
گەربزانن - وەکو کاکلەمۇشانیان بەسەرھاتوہ، کەخانوی بۆخۆی تەنیوہ.
دیارە خانوی کاکلەمۇشان لەھەمۇمالان سس ترە.

۲۲ خوا دەزانئ چین ئەوانەى غەیرەزخۆی؛ کەئەوان ھانایان پئەدەبەن.
ھەرخۆی خواوہ دەستەلات و لەکارزانە.

۲۳ ئەونەزیلانە بۆخەلک دینینەوہ و زانایان نەبئ، تئى ناگەن.
۲۴ خوا ئاسمانان و زەمینى بەھەقانت چئکردۆن. بئ گومانە ئەمە پەندە بۆ
ئەوانەى پڕوادارن.

۲۵ ئەوہى بۆت بەرپىکراوہ - لەم کتیبە - بىخوینەوہ و نوپۆى بکە؛
نمیخویندن [مرو] لەکارى ناشیرین و نارەوا دەپاریزئ. یادى خودا
ھیتاترەو خودا لەھەرکارئ دەیکەن ئاگادارە.

﴿٤٦﴾ وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا
 الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا ءَامَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأُنزِلَ
 إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
 وَكَذَلِكَ أُنزِلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَانَيْنَهُمُ الْكِتَابَ
 يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا
 إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ
 وَلَا تَخْطُطُهُ بِيَمِينِكَ إِذَا لَا رَتَابَ الْمُبْتَطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلْ هُوَ
 ءَايَاتُ بَيِّنَاتٍ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ
 بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ
 ءَايَاتٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ
 مُبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
 يُتْلَى عَلَيْهِمْ ءَايَاتٍ فِي ذَلِكَ لِرَحْمَةٍ وَذِكْرٍ لِقَوْمٍ
 يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا
 يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
 بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾

۴۶ ئەگەر دەگەل ئەهلی کتیب دەکە ونه وتووێژه وه، به و په ڕی نه رم و نیانی قسه یان له ته کابکه ن؛ مه گین له ته ک ئەوانه یان که ناهه قی یان کردوه. ئیوه بیژن: به وقورعانه که بۆ ئیمه هاته خوارو به وکتیبه ی بۆ ئیوه هاتۆته خوارێ، بر واده که یین؛ خودای ئیمه و خودای ئیوه هه ر یه کیکه، ئیمه خۆمان به و ده سپیرین.

۴۷ هه ر وه ها ئەم کتیبه شمان هه نارد بۆتۆ؛ جا که سانی ئیمه کتیبمان پیداون، ده یسه لمینن. له وانیشدا [خه لکی مه ککه] ئی وا هه ن بر وای پی دینن. غه یره ز خودانه ناسانیش، هه یچ که س نیه به نیشانه کانی ئیمه بر وای نه پی.

۴۸ تۆ به رله وه قورعانت بۆ بیته خوارێ، نه ت ده توانی هه یچ کتیبیکی وه خوینی یان به ده ستی خۆت بینوسی؛ ئەگەر وایا، دل چه په لان گومان یان لی په یداده بۆ.

۴۹ به لکۆ قورعان نیشانه گه لی ئاشکراس له سینه ی ئەو که سانه دا، که زانستی یان پیدراوه. غه یره ناهه قیکارانیش، هه یچ که س نیه به نیشانه کانی ئیمه بر وای نه پی.

۵۰ گو تیشیان: بۆ له په ره رنده ی خۆیه وه نیشان گه لی [تایبه تی] بۆ نایه ته خوار؟ بیژه: نیشانه گه لی وا لای خودایه، من هه ر ته نیا تر سینه ری نیشانده رم، نه هه یچی تر.

۵۱ بۆیان ئەوه نده به س نیه که ئیمه ئەم کتیبه مان بۆتۆ ناردۆته خواره وه که بۆیان ده خوێنریته وه؟ بی گومانه که له مه دا - بۆ ئەوانه ی بر وادی ن - بز ی و ئامۆزگاری هه یه.

۵۲ بیژه: که خوا ئاگاداره له من و له ئیوه، به سه. هه ر چی هه یه له ناو ئاسمانان و زه مین، ئەو ده یزانی؛ ئەوانه ی بر وایان به پر وپوچ هیناو، له خودایه حاشایان کرد، هه ر زیانیان له خۆداوه.

وَيَسْتَغِيلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ
وَلِيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْةٌ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَغِيلُونَكَ بِالْعَذَابِ
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٥٥﴾ يَعْجَادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ
﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٥٨﴾ الَّذِينَ
صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ
رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِنْ
سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
لَيَقُولَنَّ اللَّهُ فَإِنِّي يُوَفِّكُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا
لَيَقُولَنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

۵۳ داوات ليدەكەن كە زۆر زۇۋابكەى بەلایان بەسەر بى. ئەگەر وەخت و سەحاتى دىارى نەكرابا، ئازار يان بۇدادەبارى. ھەربىنا لەنەكاوېكدا تۇشيان ھات و پېش ناخەسن.

۵۴ وا بەپەلە ئازاردانت لى دەخوازن، كەچى بى سۇدۇۋە دەورەى لە خودانەناسان داوہ.

۵۵ ئەوئى رۇۋى لەبان سەرو لەۋىرپاۋە ئازار دايان دەپۇشيت و پىان ئىۋى: دەسا سزاي كردهوہى خۇتان بچىۋن.

۵۶ ئەى ئەوانەى خاۋەن بېروان و خۇبەعەبدم دەزانى! زەمىنى من بەرفرەھە، ھەر تەنيا من بپەرستن.

۵۷ ھەمۇكەسىك [تالۋى] مەرگ دەچىۋى: لەپاشانا دەتان ھىننەوہ لای خۇمان.

۵۸ ئەوئى خاۋەن باۋەرۋا ئاكارچاك بۇبن، لەبەھەشتا دەيانبەينە ناو زۇرگەلىك جۇباريان بەبەردادەپرواۋ تاهەتا ھەر لەوئى دەبن. ئاى چەن چاكە پاداشى خەباتكارەكان!

۵۹ ئەوانەى خۇراگرېۋن و تەۋاۋ خۇيان داۋەتەدەس پەرۋەر ئىيان. ۶۰ ئاى كە زۆرن تىرەى ئەو جانەۋەرانە، بۇيو بۇخۇپەنانادەن. خودا بەۋان و بەئىۋەش رۇزى دەدا: بۇخۇى بېسەرۋزانايە.

۶۱ ئەگەر تۆلەمانەپرسى: كى عاسمانان و زەمىنى ۋەدى ھىناۋ خۇرو ھەيفى دەستەمۇكرد؟ بىگومان دەبىۋن: خودا. دەسا چلۇن [لەرىگەى ھەق] كلا دەكرىن؟

۶۲ خودا ھەر چۇنى گەرەك بى، رۇزى ھەركام لەعەبدەكانى خۇى كەموزىاد دەكا. خوا بۇھەمۇشت زانايە.

۶۳ ئەگەر لەمانە بېرسى: كىيە ۋا لەۋحەۋايەۋە بارانە دادەبارىنى و ھەر بەۋ ئاۋە زەۋى زىندۇدەكاتەۋە پاش مردنى؟ بىگومان دەبىۋن: خودا. بىۋە: شوكرانە بۇخودا. بەلام زوربەى ئەمانە دەۋانە ناگەن.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ
لِهيَ الْحَيَوانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا فِي
الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيْنَاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا
هُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٦٥﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَنَّعُوا فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مَاءً آمِنًا وَيُخَطَفُ
النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ
﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ
لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ
جَاهَدُوا فِيْنَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ الرُّومِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم ۝١ غُلِبَتِ الرُّومُ ۝٢ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ
غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۝٣ فِي بَضْعِ سِنِينَ ۝٤ لِلَّهِ الْأَمْرُ
مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ۝٥
بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝٦

۶۲ ئەم ژيانەى سەردنیاىە ، هەمۇ هەرگەپ وگالتەىە و چى ترنیه ؛ ژيانى
 راستە قینه هەر لەودنیاىە ؛ ئەگەر ئەوانە بیزانن .
 ۶۵ هەرگا سواری گەمیه دەبن ، بەدلى پاک لەبەرخوا دەپارنەو . ئەگەر خوا
 نە جاتى دان و گەياندنیە سەروشکانى ، دەلین : خودا شەرىكى هەن .
 ۶۶ با لەو چاکەى ئیمە دەربارەمان کردۆن ، حاشاکەن ؛ با راي ببوین و
 خوش بۆین ، لەپاشەرۆژا تیدەگەن .
 ۶۷ ئاخۆ نابینن مەككەمان بۆکردۆنە شوینی هیمن ، كە خەلكى
 دەورو بەریشیان دەرفیندیرین ؟ چۆن ئەوانە بەپوچ برۆیان هیناو و
 چاکەى خودا لەبیردەگەن ؟
 ۶۸ كنى لەوكە سەنا هەقترە درۆبۆخوا هەلدەبەستى ، یان ئەگەر راستیشى
 بۆدى پیتی درۆیه ؟ ئاخۆ بۆ خودانەناسان جنى لەجەهەندەم نەماو ؟
 ۶۹ ئەوانەى لەرای ئیمەدا چۆنە خەزا ، ئیمەش ئەوان بەریگەرى خۆماندا
 دەبەین . دیارە خودا لایەنگرى كارچاكانە .

رۆم

وێناو فوواكە كەكەندەو دۆلۆفانە

۱ ئەلیف ، لام ، میم . ۲ رۆمى شكان .
 ۳ لەنزیكتر كەوشەنى ئەم سەرزەمینە . لەدواى ئەم ژێركەوتنەیان جارێتر
 سەردەكە ونەو ؛
 ۴ لەماوێ كەمتر لەدەسال . پێش ئەوشكانەو لەدواىەش ، هەمۆكار كاری
 خودایەو ئەوێ رۆژێ باوەرداران كەیفی دەگەن ،
 ۵ بەیاریدە لەخوداوە . خودا حەزكا یاریدە بەهەركەس دەدا . هەرخۆی
 خاوەن دەستەلاتەو دۆلۆفانە .

۶۵- گەمیه : كەشتى .

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
 (٦) يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفْلُونَ
 (٧) أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَّا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
 بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ (٨) أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
 كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً
 وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ
 رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا
 أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (٩) ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسْتَوُوا السُّوَاىَ
 أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ (١٠) اللَّهُ
 يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (١١) وَيَوْمَ تَقُومُ
 السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ (١٢) وَلَمْ يَكُنْ لَهُم مِّنْ شُرَكَائِهِمْ
 شُفَعَاؤُاْ وَكَانُوا شُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ (١٣) وَيَوْمَ
 تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِّدُ يَنْفِرُقُونَ (١٤) فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ (١٥)

- ۶ خودایه به لینی داوه و لی په شیمان نابیتته وه، به لام زوربه ی خه لک نازان.
- ۷ له رواله تی ژینی دنیا ئاگادارن و هیچ ئاگاشیان له پاشه روزه که نیه.
- ۸ ئاخوئه وانه تاوئستا خوئیان به بیراندا نه هات که ئاسمانان و زه مین و هر چی له ناوئه واندايه، هر به راستی خودا به ره می هیان و ئاکامی بو دیاری کردون؟ که چی زوربه ی ئه م مه ردمه باوه رناکه ن که ده گه ل په رو رنده یان هر ر پوه ر پوه ده کرته وه.
- ۹ ئاخو هیچ گه شت و گوزاریان له م زه مینه نه کرده، تا پروانن پیشینه کانی رابردو - که له مان توانا تر بون و زه ویان کیلاو ئاوه دان تریشیان کردو پیغه مبه رانیشیان به نیشانه گه لی ئاشکراوه هاتنه لایان - چیان به سه رهات؟ خودا غه دری لی نه کردن؛ به لام خوئیان هر غه دریان له خوئیان کرد.
- ۱۰ له ئاکاما ئه وانه ی خرابه یان کرد، خراتریان توش هاته وه؛ که نیشانه کانی خویان به درو زانی و حه نه کی خوئیان پیده کرد.
- ۱۱ خوا ئه و خه لکه دروس ده کاو دوا جاریش ده یهینیتته وه. سه ره نجامیش هه موان بولای ئه و دیننه وه.
- ۱۲ ئه ور روزه سه لاپاده یی، تاوانباران دودامان و مته قیان له بهر ده رنایه.
- ۱۳ ئه و شتانه ش به شه ریکی خویان زانین، نایه ن تکایان بو بکه ن؛ له و شه ریکانه شیان هر حاشایه ده که ن.
- ۱۴ پوژی که قیامت هاته ر پوه، ئه ور روزه به ش به ش ده بنه وه.
- ۱۵ جا ئه وانه ی ئه وسا خاوه ن برابون و ئاکاری په سندیان بو بی، جیگه یان له ناو باخچه یه و که یف سازن.

۱۱- هه نه ک: گالته و گه پ. ۱۲- دودامان: کزومات دانیشن.

مته ق له بهر دهرنه هاتن: دهنگ لی دهرنه هاتن، کړو کپ بون.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ
 فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ
 وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ
 الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ
 ﴿١٩﴾ وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ
 تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
 أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً
 إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ ءَايَاتِهِ خَلْقُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْلَافُ السِّنْدِ كُمْ وَالْوَنُكُمُ إِنَّ
 فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ ءَايَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ
 وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
 لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ ءَايَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ
 خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ
 بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

۱۶ ئه وی خواشیان نه ناسیوه و به نیشانه کانی ئیمه و روبه رۆبونی قیامت
بی برابون، ده یانه ئینه پیش بۆتازار.

۱۷ هه مۆ به ره به یانان و سه ر له نگۆریش په سنی پاکی خودا بده ن.

۱۸ سوپاس بۆته و له ئاسمانان و له زه مین، شه وانه ش و ده می نیوه رۆش هه ر
وه تر.

۱۹ زیندی له مردۆ ده رده خاو مردۆ له زیندۆ ده ردینتی؛ زه ویش دوا ی ئه وه ی
مردوه، گیانی وه به ردینتیه وه، ئیوه ش هه روا دیننه ده ری.

۲۰ له نیشانه کانی ئه وه، که ئیوه ی له خۆل چێ کردو ئه وسا ناکاو بۆنه مروو
له دنیا بلا و بۆنه وه.

۲۱ هه ر له نیشانی ئه وه که له خۆتان، ئاو جۆتی بۆ به ره هم هیان؛ که پێان
بچه سیننه وه و خۆشه وستی و ئه وینی خستۆته ناوتان. له مه دا بۆ که سانی
که به وردی سه رنجه بده ن، به لگه زۆرن.

۲۲ هه ر له نیشانی ئه وه داهینانی ئه م عاسمانان و زه مینه و ویک نه چۆنی
زمانی پێ ئاخافتن و ره نگ و رۆتان؛ که له مه دا به لگه زۆرن بۆ زانیان.

۲۳ هه ر له نیشانه کانیه تی؛ خه وی شه وان و رۆژانتان، که رانتان بۆ
ده س خستنی رسق و رۆزی؛ که هه ر له سایه ی ئه و پایه. له مه دا به لگه ی
زۆر هه یه بۆ ئه وکه سانه ی ده بیسن.

۲۴ هه ر له نیشانه کانیه تی؛ بروسکه تان پیشان ده دا ترس و هومیدی پێوه یه؛
له وحه وایه ش بارانو بۆ به ری ده کا، تا زه مینی مردوی پێ زیندو کاته وه.
له مه دا نیشانه زۆرن بۆ ئه وکه سانه ی تیده گه ن.

۱۷- سه ر له نگۆر: دوا ی نیوه رۆ، عه سر.

۲۰- چێ کردن: دروس کردن، سازدان.

۲۱- ئاو جۆت: هام جۆت، هاوسه ر.

۲۲- ویک نه چۆن: له یه ک نه چۆن. ئاخافتن: قسه کردن.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَانُونٌ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ
أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ فِي
مَا رَزَقْتَكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ
أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾
بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَ هُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ
أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْصِرْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ
حَنِيفًا فِطْرَتُ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ
اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ ﴿٣١﴾ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا
دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلٌّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٣﴾

۲۵ هر له نیشانه کانیه تی که ئەم عاسمان وزه مینه، به فەرمانی راوه ستاون.
پاشان هەرگا - تەنیا یه کجار - لەم زه مینه بانگۆدهکا، ئیوه له پەر
ده رده که ون.

۲۶ هەرکێ ههیه له ئاسمانان وزه میندا، کری ئەون؛ گشتی بۆئه و به رفه رمانه.
۲۷ خۆی ئەوخه لکه وه دی دینی و دوا جاریش ده یهینیته وه، که بۆئه و
هاسانتریشه. له ئاسمانان وزه میندا نمۆنه ی باشتین ئاکار لای خودایه.
هه رخۆی خاوهن ده سته لات و له کارزانه.

۲۸ مه سه لیکی له خۆتان بۆ هیناونه وه: ئاخۆ ئیوه له و بژیوه ی له ئیمه وه
پینوکه ییوه، به نیه کانۆ ده که نه هاوبه شی خۆتان؟ هه ردولا وه کو
یه که ده بن؟ هه ره که ئیوه ترستان له یه کتر ههیه، ئاواش ترسۆ له مان
هه یه؟ ئیمه ئاوا نیشانه کان - پوخت و پاراو - بۆئه وکه سانه ی تیده گهن،
ده خه ینه رۆ.

۲۹ به لام ئەوانه ی ناهه قن، هه رچی ئاره زوی خۆیانه له دوی ده چن؛ چش
نازانن. هه رکه سیکیش خودا ریگه ی لێ بگۆرێ، کێ ده توانی شاره زای
کا؟ که سیشیان ده هانا نایه.

۳۰ تۆ هه ر رۆ له م دینه بکه و هه ره به ره وهه ق هه نگاو بنی؛ دینیکی بنه رته تی وه
له سروشتا خوا ئەوخه لکه ی هه ره بۆیه کتا به رستی وه دی هیناوه. کاری
خوداش گۆرانی به سه ردا نایه. دینی پته وو پایه دار هه ره ئەمه یه؛ به لام
زوربه ی ئاپۆره ی مه ردم نه زانن.

۳۱ بگه رپنه وه بۆلای و لێی بترسن و نوێژبکه ن و له ریزه ی ئەوانه مه بن شه ریکی
بۆ په یدا ده که ن.

۳۲ ئەوانه که دینی خۆیان له یه که جودا کردۆته وه و ده سته ده سته بۆنه ته وه،
هه رده سته یه که به بیرو باوه ری خۆیان دلایان خۆشه.

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَاقَهُمْ
 مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا
 ءَاتَيْنَهُمْ فَتَمْتَعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ
 سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا أَذَقْنَا
 النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِن تُصِيبْهُمْ سَيْئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
 إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ
 وَيَقْدِرُ إِن فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَتَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ
 حَقَّهُ، وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ
 وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَاءَ آتَيْنَاهُم مِّن رَّبَّا
 لِيَرْبُؤُوا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَاءَ آتَيْنَاهُم مِّن ذِكْوَةٍ
 تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾ اللَّهُ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ
 شَرِكَايَكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَيْءٍ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ
 عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
 أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

۳۳ ئەم مەردمە گەر بە لایەکیان بە سەردی، ھانادەبەن بۆ پەرورە رندە ی
خۆیان و بەرەوئە دەگەرینەو. ئەگەر دوا یە تۆشی بە ختەو ەری کردن،
ناکا و ھیندیک [لەو خۆشیەدا] شەریک بۆ پەرورە رندەیان پەیدادەکەن.

۳۴ دەبا ئەو چاکە ی لە بیرکەن کە ئیمە دەربارەن کردۆن. بە ئارەزۆ
رای ببوین، زۆر ناخیەنی دەزانن.

۳۵ ئاخۆ ئیمە بە لگە یە کمان بۆ ئەمانە ناردۆتە خوار کە دەربارە ی ئەو شتانە ی
ئەوان دەیکە نە شەریک، قسە بکا؟

۳۶ ھەرگا ئیمە بە مەردمە تامی بە ختەو ەریمان چەشت، پیتی شاد دەبن.
ئەگەر لە سزای کرداری خراپیاندا تۆشی نالەباری ھاتن، ھیچ
ھومیدیکیان نامینن.

۳۷ ئاخۆ ئەوانە نازانن کە ناردنی بۆیو بە مەیلی خودایە؛ بۆیە کئی زۆر
بە پێ دەکا و بۆیە کئی کەم؟ بۆ ئەوانە ی بە باو ەپن، لە مەدا زۆر نیشانە ھەن.

۳۸ کە وایە تۆ بەشی خزم و ھەژار و پێواری ئاتاج، وە لا بنی و ھەر کەس بەشی
خۆی بدە یە. ئەم ئاکارە پەسن ترە بۆ ئەوانە ی پەزای خودایان گەرە کە و
ئەوانە ڕزگارە کانن.

۳۹ ئەو ی بە ناوی سۆ ئەیدەن کە لە ناو مائی خە لکدا زیدە بیی، لجەم خودا
زیدە نابن. [بە لام] ئەو مائی کە بە زە کات دەیدەن و دە تانە و ئی خودا
لە خۆتان ڕازی کەن، زۆر تر تان پێ دەگاتەو.

۴۰ خودا ھەر ئەو کە سە یە کە ئیو ە ی دروس کردو ئەو سا ڕۆزی پێدان؛
لە پاشان دە تان مری ئی و دیسان دە تان خاتەو ە ۆین. ئاخۆ ئەوانە ی کە ئیو ە
کردو تانن بە شەریکی، ئەو کارانە یان پێ دە کری؟ خوا بێ عەیبە و لەو ە
پایە بەر زترە کە بلین: شەریکی ھە یە.

۴۱ گەندە کاری ئەم مەردمە - لە بە ژو دەریا - خۆی نواند. دەبا سزای
ھیندیک لە ئاکارە کانیان پێ بجیۆی؛ شایە تا بگەرینەو.

۳۹- «زۆر تر تان پێ دەگاتەو»: ھەر وا کە دیارە پاچە ی ئەم پازە تۆزی ئازاد و دۆر لە ھەزە: ھۆی ئەمەش
«التفات» یەکە کە لە نایە تە کە دا ھە یە و «التفات» یش - وا کە لە زمانی عەرەبییدا ھە یە - لە زمانی کوردی و
فارسییدا نیە.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ
 كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤١﴾ فَأَقْرَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَنِيمِ مِنْ
 قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ، مِنْ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصْدَعُونَ ﴿٤٢﴾ مَنْ
 كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ، وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسَ لَهُ يَمْهَدُونَ ﴿٤٣﴾
 لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
 الْكَافِرِينَ ﴿٤٤﴾ وَمَنْ ءَايَنْتَهُ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبَشِّرًا وَلِيَذِيقَكُمْ
 مِنْ رَحْمَتِهِ ۚ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ ۚ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَلَعَلَّكُمْ
 تَشْكُرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمْ ۖ وَأَوَّكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٦﴾ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ
 فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَنَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
 خِلَالِهِ ۚ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ ۚ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
 ﴿٤٧﴾ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنَ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ
 ﴿٤٨﴾ فَانْظُرْ إِلَىٰ ءَاثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ
 مَوْتِهَا ۚ إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتِ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٩﴾

۲۲ بیژه: به عه رز ابگه رین، ساپروان؛ نه وانه ی به رله ئیوه بؤن، چیان به سه ر هات؟ به شی زوریان شه ریکیان بؤخواده زانی.

۲۳ ده سا تو رۆکه له و دینه پایه داره، به رله و رۆژه ی که خودا برپاری داوه و هه ر وه دی دی. نه وی رۆژی بلاوه ی ده که ن.

۲۴ هه رکئی خودای نه ناسیوه، هه رزیانی له خوی داوه؛ کیش ئاکاری چاکی بوه، جینگه ی خویان خوش کردوه.

۲۵ هه تاوه کۆ له چا که ی خوی، پاداشی برواداران و ئاکار چاکان بداته وه. خودا خوشی له ناشکوری که ران نایه.

۲۶ یه کیک له نیشانه کانی نه و نه مه یه که بایانی مرگینی ده ر به رپی ده کا تا له بز ی خوی به ئیوه بجیژی. گه میه ش هه ر به فه رمانی نه و بین و بچن و له سایه ی ده هنده یی نه و، رۆزی خۆتان په یدابکه ن؛ به شکو شوکرانه بژی رین.

۲۷ به رله تۆش زوریغه مبه رمان نارده سه رگه لانی خویان و گه لئی به لگه ی پته ویان برده لایان. جا نه وانه ی دژیان ویستان، وه به ر تۆله ی ئیمه که وتن؛ نه وی برواشیان پیکردن، هه رخۆمان یارمه تیمان دان.

۲۸ هه رخودایه نه و بایانه به رپی ده کا، نه وانیش هه ور ده بزوینن؛ نه وسا هه ر چۆنی گه ره ک بئی، نه و هه ورانه له نه زمانا پرزو بلا و ده کاته وه و گه وال گه والیشیان ده کا. که ده بیینی له وانه وه دلۆپه دیته خواره وه؛ مه یلی بیینی و بۆه رکامی له عه بدانی خوی بنیژی، دلخۆش ده بن.

۲۹ که چی به رله وه بارانیان بۆباری، نا هو میدبؤن.
۵۰ ده برپوانه به زه ی خودا چی کردوه! زه وی مردؤ له نوئی زیندؤ ده کاته وه. زیندؤ کر نه وه ی مریانیش کاری نه وه. هه رخوی توانای به سه ر هه مؤشدا هه یه.

وَلَيْنِ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ
 ٥١ فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الصَّعَّةَ الدُّعَاءَ إِذَا ذُلُّوا
 مُدِيرِينَ ٥٢ وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعُمَى عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا
 مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ٥٣ * اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ
 قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ٥٤
 وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ
 كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ٥٥ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ
 لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ
 وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ٥٦ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُنْفَعُ الَّذِينَ
 ظَلَمُوا مُعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ٥٧ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا
 لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ
 لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ٥٨ كَذَلِكَ
 يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ٥٩ فَاصْبِرْ إِنْ
 وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ٦٠

۵۱ خۆ ئەگەر باهک بنیرین به ره میان زهرد هه لگیزی، به شوینیدا گازنده و ناشکوری ده کهن.

۵۲ تۆ ناتانی کاریک بکه ی ئەم مریانه گویت پی بدەن. ئەگەر خۆ له تۆ که ر بکه ن، هەر چه نده بانگیشیان بکه ی، لیت ناییسن.

۵۳ رپی شانده ری کویرانیس نیت، له گومرایی وه یانگیزی. هەر ئەوانه لیت ده بیسن، به نیشانی ئیمه پرواده کهن و چیان پی بلپی لاره ملن.

۵۴ خودا که ئیوه ی دروس کرد، له سه ره تادا بی هیژبۆن؛ پاش بی هیزی، گوری پیدان؛ له پاشانا هیژوگوری لی ستاندن و پیری کردن. به مه یلی خۆی ده ئافرینی، زاناو توانا هه رخۆیه تی.

۵۵ رۆژی که سه لا راده بی، تاوانباران سویندی ده خۆن جیا له ساتیک نه مانه وه. ئاوا هەر شوین درۆکه وتن.

۵۶ ئەو که سانه به زانست و باوه ردارین، پیان ئیژن؛ هەر وه کو خودا نۆسیویه، تا رۆژی سه لا ماونه وه؛ سا ئەمه رۆژی سه لایه؛ به لام ئیوه نه ژانیوه.

۵۷ له و رۆژه دا ئەو که سانه ی که وا غه دریان کردوه، به هانه یان قازانجیان پی ناگه یه نی و ریشیان نادری داوا ی لی خوشبۆنی بکه ن.

۵۸ وائیمه له م قورئانه دا هه مۆ جوړه نه زیله مان بۆ ئەوخه لکه هینایه وه. که چی هه رگا نیشانه یه کیان بۆیتنی، بی سو خودانه ناسه کان، ئیژن؛ ئیوه

له قسه ی پۆج به ولاوه چیترتان نیه.

۵۹ ئاوا خودا مۆرده خاته سه ردلی ئەو که سانه وه که نایانه وی بزائن.

۶۰ سا خۆت بگره، به لپینی خودا دیتته جی؛ نه کا ئەوانه ی درپۆنگن، تۆ له رپی هه ق بترازینن.

سُورَةُ الْقِسْمَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَلَمْ (١) تَلِكْ ءَايٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ (٢) هُدًى وَرَحْمَةً
 لِّلْمُحْسِنِيْنَ (٣) الَّذِيْنَ يَقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ
 بِاٰلَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُوْنَ (٤) اُوْلٰئِكَ عَلٰى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ؕ اُوْلٰئِكَ
 هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ (٥) وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ
 لِيُضِلَّ عَن سَبِيْلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ؕ اُوْلٰئِكَ لَهُمْ
 عَذَابٌ مُّهِينٌ (٦) وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ ءَايٰتُنَا وَاٰلٰى مُسْتَكْبِرًا
 كَاَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَاَن فِيْ اُذْنَيْهِ وَقَرَّ اَبْشَرُهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ (٧)
 اِنَّ الَّذِيْنَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتُ النَّعِيْمِ (٨)
 خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَعَدَ اللّٰهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (٩) خَلَقَ
 السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَّرَوْنَهَا ؕ اَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوْسِيْ اَن تَمِيْدَ
 بِكُمْ وَبَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ؕ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَآءً فَاَنْبَتْنَا فِيْهَا
 مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ (١٠) هٰذَا خَلَقُ اللّٰهُ فَاَرَوْفِيْ مَاذَا
 خَلَقَ الَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ بَلِ الظّٰلِمُوْنَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ (١١)

لوقمان

ولا ناو خود که دلا ندلا و دلا نوا نه

۱ نه لیف ، لام ، میم .

۲ نه مانه نیشانه کانی کتیبی پر له کار زانین ؛

۳ ری شاند هرو به زه یین بو نه و که سانه ی چاکه ده کهن ؛

۴ نه وانه ی نو یوده کهن و زه کات ده دهن و روژی سه لا ده سه لمینن ؛

۵ نه وانه پهروه رنده یان ریگه ی راستی وه به رنانون ؛ پرگارانن .

۶ له م خه لکه دانی واهیه کریاری قسه ی بیتامه و له نه زانی ، ده یه وی

خه لک له ریگه ی خوا نکلایکاو ده یکاته گالته جاری خو ی . نه وانه ی

نه وکاره ده کهن ، نه شی زور به سوکایه تی نازار بدرین .

۷ هه رگا نیشانه کانمانی له رو دا ده خوینرینه وه ، به فیزه وه پشتی نه کاته

نه و لا وه له گوین که سی که هه ردو گوینی گران بوین ، وه کؤ نه ی بیستی

وایه . سا تو مژده ی نازاریکی ژانوی به و که سه بده .

۸ نه وانه ی بروایان هینا و ناکاری چاکیان ره چاو کرد ، به شی نه وان باغاتی

پر خیر و بیتره .

۹ هه تاسه ر هه ر له وی ده بن . به لینی خوا هه ر دیته جی ؛ هه ر خو ی خاوه ن

ده سته لات و له کار زانه .

۱۰ ناسمانه کانی له و به رزه وه دی هینا ، به بی نه مه ی هیچ نه ستونده کی

ببینن . کیواتی خسته سه رزه مین که له رزه به ئیوه نه کا ؛ هه مؤ جو ره

جانه وه ری ده ویدا بلا و کرده وه . ناویکی شمان له حه واوه بو ژانندن ، که

له ویدا جؤ ته ی گش جو ره رو کی به به هره مان شین کرده وه .

۱۱ نه مه کاره کانی خودا ؛ ده سا ئیوه نیشانم دهن غه یره خودا چیان کرده .

نه وانه ی له دوی ناهه قین ، به نا شکرا ری له خو یان هه له ده کهن .

۷- له گوین : هه روه کؤ .

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَنَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا
 يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ
 لُقْمَنُ لِابْنِهِ ۖ وَهُوَ يَعِظُهُ ۖ يَبْنَىٰ لِأُثْرِكٍ بِاللَّهِ ابْنُ الشِّرْكَ
 لَظْلَمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ
 وَهَنَا عَلَىٰ وَهْنٍ ۖ وَفَصَّلَهُ ۖ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ
 إِلَى الْمَصِيرِ ﴿١٤﴾ وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ
 لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا
 وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ ۖ إِلَىٰ ثَمَرٍ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأُنَبِّئُكُم
 بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَبْنَىٰ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ
 خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ
 بِهَا اللَّهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَبْنَىٰ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَامُرْ
 بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَلِكَ
 مِّنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصْعِقْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ
 مَرَحًا ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ
 وَأَغْضُضْ مِن صَوْتِكَ ۖ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

۱۲ لوقمانیشمان له کارزانیدا راهینا، که: له سهرته ههر شوکرانه ی
خودابکه ی؛ ههرکه سیکی شوکرئ دهکا، شوکرکه ی ههر بۆخوی دهکا؛
ههرکه سیکیش پی نه زان بی [با بزانی] خودا له بی نیازیدا شایانی
تاریف کردنه.

۱۳ کاتی لوقمان - که خهریکی ئاموژگاری کورکه ی بؤ - پینگوت: روله م!
که س مه که شهریک بۆخودا، شهریک بۆخودا بریاردان، ناهه قیه کی
زۆرمه زنه.

۱۴ ئاموژگاری مرومان کرد سه بارهت به دای و بابی. دایکی که به و ئاوس بوه،
چه ندی کویره وه ری دیوه؛ له مه مک برینه وه شی دوسال وه ختی
خایاندوه. که: تۆ سپاسی من بکه و سوپاسی دایکوبابت که، دوا جار
دینه وه بۆلای من.

۱۵ ئه گهریش دنه ی تۆیان دا، شتی بکه ی به شهریکم - که خۆت هیچی
لی نازانی - فه رمانیان به جی مه هیته؛ له دنیا دا به خوشی ده گه لیان
بۆی و ههر له شوین ئه وانه برۆ که به ره و من گه راونه وه. له ئاکاما ههر
ده گه رینه وه لای من، ئه و سا تیتان ده گه یه نم چۆکردوه.

۱۶ کورپوگه ی خۆم! کرده ی به قاس تۆمی خه رده ل له سه رزه مین له ناو
به ردیک، یان له ته شقی عاسمانان بی، خودا ده یه ینیته گۆرئ. خوا
هه مۆستی لی دیاره و ئاگاداره.

۱۷ کورپوگه ی خۆم! نوێژی بکه و هانه ی کاری چاکه بده و به رله کاری خراب
بگه ره و چت به سه رهات، خۆراگر به؛ ئه مه له وکارنه یه خوا ویستۆیه تی.

۱۸ به فیزه وه رۆ له خه لک وه رمه گیره؛ به لۆت به رزی له پێ مه رۆ. خودا
ئه وانه ی خوش ناوی له رینگه خۆیان باده دهن؛ شای به خۆن.

۱۹ شینه یی به ریدابرۆ و به دهنگی نزم بپه یوه؛ چونکه دهنگی ههره ناخۆش
له که رانه وه ده رده چی.

۱۶- قاس: ئه ندازه. ۱۸- خۆیان باده دهن: به لاره له نجه وه نه رۆن. شای به خۆبۆن: به حالی خۆ

که یف ساز بۆن. ۱۹- شینه یی: له سه ر خۆیی. بپه یوه: قسه بکه: له په یوین یا په یقین: قسه کردن.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَافِي السَّمَوَاتِ وَمَافِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ
 عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ
 بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا
 مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ
 الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾ * وَمَن يُسَلِّمْ
 وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ
 وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ
 إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
 ﴿٢٣﴾ نُمِيعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾
 وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَافِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ
 مِن شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ
 مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَا خَلَقَكُمْ
 وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كُنُفُسٍ وَاحِدَةً إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

۲۰ ناخوئیوه نه تاندیوه خوا هه رشتی له ئاسمانان و زه میندان، بوئیوه ی که وی کردوه و به ئاشکراو به نهینی به هه رگه لی به سه رتانا رزاندوه؟ هه ر له وخه لکه ش که سی وا هه ن له سه رخودا کیشه ده که ن، بی ئه وه ی چی لی بزائن، یان خو یان شاره زا بۆن، یان کتیبیک بۆیان رۆشن بکاته وه.

۲۱ ئه گه ر به وانه بگوتری: ئه وی خودا ناردیه خوار ی ئیوه په یه وه ی لیبه که ن؛ ئیژن: ئیمه هه ر په یه وه ی ئه وشتانه یین که باوانمانی له سه ربۆن. باشه یتانیش بانگیان بکا بۆسه ر ئازاری به ئاگر.

۲۲ هه رکه سیک به دلێکی پاک روی له خوابی و ئاکار چاک بی، دیاره ئالقه ی هه ره پته و ئه وگرتویه و ئاکامی هه مۆ کاریکیش به ره و خوایه.

۲۳ ئه وکه سانه ی حاشاده که ن، حاشایان غه مبارت نه کا. هه مۆ دینه وه لای خو مان؛ ئه وسا خه به ریان پینده ده یین که چیان ده کرد. خودا له رازی دلانیس ئاگای هه یه.

۲۴ واده که یین که م ی رای بویرن، پاشان ناچار به ره و ئازاری دژواریان راده کیشین.

۲۵ ئه گه ر له وانه بیرسی: ک ی عاسمانان و زه مینی وه دی هیئا؟ ئیژن: خودا. تۆ بیوه: شوکر بۆخودا؛ به لام زور به یان نه زانن.

۲۶ هه رشتیکی له عاسمانان و زه میندان، گش هی خودان. خوا له گشتان بی نیازه و شایانی تاریف کردنه.

۲۷ هه رچی دار له م زه مینه هه ن بینه قه له م، مه ره که فیان له به حربی و حه وت به حری دیش بینه پالی، هیشتا قسه کانی خودا دوا بی نایه. خودا خاوه ن ده سه لات ی له کار زانه.

۲۸ ئافراندن و مراندن و ژياندن ئان له یه ک نه فه ر پترنیه، خودا ده بیسی و ده بین ی.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
 وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ
 بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٠﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ
 مِنْ دُونِهِ الْبَطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢١﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
 الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ
 فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٢٢﴾ وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوَاجٌ
 كَالظُّلَلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ
 فَمِنْهُمْ مُّقْنَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ
 ﴿٢٣﴾ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ اتِّقَارًا بَكُمْ وَأَخْشَاوًا وَمَا لَا يَجْزِي وَالِدٌ
 عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٍ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
 حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللَّهِ
 الْغُرُورُ ﴿٢٤﴾ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ
 وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا
 وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٢٥﴾

سُورَةُ السَّجْدَةِ

۲۹ بۆنه تدیوه خوا شه و ده رۆژ هه لده کیشی و رۆژیش ده شه و هه لده کیشی؛
خۆرو هه یفشیی که وی کرد؟ هه ریه که یان تاماوه یی دیاری کراو
له ته فکه ردان. خودا له هه رکاری بیکن ناگاداره.

۳۰ هه رده یی به مه یزان خودا راسته و هانا بۆه رشتی به رن - له غه یره زنه و
- کاری بۆچه. پایه به رزی هه ره مه زن، هه ر خودایه.

۳۱ تۆنه تدیوه له سۆنگه ی چاکه ی خوداوه گه میه له دورده ریادا له گه راندایه؛
تا نیشانه کانی خۆیتان نیشان بدا؟ هه ر له مه دا زۆر به لگه هه ن بۆ هه مۆ
خۆراگرانی شوکر بۆیر.

۳۲ هه ر کاتیکیش پێلی زلی وه ک هه وری پر، خۆیان به سه ره له کیشن،
به دلپاکیی و برۆای بێ غه ش له بهر خوا ده پارینه وه. وه ختی رزگاری
کردن و گه ینه سه ره به، هیندی له وان مام ناوونجین. هه یج که س
له نیشانه کانمان حاشای نیه، مه گین گه لی فریوبازانی پێ نه زان.

۳۳ ئه ی خه لکینه! ده یی له پهروه رنده تان ترسۆ هه یی؛ ترسی ئه و رۆژه شتان
هه یی که هه یج باوکیک ئوبالی فرزند ی خۆشی له سه ر نیه و هه یج
فرزند یکیش بۆ بابی سودی نابێ. به لینی خودا هه ر راسته و نابێ هه رگیز
وینی دنیا فریوتاندا. نه شچن شه یتان به به خشنده یی خودا فریوتان بدا.

۳۴ زانستی رۆژی سه لایه لای خودایه؛ بارانه ش ئه و ده یبارینتی و ده شزانی
تۆلی زگ پێران چی تیدایه. که س نازانی کاری سه به ی رۆژی چیه و که س
نازانی له کامه سه رزه مین ده مرئ. خودا زاناو ناگاداره.

سه جده

۳۲- پێل: شه بۆلی ئاو. به ژ: وشکی، وشکانی. مام ناوونجی: به یینی زۆرو که م: یانی: دلپاکیی ناو
که میه که یان نه ماوه و به ته وایش له بیر یان نه چوه ته وه.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 ٢ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
 مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ٣ اللَّهُ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
 ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا
 تَتَذَكَّرُونَ ٤ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ
 إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ٥ ذَلِكَ
 عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ٦ الَّذِي أَحْسَنَ
 كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ٧ ثُمَّ جَعَلَ
 نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ٨ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ
 مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا
 مَّا تَشْكُرُونَ ٩ وَقَالُوا آيَاءُ ذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَئِنَّا لَفِي
 خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ١٠ قُلْ يَتُوقَفُكُمْ
 مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ١١

ولاناو خوکا که کاهن دلوکانه

۱ نه لیف، لام، میم.

۲ نه م کتیبه له راهینه ری دنیاوه ناردراوه و بی گومانه.

۳ ناخو ئیزن: هه ر له خووه نه م درۆیه ی هه لبه ستوه؟ به لکو راسته و له پهره رنده ی توپایه؛ تا به هو ی نه م، ترس وه به رهوژنک بی نی، که به رله تو که س ترسی وه به رنه ناو ن؛ به شکو به ری پاست بزنان.

۴ نه خودایه ی ئاسمانه کان و زه مین و هه رچی له ناو نه و دوه دا به شه ش روژ وه دی هی ناوه؛ پاشان له سه ر ته ختی فه رمانپه وایی خو ی دامه زراوه. غهیره ز نه و، گه و ره و تکار یکتان نیه. ده سا بو بیرناکه نه وه؟

۵ هه رچی کاره له م ئاسمان و زه مینه دا پیکی دیننی و له روژنکدا هه لده کشیته وه بۆلای؛ که به پپی ژماره ی ئیوه هه زار ساله.

۶ نه وه زانا به نادیارو دیاران و هه ر خو ی خاوه ن ده سته لات و دلوکانه.

۷ نه و که سیکه هه مۆشتی - به وپه ری پکی و له باری - دروس کرد و مروشی - له سه ره تادا - له ماکی قور وه دی هی نا.

۸ له پاشان نه ته وه ی نه می له پالاته ی چۆره ناویکی که م بایه خ وه دی هی نا.

۹ نه و سا راسته و پاسته ی کرد و له گیانی خو ی فۆی پیدا کرد؛ گو یچکه و چاو و دلشی داوه به ئیوه. که متان شوکرانه بوژن.

۱۰ گو تیشیان: نه گه ر له ناخی هه ردا گوم بوین، ناخو دیسان ده زینه وه و له نو ی دبینه وه مرو؟ دیاره نه وان له رپوه رپوبونه وه یان ده گه ل په ره رنده ی خو یان حاشاده کهن.

۱۱ بیژه: نه وفرشته ی پی میرد - که ئیوه ی دراوه ته ده ست - ده و مریننی و پاشان ده برینه وه بۆلای په ره رنده و.

۷-ماک: هه ره گه زو بنجینه یی که شتی لئ پیک هاتۆم. ۱۱-پی میرد: ئیزراییل، مه لکه مۆت.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو أُرُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
 رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ
 ﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ
 مِنِّي لَا أَملَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾
 فَذُوقُوا يَمَانِسِيَّتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ
 وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ
 بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ
 رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾ نَتَجَافَىٰ جُنُوبَهُمْ
 عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
 يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً
 بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا
 لَا يَسْتَوُونَ ﴿١٨﴾ أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ
 جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا
 فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ
 لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ ﴿٢٠﴾

۱۲ کاتی تۆ تاوانباره کان به سه رشۆری ببینیوه، که لای پهروه رنده یانن: نه ی پهروه رنده ی گلامان! دیتمان و بیستمان و تهواو باوه پمان هیناوه؛ سا تۆ بمانگه رینه وه؛ نه مجاره کاری چاک ده که ی.

۱۳ نه گهر چه زمان بگردایه، هه مۆکه سمان به ره وخۆ شاره زا ده کرد؛ به لام من به لَینم داوه که چه هه نده م - له خِیلِ جنۆکه و مرو - تۆی ده که م.

۱۴ ده بجینۆن! له بیرتان چۆ که تۆشی نه م روژه ده بن؛ ئیمه ش ئیوه له بیرده که ی و له سۆنگه ی نه وکارانه دا ده تانکرد، تاسه ره هه رتازار بجینۆن.

۱۵ هه رته وانه به نیشانه کانی ئیمه برواده که ن، که هه رگا نه و نیشانه گه لیانه وه بیر بهیننه وه، خۆ ده خه نه سه ره سوژده وه وه به سوپاسه وه په سنی پاک ی پهروه رنده ی خۆیان نه ده ن و خۆیان به زل نازانن؛

۱۶ برکیان له پنی خه فه کانیا ن جازده یی و به ترس و به هومیدده وه هانا وه به ره پهروه رنده ی خۆ ده به ن و، له و بزیوه ی پیمان داون خیر ی ده که ن.

۱۷ که س نازانی له بارته قای نه وکارانه ی کردۆیا نه چ پاداشی کی جاورۆشنه وکه ریان بۆ تاقه ت کراوه.

۱۸ چۆن که سی بروای هیناوه، وه که نه وه یه که له پای خودا لای داوه؟ وه که به کترین.

۱۹ به لام نه وانه ی وا خاوه ن باوه رو ئاکار چاک بۆگن، له پاداشی نه وکارانه ی کردۆیا نه، نه نوایان له دور باغاته.

۲۰ نه وکه سانه ش که له رینگه لایانداوه، بلیسه ی ئاگر شوینیانه و تا بخوازن لیی ده ر بجن، ده یان نهیننه وه ناوناگر. پِشیان ئینۆن: ده بجینۆن زانی به ئاگر سۆتانی، که ئیوه به درۆتان زانی.

وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ
أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ
هُدًى لِبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ
بِأَمْرِنَا لِمَا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ
هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿٢٥﴾ أُولَئِكَ يَهْدِيهِمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً أَفَلَا يَسْمَعُونَ
﴿٢٦﴾ أُولَئِكَ يَرَوْنَ أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ
بِهِ زُرْعَاتًا كُلُّ مِنْهُ أَنْعَمُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾
وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ
﴿٢٩﴾ فَأَعْرَضَ عَنْهُمْ وَانْتَظَرِ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْأَنْعَامِ

۲۱ بی گومانه ئیمه به جگه ئازاره هه ره گه وره که، ئازاری ئەم دنیا به شیان
بی ده چیژین؛ شایه تا بگه رینه وه.

۲۲ کئی له وکسه سه ناهه قتره، که نیشانه کانی په روه رنده ی وه بیر بهینه وه،
پاشان وازی لی بهیننی؟ تۆله له و تاوانبارانه ده کهینه وه.

۲۳ کتیبمان به مؤساش داوه؛ کردیشمانه ری نیشاندەر بۆ زار و زیچی
ئیسرا ئیل. سا تۆش له روبه رو بونی ئەم [قورئانه] بی گومان به.

۲۴ له وانیشدا چه ندکه سیکمان کرده رێبه ر، که هه ر به فهرمانی خۆمان
ریتوینی مه ردم بکه ن؛ چونکه توانی خۆرا گرتنیان تیدابو؛ به ته واوی
باوه ریشیان به نیشانانمان هینابو.

۲۵ دیاریشه په روه رنده ی تۆ - رۆژی سه لا - خۆی به وکارانه راده گا که ئەوانه
له سه ریان پینگ نه ده هاتن.

۲۶ ئەو چه نندین به ره ی مرویه ی که له ناو ماله کانیاندا ده خولانه وه و ئیمه
هه مۆمان قکردن، ئاخۆ راسته قینه ی بۆ ئەوان ده رنه خست؟ له مه دا زۆر
نیشانه هه ن، مه ر ناییسن؟

۲۷ ئاخۆ ئەمانه نابینن که ئیمه بۆ زه وی قاقر ئاو ده نیرین، روه کی وای
بی شین ده که یین، تیره خۆره ی خۆیان و مالا تیشیانه؟ مه ر نابینن؟

۲۸ ئیزن: ئەگه ر قسه وراسته، ئەو سه رکه وتنه که ی ده بی؟

۲۹ بیوه: رۆژی سه رکه وتنی، خوانه ناسان بر واکه یان قازانجیکی بۆیان نابیی؛
هیچ مۆله تیشیان نادری.

۳۰ سا تۆواز له وانه بیته و چاوه نۆربه؛ ئەوانیشه چاوه نۆرن.

ئه عراب

۲۷- قاقر: زه ویننی که گیای لی سه وز نابین. روهک: هه رچی له زه وی شین ده بین.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي
جَوْفِهِ ۖ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمْ أَلْفًا تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ
وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۖ وَاللَّهُ
يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾ ادْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ
هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ
فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ
بِهِ ۚ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا
﴿٥﴾ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ ۚ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ
وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ
مَعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٦﴾

و دناو غودا که د دانه دود لوانه

۱ نهی پیغه مبه را توترست هر له خودا بئی و مه چو سه رقه سی نه وانه ی
خو انا ناسن و نه وانه ی دؤرؤیی ده که ن. خودا زاناو له کار زانه.

۲ هر نه و فه رمانه پیک بینه، که لجه م په روه رینه وه بؤت دیته خوار. خودا
له هر کارئی ده یکه ن، ناگاداره.

۳ هر خوت به خودا بسپیږه، خوا بریکارت بئی، به سه.

۴ خوا بو هه ناوی هیچ بیاوئی، جوئی دلی دانه ناوه. ونانیشتان،
که بانگ ده که ن: «نه تو وه کو دایکی خومی» نه یکردون به دایکی ئیوه. نه و
زړکوپه کانیشتانئ نه کردو ته کوړی ئیوه و نه مه هر قسه ی خوتانه و هر
له زاری خوتانه وه داکه وتوه. خودا نه وی راسته ده یلئ و هر خوی ریگه
نیشان ده دا.

۵ هر به ناوی باوکی خویان بانگیان بکه ن؛ وا له بارتړه لای خودا. نه گهر
بابیشیان ناسن، برای دینی و دوستی ئیوه ن. نه گهر پیشوش له مه دا
به هه له چوبن، گونا هیکتان له سه ر نابئی. به لام نه گهر له دل وه و به
ناقه س بئی، [به رپرس نه بن]. خودا له گونا ده بؤرئ و دلوانه.

۶ پیغه مبه ر بو موسولمانان له خویانیش فه رزتره و؛ نه کانی پیغه مبه ریش
دایکی موسولمانه کانن. وهک له نؤسراوی خوادایه، خویش و خزمان [بو
میرات بردن له یه کتر] شیاوترن له وانه ی خاوه ن باوه پڼ و له وانه ش که
ئاوړه بؤن؛ جا مه گین هر بتانه وئ چاکه ده گهل یه کئی له دوستانو
بکه ن. نه مه ش له نؤسراوه که دا خه ت دراوه.

۴- مه به ست له زړکوپه، لیره دا نه و کوړه یه که زن و میړد نه یه پینه مالی خویان و ناوی کوړی خویانی لڼ ده نین.

۶- خه ت دان: شت نؤسین.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ
 وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
 لِيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا
 ﴿٨﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ
 جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ
 بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
 مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ
 وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا
 زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
 مَّرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ
 مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ
 مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا
 فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ آقْطَارِهِاءُ ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ
 لَا تَوْهَا وَمَا تَلْبَثُوا فِيهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا
 اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلُّونَ الْأَدْبُرَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

۷ [بینه وه بیر] نه وی کاتی که په یمانمان له پیغه مبه ره کان نه ستاند. له توو نوح و ئیپراهیم و موسا و عیسی کوری مریه م و له هه مؤیان په یمانی زور پته ومان ساند.

۸ تاله راستان - سه بارهت به راسیه که یان - پرسیار بکا؛ بو خودانه ناسه کانیش نازاریکی زور به وانی سازکر دوه.

۹ نه ی که لی خاوه ن باوه ران! له بیرمه که ن چۆن چاکه یه ک خودا دهر باره ی ئیوه ی کرد؛ له شکر که لیکتان هاته سه ر؛ ئیمه بامان و پرای چهن له شکر بوئاردن؛ که ئیوه نه تان ده دیتن. هه رچی ئیوه ده یکه ن، خودا باش ده بیینی.

۱۰ له وده مه دا که له زور و له ویره وه بوئان هاتن، چاوتان ره شکه و پیشکه ی ده کرد؛ دلتان [وه ته په ته پ که وت و] که ییشته قورقورا که تان؛ زور خه یالی جورا و جور تان له خودا به دلداده هات.

۱۱ له وشوینه دا نه زمونی خاوه ن باوه ران هاته گورپی و به له رزینیکی زور به هیز، دلی هه موان که وته له رزه.

۱۲ له وعانه شدا نه وکه سانه ی دۆر بۆن و نه وانه ش که ده غه زیکیان له دلدابو، هه ر ده یانگوت؛ نه و به لیینه ی خودا و پیغه مبه ر ده یاندا هه ر بۆفریوی ئیمه بو.

۱۳ هیندیک له وان گازی ده کرد؛ نه ی دانیش توانی مه دینه! ئیره جیکای ئیوه نیه، ده ی وکه رپن. هیندیکیشیان ده هاتن ئیزنیان له پیغه مبه ر ده خواست؛ که سمان له سه ر ماله کانمان دانه ناوه ئاگای لی یی. مالیان بی پارێزگاره بو، هه ر نیازی را کردنیان بو.

۱۴ نه گه ر ده وری ماله کانیان لی گیرابا و بیانگوتایه؛ له دین په ژیوان ببنه وه؛ هینده زوری نه ده خایاند، له دین پاشکه زده بۆنه وه.

۱۵ نه وان پیشتی په یمانیان دابوبه خودا، که له به ردوومن نابهن؛ دیاره په یمان به خودا دان لی پرسینه وه شی هه یه.

۱۰- ره شکه و پیشکه: ته م و ره شایی هاتنه به ر چاو له به ر تر سو. . .

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا
 لَا تُمْنَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ
 أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ
 لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً
 عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ
 كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ
 بِالسِّنَةِ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ
 اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ
 لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوَأْنْتَهُمْ بَادُونَ
 فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَاءِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ
 مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ
 حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾
 وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ
 وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

۱۶ بیژ: راکردن له مردن یان له کوشتن، هیچ دادیکی ئیوه نادا؛ نه وساکه ش هه ره که میکی تر له دنیا دا رایده بوئین.

۱۷ بیژ: گهر خودا بخوازی به لایه کتان به سه ریینی، یان چاکه و ده رباره بکا، کئی ده سستی وه به رده هیینی و ده و پاریزی؟ غهیره ز خودا نه سه روه ریان ده س ده که وی و نه که س یاریده یان ده دا.

۱۸ دیاره خودا خوئی ده زانی چکه سانی له نگۆ ده بۆنه له مپه رو کیش بۆن دهنگی براکانی خویان ده ده: «وه رنه لامان». که متریشیان له م شه ره دا به شدار ده بۆن.

۱۹ له حاند ئیوه چاو چنۆکن؛ هه رگا ترسی دیته پیشی، ده یانینی هه ره زه ق له تۆ ده روانن و چاویان سپی هه لده گهری؛ وه ک یه کئی له ترسی مردن بی هۆش بویی. وه ختی ترسیش به سه رده چی، که زاره تان لی ده کیشن؛ ده ست به زمان شری ده که ن و چاونه زیری تالانه که ن. نه وانه هه رگیز باوه ریان نه هیناوه؛ هه موکار یان لای خودا به فیرو چوه و نه مه ش لای خودا هاسانه.

۲۰ وانه زانن که دوژمنه هاوده سه کان نه رویشتون. خو ئه گه ریش نه وهاوده سانه بیینه وه، نه مانه ئاوات نه خوازن وه ل عاره وه چۆل نشینه کاندایان وه هه ر ده نگوباسی ئیوه یان بپرسیبا. نه گه ره له ناوتانیش مابان - که میان نه بی - له شه ردا به شدار نه ده بۆن.

۲۱ بی سو پیغه مبه ری خودا سه رمه شقی چاکه بو ئیوه و بو هه ر که سی که به خودا و روژی سه لا هیواداره وه هه ره خه ریکی یادی خوایه.

۲۲ کاتی که خاوه ن باوه ران چاویان که وته نه و دژمنه هاوده سانه، گو تیان؛ نه مه هه ره مانه که خودا پیغه مبه ره که ی به لینیان به ئیمه داوه وه هه ره لینی خودا پیغه مبه ری بیده ن، راست ده رده چی و ئیتر بر واو هه سستی فه رمان بردنیان پتر که شه ی کرد.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ
 قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِيَجْزِيَ
 اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ
 أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمَنَافُوا خَيْرًا وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ
 وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوا مِنْهُمْ
 أَهْلَ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ
 فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُم أَرْضَهُمْ
 وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطْثُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلُوبًا لَّا تَزُولُ إِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ
 الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسْرِخْكُنَّ
 سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالذَّارَ
 الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾
 يَنْسَاءُ النَّبِيُّ مِنْ يَدَاتِ مِنْكُنَّ بِفَحِشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضَعَّفُ
 لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

۲۳ بیاوی واهن له ناوخواهون باوه راندا، نه و په یمانی به خویاندا، پیکیان هینا؛ جا له وانه هه یانه گیانی به خشیوه و هیندیکیشیان چاوه نوږن و تۆزقالتیکش [سۆزی خۆیان] نه گۆریوه.

۲۴ تاکو خدا چاکه ی نه وکه سانه ی راست بۆن بداته وه؛ نه وکه سانه ش که دۆرؤ بۆن - گهر چه زبکا - ئازاریاندا، یان تۆبه یان لی قبۆلکا. خودا له کونا ده بۆری و دلۆقانه.

۲۵ خودا دین دوژمنه کانی - وێرای نه ورکه ی که بۆیان - کشانده وه و هیچ به هره شیان دهس نه که وت. له جهنگدا خواوه ن باوه ران خودایان لایه، به سیانه. خوا توانای به دهسته لاته.

۲۶ نه هلی کتیبیش، نه وانه ی پشتیوانی دوژمنان بۆن، له قه لای هینانه خوارئ و ترسی خسته دلپانه وه و هیندی له وان به دهستی ئیوه کوژران و هیندیکیشان به دیل گرتن.

۲۷ زهویه کان و خانوه کان و سامانیان و نه وزه مینه ش که پاتان پیدانه نابؤ، خودا گشتی دابه ئیوه. خودا توانای به سه ره مۆشتدا هه یه.

۲۸ نه ی پیغه مبه را نه کانی خۆت بدوینه: نه گهر ژین و زه مبه ری دنیا تان دهوئ، ده سا وهرن تا هه قی خۆتان بده مئ و به بی گازنده و به خوشی راهیتان که م.

۲۹ نه گهریش خواو پیغه مبه رو مآلی دوارؤوتان گهره که، خودا بۆ کار چاکه کانتان پاداشی گه وره ی داناوه.

۳۰ نه ی هاوسه رانی پیغه مبه را هه رکهس له نگۆ خراپه یه کی ئاشکرای لی رۆبدا، دۆسه ره جه زه به ی ده درئ؛ نه مه ش لای خودا هاسانه.

۲۳- سۆز: گفتم، په یمان. ۲۸- زه مبه ر: خشل، زیوه ر. راهی کردن: بریتى له ته لاق دان.

۳۰- له نگۆ: له نه نگۆ، له ئیوه.

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُمْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا
 أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يٰنِسَاءَ النَّبِيِّ
 لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ اِنْ اَتَقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ
 فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ
 فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ
 الصَّلَاةَ وَءَاتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا
 يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
 تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ
 آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾
 إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 وَالْقَنِينَ وَالْقَنَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ
 وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ
 وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّامِتِينَ وَالصَّامِتَاتِ وَالْحَافِظِينَ
 فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا
 وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

۳۱ هه رکامیشتان به رفه رمانی خوداو پیغه مبه ره که ی بی و ئاکار چاک بی ،
پاداشه که ی به دۆچه ندان پیده دهین و بژیویکی هه ره باشمان بۆداناوه .

۳۲ ئه ی هاوسه رانی پیغه مبه را ئیوه وهک ژنانی ترنین ؛ ئه گه ر خۆتان
ئه پاریزن ، زۆر به خاوی قسه مه کهن ؛ نه وهک که سنی غه ره زیکی
له دلدایی ، قرمی خوشکا ؛ هه ر چۆن په سنده بیه یفن .

۳۳ له مال خۆتان ده رمه که ون و وهک ده ورانی زه مانى نه زانی پيشو ، خه ملی
خۆتان نیشان مه ده ن . نوژی بکه ن و زه کات بده ن ؛ له فه رمانی خوداو
پیغه مبه ر ده رمه چن . ئیوه که خه لکی ئه م ماله ن ، خوا گه ره کیه
چه په لیتان له سه ر لا با و پاک و خاوینتان راگرئ .

۳۴ هه رچی له نیشانی خوا و له کارزانی له مالتاندا بۆ ئیوه ده خوینریته وه ،
فیری بن و بیلینه وه . خوا هه مؤشتی لی دیاره و ئاگاداره .

۳۵ پیاگ و ژنی موسولمان و میرو پیره کی به باوه ر ، پیاگ و ژنی فه رمانبه رو
پیاو و ژنی قسه راست و پیاو و ژنی خۆراگرو پیاو و ژنی بی فیزو
خۆبه زل نه زان ، پیاو و ژنی سه ده قه ده رو پیاو و ژنی رۆچه وان و پیاو و ژنی
ناموس پاریزو و پیاو و ژنی که زۆر یادی خوداده کهن ، له خوداوه
لیخۆشبۆن و پاداشیکی گه وره یان بۆداندراوه .

۳۲- قرم: ناره زو، ئیشتیا. بیه یفن: قسه بکه ن. له په یغین: قسه کردن.

۳۳- خه مل: (۱) خشل، زه نه ر: (۲) رازانه وم. ۳۵- میرو: پیاو. پیره ک: ژن. رۆچه وان: به رۆژو.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

۳۶ نه گهر خواو پیغه مبه ره که ی فرمانیان به هر کاریک دا، هیچ پیاوینک و هیچ ژنیکی خاوه ن باوه ر ناتوانن په سندی نه کن. هر که سیکیش له فرمانی خوداو پیغه مبه ری دهر چی، رینگه ی زور هه له کردوه.

۳۷ نه وسا نه وی خودا چاکه ی ده گهل کردو توش چاکه ت ده گهل کردوه، تو بیت نه وت: ده س له ژنی خو به رمه ده و ده بی له خودا بترسی. شتیکیش له دلی خودا ده شاردوه، که خوا هه ر ناشکرای ده کرد. هه ر له مه ردمیش ده ترسای؛ که چی خودا شیاو تر بولی بترسی. جا کاتی زه ید له هاو جوته که ی خوی به ثاره زو گه بیشت، نه ومان کرده هاو جوتی تو؛ هه تا خاوه ن باوه ره کان له خواستنی ژنی زړکورانې خویان - له دوی نه وه ته لاقیان دان - لومه نه کرین، هه ر فرمانی خودا پیدا، ده بی پیک بی.

۳۸ بو پیغه مبه ره قه یدی نیه کاریک بکا که خوا بو ی بریاری داوه. ره فتاری خودا ده گهل پیغه مبه رانی رابرد و شدا هه روا بوه. خوا به هه ر چی فرمان بدا - بی زیاد و که م - ده بی بکری.

۳۹ نه وکه سانه ی هه ر فرمانه کانی خودا ده گه یینن و له و ده ترسن؛ غه یره ز خوداش له هیچ که سی تر ناترسن. خودا حه سیبگه رین، به سه.

۴۰ محه ممه د بابی هیچ پیاوینک له پیاوانی ئیوه نیه. به لام راسپارده ی خوایه و ناخری پیغه مبه رانه و خودا هه مؤشت ده زانی.

۴۱ نه ی گه لی خاوه ن باوه ران! فره یادی خوا بکه ن (و له یادی نه و رامه وستن).

۴۲ هه مؤ به یانی و ئیواران له پاکی و بی عه یی خودا تاریف بکه ن.

۴۳ نه و که سیکه درود بو ئیوه ده نیرئ؛ هه روه هاش فرشته کانی؛ هه تا وه کو له تاریکی ده رتانبینن و به ره ور و ناکیان به ری. خودا بو خاوه ن باوه ران دلوفانه.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَأَيُّهَا
 النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا
 إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّهُمْ
 مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ
 وَدَعْ أَذُنَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾
 يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ
 مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَةٍ تَعُدُّوهنَّ
 فَمَتِّعُوهُنَّ وَسِرَّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا
 أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي ءَاتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
 يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عِمَّتِكَ
 وَبَنَاتِ خَالَكَ وَبَنَاتِ خَلَّتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً
 مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا
 خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
 عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا
 يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٠﴾

۲۲ نه وی رۆژی که دینه بهر باره گاری نهو، وه سه لام به خیریان دینی و پاداشیکی پر بایه خی بۆداناون.

۲۵ نه ی پیغه مبه را ئیمه بۆیه ناردۆمانی، شایهت و مرگینی دهرو ترسینه ربی.

۲۶ به ئیزنی نهو، خه لک بۆ خودا په رستی گازی بکه ی و چرایه کی تیشکده ربی.

۲۷ به وانه ی خاوهن باوه پرن مۆدهش بده، که له لای خواوه به چاکه ی زورگه وه نه خوینرینه وه.

۲۸ نه وی خودانه ناسان و دۆرازه کان گه ره کیانه بیکه ی، مه یکه ؛ گو ی به نازاریشیان مه ده. هه ر خۆت به خودا بسپیره و خودا بریکارینی به سه.

۲۹ نه ی گه لی خاوهن باوه پان ا نه گه ر ئنی باوه پدارتان ماره کردو به رله وه ی ده گه لیان بنۆن ته لاققان دان، نابن تا ماوه یه کی دیاری کراو قه تیسیان که ن ؛ به شه که ی خۆیان بده نی و به رۆخۆشی نازادیان که ن.

۵۰ نه ی پیغه مبه را ئیمه نه و ژنانه تمان بۆ ره وادیوی، که ماره ییت پینگه یاندون ؛ نه وانه ش که له تالانی ده س که وتۆن و خودا کردۆنیه پشکی تۆ. هه ر وه ها دۆت مامه کانت و دۆت پلکانت و دۆت خالانت و کیژه کانی خوشکی خالت، که ده گه ل تۆ ئاواره بۆن، به تۆ ده شیین. هه ر ئنیکی باوه رداریش - به ومه رجه خۆی ببه خشی به پیغه مبه رو پیغه مبه ریش گه ره کی بن ماره ی بکا - نه مه ش هه رتایبه تی تۆیه ؛ نه ک بۆ باوه پدارانی تر. ئیمه خۆمان زانیومانه که ده رباره ی نه و ژنانه ی به وان ره وان و نه وانه ی ده بنه که نیزیان، چلۆن بریاریکمان داوه، تا هه یج کیر وگرفتیک بۆتۆ رۆنه دا. خودا له گونا ده بۆری و دلۆقانه.

* تَرْجِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ وَتُعْوَِيْ اِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمِنْ اَبْنَعَيْتَ
 مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ اَدْنٰى اَنْ تَقْرَءَ عَيْنَهُنَّ
 وَلَا يَحْزَنْ وَيَرْضَيْنَ بِمَا ءَايْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
 مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ﴿٥١﴾ لَا يَحِلُّ لَكَ
 النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا اَنْ تَبْدَلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَلَوْ اَعْجَبَكَ
 حُسْنُهُنَّ اِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ وَكَانَ اللّٰهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيْبًا
 ﴿٥٢﴾ يَتْلُوْنَ اِلَيْهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتَ النَّبِيِّ اِلَّا اَنْ
 يُؤْذَنَ لَكُمْ اِلَى طَعَامٍ غَيْرٍ نَّظِيْرٍ اِنَّهُ وَلٰكِنْ اِذَا دُعِيتُمْ
 فَادْخُلُوْا اِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوْا وَلَا مُسْتَعْسِنِيْنَ لِحَدِيْثٍ اِنَّ
 ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِيْ مِنْكُمْ وَاللّٰهُ لَا
 يَسْتَحْيِيْ مِنْ الْحَقِّ وَاِذَا سَأَلْتُمُوْهُنَّ مَتَعًا فَسْأَلُوْهُنَّ مِنْ
 وَّرَآءِ حِجَابٍ ذٰلِكُمْ اَطْهَرُ لِقُلُوْبِكُمْ وَقُلُوْبِهِنَّ وَمَا كَانَ
 لَكُمْ اَنْ تُؤْذُوْا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَلَا اَنْ تَنْكِحُوْا اَزْوَاجَهُ
 مِنْ بَعْدِهِ اَبَدًا اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمًا ﴿٥٣﴾ اِنْ
 تَبَدُّوْا شَيْئًا اَوْ تَخَفُوْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٥٤﴾

۵۱ تۆسه رجی بی هه رکامیان وه دووا بخه ی و کامیان بانگ بکه به لای خۆت، که یفی خۆته. ژنی ته خسیرکراویش تاشت که یه وه، گوناهیکت نایه ته سه ر. ئەم کاره باشت ده بیته هۆی ئەوه که دلخۆش بن و خەم نه خۆن و هه مؤیان رازی بن به وه ی که پیت داؤن. خوا ده زانی ئیوه چیتان به دلدادی. خودا زاناو له سه ر خۆیه.

۵۲ دوا ی ئەمانه ی - که خودا پی پی ره وادیوی - ژنانی توت پی نایشین؛ بۆشت نیه ئەو ژنانه ت به ژنی تر بگۆریه وه؛ با ده لالی و جوانیه که شیان دلی توی بۆخوی کیشابی؛ مه گین ئەوانه ی له تالان به رتۆ که وتۆن. خودا به سه ر هه مؤشتدا چاوه دیژه.

۵۳ ئە ی گه لی خاوه ن باوه ران! له ماله کانی پیغه مبه ر مه چنه ژۆری، مه گین بۆ جه میکی خواردن بان کرابن؛ ئەگه ر چۆشن، نابیی وه ختیکی وا بچن که ئەو جه مه خۆراکه ئاماده نه بوه. هه ر که ژمه مانه که و خوارد، بلاوه که ن و خۆ به قسه وه خه ریک مه که ن. ئەم کاره تان پیغه مبه ری ئازار ده داو له به ر ئیوه شه رم ده کا ده نگۆیدا. خودا له قسه ی راست گوتن شه رم ناکا. هه ر کاتیکیش داوا ی شتی که له ژنه کانی ناوماڵ ده که ن، له پشت په رده وه بخوازن؛ ئەم کاره له دلپاکی ئیوه و ئەوانیش نزیکتره. نابیی پیغه مبه ری خودا له ئیوه ئازار بیینی؛ ناشبی دوا ی ئەو - تاهه تایه - ژنه کانی ماره بکه ن؛ که ئەم کاره له لای خودا گوناهیکی ژۆر که وره یه.

۵۴ هه رشتی ئاشکرای بکه ن، یان وه یشیرن، خوا ده یزانی.

۵۱- ته خسیر: ژنی که میرد سه رجی بی ناکا. ۵۲- ده لالی: جوانی و دلرفیتی.

۵۳- جه م: زه م، هه لی نان خواردن.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَ فِيءِ آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ
 إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَمْلَكَتٍ
 أَيْمَنَهُنَّ وَأَتَقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا
 ﴿٥٥﴾ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا
 مُهِينًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿٥٨﴾
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ
 عَلَيْهِنَ مِنْ جَلْبِيبٍ هُنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يَعْرِفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَكَانَ
 اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٩﴾ * لِّئِنْ لَّمْ يَنْهَ الْمُتَنَفِقُونَ وَالَّذِينَ
 فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِبَنَّكَ
 بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَلْعُونِينَ
 أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِلُوا نَفْتِيلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ اللَّهِ فِي
 الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾

۵۵ ته گهر ژنان له پړوی باوک و کورانيان و براو برازايه کان و خوشکه زاکانی خوږيان و له ديتنی ته وژنا نه ی که له سه ردینی خوږيان و هه روه ها که نيزه کانيان پړونه پوښن، قهیدی نيه. ته شی له خودا بترسن، خودا بوخوی له هه مؤشت ټاگاداره.

۵۶ خوداو فرشته کانی خوا، په سنی پیغه مبه ری دده دن؛ نه ی که لی خاوه ن باوه ران! سا ټیوه ش په سنی بدن و به دل و گیان سلای خودای لی بکن.

۵۷ ته وکه سانه ی خوداو پیغه مبه ری خودا ټازارده دن، به رنه حله تی خودا که وتون، له دنیا ش و له قیامه تی، ټازاری پرسوکیه تی بؤ دانا ون.

۵۸ که سانیکي پیاوړونی خاوه ن باوه ر - به بی ته وه ی کاریکی خراپیان کردی - دهره نجین، بی سؤ توشی بوختان و تاوانیکي ټاشکرا بؤگن.

۵۹ ته ی پیغه مبه را ژنه کانت و کچه کانت و خیزانی خاوه ن باوه ران حالی بکه، با خوږيان به چارشپوه کانيان داپوښن؛ ته مکاره باستر ده بیته هو ی ته وه که بناسرین و ټازار نه درین. خودا له خه تا ده پوری و دلؤفانه.

۶۰ خو ته گهر دؤرازه کان و ته وکه سانه ش غه ره زیکیان له دل دایه و ته و که سانه ی له ناوشاری مه دینه دا [له دوی دین] ده نگو بلا و ده که نه وه، ده س هه لنه گرن، ده یاخه ی نه به رده سستی تۆو له ټاکامدا - بیجگه ماوه یه کی هندک - له وشاره دا ناتوانن بین به هاوسات.

۶۱ نه حله ت له وانه کراوه و له هه ر کویکا وه گیر که ون، ده گیرین و هه ر به یه کجاری ده کوژرین.

۶۲ شپوه ی کاری خوا له ناو پیشینه کانی رابردؤشا هه روا بوه و شپوه ی کاروباری خودا گوړانی به سه ردا نایه.

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا
﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَلَيْتَنَّا أَطَعْنَا اللَّهَ
وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَ ﴿٦٧﴾ رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ
وَالْعَنَهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
ءَاذَوْا مُوسَى فَبَرَّاهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾
يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ
لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾ لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ
وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٣﴾

۶۳ مەردەم دەربارەى قىامەتت لى دەپرسن؛ بىئە: ھەر خودا دەيزانى. تۆ جۇزانى؟ وىدە چى بەم زوانە بى.

۶۴ خودا نە حەلت لەو دىن دوژمنانە دەكاو ئازارى لە جەھەندەمدا بۆدانان.

۶۵ تاهەتا لەویدا دەبن و كەسش نابى بە دۆست و يارمەتى دەريان.

۶۶ ئەوئى رۆژى دم و چاويان لە ئاگردا ئەم ديو ئەودىوى پىدە كرى، ئىژن:

خۆزى بە فەرمانى خوامان كرابا بەرفەرمانى پىنغە مەرباين.

۶۷ دەشلىن: ئەى پەرورەندەمان! ئىمە وەدوى ئاگان و گەرەكانى خۆمان

كەوتىن؛ ئەوان ئىمەيان گومرا كرىد.

۶۸ ئەى پەرورەرتى ھەمۇمان! دۆسەرە ئازاريان بدە و فرە بە نە حەلتىان بكە.

۶۹ ئەى گەلى خاوەن باوەرەن! ئىو ەك ئەوانە مەبن كە ئازارى مۇساين دا؛

ئەوسا خودا لەو بوختانەى بۆيان دەكرىد، پاكەنى كرىد؛ لاى خوداش

پياوئى لەرؤبؤ.

۷۰ ئەى گەلى خاوەن باوەرەن! ھەر لە خودا بترسن و قسەى راست و

پتە و بكەن؛

۷۱ تا خودا كارؤ راست بىنى و لەگوناھانتان ببۆرى. ھەر كە سىكى بەرفەرمانى

خودا و پىنغە مەبرى خواپى، بە سەر كەوتىنكى گەرە گەيشتو.

۷۲ ئىمە ئەم ئامانە تىەمان لە بەرانبەر ئاسمانەكان و زەمىن و ئەو ھەموكىوانە

رانا، ھىچيان دەخۆيان رانەدى بچنە ئىرى و لىئى دەترسان. پاشان مەرؤ

وەستوى خۆى گرت، كە نەيزانى و سەبارەت بەخۆى غەدرى كرىد.

۷۳ ھەتا خودا پىياگ و ژنە دۇرازەكان و ئەوانەى شەرىكان بۆخوا دەناسن -

نېرومىويان - ئازار دىدا و پەزىوانى ھەمۇ كەسى باوەردارىش - پىاوبن يان

ژن - قىبۇل بكا. خودا لەگونا دەبۆرى و دلۆقانە.

سُورَةُ سُجَّاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ
 فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ
 وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ
 الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ
 قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَ كُمْ عَلِيمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ
 ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ
 وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
 كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ
 لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
 الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
 الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى رَجُلٍ
 يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِقْتُمْ كُلُّ مُمْزِقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

سه بهه

وئاو خوادا که دلا ندلا وکلا لوقانه

۱ به سن وسو پاس بو خودایی که هرچی له ناسمانه کان و زه میندان هر بو
ئه وه و له و دنیا ش سپاس و په سن هر له خوئی ده وه شیته وه. هر بو
خوئی له کارزان و ناگاداره.

۲ هرچی ده چیته ناوزه وی و هرچی له زه وی ده رکه وی و هرچی
له عاسمان داکه وی و هرچی لیه وه سه رکه وی، ئه و ده یزانی و هر بو
خوئی دلقانه و خه تابه خشه.

۳ ئه وانه ی خودا ناسن، گوتیان: هرگیز روژی سه لا بومه نایه. بیژه:
سویندم به و خودایه ی که وای منی راهینا وه و زانای هه مۆ نهینیه که،
بی شک سه لا وی راده بی. هرشتیکی به قورسای میرو له وردیله یه ک
بی، یان له و چوکتریان مه زتر له نیوانی ئه م عاسمانانه و زه میندان، تاقی
له لای ئه و گوم نابیی: گشتی له ناو نو سراوه یکی رو ن که ره وه هه لگیراوه.

۴ تا هرکتی خاوه ن باوه رو نا کارچاک بو، پاداشیان بو دیاری بکا. بو ئه وانه
لی خوشبو و رسق و روژی پاکو ده بی.

۵ ئه وانه ی که تیده کوئن به نیشانه کانی ئیمه باوه نه کرئی و خوین له ئیمه
ببویرن، به شی ئه وان جه زره به دانی به وانه.

۶ ئه وکه سانه ش که له زانین به ش دراو، سوورده زانن ئه وی بو تو ناردراوه
راسته و ریگه ی به ره و خاوه ن ده سته لاتی په سن دراو نیشان ده دا.

۷ خوانه ناسه کانیش ئین: ناخو ئیوه گه ره کتانه پیاویکتان بو
ده س نیشان که ی، پیتان ئیژی: ئه گه ر ئیسک و پروسکیشتان به ربا دبیی،
سه ر له نوئی زیند و ده بنه وه؟

۱- ده وه شیته وه له وه شانه وه: بیکه فتن. ۴- پاکو: جیی ته رخا کراو.

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
 فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
 وَمَا خَلْفَهُمْ مِنْ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ نُخَسِّفْ بِهِمُ
 الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةٌ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا
 يَجِبَالُ أَوَّيَ مَعَهُ وَالطَّيْرُ وَأَلْنَاهُ الْحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنْ أَعْمَلَ
 سَبِغَتٍ وَقَدَّرَ فِي السَّرْدِ وَأَعْمَلُوا صِلِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرٌ ﴿١١﴾ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَوَاخُهَا شَهْرٌ
 وَأَسْلَمْنَا لَهُ الْفِطْرَ وَمَنْ أَلْجَنَّ مِنْ أَجَنٍّ مَنِ يَعْمَلْ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ
 رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٢﴾
 يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحْرِبٍ وَتَمَثِيلٍ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ
 وَقُدُورٍ رَاسِيَتٍ أَعْمَلُوا أَلْ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ
 الشَّكُورُ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ
 إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاتَهُ فَلَمَّا خِرَّ تَيْنَتِ الْأُجُنُ
 أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٤﴾

۸ ئاخۇ درۆى بە دەم خواوہ ھەلبەستۋە، يان شىت بوہ؟ نەخىر، ئەوان کە
بېروايان بە رۆزى قىامەتتى نىہ، لەئازاردا دەتلىنەوہ و زۆر لەرئ
دۆرکە و تۆنەوہ.

۹ ئاخۇ ئەمان لەپىشەوہ و پاشەوہى خۆيان نەروانى، لەم عاسمان و
زەمىنەدا؟ ئەگەر ئىمە بمانەوئى وادەكەين زەمین قۇتباندا، يان
چەندکوتىكى ئاسمانيان بەسەردا دەخەينەخوارئ. لەمەدا بەلگەيەك
ھەيە بۆ ھەرەبەدى دەخوارئ بگەرپتەوہ.

۱۰ ئىمە زىدەبەشىكمەن دابۇ بەداوود: ئەى كىئەكان و بالداران! ئىوہش وەل
ئەو پەسنى پاكى خودا بەدن. ئاسنىشمان بۆ نەرم کرد.

۱۱ كەتۇبالا پۆش لە ئاسن دروس بكە؛ گەوچن لەئەندازەدابن، باكارەكانتان
ھىژابن؛ خۆم كارى ئىوہ دەبينم.

۱۲ سولەيمانىش بامان بۆكەوى كردبۇ؛ تەنيا لەدانى بەيانى سى رۆزەرى
سەرلەنگۆرەش سى رۆزەرى رىگەى دەبرى. بۆئەو، كانى مىشمان
تاواندبۆوہ؛ چەند جنۆكەش - بەفەرمانى پەرورەندەى - لەبەردەستى
كاريان دەكرد، ھەركئى لەوان خۆى بواردباو لەفەرمانى مەدەرچۇبا،
ئىمە ئازارى ئاگرمان پى دەچەشاند.

۱۳ چى دەويست ئەوہيان دەكرد. ھەر لەكۆشك و تەلارەوہ، تاكۆتەل و بۆتى
زلى وینەحەوزو چەندىن تىانى دابەستراو. ئەى مال و خىزانى داوودا
شوكرى بکەن؛ لەعەبدەكانم كەمترىان شوكرئ دەكەن.

۱۴ لەوكاتەشدا كەمردنمان بۆبىاردا، ئەگەر مۆرانە نەبوايە و دارەساكەى
نەخواردايە، كەس بەمەرگى نەدەزانى. كاتئى رەتى بردو كەوت، بۆ
جنۆكەكان دەركەوت، گەر پىئواريان بزانىبا، لەم ئازارە پىرسۆگايەتە
دەرچۇبۇن.

۱۱- گەوچن: ھەرچى بە ئالغە چنדרابئ. ۱۲- سەرلەنگۆرە: سەرلەئىوارە. ۱۳- كۆتەل: پەيكەر،
ھەيكەل. بۆت: دەفر، كاسە. تىيان: تىانە، مەنجەلى گەرەى گوشاد. ۱۴- مۆرانە: مۆريانە،
جانەوہرى دارخۆر. رەت بردن: تەكان خواردن لەبىر. پىئوار: ناديار، نەلەبەرچارو.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ
كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ
﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِیْ أَكْثَلِ خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِّنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ
﴿١٦﴾ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجْزِي إِلَّا الْكَافِرَ ﴿١٧﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً
وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لِيَالِي وَأَيَّامَاءَ آمِنِينَ ﴿١٨﴾
فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ أَنبِيُّ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا
فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِّنْ سُلْطَانٍ
إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُّؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُونِ
اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِّنْ ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

۱۵ جیگا و شوینی خه‌لکی سه‌با نمۆنه‌بۆن؛ دۆرئزه‌باغ له‌لای راست و لای
چه‌به‌وه. له‌م بژیوه‌ی په‌روه‌رنده‌تان پێداون، به‌شوکرانه‌وه‌ لێی بخۆن؛
ولاتیکی هێنده‌خۆش و په‌روه‌رنده‌ی وا خه‌تاپۆش!

۱۶ نافه‌رمانی خودایان کرد؛ ئه‌وسا ئیمه‌ش لافاوی ئاوی به‌ندێمان به‌ردا
سه‌ریان؛ له‌جیی دۆرئزه‌باخه‌کان، میوه‌ی داری دارسیواک و گه‌زیچارو
که‌می کنارمان بۆهێشتن.

۱۷ ئه‌وان سپله‌ی پێنه‌زان بۆن، ئه‌م به‌لایه‌مان بۆناردن؛ ئاخۆ ئیمه‌ بۆ
که‌سانی سپله‌نه‌بن، هیچ به‌لایان به‌سه‌ردێنین؟

۱۸ له‌ناو ئه‌وان و گوندانی پیتی خۆمان تێ خستبۆن، چه‌ند دێیه‌کمان له‌پال
یه‌کتر ئاواکردو مه‌ودای نیوانیانمان به‌ ئه‌ندازه‌ دانا. ده‌سا به‌شه‌وان و
پۆزان - به‌بێ ترس - به‌ناویاندا ده‌ربازبین.

۱۹ گوتیان: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌مان! مه‌ودای مزل تا مزلمان - له‌سه‌فه‌ردا - بۆ
دۆترکه؛ که‌ غه‌درێک بۆ له‌ خۆیان کرد. ئه‌وسا گشتمان وه‌ها
له‌یه‌کتر داگری، بۆنه‌په‌ندی رۆی زه‌مانه؛ که‌ ئه‌مه‌ش چه‌ند به‌لگه‌یه‌ک بۆ
بۆه‌مه‌مۆ خۆراگریکی سوپاسگوزار.

۲۰ شه‌یتان دی که‌ گومانی سه‌باره‌ت به‌وان وه‌راست گه‌را، شوینی که‌وتن؛
هه‌ر ده‌سته‌یه‌ک له‌ باوه‌رداره‌کانیان مان.

۲۱ نه‌یده‌توانی شه‌یتان به‌سه‌ریاندا زال بێ؛ ته‌نیا بۆیه‌ بۆ بزانی کێ برۆی
به‌قیامه‌ت هه‌یه‌ و کێش له‌واندا لێی دۆدله‌. په‌روه‌رنده‌ت له‌هه‌مۆشت
چاوه‌دێره‌.

۲۲ بێژه: ئێوه‌ هاوار له‌و شتانه‌ی غه‌یره‌ز خودا بکه‌ن که‌ به‌خه‌یاڵ به‌
په‌رستۆتان ده‌زانین؛ ئه‌وانه‌ سه‌نگی میرو له‌ وردیله‌یه‌ک، ده‌ستیان نا‌رواو
له‌سازدانی ئه‌م عاسمانانه‌ و زه‌مینه‌ به‌شیان نه‌بۆه‌ و یارمه‌تی خوایان
نه‌داوه‌.

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ، حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْيَاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾ قُلْ لَا تَسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نَسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٥﴾ قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَهَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾ قُلْ لَّكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَحْجِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَغْنُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِّلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣٠﴾

۲۳ تکاش لای ئه و به‌هره‌نادا؛ مهر بۆ که‌سیک ئیزنی بدا. جا ئه و ده‌مه‌ی ترسی دلیان داده‌مرکئی، پنیان ئیژن: په‌روه‌رنده‌ی ئیوه‌ جی‌وت؟ ئیژن: راستی و هر ئه‌ویشه‌ هه‌ره‌پایه‌ به‌رزی مه‌زن.

۲۴ بیژه: ئه‌ی کئی له‌ ئاسمانان و عه‌رزوه‌ بژیو به‌ ئیوه‌ ئه‌گه‌ینی؟ بیژه: خودا؛ ئیمه‌ و ئیوه‌ش یان به‌ره‌و‌خودا شاره‌زاین، یان ئاشکرا له‌رئی خودا لامان داوه‌.

۲۵ بیژه: هه‌رگونا‌حی بیکه‌ین، که‌س له‌نگۆ ناپرسیته‌وه‌؛ ئیوه‌ش هه‌رکاریکی ده‌یکه‌ن، که‌س له‌ مه‌ ناپرسیته‌وه‌.

۲۶ تۆ بیژه: په‌روه‌رنده‌مان لیکترمان کۆده‌کاته‌وه‌؛ پاشان هه‌رچلۆنی راسته‌، ئاوا به‌ناومان راده‌گا. خۆی زانایه‌و هه‌رئو به‌کاران راده‌گا.

۲۷ بیژه: ئه‌وانه‌م نیشانده‌ن که‌ به‌ شه‌ریکی‌تان زانی، هه‌رگیز خوا شه‌ریکی نه‌بوه‌؛ به‌لکو هه‌ر خوا خۆی خاوه‌نی ده‌سته‌لات و له‌کارزانه‌.

۲۸ ئیمه‌ تۆمان هه‌ربۆیه‌ نارد که‌ بۆ گیش خه‌لکی سه‌رزه‌مین مژده‌ده‌رو ترسینه‌ربی؛ به‌لام زوربه‌ی ئاپۆره‌ی مه‌ردم نازانن.

۲۹ ده‌شلین: ئه‌گه‌ر ئیوه‌ راستن، ئه‌م به‌لینه‌ که‌ی دیته‌جی.

۳۰ بیژه: رۆژی که‌ برباره‌ له‌ویدا به‌یه‌کتر بگه‌ن، نه‌ تاویکتان وه‌دواده‌خه‌ن، نه‌ تاویکتان زۆترده‌به‌ن.

۳۱ خودانه‌ناسه‌کان وتیان: ئیمه‌ نه‌ به‌م قورعانه‌ برواده‌که‌ین و نه‌ به‌وانه‌ که‌ به‌رله‌و به‌رئی کراون. گه‌ر تۆ ئه‌و ناهه‌ق‌پیشانه‌ت بدیتایه‌ که‌ له‌ هه‌مبه‌ر په‌روه‌رنده‌ی خۆیان وه‌ راگیراون، هیندی ئاور وه‌هیندیکیان ده‌ده‌نه‌وه‌و ده‌ئاخوین. ئه‌وانه‌ی بی ده‌سته‌لات بۆن، به‌ده‌سته‌لات داره‌کانی خۆیان ئیژن: ئه‌گه‌ر ئیوه‌ نه‌بۆنایه‌ ئیمه‌ بروامان ده‌هینا.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ
 عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
 اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ
 تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَندَادًا وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ
 لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا
 هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ
 مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٤﴾
 وَقَالُوا أَنَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَدًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾
 قُلْ إِن رَّبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِندَنَا
 زُلْفَىٰ إِلَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ
 بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ ءَامِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي
 ءَابِتِنَا مَعَ جَزِينٍ أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٢٨﴾ قُلْ
 إِن رَّبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا
 أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٢٩﴾

۳۲ خاوەن دەستەلاتەکانیش بەبێ دەستەلاتان ئێژن: ناخۆ ئێمە بۆین
نەمانهێشت ئێوە بەرپی راستا برۆن، پاش ئەوەی که رێنیشاندهرتان
هاته لا؟ هەر بۆخۆتان تاوانباربۆن.

۳۳ ئەوسا بێ دەستەلاتەکان لەوەرامی ئەوانەدا - که خاوەن دەستەلات
بۆگن - ئێژن: ئێوە بەشەوورۆژ هەر گەرتان تێ دەهالاندین که دەبێ
خوانەناسین و چەندین هاوتای بۆ پەیدا کهین. کاتی دیتیان بۆ ئازاردان،
ئێمە خودانە ناسەکان - زنجیر لەمل - رادەکێشینە پای حەساو، بەدل
پەشیمان دەبنەو. دیارە هەرکەس هەر بەرانبەر کردەووی خۆی سزا
دەدری.

۳۴ هەتا ئێستا هەر که سیکمان لە پیغه مبه رانی خۆمان ناردۆتە هەر
ئاو دانیهک، لە ئێمەیان بترسینی، هەر ئەوانە ی لەو پەری خوشیدا
ژیان، گوتۆیانە: بەوستانە ی ئێوە پتی راسپیرون باوەرناکهین.

۳۵ گوتۆشیانە: ئێمە لە مەر مالی دنیاو عەولادەو لە ئێوە پترمان هەیه و
هەرگیز تۆشی ئازار نابین.

۳۶ بیژە: رۆزی، پەرورە رنده ی من دەینیری؛ زۆروکه می بەستە بە مەیلی
خۆیه تی؛ بەلام زوربه ی ئەم خەلکه ئەمە نازان.

۳۷ سامانیش و عەولادی زۆر لەوانە نین لە ئێمە و نزیک کاتهو، مەگین
که سێ بروای بە ئێمە هینابی و ئاکاری چاک رەچاوبکا؛ که لە بەرانبەر
کرده یان دۆسه رە پاداش ئەگرن و بێ دەغده غە لە ئۆده کانی بە هه شتا
دەسینەو.

۳۸ ئەو که سانهش که بۆ بێ بایه خ کردنی نیشانه کانی ئێمە کۆشش ده که ن و
ده یانه وی بە دەس ئێمەو ده ر بجن، ئەشی لە ناو جه زره بەدا بتلینەو.

۳۹ تۆبیژە: پەرورە رنده ی من بزیوی عەبدانی دەدا، زۆروکه می بەستە
بە مەیلی خۆیه تی و هەرچی لینشی بە خیر بدەن، بۆتان تێ هەل دینیتەو و
چاکترین رۆزی دەر ئەو.

۳۳- تێ دەهالاندین: تێ دەپێچاین. ۳۵- ناپۆرە: کۆمای خەلکه.

۳۷- دەسینەو: ده چه سینەو. ۳۹- تێ هەلینانەو: تۆله کردنەو، پاداشی چاکه دانەو.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَكَةِ أَهْؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا
 يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا سُبْحَنَكَ أَنْتَ وَلَيْسْنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا
 يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ
 بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفَعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ
 النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تَكْذِبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِذَا نَتَلَى عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَاتٍ
 قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَنْ مَا كَانُوا يَعْبُدُ آبَاءَكُمْ
 وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا آفَكٌ مُفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
 جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُ مُبِينٌ ﴿٤٣﴾ وَمَاءَ آيَاتِنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ
 يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَبَ
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا مِعْشَارَ مَا آيَاتِنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِيَّ
 فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ ﴿٤٦﴾ قُلْ إِنَّمَا أَعْظِيكُمْ بَوَاحِدَةٍ أَنْ
 تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفَرْدِي ثُمَّ تَنْفَكُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ
 مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٧﴾
 قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى
 كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنْ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْغُيُوبِ ﴿٤٩﴾

۲۰ له و رۆزه‌دا که هه‌موان کۆده‌کاته‌وه، نه‌وسا به‌فریشتان ئیژی: ئاخۆ ئه‌مانه ئیوه‌یان په‌رستوه؟

۲۱ ئیژن: هه‌رتۆی هه‌یج که‌مایه‌سیه‌کت نه‌بی؛ هه‌رخۆت که‌وره‌ی هه‌مۆمانی؛ ئیمه‌ ئه‌وانه‌ نانا سین؛ به‌لکۆ ئه‌وان جندۆکه‌یان ده‌په‌رست و به‌شی زۆریان باوه‌ریان به‌مان هه‌نابۆ.

۲۲ جا ئه‌و رۆژه ئیوه‌ ده‌رباره‌ی یه‌کتری نه‌هه‌یج به‌هره‌یه‌کتان هه‌یه‌و نه‌هه‌یج زیانیک. به‌وانه‌ش که‌غه‌دریان کردوه، ئیژین: بچیژن ئازاری ئاگر، که‌به‌درۆتان ده‌زانی.

۲۳ که‌نیشانه‌ی ئاشکرمان بۆ ئه‌وان ده‌خوینرایه‌وه، هه‌ر ده‌یانگوت: بێ‌ونه‌بی ئه‌م بیاوه‌ که‌ره‌کیه‌تی له‌وشتانه‌ی باب‌و‌کالتان ده‌یانپه‌رست پیشتان بگری؛ گویشیان ئه‌مه‌ درۆیه‌و ریک‌خراوه. ئه‌وه‌که‌سانه‌ی که‌خودایان نه‌ناسیوه، وه‌ختی ئه‌م راسته‌یان بۆهات، وتیان: ئه‌مه‌ - بێ‌ونه‌بی - جادوێکی ئاشکرایه.

۲۴ ئیمه‌ کتیبگه‌لیکیشمان نه‌دابۆنی بیانخوینن؛ به‌رله‌تۆش هه‌یج پیغه‌مبه‌رمان بۆنه‌ناردۆن که‌ترسیکیان وه‌به‌ریبێ.

۲۵ پیشینه‌کانی ئه‌مانه‌ش - وه‌ک ئه‌مانه‌ - بێ‌باوه‌ربۆن؛ ده‌یه‌کی ئه‌وشتانه‌شیان پێ‌نه‌گه‌یوه‌ که‌ئوسا به‌وانمان دابۆ. به‌لی، حاشایان کرد له‌پیغه‌مبه‌رانم. سا من چۆن ده‌ردیکم پێدان!

۲۶ بیژه: من هه‌ر ئامۆگاریه‌کتان ده‌که‌م: له‌به‌ر خودا یه‌که‌یه‌که‌وه‌ دوان دوان پاره‌ستن و پیکه‌وه‌ بیرکه‌نه‌وه؛ هه‌واله‌که‌تان هه‌یج شیتی تیدا نیه؛ ئه‌وه‌هه‌رته‌نیا گه‌ره‌کیه‌تی له‌هاتنی ئازاریکی زۆربه‌واتان بترسینی.

۲۷ بیژه: من هه‌یج پاداشیکم لیتان ناوی؛ ئه‌وی ده‌بۆ بیده‌ن به‌منیش بۆخۆتان؛ پاداشی من له‌سه‌رخوايه‌وه‌هه‌رئهو - بۆخۆی - له‌هه‌مۆشت ئاگاداره.

۲۸ بیژه: بێ‌سو‌په‌روه‌رنده‌م هه‌ق ده‌نیری. [هه‌ر بۆخۆشی] چازانی نه‌پینه‌کانه.

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِيُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤١﴾ قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ
فَأِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ أَهْتَدَيْتُ فِيمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ
سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٤٢﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ فَرَغُوا فَلَا قُوَّةَ وَأَخَذُوا مِنْ
مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤٣﴾ وَقَالُوا ءَامَنَّا بِهِ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَافُوتُ مِنْ
مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٥﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَأَفْعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّرِيبٍ ﴿٤٦﴾

سُورَةُ فَاطِمَةَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكِ رُسُلًا أُولَى
أَجْنَحَةٍ مَّتَنَّى وَثُلُثَ وَرُبْعٍ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنْ اللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا
وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾ يَأَيُّهَا
النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ
مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآفٍ تُؤْفِكُونَ ﴿٣﴾

وَأَن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِن وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَ اللَّهُ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فُسْقَنَتْهُ إِلَى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَاهُ بِالْأَرْضِ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ ﴿٩﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يُبَوِّرُ ﴿١٠﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمِّرُ مِنْ مَّعْمَرٍ وَلَا يَنْقُصُ مِنْ عُمرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

۲ نه گهر به تۆ بر وانا کهن ، پیغه مبه رانی به رله تۆش هه ر به درۆزن دانران .
هه مۆکاریش هه ر بۆلای خوا ده برینه وه .

۵ ئه ی خه لکینه ! بی سۆ به لینی خوا راسته ؛ ویا نی دنیا نه کا بتانخه له تینی و
نه کا شه ی تان به به خشنده یی خوداتان فریویدا .

۶ شه ی تان دووژمنی ئیوه یه ، سا ئیوه ش بینه دووژمنی ؛ ئه وه هه ر بۆیه
داروده سته ی گازی ده کا ، تا له یارانی ناگر بن .

۷ ئه وانه ی خودانه ناس بۆن ، ئازاریکی توندیان ده بی . ئه وی باوه پریشیان
هینا و ئاکاری چاکیان ره چا وکرد ، له گونا ه عافۆ ده کرین و پاداشی هیوا یان
هه یه .

۸ ئاخۆ که سی خراپه ی بۆ جوان کراوه و بۆخۆی په سندی کردوه . وه کۆ که سی که
وانه بی ؟ [خوا چه زبکا ، هه رکه سی گومرا ده کات و چه زیش بکا ، شاره زای
به ره و خۆی ده کا . نه کا له بهر خه می ئه وان ، تیدا بچی ؛ خوا ده زانی ئه وانه
چکاریک ده کهن .

۹ هه ر خودایه ئه و بایانه به ری ده کا و ئه وانیش هه ور ده بزوینن ؛ ئه وسا هه ور
ده ئازوین به ره و سه رزه مینیکی مردۆ ؛ زه وی مردۆ به وه زیندۆ ده که ینه وه ؛
وه ژياندن پاشه پۆزیش هه رئاوایه .

۱۰ که سی قه درو پیزی ده وی ، ریزو قه در گشتی له ده ست خودادایه . وته ی
باش هه ر به ره و ئه و به ره ژۆر ده چی و ئاکاری چاکیش هه ر به رزی
ده کاته وه . ئه و که سانه ش که فیل بۆ خراپه ده کهن ، به توندی سزا ده درین و
فیله کانیان به هیچ ده چی .

۱۱ خودا ئیوه ی هه وه ل له گل ، پاشانیش له تنۆ که یه ک وه دی هینا ؛ پاشان
جۆته ی لنی پیک هینان . چی له تۆلی میوینه داو هه رچی له میوینه ده زی ،
ئه وه ده یزانی . کئی عومری دریزی ده بی و کئی ته مه نی کورتی ده بی ، هه مۆ
له ده فته ر نۆسراوه ؛ ئه مه بۆ خودا هاسانه .

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا
 مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِنْ كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ
 حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرَ لَتَبْنَعُوا مِنْ فَضْلِهِ
 وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُوَلِّجُ الْبَلَدَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ
 النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي
 لِأَجَلٍ مُسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ
 تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِنْ
 تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ
 وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُونَ بَشِرِكِكُمْ وَلَا يَنْبِتُكُمْ مِثْلُ خَيْرٍ
 ﴿١٤﴾ ﴿يَأَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ
 الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِنْ يَشَاءُ ذْهَبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾
 وَمَا ذَلِكُ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَإِنْ
 تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى جَمْلِهَا لَا يَحْمِلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى
 إِنَّمَا نُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
 وَمَنْ تَزَكَّى فَإِنَّمَا يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

۱۲ دۆده ریا هەن وه کویهک نین: ئەم شیرینه و تینوایه تی ده شکنیت و
 قه خاڕنی گۆزاریه، ئەو شۆزیکێ تال و تفته؛ له هه رکانهش گۆشتی تازه
 بوخاڕنی په دپاده کهن؛ زه مبه ریشیان لی ده ردینن که بیان برازینه وه.
 ده شبینی گه میه ده ریا یان ده قه لیشن تا ئیوه له سایه ی ئەودا رۆزی بوخو
 په پداکهن و شوکرانه ی له سه ر بپژێرن.

۱۳ شه و ده خاته ناو رۆژه وه و رۆزیش ده شه وی راده کا؛ خوړو هه یفیشی
 که وی کرد؛ هه رکامی تاکاتی دیارده دین و ده چن. ئیوه ی په روه رده
 کردوه و پادشاهیش هه ر له ئەو ده وه شیته وه. ئەو شتانه ی -
 غه یره زخودا - ئیوه هانایان پیده بهن، ته نانه تی توخلی ته نکێ ده نکێ
 خورمایه شک نابه ن.

۱۴ گه ر هاواریشیان بۆ به زن، هاواره که تان نابیسن؛ بیشی بیسن، ناشین
 به ده نگتانه وه پین؛ رۆزی سه لاش حاشاده کهن که ئیوه په رستوتانن.
 غه یره زخودا - که هه مۆشتیک ده زانی - که س ناتانی [له وانه]
 ئاگادارت کا.

۱۵ ئە ی خه لکینه! ئیوه به خودا ئاتاجن؛ هه ر خودایه بی نیازه و هیوایه
 په سندی بدری.

۱۶ ئە گه ر چه زکا، هه مۆتان له به ین ده بات و سه رله نوێ، ده سته یه کی تر
 په پداده کا؛ ۱۷ ئە مه ش لای خوا دژوارنیه.

۱۸ هیچ که س باری گوناھی که س وه ستۆناگری. ئە گه ر بیتو گران باریک
 له به ر یه کی تر وه پاری؛ شان بداته به ر باره که ی - با خزمی نزیکیشی بی -
 خو ناخاته ژیرباری ئەو. تۆ هه ر ئە وه نده ت له سه ره ئە وکه سانه بترسینی
 که نه دیته له په روه رنده که ی خو یان ده ترسن و نمێوده کهن. کیش
 ده یه وی به پاکۆی بژی، هه ر خو ی له وپاکیه به هه رده باو چاره نووسی
 هه مۆشیان هه ر لای خودایه.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ
 ﴿٢٠﴾ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ
 إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ
 أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِن مِّنْ
 أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَإِن يَكذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ
 مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ
 الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا
 أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا
 وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَأَلْأَنْعَامِ
 مُّخْتَلِفٌ أَلْوَنُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ
 إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ
 وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
 يَرْجُونَ تَجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾ لِيُؤْفِقَهُمْ أَجُورَهُمْ
 وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

۱۹ كۆيزو چاوساغ وەكۆيەك نىن .

۲۰ تارىكاىى و رۇنكايش وەكۆيەك نىن .

۲۱ بەرسىبەرو گەرماى تاوئىش وەكۆيەك نىن .

۲۲ گيان لەبەرەن و بىگيانىش ھاوئىنەنىن . خودا ھەزكا ، وادەكا ھەركەس بىيسى . تۆناتانى دەنگت بەوانەراپاكا كە خراونە ناوگۆرەو .

۲۳ تۆھەر ئەوئەندەت لەسەرە تۇس وەبەر خەلكى بىنى .

۲۴ ئىمە بەراستى تۆمان نارد مۇدەدەر و ترسىنەربى . ھىچ كۆمەلتەبەكەش نەبوە كە تۇس وەبەرھىنەريان بۆنەچۇبى .

۲۵ گەر ئەمانە تۆوئەدرۇدەخەنەو ، پىشىنەكانى ئەمانەش پىنغەمبەرەنى خۇيانىيان ھەر بە درۇزن ئۇمىرا ؛ گەرچى ئەوان بەنىشانەگەل پتەوو بەسىپارەو كىتىپى روناكى دەرەو ھاتنەلايان .

۲۶ ئەوسا خودانەناسانم بە غەزەب گرت . دەسا سزای من چلۇن بۇ ؟

۲۷ ئاخۇنەت دى ، خودا ئاوى لەو بەرزەو باراندەو ، مېوہ جاتى ھەمەرەنگەمان پىرۋاند ؟ لەكىوانىش رىگەوبانى سىپى وسۇرى جۇراو جۇرى بەرەنگ جىاى وەدى ھىنان ؟ رەشى وەك قەلەرەشەشيان تىداھەيە .

۲۸ لەمەردەو جانەوئەرو پاتالىشدا ، ھەرۋەھايە ؛ رەنگيان لەيەكتەر جودايە . لەناو ەبدانى خودادا ھەر ئەوانەى فرەزانان لىنى دەرەسن . خودا خاوەن دەستەلاتى خەتاپۇشە .

۲۹ ئەو كەسانەى كىتىپى خوا دەخوئىننەو ە نوئۇدەكەن و لەوبۇزىوہى بىمان داون - بەنھىنى و بەئاشكرائى - خىردەكەن ، بەھومىدى سەودايەكن ھەرگىز لەبەرەو ناكەوئى .

۳۰ تا بەرانبەر بەكۆششيان پاداشى خۇيان پىيداو لەچاكەى خۇى زىدەشيان بۆوہ سەربخا . بى گومانە ئەو خەتاپۇش و پىزانە .

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ
الَّذِينَ أَصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ
مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ
الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ
فِيهَا مِنْ أَشْوَارٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا
فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ
نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ
عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِّحُونَ
فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَدَقَاتٍ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ
فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمُ
غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمُ ذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

۳۱ هه رچی له ناو ئه م کتیبه به تۆمان راگه یاندوه، راسته و برۆای به و کتیبانه ش هه یه که له خوداوه ناردراون. خودا له عه بده کانی خوی ناگادارو چاوه دیزه.

۳۲ جا ئه وسا ئه م کتیبه مان کرده میرات بو ئه وعه بدانه مان که هه لمان بۆاردن. له ناو ئه وانیشدا که سانیک هه ن غه درئ له خو ده که ن؛ بریکیشیان مام ناونجین. هه ر له وانیش که سانیک هه ن - به ئیزنی خوا - سه باره ت به کاری چاکه پیشه برئ له هه والآن ده برنه وه؛ که ئه مه زنده به شیکی زۆر هیژایه.

۳۳ ده چنه ناو باغاتیکه وه که نافه وتین؛ له وئ ده یانرا زیننه وه و بازو به ندیان له زیرو مرواری ده بی و پوشاکیشیان له ویدا له هه قره میشه.

۳۴ ئه وسا ئیزن؛ شوکرانه بو ئه و خودایه ی که سه ری له سه ر نه هیشتین؛ به راستی پهروه رنده مان زۆر خه تا پوش و پی زانه.

۳۵ ئه و خودایه له چاکه ی خوی ئیمه ی له مالی هه رمان دا نیشته جی کرد. نه په نجی لیرا ده کیشین، نه تۆشی ماندوی ده بین.

۳۶ بو ئه وانه ش که له خودا حاشایان کرد، ئاگری جه هه نده م هه یه؛ نه ریی مردنیا ن پیده ده ن، نه جه زه به ی دۆزه هیان له سه ر سوک ده کری. هه رکه سانی به چاکه ی خودا نه زانن، ئیمه وایان سزاده ده یین.

۳۷ به زۆره زۆر له ویدا ده پارینه وه؛ پهروه رینمان له دۆزه هه بمانهینه ده ر؛ له ئاکاری پیشو به شیمان بۆینه وه؛ ئه م جاره کاری چاک ده که یین. ئه دی ئیمه ته مه نی وادریژمان به ئیوه نه دا که هه رکه سی بیویستایه، ده ییتوانی په ندی لی بگری؟ ترسینه ریشتان هاته لا ده ئه م ئازاره بجیژن. هه رکه سی که نا هه قی کرد، هیچ که سی ده هانا نایه.

۳۸ خوا نهینی ئه رزو ئاسمانان ئه زانی و له رازی دلی هه مۆکه س ناگاداره.

۳۲- هه قره میش: هه وریشم. ۳۴- که سه ر: خه م و خه فته.

۳۵- هه رمان: نه فه وتان، هه میشه بۆن. ۳۷- زۆره: ده نگی شیوه و هاوار.

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا
يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ
كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢٦﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَ كُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ
أَمْ أَمَاتْنَاهُمْ كُنُوبًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ إِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ
بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٢٧﴾ إِنْ اللَّهُ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ
إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٢٨﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ
جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نِفُورًا ﴿٢٩﴾ أَسْتَكَبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ
وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا لَأَسْنَتِ
الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا
﴿٣٠﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ
فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٣١﴾

۳۹ هەر ئەو ئۆیە لە جینگە ی پێشینه کانتان - لەم زەمینه - جێ کردەو. ناسوپاسی ناسپاسان، هەر تۆرەیی بەرورینیان پتر دەکاو بێ ئەمەگی بێ ئەمەگان، هەر زیانیان زیندە دەکا.

۴۰ بێژە: ئەوانە - لە جێی خوا - پێتان، شەریکی خودابۆن، نیشانم دەن؛ لەم زەمینه کامەشتیان وەدی هێنا؟ یان لە وەدی هێنانی عاسمانەکاندا، کەنگی هەمکاری خودابۆن؟ یا خود ئەمانە کتیبیان لای ئیمەو و بۆهاتو و بەلگەیه بەدەستیانه وە؟ نەخیر، ئەوانە ی ناھەقن هەر بەلێنی خەڵە تاندن بە یەک دەدەن.

۴۱ خودایە کە ئەم عاسمانان و زەویە ی راگرتووە ناکەون؛ ئەگەر کەوتن - لەو بەدەر - کەسی وانیه راگیریان کا. ئەو کاری بەشینەیین و خەتاپۆشە.

۴۲ بەتوندی سوێندیان دەخواردن، کە: بەخودا سوێندە کەمان، ئەگەر ئیمە ترسینەرێک لەخوداوە بێتەلامان، پتر لەهەر کۆمەلێ تر پێگە ی خودا دەگرینەبەر. کەچی وەختی ترسینەرێک هاتەلایان، فرەتر لەخوا دۆرەو کەفتن؛

۴۳ هەر لەبەر خۆبەزل زانین لە زەمین داو بوو فرو فیل؛ فروفیلێش هەر یەخە ی خواوەنی دەگری. ناخۆ بێژگە چارەنۆسی پێشینهکان، چاوەنۆری شتیک تر هەن؟ ئەمە پێگەوشوینی خواوە و قەت نابینی پێوشوینی خوا بگۆردری و جێ بەجێ بێ.

۴۴ ناخۆ ئەوان لەزمیندا نەگەراون، تاببینن پێشینهکان - کە لەوانەش بەهێزتر بۆن - چیان بەسەرھات؟ هیچکەس لەناو عاسمانەکان و زەمیندا پەیدانابێ کە هێز لەخودا بستێنی؛ زاناو توانا هەر خۆبەتی.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى
ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى
فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾

سُورَةُ يَسِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسَ ١ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ٢ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ٣ عَلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ٤ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ٥ لِنُنْذِرَ قَوْمًا مَّا
أُنْذِرُوا أَبَاوَهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ٦ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٧ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى
الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ٨ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا
وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ٩ وَسَوَاءٌ
عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ١٠ إِنَّمَا نُنْذِرُ
مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ
وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ١١ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ
مَا قَدُمُوا وَءَاثِرَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ١٢

۲۵ ئەگەر خودا ئەم مەردمەى - بە ھۆى ئەوکارانەى دەیکەن - بگرتبا، لەسەر پششى ئەم زەمینە جوڤە واریکیش نەدەما؛ بە لام خودا مەوداى داوہ تاماوەیى دیارى کراو بمیننەو؛ کەنگى ئەوماوہ بەسەرچۆ، خۆى دەزانى عەبدەکانى چیان کردوہ.

یاسین

وہناو خودا کە دەستەلاو کەلۆفانە

- ۱ یا، سین. ۲ سویند بە قورئان، کە سەرلەبەر کارزانیه.
- ۳ تۆیک لە پیغەمبەرانى. ۴ کەوتۆیە سەر راستەریگە.
- ۵ ئەم قورعانە ھەرە خاوەن دەستەلاتى دلوڤان ناردۆیەتە خوار.
- ۶ تا بە ھۆى ئەو تزیس وەبەر گەلیک بینى کە باب وکالى پيشويان کەس لە خواى نەترساندون و بى ئاگابۆن.
- ۷ بەلینى خوا زۆرىنەیان دەگریتەوہ؛ سا ئەوان برواناھینن.
- ۸ نيمە ملیان دەخەینە ناو زنجیرەوہ و تاجەنە شەتەکیان دەدەین، کە ناتوانن بۆھىچ لایەک سەر بېزیون؛ چاوگە لیشیان داشۆریاگە.
- ۹ لەمپەریکمان لە پيشیانەوہ داناوہ و لەمپەریک لە پشتيانەوہ؛ تارمايشمان ھاويشتە سەرگلینەیان کە نابینن.
- ۱۰ بۆ ئەوانە چ ترسیان وەبەر بھینى، چ نەھینى، وەکۆیەکە. ھەرنابن بەخاوەن باوەر.
- ۱۱ تزیس وەبەرھینانەکەت ھەر بۆکەسیک باوى ھەيە، پەیرەوى ئەم قورعانەيەو لە نەدیتە ترسى خوداى لەددايە. سا تۆ مرگینى پیندە عافۆ دەکرى و پاداشى باشیشى ھەيە.
- ۱۲ نيمە خۆمان مريان زیندۆ دەکەینەوہ و ھەرکاریکی بەزیندۆیى کردۆیانەو سوینە واریان، گش دەنۆسین. ھەمۆشتمان لە کتیبیکى رۆن کەرەوہ - ھەر بە ھەژمار - ھەر ژماردوہ.

وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا
 إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ
 الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا
 إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾
 قَالُوا إِنَّا نَطِيرُنَا بِكُمْ لَيْنَ لَمْ تَنْتَهُوا الزَّجْمَ نَكْمُ وَلَيَمْسَنَكُمْ
 مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِفُكُمْ مَعَكُمْ أَيْنَ ذُكِّرْتُمْ
 بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ
 يَسْعَى قَالَ يَنْقُومُ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾ اتَّبِعُوا مَنْ
 لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَالِيَ لَا أَعْبُدُ إِلَّا
 فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ
 يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا
 يُنْقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّي ءَامَنْتُ
 بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

۱۳ به سه رهاتی خه لکی ناو ئاوا ییه که یان بۆوینه بۆبگیره وه، که پیغه مبه ر چۆنه لایان.

۱۴ ئه وه ده مه ی که دۆکه سمان بۆبه ری کردن، که سیان بر وای پی نه کردن. پیغه مبه ری سیته میسمان نارد ه لایان، یارمه تی نه و دوانه بدا. گوتیان: ئیمه بی گومانه، بۆلای ئیوه نارد راوین.

۱۵ گوتیان: ئیوه هه ر مرویه کن وه ک خۆمان؛ خوا هیچی نه نارد و ته خوار؛ ئیوه کارتان در دوانه.

۱۶ گوتیان: په روه رنده ی ئیمه خوی ده زانی که ئیمه بۆلای ئیوه راسپیراوین.

۱۷ گوتیان: ئیمه هه رئه وه نده مان له سه ره، په یامی ئه و - به ئاشکرا - به نگۆ بلین؛ نه هیچی تر.

۱۸ گوتیان: پیوقه ده می ئیوه بۆمه شۆمه؛ ده س هه لنه گرن، به رده بارانتان ده که ین و سه خت جه زره به تان ده ده ین.

۱۹ گوتیان: شۆمیۆ له خۆتانه، ئاخۆ ئه گه ر ئیوه ئاموزگاری بکرین [ئاوا ده کن؟] به لکو ئیوه کۆمه لیکن له ئه ندازه ی خۆ ده رکه وتۆن.

۲۰ پیایک له وسه ری شاره وه به غارده هات، گوتی: گه لۆا بده نه شوین ئه وکه سانه راسپیراوان.

۲۱ په یه روه ی ئه مانه بکه ن که بۆ خۆیان شاره زای ریگه ی خودان و هیچ پاداشیان لیتان ناوی.

۲۲ من بۆده بی ئه وکه سه ی منی دروس کرد، نه یه رستم؛ گشتۆ بۆلای ئه و ده چنه وه؟

۲۳ چۆن من ده چم - غه یه رزه خودا - ئه وشتانه ده په رستم، هه رگا خودا گه ره کی بی به لایه کم به سه ر بینی، تکای ئه وان هیچ به هه ریه کم بۆناداو ناتوانن رزگارم بکه ن؟

۲۴ ئه گه ر وایی، ئه وسا که من به ئاشکرا گومرا بۆکم.

۲۵ من به په روه رنده ی ئیوه بروام هیئا؛ سا بۆنه ون.

۲۶ وترا: وه ره به هه شته وه. گوتی: بریا هۆزه که شم بیزانیبا،

۲۷ که ئه وکه سه ی منی په روه رده کردوه، لیم خوش بوه و خستۆمیه ریزی به ریزان.

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُندٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا
 كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَمِدُونَ
 ﴿٢٩﴾ يَحْسَرَةُ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ
 يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ
 أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ
 ﴿٣٢﴾ وَءَايَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا
 فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّتٍ مِنْ نَخِيلٍ
 وَعَنْبٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ
 وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبْحَنَ الَّذِي
 خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ
 وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَءَايَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ
 فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا
 ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّى
 عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
 الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

۲۸ دواى ئەو ئىمە ھىچ لەشكرمان - لەعاسمان را - نەئاردە سەر ھۆزەكەى ئەو، [بەرلەمەش] ھەر نەمان دەئارد.

۲۹ ھەر تەنیا نەعرەتەيەك بۇ، كە لە ئاكاو گش دامرکان.

۳۰ مخابن بۆ ئەوعەبدانە، ھەر پىغەمبەرىكىيان بۆھات، ھەر گالتەو گەپیان پىكردۇن.

۳۱ چۆن ئەمانە نەياندیوہ كە چەندین چىن لەمرومان - لەپىش ئەمان - قىركردوہ و تازە نایەنەوہ لایان ؟

۳۲ بى گومانە ھەمۇلاشیان ھەردەھىننەوہ لای خۇمان.

۳۳ ھەر لەزەوى رابمىنن، نىشانەى بۆ ئەوان تىدا؛ بەمردۇى ئىمە زىندۇمان كردهوہ و دەنكمان لى بەرھەم ھىنا؛ كە خۇراكە بۆئەمانە.

۳۴ ھەر لەزەوىش چەندین باغى خورماين و رەزى زۆرمان وەدى ھىناو چەند كانياومان لى ھەلقولاند.

۳۵ ھەتاكو لەمىوہى خوداو لە دەسپەنجى خۇيان بخۇن. ئاخۇ ھىشتا شوكرناكەن ؟

۳۶ ھەر خودا پاك و بى عەيبە، كە جۆتەى ھەمۇشتىكى وەدى ھىنا؛ چ لەوانەى لەم سەرزەمىنە دەروپىن و چ لەخۇيان، چ لەوانەش كە نایزانن.

۳۷ بۆئەوانە، شەوىش يەك لە نىشانانە؛ ئىمە رۆزى لى دادەپىنن و لە ئاكاو تارىكانيان بەسەردادى.

۳۸ خۆرىش بەرەوبەنى خۆى لەگەراندايە؛ كە لە خاوەن دەستەلاتى زاناوہیە، ئەو فەرمانەى پىدراوہ.

۳۹ ھەبقيش ئىمە بۆمان دانا بەچەند قۇناغاتى بەرى؛ تا واى لىدى، وەك بەلى كەونى وشكەلى دارى خورما، دپتە بەرچاو.

۴۰ نە خۆر تواناى ھىندەى ھەيە بگا بەمانگ، نە شەو وەپىش رۆز دەكەوى. سەرلەبەرىش لە ئاسمانىك مەلەدەكەن.

۳۰-مخابن: بەداخوہ، حەيف. ۳۸-بەنە: بىكە، مەقەر. ۳۹-ھەيف: مانگ. كەون: كۆنە.

وَأَيُّهُ لَّهُمْ أَنَا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا
لَهُمْ مِنْ مِّثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا
قِيلَ لَهُمْ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾
وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ
﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ نُنْطِيعَهُمْ مِنْ لُؤْيِشَاءِ اللَّهِ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ
﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾
وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فِإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ
﴿٥١﴾ قَالُوا ابْنُوا لَنَا مِنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ
وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً
وَاحِدَةً فِإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ
نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

۲۱ ئەمەش بۆيان نيشانه يه: هاوړه گه زانی ته وانمان له گه ميه ی تزی کړاودا
هه لگرتوه.

۲۲ وینه ی ته ویشمان داهینا، که ده توان سواړی ببڼ.

۲۳ ئەگه ر حه زکین نوقمی بڼ ئاویان ده که ین و ته وسا که هیچ فریاره سیکیان
نابیت و ړزگار ناکرین.

۲۴ مه گین به زه یی نیمه یان ده فریایی و تاماوه یک به ر خورداربڼ.

۲۵ هه رکاتیکیش پیان بگوتړی: له وی له ړوبه ړوتانه و له وش له پشته سه رتانه،
خو پاریز بڼ، به شکو به ر به زه ی خواکه ون، [خوده بوړن].

۲۶ هه رنیشانه یه کیان بوی له لای په روه رینیانه وه، ئیلا ده بی
روی تی نه که ن.

۲۷ کاتیکیش پیان بوتری: له و بزیوه ی خوا پیداون، خیری بکه ن؛ خوانه ناسان
به خاوه ن باوه ړان ئیون: ئاخو نیمه خوراک به که سی ببه خشین ئەگه ر
خودا مه یلی لی با بزیوی بو دابین ده کرد؟ ئیوه هه ر له گومراهی دان.

۲۸ ده شلین: ئەگه ر قسه راستن، ته و به لینه، که ی به جی دی؟

۲۹ ئەوانه هه ر چاوه نوړی یه که نه عره ته ن که له کاتیکیدا خه ریکی
هه راوکیشه ی ناو خویانن، ده یانگری.

۵۰ ناتوان وه سیه تیش بکه ن؛ ریشیان نایی بچنه وه ناو که س وکاریان.

۵۱ فوش به که له شاخدا ده کړی؛ ناگا گشت له گورانه وه دینه دهر و به ره و
په روه رنده ی خویان به له ز ده ړون.

۵۲ ئیون: ئە ی هاوار به مالمان! کئ له ناو پیخه فکه مان رای په راندین؟ ئەمه
هه ر ته و به لینه یه خودا دای و پیغه مبه ره کان راستیان گوت.

۵۳ ته نیا هه ر یه که نه عره ته یه و ناکا و هه مو لای نیمه کوده کرینه وه.

۵۴ ئەوی ړوژی ناهه قی له که س ناکړی و هه ر به رانبه ر به و کرده وه ی
کردوتانه، سزاده درین.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكِهِونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ
 فِي ظِلِّلٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِفُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ
 مَا يَدْعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَامْتَرُوا الْيَوْمَ
 أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَبْنَئِءَ آدَمَ أَنْ لَا
 تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنْ أَعْبُدُونِي
 هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا
 أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ
 ﴿٦٣﴾ أَصَلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ
 عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
 يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا
 الصِّرَاطَ فَأَنْى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ
 عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾
 وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾
 وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُبِينٌ
 لِيُذَكِّرَ الَّذِينَ كَانُوا حَيًّا وَيُحَقِّقَ الْقَوْلَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٦٩﴾

- ۵۵ نه وانه ی نه هلی به هه شتن ، نه وی پروژی سهریان گهرمه و له خوشیدان .
- ۵۶ خویان ده گهل زنه کانیان ، له بهر سیبهر ، له سهر ته ختان ، پال که فتگن .
- ۵۷ له به هه شتا ههر میوه یه ک و ههرشتی داوای بکه ن ، ناماده یه .
- ۵۸ بهروه رنده ی دلوفانیش - به له بزی خوی - سلاوکیان بۆده نیری .
- ۵۹ نه ی نه وانه ی تاوانبارن ! ئیوه ش نه مرو ، نه شی خۆتان جیا که نه وه .
- ۶۰ ناخر نه ی توره مه ی ئاده م ! من له پیشدا په یمانم ده گهل نه به ستن که شیتانی نه په رستن ؟ نه و ئاشکرا دوژمنتانه .
- ۶۱ ههر ته نیا خۆم به رستن ؛ که ریگی راست ههر نه مه یه .
- ۶۲ که لیکی زوری له ئیوه ی له ری لادا ؛ ناخو هیشتا ههر تی ناگه ن ؟
- ۶۳ نه مه نه مه نه مه نه مه یه ، که وا به لیتان پیده درا .
- ۶۴ به هو ی پی نه زانیه که تان ، نه مرو ده بی بچه ناوی .
- ۶۵ نه مرو ئیمه مور ده خهینه سهرده میان و ده ستیان ده گهل مان ده په یون ؛ پاکانیشیان ده بنه شایه ت که کرده وه کانیان چبوه .
- ۶۶ نه گهر چه زکه یین ، چاوه کانیشیان کویرده که یین ؛ به ره ورپکا مله ده که ن . سا کوا سومای دینیان هیه ؟
- ۶۷ نه گهر چه زیشمان کردبا - ههر له جیگه که ی خویاندا - ده مانکردنه شتیکی تر ؛ نه وسا که نه یان توانیبا بیته پیش و به ره وداش نه گهرینه وه .
- ۶۸ ههر که سیکیش ته مه نی زوری بده یینی ، ته رح و بیچمیشی ده گوړین . بۆچ ناتانه وی تی بگه ن ؟
- ۶۹ ئیمه نه ومان فیری شیعر نه کرده و هیچ پیوستیشی پی نیه . نه مه ته نیا بۆ یاد له خودا کردنه و قورئانیکه شیوه زیان نیشان ده دا .
- ۷۰ تا نه وانه ی به دل زیندوون ، له خودایان بترسینی و قسه ی خودا ده رباره ی خودانه ناسان به جی بگا .

أُولَئِكَ يَرَوْنَ أَنَا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَمًا فَهُمْ لَهَا
 مَالِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾
 وَلَهُمْ فِيهَا مِنْتَفِعٌ وَمَشَارِبٌ أَفْلا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ
 نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُنْحَضُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ
 إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أُولَئِكَ رِالِيسُنَا أَنَا
 خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا
 مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظْمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾
 قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ
 ﴿٧٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ
 مِنْهُ تُوقَدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
 إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
 فَسُبْحَنَ الَّذِي يَبْدِئُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

سُورَةُ الْاِنْفَاتِ

- ۷۱ ئاخۆ هیشتا نه باندیوه ئیمه به دهستی توانامان پاتالمان بۆ به رهه م هینان،
نه وان بۆنه ته خاوه نیان؟
- ۷۲ وا بۆشمان دهسته مۆکردۆن، که ده توانن سواریان بن و لیان بخۆن.
- ۷۳ هه ر له وانیش گه لیك جوړه به هره ده به ن؛ زۆرشتی فه خا رنیشیان
لی وه رده گرن. هیشتا هه ر شوکرانه ناکه ن.
- ۷۴ غهیره زخودا شتگه لیکی تریان په رست؛ شایه تا ده هانایان بین.
- ۷۵ ناشتوانن ده هانایان بین؛ به لام نه مان له خزمه تیان، بۆ پیشمه رگه بی
ئاماده ن.
- ۷۶ وتاریان دلته نگت نه کا؛ هه رشتیکی بیشتیره وه وه رشتیکی بیدرکینن،
ئیمه لیان ئاگادارین.
- ۷۷ مړۆ چۆن هینده نازانی، که ئیمه له تنوکیکمان ئافرانده وه؛ که چی ئیستا
دوومنیکی ئاشکرایه.
- ۷۸ ئه وه مه سه لیکی بۆ ئیمه هینایه وه ئافراندى خۆی له بیرکرد؛ ئیژۆی؛ ئیشک
له پاش پۆان، کى زیندویان ده کاته وه؟
- ۷۹ بیژه؛ که سى هه وه ل جار دروستی کردۆن، ئه وه زیندویان ده کاته وه؛ بۆ
هه مۆ دروست کردنیك خۆی زانایه.
- ۸۰ ئه وه که سیکه له دارى شین، ئاگرى بۆ په یدا کردۆن؛ ئیژه ش هه ر له م
[دهسته چيله] ئار پیده که ن.
- ۸۱ ئاخۆ که سى توانای هه بی ئه م ئاسمانان و زه مینه ی دا هینایی، توانای نیه
وینه یان دروس کاته وه؟ ئارى له وه یدا هه یه وه دی هینی فره زانا
هه رخویه تی.
- ۸۲ هه رگا هه رشتیکی بوئ په یدا بیتی، به فه رمان پیی ئیژۆی؛ به به! هه ر
ده س به جى په یدا ده بی.
- ۸۳ پاکى و بی عه بیی بۆ که سى که هه مۆشت له ژیر فه رمانى ئه ودا یه وه، هه ر
بۆلای ئه وه دو هیننه وه.

سافات

۷۱- پاتال: نازل، مه رومالات. ۷۳- فه خا رنى: شتى خوارده وه. فه خا رن: خوارده وه.

۸۰- شین: سه وزى تۆخ، رهنگى گيا.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّفَّاتِ صَفًّا ۝١ فَالزَّجَرَاتِ زَجْرًا ۝٢ فَالْثَّلَاثِ ذِكْرًا ۝٣
 إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ ۝٤ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
 الْمَشْرِقِ ۝٥ إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِنِيَّةِ الْكَوَكِبِ ۝٦ وَحِفْظًا
 مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ۝٧ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَذَّفُونَ
 مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۝٨ دُخُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۝٩ إِلَّا مَنْ خِطَفَ
 الْخُطْفَةَ فَتَنْبَعُهُ، شَهَابٌ ثَاقِبٌ ۝١٠ فَاسْتَفْهِمُ أَهْمُ أَشَدُّ خَلْقًا
 أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۝١١ بَلْ عَجِبْتَ
 وَيَسْخَرُونَ ۝١٢ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝١٣ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ
 ۝١٤ وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝١٥ أَيْ ذَا مِنْنَا وَكُنَّا رِابًا وَعَظْمًا
 أَيْ نَا لَمَبْعُوثُونَ ۝١٦ أَوْءَا بَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۝١٧ قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ
 ۝١٨ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۝١٩ وَقَالُوا يَوَيْلَنَا هَذَا
 يَوْمُ الدِّينِ ۝٢٠ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُتِبَ بِهِ تَكْذِيبُوكَ ۝٢١
 ✽ أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝٢٢ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ فَأَهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۝٢٣ وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ۝٢٤

و دناو غوکا که داند و دوا و دانه

- ۱ سویند به وانه‌ی بۆرژ به ستن له لای یه‌کتر راده و ه‌ستن ،
- ۲ سویند به وانه‌ی له ناره‌وا پیشی ده‌گرن ،
- ۳ سویند به وانه‌ی قورعان خوینن ، ۴ خودای ئیوه ه‌هر یه‌کیکه .
- ۵ په‌روه‌رینی ئاسمانه‌کان و زه‌مین و ه‌هر چی له‌ناوایاندا ه‌یه و په‌روه‌رینی رۆژلاتان . ۶ ئیمه‌ عاسمانی نزیکمان به‌ئه‌ستیران پازانده‌وه .
- ۷ له‌گش شه‌یتانی نافه‌رمانیشمان پاراست . ۸ [ئیترا] له‌بالانشینان کۆله‌ناکه‌ن و له‌گش لاه و پاوده‌نرین . ۹ ه‌ه‌تا دۆریان بخه‌نه‌وه و ه‌ه‌میشه‌ش ئازاریان ه‌یه . ۱۰ مه‌گین ئه‌وه‌ی - ه‌هر له‌په‌ر - شتی برپیتنی ؛ ئه‌ویش بلیسه‌ی گرپکی شوین ده‌که‌وئ . ۱۱ سا تۆ له‌وانه‌ بپرسه : ناخۆ تا فراندنی ئه‌وان گرینگتره ، یان ئه‌وانه‌ی ئیمه‌ وه‌دیمان ه‌یناوان ؟ ئیمه‌ ماکی ئه‌وانیشمان له‌قورپکی پندری پیکه‌وه‌لکا و دارژتوه .
- ۱۲ تۆ له‌وه‌دا سه‌یرماوی و ئه‌وان خه‌نه‌کی خۆده‌که‌ن . ۱۳ ئه‌گه‌ر نه‌سیحه‌تیش بکرین ، نه‌سیحه‌ت ده‌گوئ ناگرن . ۱۴ ه‌هر نیشانه‌یه‌ک ده‌بینن ، ده‌خوازن گه‌مه‌ی پێ بدری . ۱۵ ئیژن : ئه‌مه‌ جاده‌وه‌ هیچی تر نه‌یه .
- ۱۶ ناخۆ ئیمه‌ - که‌ مردین و بۆینه‌ خۆل و چه‌ند پیشه‌یه‌ک - ژنۆ زیندۆ ده‌کرینه‌وه ؟ ۱۷ وێرای باب و باپیرانمان ؟
- ۱۸ بیژه : ئاری و ، ئیوه‌ ملکه‌چ و زه‌بۆنن . ۱۹ ته‌نیا تی راخوړینیکه‌ و ئه‌وسا ه‌هر خۆیان ده‌روانن . ۲۰ ئیژن : ه‌ه‌ی مال ویران خۆمان ! ئه‌مه‌ رۆژه‌که‌ی سه‌لایه . ۲۱ به‌لی ، ئه‌مه‌ ئه‌وره‌وه‌یه‌ که‌ پاک و پیس ه‌ه‌لداوێرن و ئیوه‌ برواتان نه‌ده‌کرد . ۲۲ ئه‌وانه‌ لیک کۆکه‌نه‌وه‌ که‌ نا ه‌ه‌قی پیشه‌بۆن و لفی‌وان و ئه‌وانه‌ش که‌ ده‌یانپه‌رست ، ۲۳ غه‌یره‌زخودا . ئه‌وسا رینگه‌ی جه‌ه‌نده‌میان پێ نیشان ده‌ن ! ۲۴ راشیان بگرن اده‌بی پرسیاریان لێ بکری .

۱- یا: سویند به‌وانه‌ی به‌ته‌کۆزی ریزده‌به‌ستن . ۸- کۆله‌کردن: کۆله‌گرتن، گوی له‌قسه‌ی مه‌ردم راگرتن .

۱۱- پندر: کزر، نیوه‌ وشک . ۱۲- ه‌ه‌نه‌ک: چه‌فه‌نگ، قسه‌ی گالته‌و گه‌پ .

۱۶- ژنۆ: سه‌رله‌نوئ، دوباره . ۲۱- ه‌ه‌لداوێرن: لیک جیاده‌که‌نه‌وه .

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسَامُونَ ﴿٢٦﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
 عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوا إِنَّا كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾
 قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ
 بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَٰئِقُونَ ﴿٣١﴾
 فَأَعْوَبْتَكُمْ إِنَّا كُنَّا غَالِينَ ﴿٣٢﴾ فَأَنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ
 ﴿٣٣﴾ إِنَّا كَذَلِكْ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَتَارِكُوآءُ الْهَيْئَتِنَا
 لِسَاعِرٍ مُّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّكُمْ
 لَذَٰئِقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُحْزَنُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
 ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾
 فَوَكَهَهُمْ مَّكْرُمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّتِ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ
 ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ
 ﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ
 الطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى
 بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

۲۵ چیتانه، بۆچی ده هانای یه کترنایهن ۱؟ ۲۶ نه مرو هه مؤ بیده نگ و مل که ج ویتاوان. ۲۷ هیندی له وان رۆ له هیندیکان ده کهن و لیک ده پرسن. ۲۸ ئیزن: به نیوی خیرخوازی، ئیمه تان له رینگه لاد. ۲۹ ئیزن: نه خیر، هه ر خوتان برواتان نه بۆ. ۳۰ زۆریکمان له سهرتان نه بوه، به لکو خوتان کومه لیکى سهر بزیو بۆن. ۳۱ وا گفتی پهروه رنده مان له سهر ئیمه وه راست گه را؛ دیاره ده بئی بیشی چیژین. ۳۲ ئیمه ئیوه مان گومرا کرد؛ خوشمان هه ر نه وسا گومرا بۆین. ۳۳ گش نه مانه - له ورۆده دا - بۆ جه زره به دان هاوبه شن. ۳۴ ئیمه ئاوا جزای تاونباران ده دهین. ۳۵ نه گه ر به وانه ده وترا؛ غهیره خودا هیچ شت بۆ په رستن ناشی، خویان زۆر به زل ده زانی. ۳۶ ده شیان درکاند: ئیمه بۆ شاعیریکی شیت چۆن واز دینین له وانه ی په رستومانن ۱؟ ۳۷ به لکو هه رچی نه و هاوردی، هه موی راسته و برواشی کرد به پینغه مبه رانی خودا. ۳۸ ئیوه بئی شک ئازاری به ژان ده چیژن. ۳۹ هه ر له باتی کاری خوتان سزاده درین. ۴۰ مه گین عه بده راست و پاکه کانی خودا؛ ۴۱ بۆیوی باش بۆئه وان دیاری کراوه؛ ۴۲ میوه جاته و زۆریشیان ریزلی ده گیرئ. ۴۳ له باغاتى پر له هه مۆ خیروبیتریک. ۴۴ له هه مبه ریه ک له سهر ته ختان رۆده نیشن. ۴۵ له و باده یه ی که له چاوه ی په وان رادی، پیاله یان پیداده گیرن. ۴۶ وه رهنگ چه رمگ، هه ر که یفه بۆ وه خۆره وان. ۴۷ هیچ سه ریشه ی تیدانیه و ئاوه زیشیان له بهر مه سستی له ده س نادهن. ۴۸ ۆنگه لیکى چاوگه وره یان له لاهه یه، له حاند نامۆ، چاوداده خه ن. ۴۹ لۆس و پاکز وه کو هیکی ناوه نیلینن. ۵۰ بۆ وتووێژ رۆیان ده که نه یه کتری. ۵۱ یه کنی له وناوه دا ئیزئ: نه من هه مده میکم هه بۆ.

۳۰- سه ر بزیو: باخی، نه شقی. ۴۴- رۆده نیشن: داده نیشن. ۴۹- هیکه: هیلکه. هیلین: هیلانه.

يَقُولُ أَهْ نَكَ لِمَنِ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَهْ دَامِنَا وَكُنَّا تَرَابًا وَعِظْمًا أَهْ نَا
لَمَدِيُونُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ
الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي
لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوَلَّنَا
الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُعَدِّيْنَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَذَا لَهَوُ الْفَوْزِ الْعَظِيمِ ﴿٦٠﴾
لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزْلًا أَمْ شَجَرَةُ
الزَّقُومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ
تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ
﴿٦٥﴾ فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُ مِنْهَا لَئُونٌ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ
عَلَيْهَا لَشَوْبَاتٍ مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾
إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰ آثَرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ
مُنذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾
إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْنِعْمِ
الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

- ۵۲ لئی ده پرسیم: تۆش له وانهی که باوهریان به خواههیه؟
 ۵۳ ناخۆ ئەگەر ئیمه مردین، بۆینه ناخ و چەند ههستی بهک، هه ر حیسابمان لێده کیشن؟
 ۵۴ پرسى: ناخۆ هیچ ئاگایه کتان لێ ههیه؟
 ۵۵ ئەوسا خۆشی چاوی گیرا، له دور جه هه نده مدا دیتی.
 ۵۶ کوتی: به خوا، هه ر وهخت بۆ له به نیم به رى.
 ۵۷ ئەگەر چاکه ی پهروه رنده ی من نه بوایه، ئیستا منیش وێرای تۆبۆم.
 ۵۸ تۆ بزانه که ئیمه تازه نامرین؛
 ۵۹ جیا له مردنی پێشۆمان. هیچ ئازاردانیشمان نیه.
 ۶۰ که ئەمه ش به خته وه ریه کی زۆر مه زنه.
 ۶۱ ئەشی بۆ پاداشی وه ها خه بات بکه ن، ئەو که سانه ی خه باتکارن.
 ۶۲ ناخۆ ئەم په زیراییه هێژاتره، یاخۆ داره که ی وه قنه مۆت؟
 ۶۳ ئەومان کردۆته به لایهک، بۆ گرووی ناهه قیکاران.
 ۶۴ ئەو داریکه له دور ته ختی دۆژه هه وه دیته ده ری.
 ۶۵ به ریک ده دا، له بېچمی که لله سه رانی شه یاتین.
 ۶۶ دۆژه هیه کان له وده خۆن و عۆریانی پێ ده ماسینن.
 ۶۷ پاشان له سه ر ئەو خۆراکه لیخناویکی هه ره گه رم ده خۆنه وه.
 ۶۸ پاشان هه ر گه رده خۆنه وه بۆ ناو دۆژه ه.
 ۶۹ ئەوان دیتیان که باو باپیرانیان گومران؛
 ۷۰ بۆیه وا - به هه له داوان - به شوین ئەواندا په ل ده بن.
 ۷۱ به ر له وانیش زور به ی زۆری پێشینه کانیا ن گومرا بۆن.
 ۷۲ زۆریشمان تۆس وه به ره یێن ناردە ناویان.
 ۷۳ ده پروانه - له دوا جاردا - ئەوانه ی ترسیندرا بۆن، چیان به سه رهات.
 ۷۴ جیا له وانه ی به دلپاکى خوابان په رست.
 ۷۵ نۆحیش هاواری بۆهیناین؛ زۆرباشی ده فریا که وتین.
 ۷۶ خۆی و کهس و کاره که یمان له خه می گه و ره رزگار کرد.

۵۳- ناخ: خاک. ههستی: ئیسک، پێشه. ۵۵- دور: نێوه راست، ناوهند. ۵۸- یا: ناخۆ ئیمه تازه نامرین؟ ۶۶- عۆر: ورگ، سک. ۶۷- لیخناو: لێل، شلوی. ۷۰- په ل ده بن: به په له ده جن.

وَجَعَلْنَا دُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَامٌ
عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ مِنْ
شِيعَتِهِ لِبَرْهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ
لَأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَفَكَاءُ إِلَهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ
﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَظَنَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾
فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَى إِلَهِهِمْ
فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا
بِالْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ
﴿٩٥﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا اتَّبَوْنَا إِلَهَ بَنِي نَافِلٍ فَالْقُوهُ
فِي الْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾
وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَّهْدِينَ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ
﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ
يَبْنِي إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ
يَتَابِتْ أَفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٢﴾

۷۷ ته نیا به ره و توره مه ی نه ومان هیشته وه. ۷۸ وامن کرد به ره ی دوی
 نه ویش، هه ر ناوی به چاکه به زن. ۷۹ سلاو له نوح له سه رانسه ری
 دنیا دا. ۸۰ ئیمه ناوا پاداشی کار چاکان ده ده یین. ۸۱ نه ویه کئی بو
 له وعه بدانه م که پروایان پی هیتاوم. ۸۲ پاشان نه وه کانی ترمان وه بن
 ناودا. ۸۳ ئیبراهیمیش له شوین که وتوانی نه وبو. ۸۴ نه وسا به دلی
 پاکه وه هاته لای پهروه رنده ی خوی. ۸۵ به ئایی و هوزه که ی خوی گوت:
 نه وه چین ده یانپه رستن؟ ۸۶ گه ره کتانه له بری خودا په رستنئ،
 نه وشتانه بپه رستن؟ ۸۷ ئاخو ئیوه سه بارت به پهروه رینی هه مؤدنیا
 بیرو پرواتان چلونه؟ ۸۸ نه وسا هه ر خوی ده ئه ستیرانی هه لروانی.
 ۸۹ گوتی: بی سو من نه خوشم. ۹۰ سا نه وان لئی ته کینه وه و پشتیان تیکرد.
 ۹۱ په نامه کی خوی گه یانده به کانیان؛ لئی پرسین: ئیوه بوئاخون؟ ۹۲
 چیتانه، بو قسان ناکه ن؟ ۹۳ په نامه کی به دهستی راست مستیکی
 تی سره واندن. ۹۴ هوزه که ی به هه له داوان لئی وه کو بون. ۹۵ گوتی: ئاخو
 ئیوه شتی ده په رستن، که هه ر خوتان دای ده تاشن؟ ۹۶ که هه ر خواجه،
 ئیوه شو کرده وه تانی وه دی هینا. ۹۷ گوتیان: شوره دیواریکی بو
 هه لجن؛ نه وسا ده ئاگری باوین. ۹۸ گه ره کیان بو گه ریکی تی بهالینن،
 ئیمه پتر زیرمان خستن. ۹۹ گوتی: وا من روده که مه پهروه رنده م؛ به م
 زوانه به ره وخوی شاره زام ده کا. ۱۰۰ پهروه رنده م! فرزه ندیکی ئاکار چاکم
 پی ببه خشه. ۱۰۱ نه وسا ئیمه به لایکی له سه رخو موده مان پیدا.
 ۱۰۲ کاتی گه ییشه ته مه نیک که وپرای نه و خه بات بکا، گوتی: نه ی
 کورپز که ی خوم! من له خه ونم دا وام دیوه تو سه رده برم؛ خوت چونی
 لیک ده ده یه وه؟ گوتی: بابوا هه رشتی پیت سپیزاوه به جیی بیته؛ خوا
 چه زبکا، به م زوانه تیده که ی که منیش له خوړاگرانم.

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَتَدْنِيْنُهُ أَنْ يَتَابَرَهِيْمُ ﴿١٠٤﴾ قَدْ
 صَدَقْتَ الرَّبُّ يَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ هَذَا لَهُوَ
 الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي
 الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيْمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ
 ﴿١١٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ
 الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا
 مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَعْنَا عَلَىٰ مُوسَىٰ
 وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ
 ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَءَايَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ
 الْمُسْتَيْنِ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا
 عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ
 ﴿١٢٠﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ
 عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾
 إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ۖ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
 الْخَالِقِينَ ﴿١٢٥﴾ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

۱۰۳ وه ختی هه‌ردو بریاری خویان سه‌لماندو له‌سه‌ر نه‌نی تخیلی کرد،
 ۱۰۲ گازین کردی: نه‌ی ئیبراهیم! ۱۰۵ نه‌وا خه‌ونه‌که‌ت وه‌دی هات؛ ئیمه
 ئاوا پاداشی کارچاکان ده‌ده‌ین. ۱۰۶ دیاره‌ نه‌مه‌ نه‌زمونیکی ئاشکرا بۆ.
 ۱۰۷ ئیمه‌ نه‌ومان به‌ قوربانیه‌کی هه‌رگه‌وره‌ کپیه‌ وه. ۱۰۸ وه‌شمان کرد
 به‌ره‌ی دوای ته‌ویش، هه‌ر ناوی به‌چاکه‌به‌رن. ۱۰۹ سلّاو له‌سه‌ر
 ئیبراهیم بی. ۱۱۰ ئیمه‌ ئاوا پاداشی کارچاکان ده‌ده‌ین. ۱۱۱ به‌ راستی
 نه‌و یه‌کنی بۆ له‌عه‌ده‌ پرواداره‌کانمان. ۱۱۲ مۆده‌ی ئیسحاقیشمان پێدا،
 که‌ ده‌بیته‌ پیغه‌مبه‌ریکی ژێهاتی. ۱۱۳ به‌ره‌که‌تمان دا به‌خۆی و
 به‌ئیسحاقیش. له‌ناو تۆره‌مه‌که‌یاندا هیندیکیان ئاکارچاک بۆنو تیشیاندا
 بۆن به‌ئاشکرا غه‌دریان له‌خۆیان ده‌کرد. ۱۱۴ ده‌رباره‌ی مۆساو هارونیش
 چاکه‌مان کرد. ۱۱۵ خۆیان و هۆزه‌که‌یانمان له‌چۆرتمی‌زل رزگارکرد.
 ۱۱۶ بۆخۆمان یاریده‌مان دان که‌ سه‌ر که‌وتن. ۱۱۷ نه‌وکتیبه‌شمان به‌وان دا،
 که‌ هه‌م مۆشت دیاری ده‌کا. ۱۱۸ رینگه‌ی راستیشمان نیشان‌دان.
 ۱۱۹ وامان کرد له‌ دواڕۆژیشدا هه‌ر ناویان به‌چاکه‌بیری. ۱۲۰ سلّاو له‌سه‌ر
 مۆساو هارون. ۱۲۱ ئیمه‌ ئاوا چاکه‌کاران پاداش ده‌ده‌ین.
 ۱۲۲ هه‌ردوکیان له‌وعه‌بدانه‌م بۆن که‌ باوه‌ریان پێ هیناوم. ۱۲۳ بی‌گومانه‌ که
 نه‌لیاسیش یه‌کنی له‌ پیغه‌مبه‌رانه. ۱۲۴ نه‌وسا به‌هۆزه‌که‌ی خۆی گوت:
 بۆچ شه‌رم له‌ خوداناکه‌ن؟ ۱۲۵ «به‌عل» [به‌ته] ده‌یبه‌رستن؛ له‌چاکترین
 وه‌دی هینه‌ر ده‌ته‌کنه‌وه؟ ۱۲۶ له‌ خواکه‌ په‌روه‌رینتانه‌و په‌روه‌رینی
 باقه‌کانی ییشوشتانه.

۱۰۳- نه‌نی: هه‌نیه، توێڵ. تخیل کردن: درێژه‌وه‌کردن به‌سه‌ر نه‌رز. ۱۰۴- گازین کردی: بانگمان

لینکرد ۱۰۷- کپینه‌وه: بریه‌تیه‌ له‌رزگار کردن له‌ چۆرتم. ۱۱۲- ژێهاتی: هێژا، شیاو، لایق.

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾
وَتَرَكَنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ إِذَا كَذَلَكَ
نَجَزَى الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣١﴾ وَإِنَّ لُوطًا
لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٢﴾ إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٣﴾ إِلَّا عَجُوزًا
فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٣٤﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ﴿١٣٥﴾ وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ
مُصْبِحِينَ ﴿١٣٦﴾ وَبِالْأَيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٧﴾ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ
الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٨﴾ إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلِ الْمَشْحُونِ ﴿١٣٩﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ
مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤٠﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤١﴾ فَلَوْلَا أَنَّهُ
كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٢﴾ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٣﴾
﴿ فَبَدَّنْهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴾ ﴿١٤٤﴾ وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً
مِّن يَقْطِينٍ ﴿١٤٥﴾ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٦﴾
فَتَأَمَّنُوا فَمْتَغَنَهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٤٧﴾ فَاسْتَفْتِهِمُ الرِّبَّكَ الْبَنَاتُ
وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٨﴾ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ
شَاهِدُونَ ﴿١٤٩﴾ أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥٠﴾ وَلَدَ
اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥١﴾ أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٢﴾

- ۱۲۷ سا باوه ریان پئی نه کردو دینه بهرلی پرسینه وه .
 ۱۲۸ مه گین عه بده راست و پاکه کانی خودا .
 ۱۲۹ وامان کرد له دواروژیشدا هه رناوی به چاکه ببری .
 ۱۳۰ سلّووی مه له سه ر نه لیا س .
 ۱۳۱ ئیمه ئاوا پاداشی کار چاکان ده ده یین .
 ۱۳۲ ئه و یه کئی بۆ له وعه بدانه م که باوه ری پئی هیناوم .
 ۱۳۳ لؤتیش له پیغه مبه ران بۆ .
 ۱۳۴ خۆی و که س و کاریشین ویکرا رزگار کرد .
 ۱۳۵ مه گین ته نیا پی ریزنیک که لای به جی ماوه کان ما .
 ۱۳۶ پاشان هه مؤمان قهرکردن .
 ۱۳۷ بی سو ئیوه لای به یانی ، به لایاندا راده بۆن ؛
 ۱۳۸ یان شه وانه . چۆن له ورؤداهه تی ناگه ن ؟
 ۱۳۹ یونسیش هه ر یه کیک بۆ له پیغه مبه ران ؛
 ۱۴۰ که رای کرده ناوگه می پر .
 ۱۴۱ له پشک خستن به شداربۆ ؛ ئه و دۆراندی .
 ۱۴۲ ئه وسا ماسیه کی زه لام ، هه لی لؤشی و بۆخۆی سه رکۆنه ی خۆی ده کرد .
 ۱۴۳ سا ئه گه ر ئه و پاکی خودای نه گوتبایه ،
 ۱۴۴ تا رۆژی سه لا راده بۆ ، له ورگی دا ده مایه وه .
 ۱۴۵ فریمان دایه ده شتیکی چۆل و قاقر ؛ نه خوشیش بۆ .
 ۱۴۶ ئه وسا پرکه ی کوند ریکمان له لا شین کرد .
 ۱۴۷ ناردمانه ناو سه ده ه زاران یان زیده تر .
 ۱۴۸ هه مؤبروایان پئی هینا و تا ماوه یه ک و یانکی خوشمان پیدان .
 ۱۴۹ ده سا تۆ له وانه پرسه : توبیژی په روه رنده ی تۆ کیژی هه ن و ئی وان کورن ؟
 ۱۵۰ یان له وئی بۆن که ئیمه فرشته کانمان می دروس کرد ؟
 ۱۵۱ باش بزانه ، هه رچی ده یلّین هه ر درویان هه لده به ستن ؛
 ۱۵۲ که : خودا منالی بوه . بی گومانه درۆزن .
 ۱۵۳ ئاخۆ ئه و به جی کور ، کچی بزاردوه ؟

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ
 ﴿١٥٦﴾ فَأَتُوا بِكِتَابِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ
 نِسْبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجَنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَنَ اللَّهُ عَمَّا
 يُصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾
 مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَتَنَيْنِ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالٍ الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّا إِلَّا
 لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ
 ﴿١٦٦﴾ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوَ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنْ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا
 عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا بِهِ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدْ
 سَبَقَتْ لِكُلِّ مِثْلِنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنْ
 جُنَدْنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ ﴿١٧٤﴾ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ
 يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفِعْذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحِثِهِمْ فَسَاءَ
 صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ ﴿١٧٨﴾ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ
 يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾
 وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

سُورَةُ الصَّافَّاتِ

۱۵۲ چیتانه، چون پی راده گهن؟ ۱۵۵ ئاخو هیج بیرناکه نه وه؟
 ۱۵۶ یان به لگه یه کی پته وتان له لاهه یه؟ ۱۵۷ ئەگەر قسه ی ئیوه راسته، سا
 کتیبی خوتان بینن. ۱۵۸ جنوکه یان ده گهل خودا کرده خزم؛ جنوکانیش
 باش ده زانن ئەوانه ده هیننه به ری. ۱۵۹ خودا دۆره له و باسانه ی ئەوان
 ده یکه ن. ۱۶۰ مه گین ئەوی به دلپاک ی عه بدایه تی خودا ده که ن.
 ۱۶۱ سا وا ئیوه و ئەوانه ی ده یانپه رستن، ۱۶۲ کهستان بۆیت به فریو ناجی؛
 ۱۶۳ مه گین ئەوی ده چیته نیو دۆزه قه وه. ۱۶۴ له ئیمه دا هه رکامی کمان
 جیگه ی بۆ دیاری کراوه. ۱۶۵ ئیمه ی که بۆخواپه رستی ریژده به ستین.
 ۱۶۶ ئیمه ی هه رگیز له تاریفی راناوستین. ۱۶۷ ئەوانیش خو هه ر ده یانگوت:
 ۱۶۸ ئەگەر ئیمه ش له لایه ن پیشینه نه وه، کتیبی خومان بۆ ما با،
 ۱۶۹ ئیستا له عه بده دلپاکه کانی خوا بۆین. ۱۷۰ له کتیبی خوا حاشایان کرد؛
 زۆر ناخیه نی ده زانن. ۱۷۱ بی گومانه به ریش قسه کانی ئیمه - سه باره ت
 به عه بده ناردراوه کانمان - به مه رد م راگه یه نراوه:
 ۱۷۲ که هه ر ئەوان یاری ده درین. ۱۷۳ دیاریشه هه ر سوپای ئیمه
 سه رده که وی. ۱۷۴ سا تۆ وازیان لی بینه هه تا ماوه یه ک. ۱۷۵ جا بیانینه؛
 ئەوانیش خۆده بیننه وه. ۱۷۶ ده یانه وی که زۆتر ئازاریان بده یین؟
 ۱۷۷ هه رکاتیکی بیته خوارو به ری ده رگیان لی بگری، سپیده ی ترسیندراوان،
 ئەوسا گه لی خراب ده بی. ۱۷۸ تۆ له وانه ش هه تا ماوه یه ک وازیینه.
 ۱۷۹ جا بیینه، ئەوانیش خۆ ده بیننه و. ۱۸۰ پاک ی بۆ په روه رنده ی تۆ؛ هه رخوی
 خاوه ن ده سته لاته و له وقسانه ی که ئەوان ده رباره ی ده که ن، گه لی
 دۆره. ۱۸۱ سلاویش له پینه مبه ران. ۱۸۲ سوپاسیش بۆ راهینه ری هه مۆ
 دنیا.

صاد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ١ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ٢
 كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَ وَأَوَّلَاتٍ حِينَ مَنَاصٍ ٣ وَعَجِبُوا
 أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ٤
 أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ٥ وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ
 مِنْهُمْ أَنْ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهِتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ٦
 مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آلِ الْإِمْلَةِ الْآخِرَةِ إِنَّ هَذَا إِلَّا آخِثٌ ٧ أَمْ نَزَلَ
 عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَدُورُوا فَوَاعِدًا
 ٨ أَمْرٍ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ٩ أَمْ لَهُمْ
 مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ١٠
 جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ١١ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ
 نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْنَادِ ١٢ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ
 لَيْكَةِ أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ ١٣ إِنَّ كُلًّا إِلَّا كَذَبَ الرُّسُلَ
 فَحَقَّ عِقَابٌ ١٤ وَمَا يَنْظُرُهُمْ إِلَّا الْأَصْحَةُ وَاحِدَةٌ مَالَهَا
 مِنْ فَوَاقٍ ١٥ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْنَا قِطْنًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ١٦

و ناو و فو دا که د لاند و د لوتانه

۱. صاد. به م قورعانه که پرله ناموژگاری به [و ده بی به ندی لی وه رگیری].
۲. به لام خودانه ناسه کان، خوایان به زل ده زانن و هر خه ریکی دژایه تین.
۳. پینش نه مانه ش زور به ره مان له ناو بردن؛ جا نه وانه هاواریان کرد؛ به لام ده رفعت له ده س چو بؤ. ۴. نه میان پی سه یربوه که پیغه مبه ریکیان له خوایان بوهاتوه و ترسی خویان وه به رده نی؛ خودانه ناسه کان گوتیان؛ بی نه بی، نه م کابرایه جادوگر ری دروژنه. ۵. چون ده به وی له جیی نه و هه موبتانه ی ده تانپه رست، هر خودایه ک بپه رستن؟ نه م زور شتیکی سه یره. ۶. که له پیانویان که وتنه ری [وتیان بیان] بروون و له سه ر نه وانه ی تائیستا په رستوتانن، لا مه که ون و خوراگر بن؛ بی سو نه مه ویستی مه یه. ۷. نیمه له دینه که ی تردا شتی ومان نه بیستوه؛ نه مه راستی تیدانیه و هه لبه سته یه. ۸. چونه له ناو هه مؤماندا، قورئان هر بوئه و هاتوه؟ دودلیشن که قورئان من ناردیتم. هیمان نازاری نیمه یان نه چه شتوه. ۹. ناخو نه وان که نجینه کانی به زه یی په روه رنده ی به ده سته لات و دلاوی توایان لایه؟ ۱۰. یان ئاسمانان و زه مین و هر چی له ناویاندا هه یه، ده به رده سستی نه واندا یه؟ ده سا با به یزه دانین و بینه سه ری. ۱۱. نه وانه له شکر یکن له کومه له کان که له ویننده ری تیده شکیئن. ۱۲. به رله مانه ش هوزی نوح و هوزی عاد و فیرعه ونی چوارنیکه کیشیس هر بروایان به پیغه مبه ران نه هیتا. ۱۳. هوزی سه مؤد، هوزی لوت و خه لکی ناو لیتره واره که ش، هر له و بی باوه رانه بون.
۱۴. گش نه وانه پیغه مبه ره کانی خوایان به لاوه دروژن بوه و هیژای توله لی ساندن بون. ۱۵. نه وانه هر چاوه نوژن تا له نه کاو گرمینی وا په یداده بی، که ته نانه ت به شی هه نیسک دانیکیش وچان نادا.
۱۶. هر ده لین: نه ی په روه ریتیمان! به رله وه روژی قیامت بی، پسوله ی خومان بده یه.

۱- یا: صاد به قورعانی خاوه ن شکو. ۱۳- لیتره وار: جه نگه ل، دارستان. ۱۶- پسوله: به ش، به هره.

هیتمان: هیستان، هیشتا.

أَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ وَأَوَّابٌ ﴿١٧﴾
 إِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعِشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٨﴾ وَالطَّيْرَ
 مُحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ وَأَوَّابٌ ﴿١٩﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَءَاتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ
 وَفَصَّلَ الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ * وَهَلْ أَتَاكَ نَبْوُ الْخَصَمِ إِذْ سُورُوا
 الْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ
 خَصَمَانِ بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
 وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَجَّةً
 وَلِي نَجَّةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ
 لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجْمِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنْ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي
 بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ
 مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ
 ﴿٢٤﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّكَابٍ
 ﴿٢٥﴾ يَدَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ
 بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ
 عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾

۱۷ هر چی ده یلین بابیلین، تو خور اگر به و داوود وه بیر خوت بینه وه؛ که
عه بدیکی به ده سته لاتى ئیمه بؤ؛ له هر کارى په شیمانی روی تیده کرد،
هر په نای به ئیمه دینا.

۱۸ کیواتیشمان فیژ کردبو، که ویرای ئه و سه ره لنگوره و له کاتی تا وه لاتندا،
هر تاریفی خود ابکه ن.

۱۹ مه لانیش کۆمه ل ده بؤن و گشتیان به ره و ئه و ده هاتن.

۲۰ ئیمه فه رمانره واییمان بۆته و کرد؛ له کار زانیندا به شمان داو به قسه ی ئه و،
هه مۆکیشه کۆتاده بؤن.

۲۱ ئه تو ده نگ و باسی ئه و داد به رانه ت بیست، که له شۆره ی نوژگه که یه وه
سه رکه وتن؟

۲۲ که له داوود وه ژۆرکه وتن، لیان ترسا. گوتیان: نیگه رانیت نه بنی، دؤ
داد به رین؛ یه ک له ئیمه غه درى له وى تر کردوه؛ چۆن په وایه ئاوا
به ناومان رابگه و له ده ستۆرى خوا لامه ده و راسته ریمان نیشان بده.

۲۳ ئه م براهه نه وه دونۆ په زى هه یه و من ته نیا په زیکم هه یه. گوتی: به منی
بسپیره و، له کیشه دا من ده رۆستی ئه و نه هاتم.

۲۴ گوتی: ئه و که په زه که ی تۆ ده خاته ناو په زه کانی، غه درى ده کا. زۆر
شه ریکه مالى تریش فیلى له یه کترى ده که ن؛ مه گین ئه وى باوه ریان
به خودا هه یه و ئا کار چاکن؛ ئه ویش که من. داوود زانی ئه زمۇمانه؛ ئیتر
تۆش په شیمانی هات؛ سوژده ی بردو له په روه رنده ی پاراوه که
بیبه خشی. ۲۵ ئیمه له وه له ی به خشیمان؛ له نزیکانی خۆمانه و
گه رانه وه ی چاکی هه یه. ۲۶ ئه ی داوودا جئ نشینیمان له سه رزه مین
داوه به تۆ؛ به ته رزیکی خودا په سندن، به کاری مه ردم رابگه و شوین ئاره زۆی
خوت مه که وه؛ که له رپی خودا لات بدا. ئه و که سانه ی له رپی خودا
ده رده که ون، چونکه قیامه تیان له بیر چۆ، جه زره به ی توند و تیژیان هه س.

۱۸- کیوات: کۆساران. سه ره لنگوره: سه ر ئیواره. ۲۱- شۆره: سۆر، دیواری مال و باغو جه سار.

داد به ر: دادخوا. ۲۴- ئه زمۇمانه: تا قیمان کردۆته وه.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ يَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ يَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ
﴿٢٨﴾ كَتَبَ أُنزِلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبْرَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا
الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾ وَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ رَءُوفٌ
﴿٣٠﴾ إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعَشيِّ الصَّفِيفَتُ الْجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّي
أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾
رُدُّوهَا عَلَيَّ فطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا
سُلَيْمَانَ وَالْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ
لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾
فَسَخَرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَالشَّيَاطِينَ
كُلَّ بَنَاءٍ وَغَوَاصٍ ﴿٣٧﴾ وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هَذَا
عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ
مَثَابٍ ﴿٤٠﴾ وَآذِ كُرْعَدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ
بِنُصَبٍّ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

۲۷ ئیمه ئاسمان و زهویمان - نه وەش که له بهیناندايه - به خۆرایي دروس نه کرد؛ نه و که سانه ی وا بیرده بهن، خوانه ناسن. های له وانه ی خوانه ناسن، بۆ نه و ئاگره ی ده یچنئ! ۲۸ ئاخۆ ئیمه نه وانه ی خاوهن باوه رن و ئاکار چاکن، ههروهک نه مانه داده نیین که له م هه رده دا به دفه رن؟ یاخۆ ئیمه خۆپاریزان وهک گونا بهاران ده زمیرین؟ ۲۹ نه م قورعانه پرله پیت و پیروژه مان به خه لات بۆتۆ ناردە خوار، تا له سه ر نیشانه کانی رابمیین و خاوهن دلان ئامۆزگاری لی وه رگرن. ۳۰ سوله یمانمان به خه لات به خشی به داوود. ئای که چه ند عه بدیکي باش بۆ! هه میشه هه ر روی ده مه بۆ. ۳۱ سه رله نگۆرئ وه ختی ئه سپانی ره سه نیان له بهر چاوانی رادنا، ۳۲ گوئی: ئه وینی ره وه که م یادی خودای له بیر برده م؛ تا خۆر له ئاسۆ نه دیو بۆ. ۳۳ بیان گیر نه وه. نه وسا به تیخ، مچۆن و ملیان په راندن [و کرانه خیر]. ۳۴ ئیمه سوله یمانیشمان تاقی کرده وه و لاشه یه کمان هاویشه بان کورسیه که ی و دیسان هه ر روی کرده ئیمه. ۳۵ گوئی: ئه ی پهروه رنده که م! عافۆم بکه و سامانیکی وام بده یه که له دوا ی من گیر هیچ که سی تر نه که وئ؛ به خشنده ی هه رگه و ره تۆی. ۳۶ ئیمه ش بامان بۆ که وی کرد؛ به فهرمانی نه و - به نه رمی - بۆهه رکۆی یه ک بیویستایه ده که وته ری.

۳۷ هه مۆ جسنه شه یاتینی پالّه له قوره کاریدا و بینه کیشیش، ۳۸ هیندی تریش - که تۆق له مل - هاتبۆ نه به رفه رمانی. ۳۹ سامانی کمان پی به خشیوی که له زماره ده رچوه؛ سا تۆیان چاکه ی لی بکه، یان رای بگره. ۴۰ سوله یمانیش له نزیکانی خۆمانه و گه رانه وه ی چاکي هه یه. ۴۱ له ئه ییو بییش - که له عه بدانی ئیمه بۆ - بیر بکه وه. له وکاته دا که هاواری بۆ پهروه رنده ی خۆی هینا؛ نه و ا شه ی تان منی تۆشی ئازارو له ش به باری کرد. ۴۲ پای خۆت بوکته به زه مینا، که ئه مه سه ر چاویه که بۆ مه له کردن ده ست ده دا و چایگی شه، ده شکری لی بخۆیه وه.

۳۰- روی ده مه بۆ: روی له ئیمه بۆ. ۳۱- سه رله نگۆرئ: سه ر له نیوا ره. ۳۲- ره وه: کۆمه لی له سپو ماین. ۳۳- مچۆن: پهل، ده ست وین حه یوان. ۳۴- که وی: رام. ۳۵- پاله: کرێکار، فه عله. بینه کیش: مه له وانئ که بتوانئ بچیتته بن ناو.

وَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمَثَلُهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَى لِرَأُولَى الْأَلْبَابِ
 ﴿٤٣﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنُثْ إِنَّهُ وَجَدَنَّهُ صَابِرًا
 نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ وَادْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٥﴾ إِنَّا أَخْلَصْتَهُمْ بِخَالِصَةِ ذِكْرَى
 الدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ وَادْكُرْ
 إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هَذَا ذِكْرٌ
 وَإِنَ لِلْمُتَّقِينَ لِحُسْنِ مَثَابٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ مُمْنِيَّةٍ لَهُمْ الْأَنْبُوبُ
 ﴿٥٠﴾ مُتَكِينَ فِيهَا يُدْعَوْنَ فِيهَا بِفَيْكِهِمْ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾
 ✽ وَعِنْدَهُمْ قَصِيرَاتُ الْطَّرْفِ أَرْبَابٌ ﴿٥٢﴾ هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمٍ
 الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَذَا الرِّزْقَ مَالُهُ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ هَذَا أَوَّلُ
 لِلطَّالِعِينَ لَشَرِّ مَثَابٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَنُفِسَ لِمَهَادٍ ﴿٥٦﴾ هَذَا
 فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ ﴿٥٧﴾ وَءَاخِرُ مِن شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ﴿٥٨﴾
 هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٥٩﴾
 قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَمَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدْ مَتَمُّوهُ لَنَا فَنُفِسَ الْقَرَارُ ﴿٦٠﴾
 قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾

۲۳ له به زی خۆمانه وه، وردو درشتی خیزانی و هیندە ی تریشمان
پی به خشی؛ تا ببیتە بیرە وه ری بۆ هەمۆ خاوەن ئاوه زان.

۲۲ قولی تۆلی وردو زراو بگرە دەستت و پی لیدە؛ با سۆیندە کەت لی نە کە وئ.
ئیمە ئە ومان بە پیاوئکی بە حەوسە لە هاتە بەر چاو؛ عەبدی چاک بۆ؛
بە راستی ئە و تۆبە کاربۆ. ۲۵ عەبدە کانمان؛ ئیبراهیم و ئیسحاق و
یەعقوبیش وە بیربیرانە وه؛ کە هەمۆیان خاوەن دەست و دل پۆشن بۆن.

۲۶ چونکە هەمیشە قیامە تیان وە بیرخە لک دینایە وه، بۆنە دۆستی
تایبە تیمان. ۲۷ ئە وان بە لای ئیمە وه لە هەلبژاردە چاکە کانن.

۲۸ ئیسماعیل و زە لکیفل و ئە لیە سە عیشت لە بیر نە چی؛ هەمۆیان
لە پیاو چاکانن. ۲۹ ئە مە بۆ بیرە وە ریه کە و؛ ئە وانە ی خودی ترس بۆن،
لە و دنیا جیکە یان خۆشە. ۵۰ باغاتیکە نە مانی بە سەردانایە و دەرگایان بۆ
کراوە تە وه. ۵۱ لە وئ پالیان داوە تە وه؛ هەرمیوه و قە خارنیک ی ئارە زۆکەن،
داوا ی دە کەن.

۵۲ زۆرمیوینە ی هاوتە مە نیان لە لاهە یە، لە روی نامۆ چاودادە خەن.

۵۳ ئە مانە هەر ئە وشتانە ن کە بە لێتێتان پێدرا بۆ؛ رۆژی قیامە تی دە و دە نی.

۵۴ ئە مە بۆیوی ئیمە یە و هەرگیز وشکاویشی نایە. ۵۵ ئە مە ئاوا. ئە وکە سەنەش
کە لە ربی ئیمە لا دە دەن، دینە وە شوینی زۆر خراپ.

۵۶ دوردۆزە قە و شوینیکی زۆر نالە بارە. ۵۷ با دە ویدا ئاوا کە لی و کیم و زۆخاو
بخۆنە وه. ۵۸ هەر لە م تەر زە جە زرە بانە، چە ندین وینە ی تریش هە یە.

۵۹ ئە م گرویش کە هەر بە زۆر دە گە ل ئیوه دینە ناوی؛ ئای بە خیرنە یە ن!
ئە وانیش ئە شی هەر لە ئاگردابن. ۶۰ ئیژن؛ خۆتان بە خیرنە یە ن! ئیوه ن

ئە م شوینە خراپە و پێشە کی بۆمە رە چا و کرد. ئە نوایە کی زۆر خراپە!
۶۱ ئیژن؛ ئە ی پەر وە رندە مان! کئی پێشە کی ئە مە ی بۆ ئیمە سازدا وه، تۆ

دۆسەرە بە ئاگر جە زرە بە ی بدە.

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رَجًا وَلَا كُنُاعَةً لَهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ اتَّخَذْنَاهُمْ
 سِحْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ
 النَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِن إِلَهِ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾
 رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَنبُؤٌ
 عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ
 إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ إِنْ يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ رَبُّكَ
 لِلْمَلَكِكَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ
 مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ الْمَلَكِكَةُ كُلُّهُمْ
 أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ
 يَبَا بَلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيدِي اسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ
 مِنَ الْعَالِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ
 ﴿٧٦﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ
 الدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
 الْمُنْظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ
 لَا غُيُوبَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾

۶۲ ده شلین: ناخوئه و پیاوانه ی به پیاو خرابمان ده وماردن، بوچ نابینین؟
 ۶۳ که گالته مان پیده کردن؛ یان چاو له دیتنیان کوله؟ ۶۲ نه م کیشه ی
 نه هلی دۆزه هه راسته و نه شی هه ره وه دی بی. ۶۵ بیژه: من خوّم هه ر
 ته نیا ترسینه ریکم؛ غهیره ز خودای تاک و ته نیای زال به سه ر
 هه مؤشتیکدا، هیچ شت بۆبه رستن ناشی. ۶۶ پهروه ریئی ناسمانه کان و
 زه مینه و هه رچی له نیوانیاندا یه، کۆل نه ده رو لی بۆرده یه. ۶۷ بیژه: نه مه
 خه به ریکی زۆر گرینگه؛ ۶۸ که ئیوه خو ی لی ده بویرن. ۶۹ کاتی
 بالانشینه کان بناشتیان له ناو پهیدا بۆ، من هیچم لی نه زانیوه. ۷۰ بۆیه
 پیم راده گه یه نری، چونکه ده بی ترس وه به ر ئیوه بیئم. ۷۱ کاتی که
 پهروه ریئی تۆ به فریشته کانی راگه یاند: واخه ریکم مرویه ک له قور
 چی بکه م؛ ۷۲ هه رگا له شیم ته واوکردو له گیانی خوّم فؤم پیداکرد،
 هه مؤتان سوژده ی بۆبه رن. ۷۳ نه وسا فریشته کان گشتیان سوژده یان
 برد؛ ۷۴ ئییلیس نه بی. خو ی به زل دی و سبله یی کرد. ۷۵ گوتی: نه ی
 ئییلیس! چی نه یه یشت سوژده به ریه به رته وه ی ده ستردی خوّمه؟ ناخو
 فیزت رینگه ی نه دای، یان له پایه به رزه کانی؟ ۷۶ گوتی: دیاره من خوّم
 له و چاکترده زانم، من له ناگر، نه و ت له قور وه دی هیئا. ۷۷ گوتی: لیّره
 برۆده ری، له ئیسته وه ده رکراوی؛ ۷۸ نه فرینی منت له سه ربی، تا
 روژی سه لا راده بی. ۷۹ گوتی: نه ی پهروه رنده ی من! قائم بده تا
 روژه که ی که هه مؤزیند و ده بنه وه. ۸۰ گوتی: تۆیه کئی له وانه ی که
 مه و دایان پیدراوه؛ ۸۱ هه تا نه ورۆژه و نه وکاته ی دیاری کراو. ۸۲ گوتی:
 ده سا سویند به ده سته لاتی تۆ، سه رله به ریان گومراده که م؛ ۸۳ مه گین
 نه وانه ی به پاکی ده تپه رستن.

۶۶- لیپۆرد: گونا به خش. ۶۹- بناشت: ده مه قاله، کیشه. ۷۹- قان: ده رفه ت.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ
مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ
﴿٨٦﴾ إِنَّهُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَنَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ
الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا
لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ
مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ
كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَىٰ مِمَّا
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ سُبْحَانَهُ ۚ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤﴾
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ
وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٥﴾

- ۸۲ گوتی: سا راست هه رته مه یه و هه رچی من ده بیژم راسته .
 ۸۵ دلنیا به ، تۆش و هه مۆ ئه وکه سانه ی شوین تۆ که وتۆن ، جه هه نده متان لی پرده که م .
 ۸۶ بیژه: من هیچ پاداشیکم لیتان ناوی ؛ له وانه ش نیم که درۆ به دهم خوداوه هه لده به ستن .
 ۸۷ ئه مه بیره وه ری و په نده بۆ هه مۆ خه لکی دنیا به .
 ۸۸ بنی گومانه پاش ماوه یه که دهنک و باسی راستی ئه وتان به لاوه رۆن ده بیته وه .

زومه‌ر

و دنا و خودا که د ده و د لوفانه

- ۱ ئه م کتێبه له خوا ی خاوه ن ده سته لات و له کار زانه و ها تو ته خوار .
- ۲ مه ئه م کتێبه مان به راستی بۆ تو نارد . سا تو هه ر خوا به رسته و به دلپاکی هه ر له سه ر دینه که ی ئه وه به .
- ۳ تو بزانه دینی پاکژ هه ر هی خوا به و ئه و که سانه ی که به جی ئه و که وه ره که لیکیان بۆ خۆیان دیوه ته وه ، ئیژن: ئیمه هه ر بۆیه ده یان به رستین ، له خوا نزیکمان که نه وه . خودا به و دو به ره کایه تیه راده گا ، که له ناو ئه و اندا هه به . دیاره خودا مرۆی درۆزنی سه پله ، به ره و خۆی شاره زا نا کا .
- ۴ ئه که ر خودا بیویستایه فرزه ندی بۆ خۆ په یدا کا ، له و خه لکه ی دروستیان ده کا به مه یلی خۆی هه لی ده بژارد . پاکی و بی عه یبی بۆ ئه وه . هه ر ئه وه خوا ی تاک و ته نیای زال به سه ر هه مۆشتیکا .
- ۵ عاسمانه کان و زه مینی به راست ئه و وه دی هینا وه و شه وی درۆژی ده پیچی و رۆژ ده شه وی ؛ خۆرو هه یقشی که وی کرد ؛ هه رکامی تا کاتی دیارده دین و ده چن . باش بزانی ! به ده سته لات و خه تا پۆش هه ر خۆیه تی .

۵- هه یف: مانگ . که وی: رام .

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنزَلَ لَكُمْ
 مِنْ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ
 خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ
 الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ
 اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ
 لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾
 ﴿٨﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ
 نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا
 لِّيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ
 النَّارِ ﴿٩﴾ أَمَنْ هُوَ قَدِ اتَّاعَ الْبَلَّ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ
 الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ
 لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَٰؤُلَاءِ الْأَلْبَابِ ﴿١٠﴾ قُلْ يَعْبَادِ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
 وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١١﴾

۶ ئیوهی هەر له تاقه که سیک هینایه دی و نه که شی هەر له ماکی نه و دروس کرد. ههشت و لڤیشی له پاتال بۆ وه دی هینان. ئیوهش ئاوا دروس دهکا، که له زگی دایکانودا - جار له دو جار - له سنی قوناغی تاریکدا، هه لگپر وه رگپرتان پیده کا. نه وه خودای پهروه رینتان؛ فه رمان هەر له دهستی نه وداو له غهیره ز نه و هیچ شت بۆ په رستن نابێ. جا که وایه به ره و کوپتان وه رده گیرن؟

۷ نه گه ر به چاکه نازانن، خوا له ئیوه بێ نیازه و به پێ نه زانی عهبدانی رازی نابێ. نه گه ر چاکه و ده چاودایی، لیو رازی به. که سیش باری گرانی کهس وه ستۆناگرێ. له مه و لاوه هه مولاتان بۆ لای پهروه رندهی خۆتان دههیننه وه و پیتان ئیوی چیتان ده کرد. له نهیتی ناود لانی ش ئاگاداره.

۸ نه م مروه که تهنگانیکی دهگاتی، رۆ هەر له خودا دهکات و له بهری ده پاریته وه. هه رکاتیکیش له خۆیه ورا به هرهیه کی به نه و گه یاند، له بیر ده کا که ده پیشدا له بهری پاراوه ته وه و شه ریکانیک بۆ خودا ده دۆزیته وه، تا خه لکی بێ گومرا بکا. بێژه: به وسپله ییته وه، که میکی تریش رابویره؛ بێ گومانه تۆ له یارانی ئاگری.

۹ ئاخۆ نه مه وهل که سیکا که شه وکاران رۆ به خودا راوه ستاوه و سوژده ده باو به رفه رمانه و له رۆژی سه لا ده ترسێ و هیوای وایه به ره به زیی پهروه رندهی خۆی بکه وێ، وه کۆیه که؟ بێژه: ئاخۆ زاناو نه زان به رانه رن؟ هەر نه وانهی به دل زیندۆن، ده توانن بیر بکه نه وه.

۱۰ بێژه: ئه ی عه بده کانی من! ئه ی نه وانهی خاوهن بروان! له پهروه رنده و بترسن؛ بۆ نه وانهی له زبانی نه م دنیا به دا چاکه یان کرد، چاکه هه یه و زه مینی خودا فره هه. بێ گومانه نه و که سانهی خۆ را گرن، به ته واوی و به بێ حیساب پاداشی خۆیان وه رده گرن.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ ۝۱۱ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
 أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۝۱۲ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
 ۝۱۳ قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْهُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ۝۱۴ فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ ۚ
 قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ أَلَا
 ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۝۱۵ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ
 وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادُهُ ۚ يَعْبَادُونِ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ
 وَالَّذِينَ أَجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى ۚ
 فَبَشِّرْ عِبَادِ ۝۱۷ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ۚ
 أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ ۝۱۸
 أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ۝۱۹
 لَكِنَّ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مَالَهُمْ هُمْ عَرَفُوا ۚ مِنْ فَوْقِهَا عُرْفٌ مُبْنِيَةٌ تُجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ۝۲۰ أَلَمْ تَرَ
 أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنْبِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
 يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
 يَجْعَلُهُ حُطَلًا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۝۲۱

۱۱ بیژە: من پیم سپیراوه هەر یەک خودا بپەرستم و بە پاکزی هەر لەسەر دینهکە ی ئەویم .

۱۲ فەرمانیشم پندراوه کە یەکەمین موسولمان بم .

۱۳ بیژە: ئەگەر لە فەرمانی پەرورە رنده ی خۆم دەر بچم ، لە جەزە بە ی رۆژیکی گەورە دە ترسم .

۱۴ بیژە: هەر خودا بپەرستم و بە پاکزی لەسەر دینهکە ی ئەو دە بم .

۱۵ ئەوسا ئیوێش - غەیرەز خودا - چیتان بە رست ، بە ئارەزوی خۆتان بکەن . ئە تۆ بیژە: هەر ئەوانە زیانبارن کە لە رۆژی قیامە تیدا ، خۆشیان و کەس و کاریشیان دە دۆرینن ؛ دیارە ئەمە زانیکی ئاشکرایە .

۱۶ تۆی لە سەرتوی کلپە ی ئاگر - وینە ی چە تر - لە سەر ئەمان داوێستاوه ؛ لە ژێریشیان هەر بەم تەرزه . خودا بەمە عەبدانی خۆی دە ترسینتی . ئە ی عەبدانم ! لیم بترسن .

۱۷ ئەو کەسانە ی لە پەرستنی بتهکان تەکیونە وەو ، بەرەو خودا گەراونە وە ، خۆشی لە وان . سا تۆش بە عەبدەکانی من مۆدە بدە .

۱۸ ئەو کەسانە ی گوی لە قسان رادە دین و بە شوین چاکتریاندا دە چن ، ئە وان خودا رپی بەرەو خۆی نیشان داو ؛ ئەوانە خاوەن ئاوە زن .

۱۹ ئاخۆ کەسێ ئازاری بۆ بریاردرا ، تۆ دە توانی - کەسێ لە ناو ئاگردابی - رزگاری کە ی ؟

۲۰ بە لام ئەو ی مە ترسی پەرورە رنده یان لە دلدایە ، وان لە ناو چە ند ئۆدە یە کدا ، چین لە سەر چین سازکراون ، جۆباریان بە بەر دادە روا . ئەمە بە لێنی خودایە ؛ خودا هەر بە لێنی بیدا ، لینی پەشیمان نابێتە وە .

۲۱ ئەد ی نە تدی ، خودا لە و بلندایە وە ئاو دە نیژی و لە زەمیندا لە سەر چاوە کانه وە رەوانی دە کاو کشت وکالی هەمە رەنگە ی پی دە رویننی و پاش ماوێە ک زەرد و وشک هە لده گە ری و ئەوسا دە ی کاته پۆش و پار ؟ ئەوانە ی خاوەن ئاوە زن ، دیارە لەمە بە ند وە رده گرن .

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ، لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ، فَوَيْلٌ
 لِلْفَاسِقِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ أَوْ لَتَيْكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٢﴾
 اللَّهُ نَزَلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَبِهًا مَثَانِي تَقْشَعِرُّ مِنْهُ
 جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
 إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ
 يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ أَفَمَنْ يَتَّبِعِ بَوَجهَهُ سَوْءَ
 الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ
 ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْتَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
 لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾ فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ
 الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي
 هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَنْذَكُرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرْءَانَا عَرَبِيًّا
 غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ
 شُرَكَاءُ مُتَشَكِّسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا
 الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ
 ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

۲۲ ناخو که سئی خودا دلئی بوئیسلام گوشادکردوه و دیاره به رتیشکی به زهیی به روه رنده ی خوی که وتوه، که ی ده بی وهک نه وانه بی که دلره قن؟ هاواره بوئه وکه سانه دلره قن له یادی خودا؛ که نه مانه به ناشکرا رینگه ی خویان گوم کردوه.

۲۳ خوا چاکترین قسه ی هه ناردوته خوارئ: کتیبی که [قسه کانی له جوانیا] وه کوئه کن و هه ر دوپاته ش ده کرینه وه. نه وکه سانه ی ترسی به روه رنده ی خویان له دلدايه، له بیستنی مچورکیان به له شیدادی و پاشان دل و که له خیان - به یادی خودا - ئوقره ده گری. نه مه رینوینی خوايه. کئی پیخوش بی، به ره و خوی شاره زای دهکا؛ هه ر که سیش خوا گومرای بکا، که سی تر شاره زای ناکا.

۲۴ ناخو که سئی ناچارده بی سزای به ژانی په سلانی، به چاره ی خوی له خو لادا، ده بی چۆن بی؟ به ناهه قانیش ده وترئ: ده بچین سزای کرده وه که ی خوتان!

۲۵ پیشینه کانی نه مانیش بر وایان به خوا نه هیئا؛ له شوینیکه وه نازاریان بو داباری که هه ر هه ستیشیان پی نه کرد.

۲۶ خودا ده ردی سوکایه تی له م دنیا دا پی چه شاندن؛ که ربزانن، دیاره نازاری نه و دنیا مه زن تره.

۲۷ وا ئیمه له م قورئانه دا بوئه م خه لکه هه مۆ جوړه نه زیله مان هیئایه وه؛ شایه ت په ندی لی وه رگرن.

۲۸ قورئانیکه به عاره بی و خیج و خوارئ تیدانیه؛ به شکۆ له خودا بترسن.

۲۹ خوا دۆمرو به نمونه دینیتته وه: یهک خولامی چه ندکه سی دژبه یه کتره، نه وی تریان خولامی تاقه که سینکه؛ ناخو نه م دوانه وهک یه کن؟ سوپاس بو خواس. به لام زور به یان نه زانن. ۳۰ تۆش ده مری و نه وانیش ده مرن.

۳۱ پاشان له روژی قیامه تا کیشه ی ئیوه دیتته وه لای په روه رنده و.

﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالصِّدْقِ
 إِذْ جَاءَهُ^{٢٢} الْيَسَّ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ^{٢٣} وَالَّذِي
 جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ^{٢٤} أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ^{٢٥}
 لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ^{٢٦} ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ^{٢٧}
 لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ
 بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ^{٢٨} أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ
 عَبْدَهُ^{٢٩} وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ^{٣٠} وَمَنْ يَضِلِ
 اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ^{٣١} وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ^{٣٢}
 أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ^{٣٣} وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَتُ ضُرِّيَّهٗ
 أَوْ أَرَادَنِيَ بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِيهٗ قُلْ حَسْبِيَ
 اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ^{٣٤} قُلْ يَاقَوْمِ اعْمَلُوا
 عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلْتُ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ^{٣٥}
 مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ^{٣٦}

۳۲ سا کئ له وه ناهه قتره درۆ بوخوا هه لێبه ستی و ئه م راسته ی که بۆی

هاتوه ، نه ی سه لمینی ؟ ناخۆ بوخودانه ناسان له دۆژه هدا جینگه نیه ؟

۳۳ ئه وکه سه ی راسته که ی هینا و راستی سه لماند ، ئه وانه له خوا ده ترسن .

۳۴ هه رچی خۆیان ئاره زۆکه ن ، په روه رینیان ده یانداتی ؛ پاداشی هه مۆ

کارچاکان هه روا ده بی .

۳۵ هه تا خودا خراترین کاری که وا کردویه ببه خشیت و باشتتر له وه ی کاری

چاکیان پێک هیناوه ، پاداشی خۆیان بداتی .

۳۶ تۆ به وانه ی غهیره زخودان ، ده ترسینن ؛ مه گه ر هه ر خودا به س نیه که

ئاگای له عه بدی خۆی بی ؟ هه رکه سینکی خودا رینگه ی لی بگۆرێ ، که س

ناتوانی رېبه ری بی .

۳۷ هه ر که سینکیش خودا شاره زای کردبی . که س ناتوانی له رینگه ی خودا

کلی کا . بۆچ نازانن خودا خاوه ن ده سته لات و تۆله سینه ؟

۳۸ ئه گه ر تۆ له وانه پرسى : کئ ئه م عاسمانانه و هه رده ی وه دی هینا ؟ بێگومان

هه ر ئێژن : خودا . بێژه : ئیوه ئه و شتانه ی - غهیره زخودا - دیپه رستن ،

چۆن ده بینن ؟ ئه گه ر خودا گه ره کی بی ، تۆشی به لایه کم بکا ، ناخۆ ئه وان

به لای له سه رمن لاده به ن ؟ یان ئه گه ر خوا به ربه زه یی خۆیم بخا ، ئه وان

پیش له و به زه ده گرن ؟ بێژه : من هه ر خودام به سه و خۆسپێران ، خۆیان

هه ر به ئه و ده سپێرن .

۳۹ بێژه : گه لۆ ! ئیوه کاری خۆتان بکه ن ، منیش وا کاری خۆم ده که م ؛ ئابه م

زوانه ش تێده گه ن :

۴۰ کتیه تۆشی ئازاری ئابرو به ره دی و جه زره به ی له بنه نه هاتۆی به سه ردا دی .

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ
 فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِ ۖ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِمْ
 بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ اللَّهُ يُتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي
 لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ
 وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
 لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ
 قُلْ أُولَٰئِكَ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾
 قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا ۖ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ
 إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ
 قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ
 دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ
 فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا
 مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَا فَنَدُوا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ
 يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَبَدَأَهُم مِّنَ اللَّهِ مَا لَهُمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

۲۱ ئیمه یین که ئەم کتیبه مان به راسته کی بۆتۆره وانه کردوه؛ که مهردم له سۆنگه ی ئەوا شاره زابن. هه ر که سیکی شاره زابن، قازانجی هه ر به خۆی ده گاو هه ر که سیکش له رێ لادا، دژی خۆی جۆلاوه ته وه؛ تۆ بریکاری ئەوان نی.

۲۲ ئەوانه ی که دینه مردن، ئەوانه ش که ده خه وراچون و نه مردون، خودایه گیانیان راده گری. جا نه و گیانانه - واهه رگی بریارداون - هه ر راده گری؛ ئەوی دیکه ش تاوه ختیکی دیاری کراو دینلێته وه. له مه دا زۆرنیشانه هه ن بۆ ئەوانه ی راده میئن.

۲۳ ئاخۆ غهیره ز خودا تکار که لیکیان بۆ خۆیان پهیدا کردوه؟ بیۆه: که رچی نه هیچ شتیکیان به دهسته و نه تیش ده گه ن؟

۲۴ بیۆه: تکا - سه ره له بهر - هه ر بۆ خودایه؛ عاسمانه کان و زه مینیش هه ر سه ره بون. له ئاکامدا هه ر بۆلای ئەو ده برێنه وه.

۲۵ هه رگا ناوی خودای په کتا به یاد بکری، ئەو که سانه ی باوه ریان به و دنیانه، دلایان به و ناوه ده شیوی؛ ئەگه ر باسی غهیره ز خودایان لاده لێن، وه که یف دین.

۲۶ تۆ بیۆه: ئەی خودای مه زن! ئەی داھینه ری عاسمانه کان و زه مین! زانا به نه دیار و دیاران! تۆی به کاری عهبدانی خۆت راده گه ی و ئەو کێشه ی له ناویاندا بۆ، کۆتای ده که ی.

۲۷ ئەو که سانه ی پیشه یان ناھه قی بو، ئەگه ر هه رچی له م سه ر زه مینه دا هه یه و هینده ی تریش هی ئەوان بێ، ئەیکه نه بار ته قای خۆیان، له جه زه به ی خرابی رۆژی سه لایه ر زگاریان کا؛ ئەوسا شتیکی وه هایان - له خودا وه - دیته بهر چاو، که هه ر بیریشیان بۆی نه چوه.

وَبَدَأَهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا نَجَاتِهِ إِذَا حَوَّلَتْهُ
نِعْمَةٌ مِّنَّا قَالِ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ
عَنَّهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا
وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا
وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَايَتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾
❖ قُلْ يَعْبَادِي الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن
رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ
﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ
الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ
إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن تَقُولَ نَفْسٌ بِحَسْرَتٍ
عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِن كُنتُ لِمِنَ السَّخِرِينَ ﴿٥٦﴾

۲۸ ئەمەشیان بۆ ئاشکرا بۇ که چەند خراپەیان دەکرد؛ ئەوستانەى ئەوان گالتەیان پیدەکرد، دەوری کرتۆن .

۲۹ سا ھەر وەختى مرۆتۆشى بە لایەک دى، لە بەرمان دەپارێتەو؛ پاشان ئەگەر بە ھەرە کەمان پێگەیانندن، ئیژن: ھونەرى خۆمانە . ھىچ نازانن ئەمە ئەزمۇنە بۆ ئەوان؛ بە لام ديارە زور بەیان لە نەزانانن .

۵۰ ئەوانەى پيش ئەوانیش بۇن ھەر ئەو قسەگە لیانە کرد؛ بە لام ھەرچى ئەوان کردیان، ھىچ بە ھەرەىکى بۆ نەدان .

۵۱ ئەوسا سزای کارى خراپى خۆیان دى . ئەو کەسانەش کە لەناو ئەم مەردمەدا غەدر دەکەن، پاداشى خراپەى خۆیان دەدریتەو و ناتوانن خۆرگارىکەن .

۵۲ چۆن ھیشتا نەیانزانىو ھە بۆیو بە دەست خودایە؛ بە ھیندیگان زۆر دەداو بە ھیندیگان کەم؟ زور نیشانە لەمەدا ھەن بۆ گەلى کە بروای ھەبى .

۵۳ بێرە: ئەى عەبدەکانى من! ئەى ئەوانەى کە بە لادان لە ئەندازە، ناھەقیۆ لە خۆ کردو! نابى ئیو ھە بەزەى خوا ناھومیدبن، چۆنکە لە ھەمۆ گوناھیک چاو دەپۆشى؛ ئەو لیبۇردەو دلۇقانە .

۵۴ وەگەرێنە لای پەرورەندەى خۆتان و خۆتان ھەر بەوى بسپێرن، بەرلەو ھە ئازارتان بۆبى و کەسیش دەھاناتان نەبە .

۵۵ بکە ونە شوین ئەو دەستۆرەى پەرورەندەو بۆتانى ناردو لە ھەمۆشت باشتەر؛ بەرلەو ھە ئازارتان بۆبى - لەنەکاویک - کە ھەر ھەستیشى پى ناكەن .

۵۶ نەکا ئەوسا کەسى بلئى: ئەى مخابن، من لەفەرمانبەرى خودا درێغیم کرد؛ رەگەل گەپ پیدەران کە وەتم .

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾
 أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ
 مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَى قَدْ جَاءَ نَكَأًائِي فَكَذَّبْتَ بِهَا
 وَأَسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
 تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي
 جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا
 بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ اللَّهُ
 خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ مَقَالِيدُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَئِكَ
 هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَغْيِرَ اللَّهُ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا
 الْجَاهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أَوْحَى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ
 أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللَّهَ
 فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ
 وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ
 مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

۵۷ یان بیژی: ته گهر خودا به ره و خوی رینی نیشان دابام، منیش له پاریزگاران بوم.

۵۸ یان وه ختی که نازارده بینی، بیژی: بریا بگه رابامه وه و بجومایه ریزی ناکار چاكانه وه.

۵۹ خوگه لیک له نیشانانی منت بوهات؛ باوه ریت پتان نه هات و له خو به زل زانینی خوت، چویه ریزه ی پی نه زانان.

۶۰ رۆزی قیامت تۆده بینی ته و که سانه ی درۆیان بو خوا هه لده به ست، رۆیان ره شه. ناخو بو خو به زل زانان شوینیک له دۆژه هدا نیه؟

۶۱ ته و که سانه ی خو یان پاراست - له بهر ته وه به رینگه ی رزگاریدا چون - خودا خوی رزگاریان ده کا؛ نه تۆشی ناخۆشی ده بن، نه خه م ده خۆن.

۶۲ هه رچی هه یه هه مۆ ده سکاری خودایه و ناگای له هه مۆشت هه یه.

۶۳ کلیل گه لی ئاسمانه کان و زه مینی به ده ست ته وه. هه ر ته وانه زیانبارن که له نیشانه کانی خوا حاشایان کرد.

۶۴ بیژه: ناخۆتیوه له منتان گه ره که غهیره ز خودا شتیکی تر به رستم؟ ته ی نه زانان!

۶۵ ئیمه به تۆو به وانه ش که به ره له تۆبۆن، رامان گه یاند؛ هه رکه سی تر به رستی، پی گومانه کاره که ت لی پۆچه ل ده پی و له ریزه ی زیانبارانی.

۶۶ ته نه نا خودا به رسته و ده گه ل شوکر بۆزان به.

۶۷ خودایان - وه کو پیویسته - نه ناسیوه. رۆزی سه لا زه مین هه مۆ و له ناو مشتی ته ودايه و ئاسمانانیش به ده ستی ته و پیچراونه وه. خودا پاک و به رزتره له وشته نه ی ته وان ده یکه نه شه ریکی.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ
٦٨ وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ
بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءُ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
٦٩ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ
وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ إِذَا جَاءُوهَا
فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُم وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَذَا أَقَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ
٧١ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوًى
الْمُتَكَبِّرِينَ ٧٢ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ
الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ
خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ
نَتَّبِعُوا مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ٧٤

۶۸ دەكە لە شاخ دەمێندرا؛ ئەوسا ھەركێ لە عاسمانان و زەمین، بێ ھۆش دەبن؛ مەگین كە سێ خوا ھەزبكا. جارێ تر فۆی پێداكرا، كە چى لە پر ھەمۆیان راستەو دەبن و بە چاوى خۆیان دەبیین.

۶۹ ئەم زەمینەش بە تیشكى پەرورەرتنى خۆى پڕوناكایى تى دەگەرێ و كتیى خوا دیتە گۆر و پیغەمبەر و ئاگاداران دینەبەرێ و چۆن راستە، بەكارى ھەموان رادەگەن و غەدر لە ھىج كەس ناكړی.

۷۰ ھەركە سێ ھەرچى كړدوہ - بە تەواوى - پاداشى بێ دەگاتەوہ. خودا ھەر خۆى لە ھەمۆ كړدوہ وەكانیان ئاگادارە.

۷۱ ئەو كەسانەى حاشایان لە خوا كړدوہ، بۆ ھەندەم بەكۆمەل رەپیچەك دەدرێن. ھەر كە لى نزیك بۆنەوہ، دەرگاكانیان بۆ فەدەكەن؛ گزیرەكانى جەھەندەم پێان ئێن: ئاخۆ ئێو پیغەمبەرتان - لە خۆتان - بۆ نەھاتبۆ، نیشانانانى پەرورەرتستان بۆوہ خوینن و ترسى تۆشبۆنى ئەمروتان وەبەریتن؟ ئێن: بەلى، بەلام بەلىنى ئازاردان بۆ ئیمە كە خوانەناس بۆین، جنى خۆیەتى.

۷۲ ئێن: لە دەركای جەھەندەم بچنە وۆرێ و تاهەتا ھەر لەویدا بن؛ جیگەى ئەوانەى بەفیزن، چەند خراپە!

۷۳ ئەو كەسانەش كە ھەر لە پەرورەرنەدیان ترسیان بوہ، دەستەدەستە بەرەو بەھەشت بەرپێ دەكړن و دەرگایان بۆ دەكړنەوہ و كار بەدەستانی بەھەشتى پێان ئێن: دروود لەنگۆ، بەخیرھاتن، بچنە وۆرێ و ھەر و ھەر، ھەر لەویدا بن.

۷۴ ئێن: شوكرانە بۆ خودا، كە بەلىنى بە ئیمەى دا، وەرپاست كەراو ئەو زەمینەى دا بە ئیمەو لەو بەھەشتا، كوێ ئارەزۆكەین لى دەبین. ئەو پاداشەى دراوہ بە خەباتكاران چەندە باشە!

۷۱- رەپیچەك دان: خړ كړدوہ و دانەبەر، بردن بەخۆشى و ناخۆشى. بۆ فەدەكەن: بۆیانى دەكەنەوہ.

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا يَجْدِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿٤﴾ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَدُوا بِالبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

۷۵ فرشته کانش ده بینی، له ده وری ته خت خول ده خۆن و په سنی پاکي
په روه رنده ی خویان ده دهن. هه رچۆن راسته، وا به ناویان راگه یشتۆن و
ئێژن: سوپاس بۆ په روه رنده ی گش جیهان.

غافیر

و ناو خۆمان کە دەستمان بە دەستێمان

۱. حا، میم.

۲. ئەم کتێبه له لایه ن خوای خاوه ن دهسته لاتى چازانه وه ناردراوه؛

۳. که له گوناها ن ده بۆرى و په شیمانى قبۆل ده کاو له جه زره به توندوتیژه.
چاکه هه ر به ده س خۆیه تی و جگه له خۆی هیچ شت بۆ په رستن نایى و
هه مۆشت دیتته وه لای ئه و.

۴. غه یه ز خودانه ناسه کان، هیچ که سى له سه ر نیشانه کانی خودا کیشه ناکا.
که رو خولیا ن به شاراندا، نه کا تۆ هه لّخه له تینى.

۵. هۆزى نۆحیش پيش ئه مانه و چه ند کۆمه لیش له دواى ئه وان، برۆیا ن
به خوانه هینا. هه ر کۆمه لى په لامارى پێغه مبه ره که ی خۆی داوه تا
بیگرن و [نازاری دهن]: به قسه ی هیچیش ویستۆیا نه جئ بۆ راستى
نه هیننه وه. ئیتر به غه زه ب گرتۆم ن: ده سا سزای من چلۆن بۆ.

۶. به لینی په روه نده ی تۆ له سه ر هه مۆ ئه وانه ی خودانه ناس بۆن، وا هاته جئ
که ئه وانه جه هه نده مین.

۷. ئه وکه سانه ی ته ختى خویان هه لگرتوه و ئه وانه ی به ده وری ئه ودان،
به سوپاسی په روه رنده یان خه ریکن و برۆیا ن هه ر به وى هه یه و داواى
بۆردن بۆ خاوه ن باوه ران ده کهن: ئه ی په روه رندى هه مۆمان! دياره
به زه یى و زانینت هه مۆشتى داگرتوه: ئه وانه ی ده گه ری نه وه و په یه وه ی
ریگه ی تۆ ده بن، له گونا هه کانیان بیۆره و له نازارى به ئاگریان بپاریزه.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ
مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَفِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ
يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ
أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾
قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَثْنَتَيْنِ وَأُحْيَيْنَا أَثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا
فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ
اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ بِهِ تَوَمَّنُوا فَاَلْحَكُمُ اللَّهُ
الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ ءَايَاتِهِ وَيُنَزِّلُ
لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾
فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾
رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُمْ بَرْزُورٌ لَا يَخْفَى
عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

۸ ئەى پەرورەندەى ھەمۇمان! بېشىيان نېرە ناوباغاتى ھەمىشەيى، كە خۆت بەلېنت پېداون؛ ئەوكەسانەش كە لەباوانى ئەوان و ھاولفيانن و بەرەو تۆرەمەى ئەوانىش - كە ئاكارى چاكيان بۆە - وەل ئەوان بن؛ ھەر خۆت خاوەن دەستەلات و لەكارزانی.

۹ لەخرابەش بيانپاريزە. ھەر كەسىكى لەخرابە بېپاريزى، لەو رۆزەدا بەر بەزەيى تۆدەكەوى؛ كە ئەمەش سەر كەوتنىكى زۆرمەزنە.

۱۰ ھاوار لەوكەسانە دەكرى كە خودايان نەناسيوە: بى گومان تۆرەيى خودا لەوركەى خۆتان ھەتانە، گەورەترە؛ چونكە ئيوە بانگتان دەكەن باوەريو بەخودا ھەيى، كە چى ئيوە حاشادەكەن.

۱۱ ئيژن: ئەى پەرورەندەمان! تۆدۇجاران مراندۇتين؛ دۇجارانىش ويانت بەبەردا كر دۇين؛ پى لەگوناهى خۆدەنين؛ ئاخۆ دەرەتانىك ھەيە؟

۱۲ ئەمەتان بۆيە بەسەردى، چونكە ھەرگا مەردم خويان دەپەرست و ھېچى ترنا، حاشاودەكر؛ بەلام كاتى شەريكيان بۆ ئەو دادەنا، ئيوە باوەرتان دەھيئا. فەرمان تەنيا بۆ خوداى بەرزو مەزنە.

۱۳ ھەر ئەو نيشانانى خۆيتان بۆدەنوینى و لەوحەوايە بۆيوتان بۆ بەرى دەكا. تەنيا كەسى لەو ئامۇزگاريە تیدەگا، كە روى ھەر بەرەو خودايى.

۱۴ دەسا ئيوە بەدلپاكى ھەر ھانا بۆخودا بەرن و دىنى پاكزتان بۆ ئەوبى؛ جا با خودانەناسانىش پى تۆرەبن.

۱۵ پەلى بەرزو لای ئەون، خاوەن تەختە؛ بەفرشتەى تايبەتى دا ولاىمى خۆى بۆ ھەر كەسى لەعەبدانى خۆى حەزبكا، بەرى دەكا؛ تالە رۆژى - كە تۆشيان دى - بيانترسىنى.

۱۶ ئەوى رۆژى - كە ھەمۇيان دینەو دەر - ھېچ شتيكيان لەخودا نەيىنى نىە. لەو رۆزەدا فەرمانرەوايى بۆكىيە؟ ھەر بۆ خوداى تاك و تەنياى بەسەر ھەمۇشتدا زالە.

الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ
 اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنْذَرَهُمْ يَوْمَ الْأَرْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ
 لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظْمِينَ مَالٍ لِلظَّالِمِينَ مِنْ حِمِيمٍ وَلَا شَفِيعَ
 يُطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾
 وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
 بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ * أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي
 الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ
 كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَانَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
 بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
 كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ
 قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا
 وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَمْلَانَ وَقَتُّوهُ
 فَقَالُوا سِحْرٌ كَذَابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ
 عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا
 نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٥﴾

- ۱۷ له و رۆژه دا هه ر کهس هه ر جی کردۆیه تی، سزای کاری خۆی ده بینئ؛
 ئه م رۆژه هیچ غه دریک نیه. خودا به له ز به کار و باران پاده گا.
- ۱۸ تۆ له و رۆژه بیانترسینه که له نه کاو تۆشی ده بن. له و ده مه ی که هه مۆ
 دلێک له قورگان نزیک ده بنه وه و هه مۆ هه ر پیش ده خۆنه وه. ئه وانه ی
 ناهه قیکارن نه هیچ دۆستیان ده س ده که وئ، نه که سئ تکای بگیری.
- ۱۹ خواش ده زانی کئ چاوی غه یانی هه یه و چیان له دلدا شاردۆته وه.
- ۲۰ خوا به راستی پئ پاده گا. ئه وانه ی ئه وان هانایان ده به نه بهر - غه یره ز
 خودا - هیچ کارێکیان له ده س نایه. هه ر خودایه که بیسه ریش و بینایه.
- ۲۱ ئاخۆ ئه وان به زه میندا نه گه راون، تا بزانی چاره نۆسی پیشینه کانی ئه وانه
 چتۆبوه؟ له وانه به هیزتر بۆن و له و زه مینه شوینه واریشیان زۆرتیه؛
 له تۆله ی گونا هه کانیان خوا گرتنی و کهس له خودای نه پاراستن.
- ۲۲ که ئه وانه پینگه مبهریان به نیشانه ی ئاشکراوه هاتبۆنه لا و برۆایان
 پئ نه کردبۆن؛ ئه وئ چاخئ خوا گرتنی. خوا توانایه و سزادانی توند و تیژه.
- ۲۳ [له و باره وه] به چه ندیشانه ی خۆمان و به به لگه یه ک ئاشکراوه، مۆسامان
 نارد،
- ۲۴ بۆلای فیرعه ون و هامان و بۆلای قارۆن. هه مۆ گوتیان: جادۆگه ری
 درۆزنه.
- ۲۵ وه ختئ له لایه ن ئیمه وه دینی راستی بۆ ده رخستن، گوتیان: کورانی
 ئه وانه ی وه ل ئه و برۆایان هیناوه، له ناو بهرن و ئه کانیان به زیندوی
 به یلنه وه؛ به لام فیلئ خوانه ناسان هه رگیز سه ری نه گرتوه.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٣٦﴾
 وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ
 لَا يَتُوبُ مِنْ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ
 فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ
 اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكْذِبُ
 فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكْذِبُ فَاصْدَأْ قَائِصِبَكُمْ بَعْضُ الَّذِي
 يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَابٌ ﴿٣٨﴾ يَقُومُ
 لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ
 بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا
 أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٩﴾ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَتَقَوْمِ إِنِّي
 أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٤٠﴾ مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ
 وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٤١﴾
 وَيَتَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ النَّادِ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ تُؤَلُّونَ مَدِيرِينَ
 مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٤٣﴾

۲۶ فیرعون وتی: لیم که رین مۇسا بکوژم؛ با ئه و هاوار بو پوره رنده ی خو ی به ری؛ من ده ترسم دینه که تان بگو ریت و پشیوینی له م زه مینه بنیته وه.

۲۷ مۇسا گو تی: هاناده به مه به رکه سی - که منیش و ئیوه شی پوره راندوه - بمپاریزی له هه مۇ خو به زل زانی که باوه ری به رۆزی قیامه تی نیه.

۲۸ پیاوی له خزمانی فیرعون - که باوه ری به خوا هه بو، به لام باوه ره که ی خو ی ئه شارده و - گو تی: ئیوه چلۆن پیاوی وه ها ده کوژن، ئیژی: خوا

پوره رنده مه و له پوره رنده ی خو شی را، چه ند نیشانه ی زورثا شکرای بو هاوردو ن؟ ئه گه ر ده لین: درۆده کا، وه بال درۆی به ئه ستوی خو ی.

ئه گه ریش قسه ی راست ده کا، له وانه ی ئه و پیتان ده لی، هیندیکیانو هه ر به سه ردی؛ چونکه خودا مرۆی له راده لاده ری درۆژن شاره زا نا کا.

۲۹ گه لو! ئه مپرو فه رمان په وای بو ئیوه س؛ له م هه رده شا ئیوه زالن؛ ئه گه ر خوا به گزماندا بی، ئه وسا کی یاریمان ده کا؟ فیرعون گو تی: چی خو م

به چاکی ده بینم، هه ر ئه وه تان پیش ده که وم و هه ر ئه و ریگه ی که من نیشانتانی ده ده م، راسته رییه.

۳۰ کا ورای خاوه ن برۆا گو تی: گه لو! من له وه دلخورتم ئه و به لایه ی به سه ر خه لکی ترهاتوه، به سه رتان بی؛

۳۱ وه ک رۆداوی هۆزی نۆح و عادو سه مۆدو ئه وانه ی پاش ئه وان بۆن. خوا نایه وی ناهه قی له عه بدان بکا.

۳۲ گه لو! لیتان نیگه رانم له و رۆژه دا لیوبقه ومی که ده بیته هاوارهاوار.

۳۳ ئه وی رۆژی که هه مۆتان به ره وپاش ده گه ری نه وه و هه راده که ن؛ که س ناتوانی له خودا پرگارتان بکا. هه ر که سیکیش خودا ریگه ی لی بگو ری،

هیچ که س نایخاته وه سه رری.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي سَكِّ
مَعَا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ
مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
مُتْرَابٌ ﴿٢٤﴾ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ
أَتَتْهُمْ كِبَرٌ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ
يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
يَهْمَنُ ابْنُ لِي صِرَاحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٢٦﴾ أَسْبَابَ
السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لِأَظُنُّهُ كَذِبًا
وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ
وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٢٧﴾ وَقَالَ الَّذِي
ءَامَنَ يَأْتِيهِمْ أَتَّبِعُونَ أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٨﴾
يَأْتِيهِمْ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَّعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ
دَارُ الْقَرَارِ ﴿٢٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّى وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٠﴾

۳۲ له مه و پیشیش یوسف به چه ندین به لگه وه هاته ناوتان؛ که چی نیوه

له به لگه کانی دؤدل بون، باوه ږیتان بی نه هینا. وه ختی که مرد، گوتتان:

نیتیر پاش نه و خودا هیچ پیغه مبه ری نانیری. ده سا ناوا هه رکه سینک

دؤدلی بکاو له نه ندازه ی خوی دهر بچی، خودا ږینگه ی لی ده گورئ.

۳۵ نه و که سانه ی که بی نه وه به لگه یه کیان بۆ هاتبی، له مه ږ نیشانه کانی خوا

کیشه ده که ن، له لای خوداو باوه ږداران کاری زور نابه جی ده که ن. خوا

دلی هه ر خۆبه زل زانیک ی زۆردار، وا مۆرده کا.

۳۶ فیرعه ون گوتی: نه ی هامان! بچۆ که لایه ک بۆمن سازکه، به شکۆ بگم به و

ناسۆ دۆره ده ستانه؛

۳۷ ناسۆکانی ناسمانه کان؛ ږروانمه خودا که ی مۆسا. منیش ده لیم درۆده کا؛

نابه م جۆره فیرعه ون کاری گهن دی خوی به جوان زانی و بۆبه له مبه ری

سه ږینگه ی. هه ر فیلیکی فیرعه ون بۆخوی دۆزیه وه، به فیرۆچۆ.

۳۸ نه و که سه ی خاوه ن باوه ږبؤ، گوتی: که لۆا شوینم که ون، من راسته ږیتان

شان ده ده م.

۳۹ که لۆا نه م زینی دنیا به هه ر سه ږینگه و ده ږپته وه؛ مالی نه ولا یه کجاری به.

۴۰ هه ر که سنی خراپه بکا، هه ر به نه ندازه ی خراپه ی سزاده دری.

هه رکه سیش ناکاری چاک بن - چ نیر، چ می - و باوه ږی به خودا هه بی،

نه وانه ده چنه به هه شت و بی ژماره هه مۆ بۆیوکیان هه به.

وَيَقَوْمٍ مَا لِيَ أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى
 النَّارِ ﴿٤١﴾ تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ
 لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾ لَاجِرَمَ
 أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ
 وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ
 ﴿٤٣﴾ فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفْوضُ أَمْرِي إِلَى
 اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتِ
 مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِثَالِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾ النَّارُ
 يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا
 آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي
 النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا
 لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ
 ﴿٤٧﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ
 قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ
 جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

۲۱ گه لۆا چیمه، من دهمه وی رزگارتان که م، ئیوه له منتان گهره که بچمه ناگر؟

۲۲ ده تانه وی له خودا حاشا که م و شتی وا بیه رستم و بیانکه م به شهربیکی خوا، که هیچ زانستیم پی نیه؛ که چی من گهره کمه ئیوه رۆبکه نه لای ههره به دهسته لاتی گونا به خش.

۲۳ بێگومان ئیوه ده خوازن من شتی وا بیه رستم که له دنیاو له قیامه تی هیچ کاریکی له دهس نایه. هه مۆمان ده گهرینه وه بۆلای خودا و نه وانه ی له قاس دهرده چن، ههر تۆشی جه هه ندهم ده بن.

۲۴ جا نه وده مه قسه ی منتان دینه وه بیر. کاری خۆم به خوا ده سپیرم؛ خودا چاوی له عه بدەکانی خۆی هه یه.

۲۵ خوا نه وی له نا کامی خرابی نه و فیله ی ده یانکرد، رزگار کردو ههر چی سهر به فیرعه ونی بۆن، به لا ده ناوه خۆی گرتن.

۲۶ هه مۆ سپنده و ئیواران ده یانبه نه سهر ئاورو رۆژی که سه لا راده بی [فه رمان ده درئ] : سا ده سه وه به سه ته که ی فیرعه ون، زۆر به توندی ئازار بده ن.

۲۷ که نه وسا له ناو ئاگر دا کیشه ده گه ل یه کتر ده که ن. بی هیزه کان به خاوه ن هیزه کان ئیژن: ئیمه شوین ئیوه که وتبۆین، ئاخۆ ئیوه پیتان ده کری به جی ئیمه له و ئاگره، به شیک بۆ خۆتان هه لگرن؟

۲۸ به هیزه له خۆ باییه کان ئیژن: هه مۆ له ئاگر دا بن. خودا به کاری عه بدانی وا راده گا.

۲۹ نه وکه سانه ش که چۆنه ناو ئاگره وه، له گزیره کانی ئاگر دا واده که ن: له بهر به روه رنده ی خۆتان بۆن وه پارین، رۆژیکمان له و ئازاره بۆ که م کاته وه.

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا
 بَلَى قَالُوا فادْعُوا وَمَا دُعَاؤُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
 ﴿٥٠﴾ إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ﴿٥١﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ
 وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى
 الْهُدَى وَأَوْثَقْنَا بِرَبِّهِ إِبْرَاهِيمَ الْكُتُبَ ﴿٥٣﴾ هُدًى
 وَذِكْرًا لِلأُولَى الْأَلْبَابِ ﴿٥٤﴾ فَأَصْبِرْ إِنَّا وَعَدَ اللَّهُ
 حَقًّا وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعِشِيِّ
 وَالْإِبْكَرِ ﴿٥٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ
 اللَّهِ يَغْيِرُ سُلْطَانِ اتَّهُمْ إِن فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ
 مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
 الْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ
 خَلْقِ النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾
 وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

۵۰ ئیژن : ئاخۆ ئیوه پیغه مبه ره کانتان به نیشانه ی ئاشکراوه نه هاته لا ؟ ئیژن : به لێ . ئیژن : ده ی خۆتان وه پارین ؛ دیاره نژای خاوه ناسان ، به شی هه ر به فیرو چۆنه .

۵۱ بی گومانه ئیمه پیغه مبه رانمان و ئه وه که سانه ی که وا بر وایان هیناوه ، له و یانی ئهم دنیا یه داو له و رۆژه ش دا که شایه تان راس ده بنه وه ، یاری ده که ی .

۵۲ ئه و ی رۆژی که ناهه قان پاکانه یان سودیکیان پی ناگه یه ن ی و گشتیان به نه حله ت کراون و ناله بار ترمالیان هه یه .

۵۳ ئیمه هۆی رینۆنییمان دابه مۆساو کاریکمان کرد کتیه که - به که له پۆر - بۆ تۆره مه ی ئیسرا ئیل بمینیتته وه .

۵۴ که رینگه یان نیشان ده داو بیره وه ریه بۆ که سانی خاوه ن ئاوه ز .

۵۵ خۆرا بگه ر ، به لینی خودا دیته جی . بۆگونا هت داوای لی بوردنی بکه وه هه مۆ به یانی و ئیواران - به شوکره وه - هه ر په سنی پاک ی په روه رنده ی خۆت بده .

۵۶ ئه وه که سانه ی له مه ر نیشانه ی خودا کیشه ده که ن - به بی ئه وه ی هیچ به لگه یان بۆ هاتبی - جگه له فیز ، هیچ شتیان له دلدانیه وه هه رگیز به ئاره زۆ ناگه ن . سا تۆ : په نا به خوا ببه ؛ هه ر خۆی بیسه رو زانایه .

۵۷ داهینانی ئهم عاسمانان و زه مینه ، له وه دی هینانی مه ردم گرینگتره ؛ به لام مه ردم زور به یان ئه مه نازان .

۵۸ کۆرو چاوساغ وه کو یه ک نین ؛ ئه وه که سانه ش که بۆنه خاوه ن باوه رو ئاکار چاکن ، ده که ل خرایکاره کاندانابن به یه ک . چ هه نذکن ئه وانه ی بیر ده که نه وه .

إِنَّ السَّاعَةَ لَأَيُّبَةٌ لَّارْيَبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
 إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
 دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَيْلَ لِتَسْكُنُوا
 فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
 وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكَ كُمْ
 اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاَن تُوَفَّوْنَ
 كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٢﴾
 اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ
 بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ
 الطَّيِّبَاتِ ذَلِكَ كُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٦٣﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ
 مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾ قُلْ
 إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي
 الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

۵۹ هانتی رۆزی سه لایه، هیچ گومانی تیدانیه؛ به لام زۆرینه ی ئه م خه لکه بر وانا که ن.

۶۰ په روه رنده تان گو تۆیه: له بهرم بپارینه وه، ئه وسا به ده ننگتانه وه دیم. ئه و که سانه ی - هه رله بهر خۆ به زل زانین - نایانه وێ بمپه رستن، به زه بۆنی ده چنه دور جه هه نده مه وه.

۶۱ هه ر خودایه شه وی بۆ ئیوه په یدا کرد، که تیییدا به سینه وه و رۆژی شی بۆ دیتن دانا. خودا چاکه ی ده رباره ی مه ردم کردوه؛ به لام زور به ی ئه م مه ردمه ناسپاسن.

۶۲ ئه م خودایه ئیوه ی په روه رده کردوه و ده دی هینی هه مۆشته؛ له غه یره ز ئه و هیچ شت بۆ په رستن نابێ. ده ی چۆن له هه ق کلا ده کرین؟
۶۳ هه ر به م ته رزه ئه و که سانه ی له نیشانه کانی خودا حاشاده که ن، له وه ی راسته کلا ده کرین.

۶۴ ئه و خودایه سه رزه مینی بۆ ئیوه کرده نشیمه ن؛ ئاسمانیشی له سه ر به رز کردۆنه وه. ئه و بیچمی به ئیوه ی داوه، له هه مۆ بیچمینک جوان ته ره. بژیوی باشی پێداون. هه ر ئه وه خوا ی په روه ریتان. به رزی و پیرۆزی بۆ خودا، که په روه رینی دنیا یه.

۶۵ هه ر زیندوه و له غه یره ز ئه و هیچ په رستۆیه کی نیه. ده سا ئیوه به دلپاکی هه ر هانا بۆ خودا به رن و دینی پا کۆتان بۆ ئه وبی. سوپاس بۆ خوا ی راهینه ری هه مۆ جیهان.

۶۶ بیژه: من پاش ئه و به لگانه ی له لایه ن په روه رنده مرا بۆم هاتوه، ریم نه دراوه ئه و شتانه بپه رستم که [خوانین و] ئیوه هانا یان پێده به ن؛ هه ر فه رمانم پێدراوه خۆم بسپیژم به راهینه ری گش جیهان.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ
يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لَتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لَتَكُونُوا
شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلٍ وَلَنَبْلُغُوا أَجْلًا مُسَمًّى
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا
فَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ
يُحَدِّثُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنِّي يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ الَّذِينَ كَذَبُوا
بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
﴿٧٠﴾ إِذَا الْأَغْصَانُ فِي أَعْنَقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾
فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ
مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ
نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾
ذَلِكَ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ
تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبَلِّسَ
مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَكَيْمَا
نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّا نُرْجِعُونَ ﴿٧٧﴾

۶۷ هر نه وه ئیوهی دروس کرد له قوریک و له پاشان له تنۆکیک و پاشان له خوینیکی جه لته و پاشان ده تانهیتیته ده ر به ساوایی و پاشان به خودادین هه تا ده بن به خورتیکی خورت و پاشان به پیری ده گهن و هیندیکیشان به رله وه پیرببن ده مرن. هه تا ده گهن به نه و کاته ی که بۆتان دیاری کراوه، شایهت [له خۆتان] رامینن.

۶۸ هر خۆیه تی ژینی ده داو ده ش مرینن. هه رکاریکی که ره کی بی، هه ر پیتی ئیژی: بیهو، ده بی.

۶۹ ناخۆ ئه وانه ت نه دیوه که له نیشانانی خودا کیشه ده گهن، چلۆن ری له خۆ ده گۆرن؟

۷۰ نه وکه سانه ی که هه ر بر وایان نه هیئا به م قورعانه و به وستانه ی پیغه مبه رانمان بۆ ناردۆن، زۆر ناخایه نی تیده گهن.

۷۱ نه وسا که هه ریه ک چه ند توقی ده ملدایه و به زنجیر رایان ده کیشن،

۷۲ بۆناو ئاویکی زۆرگه رم و له دوا ی نه وه له ناو ئاگر دا گر ده گرن.

۷۳ نه م جاره لیان ده پرسن: کوان نه وانه ده تانگوت: شه ریکی خودان؛

۷۴ غهیره ز خودا. ئیژن: له بهر چاومان ونن؛ خۆ ئیمه له سه ر دنیا ش بۆین، غهیره ز خوا مان نه ده په رست. خودا ئاوا خوانه ناسان گومرا ده کا.

۷۵ سا نه مه گۆری گیانتان بی! چونکه ئیوه له سه رزه مین به نا په وا که یفۆ ده کرد؛ بادی هه واییتان ده نواند.

۷۶ له ده رگا کانی جه هه نده م بچه نه و دیوو تاهه تایه له ویدا بمیننه وه. جیگه ی خۆ به زل زانه کان چه ند ناخۆ شه!

۷۷ سا بوسته، چونکه به لینی خوا راسته؛ یان هیندیکت له و به لینه ی پتان ده ده یین، نیشان نه ده یین، یان مه رگت به سه ردا دینین. [هه ر چۆنیک

بی] هه مۆ لایه ک هه ر ده هیننه وه لای خۆمان.

۶۷- تنۆک: دلۆپ. جه لته: خۆتی به سیاگ. خۆرت: لا، جیل. خورت: به هیز، به قه وه ت.

۷۵- گۆز: سز.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِثَابَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَمَ
لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا
مَنْفَعٌ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى
الْفُلْكِ تُمْكَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ
اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ
قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ
﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ
مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا
رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ
مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سَبَّتَ
اللَّهُ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

۷۸ له پیش تۆشدا گه لی پیغه مبه رمان ناردن . سه ره بوردی هیندیکانمان
بۆباس کردوی ؛ هه یشن که باسمان نه کردۆن . هیچ پیغه مبه ری ناتوانی
هه تا خودا ئیزنی نه دا ، هیچ نیشانیکی نیشان بدا . هه رگا فه رمانی خودا
هات ، ده بی راستی به کاری مه ردم رابگاو ؛ هه رکی له سه ر پرۆبۆچن ،
تیداده چن .

۷۹ هه ر خودایه ولساتی بۆ پهیدا کردن ، هه تا ئیوه سواریان بن و لیان بخۆن .
۸۰ گه لیکی به هره ی تریشیان بۆ ئیوه هه یه ؛ ئه و نیازی له دلتاندا ، له سه ریان
پیکی ده هینن و له سه ریان و له سه رگه میه ش هه لده گیرین .
۸۱ زۆریکی له نیشانانی خۆی ، ده خاته به رچاوی ئیوه . ئیوه حاشا له کام
نیشانه ی خوا ده که ن .

۸۲ ئاخۆ هه رگیز به زه میندا نه که راون که بزنان ئاکامی پیشینه کانیان به کوی
گه یشت ؟ که له مانه زۆرترو به هیزتریش بۆن ؛ شوینه واریشیان له هه ردا
پترماوه . سا هه رچی کۆیان کرده وه ، هیچ به هره یه کی بۆنه دان .
۸۳ که پیغه مبه رانی ئیمه به نیشانه ی ئاشکراوه چۆنه لایان ، به و هۆیه که زۆر
ده زانن ، دلایان خۆش بۆ ؛ که چی ئه وه ی ئه وان گه مه یان پیده کرد ،
ده وری لیدان .

۸۴ کاتی دیتیان به لای ئیمه یان دیته سه ر ، گوتیان : ئیتر خوی تاقانه
ده ناسین و له وشتانه ی ده مانگوت : شه ریکی خودان ، حاشاده که یین .
۸۵ پاش دیتنی سزای ئیمه ، بر واهینان قازانجی پی نه که یاندن . ئه مه
ری وشوینی خودایه ؛ ده رباره ی هه مۆعه بدانی هه ر وابوه . له وکاته دا هه ر
ئه وانه ی خوانه ناس بۆن ، زه ره ریان کرد .

سُورَةُ فَصَّلَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ❶ تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❷ كِتَابٌ فُصِّلَتْ
 آيَاتُهُ، قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ❸ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ
 أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ❹ وَقَالُوا أَأُفْلِحُ فِي أَكِنَّةٍ
 مِمَّا نَدْعُونَ إِلَيْهِ فِيءَ إِذْ إِنَّا وَقُرُونَنَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ حُبَابٌ
 فَاَعْمَلْ إِنَّا نَاعْمِلُونَ ❺ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ
 أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ
 لِلْمُشْرِكِينَ ❻ الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ
 هُمْ كَافِرُونَ ❼ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
 أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ❽ قُلْ أَيُّ شَيْءٍ لَّكُم بَالُ الَّذِي خَلَقَ
 الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ❾
 وَجَعَلَ فِيهَا رُوسًا مِنْ فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي
 أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِلنَّاسِ لَيْلٌ ❿ ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ
 فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ اأْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ⓫

فوسسیلهت

و دناو غوگا که د لاند د لوتانه

۱. حا، میم.

۲. هاتوته خوار له وکسه وه که ده هنده ی دلوتانه.

۳. کتیبیکه نیشانانی به رونی شی کراونه ته وه؛ به زمانی عه ره بیه؛ بؤ گروی مروی ده یزانن.

۴. مزده دهره و ترسینه ره و زور به یان خو یان لئی بوار دو ناماده نین که بیبیسن.
۵. گوتیان: له وه ی که تو بؤ نه ومان بانگ ده که ی، دلمان پووششی له سه ره و گویمان که په و په رده یه ک هه س له نیوانی ئیمه و تودا. تو خه ریکی کاری خوت به و، ئیمه ش کاری خو مان ده که ی.

۶. بیژه: منیش مرویه کم وه کو ئیوه؛ خودا فه رمانم پینده دا پیتان بلیم: ته نیا خودایه کتان هیه؛ روتان هر به ره و نه م بکه ن و داوای بوردنی لئی بکه ن. واوه یلا بؤ نه و که سانه ی خودا به ته نیا نازانن؛

۷. نه وانه نه زه کات ده دن، نه بروایان به روژی قیامه تی هیه.

۸. نه وانه ی خاوه ن پروان و ئاکار چاکن، هه روهر پاداشیان هیه.

۹. ناخو ئیوه له که سیکی که به دؤ رؤ ژ نه م زه مینه ی وه دی هیئا، حاشا ده که ن و هاوتای بؤ په یداده که ن؟ نه وه که راهینه ری هه مؤ جیهانه.

۱۰. که ژو کووشی له زه مین به رز کرده وه پیتی تی خست؛ هر له ماوه ی چوار رؤ ژاندا، بؤ هه رکی بژیوی ده وئ - به یه کسانى - بژیوی بؤ دابین کردن.

۱۱. پاشان روی نا له به رزایی، که نه وسا هر تاریکان بؤ. به وان و به زه مینی گوت: خو ش یا ناخو ش، ده بی بینه به ر فه رمانم. گوتیان: وا به خوشی هاتین.

فَقَضَيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا
 وَزَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصْصِيحٍ وَحِفْظٍ ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
 الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ
 عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾ إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ
 خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً
 فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي
 الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مَنَاوَةٌ أُولَئِكَ يَرَوْنَ اللَّهَ
 الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ
 ﴿١٥﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ مِّنْ حِسَابٍ لِّنُذِقَهُمُ
 عَذَابَ الْآخِرَةِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ
 لَا يُنْصَرُونَ ﴿١٦﴾ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى
 الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ
 ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا فِي شُكٍّ ﴿١٨﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ
 أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءَهُمْ هَاشِدٌ
 عَلَيْهِمْ سَمِعَهُمْ وَابْصُرَهُمْ وَجَلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

۱۲ ئەوسا كە حەوت ئاسمانى لە دۇرۇژدا وەدى ھېنا؛ ھەر عاسمانەى
فەرمانى كارى خۆى بۆنارد. نىزىكتر ئاسمانىشمان بە چريان رازاندە وەو
پارازتمان. خاوەن دەستەلاتى زانا بربارى ئەوكارەى داوہ.

۱۳ ئەگەر ھەر قبۇلىيان نەكرد، بىئە: بە و ھەورە ترىشقە و دەترسىنم كە
ھۆزەكەى عادو سەمۇدى وە بەردا.

۱۴ ئەوسا كە پىغەمبەرەكان - چرپوبەرۇ، چپاشملە - لىيان نىزىك دەبۇنە وە
كە: غەيرەز خوامە پەرستىن؛ وتيان: ئەگەر پەرورە پىنمان مەىلى لىبا،
فرىشتەى دادەبەزاندىن. ئىمە لە وەى كە ئىوہى پى ناردراون،
حاشادەكەىن.

۱۵ جا ھۆزى عاد لە نارەوا خۆيان لە و سەرزەمىنەدا بەزل زانى. دەيانگوت:
كو؟ كى لە ئىمە بە ھىزترە؟ نەياندىبو ئەو خودايەى ئەوانى دروس كرددە
كەلىك لە وان بە ھىزترە؟ ھەروا بە نىشانەكانمان بى پروايۇن.

۱۶ ئەوسا ئىمە پەشەبايەكى بە ھىزمان - لە و رۆژانەدا كە شۇمن - ناردە
سەريان؛ تا ئازارى ئابرو بەريان - لە ئيانى ئەم دنيايەدا - پى بچىزىن.
بى گومانە سۇكايەتى ئازارى ئەولاش زۆرتەرە كەسىش دەھانايان نايە.

۱۷ ئىمە رىگەى بەرەوخۇمان شانى ھۆزى سەمۇدىش دا. لەباتى شارەزابۇنى
حەزىيان كردد ھەر نابىنابىن. ئەوسا لە سۆنگەى ئەوكارى كە دەيانكرد،
ھەورە ترىشقە گرتتى و ئازارى ئابرو بەريان لى ھاتەدى.

۱۸ ئەو كەسانەشمان رزگار كردد كە ببۇنە خوداناس و لەگوناه خۆيان
دە پاراست.

۱۹ لە و رۆژەدا كە نەيارەكانى خودا بەرەوئاگر ھەمۇيان كۆدەكرىنە وەو
دەستە دەستە بەرئ دەكرىن،

۲۰ وەختى دەگەنەلای ئاگر، لە ھەركارى كرددۇيانە، گوچچە و چەم و ھەمۇ
بارچە پىستى لەشيان، لەدۇيان شاىەتى دەدەن.

وَقَالُوا الْجُلُودُ هُمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي
 أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾
 وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَرُكُمْ
 وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ
 ﴿٢٢﴾ وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ فَاَصْبَحْتُمْ
 مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ
 يَسْتَعْجِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ * وَقَيَّضْنَا لَهُمْ
 قُرْنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ
 الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ
 كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا هَذَا الْقُرْآنَ
 وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنَذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا
 شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ
 أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا بِإِثْنَانَا يُجْحَدُونَ
 ﴿٢٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرْنَا الَّذِينَ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ
 وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾

- ۲۱ [به گله ییه وه] پیستانی خویان ده دوینن: چون دومان شایه تیتان دا؟
 ئیون: خوا وه زمانی هینان، که ده توانی هه مۆشت بینیته قسه؛ هه ر
 نه ویشه هه وه لجار ئیوهی دروس کرد، ده شوکه ریننه وه لای نه و.
 ۲۲ له و باره وه که گوئی و چاوو گش پیستی نه ندامه کانتان شایه تیتان
 له سه ربدن، هیچ خوتان حاشارنه ده دا؛ به لام ئیوه پیتان وابو خوا له
 زوژی له و کارانه ی ئیوه ده یکه ن، بی ئاگایه.
 ۲۳ ده رباره ی په روه رنده تان ئیوه واتان گومان ده برد، که ته رت وتونای
 کردن و چونه ریزه ی زیانباران.
 ۲۴ نه گهر نه وان خوراگرن، نه وه ئاگر جیگه یانه. نه ر داوای لی بوردنیش
 که ن، هه رگیز لیان قبۆل ناکری.
 ۲۵ دوستی واشمان [له دنیا] بو په یدا کردن، کاری ئیسته و ئاینده یان
 بوخه ملاندن. بو نه مان و نه و جنوکه و مروقانه ی به رله وان بۆن، به لینی
 خودا هاته جی؛ له به رته وه ی زیانبار بۆن.
 ۲۶ خودانه ناسه کان گوتیان: گوئی بو نه م قورئانه مه گزن؛ قسه ی بیتمی
 خوتانی تیکه ل بکه ن؛ به شکۆ به سه ریا سه رکه ون.
 ۲۷ سا مه زج بی نه وکه سانه ی خوانه ناس بۆن، له ئیمه وه جه زره به ی دژوار
 بچینۆن؛ له وه ی ده یانکرد، خراپتر نازاریان ده ین.
 ۲۸ سزای دوومانی خودا هه ر نه مه یه؛ له سۆنگه ی حاشا کردنیان
 له نیشانه کانی ئیمه، ئاگری له بنه نه هاتو نه نوایانه.
 ۲۹ خودانه ناسه کان گوتیان: نه ی په روه رنده ی گلامان! نه و دۆکه سه
 له جنوکه و مرویه مان نیشان بده، که ریایان له ئیمه گۆری؛ وه ژیربای
 خۆمانیان ده ده ین با له ژیری ژیره وه بن.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
 الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ
 الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا شِئْتُمْ هُنَّ أَنْفُسُكُمْ
 وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلًا مِنْ غُفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾
 وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ
 إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
 ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ
 وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِيهَا
 إِلَّا ذُو حِظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا يَرُغْغَكُ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ
 فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
 اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ
 وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
 إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
 رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ۖ ﴿٣٨﴾

۳۰. ئەوانەش كە گوتۇيانە: پەرورە رندە مان خودايە ولە گفتيان لايان نە داوہ؛
فرشتە دینە لايان و پتيان ئيژن: نە بترسن، نە خەم بخۆن؛ مۇدە تان بى
گە يشتۇنە ئەو بە ھەشتەي كە بە لپنتان پيدراوہ.
۳۱. ئيمە - لە دنيوا لە قيامەت - دۆستى ئيوەين؛ لە بە ھەشتا ھە رشتى
ئارە زۇي كەن و چى بخوازن، ئامادە يە.
۳۲. پەزىرايى لە لايەنى گوناھ بە خشى دلۇقانە.
۳۳. كى لە و كە سە قسەي بەرپى و جى ترە، كە بەرە و خوا گازى دەكاو خوشى
ئاكارى پە سندە و ئيژى: منيش يە كى لە موسولمانانم؟
۳۴. چاكە و خراپە ھە مە رنين؛ تۆ ھە ميشە وە رامى چاكتر بدەوہ، ئەوسا
كە سى كە لە گەل تۇدا دوژمنە، دە بىتە دۆستى نزىكت.
۳۵. ئەم ئاكارەش ھەر تۇشى كە سانىك دە بى كە بتوانن خۇراگرىن؛ ھە ركيش
ئەو ئاكارەي تۇش بى، ديارە فرە بە ختە وەرە.
۳۶. ھەر وە ختى لە شە يتانە وە دو چارى خە يالائىك بۇي، گور جى پە نا
بە خوابەرە؛ كە خۇي بيسەر و زانايە.
۳۷. شە و و رۆژو خۆرو مانگيش لە نيشانە كانى ئەون. نە بەرە و خۆر سوزدە
بەرن، نە بەرە و مانگ؛ سوزدە بۆ خودايەك بەرن كە ئەوانى وە دى ھينا؛
ئەگەر ھەر ئەو دە پەرستن.
۳۸. ئەگەر ئەوان فيزيان نواند، ئەوى لاي پەرورە رندە تن - بە شە و و رۆژ -
ھەر پە سندى ئەو دە دەن و وەرە زانين.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
أَهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيٍ الْمَوْفِقُ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٣٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفُونَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ
يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِيءَ آمِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ
إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ
وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبٌ عَزِيزٌ ﴿٣٨﴾ لَا يَأْتِيهِ الْبَطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٣٩﴾ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٠﴾
وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَفَتَعْجَمِيٌّ
وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقُرْءَانُهُمْ وَعَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ
يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٢﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٤٣﴾

۳۹ له نیشانه کانی نه وه زه وی ده بینی مات بوو هه سستی ده به ردا نه ماوه . هه رگا بارانمان لی باراند ، راده وی و ده بۆزیته وه . نه وی زیندوی ده کاته وه ، گیان به بهر مردوش دا ده کا . خودا توانای به سهر هه مۇشتدا هه یه .

۴۰ نه وانه ی که سه باره ت به نیشانانمان له وه ی راسته ، کلا ده بن ، خو له ئیمه ناشیرنه وه . ناخو کئی له کئی چاتره ؟ نه و که سه ی ده خریته ناگر ، یان نه و که سه ی رۆزی قیامه ت بی ترس دی ؟ چی خوتان حه زده که ن بیکه ن ؛ نه و له هه رچی ئیوه ده یکه ن ، چاوه دی ره .

۴۱ نه و که سانه ی نه و کاته قورنایان بۆهات ، دزی ویستان و بریایان پی نه هینا ؛ که کتیبیکئی زۆر به رزو . جینگه ی ریزه .

۴۲ پر و پوچ له رۆی ناوه سستی - چر و به پرو ، چ پاشمله - نه مه کارزانیک ناردویه که هه ر ده پی په سنی بدری .

۴۳ نه وانه ی که به توی ئیژن ، به پیغه مبه رانی پیش تۆش هه ر وتراوه . په روه رنده ت بیگومانه که ده توانی گونا هکاران عافوبکا و بۆشی هه یه نازاری به ژانیان بدا .

۴۴ گه ر ئیمه نه م قورعانه مان به عه جه می بناردا یه ، ده یانگوت : چۆن نیشانی به رونی شی نه کراونه ته وه ؟ خو ی عه ره به و نیشانه کانی عه جه مین ؟ بیژه : نه مه بو که سانی که باوه رپان پی هینا وه ، رپه رو چاره ی ده ردا نه ؛ نه وی بر و اشی پی نا که ن ، گو ی گرانی له بیستن و چاویان له دیتنی کویره ؛ هه ر ئیژی له جیی دۆره وه گازی ده کرین .

۴۵ کتیبیشمان دا به مۇسا ، که له سه ری کیشه کرا . خو نه گه ر په روه رنده ی تو پیشوتر گفتی نه دابا ، به کاریان راده که یشتن . بی سو نه وان لیی دۆدلن و به دگومانن .

۴۶ هه ر که سنی کاری چاک ده کا بوخوی ده کا و که سیکیش خراپه ده کا ، له دزی خو ی کردویه تی . په روه رنده ت غه در له عه بدانی نا کا .

* إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا
 وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ
 شُرَكَاءِي قَالُوا أَدْذَنْتَكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ
 عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُوا مَا لَهُمْ مِنْ نَجِيسٍ ﴿٤٨﴾
 لَا يَسْتَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَسْتَوْسُّ
 قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ
 لَيَقُولَنَّ هَذَا إِلَى وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى
 رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَى فَلَنُنَبِّتَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
 وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
 أَعْرَضَ وَنَسَا بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ
 ﴿٥١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ
 بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ سَرَّيْهِمْ
 أَيْتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ
 أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾ أَلَا إِنَّهُمْ
 فِي مَرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ ﴿٥٤﴾

۲۷ رۆزی قیامتێ که ی ده بێ، ئەو ده یزانی. به رو بۆی هه مۆروه کێک که له شکوفه دینه ده رو هه ر مێوینه یه ک ئاوسه و چی له زگداو چی لێ ده بێ، ئەو ده یزانی. ئەو ئی رۆژی که خودا بانگیان لیده کا: شه ریکه کانی من له کوێن؟ ئێژن: لای تۆ نه یدرکێنین؛ که سمان ئاگامان لێ نه.

۲۸ ئەو شتانه ی له پێشودا جیگه ی هانا و هاواریان بۆن، لیان گوم بۆن و تیگه یشتۆن که هیچ ده ره تانیان نه.

۲۹ مڕۆ هه ر چه ند نزا بۆستی باش بکا، وه ره ز نابێ. هه رگا خراپه شی تۆش هات، هیچ ئاواتیکێ نامینی و ناھومیده.

۵۰ ئەگه ر له پاش ده ردو مه ی نه تێ تۆشی دی، تامی خوشیمان پێ چه شاندا، ئێژی: ئەمه له خۆم رایه و باوه رناکه م قیامت رایی؛ خۆ ئەگه ر بشمبه نه وه بۆنزی که پهروه رنده ی خۆم، سۆر ده زانم پتر چاکه م ده گه ل ده کا. جا ئەوانه ی دژی ئیمه ن، له هه رکارێ کردۆیانه، خۆمان ئاگاداریان ده که ین و جه زه به ی زۆر دژواریان پێ ده چێژین.

۵۱ وه خستێ ئیمه ده گه ل مڕۆ چاکه ده که ین، پێ نازانی و فیزده نوینی و من منیه تی؛ هه رگاش خراپه ی تۆش ببێ، به پانه وه مل ده نی له پارانه وه.

۵۲ بیژه: ئیوه به من بیژن، ئەگه ر ئەمه له خوا وه بێ و ئیوه باوړی پێ نه که ن، ده ی کێ له وه گومراتره هه تاسه ر لاساری بکا؟

۵۳ هاکا وامان کرد ئەوانه له ئاسۆکانی زه مین و عاسماندا و له خوشیاندا نیشانه کانمان ببینن؛ هه تا لیان پۆن بیته وه که ئەو راسته. ئاخۆ هینده یان به س نه، پهروه رنده ت له هه مۆشت ئاگاداره؟

۵۴ باش بزانه که ئەوانه له دیداری پهروه رنده یان دۆدڵن. باش بزانه خۆی ده وری له هه رشت داوه.

۴۷- «که سمان ئاگامان لێ نه» یا: ئیمه هیچ شایه تیکمان له ناودا نه.

سُورَةُ الشُّورَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حمَّ ١ عَسَقَ ٢ كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ
 اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٣ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ
 الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ٤ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي
 الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ٥ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ
 ٦ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِنُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ
 حَوْلَهَا وَنُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَأَرْيَبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي
 السَّعِيرِ ٧ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ
 مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ٨
 أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٩ وَمَا أَخْلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
 إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ١٠

سُورَا

وہاں وہ خود اکہ دھندلے ہو کر لوٹا نہ

۳ خودای خاوەن دەستەلاتی زانالەکار، فەرمانی خۆی ئاوا بۆتوو
 یتەقمەیانێ بەرلەتۆش بەرێ دەکا.

۲. هه‌رچی له‌ناو ئاسمانان و هه‌رچی له‌زه‌میندا هه‌یه، گش بوئه‌وه و هه‌ر خۆی جیی به‌رزو مه‌زنه.

هله وانه يه ئاسمانه كان ده رزبه رنو به سه ريه كدا خرمه بگهن . فريشتانيش به سوپاسه وه په سنی پهروه رينتان ده دهن ؛ داواي به خشين بوخه لكی سه رزه مين ده گهن . باش بزانن ئه وه له گونا ده بوړي و دلوقانه .

۶ ئەۋگەسانەى ئەۋستانەى غەيرەز ئەۋن، بەدۆستى خۇيان زانىۋن و خەرىكى بەرستىنانن، خوا ئاگای لەكارىان ھەيە و ئوباليان لەستۆى تۆنە.

۷. ههروهه هاينه قورئانيكى عه ره بيمان بۆتۆ هه نارد، هه تا تۆ به و، ترس وه به رخه لكى مهككه و خه لكى ده وروبهرى بينى و له پڕۆژى كۆبونه وه شيان بترسيئى؛ كه بئىگومان هه ره وه دى دى. ئه وسا به شيك به هه شتين و به شيكيان ده چنه جه هه ندهم.

۸. نه‌گه‌ر خودا مه‌یلی لی‌با، گشتی ده‌کرده به‌ریه‌ک له‌تاییندا؛ به‌لام هه‌ر که‌ستی خۆی چه‌زکا، وه‌به‌ر به‌زه‌یی خۆی ده‌خا. ناهه‌قانی‌ش دۆست و یاری‌کار یان نه‌ه.

٩. ئاخۆ كەسيان غەيرەز خۇدا ديوەتەو كە دۇستيان بى؟ دۇستى راستى
 ھەر خۇيەتى و ئەو دەتوانى مريان زيندۇبكاتەو وە تەواناى ھەمۇشتى
 ھەبە .

١٠ له سه ره چي پيک نه هاتن ، خودا به ناوتان راده گا. ئه و خودايه مني به رو ده کرده ؛ من خۆم هه ره به وسپاردوه و هه ره رۆده که مه وه لای ئه و.

فَاطْرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
وَمِنْ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرُوكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾
﴿ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ
وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ
يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا
تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْ لَا كَلِمَةُ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ
أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾
فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
وَقُلْ ءَامَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ
لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

۱۱ ۋەدى ھىنى عاسمانەكان و زەمىنە و ھەر لە خۆتان جۆتەى لى
بەرھەم ھىنان و لە مالاتىش ولفى يەكتى دروس کرد تا زۆرتەر پەرەۋ
پى بدا. ھىچ شتى وىنەى ئەونىيە؛ ھەر خۆى بېسەر و بىنايە.

۱۲ كىلانى عاسمانان و ئەم زەمىنە لىجەم ئەو. پەرزىش ھەر بەمەلى ئەو
بۆيەكتى فرەدە نىرى و بۆيەكتى كەم. ئاگای لە ھەمۇشت ھەيە.

۱۳ رىگەيەكى لە دىندارى بۆنگۆكىشا، كە ئەسپاردى نۇحىش ھەر لە و رىگە
بروا. ھەر ئەمەشمان بە فەرمان بە تۆرگەيانند؛ ئىبراھىم و مۇساو
عيساشمان رائەسپارد، كە ھەر لەسەر ئەم دىنەبن و مەشىكەن بە
چەندبەرەكى. ئەو ەى ئىو بە خەلكى رادەگەيىنن، بۆ ئەوانەى شەرىك بۆ
خواپەيدادەكەن، زۆردوارە. خودا ھەركى خۆى بخوازى، لەناو خەلكا
دەبىزىرى و ھەركەسىكىش بەرەو ئەو بگەرپتەو، بەرەو خۆى شارەزای
دەكا.

۱۴ نەش بېونە دەستە دەستە، مەگىن ۋەختى باسى ئەم دىنەيان زانى.
ئىرەيى لەناو خۆياندا لەبەرەيەكى ھەلەشانندن. خۆ ئەگەر پەرورەندەى تۆ
زۆتر ماوەى بۆ ديارى نەکردنايە، دەمىك بۆ كارىيان كرابۆ. ئەوانەى
كتىبەكەشيان لەپاش ئەوان بۆبەجى ما، لىي كەوتنە بى باوەرى و
گومانەو.

۱۵ سا بۆئەمە، تۆگازى لەمەردم بگەو ھەرەك فەرمانت پىدراو، ھەر
سۆربە لەسەر ئەم كارەو شوپن ئارەزۇيان مەكەو. بىئە: من بە
ھەركتپىي خودا ناردۇيەتە خوارى، بروام ھەيە؛ فەرمانىشم پىدراو، بە
يەكسانى بەكاروبارتان رابگەم؛ ئىمە و ئىو خودا پەرورەندەمانە؛
كردەو ەى خۆمان بۆخۆمان، كەردەو ەى خۆتان بۆخۆتان؛ لەنىوان ئىمە و
ئىو ەدا جى بۆبەھانە نەماو؛ خوا ھەمۇمان لەيەكتەر كۆدەكاتەو و
چارەنۇسىش ھەر لای ئەو.

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتَجِيبَ لَهُ، مَجْجُهُمْ
 دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
 ﴿١٦﴾ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ
 لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِهَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ
 أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾
 اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ، يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ
 ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ، فِي حَرْثِهِ، وَمَنْ
 كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ، مِنْهَا وَمَالَهُ، فِي الْآخِرَةِ مِنْ
 نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ
 مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ
 وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظَّالِمِينَ
 مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ
 لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

- ۱۶ ئەمانەى لەمەرخوداوە بروبەھانەیان ھەيە، لەپاش ئەو ھە
بەدەنگیشیەو ھاتۆن، ھەمۆ بروبەھانەیان لەلایەن پەرورەندەیان
بئى بايەخەو ھەرتۆرەيى کەوتۆن و بەتوندی جەزەرە بەدەدرين.
- ۱۷ ئەو خودايەى ئەم کتیبەى بۆراستی ناردۆتەخوارى، تەرازۆشى دەکەل
ھەنارد. تۆ چۆزانى؟ لەوانەيە ھاتنى قیامەت نزیک بئى.
- ۱۸ ئەوانەى باوەرپان نیە ئەورۆزەدئى، پەلە لەھاتنى دەکەن؛ ئەوکەسانەش
کە باوەرپان ھیناوە، لئى دەترسن؛ دەشزانن کە ئەو ھەراستە. باش
بزانن ئەوکەسانەى لەسەلارپاؤون دېدۆنگن، زۆر لەرئى دۆرکەوتۆنەو.
- ۱۹ خودا دەربارەى عەبدانى بەفیانە. بەھەرکەس خۆى مەیلی لئى بئى،
بژێودەدا. خاوەن ھیزو بەدەستەلاتیش ھەر ئەو ھە.
- ۲۰ ھەرکەسێكى داھاتى دوارۆزى بوئى، داھاتى پتردەدەينئى. کیش داھاتى
لەم دنیا بەدەدا گەرەک بئى، لەم دنیا بەشى دەدەين و لەودنيا بەشێكى نیە.
- ۲۱ ئاخۆ ئەوان شتانى وا بەشەریكى خوا دەزانن، کە دینیکی وەھابان
بۆداھینابن و خودا ئیجازەى نەدابن؟ ئەگەر برپارى یەكجاری دەرئەچۇبا،
کارەكەیان دەپرايەو ھە. ناھەقەكان جەزەرەي بەوانیان دەيئى.
- ۲۲ ئەو ناھەقانە دەيینی، لەئاکامى کردەو ھەى خۆیان دەترسن؛ دیارە ھەر
تۆشیشیان دەيئى. ئەو کەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەرپا و ئاکارچاک بۆن،
لەسەیرانگای باخەکاندان و جى خۆیان ئارەزۆبکەن، لەئالى
پەرورەندەیان پێان دەگا. ئەمەش بەخششنى مەزنە.

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا
 أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ
 لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفَتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ
 كَذِبًا فَإِن يَشِئِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ وَبِمَحْ أَلَّ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ
 بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٣﴾ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ
 عَن عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٤﴾
 وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ
 وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٥﴾ وَلَوْ سَـَّطَ اللَّهُ الرِّزْقَ
 لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَـٰكِن يُنْزِلُ بِقَدَرِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ
 خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِّن بَعْدِ مَا قَنَطُوا
 وَيَنشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٧﴾ وَمِن آيَاتِهِ خَلْقُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ
 إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٨﴾ وَمَا أَصَابَكُمْ مِّن مُّصِيبَةٍ فِيمَا
 كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَن كَثِيرٍ ﴿٢٩﴾ وَمَا أُنْتُم بِمُعْجِزِينَ
 فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣٠﴾

۲۳ به مه خودا موژده به وعه بدانه ی ده دا، که بۇنه خاوه ن باوه رو ئاكار چاك بۇن . بیژّه : ئە من مزه یه كم له نگو ئاوی ، مه گین خوش ویستنی خزمه نزیكه كان . هه ركه سیش چاكه یه ك بكا ، پتر چاكه ی ده گه ل ده كه ی ن . خودا له گونا ده بۆری و به چاكه ی عه بدان ده زانی .

۲۴ یان ده بیژن : درۆبو خوا هه لده به ستی . ئە گه ر خودا مه یلی لی بی ، مۆر به سه ر دلته وه ده نی . خودا - هه ر به فه رمانی خو ی - پوچ له ئارادا ناهیللی و راستی له جی ، جیدارده كا ؛ ئە و له هه رچی به ناو دلاندا ده بۆری ، ئاگاداره .

۲۵ هه ر ئە ویشه په ژیوانی له عه بدانی قبۆل ده كا و له كاره خراپه كانیان چاوده پۆشی و له هه مۆ كرده وه كانتان ئاگاداره .

۲۶ ئە وانه ی خاوه ن باوه رن و ئاكار چاك ن ، نزیان لی قبۆل ده كا و له چاكه ی خو ی به شی زۆرتریان ده داتی . بۆ خودانه ناسه كانیش ، جه زره به ی زۆردروار هه یه .

۲۷ ئە گه ر خودا - بی سه روبه ر - بژیوی بۆعه بدانی خو ی بناردبا ، له زه میندا یاغی ده بۇن ؛ به لام هه ر به مه یلی خو ی و به ئە ندازه ی به ری ده كا ، كه خو ی له عه بدانه كانی خو ی ئاگادارو چاوه دیژه .

۲۸ هه ر ئە ویشه پاش ناھومیدبۇن له باران ، بارانه داده باریتی و دلۆفانی خو شی بلاوده كاته وه . هه ر ئە وه بۆ مه زنا یه تی ئە شی هه ر په سندی بدری .

۲۹ هه ر له نیشانانی ئە و ن : داھینانی ئە م ئاسمانانه و زه مینه و ئە و هه مۆ جانه وه رانه ی - كه له نیوان ئە و دوانه دا - بلاوی كردونه ته وه . هه رگاش بۆخو ی مه یلی لی بی ، توانای هه یه هه مۆ یان كۆبكاته وه .

۳۰ هه رگا تۆشی به لایه ك بۇن ، به هۆی كرده وه ی خو ئانه ؛ له زۆر گونا هه كانیشتان چاوده پۆشی .

۳۱ ناشتانن له م سه رزه مینه ، خو له خودا بدزنه وه . غه یره زخوداش ، نه هیچ گه وریه كتان هه یه ، نه كه سیش ده هانانان دی .

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٢﴾ إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ
فَيُظِلِّنْ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهَرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
﴿٣٣﴾ أَوْ يُوقِفَهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ
يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَّخِصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ يَحْتَبِرُونَ كِبِيرًا إِلَى إِثْمٍ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا
غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ
الْبَغْيُ هُمْ يَنْصَرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا
وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنْ أَنْصَرَ
بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ
يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ
﴿٤٣﴾ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مَنْ بَعْدَهُ وَتَرَى الظَّالِمِينَ
لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَى مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

۳۲ ھەر لە نیشانانی ئەو ئۆن: ئەوگە میانە ی - کە چیا ئاسا - لە ناودە ریا دین و دە چن. ۳۳ ئەگەر حەزکا، با رادە گری و لە سەر دە ریا بە قە تیس ی دە میننە وە؛ کە لە مە دا بۆ ئە وانی خۆ را گرو سو پاسکارن، بە لگە فرەن. ۳۴ یان لە سزای کردە وە یان تۆشی نو قم بۆ نیان بکا. لە زۆری لە گونا هانی شیان دە بۆری. ۳۵ تا ئە وە وە انەش دە ربارە ی نیشانە کانمان کیشە دە کەن، بزانی کە هیچ دە رە تانیکیان نیە. ۳۶ ھەر چی بە ئیوہ دراوہ، ھۆی ژیانە لە دنیا یە. ئە و شتەش کە لای خودایە، بۆ ئە وخواوہن باوہ رانە ی ھەر بە پەر وەر ندە ی خۆ یان پشت ئە ستۆرن، با شترە و بە پیژ تریشە. ۳۷ ئە وە وە انەش لە تاوانی گەر وەر دۆرن و لە کردە وە ی شۆرە یی دە پرینگینە وە و لە جە نگە ی تۆرە بۆ نیاندا عە فۆ دە کەن. ۳۸ ئە وکە سانەش کە بە دە نگ ی پەر وەر ینیانە وە چۆن و نو یۆ دە کەن و کارگەر لیشیان بە راویژە و لە و بزویە ی پیمان بە خشیون، دە بە خشن. ۳۹ ئە وکە سانەش ئە گەر زۆر ینکیان لێ بکری، تۆ لە ی خۆ یان دە کە نە وە. ۴۰ سزا بۆ ھەر خراپە یە ک، خراپە یە ک ی وەک ئە وە. کیش لە تۆ لە چا و بپۆشی و کۆ شش بۆ ئاشتی بکا، پاداشی لە سەر خودایە. بێ سو خودا ناھە قکارانی خۆش ناوین. ۴۱ ئە وکە سانە ی لە پاش ناھە ق ی لیکردن، تۆ لە ی خۆ یان دە ستیننە وە، خە تابارنین. ۴۲ خە تا ھەر لە وکە سانە یە - نەرە و - ناھە ق ی لە مەر دم دە کەن و ئا کار یان لە ولاتدا بە ملھوریە. ئە وە وە ئازاریکی بە ژانیان دە بی. ۴۳ بۆ کە سیک ی خۆ را گری و لە تۆ لە چا و بپۆشی بکا، ئە مە یە ک ی لە کارە بە سندە کانە. ۴۴ ھەر کە سی خوا لێ گۆریبی، ئیتر کە سی بە شوین ئە و، نابێ بە دۆست. تۆ دە بینی ئە وە وە ی ناھە قیکارن، وە ختی جە زرە بە دە بینن، ئیژن: ئاخۆ هیچ دە رە تانی کمان ھە یە ؟

۳۶- پشت ئە ستۆر: خاترجە م، بێ نیگەرانی. ۳۷- دە پرینگینە وە: دۆری دە گرن. لە پرینگانە وە: دۆری گرتن. «ئە وە وە شن...»: یان ئە وە وە ش کە لە گوناھە گەر وە کان و لە کردە وە شۆرە یە کان، دۆر ئە گرن و لە جە نگە ی-.

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعَاتٍ مِنَ الذَّلِيلِ يَنْظُرُونَ
 مِنْ طَرَفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخَسِرِينَ الَّذِينَ
 خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ
 فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَتْ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ اسْتَجِيبُوا
 لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ
 مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا
 فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ وَإِنَّا إِذَا
 أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا وَإِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ
 بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنِشَاءً
 وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنِشَاءً
 وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ وَمَا كَانَ
 لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ
 رَسُولًا فَيُوحِيَ بآذَانِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيمٍ ﴿٥١﴾

۲۵ که ده یانبه نه سه رئاگر، ده یانبینی زور به سه رکزی داماون و له بنه وه چاوه چاویانه. خاوهن باوه رانیس ئیژن: زیانباران ئه وکه سانه ن که خویان و کهس و کاریان، رۆزی سه لا دۆراندوه. باش بزانه ن که ئه و نا هه قی که رانه، هه تاسه ر هه ر له ئازاردان.

۲۶ غه یره زخودا هیچ کهس ده هانا یان نایه. هه رکهس خودا گومرای بکا، هیچ ریه کی بۆنامینی.

۲۷ به رله وه رۆژی بی که له لای خودا وه هیچ که رانه وی بۆنیه، به فه رمانی به روه رنده ی خۆتان بکه ن. ئه وی رۆژی هیچ په ناتان ده س نا که وی و هیچ حاشاتان بی نا کرئ.

۲۸ سا ئه گه ر هه ر خویان بوارد، ئیمه تۆمان بۆیه نه نارد له سه ر ئه وانه پاسداربی؛ ته نیا ئه وه نده ت له سه ره، مه به سه که رابگه یینی. ئیمه هه رگا کاریک ده که یی مروتامی به زه بی ئیمه بجیزئ، خۆشیان لی دی و ئه گه ر به هۆی کرده وه خرابه کانیان ده که ونه چۆرتمیکه وه، هه ر ده زانه یینه زان بن.

۲۹ له وئا سمانانه و زه مینه فه رمانه و هه ر خودایه و چی بخوازی دروس ده کا؛ به یه کئی کچ ده به خشیت و به یه کئی کور؛ ئیتر به مه یلی خۆیه تی.

۵۰ یان جفیکی کورو کچانیان ده داتی و مه یلی لی بی، هیندی کانیس نه زوک ده کا. هه ر خۆی زانایه و توانایه.

۵۱ هه رگیز خودا هیچ که سیکی له رۆبه رۆ، نه دواندوه. یان فه رمانی له رای دلیه وه ناردوه، یان له پشت په رده وه بووه، یان قاسیدیکی ناردوه و ئیزنی داوه چی ده خوازی به دلی رابگه یینی. هه ر ئه و جی به رزو کارزانه.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ
وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا
وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ
مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سُورَةُ الْخُرُوفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ١) وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ٢) إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ٣) وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدِينَا
لَعَلِّ حَكِيمٌ ٤) أَفَضْرَبُ عَنْكُمْ الذِّكْرَ صَفْحًا
أَن كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ٥) وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَّبِيِّ فِي
الْأَوَّلِينَ ٦) وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَّبِيِّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ
٧) فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ
٨) وَلَيْنَ سَأَلْنَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ لِيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ٩) الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُم فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ١٠)

۵۲ ھەر بەم جۆرەش، ئىيمە لەفەرمانى خۆمان، گيانىكىمان ناردە لای دلت.
تۆدە پېشدا نەتدە زانى كىتیب كامە و بېروا چيە؟ بەلام ئىيمە ئەو ھەمان كەردە
مەشخەلىك كە عەبدانمان - ئەوانەى خۆمان بخوازين - بەو ھە
دە خەينە سەر رېگا. تۆش لە راستە رې، رېبەرى.

۵۳ رېگە بەر ھەو ئەو خودايەى، ھەرچى لە عاسمانەكان و ھەرچى لە
زەمىنیشدايە، ھەر بۆ ئەو ھە. باش بزانن! ھەمۆكارىك ھەر بۆلای ئەو
دە چىتتە ھە.

ز و خروف

۱ ح، میم.

۲ به م کتیبہ کہ ھہ مؤشت نشان دہدا.

۳. بریارمان دا ئه م قورعانه عه ره یی یی ؛ به شکۆ بتوانن تی بگهن .

۲. نه مه ش له ماکی کتیدا - له لای ټیمه - گه لی پایه به رزه و پره له کارزانی .

۵. ھەرچەند ئىيۈە كۆمەلى بلەۋەزىش بن ، ئاخۇ ئىيمە لەم بىرەۋەرىيە ۋازدىنن .

٦ ئيمه فريه ييغه مېرمان ناردوته لاي كوومه لاني بهرله ئيوه.

۷ هر که سيشمان به پيغه مبهري بوناردن ، هر گالته يان پيكر دوه .

۸. ئىمە زۆردارتر لە وانمان قىركردووە؛ سەر بهوردی پىشىنەكان رابردووە.

۹. تہ گہر تو لہ وانہ پرسی: کئی عاسمانان و زہ مینی وہ دی هیئا؟ ئیژن: بی شک

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يَقْدَرُ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا
كَذَلِكَ نُخْرِجُوكَ ❶ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ❷ لِيَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ
ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ
الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ❸ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا
لَمُنْقَلِبُونَ ❹ وَجَعَلُوا اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنْ الْإِنْسَانَ
لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ❺ أَمْ آتَاخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَنَكُمْ
بِالْبَنِينَ ❻ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُ مُسَوَّدًا وَهُوَ كَظِيمٌ ❼ أَوْ مَنْ يَنْشِؤُنَا فِي
الْحَلِيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ❽ وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ
الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَنِ إِنثًا أَشْهَدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ
شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ❾ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ
مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ❿ أَمْ أَنَبَّيْنَاهُمْ
كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ❻ بَلْ قَالُوا
إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّهْتَدُونَ ❿

۱۱ هەر ئه ویشه له ئه ندازه ئاوی بارانی ناردە خوار؛ سه رزه مینی مریمان
پی بۆژانده وه . ئیوه ش وا ده خرینه ده ری .

۱۲ هەر ئه ویشه ئه م هه مۆ جفته ی دروس کرد؛ گه می و پاتالی وه هاشی
بۆ ئیوه وه دی هیتاوه ، سواریان ده بن .

۱۳ ئه شی هه رگا له سه رپشتیان سه سانه وه ، ئه وسا چاکه ی به روه رنده تان
له بیربی و بیژن : پاکی و بی عه یبی بۆ ئه وکه سه یه که ئه مه ی پامی
ئیمه کرد؛ ده نا بۆمان رام نه ده بۆن .

۱۴ ئیمه ش گشمان به ره و به روه رنده ی خۆمان ده چینه وه .

۱۵ فرزندیان له به نده کانی خۆی بۆدانا راستی مرۆ به ئاشکرا پی نه زانه .

۱۶ ئاخۆ له ناو ئه وانه دا - که هه رخۆی دروستیان ده کا - کچانی داوه
به خۆی و کورانیشی کردۆته تایبه تی ئیوه ؟

۱۷ که چی هه رگا ، یه کنی له وان مۆده ی ئه وه ی پی بدری وا خۆی پی وایه بۆ
خودایه ، روخساری ره ش داده گه ری و له رکان پیش ده خواته وه .

۱۸ ئاخۆ که سی له خشلأ به خێو کرابی و له شه رپشا نه خۆیابی ، بۆخواده بی ؟

۱۹ ئه و فریشتانه ی هه مۆیان به نده ی خودان ، به میوینه یان داناون . ده بی
خۆیان له وی بۆین که ئیمه وه دیمان هینان ! شایه تیه که یان ده نۆسری و
لیان ده پرسریته وه .

۲۰ ئیژن : ئه ر خوا سه زی کربا ، ئیمه نه مانده په رستن . له مه شدا
دۆره زانستن ؛ هه ر درۆیان هه لده به ستن .

۲۱ ئاخۆ ئیمه - به ر له قورئان - کتیبیکمان به وان داوه ، که ئیستا بیکه نه به لکه ؟

۲۲ به لکه ئیژن : باب و کالمان له سه ر ئاینیک رویشتون ، ئیمه ش به یره ی
ئه وانین .

۱۲- گه می: که شتی. پاتال: نازال، مالأت، ولسات. ۱۵- پاچقه ی «جُزه»، «پاژ»: که بریتیه له

فرزند. ۱۷- «مۆده ی ئه وه ی...» مه به ست ئه وه یه مۆده ی به دنیا هاتنی میوینه ی پی بدری.

۱۸- نه خۆیا: نادیار. ۲۲- کال یا کال: بابیر.

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا
 إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّقْتَدُونَ ﴿٢٢﴾
 * قُلْ أُولَٰئِكَ حُتُّوا بَاهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ قَالُوا
 إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٣﴾ فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظُرْ كَيْفَ
 كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ
 إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٥﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ
 ﴿٢٦﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٧﴾ بَلْ
 مَتَّعْتُ هَٰؤُلَاءِ وَءَابَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ﴿٢٨﴾
 وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالُوا
 لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣٠﴾ أَهْمُ
 يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ
 بَعْضًا سَخِرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣١﴾ وَلَوْلَا
 أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ
 لَبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٢﴾

۲۳ هەر بهم ته رزه بهرله تۆش هه ریڤغه مبه ریگمان ناردۆته هه راوه دانیهک که له ئیمه وه ترسیان وه بهرنی، هه مۆ خوشگوزه رانه کانی ئه وانه، گوتۆیانه: باب وکالمان له سهر ئاینیک رۆیشتۆن، ئیمه ش پهیره وی ئه وانین.

۲۴ گوتۆیه تی: ئه دی ئه گهر من ریپه کتان نیشان بدهم که له رپی باب و باپیرتان دروس تر بی؟ گوتۆیانه: ئیمه به وهی ئیوه بۆی به ری کراون، باوه رناکهین.

۲۵ ئه وسا ئیمه تۆله مان لی کردۆنه وه. سا برۆانه ئاکامی بی باوه ره کان به کوئی که بیشت.

۲۶ ئیبراهیمیش به ئاپ و هۆزه که ی خۆی گوت: من بیزارم له وهی ئیوه ده یبه رستن؛

۲۷ مه گین له که سی منی دروس کردوه؛ که خۆی ریگم نیشان ده دا.

۲۸ کاریکی کرد ئه م وتاره ی له پاشه خۆی بۆ نه ته وهی هه ر بمینی؛ شایه تا به رینگینه وه.

۲۹ ئه وانیش و باب و کالی ئه وانیشم له زیان هه ر به هره وه رکرد، تا ئه م راسته و پیغه مبه ری ری نیشانده ریان هاته لا.

۳۰ وه ختی راسته که یان بۆهات، گوتیان: ئه مه جادویکه و ئیمه برۆامان پێ نه یه.

۳۱ گوتیشیان: بۆ ئه م قورعانه، بۆ پیاویکی به وه جی ئه م دۆبا زیۆه نه هاته خوار؟

۳۲ ناخۆ ئه وان به زهیی پهروه رنده ی تۆ دابه ش ده که ن؟ ئیمه بزیوی ئه وانمان له سهر دنیا بۆ به ش کردۆن. هیندیگمان له چاو هیندیگان پایه به رزتر کردوه، تا هیندیگیان راژه به هیندیگان بکه ن. به زهیی پهروه رنده ی تۆ له وشته ی کوئی ده که نه وه، هینا تره.

۳۳ خۆ ئه گهر به ریار وانه با، نابیی مه ردم یه ک تیره بن، واما ن ده کرد میچ و بان و پله کانی ماله کانی ئه وانه ی خودانه ناسن، له زتو بوایه و به ریزه پله کانا نندا سه ریان که ون؛

۳۱- به وه ج: پیاوی به نرخ و قه در. باژی: شار. ۳۲- راژه: خزمهت، کار بو کردن. ۳۳- باژی نه وه لی ئه م ئایه ته ناواش ده بێ: «ئه گهر له بهر ئه وه نه بوایه که مه ردم گش به ره و خودانه ناسی بچن و ببنه کۆمه لیکی یه کپاره، واما نده کرد.»

وَلَبِئْسَ أَتُوبًا وَسُرُّرًا عَلَيْهَا يَتَكَبَّرُونَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًا وَإِنْ
كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِضْ لَهُ شَيْطَانًا
فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ نَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسُ الْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ
إِذْ ظَلَمْتُمْ أَتُكْمَرُ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنْتَ تَسْمِعُ
الصَّمَّةَ أَتُوْتَدِي الْعُمَىٰ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾
فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ نُرِيَنَّكَ الْآذِيَ
وَعَدْنَهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ
إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ
وَسَوْفَ تَسْأَلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْئَلٌ مِّنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُّسُلِنَا
أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

۳۲ هه مؤ درگای ماله کانیشیان له زیوباو ته ختی زیوینم ده دانئ، که له سه ریان پال ده نه وه؛

۳۵ شتی تری هه مه ره نگه ش. گشت ئه مانه هه ر بۆ خوشگوزهرانی ژینی ئه م دنیان؛ مالی ئه ولاش پهروه رنده ت هه ر بۆ ئه وانه ی داناوه که له خوا ی خویان ده ترسن. ۳۶ هه رکه س له راست یادی خودا چه زده کا کویرایی دایی، هه مده میکی شه ی تانی لی په یداده که یین.

۳۷ ئیتر هه ر ئه و هاوده مانه له ریگه هه له یان ده که ن؛ لاشیان وایه راسته ری یان دیوه ته وه.

۳۸ تا ئه وکاته ی دیته لامان؛ ئیژی؛ خۆزی مه ودا ی نیوانی من وتۆ، به قه د نیوان خۆره له لات و خۆرنشین له یه کتر دۆربا؛ چه ند هه مده می ناله بار بۆی.

۳۹ ئیتر ئه مرو [ئهم قسانه] دادؤنادا؛ چونکو ئیوه غه درتان [له خۆ] کردوه. ئه شی گشتؤ پیکه وه چه زره به بدرئین.

۴۰ ئاخۆ گه ره کته گوئی کپان لیت بییسن؟ یاخۆ کویران و ئه وانه ی ئاشکرا له گومراییدان شاره زای راسته ری بکه ی؟

۴۱ ئه گه ر تۆ له م ناوه لابه یین، ئیمه دیاره تۆ له یان لی ده که یینه وه.

۴۲ یان ئه وشته ی به لئینمان به وانه داوه، واده که یین بۆخۆت بیبینی. ئیمه باشیان له سه ر زالئین.

۴۳ له سه ر ئه وه ی به تۆراگه یه ندراره پنی دابگره؛ که تۆ له سه ر ریگه ی راستی.

۴۴ ئه م قورئانه بۆتۆش و بۆهۆزه که شت ده بیته هۆی بیره وه ری و له پاشانیش ده رباره ی ئه م، لیو ده پرسن.

۴۵ له و پیغه مبه رانه ش پرسه که به ر له تۆ ناردراون؛ ئاخۆ مه بریارمان داوه - غه یره زخودا - هیچ شتی تر په رستؤبی؟

۴۶ مؤساشمان وه ل نیشانه کانمان هه نارده لای فیرعه ون و پیاوه کار به ده سته کانی؛ گوئی: من له راهینه ری گش دنیاوه ناردراوم.

۴۷ کاتی نیشانه کانی مه ی له به ر پانان، له پر هه مۆ له تریقه ی پیکه نییان دا.

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ
بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا
رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ
الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ
قَالَ يَبْقَوْمِ الْيَاسُ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أَلْقَىٰ عَلَيْهِ آسُورَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ
مَعَهُ الْمَلِكُ بِكَعْثَةِ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ
فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّا آسَفُونَا
أَنقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ
سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ
مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوا يَا إِلَهُنَا
خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾
إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ
﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

۲۸ هه نیشانه یه کی خۆمان نیشانی ئه وانه ده دا، له نیشانه که ی پێشه وه گرینگتر بۆ. تۆشی ئازار یشمان کردن، به شکمه مێ بگه رێنه وه.

۲۹ وتیان: ئه ی کاکی جادو گه را له پهروه رنده ت بخوازه، ئه وه یمانی به تۆی دا وه پێکی بێنی؛ ئه وسا با وه رت پێ دینین.

۵۰ له پاش ئه وه ی به لاشمان له سه ر لا بردن، ئه وان په یمان شکینیان کرد.

۵۱ فیرعه ون بۆ ژێرده سته کانی جاری کێشاو گوئی: گه لو! ئاخۆ هه مۆ هه ردی میسرو ئه و چۆمانه ی به بهرمن دا فرکه یانه، مۆلکی من نین؟ ئیوه خۆتان نه تاندیوه؟

۵۲ من چاکترینیم له م کا و رایه که هیچ نمۆدێکی نیه و باش نازانی قسه ش به ره وانی بکا؟

۵۳ ئه دی بۆچی گه وی زیڕی له حه واهه به سه ردا فری نه دراوه، یان فریشه به گه ل ده گه لی نه هاتۆن؟

۵۴ زانی کاری ژێرده سته کانی شکه؛ گش به فه رمانی ئه ویان کرد. ئه وه هۆزیک بۆن له رێی لاده ر.

۵۵ که هه ر ئیمه یان رکه هه ستاند، تۆله ی خۆمان لێ کرد نه وه و سه ر له بهرمان به خنکان دان.

۵۶ کارێکمان کرد ببه چێروک و نمونه بۆ ئه وانی له دوا یی دین.

۵۷ ئه و ده مه ش که سه ره به وردی کوپی مریه م هاته گۆرێ، هۆزه که ی تۆ له خۆشیان کردیان به هه را.

۵۸ گوئیان: ئاخۆ ئه وانه ی په رستۆمانن له و چاکترین؟ ئه مه یان هه ر بۆ گینچه لێ هینایه پێش، چون ئه مانه کۆمه لیکن شه رده فروشن.

۵۹ ئه وه هیچ نه بۆ عه بدیک نه بی؛ ئیمه چاکه مان ده گه ل کرد و کردمان به نمۆنه یه ک بۆ وه چ و به ره ی ئیسرا ئیل.

۶۰ خۆ ئه گه ر مه یلمان لێ بایه، چه ند فرشته یه کمان له ئیوه وه دی دینا و ده مان کردن به جێ نشین له سه رزه مین.

وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمُوتُ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَٰذَا صِرَاطٌ
 مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ
 ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ
 وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
 ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ
 ﴿٦٤﴾ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا
 مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ إِلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ
 تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ
 بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَعْبَادِ لَا خَوْفٌ
 عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا
 وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ
 تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ
 وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا
 خَالِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ
 تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

۶۱ ئەو يەكېكە لە نېشانەكانى قىامەت. شكت لە هاتنى نەبى و پەيرەوى هەر
لە من بکەن ؛ ئەمە ڤېگە يەكى راستە .

۶۲ شەيتانىش ڤېگا و لى نەگرى ؛ ئەو ئاشکرا دوژمنتانە .

۶۳ ئەوساش عيسا بە چەند بەلگەى ديارى دەرەو هاتبۇ ، گوتهى : من وا ڤېگە و
شوئىنى لە کارزانىم بۇ هينان ؛ تابڤىکيش لە وه تان بۇرۇن کە مه وه کە
لە سه رى کيشە تانە ؛ سا لە خودا ترسۇ هەبى و شوئىن من کە وُن .

۶۴ پەرورە رندهى من و ئيوه هەر خودايە ؛ بېپەرستن ؛ ئەمە ڤېگە يەكى راستە .

۶۵ جا کۆمە لان کيشەيان لە ناو پەيدا بۇ . بۇ ئەوانەى غەدرى دەرکەن واوه يلايه
لە ئازارى ڤوژىكى تۆش .

۶۶ ئاخو غەيرەز ڤوژى قىامەت چاوه نوڤى چى ترده کەن ؛ کە لە ڤر لىيان
رۆدە داو پيش ناخە سن ؟

۶۷ ئەوى ڤوژى ياران هەمۇ دەبنە نە يارى يەكترى ؛ جامەگين خۇپار تېزە کان .

۶۸ ئەى ئەوانەى کە هەر خۇمتان پەرستۆه ! ئەوى ڤوژى نە ترسيکتان لە سه ر
هەيه ، نە خەم دەخۆن .

۶۹ ئەوى ڤروايان هيناوە بە نېشانەكانى ئيمە و هەر بەرفەرمانى خۇمان بۇن ،

۷۰ بچنە بە هەشت ؛ لە ئيوه و لە هاوسە رانۇ خوش رادە برى .

۷۱ بە سىنى و زەرکى زىوينە لە دەور يانا دىن و دە چن . هەر چى دل ئارەزوى
دەکا و چاو لە زەتى لى دەبىنى ، تېدا هەيه و ئيوه ش لە ويدا نامرن .

۷۲ ئەمە هەر ئەو بە هەشتەيه کە بە هوى کردە وه کانتان ، وا بۇ ئيوه ماوه تە وه .

۷۳ ميوهى زورى تېدا هەيه و بۆئيوه يە و لىان دەخۆن .

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفْتَرُ عَنْهُمْ وَهُمْ
 فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾
 وَنَادَوْا بِمَمْلِكٍ لِيَقْضِيَ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَكِثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ
 جِئْتَكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَذِبُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا
 فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَى
 وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتَئِبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ
 الْعَبِيدِ ﴿٨١﴾ سُبْحَنَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ
 عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرَهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ
 الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ
 إِلَهٌُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾
 وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنْ
 شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ
 لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلَ لَهُ يَرْبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

- ۷۲ تاوانبارانیش هه تاسه ر له نازاری جه هه ندم دان و ده رناچن .
- ۷۵ هه رگیز و چانیان پی نادری و هه ر له ویدا به ناهومیدی داماون .
- ۷۶ هیچ غه دریکمان لی نه کردن ؛ به لام خویمان غه دریان له خویمان ده کرد .
- ۷۷ هانا ده به ن بۆگزیری جه هه نده می : پهروه رنده ت ئه م ژینه
چهرمه سه ره مان بۆ نه هیلئ . ئیژئ : هه ر لیڤه ده میتن .
- ۷۸ ئیمه راستیمان بۆهیتان ؛ به لام زوربه ی زۆر له ئیوه راستیو ده دزا .
- ۷۹ ئه گه ر ئه وان له سه رکاری خویمان سۆربۆن ، ئه و ئیمه ش له سه رکاری
خۆمان سۆرین .
- ۸۰ ناخۆ ئه وان پینان و ابؤ ئیمه نهیئیی و سرتیه یان لی نابیسین ؟ ده بییسین و
چه ندیکیشمان راسپاردۆن وان له لایان و ده نۆسن .
- ۸۱ بیژه : ئه ر خوا فرزند ی بی ، من یه که مین که سیکم که ده یه رستم .
- ۸۲ پهروه رینی ئاسمانان و زه مین و عه رش ، هیچ که مایه سیه کی نیه و ، به دۆره
له و تۆمه تانه ی ئه وانه بۆی هه لده به ستن .
- ۸۳ لیان گه ری با هه ر پرپوچ بوژن و خه ریکی گالته کردن بن ؛ هه تا تۆشی ئه و
رۆژه دین که به لینیان پیدراوه .
- ۸۴ هه ر ئه ویشه له عاسمانیدا خودایه و له زمینییدا خودایه و هه ر ئه ویشه
له کارزانه و زۆر زانایه .
- ۸۵ پاک و گه وره یی بۆکه سی که ئاسمانان و زه مین و چی له ناوئهم دوانه دایه ،
گش بۆئه وه ؛ ئه و ده زانی چوه ختی سه لا راده بی و ده تانه یینه وه بۆلای
ئه و .
- ۸۶ ئه وشتانه ی غهیره زخوان و ئه وانه ده یانپه رستن ، نکارن ببنه تکاکار ؛
مه رکه سانی که به راستی و زانینه وه شایه تی به ن .
- ۸۷ ئه گه ر له خویمان بهرسی ، کنی ئه وانی وه دی هیئا ، ئیژن : خودا . ده ی چۆن
له هه ق کلاده بن ؟
- ۸۸ نزای ئه ویش که : ئه ی پهروه رنده که ی من ! ئه مانه ده سته خه لکیکن
ناماده نین بروایینن .
- ۸۹ سا تو له وانه وازیینه و بیژه : ئیستا بی تزیس بن ، له مه و به ولا وه ده زانن .

سُورَةُ الدُّخَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ❶ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ❷ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ
 مُبَرَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ❸ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ❹
 أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ❺ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ
 السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ❻ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ❼ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ
 وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ❽ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ
 ❾ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُحَانٍ مُبِينٍ ❿ يَغْشَى
 النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ⓫ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ
 إِنَّا مُؤْمِنُونَ ⓫ أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ⓫
 ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ⓫ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا
 إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ⓫ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْقِمُونَ
 ⓫ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ
 كَرِيمٌ ⓫ أَنْ أَدَّوْا إِلَى عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ⓫

دوخان

و د ناو غوځا که د د لاندو د لوفانه

- ۱ ح، ميم. ۲ به م کتيبه ی هه مۇشت رۇن ده کاته وه،
- ۳ ده شه ويکی پرله پیت و پيرۆزیدا ئيمه ناردۇمانه ته خوار. ئيمه ويستان ترس وه بهر مهردم بنين.
- ۴ هه ر له ویتشدا هه رکاريکی سه باره ته به کارزانی، هاویرکرا.
- ۵ فه رمانه و له ئيمه رایه و ئيمه راسپارده دهنيرين.
- ۶ به زه ييه که له ئالی پهروه رنده ترا. هه ر خوی بیسه رو زانايه.
- ۷ پهروه ريینی ئاسمانه کان و زه مينه و هه رچی که له ناوياندايه؛ ئه گه ر باوه ریتان هه يه.
- ۸ له غه يره ز ئه و هيچ شت بۇ په رستن ناشی. گيان وه بهر یونه وه ردینی و ده شمرینی. ئه و ئيوه ی پهروه رده کردو پهروه رنده ی باواني پيشينه شتانه.
- ۹ که چی هيتشا هه ر له ناو دۇلدیدان و گه مه ده که ن.
- ۱۰ چاوه نۆری ئه و ورۆزه به که ئاسمان دۆکه ليکی ئاشکرای لی په يدا ده بی.
- ۱۱ ئازاريکی زور به وانه و هه مۇخه لکی داده پۆشی.
- ۱۲ ئه ی پهروه ريینی گلامان! ئه و په تايه ن له سه ر لابه؛ ئيمه باوه ريمان هيتا.
- ۱۳ کوا ئه وانه گوئی له ئاموځگاری ده گرن؟ پينغه مبه ری هاته لايان، هه مۇشتی تيگه ياندن.
- ۱۴ پاشان رۇيان لی وه رگيراو گوتيان: فيرکراوه، شيته.
- ۱۵ ئيمه تاماوه يه کی که م، ئه م په تايه وه لاده به ين؛ ئيوه ده گه ريته وه [سه ر رینی پيشوتان].
- ۱۶ ئه و ی روژی هه لمه ته گه وره که ده که ين، ئيمه تۆله ده که ينه وه.
- ۱۷ ئيمه هوژی فيرعه ونيشمان به رله مان تاقي کرده وه و پينغه مبه ريکی به رير [مان] هاته لايان.
- ۱۸ که ئه م به نده خودا يانه م پي بسپيرن؛ من بوئيوه پينغه مبه ری جي باوه رم.

۴- هاویر کردن: ليک جيا کرده وه. ۶- نال: لا، ته ره ف.

۱۲- ئه و په تايه ن: ئه و نازاره مان.

وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿١١﴾ وَإِنِّي عُدْتُ
 بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿١٢﴾ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَأَعَزِّلُونِ ﴿١٣﴾ فَدَعَا
 رَبَّهُ أَنْ هَتُولَاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ﴿١٤﴾ فَأَسْرِعِبَادِي لِيَلَّا إِنَّكُمْ
 مُتَّبِعُونَ ﴿١٥﴾ وَأَتْرَكَ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ﴿١٦﴾ كَمْ
 تَرَكُوا مِنْ جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٧﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿١٨﴾ وَنَعْمَةٍ
 كَانُوا فِيهَا فَنَّكِهِنِ ﴿١٩﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٠﴾
 فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ
 نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٢٢﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ
 كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ أَخْتَرْنَاهُمْ عَلَى عِلْمٍ عَلَى
 الْعَالَمِينَ ﴿٢٤﴾ وَءَايَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُبِينٌ
 ﴿٢٥﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٢٦﴾ إِن هِيَ إِلَّا أَمْوَاتُنَا الْأُولَى وَمَا
 نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٢٧﴾ فَأَتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾ أَهْمُ
 خَيْرٌ أَمْ قَوْمٌ تُبْجَعُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْتَهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ
 ﴿٢٩﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِلْعَيْنِ ﴿٣٠﴾
 مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

۱۹ له حاندخودا خوتان به زلترمه بینن؛ من بوئیوه نیشانه یه کی ئاشکرام هاوردوه.

۲۰ من به پهروه ریئی خۆم و ئیوه په ناده بهم له وه که بمکوژن.

۲۱ ئه ر باوه ریشم پئی ناکه ن، خوتانم لئی دۆرخه نه وه.

۲۲ دوا جار هانای بو پهروه رنده ی خۆی هیئا، که: ئه وانه کۆمه لیکى تاوانبارن.

۲۳ سا تۆ وه ل ئه م عه بدانه ی من به شه و برۆ؛ چون ئه وان دواتان ده که ون.

۲۴ به ئارامی له ده ریا که بیه ره وه؛ که ئه و له شکره خنکاون.

۲۵ گه لئی کانى و باغاتیان له پاش به جئ مان.

۲۶ فره کیلگه و کۆشک و سه رسه رای به نرخیش.

۲۷ خيرو بیری کیش که تیدا له و په رى خو شیدا ده ژيان.

۲۸ ئابه م جوړه و؛ دامان به گه لیکى دیکه.

۲۹ نه ئاسمان شینی بوگیران، نه زمینیش. هه ر مۆله تیشیان پئی نه درا.

۳۰ تۆره مه ی ئیسپرائیلیشمان له و ئازاری پرسوکایه تی رزگار کرد؛

۳۱ له فیرعه ونئى؛ که خۆی زۆر به زل ده زانی و له وانه بۆ که له ئه ندازه

ده رده چن.

۳۲ ئه وانیشمان به دانسته - له چاو خه لکی هه مۆ دنیا - به ریزترگرت.

۳۳ هیئده شمان نیشانه دانئى که ئاشکرا، ببن به مایه ی ئه زمونئى.

۳۴ وا ئیستا ئه مانه ئیژن:

۳۵ هه ر بۆیه که مجار که ده مرین، تازه زیندؤنابینه وه.

۳۶ سا ئه گه ر به راستیتانه، باوانه کانمان بو بئین.

۳۷ ئاخۆ ئه مانه باشترن، یاخۆ گه لی «توبه ع» و پینشینه کانیان؟ که قرانمان

تئى خستؤن؛ چون تاوانبار بؤن.

۳۸ ئیمه ئه م ئاسمانانه و زمینه و هه ر چی له ناو ئه ودوانه دا، بۆ گه مه مان

سازنه داوه؛

۳۹ هه ر بۆراستی هه مۆمان وه دی هیئان؛ به لام زور به بیان نازان.

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى
 عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ
 إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾
 طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلِي
 الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خَذُوهُ فَاغْتَلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ
 صَبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ
 أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ
 ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ
 ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾
 كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ
 فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ
 إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَّعَهُمْ عَذَابِ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضَلَا
 مِنْ رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسْرُنَهُ بِلِسَانِكَ
 لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَأَرْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُورَةُ الدُّجَانِ

- ۴۰ زوانی هه مویان رۆژی هه لاواردنه .
- ۴۱ ئه ورۆژه دۆست له مهر دۆستی هیچ کاریکی له دهس نایه و که سیش ده هانا پان نایه .
- ۴۲ مه گین که سێ وه بهر به زه ی خودا که وی ؛ که هه رخۆی به دهسته لات و دلۆقانه .
- ۴۳ به ری داره که ی ژه قنه مۆت ،
- ۴۴ خواردنی گونا هبارانه .
- ۴۵ که چه شنی خلتی رۆن زهیتۆن ، له ناو سکاندا دیته کول ؛
- ۴۶ وهک کولینی ئاوی که رم .
- ۴۷ سا بیگرن و رای بکیشن بۆ ناوه راستی جه هه ندهم .
- ۴۸ ئه وساکهش هه ر بۆنا زاردان ، ئا فاکه لی به سه ردا که ن .
- ۴۹ ده چه یژه ؛ تویه کی که له دنیا دا هیژای خاوه ن دهسته لات بۆی .
- ۵۰ ئه وه ئه وشته هاته دی که ئیوه لینی به گومان بۆن .
- ۵۱ ئه وا خۆبار یزه کانیش وان له شوینیکی هیمندا .
- ۵۲ له نیوانی کانیا وان و باغاتاندا ،
- ۵۳ پارچه ی ناسک و ئه ستوری له هه قه ره میش له خۆده که ن ؛ هه مۆ به رانه ره به یه کن .
- ۵۴ زۆریش کیژی چا وکه والی سپی و سۆلمان بۆ هاوسه ری پی به خشیون .
- ۵۵ له ویدا هه رمیویه کی به دلایه ، به ئارخه یانی ده خوازن .
- ۵۶ جگه له مهرگی هه وه لی ، له وشوینه دا تامی مردنی نا چیژن و له ئازاری دۆژه هیشی پارازتگن .
- ۵۷ چاکه یه و په ره ورنده ی تۆ کردویه تی . ئه مهش به خته وه ره کی زۆر گرینگه .
- ۵۸ هه ر بۆیه وا به هاسانی به زمانی تۆمان به ری کرد ، که شایهت بیربکه نه وه .
- ۵۹ سا تۆ چاوه نۆری بکه ، ئه وانیش وا چاوه نۆرن .

جاسیه

۴۰- هه لاواردن: لیک جیا کردنه وه . ۴۸- ئا فاکه لی: ئاره کول . ۵۳- هه قه ره میش: هه وریشم .

۵۵- ئارخه یانی: خاتر جه می، ئاسوده ی .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ١ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ٢ إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّمُؤْمِنِينَ ٣ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَةٌ
 لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ٤ وَخِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ
 مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ آيَةٌ لِّقَوْمٍ
 يَعْقِلُونَ ٥ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ
 اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ٦ وَيَلْ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ٧ يَسْمَعُ آيَاتِ
 اللَّهِ تُنَلَّى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
 ٨ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَ هَاهُنَا أَوْلِيَاكَ لَهُمْ عَذَابٌ
 مُهِينٌ ٩ مَن وَرَأَيْتَهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا
 وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ١٠ هَذَا
 هُدًى وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٌ ١١
 * اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ
 فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ١٢ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ١٣

وئناو فو کا که کلاک و کلاک لوفانه

۱ ح، میم.

۲ ئەم کتیبە خاوەن دەستەلاتی کارزان ناردۆیه تی.

۳ لە ئاسمانان و زەمیندا، بە لگە زۆرن بۆکە سانی خاوەن باوەر.

۴ لە ئافراندنی خۆتان و بلایو بونی جانە وەران، چە ندبە لگە هەن بۆ ئەوانە ی لە پروادا بێ گومانن.

۵ لە هاتوچوی شەوو و پڕۆو لە و پڕۆزی یە ی که خودا لە و حە وایە وە بە ڕیتی دەکا و زەوی مردۆی بە و هۆیە زیندوگر دەو و لە هە لکردنی بایەکان، نیشانە هەن بۆ ئەو کە سانی تێدەگەن.

۶ ئەمانە نیشانە ی خودان که بۆتی دە خوێنینه وە و هەمۆی راستە. دە ی سا لە پاش باسی خودا و باسی نیشانەکانی ئەو، بە کام قسە پروادە کەن؟

۷ های لە و کە سە ی بوختان کە رو تا و انبارە!

۸ هەرگا نیشانەکانی خوا ی بە سەردا دە خوێنرێتە وە، خۆی دە بیسی. کە چی دوا یە - بە هۆی لە خۆبایی بونی - پێ دادەگرێ و ئێزی هەر نەشی بیستە. سا تۆ مرگینی پێدە کە ئازاریکی بە ژانی بەردە کە وێ.

۹ ئەر شتیکیش لە نیشانەکانی ئێمە، فێر بێی گالته ی پێدە کا. ئازاریک بەشی ئەمانە کە تەوا و ئابرویان دە با.

۱۰ دۆزە هیشیان وابە دوا وە. نە ئە و شتە ی لە دنیا دا گیریان هینا، نە دۆستانیک - غەیرە زخوا - هە لیان بژارد، بە هەریان پێدە گە یینن. ئازاریکی زۆر سەختیش چاوە نۆریانە.

۱۱ ئەمە ڕێ نیشاندە رێکە. ئەو کە سانی حاشا لە نیشانەکانی بەروە رندە ی خۆیان دە کەن، ئازاریکی زۆر دژوار و بە ژانیان هە س.

۱۲ خوا کە سیکە دەریای بۆ ئێو کە و ی کرد، کە لە گوێرە ی فەرمانی ئەو، گەمی لە ناودا بگەرێ و بۆ چاکە ی ئەو تێ بکۆشن؛ بە شکە شوکرانە بژیرن.

۱۳ هەرچی لە ناو عاسمانەکان و زەمیندان، گش هی ئەون؛ ئەو بۆ ئێو ی کە و ی کردۆن. کە لە مەدا نیشان زۆرن بۆ ئەوانە ی رادە مینن.

قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ
 قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ
 وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
 بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
 وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ يَسِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ
 فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا يَنْهَاهُمْ إِنَّ
 رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
 ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ
 أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَنُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ
 شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ
 ﴿١٩﴾ هَذَا بَصِيرَتُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ
 ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ أَجْرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمُ كَالَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ
 مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
 وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

- ۱۲ تۆبه باوه‌داران بیژه: با ئه وکه سانه ببه خشن که بۆرۆژه‌کانی خودا به هیوانین؛ تا به هر گرۆیهک - به پین کرده و هیان - پاداش بدا.
- ۱۵ هه‌رکه س کاریکی باش ده‌کا، بۆ خۆیه‌تی؛ هه‌رکه سیش خراپه ده‌کا، دژی خۆی کرد. پاشان ئیوه هه‌ر بۆلای په‌روه‌رنده‌تان ده‌برینه‌وه.
- ۱۶ ئیمه کتیب و کارزانی و پله‌ی پیغه مبه‌رایه تیمان دابه تۆره‌مه‌ی ئیسرائیل؛ بویوی پاک و چاکیشمان پین‌گه‌یاندن. له‌چاو هه‌مۆ خه‌لکی دنیاش سه‌رمان خستن.
- ۱۷ سه‌باره‌ت به‌دینه‌که‌شیان زۆر نیشانه‌ی دیاری ده‌رمان پین‌سپاردن. له‌ناوه‌خۆش گرفتاری کیشه نه‌بون، مه‌گین وه‌ختی که له‌م دینه‌ئاگادار بۆن؛ ئه‌ویش هه‌ر له‌به‌ر ئیره‌یی نیوان خۆیان. په‌روه‌رنده‌ت رۆژی سه‌لا به‌وکارانه‌یان راده‌گا، که له‌سه‌ری پینک نه‌هاتۆن.
- ۱۸ دواچار ئه‌تۆمان خسته‌سه‌ر رینگه‌وشوینیک له‌م ئایینه؛ شوینی که وه‌و شوین ئاره‌زوی ئه‌ونه‌زانانه مه‌که‌وه.
- ۱۹ ئه‌وان ناتوانن له‌خودات بپن‌نیازکه‌ن. ناهه‌قان دۆستی یه‌کترن؛ خواش دۆستی خۆپاریزانه.
- ۲۰ ئه‌م قورئانه سۆمای چاوه‌بۆمه‌ردم و به‌زه‌یی و پین‌نیشاندهره‌بۆ ئه‌وانه‌ی له‌بروادا بپن‌گومانن.
- ۲۱ ئاخۆ ئه‌وانه‌ی به‌دکارن، واده‌زانن ئیمه له‌ژی و مه‌رگیاندا وه‌ک ئه‌وانه‌یان داده‌نیین که بۆنه‌خواه‌ن باوه‌رو ئاکارچاک بۆن؟ زۆر خرابی تینگه‌یشتۆن.
- ۲۲ خوا به‌راستی ئه‌م عاسمانانه‌و زه‌مینه‌ی وه‌دی هینا، تا هه‌رکه‌سێ چه‌ی کردوه، پاداشی وه‌رگرته‌وه‌و ناهه‌قیشیان لپن‌ناکرئ.

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهُهُ هَوْنَهُ وَأَصْلَهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ
 وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشْوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا
 تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا
 إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذْ أَنْتَلَى
 عَلَيْهِمْ ءَايَتُنَا بِسَنبٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُولُوا بَنَاتِنَا إِنْ
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْخَسِرُ الْمُبْطِلُونَ
 ﴿٢٧﴾ وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةٌ كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ
 تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ
 مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ءَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٣٠﴾ وَأَمَّا
 الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَتِي تُلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا
 مُّجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذْ قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ
 مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُستَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾

۲۳ ئاخۆتۆ ئه وکە سەت دیوه که ئاره زۆی خۆی ده په رست ؟ خودا - که ئاگای لێ هه بۆ - رپی لێ گۆرپی و گوێچکه و دلشی مۆر کردو لیلایی خسته سه رچاوی . سا کێ هه یه له پاش خودا ، رپی نیشان دا ؟ ده ی بۆچی بیرناکه نه وه ؟

۲۴ هه روا گوتیان : بێژگه له ژینی دنیا مان چیتریه . هه ر ده مرین و ده ژینه وه و هه ر سروشت ده مان مرینی . هه یچ شتی له مه ش نازانن ؛ هه ر له خۆوه گومان ده به ن .

۲۵ هه رگاش نیشانه ئاشکراکانی مه یان بۆوه خوینن ، پرۆبیانۆ ده هینه وه و ئین : ئه گه ر قسه و راستن ، باب و کالمان بۆیننه وه .

۲۶ بێژه : خودا ژێو پێده داو له پاشان ده تان مرینی و پاشان له رۆژی قیامه تا - که بێ گومان هه ر دادی - هه مۆتان کۆده کاته وه . به لام زوربه ی ئه م مه ردمه های لێ نیه .

۲۷ ده سته لاتێ ئه م ئاسمانان و زه مینه هه ر به خوایه . رۆژی که سه لا راده بی ، ئه م ته رزه هه رزه وێژانه زه ره ده که ن .

۲۸ ده شبینی هه مۆتیره یه ک به ریز به سه ر چۆکدا هاتۆن ؛ هه رتیره کیش بانگ ده کری ، بۆدیتنی سیایی کرده وه که ی خۆی . ئه و ئه مرۆ پاداشی کرده وه کانتان ئه دریتته وه .

۲۹ ئه مه کتینی ئیمه یه ، که به راستی و به زه ره دی ئیوه ده دوێ . هه رچی کرده وه ی ئیوه ش بۆ ، ئیمه هه مۆمان ده نۆسین .

۳۰ سا ئه وانه ی به باوه رو ئاکار چاک بۆن ، په روه رینیان ده یانخاته به ره زه یی ؛ که ئه مه به خته وه ریه کی زۆر گرینگه .

۳۱ به لام خودانه ناسه کان [پێان ئه وتری :] ئاخۆ نیشانه کانی منتان بۆ نه ده خوینرایه وه که خۆتان به زل ده زانی و کۆمه لیکێ تاوانبار بۆن ؟

۳۲ هه رگاش وترا ، که به لینی خودا راسته و سه لارابۆن هه یچ گومانی تیدانیه ، ئیوه وتتان : هه رنازانین قیامه ت چیه ؟ لامان خه یالیکێ خاوه و دلمان قنیاتی پی نایه .

۲۴- «هه ر ده مرین و ...» : مه به ست ئه ویه که : ئیمه ده مرین و مندا له کانمان ده مینه وه . یا : بریک ده مرین و بریک

دینه دنیاوه . ۲۶- ها : خه به ر ، ئاگا . ۲۹- زه ره د : زیان ، زه ره ر .

وَبَدَأَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٣﴾
 وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِفُكُمْ كَمَا نَسِفْنَا لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَا وَنُكُمُ النَّارُ وَمَا
 لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَلِكَ بِمَا كُنْتُمْ تَأْخُذْتُمْ أَيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَعَرَّتْكُمْ
 الْحَيَوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرِجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْبِقُونَ ﴿٣٥﴾
 فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ
 الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

سُورَةُ الْاِحْقَافِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ
 أَتُنْتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ
 لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنِ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ﴿٥﴾

۳۷ له ئاسمانان و زمينيش ، شكوو گه وره يي بوئه وه وه ر خوئ
خاوه ن ده سته لاتي له كارزانه .

معارف و ادب کے ذریعے دلوں کا

۱. حاء، میم.

۲. هم کتیبه له خودای به ده سته لاتی له کارزانه وه نارد.

٢. بێژ: ئەو شتانهی ئێوه - غهیرهز خودا - هانایان ده به نه به ری، چیان له م هه رده چنی کردوه ؟ یان نه گه ر له عاسمانه کان به شداریوگن، نیشانم ده ن. گه ر ئێوه به راستیتانه، کتیییک به ر له م [قورئانه] هاتی، یان قسه ی ده رباره ی زانست - که هه ر له که وناراوه ماوه - بۆمی بێرن.

۵ کیش له وکەسه گومراتره هانا بۆغه یه ز خوا ده با؟ بۆکه سێ که هه تا قیامه ت به رسفې یێ ناداته وه هه ر ئاگاشیان له پارانه وه یان نیه .

۳۳- حه نه ک: جه فه نگ، گالته و گه پ.

۴- کہ و نارا: له مڙينه، کون. ۵- پا: پوکه س که لڳي که تاقیامت په رسی پی ناده نه وو۔

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾ وَإِذَا
نُتِلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا
سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفَرَّغْنَاهُ قُلُوبًا إِنْ أَفَرَّتْ رِئْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ
لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا نُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي
وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ
وَمَا أَدرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَنِيعُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا
إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ
وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَتَآمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ
فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِيْفَاقٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمِنْ قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ
إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِّسَانِ عَارِيسَ الْبَنَدَرِ
الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا
اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

۶ هه رگا مه ردم هه مؤیان کۆده کړینه وه، نه وان ده بنه دو ژمنیان و حاشاده که نه له وانه ی په رستویان.

۷ هه رگا نیشانه ئاشکراکانی مه یان بۆ وه خوینن - نه وانه وا کاتی قورئانیان بۆهات حاشایان لیکرد - ئیژن: نه مه هه ر به ئاشکرا جاده وه.

۸ یان دبێژن: هه ر بۆخوی هه لێ به ستوه. بێژه: نه گه ر هه ر بۆخۆم هه لم به سته ی، پیتان ناکرێ لای خودا هیچ بۆمن بکه نه؛ خوداش پتر ئاگاداره له و توانجه ی که ده قورعانه که ی ده گرن؛ هه ر نه و به سه بۆ شایه تی له نێوان من و ئیوه دا؛ هه ر نه ویشه گونا به خشی دلوقانه.

۹ بێژه: له ناو نه و هه مۆ پیغه مبه رانه، من یه کێ نا ئاسایی نیم؛ ناشرانم له من یا له نگۆ جده قه ومی. من هه ر نه وه نده م له سه ره په پره وی نه و فه رمانه بم که پیم راده که به ندری. من هه ر ته نیا به ئاشکرا ترسینه رم و چی تریش نیم.

۱۰ بێژه: ئاخۆچ ده لێن ئه ر [نه م قورعانه] له خوا وه بێ و ئیوه حاشای لێ بکه نه و یه ک له تۆره مه ی ئیسرا ئیلیش شایه تی بدا له سه ر وینه که ی و بر وایینی و ئیوه هه ر خۆ به زل زان بن ۱؟ خودا خیلێ غه در که ران به ره وخوی شاره زاناکا.

۱۱ نه وانه ی خودانه ناسن، بۆخوا وه ناوه ران ئیژن: نه گه ر هیچ شتیکی باشی تیدا هه با، به رله ئیمه ی بۆنه ده چۆن. ئیستا که نه یگه یشتوئی، ئیژن: نه مه درۆیه کی که ونا رایه.

۱۲ له پێش نه میش کتیبی مۆسا پێشه وا و به زه یی بۆ. نه م قورئانه نه ویشی به راست زانیوه به نه زمانی عه ره بی یه؛ تا نا هه قان بترسینی و مۆده بێ بۆ ئاکار چاکان.

۱۳ نه و که سانه ی وتویانه: په روه رنده مان خودایه و له دواییشدا هه ر له سه ر قسه ی خویان مان، نه ترسیکیان له سه ر هه یه، نه خه م ده خۆن.

۱۴ نه و که سانه له قه ره بوی کاره کانیان به هه شتین و هه تاسه ر هه ر تیبدا ده بن.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ
كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفِصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ
أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ
عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي
ذُرِّيَّتِي إِنِّي بُنِيتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
نَنْقِبِلُهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ
الْجَنَّةِ وَعَدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ
لِوَالِدَيْهِ أَفِ لَكُمَا أَتَعِدَانِي أَنْ أَخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ
قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ ءَأَمِنَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ
مَا هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ
الْقَوْلُ فِي أُمُورٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا
خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ تَعْمَلُونَ لَهَا وَلِيُوَفِّقَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذَهَبَتْكُمْ طَبِئَتُكُمْ
فِي حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا وَاسْتَمْنَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ يُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ
بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمِمَّا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

۱۵ ئیمه به مرومان نه سپارد که ده گهل دایک و بابی خوی چاکه بکا. دایکی به تۆلی هه لی گرت، ره نجی کیشا؛ که داشی نا، ره نجی کیشا. هه لگرتن و له مه مک برینه وه شی سی هه یفی برد؛ هه تا گه یشته خورتانی و ته مه نی گه بیشته چل سال؛ گوتی: ئه ی پهروه رنده ی من! خوت رام هینه، سپاسی ئه و چاکه بکه م که ده رباره ی من و دایک و باوکمت کرد؛ کاری وا هیوام فیربکه توپازی کا؛ توره مه شم له کاری چاکه رابینه؛ وا به ره و تو گو رامه وه و خوم هه ر به تو نه سپارد وه.

۱۶ هه رکه سیش وه ک نه وانه بن، ئیمه کاره باشه کانیان لی وه رده گرین و له گونا هیشیان خوش ده بین و وه له به هه شتیه کان ده بن. ئه و به لینه ی که پنیان دراوه، راسته.

۱۷ ئه و مرویه ش که به باب و داکی ده گوت: لام لی لاده ن! ئاخو به لیم پیده ده ن جاری تر زیند و ده بمه وه و له گور ده رم ده هینه وه؟ چه ند به ره و چین له پیش مندا هاتون و چون. داک و بابیش هه ر په نایان به خوا ده برد [وده یانگوت]: هه ی مال ویران بر وابینه! به لینی خودایه و راسته. ئه ویش ده یگوت: ئه و شتانه هه ر چیروکی پیشینانه و چی تر نیه.

۱۸ ئه و که سانه ش هه ر به ده ردی کۆمه لانیک - له جند و که و مرویان - چون، که به ره له وان فه وتان و توش جه زره به ی ئیمه هاتن و زیانبار بون.

۱۹ ئیمه بۆ هه ریه ک له وانه پله و پایه مان داناوه. تا خوا به هه رکه س به گویره ی کارو کرده و ی پاداش بات. ناهه قیشیان لی نا کرئ

۲۰ پۆژی به ره ی خوانه ناسان به رانه ر ئاگر راده نین [پنیان ده لین]: خوشی دنیا و ده رباز کردو به باشی به هه ر هه تان لی برد؛ ئه مروش زور به سوکایه تی ئازار ده درین؛ چونکه ئیوه له سه رزه مین - به خورایی - خوتان زور به زل ده زانی و له ریکه ی راستو لادابو.

* وَأَذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ النُّذُرُ
 مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ ۖ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
 عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١١﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَّ عَنْ إِلَهِنَا فَإِنَّا
 بِمَا تَعْبُدُونَ إِن كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنَّمَا أَلِمْ عِنْدَ اللَّهِ
 وَأُبْلِغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرِيتُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿١٣﴾
 فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّطِرُنَا
 بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤﴾ تَدْمِرُ كُلَّ
 شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَكِنُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي
 الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ مَكَنَّا فِيهَا مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
 وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَبَصَرًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ
 وَلَا أَبْصَرُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ
 بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
 أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَصَرَفْنَا آيَاتِنَا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
 ﴿١٧﴾ فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً
 بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٨﴾

۲۱ برای عادی ش وه بیر بینه، که له ئه حقاف ترسی وه بهر هۆزه که ی نا: ئیوه نایی غهیره زخودا بهرستن؛ من له ئیوه نیگه رانم که له رۆژی گه وره دا ئازار بیین. بهر له ئه وو له پاش ئه ویش ترسینه ران هاتن و چون.

۲۲ گوتیان: ئاخۆ ههر بۆیه هاتۆیه لامان، لامان بدهی له وانیه ده یانیه رستین؟ ئه گهر له قسه راستانی، ئه وه ره شه ی له ئیمه ت کرد، به جیی بینه.

۲۳ گوتی: ئه ویش خوا ده یزانی؛ من به چی راسپیروم، به ئیوه ی راده گه یه نم؛ به لام وه ک من ده تانبینم، ئیوه کۆمه لی نه زانن.

۲۴ کاتی له لای شیوه کانیان هه ورکیان دی، گوتیان: ئه مه بارانمان بۆده بارینی. به لکۆ ئه مه ههر هه مانه که ئیوه بۆی به په له بۆن؛ هه وری بایه و جه زره به دانی به ژانی له گه لدايه؛

۲۵ به فهرمانی پهروه رنده ی، هه مۆشت تیک وپیگ دده دا. ئیتر کارکیان به سه رهات ته نیا ههر جی ماله کانیان ده بیندرا. ئیمه پاداشی کۆمه لی تاوانباران ئاواده ده ی.

۲۶ له وشوینه دا گوزه رانی کمان دابۆنی، که به ئیوه مان نه داوه. گوئی و چاوو دلشمان به وانیش دابۆ؛ ئه وان له گوئی و چاوو دلیان هیچ به هره یان ده س نه که وت؛ که نرخیکیان بۆ نیشانه کانی خودا دانه دهنه و ئه وه ی حه نه کیان پێده کرد، ده وری لیدان.

۲۷ فره له و باژیرانه مان قرتی خستۆن که ههر له ده وری ئیوه بۆن. هه مۆ جۆره نیشانه مان بۆرانون، که به شکۆ بگه رینه وه.

۲۸ ئه دی بۆچی ئه وشتانه ی غهیره ز خودا ده یانیه رست تا به وه وۆیه له خویان نزیک که نه وه، هیچ ده هانایان نه هاتن؟ به لکۆ ئه وان له ده سیان چون؛ ئه مه ش له و درۆیانه بۆ که بۆخویان هه لیان به ستۆن.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِينَ
 (٢١) قَالُوا يَنْقُومُنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ
 مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ
 (٢٢) يَنْقُومُنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَءَامِنُوا بِهِ، يَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ
 ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرَكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ (٢٣) وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ
 فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُولَٰئِكَ
 فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ (٢٤) أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْ يَخْلُقْهُنَّ بِقَدْرِ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ
 إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (٢٥) وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ
 أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
 كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (٢٦) فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ
 وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبِسُوا إِلَّا
 سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ بَلُغٌ فَمَهْلُ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ (٢٧)

سورة الأحقاف

۲۹ هیندیکیش له جندوکانمان ناردە لای تو، که گوئی له م قورئانه بگرن؛ کاتی هاتن، گوتیان: مات بن و گوئی بدەن. وه ختی بیستیان، هاتنه وه ناو خیلە که یان و ترسی خویان وه به رنان.

۳۰ گوتیان: گەلوا ناوهرۆکی کتیبیکیان بۆوه خویندۆین، که پاش مۇسا ناردراوه؛ به کتیبه کانی پیشۆشی برۆا ههیه؛ هانه بۆراستی ده دات و شاره زای راسته پئی ده کا.

۳۱ گەلوا وەرن به دەنگ ئەم که سه وه بچن که گازی بۆ خودا ده کاو برۆای بینکەن. له گونا هانوؤ خوش ده بی و له نازاردانی به و ئاتان ده پارێزی.

۳۲ هه رکه سیکیش به دەنگ ئەو که سه وه نه چی - که به ره و خودا بانگ ده کا - له م زه مینه ده ره تانی ده س ناکه وئی و غهیره زخودا هه یچ که سی ده هانا نایه. کیش ئاوابن، دیاره پئی یان لی گۆراوه.

۳۳ ئاخۆ ئەوان نه یان زانی ئەو خودایه که زه مین و ئاسمانانی وه دی هینا و له وه دی هینانی شیاندا تۆشی ناته وانی نه بۆ، ده توانی زیندۆش کاته وه و بش مرئیی؟ ئاری ئەو له سه ره مۆشت توانای هه یه.

۳۴ ئەو پئی رۆژی که ئەوانه ی خوانه ناس بۆن، لای ئاگر پاییان ده نین [و پیا ن ده لین]: ئاخۆ ئەم شته راست نیه؟ ئیین: راسته، سویند به په روه رنده مان. ئیژی: چونکه ئیوه هه ر حاشاتان لیکرد، سا ئەو نازاره بچێژن.

۳۵ تۆش هه ره و کۆ پیغه مبه ره لی برۆاو نه به زه کان، سۆربه له سه ره کاره که ت و خۆراگر به؛ وه ک ئەوانیش خۆراگر بۆن. بۆ ئەوانه ش په له ت نه بی؛ ئەو رۆژی بریاردراوه بی نه لمان، واده زانن مانه وه یان هه ره سه عاتی له رۆژیکی خایاندوه. ئەمه ش په ندیکی ته واهه. ئاخۆ که سیک - بیژگه له ری لاده ره کان - به جه زه ره به له بێن ده چی؟

سره مه د

۳۵- لی برۆاو: مرۆی خواوه ئیراده. نه وئی رۆژی - یانه وئی رۆژی، نه وه ی ببینن وایر یاریان پئی ده دری، واده زانن -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَلُهُمْ ۖ وَالَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ
 رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ۖ ذَٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
 اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ
 اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَلَهُمْ ۖ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ
 إِذَا أَتَخَسَّمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَمَا مَتَابَعْدُوهُمَا فِدَاءٌ حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ
 أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ
 بِبَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۖ سَيَهْدِيهِمْ
 وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۖ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا هُمْ ۖ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا إِنْ نَصَرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 فَتَعْسَا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۖ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ
 فَاحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۖ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
 كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَلُهَا ۖ
 ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ۖ

وئاو غوډا که د ښو وکالو ټانه

۱ نه وانه ی دوی خوا بون و له مپه ریک بون له رتی خدا، هه مۇ کرده وه کانیا نی لی پوچه ل کرد.

۲ نه وانه یش که خوداناس و ټاکار چاک بون و به م قورثانه ش - که راسته و له به روه رنده یانه وه بو محه ممه د به خه لات هاتو ته خواری - باوه ریان کرد، خدا هه مۇ گونا هه کانیا نی پوشی و کاروباری ویا نیانی بو سامان دان.

۳ چونکه هه رچی دوا یه تی خودایان کرد، شوین کاری نار ه واکه وتن. نه وی خاوه ن باوه ریشن له دوی نه و فره مانه ده چن؛ که به راستی له به روه رنده یان رایه. ټاو خدا چه ند نمونه بوئم خه لکه دینیت ه وه.

۴ نیر هه رگا توشی نه وی دینانه بون، له ملیان ده ن؛ پاش ونجر ونجر کردنیان شه ته کیان ده ن. نه وسا یان هه ر به چاکه ټازادیان بکه ن، یا به ر خوینیان لی بستین؛ هه تا شه ر کوتایی پی دی. نه گهر خدا بیویستبا، بوخوی توله ی لی ده ستاندن؛ به لام ویستی به یه کتریتان بته زموی. نه وکه سانه ش که له رای خدا کوژراون، کرده یان به فیر و نانا.

۵ به م زوانه ریگه یان پی نشان ده داو کاروباری ویا نیان بو ته کوژ ده کا.

۶ ده شیان باته نه و به هه شته ی که پی شه کی بوی باس کردون.

۷ نه ی گه لی خاوه ن باوه ران ا نه گهر یاری خودا بکه ن، خوداش یاریده تان ده داو له به ر نه یاران نابه زن.

۸ نه وانه ش که دین دوژمن، به شیان هه ر نه گبه تی ده بی و کاره کانی لی بوچ کردون.

۹ چونکه نه وان له مه ی که خودا ناردویه، خو شیان نایه؛ نه وسا نه ویش کاره کانی لی تیک داو ن.

۱۰ ټاخو نه وان به زه میندا نه گه راو ن، تا بروانن پی شینه کانی نه وانه چیان به سه رهات؟ خودا ته رت و توانی کردن؛ بو له دین لاده ره کانیش هه رشتیکی ټاوا هیه.

۱۱ چونکه خودا سه روه ری نه و که سانه یه که باوه ریان پی هی ناوه و نه وانه ی خودانه ناسن، پی سه روه رن.

۴- ونجر ونجر کردن: شړول و بېت کردن. به ر خوین: فیدیه. ۵- ته کوژ کردن: سامان دان.

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَنَّوْنَ وَيَاكُونُ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَمُ
 وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيِكَ
 الَّتِي أَخْرَجْنَاكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٣﴾ أَفَمَنْ كَانَ عَلَى يَدَيْهِ
 مِنْ رِبَةٍ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ
 الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ
 يَنْغَيِّرْ طَعْمَهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى
 وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ
 وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٥﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ
 حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَفَأَنْفَاءُ
 أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٦﴾ وَالَّذِينَ
 اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَءَانَّهُمْ يَقْبَلُهُمْ ﴿١٧﴾ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا
 السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ
 ذِكْرُهُمْ ﴿١٨﴾ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ
 وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿١٩﴾

۱۲ خودا خاوهن باوه رانی ئاکار به سندن، ده نیریته ناو باغاتیک جوباریان به به ردا ده روا. ئه وانه ی نه شیان ناسیوه، له دنیا دا رای ده بویرن و ده له وه رین؛ وهک له وه رانی ئاژه ل و جیکه یان له ئاگردایه.

۱۳ فره بازیری واهه بوه له خه لکی بازیره که ی تو - ئه وه ی تو یان لی وه ده رنا - که لیک به هیز و کوپ تر بون، قرمان کردون؛ که سیش ده هانایان نه هات.

۱۴ ئاخو که سی له پهروه رنده ی خو یه وه به لگه ی رونی بوهاتیی، وهک که سیکه کرده وه خراپه که ی خو ی بوه ملاءوه و شوین ئاره زوی خو یان که وتون؟

۱۵ ئه و به هه شته ی خودا به پاریزگاران ی به لین داوه، چون چونی ه؟ چه ندین روباری وای تیدا، ئاوه که یان شلوی نابیی. چه ندروباری شیر ی تیدا، هه رگیز تامی نه گوراوه. چه ندین روباری شه رابی پیداده روا، تا وه یخون که یفی پیده که ن. چه ندروباریش له هه نگفی پالافته هه ن. هه رمیوه یه کیش بخوازن، تیدا هه یه؛ خوشبونی پهروه رنده شیان. چون ئه مانه ده بنه لنگه ی ئه وکه سانه که تاهه تا هه ر ده بی له ئاگردابن و له سه ر یانه ئا فاکه لاندی وه خون و ریخوله یان له ت وپه ت کا.

۱۶ هیندیکیان دین گویت لیده گرن؛ وه ختی له لای تو ده رده چن، له زانیاره کان ده پرسن؛ ئیسته چی وت؟ خودا موری به سه ر دل یانه وه ناوه و شوین ئاره زوی خو یان که وتون.

۱۷ ئه وکه سانه ش که هاتونه سه ر راسته ری، پتر شه ر زایان ده کاو ترسی خوا یان پتر ده خاته دله وه.

۱۸ ئاخو ئه وان چاوه نوړن گوز و گوممه ت ئیسته سه لایان لی رابی؟ ئه و ئیستا نیشانه کانی په یدا بون؛ وه ختی سه لاشیان لی رابو، په ندی ئه وان سودی چیه؟

۱۹ سا بزانه غه ی ره زخودا هیچ شت بو په رستن نابیی. بو هه له ی خوت و پیاوان و زنه کانی خاوهن باوه ر، داوای لی خوشبونی بکه. خوا له هه لگیرو ه رگیرتان و له شوینی هه میشه یی تان ئاگاداره.

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ
مُتَحَكِّمَةٌ وَذَكَرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ
(٢٠) طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ (٢١) فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا
فِي الْأَرْضِ وَتَقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ (٢٢) أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ (٢٣) أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ
أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا (٢٤) إِنَّ الَّذِينَ آتَدُوا عَلَىٰ أَذْبَرِهِمْ
مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ
لَهُمْ (٢٥) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ
اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ
(٢٦) فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَذْبَرَهُمْ (٢٧) ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ أَتَّبَعُوا مَا اسَّخَطَ اللَّهَ
وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ (٢٨) أَمْ حَسِبَ
الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَنَهُمْ (٢٩)

۲۰ ئەوانەى خاوەن باوەڕن ئیژن: بۆچه سۆرەتیک نایتە خوارەو؟ ئەمجارە
کە سۆرەتیکى پتەو هات و لەمەر خەزاوہ باسى کرد، تۆ ئەوانەى
دەغەزیکیان لە دلدایە دەبینى وات لى دەروانن، وەک کەسى لە ترسى
مردن تۆشى فیدارى هاتبى. بۆ ئەوانە واباشترە.

۲۱ [بۆ ئەوانە] بەرفەرمانى و پەیفینى بە جى و پى [هێژاترە]. هەرگاش خەزا
بریار درا، ئەگەر ئەوسا بەرانبەر بەخودا راست بن، هەر بەقازانجى خۆیانە.
۲۲ ئاخۆ ئەگەر دەستەلاتو و دەس کەوت، لەم زەمینە خراپە رێو دەبەن و
پەيوەندى خزمایەتیتان دەچرێن؟

۲۳ سا ئەوانە خودا بەر نەحەتى خستۆن؛ گوێیان کەر و چاوەکانى لى
کۆرکردۆن.

۲۴ ئاخۆ ئەوان لە و قورئانە رانامینن، یان دلیان گالە دراوہ؟

۲۵ ئەو کەسانەى لە پاش لە دین شارەزا بۆن وەرگەراون، دیارە شەیتان دنەى
داون و کارەکانى بۆخە ملاندۆن.

۲۶ چون ئەوانە بەو کەسانەى کە حەزبان لە و شەنەى کە خوا
ناردۆیەتە خواری، و تۆیانە: ئیمە لە بازەکارێکدا بەقسە و دەکەین. خوداش
لەوہى دەیشارنەوہ ئاگادارە.

۲۷ دەبى چون بن ئەو سەر دەمەى فرشتە گیانیان دەکیشى و دەرو خسارو
پشتەوہیان دەسەر وینى؟

۲۸ چونکە ئەوان وەشوین شتیکى وا کە و تۆن کە خودای تۆرە کردوہ و بەرەزای
ئەو رازى نەبۆن؛ ئەوسا ئەویش کاربانى لى پوچ کردون.

۲۹ ئاخۆ ئەوانەى غەرەزبان لە دلدایە، لایان وایە خودا پرک و کینەیان
ناشکراناکا؟

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِمَتِهِمْ وَلَنَعْرِفَنَّهُمْ فِي
لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ
الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
لَهُمُ الْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحِيطُ أَعْمَالُهُمْ ﴿٣٢﴾
❖ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا
أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا
وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ
وَأَنْتُمْ أَلَعَلَّوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتْرُكَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا
الْحَيَوَةُ الدُّنْيَا لَعِبٌّ وَلَهُوَ إِنْ تَوَمَّنُوا وَتَنَقَّوْا يُؤْتِكُمْ أَجُورَكُمْ
وَلَا يَسْأَلُكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾ إِنْ يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُحْفِكُمْ
تَبَخَّلُوا وَيُخْرِجْ أَضْغَنْتَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَآأَنْتُمْ هَآؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ
لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ
فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ
تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ ﴿٣٨﴾

۳۰ ئەگەر حەزەمان بکردایە، دەمانهێتانه بەرچاوت و ئیتر ھەر بە وردبۆنەو ھە
بیچمیان، باش دەوئاسین. بێگومانە بەراویژی ئاخفتنیش دەیانناسی.
خووش ھەموکارە کانتانی ئاگالییە.

۳۱ بەتاقیتان دەکەینەو تا بزائین، کێ لە ئیو تیکوشاوو کیتان
خۆراگرتبوو. بەراوردی دەنگ و بای ئیو ھەش دەکەین.

۳۲ ئەوانە ی خوانە ناس بۆن و بۆنە لەمبەر لەپای خوداو لەدوای ئەو
زانیبۆشیان پێگە ی پرگاربۆن کامەییە، ھەر دۆی پێغەمبەر وەستان،
ھەرگیز ئەوانە ناتانن زیان بەخوابگە یەنن و بەمزوانە کارەکانیان
پۆچەل دەکا.

۳۳ ئە ی گەلی خاوەن باوەرپان! لە فەرمانی خوداو پێغەمبەر دەرە چن و
کارتان پۆچەل مەکەنەو.

۳۴ ئەوانە ی لەدین لایانداو بۆنە لەمبەر لەپای خوداو دوایی بەبیدی
مردن، ھەرگیز خوا لیان خۆش نابێ.

۳۵ سس مەبنەو و داوای شەرپوستانێ مەکەن؛ ھەر ئیو بەسەر ئەواندان؛
ئیو خوداتان دەگەلەو ھەرگیز پاداشی خەباتە کەتان لێ کەم ناکاتەو.

۳۶ ھەرچی ژبانی دنیایە، ھەموو ھەر گالتەو گەپیکە. ئەگەر ئیو بپروا ھەبێ و
خۆپاریزبن، پاداشی خۆتان دەدات و ھیچ مایشتان لێ ناخوای.

۳۷ ھەر چەند زۆر بە قیرسیچمەیش داوای مایکتان لێ بکا، رۆدی
دەکەن و رکوئیتان دەردەخا.

۳۸ باھەمۆتان ئاگاداربێ؛ بانگتان دەکەن کەمال لەپای خوا بەخت کەن.
ئێواشتان دەناوداھە ی رۆدی دەکا؛ ھەرکەسیکیش رۆدی دەکا، رۆدی
دەربارە ی خۆی دەکا. خوا لەگش کەس بێ نیازە؛ ئیو ژارو بەلەنگازن؛
ئەگەر پشتیشی تێ بکەن، چینیکی تر بە ئیو دەگورێتەو، کە ھەرگیز وەک
ئیو نە چن.

۳۰-راویژ: دەرەو دەم. ۳۷-بە قیرسیچمەیی: بە بێ داگرتنەو، بە چەقی. رکوئی: قین و پرک.

۳۸-ژار: نەدار، ھەزار. بەلەنگاز: بەستە زمان، بیچارە.

سُورَةُ الْفَتْحِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
 وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾
 وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
 الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ
 سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبُ
 الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ
 بِاللَّهِ ظَنُّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
 شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
 وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

فته و نا و فو کا که ک ل و ک ل و فانه

- ۱ نیمه ین که وه سه رمان خستی، به و سه رخستنه بهر چاوه.
- ۲ هه تا خدا له هه له کانی پیشوت و له وه له انه ی له وه به ولاوه توشیان دئی، عافوت بکا و چاکه ی دؤرله که مایه سیت ده گه ل بکا و ینگه ی راست نیشان بدا.
- ۳ تا خدا یارمه تیت بدا، به ته رزی واکه بیبه خاوه ن ده سته لات.
- ۴ هه رته ویشه ئوقره وه ده ای دابه دلی ته وانه ی خاوه ن باوه ربون؛ تا ویرای بر وای هه یانه، بر وایان به قه وه ت تربی. له شکر گه لی ئاسمانه کان و زه مینیش، هه مؤ به رفه رمانی خوان و خودا زانای له کار زانه.
- ۵ هه روه ها پیاوو زانای خاوه ن باوه ربه پی کاته ناو باغاتیک، جوباریان به به رده پروا وه تاسه ر هه ره له وی ده بن و خه تاو ناله باره کانیان عافو بکا. لجه م خودا، ئه م رؤدا وه سه رکه و تنیکی مه زن بؤ.
- ۶ هه تا وه کو رؤبینانی پیاوو زن و شهریک بؤ خودا ناسه کان، نیرومیویان - که سه با به خوا گومانی خراپیان ده برد - ئازار بدا. زور خراپیان لی قه و ماوه و خوا غه زبی لی گرتون و نه حله ت له هه و میویان ده کاو جه هه نده می بؤدانا و ن و دوا رپوژیکی ره شیان هه یه.
- ۷ له شکره کان - له ئاسمانه کان و زه مین - هه مؤ به رفه رمانی خوان و خودا خاوه ن ده سته لاتی له کار زانه.
- ۸ ئیمه تومان کل کرده، ئاگادار و مؤده ده رو ترسینه ربی.
- ۹ ئه شی ئیوه بر وایینن به خوا و پیغه مبه ری خودا و له یاریده ی دریغ نه که ن و ریزی شایانی لینگرن و هه مؤ به یانی و ئیواران په سنی بده ن.

۴- هه د! نارام، سه که نین. ۶- سه با: سه باره ت، له مه ی، ده باره ی. ۸- کل کردن: ناردن، هه ناردن.

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ
 فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ
 اللَّهُ فَمَسِيئَتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلْفُونَ
 مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ
 بِالسِّنْتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ۚ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ
 شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى
 أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَّتُمْ ظَنًّا سَوِيًّا
 وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا
 أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 يَعْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا
 رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلْفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَى
 مَغَائِمٍ لَتَأْخُذْهُمَا ذَرُّونا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا
 كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَكُمُ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
 فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

۱۰. نه و که سانه ی په یمان له گه ل تۆ ده به ستن ، بابزانن په یمان ده گه ل خوا ده به ستن . ده ستنی خدا ده سه رده ستنی نه وان رایه . سا هه رکه سنی په یمانی به جی نه هینی ، هه ر خوی له په یمان شکینی زه ره رده کا ؛ هه ر که سیکیش نه و په یمانه ی - که ده گه ل خدا به ستویه - به جی بیننی ، له دواړوژا پاداشی که وره ی ده داتی .

۱۱. نه و عه ره به کوچه رانه ی دواکه وتبؤن ، وه تۆئینن : دارایی و مال و خیزانمان نه یان نه یشت بکه ی نه نیوه ؛ داوا ی به خشینمان بۆبکه . سه رزاره کی شتنی ئینن ، که له دلایانه وه نایه . بیوه : نه گه ر خوا زیانیک له نیوه با ، یان به هه ره یه کتان پی بدا ، کی ده توانی ده س ده کاری خودا بدا ؟ به لکه خدا له هه رکرده وه پی ده یکه ن ، ناگاداره .

۱۲. نه خیر نیوه پیتان و ابو پیغه مبه رو باوه رداران هه رگیز تازه نایه نه وه ناومال و خیزانی خو یان . هه ر به دلش نه م خه یال و به شتیکی باش ده زانی . گومانیکی بیجا و ده برد ؛ دیاره نیوه کومه لیک زور بی خیر بؤن .

۱۳. هه رکه سیکیش بروای نه بی به خوا و پیغه مبه ری خودا ، نیمه بؤ نه و بی دینانه ، کلی ناگرمان نیل داوه .

۱۴. ده سته لاتن نه م عاسمانان و زمینه به ده س خوایه ؛ کتی حه زبکا عه فوی ده کاو کیش حه زکا جه زره به ی ده داو خوداش له گونا هه بوری و دلوقانه .

۱۵. هه ر نه وانه ی دواکه وتبؤن ، ئیستا ئینن : هه رگا به ره وتا لانیک چؤن ، لیمان که رین نیمه ش به شوین نیوه دابیین . که ره کیانه قسه که ی خودا بگورن . بیزه : هه رگیز نیوه له شوین نیمه نایه ؛ خودا پی شه کی گوتویه . نه وسا ئینن : نه خیر دیاره له حاند نیمه چا و چنوکن . نه خیر نه وان که م تیده گه ن .

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدُّعُونَ إِلَى قَوْمٍ أُولَى بَأْسٍ شَدِيدٍ
 تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسَلِّمُونَ فَإِنْ تَطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا
 وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ
 عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ
 وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ
 الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ
 فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ
 كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَّكُمْ اللَّهُ
 مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ
 النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
 مُسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا
 وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَتَلْتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
 لَوَلَّوْا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
 اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ يَجْعَلَ لَسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

۱۶ بە و عەرەبە کۆچەرانی - کە پێشەوایان دزیەو - بیژە: ھەر لەم
بەیناندا بانگتان دەکەن، بچنە سەرگەلیکی گەرناس؛ یان ھەر شەرتان
دەگەڵ دەکەن، یان خۆ بە دەستەو دەدەن. جا ئەر ئیو بەرفەرمان
بن، لە خوداو پاداشیکی باش وەردەگرن؛ ئەگەر خوشتان بدزەو -
وێک پێشەوایان دزیەو - دەتانخاتە بەر جەزەبە یەکی بەژان.

۱۷ گازندە لە کۆر ناکری؛ گەلیش لە سەر شەل نیە؛ لەش بە باریش قەیدی
ناکا. ھەرکە سیکیش بە فەرمانی خواو پیغەمبەری ئوبکا، دەینیریته ناو
باغاتیک جۆباریان بە بەردادەروا. ھەر کە سیکیش خۆبویتری،
جەزەبە ی بەژانی دەدا.

۱۸ ئەو دەستە خواوێن باوەرە ی کە و لە ژێردارە کە دا دەگەڵتا بۆنە ھاو پەیمان،
خودایان لی رازی بوو؛ دەیزانی چیان لە دلدایە. سا ئوقرەو دلدایە
ناردە سەریان و بە سەرکەوتنیکی نزیک پاداشی دان؛

۱۹ مالی تالانی زۆریشیان دەس دەکەوێ. خودا خواوێن دەستەلاتی
لە کارزانە.

۲۰ خوا بەلینی گەلی تالوی پیتان داووە کە دەیگرن. بەلام زۆتر ئەمە ی
داینتان و نە یهێشت دەستی خەلکیان بگاتی و ھەتا نیشانە یەکیش بێ بۆ
خواوێن باوەرەکان و بۆراستەری زۆتر شارەزاتان بکا.

۲۱ تالانیکی تریش ھەبە، ھێشتا دەستان بێ نەگەبوو و خودا باشی ئاگالییەو
خوا ھەمۆ کاری پێدەکرین.

۲۲ ئەگەر ئەو دین دوو مانە شەریشیان وەل بکردبان، سۆربزانن پشتیان
دەکردە مەیدان و رایان دەکرد. لە پاشانیش نە دۆستیکیان دەس
دەکەوت و نە کەس دەھانایان دەھات.

۲۳ یاسایە کە لە خوداووە لە پێشەویدا ھەر وابوو و لەو یاسای خودا دایناو،
ھەرگیز گۆرانیک نایینی.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ
 بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿١٤﴾ هُمْ
 الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ
 مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحَلَّهُ وَلَوْلَا رِجَالُ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءُ مُؤْمِنَاتٌ
 لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ
 لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٥﴾ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
 عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى
 وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿١٦﴾
 لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ
 الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ
 لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ
 فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٧﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ
 الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٨﴾

۲۴ ھەر ئەۋىش بۇلە دەست ئەۋانى پارازتن و ئەۋانىشى لە دەس ئىۋە؛
وہ ختنى لە ئاقارى مەككە خۇدا كىردى و ئىۋە بەسە رىاندا زال بۇن. ئىۋە
ھەر كارىكودە كىرد، خۇدا دەيدىت.

۲۵ ھەر ئەۋان بۇن كە لە رىگای دىن لا يانداۋ بۇنە لە مېرو نە يانھىشت بچنە
كابە؛ رىشيان نەدا قوربانىيە كە تان - كە گلىان دابۇۋە - بگاتە شوئىنى
خۇى. [ئەگەر ئىزىنمان بدايە لە مەككە دەگىيان راجىن] لەۋانە بۇزۇر
مىروۋنى باۋەردار - كە ئىۋە نە تان ناسىيۇن - دەبەر پى يانودا بچن و
بى ئەۋە خۇتان بزانن، بىنە موشكولوزمەى ئەۋان. خۇدا ھەركىي خۇى ھەز
دەكا، دەيخاتە بەر بەزەيى خۇى. ئەگەر لەۋشويىنە لاچۇبان، بى سۆ
دىن دوۋمەنە كانمان بە ئازارىكى بەۋان دوچار دە كىردن.

۲۶ ئەۋسا كە دىن دوۋمەنە كان، بادى ھەۋايى نە زانانە يان دنۋاند، خۇدا ئۇقرە و
ھىمنايەتى ناردە خوارى بۇ ناۋدىلى پىنغە مېرەى و باۋەردارانى [يارانى] و
ۋاى كىرد كە خۇپارىزىن و بۇ ئەمكارەش لە ھەمۇ كەس شىاوترو ھىزاتر بۇن.
خۇا بۇ ھەمۇشت زانايە.

۲۷ خۇا ئەۋە خەۋنەى كە پىنغە مېرەكەى دىبوى، ۋە راست گىپرا: خۇا ھەزكا
بەبى ھىچ ترسىك دە چنە ناۋ مالى كابەۋە و پۇرى خۇ كورت دەكە نەۋە، يان
دەيتاشن. ئەۋشتانەى نەۋزانىبۇ، ئەۋ دەيزانى. جگە لەمەش بەۋزوانە
تۇشى سەركەۋتنيك دەبن.

۲۸ ھەر خۇدايە كە پىنغە مېرەى خۇى ناردو رىنوئىنى و دىنى راستىشى
رەگەل خست؛ تا بەسە رھەمۇ دىنيكا زالى بكا. خۇاش بۇ ئاگالىيۇن بەسە.

تُحَمَّدُ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
تَرَبُّهُمْ رُكْعًا سَجَدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ
فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ
فِي الْإِنْجِيلِ كَرِيعٍ أَخْرَجَ شَطْطَهُ فَفَازَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى
عَلَى سُوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

سورة الحجرات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ؕ وَاتَّقُوا اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ
فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يَغْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ
قُلُوبَهُمْ لِلنَّقَاةِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ
يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

۲۹ محه ممه د پیغه مبه ر خوداس ؛ نه وانه ش که ده گه ل نه ون ، له به رانه ر
دین دوژمنان توندوتیژو له ناو خودا دلوفانن . له کرنوش و سوژده چاوت
پیده که ون . هه ر به هیقی په زامه نندی و چاکه ی خودان . درو شمی
سوژده بردنیان به ناو چه وانه وه هه یه ؛ وینه شیان له ته ورات دایه و
نمونه شیان له ئینجیلدا . شبینراوه به چناویک تیشه ی به ره ژور هه لچوبی و
وه چی فره ی ده رکردیی و ستور بویی و له سه رلاشک خوی گرتبی و وه رزیران
سه یری بمینن ؛ تا چا وچنگوانی سپله ی پیی قه لس کا . نه وانه ی خاوه ن
باوه رو ئاکار چاکن ، خوا به لینی لی بوردن و پاداشی که ووه ی پیداون .

حوجورات و نه وانه و نه وانه و نه وانه و نه وانه

- ۱ نه ی که لی خاوه ن باوه ران ! نه چن وه پیش خوا و پیغه مبه ره که ی که ون ؛ با
ترستان له خودایی ؛ خودا بیسه رو زانایه .
- ۲ نه ی که لی خاوه ن باوه ران ! ناشی ده نگتان سه رده نگی پیغه مبه ره که وی .
ده نگیش هیته به رزمه که ن ، وه ک وهل یه کتر داخیون ؛ که کارتان
لی یو چهل بی و خوتان به خوتان نه زانن .
- ۳ نه وکه سانه ی لجه م پیغه مبه ری خودا ده نگیان نزم ده که نه وه ،
نه وکه سانه ن خوا ده رباره ی پاریزگاری ، دلی تا قی کردونه وه .
لی خوشبون و پاداشی مه زن یوانه .
- ۴ نه وکه سانه ی له و دیوی هوده کانه وه بانگت ده که ن ، زور به یان ئاوه زیان نیه .

۲۹- هیف: ناوات چناو: کتلیکه ، چیندارو، تو می وه شیاک . تیشه: په گی تازه پروای ده غل .

لاشک: ساقه ته . به جن « وه چی فره ی ده رکردیی » ده شکرئ: هیزی دایی و . . .

۲- داخیون: قسه بکن . ۳- «خوا ده رباره ی» یا: خودا دلیانی یو پاریزگاری تا قی کردونه وه .

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ
 رَحِيمٌ ﴿٥﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ جَاءَ كُمْ فَاسِقٌ بِنِيءٍ فَتَبَيَّنُوا
 أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٦﴾
 وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُمْ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ
 الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٧﴾
 فَضَلَا مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِنْ طَائِفَتَانِ
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا
 عَلَى الْأُخْرَىٰ فَاقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَىٰ حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ
 فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
 ﴿٩﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِنْ قَوْمٍ
 عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا
 مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ
 الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

۵ ئەگەر خۇيان راگرتايە ھەتا دەردە چۇى بۇلايان، بى شىك بۇئەوان باشتىر بۇ.
خو دە شىبۇرى و دلۇفانە.

۶ ئەى گەلى خاوەن باوەران! ھەرگا لە فەرمان لادەرىك دەنگ و باسىكتان
بۇدىنى، بە وردى لىي وردىنەو؛ ئەگا لە روى نە زانىەو گەلىكان تۇشى
زىان كەن و لە كەردەتان پەريوان بن.

۷ پىويستە ئەمەش بزانن كە پىغەمبەرى خوداتان لە ناودايە. ئەگەر لە
زۆرگاراندە شوپىنتان كە وتبا، تۇشى نارەحتى دەبۇن؛ بە لام خدا ئەفنى
بروا بە دىنى دابە ئىو و ئەو ەى لە دلتانا خەملاند. بى باوەرى و
لە رى لادان و سەرىچى لە لاتان دزىو كەردەو. لە رى شارەزا ئەوانەن.

۸ ئەمەش بە خشش و چاكەيە لە خداوەو؛ خدا زانای لە كارزانە.

۹ ھەرگا لە ناو باوەرداران دۆگرو دەگزیەك راچۇن، ئىو ئەشتيان بىكەنەو؛
ئەگەر يەكيان گەرەكى بۇ ناھەقى لەوى تىركا، ئىو دەگرو ئەو راچن كە ھەر
دەيەوئى شەركا؛ ھەتا بۇ فەرمانى خدا مل كەچ دەگا. ئەوسا -
بە بى لايەنگىرى - پىكيان بىنن و بەيەكسانى بە كىشەكەيان رابگەن. لەو
كەسانەى بەيەكسانى پىن رادەگەن، خوا خوشى دى.

۱۰ خاوەن باوەر ھەمۇيان ھەر براى يەكن؛ براكانتان پىكەو ئەشت بىكەنەو.
ئەشى لە خودابترسن؛ بە شكۆ بەر بەزەيى كەون.

۱۱ ئەى گەلى خاوەن باوەران! با ھىندىكتان گالتە بە ھىندىكان نەكەن؛
لەوانەيە ئەوانەى گەپيان پىدەدەن، لە گەپ دەرەكان باشتىر بن. وئىش
ھەروا؛ لەوانەيە ئەوانەى دەبنەگالتە چار، لەوى گالتەيان پىدەكەن،
پەسندىر بن. لە سىلەى چاوداگرتن و تەشەر دەيەكترگرتن و ناوو ناتۆرە
لىك ھەلدان، دەس ھەلگرن؛ چونكە لە پاش پرواھىنان، لە رى لادان،
بە دىئويە و ناپەسەندە. كىش بە رىوان نەبىتەو، لە رىزەى ناھەقەكانە.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَجْتَبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ
وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن
يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ
شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتَقَى اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ * قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَامَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن
قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيْمَنُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾
إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا
وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ
الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
﴿١٦﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَمَكُمْ بَلِ اللَّهُ
يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيْمَنِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

۱۲ نهی گه لی خاوهن باوه ران! له زۆریک له گومانان خو بهاریزن. چونکه هیندیک گومانی واهن گونا هن. له کاروباری یه کتریش مه کۆنه وه. پاشه مله ش خراپه ی یه کتر مه بیژن. ناخو کهستان وازی لیه که گوشتی برای خو ی به مردویی بخوا؟ دیاره قیزتان لی دیته وه. نه شی له خودا بترسن. خوا په یوانی قبوله و دلۆقانه.

۱۳ نهی خه لکینه! هه ر له نیرومیویکه وه ئیوه مان وه دی هینا وه و کردۆمانن به چه ندگه لیک و چه ند هۆزیک هه تا یه کتری بناسن. به ریزترینتان لای خودا، پارێزگار تره کانتانن. خوا زانایه و ئاگاداره.

۱۴ عه ره به کانی ده شته کی گو تیان: باوه ریمان هینا. بیژه: هیشتا باوه ریتان نه هینا وه؛ به لام بیژن: خۆمان به دهسته وه داوه؛ هیمان بر وای ئیسلامه تی نه چۆته ناو دلّتانه وه. ئه گه ر ئیوه به رفه رمانی خودا و پیغه مبه ری نه و بن، له پاداشی کرده وه تان هیچ شتی که م ناکاته وه. خودا له گونا ده بۆری و دلۆقانه.

۱۵ خاوهن باوه ر ئه و که سانه ن که بر وایان به خوا و پیغه مبه ری هه یه و تۆشی دۆدلی نه بۆنو به گیان و مال له رپی خودا تیکۆشا ون و هه ر ئه مانه به راستیان.

۱۶ بیژه: ناخو گه ره کتانه خودا له ودینه ی هه تانه، ئاگادار که ن؟ که چی خوداش له هه رشتی له ئاسمانان و زه میندان، ئاگاداره و خوا بو هه مۆشت زانایه.

۱۷ هه ر چونکه بۆنه موسولمان، منه ت به سه ر تۆدا ده که ن. بیژه: ئه گه ر راست ئه که ن خاوهن باوه رن، له موسولمان بۆنی خۆتان، منه ت به سه ر مندانه که ن؛ به لام خودا منه ت له سه ر ئیوه ده کا، که رینگای بر واهینانی نیشان دا ون.

۱۸ هه ر نه یینی له عاسمانان و زه میندان، خوا ده یزانی و هه ر چی ده یکه ن ئه و ده یبینی.

سُورَةُ قُوفٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَ وَالْقُرْءَانِ الْمَجِيدِ ① بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ
 فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ② أَوِ ادْمِنَّا وَكُنَّا تُرَابًا ذَلِكَ
 رَجَعُ بَعِيدٌ ③ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ
 حَفِیْظٌ ④ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِیْجٍ
 ⑤ أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا
 وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ⑥ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ
 وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِیْجٍ ⑦ تَبْصِرَةٌ وَذِكْرٌ لِكُلِّ عَبْدٍ
 مُنِيبٍ ⑧ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبْرَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ
 وَحَبَّ الْحَصِيدِ ⑨ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ⑩
 رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ⑪ كَذَبَتْ
 قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَشَمُودُ ⑫ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ
 لُوطٍ ⑬ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدُ
 ⑭ أَفَعَيِّنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ⑮

قاف

و ناو فو کا که د لاله و ک ل و فانه

۱ قاف، سویند به م قورثانه به ریزه، ۲ دیاره سهریان له وه سورما که ترس وه به رهینیکیان له خویان بویه دابوه؛ نه وانه ی خودانه ناس بون، کوتیان: نه مه شتی سهره. ۳ ناخو نه گهر مردین و بویه مشتئ خول، [ده زینه وه؟] نه م گه رانه وه یه دوره. ۴ نیمه هه رزو زانیومانه زه وی چه ندیان لی که م ده کا؛ کتیبیکیشان له لایه هه مؤشتیکی تیدایه. ۵ به لکؤ نه وان که نه م راسته یان هاته لا، هه ر باوه ریان پی نه کردو کاره که یان لی ئالؤزا. ۶ ناخو نه وان بو عاسمانیان نه روانیوه، که به سهر سهریانه وه یه، چتو وه دیمان هیناوه و چلونمان رازاندو ته وه و هیچ که لینی تیدانیه؟ ۷ نه م هه رده شمان راخستوه و کیو پارهمان تی خستوه و جؤته ی هه مؤروه کیکی به ردلمان ده ناودا پرواند؛ ۸ تا جوی دل روشن کات و بیته هوی بیره وه ری بو هه رعه بدیک چه زبکا بگه ریته وه. ۹ له و به رزه وه ئاوی به پیت و به هره مان به ره ویر نارد؛ فره باغاتمان پی پرواند؛ نه و لبه ش که دره و ده کری؛ ۱۰ داره خورمای به رزه بالاش به هیشوی بزمارکوت وه؛ ۱۱ بویه بو عه بدکان و سهرزه مینی مریشمان پی بوژانده وه؛ ده رکه وتنیش هه روه هایه. ۱۲ به رله وانه ش، هوزی نوح و خودانی ئاوی بیره که و سه مؤدیش هه ر بی پروابون. ۱۳ هوزی عادو ده سته و دایه ری فیرعه ون و هوزی لؤتیش، ۱۴ گروی خاوه ن ده حله کان و ویرده سته کانی توبه عیش، هیچیان به پیغه مبه رانیان باوه رنه کرد؛ نه وسا هه ر شه کانی من وه راست گه را. ۱۵ ناخو نیمه له وه دیهینانی پیشین ماندو ببوین؟ به لکؤ نه وان به گومان بون که ده توانین سهرله نوئی وه دی بهینین.

۴- «هه مؤسه» یا: هه مؤشتیکی راده کری. ۹- لپ: دانه، ده که. ۱۰- بزمارکوت: جوریک هوشه.

۱۴- ده هل: بیشه، دارستان. ۱۱- مه به ست له «ده رکه وتن» زیانه وه ی پاش مردنه.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ
 مِنْ جَبَلٍ أَلْوَيْدٍ ۝١٦ إِذْ يُلْقَى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ
 ۝١٧ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ۝١٨ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ
 الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ۝١٩ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ
 يَوْمُ الْوَعِيدِ ۝٢٠ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ۝٢١ لَقَدْ
 كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ
 ۝٢٢ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَىٰ عَتِيدٍ ۝٢٣ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ
 عَنِيدٍ ۝٢٤ مَّنَاجٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ۝٢٥ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
 آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۝٢٦ ۞ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ
 وَلَٰكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝٢٧ قَالَ لَا تَخَصِمُونِ الَّذِي قَدْ قَدَّمْتُ
 إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ۝٢٨ مَا يُبْدِلُ الْقَوْلَ الَّذِي وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ۝٢٩
 يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ ۝٣٠ وَأَرْلَفْتَ
 الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ۝٣١ هَذَا مَا تُوَعَّدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِظٍ
 ۝٣٢ مِّنْ خَشْيِ الرَّحْمَنِِ الْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ۝٣٣ أَدْخُلُوهَا
 بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ۝٣٤ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ۝٣٥

۱۶ دیاره ئیمه مرومان دروس کردوه و ده سزانین چون خه یالاتی به دلدادی .
 ئیمه بۆ ئه و له شاده ماری لاملی نزیکتیرین . ۱۷ ئه وئ کاتی له لای راست و
 چه پیشه وه جوتی فرشته روئیشتون [بۆ ده نووسن] . ۱۸ هه ر ورته ی
 له ده م ده ربجی ، چاوه دیریکی لاهه یه . ۱۹ بۆرانه وه ی ئاویلکه دان ،
 وادیاری دا ؛ هه ر ئه مه شه که تۆ نه ت ده و یست تۆشی بی .
 ۲۰ فۆ به که له شاخاده کرئ ؛ ئه وئ رۆژی ؛ ده بی هه ره شه وه دی بی .
 ۲۱ هه رکه سنی دی ، یه کییک وه پیشه خۆی داوه و یه کییکیش شایه تی ده دا .
 ۲۲ تۆ له مانه بی هه وال بۆی ؛ واهه ربۆشمان له سه ر لادای ؛ چاوت ئه مرۆ
 زۆر برده کا . ۲۳ فرشته که ی هاوړینی ئیژی ؛ واهه لای من ئاماده یه .
 ۲۴ به هه ردوکتان ، هه مۆسه لیه کی لاسار ، باوړنه ناو دۆزه هه وه .
 ۲۵ که به ری له چاکه گرت و له پتی لاداو خه لکیشی وه گومان ده خست .
 ۲۶ که سنی بۆ که وپرای خودا ، شتی دیکه شی ده په رست . سا به توندی
 بیانخه نه بهر جه زره به وه . ۲۷ ئه وی هاوړیه تی ئیژی ؛ ئه ی په روه رنده ی
 گلامان ! دنه ی سه ره پیچیم نه داوه ؛ به لام هه رخۆی له وه په ری
 گومرا ییدا بۆ . ۲۸ ئیژی ؛ لای من کیشه مه که ن ؛ من پیشه کی هه ره شه م
 پین راگه یاندۆن . ۲۹ به لینی من گۆرانی به سه ردا نایه و ناهه قی له عه بدان
 ناکه م . ۳۰ رۆژی ده بی که به جه هه نده مئ ئیژین ؛ ئاخو پر بۆی ؟ ئیژی ؛
 ئاخو پتریش هه یه ؟ ۳۱ به هه شتیش له خۆباریزان نزیک بۆته وه و دۆرنیه .
 ۳۲ که ئه مه بۆ ئه وکه سانه ی به ره و خودا گه راونه وه و خۆپاریزبۆن ، سۆزدراوه .
 ۳۳ ئه وانه ی که به نه یینی له خودای خۆیان ترساو و به دلێکی پاکه وه
 هاتۆنه وه لای . ۳۴ هه مۆتان بچنه ژۆره وه و بی ترس بن ؛ ئه مه یه رۆژی
 هه رمانی . ۳۵ هه رچی ئاره زۆشی بکه ن تییدا هه یه و زیده له ویشمان
 لاهه یه .

۱۶- شاده مار: شارهک . ۱۹- ئاویلکه دان: گیانه لا، گیان که نشت . بۆرانه وه: له سه رخۆچۆن .

۳۲- یا: که ئه مه هه ر ئه وه واهه ئیوه به لێن دراوه . بۆ هه ر تۆ به کاریکه و سۆری خۆی پاراستوه .

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي
 الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ
 لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا
 مِنْ لُغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَأَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
 قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ
 وَأَدْبَرَ الشُّجُودِ ﴿٤٠﴾ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ
 ﴿٤١﴾ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمَ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا
 نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقُّقُ الْأَرْضُ
 عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ
 وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

سُورَةُ الْأَنْزِيلَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ ذَرَوْا ﴿١﴾ فَأَلْحَمْتِ وَقَرَأِ ﴿٢﴾ فَأَلْحَمْتِ يُسْرًا ﴿٣﴾
 فَالْمُقَسَّمَتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوْعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُوبِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُتَخَلِّفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ
أُفِكَ ﴿٩﴾ قُلِ الْخَرَّصُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾
يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفَنُّونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا
فَنَّتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعِجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ
وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ يَأْخُذِينَ مَاءً نَارُهُمْ رُبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ
﴿١٦﴾ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ
﴿١٨﴾ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ
لِّلْمُتَوَقِّينَ ﴿٢٠﴾ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ
وَمَا تَعْدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ
نَنطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِ ﴿٢٤﴾
إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَأَى إِلَى
أَهْلِيهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ
﴿٢٧﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ
﴿٢٨﴾ فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صِرَةٍ فَبَصَّكَتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ
﴿٢٩﴾ قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

۷ به وئاسمانه ی رپی رپی به [و شه پۆلان ده ۱۰]، ۸ قسه ویه کتر ناگریته وه .
 ۹ له قورئان ده ته کیته وه ، ههرکی ته کینراوه ته وه . ۱۰ دهک به کوشت چن
 نه وانه ی درونه خشینن . ۱۱ نه وانه که وتونه گێواوی نه زانی و ئاگیان له
 هیچک نیه . ۱۲ پزس ده که ن : کهنگی رۆژی جه زایه دی ؟ ۱۳ نه وی رۆژی
 که ده یانخه نه سه رئاگر . ۱۴ بچێون نه وئازاره تان که ئیوه بۆی به په له بۆن .
 ۱۵ نه و که سانه ی خۆپاریزن ، شوینیان باغات و کانیاون . ۱۶ ههرچی
 پهروه رنده ی نه وان بۆی داناون ، وه ری ده گرن ؛ نه وان پیشو ئاکار چاک
 بۆن . ۱۷ شه وانه که متر ده خه وتن . ۱۸ به ری به یان ، داوای لی بۆردنیان
 ده کرد . ۱۹ له مالیاندا به شی هه بۆ بۆ پارسه کان و بی به شان . ۲۰ له زه میندا
 به لکه زۆرن بۆ نه وانه ی له بر وادا بی گومانن . ۲۱ ههروه ها له ناو
 خوشتندا ؛ ئاخۆ له خۆتان ناروانن ؟ ۲۲ رۆزیتان و ههرچی به لێنتان
 پیده درئ ، له عاسمانه . ۲۳ سا سویند به پهروه رینی نه زمان و زه مین ،
 نه مه راسته ؛ ههروهک بۆخۆتان داخینون . ۲۴ ئاخۆ باسی
 میوانه به ریزه کانی ئیبراهیمت بۆهاتوه ؟ ۲۵ کاتی که لیی وه ژۆرکه وتن ،
 کوتیان ؛ سه لام . کوتی ؛ سه لام ؛ دهسته یه کی نه ناسراون . ۲۶ په نامه کی
 خۆی که یانده خاو خیزانی و گویره که تی چاقی هاورد . ۲۷ وه ختی که لیی
 نزیک کردن ، کوتی ؛ له بهرچه ناخۆن ؟ ۲۸ نه وساکه ترسیکی رپی نیشت .
 کوتیان ؛ تۆنیکه ران مه به و بۆنی لاویکی زانایان مۆده پێدا . ۲۹ نه که ی
 به هاواره هات و پۆکیکی له خۆی ناو کوتی ؛ من پیریژنیکم بی زک و زا .
 ۳۰ کوتیان ؛ پهروه رنده ی تۆ ئاواینه ی گوته ، نه و خۆی کارزان و زانایه .

۱۰- درونه خشین: درۆباز، درۆزن. ۱۹- پارسهک: گه دا، خوازه لۆک.

۲۳- داخینون: قسه بکه ن. ۲۹- پۆک: چه مۆله، پۆکاوه.

* قَالَ فَاخْطُبْكُمْ أَهْلُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوا إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَى قَوْمِ
 ثَمُودَ مِنْ قَبْلِهِ أَنْ ارْكَبُوا هَذِهِ الْقَارِيَةَ فَارْكَبُوا مِنْ أَهْلِهَا مَا كَفَوْا فِيهَا وَأَرْسَلْنَا
 فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ
 الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٣﴾ وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ
 مُبِينٍ ﴿٣٤﴾ فَتَوَلَّى بِرُكْبِهِ يَكْفُرُ ﴿٣٥﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُودَهُ
 فَنَبَذْنَاهُ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٣٦﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ
 الْعَقِيمَ ﴿٣٧﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَنْتَ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَالرَّمِيمِ ﴿٣٨﴾
 وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَنَّوْا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٩﴾ فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
 فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٠﴾ فَمَا اسْتَطَعُوا مِنْ قِيَامٍ
 وَمَا كَانُوا مُنْصَرِينَ ﴿٤١﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمُ الْفُتُورُ
 فَنَسْفَقِينَ ﴿٤٢﴾ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٣﴾ وَالْأَرْضَ
 فَرَسْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٤٤﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ
 لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٥﴾ فَيَقُولُوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَمَعْنَهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٤٦﴾
 وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَمَعْنَهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٤٧﴾

۳۱ گوتی: ئە ی راسپارده کان! کارتان چیه؟ ۳۲ گوتیان: ئیمه کل کراوین
 بۆسه ره هۆزی تاوانباران. ۳۳ تا گزمۆله قووی ره ق بۆی وهک به ردیان
 لئ ببارینین. ۳۴ پهروه رندهت هه مۆنیشانه ی لیداون، بۆئه وانه ی له
 ئەندازه لاینداوه. ۳۵ ئەوسا باوه رداره کانمان لئ وهده رنا. ۳۶ ئیمه غهیره ز
 ته نیا مالتیک، خوداناسمان دهس نه کهوت. ۳۷ له وشوینه شدا
 نیشانه یه کمان به جئ هیشت، بۆئه وانه ی که له ئازاردانی به ژان ترسیان
 هه یه. ۳۸ له به سه رهاتی موساشدا، که به به لگه ی ئاشکراوه
 به ریمان کرده لای فیرعه ون. ۳۹ به ونیازه که خاوه نی هیزو پیژه، بایه خی
 به مۆسانه داو گوتی: جادوگه ریکه یان لیوه بوه. ۴۰ ئەوساکه خۆی و
 له شکره که یمان گرت و فریمان دانه ناو ده ریاوه و گله ییش له خۆی کرا.
 ۴۱ له مه رعادیش، گرهبامان نارد هه سهریان. ۴۲ هه رشتی که هاته به ری،
 وهک پێشه ی پواوی لیکرد. ۴۳ ده رباره ی هۆزی سه مۆدیش، که
 پێان راگه یه ندرا: هه تا ماوه یهک رایبویرن. ۴۴ له فه رمانی پهروه رنده یان
 لایندا: هه تا دیتیان وه به ره هه وره تریشقه یی که وتن. ۴۵ نه یانکرا
 راست بنه وه که سیش ده هانایان نه هات. ۴۶ هۆزی نۆحیش -
 له پێشورا - [به ره غه زه بی ئیمه که وتن] که گه لیککی نافه رمان بۆن. ۴۷ ئەم
 ئاسمانه شمان به هیزی خودی خۆمان وه دی هینا و بی سو په ره شی
 پیده ده ی. ۴۸ زه مینیش ئیمه ریمان خست؛ ئای که چه ند راخه ری
 باشین. ۴۹ له هه رشتی جۆتیکمان وه دی هیناوه؛ به شکۆ بیری
 لئ بکه نه وه. ۵۰ سا هه مۆتان به راکردن به ره و خوابن، که له ورا من
 به ئاشکرا ترس وه به ره ئیوه دینم. ۵۱ وێرای خوداش هه یج شتی تر
 مه په رستن؛ ئەو به منی سپاردوه، به ئاشکرا ترسی ئەوتان وه به ربینم.

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجْنُونٌ ﴿٥٢﴾ اتَّوَصَّاهُ بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَنُوحِلَهُمْ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾ وَذَكَرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٩﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

سُورَةُ الطُّورِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالطُّورِ ﴿١﴾ وَكَتَبَ مَسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِي رَقٍ مَنشُورٍ ﴿٣﴾ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١١﴾ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارٍ جَهَنَّمَ دَعَاً ﴿١٢﴾ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

۶۰. واوه یلا بۆ خوانه ناسان، له و روژه دا که به لێنیان پێدراوه!

توز

وہناو خود ا کہ د دھند د وک لو تانہ

۱ به کیوی تۆر، ۲ به کتییی که نۆسراوه، ۳ له که وهل، بلاق و بۆته وه؛ ۴ به ماله
ئاوه دانە که، ۵ به وبانه ی بلندکراوه، ۶ به وده ریا به ی بلق ئەدا، ۷ نازاری
پهروه رنده ی توهر رۆده دا؛ ۸ که سیش پیشی پی ناگیرئ. ۹ له و
رۆژه دا که عاسمان تیکه وه داوئ، ۱۰ هه مۆ چیا له رۆییندا په له ده که ن؛
۱۱ ئیتر ئەو رۆژه هاواره له و که سانه ی بی باوه ر بۆن. ۱۲ ئەوانه ی که چۆبۆنه
ناو پروپوچ و که بیان ده دا؛ ۱۳ له و رۆژه دا به ده له کدان به ره و ناگری
دۆزه قیان راده کێشن. ۱۴ ئەوه تانی ئەو ناگری بروتان نه ده کرد هه بی.

۳- که وهل: پیست، ۶- بلق: دهنگی کولینی ناو، ۱۳- دهله کدان: پال پیوه نان.

أَفَسِحْرُهُذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ أَصَلَوْهَا فَاصْبِرُوا
 أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُحْزَنُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
 إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَكِهِينَ بِمَاءٍ أَنْهَمُ رَبُّهُمْ
 وَوَقَّهَهُمُ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُّوا وَأَشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا
 كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَكَبِّرِينَ عَلَى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمُ
 بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا
 بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ
 رَهِينٌ ﴿٢١﴾ وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفِكَهٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾ يَنْشَرِعُونَ
 فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْنِيهِ ﴿٢٣﴾ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ
 لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ
 ﴿٢٥﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾ فَمَنْ أَلَّهِ
 عَلَيْنَا وَوَقَّعْنَا عَذَابَ السَّمُورِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ
 نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْنَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ
 رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُّ بِهِ رَبُّ
 أَلْمُونٍ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُرَاصِينَ ﴿٣١﴾

۱۵ ناخو ته مه جادوه ، يان ئيوه كور بونه و نابین ؟

۱۶ بچنه ناوی ؛ هه ل بکه ن یاخو هه ل نه که ن ، وه کویه که و هه ر به هو ی
ته و کارانه ی که کردو تانه ، سزاده درین .

۱۷ ته وانه ی وا خودی ترس بون ، وان له به هه شت و خوشیدا .

۱۸ به خته ورن له وشتانه ی پهروه رینیان پیی به خشیون ؛ له نازاری
جه هه نده میشی پارازتن .

۱۹ له هه مبه ر کرده وه کانتان بخون و وه خون ، نوشتان بی .

۲۰ له سه رته ختی له په نای یه ک ، پال که فتون و کیژی سپی چاوبه له کمان
پی به خشیون .

۲۱ ته وانه ی باوه ریان هینا و توره مه شیان چونه سه رباوه ری ته وان ، مه
توره مه ی ته وانیش وه ک خو یان ده به ینه به هه شت و له پاداشی
کرده وه یان هیچ شتی که م ناکه ینه وه . هه مۆکه سی بارمته ی کاری
خویه تی .

۲۲ هه رمیوه یه ک و هه رگۆشتی بوخو یان ناره زوی ده که ن ، پیمان داون .

۲۳ پیاله پیکتر ده گۆر نه وه و نه هه رزه ویژی تیدایه و نه هو ی تۆشی گونا ه بونی .

۲۴ تازه لا وانی خولا میان به ده و ره دا دین و ده چن ؛ هه ر ئیژی دانه ی مرواین
له قاپوردا .

۲۵ رۆ له یه کتری ده که ن و پیکه وه وتو ویژیانه .

۲۶ ئیزن : ئیمه له پیشودا له ناو که س و کاری خو مان نیگه ران بۆین .

۲۷ ئیتر خودا خو ی چاکه ی ده گه ل کردین و له نازاری گر ه و هالاوی پارازتین .

۲۸ ئیمه به ری هاوارمان هه ر له و کردوه ؛ هه ر ته ویشه خاوه ن چاکه ی دلوقانه .

۲۹ سا وه بیریان بخه ره وه - له سایه ی پهروه رنده ت را - تۆنه فال بیینی نه
دینی .

۳۰ یان پی ت ئیزن : بوژی که و چاوه نورین ها کا شتیکی به سه رهات .

۳۱ بیژه : ئیوه چاوه نورین ، ته و ئیمه ش وه ل ئیوه دا چاوه نورین .

۲۰-یا: کیژی سپی چاوبه له کیشمان کردو ته هاوسه رینیان . ۲۴-قاپور: قابلوخ، سه ده .

۲۹-دین: شیت، دیوانه .

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَمُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاعُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَقُولُهُ
 بَلْ لَا يَوْمُنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ
 ﴿٣٤﴾ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ خَلِقُوا
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يَوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ
 رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصِيطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمْ هُمْ سُلَّامٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ
 مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ﴿٣٩﴾
 أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ
 يَكْتُمُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾
 أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا
 مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرَهُمْ حَتَّى يُلَاقُوا
 يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ لَا يَغْنَى عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَٰكِنْ
 أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ
 بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَرَ النُّجُومِ ﴿٤٩﴾

سُورَةُ الْبُرْجِ

۳۲ ئاخۇ لەرۈى خە ونە كانىانە وە ئىژن ، يان ھەر خۇيان كۆمەلىكى بىلە وە زن ؟
 ۳۳ يان ئىژن : ھەلى بە ستە . نە خىر ، ئە وان بى باورن . ۳۲ ئە گەر ئە وانە راست
 دەكەن ، با وتارى وە كۆ ئەم قورئانە بىنن . ۳۵ ئاخۇ ئە وان ھەر لە نە بۇ
 ھاتۇنە دى ؟ يان خۇيان خۇيان درۇس كىرد ؟ ۳۶ يان ئە وانن ئاسمانە كان و
 زمىنيان وە دى ھىنا ؟ نە خىر ، ديارە ناسە لمىنن . ۳۷ يان گە نجىنە ي
 پەر وە رندەت والای ئە وان ؟ يان ھەر خۇيان ھە مە كارەن ؟ ۳۸ يان پە يۈە يى
 وايان ھە يە بىننن و گوى رابدىرن ؟ كى لە وان كۆلە ي كىردە ، با
 بە لگە يە كى رۈن بىنن . ۳۹ ئاخۇ كىۈە كان بۇخوان و كورە كانىش بە شى
 ئىون ؟ ۴۰ يان بۆمزە داۋاى شتىكيان لىدە كە ي ، ئە وان لە ژىرى
 دەر نە چن و بۇيان زۆرگران بوە ستى ؟ ۴۱ يان نە يىنى والای خۇيان و
 دە نۇس ؟ ۴۲ يان ئە وانە گەرە كىانە فىلىك بکەن ؟ خوانە ناسان خۇيان
 فىلىان لىكراۋە . ۴۳ يان بىۈگە خوا پەرستۈيە كى تریان ھە س ؟ خوا پاكترە
 لە وشتانە ي كە بە شە رىكى دادە نىن . ۴۴ گەر بشىبنن پارچە يە ك لە م
 عاسمانە دادە كە وى ، ئىژن : ھە ورىكى پرىشتە . ۴۵ سا تۆ لە وانە وازىنە ،
 تا ئە وانە تۇشى رۆۋى خۇيان دە بن ؛ كە ئە و رۆۋە ھە ستىان دە بە ردا
 نامىنى . ۴۶ ئە وى رۆۋى حىلە كە يان ھىچ بە ھەرە يە كىان ناداتى و كە سىش
 دە ھانا يان نايە . ۴۷ بۆ ئە وانە ي پىشە يان ناھە قى بوە ، جگە لە مە ش
 جە زرە بە يى تریان ھە يە ؛ بە لام زۆر بە يان نازانن . ۴۸ بۆ فەرمانى
 پەر وە رندەت خۇراگرە ، تۆ بە بە رچاۋى ئىمە وە ي ؛ ھەر كاتى لە جى
 رادە بى ، پە سنى پەر وە رندەت بدە . ۴۹ لە شە وىشدا شوكرى بکە و
 پە سنى بدە ؛ لە و دە مە شدا كە ھە سارە ئاۋادە بن .

نەجم

۳۲- بىلە وە ز : لاسار ، گوى نە بىس . ۳۸- كۆلە كىردن : گوى راداشت .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّؤُوفِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝ (١) مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝ (٢) وَمَا يَنْطِقُ
 عَنِ الْهَوَىٰ ۝ (٣) إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۝ (٤) عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝ (٥)
 ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ۝ (٦) وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝ (٧) ثُمَّ دَنَا فَدَلَّىٰ ۝ (٨)
 فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝ (٩) فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝ (١٠)
 مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۝ (١١) أَفَتَمْنُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝ (١٢) وَلَقَدْ رَآهُ
 نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝ (١٣) عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝ (١٤) عِنْدَ هَاجِئَةِ الْمَأْوَىٰ ۝ (١٥)
 إِذِ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ۝ (١٦) مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝ (١٧) لَقَدْ رَأَىٰ
 مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ۝ (١٨) أَفَرَأَيْتُمْ اللَّكْتَ وَالْعِزَّىٰ ۝ (١٩) وَمَنُوءَ
 الثَّلَاثَةِ الْأُخْرَىٰ ۝ (٢٠) أَلَكُمُ الذَّكْرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ ۝ (٢١) تِلْكَ إِذْ أَوْقَسَهُ
 ضِيزَىٰ ۝ (٢٢) إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمِيَتْهُمَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ
 اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ
 وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَىٰ ۝ (٢٣) أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّىٰ ۝ (٢٤) فَلِلَّهِ
 الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ۝ (٢٥) وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي
 شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ۝ (٢٦)

و ناو نو کا که د لاله و د لاله

۱ به نه ستیره، کاتی به ره و ناسو ده خزی، ۲ یاره که تان نه گوم بوه، نه ریشی هه له کرده. ۳ به ناره زوی خوی ناخوئی. ۴ هه رچی نیژی، له خواوه تیگه یه نراوه. ۵ فرشته یی فره توانا فیری کرد. ۶ فرشته یی به ناوه زو فره زانا، که به شکلی خوی راویستا. ۷ [هه وه لجاری] له ناسوی هه ره به رزبو؛ ۸ له پاشا نزیک که وته وه و شوړ وه بو؛ ۹ به قه د مالی دوکه وانان یا نزیکتر؛ ۱۰ نه وسا خودا هه رمه به ستی که واویستی به عه بدی خوی رایگه یتن، پنی رایگه یاند. ۱۱ دلی نه وه رچی دیتویه، درونه بوه. ۱۲ ناخو له سر نه وی دیویه نیوه کیشه ی ده گه ل ده که ن؟ ۱۳ بی گومانه جاریکی دیکه شی دیوه، که نه وسا که ش داپه ربوه؛ ۱۴ له لای داره کناره که ی نه و په ره وه، ۱۵ که له پال شوینی به هه شته. ۱۶ له کاتیکا کناره که داپه ویشوه، نه وی که ده بی داپه ویشی. ۱۷ سومای لی نه گویرتوته وه و هیچ ره شکه و پيشکه شی نه کرد. ۱۸ دياره زوریش له نيشانه گه وره کانی په روه رنده ی خوی دیتوه. ۱۹ ناخو نیوه هه ر لات و عوز زاتان دیوه؟ ۲۰ سینه میشیان که «مه نات» هه یه کی تر له بوته کانه؟ ۲۱ ناخو زاروی نیوه نیره و خواش کیژی هه س؟ ۲۲ نه گهر وایی، به شکردنی ناره وایه.

۲۳ ته نیا نه وانه چه ند ناون که نیوه و باب و باپیرتان، نه وانه تان پینا و ناون و خوداش هیچ به لگه ی پته وی له مهر نه وانه وه نه نارد. هه ر وه دوی گومان ده که ون نه وه ی که دلیان ده خوازی؛ که چی له لای په روه رنده ی خوشیان وه ریگه یان نیشان دراوه. ۲۴ ناخو مرو چی ناره زو کا، بوی پیک دی؟ ۲۵ ناخرین و هه وه لینیش هه ر بوخودان. ۲۶ له وه هه مو عاسمانانه دا، چه ند به چه ند فرشته هه یه؛ که سیان تکای لی ناگیری؛ مه گین که سی دواپی خودا نیزنی بداو تکا بو که سیکی بکا که خوی حه زکا و پینا زای بی.

۱- یا: به نه ستیره، نه وده مه ی که ناواده بی. ۳- ناخوئی: قسه ناکا؛ له ناخافتن: قسه کردن.
۹- مال: مابه یی هه ردوک سه ری که وان. ۱۴- کنار: داری نه بگ؛ یا: له لای «شذرة المتنهی».

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةً الْأُنثَى ۖ
 وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ ۖ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ
 الْحَقِّ شَيْئًا ۚ (٢٨) فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا ۚ (٢٩) ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
 سَبِيلِهِ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى ۚ (٣٠) وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا
 فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا
 بِالْحُسْنَى ۚ (٣١) الَّذِينَ يَحْتَنِبُونَ كَثِيرًا إِلَّا ثَمْرًا وَالفَوْحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ ۚ
 إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
 وَإِذْ أَنْتُمْ أَجْنَةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ
 بِمَنِ اتَّقَى ۚ (٣٢) أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى ۚ (٣٣) وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى ۚ
 (٣٤) أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يُرَى ۚ (٣٥) أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُحُفِ
 مُوسَى ۚ (٣٦) وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ۚ (٣٧) أَلَا نَزَرُ وَإِرْزُ وَزُرْ ۚ وَزُرْ أُخْرَى ۚ
 (٣٨) وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ۚ (٣٩) وَأَنْ سَعَاهُ سَوْفَ
 يُرَى ۚ (٤٠) ثُمَّ يَجْزِيهِ الْجَزَاءُ الْأَوْفَى ۚ (٤١) وَأَنْ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى ۚ
 (٤٢) وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ۚ (٤٣) وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ۚ (٤٤)

۲۷ ته و که سانه ی بر و ا به پاشه رۆژناکه ن ، فرشته کان به ناوی کچان
 ناوده به ن . ۲۸ که هیچیشیان لی نازانن ؛ هه ر وه شوین گومان ده که ون و
 گومانیش جیی راست ناگرئ . ۲۹ تۆ له و مرویه وازبینه که له یادی
 ئیمه کردن خۆ ده بویری و به ده ر له ژینی دنیا به ، هیچی تری نه ویستوه .
 ۳۰ هه ر ته وه نده ی لی ده زانن . په روه رنده ت زاناره که کئی پێگه ی لی
 تیکچوه و کیش له سه ر پێگه ی ته و چوه . ۳۱ هه ر چی له ناو ئاسمانه کان و
 زه میندان ، گش بۆ خودان ؛ تا سزای ته وانه بدا که خراپه یان کردوه و
 چاکه ی باشیش ده ر باره ی کار چاکان بکا . ۳۲ ته وانه ی خۆیان دۆرده گرن
 له گونا هانی مه زن و کاری کریت ؛ مه ر گونا هی وردیله بی . په روه رنده ت
 به خشین زۆر به رفره هه و ته ویش ئیوه له خۆتان باشترده ناسی ؛ وه ختی
 ئیوه ی له م هه رده په یدا کردوه ؛ که ده پیشدا پیزه به ک بۆن له ناوژگی
 دایکه کانتان . هیچ پاکانه ی خۆتان مه که ن ؛ بۆخۆی باشترتان ده ناسی که
 کئی له خودا تر ساوه . ۳۳ ئاخۆ تۆ ته و مرویه ت دی که پشتی هه لکردو
 رۆی ؟ ۳۴ که می به خشی و چروگی کرد . ۳۵ ئاخۆ به نه دیار ده زانی و خۆی
 ده بینئ ؟ ۳۶ یان له وه ئاگا نه کراوه ، له رۆیه ره کانی مۇسا چی نۆسراون ؟
 ۳۷ یان ئیبراهیم ، که ئه رکی خۆی به ته وای به جی هینا ؟ ۳۸ که که س
 نۆبالی که سی تر وه ستۆناگرئ ؛ ۳۹ مرو بۆخۆی خه بات نه کا ، هیچ
 پاداشیکی بی ناگا . ۴۰ بۆ هه ر کاریکیش ماندو بی ، پاداشی خۆی هه ر
 پیده گا . ۴۱ له پاشانیش - به باشتترین شیوه - پاداشی پیده درئ .
 ۴۲ که رانه وه ش هه ر بۆلای په روه رنده ته . ۴۳ هه ر ته و ده خاته خه نین و
 ده گریئنی . ۴۴ هه ر ته ویشه زیان ده داو ده ش مرینئ .

۳۲- کریت: پیس و خراب. به رفره ه: هه راو، پان و به رین. پیزه: بیجی ناوژک، تۆل. ۳۹- یا: مرو
 بیزگه له به ره می ته قالای خۆی، هیچی بۆ نامینته وه. ۴۰- یا: ئاکامی ته قالا که شی، به م زوانه ده بیندرئ.

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۖ (٤٥) مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَى ۖ (٤٦) وَأَنَّهُ عَلَيْهِ النَّشَأُ الْأُخْرَى ۖ (٤٧) وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَى وَأَقْنَى ۖ (٤٨) وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ السَّعْرَى ۖ (٤٩) وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَى ۖ (٥٠) وَثَمُودًا أَتَقَى ۖ (٥١) وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطَى ۖ (٥٢) وَالْمُؤَنِفَةُ أَهْوَى ۖ (٥٣) فَعَسَىٰ مَا عَشَىٰ ۖ (٥٤) فَيَأْتِي آلَ إِيْكَ نَتَمَارَىٰ ۖ (٥٥) هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِرِ الْأُولَى ۖ (٥٦) أَزِفَتِ الْأَرْفَةُ ۖ (٥٧) لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۖ (٥٨) أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ۖ (٥٩) وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ۖ (٦٠) وَأَنْتُمْ سَمِدُونَ ۖ (٦١) فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۖ (٦٢)

سُورَةُ الْقَبَسِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبَ السَّاعَةِ وَأَشَقَّ الْقَمَرِ ۖ (١) وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ۖ (٢) وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ ۖ (٣) وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ۖ (٤) حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النَّذِرُ ۖ فَتَوَلَّوْا عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعُ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ ۖ (٥)

۲۵ هەر ئه ویشه ولفی نیرومیوینه ی وه دی هیناوه؛ ۲۶ له وتنۆکه ی که پړاوه .
 ۲۷ له سه ریه تی دیسان دروستی کاته وه . ۲۸ هه رنه ویشه هیچ ناگوزوری
 نه هیشت و ده سمایه شی به ئیوه دا . ۲۹ هه ر بۆ خوشی په روه رنده ی
 گه لا ویزه . ۵۰ هه ر ئه ویشه ئاسه واری عادی یه که می برپه وه .
 ۵۱ له سه مودیش جوقه واری نه هیشتوه . ۵۲ هۆزی نوحیش - له به ری دا - که
 له وانه ناهه قتر و لاسا تر بۆن . ۵۳ ئاوا یی هۆزی لوتیشی سه ره ویز کرد .
 ۵۴ هه ر چی ده بۆ به رخو بدری ، وه بن خوی دا . ۵۵ په روه رنده ت که نه وه هم
 چاکه ی هه یه ، تۆ له کامیان به گومانی ؟ ۵۶ ئه مه یه کنی له ترس
 وه به رهینه رانه ؛ وه ک ترسینه رانی پيشو . ۵۷ رابونی سه لا نزیکه .
 ۵۸ غه ی ره زخودا که س په رده ی له سه ر لانا دا . ۵۹ ئاخو ئیوه له م وتاره
 سه یرماون ؟ ۶۰ پیکه نین تانه و ناگریه ن ؟ ۶۱ هه ر به گالته رای ده بویرن .
 ۶۲ ده سا بۆخوا سوژده به رن و بیپه رستن .

نهمه ر

وئاو نو کاکه کلاکلا و کلاو کلاو

۱ وا په سلان نزیک که وته وه وه هیف بۆ به دۆ که رته وه . ۲ هه ر نیشانه یه که
 بیینن ، بر وانا که ن و دبیزن ؛ ئه مه جادوه وه هه ره یه . ۳ ئیتر بر وایان
 نه هینا و شوین ئاره زوی خو یان که وتن . هه رکاره ش شوینی خوی هه یه .
 ۴ ئه وه نده یان ده نگ و باسی به ری بیستون ، که ده بۆ ترسیان بیته به ر .
 ۵ ئه مه کارزانی ته واهه ؛ به لام ئه م ترسینه رانه به هه رنه دهن ! ۶ ساتو له وانه
 وازیینه ؛ رۆزی بانگده ر بانگیان ده کا بۆ ر دوا یکی زور ناخوش .

خُشَعًا أَبْصَرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ ﴿٧﴾
مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ * كَذَبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا
رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَأَنْصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ
﴿١١﴾ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾
وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَن كَانَ
كُفْرٌ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهُ آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ
عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ
﴿١٧﴾ كَذَبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ
نَخْلِ مُنْقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذْرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوا أَبَشَرًا
مِنَّا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُ إِنَّا إِذَا لَفِئَ ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ أَلَمْ يَلْقَ الْذِّكْرُ عَلَيْهِ
مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ ﴿٢٥﴾ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ
الْأَشِرُّ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مَرْسِلُوا النَّاقَةَ فِنَّةً لَهُمْ فَأَرْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾

۷ چاوشۇرۇ كز، لەگۈرستان دەردەكەون؛ ئىژى كوللەن بىلاوېگن.
 ۸ ھەلەداوان بەرەبەنكەدەرەكە دەچن. خودانەناسەكان ئىژن: ئەمە رۇژنىكى
 چەتۇنە. ۹ بەرلەمانەش ھۆزى نۇج باوەرپان نەبۇ. عەبدى ئىمەيان
 ناوناۋۇ درۆزن و گەفيان لىكرد. ۱۰ لەپەرورەندەى پاراۋە، كە: من شكستم
 خواردو، ھانام بەتۇ. ۱۱ ئەوسا ھەمۇدەرگاكانى بەرزايمەن بۇبارانىكى
 بەلۇزەو خستەسەرپشت. ۱۲ لەم زەمىنەش چاۋەكانىمان تۇقاندن.
 ئاۋگەينەيەك؛ بەو ئەندازەى كە بىرپارى بۇدراۋۇ. ۱۳ ئەومان بەئامىرى
 ھەلگرت، كە لەچەند تەختەۋىزماران لىكدرابۇ. ۱۴ لەژىر چاۋەدىرى
 خۇمان ۋەگەرەكوت، بۇپاداش دان بەكەسى كە بەقسەكانى بىۋابوربۇن.
 ۱۵ بەجىمان ھىشت كە بىتتەنىشانەيەك. ئاخۇبىرەۋەرىك ھەيە؟ ۱۶ دەسا
 چۇن بۇجەزرەبەو ھەرەشەكانم؟ ۱۷ ئەم قورعانەشمان ساناكرد كە بىرى
 لىۋىكرىتەۋە. ئاخۇبىرەۋەرىك ھەيە؟ ۱۸ عادىش باوەرپان نەھىنا؛ دەسا
 چۇن بۇجەزرەبەو ھەرەشەكانم؟ ۱۹ ئىمە لەرۇژنىكى شۇمدا، بايەكى
 ساردوبەھىزى بىۋچانمان ناردەسەريان.
 ۲۰ خەلكەكەى لەجى دەردىنان؛ دەتوت كۆتەرەى دارخورمان، بەرپىشەۋە
 ھەلگىشراون. ۲۱ دەسا چۇن بۇجەزرەبەو ھەرەشەكانم؟ ۲۲ ئەم
 قورئانەشمان ساناكرد كە بىرى لىۋىكرىتەۋە. ئاخۇبىرەۋەرىك ھەيە؟
 ۲۳ سەمۇدىش بەترسىنەرەن بىۋباۋەرپۇن. ۲۴ وتيان: جاپۇن ۋەشۋىن
 مەۋىەك دەكەۋىن، لەخۇمان بەتەنىابى؟ ئەگەر ۋابى، ئەوسا ئىمە
 لەگومرايى ۋەدەبەنگى دابىن. ۲۵ چۇن لەناۋ ھەمۇ ئىمەدا، فەرمانى خوا
 ھەر بۇئەۋدى؟ بەلكۇپىۋى درۆزنى خۇپەسندە. ۲۶ سبەى رۇژى
 پىدەزانن كى فربىۋى خۇپەسندە. ۲۷ ئىمە سايەۋشترىكىان بۇدەنىرىن
 كە بىيان ئەزمۇين. سا تۇھەر چاۋەدىريان بەو خۆت راگرە.

۹-گەف: (۱) ترساندن بەقسە، ھەرەشە: (۲) گالتە. ۱۱-بەلۇزەۋ: خور. ۱۲-چاۋەكانى: سەرچاۋەكە،

كانى. ۱۳-ئامبىر: ئەسپاۋ، ئامراز. ۱۷-سانا: ھاسان، ئاسان. ۲۴-دەبەنگ: بىۋناۋەز، كىل.

۲۶-فربىۋ: درۆزن، بوختيان كەر.

وَنَبِّئَهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قَسَمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرِبٍ مُحْضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَادَّوَا صَاحِبَهُمْ
فَعَاطَى فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرٌ ﴿٣٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمَخْتَضِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَبَتْ قَوْمٌ لُوطٍ بِالنَّذْرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا
كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا
بِالنَّذْرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنَذِيرٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾
فَذُوقُوا عَذَابِي وَنَذِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ
﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النَّذْرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَآخَذْنَاهُمْ
أَخْذًا عَزِيزًا مُقْنَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ
فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ
وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذْهَى وَأَمْرٌ
﴿٤٦﴾ إِنَّ الْمَجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ
عَلَى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

۲۸ پێشیان بێژە کە ئاوە کە لە ناویاندا بەش کراوە؛ هەرکەس لە نۆرە ئاوی خۆی
 نامادە بێ. ۲۹ گاسی هەوالی خۆیان کرد؛ ئەویش هات بە دەنگیان وەو
 بەلی [وشرەکی] قوت کرد. ۳۰ دەسا چۆن بۆ جەزەرە و هەرەشە کانم؟
 ۳۱ نەعرەتە یە کمان بۆناردن؛ وەک پۆش و پاری بۆژۆیان لێ بەسەر هات.
 ۳۲ ئەم قورعانه شمان سانا کرد کە بیری لێ بکریتە وە. ئاخۆ بیری وەرێک هەیه؟
 ۳۳ ھۆزی لۆتیش ھەمبەر بە ترسینەرەکان بێ باوەر بۆن.
 ۳۴ گێژە لۆگە ی زیخ و چەومان ناردە سەریان؛ جگە لە کەس و کاری لۆت - کە
 سۆز زۆر زگرمەن کردن. ۳۵ لە چاکە و بەزەیی خۆن را؛ ئاوا چاکە ی
 سوپاسکاران دەدەینە وە. ۳۶ ترساندنێ لە زەبری ھەلمەتی ئێمە؛ [بەلام
 ئەوان] لە وگەفانە بەگومان بۆن. ۳۷ دەیانە و بێست کاری خراپ دەگەڵ
 میوانانی بکەن؛ سۆمای چاوانم لێ ساندن. دەبجێژن ئازارو
 ھەرەشە کانم. ۳۸ ئەوسا لە بەرە بە یاندا، ئازاری لە بنە ئەواتۆ ھاتە سەریان.
 ۳۹ سا بچێژن ئازارو ھەرەشە کانم. ۴۰ ئەم قورئانە مان سانا کرد کە بیری
 لێ بکریتە وە. ئاخۆ بیری وەرێک هەیه؟ ۴۱ ترسینەرەکان ھاتیشنە لای
 دەستە و دایە رەکە ی فیرعە و ن. ۴۲ سەر لە بەری نیشانەکانی ئێمە یان
 بە درۆزانی. ئەوسا ئێمە گرتمان، بەگرتنی دەستە لاتداری توانا. ۴۳ ئاخۆ
 خوانە ناسی ئێو لە وەکانی تر چاترن، یان لە ناو کتیبەکاندا پاکانە یان بۆ
 ھاتگە؟ ۴۴ یان دبیژن: ئێمە گشمان پێکە وە یین و سەردە کە وین؟
 ۴۵ ھەربینانە و ئاپۆرە یە لە شەر شکاو، پشت بکەنە وە و رابکەن. ۴۶ بەلکە
 دەبێ لە پەسلانیش کۆببنە وە؛ کە باری ئەو ھەستە ترە و تالتریشتان لێ
 دەبۆری. ۴۷ تاوانباران لە دەبەنگی و گومرایی دان. ۴۸ ئەوێ رۆژی کە
 دەمە و رۆ لە ئاگردا رەکیش دەکرین، دەبجێژن گڵپە ی ئاگری جەھەندەم.
 ۴۹ ئێمە ھەمۆ بۆنە وەرمان بە ئەندازە ئافران دەو.

۲۹- گاسی: بانگ کردن. قوت کردن: برین. ۳۱- بۆژۆ: گێای بۆنگرتو کە ھەیان ناخو. شیاوی
 باسە خوالی خوشبو مامۆستا ھەزار «بۆژۆ» ی بەجێ «مختلیر» ھیناوە، کە بە مانای پەچەدروسکەرە. ئەگەر وایە،
 پاچەقی ئەم پازە ئاواش دەگوتجێ: وەک پۆش و پاری پەچەسازیان بەسەر هات.
 ۳۴- سۆ: سوڤ، بە یانی زۆ. ۴۷- دەبەنگ: بێ ئاوەز، نەفام.

وَمَا أَمَرْنَا إِلَّا وَاحِدَةً كُلَّمِجٍ بِالْبَصْرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
 أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ
 فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ﴿٥٣﴾ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ
 فِي جَنَّتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْنَدٍ ﴿٥٥﴾

سُورَةُ الرَّحْمَنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿٣﴾
 عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ مُحْسَبَانِ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ
 وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءُ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾
 أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
 وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْأَرْضُ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾
 فِيهَا فَكْهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ
 وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تَكْذِبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ
 الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَانَّ
 مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ﴿١٥﴾ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَّبِّكُمْ تَكْذِبَانِ ﴿١٦﴾

۵۰ کاری نئمه یه کجاریه و هر له چاوتر و کانیکدا کوتایی دئی.

۵۱ بیشوش زوری وهک نئوه مان قرتی خستون. ناخو کهس به بیریدادی؟

۵۲ هه رکاریکی کردویانه، وا له ناو ده فته راندایه. ۵۳ کهم و زوری خهت

دراوه. ۵۴ خو پاریزان له باغات و ده م چومانن. ۵۵ له نشیمه نی په سندو

لای خونکاری به ده سه لات.

ره همان

و ناو غو دا که ده ده د لو تانه

۱ خوی دلاوا،

۲ نهم قورثانه ی دهرس داوه.

۳ مروی ئافراند؛

۴ له ناخافتنی تیگه یاند.

۵ خورو هه یفیش - به نه ندازه - دین و ده جن.

۶ گیاور دیله و به ساقه تهش سوژده ده بهن.

۷ عه زمانی بهر زکرده وه و ته رازوی دامه زرانده؛

۸ که له نه ندازه دهرنه جن.

۹ کیشانه تان بهرانبه ربی و نه کا ته رازوتان سه رکا.

۱۰ نهم هه رده مان بومه ردم وه دی هیناوه.

۱۱ میوه ی تیداو داره خورمای خاوهن پشکوز.

۱۲ دهنکی له ناو که لوداو شینکه ی بون خوش.

۱۳ دهیسا نئوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشا ده کهن؟

۱۴ مروی له حهری زوها بوی چه شنی سوآله ت، وه دی هینا.

۱۵ جنوکه شی له بلیسه ی بی دۆکه ل وه دی هیناوه.

۱۶ دهیسا نئوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشا ده کهن.

۵۳- یا: وردو درشتی نوسراوه. ۱۱- پشکوز: خونچه. ۱۲- دهنک: دهنک، دانه. که لود: بهرگی

دهنک له بهری گیال (که لودی نوک). شینکه: گز و گیای تازه پروا. ۱۴- زوها بوی: وشکه وه بوی.

سوآله ت: پارچه ی شکای ده فری گلین.

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٤﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى
 وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾
 يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفَعُ لَكُمْ أَيُّهُ الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَمْعَشِرُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِنْ أَسْتَطَعْتُمْ
 أَنْ تَنْفِذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفِذُوا لَا تَنْفِذُونَ
 إِلَّا بِأَسْطَانٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ
 شَوَاطِئَ مِّنْ نَّارٍ وَنُحَاسٍ فَلَا تَنْصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
 تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾
 فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُشْلُ عَنْ ذُنُوبِهِ
 إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

- ۱۷ هه ردوشوینی خۆره لات و خۆرنشینی راهیتاوه.
- ۱۸ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۱۹ جه مسهری دۆده ریایانی گه یانده یهک .
- ۲۰ به رزه کیکیان له نیواندا که به سه ره کتردا نایه ن .
- ۲۱ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۲۲ له هه ردوکان مراری و مه رجان ده رده چن .
- ۲۳ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۲۴ گه پۆکانی به باده وه ی چیا ئاسا - له ده ریادا - کاری نه وه .
- ۲۵ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۲۶ هه رکئی ژینی له سه رزه مینه ، نامیئنی .
- ۲۷ هه ر خودانی خاوه ن شکوی به رزو به ریژت ده میئنی .
- ۲۸ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۲۹ هه رکئی له ناو ئاسمانه کان و زه مینن ، هه مۆکاریکیان هه ر به وه و نه و گش رۆژی به کاریکه وه خه ریکه .
- ۳۰ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۳۱ ئیمه به کارتارن راده گهین ، نه ی گرو ی مرو و جنوگان !
- ۳۲ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۳۳ نه ی گرو ی جنوکه و مرو ا گه ر توانیتان له گش ئاسوی عاسمانه کان و زه مینن ده ربا زبین ، ده سا بچن ؛ ناشتوانن لیان ده ر بچن ، مه گین به ده سته لات ه وه .
- ۳۴ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۳۵ گری به دۆکه ل و بی دۆکه لی ناگر داتانده گری ؛ نه وسا که س ده هانا و نایه .
- ۳۶ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۳۷ سا هه رکاتنی نه م عه زمانه قه لشی بردو به رهنگی گول و که ولی سور هاته به رچاو ،
- ۳۸ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟
- ۳۹ له ورۆزه دا هیچ کهس - له مرو و جنوکه - بۆ گونا هنی که کردویه ، نایه ته به ره پسینه وه .
- ۴۰ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده که ن ؟

۱۹- جه مسهر: جیگه ی پیکه وه لکانی دۆشت . ۲۰- به رزهک: بلندایی نیوان ته ختایی.

۲۴- باده وه: بایه وانی که شتی . ۳۷- که ول: چه رم.

يَعْرِفُ الْمَجْرُمُونَ بِسِمَتِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَيَأْيِ
ءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمَجْرُمُونَ
﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ءَانِ ﴿٤٤﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٤٥﴾ وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ ﴿٤٦﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٤٧﴾ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ
تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ
زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَكَبِّرِينَ عَلَى فُرُشٍ
بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَحَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ
وَلَا جَانٌ ﴿٥٦﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ
وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَاءُ
الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ ﴿٦٠﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦١﴾ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦٣﴾ مُدْهَمَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾ فِيهِمَا
عَيْنَانِ فَضَاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَيَأْيِءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾

۲۱ تاوانباران به تهر و زهرا دهناسرین؛ ئیتر له قزی سهریان و له قاجه کانیا
نه نون.

۲۲ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۲۳ نه مه هر نه و دۆزه ههیه تاوانباران بر وایان وانه بۆ ههیه.

۲۴ له ناویداو له ناو ئاوکی کهلی دا ده خولینه وه.

۲۵ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۲۶ بۆ هه رکه سیش له پهروه رنده ی ترساوه، دۆباغ ههیه.

۲۷ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۲۸ هه ردو خاوه ن دره ختی به پهلک و پۆین.

۲۹ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۵۰ له هه ردۆدا دۆسه رچاوه ی رهوان ههیه.

۵۱ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۵۲ گش میوه یه کیان تیدایه، که هه مۆ ولفی یه کترن.

۵۳ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۵۴ له سه ر رایه ختی پال کهفتۆن، که ئاسه رپان له ئاوریشمی ئه ستۆره و بهری

که بیشتۆی هه ردوباغ، له وان نزیک که وتۆته وه.

۵۵ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۵۶ کیزۆله ی هیند داوین پاکیان له ناودایه، که بهرله وان که سئ - مرویان

جنۆکه - هه رگیز دهستی بۆ نه بردۆن.

۵۷ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۵۸ هینده جوانن، ئیوی یاقۆت و مه رجانن.

۵۹ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۶۰ ئاخۆ پاداشی کاری چاک، غهیره ز چاکه دانه ویه؟

۶۱ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۶۲ غهیره ز نه مان دۆ به هه شتی تریش ههیه.

۶۳ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۶۴ که سکی تۆخن، به روا له ت رهش ده نوینن.

۶۵ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

۶۶ جۆتی کانی له واندا هه ن، فیچقه ده کهن.

۶۷ دهیسا ئیوه له کام چاکه ی پهروه رنده و حاشاده کهن؟

فِيهِمَا فَكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾
 فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾ حُورٌ
 مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾
 لَمْ يَطْمِئِنَّ أَنْسَ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 ﴿٧٥﴾ مُتَكِبِينَ عَلَى رُفْرَفٍ خُضِرَ وَعَبَقَرِي حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِأَيِّ
 آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾ نَبْرَكَ أَسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلْدِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ الْوَاقِعَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لَوْعِنَهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ
 ﴿٣﴾ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًا ﴿٥﴾
 فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًا ﴿٦﴾ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ﴿٧﴾ فَأَصْحَابُ
 الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ
 الْمَشْأَمَةِ ﴿٩﴾ وَالسَّيِّقُونَ السَّيِّقُونَ ﴿١٠﴾ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
 فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ
 ﴿١٤﴾ عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُتَكِبِينَ عَلَيْهَا مُتَقَدِّلِينَ ﴿١٦﴾

دنا و غودا که د لاند د لوبغاڼه

۷۲- زهري: جوانی سببی پستی نامال زورد ۴- راته له کان: جۆلانی به توند ۱۲- تژی: پر، لیواولیتو.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وَلَدُنُّ مُخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ يَا كُوفٍ وَابَارِيقَ وَكُاسٍ مِّنْ مَّعِينٍ
﴿١٨﴾ لَا يَصُدُّعُونَ عَنْهَا وَلَا يَنْزِفُونَ ﴿١٩﴾ وَفِكَهَةِ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ
﴿٢٠﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾ وَخَوْرَعِينَ ﴿٢٢﴾ كَأَمْثَلِ اللَّوْلُوبِ
الْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾ جَزَاءُ يَمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا
تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ
الْيَمِينِ ﴿٢٧﴾ فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلِّ مَمْدُودٍ
﴿٣٠﴾ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفِكَهَةِ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا
مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُرْشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّا أَنشَأْنَهُنَّ إِنِشَاءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنَهُنَّ
أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرْبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثَلَاثَةٌ مِّنَ
الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثَلَاثَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ
الشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلِّ مِّنْ يَّحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَا بَارِدٍ
وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا يُصِرُّونَ
عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا
وَعِظْمًا أَلَنَلْمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾ أَوَّابًا أَوْنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلِ إِنَّ
الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَى مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

۱۷ تازه لاوی هه میسه لاو، له ده وره یان دین و ده چن. ۱۸ به زه رک و به تونگه و
 پیاله، باده ی ره وان له سه ر چاوه یان ده ده نی. ۱۹ نه له خومار سه ر یان
 دیشی و نه ناوه زیش له ده ست نه ده ن. ۲۰ میوجاتیس، هه رکامی هه لی
 ده بۆرن، ۲۱ گوشتی مه لیش، له وانه ی ئاره زوی ده که ن، ۲۲ کیژی سپی
 چاوبه له کیش، ۲۳ هه مؤئیژی مرارین له ناو قاپۆردا، ۲۴ پاداشی
 کرده و ه یانه. ۲۵ که له ویدان، نه قسه ی هه رزه ده بیسن، نه وتاریکی
 ناره وا. ۲۶ مه گین دروود له یه کتر که ن و وه رامی پی بده نه وه. ۲۷ نه وی
 تیره ی ده سه راستن؛ نه وان چۆن به خته وه ریکن؟ ۲۸ لای دارکناری
 بی چقلن. ۲۹ مۆزی پال پیکه وه دراویش، ۳۰ سیبه ریکی بی برانه وه ش،
 ۳۱ ئاویش هه ره هه ر په وانه، ۳۲ میوه ش زۆرو زه به نده یه، ۳۳ نه دوایی دی و
 نه پاوانه، ۳۴ نوین و بانی به رزو نه رم، ۳۵ ئیمه خویمان کیژه کانمان
 به تایبه تی به ره م هینا؛ ۳۶ بریارمان بۆدان هه رکچ بن.
 ۳۷ شوخۆشه ویس، هاوته مه نن، ۳۸ به شی ده سه راستیه کانن. ۳۹ هیندیک
 له وانی پیشینه؛ ۴۰ هیندیکیش له پاشینه کان. ۴۱ نه وانه ش که ده سه تی
 چه پن، تۆشی چه نه گبه تیگ هاتۆن؟ ۴۲ وان له ناوه ند گرهبو ئاواکه لی دا.
 ۴۳ چه ره دۆکه ل سیبه ریانه. ۴۴ نه فینکابی تیدا هه یه، نه له به ری ده سیته وه.
 ۴۵ چونکه نه وان له دنیا خوش گوزهران بۆن. ۴۶ له سه ر گونا هانی گه وه پنداگر
 بون. ۴۷ نه شیان وت؛ ئاخو گه ر ئیمه بۆینه خوّل و چه ندپیشه یه ک،
 دیسان زیندۆده کرینه وه؟ ۴۸ یان باف و کالانی ئیمه؟
 ۴۹ بیژه؛ بی شک، نه وی له پیشودا بۆن و نه وانی له دوایی هاتۆن، ۵۰ به کۆمه ل
 کۆده کرینه وه؛ له ژوانگه ی روژی که دیاری کراوه.

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَنتَ الْضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَا كُفُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ ﴿٥٢﴾
 فَالْتَوِنُوا مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَرِبُوا عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَرِبُوا
 شَرْبَ الْهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَذَا نَزَلْنَاهُ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا
 تَصَدَّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ
 الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
 عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ
 عَلَّمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَى فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ
 ﴿٦٣﴾ أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ
 حُطًا مَّا فَظَلَمْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مُحْرَمُونَ
 ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ
 أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ
 ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ
 نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ
 ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ❖ فَلَا أُقْسِمُ
 بِمَوْقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

۵۱ ئەوسا ئیوہ ئەی گومرایانی بئی باوهر! ۵۲ دەبئی بەری داری زەقنە مۆتی
 بخۆن. ۵۳ گە دەتانی لئی پربکەن. ۵۴ ئەوسا ئاواکەلی بەسەر ئەودا
 وەخۆن؛ ۵۵ وەکو چۆن وشتی تینۆ بیتەسەرئاو. ۵۶ پۆژی ژمار وایان
 میوانداری دەکری. ۵۷ ئیمە ئیوہ مان دروس کرد، سا بۆچی باوهرتان
 نەبۆ؟ ۵۸ ناخۆ ئیوہ ئەو ناوی شاوہ تەو دیوہ، کە دەپریژن؟ ۵۹ ناخۆ ئیوہ
 وەدی دینن، یانە ئیمە وەدی دینن؟ ۶۰ ئیمە پریاری مەرگمان بۆتان
 داوہ و کەس وەپیش ئیمە ناکەوئ؛ ۶۱ کە بە جینیکی وەک ئیوہ
 وەتان گۆرین و تەرزیکتان سازبەینەوہ، کە ئیوہ ھایتان لئی نە. ۶۲ خۆ
 ئیوہ لە دروست بۆنی یەکەم جارتان ئاگادارن؛ دەی بۆ ھیچ بیرناکەنەوہ؟
 ۶۳ ناخۆ ئەوتۆمە ی دەپچینن، دیتوتانە؟ ۶۴ پیتان وایە ئیوہن کە
 بەرھەمی دینن، یان ئیمە بۆتان دەرویتین؟ ۶۵ گەر ئیمە بمان ویستایە،
 دەمان کردە پۆشی بەربا؛ ئەوسا ئیوہ سەرۆدە کرد. ۶۶ دەوگوت: ئیمە
 دۆراندمان؛ ۶۷ بەلکو بئی بەش ماوینەوہ. ۶۸ ناخۆ ئەوئاوہ تان دیوہ،
 دەیخۆنەوہ؟ ۶۹ ناخۆ ئیوہ لەوہ وەرہوہ ناردۆتانە، یان ئیمە بۆمان
 باراندۆن؟ ۷۰ گەر ئیمە بمان ویستایە، دمان کردبە ئاویکی تال؛ دەیسای بۆ
 شوکرانە ناکەن؟ ۷۱ ناخۆ ئەو ئاگرەو دیوہ ھەلیدەکەن؟ ۷۲ ئیوہ داری
 ئاگرەکە تان دروس کرد، یان ئیمە وەدیمان ھینا؟ ۷۳ ئیمە ئەومان کردە
 ھۆی بیرەوہری و بەرپۆہ چونی ژبانی ھەردەگەر پان. ۷۴ سا تۆ ناوی
 پەرورەندە ی مەزنی خۆت، ھەر بەپاکی و دۆرە کە مایەسی بیئە. ۷۵ دەسا
 سویندم بەوشوینانە ی ئەستیرە یان لئی ھەلدین و ئاوا دەبن، ۷۶ بئی گومان
 - ئەگەر بیزانن - ئەمە سویندیککی گەورە یە.

إِنَّهُ لَقَرَّءٌ أَنْ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا
 الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ
 أَنْتُمْ مُذْهِبُونَ ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَا
 إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ نَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ
 إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا بُدُّ مِنْ أَنْ تَنْصُرُوا ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ
 ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ
 ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ
 الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَامٌ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ
 الْمَكْذِبِينَ الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾ فَنَزَّلُ مِنْ حِمِيمٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةٌ جَمِيمٍ
 ﴿٩٤﴾ إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

سُورَةُ الْحَادِثِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾ لَهُ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾
 هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى
 عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ
 السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرٌ ﴿٤﴾ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
 ﴿٥﴾ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
 الصُّدُورِ ﴿٦﴾ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ
 مُسْتَخْلِفِينَ فِيهِ ۖ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾
 وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لِنُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ
 أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ
 ءَايَاتٍ يَبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ
 لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٩﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ
 وَقَتْلَ أَوْلِيَّتِكَ أَعْظَمَ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَتْلُوا
 وَكَلَّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾ مَنْ ذَا
 الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾

۴ ئەم گش عاسمانان و هه رده ی به شهش رۆژان وه دیهیناو له پاش ئه وه، له سه ر ته ختی فه رمان په وایی دامه رزا. هه رچی به زه ویدا رۆچی و هه رچی لێی وه ده ریکه وئ و هه رچی له عاسمان دیته خوار، هه رچی پیا سه رده که وئ، ئه وه یزانی و له هه ر کۆی بن، ده گه لئانه و خوا کرده وه تان ده بیئی.

۵ له عاسمانان و زه میندا ده سه لات هه ر به ده ست ئه وه وه هه موکاریک ده برینه وه بۆلای خودا.

۶ شه وه ده رۆژی هه لده کیشی و رۆژی ده ناوشه و راده کاو له نهینی هه مو دلان ناگاداره.

۷ بر وایین به خودا و پیغه مبه ری خوا و له و ماله ی بۆی هیشتونه وه، له رای خودا به خت بکه ن. ئه وکه سانه ی له ئیوه، خاوه ن باوه رن و مال له رای خودا ده به خشن، پاداشی مه رزیان هه یه.

۸ ئه دی چیتانه باوه ری ناکه ن به خوا؟ که چی پیغه مبه ریش داواتان لیده کا، تا به په روه رنده ی خوتان بر وایین. ئه گه ر باوه ریتان هه بی، ئیوه په یمانو پیداو.

۹ هه ر ئه ویشه چه ندنیشانه ی دیاری ده ره ی بۆسه ر عه بدی خوی ناره خوار، تا له تاریکی ده رخوا و به ره و روناکیان به ری. که خوا سه باره ت به ئیوه دلسۆزیک دلو فانه.

۱۰ ده ی چیتانه مالی خوتان له رای خودا به خت ناکه ن؟ که هه رشتیک له ئاسمانان و زه ویدان، هه ر بۆ خودا ده مینه وه. ئه وکه سانه ی له پیش گرتنی مه که که دا مالی خو یان به خت کردو ده گز نه یاره کان راچۆن، پایه ی هه ره برزیان هه یه؛ ده گه ل ئه وکه سه وه ک یه ک نین که له پاشان مالی خوی به خت کرده وه ده گز دوژمنان راچه. که هه مو شیان خودا به لینی پیداون چاکه یان ده رباره ده کا. خودا له هه رکاری ده یکه ن، ناگاداره.

۱۱ کئی وا هه یه وامی ره وا بدا به خوا تا چه ند قاتی بداته وه و پاداشی باشیشی هه بی؟

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ
بُشِّرْكُمْ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا انظُرُوا نَفَقَاتِيسَ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا
فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ
الْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُوهُمْ فِي السَّمْعِ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَى وَلَكِنْ كُنْتُمْ
أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّى جَاءَ أَمْرُ
اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿١٤﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا
مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَاؤُنْكُمْ النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ
﴿١٥﴾ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ
وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ
فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿١٦﴾
أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ الْمُصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَبُوا
اللَّهَ قَرَضًا حَسَنًا يُضَعَّفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٨﴾

۱۲ رۆژىك دىيى كە تۆ دىبىنى مېروژنى خاوەن باوەر، تىشك دانەوەى كەردەيان پېش كەوتەو لەلای راستيانەو دەروا. خوشى لەخۆتان ئەمروكە دەچنە ناو باغاتىكەو جۆباريان بە بەردادە پروا و هەروەهەر، هەر تىادە بن. ئەمەيە بە هەرى زۆرگرينگ.

۱۳ ئەوى رۆژى دوپازەكانى مېروژن، وە خاوەن باوەر پان ئىژن: ئىوە لامان لى بكەنەو تە تروسكىك لەرۇناكيان وە گرگين. پيان ئىژن: بەرە و دوای خۆتان وەگەرپن، لەوى رۇناكى بەيداكەن. ئىتر ئەوسا شۆرەيەكيان لەنيوان دەبىتە لەمەر، دركاي هەيە: لەژۆرەوەى بەزەو يەو لەدەرەوەى جەزە بەيە.

۱۴ بانگيان دەكەن: ئاخۆ ئىمەش هەر دەگەل ئىوە دا نەبۇين؟ ئىژن: ئارى؛ بەلام ئىوە خۆتان تۆشى بەلا كەرد و چاوەنۆرپۇن و دۆدلى لىونەگەرپا و بەئارەز و فريوتان خوارد؛ هەتافەرماني خودا هات؛ شەيتان ئىوەى بەخودا بادى هەوا كەرد.

۱۵ ئىتر ئەمروئە لەئىوە و نە لەوانەى خاوەنە ناس بۇن، سەرانە و لى وەرناگيرى. جىو ئاگرە و هەر ئەويشتان پىرە وايە و چارەنۇستان زۆر خراپە.

۱۶ بۆكەسانى خاوەن باوەر، ئاخۆ ئەودەمە نەگەيەو كە دليان بۆيادى خودا و بۆئە و راستەى ناردۆيەتى بكوركيننى و بەدەردى ئەوانە نەچن كە دەپيشدا ئىمە كتيبمان دابوئى و ئەوسا لەپاش ماوەكى زۆر، تۆشى دلرەقى هاتن و زۆر بەيان لەرپى لا ياندا؟

۱۷ ئەو بەزانن، كە خودايە زەمىن زىندۆدە كاتەو، پاش مردنى. زۆرنىشانەى ئاشكرامان بۆئىو رۇن كەردۆتەو، بەشكەمى ئىوە تىبگەن.

۱۸ بى سۆپياوان و ژاننى خيرومەند و ئەوانەش كە وامىرەو دەدەن بەخوا، چەند قاتيان پىدەگاتەو و پاداشى باشيشيان دەيى.

۱۳- شۆرە: دىوار بە دەورى مال و بېساندا، سۆر. بەزەوى: بەزەيى، رۆحم.

۱۴- چاوەنۆرپۇن: چاوەنۆزى ئەو بە بۇن كە بروداران كەى تۆشى بەلا و چۆرم دەبن.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّٰدِقُونَ وَالشَّٰهَدَاءُ
عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٩﴾ أَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ
وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَأُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ
مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾
سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ذَٰلِكَ فَضْلُ
اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَا أَصَابَ
مِن مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ
مِّن قَبْلٍ أَن نَّبْرَأَهَا إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِكَيْلَا
تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ
النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

۱۹ ئەو که سانه ی به خوا و پیغه مبه ره کانی باوه رده کهن ، له راستی لایان نه داوه .
 ئەو که سانه ش که له رای خودا کوژاون ، وان لای پهروه رنده یان و پاداشی
 خویان پیده گاو روشنکی خویان هه یه . ئەوانه ش که ناسپاسن و
 به نیشانه کانی ئیمه باوه رناکهن ، ئەوان یارانی ئاگرن .

۲۰ بزائن ، زی له دنیایه هه ر گه مه و بادی هه وایه و بوخۆبه جوان نیشان دان و
 خو له سه ریه کترپانان و فره بۆنی عه ولادو دارایتانه و وهک چناویک
 به هۆی بارانه شین بوو و وهزیری پی خه نی بوو و به ره به ره وشک ده بی و
 ده بیینی زه رده هه لگه راوه و له دواییدا بوه ته کاوکۆتی به ربا . له ولش تازاری
 دژوارو لی خو شبوون و په زامه ندی خودا هه یه . زینی دنیا هه ر مایه ی
 خه له تاندنه و چی تر نیه .

۲۱ رکه بکهن بو به خشیینی پهروه رنده و ئەو به هه شته ش که پانایی ، به پانایی
 ئەم عه زمان و زمینه یه و بو ئەوانه ئاماده یه که باوه رپان به خوداو
 پیغه مبه رانی خودا هه یه . ئەم چاکه یه له خواوه یه و ده رباره ی که سیکی
 ده کا که بوخۆی مه یلی له سه ری . چاکه ی خودا زۆرگه و ره یه .

۲۲ هه ر به لایهک رۆده دا له م سه رزه مینه و هه ر به لایهک که به سه ر خودی
 خۆتان دی - به ر له وهی وه دی بهینین - له ده فته ریکدا نۆسراوه و ئەمه
 لای خودا هاسانه .

۲۳ هه تا ئیوه بوشتی له ده ستۆده چی ، خه م نه خۆن و به ده سکه وتو دلخۆش
 نه بن . خوا هه ر ئەوانه ی خۆش ناوی که به فیزن و شانازی به خویان ده کهن :
 ۲۴ ئەوانه ی رۆدی ده کهن و خه لکیش بۆرۆدی هان ده ده ن . هه ر که سیش
 لاساری ده کا ، خودا ئەوسا بی نیازو هه ر شیاوی تاریف کردنه .

۲۰- چناو: تۆمی وه شیاگ . پاچهای ئەم بازه واش ده بی: "وهک بارانییک شیناتییه که ی وهزیری پی خه نی

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ
بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ
وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ عِوَاثِهِم
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ
وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهَابَانِيَّةً
ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَا عَلَيْهَا إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا
رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
وَءَامِنُوا بِرُسُلِهِ يُؤْتِكُمْ كَفْلَيْنِ مِنْ رَّحْمَتِهِ وَبِجَعَلَ لَكُم
نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْلًا يَعْلَمُ
أَهْلُ الْكِتَابِ إِلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ
الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

۲۵ ئیمه پیغه مبه رانمان نارد به چهنه به لگه ی ئاشکراوه و ویرای نه وان، کتیب و هو ی هه لسه نگاندنمان نارد ه خوار؛ هه تا خه لک بی جیاوازی له ناویه کا ره فتاریکه ن. ئاسنیشمان نارد و ته خوار، که هیزی برشتی زوره و زور به هره ی بۆ مه رد م تیداو؛ تا خودا بۆخوی بزانی کئی له نه دیار دیته یاری خوی و پیغه مبه ره کانی. دیاره خودا خاوه ن هیزو ده سته لاته .

۲۶ ئیمه نوح و ئیبرا هیمیشمان به ری کرد؛ پله ی پیغه مبه رایه تی و کتیبیشمان دابؤ به نه ته وه که یان. شاره زایان لی هه لکه وت و له ری لاده ریشیان زور بۆن .

۲۷ له پاشان به شوین نه واندا گه لیک پیغه مبه رمان ناردن؛ دوا ی نه وانیش عیسا ی کوری مه ری ه من نارد و ئینجیلمان پی خه لات کرد. دلۆفانی و به زه یشمان خسته دلی په ی ره وانی؛ نه و ره به نیه ش که هه یانه ئیمه بۆمان نه نۆسیون، بۆخویان دایانه ئیناوه. ئه م کاره شیان بۆ ره زامه ندی خودابؤ؛ بۆشیان نه کرا وه ک پتویسته پیکی بینن. جا نه وانه ی له واندا خاوه ن باوه ربۆن، پاداشی خۆیانمان دانئ؛ زور به شیان له ری لاده ربۆن .

۲۸ نه ی گه لی خاوه ن باوه ران ا ترسو له خوا هه بی و برؤا به پیغه مبه ری نه و بینن. خوا دۆسه ره چاکه تان ده ر باره ده کاو تیریۆیکتان وه پیش ده خا؛ به هو ی نه و به ری دا برۆن و له گونا هانو ده بۆری و هه ر نه ویشه خه تا پۆش و دلۆفانه .

۲۹ نه هلی کتیب وانه زانن له و چاکه ی لای خودا هه یه، نه وان ه یچ شتیان به ده سته . چاکه هه موی لای خودایه و هه رکه سی خوی مه یلی لی بی به چاکه ده یخو ئینیه وه نه و چاکه ی که لای خودایه، زوره یزایه .

سُورَةُ الْحَجَّاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ
 وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ
 مِنْكُمْ مِّن نِّسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا الَّتِي
 وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ
 اللَّهَ لَعَفْوٌ غَفُورٌ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِن نِّسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ
 لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا ذَلِكَ كُمُ تَوْعُظُونَ
 بِهِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
 مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّينَ
 مِسْكِينًا ذَلِكَ لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
 وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُتِبُوا
 كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ
 عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا
 عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

موجہ دلیہ

۱. خدا قسه‌ی نه‌وژنه‌ی بیست که سه‌باره‌ت به‌میرده‌که‌ی ده‌گه‌ل تو‌کیشه‌ی ده‌کردو‌گازنده‌ی لای خوداده‌کرد. خدا ده‌بیست که ئیوه‌و‌توو‌یزتان بو؛ خوداش بیسه‌روبنا‌به.

۲ ئەو كەسانەى لە ناو ئىيۆه، بە پىرەكى خۆيان ئىيۆن: «تۆدايكىمى»؛ ژەكان نابىن بە داكىيان؛ ھەر ئەو ژنانە داكىيان كە دىويانن؛ ئەوان قسەى خراپ دەكەن و بوختانە ھەلى دەبەستن. خودا لەگونا دەبۇرى و خەتاپۆشە.

۳ جا ئەوانەى بە ھاوجۆتى خۆيان ئىيۆن: «تۆدايكىمى» و پاشى پەشىمان دەبنەو، بەرلەو ھەى پىكەو ھەى بنۆن، ئەشەى كۆلەيەك ئازادكەن. خوا واؤ ئامۆڭارى دەكا. خودا لە ھەركارى دەيكەن ئاڭدارە.

۲. ھەركىي نەيبۇ، با دۇمانگى يەك لەدويەك، بەرۋۇبىي؛ بەرلەوۋە بگەن بەيەكتەر. كەسى ئەمەشى نەتوانى، خۇراك بەشىست ھەزار بىدا. ئەمە بۆيە كە باوۋەرتان بە خواو پىغەمبەرى ھەيبى و ئەمە سنۇرى خودايە. بۇ ئەوانەش كە خودايان نەناسىوۋە، ئازارنىكى بەزان ھەيە.

۵ ٺه وڪه سانهى دڙايه تي خود اوڀيڻه مبهري دهڪن ، دوچاري ناچاري دهبن ؛ وهڪ ٺه وانهى بهرله وان قهره به خت بڻن . ٿيمه گه ليڪ نيشانهى زور ٺاشڪرامان ناردو ته خوار ، ٺهوى بڻرويان پي ناکا ، به شيان جه زره به دانپيڪي ٺاوروبه ره .

٦. ئەو ئېر ئۆزىگە خوا - تىگىرا - ھەموان زىندۇدە كاتەو، پىيان ئىزى
چىيان كىردو؛ خوا كىردە يانى ۋىماردو و بۇخۇيان لەبىريان چو. خوا لە
ھەرىشت ئاگا دارە.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ
 مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ
 وَلَا آدَنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرُ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمُ
 بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ
 نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْإِثْمِ
 وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَإِذْ أِجَاءُوكَ حَيْثُوكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ
 بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبَهُمْ
 جَهَنَّمُ يَصَلُونَهَا فِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا
 تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَتَنَجَّوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَتَجَّوْا
 بِالْبِرِّ وَالنَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا النَّجْوَى
 مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُبَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا
 إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ
 اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُزُوا فَانْشُزُوا يَرَفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا
 مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

۷ ئاخۆ ئه تۆ نه تزانویه که هه رشتی له عاسمانان و زهوی بی، خوا ده یزانی؟ هه تا سێ که س به یه که وه چه بکه ن، دیاره ئه و چواره مینیانه و پینج بن ئه و شه شه مینیانه و که متر بن و زنده تر بن، له هه رکوی بن، ئه و هه میشه ده که لیانه و پاشان له رۆزی قیامه تی، پتان ئیژی چه یان ده کرد. خودا هه مؤشت ده زانی.

۸ ئه ی تۆ ئه وانه ت نه دیوه، پتان و ترا: چه مه که ن؛ ئه وکاره ی که وتیان مه یکه ن، هه ر ده یکه ن و له ناره واه چه یانه و گوناو سه رپینچی ده که ن و له قسه ی پینغه مبه ر ده رده چن؟ خو ئه که ر توشی توش ده بن، ئه و سه لامه ی له توی ده که ن، له و سه لامه جیا وازه که خودا له توی کردوه. له پال خو یانی شدا ئیژن: ده ی بۆ له سه ر ئه م وته یه خودا جه زه به مان نادا؟ ده چنه جه هه نده م به سیانه و سه ره نجامیان زۆر خراپه.

۹ ئه ی که لی خاوه ن باوه ران! هه رگا ئیوه چه تان کرد، بۆ گوناوه و ده س دریزی و نافه رمانی له پینغه مبه ر سرته مه که ن؛ چه که شتان بۆ چاکی و خو پاریزی بی و له و خودایه ترسو هه بی که هه مؤتان له لای ئه و کۆده کرینه وه.

۱۰ سرته له شه یتانه وه یه، هه تا خاوه ن باوه رانی پی خه مگین کا؛ هه ر چه ند به بی ئیژنی خودا، هیچ زیانیکیان لی نادا. با هه رکی خاوه ن باوه رن، خو یان به خودا بسپیرن.

۱۱ ئه ی که لی خاوه ن باوه ران! هه رگا له کۆر پیان وتن: جیگه وه که ن، جیگه وه که ن! هه تا خوداش جیگه ی ئیوه بکاته وه. گه ر گوتیشیان: راسته وه بن، راسته وه بن! خوا ئه وانه ی له نگۆ باوه ریان هی ناوه و ئه و که سانه ش که له زانیاری به شدارن، به چه ندپله به رزتریان ده کاته وه و هه رکاریکی ئیوه بیکه ن، خوا ده یزانی.

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرُّسُولَ فَقَدِ مُوَابِينَ يَدَى نَجْوَتِكُمْ
 صَدَقَةٌ ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
 ١٣ ءَأَسْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَى نَجْوَتِكُمْ صَدَقَتٌ فَإِذَا لَمْ تَفْعَلُوا
 وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
 وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ١٤ ءَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا
 غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَّا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ
 وَهُمْ يَعْلَمُونَ ١٥ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ١٦ اتَّخَذُوا أَيْمَنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَاهُمْ
 عَذَابٌ مُهِينٌ ١٧ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ
 شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ١٨ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ
 اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ ءَلَا
 إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ١٩ أَسْتَحْوِذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَهُمْ ذِكْرَ
 اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ ءَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ
 ٢٠ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ءَأُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ٢١
 كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَبُ أَنَا وَرُسُلِي ءَاتِ اللَّهَ قُوًى عَزِيزٌ

۱۲ ئەى گەلى خاوەن باوەران! ھەرگا ویستۆ سرتەوێل پیڤه مبه ریکەن، بهر له سرتەکردنه که خیریک بکهن. ئەمه بۆ ئیوه خاسترو پاکژتره. گەر نه شتان بۆ، ئەوا خودا لیو دەبۆری و دلۆقانه.

۱۳ ئاخۆ له بهرتان گران هات بهر له سرتە خیری بکهن؟ ئەگەر ئەمه شتان نه کردو خودا له مه عافوی کردن، دەسا ئیوه نوێژ بکهن و زهکات بدەن و به رفه رمانی خودا و پیڤه مبه ریکەى بن. خوا له هه مۆکرده وەتان ئاگاداره.

۱۴ ئاخۆ تۆ ئەوانهات نه دیت که بۆنه دۆستی ئەوانه یی خودا غه زه یی لی گرتۆن؟ له ئیوه نین؛ له وانیش نین؛ به درۆ سویند به خواده خۆن و ده سزانن که درۆده کهن.

۱۵ خودا ئازاری دزواری بۆ ئەمانه سازکردوه و کاره که یان زۆرخراپه.

۱۶ سویندیان کردوبوه مه تالیک بۆ خۆیان و بۆنه له مبه ری پنی خودا؛ سابۆیان ئازاریکی ئابرو بهر هیه.

۱۷ نه سامان، نه رۆله کانیاان - له بهرامبه ری خوداوه - ناتوانن هیچیان بۆبکهن؛ ئەوانه جه هه نده مین و هه تاسه ر هه ر له وی ده بن.

۱۸ رۆژی که خوا گشتیان زیندۆده کاته وه، ئەو جار سویندی بۆ ئەو ده خۆن، وه کۆ بۆ ئیوه سویند ئەخۆن؛ لاشیان وایه شتیکیان ده باراندايه. باش بزائن که ئەمانه درۆزن.

۱۹ شهیتان له سهریان زال بوه و یادی خودای له بیربردۆن؛ ئەوان کۆمه له ی شهیتانن. باش بزائن که هه ر کۆمه له که ی شهیتان زیانبارن.

۲۰ ئەو که سانه ی دزایه تی خودا و پیڤه مبه ری ده کهن، له هه مۆکه س زه بۆن ترن.

۲۱ خودا خۆی بریاری داوه: بێ گومانه من و پیڤه مبه ره کانم سه ر ده که وین. خوا توانای به ده سه ته لاته.

لَا يَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ
حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ
أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ
الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيَدَّ خِلْمَهُمْ جَنَّتْ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٣﴾

سُورَةُ الْحَشْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
﴿١﴾ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ
لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ
حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَنَّهُمْ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاعْتَرِضُوا وَيَأْتُوا لِيَظْهَرَ ﴿٢﴾ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

۲۲ تۆنابینی ئەوانەى باوەریان هەیه بەخوداو بەرۆزى سەلا، نابى هەرگیز
ببە دۆستى ئەو کەسانەى پێچەوانەى خوداو پێغه مەبرى خودان .
تەنانت ئەگەر باوکیشیان ، یان فرزندیان ، یان برایان ، یان لەهۆزەکەى
خۆیان بن ؛ کە ئەمانە خودا پرۆای لە دلیان جیگیر کردووە بەهیزیکى
تایبەتى خۆى یارى کردۆن ؛ دەیان نیریتە باغاتیک جۆباریان بە بەردا
دەرواو هەتاسەر هەر لەوى دەبن ؛ خودایان لى پازى بوو ئەوانیش
لەخودا رازین . ئەوانە کۆمەلەى خودان ؛ باش بزائن هەر کۆمەلەى خوا
رەزگارن .

هه شر

و ئەوانەى خودا کە دەستەلات و لەکارزانە

۱ هەر بەپاکى و بى عەببى خودا هەلدەلین ، هەرچى لە ئاسمانەکان و زەمىندا
هەن ؛ هەر خۆى خواوەن دەستەلات و لەکارزانە .
۲ کە هەر ئەو کۆمەلەى پى نەزانانى ، لەوانەى ئەهلى کتیب بۆن - لە
و دەرنانى هەوێلا - لەزىدى خۆتەرەکردن . ئیوه پیتان وانەبۆکە
دەردەکەون ؛ خۆشیان وایان خەيال دەکرد قەلاکانیان لەخودایان
دەپاریزی . خودا لەشوینىکى واو پاریزی برده سەر ئەوان ، کە لە
خەيالیشیان نەبۆ . وای تۆس هاویشته دلیان ، مالى خۆیان بە دەستى
خۆ بە دەستى خواوەن باوەران ، کاول دەکرد . سا ئیوه دەرس وەرگرن ،
ئەى گرۆى خواوەن ئاوەزان !
۳ ئەگەر خودا ئاوارەبى لەسەر ئەوان نەنۆسیبا ، هەر لە دنیا تۆشى نازارى
دەکردن و لەودنیاش بەشیان نازارى بەئاگرۆ .

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
 الْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَيْسَةٍ أَوْ تَرَكْتُمْ مَا قَاطَعْتُمْ
 عَلَى أَصُولِهَا فَأِيْذَنْ اللَّهُ وَلِيُخْرِجَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾ وَمَا آفَاءَ اللَّهِ
 عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا آوَجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿٦﴾ مَا آفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
 وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ
 دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا
 نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾
 لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ
 يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ
 هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً
 مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ
 وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

۲ ئەمەش چونکە ئەوان دژی خودا و پیغەمبەرەکی بۆن. هەرکەش دژی خودا و پیغەمبەری ئەوین، تۆلە ی خودا زۆر دژوارە.

۵ هەردار خورمایەکتان بری، یان لینی گەران لەسەرپرەگی خۆ بمینن، هەموی بە ئیزنی خودا بۆ؛ تا ئەو لەرێ لادەرانە تۆشی سۆگایەتی بکا.

۶ هەرتالانیک لەدانیشتوی ئەو گوندانە کە خوا دای بە پیغەمبەری، ئەوانەنین کە ئیوە بەسواری ئەسپ یان بەوشرەو بەژی چۆن. بەلام خوا پیغەمبەرانى - ئەگەر حەزکا - لەسەر هەرکەسێ زāl دەکا. خوا بۆ هەمۆشت توانایە.

۷ هەرتالانی لەدانیشتوی ئەو شارانە خوا بۆ پیغەمبەری ناردووە، بۆخودا و بۆ پیغەمبەریە و بۆ خزمەنزیکەکان و هەتیوان و هەزاران و رێبوارانە؛ نەک ببیتە سەرمايە ی ئال و گۆرکردن لەناو دەوڵەمەندەکانو؛ هەرچی پیغەمبەر دەوداتی، لیتی وەرگرن؛ لە هەرچیشان بێ بەش کا، دەستی بۆمەبەن. دەبی لەخودا بترسن؛ کە تۆلە ی خوا زۆردژوارە.

۸ [ئەو تالانە] بۆ ئەو هەزارە دۆرە و لاتانە، کە لەمال و زیدی خویان دەرکراون؛ چاوەنۆری بەهرەو پەزامەندی خوان و یاریدە ی خودا و پیغەمبەرەکی دەکەن؛ کە ئەمانە راستەکانن.

۹ ئەو کەسانەش کە بەرلەوان لە مەدینە نیشتە جێ بۆنۆ بە دل برۆیان هینا، حەز بە و ئاوارانە دەکەن کە پەنایان بێ هینا و بە دلێش ئیرەیی نابەن بەوێ کە بەوان دراو و ئەوان لە پیشتەر دەزانن، هەر چەند دەست تەنگیشان هەیه. کەسانیکیش خۆ لەرۆدی دەپاریزن، ئەوانە رزگارەکانن.

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا
وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا
غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى
الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ
أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ
وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُولِيَنَّ الْأَڈَبْرَتُمْ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾
لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهَبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿١٣﴾ لَا يَقْنِنُوكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى
مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ
جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾
كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُ أَوْبَالٍ أَمْرُهُمْ وَهَمُّهُمْ عَذَابُ
أَلِيمٍ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ
قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

۱۰ ئەو كەسانەش كە لە دواى ئەمانە هاتۆن ، ئیژن : ئەى پەرورە رنده مان !
لە ئیمە و لە و برايانە مان وا پيش ئیمە باوەریان هیناوه ، خوش به ؛ كینهى
ئەوانەن مەخە دل باوەردار بۆن . ئەى پەرورە رندهى هەمۆمان ! تۆى
دلسۆزى و دلۆفانى .

۱۱ ئەدى نەتدى دۇرازەكان بەهاوسونفەكانى خۆيان - لەوانەى ئەهلى
كتیب و دزى دین بۆن - گوتمان : ئەر ئیوه دەركران ، بیگومانە ئیمەش
وەلتان دەردەچین و هەرگیز بەزىانى ئیوه گوئى رایەلى هیچ كەسى نابین ؛
ئەگەر دەگزیشتان راچۆن ، ئیمە یارمەتیتان دەدەین . خواش شایەتە كە
ئەوانە درۆزنن .

۱۲ دیارە ئەگەر دەرىش کران ، ئەوان دەگەلیان دەرنأچن ؛ ئەگەر وەلیشیان
بجەنگن ، ئەوان یاریدەیان نادەن ؛ خو ئەگەر یاریدەشیان دەن ، پشتیان
تیدەكەن و هەلدین ؛ لەپاشانیش كەسى دەهانایان نایە .
۱۳ بىگومان دلیان لەئیوه پتردەترسى تا لەخوا ؛ چونكە ئەوان كەسانىكى وان
تى ناگەن .

۱۴ بەتیکرایى ئەوان بەگرتاندا نایەن ، مەگین لەناو ئەو شارانەى قەلای
زۆرپتەویان هەیه ؛ یان لەودیدو دیوارانەو . ناکۆكى توند كەوتۆتە
نیوانیانەو ؛ تۆپیت وایە بەكۆمەل یەکیان گرتو ، بەلام دلیان لیک بڵاوه ؛
چون ئەمانە مەردمانىكى نەفامن .

۱۵ وەك ئەوانەیان بەسەردى ، كە پيش ئەوان - بەم زوانە - ئاكامى كردهى
خۆیان چەشت . ئەوانە ئازارىكى بەژانیان دەین .

۱۶ وەكۆشەیتان ، كاتى بەبنیاده مىگوت : خوا مەناسە ؛ وەختى لەخودا
تەكیهو ، گوئى : لیم نزیك مەبەو ، من لەوخودایە دەترسم پەرورەرىنى
كش دنیاىە .

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاُ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ
 نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ
 ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ
 هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ
 الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا
 الْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَشِيعَةً مُّتَصِدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ
 اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ
 ﴿٢١﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
 هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
 الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ
 ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
 يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

سُورَةُ الْمُنْتَحَنَةِ

١٧ سه رته نجامی هه ر دوکیان هه ر ته وه یه که تاهه تایه ، له ناگردا ده میننه وه .
سزای ناهه قان ته مه یه .

١٨ ته ی که لی خاوه ن باوه ران ! ته شی له خودا بترسن ؛ با هه رکه سی بیننه وه
به ر چاوی خوی ، بۆسه یینی چه ی وه پیشه خوی خسته وه ترستان له خودا
هه یی . خودا له هه رکاری ده یکه ن ناگاداره .

١٩ نه چن وه کو نه وانه بن که خودایان له بیرکردو خواش نه وانی له بیره خویان
برده وه . نه وانه له ری لاده رن .

٢٠ ته وکه سانه ی جه هه نده مین ، وه ل ته وکه سانه ی به هه شتین ، وه کویه ک
نین . هه ر نه وانه ی له به هه شتن ، به خته وه رن .

٢١ ته گهر ئیمه ته م قورئانه ن نارد بایه ته سه رکه ژیک ، تۆده تدی که داهاتوه و
له ترسی خوا له ت له ت بوه . ته م نمونه ن بۆ مه ردم دینینه وه ، به شکۆ
نه وان رابمینن .

٢٢ ته و خودایه کی ته وتۆیه که غه یره ژئه و که س بۆ په رستنن نابن ؛ له نه دیارو
له دیاران ناگاداره و دلا وایه و دلۆقانه .

٢٣ ته و خودایه - که له وه به دهر شیاوی په رستنیک نیه - پادشایه ؛
له که مایه سی به دۆره ؛ سه ر چاوه ی هیمنایه تی ، هیمنی دهره ؛ به سه ر
هه مؤشت راده گا ؛ گش ده سته لات به ده س ته وه ؛ به سه ر هه مؤشتدا
زاله ؛ هیچ شتی دهرۆستی نایه . پاکه خودا له وشتانه ی نه وان ده یکه نه
شه ربکی .

٢٤ هه ر ته وه خودای وه دی هیننی داهینه ری وینه گهر ؛ ناوی هه ره جوان بۆ
ته وه ؛ هه رشتیکی له عاسمانان و زه میندان ، په سنی پاکی ته وده دهن و
هه ر خۆیه تی به ده سته لاتن له کارزان .

موسه حینه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ
إِلَيْهِم بِالْمُودَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
وَأَيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهْدًا فِي سَبِيلِي
وَأَبْغَاءَ مَرْضَاتِي تُسْرِتُونَ إِلَيْهِم بِالْمُودَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ
وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ❶ إِنْ
يَشْفِقُكُمْ يُكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَسْطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ
بِالسُّوءِ وَوَدُّوا أَنْ تُكْفُرُوا ❷ لَنْ نَنْفَعَكُمْ أَرْحَامَكُمْ وَلَا أُولَادُكُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ❸ قَدْ
كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمِ
إِنَّا بَرَاءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ ❹
قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبْنَيْهِ لَا سَتُغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
رَبَّنَا عَلِمَتْ نَفْسُكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنبَأْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ❺ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَآغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❻

وێنا و ئۆڤا که کەڵە و کەڵە لۆڤانه

١ ئە ی گەلی خاوەن باوەڕان! مەبنە دۆستی دوژمنانی من و خۆتان. ئێوە دۆستایەتیو بەوان رادەگەینن؛ کە چی ئەوان بەودینە راستەقینە یە کە بۆ ئێوە هاتۆ، برۆیان نیە [وا] لە بەر ئەوە بەخودای پەرورە رنده تان بە باوەڕن، ئێوە و پیڤە مەبەر لە زیدی خۆ دە رده کەن. ئەر بۆ خەزا لە رای من و رەزامە ندیم دە رده کەون، [دۆستایەتی ئەوان مە کەن]. بە نامە کی پێان ئێژن: خوشمان دەوین؛ کە چی ئەمن لە هە رشتی دەیشێرنە وە و هە رشتی ئاشکرای دە کەن، لە خۆتان ئاگادار ترم. کئی لە نگۆ ئە و کارە بکا، رێگە ی راستی لێ تیکچۆه.

٢ ئە گەر دە گیریان بکەون، دوژمنایەتیتان دە کەن؛ بۆ ئازارتان دە ست و زمان وە کار دە خەن؛ حە ز دە کەن لە دین وەر گە رێن.

٣ رۆزی سە لا، نە خزمانۆ نە جگەر گۆشە کانیشتان هەر گیز دە فریاتان نایەن؛ لیکتان جودا دە کاتە وە و چی بیکەن خودا دە یبینی.

٤ ئیبراهیم و ئە وکە سانە ی دە گە ل ئە و بۆن، بۆنگۆ نمۆنە ی زۆر باشن؛ کە بە هۆزە کە ی خۆیان وت: ئیمە لە نگۆ و لە وشتانە ی - لە خوا بە دەر - دە پەرستن، بە دۆرین و باوەڕمان بە ئێوە نە ماو، تا هە تايە دوژمنایە تی و ریکۆنی کە و تۆتە نیوانمانە وە؛ تا ئە و کاتە ی ئێوە باوەڕ بە خودای تاقانە دینن. جیا لە وە کە ئیبراهیم بە ئاپێ خۆ گۆت: داوای خوشبۆنت بۆ دە کەم؛ دە ربارە ی تۆ هیچی ترم بۆ دە گە ل خودا ناکرێ. ئە ی پەرورە رنده ی گلامان! خۆمان بە تۆ سپارد وە و هە مۆمان رۆمان دە تۆیە و وە گە رانی دوا رۆژیش هەر بە رە و تۆیە.

٥ ئە ی پەرورە رنده ی هە مۆمان! مە مانخە بەر تیرو تانە ی ئە وانە ی کە تۆناناسن؛ لە گونا هیشمان ببۆرە؛ هەر خۆت خاوەن دە ستە لات ی لە کار زانی.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾ عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَجْعَلَ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٧﴾ لَا يَنْهَىٰكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَىٰكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمْ الْمُؤْمِنَاتُ
مُهَاجِرَاتٍ فَاِمْتَحِنُوهُنَّ ۚ إِنَّهُنَّ عَلِمْتُمُوهُنَّ مَوَدَّةً فَإِن عَرَفْتُمُوهُنَّ
فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَءَاتُوهُم
مَا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ
وَلَا تُمْسِكُوا بِعَصَمِ الْكُفَّارِ وَسَتَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ وَلَيْسَتِلَا مَا أَنْفَقُوا
ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
شَيْءٌ مِّنْ أَرْوَاحِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَرْوَاحُهُمْ مِّثْلَ مَا أَنْفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

٦ بی گومانه ئه وانه نمۆنه ی باشن بۆ ئیوه و بۆ ئه و که سه ی که هومیدی به خودا و روژی سه لا هه به . هه ره که سیکیش خۆده بویری ، خودا په کی پئی ناکه وی و هه ره شایانی په سن دانه .

٧ شایه د خودا له ناو ئیوه و ئه و که سانه ی دوژمنایه تیو ده کردن ، دۆستایه تی دامه زرینی . خوا توانایه و خوا ده بویری و دلۆقانه .

٨ خودا به رتان لی ناگرئی که ئیوه ده گه ل ئه وانه ی به گر ئیوه دا نه چۆن و له زیند وه ده ریان نه ناو ، چاکه یان ده رباره بکه ن و به یه کسانێ په فتاریان ده گه لدا بکه ن . خوا مروی خاوه ن ئینسافی خوه شه گه ره که .

٩ ته نیا هه ره ریگه تان نادا ده گه ل ئه وانه ببه ده دۆست که له سه ره دین ، شه ریان ده گه لتانا کردو ئیوه یان له زیندی خۆتان ئاواره کرد . له سه ره ده رکردنی ئیوه شه ، بۆنه پشتیوانی یه کتر . هه ره که سیش ببیته دۆستیان ، دیاره غه درئ له خۆده کا .

١٠ ئه ی گه لی خاوه ن باوه ران ! ئه گه ره ئنی به باوه ری ئاواره ده گاته لاتان ، بیانخه نه به ره زمۆنه وه . خوا له بیرو باوه ریان ئاگادارتره . گه ره ناسیتان به راستی بروادارن ، بۆلای خودا نه ناسانیان مه نیره وه . نه ئه مان به وان ده شین و نه ئه وانیش به مان ده شین . هه ره چیش به ختیان کردوه ، بیانده نه وه . گه ره ئیوه ماره یان که ن و ماره ییه که یان بده نی ، هیچ گوناهیکتان ناگاتی . ژنانی خودانه ناسانیان لای خۆتان گل مه ده نه وه ؛ هه ره چیتان لی به خت کردۆن بیسینه وه ؛ با ئه وانیش هه ره چیکی به ختیان کردوه داوای بکه ن . ئه مه ده ستوری خودایه که به نیوانتان راده کا . خودا زانای له کارزانه .

١١ ئه گه ره ئنیکیشان په وی بۆلای خاوه ن ناسه کان و ئیوه تالانتان لیگرتن ، به وکه سانه وا ژنه کانیان هه لاتۆن ، هینه ده بدن که داویانه . ترسیشۆ له و خودایه بی که برواتان پئی هیناوه .

يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ
 بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ
 بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ
 فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
 ﴿١٢﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 قَدْ يَدْسُوا مِنْ الْآخِرَةِ كَمَا يَدْسُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

سُورَةُ الصَّافَّاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
 ﴿١﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾
 كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
 اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقْتُلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ
 بُلَيْنٌ مَرْصُوصٌ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ لِمَ
 تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
 زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

١٢ ئەى پىڭەمبەر! ئەگەر ژنانى باوەردار دىنە لات و پەيمان دەدەن
 هیچ شتىكى - لە خوا بەدەر - نە پەرستن و تۆشى دزى و حيزى نە بن و
 منالى خويان نە كوژن و منالى تر بە درۆ نە كەنە منداڵ مێردەكانيان و
 بۆكارى چاك لە فەرمانى تۆ دەرنە چن، ئەو ساكە تۆش پەيمانيان دەگەل
 بەستە و لى خوشبۇنيان بۆ لە خودا داوا بكە. خوا دەبۇرئى و دلۇقانه.
 ١٣ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! مەبنە دۆستى ئەوكە سەنەى خودا غەزەبى
 لى گرتۆن، لە هاتنى رۆژى سەلا ناهومىدبۆن؛ وەكو خودانە ناسەكان
 لە مەريەكانى گۆرستان ناهومىدن.

سەف

و دنا و غودا كە دىنە دىر و دلۇقانه

- ١ هەر شتىكى لە ئاسمانان و زەمىندان، هەر پەسندى خوا دەدەن و هەر ئەو
 خاوەن دەستەلاتى لە کارزانە.
- ٢ ئەى گەلى خاوەن باوەرپان! بۆ داخپون و کردەوێ بە دۇدانىه؟
- ٣ خودا زۆر لەو تۆرەيە كە ئيوە شتىك بلێن و ولۆنەكەن.
- ٤ خوا ئەو كە سەنەى خوش دەوئى كە بۆ خەزا لە راي خودا، ريزدە بەستن؛
 ئيزى ديوارى قورقوشمە.
- ٥ كە مۇسا بە هۆزى خۆى گوت: گەلۆ! بۆچيم نازار دەدەن، سۇر دەشزانن كە
 من پىڭەمبەرى خودام بۆ لاى ئيوە؟ وەختى ئەوان خويان لادا، خوداش
 دللى وانى لادا. ئەوانەى لەرئى دەردە چن، خودا رینگەى بەرە و خويان
 نيشان نادا.

٢- داخپون: قسە دەكەن. لە ناخافتن: قسە كردن. ٣- ولۆ: بەم جۆرەز ولۆنەكەن: ئەوى گوتۆتانه

نەيكەن. ٤- قورقوشم: سەرب

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا
لِمَآ بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا
جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى
عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ
﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَذِلُّكُمْ
عَلَى تَحْرِيقِ نَجِيجِكُمْ مِنْ عَذَابِ آلِيمٍ ﴿١٠﴾ تَوَمَّنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكَنٍ
طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ
مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا
أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ
قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَثَامَنْتَ طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

٦ که عیسای کوری مەریه میش گوتی: ئە ی بەرە ی ئیسرائیل! ئە من پیڤه مەری خودام بۆلای ئیوه؛ ئە و تە و راتە دە سە لمینم که لە پیش مندا هاتو؛ مژدە و ئی بی پیڤه مەریک لە پاش من دی وە ناو ئە حمە د. وە ختی بە چە ند نیشانە ی دیاری دەرە وە هاتە لایان، گوتیان: ئە مە هەر بە ئاشکرا جادو.

٧ سا کئ لە وە نا هە قترە درۆ بۆ خوا هە لده بە ستی، لە وە ختی کا که بۆ ئیسلام گازی دەرکری؟ خودا گرووی غە درکاران بەرە و خوی شارە زانا کا.

٨ گەرە کیانە تیشکی خودا هەر بە فوی دە م وە کوژین. خواش تیشکی خوی هەر سەر دەرە خا؛ جا با خودانە ناسانیش خۆشیان نە یه.

٩ ئە و خودایه پیڤه مەری خوی بەر ی کرد، بۆر پەری و را گە یان دنی دینی راست، تا سەری خا بە سەر هە مۆ دینە کاند؛ جا با بت پەرستە کانیش خۆشیان نە یه.

١٠ ئە ی گە لی خا وە ن با وە ران! دەر تانە وئ ماملە یه کتان پی بیژم که لە ئازاریکی بە ژان رزگار وکا؟

١١ پر و او بە خوا و بە پیڤه مەری ئە و بینن و بە دارایی و گیانی خۆتان لە رای خودا تی بکۆشن؛ ئە مە بۆ ئیوه با شترە گەر بیزانن.

١٢ لە گونا هانۆ دەر بۆری و دەر تانباتە ناو باغاتیک جۆباریان بە بەردا دەر و او خانوی زۆر خۆش و خا وینتان لە بە هە شتی هە میشە ییدا دەر داتی؛ ئە مە دەر سکه و تی گەر وریه.

١٣ شتی تریش - که ئیوه حەزی لیدە کەن - یاریدە دانئ لە خودا وە سەر کە و تینیکی نزیکیش. ئە م مژدە یه بە با وە ردارە کان بدە.

١٤ ئە ی گە لی خا وە ن با وە ران! یاریکارانی خودابن، وە کو عیسای کوری مەریه م بە یارانی حە واری گوت: کئ بەرە وخوا دەر بیته یاریدەری من؟ دەرستە ی حە واریه کان وتیان: ئیمە یاریدەری خودابن. ئە و سا لە بەرە ی ئیسرائیل هیندیکیان بر وایان هینا و هیندیکیش هەر بی با وە رمان. ئیتر ئیمە خا وە ن با وە رە کانیا نین یار مە تی کرد، تا دەرۆستی دوژمنانی خویان هاتن.

٧- گازی دەرکری: بانگ دەرکری.

سُورَةُ الْحُجُّرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ
 الْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو
 عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا
 مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢﴾ وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ
 وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
 ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ
 يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ
 الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾
 قُلْ يَتَائِفُ الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ
 دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَسْمُنُونَهُ
 أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنْ
 الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ
 إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

جومعه

وئاو غودا كه ده لاند و د لوتانه

١ هه رچى له ناو عاسمانه كان و زه مينه، په سنى ته و خودايه دده دهن كه پادشايه كى پاك و دۇر له هه مۇ كه مايه سى و به ده سته لات و كارزانه.

٢ هه ر ته ويشه له ناو نه خوینده واراندا پیغه مبه ریکى له خویان بۆکل کردن، كه نیشانه كانى تهویان بۆوه خوینى و له کتیب و له کارزانی رایان بینى؛ هه ر چەند ته وان له پیشودا له و په رى گومرایى دا بۇن؛

٣ بۆ هیندى تریش له مانه، وا هیشتا پتان نه گه یشتون. خودا خواهن ده سته لاتی له کارزانه.

٤ ته مه چا که یه له خواوه، چه زى لى بى دهر باره ی هه ر که سى ده کا. چا که یى که لای خودايه، زور هیژايه.

٥ سه ر گوروشته ی ته و که سانه ی ته وراتیان پى هه لگرتون و له به رده ر چۇن، وه کؤ نه قلى ته و که ره یه که چه ندکتیى لى باره. سه ر گوزه شتى ناله باره بۆ ته وانه ی له نیشانه كانى خودا حاشایان کرد. خوداش ته وانه ی ناهه قن به ره وخوى شاره زاناکا.

٦ بیژه: ته ی ته وانه ی که جۇن ا نه گه ر ئیوه پیتان وایه - زیاد له مرو - هه ر ئیوه دۆستانى خودان، ده سا نه گه ر گفتو پاسته، مردنى خۇتان بخوازن.

٧ هیندیان خراپه کردوه، هه رگیز مردنى ناخوازن. خوداش له ناهه قیکاران ناگاداره.

٨ بیژه: ته و مه رگى که ئیوه لى راده کهن، هه ر ده وگاتى و پاشان هه ر ده تانبه نه وه لای زانای نه دیار و دیاران؛ ته وسا هه ر خوى پیتان ئیوى چيو کردوه.

٣- یانن: هیشتا به دنیا نه هاتون. ٤- یا: خودا خواهن چا که ی زۆر و زه به نده یه. ٥- یا: بیژه ته ی ته وانه ی

که بۇنه جۆله که!

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ
 فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 تَعْلَمُونَ ﴿١﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ
 وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
 ﴿٢﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ
 مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٣﴾

سُورَةُ الْمُنَافِقُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
 إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾
 اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ
 فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ
 وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعَ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُسَدَّدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ
 صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَتَلَهُمُ اللَّهُ أُنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

۹ ئەى گەلى خاوەن باوەران! ھەر وەختى لەرۆزى ھەينى بۆ نوێزى ھەينى
بانگ ئەدرى، ئێوە بە لەز بەرەويادى خودا بچن و کرپن و فروتن و ئىل کەن؛
گەر بيزانن، ئەمە بۆ ئێوە خاسترە.
۱۰ ھەرگا لە نوێزى بۆنەو، بە ھەردیدا بۆلابى و بۆچاکەى خودا بکۆشن و
گەلىک يادى خودا بکەن؛ شاھە تارگارىتان بى.
۱۱ ھەرگا ديتيان ماملەيه يان گەمەيه، بەرەو ئەوى بۆلاودەبن و تۆ بە پێوە
بە جى دێلن. بێزە: ئەوى لاى خودايە، لە گەمەش و لە بازىگەش
چاترە و خوا چاکترين رۆزى دەرە.

مونافیقون

وئەلەو فەداکە دەستە بەدەو کەلۆفانە

۱ وەختى دۆرۇ دینە لای تۆ، ئێژن: شاھە تیت بۆ دەدەين کە تۆ پێغەمبەرى
خودای؛ خواش دەزانى کە تۆ پێغەمبەرى ئەوى و خوا گەواھە کە -
بە راستى - ھەرچى دۆرۇن درۆزنن.
۲ سویندى خۆيان کردۆتە قەلغان خۆيان و لەمبەرن لەرێگەى خوداو
ئاکاریان زۆر نالەبارە.
۳ چونکە ئەمان، بەرى باوەریان ھیناوە و پاشان لەدين لاینداوە، جا
سەردلیان مۆرکراوە و دەھىچ ناگەن.
۴ ئەگەر چاويشت پێکەوتن، لەقە لافەتيان سەیرت دى. کە دەش پەيشن و تۆ
قسەکانیان دەبیسى، ئێژى دارن بە دیوار ھەلپە سێران. ھەر ھەرایەک
لەدۆى خۆيان دەزانن. ئەو دووژمن؛ تۆ خۆيان لى بياریزە. خوا بیانکوژى؛
ئەمانە رۆدەکوئى دەکەن؟ *

۴- قەلافەت: بېجەم. دەش پەيشن: قسە دەکەن.

ھەلپە سێران: ھەل سێران. * یا: چۆن لەرێگە لادەدرين؟

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَارِءُ وُسْمِهِمْ
وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ
أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ
اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ
لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُوا وَلِلَّهِ
خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ
﴿٧﴾ يَقُولُونَ لِنِ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لِيُخْرِجَنَا الْأَعَزُّ
مِنْهَا الْأَذَلُّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُلْهِكُمْ
أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩﴾ وَأَنْفِقُوا مِنْ مَا رَزَقْنَاكُمْ
مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي
إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾ وَلَنْ
يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

سُورَةُ النَّجْمِ

٥ خۆ ئەگەر پیشیان بۆتێ: وەرن پێغه مبه‌ری خودا داوای بە خشینۆبۆدەکا؛
سەربادەدەن. دەشیانبینی فیزدەنوینن و خۆلادەدەن.

٦ ئەگەر ئەتۆ داوای بە خشینیان بۆبکە ی، یان داوای بە خشینیان نەکە ی، بۆ
ئەوان تەوفیری نیە. هەرگیز خودا نایانبە خشی. خوا گرۆی لەرێ لادەران
بەرەوخۆی شارەزاناکا.

٧ هەر ئەمانەشن کە ئێژن: شتی مەدەن بە وکەسانە ی کە لای پێغه مبه‌ری
خودان، هەتا بلاوی لێدەکەن. هەمۆ سامان و گەنجینە ی ئەم
عاسمانان و زەمینەش سەر بە خودان؛ بەلام ئەو دۆرازانە هیچی
تێناگەن.

٨ ئێژن: ئەگەر گەڕاینەووە بۆمەدینە، بێگومان بەدەستەلاتان، رۆت و لاتێ
لێدەردەکەن. دەستەلاتیش هەر بۆخواو بۆپێغه مبه‌ری و ئاپۆرە ی
باوەردارانە؛ بەلام ئەو دۆرازانە هیچی نازانن.

٩ ئە ی گەلی خاوەن باوەرپان! سامان و زارولەکانتان یادی خواتان نابێ لەبیر
بەریتەووە. ئەوانە ی وایان بەسەردی، زیانبەرن.

١٠ لەو بۆیوەش کە ئێمە پێمان بەخشیون، لەرای خودای بەخت بکەن؛ بەر
لەوێ یەکنێ لە ئێوە مردن تەک بەتەکیەووەداو، بێژی: ئە ی پەرورەندە ی
من! بۆچی تاماوەیێ نزیک مەودات نەدام، کە ئەوسا خێران بکەم و
لەریزی کار چاکەکان بێم؟

١١ هەر کە سێکیش وەختی مردنی هابتی، خوا هەرگیز وەدرەنگی ناخا. خودا
لەهەرکاری دەیکەن، ئاگادارە.

تە غابرون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❶ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْكُمْ كَافِرٌ
وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ يَمَاتَعْمَلُونَ بِصِيرٍ ❷ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ❸
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ
عَلِيمُ الْبُذَاتِ الصُّدُورِ ❹ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُوءُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ❺ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى
اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌ حَمِيدٌ ❻ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي
لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ❼ فَآمَنُوا بِاللَّهِ
وَرُسُولِهِ وَالنُّورَ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ يَمَاتَعْمَلُونَ خَيْرٌ ❽ يَوْمَ
يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ النَّعَابِ وَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ
صَالِحًا يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ❾

وئاو فو کا که دلاک دلاو کا لوانه

١ هه رچی هه یه و له ناوی ئه و ئاسمانانه و زمینه یه، په سنی پاکی خودا ده دن. هه ر بۆ خوی فه رمانه وایه و سپاس هه ر بۆ ئه و ره وایه و بۆ هه موکاریک توانایه.

٢ هه ر ئه ویشه که ئیوه ی وه دی هیناوه. سا هیندیکتان باوه ر پۆ بی نه هیناوه و هیندیکیشتان به پروایه. هه رکاریکیش ئیوه ده یکن خوا ده بیینی.

٣ عه زمانه کان و زه مینی به راستی وه دی هیناوه و وینه ی بۆ ئیوه کیشاوه و شکلی فره جوانی دانی و هه ر بۆلای ئه ویش دینه وه.

٤ هه رچی له ناو عه زمانان و زه میندایه ئه و ده یزانی؛ هه رشتیکیش بشیرنه وه و ئاشکراکه ن، ئه و ده یزانی و خودا له نهینی دلان ئاگاداره.

٥ ئاخۆ ئیوه ده نگ و باسی ئه وکه سانه و پۆ نه گه یوه که پێشۆ خودا نه ناس بۆن، سزای کرده وه یان چه شت و تۆشی ئازاری به ژان بۆن.

٦ چونکه ئه وان پیغه مبه ره کانی خۆیان به به لگه ی دیاری ده ره وه هاتنه لایان. ئه وسا وتیان: جاجۆن مرۆ ده توانن ری نیشان مه دن؟ ئه وسا حاشایان کردو رویان وه رگپراو خوداش په کی پۆ نه که وت و پۆ نیازه و هه ر شایانی په سن دانه.

٧ ئه وانه ی خویان نه ناسی، پێان وابو هه رگیز زیندۆناکرینه وه. بیژه: ئاری سویند به په روه رنده ی خۆم، بی سۆ زیندۆ ده کرینه وه؛ پێشتان ئیژن که چکاریکتان کرده وه ئه مه ش لای خودا هاسانه.

٨ ده سا ئیوه به روا بیئن به خوداو به پیغه مبه ری و به و رۆناکیه که هه ناردۆمانه ته خوار. خوداش له هه رکاری ده یکن ئاگاداره.

٩ له و رۆژه دا که هه موئان - له سه لادا - کۆوه ده کا، ئه وه رۆژی تیشکانه. هه ر که سنی خاوه ن باوه ر و ئاکار چاکه، هه ر خراپه یه کردۆیه، رای ده مالی و ده بنیرته ناو باغاتیک جۆباریان به به رداده پروا و هه تاسه ر هه ر تیاده بن. ئه مه یه ده سکه وتی گه وره.

٦-مه: ئیمه. نیشان مه دن: نیشان ئیمه بدن.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
 النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبَشَ الْأَمْصِيرُ ﴿١٥﴾ مَا أَصَابَ مِنْ
 مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ، وَاللَّهُ بِكُلِّ
 شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ
 إِلَّا هُوَ عَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٨﴾ يَتَأْتِيهَا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عُدُوكُمْ
 لَكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعَفَّوْا وَتَصَفَحُوا وَتَغْفِرُوا
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
 فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٠﴾ فَأَنْفِقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ
 وَأَسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ
 يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢١﴾ إِن تَقَرَّبُوا
 إِلَى اللَّهِ قَرْضًا حَسَنًا يُّضْعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
 حَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٣﴾

سُورَةُ الطَّلَاقِ

١٠ ئەو کەسانەش کە خودایان نەناسیوە و نیشانەکانی ئیمەیان باوەرنەکرد، ئەوان یارانی ئاگرن و هەتاسەر هەر تیا دەبن و چارەنۆسیان زۆر خراپە.

١١ کەس هیچ بە لای بەسەرناوە، مەگین خودا فەرمان بدا. هەركیش بپروای بە خودای، دلی شاره زای خۆی دەکا و خودا هەمۆشت دەزانێ.

١٢ بەر فەرمانی خودا بن و پێغه مەرچی و ت وابکەن. خۆ ئەگەر خۆشۆببۆین، لە سەر پێغه مەری ئیمە، هەر هیندەیه - بە ئاشکرا - رابگەینێ.

١٣ خودای مەزن، بە غەیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرستەن نابێ. باوەرداران با خۆ بە خودا بسپێرن.

١٤ ئەو کەلی خاوەن باوەرێن! هیندیک لە زانی ئیوە و منالانۆ دۆمەنتان؛ خۆتانیا ن لێ پاریزن. ئەگەر چاویان لێ بپۆشن و وازی نەبێن و بیانەخشن، خوداش لە گونا هە بۆری و دلۆقانه.

١٥ ئەو دارایی و منالانە ی هەتەن، مایە ی ئەزمۆن. پاداشتی کە لای خودایە، ئەو هێزایە.

١٦ دەبێ لە خودا بترسن تا دەتوانن؛ گوێ پادێرو بەرفەرمان بن؛ مال لە پای خودا ببەخشن، بۆتان چاکەو؛ ئەو کەسانە ی لە پێدی خۆ دەپاریزن، ئەوانە پزگەرەکانن.

١٧ ئەگەر ئیوە وامی پەرەو بە خودا پەواببینن، چەندقات پیتان ئەداتەو و لە گونا هانۆ خۆش دەبێ. هەر خودا بۆ شوکر دەبێ و لە سەر خۆیە.

١٨ لە پەنامەکی و خۆیا یان ئاگادارە؛ بە دەستەلات و کارزانە.

تەلە

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلَّقْتُمُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا
 الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ
 وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ
 اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ
 اللَّهُ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
 بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ
 وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ كُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ
 بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ
 مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ وَإِنَّ اللَّهَ
 بَلِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَالَّتِي بَاسَنَ
 مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ
 وَالَّتِي لَمْ يَحْضَنْ وَأُولَتْ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
 وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ
 إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴿٥﴾

و داناو خۆدا که داناو داناو

١ ئە ی پێغه مبه را ئە گەر و نانو ته لاق دان ، ماوه به کیان بۆ دیاری که ن و بیبۆ ئێرن . له خودای پهروه رنده تان شهرم بکه ن . له مال خۆیان ده ریان مه که ن ؛ ده ریش نه چن . جا مه گین هه ر به ئاشکرا کاریکی شۆره یی بکه ن . ئە مه که وشه نی خودایه و هه رکێ له که وشه نی خودا به ولاتر چێ ، نا هه قی له خۆی کردوه . تۆ چزانی ، له وانه یه له پاش ئە مه خوا شتی تر وه دی بێنی .

٢ سا هه رکاتی ماوه که ی خۆیان به سه ربرد ، ئە وسا به ته رزیکی په سند رایانگرن یان لیان جیا بینه وه ؛ به شیوه یی که له ناو خۆتاندا باوه . دۆکه سی راست و دروستیش هه ر له خۆتان له مکاره ئاگادار بکه ن ، که شایه تی بۆ خاوبه ن . هه رکێ برۆای به خواو پۆزی سه لاهیه ، به مه ئامۆزگاری ده کرین . هه رکیش له خودا بترسی ، ده رویکی لی ده کاته وه .

٣ له شویته که وه بزوی بۆ ده نیتری که به خه یالیدانایه . هه رکێ خۆی به خوا بسپیترێ ، ئە وی به سه ؛ خوا به مه به ستی خۆی ده گا . دیاره خودا بۆ هه رشتی ئە ندازه یه کی داناوه .

٤ ئە و و نانه و که له عوزر پێدا هاتن نا همی ن و ئە وانه ی که عوزر ناشۆن - نه رشکتان بو - ئە شتی سی مانگ چاوه نۆربن . ئە وانه ش که سکیان هه یه ، ماوه ی چاوه نۆربه که یان دانانی سکه که یانه . هه رکیش له خودا بترسی ، خودا کاری هاسان ده کا .

٥ ئە مه فه رمانی خودایه بۆ ئیوه ی ناردۆته خواری . هه رکیش له خودا بترسی ، خه تاکانی داده پۆشی و پاداشی گه و ره ی ده داتی .

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وَجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِضَعْفِهِنَّ
 عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمَلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
 فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأَمْرُهُمْ بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ
 تَعَاَسَرْتُمْ فَسِئْرَضْعُ لَهُ أُخْرَى ⑥ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ
 وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا
 إِلَّا مَاءً آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ⑦ وَكَاتِبِينَ مِنْ قُرَيْشٍ
 عَنَّتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَبْنَاهَا
 عَذَابًا نَكِرًا ⑧ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عِقَبُهُ أَمْرًا خَسِرًا ⑨
 أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَتَأُولَى الْآلَبِ الَّذِينَ ءَامَنُوا
 قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ⑩ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ
 لِيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
 وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ⑪ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
 سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَنْزِلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِنَعْلَمَ أَنَّ
 اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ⑫

۶ له هه رکۆیدا خۆتان دهوین - به رانبهر به دهس روینتان - جیی ئه وانیش بکه نه وه. هینده شیان زۆر بۆمه هینن که بیانخه نه ته نگانه وه. گهر منالیشیان له سکدا، ئیوه لیان به خت بکه ن تا سکه که یان داده نین. نه وسا نه گهر شیریان دا به منداله که و، کرای خۆیانیان بده نی و له ناو خۆتان به ته رزی ره واپیک وهرن. خۆ نه گهر پیکیش نه هاتن، بایه کئی تر بۆی شیربدا.

۷ کئی دارایه، له دارایی خۆی به خت کاو کیش بۆیوی که م پی که یوه، له وه نده ی خودا پیداوه به خت بکا. خودا ئه رک ناخاته سه رکه س، مه گین له وه نده ی پیداوه. خوا زۆ له پاش ته نگانه فه رحانی دیتی.

۸ شارگه لی زۆر له فه رمانی په ره رنده ی خۆیان و پیغه مبه رانی وه ده رکه وتن؛ نه وسا پیمان بۆاردنه وه؛ بۆاردنه وه ییکی زۆر توندو ئازارمان دان به ئازاردانیکی دژوار.

۹ ئیتر ئاکامی ئاکاری خۆیان چه شی و هه مۆ به ره می کرده یان هه ر زیان بۆ. ۱۰ خودا بۆیان جه زره به ی زۆر توندو تیژی ئاماده کرد. ده سا ئه ی خاوه ن ئاوه زان! ئه وانه ی خاوه ن باوه رن، ئه شی له خودا بترسن. ئه و خودا قورعانی بۆ ناردونه خوار.

۱۱ پیغه مبه ریکی ناردوه که نیشانه رۆن که ره وه کانی خواتان بۆوه خوینی، تا ئه وانه ی به باوه رو ئاکار چاکن له تاریکایی ده ربخاو به ره و رۆشناکیان به ری و هه رکیش به خوای برۆا هه بی و ئاکار چاک بی، ده ییتر ته ناو باغاتیک جۆباریان به به ردا ده رو او هه ر وه هه ر، هه ر له وئی ده بن. دیاره خودا بۆیوی باشی ده داتی.

۱۲ ئه و خودایه ی حه وت عه زمان و وه ک ئه وانه ش، زه مینی وه دی هی ناوه؛ فه رمانی به نیوانیاندا دیت و ده چی. تا بزانی خوا بۆ هه مۆشت توانایه و زانستی خوا هه مۆشتی ده وه رداوه.

سُورَةُ التَّجْوِينِ نَمِرٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَتَأْتِيَ النَّبِيَّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَرْوَاحِكَ وَاللَّهُ
 غَفُورٌ رَحِيمٌ ① قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ
 وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ② وَإِذَا أَسْرَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَرْوَاحِهِ حَدِيثًا
 فَلَمَّا نَبَأَ بِهِ، وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ، وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ
 فَلَمَّا نَبَأَ هَاهُنَا قَالَتْ مَنْ أَنْبَاكَ هَذَا قَالَ نَبَأَنِي الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ
 ③ إِنْ نَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ
 فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَلِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ
 بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ④ عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنْ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا
 خَيْرًا مِنْكُنْ مُسْلِمًا مُؤْمِنًا قِينًا تَنَبَّتْ عَبْدَاتٍ سَبَّحَتْ
 ثَنِيَّتٍ وَأَبْكَارًا ⑤ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفُسُكُمْ وَأَهْلِيكُمْ
 نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ
 لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ⑥ يَتَأْتِيهَا
 الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْنَدُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تَجَزُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ⑦

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ
 أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي
 مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
 مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا
 أَتِمِّمْ لَنَا ثَوْرَنَا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾
 يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ جِهْدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ
 وَمَأْوَاهُمُ جَهَنَّمُ وَيُسْ أَلْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَمْرَاتٍ ثَوَّجَ وَأَمْرَاتٍ لُّوْطٌ كَانَتَا تَحْتَ
 عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا
 مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾
 وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَمْرَاتٍ فِرْعَوْنُ إِذْ
 قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ
 وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمُ ابْنَتْ
 عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُّوحِنَا
 وَصَدَقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا مِنَ الْقَنِينِ ﴿١٢﴾

سُورَةُ الْمُلْكِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ
 الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾
 الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ
 تَفَوتٍ فَإِنْ جِئَ الْبَصَرُ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ أَرْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
 يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
 الدُّنْيَا بِمَصْبِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
 السَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَيُسْأَلُونَ الْمَصِيرُ
 ﴿٦﴾ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ
 مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾
 قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
 إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
 السَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحِّقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١١﴾
 إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

مولک

و د ناو غوډا که د د لاندو د لوانه

- ۱ مه زنايه تی و پایه به رزی بؤ نه و که سه ی ، خونکاری به دهس خوږه تی و له سه ر هه موش ت توانايه .
- ۲ نه وه که مردن و ژینی داهیناوه ، تا ئیوه تاقي کاته وه کامتان ئاکاری جوانتره . هه ر نه ویشه لی بؤرده ی خاوه ن دهسته لات .
- ۳ نه و که سه ی حه وئاسمانی چین له سه رچینی سازداوه . له دهسکاری نه و خوايه دا هيچ نارېکی يه ک نابینی . جارېکی تر تماشا که ، ئاخو قه لشیکی تېدايه ؟
- ۴ دیسانه وه چاوی پېدا بگېړه وه . سومای چاوت به داماموی و به راماموی به ره وخوت ده گه ریته وه .
- ۵ ئیمه ئاسمانی دنیا مان به زور چرا رازنده وه . کردیشمانن به که رسته ی راوه دوئانی شه ی تانان . نازاری گرپه داریشمان بوسا زکردون .
- ۶ بؤ نه وانه ش که بر وایان به په روه رنده یان نیه ، جه زره به ی جه هه نده م هه یه و ئای چ نه جامی خراپه !
- ۷ گه ر ده یانهاوینه ناوی ، نیله نیلی جه هه نده میان گوئی لی ده بی و هه ر هه لده چی .
- ۸ وه خته له داخا شق به ری . تا جونیکی تی داویون ، گزیره کانی جه هه نده م پیان ئیون : ئاخو ئیوه ترسینه رتان نه هاته لا ؟
- ۹ ئیون : به لی ، ترسینه ر هاتبه لا مان ؛ نه وسا باوه رمان پی نه کردو گوتمان : خوا هيچ شتی نه نار دوته خوار ؛ ئیوه بی سو له ناو گومرایي گه وره دان .
- ۱۰ نه شلین : نه گه ر گوئی بیس باین یاخوتی گه یباین ، نه ده بؤینه یارانی نه م ئاگردانه .
- ۱۱ ئاوا گونا هانی خو یان پی لی ده نیین . هه ی له ئارادا نه مینن نه م هه والانی دوژه هه ! ۱۲ نه و که سانه ی - له نه دیده - له په روه ری نیان نه ترسن ، لی خوشبؤن و پاداشی گه وره یان هه یه .

۲- لی بؤرده: گونا به خش. ۸- جؤن: دهسته، تاقم. ۱۱- پی لی نان: پین هاتن، قبول کردن.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمُ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا
يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ
الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ
﴿١٥﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ
تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَائِلٌ وَيَقِضُنَّ مَا
يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَنْ هَذَا الَّذِي
هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ
﴿٢٠﴾ أَمَنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَجُوا فِي عُتُوٍّ
وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَمْ أَنْ يَمْشِيَ مِكْبًا عَلَى وَجْهِهِ أَمْ هَدَى أَمَنْ يَمْشِي سَوِيًّا
عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ
فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢٦﴾

۱۳ ئیوه سرتە قسەبکەن، یان وەدەنگی بەرزى بیژن، ئەو لە پازى کە بەدلاندا دەبۆرى ئاگادارە.

۱۴ ئاخۆ کەسێ ئافراندویە، چۆن نازانی؟ وردیلەبین و ئاگادار، هەر خۆیەتی.

۱۵ ئەو کە ئەم زەمینەى بۆ کەوی کردۆن؛ شانەوشان تێیدا بگەرێن و لەبزیو کەى بخۆن. هەستانەو هەش بۆلای ئەو.

۱۶ ئاخۆ ئیوه لەو کەسەى لەعاسمانە ترسۆنیە، کە بەهەردا رۆتان بەرێ و لەپر زەوین بێتە لەرین؟

۱۷ ئاخۆ ئیوه لەو کەسەى لە ئاسمانە ترسۆنیە، بارپێکی زیخ و چەوتان لێ هەل بکا؟ ئەو ساکە زۆییدەزانن هەرەشەى من چتوبو.

۱۸ خۆ بەرلەوانەش هەر هەبۆن بەنیشانەکانى منیان برۆا نەبو؛ سا چۆنیان بەگژدا هاتم.

۱۹ ئاخۆ ئەوان ئەو مەلەنەیان نەدیون کە لەسەرۆى ئەوانەو لەنگەریانەو بال لێک دەدەن؟ غەیرەز خودا کێ دەتوانی راگیریان کا؟ خودا بۆخۆى لەهەمۆشت چاوەدێرە.

۲۰ ئاخۆ بەغەیری ئەو کێیە سوپاو یاریدەدەرتان بێ؟ نەخێر خودانەناسەکان [بەخۆینی] خەلەتاو.

۲۱ ئەدى کێیە ئەو کەسەى بزیوتان دەدا، ئەگەر بزیوی لێ برین؟ نەخێر ئەوان لەسەر خۆ بەزل زانین و پەوینەو پێ داگرن.

۲۲ ئاخۆ کەسێ دەمەورپۆ بەهەردا دەخشێ چاکتر بەرێگە دەزانى، یان ئەو کەسەى بە ئاسایی بەسەر راستەپێدا دەروا؟

۲۳ بیژە: ئەو کە ئیوهى وەدى هێناو و گۆش و جەم و دلی دانى. ئیوه کەمتر شوکری دەکەن.

۲۴ بیژە: ئەو کە ئیوهى لەم زەمینەدا پەرژوبلاو کردۆتەو؛ لای ئەویش کۆدەکرێنەو.

۲۵ دەشلین: ئەگەر ئیوه راستن، ئەو بەلێنەو کەى دیتە جنى؟

۲۶ بیژە: تەنیا خودا لەمە ئاگادارە. من هەر ئەو نەدەم لەسەرە پیتان بیژم: دەبێ لە خودا بترسن.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّتَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي
 كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِی اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ
 أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ
 الرَّحْمَنُ أَمَّنَّابِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ
 ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْقَبَلَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِئْسَ الْاَقْلَامُ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا آتَتْ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾
 وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾
 فَسَتَبْصُرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَيِّكُمْ الْمَقْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
 أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِيعِ
 الْمُكْذِبِينَ ﴿٨﴾ وَذُوا لَوْتٍ ذُهْنٌ فَيَذْهَبُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِيعِ كُلَّ
 حَلَّافٍ مَهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَنَّاعٍ لِلْخِزْيِ مُعْتَدٍ
 أَشِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتْلٍ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ
 ﴿١٤﴾ إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

۳۰ بیڑہ: بہ من بیڑن ٹہگہ ر ٹاوہ کہ تان رُوچو بہ ناخی زہ وینا، ٹہ وسا کئی ٹاوی زہ لالی رہ و انتان دہ فریادہ خا؟

وہنا و فودا کہ کے لہند کے لود لوفانہ

[illegible]

سَنَسِفُهُ عَلَى الْحَرُطِ ۖ ﴿١٦﴾ إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا
لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَنْوُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ
وَهُمْ نَائِبُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَنَادُوا مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنْ
أَعِدُوا عَلَيْنَا حَرِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٢﴾ فَأَنْطَلَقُوا وَهُمْ يَخْفَوْنَ ﴿٢٣﴾
أَنْ لَا يَدْخُلْنَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَعَدَّوْا عَلَيَّ حَرْدٍ قَدِيرٍ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا
رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلْأَقْلَ
لَكُمْ لَوْلَا أَسْتِخُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحَنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ
بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا إِنَّا لَنَاقِلُونَ أَتَا كُنَّا طَائِفِينَ ﴿٣١﴾ عَسَى
رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَالْعَذَابُ
الْآخِرَةُ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ
﴿٣٤﴾ أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ
لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنْ لَكُمْ فِيهِ لَمَّا تَحْبِرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ
عَلَيْنَا بَلَاغَةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ إِنْ لَكُمْ لَمَّا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلِّمُوا إِلَيْهِمْ
بِذَلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا أَصْدِقِينَ ﴿٤١﴾
يَوْمَ يَكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

١٦ بەم زوانە سەری بێقلی داغ دەکەین. ١٧ ئیمە ئەوانەمان ئەزمۆ، وە
خواوەنانی باغەکەن بەرئەزمۆن دا، کە سۆنندیان خویند: سۆزی بەری
باخەکیان هەمۆدەرین. ١٨ «ئەگەر خواحەزکا» شیان نەوت. ١٩ ئەوساکە
ئەوان خەوتبۆن، لەلایەن پەرورەندەت را بەلایەکی بۆداباری. ٢٠ نێتر
وەکۆزەمینکی سۆتاوی قاقری لێ هات. ٢١ ئەوسا سۆزی، هەمۆبانگی
یەکتریان کرد: ٢٢ ئەگەر ئێوە میوەرین هەر بەیانی بگەنە سەرکیلگە
خۆتان. ٢٣ رێوە چۆن و پێکەوێ چەکیان دەکرد: ٢٤ کە نابێ ئەمڕۆچ هەزار
بیتەناو باخەکی ئێوە. ٢٥ بێاریان دا مەرجهکیان بەجی بینن؛
واشیان دەزانی دەتانی. ٢٦ وەختی چاویان پێداگیرا، وتیان: رێمان
لێ تیکچۆ. ٢٧ نەخیر، ئیمەین بەش براوین. ٢٨ بە ئاوەزترینەکیان گوتی:
ئەدی پێمەنەوتن بۆ پەسنی پاکی خوا نادەن؟! ٢٩ گوتیان: ئیمە
پەرورەندەکی خۆمان بەدۆر لە کەمایەسی دەزانین؛ ئیمە
ناھەقیمان دەکرد. ٣٠ ئەوسا پۆیان کردەیهک و سەرکۆنەکی یەکتریان
دەکرد. ٣١ وتیان: هەی مال وێران خۆمان، ئیمە هەلەرویمان کرد.
٣٢ شایەتا پەرورەندەمان لەوێ چاترمان بدات؛ ئومێدمان هەر بە
پەرورەندەکی خۆمانە. ٣٣ ئازاری [دنیا] ئاوايه. گەر بزانی، بێگومان
ئازاری دواپۆژ دواوتره. ٣٤ بۆ ئەوانەکی خۆپاریزن، لەجەم پەرورەندەکی
خۆیان باغاتێ پرخۆشی هەیه. ٣٥ ئاخۆ ئیمە باوەرداران وەکۆ بەدکاران
دادەنێن؟ ٣٦ چیتانە؟ کۆپێ رادەگەن؟ ٣٧ ئاخۆ کتیبیکتان هەیه کە
لەویدا دەیخویننەو؟ ٣٨ هەرچی خۆتان دەتانهوێ تێدا هەیه؟ ٣٩ یان
سۆندیکتان لەسەرمانە کە هەتا رۆژی سەلایە هەر چیتان دەوێ ئەوێ؟
٤٠ لێان پرسە: کێ دەستەبەری ئەم کارەس؟ ٤١ یان چەند شەریکیکیان
هەیه؟ ئەگەر راستن، با شەریکەکانیان بینن. ٤٢ ئەوێ رۆژی - کە
لەتوان - دەری دەلینگان دەکەون و پێان دەلێن سۆزەبەن و
ناتوان.

خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ
 (٤٣) فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ
 لَا يَعْلَمُونَ (٤٤) وَأَمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ (٤٥) أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ
 مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ (٤٦) أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ (٤٧) فَاصْبِرْ
 لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُكِنِّ كَصَاحِبِ الْخَوْتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ (٤٨) لَوْلَا
 أَنْ تَذَرُكَ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّي لَنُذِيَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ (٤٩) فَاجْنِبْهُ رَبُّهُ
 فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ (٥٠) وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ
 لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَنْ جُنُونٌ (٥١) وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ (٥٢)

سُورَةُ الْحَاقَّةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَاقَّةُ (١) مَا الْحَاقَّةُ (٢) وَمَا أَذْرَكَ مَا الْحَاقَّةُ (٣) كَذَبَتْ ثَمُودُ
 وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ (٤) فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ (٥) وَأَمَّا
 عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ (٦) سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ
 سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى
 كَأَنَّهُمْ أُعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ (٧) فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ (٨)

۲۳ چاوداده خەن و زەبۇنى دایاندە گری؛ که ئەمانە ئەوساکە ساق و چاقیش بۆن، پێتان وتۆن سوۆدە بەرن .

۲۲ تۆمن بێلە بۆ ئەوانە ی بەم قورعانە باوەرناکەن؛ که مکه م بۆیان لەدۆدە دەم، که هەر خۆشیان پێ نهحه سین .

۲۵ مەودا و ماوەشیان پێدە دەم؛ فێلم زۆر بەرێ و جێیه .

۲۶ ئاخۆ تۆ کرایە ی کارت لەوان دەوی، که لەزێر باری دەرنە چن ؟

۲۷ یان تەتە لە ی نەپێنە کانیان لە لایە و بۆخۆیان خەتی لێدە دەن ؟

۲۸ دەسا تۆ هەر بۆ فەرمانی پەرورە رندەت خۆراگر بە؛ نه چی وەک یارۆی ماسی یی، که لە داخانا هەر پیشی دەخواردە وەو ئەوساکە دەپارایە وە .

۲۹ ئەر دلۆقانی پەرورە رندە ی وەفریای ئەکە وتایە، بێ سو بە سەرکۆنە کراوی فرنی ئەدرایە رۆتە نیک .

۵۰ ئەوسا پەرورە رندە ی، ئەوی هەلباردو کردی بە یەک لە پیاو خاسان .

۵۱ وەختی خودانە ناسەکان قورعانیان بیس، هەر وەختابو بە چاوانیان هەلت دێرن . دەشیانگوت : بێ گومان دینە .

۵۲ که هەر بیرە وەر یەکی شە بۆ هەمۆ خەلکی دنیایە .

هاڤه

وێناو غوڤا که دێ هێندە دۆلۆقانه

- ۱ کارە ساتە که رۆدە دا . ۲ کام کارە سات ؟ ۳ تۆ چوزانی ئەو کارە ساتە چلۆنە ؟
- ۲ سەمۆدو عاد رۆداو دێکو تە که یان بە درۆدانا . ۵ هۆزی سەمۆد بە نەعرە تێکی بێ وێنە، قرانیان کرد . ۶ هەرچی هۆزە که ی عادیش بۆ، بە بایەکی هەر بە هێز لە بەین چۆن . ۷ ماوە ی حەوشە و وەش رۆزان، بە بێ وچان، ناردیە سەریان . لەم ماوە دا لاشە یان لێ تخیل ببۆن؛ دەت وت کۆتەرە ی دارخورمای ناو زراون . ۸ ئاخۆ تە تۆ پاشماوە یەکیان دەبینی ؟

۴۴- لە دۆدان: شل کردنی بەن و گوریس . ۴۷- تەتە ئە: پارچە تەختە یان پارچە بەردی پانکە ئە بۆ

لە سەرنۆسین . ۴۹- رۆتەن: زەوی گیالی نەرواو، قاقەر . ۵۱- دین: شیت، لێو .

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْحَاطِئَةِ ① فَعَصَوُا رَسُولَ
رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَابِيَةً ② إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَا كُفْرَ فِي الْبَارِيَةِ
③ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ ④ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ
نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ⑤ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّنَا ذَكَّةً وَاحِدَةً ⑥
فِيَوْمٍ يَمْيِذُ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ⑦ وَأَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ
⑧ وَالْمَلِكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ
⑨ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ⑩ فَأَمَّا مَنْ أُوْرِي
كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ⑪ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ أَوْفَاءُ لِكِتَابِي ⑫ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْقٍ
حَسَابِيَةٍ ⑬ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ⑭ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ⑮ قُتُوفُهَا دَانِيَةٌ ⑯
كُلُوا وَأَشْرَبُوا وَهْنِيًا يَمِيزًا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ
الْخَالِيَةِ ⑰ وَأَمَّا مَنْ أُوْرِي كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ⑱ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَةَ
⑲ وَلَمْ أَدْر مَا حِسَابِيَةَ ⑳ يَلَيْتَنِي كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ㉑ مَا أَغْنَى
عَنِّي مَالِيَةَ ㉒ هَلَاكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةَ ㉓ خُذُوهُ فَعَلَّوْهُ ㉔ ثُمَّ الْجَحِيمَ
صَلُّوهُ ㉕ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ㉖ إِنَّهُ
كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ㉗ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ㉘

۹ فیرعه ونیش و نه وانه ی به رله ویش بۆن و مه رد می شاره ژیرور وکراوه کانیش ،
 خه تایان کرد . ۱۰ دزایه تی پیغه مبه ری به روه رنده ی خو یان ده کرد . سا
 گرتیانی ، گرتنی له راده به ده ر . ۱۱ ئیمه - کاتی له هی هات و بواری بری ،
 له وشته دا که به سه ر ئاودا ده گه ری - هه لمان گرتن . ۱۲ تا بیکه ی نه
 بیره ی نه ره وه بۆ ئیوه و نه و گوینیانه ی له سه ر هه ستن ، وه ری بگرن .
 ۱۳ نه وسا هه رگا ته نیا جار یک ده که له شاخ ده میندرا ، ۱۴ نه م زه مینه و
 که وه کانیش هه لگیران و یه کجاره کی تیگ ده ته پین ، ۱۵ سا نه ورۆزه
 به سه رهاته که رۆده دا . ۱۶ نه م عاسمانه قه لیش ده باو له و رۆزه دا
 فشه له یه . ۱۷ فرشته ده چنه که ناران و ته ختی به روه رنده ی تۆ ،
 له سه رسه ری نه وانه وه - له و رۆزه دا - هه شت فرشته هه لیده گرن .
 ۱۸ نه و رۆزه ئیوه راده نین و هه رچی بۆشار دنه وه یه له ئیوه هه شار نادری .
 ۱۹ نه وسا هه رکێ نامه ی کرده ی نرابیته ده سستی راستی ، ئیژی : وه رن
 نامه که ی من بخویننه وه . ۲۰ من سۆر ده مزانی که تۆشی لی پرسینه وه
 هه رده بم . ۲۱ ئیتر نه و له ناو ژیانیکی خوشدایه ؛ ۲۲ له به هه شتیکی
 به رزایه ؛ ۲۳ میوه ی وا له به رده ستایه . ۲۴ سا بخۆن و بخۆنه وه نوۆشی
 گیانو ؛ نه مه بۆ نه و کارانه یه که له رۆژانی رابردۆ کردۆتانه . ۲۵ به لام که سی
 که نامه که ی ده نینه له پی چه پیه وه ، ئیژی : خۆزی نامه ی خۆم
 بێ نه درایه . ۲۶ نه شم زانیبا ده ر باره م چی تیدایه . ۲۷ خۆزی نه وسا مردنم
 یه کجاری بوايه . ۲۸ سامانم به هره ی بۆم نه بۆ . ۲۹ ده سته لاتم وا له به یین
 چۆ . ۳۰ سا بیگرن و زنجیری که ن . ۳۱ نه وسا بۆ دۆزه ی بیه ن . ۳۲ پاشان
 له ناو زنجیریکی هه فتنی گه زی شه ته ک ده ن و ره کیشی که ن . ۳۳ نه و
 باوه ری به خودای مه زن نه دیتا . ۳۴ بۆنان دان به هه ژارانیس هه یج که سی
 دنه نه ده دا .

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾ لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِثُونَ ﴿٣٧﴾ فَلَا أَقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تَأْتُوا مَثُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا يَقُولُ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذْكُرُونَ ﴿٤٢﴾ نَزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ نَقُولُ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّهُ لَلَّذِكْرُ لِلْمُنْفِقِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ الْمَجَلَّةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ﴿٢﴾ مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَاهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْهَلْهِلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْأَلُ حِمِيمٌ حِمِيمًا ﴿١٠﴾

- ۳۵ جا نه مړو ليروكانه دا، چدوستی نين .
 ۳۶ خواردن نيه، مهگين كيماوی زامداران .
 ۳۷ ناڅخون، مهگين خه تاكاران .
 ۳۸ سا سوينده كه بهوشته ی ئيوه ده بينين،
 ۳۹ بهوش كه ئيوه نايبين،
 ۴۰ نه وه قسه ی راسپيراوی بهر كه تی یه .
 ۴۱ نه وته ی هه ستياريشه ؛ كه متر باوه ری ده هینن .
 ۴۲ وته ی فالگره وهش نيه . كه م وایه بیر بکه نه وه .
 ۴۳ نارد راوه ته خواره وه، له وه دی هینی گش جیهان .
 ۴۴ نه گهر هیندی له قسه کانی به ده م ئیمه وه کردبا،
 ۴۵ گومان نيه، به هه مۆ توانا ده مانگرت .
 ۴۶ نه وسا رهگی لامیشیمان هه لده بری .
 ۴۷ كه سیش له نگۆ نهیده توانی له مپه ری بی .
 ۴۸ نه م قورعانه بیره وه ری به ئه وانه ی خو پارێزن .
 ۴۹ بی گومان ئیمه ده شزانین تیتاندا هه ن باوه رنه كن .
 ۵۰ دیاره نه مه حه سره تیشه بۆ نه م خودانه ناسانه .
 ۵۱ كه دیاریشه راستیکه هیچ گومانیکي تیدانیه .
 ۵۲ تۆ به یادی ناوی پهروه رنده ی گه وره ت، هه ر په سنی پاکی نه و بده .

مه عایر

و د ناو غودا که د ده لده دودا لوتانه

- ۱ یهک داوای کرد نازاری بی، ۲ بۆ له خودا به دۆره کان، هیچ له مپه ری نه یه ته بهر . ۳ له خوا ی خییو چه ند پله وه . ۴ فرشته کان و جو برائیل له رۆژیکا به ره و نه و بی هه لاده چن، كه رپی په نجاهه زار ساله . ۵ تۆ خو بگره به خو گرتنیکی په سند . ۶ نه وان به دۆری ده بینن . ۷ ئیمه ش نزیکي ده بینن .
 ۸ رۆژی عاسمان وهك حه لاندی كانزاده بی ؛ ۹ كه زانیش وهك هری ده بن ؛
 ۱۰ تاوال له تاوال ناپرسی ؛

۴۱- هه ستیار: شاعیر.

۸- هه لاندن: تاوانده وم . كانز: هه رچی له كان په یداده بی. ۹- هری: خوری، په شم.

يُبْصِرُونَهُمْ يَوْمَ الْمُجْرِمِ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بَيْنِيهِ ❶
وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ❷ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُتَوَكَّلُ عَلَيْهَا ❸ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ❹ كَلَّا إِنَّهَا لَأَطْلَى ❺ نَزَاعَةٌ لِلشَّوَى ❻ تَدْعُوا
مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ❼ وَجَمَعَ فَأَوْعَى ❽ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَلُوعًا ❾
إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ❿ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ⓫ إِلَّا
الْمُصْلِينَ ⓬ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ⓭ وَالَّذِينَ فِي
أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ ⓮ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ⓯ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ
بِیَوْمِ الدِّينِ ⓰ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ⓱ إِنَّ عَذَابَ
رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ⓲ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ⓳ إِلَّا عَلَى
أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ⓴ فَمَنْ ابْغَى وَرَاءَ
ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ⓵ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ
⓶ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ⓷ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ
⓸ أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ ⓹ فَاِلَّذِينَ كَفَرُوا قَبْلَكَ مُهْطِعِينَ
⓺ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ⓻ أَيْطَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ
أَنْ يَدْخُلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ⓼ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ ⓽

۱۱ له بهریه کترین راده نین؛ تاوانبار فره حه زده کا - بۆرگاری له نازاری
 نه وی رۆژی - له باتی خۆی، کورپه کانی، ۱۲ هاوسه ریشی، براكه شی،
 ۱۳ نه و به شه له هۆزه که شی - که نه و ده به نای خۆده کرن - ۱۲ هه رچی
 له سه رزه ویش هه یه، گشتی بدا و پرگارببی. ۱۵ هه رگیز نابن؛ نه مه
 بلیسه ی ناگره. ۱۶ پیستی سه رو نازای نه نامی داده رنی. ۱۷ بانگیشتنی
 که سی ده کا که پشتی کرده دینه وه و تاوری وی نه دایه وه؛ ۱۸ نه وه که
 کۆی ده کرده وه و ده یخسته ناوسنۆقه وه. ۱۹ بن سو مرو بن تابشت و زۆر
 چاو چنۆک، چی کراوه. ۲۰ هه ر تۆشی ناگوزۆری بۆ، هاوارده کا. ۲۱ نه گه ر
 ده که ویتته خوشیش، چکۆسیکه. ۲۲ مه گین نه وانه ی نوۆخۆنن؛ ۲۳ نه و
 که سانه ی قه د نایه لن نوۆیان بچی؛ ۲۴ نه وی له سامانیشیاندا به شیک
 هه یه، ۲۵ بۆپارسه ک و دۆره به شان؛ ۲۶ نه وکه سانه که بر وایان به رۆژی
 سه لایه هه یه؛ ۲۷ نه وانه ش که له نازاری په روه رینیان نیگه رانن؛ ۲۸ - که
 نازاری په روه رینیان، بۆ ئارخه یان بۆنی نابن - ۲۹ نه وکه سانه ی که جی
 شه رمیان ده بارینن؛ ۳۰ مه گین له روی ژنی خۆیان یان نه وانه ی
 که نیزیانن؛ نه وسا سه رکۆنه ناکرین. ۳۱ سا هه رکه سی به ده رله مانه
 بخوازی، نه وانه له قاس لاده رن. ۳۲ نه وکه سانه ش که راگری ئامانه تی و
 به لینیانن؛ ۳۳ نه وکه سانه ش شایه تی به راستی ده ده ن؛ ۳۴ نه و
 که سانه ش که له سه رنمیژه کانیان چاوه دینن؛ ۳۵ نه وانه له ناو باخاندا
 به ریزه وه وه رگیراون. ۳۶ ده ی نه و بیدینه نه چیانه؟ دینه لات و
 به مۆنیکه وه ده روانن. ۳۷ ده سته ده سته له ئالی راست و چه به وه.
 ۳۸ ناخۆ هه ر یه کیک له مانه به ته مایه که به جیته ناو به هه شتی به خیر و بیر؟
 ۳۹ هه رگیز ناشن؛ نه وان بۆخۆیان ده زانن که له چیمان دروس کردۆن.

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَدِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرَ مَنْهُمْ
وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرَهُمْ مَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَانَتْهُمْ إِلَى نُصُبٍ يُوفِضُونَ
﴿٤٣﴾ خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِفُهُمْ ذَلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ أَنْ أَعْبُدُوا
اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا عَمَلَكُمْ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُمْ
إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى إِنْ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَايَ إِلَّا
فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْوَعَهُمْ
فِيءَ إِذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا
﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ
لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ۝١١ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَيَبْنِيَنَّ وَيَجْعَلْ
لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ۝١٢ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۝١٣
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۝١٤ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ
طَبَاقًا ۝١٥ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ۝١٦
وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۝١٧ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ۝١٨ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ۝١٩ لَتَسْلُكُوا مِنْهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ۝٢٠ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنِّي هُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ
مَالَهُ وَوْلَدَهُ إِلَّا خُسَارًا ۝٢١ وَمَكْرُؤًا مَكَرًا كِبَارًا ۝٢٢ وَقَالُوا
لَا تَنْذِرُنَا الْهَتَكُمُ وَلَا تَنْذِرُنَا وَدَاوِلَا سَوَاعَا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسِرًا ۝٢٣ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۝٢٤
مِمَّا خَطِيئَتُهُمْ أُغْرِقُوا فَأَذَلُّوهُمُ أَنْ أَرَأَوْهُمُ يُجَادُّونَهُمْ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَنْصَارًا ۝٢٥ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ
دِيَارًا ۝٢٦ إِنَّكَ إِن تَذَرَهُمْ يَفْضُلُوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا أَفْجَارًا
كَفَارًا ۝٢٧ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ
مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا نَبَارًا ۝٢٨

۱۱ تا له حه واوه بارانیک په له ده رتان بۆ بنیری. ۱۲ به دارایی و به کورانیس یاریو
 بداو باغاتو بۆ په یدا بکاو جو بارتان بۆ وه دی بنینی. ۱۳ چۆن له شکوی خوا
 ناترسن؟ ۱۴ که چی ئیوه ی پله پله وه دی هینا. ۱۵ ئاخۆ به چاو نه تاندیوه
 چتۆ خودا حه و به رزایی - توی له سه رتوی - ئافرانده ۱۶؟ له ناویاندا
 هه یفی تریفه دار کردو خۆریشی کرده چرایه ک. ۱۷ هه ر خودایه ئیوه ی
 له م زه مینه رواند، به پرواندن. ۱۸ پاشان ده و باته وه ناوی و دیسان
 ده رۆده کاته وه، به ده رکردن. ۱۹ هه ر خودایه هه ردی بۆ کردۆن به پرایه خ؛
 ۲۰ که هۆن له رینگه پان و به رینه کانیا، بێن و بچن. ۲۱ نوح وتی: ئه ی
 به روه رنده م! ئه مانه له من یاخی بۆن؛ ئه مانه شوین که سنی که وتۆن که
 سامان و فرزه ندانی - غهیره زه ره ر - هه یچی له وان زیده نه کرد.
 ۲۲ فیلیشیان کرد؛ به لام فیلنکی جانانه. ۲۳ وتۆشیانه: له وانه ی په رستۆتانی
 مه ته کنه وه و هه رگیز له «وه دد» و له «سواع» ده س به رمه ده ن؛ له
 «یه غۆس» و «یه عۆق» و «نه سر» یش هه ر وه تر. ۲۴ زۆریشیان گومرا
 کردوه؛ ده تۆش - به جگه له گومرایی - هه یچی له م سته مکارانه زیده
 مه که. ۲۵ به رانبه ر به گونا هه کانیا، به ئاو خنکان؛ ئه وسا خرانه ناو ئاگر.
 ئیتر له م خودایه به ده ر، یاریده ریان په یدانه کرد. ۲۶ نوحیش وتی:
 به روه رنده م! له م سه ر هه رده ئه و که سانه ی تۆ نانس، جو قه واریان
 لی مه هیله. ۲۷ چونکه ئه که ر بیانه یلی، عه بدانت گومرا ده که ن و هه ر
 زارۆیه کیشیان ببی، تاوانبار و سپله ده بی. ۲۸ به روه ریتم! من و داک
 و بابی من و ئه وانه ی به باوه ره وه له مالمدان و پیاوه کان و زنه کانی
 خاوه ن باوه ر عه فوبکه و نا هه قانیس به جارێ ته رت وتۆنا که.

۱۳- ئه م ئایه ته ناواش مانای دراوه ته وه: «چۆن له پێزگرتنی خودا نا هومیدن؟» مه به ست نه وه یه که: بۆ
 ئاکار و په فتارتان وانیه که ئومیده واربهن خودا له رۆزی سه لادا، پێرتان لێ بگری؟ «ته فسیری
 که شفاف». ۲۰- هۆن: ئیوه، نه نگو. ۲۶- جو قه وار: خاوه ن گیان، گیان له به ر.

سُورَةُ الْحَجِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَوْحَىٰ إِلَىٰ أَنَّهُ أُسْمِعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا
 عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَمْ نُشْرِك بِرَبِّنَا أَحَدًا ﴿٢﴾
 وَأَنَّهُ تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُ كَانَ
 يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَقُولَ الْإِنسُ
 وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالِ
 مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ
 اللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِثَتْ حَرَسًا
 شَدِيدًا وَشُهَبًا ﴿٨﴾ وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعِدًا لِّلسَّمِيعِ فَمِنَ
 يَسْمِيعِ الْآنَ يَجِدُ لَهُ شُهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ وَأَنَا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدُ
 بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَأَنَا مِنَّا الصَّالِحُونَ
 وَمِنَادُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَارِقِينَ قَدْ دَا ﴿١١﴾ وَأَنَا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَعْجِزَ
 اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَأَنَا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ
 ءَامَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾

جین

و لئاو خو داکه د لئاو د لئاو د لئاو د

۱ بیژ: پیم را که یه نراوه، چەند کەسێ لە جنۆکەکان گویان هەلخست؛ ئەوسا وتیان: ئیمە قورئانی سەیرمان بیست. ۲. بۆ راستە پێی یه رێبه ره و ئیمه باوه رمان پێ هیناو هه رگیز که سێ ناکهینه شه ریکی خودا. ۳. زۆر بلنده شکۆی پهروه رینی ئیمه؛ نه ژنی پهیدا کردوه نه فرزه نديک. ۴. دياره بێ ئاوه زه که مان ده رباره ی خوا قسه ی تو پر ره هاتی ده کرد. ۵. ئیمه پیمان وابو هیچ کهس - له مرووف و له جنۆکه - هیچ درۆیهک به ده م خواوه هه لئا به ستن. ۶. ده شمانزانی پیاوانی له به ره ی مرو، په ناده به ن به پیاوانی له جنۆکه و سه رکیشیان پتر ده که ن. ۷. ئەوانیش - هه ره وه کو ئیوه - لایان وابو هه رگیز خودا هیچ کهس زیندو ناکاته وه. ۸. ئیمه گهینه ئەم عه زمانه، دیمان پر ه له پاسداری توند وتو ل و ئەستیره گه لی راده خشن. ۹. ئیمه له چەند شوینی که وه رو ده نیشتین کو له بکهین؛ هه ره که سیکی له مه به ولا کو له بکا، مه شخه لێکی ده بینێ له بۆسه ی دایه. ۱۰. تیش نه که یوین ئاخو ده رباره ی ئەوانه ی له زه میندان، پر یاری خراپ داروه، یان پهروه رنیا ن ویستویه راسته ریا ن نیشان بدا. ۱۱. له ناو مه شدا کار چاک هه ن و تیشماندا هه یه وانیه؛ ئیمه گه لی رێگه مان وه به رخو داو ن. ۱۲. ئیمه له وه تیگه یشتوین که له زه مین ده ره قه تی خودا نایهین؛ ته نانه ت به هه لاتنیش له ده سته ی ئەو پرگار نا بین. ۱۳. وه ختی ئیمه ئەم رێ نیشانده ره مان بیست، باوه ری خو مان پێ هینا. هه ره که سیکیش پر وای به پهروه رنده ی بێ، نه له که مبو ئی ده ترسی، نه له غه در لیکرد نی.

۹- مه شخه ل: گری به رزی ناگر. بۆسه: که مین.

وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ
تَحَرَّوْا رَشْدًا ❶❷ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ❶❸
وَالْوِاسْتَقْمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا ❶❹ لَيَفْنِنَهُمْ
فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ❶❺ وَأَنَّ
الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ❶❻ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ❶❼ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ
بِهِ أَحَدًا ❶❽ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ❶❾ قُلْ إِنِّي
لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ❶❿ إِلَّا بَلَاغًا
مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَةً ❶⓫ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ❶⓬ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ❶⓭ قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ
مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ❶⓮ عَلِيمُ الْغَيْبِ فَلَا
يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ❶⓯ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ
يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ❶⓰ لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا
رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ❶⓱

۱۲ وا هیندیکمان موسولمانین، هیندیکیشمان له رینی لادهر؛ نهوانه ی که موسولمانن، رینگه ی راستیان دیوه تهوه.

۱۵ نهوانه ش که له رینگه ی راس لاینداوه، دهبنه ئیزنگی جه هه ندهم.

۱۶ گهر نهوانیش ههر له سهر ئهم رینگه یه بن، بئ گومانه له ئاویکی زه بنده تیراویان ده که یین.

۱۷ هه تا له ویدا بیان نه زموین، ههر که سیکیش له یادی پهروه رنده ی خو ی کلابیی، ئازاریکی زور دژواری به سهر دیتی.

۱۸ مرگه وته کان مالی خودان؛ دهگه ل خودا، هاواری که سی تر مه که ن.

۱۹ له ووده مه شدا که عه بدی خودا هه لویستا نوژی بکا، ههر وهخت بو له سهری بینه پارچه یه ک.

۲۰ بیژه: ئه من ههر هاوار له پهروه رنده ی خوم ده که م و که سی لی ناکه م به شه ریک.

۲۱ بیژه: من له ده ستم نایه زیانیکم بوتان بئی؛ یان بوخه مه سهر راسته ری.

۲۲ بیژه: من - به دهر له خودا - ههر گیز هیچکس په نام ناداو لای نه ونه یی، هیچ نه نویه کی شک نابه م.

۲۳ جا مه گین راگه یاندنیک له خوداوه و گه یاندنی په یامانی. ههر که سیکیش نافه رمانی خودا و پیغه مبه ری بکا، به شی ئاگری دوژه هه؛ تاهه تایه.

۲۴ تا نه وکاته ی نه وه یان دیته بهر چاوان که به ئینیان پیدراوه. جا ده زانن کنی یاوه ری بئ هیژتروه له ژماره شدا که متره.

۲۵ بیژه: هیچ ئاگام لی نیه نه وی به لئینو بی ده درئ، نزیکه یان پهروه رنده م مه و دایه کی بو داناوه.

۲۶ له نه دیاران ئاگاداره و نه یینی خو ی بو که سی ئاشکراناکا؛

۲۷ مه گین بو راسپاردیکی لئی رازی بی؛ نه وسا له پیش و پاشیه وه پاسه وانان به ری ده کا.

۲۸ تا بزانی به دروستی په یام گه لی پهروه رنده یان راگه یاند. هه مؤشتیشیان ده زانی و هه مؤشتی هه ژماردوه.

سُورَةُ الْمُرْجَمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَتَأْتِيَ الْمُرْجَمُ ١ قُرْ أَيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ٢ نَصَفَهُ، وَأَوْتَقَضَ مِنْهُ قَلِيلًا ٣ أَوْزَدَ عَلَيْهِ وَرَتَّلَ الْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ٤ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ٥ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ٦ إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ٧ وَأَذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ٨ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ٩ وَأَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ١٠ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهْلَهْمُ قَلِيلًا ١١ إِنَّا لَدَيْنَا أَنْكَالٌ وَجَحِيمًا ١٢ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ١٣ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهِيلًا ١٤ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ١٥ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ١٦ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ١٧ السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ١٨ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ١٩

موززه ممیل

وئاناو خوجا که دلاکندلاو کولوفانه

۱ نه ی ئه وکه سه ی خۆت به جلکان داپۆشیوه! ۲ شه و ههسته وه؛ مه گین که منی، ۳ له نیمه که ی؛ یان که میکی لێ دابره؛ ۴ یان که میکی ده سه ربخه. ئەم قورغانه ش به له سه رخۆیی بخوینه و به ره وانی. ۵ به م زوانه ئیمه و تارێ گرانته ده خهینه سه ر. ۶ شه ونخۆنی بۆرامانی جیدارتره و بۆ وتاریش له بارتیه. ۷ له رۆژیشدا مه ودا ی هات و چۆت درێژه. ۸ هه ر ناوی پهروه رنده ی خۆت به یادبکه و له غهیره ز ئه و، له هه مۆشت بته که وه. ۹ پهروه رینی خۆره لاته و خۆرا وایه؛ به غهیره ز ئه و هیچ شت بۆ په رستن نابێ. هه ر ئه و به بریکار بگره. ۱۰ بۆ ئه و قسانه ش که ئه یکه ن، خۆرا گر به. لیشیان لاده؛ به لایندانیکی په سندن. ۱۱ له منیش گه رێ ده گه ل ئه و بی باوه رانه ی ناز پهروه رده. تۆش مه ودا یه کیان بده یه. ۱۲ بی سۆزه نجیری سه نگین و جه هه نده م له لای ئیمه یه. ۱۳ خۆرا کیکی گه رۆگریش، ئازاریکی زۆر به زانیش. ۱۴ له و رۆژه دا بۆم ئه له رزی و که ژ ده هه ژین، کیوه کان ده بنه گردولکه ی په ملی خزۆک. ۱۵ ئیمه پیغه مبه ریکمان بۆ ئیوه کل کرد، شایه ت بی به سه رتانه وه؛ هه ر وه ک بۆ ئالی فیرعه و ن پیغه مبه ریکمان به رێ کرد. ۱۶ فیرعه ون به یا پیغه مبه ره که ی نه ده کرد؛ ئه و سا ئیمه ش ئازاریکی به زانمان دا. ۱۷ سا ئه ر ئیوه هه ر به بی دینی مانه وه، چلۆن خۆتان ده پارێزن له و رۆژه و منداله کانیش پیرده کا. ۱۸ عه زمانی پی شه قارده بی. به لینی خواش هه ر دیته جی. ۱۹ ئەم قورغانه بیره وه ریه که [بۆمه ردم]؛ کێ حه زبکا، به ره و پهروه رنده ی خۆی رینگه ده رده کا.

۱۴- بۆم: زه مین. هه ژان یا هه ژین: شه کانه وه. ۱۵- کل کردن: ناردن، ره وانه کردن.

۱۶- به یا کردن: به قسه کردن، به گوێ گرتن.

﴿١﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَى مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ، وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ
مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَن لَّنْ نَّحْصُوهُ فَتَابَ
عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَّرْضَىٰ
وَأُخَرُونَ يَصْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأُخَرُونَ
يُقِيلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
الزَّكَاةَ وَاقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ يَجِدُوهُ
عِندَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّذِينَ هُمْ بِأَنفُسِهِمْ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الْمُنَافِقِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَيَا بَاكٍ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾
وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾
فَإِذَا نُفِرَ فِي الْأَقْصَارِ ﴿٨﴾ فَذَلِكَ يَوْمٌ مِّدْيَ يَوْمٍ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ
غَيْرِ عَاسِرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ لَهُ مَا لَا
مَمْدُودًا ﴿١٢﴾ وَبَنِينَ شُهُودًا ﴿١٣﴾ وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ
أَن أَزِيدَ ﴿١٥﴾ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ﴿١٦﴾ سَأَرْهَقُهُ صَغُودًا ﴿١٧﴾

مودده اسلیر

وہاں خود اکہ دلاہند دلاو دلوفانہ

۲۰- یۆز، لوان، ره‌خسان. ۶- بۆش: فره، زۆر. یانی: پیت وایی که یه کجار زۆرت به خشیوه.

إِنَّهُ فَكَرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾ فَقِيلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قِيلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ
 ﴿٢١﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ
 يُؤْتَرُ ﴿٢٤﴾ إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾ سَأَصْلِيهِ سَقَرٌ ﴿٢٦﴾ وَمَا أَدْرَاكَ
 مَا سَقَرٌ ﴿٢٧﴾ لَا بُقِيَ وَلَا نَذْرٌ ﴿٢٨﴾ لَوْ أَهَّ لِلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ
 ﴿٣٠﴾ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا
 وَلَا يَزْنَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
 وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي
 مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا
 وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا أَصْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا لِأَحَدَى
 الْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرٌ لِلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ
 نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ
 ﴿٤٠﴾ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ﴿٤٢﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ
 الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمِ الْمَسْكِينِ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ
 الْخَائِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ ﴿٤٧﴾

۱۸ ئەو ھەر راماو ھەللی سەنگاند. ۱۹ ئەی مەرگی بئی؛ خۆی چۆنی
 لیکداو ھەو؟ ۲۰ دیسان نەزی؛ چۆنی بۆچۆ؟ ۲۱ لەپاشانا تواسای کرد.
 ۲۲ ئەوسا کە روی گرژ کردو ترش ھەلگەرا. ۲۳ لەپاشان پشتی ھەلکردو
 فیزی نواند. ۲۴ ئەوسا گوتی: ئەم قورعانە - ببی و نەبئی - جادویکە
 لەکۆنەو ھە یگێرپنەو ھە. ۲۵ ببی و نەبئی، ئەمە ھەر وتە ی مڕۆیە.
 ۲۶ بەم زوانە دە یھاویمە دۆزەقەو ھە. ۲۷ کوا ئەزانای دۆزەق چیه؟
 ۲۸ نە دە ھیللی و نە وازدینئی. ۲۹ پیستی مڕۆرەشەو دەکاو دەبرۆینئی.
 ۳۰ نۆزدە فرشتە ی لەسەرن. ۳۱ ئیمە بیژگە لە فریشتان، کە سمان نە کردۆتە
 کار بە دەستی ئاگر. بۆیەش ژمارە کە مان وا داناون تا خودانە ناسان
 بئەزمۆین. تا ئەوانە ی کە کتیبیان پندراو ھە، هیچ گومانیکیان نە مینئی. تا
 ئەوانەش بە باو ھە پین، باو ھەریان لەزیدە یی بئی؛ ئەو کە سانەش کە کتیبیان
 پندراو ھە باو ھەرداران، دۆدل نە بن. تا ئەوانە ی دەغەزیکیان لە دلدا ی ھە
 ئەوانە ی خودی نە ناسن، بیژن: خودا لەم نمونە نیشاندا نە چە ی
 ویستگە؟ ئاوا خودا ھە رکینی بوئی گومرای دەکاو کبی بوئی شارەزای دەکا.
 پێشمەرگە ی پەر وەرەندە ی تۆش - لە خوا بە دەر - کەس ژمارە یان
 نازانی. باسی دۆزەق ھەر بە تەنیا بۆ بیرەو ھەری مڕۆیە. ۳۲ نە چن باو ھەری
 پئی نە کەن؛ سۆند بەم ھە یقە، ۳۳ بەو شە و گارەش کە رادەکا،
 ۳۴ بەوسپیدە ی رۆبەندی خۆو ھەلا دەدا، ۳۵ ئەم ئاگرە یە ک لە بەلا
 گەورە کانە؛ ۳۶ تەزس و بەرمڕۆ ھینە. ۳۷ کئی لە ئیو ھە یلی لی بئی
 بیتە پێشی، یان بگەریتەو ھە دواو ھە. ۳۸ ھە مۆکە سیک لە گرۆی کردە ی
 خۆیدا یە. ۳۹ جا مەگین دەستە راستیە کان، ۴۰ لەناو باخان پرسنی
 لە یە کتری دەکەن، ۴۱ سە بارەت بە گونا ھەباران: ۴۲ چی ئیو ھە دە دۆزەق
 کیشا؟ ۴۳ ئیژن: ئیمە لە ریزە ی نوێژکەرەن نە بوین؛
 ۴۴ خۆرا کیشمان بە ھە ژاران نە دە بە خشی؛ ۴۵ لە کۆری ھەرزە بیژاندا،
 ئیمەش لە ھەرزە وێژان بوین؛ ۴۶ باو ھە پێشمان بە رۆژی سە لایە نە بو؛
 ۴۷ تا مردنمان لی میوان بو.

فَمَا نَنْفَعُهُمْ شَفَعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ
 ﴿٤٩﴾ كَانَهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ
 كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُتَوَفَّىٰ صُحُفًا مُّنْشَرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ
 الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ﴿٥٥﴾
 وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ النَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ الْقِيَامَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ﴿١﴾ وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيْحَسِبُ
 الْإِنْسَنُ أَنْ يَجْمَعَ عِظَامُهُ ﴿٣﴾ بَلْ قَدَرِينَا عَلَىٰ أَنْ تُسَوَّىٰ بَنَانُهُ ﴿٤﴾ بَلْ
 يُرِيدُ الْإِنْسَنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ﴿٥﴾ يَسْتَلْ أَيَّانَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرَأَ الْبَصَرُ
 ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ الْإِنْسَنُ يَوْمَئِذٍ
 أَيْنَ الْمَفْرُ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبِّئُ الْإِنْسَنُ
 يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ الْإِنْسَنُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ
 مَعَاذِيرَهُ ﴿١٥﴾ لَا تَحْزَنْكَ بِهِ لِسَانُكَ لَتَعْجَلَ بِهِ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ
 وَقُرْءَانَهُ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأَهُ فَاتَّبِعْ قُرْءَانَهُ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾

قیامت

وہنا، غودا کے دھندے ہو کر لوثانہ

۵۰۔ رہ قوک: سل کہ رہرہ وہ ک۔ ۵۲۔ وہ کمر: کرایہ وہ۔

كَلَّابٌ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢١﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ﴿٢٢﴾
 إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بِاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾
 كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَالْتَفَتِ
 السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿٢٩﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ
 ﴿٣١﴾ وَلَكِنْ كَذَّبَ وَقَتَلَىٰ ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ ﴿٣٣﴾ أَوْلَىٰ لَكَ
 فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ﴿٣٥﴾ أَيْحَسِبُ الْإِنْسَنُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾
 أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُنْعَىٰ ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ
 الذَّكَوَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٣٩﴾ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يُنْخِصَ الْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾

سُورَةُ الْإِنشَادِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَنِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا ﴿١﴾
 إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَنَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا
 بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾
 إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ
 الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾

تُنبأ

وہاں وہ خود اگے کھڑے ہو کر لوٹاں

۱. بئى گومانە ماو ەيەك لەم رۆژگارە بەسەرمۇدا تىيەرى و ئەو شتى نەبۇباس
بكرى. ۲. ئىمە مرون لەتۈككى ئاويتە وەدى ھىنا تا بىئەزمۇين؛ گويى
بىستىن و سۇماي دىتنيشمان پىدا. ۳. خۇمان رىگەمان نىشاندا؛ جا يان
شۈكرانەبۇيرە يان بى نەزان. ۴. ئىمە زنجىرو توققىكى گەلى زۆرو ئاگرى
بلىسە دارمان بۇبى دىنەكان سازداو. ۵. ئاكارچاكان لەبادەيەك
دەخۇنەو، ئاويتەكەي لەچەمەي كافۇرەو ەيە.

۲۰- هون: نېوه، نه نگو. ۲۱- تفت: تال. ۲۲- چاخ: کات، وهخت. ۲۳- له تهر: پوز.

عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ بِالْذَّرِيرِ وَيَخَافُونَ
يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾ وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا
وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا
﴿٩﴾ إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَتَطِيرًا ﴿١٠﴾ فَوَقَّعَهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ
الْيَوْمِ وَلَقَّعَهُمْ نَصْرَهُ وَسُرُورًا ﴿١١﴾ وَجَزَيْنَهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا
﴿١٢﴾ مُتَكِينِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمَهْرِيرًا ﴿١٣﴾
وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ قُطُوفُهَا نَذِيرًا ﴿١٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ ثَانِيَةً
مِنْ فَضِّهِ وَأَكْوَابَ كَانَتْ قَوَارِيرًا ﴿١٥﴾ قَوَارِيرًا مِنْ فُضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٦﴾
وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا
﴿١٨﴾ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا
﴿١٩﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَرَهُمْ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلُكًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُدُوسٌ
خُضْرٌ ذُخْرٌ وَالْأَسَاوِرُ مِنْ فُضَّةٍ وَسَقَمَهُمْ رُبُّهُمْ شَرَابًا
طَهُورًا ﴿٢١﴾ إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٢﴾ إِنَّا
نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ﴿٢٣﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعْ
مَنْهُمْ أَتِمَّا أَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾ وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾

۶ چه مه‌ییکه عه‌بدانی خوا له و ده‌نۆشن؛ به‌فیچقه‌ش هه‌لی ده‌قولینن.
 ۷ هه‌رجی له‌خۆده‌گرن ده‌یکه‌ن؛ ترسیشیان له‌رۆژی هه‌یه‌که به‌لاکه‌ی بۆ
 گلا ته‌نێته‌وه. ۸ له‌و خۆراکه‌ی که‌خۆیان چه‌زی لێده‌که‌ن، به‌هه‌زارو
 به‌هه‌تیوو به‌دیل گیراوی ده‌به‌خشن. ۹ ئیمه - هه‌ر له‌راهی خودا - ئه‌م
 خۆراکه‌تان ده‌ده‌ینی، نه‌پاداشیکمان لێده‌وه‌ی نه‌شوکرانه‌ش. ۱۰ ئیمه
 ترسی په‌روه‌رینی خۆمان هه‌یه‌له‌رۆژیکا که‌زۆر تۆش و نه‌گبه‌ت و
 پرمه‌ترسی‌یه. ۱۱ خودا له‌به‌لای ئه‌و رۆژه‌پاراستنی و تۆشی که‌شه‌و
 خۆشی کردن. ۱۲ چونکه‌ئه‌وان خۆراکه‌ر بۆن، له‌پاداشا به‌هه‌شت و
 چه‌ری پیدان. ۱۳ له‌به‌هه‌شتا له‌سه‌ر ته‌خت پال ئه‌که‌فن و نه‌تینی
 تاوی ده‌بینن، نه‌سه‌رمایی. ۱۴ سیوه‌ری دره‌خته‌کانی به‌سه‌ریانا
 شۆربۆنه‌وه و میوه‌که‌یان له‌به‌رده‌سته. ۱۵ به‌ده‌فری زێو به‌چه‌ندین زه‌رکی
 مینا، به‌سه‌ریانه‌وه ده‌گه‌رێن. ۱۶ زه‌رکی زێوین که‌راس به‌قاس سازیان
 داو. ۱۷ به‌وزه‌رکانه‌باده‌ییکیان پێ ده‌نۆشن، ئاویته‌که‌ی زه‌نجه‌فیله.
 ۱۸ چه‌مه‌ییکه به‌ناویدا په‌وان ئه‌بی؛ ناو‌راوه به‌سه‌لسه‌بیل. ۱۹ لاوانی - که
 هه‌ر به‌لاوی ده‌میننه‌وه - به‌سه‌ریانه‌وه ئه‌گه‌رێن؛ که‌ر بیان‌بینی
 وانه‌زانی مراری پرۆیندراون. ۲۰ که‌ر ده‌ییینی، هه‌ر خێرو خۆشی
 ده‌بینی و قه‌له‌مه‌ویکی زۆرگوشاد. ۲۱ پارچه‌ی ته‌نک و سفتی که‌سکیان
 ده‌به‌ردایه‌که له‌هه‌فره‌میش چێ‌بووه به‌زۆر مۆچه‌وانه‌ی زێویش
 رازاونه‌وه و په‌روه‌رینیان باده‌ی پاک‌ی پێ نۆشاو. ۲۲ ئه‌مه‌پاداشی
 ئیویه‌و ته‌قلاتان شایانی په‌زاهه‌ندی‌یه. ۲۳ ئیمه‌ین که‌ئهم‌قورئانه‌مان
 - ورده‌ورده‌و به‌ش به‌ش - بۆتۆه‌ناردوه. ۲۴ سا‌خۆبگره‌بۆفه‌رمانی
 په‌روه‌رنده‌ت؛ هه‌رگیز گوی له‌وانه‌مه‌گره‌تاوانبار یا پێ نه‌زانن.
 ۲۵ هه‌ر ناوی په‌روه‌رنده‌ی خۆت به‌یادبکه؛ هه‌مۆ به‌ره‌به‌یانان و ئیوارانیش.

۷- له‌خۆگرتن: له‌سه‌رخۆپنۆست کردن، نه‌در. ۱۹- مراری: مرواری، دور.

۲۱- که‌سک: سه‌وز. هه‌فرمیش: هه‌وریش. مۆچه‌وانه: ده‌سه‌ندی خشل.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٣٦﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٣٧﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٣٨﴾ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٣٩﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤٠﴾ يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٤١﴾

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَأَلْصَقْتَ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَالنَّشْرِ نَشْرًا ﴿٣﴾ فَالْفَرْقَتِ فَرَقًا ﴿٤﴾ فَالْمَلَقِيتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾ عَذْرًا أَوْ نَذْرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ سُفِفَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا الرَّسُلُ أَقْنَتَ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوْمٍ أُحِلَّتْ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٢﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٤﴾ أَلَمْ تُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ تَتَّبِعُهُمُ الْآخَرِينَ ﴿١٦﴾ كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٨﴾

۲۶ به شه ویش سوژده ی بۆبه ره و له درێژایی شه و گاریشدا هه ر په سنی باکی نه و بده . ۲۷ نه وان چه زیان هه ر له دنیای بی به قایه و رۆژی گران ده خه نه پاش خۆیا نه وه ! ۲۸ ئیمه وه دیمان هیناون و هه مۆ ئازای به نده نیانمان دا پینچاون ؛ هه رگاش چه زکه یین ، به چینیکی وه ک نه وانیان وه ده گۆرین . ۲۹ نه مانه بیر هینه ریکن ، هه رکئی چه زکا ریگه به ره و به ره وه ننده ی به دی ده کا . ۳۰ چه زکردنیش به نگۆنیه ، جا مه گین خودا چه زیکا . زانای کارزان هه ر خۆیه تی . ۳۱ هه ر کئی چه زکا وه به ر به زه یی خۆده خاو بۆ نه وانه ش که ناهه قن ، جزای به زانی سازداوه .

مورسولات وئاو فو کا که ده نده و ک لو فانه

۱ سۆند به وانه ی - یه ک له دوای یه ک - ناردراون ، ۲ به و با تونده نه ش هه لده که ن ، به هه لکردن ، ۳ به وانه ییش که نه پڕۆینن ، به پڕۆاندن ، ۴ به وانه ش به هه لوه واردن هه لداوین ، ۵ به وانه ش که یادی خودا ده خه نه به رد لانه وه ، ۶ بۆ به هانه لی قه تاندن یان ترساندن ؛ ۷ که هه رچی سۆزو پێده درئ ، هه ر دیته جی . ۸ سا هه ر ده منی ته ستیره کان کوژانه وه ، ۹ هه رگاش که لین ده که ویته عه زمانه وه ، ۱۰ هه رکاتیکیش که وان هه زان و تیک رۆخان ، ۱۱ هه رگاش واده بۆ پیغه مبه ران داندرا ، ۱۲ بۆ کامه رۆژ دوا خراوه ؟ ۱۳ بۆ رۆژی هه لآواردنی . ۱۴ کۆ زانیوته رۆژی هه لآواردن چیه ؟ ۱۵ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه ران . ۱۶ نه دی ئیمه پینشینه کانمان قهره کرد ؟ ۱۷ هه ر نه وه شمان ده گهل پاشینه کانیان کرد . ۱۸ هه ر نه وکاره ش به تاوانباره کان ده که یین . ۱۹ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه ران .

أَلَمْ تَخْلُقْهُمْ مِنْ مَّاءٍ مَهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَى قَدَرٍ
 مَعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَدِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
 أَلَمْ تَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوْاسِيَّ
 شَاهِقَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَّاءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
 أَنْظِلُّوا إِلَى مَا كُتِبَ بِهِ تَعْدِيَّتُهُ ﴿٢٩﴾ أَنْظِلُّوا إِلَى ظِلِّ ذِي ثُلُثِ
 شُعْبٍ ﴿٣٠﴾ لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ الْلَّهِبِ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ
 كَالْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
 هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْبُدُونَ ﴿٣٦﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ
 لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ فَإِنْ كَانَ
 لَكُمْ كَيْدٌ فِكِيدُوا ﴿٣٩﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
 ظِلِّلٍ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾ وَفَوْقَهُمْ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا
 بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ
 لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾ كُلُوا وَتَمَنَّوْا قَلِيلًا إِنَّكُمْ تُجْرَمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيَلَّيْ يَوْمَئِذٍ
 لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾ وَيَلَّيْ
 يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

۲۰ ناخۆ ئیوه نه ئاویکی بی بایه خ وه دی نه هینا ؟ ۲۱ له جیه کی پته ودا جین نه کرده وه ؟ ۲۲ تا ماوه بی دیاری کراو ؟ ۲۳ خۆ توانیمان ؛ ئای که چه نه چاکمان توانی . ۲۴ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه پان . ۲۵ نه دی ئیمه زه مینمان نه کرده مه کو ؟ ۲۶ بۆ یاوان و نه ماوان ؟ ۲۷ هر له ویشدا چه چای به رزن دامه زرانو ئاوی خوشن پی نۆشاندن . ۲۸ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه پان . ۲۹ وه پی که ون به ره وشتی که به درۆتان ده زانی . ۳۰ رپوه بچن به ره و سی به ری دۆکه لیکی سی چوکه ؛ ۳۱ سایه ناداو مروش له گره لانا دا . ۳۲ ماکی دۆکه ل پریشکه ی وا ده هاویژی کۆشک ئاسایی ؛ ۳۳ هر ده بیژی و شترانی به رگن زه ردن . ۳۴ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه پان . ۳۵ نه مرو رۆژیکه ناپه یفن . ۳۶ ریکه ی ته وازیشیان ناده ن . ۳۷ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه پان . ۳۸ نه مرو رۆژی هه لآواردنه ؛ ئیوه مان وه ل پشینان کۆکرده وه . ۳۹ سا نه گه ر فیلیکتان هه یه ، وه زن له خۆمی ده کارکه ن . ۴۰ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه پان . ۴۱ نه وانه ش که خودی ترسن ، له نیوانی سی به ران و کانیاوان ؛ ۴۲ میوه هاتیش هر چه ندی دلیان دبێژه . ۴۳ نه مه ش پاداشی ئاکارو ، سا بخۆن و بخۆنه وه ؛ نۆشی گیانو . ۴۴ ئیمه ئاوا پاداشی کارچاکان ده ده یین . ۴۵ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه پان . ۴۶ ئیوه ش گرو ی تاوانباران ! بخۆن و که می رابویرن . ۴۷ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه پان . ۴۸ نه گه ر که سی پیا ن بیژی ؛ کړنۆش به رن ، کړنۆش نابهن . ۴۹ نه وی رۆژی هاواره له بی باوه پان . ۵۰ ده سا نه وان - پاشی قورعان - به کام قسه برواده که ن ؟

۲۵- مه کو: جی کۆ بۆنه وه . ۳۰- چوکه: سوچ، گۆشه . ۳۵- په یشین: قسه کردن . ۳۶- ته وازی: عوزرخوازی .

سُورَةُ النَّبَاِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۝ (١) عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ۝ (٢) الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۝ (٣)
 كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ (٤) ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ (٥) أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ۝ (٦)
 وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۝ (٧) وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ۝ (٨) وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۝ (٩)
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۝ (١٠) وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝ (١١) وَبَنَيْنَا
 فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝ (١٢) وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝ (١٣) وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۝ (١٤) لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝ (١٥) وَجَنَّاتٍ
 أَلْفَافًا ۝ (١٦) إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝ (١٧) يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ
 فَنَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝ (١٨) وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝ (١٩) وَسُيِّرَتِ
 الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝ (٢٠) إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝ (٢١) لِلطَّاغِينَ
 مَنَابًا ۝ (٢٢) لِيَبْشِرَ فِيهَا أَحْقَابًا ۝ (٢٣) لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝ (٢٤)
 إِلَّا أَحْمِيمًا وَغَسَّاقًا ۝ (٢٥) جَزَاءً وَفَاقًا ۝ (٢٦) إِنَّهُمْ كَانُوا
 لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝ (٢٧) وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ۝ (٢٨) وَكُلُّ شَيْءٍ
 أَخْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۝ (٢٩) فَذُوقُوا فَلَئِنْ تَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝ (٣٠)

نه بهه و ناو فو کا که دلا ندلا وک لوانه

۱ له چی له یه کدی ده پرسن ؟ ۲ له دهنک و باسه که ی مه زن ؛ ۳ نه وه ی نه وان
له سه ری مشت و مریانه . ۴ نه خیر [هیچ برسی پیناوی] زؤ ده زانن .
۵ هه میسان [برسی پیناوی] زؤ ده زانن . ۶ نه دی ئیمه ئه م هه رده ن نه کرده
رایه خ ؟ ۷ که و و چیا کانیش سینگان ؟ ۸ ئیوه شمان جوت وه دی هیئا .
۹ خه ویشتانمان کرده هوی حه سانه وه تان . ۱۰ شه ویشمان دانا بؤ پو شاک .
۱۱ رؤ ویشمان کرده هوی زیان . ۱۲ له سه روشتان حه وتی پته ومان
دامه زراند . ۱۳ چراییی زور به ورشه شمان وه دی هیئا .
۱۴ له وهه ورانه - که بارانه یان پیوه یه - ئاوی به خورمان دارواند ؛ ۱۵ هه تا
ده خل و روه کی پی بخه یه رؤ . ۱۶ دارستانی چروپریش . ۱۷ بی سؤ رؤ و
هه لا وارن ، کاتی بؤ دیاری کراوه . ۱۸ هه ر ئه ورؤ وه ی ده که له شاخ
ده میندرا ، نه وسا پؤل پؤل په یدا و ده بی . ۱۹ ئه م عه زمانه ده کریته وه و
ده رگا ده رگا ده بیته وه . ۲۰ که وه کانیش له شوینی خو خزینراون و گشتی
بؤنه تراویلکه . ۲۱ بی شک دؤ وه ه به ره گه یه ؛ ۲۲ بؤ سه ربزیوه کان ، جی
که رانه وه یه . ۲۳ له ویدا بؤ ماوه نی زور قه تیس ده بن . ۲۴ له ویدا نه خه و
ده چیژن نه فه خارن . ۲۵ مه گین ئاوه کول و زؤ خاو . ۲۶ پاداشیکی
هه مبه ر [به کرده وه کانیا ن] . ۲۷ چون نه وان هیفی دار نه بؤن
لی پرسینه وه یه که هه بی . ۲۸ نیشانه کانی ئیمه یان - زور به توندی -
به درؤ دانا . ۲۹ ژماره ی هه موشتیشمان هه ر به نؤ سراوی له لایه .
۳۰ سا بجه ژن ؛ نه وی بؤ تانی زیاده که ین ، هه ر ته نیا جه زره به دانه .

۷- سینگان: جۆریک بزمازی دارین . ۱۵- روهک: هه رچی له زه وین شین ده بی .

۱۷- هه لا وارن: لیک جیا کردنه وه . ۳۰- تراویلکه: ره مل و زیخی که له بهر تاو بریقه ده داو له ئاو ده کا .

۲۱- به ره گه: بۆسه ، که مین . ۲۴- فه خارن: شتی خواردنه وه . وشه ی: «بژد» هه م به مانای فینکی هاتوه ،

هه م به مانای خه و .

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝ (٣١) حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۝ (٣٢) وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝ (٣٣) وَكَأْسًا
 دِهَاقًا ۝ (٣٤) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا الْغَوَا وَلَا يَكَذِّبُ ۝ (٣٥) جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ
 حِسَابًا ۝ (٣٦) رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
 مِنْهُ خِطَابًا ۝ (٣٧) يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ
 إِلَّا مَن أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ (٣٨) ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن
 شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَثَابًا ۝ (٣٩) إِنَّا أَنذَرْنَكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
 يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تَرَابًا ۝ (٤٠)

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ۝ (١) وَالنَّشِيطَاتِ نَشْطًا ۝ (٢) وَالسَّيِّحَاتِ سَبْحًا ۝ (٣)
 فَالَسَّيْقَاتِ سَبْقًا ۝ (٤) فَالْمُدِيرَاتِ أَمْرًا ۝ (٥) يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۝ (٦)
 تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ۝ (٧) قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝ (٨) أَبْصَرُهَا
 خَشِيعَةٌ ۝ (٩) يَقُولُونَ أَيْنَا الْمَرْدُودُونَ فِي الْخَافِرَةِ ۝ (١٠) أَيْنَا ذَاكُنَا
 عِظْمًا فِخْرَةً ۝ (١١) قَالُوا تِلْكَ إِذَا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۝ (١٢) فَاِنْمَاهِي زَجْرَةٌ
 وَاحِدَةٌ ۝ (١٣) فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ ۝ (١٤) هَلْ أُنَبِّئُكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ۝ (١٥)

٣١ بۆ پارێزگارانیش جینگە ی بە ئاوات گە ییشتن هە یه : ٣٢ باغستان و پرێزی
 رەزان . ٣٣ پۆلەکیژی مە مک خەری هاوتە مە نیش . ٣٤ پیالە ی پریش
 ٣٥ لە وێ هە وانته نابیسن و یە کدیش ناخە نه درۆوه .
 ٣٦ خە لاتێ پەر وە رنده ی تۆ ، بە خششی بە سەر و بە ره . ٣٧ پەر وە ریئنی
 عاسمانە کان و زە مین و هە رچی لە ناو ئە و دوانە یه ؛ ئە و خودایە ی
 رۆژی دەرە ، هێ چیان ناشین بیدۆنن و بیدوینن . ٣٨ رۆژیکی کە
 جو برائیل و فرشته کان هە مۆ بە ریز راوه ستاون ؛ نا ناخین مە گین کە سی
 لە ورا و دمی پی درایی ، ئە ویش قسێکی چاک بکا . ٣٩ وێ رۆژی رۆژی
 راستیه ؛ سا هە رکە سی کە پی خۆ شه ، با رێ بازی گە رانه وه بە ره و لای
 پەر وە رنده ی خۆ ی بگریته بەر . ٤٠ ئیمە لە جە زره بە ییکی کە نزیکە ،
 ترسن وه بە ر ئیوه ناوه . وێ رۆ مرو چا و بۆ ئە وشته دە گیرێ کە پیشە خۆ ی
 ناردۆ یه تی . هە رکە سیش خودای نه ناسی هە ر دبێ وه ؛ ئە ی کاشکایه
 ناخ بوما یه .

نازیعات

ولا ناو غودا که دلا ندلا و دلا نا نه

١ سویندە کە بە و هە سارانە ی کە هە لدین و ئا واده بن ،
 ٢ بە وانه ش کە لە ئاسۆیی بۆ ئاسۆیه کی ترده چن ، ٣ بە وانه ش کە وه ک
 مه له وان مه له ده که ن ، ٤ به وانه ش کە بۆ پیش برکێ په له ده که ن ، ٥ سۆند
 به وانه ش کە ته قییری کاران ده که ن ، ٦ له ورۆ وه دا له رزین [زه مین]
 ده له رزینێ . ٧ ئیتریشی به دۆ دادێ . ٨ له ورۆ وه دا دلانیکی زۆر
 هە راسانن . ٩ چا وانیشیان سیس و کزن . ١٠ ئیژن : ناخۆ ده مانگیر نه وه
 سه رزه مین ؟ ١١ له پاش ئە وه کە چه ند پیشه یی کلۆر بۆین ؟ ١٢ ئیژن : ئیتر
 ئە که روا بی ، ئە م وه گە رانه دۆ رانه . ١٣ کە چی ئە مه هە ر کاری یه ک
 ناره ته یه . ١٤ ئە وسا له پر وه و بیا وانه ئە که ون . ١٥ ناخۆ سه رگور وشته ی
 مۆ سات بۆ ها توه ؟

٢٥- هە وانته : قسه ی مفت و بی قازانج . ٢٧- دوان : قسه کردن . دواندن : قسه له گە ل کردن .

٢٨- نا ناخین : قسه نا که ن . ٥- ته قییر : ته کبیر ، راویژ . ١٣- ناره ته : گورە ، نه عره ته . ١٤- وه و : له و .

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ﴿١٧﴾
 فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَهٌ إِلَّا أَن تَرْكَبُنِي ﴿١٨﴾ وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى ﴿١٩﴾ فَأَرَاهُ
 آيَاتِهِ الْكُبْرَى ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَى ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَذْبَرَ سَعْيَهُ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ
 فَنَادَى ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى ﴿٢٥﴾
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَى ﴿٢٦﴾ أَنْتُمْ أَشَدُّ خُلُقًا أَمْ السَّمَاءُ بُنِيَهَا
 ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيْنَاهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿٢٩﴾
 وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣١﴾
 وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعِمَ كُرْمُهَا ﴿٣٣﴾ فَإِذَا جَاءَتْ نِبَاطُهَا
 الْكُبْرَى ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى ﴿٣٥﴾ وَبُذِرَتِ الْجَحِيمُ
 لِمَن يَرَى ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ الْجَحِيمَ
 هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾
 فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٤١﴾ يَسْتَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا
 ﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِنَهَا ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْهَنًا ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرُ
 مَن يَخْشَاهَا ﴿٤٥﴾ كَانَتْهُمْ يَوْمَ يُرَوَّنَا لَمْ يَلْبِسُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوّضَحَهَا ﴿٤٦﴾

سُورَةُ عَبَسَ

۱۶ که په روه رنده ی کاسی کرد له شیوی پیروزی «ظوا». ۱۷ به روه و فیرعه ون
ری که وه؛ نه و له نه اندازه دهر چوه. ۱۸ پیشی بیژه: ناخو توای پاک ببیه وه؟
۱۹ منیش به روه په روه رینت رینت شانده م و لیتی بترسی؟ ۲۰ نه وسا به لکه
هره که وره که ی نشان دا. ۲۱ باوه پیشی یی نه کردو نه شقیابو. ۲۲ له پاشا
پشتی تیکردو دهستی کرده ته قالادان. ۲۳ ئیتر خه لکی کو کردوه وه
جاری کیشا؛ ۲۴ وتی: نه من په روه رینتی هره پایه به رزتانم. ۲۵ نه وسا
خودا گیروده ی نازاری په سلان و دنیای کرد. ۲۶ بیگومانه له م باسه دا
درزی هیه به هره که سی که نه ترسی. ۲۷ ناخو چیکردنی نیوه دژوارتره،
یان نه و نه زمینه ی نه و دروستی کردوه؟ ۲۸ قه واره ی به رز کردوه و له باری
کرد. ۲۹ شه وه که شی تاریک کردو چیشته نگا ویشی لی ده رخت.
۳۰ له پاش شه وه نه م هره ده ی به تلدانه وه پان کردوه. ۳۱ ناوی لی
هینایه دهر و جی له وه ری لی پیدا کرد. ۳۲ کیواتیشی به پته وی لی
دامه زراند. ۳۳ بو کام وره و لی بونی خو تان و بو ئاوه لیشتان.
۳۴ هره کاتیکیش به لا هره که وره که هات، ۳۵ له ور وژه دا مرو و بیری دیته وه
چی کردوه. ۳۶ جه هنده میش بو هره که سیکي ده بینی، دیته به رچاو.
۳۷ جا هره که سی که سه ربزیوی کردوه و ۳۸ زینی دنیای بواردوه، ۳۹ دیاره
جه هنده م جینه تی. ۴۰ به لام که سی له که وره یی په روه رنده ی خوی
ترساوه و له ئاره زوی دلی خوی وازی هیناوه، ۴۱ دیاره به هشت نه نوای
شه وه. ۴۲ لیت ده پرسن: روژی سه لا که ی و له کوئی داده مه رزی؟
۴۳ تو چون له م باره وه ده دوی؟ ۴۴ هره په روه رنده ی تو کاته که ی ده زانی.
۴۵ تو هره ته نیا ترسینه ری بو که سی که لیتی ده ترسی. ۴۶ نه وی روژی که
ده بینن، واتیده گن به دهر له ئیواره ی روژیک یان چیشتانی نه ماونه وه.

عه به سه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۖ (١) أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ۚ (٢) وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَكِّي ۚ (٣) أَوْ
يَذْكُرُ فَتَنَفَعَهُ الْذِكْرَى ۚ (٤) أَمْ أَمِنَ اسْتَعْنَى ۚ (٥) فَآتَ لَهُ تَصَدَّى ۚ (٦)
وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَكِّي ۚ (٧) وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ۚ (٨) وَهُوَ يَخْشَى ۚ (٩) فَآتَ
عَنْهُ نُلْحَى ۚ (١٠) كَلَّا إِنَّا نَذْكُرُهُ ۚ (١١) مَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ ۚ (١٢) فِي صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍ
(١٣) مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ ۚ (١٤) بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۚ (١٥) كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۚ (١٦) قُلْ لِلْإِنْسَانِ
مَا أَكْفَرُهُ ۚ (١٧) مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۚ (١٨) مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۚ (١٩) ثُمَّ
السَّبِيلَ يَسْرَهُ ۚ (٢٠) ثُمَّ أَمَانَهُ ۚ (٢١) وَأَقْبَرَهُ ۚ (٢٢) ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ۚ (٢٣) كَلَّا لَمَّا
يَقْبُضْ مَا أَمَرَهُ ۚ (٢٤) فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۚ (٢٥) أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا
(٢٦) ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۚ (٢٧) فَأَبْيْنَا فِيهَا حَبًّا ۚ (٢٨) وَعَيْنًا وَقَضْبًا ۚ (٢٩)
وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۚ (٣٠) وَحَدَّائِقَ غُلَبًا ۚ (٣١) وَفَكَهْنَةً وَأَبًّا ۚ (٣٢) مَنَّاعًا لَكُمْ
وَلَا تَعْلَمُكُمْ ۚ (٣٣) فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَةُ ۚ (٣٤) يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۚ (٣٥)
وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ۚ (٣٦) وَصَحْبِهِ وَبَنِيهِ ۚ (٣٧) لِكُلِّ أَمْرٍ مِنْهُمْ يَوْمَ ذِشْنًا
يُغْنِيهِ ۚ (٣٨) وَجُوهٌ يَوْمَ ذِشْنٍ مُسْفِرَةٌ ۚ (٣٩) ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ۚ (٤٠) وَوُجُوهٌ
يَوْمَ ذِشْنٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۚ (٤١) تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۚ (٤٢) أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ ۚ (٤٣)

وێناو غوێکا کە دەڵێ دەوێکێ لێوانە

۱ گرزبۆ، رۆشی وەرگیرا! ۲ کە بێ چاوە کە هاتە لای. ۳ تۆ چو زانی! به شکە وستی پابێتەو. ۴ یا پەندبگری و ئەوپەندە بەهرە ی پێ بدا. ۵ کە چی ئەوی خۆی بە بێ نیاز دەزانی، ۶ هەر بەووە خەل دەبی. ۷ ئەگەر پاکیش نەبێتەو، گوناھێ لە سەرتۆنیە. ۸ بەلام کە سێ بەهەلە داوان دێتە لات، ۹ هەر ئەویشە ترسی هەیه. ۱۰ تۆ خۆتی لێ دەخافێنی. ۱۱ قەت وامە کە! چون ئەم نیشانانە پەندن. ۱۲ کێ حەزبکا ئاموێکاری لێ وەر دەگری. ۱۳ لە ناوەندی لاپەرەکانی هیواد، ۱۴ بە پاکوێ هەلگیراون. ۱۵ بە دەستی راسپاردەگەلی، ۱۶ هەلبواردە ی بە ئەمەگ [نۆسراوەتەو]. ۱۷ دەک ئەو مەزۆیە بە کوش چێ، کە هیچی دەچاودا نیە. ۱۸ لە چی دروستی کردو؟ ۱۹ لە دلوپیک وەدی هیناو ئەندازەشی بۆ دا ناو. ۲۰ پاشان رینگەشی بۆ خوش کرد. ۲۱ جا مراندی و لەگۆری نا. ۲۲ دوا جار هەرگامەیلی لێ بێ، دیسان زیندوێ دەکاتەو. ۲۳ بەلام نەخیرا بە چی فەرمانی پێداو، هێشتا بە جێی نەهیناو. ۲۴ دە ی مەرۆپروانیته خۆراکی خۆی. ۲۵ ئیمە خۆمان ئاوەکەمان بۆرژتو، بەرژاندن. ۲۶ پاشان ئەم هەردەشمان قەلاشت، بەقەلاشتن. ۲۷ ئەوسا دانەشمان لێ پواند. ۲۸ رەزو سەوزاییش هەروەتر. ۲۹ بنەزەیتۆن و دارخورماش. ۳۰ باغستانی چروپریش. ۳۱ میووە لەوهری چایە ریش. ۳۲ بۆبزیوی خۆتان و مالا تەکەتان. ۳۳ هەرگاش گورزنی بەقەوہات. ۳۴ ئەوێ رۆژی برا لەبرای رادەکا. ۳۵ لەدایکیشی ولە باویشی. ۳۶ لەھاوسەری و لەجگەرگۆشەکانیشی. ۳۷ لەو رۆژەدا هەرکەسێ کاری خۆی هەیه و نایەرژیتە سەر کەسێ تر. ۳۸ دیمی واهەن - لەو رۆژەدا - سۆرو سپی دیاری دەدەن. ۳۹ دەم بەپیکەنین و شادن. ۴۰ هیندێ رۆش هەن - ئەوێ رۆژی - تۆزی مەینەتیان لێ بارن. ۴۱ قورمو سیان دای پۆشیون. ۴۲ ئەوانەن خوانەناسانی لەدین لادەر.

۶- خەل بۆن: خەریک بون، (پێو) ماندو بون. ۳۱- چایەر: لەوێر. ۳۳- گورزنی: گرەم.

۴۱- قورمو سیان: رەشایی نیشتی دۆکەل.

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ① وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ② وَإِذَا الْجِبَالُ
 سُيِّرَتْ ③ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ④ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ
 ⑤ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ⑥ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ⑦ وَإِذَا
 الْمَوْتُ دَسَّيِلَتْ ⑧ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ⑨ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ
 ⑩ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ⑪ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِرَتْ ⑫ وَإِذَا الْجَنَّةُ
 أُزْلِفَتْ ⑬ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ⑭ فَلَا أَقْسَمُ بِالْخَيْسِ ⑮
 الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ⑯ وَاللَّيْلُ إِذَا عَسَّعَسَ ⑰ وَالصُّبْحُ إِذَا انْفَقَسَ ⑱
 إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ⑲ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ⑳ مُطَاعٍ
 ثَمَّ أَمِينٍ ㉑ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ㉒ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْئُقِ الْمُبِينِ
 ㉓ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ㉔ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ㉕
 فَاتِنٌ تَذْهَبُونَ ㉖ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ㉗ لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن
 يَسْتَقِيمَ ㉘ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ㉙

سُورَةُ الْاِنْفِطَارِ

ته کویر

وینا و فو کا که کلاک و کلاو فانه

۱. وه ختی که خور تۆپهل کرا و رهش هه لگه را، ۲. ویجا هه مؤ هه ساره کان به زمه ران و وه رریندران، ۳. که ژانیش له شوینی خویان خزیندران، ۴. له وکاته شا وسترانی له سه زانی بئ خۆکران، ۵. هه رگاش لاوړو جانهور له ئاقاریکا کۆکران، ۶. هه لئ هه مؤ ده ریاکانیش هه لچۆن و تیکه ل به یه ک بۆن، ۷. کاتی هه مؤ گیانه کانیش ولفی یه ک بۆن، ۸. له دۆتی زینده به گۆریش پرسیارکرا: ۹. به کیژان گونه هه گوزاوه؟ ۱۰. هه رگاش نامه ی کرده وه کان کرانه وه، ۱۱. که ئاسمانیش وه لابر، ۱۲. هه رده میکیش کلی دۆزه هئ نیل درا، ۱۳. به هه شتیش وه نزیک خرا، ۱۴. هه مؤ که سئ ده زانی که چی له گهل خویا هیناوه. ۱۵. سا سویندنه خۆم به وه ساره گه روکانه ی، ۱۶. خول ده خۆن و ده گه رینه وه ناو لانه؛ ۱۷. به م شه وه که تاریک دادئ، ۱۸. به سپیده، کاتی هه ناسه ی پیدادی، ۱۹. ئه م قورعانه - بئگومانه - قسه ی راسپیراویکی زۆر به ریزه. ۲۰. زۆر به هیزه، لای خودئ ته خت، جیداره. ۲۱. قسه ی ده روا، له وئ جینگه ی مه تمانه یه. ۲۲. هاوړیکه شتان لیوه نیه. ۲۳. بئ سویه که له ئاسویه به روئشی دیتویه تی. ۲۴. له درکاندنی نهینیش چکۆس نیه. ۲۵. ئه وی ئیوی، هیچی قسه ی شه یسانی ده رکران نیه. ۲۶. سا ئیوه به ره وکوئ ده چن؟ ۲۷. ئه م قورئانه هه ره پنده بو خه لکی دنیا. ۲۸. بو هه رکامتان که بیه وئ شوینی ریگه ی سه رراس که وئ. ۲۹. به ویستنی خۆشتان نیه، مه گین خودای په روه رنده ی گش جیهانی، خوی حه زبکا.

بئفیتار

۲- ویجا: ئه وس. ۴- خۆ: خاوه ن، ختو. ۵- لاوړ: جانهوری کتوی. ۷- ولف: جۆت.
۹- کیژان: کام، کامه. ۲۴- چکۆس: رز، چنۆک.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ① وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ② وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِرَتْ ③ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ④ عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
وَأَخَّرَتْ ⑤ يَأْتِيهَا الْإِنْسُنُ مَا غَرَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ⑥ الَّذِي
خَلَقَكَ فَسَوِّدَكَ فَعَدَلَكَ ⑦ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ⑧
كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالْدِّينِ ⑨ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ⑩ كِرَامًا
كُنِينِ ⑪ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ⑫ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ⑬ وَإِنَّ
الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ⑭ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ⑮ وَمَاهُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ
⑯ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ⑰ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ
⑱ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا ⑲ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ⑳

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ① الَّذِينَ إِذَا أَكَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ②
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ③ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ
مَبْعُوثُونَ ④ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ⑤ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ⑥

۱. هەرگا که عه زمان قه له شا، ۲. کاتیکیش ئهستیان وه رین،
 ۳. هه رده مکیش زه ریا ته قین و لیک دران، ۴. هه رساتیکیش گوستان
 و ئور و وکران، ۵. هه مۆکه سی پیده زانی چه ی پیش خست و چه ی به جی
 هیشت. ۶. ئه ی بنیاده م! چی تۆی له حاند پهروه رنده ی به خشنده ت
 بادی هه واکرد؟ ۷. ئه وه ی که دروستی کردی و ئه ندامه کانی و یخستی و
 ریکی کردی. ۸. به هه ر شکلیکیش خۆی ویستی، ده ری خستی.
 ۹. هه رگیز ئه مه و نایه ته بیر؛ به لکو ئیوه پرسینه وه و لا ده ره وه. ۱۰. [وه
 ئه وه شا] چه ند پاسگرتان به سه ره وه. ۱۱. خاوه ن ریزن، نقیسیارن؛
 ۱۲. له هه رکاری ئیوه ده یکه ن، ئاگه دارن. ۱۳. بی گومان ئاکار چاکه کان له
 خۆشیدان. ۱۴. به دکارانش چه هه نده مین. ۱۵. روژی ژمار دینه ناوی.
 ۱۶. ناشتانن خۆی لی ببویرن. ۱۷. کو زانیوته ئه و روژی ژماره چه؟
 ۱۸. هه میسان تو کو ت زانیوه روژی ژماری چتویه؟ ۱۹. روژی که سه بو
 که سی تر هیچ شتیکی له ده ست نایه و ئه وی روژی فه رمان هه ر فه رمانی
 خوا به.

مورثہ نفیس

وہاں وہ خود اکے کے لئے ہندو کو لوثانہ

۱. ھاوارە لە کەم فروشان. ۲. ئەو کە سانهی بە پێوانە شتی لە مەردم دەستین، ئەشی ھەمۆیان پێ بدەن. ۳. ئەگەر خوشیان بۆیان پێوان، یان بە کێشانیان پێدان، لێی کەم دەکەن. ۴. ئاخۆ ئەوانە نازان کە ھەر زیندۆدە کێنەو؟ ۵. بۆرۆژیکێ گەورە و گران؟ ۶. ئەو وێژە کە ھەمۆ مەردم بۆ دیداری پەرورەندە ی ھەمۆ دنیا را دەوێستین.

۹- دەرەوۋە: درويہ. ۱۰- پاسگر: کیشکچی. ۱۱- نقیسار: نۇسەر.

كَلَّا إِنْ كُنْتَ الْفَجَّارِ لَفِي سَجِينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَجِينٌ ﴿٨﴾ كُنْتُ
 مَرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَكْذِبُونَ يَوْمَ الدِّينِ ﴿١١﴾
 وَمَا يَكْذِبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذْ تُنْفَخُ عَلَيْهِ أَيْشُنَا قَالَ أَسْطِرُّ
 الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ
 عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمْ حَاجُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ
 هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّا إِنْ كُنْتَ الْآبَرَارِ لَفِي عِلَّتِينَ
 ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلَّتِيونَ ﴿١٩﴾ كُنْتُ مَرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾
 إِنَّ الْآبَرَارِ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَاكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي
 وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَّخْتُمٍ ﴿٢٥﴾
 خِتْمُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَفِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمَرَجَاهُ
 مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ
 يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾
 وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
 حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

۷ نه خیر، باوه ربه مه ناکەن؛ با بزانی سیایی ئەم بئە فەرانه والە «سجین» .
 ۸ کۆزانیوتە «سجین» چیە ؟ ۹ کتییی نیشانه دارە . ۱۰ لە وەرۆژەدا لە
 بئە باوه ران هاوارە . ۱۱ ئەو کە سانه ی رۆژی لئە پرسینه وه یان پئە درۆیه .
 ۱۲ هەر مله پوری تاوا بناریش ئەوه ی بە لاوه درۆیه . ۱۳ هەرگا نیشانی
 ئیمه ی بۆوه خوینن، ئیژۆی؛ ئەمە چیرۆکی پێشینه کانه . ۱۴ کە واش نیه ؛
 بە لکۆ ئەوان ئەنگی کاره کانی خویمان بۆتە توژیکی سەردلیان . ۱۵ هیچ
 وانیه ! دیاره ئەوان لە وەرۆژەدا لە [بەزەیی] پەرورە رینیان، فەرە دۆرن .
 ۱۶ لە ئاکاما ئەوان - بئە سو - دە چنە دۆژە ه . ۱۷ پێیان ئیژن؛ ئەمە هه وه
 کە ئیوه پیتان درۆیۆ . ۱۸ بابشزانن سیایی ئاکار چاکە کان لە «علیین» دا
 [نۆسراوه] . ۱۹ کۆ دە زانی «علیین» چەس ؟ ۲۰ کتییی نیشانه دارە .
 ۲۱ هەرکئ نزیک بە خودابئی، دە بیینی [و لئە ئاگاداره] . ۲۲ بە راستی
 ئاکار چاکە کان لە خوشیدان . ۲۳ وه بان تە ختە کانیانه وه چاودە گیرن .
 ۲۴ لە چاره یان تەر و بە لی خوشگوزە رانی دە زانی . ۲۵ بادە یه کی سەر
 بە مۆریان بۆ فە خاری دە دە نئ . ۲۶ مۆرە کە ی سەری لە میشکە ؛ با ئەوی
 حەزی لیدە کەن، بۆشتی و پیکه وه کئ بە رکئ بکەن . ۲۷ ئاوی تە شی
 لە تە سنیمە . ۲۸ چە مە یه کە، ئەوی نزیک خراونه وه، لە وسەر چاوه
 دە خۆنه وه . ۲۹ تاوانکاران - لە سەردنیا - بە دینداران پیدە کە نین .
 ۳۰ هەرگا بە لایاندا دە چۆن، چاویان لە یه کتر دادە گرت . ۳۱ هەرکاتیکیش
 دە چۆنه وه لای کە سانیان، بە حە نه ک دە یانگیراوه . ۳۲ کە چاویشیان
 پیدە کە وتن، دە یانگوت؛ ئەمانە گومران . ۳۳ هیچ کامیش رانه سپیرابۆن
 کە دە بئە ئاگاداریان بن . ۳۴ وا ئە مڕۆش خوداناسە کان بە بیدینه کان
 ئە خە نن .

۱۴- تویژ: تەرۆخە، قرتماخە . ۲۴- چاره: دموچاو، بیچم . تەر و بەل: ناسک و لاو، تەر و تازه .

۲۵- ئە خارین: خواردنه وه . ۳۱- هە نه ک: جە فە نگ، گالته و گە پ .

عَلَى الْأَرْيَافِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ تُوْبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

سُورَةُ الْاِنْشِقَاقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ
 ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يَتَأْتِيهَا
 الْإِنْسَنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدًا فَمَلَقْتَهُ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ
 كِتَابَهُ وَيَمِينَهُ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنْقَلِبُ
 إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ
 يَدْعُوا ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلَى سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾
 إِنَّهُ وَظَنَ أَنْ لَنْ يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَى إِنْ رُبُّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾ فَلَا أُقْسِمُ
 بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾
 لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ
 عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ ﴿٢٢﴾
 وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾
 إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

سُورَةُ الْبُرُوجِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۝ (١) وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۝ (٢) وَشَهِيدٍ مَشْهُودٍ ۝ (٣) قِيلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ۝ (٤) النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ۝ (٥) إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۝ (٦) وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۝ (٧) وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝ (٨) الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَعَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝ (٩) إِنَّ الَّذِينَ فَنَوُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمُ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝ (١٠) إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝ (١١) إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝ (١٢) إِنَّهُ هُوَ بَدِيٌّ وَبَعِيدٌ ۝ (١٣) وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ ۝ (١٤) ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝ (١٥) فَعَالٌ لَمَّا يَرِيدُ ۝ (١٦) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ۝ (١٧) فِرْعَوْنُ وَثَمُودَ ۝ (١٨) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۝ (١٩) وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝ (٢٠) بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ ۝ (٢١) فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ۝ (٢٢)

سُورَةُ الطَّارِقِ

وہناو خود اکہ کھنکھو ک لوفانہ

تاریخ

۱- کەلۈ: بىر جى عاسمان
۳- يا: بە شايەت و بە شايەتى لەسەردارو،
۵- ئىچىلە: كېرى بە تەۋمى ئاگر.
۱۰- بى: جگە. تۆل: تۆلە، قەرەبوى زلم ساندەنومە.
۱۴- ئىيان: مېھرەۋانى.
شەۋاتە: تەۋاۋسۇتان.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝ إِنَّ كُلَّ
نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيهَا حَافِظٌ ۝ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ
دَافِقٍ ۝ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝
يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝ فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۝ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝
وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝ إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ۝ وَمَا هُوَ إِلَّا هَزْلٌ ۝ لَئِنْهُمْ
يَكِيدُونَ كَيْدًا ۝ وَآكِيدُ كَيْدًا ۝ فَمَهْلٍ الْكَافِرِينَ أَمْهَاتُهُمْ رُوْدًا ۝

سُورَةُ الْاَعْلَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ أَسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۝ الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ۝ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ۝
وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۝ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ۝ سَنُقْرِئُكَ
فَلَا تَنْسَى ۝ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ۝ وَنُبَشِّرُكَ
لِلْيُسْرَى ۝ فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرَى ۝ سَيَذَكِّرُ مَنْ يَخْشَى ۝
وَيُنَجِّبُهَا الْأَشْقَى ۝ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ۝ ثُمَّ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۝ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۝ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝

وئاو فو کا که دلا ندلا وکلا نونا نه

۱ به وعه زمانه و به وهی که شه و خوراده نی، ۲ کؤ ده زانی نه وشه و گهرده کامه یانه ؟ ۳ نه ستیره که ی ههره گه شه. ۴ ههره که سنی گیانی ده به ردا، پاسه وانی ههر له سه ره. ۵ با مرو له خورامینی که له چی وه دی هاتوه. ۶ له تراوی فرکه ده کا. ۷ له نیوان پشت و به رملان دیته ده ری. ۸ خوا ده توانی جاری تر بیهینیته وه. ۹ له ورؤ وه دا که نهینی خویاده بن. ۱۰ نه و نه هیچ هیزیکی هه یه، نه یاریکار. ۱۱ به وحه وایه ی ناوه له ده گری و ده یداته وه، ۱۲ به وزه مینه ش که زور درز وکه لینی هه ن، ۱۳ نه م قورعانه هه مۆکیشه ده برپته وه. ۱۴ هیچ قسه ی لاقر دیش نیه. ۱۵ نه و خه ریکن فیلیک ده که ن. ۱۶ وا منیش فیلی خوم ده که م. ۱۷ سا تو ماوه ی نه م دین دو زمانه بده، که میکیان لی رابوه سته.

۹-خویا: ناشکرا. ۱۴-لاقر دی: گالته وگه پ.

نه علا

وئاو فو کا که دلا ندلا وکلا نونا نه

۱ په سنی ناوی پهروه رنده ی ههره پایه به رزت بده. ۲ نه وه دنیای دامه زرانده له باریکرد. ۳ بو ههرشت نه ندازه ی داناو ری نیشان دا. ۴ نه وه چایه ری خسته رؤ. ۵ کردیه شینی ئامال ره ش و پؤش و پاریش. ۶ ئیمه نه وه ت پیده خوینین، ئیتر تو له بیرت ناچی. ۷ مه گین شتی خوا چه زبکا؛ نه و له ناشکراو نهینی ئاگاداره. ۸ له به ریش هاسان ده که ی، هه تا هاسانترین ریگه په یدا بکه ی. ۹ ئاموژگاری بکه، نه گهر ئاموژگاری به هره بدا. ۱۰ که سنی له خوا ترسی هه بی، ههرزو په ندی لی وهرده گری. ۱۱ به دفره که ش ههر خوی لی دؤر ده خاته وه. ۱۲ نه و که سه ی که ده چپته ناو ئاری گه وره. ۱۳ پاشان له ویدا نه ده مرئ، نه زیندیشه. ۱۴ دیاریشه ههرکنی پاک ویا، پرگار بوه. ۱۵ یادی نیوی پهروه رنده ی کردو نویژی به جی هینا.

۴-چایه ر: له وه رگه. ۵-ئامال: نزیک به. ۱۲-ئارتاگر

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝١٦ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۝١٧ إِنَّ
هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝١٨ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝١٩

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۝١ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ۝٢
عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ۝٣ تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ۝٤ تُشَقَّى مِنْ عَيْنٍ آيِنَةٍ ۝٥
لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ۝٦ لَا يَسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ۝٧
وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ۝٨ لَسَعِيَهَا رَاضِيَةٌ ۝٩ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝١٠
لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ۝١١ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۝١٢ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ۝١٣
وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ۝١٤ وَمَنَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ۝١٥ وَزَرَارٍ مَبْنُوتَةٌ ۝١٦
أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۝١٧ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ
رُفِعَتْ ۝١٨ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۝١٩ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ
سُطِحَتْ ۝٢٠ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۝٢١ لَسْتَ عَلَيْهِمْ
بِمُصَيِّرٍ ۝٢٢ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ۝٢٣ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ
الْأَكْبَرَ ۝٢٤ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ۝٢٥ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۝٢٦

۱۶ به لام ئیوه زینی دنیا هه لده بژیرن. ۱۷ که چی له ولا، باشترو به پیزتر هه یه. ۱۸ دیاره ئه مه له نوسراوه پیشینه کانیشدا هه یه. ۱۹ نوسراوه یی که دراوون به ئیبراهیم و به موسا.

غاشیه

و د ناو و د اک د لاند و د لوفانه

۱ ناخوباسی به لای گه و رت بۆ هاتوه، که هه مۆشت داده پۆشی؟
 ۲ ئه وی پۆژی گه لی روخسار بزرکاون. ۳ له کارکردندا چه وساون.
 ۴ گرفتاری ناوړیکي سوتینه ر ده بن. ۵ څه خاړنیاں له سه رچاوه ی
 هه ره گه رمه وه بۆ دینن. ۶ هه رگیز بڑیویان ناده نی، مه گین
 له دړکه شیلانی. ۷ څه له وناکاو له نیژیش یی نیازناکا. ۸ روخساریش
 هه ن خوش وگه شن. ۹ رازین له کرده وه ی خویان؛ ۱۰ له به هه شتی
 به رزو ته رزا. ۱۱ که له ویدا قسه ی پروپوچ نابیسن. ۱۲ چه مه ی رۆن و
 ره وانی فره ی تیدا یه. ۱۳ ته ختی تیدا داندراون.
 ۱۴ زه رکیشیاں له لاداناوون. ۱۵ بالگه ی نه رمیش ریزکراون.
 ۱۶ زوړیش رایه خ راخراون. ۱۷ ئه مانه چۆن رانه ماوون، که وشتر جلۆن
 چی بوه؟ ۱۸ له وعه زمانه ش که چۆن وا بلیند کراوه؟
 ۱۹ له وکه ئانه ش که چۆن وه ها دامه زراوه؟ ۲۰ له م زه مینه ش چۆن وا هه راو
 راخراوه؟ ۲۱ ساتۆ ئاموژگاری بکه، ئه تۆ هه رته نیا په ندیری.
 ۲۲ تۆ له سه ریاں نه بویه خاوه ن ده سته لات. ۲۳ مه ر ئه وکه سه ی رۆ
 وه رگپړی و نه یه وی خودا بناسی. ۲۴ ئه وسا خودا به جه زه به یی گه وره تر
 سزای ئه دا. ۲۵ بی گومانه که هه مۆیاں هه ر بۆلای ئیمه دینه وه.
 ۲۶ له دواییدا خۆمان به کاریان راده گه ی.

۲- بزرگان: رهنګ په ړین. ۷- نیژی: برچیتی، برسیه تی. ۱۴- زهرګ: شهره، لیوان.

۲۱- په ندیږ: ئاموژگاری که.

سُورَةُ الْفَجْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ١
وَلَيْلٍ عَشْرِ ٢
وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ٣
وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ٤
هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حَجْرِ ٥
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ٦
إِرمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ٧
الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ٨
وَتُمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ٩
وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ١٠
الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ١١
فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفُسَادَ ١٢
فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ١٣
إِنَّ رَبَّكَ لِبِالْمِرْصَادِ ١٤
فَأَمَّا
الْإِنْسَنُ إِذَا مَا ابْنَلَهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ١٥
وَأَمَّا إِذَا مَا ابْنَلَهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ١٦
كَلَّا بَلْ لَا تَكْرُمُونَ الْيَتِيمَ ١٧
وَلَا تَحْضُونَّ عَلَى طَعَامِ
الْمَسْكِينِ ١٨
وَتَأْكُلُونَ التَّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ١٩
وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ٢٠
كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا
دَكًّا ٢١
وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ٢٢
وَجِئَءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَبَذَّ كَرًّا إِلَى نَسْنِ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ٢٣

فهر

و ناو غودا که د د لاند و د لاندانه

۱ سونده که به بری به یان ، ۲ له شه و انیشدا به ده یان ، ۳ به جوت ، به تاک ،
 ۴ به و شه و گاره که راده بری ، ۵ ناخو سویندی وه ها خواردن ، بو خاوه ن ناوه ز
 به س نیه ؟ ۶ خو دیت که په روه رنده ت چی کرد به رانه ر هوزی عاد ؛
 ۷ به ری ئیره م خییوی خانوی نه ستونداری [ته رزو گوشادا ؛
 ۸ نه و مالانه ی وینه یان له شارانیشتا چی نه کرابو . ۹ هوزی سه مؤدیش ،
 نه وانه ی له ناو دؤل و گه لیه کاند ا به ردیان تاشی ؛ ۱۰ فیرعه ونیش ، خییوی
 کوشکانی گه ووه و بلند ؛ ۱۱ نه وانه ی له ولاتاندا یاخی ببون . ۱۲ خراب
 هه بو ، نه وان زنده تریشیان کرد . ۱۳ نه و سا که په روه رنده ی تو و به ر
 قه مچی نازاری دان . ۱۴ بی سو که په روه رنده ی تو ، هه مو نه وانه
 ده بینی . ۱۵ به لام مرو هه رکا تیکی په روه رنده ی ده یخاته به رنه زمونه وه و
 ریزی لی ده گری و به هری پیده گه ینی ، ئیژی : [نه و] په روه رنده م قه دری
 گرم . ۱۶ نه گه ریش - هه ر بو نه زمونی - په روه رنده ی بزویوی لی
 که م کرده وه ، نه و سا ئیژی : په روه رنده م سو کایه تی به سه ره ینام .
 ۱۷ نه خیر ، به لکو ئیوه ریزله هه تیؤ نانین . ۱۸ بونان به هه وار به خشینیش ،
 ئیوه هانه ی یه کتر ناده ن . ۱۹ میراتیش به هه لپه ده خون .
 ۲۰ خو شه ویستنی مالیشتان له نه ندازه ده رکه وتوه . ۲۱ نابی وابی ا هه رکا
 زه مین زور به سه ختی تیکشکینری و ، ۲۲ فه رمانی په روه رنده ت بی و
 فریشته کانیش پؤل به پؤل ریز بیه ستن ، ۲۳ دوزه هیش بیننه پیشه وه ،
 نه وی روژی مرو خوی وه بیردیته وه ؛ به لام نه م وه بیره اتنه وه ، کوا به هری
 پیده گه ینی ؟

۹- گه لی : دؤل ، دهره ، شیو ، بوهل . ۲۲- پؤل : کومه لیک بالنده .

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ﴿٢٥﴾
وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ يَتَأَيَّنُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ أَرْجِعْ
إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مُّرْضِيَةً ﴿٢٨﴾ فَأَدْخِلْ فِي عَبْدِي ﴿٢٩﴾ وَأَدْخِلْ جَنِّي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْبَلَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ
﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيْحَسِبُ أَنْ لَنْ يَفْعَلَ عَلَيْهِ
أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا ﴿٦﴾ أَيْحَسِبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ
﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ
النَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾ فَلَا أَقْنَحُمُ الْعُقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعُقَبَةُ ﴿١٢﴾
فَكُرْبَةُ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ
﴿١٥﴾ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالرَّحْمَةِ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمُنَنَّى ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الشُّمُسِ

۲۲ ئىزى : خۇزى بۇرپانم چاكەم وە پىش خۇم خستبا . ۲۵ سا ئە ورووۋە كەس
 ۲۶ كە سىش ۋەك ئە و بە زنجىر شە تەك
 نادرى . ۲۷ تۆش ئەى گىيانى لە خەم رخصىو ۲۸ بە دلخۇشى بچوۋە لای
 پەرورە نرەت ؛ چۆن ئەۋت لە خۇرازى كرىد . ۲۹ سا تۆش رەگەل عەبدەكانى
 من بکەو . ۳۰ [ۋىزى ئەوان] بچوۋە بە ھەشتى منەو .

بەلەد

ولناو غولكا كەكلا نەك لولفانە

۱ سۆندى دەخۇم بەم بازىرە ، ۲ تۆش نىشتە جىنى ئەم بازىرە ؛
 ۳ بە باب و نەتە ۋەكەشى ، ۴ ئىمە جىسانى مرومان دەگەل خەمان ۋەدى
 ھىنا . ۵ ئاخۇ ئىستا و ابىردە با ھەرگىز كەس دەرۋىستى نايە ؟
 ۶ ئىزى : سامانىكى زۆرم لە دەس داو . ۷ ئاخۇ ولۇ خەيال دەكا كە
 ھىچ كەس ئەۋى نەدىو ؟ ۸ ئەدى ئىمە دۇدىدە مان پى نە داو ؟
 ۹ زمانىكىش و جۇتنى لىو ؟ ۱۰ رىگەى ھات و نە ھاتىشمان نىشان نەدا ؟
 ۱۱ ۋەلىكان ئەو خۇى لە رىگەى ھەلەت نەدا ؟ ۱۲ كۇدەزانى مەبەس لە
 رىن ھەلەت چىە ؟ ۱۳ ئازاد كرىنى كۆپلەيە . ۱۴ يا نان دانە ، لە رۆزى
 قاتى و قىرىدا . ۱۵ بە ھەتىۋىكى بىكەسى نىزىكى خۇى .
 ۱۶ يان ھەۋارىكى خاكەسەر . ۱۷ دىسان ئەبى لە ۋانەش بى كە بۇنە خاۋەن
 باۋەرۋ بۇ خۇگىرى و دلۇفانى يەكتىريان پاسپاردو . ۱۸ ئەۋانە
 بەختە ۋەران . ۱۹ كە سانىكىش كە بە نىشانانى ئىمە بى برۋابۇن ، ئەۋانە
 بەدبەختە كان . ۲۰ چارەنۇسيان ئاگرى بى دەرەتەنە .

شەمس

۱- بازىر : شار . ۷- ولۇ : بەم جور . ۱۱- ۋەلىكان : ۋەلىن ، بەلام .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ① وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّهَا ② وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَّهَا ③
وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَاهَا ④ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنَاهَا ⑤ وَالْأَرْضُ وَمَا طَحَاهَا ⑥
وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ⑦ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ⑧ قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ⑨ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ⑩ كَذَبَتْ ثَمُودُ
بَطْعُونَهَا ⑪ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ⑫ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ
نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ⑬ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ فَذَلِّبَهُمْ فَسَوَّاهَا ⑭ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ⑮

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَى ① وَالنَّهَارُ إِذَا تَجَلَّى ② وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ③
إِنْ سَعَيْكُمْ لَشِقَى ④ فَاِمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ⑤ وَصَدَقَ بِالْحُسْنَى ⑥
فَسَيُسِّرُهُ لِلْيُسْرَى ⑦ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ⑧ وَكَذَبَ بِالْحُسْنَى ⑨
فَسَيُسِّرُهُ لِلْعُسْرَى ⑩ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ⑪ إِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدَى ⑫ وَإِنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَى ⑬ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ⑭

ولانو غودا که د لاندو د لوانه

۱ سوتند به خورو به تیشکی، ۲ به م هه یفش که به دؤیدادی، ۳ سوند به و
روژه ش که تیف تیفه ی هه تاوده دا، ۴ به و شه وش که دایده پوشتی،
۵ به و عاسمانه و به وه ی نه وی وه دی هینا، ۶ به و زه مینه و به وه ش که و
پانی راخست، ۷ به گیانی مرؤسوتنده که و به وه ش که ریکی خستوه،
۸ نه وسا هه مؤ تاوانباری و پاریزگاری ده ویژدانی که یاندوه. ۹ دیاره هه رکی
گیانی خاوین راگرتوه، رگاربوه. ۱۰ هه رکه سیکیش ده گونا هیه وه
پنچاوه، دؤراندویه. ۱۱ هوزی سه مؤد چون له پاده لایان دابؤ، باوه پریان
به خودا نه بؤ. ۱۲ که له هه موان چاره رشتراسته وه بؤ. ۱۳ نه وسا
پنجه مبهری خودا پینانی وت: له حوشرخواو له ئاودانی ئاگادارین.
۱۴ جا باوه پریان پی نه کردو په یان کرد. نه وسا که په روه رنده یان، له سونگه ی
گونا هه که یان، به لایه کی نارد سهریان، هه مؤ ی ریکی زه وی کردن.
۱۵ له ئاکامی نه م کاره شی ترسی نیه.

۲- هه یف: مانگ. ۳- تیف تیفه دان: لا ولوسه دان، جوان ولوس کردن. ۱۴- په ی کردن: ده ست ویا پرین.

لهیل

ولانو غودا که د لاندو د لوانه

۱ سوند به وشه وه کاتی هه رشت داده پوشتی، ۲ به وروژه ش که م
[له سهردنن] خوراده ننی، ۳ به وه ش که م که نیرومیوی وه دی هینا،
۴ خه باتی وه جوراو جوره. ۵ کی له ئیوه ده به خشیو له خودا ترسا،
۶ به پاداشی هه ره باشیش پروای هه یه، ۷ به ره و جینگه ی سانه وه رنی
هاسان ده که یین. ۸ به لام نه وی رژی کردو وتی: کارم به که س نیه،
۹ پاداشی هه ره باشیشی پی درؤبؤ، ۱۰ رینگه هه ره دؤواره که ی
ده خه یینه بهر. ۱۱ نه گهر مردیش، ماله که ی سؤدی پی نادا. ۱۲ ری
نیشانان له سهر ئیمه س. ۱۳ دنیاو سه لاش هی ئیمه یه. ۱۴ له
ئاگری بلیسه دار ئیوه م ترساند.

۲- دنن: دنیا.

لَا يَصْلَحُهَا إِلَّا الْأَشْقَى ⑪ الَّذِي كَذَبَ وَتَوَلَّى ⑫ وَسَيُجَنَّبُهَا
الْأَتَقَى ⑬ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ⑭ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ
نِعْمَةٍ تُجْزَى ⑮ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ⑯ وَلَسَوْفَ يَرْضَى ⑰

سُورَةُ الضُّحَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَى ① وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ② مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَاقَلَى ③
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى ④ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَى ⑤ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ⑥ وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهَدَى ⑦ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ⑧ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ
⑨ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ⑩ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ⑪

سُورَةُ الشَّرْحِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ① وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ② الَّذِي
أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ③ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ④ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ⑤ إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ⑥ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ⑦ وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَب ⑧

سُورَةُ التِّينِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ۝ ١ وَطُورِ سِينِينَ ۝ ٢ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝ ٣
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝ ٤ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝ ٥
فَمَا يَكْذِبُكَ بَعْدَ بِالْدِّينِ ۝ ٦ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ۝ ٧

سُورَةُ الْحَاقِقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّادِي خَلَقَ ۝ ١ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝ ٢ أَفَرَأَيْتُمْ
الْأَكْرَمَ ۝ ٣ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ ٤ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝ ٥ كَلَّا إِنَّ
الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ۝ ٦ أَن رَّاهُ اسْتَفْتَىٰ ۝ ٧ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ۝ ٨ أَرَأَيْتَ
الَّذِي يَنْهَىٰ ۝ ٩ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ۝ ١٠ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهَدْيِ ۝ ١١ أَوْ أَمَرَ
بِالتَّقْوَىٰ ۝ ١٢ أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۝ ١٣ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ۝ ١٤ كَلَّا لَئِنْ
لَّمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۝ ١٥ نَاصِيَةٍ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۝ ١٦ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۝ ١٧
سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۝ ١٨ كَلَّا لَا تَطِيعُہُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۝ ١٩

سُورَةُ الْقَدَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ ① وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدَرِ ②
لَيْلَةُ الْقَدَرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ③ نَزَّلَ الْمَلَكُ وَالرُّوحُ
فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ④ سَلَّمَ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ⑤

سُورَةُ الْبَيِّنَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ
حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ① رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ②
فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ ③ وَمَا نَفَرَ قُلُوبُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَةُ ④ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ
الْقِيمَةِ ⑤ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ⑥ إِنَّ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ⑦

قہر

وہناؤں کو دکا کہ کھانڈے دے دو کہ لوٹا نہ

١ ئیمه‌ین که ئەم قورعانه مان له شه‌وی هه‌ره‌به‌ریژدا ناردۆته خوار.

۲ کۆدەزانی ئەو شەو بەرێزە کامە؟

۳ شه‌ویکه هیئده به قه‌دره، هه‌زارمانگ بارتە‌قای ناکا.

۲ له و شه و ډا فرشته کان و جو پرائيل - به ئيزنى په روه رنده يان - داده وه وزن و هه موکار جی به جی ده کهن .

۵ ھەر خۆشى و ھېمنايەتھە تا بۆلۈلگەن بېيەننى .

به نیت

وہناؤں کا کہہ دینا اور کھانا

۱. ئەوان ئەھلى كىتپانەى لە دىن دەرجۇن ، وەل ئەوانەى بىت پەرست بۇن ،
نە دە ترازان تا بەلگەى رۇنيان بۇدى .

۲ پیغەمبەرئیک لە خوداوە چەند رۆپەرئیکی پاکزیان بووە خوینی.

۳ گەلىك بۇسراوى بەنرخيان تياھەيە.

۲. ئەوانەى ئەھلى كىتەب، لەبەرەك ھەلنەو ھەشاپۇن؛ مەگىن و ھەختى ئەم بەلگە رۆنەيان بۆھات.

۵۵ فرمانیشیان هر نه وه نده پیدرا بؤ که نه بی خواپه رست بن و له دین نه ودا
دلپاک بن و به ره و هه قانه ت برۆن و نویژ بکن و زه کات بدن ؛ که نه مه
دینی دروسته .

٦ ٺه وکسانه ی که وائە هلی کتیب بۆن و لە دین دەرچۆن، دەگەڵ
بە پەرستەکاندا تاهە تاییە، لە ناگری جە هەندەم دان. ئەمان خراپترین
کەسن.

۷. ئەو كەسانەش كە بۇنە خاوەن باوەرو ئاكارچاكن، باشتەرين كەس
هە رتە وانن.

جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ﴿٨﴾

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا ﴿٥﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُسْرُوا أَعْمَلَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَدِيدِ صَبْحًا ﴿١﴾ فَالْمُورِبَتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَالْمُغِيرَتِ صَبْحًا ﴿٣﴾ فَاتْرَنَ بِهِ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ﴿٥﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴿٩﴾

۸ له پوره رنده یانه وه پاداشیان به هه شتی عه دنه ؛ جوباری به به رداده رواو
هه میشه هه ر له وئی ده بن . خودا له وان پازی بووه ئه وانیش
له خودا پازین . کئی له خودای خوئی ترساوه ، ئه مه ی ده بن .

زیلزال

وه ناو فو کا که ده لاند ده وک لوفانه

۱ هه رگا زه مین به بومه له رزه تونده که ی هاته له رزین ، ۲ ئه م زه مینه ش
گرانباری خوئی وه ده رخست ، ۳ مروش پرسی : چی قه وماوه ، بوواده کا ؟
۲ ئه وئی روژی به سه رهاته که ی باس ده کا . ۵ که فه رمانی پوره رینی به جی
دیتی . ۶ له و روژه دا مه رد به پهرزو بلاوی دینه ده ری تا هه رکه سه کاری
خویان نشان بده ن . ۷ سا هه رکه سی به سه نگایی میروله ی هه ره وردیله ،
چاکه ی هه بوبی ، ده بیینی . ۸ هه رکه سیکیش به قورسای میروله ی
هه ره وردیله ، خراپه ی بوبی ، ده بیینی .

عادیات

وه ناو فو کا که ده لاند ده وک لوفانه

۱ به و چاره وای به لینگدانئ ده نرکینن ، ۲ به وانه ش که ویری پایان ئاورینگ
دینن ، ۳ سوند به وانه ش به ری به یان هیرش ده بن ، ۴ جا له وئی توژ
هه لده ستینن ، ۵ ده شگه نه ناو ئاپوره وه ، ۶ راستی مرو له راستی
په ره رنده ی خوئی بی نه زانه ؛ ۷ خوشی باش ئه مه ده زانی . ۸ له ئه وینی
مالی دنیا گه لی روده . ۹ ئاخو ئه وه نده نازانی ، که ی هه رکئی له
گورستاندان ده رخران و بلاو کران ،

۲- ئاورینگ: پریشکه ناگری وردیله . ۵- ئاپوره: کۆمای خه لک پینکه وه .

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ⑩ إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ⑪

سُورَةُ الْقَمَرِ عَمَّا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ ① مَا الْقَارِعَةُ ② وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ③
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ④
وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ⑤ فَأَمَّا
مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ⑥ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ
⑦ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ⑧ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ
⑨ وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ ⑩ نَارُ حَامِيَةٍ ⑪

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلْهَكُمُ التَّكَاثُرُ ① حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ② كَلَّا سَوْفَ
تَعْلَمُونَ ③ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ④ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ
عِلْمَ الْيَقِينِ ⑤ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ⑥ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا
عَيْنَ الْيَقِينِ ⑦ ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ⑧

۱۰ هه رچی له ناودلانیشدایه زاندران ،
۱۱ نهوی پوژی پهره رندهی له نوک و به د ناگاداره ؟

قاریه

و ناو نوک اکه د هه نوک لوفانه

- ۱ نه و دلکوته ، ۲ دلکوت چیه ؟
- ۳ کوټ زانیوه دلکوت چیه ؟
- ۴ نه و پوژه گش نه و مه ردمه وهک په پوله ی پرژاو ده بن .
- ۵ کینه و کانیش وهک خوری شی کراو ده بن .
- ۶ هه ر که سیککی تای ته رازوی داهاتوه ،
- ۷ توشی زیانی خوش بوه .
- ۸ هه ر که سیکیش له کیشانه سوکی هیتا ،
- ۹ نه وه نه نوای « هاویه » یه .
- ۱۰ کوټ زانیوته له « هاویه » مه به س چیه ؟
- ۱۱ ناگرکی به نیله یه .

۱۱- نیله: گری ناگری زور به ته وژم.

ته کاسور

و ناو نوک اکه د هه نوک لوفانه

- ۱ شانازیان به فره یی [مال و مندال] ئیوه ی به خویه وه خافلاند .
- ۲ تا هه مۆتان بۆنه میوانی گۆرستان .
- ۳ زور ناخایه نی ده زانن .
- ۴ جاری تریش ، زور ناخایه نی ده زانن .
- ۵ به لام نه گه ر راسته قینه و بزانیبا ،
- ۶ ئاشکرا دۆزه هتان ده دی .
- ۷ دیسانه کهش ، هه ر به ئاشکرا ده تاندی . ۸ له پاشان هه ر له و پوژه دا
- ده رباره ی خوشی دنیاوه لیوده پرسن .

سُورَةُ الْعَصْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ① إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ② إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ ③

سُورَةُ الْهُمَزَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَبَلِّ لِكُلِّ هُمْزَةٍ لُحْزَةً ① الَّذِي جَمَعَ مَا لَا وَعَدَدَهُ ② يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ③ كَلَّا لَيُبَدِّلَنَّ فِي الْخُطْمَةِ ④ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْخُطْمَةُ ⑤ نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ ⑥ الَّتِي تَطْلُعُ عَلَى الْأَفْعَدَةِ ⑦ إِنَّمَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ⑧ فِي عَمْدٍ مُّمدَّدةٍ ①

سُورَةُ الْفَيْئِكَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ① أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ② وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ③ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ④ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ⑤

عەسر

وئاو غودا که دڵەندە و دڵەندە

۱ سۆند بە هەره تی ئیوارە ،

۲ مژگشتی زیانبارە ؛

۳ مەگین ئەوی بۆنەتە خاوەن باوەرو کارچاک بۆن و یەکتەریشیان بۆ کاری راست دندە داوە و بۆ خوگرێ پاسپاردوە .

هۆمەزه

وئاو غودا که دڵەندە و دڵەندە

۱ هەوارە لە هەره که سێکی بەتەشەری خوسپکەرە ؛

۲ ئەوی مالی کۆکردوە و دەبیژێری .

۳ خەیاڵ دەکا دراوەکی لە مردنی دەپارێزی .

۴ نانا ، با وا خەیاڵ نەکا ؛ بێ شک فری دەدریتە ناو « حوتەمە » وە .

۵ کا دەزانی نیاز لە « حوتەمە » چیه ؟

۶ ئاگرێکە خودا هەلی گیرساندیه .

۷ بەسەر پەرهی دڵاندا دی .

۸ که ئەمەیان بەسەردا گالە دراوە ؛

۹ لە ئەستۆنەگە لێکی بەرزو بلند .

فیل

وئاو غودا که دڵەندە و دڵەندە

۱ ئەدی نەت دی پەرورەندت چەندیکی بە سەرفیل سوارەکان هینا ؟

۲ ئەدی فیل و گزیه کانی هەمۆلی پوچەل نەکردن ؟

۳ دەستە دستە بەالداری هەناردە سەریان .

۴ گزمۆله قوری وەک بەردیان تێدەگرتن ؛

۵ تا بە دەردی کایه کی خوراوی بردن .

سُورَةُ قُرَيْشٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا يَلْفِ قُرَيْشٍ ①
إِلَّا لِفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ②
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ③
الَّذِي أَطْعَمَهُمْ ④
مِنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ⑤

سُورَةُ الْمَاعُونِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ①
فَذَلِكَ الَّذِي ②
يَدْعُ الْيَتِيمَ ③
وَلَا يُحِضُّ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ④
فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ⑤
الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ⑥
الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ⑦
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ⑧

سُورَةُ الْكَوْثَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ①
فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ②
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ③

قوره‌یش

ولا ناو غودا که دلا ندلا و دلا نوا نه

- ۱ بۆ بیکه وه مانی قوره‌یش ،
 - ۲ که سالانه دوجار ده چن به ره و زوزان و گه رمیان ،
 - ۳ با خودانی ته م خانوه بپه‌رستن ؛
 - ۴ که ته وانی له نیزی بی نیاز کردو دنیای کردن نه ترسن .
- ۴- نیزی: برسیه تی.

ماعون

ولا ناو غودا که دلا ندلا و دلا نوا نه

- ۱ ناخوتو ته و [زه لام] ات دی رۆزی جه زای لادرۆبۆ ؟
- ۲ هه ر نه ویش بۆ که هه تیوی [بی ده ره تانی] نه رانی .
- ۳ بۆ نان دان به هه ژارانی هه نه نادا .
- ۴ هاوار بۆ ته و نۆز که رانه ی ،
- ۵ هۆش به نۆزه که یان ناده ن .
- ۶ ته وی ده سته ی رۆبینانن ،
- ۷ ده بنه به رگر له بار بۆدان و زباره ش .

۶- رۆبینی: ریا؛ رۆبین نپاکار . ۷- بار یو: یارمه تی دانی هه ژارو په ک که وته به بۆل و مال له لایهن هاوساو هاومالانه وه . زباره: تاریکاری کۆمه ل له کاردا .

که‌وسهر

ولا ناو غودا که دلا ندلا و دلا نوا نه

- ۱ ئیمه زۆر شتمان دابه تو .
- ۲ ساتۆ بۆ په ره رنده ی خۆت نمێو قوربانی بکه .
- ۳ ته وی لیت به ناتۆره به ، بۆ خۆی وه جاحی کۆره به .

سُورَةُ الْكَافُرُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَتَّيَبُهَا الْكَافِرُونَ ❶ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ❷
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ❸ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ❹
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ❺ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ❻

سُورَةُ النَّصْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ❶ وَرَأَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ❷ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ❸

سُورَةُ الْمَسَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ❶ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ❷ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ❸ وَامْرَأَتُهُ
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ❹ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ❺

کافیرون

ولاناو غودا که کلاهک و کلاهک لوتانه

- ۱ بیژە : ئە ی خوانە ناسە کان !
- ۲ ئە وی ئیو دەپە رستن ، نایە رستم .
- ۳ ئیو ش ئە وی دەپە رستم ، نایە رستن .
- ۴ ئە وە ش پە رستوتانە من نایە رستم .
- ۵ ئیو ش ئە وی دەپە رستم ، نایە رستن .
- ۶ دینی خۆتان بۆ خۆتان و منیش دینی خۆم بۆ خۆمە .

۴۸۰

وہاں خود اکہ کے لئے دو کلوٹاں

۱. هه ركاتى يارمه تى خودا گه ييشته ئىوه و سه ركه وتن ،
 ۲. خه لكىشت دى - گرۆگرۆ - دینه ناو دىنى خوداوه ،
 ۳. هه ر تارىف و شوكرى په روه رنده ت بكه و داواى بۆردنى لى بكه . ئه و
 هه مېشه په ژيوانى په ژيوانان قبول دهكا .

2 a a

وہنا و خود کا کہہ دے لہذا کہ وہ کہ لڑنا نہ

۱. ئەبۇلھەب ھەردودەستى شەلەبى و عەمرى نەمىنى .
۲. نە سامانى و نە ئەوى پەيدای کردوہ بہرہی بوذا .
۳. ھەربینا ، ئاگرى بہگړ ئەیسۆزىنى .
۴. ۛنەكەشى دەستەچیلە بہکۆل دىنى .
۵. گورزەھۆنى سىرمەى دۇبادى دەملدا .

۳- ھەربىيىنا: بەم زوانە. ۵- گورزەھۆن: جوړى گوريس. سىرمە: باريكە يەك لە چەرم.

دوباد: دۇجار بادراو.

سُورَةُ الْاِخْلَاصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ①
 اللَّهُ الصَّمَدُ ②
 لَمْ يَكِدْ وَلَمْ يُولَدْ ③
 وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ④

سُورَةُ الْفَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ①
 مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ②
 وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ③
 وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ④
 وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ⑤

سُورَةُ النَّاسِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ①
 مَلِكِ النَّاسِ ②
 إِلَهِ النَّاسِ ③
 مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ④
 الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ⑤
 مِنَ الْغِيَةِ وَالنَّاسِ ⑥

نُیخلاس

۱۔ ناسخ و فسخ کا کہہ کر لے لو گاہے

ایبڑہ: تھو خودایہ تاکہ.

۲ خودایہ کی پی نیازو جی نیازہ .

۳ که س له ونه بوه و نه ویش له هیچ که س نه زاوه .

۲. هرگز که سیش نه‌یتوانیوه هه‌مه‌ری یی .

فہلہ

وہناو فو داکہ دے دھند دے دھوکہ لٹوانہ

١ بێژە: من خۆدە یاریزم، بەوەدی هێنی زالاهاک،

۲ له وه زه نې هه رچې دوروستي کړدوه؛

۳ له رۇشەي شەو، كاتى تاريكايى دادى؛

۲ له تۆشی جادوگه رانی یف ده که نه چه ندگرییه ک؛

ه له گيجه لې ئيره يې بهر، وه ختي که ئيره يې ده با.

۲- وهزن: تازار ۵- ئيرهیی: به غیلی، چه سودی.

ناس

وہناو خود کا کہہ دے کہ ہندو کو کہہ دے کہ

۱ بیژە: من خۆدە پارێزم بە خودانی ئەم مەردمە،

۲ فرمانروای نهم مهر دمه،

۳ خودای [گه‌وره‌ی] تهم مه‌ردمه،

۲ له به لای وازوازی هیڼی خو په ناده ر؛

۵. نه وی دلی، نه م مه ردمه کرمی دهکا؛

۶ له جنوکه و له مه رد میس .

﴿ فَمِنْهُمْ نَاسٌ لَا يَسْمَعُونَ لِقَوْلِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ﴾

الشّوْرة	نوم	فصل	الشّوْرة	نوم	فصل	الشّوْرة	نوم	فصل
الفصل	١	١	الرّسْم	٢٩	٤٥٨	مكتبة	٧٧	٥٨٠
البقرة	٢	٢	خاف	٤٠	٤٦٧	مكتبة	٧٨	٥٨٢
آل عمران	٣	٥٠	فصل	٤١	٤٧٧	مكتبة	٧٩	٥٨٣
النساء	٤	٧٧	الشورى	٤٢	٤٨٣	مكتبة	٨٠	٥٨٥
المائدة	٥	١٠٦	الزخرف	٤٣	٤٨٩	مكتبة	٨١	٥٨٦
الأنعام	٦	١٢٨	الدخان	٤٤	٤٩٦	مكتبة	٨٢	٥٨٧
الأعراف	٧	١٥١	الحجرات	٤٥	٤٩٩	مكتبة	٨٣	٥٨٧
الأنفال	٨	١٧٧	الأحقاف	٤٦	٥٠٢	مكتبة	٨٤	٥٨٩
التوبة	٩	١٨٧	محمد	٤٧	٥٠٧	مكتبة	٨٥	٥٩٠
يونس	١٠	٢٠٨	الفتح	٤٨	٥١١	مكتبة	٨٦	٥٩١
هود	١١	٢٢١	الحجرات	٤٩	٥١٥	مكتبة	٨٧	٥٩١
يوسف	١٢	٢٢٥	ق	٥٠	٥١٨	مكتبة	٨٨	٥٩٢
الرعد	١٣	٢٢٩	المدثر	٥١	٥٢٠	مكتبة	٨٩	٥٩٢
إبراهيم	١٤	٢٥٥	الطهر	٥٢	٥٢٢	مكتبة	٩٠	٥٩٤
الحجر	١٥	٢٦٢	التهم	٥٣	٥٢٦	مكتبة	٩١	٥٩٥
المتن	١٦	٢٦٧	القدر	٥٤	٥٢٨	مكتبة	٩٢	٥٩٥
الحجرات	١٧	٢٨٢	الرحمن	٥٥	٥٣١	مكتبة	٩٣	٥٩٦
المكف	١٨	٢٩٣	الواقعة	٥٦	٥٣٤	مكتبة	٩٤	٥٩٦
مريم	١٩	٣٠٥	الحديد	٥٧	٥٣٧	مكتبة	٩٥	٥٩٧
طه	٢٠	٣١٢	المجادلة	٥٨	٥٤٢	مكتبة	٩٦	٥٩٧
الأنبياء	٢١	٣٢٢	النحل	٥٩	٥٤٥	مكتبة	٩٧	٥٩٨
الحج	٢٢	٣٢٢	الشمس	٦٠	٥٤٩	مكتبة	٩٨	٥٩٨
المؤمنين	٢٣	٣٤٢	الطيف	٦١	٥٥١	مكتبة	٩٩	٥٩٩
النور	٢٤	٣٥٠	البقرة	٦٢	٥٥٣	مكتبة	١٠٠	٥٩٩
الفرقان	٢٥	٣٥٩	المنافقون	٦٣	٥٥٤	مكتبة	١٠١	٦٠٠
الشعراء	٢٦	٣٦٧	التكوير	٦٤	٥٥٦	مكتبة	١٠٢	٦٠٠
النمل	٢٧	٣٧٧	الطلاق	٦٥	٥٥٨	مكتبة	١٠٣	٦٠١
القصص	٢٨	٣٨٥	الشمس	٦٦	٥٦٠	مكتبة	١٠٤	٦٠١
الغناكون	٢٩	٣٩٦	الملك	٦٧	٥٦٢	مكتبة	١٠٥	٦٠١
الزمر	٣٠	٤٠٤	القدر	٦٨	٥٦٤	مكتبة	١٠٦	٦٠٢
لقمان	٣١	٤١١	الحاقة	٦٩	٥٦٦	مكتبة	١٠٧	٦٠٢
الجمعة	٣٢	٤١٥	الحجرات	٧٠	٥٦٨	مكتبة	١٠٨	٦٠٢
الأحزاب	٣٣	٤١٨	شع	٧١	٥٧٠	مكتبة	١٠٩	٦٠٢
سبا	٣٤	٤٢٨	الجن	٧٢	٥٧٢	مكتبة	١١٠	٦٠٢
فاطر	٣٥	٤٣٤	المزمل	٧٣	٥٧٤	مكتبة	١١١	٦٠٢
يس	٣٦	٤٤٠	المؤثر	٧٤	٥٧٥	مكتبة	١١٢	٦٠٤
الغناكون	٣٧	٤٤٦	القيامة	٧٥	٥٧٧	مكتبة	١١٣	٦٠٤
من	٣٨	٤٥٢	الإنسان	٧٦	٥٧٨	مكتبة	١١٤	٦٠٤

عَلَامَاتُ الْوَقْفِ وَنُقَطُ الْحَوَاتِ الْقَبِيضِ

نیشانه‌کافی رتوبنی هوپیزنه‌وه

م. خَيْرُ لَزُومِ الْوَقْفِ

لا تُخَيِّدُوا النَّفْسَ مِنَ الرَّفَقِ

قَبِيلُ بَنِي الْوَضَلِ أَقْلًا مَعَ جَوَازِ الْوَقْفِ

قَالَ مُنْذُ بَيْنَ الْوَقْتَيْنِ أَتَانِي

ج خُدْجَازَ الْوَقْفِ

فَسُجِّرَ الزَّوْفُ بِأَعْيُ الرَّضِيقِ وَلَيْسَ فِي كُنْهَما

• فَلَوْلَا لَوْ عَلَى ذِكْرِهِ لَمْ يَكُنْ وَعَدَمُ النُّطْقِ بِهِ

• فَلْيَلْهُ عَلَى رَكَادَةٍ وَلْيَخْرَفْ فِي الْحُلِيِّمِ

• لَوْلَا أَنَّهُ عَلَى شَكْنِ الْحَرْفِ

م الذلالة على وجود الاقلاب

• لِنَلَاةٍ عَلَىٰ أَهْلِ الشَّيْءِ

وَاللَّيَالِي عَلَى الْإِدْغَامِ وَالْإِخْفَاءِ

وَمِنْ لَّيَالِيهِ عَلَىٰ وَجْهِ النَّطْلِ بِأَحْزَابِ الْمُؤَكَّةِ

س. لِلْبَلَاءَةِ عَلٰى وَجْهِ النُّطْقِ بِالسَّنِ بَدَلُ الصَّادِ

وَلَمَّا وَضَعَتْ الْأُسْفَلَ فَالْتَفَتُ بِالْأُفْرِاسِ

— لِفَلَانَةٍ عَلَى الزُّومِ لِلْمَذْزَانِ

لِلدَّلَالَةِ عَلَى مَوْضِعِ الشُّجُودِ ، أَقَامَ كَلِمَةً وَجُوبَ الشُّجُودِ

فَقَدْ وَضِعَ مِنْهَا خَطٌّ

● **لِلدَّلَالَةِ عَلَى مَدَامَةِ الْأَجْزَاءِ وَالْأَحْزَابِ وَلِنَصَافِيهَا**

۱۰۰۰

٤ اللَّيْلَةَ عَلَى نَهَابِ الْآبَةِ وَرَقْمَهَا .

• خال (نقطہ)، نیلے سے دای ہائی رسمہ •

روحانی (دروغہ)، نشانی ماس بگردن و بگونیہ .

۶. درگول، نیشانی سے دعاۃ انگلی کورت .

6. خال یونان (نقشه یونان)، نشانای بارخوردی و غورستی

ماہ مارچ۔ درستی کہ مانا مارچ شکرہ در تہا و دہائی۔

[illegible][illegible]

٩٠٨

.....

1

1. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.

[illegible]

— **مردم و دولت** —

۱۱. چرخه‌های پست‌درمانی در سال ۱۳۸۵

خەرمانانی سالی ۱۳۶۸ ی کۆچی - ههتاوی (۱۹۸۹ ی - ز) بۆ که مامۆستا ههزار - ههزار درۆدو رهحمهتی خودا، له سههر گیلانی پاک و رۆحی بهرز - بریاری دا، باش میژوههکی ئهردهلان، وه رگیڕانی قورئانی پیروژ به کوردی دهست پیکه.

پیشتر زۆر جار دۆستان و بهردهستانی مامۆستا، بۆ ئه وکاره گه و ره گرانه، لێی پاراپۆنه وه رۆیان لێ خستبو؛ به لام هه مۆجاری وه رامی ئه و بلیمه ته هه ر ئه و نه ده بۆ که: «کاکه! ئه وه گالته نیه.»

له سههره تای ئه و ساله دا (۱۳۶۸) به داخه وه، نه خۆشیهکانی سهریان هه لدا وه؛ خۆی ده یفه رمۆ؛ «هه ستم به مردن کردۆه؛ له ژیا نیش زۆر وه ره زم؛ به لام ئاوات و ئاره زۆ دوا یی نایه. بریا ئه و میژوه شم ته واکردایه.»

— قوربان! ئه گه ر خودا بیکه و مه ودا هه بی، دلی ئیمه ش دینیته جی؟
— جاری بابزانین چۆن ده بی.

بۆ که سێ مامۆستای ناسیبا، وه لامی و دلخۆشیه کی گه و ره بۆ.

ئه و قسه مایه وه بۆ مانگی خه رمانان؛ تا ئه و ده م لیکدانه وه و ویکه ستنی میژۆ، دوا یی هاتبۆ؛ وه رگیڕانی شی له نیوه تیه ر بۆ، جاری که له خزمه تی بۆین، باسی وه رگیڕانی قورئان هاته پیشی. له جوابی ئه و پرسیاره دا که: باشه قوربان! ئه گه ر تۆ ئه وکاره نه که ی، کێ بیکه؟ فه رمۆی: «نازانم چۆن ده بی؛ به لام - له سه ره خودا - ئه مکاره م ته واکرد، ده سته پیده که م. ئیدی چه نه ده م ما وه مایی و چه ندیشی تیدا سه رکه وم، خوا ئه یزانی.»
ئای له و خۆشیه! ئه ی خودا تۆ بۆ له ی؟ ئاخۆ ئه مجاره ش مامۆستا به وینه یی که تا ئیستا دیتۆمانه، سه رده که وێ؟

به لێ راسته تا ئه ورو، زمان و وێژه ی کورد - له په خشان و وه رگیڕاندا - هاوتای هه زارو بگه ره چه ندقات له و خوار تریشی به خۆ وه نه دیوه، به لام «طاها حسین» گوته نی: «قورئان، قورئانه و به س»؛ به راستی ئه م کتیه بۆ خۆی کار نیکی جیا کاره. سه باره ت به میژۆ، رامیاری، ئابوری، خده و نه ریت و حق و و... باس ده کا و ئه ده بیاتیکی یه کجار به هیزو سه یری تیدا خولقا وه. مامۆستا ئه و تائینا ده سته بۆ بردۆ وه ریگیڕی - فارسی یان عه ره بی - له ته وایدا، قه له مه که ی خۆی به قه وه ت تر دیتۆ وه به سه ر مه به سته که دا زال بۆه. جا هه ر به و بۆنه وه شیوه ی وه رگیڕانی ئازادی هه لبژاردۆ وه به زه وق و رای خۆی، ئه گه ر له شوینی کدا به پیوستی زانیبی، رازاندۆ به ته وه و لق و پۆی جوانی لێ زیاد کردۆه. ئه گه ریش له لایه که وه چه وتی دیتی، راستی کردۆ ته وه و زبیل و زیادیه کی به رچا که وتی، لێی سه ریوه ته وه و چۆنی ویستی، ئه سپی ره سه نی قه له می، له ده شتی پان و به رین و ره نگین و زه نگینی وێژه وانی کوردیدا، تا ودا وه تیدا گه را وه؛ لێ ره دا ئه م با سانه نیه!

با ټه و شمان له بېر نه چي، هه روا که بۆ زانيني راده ی هیزو قه وه تی شان و باسکی پالنه وانیک، ده بی نه زمونیکی وای بۆ دانین که نه و په ری زورو توانی خویمان بۆ ده رخا، ده نا به تاقی کردنه وه ی سؤک و هاسان، هیچمان بۆرؤن نابیته وه؛ سنوری برست و برشتی قه له می مامؤستا هه ژار له وه رگیړاندا، به وی تا ئیستا کردویه، ده رناکه وی. له هه مۆ نه و کارانه دا ئاشکرایه که وه رگیړاوه که زور سه رکه و ئوتوره و نؤسراوه ی ماکي هه ر زؤ به جی هیشتوه. که و ابؤ وه رگیړانی قورئان به و قه له مه، هه لیکي تایبه تیه و قه ت دؤ پاته نابیته وه؛ ئاخو به بر وای خاوه نی قه له مه که، نه و قورعانه، له ته شقی عاسمانه و ده ستي که سی ناگاتی و بؤی نابی له چاوی نه و، کاری خوی له به ر چاوی. به و بر وایه، ئیستا که مامؤستا ره زای داوه خوی لیبدا، دیاره نه وی له زه و و زانین و هه ست و توانین لایه، وه کاری دینی و هیچی تیدا بؤ هیچ کاتیکي ترو کاریکی تر، ناهیلته وه.

بریا بمانزانیبا نه م جاره چ فیکریکی بۆده کاته وه و بماندیا نه م کاره چی لی دهرده چی. پاییز له نیوه دباؤ، کاری میژؤ دواپی هات؛ به لام مامؤستا ته و او خوی ماندؤ کردبؤ؛ دلته کوته یه کی حه سته می تؤش ببؤ؛ دؤ جاریش خوین رشابوه وه. وه ک بله ی نه وه مه که مه ی نه ته ی سالانی عومری، ورده ورده له ناخیدا بؤنه ته دمه لیک؛ که و ئیستا ده می کردوته وه و خوین هه لده داته وه. یان هه مۆ نه و رؤداوه دلته زینانه ی رابردوی زیانی، کؤ بؤنه ته وه و رؤیان کردوته ناخی و نه و دلته کوته حه سته مه یان به ره م هیناوه.

به و حاله ش له سه ره تای سه رماوه زی نه و ساله دا، مامؤستا - له سه ر بریاری که دابؤی - کاری که وره و گرانی وه رگیړانی قورئانی به زمانی کوردی ده سپیکرد؛ به لام چۆن ده سپیکردنیک؟ هه مۆرؤی تا سه ری شه وان و هه مۆ شه وی تا به ری به یان، ده ستي، قه له مه که ی له ئامیز گرتبؤ؛ پیکه وه نؤسابؤن و به سه ر په ری قاقه زاندا سه مایان ده کرد؛ نه و چانیک و نه پشؤدانیک. نه گه ر کاتی ژه مه ن نه گه ییشت، داده مه عسؤم^(۱) نان و پینخوړیکي له سه ر قاپی داده ناو به هیمنی له پال ده ستيه وه داده نیشت. پاروئیکي چکوله ی بۆده گرت و به م وینه چهن پاروئیک نانی ده خوارد؛ راستت ده وی قه ت نه یزانی سویر بؤیان که م خوی، تال بؤیان شیرین، خؤش بؤیان ناخؤش!

خواردنه که به م وینه به رپوه ده چؤ؛ دژوار، پیک هاتن له سه ر سات و کاتی نؤستن بؤ. دوکتور دیانگوت: «لای که م شه ش ساعه ت نؤستن نیازه و له وه که متر، زوری زهره ر هه یه. سه عاتی یازده تا پینجی به یانیش، باشتیرین کاتی خه وه.» خوی ده یفه رمؤ: «هیچی وانیه! نه گه ر به قسه ی نه و دوکتورانه بکه م، ده بی له ترسی مردن، هه ر ده خه و راچم و مردوی زیندؤبم؛ تا نه و کاته ی که به راستی ده مرم!»

پاش کیشه و رجا ییکي زور، له سه ر چوار سه عات پیک هاتین؛ نه ویش ته نانه ت تاقه شه ویکي به رپوه نه برد و هه مۆ شه ویک به جوړیک خوی له نؤستن ده بوارد و خه ریکي

نۇسین دەبۇ. سەرى شەو چورتىكى دەداو ھەلدەستاو؛ ئەمجار تا كازىوھى بەيان باوئىشكىكى نەدەدا.

— مامۇستا گيان! بۇ ئەمەندە خۆت ئازار دەدەي؟ باشتىر نىيە ھىندىك ھىدى تر خەرىكى بى؟
— براى بابم! ھەوداكە ناسك بۆتەو ھەودا زۆر نىيە. توخوا لىم گەپىن بەلكۇ كارەكەم تەواو كەم.

بەم وىنە ھىشتا گەلاوئىزى سالى ۶۹ ھەل نەھاتبۇ، دوايىن كارى مامۇستا دوايى ھات و ھەر بەدەنگى خۆى لەسەر شىرت تۆماركرا. ^(۱) يانى كەمتر لە نۇمانگ! كەسىن جارى ھەمۇ قورئانى خويندىن، دەزانى كە ھەر نۇسىنەو ھى سى جىزمى، سالىك دەبا؛ بىرە ديار وەرگىرپانەو ھى؛ ئەوئىش چتۆ وەرگىرپانىك؟! خوينەرى ھىوا بەخويندەنەو ھى تاقەدېرىكى تىدەگا كە شتىكى ئاسايى نىيە تاقانەيەكى بەركەتى و جىاوازە. لە زۆر شوئىنان ھەست دەكەى فرىشتانىش چاويان لەدەستى مامۇستا بۇو پاپا بۆگن بزانن پۆشەنى كوردى بە بەزنى ئەم ئايەتە، چۆن دەپازىتەو ھەل زۆر شوئىنان بىشك دەبى تەنانت خوداش ئافەرىنى لى كىردۆو.

بەلى وادىارە مامۇستا، بۇ ئەم ئاخىرىن بەرھەمەى، لە ھەمۇ بىرو زانست و ھىزو ھەست و رۆح و گىيانى، جەو ھەرىكى پىروۆزى بەرھەم ھىناو ھەل سەر قاقەزى رشتۆو؛ تا بىتتە ھۆى مانەو ھەپەرە ساندىن زىمانى كوردى و بەخۇدا ھاتنەو ھەل شانازى گەلى كورد. بۆيەش وای لى بەپەلە بۇ، نەو ھەك تۆشى چورتىك بىت و كارەكەى ناتەواو بىمىننەو ھە. لىرەدا بۆلىك دانەو ھە باشتىر ناسىنى ئەم دىيارىەى مامۇستامان، پىويستە چاوىك بە دەورو بەرماندا بگىرپىن و بزانىن - بۆ وىنە - لە زىمانى فارسىدا، وەرگىرپانى قورئان لە چ قات و قۇناخىكدايە:

ئەم كارە لەو زمانەدا، مېژوئىكى ھەزارو سەد سالى ھەيە. ^(۲) لەم ھەمۇ سالانەدا، زىاتر لە ۳۰۰ جار ھەرەبى زانە قورئان ناسەكانى فارس، دەستىان بۆ ئەو كارە بردۆو ھەمۇ جارى تىكۆشاو پىچفەيەكى بى ھەلەترو لەبارتر بەرھەم بىنن. بەتايىبەت لەم چەرەخەدا، چەن وىژەوانى ھەرەبى زانى فارسى زمان، وەكۆ: «ابوالقاسم پايىندە»، «مەدى الھى قمشەى»، «مەمەمەدى فولادوند»، «عبدالمەمەد آيتى»، «ابوالقاسم امامى»، «بەھاءالدىن خرمشاھى» و... ھەل كەوتۆن كە ھەركام تا ئەو ۱۰۰۰ ھەزى زانست و قەو ھەتى قەلەمىاندا بۆو، لەم مەيدانەدا تىكۆشىو و وەرگىرپا ھەكى تازەيان

۱ - مەبەست لەم كارە، ئەو ھەكە: لەكاتى نۇسىنەو ھەمۇ خويندەنەو ھەپرامبەركردنەو ھەيدا، لە ھەركوئى پىويست بۇ، گوئى بۆگفتى دانەرەكەى بگىرىن و ھەك دەلىن: نوئىزى شىكار نەخوينن. لەراستىشدا ھەرچەند زۆر خراب تۆمار كراو ھەدەنگەكە زۆر كزو لاوازە، بەلام بەھرى فرەى پىگەياندىن و ھۆى دل دامەزىنىكى يەكجارگەورە بۇ.

۲ - بروانە بۇ «قرآن كريم»، بەھاءالدىن خرمشاھى، لاپەرەى ۶۶۶.

وہدی ھیناوهو وەک نھۆمیکى نوئى، لەسەر ئەو بناغە مێژینەیان داناوهو بەم جۆرە ئەو کۆشکە بەرزو بەرچاوەیان بەوینەیهکی بڵیندترو لەبارتر رازاندۆتەو. ئەلبەت لە سەرۆی ھەمژانەو، وەرگێراوەی جوان و بێگری و رەوانی مامۆستای زانای زانستگا، ئۆستاد «فولادوند»ە کە ماوەی سێ (۳۰) ساڵ لە زینى خۆی لەسەر داناوهو پاشانیش کۆمەڵێک پینج - شەش کەسى لە قورئان زانەکانى ئێران، سێ سالی رەبەق پێدا ھانۆنەو. وا کە نۆسیویانە - ھەلەو پەلەیان لى سڤیو تەو و لەسالی ۱۳۷۴ ی کۆچی - ھەتاوی (۱۹۹۵ ی - ز) لە چاپیانداو.

به‌لئی راسته که مامۆستا «فولادوند» هه‌مۆکاری پیشینانی له‌به‌ر ده‌ستدا بۆه و ته‌نانه‌ت - وه‌ک خۆی ده‌فه‌رموی - له‌گه‌ڵ پاچفه‌ ئینگلیسی و فه‌رانسی و ئوردوه‌کانیشدا به‌رامبه‌ری کردۆته‌وه و تا ئه‌وراده‌ی دُنیا به‌ ده‌لێ :

«گربگویم سخنم الهام است پیش وحی ابدی بی ادبی است»
به لام بۆکاری واهه یه و شتیکی ئاساییه که له و ورده کاریانه دا، جار و بار پای قه له می
خلیسکابی؛ یان پاریک له مه به سته که، خۆی لێ حه شاردابی. که و ابؤ پیدای
چۆنه وه و لیکدانه وه، له لایه ن جه ن که سی که وه، بئ شک کاریکی پئویسته و ماموستا
«فولادوند» بۆخۆشی به و کاره رازی بۆه و زۆریش سپاسی کردۆن. تازه به و حاله ش، تا
ئه ورۆ که ئه و کتیبه سی جار له چاپ دراوه و هه ر جاره ش زۆر چه وتیان لئ سړپوه ته وه،
هیشتاش - ئه وی ئیمه دیتۆمانه - زیاد له په نجا هه له ی وردو درشتی تیدا ماونه ته وه و
به ر جاوی خۆی و گرو ی یارانی یاریده ری نه که و ئتۆن.

که ئەمەمان زانی، ئەگەر دیسان بیرێک لە بەرھەمەکی مامۆستاھەزاری نەمرمان
بکەینەو، چەند تێبینیەکی گرێنگ خۆدەنوێنین:

۱- له میژوی زمانی کوردیدا، مامۆستا هه‌زار بناغه‌دانه‌ری وه‌رگێرانی سی جزمی قورئانه .
 ۲- واکه‌ گوتمان ، مامۆستا له‌ به‌ر نه‌خۆشی و له‌ ترسی ناته‌واو مانه‌وه‌ی کاره‌که‌ ، زۆری
 لێ به‌ په‌له‌ بۆ؛ هه‌شت - نۆ مانگ بۆ کاری وا ، هینده‌ کورته‌ ، ئه‌گه‌ر که‌ سه‌ی بپراوش نه‌کا ،
 لۆمه‌ی ناگرێ .

۳- به داخه وه ناساگی و پاشان ته جهل، ماموستامانی ته وهنده مؤلّهت نه دا، جاریکی پیندا بیتته وه؛ ناعیلاج ته رکی گرانی ته مکاره یه کجار دژواره - له سه راسپیژی خوئی - که وته سه ر شانی مه.^(۱) راسته که هی ته وه یه به ری نه مانده زانی کاره که ته وه سه ری له کویتته و به دؤی خویدا تا کوئمان ده با.

۱- ناخرو ئۆخىرى گەلار ئىزىنى سالى ۱۳۶۹ى كۆچى - ھەتاۋى (۱۹۹۰ى - ز) بۇ كە چۆمە خىزمەتى مامۇستا. داگىرساۋۇ، لەسەرىك دەكۆخى و نەفەسى سوار بېۋ. ھەر دانىشىتم، فەرمۇي: «ماجىدا ئەۋا بە مە عسۇم و عەبدوللاشم گوتو» (دادەمە عسۇم خىزانى و كاك عەبدوللا براى مامۇستا): قەلەمىكى سۆرم بە كاك ھادى [مورادى] داۋە و لىم داۋا كىردۈە بە دەس كۆلكە مەلاۋە نە جاتم بىدا! ھەركۆنكى ھەرچىكى پىدەكا، ھەقى خۆيە. ئەتۈش لەسەرت بى، «ئىدىت» و «وېرايش» و ئەۋ قەسە قۇرانەى خۆتى لى زىادكە و چۆناۋ چۆنى ←

ئىمە چمان كردۇه؟

بەشۈين كۆچى دوايى مامۇستادا، ئىمە كەسەر لەسەردل و ئەرک لەسەرشان ماینەو؛ كەسەرى ئەوۋى كە: باش دەمانزانى چگەوھەرىكى بى وینەمان لە دەس داوۋە تازە كوا دايكى رۆژگار - بۆ زمان و وئەى ئەم گەلە بەستە زمان و لىقە و ماوۋە - رۆلەيەكى وەھا بىئىتەو؟ ئەرکی ئەوۋەش ھەر نەماندەزانى چۆن دەس بۆ كارى ئەو قورغانە بەرىن و لەكوئە دەستى پىكەين! ھەر وشەيەكى شۈينە وارىكى ئەو قەلەمەيە و ھەر دىرپىكى يادگارىكى ئەو دەست و چاوانە؛ نە دل پروايى دەداو نە زەين ھاوكارى دەكا.

ھەر چۆنىك بۆ پاش ماوۋەيەك لى براين كە ئەم رچە بشكىنين و ناوى خوداى لى بەرىن و خەرىك بىن. تا ئەو دەم، كاك سەيد ئەحمەد چوار جزمى نۇسيبەو و پىدا بۆين و بەم شىو دەستمان پىكرد:

۱- بىارماندا - پىش ھەمۇستى - بىخوئىنەو و تىبگەين؛ ديارە تا باشى تى نگەيشتۈين، ناتوانين دەست بىزۈين. جا ئەمە بۆخوى دۇبارى لى پەيدا بۆ؛ دواى ھىندىك خويندەو و لەيەليا زيان، وا ھۆگرى بۆين، مەپرسە! دەبى خۆت بىيە

← چاپىش، بۆخۆت دەزانى؛ ئەو تازە كارى منى بەسەرەو نە ماوۋە.

دلم لەزاو ئاوم لەچاوترا؛ زانىم ھەستى بەشتىك كردۇ، دەنا لەو ھەمۇسالانەى بەردەستى بۇم، بۆ دانەدانەى كارەكانى دەيفەرمۇ: «نەكەى دەستىكى تى بەرى و من بى خەبەرىم.» بى جار پىدەكەنى و بەگالتەو ھەلىدە دايە: «دەبى ھەر بزانم چت كردۇ؛ جا با نەشزانم چت كردۇ!»

گوتم: جا قوربان ئاوا بۆ؟ تا خۆت بەرەواى نەزانى، ھىچ كارىك نايى و ناكرى. جا چۆن بى پرس و رەزاي خۆت، كەسمان دلى پروا دەدا لى پروانى و پىدەكرى دەستى بۆ بەرى؟ فەرمۇ: «ئەو قسانەى ناوى؛ جزمىكەم دا بەكاك ھادى، بەچاوى رخنەگرى چاويكى لىكاو لەگەل قورئاندا بەرامبەرىكاتەو؛ ئەو تە ھىناوئەتەو دەبىنم ھەركۈيىكى دەستى لەسەر ناو، بەجىگەيەو ھەر پىشنيارىكى ھەيە، حىسابىيە. ئىستا من سەفەرىكى دۇرم لەبەرەو وئە چى زۆرىشم بى چى. با كاك ئەحمەد [سەعادەتى] بەو وئەنە وەستايانەيە خۆى دەبزانى، لەسەر را بىنۇسىتەو و ئىوۋەش كارى خۆتان بكەن. منىش ئەگەر گەرامەو و ماوۋە ما بۆ، كارەكەتان دەبىنمەو؛ ئەگەرىش ئەجەل نەيەشتىم - كە پىم وانىە بمەئىلى - بەگوئىم بكەن، ئارخەيانم.»

سەرم داخست و تاسم كرد؛ زانى پىسى بى پىكاوم، بارى قسەكەى گۆرى و چوۋ سەر قسە و باسى تر.

چەن رۆژ لەودوا مامۇستا چۆ بۆ ئورۇپا و نىك سى مانگىك مايەو؛ لاي مانگىكى لە نەخۇشخانە نۇستبۆ. ھاتەو چۆمە خزمەتى. زۆر وەرەز بۆ؛ دەيفەرمۇ: «ئەوى پىم خۆشە، لىميان قەدەغە كردۇ. جا ئەگەر پىاو نەخوئىتەو نەنۇسى، زيان كوا فلسى دىنى؟» ئەو جار لەبەر خۆيەو ئەم بەيتەى «مەھوى» خويندەو:

«بەجى ماوم لەياران نابەجى ماوم ئەجەل زوبە!

بەمردن لەم قوسورى زىنە ئىستىعافانەكەم چىكەم»

هه والی و له حالی ئیمه بزانی. له ولاشه وه که مه که مه و به ره به ره، و یژه و گفتمی وا خویان نیشانداين، که هه نه مانشنه فتيون. ته لبت زور به ی ته مانه، به تیگه بیشتن له مه به سستی ثابته که، مانای خویان ده ده خستن؛ به لام ته وی که دلی پی دابمه زری، ناسینه وه ی ریشه و ره ته وه ی وشه که یه: له کوئی ده یلین؟ وته ی سوتر تر یا سوکتری کامه یه؟... که ته وه بوخوی کاریکی لی درؤس بو: دۆزینه وه ی مانای راست و پر به پری ته و گفتانه و له پای رۆپه ردا هیئانی؛ بۆ یاریده ی خوینه ران و زۆترو باشتی تیگه بیشتیان. ته وه ش بزانی ته گهر وشه یه که چن مانای هه بۆه، لیته دا هه ره ته و مانا یا ته و مانایانه ی هاتوه که مه به سستی رسته که یه و کارمان به سه ر باقیه وه نه بۆه. زۆرمان پرسی و زۆریشی بۆگه راین؛ به و حاله ش - دوا ی ته مه هه مکه ساله - چن وشه ماونه ته وه که نایان زانی و بریتین له: «به لای به لاته»، «چوار نیخه کیش»، «داوه ستانن» و «یار به یار».

جا ته گهر خوینه ری زانا، شوین و ناسنامه ی ته وانه مان بۆده رخنه و بۆمانی بنیرن، چاکه یان له بیر ناکه یین و له چاپی داهاتودا دیاننؤسین و بۆ باشتی جواوه کانیش، له به رامبه ره هه وشه یه که وه، به رگی که له م قورئانه پیرۆزه - به دیاری - ده نیڕین. ته مجار ته گهر جاروباره، بری وشه ی سانا و ئاسایی ده بیینی مانامان کردونه ته وه، یان ده بیینی که وته یه کمان له چن لاهه هیئاوه، هه ره به ره ته و مه به سته یه.

۲- لیکدانه وه و به رامبه رکردنه وه ی یه که به یه کی ثابته کوردیه کان، له گه ل قورعان و وه رگی پراوه فارسیه کان و ته فسیره عه ره به به کاندای.

خوینه ری زانا ده زانی زۆر ثابته تی و له قورئانیدا هه یه که قورعان زانه کان یه که جۆر مانایان لی نه داونه وه؛ ئیمه بۆ ته م کاره، زیاتر له ده ته فسیری جی متمانه ی عه ره بی و وه رگی پراوه ی هه ره باشی فارسیمان دیوه. به تابه ته ته فسیری «کشاف» و «بیضاوی» و «المراغی» و «قاسمی» مان هه ره ده به ره ده ستیدا بۆه.

۳- «ئیدیت» یان «ویرایش» ی ته م وه رگی پراوه: له به ره ته وه ی مامؤستا له م پاچقه دا ئازاد نه بۆه، راسته له زور به ی زۆریدا توانیویه ریزه کاری زانیاری، به شیرینکاری ته ده بی بنه خشینئ و ته و دوانه - وه ستایانه و زانایانه - و یکر تیکخا؛ به لام له بری شوینیشدا ته وه ی بۆپیک نه هاتوه. زیاد له وه، جاروباره رسته یه کمان به رچاو ده هات که ده گه ل عه ره به به که یدا یه که نه بۆن. ته لبت - وه که وتمان - ته وه شتیکی ئاساییه و له قه در و قیمه تی ته م کاره گه وره، که م ناکاته وه و کاری «ئیدیت» به م بۆنه وه په یدا بۆه. وه که ده لین: ته گهر نؤسراوه، زیاتر له ده یه کی نیازی به گۆرین و ئالوگۆر نه بی، بۆ کار له سه رکردن ده شی و ته نیا نؤسه ری هیچ کاری به «ئیدیتور» نیه، که جارئ شتیکی نه نؤسیوه! به لام قه له می مامؤستا جیاوازه؛ فیلم ده وی وشه یه کی ده ست بۆ به ری و رسته ی گشته ک خاوه ونه بی و کار تیک نه چنی؛ به س چار چیه؟

جاریکی تر له سه ر پرا پيدا هاتینه وه و له گه ل قورعان به رامبه رمان کرده وه. که

دەبینین، زوربەى ئەوانەى وا لە عەرەبیەکیان ناکەن، فەرەقەکیان لە تۆکلى رسته
یان مەبەستەکی دایە و کاکلى مانا هەر یەکە. ئەگەر وایە، چمانداوە لە تیکۆل وەک یەک
کردنەو و چى تێدا یە لەبەر ئەو شتە بى بايەخە، کارەکی تیک و مەکان دەین؟ ئەو ی
تیکە یشتوو زانایە، چاوی لە پوختەى مانایە؛ ئەو شت و تینەگە یشتو، بە ئیمە چارى ناکرى.
ماوە باسى ئەو شوینانە و لەبارى ماناوە، دەگەل قورەنەکی یەک نین. پاش سى و دؤ
کردنیکی زۆر، هاتینە سەر ئەو بریارە، هەر لەو گەنجینە کە لک وەرگرین و مامۆستا
بۆمانى بە جى هیشتو و لەلامانە: دەریایەکی گەورە لە وشە و بیژە و مەتەلۆک و لەبز و واتى
ویژەى و ویژەى تاییەتى و وتەى هەلکەوتە و کوتەى پیشینان و قسەى نەستەق و نمۇنەى
بى وینەى یەکگرتنەو ی ویژەوانى و هەستى ناسک و بیری قۇل و قەلەمى مەلەوان؛ کە
بە کوردی و کورتى، زمانىکی بى گری و پاراوی بەرھەم هیناوە. بۆچى ئیمە لە پال ئەم
زریا بى بنە، دەم تینوو ناھمى، پەنجە هەلپیکین و دەسە پاچە دا کە فین؟

جا وەرە بگەرە و هەر لە لەبز و ویژەى مامۆستا، ئى واپەیدا کە لیرە دا جى خۆى بى و
غەوارە نە نوینى و غەریبى نەکا؛ واتە: ماناکە راست بیتەو و کیشى رسته کە تیک نە چى و
تام و چێژەى تاییەتى واتەى مامۆستاشى هەبى.

ئەم کارە بە دەم هاسانە و کاریکی یە کجار گرانە؛ زۆر جار لە سەر تاقە و شە یەکی
نەسولج، چەن رۆژان و بگرە حەوتو، راوەستاوین و لە راستیدا دا کە وتۆین. زۆر جار ییش
لەبەر راست و پرە پر هینانەو ی تاقە ئایە تیک، لە سەر را هەم قورەنە کوردیە کە مان
پشکنیو. مەگەر خوا بزانتى چەن جار ئاخمان لە ناخەو هەلکیشاوە و پرە بە دل «بریا
مامۆستا بۇبا» مان گوتو.

تاییەتیەکانى ئەم کارە

لە ماوەى ئەو چەن سەلە دا کە ئەم وەرگیراوە جوانە، ئاودەنگى ژيانمان بۆ، چەن
تئی بینیەکی جى تى ریمانمان تێیدا دیو؛ کە بریتین لە:

۱- پێشەکی لە بیرمان بى کە ئامانجى گەورەى مامۆستا، پەرەدان بە زمان و
فەرھەنگى کوردی بۇ؛ بە وینە یەک کە لە هەم کارەکانیدا حەولى هەوەلى پێک هینانى
زمانىکی یەکگرتوى پەرەساندو بۇ. یە کجار لە شەرەگەرەک و هەر خو بە کورد زانین و باقى
کوردی ئەو ولاتە پەرەز و بلالو، بە چاوی غەوارە لى روانین وەرەز بۇ. کە سى پێشەکی
«شەرەفنامە» و «مەلای جزیری» و «هەنبانە بۆرینە» ی خویندبیتەو، لەم برۆا
بنەرەتیەى مامۆستا ئاگادارە.

لیرە شدا ویژەوانە دلسۆزە کە مان، بە وینە یەکی زۆر بەرچاو، شوینى ئەو ئامانجەى
گرتو و بۆ تیکۆشاوە و تێیدا خۆى ماندو کردو. لە زۆر ئایەتان وشەى کرمانجى و
هەورامى و لەکی و لۆرى هیناوە و هیندەش جوان و بە جى لە ناو رسته کە دا جیگیر بۆگن،
تۆ ئیژى شوینى هەزار سەلەى خویانە! تەنانەت لە زاراوەى سۆرانیشدا، وتەى سنەو

سارال و له یلاخ و هه وشارو تيله کوو هه وه تۆو که لاتهرزان و خورخوپه و بيله وارو گاوه رۆی و خونجاندۆه و وه ها رسته که ی بئ رازاندۆته وه - وهک گولئ له بۆبه ی چلئ - له وه جوانترو خونجیلانه تر نابئ. زیاد له وانه ش زۆرن وشه ی واکه له بنه رته هه ربه کن؛ به لام له وشوینانه ی دۆرو نزیکه کوردستان، وهک یهکیان نالئن. لیره شدا ده بینین قه له مه که ی مامۆستا، هه رتاوی باریکی لی خوش ده کاو هه رساتی ناویکی لی ده نی و تا نه و جینگه ی دهستی داوه و پئی کراوه، هه چیان له بیر نه کروه.

۲- نه م کتیه به وینه یه کی بئ وینه، له گوته ی نامۆ پارێزراوه؛ تائه ورا ده که له سه رانسه ری نه م شه شسه دو چه ن سه فحه دا، به نجا وشه ی عه ره بی یان رۆژاوا یی نادۆزیه وه.

له بیرمان بئ که دۆزمانی کوردی و فارسی - له باری زمانناسیه وه - دۆچلی لقیکن؛ وشه ی واکه ره سه نی هه ردۆزمانه و ته نیا که میک له وتندا جیاوازن، یه کجار زۆرن؛ که وابۆ ناسینه وه ی ریشه و بنه چه ی فره یه ک له و ویزه و واژه فارسی و کوردیانه، نه کاریکی واهسانه و نه ش پیتیسته. هه رچۆنیک بئ، وشه ی وه ها که سۆر دیاره فارسیه و کورد نایۆنی، له م قورئانه به کوردیه، به ده گمه ن چاوت پیکه وئ.

۳- له قورئاندا وشه ی واهه ن که زۆرجاران دوپاته کراونه ته وه. مامۆستا بۆمانای فره یه ک له مانه، یه ک به رامبه ری دانه ناوه و به چه شنیک زانایانه، له زوربه ی نه و جینگایانه، وشه ی وای بۆدابین کردوه، که پر به پری مه به ستی رسته که یه. به م وینه جاریکه ترو جۆریکی تر هیزو توانی زمانه شیرینه که مانه پیشانداده. بۆنمۆنه، وشه ی «کافر» نه م به رانه رانه ی هه یه: «خوانه ناس»، «سپله»، «دین دوژمن»، «خۆبه زل زان»، «له دین لاده ر»، «ناشکوری که ر»، «ئیره یی به ر»، «له پری خوا لاده ر»، «بئ باور»، «له دین په ژیوان»، «پئ نه زان»، «حاشاکه ر» و... یا بۆ وشه ی «إِذْ» له سۆره تی ته کویردا، «وه ختی»، «وینجا»، «له وکاته شا»، «هه لی»، «کاتی»، «هه رگاش» و «هه رده میکیش» و... ش «ی داناوه. جا نه گه ر خۆینه ری هیزا، نه م کاره له ل فارسیه کاندا لیک داته وه، بۆی ده رده که وئ و ده بینئ له کوی یه کتر ده گرنه وه.

وشه ی واش هه ن کورد نیمانه و مامۆستاش گه ره کی نه وگه عه ره بیه کانی بنۆسی؛ ناچار له م شوینانه - تارا ده یه ک - له مانا دۆر که تۆته وه. وهک: «وَحی»، «عَدَالَت»، «نِعْمَت»، «حُکْم» و «نَفْس» و...

۴- نه وانه ی کتیب و نامیلکه کانی مامۆستا هه ژاریان - که م یان زۆر - خۆیندییته وه و هیندیکیش گوئیان وه زن و موسیقای که لام لیکداته وه، له ونۆسراوانه دا جۆریک به رامبه ری و خوش هاتنه وه له سه ر زارو زمانیان دیتۆه و به رگوئ هاتۆه که تایبه ت به خۆیه و جیا له هۆنراوه و هه له به سته، له هه یچ په خشانیکه که دا به رچاویان نه که و تۆه و گوئیان لی نه بۆه. لیره شدا هه ره وه؛ به لام به وینه یه کی هه موانی و به شیوه یه کی تانه یخوینییه وه، نایزانی. به لی سه رانسه ری نه م پاچفه، کیشداره و موسیقای تایبه تی

هه به ؛ کیشیکی بیکری و ره وان ، که گوئی به ههستی پی ده سیته وه و سه رنجی خوینه ری
 خاوه ن زه وق و هونه ر ، به ره وخوی راده کیشی . لیره دا - مشتئ له ده شتی - چن
 ئایه تیک له یه ل «ته فعیل» ه کانیدا دینینه وه :

ناخی ناخاو	ناوړوچوبه	بیاریته	به رزایی به س	هه لقوړینه	زه میناوت	نه و جا گوترا
مفعولاتن	مفعولات	مفاعیل	مفعولاتن	فاعلات	مفاعیلن	مفعولاتن
هه قیکاین ^(۱)	نه وانه نا	وتراتارن	له نگه ری گوت	له سه رجودی	کار سه ری گوت	
مفاعیلن	مفاعیلن	مفعولاتن	فاعلاتن	مفاعیلن	فاعلاتن	

ئه مانه چن تایه تیه کی ئه م وه رگیپراوه به رزه بون که ئیمه ره چاومان کردون ؛
 خوینه ری زیره ک و زانا ئه ر خوی بیته ئاوالی و بیخوینی و وردیکاته وه ، ره نگه زور
 نه خش و نیگار و شیرینکاری تریشی به رچاو که وی . به راستی وه ختی وه رگیپراوه ی
 ماموستا له پال فارسیه کان - ته نانه ت باشت رینیشیان - داده نیین ، هه یهوی ده وی ! و
 تازه تیده گه یین ئه م کاره چهنده سه رکه وتؤه و تا کوئی گه یشتؤه . ئاخ ئه گه ر زمانه که مان
 ئه وړوکه له جیهاندا ناسرابا ، بی شک ئه م پاشین یادگار ی ماموستا ، نوبیلی ئه ده بی
 ده گرت .^(۲)

ئسته ش وا که له به رچاوه ، پاشه رۆژ روشنه و به م رۆداوه گه وړه ی ئه ده بیه ، زمان و

۱ - ماموستای هه ستیارو به ناوبانگ «دکتر محمدرضا شفیع کدکنی» له کتیبی
 بایه خداری «موسیقی شعر» دا ، موسیقای شیعو هونراوه ی کردوته چوار به شه وه : (۱)
 قه راخی ، واتا : «ردیف» و «قافیه» . (۲) ده رونی ، واتا : هاودنگ بون و ویک هاتنه وه ی پیه
 ده نگدارو بیده نگه کان . (۳) تیکولی ، واتا : کیشی عه رۆزی . (۴) مانایی ، واتا : خشل و
 زهنه ره «بدیعی» یه کان .

شیاو ی باسه له م وه رگیپراوه دا ، هه رچوار جوړی ئه و موسیقایانه ده بینین . زیاد له وه ش ،
 ویک هاتنه وه ی پیت و وشه ی ئاخری رسته ، واتا : «سجع» مان هه به ؛ که تایه ت به
 په خشانه و لیره دا ، له زور جیگایان خو وه به رچاو ده خه نه وه و پاچه که ده رازینه وه .
 دیاره هه لده گری و پئویسته بو ته و او روشن بونه وه ی ئه م خاله له م وه رگیپراوه ، کتیب
 تایه تی بنوسری ؛ که هیوادارین هه ستیارانی زانامان ، له داها تودا ئه م کاره شمان بو بکه ن .

۲ - فارس ده لین : «تاووس» ت ده وی ، ده بی رهنجی هیندوستان چوئی بکیشی ؛ بو
 جوان و بی گه ردو گری گه یاندنی ئه م کتیب به دهستی خاوه نی خوی - که گه لی کورده -
 سه ردوگه رمی زورمان کیشاو تال و سویری زورمان چیوا ؛ که گیرانه وه ی له م شوینه دا
 ناگونجی و بریکی هه ر ده س لی نه دانی چاتره !

بو وینه ، قه راربو چاپه مه نی «سروش» ئه م کتیبه مان بو چاپ کاو دوسالیش مه ودا ی
 بو داندرا . چوارسالان تیپه ری کردو ئیجازه ی چاپ وه رنه گیراو کاره که هه روا مایه وه . ئه مجار
 له وی گزه بایه ک هه لیکردو گوزانیکی وای به سه رهات ، خو م پی نه گیرا ؛ جیم هیشت و
 سروشی کوردی داخرا . له سه ر ئیزنی ماموستا و بنه ماله که ی ، بریارم دا له شوینیکی تر
 چاپیکه م . له و عانه که له یه ل شوینیکی جی بروا پیک هاتوین و کار خه ریک بو جی به جی -

ویژه‌ی کورد، له هه‌مۆ داوی نه‌یاران دا‌بین‌بۆه و تازه‌ وای بن‌جی دا‌کوتاوه و پۆی هه‌لداوه، به‌هیچ‌ گێژه‌لۆکه‌ و هه‌ره‌س و سی‌لاویک، نانه‌وێ و له‌بن‌ نایه‌.

له‌ می‌ژوی وێژه‌ی جیهاندا، دانه‌دانه‌یه‌ک‌ شا‌کاری وای هه‌لکه‌وتۆن که‌ تی‌په‌رینی سال‌ و مانگ، له‌بیری نه‌بردۆنه‌وه‌ و بۆنه‌ته‌هۆی مانه‌وه‌ و په‌ره‌ساندنه‌وه‌ی زمانه‌کیان. وه‌ک: «دیوان‌ حافظ»، «گلستان‌ سعدی»، «فاوست‌ گوته‌»، «هه‌زاران‌ هۆگۆ»، «کمدی‌ الهی‌ دانته‌»، «رۆمانه‌کان‌ شیکس‌پیر» و... ئی‌مه‌ له‌سه‌ر ئه‌م‌ باوه‌ره‌ین که‌ ئه‌م‌ قورئانه‌ کوردیه‌، یه‌کی‌که‌ له‌ و شا‌کارانه‌.

جا له‌ می‌ژه‌ به‌لای‌ یه‌ک‌جار که‌وره‌ی‌ گیانی‌ زمان‌ و فه‌ره‌هه‌نگه‌که‌مان، خۆبه‌که‌م‌زانین‌ و له‌خۆناهمی‌ بۆنمانه‌. زۆرمان‌ دی‌ون‌ - له‌به‌ر ئه‌وه‌ده‌رده‌گرانه‌ - له‌ته‌ک‌ مندا‌لانیان‌ به‌کوردی‌ قسه‌ناکه‌ن! ئی‌مه‌ مردۆ، ئی‌وه‌ زیندۆ؛ چاوی‌ لێکه‌ن‌ چهن‌ سالی‌ تر، با ئه‌م‌ قورئانه‌ کوردیه‌ ماوه‌یه‌ک‌ له‌سه‌ر ده‌ست‌ و ده‌م‌وزاری‌ خه‌لکه‌وه‌ ده‌سه‌وده‌س‌ و ده‌مه‌وده‌م‌ بێ، که‌س‌ نایینی‌ خودا‌ گوێی‌ ساقی‌ پیدای‌ و بی‌بیس‌ و گه‌شه‌ی‌ پێ‌ نه‌کا‌ و به‌شانا‌زیه‌وه‌ زار‌و‌زی‌چی‌ خۆی‌ تێ‌ نه‌گه‌یی‌نی‌ و بۆ‌ فی‌ربۆنی‌ و فی‌رکردنی‌، به‌دل‌ و گیان‌ تێ‌ نه‌کو‌شی‌.

ئێ‌سته‌ش‌ ئی‌مه‌ین‌ و ئا‌واتیک‌ و دا‌خوا‌زیک‌:

به‌ئا‌واتین‌ گیانی‌ پاکی‌ مامۆستا‌مان‌ لێ‌ رازی‌ بێ‌ و کاره‌که‌مان‌ هه‌ر به‌ و وێنه‌یی‌ وای‌ لی‌مانی‌ خوا‌ستۆه‌.

له‌خوا‌ی‌ که‌وره‌ش‌ دا‌وا‌کا‌رین‌ که‌ ئه‌م‌ به‌ره‌مه‌ پیرۆزه‌ بی‌ی‌ته‌ هۆی‌ یه‌ک‌دلی‌ و به‌خته‌وه‌ری‌ که‌له‌که‌مان‌. رۆ‌جی‌ به‌رزی‌ مامۆستا‌شمان‌، به‌ رۆ‌حم‌ و به‌زه‌ی‌ خۆی‌ شاد‌کا‌.

موحه‌مه‌ده‌ماجد مه‌ردوخ‌روحانی

موحه‌مه‌ده‌هادی‌ مورا‌دی

«بێ، به‌رپرسی‌ ئه‌وده‌می‌ سرۆش‌ نار‌دیه‌سه‌رم‌ که‌: قورئانه‌که‌ی‌ هه‌زارمان‌ بده‌یه‌وه‌. سه‌رم‌ سۆرما، چۆن‌ ئه‌وی‌ که‌ پێ‌ش‌تر به‌را‌ش‌کا‌وی‌ ده‌ی‌گوت‌: هی‌چ‌کارمان‌ به‌کوردی‌ نابێ، ئێ‌ستا که‌وتۆینه‌وه‌ بیری‌؟!»

پاش‌ قسه‌لێ‌ کردنی‌کی‌ زۆر، پێ‌ک‌نه‌هاتین‌؛ هه‌ره‌شه‌ و گو‌ره‌شه‌ش‌ هی‌چی‌ لێ‌ شین‌ نه‌بۆ؛ کارمان‌ کێ‌شایه‌ مه‌حکه‌مه‌. چهن‌ سال‌ له‌ قر‌چه‌ی‌ تا‌وسان‌ و سۆله‌ی‌ زۆسان، شاره‌وشا‌رکه‌ و له‌مه‌حکه‌مه‌دا‌ حازربه‌ و له‌خوار‌ کورسی‌ قازی‌ وه‌ک‌ پیا‌وکۆز و تالان‌چی‌ و تا‌وان‌بار، ره‌پ‌ راوه‌سته‌ و نۆ‌ره‌ی‌ قسه‌ت‌ هات، به‌کورتی‌ قسه‌ بکه‌ و را‌گه‌یی‌نه‌ که‌ دز‌ نیت‌ و قه‌تیش‌ دزیت‌ نه‌کردۆه‌ و ئێ‌سته‌ش‌ گیروده‌ی‌ ئه‌مانه‌تی‌کی‌ وه‌های، چاوی‌ گه‌لێ‌کی‌ له‌شوینه‌.

له‌ ئاکام‌دا‌ ئه‌گه‌ر قازی‌ پیا‌وی‌ پیا‌وانه‌ نه‌بایا‌ و ده‌رگای‌ دلی‌ له‌سه‌ر‌ حه‌ق‌ خوا‌زی‌ و حه‌ق‌ پێ‌زی‌ دا‌خستایا، لی‌م‌ قه‌وما‌بۆ؛ به‌لام‌ شو‌کور هیش‌تا‌ پیا‌وه‌تی‌ و جوامی‌ری‌ نه‌مردۆه‌. راسته‌ ده‌لی‌ین‌: ئه‌گه‌ر نه‌ترسی‌، هه‌ر‌ تا‌قه‌جاری‌ ده‌مری‌؛ که‌ تر‌سای‌، هه‌ر‌ساتی‌ جاری‌.

به‌م‌ جو‌ره‌ له‌مانگی‌ گولانی‌ سالی‌ ۷۹ (مه‌ی‌ ۲۰۰۰)، ئاو‌کرا‌ به‌مل‌ ئاو‌را. ئه‌لبه‌ت‌ ئه‌وه‌ش‌مان‌ له‌بیری‌، تائه‌وکاته‌ کا‌که‌ هادی‌ به‌یه‌ک‌جاری‌ و جار‌جاره‌ش‌ من، له‌سه‌ر ئه‌و‌ کاره‌پیرۆزه‌ کاری‌ خۆمان‌مان‌ ده‌کرد و گو‌یمان‌ نه‌ده‌دا‌چده‌بێ.

ژماره: ۳۲۵۹۵۴

کال: ۱۳۷۹.۸.۲

«وه ناو خودا که ده هنده ودلوتانه»

مه خومان ئیم تورنا زمان نار دۆر خوار؛ هر ئیم شین ده یاریرین

به یاری خوا، سی جزی نه مکتیوه پیرۆزه، به خدی «عثمان ظه» له لایه «یانیه یاردیری»
به سه رچایه مه فی تورناتی پیرۆز «ه ده»، له گه ل خوتینه ده ی «عاصم» له سه رگنیزده ی
«حفص» دا، به رامبه رکراوه و کارنامی ژماره «۱۶۷» ی بۆ داندراوه و به یی نه وه،
له لایه نه «ده زاره قی رۆشنگیری نیسلدی» ه ده به چایه مه نه کافی «احسان» و
«تازه نگاه» ری دراده، ده رگنیزده که ی ماموستاهه ژاری له به رامبه رنیت و
بازده هزاری، له نه نازده ی ده زیری، بۆ ه ده ل جار، له چاپخانه ی که و ده ی
تورناتی که ریم، له چاپ ده ن.

دیاره بۆ له چاپ دانه وه ی، ماده ی تایبه قی پتویسته.

وهن الله التوفیق
سید محمد موسوی
معاون فرهنگی

محمد

۷۹، ۸، ۳

استاد محمد تاج

ته له فون / فاکس: ۷۵۳۳۱۱۹ - ۳۱ (۹۸ +)

(س.پ): ۱۵۸۱۵/۳۶۵۹

Tazenegah Press@Hotmail.Com

نشر احسان